။ နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

မဇ္ဈိမနိကာယော

မူလပဏ္ဏာသပါဠိ

၁. မူလပရိယာယဝဂ္ဂေါ

၁. မူလပရိယာယသုတ္တံ

၁. ဧဝံ မေ သုတံ – ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ဥက္ကဋ္ဌာယံ ဝိဟရတိ သုဘဂဝနေ သာလရာဇမူလေ။ တတြ ခေါ ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – ‘‘ဘိက္ခဝေါ’’တိ။ ‘‘ဘဒန္တေ’’တိ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ပစ္စဿောသုံ။ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ – ‘‘သဗ္ဗဓမ္မမူလပရိယာယံ ဝေါ, ဘိက္ခဝေ, ဒေသေဿာမိ။ တံ သုဏာထ, သာဓုကံ မနသိ ကရောထ, ဘာသိဿာမီ’’တိ။ ‘‘ဧဝံ, ဘန္တေ’’တိ ခေါ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ပစ္စဿောသုံ။ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ –

၂. ‘‘ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, အဿုတဝါ ပုထုဇ္ဇနော အရိယာနံ အဒဿာဝီ အရိယဓမ္မဿ အကောဝိဒေါ အရိယဓမ္မေ အဝိနီတော, သပ္ပုရိသာနံ အဒဿာဝီ သပ္ပုရိသဓမ္မဿ အကောဝိဒေါ သပ္ပုရိသဓမ္မေ အဝိနီတော – ပထဝိံ [ပဌဝိံ (သီ. သျာ. ကံ. ပီ.)] ပထဝိတော သဉ္ဇာနာတိ; ပထဝိံ ပထဝိတော သညတွာ ပထဝိံ မညတိ, ပထဝိယာ မညတိ, ပထဝိတော မညတိ, ပထဝိံ မေတိ မညတိ , ပထဝိံ အဘိနန္ဒတိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? ‘အပရိညာတံ တဿာ’တိ ဝဒာမိ။

‘‘အာပံ အာပတော သဉ္ဇာနာတိ; အာပံ အာပတော သညတွာ အာပံ မညတိ, အာပသ္မိံ မညတိ, အာပတော မညတိ, အာပံ မေတိ မညတိ, အာပံ အဘိနန္ဒတိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? ‘အပရိညာတံ တဿာ’တိ ဝဒာမိ။

‘‘တေဇံ တေဇတော သဉ္ဇာနာတိ; တေဇံ တေဇတော သညတွာ တေဇံ မညတိ, တေဇသ္မိံ မညတိ, တေဇတော မညတိ, တေဇံ မေတိ မညတိ, တေဇံ အဘိနန္ဒတိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? ‘အပရိညာတံ တဿာ’တိ ဝဒာမိ။

‘‘ဝါယံ ဝါယတော သဉ္ဇာနာတိ; ဝါယံ ဝါယတော သညတွာ ဝါယံ မညတိ, ဝါယသ္မိံ မညတိ, ဝါယတော မညတိ, ဝါယံ မေတိ မညတိ, ဝါယံ အဘိနန္ဒတိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? ‘အပရိညာတံ တဿာ’တိ ဝဒာမိ။

၃. ‘‘ဘူတေ ဘူတတော သဉ္ဇာနာတိ; ဘူတေ ဘူတတော သညတွာ ဘူတေ မညတိ, ဘူတေသု မညတိ, ဘူတတော မညတိ, ဘူတေ မေတိ မညတိ, ဘူတေ အဘိနန္ဒတိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? ‘အပရိညာတံ တဿာ’တိ ဝဒာမိ။

‘‘ဒေဝေ ဒေဝတော သဉ္ဇာနာတိ; ဒေဝေ ဒေဝတော သညတွာ ဒေဝေ မညတိ, ဒေဝေသု မညတိ, ဒေဝတော မညတိ, ဒေဝေ မေတိ မညတိ, ဒေဝေ အဘိနန္ဒတိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? ‘အပရိညာတံ တဿာ’တိ ဝဒာမိ။

‘‘ပဇာပတိံ ပဇာပတိတော သဉ္ဇာနာတိ; ပဇာပတိံ ပဇာပတိတော သညတွာ ပဇာပတိံ မညတိ, ပဇာပတိသ္မိံ မညတိ, ပဇာပတိတော မညတိ, ပဇာပတိံ မေတိ မညတိ, ပဇာပတိံ အဘိနန္ဒတိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? ‘အပရိညာတံ တဿာ’တိ ဝဒာမိ။

‘‘ဗြဟ္မံ ဗြဟ္မတော သဉ္ဇာနာတိ; ဗြဟ္မံ ဗြဟ္မတော သညတွာ ဗြဟ္မံ မညတိ , ဗြဟ္မသ္မိံ မညတိ, ဗြဟ္မတော မညတိ, ဗြဟ္မံ မေတိ မညတိ, ဗြဟ္မံ အဘိနန္ဒတိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? ‘အပရိညာတံ တဿာ’တိ ဝဒာမိ။

“အာဘဿရေ အာဘဿရတော သဉ္ဇာနာတိ; အာဘဿရေ အာဘဿရတော သညတွာ အာဘဿရေ မညတိ, အာဘဿရေသု မညတိ, အာဘဿရတော မညတိ, အာဘဿရေ မေတိ မညတိ, အာဘဿရေ အဘိနန္ဒတိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? ‘အပရိညာတံ တဿာ’တိ ဝဒါမိ။

“သုဘကိဏှေ သုဘကိဏှတော သဉ္ဇာနာတိ; သုဘကိဏှေ သုဘကိဏှတော သညတွာ သုဘကိဏှေ မညတိ, သုဘကိဏှေသု မညတိ, သုဘကိဏှတော မညတိ, သုဘကိဏှေ မေတိ မညတိ, သုဘကိဏှေ အဘိနန္ဒတိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? ‘အပရိညာတံ တဿာ’တိ ဝဒါမိ။

“ဝေဟပ္ဖလေ ဝေဟပ္ဖလတော သဉ္ဇာနာတိ; ဝေဟပ္ဖလေ ဝေဟပ္ဖလတော သညတွာ ဝေဟပ္ဖလေ မညတိ, ဝေဟပ္ဖလေသု မညတိ, ဝေဟပ္ဖလတော မညတိ, ဝေဟပ္ဖလေ မေတိ မညတိ, ဝေဟပ္ဖလေ အဘိနန္ဒတိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? ‘အပရိညာတံ တဿာ’တိ ဝဒါမိ။

“အဘိဘုံ အဘိဘူတော သဉ္ဇာနာတိ; အဘိဘုံ အဘိဘူတော သညတွာ အဘိဘုံ မညတိ, အဘိဘုသ္မိံ မညတိ, အဘိဘူတော မညတိ, အဘိဘုံ မေတိ မညတိ, အဘိဘုံ အဘိနန္ဒတိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? ‘အပရိညာတံ တဿာ’တိ ဝဒါမိ။

၄. “အာကာသာနဉ္စာယတနံ အာကာသာနဉ္စာယတနတော သဉ္ဇာနာတိ; အာကာသာနဉ္စာယတနံ အာကာသာနဉ္စာယတနတော သညတွာ အာကာသာနဉ္စာယတနံ မညတိ, အာကာသာနဉ္စာယတနသ္မိံ မညတိ, အာကာသာနဉ္စာယတနတော မညတိ, အာကာသာနဉ္စာယတနံ မေတိ မညတိ, အာကာသာနဉ္စာယတနံ အဘိနန္ဒတိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? ‘အပရိညာတံ တဿာ’တိ ဝဒါမိ။

“ဝိညာဏဉ္စာယတနံ ဝိညာဏဉ္စာယတနတော သဉ္ဇာနာတိ; ဝိညာဏဉ္စာယတနံ ဝိညာဏဉ္စာယတနတော သညတွာ ဝိညာဏဉ္စာယတနံ မညတိ, ဝိညာဏဉ္စာယတနသ္မိံ မညတိ, ဝိညာဏဉ္စာယတနတော မညတိ, ဝိညာဏဉ္စာယတနံ မေတိ မညတိ, ဝိညာဏဉ္စာယတနံ အဘိနန္ဒတိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? ‘အပရိညာတံ တဿာ’တိ ဝဒါမိ။

“အာကိဉ္စညာယတနံ အာကိဉ္စညာယတနတော သဉ္ဇာနာတိ; အာကိဉ္စညာယတနံ အာကိဉ္စညာယတနတော သညတွာ အာကိဉ္စညာယတနံ မညတိ, အာကိဉ္စညာယတနသ္မိံ မညတိ, အာကိဉ္စညာယတနတော မညတိ, အာကိဉ္စညာယတနံ မေတိ မညတိ, အာကိဉ္စညာယတနံ အဘိနန္ဒတိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? ‘အပရိညာတံ တဿာ’တိ ဝဒါမိ။

“နေဝသညာနာသညာယတနံ နေဝသညာနာသညာယတနတော သဉ္ဇာနာတိ; နေဝသညာနာသညာယတနံ နေဝသညာနာသညာယတနတော သညတွာ နေဝသညာနာသညာယတနံ မညတိ, နေဝသညာနာသညာယတနသ္မိံ မညတိ, နေဝသညာနာသညာယတနတော မညတိ, နေဝသညာနာသညာယတနံ မေတိ မညတိ, နေဝသညာနာသညာယတနံ အဘိနန္ဒတိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? ‘အပရိညာတံ တဿာ’တိ ဝဒါမိ။

၅. “ဒိဋ္ဌံ ဒိဋ္ဌတော သဉ္ဇာနာတိ; ဒိဋ္ဌံ ဒိဋ္ဌတော သညတွာ ဒိဋ္ဌံ မညတိ, ဒိဋ္ဌသ္မိံ မညတိ, ဒိဋ္ဌတော မညတိ, ဒိဋ္ဌံ မေတိ မညတိ, ဒိဋ္ဌံ အဘိနန္ဒတိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? ‘အပရိညာတံ တဿာ’တိ ဝဒါမိ။

“သုတံ သုတတော သဉ္ဇာနာတိ; သုတံ သုတတော သညတွာ သုတံ မညတိ, သုတသ္မိံ မညတိ, သုတတော မညတိ, သုတံ မေတိ မညတိ, သုတံ အဘိနန္ဒတိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? ‘အပရိညာတံ တဿာ’တိ ဝဒါမိ။

“မုတံ မုတတော သဉ္ဇာနာတိ; မုတံ မုတတော သညတွာ မုတံ မညတိ, မုတသ္မိံ မညတိ, မုတတော မညတိ, မုတံ မေတိ မညတိ, မုတံ အဘိနန္ဒတိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? ‘အပရိညာတံ တဿာ’တိ ဝဒါမိ။

“ဝိညာတံ ဝိညာတတော သဉ္ဇာနာတိ; ဝိညာတံ ဝိညာတတော သညတွာ ဝိညာတံ မညတိ, ဝိညာတသ္မိံ မညတိ, ဝိညာတတော မညတိ, ဝိညာတံ မေတိ မညတိ, ဝိညာတံ အဘိနန္ဒတိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? ‘အပရိညာတံ တဿာ’တိ ဝဒါမိ။

၆. ‘‘ကေတ္တံ ကေတ္တတော သဉ္ဇာနာတိ; ကေတ္တံ ကေတ္တတော သညတွာ ကေတ္တံ မညတိ, ကေတ္တသ္မိံ မညတိ, ကေတ္တတော မညတိ, ကေတ္တံ မေတိ မညတိ, ကေတ္တံ အဘိနန္ဒတိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? ‘အပရိညာတံ တဿာ’တိ ဝဒာမိ။

‘‘နာနတ္တံ နာနတ္တတော သဉ္ဇာနာတိ; နာနတ္တံ နာနတ္တတော သညတွာ နာနတ္တံ မညတိ, နာနတ္တသ္မိံ မညတိ, နာနတ္တတော မညတိ, နာနတ္တံ မေတိ မညတိ, နာနတ္တံ အဘိနန္ဒတိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? ‘အပရိညာတံ တဿာ’တိ ဝဒာမိ။

‘‘သဗ္ဗံ သဗ္ဗတော သဉ္ဇာနာတိ; သဗ္ဗံ သဗ္ဗတော သညတွာ သဗ္ဗံ မညတိ, သဗ္ဗသ္မိံ မညတိ, သဗ္ဗတော မညတိ, သဗ္ဗံ မေတိ မညတိ, သဗ္ဗံ အဘိနန္ဒတိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? ‘အပရိညာတံ တဿာ’တိ ဝဒာမိ။

‘‘နိဗ္ဗာနံ နိဗ္ဗာနတော သဉ္ဇာနာတိ; နိဗ္ဗာနံ နိဗ္ဗာနတော သညတွာ နိဗ္ဗာနံ မညတိ, နိဗ္ဗာနသ္မိံ မညတိ, နိဗ္ဗာနတော မညတိ, နိဗ္ဗာနံ မေတိ မညတိ, နိဗ္ဗာနံ အဘိနန္ဒတိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? ‘အပရိညာတံ တဿာ’တိ ဝဒာမိ။

ပုထုဇ္ဇနဝသေန ပဌမနယဘူမိပရိစ္ဆေဒော နိဋ္ဌိတော။

၇. ‘‘ယောပိ သော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သေက္ခော [သေခေါ (သီ. သျာ. ကံ. ပီ.)] အပ္ပတ္တမာနသော အနုတ္တရံ ယောဂက္ခေမံ ပတ္ထယမာနော ဝိဟရတိ, သောပိ ပထဝိံ ပထဝိတော အဘိဇာနာတိ; ပထဝိံ ပထဝိတော အဘိညာယ [အဘိညတွာ (က.)] ပထဝိံ မာ မညိ [တ မညတိ], ပထဝိယာ မာ မညိ, ပထဝိတော မာ မညိ, ပထဝိံ မေတိ မာ မညိ, ပထဝိံ မာဘိနန္ဒိ [တ အဘိနန္ဒတိ (သီ.) ဋီကာ ဩလောကေတဗ္ဗာ] ။ တံ ကိဿ ဟေတု? ‘ပရိညေယျံ တဿာ’တိ ဝဒာမိ။

‘‘အာပံ။ပေ.။ တေဇံ။ ဝါယံ။ ဘူတေ။ ဒေဝေ။ ပဇာပတိံ။ ဗြဟ္မံ။ အာဘဿရေ။ သုဘကိဏှေ။ ဝေဟပ္ဖလေ။ အဘိဘုံ။ အာကာသာနဉ္စာယတနံ။ ဝိညာဏဉ္စာယတနံ။ အာကိဉ္စညာယတနံ။ နေဝသညာနာသညာယတနံ။ ဒိဋ္ဌံ။ သုတံ။ မုတံ။ ဝိညာတံ။ ဧကတ္တံ။ နာနတ္တံ။ သဗ္ဗံ။ နိဗ္ဗာနံ နိဗ္ဗာနတော အဘိဇာနာတိ; နိဗ္ဗာနံ နိဗ္ဗာနတော အဘိညာယ နိဗ္ဗာနံ မာ မညိ, နိဗ္ဗာနသ္မိံ မာ မညိ, နိဗ္ဗာနတော မာ မညိ, နိဗ္ဗာနံ မေတိ မာ မညိ, နိဗ္ဗာနံ မာဘိနန္ဒိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? ‘ပရိညေယျံ တဿာ’တိ ဝဒာမိ။

သေက္ခဝသေန [သတ္တာရဝသေန (သီ.), သတ္ထုဝသေန (သျာ. က.)] ဒုတိယနယဘူမိပရိစ္ဆေဒော နိဋ္ဌိတော။

၈. ‘‘ယောပိ သော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အရဟံ ခီဏာသဝေါ ဝုသိတဝာ ကတကရဏီယော ဩဟိတဘာရော အနုပ္ပတ္တသဒတ္ထော ပရိက္ခီဏဘဝသံယောဇနော သမ္မဒညာ ဝိမုတ္တော, သောပိ ပထဝိံ ပထဝိတော အဘိဇာနာတိ; ပထဝိံ ပထဝိတော အဘိညာယ ပထဝိံ န မညတိ, ပထဝိယာ န မညတိ, ပထဝိတော န မညတိ, ပထဝိံ မေတိ န မညတိ, ပထဝိံ နာဘိနန္ဒတိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? ‘ပရိညာတံ တဿာ’တိ ဝဒာမိ။

‘‘အာပံ။ပေ.။ တေဇံ။ ဝါယံ။ ဘူတေ။ ဒေဝေ။ ပဇာပတိံ။ ဗြဟ္မံ။ အာဘဿရေ။ သုဘကိဏှေ။ ဝေဟပ္ဖလေ။ အဘိဘုံ။ အာကာသာနဉ္စာယတနံ။ ဝိညာဏဉ္စာယတနံ။ အာကိဉ္စညာယတနံ။ နေဝသညာနာသညာယတနံ။ ဒိဋ္ဌံ။ သုတံ။ မုတံ။ ဝိညာတံ။ ဧကတ္တံ။ နာနတ္တံ။ သဗ္ဗံ။ နိဗ္ဗာနံ နိဗ္ဗာနတော အဘိဇာနာတိ; နိဗ္ဗာနံ နိဗ္ဗာနတော အဘိညာယ နိဗ္ဗာနံ န မညတိ, နိဗ္ဗာနသ္မိံ န မညတိ, နိဗ္ဗာနတော န မညတိ, နိဗ္ဗာနံ မေတိ န မညတိ, နိဗ္ဗာနံ နာဘိနန္ဒတိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? ‘ပရိညာတံ တဿာ’တိ ဝဒာမိ။

ခီဏာသဝဝသေန တတိယနယဘူမိပရိစ္ဆေဒော နိဋ္ဌိတော။

၉. ‘‘ယောပိ သော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အရဟံ ခီဏာသဝေါ ဝုသိတဝာ ကတကရဏီယော ဩဟိတဘာရော အနုပ္ပတ္တသဒတ္ထော ပရိက္ခီဏဘဝသံယောဇနော သမ္မဒညာ ဝိမုတ္တော, သောပိ ပထဝိံ ပထဝိတော အဘိဇာနာတိ; ပထဝိံ ပထ

ဝိတော အဘိညာယ ပထဝိံ န မညတိ, ပထဝိယာ န မညတိ, ပထဝိတော န မညတိ, ပထဝိံ မေတိ န မညတိ, ပထဝိံ နာဘိနန္ဒတိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? ခယာ ရာဂဿ, ဝီတရာဂတ္တာ။

‘‘အာပံ။ပေ.။ တေဇံ။ ဝါယံ။ ဘူတေ။ ဒေဝေ။ ပဇာပတိံ။ ဗြဟ္မံ။ အာဘဿရေ။ သုဘကိဏှေ။ ဝေဟပ္ဖလေ။ အဘိဘုံ။ အာကာသာနဉ္စာယတနံ။ ဝိညာဏဉ္စာယတနံ။ အာကိဉ္စညာယတနံ ။ နေဝသညာနာသညာယတနံ ။ ဒိဋ္ဌံ။ သုတံ။ မုတံ။ ဝိညာတံ။ ဧကတ္တံ။ နာနတ္တံ။ သဗ္ဗံ။ နိဗ္ဗာနံ နိဗ္ဗာနတော အဘိဇာနာတိ; နိဗ္ဗာနံ နိဗ္ဗာနတော အဘိညာယ နိဗ္ဗာနံ န မညတိ, နိဗ္ဗာနသ္မိံ န မညတိ, နိဗ္ဗာနတော န မညတိ, နိဗ္ဗာနံ မေတိ န မညတိ, နိဗ္ဗာနံ နာဘိနန္ဒတိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? ခယာ ရာဂဿ, ဝီတရာဂတ္တာ။

ခီဏာသဝဝသေန စတုတ္ထနယဘူမိပရိစ္ဆေဒော နိဋ္ဌိတော။

၁၀. ‘‘ယောပိ သော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အရဟံ ခီဏာသဝေါ ဝုသိတဝါ ကတကရဏီယော ဩဟိတဘာရော အနုပ္ပတ္တသဒတ္ထော ပရိက္ခီဏဘဝသံယောဇနော သမ္မဒညာ ဝိမုတ္တော, သောပိ ပထဝိံ ပထဝိတော အဘိဇာနာတိ; ပထဝိံ ပထဝိတော အဘိညာယ ပထဝိံ န မညတိ, ပထဝိယာ န မညတိ, ပထဝိတော န မညတိ, ပထဝိံ မေတိ န မညတိ, ပထဝိံ နာဘိနန္ဒတိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? ခယာ ဒောသဿ, ဝီတဒောသတ္တာ။

‘‘အာပံ။ပေ.။ တေဇံ။ ဝါယံ။ ဘူတေ။ ဒေဝေ။ ပဇာပတိံ။ ဗြဟ္မံ။ အာဘဿရေ။ သုဘကိဏှေ။ ဝေဟပ္ဖလေ။ အဘိဘုံ။ အာကာသာနဉ္စာယတနံ။ ဝိညာဏဉ္စာယတနံ။ အာကိဉ္စညာယတနံ။ နေဝသညာနာသညာယတနံ။ ဒိဋ္ဌံ။ သုတံ။ မုတံ။ ဝိညာတံ။ ဧကတ္တံ။ နာနတ္တံ။ သဗ္ဗံ။ နိဗ္ဗာနံ နိဗ္ဗာနတော အဘိဇာနာတိ; နိဗ္ဗာနံ နိဗ္ဗာနတော အဘိညာယ နိဗ္ဗာနံ န မညတိ, နိဗ္ဗာနသ္မိံ န မညတိ, နိဗ္ဗာနတော န မညတိ, နိဗ္ဗာနံ မေတိ န မညတိ, နိဗ္ဗာနံ နာဘိနန္ဒတိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? ခယာ ဒောသဿ, ဝီတဒောသတ္တာ။

ခီဏာသဝဝသေန ပဉ္စမနယဘူမိပရိစ္ဆေဒော နိဋ္ဌိတော။

၁၁. ‘‘ယောပိ သော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အရဟံ ခီဏာသဝေါ ဝုသိတဝါ ကတကရဏီယော ဩဟိတဘာရော အနုပ္ပတ္တသဒတ္ထော ပရိက္ခီဏဘဝသံယောဇနော သမ္မဒညာ ဝိမုတ္တော, သောပိ ပထဝိံ ပထဝိတော အဘိဇာနာတိ; ပထဝိံ ပထဝိတော အဘိညာယ ပထဝိံ န မညတိ, ပထဝိယာ န မညတိ, ပထဝိတော န မညတိ, ပထဝိံ မေတိ န မညတိ, ပထဝိံ နာဘိနန္ဒတိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? ခယာ မောဟဿ, ဝီတမောဟတ္တာ။

‘‘အာပံ။ပေ.။ တေဇံ။ ဝါယံ။ ဘူတေ။ ဒေဝေ။ ပဇာပတိံ။ ဗြဟ္မံ။ အာဘဿရေ။ သုဘကိဏှေ။ ဝေဟပ္ဖလေ။ အဘိဘုံ။ အာကာသာနဉ္စာယတနံ။ ဝိညာဏဉ္စာယတနံ။ အာကိဉ္စညာယတနံ ။ နေဝသညာနာသညာယတနံ။ ဒိဋ္ဌံ။ သုတံ။ မုတံ။ ဝိညာတံ။ ဧကတ္တံ။ နာနတ္တံ။ သဗ္ဗံ။ နိဗ္ဗာနံ နိဗ္ဗာနတော အဘိဇာနာတိ; နိဗ္ဗာနံ နိဗ္ဗာနတော အဘိညာယ နိဗ္ဗာနံ န မညတိ, နိဗ္ဗာနသ္မိံ န မညတိ, နိဗ္ဗာနတော န မညတိ, နိဗ္ဗာနံ မေတိ န မညတိ, နိဗ္ဗာနံ နာဘိနန္ဒတိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? ခယာ မောဟဿ, ဝီတမောဟတ္တာ။

ခီဏာသဝဝသေန ဆဋ္ဌနယဘူမိပရိစ္ဆေဒော နိဋ္ဌိတော။

၁၂. ‘‘တထာဂတောပိ, ဘိက္ခဝေ, အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ပထဝိံ ပထဝိတော အဘိဇာနာတိ; ပထဝိံ ပထဝိတော အဘိညာယ ပထဝိံ န မညတိ, ပထဝိယာ န မညတိ, ပထဝိတော န မညတိ, ပထဝိံ မေတိ န မညတိ, ပထဝိံ နာဘိနန္ဒတိ ။ တံ ကိဿ ဟေတု? ‘ပရိညာတန္တံ တထာဂတဿာ’တိ ဝဒါမိ။

‘‘အာပံ။ပေ.။ တေဇံ။ ဝါယံ။ ဘူတေ။ ဒေဝေ။ ပဇာပတိံ။ ဗြဟ္မံ။ အာဘဿရေ။ သုဘကိဏှေ။ ဝေဟပ္ဖလေ။ အဘိဘုံ။ အာကာသာနဉ္စာယတနံ။ ဝိညာဏဉ္စာယတနံ ။ အာကိဉ္စညာယတနံ။ နေဝသညာနာသညာယတနံ။ ဒိဋ္ဌံ။ သုတံ။ မုတံ။ ဝိညာတံ။ ဧကတ္တံ။ နာနတ္တံ။ သဗ္ဗံ။ နိဗ္ဗာနံ နိဗ္ဗာနတော အဘိဇာနာတိ; နိဗ္ဗာနံ နိဗ္ဗာနတော အဘိညာယ နိဗ္ဗာနံ န မ

ညတိ, နိဗ္ဗာနသ္မိံ န မညတိ, နိဗ္ဗာနတော န မညတိ, နိဗ္ဗာနံ မေတိ န မညတိ, နိဗ္ဗာနံ နာဘိနန္ဒတိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? ‘ပရိညာတန္တံ တထာဂတဿာ’တိ ဝဒာမိ။

တထာဂတဝသေန သတ္တမနယဘူမိပရိစ္ဆေဒော နိဋ္ဌိတော။

၁၃. ‘‘တထာဂတောပိ , ဘိက္ခဝေ, အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ပထဝိံ ပထဝိတော အဘိဇာနာတိ; ပထဝိံ ပထဝိတော အဘိညာယ ပထဝိံ န မညတိ, ပထဝိယာ န မညတိ, ပထဝိတော န မညတိ, ပထဝိံ မေတိ န မညတိ, ပထဝိံ နာဘိနန္ဒတိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? ‘နန္ဒီ [နန္ဒိ (သီ. ဿျာ.)] ဒုက္ခဿ မူလ’န္တိ – ဣတိ ဝိဒိတွာ ‘ဘဝါ ဇာတိ ဘူတဿ ဇရာမရဏ’န္တိ။ တသ္မာတိဟ, ဘိက္ခဝေ, ‘တထာဂတော သဗ္ဗသော တဏှာနံ ခယာ ဝိရာဂါ နိရောဓာ စာဂါ ပဋိနိဿဂ္ဂါ အနုတ္တရံ သမ္မာသမ္ဗောဓိံ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ’တိ ဝဒာမိ။

‘‘အာပံ ။ပေ.။ တေဇံ။ ဝါယံ။ ဘူတေ။ ဒေဝေ။ ပဇာပတိံ။ ဗြဟ္မံ။ အာဘဿရေ။ သုဘကိဏှေ။ ဝေဟပ္ဖလေ။ အဘိဘုံ။ အာကာသာနဉ္စာယတနံ။ ဝိညာဏဉ္စာယတနံ။ အာကိဉ္စညာယတနံ။ နေဝသညာနာသညာယတနံ။ ဒိဋ္ဌံ။ သုတံ။ မုတံ။ ဝိညာတံ။ ဧကတ္တံ။ နာနတ္တံ။ သဗ္ဗံ။ နိဗ္ဗာနံ နိဗ္ဗာနတော အဘိဇာနာတိ; နိဗ္ဗာနံ နိဗ္ဗာနတော အဘိညာယ နိဗ္ဗာနံ န မညတိ, နိဗ္ဗာနသ္မိံ န မညတိ, နိဗ္ဗာနတော န မညတိ, နိဗ္ဗာနံ မေတိ န မညတိ, နိဗ္ဗာနံ နာဘိနန္ဒတိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? ‘နန္ဒီ ဒုက္ခဿ မူလ’န္တိ – ဣတိ ဝိဒိတွာ ‘ဘဝါ ဇာတိ ဘူတဿ ဇရာမရဏ’န္တိ။ တသ္မာတိဟ, ဘိက္ခဝေ, ‘တထာဂတော သဗ္ဗသော တဏှာနံ ခယာ ဝိရာဂါ နိရောဓာ စာဂါ ပဋိနိဿဂ္ဂါ အနုတ္တရံ သမ္မာသမ္ဗောဓိံ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ’တိ ဝဒာမီ’’တိ။

တထာဂတဝသေန အဋ္ဌမနယဘူမိပရိစ္ဆေဒော နိဋ္ဌိတော။

ဣဒမဝေါစ ဘဂဝါ။ န တေ ဘိက္ခူ [န အတ္တမနာ တေဘိက္ခူ (ဿျာ.), တေ ဘိက္ခူ (ပီ. က.)] ဘဂဝတော ဘာသိတံ အဘိနန္ဒုန္တိ။

မူလပရိယာယသုတ္တံ နိဋ္ဌိတံ ပဌမံ။

၂. သဗ္ဗာသဝသုတ္တံ

၁၄. ဧဝံ မေ သုတံ – ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ဇေတဝနေ အနာထပိဏ္ဍိကဿ အာရာမေ။ တတြ ခေါ ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – ‘‘ဘိက္ခဝေါ’’တိ။ ‘‘ဘဒန္တေ’’တိ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ပစ္စဿောသုံ။ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ – ‘‘သဗ္ဗာသဝသံဝရပရိယာယံ ဝေါ, ဘိက္ခဝေ, ဒေသေဿာမိ။ တံ သုဏာထ , သာဓုကံ မနသိ ကရောထ, ဘာသိဿာမီ’’တိ။ ‘‘ဧဝံ, ဘန္တေ’’တိ ခေါ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ပစ္စဿောသုံ။ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ –

၁၅. ‘‘ဇာနတော အဟံ, ဘိက္ခဝေ, ပဿတော အာသဝါနံ ခယံ ဝဒာမိ, နော အဇာနတော နော အပဿတော။ ကိဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဇာနတော ကိဉ္စ ပဿတော အာသဝါနံ ခယံ ဝဒာမိ? ယောနိသော စ မနသိကာရံ အယောနိသော စ မနသိကာရံ။ အယောနိသော, ဘိက္ခဝေ, မနသိကရောတော အနုပ္ပန္နာ စေဝ အာသဝါ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ, ဥပ္ပန္နာ စ အာသဝါ ပဝဍ္ဎန္တိ; ယောနိသော စ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, မနသိကရောတော အနုပ္ပန္နာ စေဝ အာသဝါ န ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ, ဥပ္ပန္နာ စ အာသဝါ ပဟီယန္တိ။

၁၆. ‘‘အတ္ထိ, ဘိက္ခဝေ, အာသဝါ ဒဿနာ ပဟာတဗ္ဗာ, အတ္ထိ အာသဝါ သံဝရာ ပဟာတဗ္ဗာ, အတ္ထိ အာသဝါ ပဋိသေဝနာ ပဟာတဗ္ဗာ, အတ္ထိ အာသဝါ အဓိဝါသနာ ပဟာတဗ္ဗာ, အတ္ထိ အာသဝါ ပရိဝဇ္ဇနာ ပဟာတဗ္ဗာ, အတ္ထိ အာသဝါ ဝိနောဒနာ ပဟာတဗ္ဗာ, အတ္ထိ အာသဝါ ဘာဝနာ ပဟာတဗ္ဗာ။

ဒဿနာ ပဟာတဗ္ဗာသဝါ

၁၇. ''ကတမေ စ, ဘိက္ခဝေ, အာသဝါ ဒဿနာ ပဟာတဗ္ဗာ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ , အဿုတဝါ ပုထုဇ္ဇနော – အရိယာနံ အဒဿာဝီ အရိယဓမ္မဿ အကောဝိဒော အရိယဓမ္မေ အဝိနီတော, သပ္ပုရိသာနံ အဒဿာဝီ သပ္ပုရိသဓမ္မဿ အကောဝိဒော သပ္ပုရိသဓမ္မေ အဝိနီတော – မနသိကရဏီယေ ဓမ္မေ နပ္ပဇာနာတိ, အမနသိကရဏီယေ ဓမ္မေ နပ္ပဇာနာတိ။ သော မနသိကရဏီယေ ဓမ္မေ အပ္ပဇာနန္တော အမနသိကရဏီယေ ဓမ္မေ အပ္ပဇာနန္တော, ယေ ဓမ္မာ န မနသိကရဏီယာ, တေ ဓမ္မေ မနသိ ကရောတိ, ယေ ဓမ္မာ မနသိကရဏီယာ တေ ဓမ္မေ န မနသိ ကရောတိ။

''ကတမေ စ, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မာ န မနသိကရဏီယာ ယေ ဓမ္မေ မနသိ ကရောတိ? ယဿ, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မေ မနသိ ကရောတော အနုပ္ပန္နော ဝါ ကာမာသဝေါ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, ဥပ္ပန္နော ဝါ ကာမာသဝေါ ပဝဍ္ဎတိ; အနုပ္ပန္နော ဝါ ဘဝါသဝေါ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, ဥပ္ပန္နော ဝါ ဘဝါသဝေါ ပဝဍ္ဎတိ; အနုပ္ပန္နော ဝါ အဝိဇ္ဇာသဝေါ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, ဥပ္ပန္နော ဝါ အဝိဇ္ဇာသဝေါ ပဝဍ္ဎတိ – ဣမေ ဓမ္မာ န မနသိကရဏီယာ ယေ ဓမ္မေ မနသိ ကရောတိ။

''ကတမေ စ, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မာ မနသိကရဏီယာ ယေ ဓမ္မေ န မနသိ ကရောတိ? ယဿ, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မေ မနသိ ကရောတော အနုပ္ပန္နော ဝါ ကာမာသဝေါ န ဥပ္ပဇ္ဇတိ, ဥပ္ပန္နော ဝါ ကာမာသဝေါ ပဟီယတိ; အနုပ္ပန္နော ဝါ ဘဝါသဝေါ န ဥပ္ပဇ္ဇတိ, ဥပ္ပန္နော ဝါ ဘဝါသဝေါ ပဟီယတိ; အနုပ္ပန္နော ဝါ အဝိဇ္ဇာသဝေါ န ဥပ္ပဇ္ဇတိ, ဥပ္ပန္နော ဝါ အဝိဇ္ဇာသဝေါ ပဟီယတိ – ဣမေ ဓမ္မာ မနသိကရဏီယာ ယေ ဓမ္မေ န မနသိ ကရောတိ။

''တဿ အမနသိကရဏီယာနံ ဓမ္မာနံ မနသိကာရာ မနသိကရဏီယာနံ ဓမ္မာနံ အမနသိကာရာ အနုပ္ပန္နာ စေဝ အာသဝါ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ ဥပ္ပန္နာ စ အာသဝါ ပဝဍ္ဎန္တိ။

၁၈. ''သော ဧဝံ အယောနိသော မနသိ ကရောတိ – 'အဟောသိံ နု ခော အဟံ အတီတမဒ္ဓာနံ? န နု ခော အဟောသိံ အတီတမဒ္ဓာနံ? ကိံ နု ခော အဟောသိံ အတီတမဒ္ဓာနံ? ကထံ နု ခော အဟောသိံ အတီတမဒ္ဓာနံ? ကိံ ဟုတွာ ကိံ အဟောသိံ နု ခော အဟံ အတီတမဒ္ဓာနံ? ဘဝိဿာမိ နု ခော အဟံ အနာဂတမဒ္ဓာနံ? န နု ခော ဘဝိဿာမိ အနာဂတမဒ္ဓာနံ? ကိံ နု ခော ဘဝိဿာမိ အနာဂတမဒ္ဓာနံ? ကထံ နု ခော ဘဝိဿာမိ အနာဂတမဒ္ဓာနံ? ကိံ ဟုတွာ ကိံ ဘဝိဿာမိ နု ခော အဟံ အနာဂတမဒ္ဓာန'န္တိ? ဧတရဟိ ဝါ ပစ္စုပ္ပန္နမဒ္ဓာနံ [ပစ္စုပ္ပန္နမဒ္ဓာနံ အာရဗ္ဘ (သျာ.)] အဇ္ဈတ္တံ ကထံကထီ ဟောတိ – 'အဟံ နု ခေါသ္မိ? နော နု ခေါသ္မိ? ကိံ နု ခေါသ္မိ? ကထံ နု ခေါသ္မိ? အယံ နု ခော သတ္တော ကုတော အာဂတော? သော ကုဟိံ ဂါမီ ဘဝိဿတီ'တိ?

၁၉. ''တဿ ဧဝံ အယောနိသော မနသိကရောတော ဆန္နံ ဒိဋ္ဌီနံ အညတရာ ဒိဋ္ဌိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ 'အတ္ထိ မေ အတ္တာ'တိ ဝါ အဿ [တဿ (သီ. သျာ. ပီ.)] သစ္စတော ထေတတော ဒိဋ္ဌိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ; 'နတ္ထိ မေ အတ္တာ'တိ ဝါ အဿ သစ္စတော ထေတတော ဒိဋ္ဌိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ; 'အတ္တနာဝ အတ္တာနံ သဉ္ဇာနာမီ'တိ ဝါ အဿ သစ္စတော ထေတတော ဒိဋ္ဌိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ; 'အတ္တနာဝ အနတ္တာနံ သဉ္ဇာနာမီ'တိ ဝါ အဿ သစ္စတော ထေတတော ဒိဋ္ဌိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ; 'အနတ္တနာဝ အတ္တာနံ သဉ္ဇာနာမီ'တိ ဝါ အဿ သစ္စတော ထေတတော ဒိဋ္ဌိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ; အထ ဝါ ပနဿ ဧဝံ ဒိဋ္ဌိ ဟောတိ – 'ယော မေ အယံ အတ္တာ ဝဒော ဝေဒေယျော တတြ တတြ ကလျာဏပါပကာနံ ကမ္မာနံ ဝိပါကံ ပဋိသံဝေဒေတိ သော ခော ပန မေ အယံ အတ္တာ နိစ္စော ဓုဝေါ သဿတော အဝိပရိဏာမဓမ္မော သဿတိသမံ တထေဝ ဌဿတီ'တိ။ ဣဒံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ , ဒိဋ္ဌိဂတံ ဒိဋ္ဌိဂဟနံ ဒိဋ္ဌိကန္တာရံ ဒိဋ္ဌိဝိသူကံ ဒိဋ္ဌိဝိပ္ဖန္ဒိတံ ဒိဋ္ဌိသံယောဇနံ။ ဒိဋ္ဌိသံယောဇနသံယုတ္တော, ဘိက္ခဝေ, အဿုတဝါ ပုထုဇ္ဇနော န ပရိမုစ္စတိ ဇာတိယာ ဇရာယ မရဏေန သောကေဟိ ပရိဒေဝေဟိ ဒုက္ခေဟိ ဒောမနဿေဟိ ဥပါယာသေဟိ; 'န ပရိမုစ္စတိ ဒုက္ခသ္မာ'တိ ဝဒါမိ။

၂၀. ''သုတဝါ စ ခော, ဘိက္ခဝေ, အရိယသာဝကော – အရိယာနံ ဒဿာဝီ အရိယဓမ္မဿ ကောဝိဒော အရိယဓမ္မေ သုဝိနီတော, သပ္ပုရိသာနံ ဒဿာဝီ သပ္ပုရိသဓမ္မဿ ကောဝိဒော သပ္ပုရိသဓမ္မေ သုဝိနီတော – မနသိကရဏီယေ ဓမ္မေ ပဇာနာတိ အမနသိကရဏီယေ ဓမ္မေ ပဇာနာတိ။ သော မနသိကရဏီယေ ဓမ္မေ ပဇာနန္တော အမနသိကရဏီယေ ဓမ္မေ ပဇာနန္တော ယေ ဓမ္မာ န မနသိကရဏီယာ တေ ဓမ္မေ န မနသိ ကရောတိ, ယေ ဓမ္မာ မနသိကရဏီယာ တေ ဓမ္မေ မနသိ ကရောတိ။

“ကတမေ စ, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မာ န မနသိကရဏီယာ ယေ ဓမ္မေ န မနသိ ကရောတိ? ယဿ, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မေ မနသိကရောတော အနုပ္ပန္နော ဝါ ကာမာသဝေါ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, ဥပ္ပန္နော ဝါ ကာမာသဝေါ ပဝမုတိ; အနုပ္ပန္နော ဝါ ဘဝါသဝေါ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, ဥပ္ပန္နော ဝါ ဘဝါသဝေါ ပဝမုတိ; အနုပ္ပန္နော ဝါ အဝိဇ္ဇာသဝေါ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, ဥပ္ပန္နော ဝါ အဝိဇ္ဇာသဝေါ ပဝမုတိ – ဣမေ ဓမ္မာ န မနသိကရဏီယာ, ယေ ဓမ္မေ န မနသိ ကရောတိ။

“ကတမေ စ, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မာ မနသိကရဏီယာ ယေ ဓမ္မေ မနသိ ကရောတိ? ယဿ, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မေ မနသိကရောတော အနုပ္ပန္နော ဝါ ကာမာသဝေါ န ဥပ္ပဇ္ဇတိ, ဥပ္ပန္နော ဝါ ကာမာသဝေါ ပဟီယတိ; အနုပ္ပန္နော ဝါ ဘဝါသဝေါ န ဥပ္ပဇ္ဇတိ , ဥပ္ပန္နော ဝါ ဘဝါသဝေါ ပဟီယတိ; အနုပ္ပန္နော ဝါ အဝိဇ္ဇာသဝေါ န ဥပ္ပဇ္ဇတိ, ဥပ္ပန္နော ဝါ အဝိဇ္ဇာသဝေါ ပဟီယတိ – ဣမေ ဓမ္မာ မနသိကရဏီယာ ယေ ဓမ္မေ မနသိ ကရောတိ။

“တဿ အမနသိကရဏီယာနံ ဓမ္မာနံ အမနသိကာရာ မနသိကရဏီယာနံ ဓမ္မာနံ မနသိကာရာ အနုပ္ပန္နာ စေဝ အာသဝါ န ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ, ဥပ္ပန္နာ စ အာသဝါ ပဟီယန္တိ။

၂၁. “သော ‘ဣဒံ ဒုက္ခ’န္တိ ယောနိသော မနသိ ကရောတိ, ‘အယံ ဒုက္ခသမုဒယော’တိ ယောနိသော မနသိ ကရောတိ, ‘အယံ ဒုက္ခနိရောဓော’တိ ယောနိသော မနသိ ကရောတိ, ‘အယံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ’တိ ယောနိသော မနသိ ကရောတိ။ တဿ ဧဝံ ယောနိသော မနသိကရောတော တီဏိ သံယောဇနာနိ ပဟီယန္တိ – သက္ကာယဒိဋ္ဌိ, ဝိစိကိစ္ဆာ, သီလဗ္ဗတပရာမာသော။ ဣမေ ဝုစ္စန္တိ, ဘိက္ခဝေ, အာသဝါ ဒဿနာ ပဟာတဗ္ဗာ။

သံဝရာ ပဟာတဗ္ဗာသဝါ

၂၂. “ကတမေ စ, ဘိက္ခဝေ, အာသဝါ သံဝရာ ပဟာတဗ္ဗာ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ပဋိသင်္ခါ ယောနိသော စက္ခုန္ဒြိယသံဝရသံဝုတော ဝိဟရတိ။ ယဉ္ဟိဿ, ဘိက္ခဝေ, စက္ခုန္ဒြိယသံဝရံ အသံဝုတဿ ဝိဟရတော ဥပ္ပဇ္ဇေယျုံ အာသဝါ ဝိဃာတပရိဠာဟာ, စက္ခုန္ဒြိယသံဝရံ သံဝုတဿ ဝိဟရတော ဧဝံသ တေ အာသဝါ ဝိဃာတပရိဠာဟာ န ဟောန္တိ။ ပဋိသင်္ခါ ယောနိသော သောတိန္ဒြိယသံဝရသံဝုတော ဝိဟရတိ။ပေ။ ဃာနိန္ဒြိယသံဝရသံဝုတော ဝိဟရတိ။ပေ။ ဇိဝှိန္ဒြိယသံဝရသံဝုတော ဝိဟရတိ။ပေ။ ကာယိန္ဒြိယသံဝရသံဝုတော ဝိဟရတိ။ပေ။ မနိန္ဒြိယသံဝရသံဝုတော ဝိဟရတိ။ ယဉ္ဟိဿ, ဘိက္ခဝေ , မနိန္ဒြိယသံဝရံ အသံဝုတဿ ဝိဟရတော ဥပ္ပဇ္ဇေယျုံ အာသဝါ ဝိဃာတပရိဠာဟာ, မနိန္ဒြိယသံဝရံ သံဝုတဿ ဝိဟရတော ဧဝံသ တေ အာသဝါ ဝိဃာတပရိဠာဟာ န ဟောန္တိ။

“ယဉ္ဟိဿ, ဘိက္ခဝေ, သံဝရံ အသံဝုတဿ ဝိဟရတော ဥပ္ပဇ္ဇေယျုံ အာသဝါ ဝိဃာတပရိဠာဟာ , သံဝရံ သံဝုတဿ ဝိဟရတော ဧဝံသ တေ အာသဝါ ဝိဃာတပရိဠာဟာ န ဟောန္တိ။ ဣမေ ဝုစ္စန္တိ, ဘိက္ခဝေ, အာသဝါ သံဝရာ ပဟာတဗ္ဗာ။

ပဋိသေဝနာ ပဟာတဗ္ဗာသဝါ

၂၃. “ကတမေ စ, ဘိက္ခဝေ, အာသဝါ ပဋိသေဝနာ ပဟာတဗ္ဗာ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ပဋိသင်္ခါ ယောနိသော စီဝရံ ပဋိသေဝတိ – ‘ယာဝဒေဝ သီတဿ ပဋိဃာတာယ, ဥဏှဿ ပဋိဃာတာယ, ဍံသမကသဝါတာတပသရီံသပ- [သိရိံသပ (သီ. သျာ. ပီ.)] သမ္ဖဿာနံ ပဋိဃာတာယ, ယာဝဒေဝ ဟိရိကောပီနပ္ပဋိစ္ဆာဒနတ္ထံ’။

“ပဋိသင်္ခါ ယောနိသော ပိဏ္ဍပါတံ ပဋိသေဝတိ – ‘နေဝ ဒဝါယ, န မဒါယ, န မဏ္ဍနာယ, န ဝိဘူသနာယ, ယာဝဒေဝ ဣမဿ ကာယဿ ဌိတိယာ ယာပနာယ, ဝိဟိံသူပရတိယာ, ဗြဟ္မစရိယာနုဂ္ဂဟာယ, ဣတိ ပုရာဏဉ္စ ဝေဒနံ ပဋိဟင်္ခါမိ နဝဉ္စ ဝေဒနံ န ဥပ္ပာဒေဿာမိ, ယာတြာ စ မေ ဘဝိဿတိ အနဝဇ္ဇတာ စ ဖာသုဝိဟာရော စ’ [စာတိ (သီ.)]။

“ပဋိသင်္ခါ ယောနိသော သေနာသနံ ပဋိသေဝတိ – ‘ယာဝဒေဝ သီတဿ ပဋိဃာတာယ, ဥဏှဿ ပဋိဃာတာယ, ဍံသမကသဝါတာတပသရီံသပသမ္ဖဿာနံ ပဋိဃာတာယ, ယာဝဒေဝ ဥတုပရိဿယဝိနောဒနပဋိသလ္လာနာရာမတ္ထံ’။

“ပဋိသင်္ခာ ယောနိသော ဂိလာနပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရံ ပဋိသေဝတိ – ‘ယာဝဒေဝ ဥပ္ပန္နာနံ ဝေယျာဗာဓိကာနံ ဝေဒနာနံ ပဋိဃာတာယ, အဗျာဗဇ္ဈပရမတာယ’ [အဗျာပဇ္ဈပရမတာယ (သီ. သျာ. ပီ.), အဗျာပဇ္ဇပရမတာယ (က.)]။

“ယဉှိဿ, ဘိက္ခဝေ, အပ္ပဋိသေဝတော ဥပ္ပဇ္ဇေယျုံ အာသဝါ ဝိဃာတပရိဠာဟာ, ပဋိသေဝတော ဧဝံသ တေ အာသဝါ ဝိဃာတပရိဠာဟာ န ဟောန္တိ။ ဣမေ ဝုစ္စန္တိ, ဘိက္ခဝေ, အာသဝါ ပဋိသေဝနာ ပဟာတဗ္ဗာ။

အဓိဝါသနာ ပဟာတဗ္ဗာသဝါ

၂၄. “ကတမေ စ, ဘိက္ခဝေ, အာသဝါ အဓိဝါသနာ ပဟာတဗ္ဗာ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ပဋိသင်္ခာ ယောနိသော ခမော ဟောတိ သီတဿ ဥဏှဿ, ဇိဃစ္ဆာယ ပိပါသာယ။ ဍံသမကသဝါတာတပသရီသပသမ္ဖဿာနံ, ဒုရုတ္တာနံ ဒုရာဂတာနံ ဝစနပထာနံ, ဥပ္ပန္နာနံ သာရီရိကာနံ ဝေဒနာနံ ဒုက္ခာနံ တိဗ္ဗာနံ [တိပ္ပာနံ (သီ. သျာ. ပီ.)] ခရာနံ ကဋုကာနံ အသာတာနံ အမနာပာနံ ပါဏဟရာနံ အဓိဝါသကဇာတိကော ဟောတိ။

“ယဉှိဿ, ဘိက္ခဝေ, အနဓိဝါသယတော ဥပ္ပဇ္ဇေယျုံ အာသဝါ ဝိဃာတပရိဠာဟာ, အဓိဝါသယတော ဧဝံသ တေ အာသဝါ ဝိဃာတပရိဠာဟာ န ဟောန္တိ။ ဣမေ ဝုစ္စန္တိ, ဘိက္ခဝေ, အာသဝါ အဓိဝါသနာ ပဟာတဗ္ဗာ။

ပရိဝဇ္ဇနာ ပဟာတဗ္ဗာသဝါ

၂၅. “ကတမေ စ, ဘိက္ခဝေ, အာသဝါ ပရိဝဇ္ဇနာ ပဟာတဗ္ဗာ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ပဋိသင်္ခာ ယောနိသော စဏ္ဍံ ဟတ္ထိံ ပရိဝဇ္ဇေတိ, စဏ္ဍံ အဿံ ပရိဝဇ္ဇေတိ, စဏ္ဍံ ဂေါဏံ ပရိဝဇ္ဇေတိ, စဏ္ဍံ ကုက္ကုရံ ပရိဝဇ္ဇေတိ, အဟိံ ခါဏုံ ကဏ္ဋကဋ္ဌာနံ သောဗ္ဘံ ပပါတံ စန္ဒနိကံ ဩဠိဂလ္လံ။ ယထာရူပေ အနာသနေ နိသိန္နံ ယထာရူပေ အဂေါစရေ စရန္တံ ယထာရူပေ ပါပကေ မိတ္တေ ဘဇန္တံ ဝိညူ သဗြဟ္မစာရီ ပါပကေသု ဌာနေသု ဩကပ္ပေယျုံ, သော တဉ္စ အနာသနံ တဉ္စ အဂေါစရံ တေ စ ပါပကေ မိတ္တေ ပဋိသင်္ခာ ယောနိသော ပရိဝဇ္ဇေတိ။

“ယဉှိဿ, ဘိက္ခဝေ, အပရိဝဇ္ဇယတော ဥပ္ပဇ္ဇေယျုံ အာသဝါ ဝိဃာတပရိဠာဟာ, ပရိဝဇ္ဇယတော ဧဝံသ တေ အာသဝါ ဝိဃာတပရိဠာဟာ န ဟောန္တိ။ ဣမေ ဝုစ္စန္တိ, ဘိက္ခဝေ, အာသဝါ ပရိဝဇ္ဇနာ ပဟာတဗ္ဗာ။

ဝိနောဒနာ ပဟာတဗ္ဗာသဝါ

၂၆. “ကတမေ စ, ဘိက္ခဝေ, အာသဝါ ဝိနောဒနာ ပဟာတဗ္ဗာ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ပဋိသင်္ခာ ယောနိသော ဥပ္ပန္နံ ကာမဝိတက္ကံ နာဓိဝါသေတိ ပဇဟတိ ဝိနောဒေတိ ဗျန္တီကရောတိ အနဘာဝံ ဂမေတိ, ဥပ္ပန္နံ ဗျာပါဒဝိတက္ကံ…ပေ.… ဥပ္ပန္နံ ဝိဟိံသာဝိတက္ကံ…ပေ.… ဥပ္ပန္နုပ္ပန္နေ ပါပကေ အကုသလေ ဓမ္မေ နာဓိဝါသေတိ ပဇဟတိ ဝိနောဒေတိ ဗျန္တီကရောတိ အနဘာဝံ ဂမေတိ။

“ယဉှိဿ, ဘိက္ခဝေ, အဝိနောဒယတော ဥပ္ပဇ္ဇေယျုံ အာသဝါ ဝိဃာတပရိဠာဟာ, ဝိနောဒယတော ဧဝံသ တေ အာသဝါ ဝိဃာတပရိဠာဟာ န ဟောန္တိ။ ဣမေ ဝုစ္စန္တိ, ဘိက္ခဝေ, အာသဝါ ဝိနောဒနာ ပဟာတဗ္ဗာ။

ဘာဝနာ ပဟာတဗ္ဗာသဝါ

၂၇. “ကတမေ စ, ဘိက္ခဝေ, အာသဝါ ဘာဝနာ ပဟာတဗ္ဗာ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ပဋိသင်္ခာ ယောနိသော သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတံ ဝိရာဂနိဿိတံ နိရောဓနိဿိတံ ဝေါဿဂ္ဂပရိဏာမိံ; ပဋိသင်္ခာ ယောနိသော ဓမ္မဝိစယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေတိ…ပေ.… ဝီရိယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေတိ။ ပီတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေတိ။ ပဿဒ္ဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေတိ။ သမာဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေတိ။ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတံ ဝိရာဂနိဿိတံ နိရောဓနိဿိတံ ဝေါဿဂ္ဂပရိဏာမိံ။

“ယဥ္ဟိဒ္ဓံ, ဘိက္ခဝေ , အဘာဝယတော ဥပ္ပဇ္ဇေယ့္ယ် အာသဝ ဝိဃာတပရိဠာဟာ, ဘာဝယတော ဧဝံသ တေ အာသဝ ဝိဃာတပရိဠာဟာ န ဟောန္တိ။ ဣမေ ဝုစ္စန္တိ, ဘိက္ခဝေ, အာသဝ ဘာဝနာ ပဟာတဗ္ဗာ။

၂၈. “ယတော ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော ယေ အာသဝ ဒဿနာ ပဟာတဗ္ဗာ တေ ဒဿနာ ပဟီနာ ဟောန္တိ, ယေ အာသဝ သံဝရာ ပဟာတဗ္ဗာ တေ သံဝရာ ပဟီနာ ဟောန္တိ, ယေ အာသဝ ပဋိသေဝနာ ပဟာတဗ္ဗာ တေ ပဋိသေဝနာ ပဟီနာ ဟောန္တိ, ယေ အာသဝ အဓိဝာသနာ ပဟာတဗ္ဗာ တေ အဓိဝာသနာ ပဟီနာ ဟောန္တိ, ယေ အာသဝ ပရိဝဇ္ဇနာ ပဟာတဗ္ဗာ တေ ပရိဝဇ္ဇနာ ပဟီနာ ဟောန္တိ, ယေ အာသဝ ဝိနောဒနာ ပဟာတဗ္ဗာ တေ ဝိနောဒနာ ပဟီနာ ဟောန္တိ, ယေ အာသဝ ဘာဝနာ ပဟာတဗ္ဗာ တေ ဘာဝနာ ပဟီနာ ဟောန္တိ; အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ – ‘ဘိက္ခု သဗ္ဗာသဝသံဝရသံဝုတော ဝိဟရတိ, အစ္ဆေစ္ဆိ [အစ္ဆေဒ္ဓိ (က.)] တဏှံ, ဝိဝတ္တယိ [ဝာဝတ္တယိ (သီ. ပီ.)] သံယောဇနံ, သမ္မာ မာနာဘိသမယာ အန္တမကာသိ ဒုက္ခဿာ’”တိ။

ဣဒမဝောစ ဘဂဝါ။ အတ္တမနာ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ဘာသိတံ အဘိနန္ဒုန္တိ။

သဗ္ဗာသဝသုတ္တံ နိဋ္ဌိတံ ဒုတိယံ။

၃. ဓမ္မဒါယာဒသုတ္တံ

၂၉. ဧဝံ မေ သုတံ – ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ဇေတဝနေ အနာထပိဏ္ဍိကဿ အာရာမေ။ တတြ ခေါ ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – “ဘိက္ခဝေါ”တိ။ “ဘဒန္တေ”တိ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ပစ္စဿောသုံ။ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ –

“ဓမ္မဒါယာဒါ မေ, ဘိက္ခဝေ, ဘဝထ, မာ အာမိသဒါယာဒါ။ အတ္ထိ မေ တုမှေသု အနုကမ္ပာ – ‘ကိန္တိ မေ သာဝကာ ဓမ္မဒါယာဒါ ဘဝေယျုံ, နော အာမိသဒါယာဒါ’တိ။ တုမှေ စ မေ, ဘိက္ခဝေ, အာမိသဒါယာဒါ ဘဝေယျာထ နော ဓမ္မဒါယာဒါ, တုမှေပိ တေန အာဒိယာ [အာဒိဿာ (သီ. သျာ. ပီ.)] ဘဝေယျာထ – ‘အာမိသဒါယာဒါ သတ္ထုသာဝကာ ဝိဟရန္တိ, နော ဓမ္မဒါယာဒါ’တိ; အဟမ္ပိ တေန အာဒိယော ဘဝေယျံ – ‘အာမိသဒါယာဒါ သတ္ထုသာဝကာ ဝိဟရန္တိ, နော ဓမ္မဒါယာဒါ’တိ။ တုမှေ စ မေ, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မဒါယာဒါ ဘဝေယျာထ, နော အာမိသဒါယာဒါ, တုမှေပိ တေန န အာဒိယာ ဘဝေယျာထ – ‘ဓမ္မဒါယာဒါ သတ္ထုသာဝကာ ဝိဟရန္တိ, နော အာမိသဒါယာဒါ’တိ; အဟမ္ပိ တေန န အာဒိယော ဘဝေယျံ – ‘ဓမ္မဒါယာဒါ သတ္ထုသာဝကာ ဝိဟရန္တိ, နော အာမိသဒါယာဒါ’တိ။ တသ္မာတိဟ မေ, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မဒါယာဒါ ဘဝထ, မာ အာမိသဒါယာဒါ။ အတ္ထိ မေ တုမှေသု အနုကမ္ပာ – ‘ကိန္တိ မေ သာဝကာ ဓမ္မဒါယာဒါ ဘဝေယျုံ, နော အာမိသဒါယာဒါ’တိ။

၃၀. “ဣဓာဟံ, ဘိက္ခဝေ, ဘုတ္တာဝီ အဿံ ပဝါရိတော ပရိပုဏ္ဏော ပရိယောသိတော သုဟိတော ယာဝဒတ္ထော; သိယာ စ မေ ပိဏ္ဍပါတော အတိရေကဓမ္မော ဆဍ္ဍနီယဓမ္မော [ဆဍ္ဍိယဓမ္မော (သီ. သျာ. ပီ.)] ။ အထ ဒွေ ဘိက္ခူ အာဂစ္ဆေယျုံ ဇိဃစ္ဆာဒုဗ္ဗလ္လ- [ဇိဃစ္ဆာဒုဗ္ဗလ္လ (သီ. ပီ.)] ပရေတာ ။ တျာဟံ ဧဝံ ဝဒေယျံ – ‘အဟံ ခေါမှိ, ဘိက္ခဝေ, ဘုတ္တာဝီ ပဝါရိတော ပရိပုဏ္ဏော ပရိယောသိတော သုဟိတော ယာဝဒတ္ထော; အတ္ထိ စ မေ အယံ ပိဏ္ဍပါတော အတိရေကဓမ္မော ဆဍ္ဍနီယဓမ္မော။ သစေ အာကင်္ခထ, ဘုဉ္ဇထ, နော စေ တုမှေ ဘုဉ္ဇိဿထ [သစေ တုမှေ န ဘုဉ္ဇိဿထ (သီ. သျာ. ပီ.)] , ဣဒါနာဟံ အပ္ပဟရိတေ ဝါ ဆဍ္ဍေဿာမိ, အပ္ပာဏကေ ဝါ ဥဒကေ ဩပိလာပေဿာမီ’တိ။ တတြေကဿ ဘိက္ခုနော ဧဝမဿ – ‘ဘဂဝါ ခေါ ဘုတ္တာဝီ ပဝါရိတော ပရိပုဏ္ဏော ပရိယောသိတော သုဟိတော ယာဝဒတ္ထော; အတ္ထိ စာယံ ဘဂဝတော ပိဏ္ဍပါတော အတိရေကဓမ္မော ဆဍ္ဍနီယဓမ္မော။ သစေ မယံ န ဘုဉ္ဇိဿာမ, ဣဒါနိ ဘဂဝါ အပ္ပဟရိတေ ဝါ ဆဍ္ဍေဿတိ, အပ္ပာဏကေ ဝါ ဥဒကေ ဩပိလာပေဿတိ’ ။ ဝုတ္တံ ခေါ ပနေတံ ဘဂဝတာ – ‘ဓမ္မဒါယာဒါ မေ, ဘိက္ခဝေ, ဘဝထ, မာ အာမိသဒါယာဒါ’တိ။ အာမိသညတရံ ခေါ ပနေတံ, ယဒိဒံ ပိဏ္ဍပါတော။ ယံနူနာဟံ ဣမံ ပိဏ္ဍပါတံ အဘုဉ္ဇိတွာ ဣမိနာဝ ဇိဃစ္ဆာဒုဗ္ဗလ္လေန ဧဝံ ဣမံ ရတ္တိန္ဒိဝံ [ရတ္တိဒိဝံ (က.)] ဝီတိနာမေယျ”န္တိ။ သော တံ ပိဏ္ဍပါတံ အဘုဉ္ဇိတွာ တေနေဝ ဇိဃစ္ဆာဒုဗ္ဗလ္လေန ဧဝံ တံ ရတ္တိန္ဒိဝံ ဝီတိနာမေယျ။ အထ ဒုတိယဿ ဘိက္ခုနော ဧဝမဿ – ‘ဘဂဝါ ခေါ ဘုတ္တာဝီ ပဝါရိတော ပရိပုဏ္ဏော ပရိယောသိတော သုဟိတော ယာဝဒတ္ထော; အတ္ထိ စာယံ ဘဂဝတော ပိဏ္ဍပါတော အတိရေကဓမ္မော

ဆဥ္ဆနီယဓမ္မော။ သစေ မယံ န ဘုဥ္ဇိဿာမ, ဣဒာနိ ဘဂဝတ အပ္ပဟရိတေ ဝာ ဆဍ္ဍေဿတိ, အပ္ပါဏကေ ဝာ ဥဒကေ ဩပိလာပေဿတိ။ ယံနူနာဟံ ဣမံ ပိဏ္ဍပါတံ ဘုဥ္ဇိတွာ ဇိဃစ္ဆာဒုဗ္ဗလ္လံ ပဋိဝိနောဒေတွာ [ပဋိဝိနေတွာ (သီ. သျာ. ပီ.)] ဧဝံ ဣမံ ရတ္တိန္ဒိဝံ ဝီတိနာမေယျ'န္တိ။ သော တံ ပိဏ္ဍပါတံ ဘုဥ္ဇိတွာ ဇိဃစ္ဆာဒုဗ္ဗလ္လံ ပဋိဝိနောဒေတွာ ဧဝံ တံ ရတ္တိန္ဒိဝံ ဝီတိနာမေယျ။ ကိဉ္စာပိ သော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု တံ ပိဏ္ဍပါတံ ဘုဥ္ဇိတွာ ဇိဃစ္ဆာဒုဗ္ဗလ္လံ ပဋိဝိနောဒေတွာ ဧဝံ တံ ရတ္တိန္ဒိဝံ ဝီတိနာမေယျ, အထ ခေါ အသုယေဝ မေ ပုရိမော ဘိက္ခု ပုဇ္ဇတရော စ ပါသံသတရော စ။ တံ ကိဿ ဟေတု? တဉှိ တဿ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော ဒီဃရတ္တံ အပ္ပိစ္ဆတာယ သန္တုဋ္ဌိယာ သလ္လေခာယ သုဘရတာယ ဝီရိယာရမ္ဘာယ သံဝတ္တိဿတိ။ တသ္မာတိဟ မေ, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မဒာယာဒာ ဘဝထ, မာ အာမိသဒာယာဒာ။ အတ္ထိ မေ တုမှေသု အနုကမ္ပာ – 'ကိန္တိ မေ သာဝကာ ဓမ္မဒာယာဒာ ဘဝေယျုံ, နော အာမိသဒာယာဒာ'''တိ။

ဣဒမဝေါစ ဘဂဝါ။ ဣဒံ ဝတွာန [ဝတွာ (သီ. ပီ.) ဧဝမီဒိသေသု ဌာနေသု] သုဂတော ဥဋ္ဌာယာသနာ ဝိဟာရံ ပါဝိသိ။

၃၁. တတြ ခေါ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော အစိရပက္ကန္တဿ ဘဂဝတော ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – ''အာဝုသော ဘိက္ခဝေ''တိ။ ''အာဝုသော''တိ ခေါ တေ ဘိက္ခူ အာယသ္မတော သာရိပုတ္တဿ ပစ္စဿောသုံ။ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော ဧတဒဝေါစ –

''ကိတ္တာဝတာ နု ခေါ, အာဝုသော, သတ္ထု ပဝိဝိတ္တဿ ဝိဟရတော သာဝကာ ဝိဝေကံ နာနုသိက္ခန္တိ, ကိတ္တာဝတာ စ ပန သတ္ထု ပဝိဝိတ္တဿ ဝိဟရတော သာဝကာ ဝိဝေကမနုသိက္ခန္တီ''တိ? ''ဒူရတောပိ ခေါ မယံ, အာဝုသော, အာဂစ္ဆာမ အာယသ္မတော သာရိပုတ္တဿ သန္တိကေ ဧတဿ ဘာသိတဿ အတ္ထမညာတုံ။ သာဓု ဝတာယသ္မန္တံယေဝ သာရိပုတ္တံ ပဋိဘာတု ဧတဿ ဘာသိတဿ အတ္ထော; အာယသ္မတော သာရိပုတ္တဿ သုတွာ ဘိက္ခူ ဓာရေဿန္တီ''တိ။ ''တေန ဟာဝုသော, သုဏာထ, သာဓုကံ မနသိ ကရောထ, ဘာသိဿာမီ''တိ။ ''ဧဝမာဝုသော''တိ ခေါ တေ ဘိက္ခူ အာယသ္မတော သာရိပုတ္တဿ ပစ္စဿောသုံ။ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော ဧတဒဝေါစ –

''ကိတ္တာဝတာ နု ခေါ, အာဝုသော, သတ္ထု ပဝိဝိတ္တဿ ဝိဟရတော သာဝကာ ဝိဝေကံ နာနုသိက္ခန္တိ? ဣဓာဝုသော, သတ္ထု ပဝိဝိတ္တဿ ဝိဟရတော သာဝကာ ဝိဝေကံ နာနုသိက္ခန္တိ, ယေသဉ္စ ဓမ္မာနံ သတ္ထာ ပဟာနမာဟ, တေ စ ဓမ္မေ နပ္ပဇဟန္တိ, ဗာဟုလိကာ [ဗာဟုလ္လိကာ (သျာ.)] စ ဟောန္တိ, သာထလိကာ, ဩက္ကမနေ ပုဗ္ဗင်္ဂမာ, ပဝိဝေကေ နိက္ခိတ္တဓုရာ။ တတြာဝုသော, ထေရာ ဘိက္ခူ တီဟိ ဌာနေဟိ ဂါရယှာ ဘဝန္တိ။ 'သတ္ထု ပဝိဝိတ္တဿ ဝိဟရတော သာဝကာ ဝိဝေကံ နာနုသိက္ခန္တီ'တိ – ဣမိနာ ပဌမေန ဌာနေန ထေရာ ဘိက္ခူ ဂါရယှာ ဘဝန္တိ။ 'ယေသဉ္စ ဓမ္မာနံ သတ္ထာ ပဟာနမာဟ တေ စ ဓမ္မေ နပ္ပဇဟန္တီ'တိ – ဣမိနာ ဒုတိယေန ဌာနေန ထေရာ ဘိက္ခူ ဂါရယှာ ဘဝန္တိ။ 'ဗာဟုလိကာ စ, သာထလိကာ, ဩက္ကမနေ ပုဗ္ဗင်္ဂမာ, ပဝိဝေကေ နိက္ခိတ္တဓုရာ'တိ – ဣမိနာ တတိယေန ဌာနေန ထေရာ ဘိက္ခူ ဂါရယှာ ဘဝန္တိ။ ထေရာ, အာဝုသော, ဘိက္ခူ ဣမေဟိ တီဟိ ဌာနေဟိ ဂါရယှာ ဘဝန္တိ။ တတြာဝုသော, မဇ္ဈိမာ ဘိက္ခူ...ပေ.။ နဝါ ဘိက္ခူ တီဟိ ဌာနေဟိ ဂါရယှာ ဘဝန္တိ။ 'သတ္ထု ပဝိဝိတ္တဿ ဝိဟရတော သာဝကာ ဝိဝေကံ နာနုသိက္ခန္တီ'တိ – ဣမိနာ ပဌမေန ဌာနေန နဝါ ဘိက္ခူ ဂါရယှာ ဘဝန္တိ။ 'ယေသဉ္စ ဓမ္မာနံ သတ္ထာ ပဟာနမာဟ တေ စ ဓမ္မေ နပ္ပဇဟန္တီ'တိ – ဣမိနာ ဒုတိယေန ဌာနေန နဝါ ဘိက္ခူ ဂါရယှာ ဘဝန္တိ။ 'ဗာဟုလိကာ စ ဟောန္တိ, သာထလိကာ, ဩက္ကမနေ ပုဗ္ဗင်္ဂမာ, ပဝိဝေကေ နိက္ခိတ္တဓုရာ'တိ – ဣမိနာ တတိယေန ဌာနေန နဝါ ဘိက္ခူ ဂါရယှာ ဘဝန္တိ။ နဝါ, အာဝုသော, ဘိက္ခူ ဣမေဟိ တီဟိ ဌာနေဟိ ဂါရယှာ ဘဝန္တိ။ ဧတ္တာဝတာ ခေါ, အာဝုသော, သတ္ထု ပဝိဝိတ္တဿ ဝိဟရတော သာဝကာ ဝိဝေကံ နာနုသိက္ခန္တိ။

၃၂. ''ကိတ္တာဝတာ စ, ပနာဝုသော, သတ္ထု ပဝိဝိတ္တဿ ဝိဟရတော သာဝကာ ဝိဝေကမနုသိက္ခန္တိ? ဣဓာဝုသော, သတ္ထု ပဝိဝိတ္တဿ ဝိဟရတော သာဝကာ ဝိဝေကမနုသိက္ခန္တိ – ယေသဉ္စ ဓမ္မာနံ သတ္ထာ ပဟာနမာဟ တေ စ ဓမ္မေ ပဇဟန္တိ; န စ ဗာဟုလိကာ ဟောန္တိ, န သာထလိကာ ဩက္ကမနေ နိက္ခိတ္တဓုရာ ပဝိဝေကေ ပုဗ္ဗင်္ဂမာ။ တတြာဝုသော, ထေရာ ဘိက္ခူ တီဟိ ဌာနေဟိ ပါသံသာ ဘဝန္တိ။ 'သတ္ထု ပဝိဝိတ္တဿ ဝိဟရတော သာဝကာ ဝိ

ဝေကမနုသိက္ခန္တိ’တိ – ဣမိနာ ပဌမေန ဌာနေန ထေရာ ဘိက္ခူ ဟသံသာ ဘဝန္တိ။ ‘ယေသဉ္စ ဓမ္မာနံ သတ္ထာ ပဟာန
မာဟ တေ စ ဓမ္မေ ပဇဟန္တီ’တိ – ဣမိနာ ဒုတိယေန ဌာနေန ထေရာ ဘိက္ခူ ဟသံသာ ဘဝန္တိ။ ‘န စ ဗာဟုလိကာ, န
သာထလိကာ ဩက္ကမနေ နိက္ခိတ္တဓုရာ ပဝိဝေကေ ပုဗ္ဗင်္ဂမာ’တိ – ဣမိနာ တတိယေန ဌာနေန ထေရာ ဘိက္ခူ ဟသံ
သာ ဘဝန္တိ။ ထေရာ, အာဝုသော, ဘိက္ခူ ဣမေဟိ တီဟိ ဌာနေဟိ ဟသံသာ ဘဝန္တိ။ တတြာဝုသော, မဇ္ဈိမာ ဘိက္ခူ။
ပေ.။ နဝ ဘိက္ခူ တီဟိ ဌာနေဟိ ဟသံသာ ဘဝန္တိ။ ‘သတ္ထု ပဝိဝိတ္တဿ ဝိဟရတော သာဝကာ ဝိဝေကမနုသိက္
ခန္တီ’တိ – ဣမိနာ ပဌမေန ဌာနေန နဝ ဘိက္ခူ ဟသံသာ ဘဝန္တိ။ ‘ယေသဉ္စ ဓမ္မာနံ သတ္ထာ ပဟာနမာဟ တေ စ ဓမ္မေ
ပဇဟန္တီ’တိ – ဣမိနာ ဒုတိယေန ဌာနေန နဝ ဘိက္ခူ ဟသံသာ ဘဝန္တိ။ ‘န စ ဗာဟုလိကာ, န သာထလိကာ ဩက္ကမ
နေ နိက္ခိတ္တဓုရာ ပဝိဝေကေ ပုဗ္ဗင်္ဂမာ’တိ – ဣမိနာ တတိယေန ဌာနေန နဝ ဘိက္ခူ ဟသံသာ ဘဝန္တိ။ နဝ,
အာဝုသော, ဘိက္ခူ ဣမေဟိ တီဟိ ဌာနေဟိ ဟသံသာ ဘဝန္တိ။ ဧတ္တာဝတာ ခော, အာဝုသော, သတ္ထု ပဝိဝိတ္တဿ
ဝိဟရတော သာဝကာ ဝိဝေကမနုသိက္ခန္တိ။

၃၃. “တတြာဝုသော, လောဘော စ ပါပကော ဒောသော စ ပါပကော။ လောဘဿ စ ပဟာနာယ ဒောသဿ စ ပ
ဟာနာယ အတ္ထိ မဇ္ဈိမာ ပဋိပဒါ စက္ခုကရဏီ ဉာဏကရဏီ ဥပသမာယ အဘိညာယ သမ္ဗောဓာယ နိဗ္ဗာနာယ သံဝတ္တ
တိ။ ကတမာ စ သာ, အာဝုသော, မဇ္ဈိမာ ပဋိပဒါ စက္ခုကရဏီ ဉာဏကရဏီ ဥပသမာယ အဘိညာယ သမ္ဗောဓာယ နိဗ္ဗာ
နာယ သံဝတ္တတိ? အယမေဝ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ, သေယျထိဒံ [သေယျထီဒံ (သီ. သျာ. ပီ.)] – သမ္မာဒိ
ဋ္ဌိ သမ္မာသင်္ကပ္ပော သမ္မာဝါစာ သမ္မာကမ္မန္တော သမ္မာအာဇီဝေါ သမ္မာဝါယာမော သမ္မာသတိ သမ္မာသမာဓိ။ အယံ
ခော သာ, အာဝုသော, မဇ္ဈိမာ ပဋိပဒါ စက္ခုကရဏီ ဉာဏကရဏီ ဥပသမာယ အဘိညာယ သမ္ဗောဓာယ နိဗ္ဗာနာယ သံဝ
တ္တတိ။

“တတြာဝုသော, ကောဓော စ ပါပကော ဥပနာဟော စ ပါပကော။ပေ.။ မက္ခော စ ပါပကော ပဠာသော စ ပါပ
ကော, ဣဿာ စ ပါပိကာ မစ္ဆေရဉ္စ ပါပကံ, မာယာ စ ပါပိကာ သာဌေယျဉ္စ ပါပကံ, ထမ္ဘော စ ပါပကော သာရ
မ္ဘော စ ပါပကော, မာနော စ ပါပကော အတိမာနော စ ပါပကော, မဒေါ စ ပါပကော ပမာဒေါ စ ပါပကော။ မဒဿ စ
ပဟာနာယ ပမာဒဿ စ ပဟာနာယ အတ္ထိ မဇ္ဈိမာ ပဋိပဒါ စက္ခုကရဏီ ဉာဏကရဏီ ဥပသမာယ အဘိညာယ သမ္ဗော
ဓာယ နိဗ္ဗာနာယ သံဝတ္တတိ။ ကတမာ စ သာ, အာဝုသော, မဇ္ဈိမာ ပဋိပဒါ စက္ခုကရဏီ ဉာဏကရဏီ ဥပသမာယ အဘိ
ညာယ သမ္ဗောဓာယ နိဗ္ဗာနာယ သံဝတ္တတိ? အယမေဝ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ, သေယျထိဒံ – သမ္မာဒိဋ္ဌိ
သမ္မာသင်္ကပ္ပော သမ္မာဝါစာ သမ္မာကမ္မန္တော သမ္မာအာဇီဝေါ သမ္မာဝါယာမော သမ္မာသတိ သမ္မာသမာဓိ။ အယံ ခော
သာ, အာဝုသော, မဇ္ဈိမာ ပဋိပဒါ စက္ခုကရဏီ ဉာဏကရဏီ ဥပသမာယ အဘိညာယ သမ္ဗောဓာယ နိဗ္ဗာနာယ သံဝတ္တ
တီ”တိ။

ဣဒမဝေါစာယသ္မာ သာရိပုတ္တော။ အတ္တမနာ တေ ဘိက္ခူ အာယသ္မတော သာရိပုတ္တဿ ဘာသိတံ အဘိနန္ဒု
န္တိ။

ဓမ္မဒါယာဒသုတ္တံ နိဋ္ဌိတံ တတိယံ။

၄. ဘယဘေရဝသုတ္တံ

၃၄. ဧဝံ မေ သုတံ – ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ဇေတဝနေ အနာထပိဏ္ဍိကဿ အာရာမေ။ အထ
ခော ဇာဏုဿောဏိ ဗြာဟ္မဏော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝတာ သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိ။ သမ္
မောဒနီယံ ကထံ သာရဏီယံ [သာရာဏီယံ (သီ. သျာ. ပီ.)] ဝီတိသာရေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခော
ဇာဏုဿောဏိ ဗြာဟ္မဏော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – “ယေမေ, ဘော ဂောတမ, ကုလပုတ္တာ ဘဝန္တံ ဂောတမံ ဥဒ္ဒိ
ဿ သဒ္ဓါ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိတာ, ဘဝံ တေသံ ဂောတမော ပုဗ္ဗင်္ဂမော, ဘဝံ တေသံ ဂောတမော ဗဟုကာ
ရော, ဘဝံ တေသံ ဂောတမော သမာဒပေတာ [သမာအပေတာ (?)]; ဘောတော စ ပန ဂောတမဿ သာ ဇနတာ ဒိဋ္ဌာနုဂ
တိံ အာပဇ္ဇတီ”တိ။ “ဧဝမေတံ, ဗြာဟ္မဏ, ဧဝမေတံ, ဗြာဟ္မဏ! ယေ တေ, ဗြာဟ္မဏ, ကုလပုတ္တာ မမံ ဥဒ္ဒိဿ
သဒ္ဓါ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိတာ, အဟံ တေသံ ပုဗ္ဗင်္ဂမော, အဟံ တေသံ ဗဟုကာရော, အဟံ တေသံ သမာဒ

ပေတာ; မမ စ ပန သာ ဇနေတာ ဒိဋ္ဌာနုဂတိံ အာပဇ္ဇတီ''တိ။ ''ဒုရဘိသမ္ဘဝါနိ ဟိ ခေါ, ဘော ဂေါတမ, အရညဝနပတ္ထာနိ ပန္တာနိ သေနာသနာနိ, ဒုက္ကရံ ပဝိဝေကံ, ဒုရဘိရမံ ဧကတ္တေ, ဟရန္တိ မညေ မနော ဝနာနိ သမာဓိံ အလဘမာနဿ ဘိက္ခုနော''တိ ။ ''ဧဝမေတံ, ဗြာဟ္မဏ, ဧဝမေတံ, ဗြာဟ္မဏ! ဒုရဘိသမ္ဘဝါနိ ဟိ ခေါ, ဗြာဟ္မဏ, အရညဝနပတ္ထာနိ ပန္တာနိ သေနာသနာနိ, ဒုက္ကရံ ပဝိဝေကံ, ဒုရဘိရမံ ဧကတ္တေ, ဟရန္တိ မညေ မနော ဝနာနိ သမာဓိံ အလဘမာနဿ ဘိက္ခုနော''တိ။

၃၅. ''မယှမ္ပိ ခေါ, ဗြာဟ္မဏ, ပုဗ္ဗေဝ သမ္ဗောဓာ အနဘိသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဗောဓိသတ္တဿေဝ သတော ဧတဒဟောသိ – 'ဒုရဘိသမ္ဘဝါနိ ဟိ ခေါ အရညဝနပတ္ထာနိ ပန္တာနိ သေနာသနာနိ, ဒုက္ကရံ ပဝိဝေကံ, ဒုရဘိရမံ ဧကတ္တေ, ဟရန္တိ မညေ မနော ဝနာနိ သမာဓိံ အလဘမာနဿ ဘိက္ခုနော'တိ။ တဿ မယှံ ဗြာဟ္မဏ, ဧတဒဟောသိ – 'ယေ ခေါ ကေစိ သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ အပရိသုဒ္ဓကာယကမ္မန္တာ အရညဝနပတ္ထာနိ ပန္တာနိ သေနာသနာနိ ပဋိသေဝန္တိ, အပရိသုဒ္ဓကာယကမ္မန္တသန္ဒောသဟေတု ဟဝေ တေ ဘောန္တော သမဏဗြာဟ္မဏာ အကုသလံ ဘယဘေရဝံ အဝှာယန္တိ။ န ခေါ ပနာဟံ အပရိသုဒ္ဓကာယကမ္မန္တော အရညဝနပတ္ထာနိ ပန္တာနိ သေနာသနာနိ ပဋိသေဝါမိ; ပရိသုဒ္ဓကာယကမ္မန္တောဟမသ္မိ။ ယေ ဟိ ဝေါ အရိယာ ပရိသုဒ္ဓကာယကမ္မန္တာ အရညဝနပတ္ထာနိ ပန္တာနိ သေနာသနာနိ ပဋိသေဝန္တိ တေသမဟံ အညတရော'တိ။ ဧတမဟံ, ဗြာဟ္မဏ, ပရိသုဒ္ဓကာယကမ္မတံ အတ္တနိ သမ္ပဿမာနော ဘိယျော ပလ္လောမမာပါဒိံ အရညေ ဝိဟာရာယ။

၃၆. ''တဿ မယှံ, ဗြာဟ္မဏ, ဧတဒဟောသိ – 'ယေ ခေါ ကေစိ သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ အပရိသုဒ္ဓဝစီကမ္မန္တာ။ပေ။ အပရိသုဒ္ဓမနောကမ္မန္တာ ။ပေ။ အပရိသုဒ္ဓာဇီဝါ အရညဝနပတ္ထာနိ ပန္တာနိ သေနာသနာနိ ပဋိသေဝန္တိ, အပရိသုဒ္ဓာဇီဝသန္ဒောသဟေတု ဟဝေ တေ ဘောန္တော သမဏဗြာဟ္မဏာ အကုသလံ ဘယဘေရဝံ အဝှာယန္တိ။ န ခေါ ပနာဟံ အပရိသုဒ္ဓာဇီဝေါ အရညဝနပတ္ထာနိ ပန္တာနိ သေနာသနာနိ ပဋိသေဝါမိ; ပရိသုဒ္ဓာဇီဝေါဟမသ္မိ။ ယေ ဟိ ဝေါ အရိယာ ပရိသုဒ္ဓာဇီဝါ အရညဝနပတ္ထာနိ ပန္တာနိ သေနာသနာနိ ပဋိသေဝန္တိ တေသမဟံ အညတရော'တိ။ ဧတမဟံ, ဗြာဟ္မဏ, ပရိသုဒ္ဓာဇီဝတံ အတ္တနိ သမ္ပဿမာနော ဘိယျော ပလ္လောမမာပါဒိံ အရညေ ဝိဟာရာယ။

၃၇. ''တဿ မယှံ, ဗြာဟ္မဏ, ဧတဒဟောသိ – 'ယေ ခေါ ကေစိ သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ အဘိဇ္ဈာလူ ကာမေသု တိဗ္ဗသာရာဂါ အရညဝနပတ္ထာနိ ပန္တာနိ သေနာသနာနိ ပဋိသေဝန္တိ, အဘိဇ္ဈာလုကာမေသုတိဗ္ဗသာရာဂသန္ဒောသဟေတု ဟဝေ တေ ဘောန္တော သမဏဗြာဟ္မဏာ အကုသလံ ဘယဘေရဝံ အဝှာယန္တိ။ န ခေါ ပနာဟံ အဘိဇ္ဈာလု ကာမေသု တိဗ္ဗသာရာဂေါ အရညဝနပတ္ထာနိ ပန္တာနိ သေနာသနာနိ ပဋိသေဝါမိ; အနဘိဇ္ဈာလူဟမသ္မိ။ ယေ ဟိ ဝေါ အရိယာ အနဘိဇ္ဈာလူ အရညဝနပတ္ထာနိ ပန္တာနိ သေနာသနာနိ ပဋိသေဝန္တိ , တေသမဟံ အညတရော'တိ။ ဧတမဟံ, ဗြာဟ္မဏ, အနဘိဇ္ဈာလုတံ အတ္တနိ သမ္ပဿမာနော ဘိယျော ပလ္လောမမာပါဒိံ အရညေ ဝိဟာရာယ။

၃၈. ''တဿ မယှံ, ဗြာဟ္မဏ, ဧတဒဟောသိ – 'ယေ ခေါ ကေစိ သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ ဗျာပန္နစိတ္တာ ပဒုဋ္ဌမနသင်္ကပ္ပာ အရညဝနပတ္ထာနိ ပန္တာနိ သေနာသနာနိ ပဋိသေဝန္တိ, ဗျာပန္နစိတ္တပဒုဋ္ဌမနသင်္ကပ္ပသန္ဒောသဟေတု ဟဝေ တေ ဘောန္တော သမဏဗြာဟ္မဏာ အကုသလံ ဘယဘေရဝံ အဝှာယန္တိ။ န ခေါ ပနာဟံ ဗျာပန္နစိတ္တော ပဒုဋ္ဌမနသင်္ကပ္ပော အရညဝနပတ္ထာနိ ပန္တာနိ သေနာသနာနိ ပဋိသေဝါမိ; မေတ္တစိတ္တောဟမသ္မိ။ ယေ ဟိ ဝေါ အရိယာ မေတ္တစိတ္တာ အရညဝနပတ္ထာနိ ပန္တာနိ သေနာသနာနိ ပဋိသေဝန္တိ တေသမဟံ အညတရော'တိ။ ဧတမဟံ, ဗြာဟ္မဏ, မေတ္တစိတ္တတံ အတ္တနိ သမ္ပဿမာနော ဘိယျော ပလ္လောမမာပါဒိံ အရညေ ဝိဟာရာယ။

၃၉. ''တဿ မယှံ, ဗြာဟ္မဏ, ဧတဒဟောသိ – 'ယေ ခေါ ကေစိ သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ ထိနမိဒ္ဓပရိယုဋ္ဌိတာ အရညဝနပတ္ထာနိ ပန္တာနိ သေနာသနာနိ ပဋိသေဝန္တိ, ထိနမိဒ္ဓပရိယုဋ္ဌာနသန္ဒောသဟေတု ဟဝေ တေ ဘောန္တော သမဏဗြာဟ္မဏာ အကုသလံ ဘယဘေရဝံ အဝှာယန္တိ။ န ခေါ ပနာဟံ ထိနမိဒ္ဓပရိယုဋ္ဌိတော အရညဝနပတ္ထာနိ ပန္တာနိ သေနာသနာနိ ပဋိသေဝါမိ; ဝိဂတထိနမိဒ္ဓောဟမသ္မိ။ ယေ ဟိ ဝေါ အရိယာ ဝိဂတထိနမိဒ္ဓာ အရညဝနပ

တ္ထာနိ ပန္တာနိ သေနာသနာနိ ပဋိသေဝန္တိ တေသမဟံ အညတရော’တိ။ တေမဟံ, ဗြာဟ္မဏ, ဝိဂတထိနမိဒ္ဓတံ အတ္တနိ သမ္ပဿမာနော ဘိယျော ပလ္လောမမာပာဒိံ အရညေ ဝိဟာရာယ။

၄၀. ‘‘တဿ မယှံ, ဗြာဟ္မဏ, ဧတဒဟောသိ – ‘ယေ ခေါ ကေစိ သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ ဥဒ္ဓတာ အဝူပသန္တစိတ္တာ အရညဝနပတ္ထာနိ ပန္တာနိ သေနာသနာနိ ပဋိသေဝန္တိ, ဥဒ္ဓတအဝူပသန္တစိတ္တသန္ဒောသဟေတု ဟဝေ တေ ဘောန္တော သမဏဗြာဟ္မဏာ အကုသလံ ဘယဘေရဝံ အဝှာယန္တိ။ န ခေါ ပနာဟံ ဥဒ္ဓတော အဝူပသန္တစိတ္တော အရညဝနပတ္ထာနိ ပန္တာနိ သေနာသနာနိ ပဋိသေဝါမိ; ဝူပသန္တစိတ္တောဟမသ္မိ။ ယေ ဟိ ဝေါ အရိယာ ဝူပသန္တစိတ္တာ အရညဝနပတ္ထာနိ ပန္တာနိ သေနာသနာနိ ပဋိသေဝန္တိ, တေသမဟံ အညတရော’တိ။ တေမဟံ, ဗြာဟ္မဏ, ဝူပသန္တစိတ္တတံ အတ္တနိ သမ္ပဿမာနော ဘိယျော ပလ္လောမမာပာဒိံ အရညေ ဝိဟာရာယ။

၄၁. ‘‘တဿ မယှံ, ဗြာဟ္မဏ, ဧတဒဟောသိ – ‘ယေ ခေါ ကေစိ သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ ကင်္ခီ ဝိစိကိစ္ဆီ အရညဝနပတ္ထာနိ ပန္တာနိ သေနာသနာနိ ပဋိသေဝန္တိ, ကင်္ခိဝိစိကိစ္ဆိသန္ဒောသဟေတု ဟဝေ တေ ဘောန္တော သမဏဗြာဟ္မဏာ အကုသလံ ဘယဘေရဝံ အဝှာယန္တိ။ န ခေါ ပနာဟံ ကင်္ခီ ဝိစိကိစ္ဆီ အရညဝနပတ္ထာနိ ပန္တာနိ သေနာသနာနိ ပဋိသေဝါမိ; တိဏ္ဏဝိစိကိစ္ဆောဟမသ္မိ။ ယေ ဟိ ဝေါ အရိယာ တိဏ္ဏဝိစိကိစ္ဆာ အရညဝနပတ္ထာနိ ပန္တာနိ သေနာသနာနိ ပဋိသေဝန္တိ တေသမဟံ အညတရော’တိ။ တေမဟံ, ဗြာဟ္မဏ, တိဏ္ဏဝိစိကိစ္ဆတံ အတ္တနိ သမ္ပဿမာနော ဘိယျော ပလ္လောမမာပာဒိံ အရညေ ဝိဟာရာယ။

၄၂. ‘‘တဿ မယှံ, ဗြာဟ္မဏ, ဧတဒဟောသိ – ‘ယေ ခေါ ကေစိ သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ အတ္တုက္ကံသကာ ပရဝမ္ဘီ အရညဝနပတ္ထာနိ ပန္တာနိ သေနာသနာနိ ပဋိသေဝန္တိ, အတ္တုက္ကံသနပရဝမ္ဘနသန္ဒောသဟေတု ဟဝေ တေ ဘောန္တော သမဏဗြာဟ္မဏာ အကုသလံ ဘယဘေရဝံ အဝှာယန္တိ ။ န ခေါ ပနာဟံ အတ္တုက္ကံသကော ပရဝမ္ဘီ အရညဝနပတ္ထာနိ ပန္တာနိ သေနာသနာနိ ပဋိသေဝါမိ ; အနတ္တုက္ကံသကော အပရဝမ္ဘီဟမသ္မိ။ ယေ ဟိ ဝေါ အရိယာ အနတ္တုက္ကံသကာ အပရဝမ္ဘီ အရညဝနပတ္ထာနိ ပန္တာနိ သေနာသနာနိ ပဋိသေဝန္တိ တေသမဟံ အညတရော’တိ။ တေမဟံ, ဗြာဟ္မဏ, အနတ္တုက္ကံသကတံ အပရဝမ္ဘိတံ အတ္တနိ သမ္ပဿမာနော ဘိယျော ပလ္လောမမာပာဒိံ အရညေ ဝိဟာရာယ။

၄၃. ‘‘တဿ မယှံ, ဗြာဟ္မဏ, ဧတဒဟောသိ – ‘ယေ ခေါ ကေစိ သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ ဆမ္ဘီ ဘီရုကဇာတိကာ အရညဝနပတ္ထာနိ ပန္တာနိ သေနာသနာနိ ပဋိသေဝန္တိ, ဆမ္ဘိဘီရုကဇာတိကသန္ဒောသဟေတု ဟဝေ တေ ဘောန္တော သမဏဗြာဟ္မဏာ အကုသလံ ဘယဘေရဝံ အဝှာယန္တိ။ န ခေါ ပနာဟံ ဆမ္ဘီ ဘီရုကဇာတိကော အရညဝနပတ္ထာနိ ပန္တာနိ သေနာသနာနိ ပဋိသေဝါမိ; ဝိဂတလောမဟံသောဟမသ္မိ။ ယေ ဟိ ဝေါ အရိယာ ဝိဂတလောမဟံသာ အရညဝနပတ္ထာနိ ပန္တာနိ သေနာသနာနိ ပဋိသေဝန္တိ တေသမဟံ အညတရော’တိ။ တေမဟံ, ဗြာဟ္မဏ, ဝိဂတလောမဟံသတံ အတ္တနိ သမ္ပဿမာနော ဘိယျော ပလ္လောမမာပာဒိံ အရညေ ဝိဟာရာယ။

၄၄. ‘‘တဿ မယှံ, ဗြာဟ္မဏ, ဧတဒဟောသိ – ‘ယေ ခေါ ကေစိ သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ လာဘသက္ကာရသိလောကံ နိကာမယမာနာ အရညဝနပတ္ထာနိ ပန္တာနိ သေနာသနာနိ ပဋိသေဝန္တိ, လာဘသက္ကာရသိလောကနိကာမန [နိကာမယမာန (သီ. သျာ.)] သန္ဒောသဟေတု ဟဝေ တေ ဘောန္တော သမဏဗြာဟ္မဏာ အကုသလံ ဘယဘေရဝံ အဝှာယန္တိ။ န ခေါ ပနာဟံ လာဘသက္ကာရသိလောကံ နိကာမယမာနော အရညဝနပတ္ထာနိ ပန္တာနိ သေနာသနာနိ ပဋိသေဝါမိ; အပ္ပိစ္ဆောဟမသ္မိ။ ယေ ဟိ ဝေါ အရိယာ အပ္ပိစ္ဆာ အရညဝနပတ္ထာနိ ပန္တာနိ သေနာသနာနိ ပဋိသေဝန္တိ တေသမဟံ အညတရော’တိ။ တေမဟံ, ဗြာဟ္မဏ, အပ္ပိစ္ဆတံ အတ္တနိ သမ္ပဿမာနော ဘိယျော ပလ္လောမမာပာဒိံ အရညေ ဝိဟာရာယ။

၄၅. ‘‘တဿ မယှံ, ဗြာဟ္မဏ, ဧတဒဟောသိ – ‘ယေ ခေါ ကေစိ သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ ကုသီတာ ဟီနဝီရိယာ အရညဝနပတ္ထာနိ ပန္တာနိ သေနာသနာနိ ပဋိသေဝန္တိ , ကုသီတဟီနဝီရိယသန္ဒောသဟေတု ဟဝေ တေ ဘောန္တော သမဏဗြာဟ္မဏာ အကုသလံ ဘယဘေရဝံ အဝှာယန္တိ။ န ခေါ ပနာဟံ ကုသီတော ဟီနဝီရိယော အရညဝနပတ္ထာနိ ပန္တာနိ သေနာသနာနိ ပဋိသေဝါမိ; အာရဒ္ဓဝီရိယောဟမသ္မိ။ ယေ ဟိ ဝေါ အရိယာ အာရဒ္ဓဝီရိယာ အရညဝနပတ္

ထာနိ ပန္တာနိ သေနာသနာနိ ပဋိသေဝန္တိ တေသမဟံ အညတရော’တိ။ တေမဟံ, ဗ္ရာဟ္မဏ, အာရဒ္ဓဝီရိယတံ အတ္တနိ သမ္ပဿမာနော ဘိယ္യော ပလ္လောမမာပာဒိံ အရညေ ဝိဟာရာယ။

၄၆. “တဿ မယ္ဟံ, ဗ္ရာဟ္မဏ, ဧတဒဟောသိ – ‘ယေ ခော ကေစိ သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ မုဋ္ဌဿတီ အသမ္ပဇာနာ အရညဝနပတ္ထာနိ ပန္တာနိ သေနာသနာနိ ပဋိသေဝန္တိ, မုဋ္ဌဿတိအသမ္ပဇာနသန္ဒောသဟေတု ဟဝေ တေ ဘောန္တော သမဏဗြာဟ္မဏာ အကုသလံ ဘယဘေရဝံ အဝှာယန္တိ။ န ခော ပနာဟံ မုဋ္ဌဿတိ အသမ္ပဇာနော အရညဝနပတ္ထာနိ ပန္တာနိ သေနာသနာနိ ပဋိသေဝါမိ; ဥပဋ္ဌိတဿတိဟမသ္မိ။ ယေ ဟိ ဝေါ အရိယာ ဥပဋ္ဌိတဿတီ အရညဝနပတ္ထာနိ ပန္တာနိ သေနာသနာနိ ပဋိသေဝန္တိ တေသမဟံ အညတရော’တိ။ တေမဟံ, ဗ္ရာဟ္မဏ, ဥပဋ္ဌိတဿတိတံ အတ္တနိ သမ္ပဿမာနော ဘိယ္യော ပလ္လောမမာပာဒိံ အရညေ ဝိဟာရာယ။

၄၇. “တဿ မယ္ဟံ, ဗ္ရာဟ္မဏ, ဧတဒဟောသိ – ‘ယေ ခော ကေစိ သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ အသမာဟိတာ ဝိဗ္ဘန္တစိတ္တာ အရညဝနပတ္ထာနိ ပန္တာနိ သေနာသနာနိ ပဋိသေဝန္တိ, အသမာဟိတဝိဗ္ဘန္တစိတ္တသန္ဒောသဟေတု ဟဝေ တေ ဘောန္တော သမဏဗြာဟ္မဏာ အကုသလံ ဘယဘေရဝံ အဝှာယန္တိ။ န ခော ပနာဟံ အသမာဟိတော ဝိဗ္ဘန္တစိတ္တော အရညဝနပတ္ထာနိ ပန္တာနိ သေနာသနာနိ ပဋိသေဝါမိ; သမာဓိသမ္ပန္နောဟမသ္မိ။ ယေ ဟိ ဝေါ အရိယာ သမာဓိသမ္ပန္နာ အရညဝနပတ္ထာနိ ပန္တာနိ သေနာသနာနိ ပဋိသေဝန္တိ တေသမဟံ အညတရော’တိ။ တေမဟံ, ဗ္ရာဟ္မဏ, သမာဓိသမ္ပဒံ အတ္တနိ သမ္ပဿမာနော ဘိယ္യော ပလ္လောမမာပာဒိံ အရညေ ဝိဟာရာယ။

၄၈. “တဿ မယ္ဟံ, ဗ္ရာဟ္မဏ, ဧတဒဟောသိ – ‘ယေ ခော ကေစိ သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ ဒုပ္ပညာ ဧဠမူဂါ အရညဝနပတ္ထာနိ ပန္တာနိ သေနာသနာနိ ပဋိသေဝန္တိ, ဒုပ္ပညဧဠမူဂသန္ဒောသဟေတု ဟဝေ တေ ဘောန္တော သမဏဗြာဟ္မဏာ အကုသလံ ဘယဘေရဝံ အဝှာယန္တိ။ န ခော ပနာဟံ ဒုပ္ပညော ဧဠမူဂေါ အရညဝနပတ္ထာနိ ပန္တာနိ သေနာသနာနိ ပဋိသေဝါမိ; ပညာသမ္ပန္နောဟမသ္မိ။ ယေ ဟိ ဝေါ အရိယာ ပညာသမ္ပန္နာ အရညဝနပတ္ထာနိ ပန္တာနိ သေနာသနာနိ ပဋိသေဝန္တိ တေသမဟံ အညတရော’တိ။ တေမဟံ, ဗ္ရာဟ္မဏ, ပညာသမ္ပဒံ အတ္တနိ သမ္ပဿမာနော ဘိယ္യော ပလ္လောမမာပာဒိံ အရညေ ဝိဟာရာယ။

သောဠသပရိယာယံ နိဋ္ဌိတံ။

၄၉. “တဿ မယ္ဟံ, ဗ္ရာဟ္မဏ, ဧတဒဟောသိ – ‘ယံနူနာဟံ ယာ တာ ရတ္တိယော အဘိညာတာ အဘိလက္ခိတာ – စာတုဒ္ဒသီ ပဉ္စဒသီ အဋ္ဌမီ စ ပက္ခဿ – တထာရူပါသု ရတ္တီသု ယာနိ တာနိ အာရာမစေတိယာနိ ဝနစေတိယာနိ ရုက္ခစေတိယာနိ ဘိံသနကာနိ သလောမဟံသာနိ တထာရူပေသု သေနာသနေသု ဝိဟရေယျံ အပ္ပေဝ နာမာဟံ ဘယဘေရဝံ ပဿေယျ’န္တိ။ သော ခော အဟံ, ဗ္ရာဟ္မဏ, အပရေန သမယေန ယာ တာ ရတ္တိယော အဘိညာတာ အဘိလက္ခိတာ – စာတုဒ္ဒသီ ပဉ္စဒသီ အဋ္ဌမီ စ ပက္ခဿ – တထာရူပါသု ရတ္တီသု ယာနိ တာနိ အာရာမစေတိယာနိ ဝနစေတိယာနိ ရုက္ခစေတိယာနိ ဘိံသနကာနိ သလောမဟံသာနိ တထာရူပေသု သေနာသနေသု ဝိဟရာမိ။ တတ္ထ စ မေ, ဗ္ရာဟ္မဏ, ဝိဟရတော မဂေါ ဝါ အာဂစ္ဆတိ, မောရော ဝါ ကဋ္ဌံ ပါတေတိ, ဝါတော ဝါ ပဏ္ဏကသဋံ [ပဏ္ဏသဋံ (သီ. ပီ.)] ဧရေတိ; တဿ မယ္ဟံ ဗြာဟ္မဏ ဧတဒဟောသိ [တဿ မယ္ဟံ ဧဝံ ဟောတိ (သီ. သျာ.)] – ‘ဧတံ နူန တံ ဘယဘေရဝံ အာဂစ္ဆတီ’တိ။ တဿ မယ္ဟံ, ဗ္ရာဟ္မဏ, ဧတဒဟောသိ – ‘ကိံ နု ခော အဟံ အညဒတ္ထု ဘယပဋိကင်္ခီ [ဘယဟဋိကင်္ခီ (သီ.)] ဝိဟရာမိ? ယံနူနာဟံ ယထာဘူတံ ယထာဘူတဿ [ယထာဘူတဿ ယထာဘူတဿ (သီ. သျာ.)] မေ တံ ဘယဘေရဝံ အာဂစ္ဆတိ, တထာဘူတံ တထာဘူတောဝ [ယထာဘူတော ယထာဘူတောဝ (သီ. သျာ.)] တံ ဘယဘေရဝံ ပဋိဝိနေယျ’န္တိ။ တဿ မယ္ဟံ, ဗ္ရာဟ္မဏ, စင်္ကမန္တဿ တံ ဘယဘေရဝံ အာဂစ္ဆတိ။ သော ခော အဟံ, ဗ္ရာဟ္မဏ, နေဝ တာဝ တိဋ္ဌာမိ န နိသီဒါမိ န နိပဇ္ဇာမိ, ယာဝ စင်္ကမန္တောဝ တံ ဘယဘေရဝံ ပဋိဝိနေမိ။ တဿ မယ္ဟံ, ဗ္ရာဟ္မဏ, ဌိတဿ တံ ဘယဘေရဝံ အာဂစ္ဆတိ။ သော ခော အဟံ, ဗ္ရာဟ္မဏ, နေဝ တာဝ စင်္ကမာမိ န နိသီဒါမိ န နိပဇ္ဇာမိ။ ယာဝ ဌိတောဝ တံ ဘယဘေရဝံ ပဋိဝိနေမိ။ တဿ မယ္ဟံ, ဗ္ရာဟ္မဏ, နိသိန္နဿ တံ ဘယဘေရဝံ အာဂစ္ဆတိ။ သော ခော အဟံ, ဗ္ရာဟ္မဏ, နေဝ တာဝ နိပဇ္ဇာမိ န တိဋ္ဌာမိ န စင်္ကမာမိ, ယာဝ နိသိန္နောဝ တံ ဘယဘေရဝံ ပဋိဝိနေမိ။ တဿ မယ္ဟံ, ဗ္ရာဟ္မဏ, နိပန္နဿ တံ ဘယဘေရဝံ အာဂစ္ဆတိ။ သော ခော အဟံ, ဗ္ရာဟ္မဏ, နေဝ တာဝ နိသီဒါမိ န တိဋ္ဌာမိ န စင်္ကမာမိ, ယာဝ နိပန္နောဝ တံ ဘယဘေရဝံ ပဋိဝိနေမိ။

၅၀. ‘‘သန္တိ ခော ပန, ဗ္ရာဟ္မဏ, ဧကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ရတ္တိံယေဝ သမာနံ ဒိဝါတိ သဉ္ဇာနန္တိ, ဒိဝါယေဝ သမာနံ ရတ္တီတိ သဉ္ဇာနန္တိ။ ဣဒမဟံ တေသံ သမဏဗြာဟ္မဏာနံ သမ္မောဟဝိဟာရသ္မိံ ဝဒာမိ။ အဟံ ခော ပန, ဗြာဟ္မဏ, ရတ္တိံယေဝ သမာနံ ရတ္တီတိ သဉ္ဇာနာမိ, ဒိဝါယေဝ သမာနံ ဒိဝါတိ သဉ္ဇာနာမိ။ ယံ ခော တံ, ဗြာဟ္မဏ, သမ္မာ ဝဒမာနော ဝဒေယျ – ‘အသမ္မောဟဓမ္မော သတ္တော လောကေ ဥပ္ပန္နော ဗဟုဇနဟိတာယ ဗဟုဇနသုခာယ လောကာနုကမ္ပာယ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခာယ ဒေဝမနုဿာန’န္တိ, မမေဝ တံ သမ္မာ ဝဒမာနော ဝဒေယျ – ‘အသမ္မောဟဓမ္မော သတ္တော လောကေ ဥပ္ပန္နော ဗဟုဇနဟိတာယ ဗဟုဇနသုခာယ လောကာနုကမ္ပာယ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခာယ ဒေဝမနုဿာန’န္တိ။

၅၁. ‘‘အာရဒ္ဓံ ခော ပန မေ, ဗြာဟ္မဏ, ဝီရိယံ အဟောသိ အသလ္လီနံ, ဥပဋ္ဌိတာ သတိ အသမ္မုဋ္ဌာ [အပ္ပမ္မုဋ္ဌာ (သျာ.)], ပဿဒ္ဓော ကာယော အသာရဒ္ဓော, သမာဟိတံ စိတ္တံ ဧကဂ္ဂံ။ သော ခော အဟံ, ဗြာဟ္မဏ, ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟိ ဝိဝိစ္စ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ သဝိတက္ကံ သဝိစာရံ ဝိဝေကဇံ ပီတိသုခံ ပဌမံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟာသိံ။ ဝိတက္ကဝိစာရာနံ ဝူပသမာ အဇ္ဈတ္တံ သမ္ပသာဒနံ စေတသော ဧကောဒိဘာဝံ အဝိတက္ကံ အဝိစာရံ သမာဓိဇံ ပီတိသုခံ ဒုတိယံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟာသိံ။ ပီတိယာ စ ဝိရာဂါ ဥပေက္ခကော စ ဝိဟာသိံ, သတော စ သမ္ပဇာနော သုခဉ္စ ကာယေန ပဋိသံဝေဒေသိံ; ယံ တံ အရိယာ အာစိက္ခန္တိ – ‘ဥပေက္ခကော သတိမာ သုခဝိဟာရီ’တိ တတိယံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟာသိံ။ သုခဿ စ ပဟာနာ ဒုက္ခဿ စ ပဟာနာ ပုဗ္ဗေဝ သောမနဿဒောမနဿာနံ အတ္ထင်္ဂမာ အဒုက္ခမသုခံ ဥပေက္ခာသတိပာရိသုဒ္ဓိံ စတုတ္ထံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟာသိံ။

၅၂. ‘‘သော ဧဝံ သမာဟိတေ စိတ္တေ ပရိသုဒ္ဓေ ပရိယောဒာတေ အနင်္ဂဏေ ဝိဂတူပက္ကိလေသေ မုဒုဘူတေ ကမ္မနိယေ ဌိတေ အာနေဉ္ဇပ္ပတ္တေ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏာယ စိတ္တံ အဘိနိန္နာမေသိံ။ သော အနေကဝိဟိတံ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ အနုဿရာမိ, သေယျထိဒံ – ဧကမ္ပိ ဇာတိံ ဒ္ဝေပိ ဇာတိယော တိဿောပိ ဇာတိယော စတဿောပိ ဇာတိယော ပဉ္စပိ ဇာတိယော ဒသပိ ဇာတိယော ဝီသမ္ပိ ဇာတိယော တိံသမ္ပိ ဇာတိယော စတ္တာလီသမ္ပိ ဇာတိယော ပညာသမ္ပိ ဇာတိယော ဇာတိသတမ္ပိ ဇာတိသဟဿမ္ပိ ဇာတိသတသဟဿမ္ပိ အနေကေပိ သံဝဋ္ဋကပ္ပေ အနေကေပိ ဝိဝဋ္ဋကပ္ပေ အနေကေပိ သံဝဋ္ဋဝိဝဋ္ဋကပ္ပေ – ‘အမုတြာသိံ ဧဝံနာမော ဧဝံဂေါတ္တော ဧဝံဝဏ္ဏော ဧဝမာဟာရော ဧဝံသုခဒုက္ခပ္ပဋိသံဝေဒီ ဧဝမာယုပရိယန္တော, သော တတော စုတော အမုတြ ဥဒပါဒိံ; တတြာပါသိံ ဧဝံနာမော ဧဝံဂေါတ္တော ဧဝံဝဏ္ဏော ဧဝမာဟာရော ဧဝံသုခဒုက္ခပ္ပဋိသံဝေဒီ ဧဝမာယုပရိယန္တော, သော တတော စုတော ဣဓူပပန္နော’တိ။ ဣတိ သာကာရံ သဥဒ္ဒေသံ အနေကဝိဟိတံ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ အနုဿရာမိ။ အယံ ခော မေ, ဗြာဟ္မဏ, ရတ္တိယာ ပဌမေ ယာမေ ပဌမာ ဝိဇ္ဇာ အဓိဂတာ, အဝိဇ္ဇာ ဝိဟတာ ဝိဇ္ဇာ ဥပ္ပန္နာ, တမော ဝိဟတော အာလောကော ဥပ္ပန္နော, ယထာ တံ အပ္ပမတ္တဿ အာတာပိနော ပဟိတတ္တဿ ဝိဟရတော။

၅၃. ‘‘သော ဧဝံ သမာဟိတေ စိတ္တေ ပရိသုဒ္ဓေ ပရိယောဒာတေ အနင်္ဂဏေ ဝိဂတူပက္ကိလေသေ မုဒုဘူတေ ကမ္မနိယေ ဌိတေ အာနေဉ္ဇပ္ပတ္တေ သတ္တာနံ စုတူပပါတဉာဏာယ စိတ္တံ အဘိနိန္နာမေသိံ။ သော ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ ဝိသုဒ္ဓေန အတိက္ကန္တမာနုသကေန သတ္တေ ပဿာမိ စဝမာနေ ဥပပဇ္ဇမာနေ ဟီနေ ပဏီတေ သုဝဏ္ဏေ ဒုဗ္ဗဏ္ဏေ သုဂတေ ဒုဂ္ဂတေ ယထာကမ္မူပဂေ သတ္တေ ပဇာနာမိ – ‘ဣမေ ဝတ ဘောန္တော သတ္တာ ကာယဒုစ္စရိတေန သမန္နာဂတာ ဝစီဒုစ္စရိတေန သမန္နာဂတာ မနောဒုစ္စရိတေန သမန္နာဂတာ အရိယာနံ ဥပဝါဒကာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကမ္မသမာဒာနာ; တေ ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပန္နာ။ ဣမေ ဝါ ပန ဘောန္တော သတ္တာ ကာယသုစရိတေန သမန္နာဂတာ ဝစီသုစရိတေန သမန္နာဂတာ မနောသုစရိတေန သမန္နာဂတာ အရိယာနံ အနုပဝါဒကာ သမ္မာဒိဋ္ဌိကာ သမ္မာဒိဋ္ဌိကမ္မသမာဒာနာ; တေ ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပန္နာ’တိ။ ဣတိ ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ ဝိသုဒ္ဓေန အတိက္ကန္တမာနုသကေန သတ္တေ ပဿာမိ စဝမာနေ ဥပပဇ္ဇမာနေ ဟီနေ ပဏီတေ သုဝဏ္ဏေ ဒုဗ္ဗဏ္ဏေ သုဂတေ ဒုဂ္ဂတေ ယထာကမ္မူပဂေ သတ္တေ ပဇာနာမိ။ အယံ ခော မေ, ဗြာဟ္မဏ, ရတ္တိယာ မဇ္ဈိမေ ယာမေ ဒုတိယာ ဝိဇ္ဇာ အဓိဂတာ, အဝိဇ္ဇာ ဝိဟတာ ဝိဇ္ဇာ ဥပ္ပန္နာ, တမော ဝိဟတော အာလောကော ဥပ္ပန္နော, ယထာ တံ အပ္ပမတ္တဿ အာတာပိနော ပဟိတတ္တဿ ဝိဟရတော။

၅၄. ‘‘သော ဧဝံ သမာဟိတေ စိတ္တေ ပရိသုဒ္ဓေ ပရိယောဒာတေ အနင်္ဂဏေ ဝိဂတူပက္ကိလေသေ မုဒုဘူတေ ကမ္မနိယေ ဌိတေ အာနေဉ္ဇပ္ပတ္တေ အာသဝါနံ ခယဉာဏာယ စိတ္တံ အဘိနိန္နာမေသိံ။ သော ‘ဣဒံ ဒုက္ခ’န္တိ ယထာဘူတံ

အဗ္ဘညာသိံ, ‘အယံ ဒုက္ခသမုဒယော’တိ ယထာဘူတံ အဗ္ဘညာသိံ, ‘အယံ ဒုက္ခနိရောဓော’တိ ယထာဘူတံ အဗ္ဘညာသိံ, ‘အယံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ’တိ ယထာဘူတံ အဗ္ဘညာသိံ။ ‘ဣမေ အာသဝါ’တိ ယထာဘူတံ အဗ္ဘညာသိံ, ‘အယံ အာသဝသမုဒယော’တိ ယထာဘူတံ အဗ္ဘညာသိံ, ‘အယံ အာသဝနိရောဓော’တိ ယထာဘူတံ အဗ္ဘညာသိံ, ‘အယံ အာသဝနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ’တိ ယထာဘူတံ အဗ္ဘညာသိံ။ တဿ မေ ဧဝံ ဇာနတော ဧဝံ ပဿတော ကာမာသဝါပိ စိတ္တံ ဝိမုစ္စိတ္ထ, ဘဝါသဝါပိ စိတ္တံ ဝိမုစ္စိတ္ထ, အဝိဇ္ဇာသဝါပိ စိတ္တံ ဝိမုစ္စိတ္ထ။ ဝိမုတ္တသ္မိံ ဝိမုတ္တမိတိ ဉာဏံ အဟောသိ။ ‘ခီဏာ ဇာတိ, ဝုသိတံ ဗြဟ္မစရိယံ, ကတံ ကရဏီယံ, နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာ’တိ အဗ္ဘညာသိံ။ အယံ ခော မေ, ဗြာဟ္မဏ, ရတ္တိယာ ပစ္ဆိမေ ယာမေ တတိယာ ဝိဇ္ဇာ အဓိဂတာ, အဝိဇ္ဇာ ဝိဟတာ ဝိဇ္ဇာ ဥပ္ပန္နာ, တမော ဝိဟတော အာလောကော ဥပ္ပန္နော, ယထာ တံ အပ္ပမတ္တဿ အာတာပိနော ပဟိတတ္တဿ ဝိဟရတော။

၅၅. ‘‘သိယာ ခော ပန တေ, ဗြာဟ္မဏ, ဧဝမဿ – ‘အဇ္ဇာပိ နူန သမဏော ဂောတမော အဝီတရာဂေါ အဝီတဒေါသော အဝီတမောဟော, တသ္မာ အရညဝနပတ္ထာနိ ပန္တာနိ သေနာသနာနိ ပဋိသေဝတီ’တိ။ န ခော ပနေတံ, ဗြာဟ္မဏ, ဧဝံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ဒွေ ခော အဟံ, ဗြာဟ္မဏ, အတ္ထဝသေ သမ္ပဿမာနော အရညဝနပတ္ထာနိ ပန္တာနိ သေနာသနာနိ ပဋိသေဝါမိ – အတ္တနော စ ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရံ သမ္ပဿမာနော, ပစ္ဆိမဉ္စ ဇနတံ အနုကမ္ပမာနော’’တိ။

၅၆. ‘‘အနုကမ္ပိတရူပါ ဝတာယံ ဘောတာ ဂောတမေန ပစ္ဆိမာ ဇနတာ, ယထာ တံ အရဟတာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန။ အဘိက္ကန္တံ, ဘော ဂောတမ! အဘိက္ကန္တံ, ဘော ဂောတမ! သေယျထာပိ, ဘော ဂောတမ, နိက္ကုဇ္ဇိတံ ဝါ ဥက္ကုဇ္ဇေယျ, ပဋိစ္ဆန္နံ ဝါ ဝိဝရေယျ, မူဠှဿ ဝါ မဂ္ဂံ အာစိက္ခေယျ, အန္ဓကာရေ ဝါ တေလပဇ္ဇောတံ ဓာရေယျ – ‘စက္ခုမန္တော ရူပါနိ ဒက္ခန္တီ’တိ; ဧဝမေဝံ ဘောတာ ဂောတမေန အနေကပရိယာယေန ဓမ္မော ပကာသိတော။ သောဟံ ဘဝန္တံ ဂောတမံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ ဓမ္မဉ္စ ဘိက္ခုသင်္ဃဉ္စ။ ဥပါသကံ မံ ဘဝံ ဂောတမော ဓာရေတု အဇ္ဇတဂ္ဂေ ပါဏုပေတံ သရဏံ ဂတ’’န္တိ။

ဘယဘေရဝသုတ္တံ နိဋ္ဌိတံ စတုတ္ထံ။

၅. အနင်္ဂဏသုတ္တံ

၅၇. ဧဝံ မေ သုတံ – ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ဇေတဝနေ အနာထပိဏ္ဍိကဿ အာရာမေ။ တတြ ခော အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – ‘‘အာဝုသော, ဘိက္ခဝေ’’တိ။ ‘‘အာဝုသော’’တိ ခော တေ ဘိက္ခူ အာယသ္မတော သာရိပုတ္တဿ ပစ္စဿောသုံ။ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော ဧတဒဝေါစ –

‘‘စတ္တာရောမေ, အာဝုသော, ပုဂ္ဂလာ သန္တော သံဝိဇ္ဇမာနာ လောကသ္မိံ။ ကတမေ စတ္တာရော? ဣဓာဝုသော, ဧကစ္စော ပုဂ္ဂလော သာင်္ဂဏောဝ သမာနော ‘အတ္ထိ မေ အဇ္ဈတ္တံ အင်္ဂဏ’န္တိ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနာတိ။ ဣဓ ပနာဝုသော, ဧကစ္စော ပုဂ္ဂလော သာင်္ဂဏောဝ သမာနော ‘အတ္ထိ မေ အဇ္ဈတ္တံ အင်္ဂဏ’န္တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ။ ဣဓာဝုသော, ဧကစ္စော ပုဂ္ဂလော အနင်္ဂဏောဝ သမာနော ‘နတ္ထိ မေ အဇ္ဈတ္တံ အင်္ဂဏ’န္တိ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနာတိ။ ဣဓ ပနာဝုသော, ဧကစ္စော ပုဂ္ဂလော အနင်္ဂဏောဝ သမာနော ‘နတ္ထိ မေ အဇ္ဈတ္တံ အင်္ဂဏ’န္တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ။ တတြာဝုသော, ယွာယံ ပုဂ္ဂလော သာင်္ဂဏောဝ သမာနော ‘အတ္ထိ မေ အဇ္ဈတ္တံ အင်္ဂဏ’န္တိ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနာတိ, အယံ ဣမေသံ ဒွိန္နံ ပုဂ္ဂလာနံ သာင်္ဂဏာနံယေဝ သတံ ဟီနပုရိသော အက္ခာယတိ။ တတြာဝုသော, ယွာယံ ပုဂ္ဂလော သာင်္ဂဏောဝ သမာနော ‘အတ္ထိ မေ အဇ္ဈတ္တံ အင်္ဂဏ’န္တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ, အယံ ဣမေသံ ဒွိန္နံ ပုဂ္ဂလာနံ သာင်္ဂဏာနံယေဝ သတံ သေဋ္ဌပုရိသော အက္ခာယတိ ။ တတြာဝုသော, ယွာယံ ပုဂ္ဂလော အနင်္ဂဏောဝ သမာနော ‘နတ္ထိ မေ အဇ္ဈတ္တံ အင်္ဂဏ’န္တိ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနာတိ, အယံ ဣမေသံ ဒွိန္နံ ပုဂ္ဂလာနံ အနင်္ဂဏာနံယေဝ သတံ ဟီနပုရိသော အက္ခာယတိ။ တတြာဝုသော, ယွာယံ ပုဂ္ဂလော အနင်္ဂဏောဝ သမာနော ‘နတ္ထိ မေ အဇ္ဈတ္တံ အင်္ဂဏ’န္တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ, အယံ ဣမေသံ ဒွိန္နံ ပုဂ္ဂလာနံ အနင်္ဂဏာနံယေဝ သတံ သေဋ္ဌပုရိသော အက္ခာယတီ’’တိ။

၅၈. ဧဝံ ဝုတ္တေ, အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော အာယသ္မန္တံ သာရိပုတ္တံ ဧတဒဝေါစ –

“ကော နု ခော, အာဝုသော သာရိပုတ္တ, ဟေတု ကော ပစ္စယော ယေနိဓေကဿ ဒုဝိန္နံ ပုဂ္ဂလာနံ သာင်္ဂဏာနံယေဝ သတံ ဧကော ဟီနပုရိသော အက္ခာယတိ, ဧကော သေဋ္ဌပုရိသော အက္ခာယတိ? ကော ပနာဝုသော သာရိပုတ္တ, ဟေတု ကော ပစ္စယော ယေနိဓေကဿ ဒုဝိန္နံ ပုဂ္ဂလာနံ အနင်္ဂဏာနံယေဝ သတံ ဧကော ဟီနပုရိသော အက္ခာယတိ, ဧကော သေဋ္ဌပုရိသော အက္ခာယတီ”တိ?

၅၉. “တတြာဝုသော, ယွာယံ ပုဂ္ဂလော သာင်္ဂဏောဝ သမာနော ‘အတ္ထိ မေ အဇ္ဈတ္တံ အင်္ဂဏ’န္တိ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနာတိ, တဿေတံ ပာဋိကင်္ခံ – န ဆန္ဒံ ဇနေဿတိ န ဝါယမိဿတိ န ဝီရိယံ အာရဘိဿတိ တဿင်္ဂဏဿ ပဟာနာယ; သော သရာဂေါ သဒေါသော သမောဟော သာင်္ဂဏော သံကိလိဋ္ဌစိတ္တော ကာလံ ကရိဿတိ။ သေယျထာပိ, အာဝုသော, ကံသပာတိ အာဘတာ အာပဏာ ဝါ ကမ္မာရကုလာ ဝါ ရဇေန စ မလေန စ ပရိယောနဒ္ဓါ။ တမေနံ သာမိကာ န စေဝ ပရိဘုဉ္ဇေယျုံ န စ ပရိယောဒပေယျုံ [ပရိယောအပေယျုံ (?)] , ရဇာပထေ စ နံ နိက္ခိပေယျုံ။ ဧဝဉှိ သာ, အာဝုသော, ကံသပာတိ အပရေန သမယေန သံကိလိဋ္ဌတရာ အဿ မလဂ္ဂဟိတာ”တိ? “ဧဝမာဝုသော”တိ။ “ဧဝမေဝ ခော, အာဝုသော, ယွာယံ ပုဂ္ဂလော သာင်္ဂဏောဝ သမာနော ‘အတ္ထိ မေ အဇ္ဈတ္တံ အင်္ဂဏ’န္တိ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနာတိ, တဿေတံ ပာဋိကင်္ခံ – န ဆန္ဒံ ဇနေဿတိ န ဝါယမိဿတိ န ဝီရိယံ အာရဘိဿတိ တဿင်္ဂဏဿ ပဟာနာယ; သော သရာဂေါ သဒေါသော သမောဟော သာင်္ဂဏော သံကိလိဋ္ဌစိတ္တော ကာလံ ကရိဿတိ။

“တတြာဝုသော, ယွာယံ ပုဂ္ဂလော သာင်္ဂဏောဝ သမာနော ‘အတ္ထိ မေ အဇ္ဈတ္တံ အင်္ဂဏ’န္တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ, တဿေတံ ပာဋိကင်္ခံ – ဆန္ဒံ ဇနေဿတိ ဝါယမိဿတိ ဝီရိယံ အာရဘိဿတိ တဿင်္ဂဏဿ ပဟာနာယ; သော အရာဂေါ အဒေါသော အမောဟော အနင်္ဂဏော အသံကိလိဋ္ဌစိတ္တော ကာလံ ကရိဿတိ။ သေယျထာပိ, အာဝုသော, ကံသပာတိ အာဘတာ အာပဏာ ဝါ ကမ္မာရကုလာ ဝါ ရဇေန စ မလေန စ ပရိယောနဒ္ဓါ။ တမေနံ သာမိကာ ပရိဘုဉ္ဇေယျုဉ္စေဝ ပရိယောဒပေယျုဉ္စ, န စ နံ ရဇာပထေ နိက္ခိပေယျုံ။ ဧဝဉှိ သာ, အာဝုသော, ကံသပာတိ အပရေန သမယေန ပရိသုဒ္ဓတရာ အဿ ပရိယောဒါတာ”တိ? “ဧဝမာဝုသော”တိ။ “ဧဝမေဝ ခော, အာဝုသော, ယွာယံ ပုဂ္ဂလော သာင်္ဂဏောဝ သမာနော ‘အတ္ထိ မေ အဇ္ဈတ္တံ အင်္ဂဏ’န္တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ, တဿေတံ ပာဋိကင်္ခံ – ဆန္ဒံ ဇနေဿတိ ဝါယမိဿတိ ဝီရိယံ အာရဘိဿတိ တဿင်္ဂဏဿ ပဟာနာယ; သော အရာဂေါ အဒေါသော အမောဟော အနင်္ဂဏော အသံကိလိဋ္ဌစိတ္တော ကာလံ ကရိဿတိ။

“တတြာဝုသော , ယွာယံ ပုဂ္ဂလော အနင်္ဂဏောဝ သမာနော ‘နတ္ထိ မေ အဇ္ဈတ္တံ အင်္ဂဏ’န္တိ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနာတိ, တဿေတံ ပာဋိကင်္ခံ – သုဘနိမိတ္တံ မနသိ ကရိဿတိ, တဿ သုဘနိမိတ္တဿ မနသိကာရာ ရာဂေါ စိတ္တံ အနုဒ္ဓံသေဿတိ; သော သရာဂေါ သဒေါသော သမောဟော သာင်္ဂဏော သံကိလိဋ္ဌစိတ္တော ကာလံ ကရိဿတိ။ သေယျထာပိ, အာဝုသော, ကံသပာတိ အာဘတာ အာပဏာ ဝါ ကမ္မာရကုလာ ဝါ ပရိသုဒ္ဓါ ပရိယောဒါတာ။ တမေနံ သာမိကာ န စေဝ ပရိဘုဉ္ဇေယျုံ န စ ပရိယောဒပေယျုံ, ရဇာပထေ စ နံ နိက္ခိပေယျုံ။ ဧဝဉှိ သာ, အာဝုသော, ကံသပာတိ အပရေန သမယေန သံကိလိဋ္ဌတရာ အဿ မလဂ္ဂဟိတာ”တိ? “ဧဝမာဝုသော”တိ။ “ဧဝမေဝ ခော, အာဝုသော, ယွာယံ ပုဂ္ဂလော အနင်္ဂဏောဝ သမာနော ‘နတ္ထိ မေ အဇ္ဈတ္တံ အင်္ဂဏ’န္တိ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနာတိ, တဿေတံ ပာဋိကင်္ခံ – သုဘနိမိတ္တံ မနသိ ကရိဿတိ, တဿ သုဘနိမိတ္တဿ မနသိကာရာ ရာဂေါ စိတ္တံ အနုဒ္ဓံသေဿတိ;သော သရာဂေါ သဒေါသော သမောဟော သာင်္ဂဏော သံကိလိဋ္ဌစိတ္တောကာလံကရိဿတိ။

“တတြာဝုသော, ယွာယံ ပုဂ္ဂလော အနင်္ဂဏောဝ သမာနော ‘နတ္ထိ မေ အဇ္ဈတ္တံ အင်္ဂဏ’န္တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ, တဿေတံ ပာဋိကင်္ခံ – သုဘနိမိတ္တံ န မနသိ ကရိဿတိ, တဿ သုဘနိမိတ္တဿ အမနသိကာရာ ရာဂေါ စိတ္တံ နာနုဒ္ဓံသေဿတိ; သော အရာဂေါ အဒေါသော အမောဟော အနင်္ဂဏော အသံကိလိဋ္ဌစိတ္တော ကာလံ ကရိဿတိ။ သေယျထာပိ, အာဝုသော, ကံသပာတိ အာဘတာ အာပဏာ ဝါ ကမ္မာရကုလာ ဝါ ပရိသုဒ္ဓါ ပရိယောဒါတာ။ တမေနံ သာမိကာ ပရိဘုဉ္ဇေယျုဉ္စေဝ ပရိယောဒပေယျုဉ္စ, န စ နံ ရဇာပထေ နိက္ခိပေယျုံ။ ဧဝဉှိ သာ, အာဝုသော, ကံသပာတိ အပရေန သမယေန ပရိသုဒ္ဓတရာ အဿ ပရိယောဒါတာ”တိ? “ဧဝမာဝုသော”တိ။ “ဧဝမေဝ ခော, အာဝုသော, ယွာယံ ပုဂ္ဂလော အနင်္ဂဏောဝ သမာနော ‘နတ္ထိ မေ အဇ္ဈတ္တံ အင်္ဂဏ’န္တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ,

တဿေတံ ပါဋိကင်္ခံ – သုဘနိမိတ္တံ န မနသိ ကရိဿတိ, တဿ သုဘနိမိတ္တဿ အမနသိကာရာ ရာဂေါ စိတ္တံ နာနုဒ္ဓံသေဿတိ; သော အရာဂေါ အဒေါသော အမောဟော အနင်္ဂဏော အသံကိလိဋ္ဌစိတ္တော ကာလံ ကရိဿတိ။

“အယံ ခေါ, အာဝုသော, မောဂ္ဂလ္လာန, ဟေတု အယံ ပစ္စယော ယေနိမေသံ ဒ္ဝိန္နံ ပုဂ္ဂလာနံ သာင်္ဂဏာနံယေဝ သတံ ဧကော ဟီနပုရိသော အက္ခာယတိ, ဧကော သေဋ္ဌပုရိသော အက္ခာယတိ။ အယံ ပနာဝုသော မောဂ္ဂလ္လာန, ဟေတု အယံ ပစ္စယော ယေနိမေသံ ဒ္ဝိန္နံ ပုဂ္ဂလာနံ အနင်္ဂဏာနံယေဝ သတံ ဧကော ဟီနပုရိသော အက္ခာယတိ, ဧကော သေဋ္ဌပုရိသော အက္ခာယတီ”တိ။

၆၀. “အင်္ဂဏံ အင်္ဂဏန္တိ, အာဝုသော, ဝုစ္စတိ။ ကိဿ နု ခေါ ဧတံ, အာဝုသော, အဓိဝစနံ ယဒိဒံ အင်္ဂဏ”န္တိ? “ပါပကာနံ ခေါ ဧတံ, အာဝုသော, အကုသလာနံ ဣစ္ဆာဝစရာနံ အဓိဝစနံ, ယဒိဒံ အင်္ဂဏ”န္တိ။

“ဌာနံ ခေါ ပနေတံ, အာဝုသော, ဝိဇ္ဇတိ ယံ ဣဓေကစ္စဿ ဘိက္ခုနော ဧဝံ ဣစ္ဆာ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ – ‘အာပတ္တိဉ္စ ဝတ အာပန္နော အဿံ, န စ မံ ဘိက္ခူ ဇာနေယျုံ အာပတ္တိံ အာပန္နော’တိ။ ဌာနံ ခေါ ပနေတံ, အာဝုသော, ဝိဇ္ဇတိ ယံ တံ ဘိက္ခုံ ဘိက္ခူ ဇာနေယျုံ – ‘အာပတ္တိံ အာပန္နော’တိ။ ‘ဇာနန္တိ မံ ဘိက္ခူ အာပတ္တိံ အာပန္နော’တိ – ဣတိ သော ကုပိတော ဟောတိ အပ္ပတီတော။ ယော စေဝ ခေါ, အာဝုသော, ကောပေါ ယော စ အပ္ပစ္စယော – ဥဘယမေတံ အင်္ဂဏံ။

“ဌာနံ ခေါ ပနေတံ, အာဝုသော, ဝိဇ္ဇတိ ယံ ဣဓေကစ္စဿ ဘိက္ခုနော ဧဝံ ဣစ္ဆာ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ – ‘အာပတ္တိဉ္စ ဝတ အာပန္နော အဿံ, အနုရဟော မံ ဘိက္ခူ စောဒေယျုံ, နော သင်္ဃမဇ္ဈေ’တိ။ ဌာနံ ခေါ ပနေတံ, အာဝုသော, ဝိဇ္ဇတိ ယံ တံ ဘိက္ခုံ ဘိက္ခူ သင်္ဃမဇ္ဈေ စောဒေယျုံ, နော အနုရဟော။ ‘သင်္ဃမဇ္ဈေ မံ ဘိက္ခူ စောဒေန္တိ, နော အနုရဟော’တိ – ဣတိ သော ကုပိတော ဟောတိ အပ္ပတီတော။ ယော စေဝ ခေါ, အာဝုသော, ကောပေါ ယော စ အပ္ပစ္စယော – ဥဘယမေတံ အင်္ဂဏံ။

“ဌာနံ ခေါ ပနေတံ, အာဝုသော, ဝိဇ္ဇတိ ယံ ဣဓေကစ္စဿ ဘိက္ခုနော ဧဝံ ဣစ္ဆာ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ – ‘အာပတ္တိဉ္စ ဝတ အာပန္နော အဿံ, သပ္ပဋိပုဂ္ဂလော မံ စောဒေယျ, နော အပ္ပဋိပုဂ္ဂလော’တိ။ ဌာနံ ခေါ ပနေတံ, အာဝုသော, ဝိဇ္ဇတိ ယံ တံ ဘိက္ခုံ အပ္ပဋိပုဂ္ဂလော စောဒေယျ, နော သပ္ပဋိပုဂ္ဂလော။ ‘အပ္ပဋိပုဂ္ဂလော မံ စောဒေတိ, နော သပ္ပဋိပုဂ္ဂလော’တိ – ဣတိ သော ကုပိတော ဟောတိ အပ္ပတီတော။ ယော စေဝ ခေါ, အာဝုသော, ကောပေါ ယော စ အပ္ပစ္စယော – ဥဘယမေတံ အင်္ဂဏံ။

“ဌာနံ ခေါ ပနေတံ, အာဝုသော, ဝိဇ္ဇတိ ယံ ဣဓေကစ္စဿ ဘိက္ခုနော ဧဝံ ဣစ္ဆာ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ – ‘အဟော ဝတ မမေဝ သတ္ထာ ပဋိပုစ္ဆိတွာ ပဋိပုစ္ဆိတွာ ဘိက္ခူနံ ဓမ္မံ ဒေသေယျ, န အညံ ဘိက္ခုံ သတ္ထာ ပဋိပုစ္ဆိတွာ ပဋိပုစ္ဆိတွာ ဘိက္ခူနံ ဓမ္မံ ဒေသေယျာ’တိ။ ဌာနံ ခေါ ပနေတံ, အာဝုသော, ဝိဇ္ဇတိ ယံ အညံ ဘိက္ခုံ သတ္ထာ ပဋိပုစ္ဆိတွာ ပဋိပုစ္ဆိတွာ ဘိက္ခူနံ ဓမ္မံ ဒေသေယျ, န တံ ဘိက္ခုံ သတ္ထာ ပဋိပုစ္ဆိတွာ ပဋိပုစ္ဆိတွာ ဘိက္ခူနံ ဓမ္မံ ဒေသေယျ။ ‘အညံ ဘိက္ခုံ သတ္ထာ ပဋိပုစ္ဆိတွာ ပဋိပုစ္ဆိတွာ ဘိက္ခူနံ ဓမ္မံ ဒေသေတိ, န မံ သတ္ထာ ပဋိပုစ္ဆိတွာ ပဋိပုစ္ဆိတွာ ဘိက္ခူနံ ဓမ္မံ ဒေသေတီ’တိ – ဣတိ သော ကုပိတော ဟောတိ အပ္ပတီတော။ ယော စေဝ ခေါ, အာဝုသော, ကောပေါ ယော စ အပ္ပစ္စယော – ဥဘယမေတံ အင်္ဂဏံ။

“ဌာနံ ခေါ ပနေတံ, အာဝုသော, ဝိဇ္ဇတိ ယံ ဣဓေကစ္စဿ ဘိက္ခုနော ဧဝံ ဣစ္ဆာ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ – ‘အဟော ဝတ မမေဝ ဘိက္ခူ ပုရက္ခတွာ ပုရက္ခတွာ ဂါမံ ဘတ္တာယ ပဝိသေယျုံ, န အညံ ဘိက္ခုံ ဘိက္ခူ ပုရက္ခတွာ ပုရက္ခတွာ ဂါမံ ဘတ္တာယ ပဝိသေယျု’န္တိ။ ဌာနံ ခေါ ပနေတံ, အာဝုသော, ဝိဇ္ဇတိ ယံ အညံ ဘိက္ခုံ ဘိက္ခူ ပုရက္ခတွာ ပုရက္ခတွာ ဂါမံ ဘတ္တာယ ပဝိသေယျုံ, န တံ ဘိက္ခုံ ဘိက္ခူ ပုရက္ခတွာ ပုရက္ခတွာ ဂါမံ ဘတ္တာယ ပဝိသေယျုံ။ ‘အညံ ဘိက္ခုံ ဘိက္ခူ ပုရက္ခတွာ ပုရက္ခတွာ ဂါမံ ဘတ္တာယ ပဝိသန္တိ, န မံ ဘိက္ခူ ပုရက္ခတွာ ပုရက္ခတွာ ဂါမံ ဘတ္တာယ ပဝိသန္တီ’တိ – ဣတိ သော ကုပိတော ဟောတိ အပ္ပတီတော။ ယော စေဝ ခေါ, အာဝုသော, ကောပေါ ယော စ အပ္ပစ္စယော – ဥဘယမေတံ အင်္ဂဏံ။

‘‘ဌာနံ ခော ပနေတံ, အာဝုသော, ဝိဇ္ဇတိ ယံ ဣဓေကစ္စဿ ဘိက္ခုနော ဧဝံ ဣစ္ဆာ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ – ‘အဟော ဝတ အဟမေဝ လဘေယျံ ဘတ္တဂ္ဂေ အဂ္ဂါသနံ အဂ္ဂောဒကံ အဂ္ဂပိဏ္ဍံ, န အညော ဘိက္ခု လဘေယျ ဘတ္တဂ္ဂေ အဂ္ဂါသနံ အဂ္ဂောဒကံ အဂ္ဂပိဏ္ဍ’န္တိ။ ဌာနံ ခော ပနေတံ, အာဝုသော, ဝိဇ္ဇတိ ယံ အညော ဘိက္ခု လဘေယျ ဘတ္တဂ္ဂေ အဂ္ဂါသနံ အဂ္ဂောဒကံ အဂ္ဂပိဏ္ဍံ, န သော ဘိက္ခု လဘေယျ ဘတ္တဂ္ဂေ အဂ္ဂါသနံ အဂ္ဂောဒကံ အဂ္ဂပိဏ္ဍံ။ ‘အညော ဘိက္ခု လဘတိ ဘတ္တဂ္ဂေ အဂ္ဂါသနံ အဂ္ဂောဒကံ အဂ္ဂပိဏ္ဍံ, နာဟံ လဘာမိ ဘတ္တဂ္ဂေ အဂ္ဂါသနံ အဂ္ဂောဒကံ အဂ္ဂပိဏ္ဍ’န္တိ – ဣတိ သော ကုပိတော ဟောတိ အပ္ပတီတော။ ယော စေဝ ခော, အာဝုသော, ကောပေါ ယော စ အပ္ပစ္စယော – ဥဘယမေတံ အင်္ဂဏံ။

‘‘ဌာနံ ခော ပနေတံ, အာဝုသော, ဝိဇ္ဇတိ ယံ ဣဓေကစ္စဿ ဘိက္ခုနော ဧဝံ ဣစ္ဆာ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ – ‘အဟော ဝတ အဟမေဝ ဘတ္တဂ္ဂေ ဘုတ္တာဝီ အနုမောဒေယျံ, န အညော ဘိက္ခု ဘတ္တဂ္ဂေ ဘုတ္တာဝီ အနုမောဒေယျာ’တိ။ ဌာနံ ခော ပနေတံ, အာဝုသော, ဝိဇ္ဇတိ ယံ အညော ဘိက္ခု ဘတ္တဂ္ဂေ ဘုတ္တာဝီ အနုမောဒေယျ, န သော ဘိက္ခု ဘတ္တဂ္ဂေ ဘုတ္တာဝီ အနုမောဒေယျ။ ‘အညော ဘိက္ခု ဘတ္တဂ္ဂေ ဘုတ္တာဝီ အနုမောဒတိ, နာဟံ ဘတ္တဂ္ဂေ ဘုတ္တာဝီ အနုမောဒာမီ’တိ – ဣတိ သော ကုပိတော ဟောတိ အပ္ပတီတော။ ယော စေဝ ခော, အာဝုသော, ကောပေါ ယော စ အပ္ပစ္စယော – ဥဘယမေတံ အင်္ဂဏံ။

‘‘ဌာနံ ခော ပနေတံ, အာဝုသော, ဝိဇ္ဇတိ ယံ ဣဓေကစ္စဿ ဘိက္ခုနော ဧဝံ ဣစ္ဆာ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ – ‘အဟော ဝတ အဟမေဝ အာရာမဂတာနံ ဘိက္ခူနံ ဓမ္မံ ဒေသေယျံ, န အညော ဘိက္ခု အာရာမဂတာနံ ဘိက္ခူနံ ဓမ္မံ ဒေသေယျာ’တိ။ ဌာနံ ခော ပနေတံ, အာဝုသော, ဝိဇ္ဇတိ ယံ အညော ဘိက္ခု အာရာမဂတာနံ ဘိက္ခူနံ ဓမ္မံ ဒေသေယျ, န သော ဘိက္ခု အာရာမဂတာနံ ဘိက္ခူနံ ဓမ္မံ ဒေသေယျ။ ‘အညော ဘိက္ခု အာရာမဂတာနံ ဘိက္ခူနံ ဓမ္မံ ဒေသေတိ, နာဟံ အာရာမဂတာနံ ဘိက္ခူနံ ဓမ္မံ ဒေသေမီ’တိ – ဣတိ သော ကုပိတော ဟောတိ အပ္ပတီတော။ ယော စေဝ ခော, အာဝုသော, ကောပေါ ယော စ အပ္ပစ္စယော – ဥဘယမေတံ အင်္ဂဏံ။

‘‘ဌာနံ ခော ပနေတံ, အာဝုသော, ဝိဇ္ဇတိ ယံ ဣဓေကစ္စဿ ဘိက္ခုနော ဧဝံ ဣစ္ဆာ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ – ‘အဟော ဝတ အဟမေဝ အာရာမဂတာနံ ဘိက္ခုနီနံ ဓမ္မံ ဒေသေယျံ။ပေ။ ဥပါသကာနံ ဓမ္မံ ဒေသေယျံ။ပေ။ ဥပါသိကာနံ ဓမ္မံ ဒေသေယျံ, န အညော ဘိက္ခု အာရာမဂတာနံ ဥပါသိကာနံ ဓမ္မံ ဒေသေယျာ’တိ။ ဌာနံ ခော ပနေတံ, အာဝုသော, ဝိဇ္ဇတိ ယံ အညော ဘိက္ခု အာရာမဂတာနံ ဥပါသိကာနံ ဓမ္မံ ဒေသေယျ, န သော ဘိက္ခု အာရာမဂတာနံ ဥပါသိကာနံ ဓမ္မံ ဒေသေယျ။ ‘အညော ဘိက္ခု အာရာမဂတာနံ ဥပါသိကာနံ ဓမ္မံ ဒေသေတိ, နာဟံ အာရာမဂတာနံ ဥပါသိကာနံ ဓမ္မံ ဒေသေမီ’တိ – ဣတိ သော ကုပိတော ဟောတိ အပ္ပတီတော။ ယော စေဝ ခော, အာဝုသော, ကောပေါ ယော စ အပ္ပစ္စယော – ဥဘယမေတံ အင်္ဂဏံ။

‘‘ဌာနံ ခော ပနေတံ, အာဝုသော, ဝိဇ္ဇတိ ယံ ဣဓေကစ္စဿ ဘိက္ခုနော ဧဝံ ဣစ္ဆာ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ – ‘အဟော ဝတ မမေဝ ဘိက္ခူ သက္ကရေယျုံ ဂရုံ ကရေယျုံ [ဂရုကရေယျုံ (သီ. ဿျာ. ပီ.)] မာနေယျုံ ပူဇေယျုံ, န အညံ ဘိက္ခုံ ဘိက္ခူ သက္ကရေယျုံ ဂရုံ ကရေယျုံ မာနေယျုံ ပူဇေယျု’န္တိ။ ဌာနံ ခော ပနေတံ, အာဝုသော, ဝိဇ္ဇတိ ယံ အညံ ဘိက္ခုံ ဘိက္ခူ သက္ကရေယျုံ ဂရုံ ကရေယျုံ မာနေယျုံ ပူဇေယျုံ, န တံ ဘိက္ခုံ ဘိက္ခူ သက္ကရေယျုံ ဂရုံ ကရေယျုံ မာနေယျုံ ပူဇေယျုံ။ ‘အညံ ဘိက္ခုံ ဘိက္ခူ သက္ကရောန္တိ ဂရုံ ကရောန္တိ မာနေန္တိ ပူဇေန္တိ, န မံ ဘိက္ခူ သက္ကရောန္တိ ဂရုံ ကရောန္တိ မာနေန္တိ ပူဇေန္တီ’တိ – ဣတိ သော ကုပိတော ဟောတိ အပ္ပတီတော။ ယော စေဝ ခော, အာဝုသော, ကောပေါ ယော စ အပ္ပစ္စယော – ဥဘယမေတံ အင်္ဂဏံ။

‘‘ဌာနံ ခော ပနေတံ, အာဝုသော, ဝိဇ္ဇတိ ယံ ဣဓေကစ္စဿ ဘိက္ခုနော ဧဝံ ဣစ္ဆာ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ – ‘အဟော ဝတ မမေဝ ဘိက္ခုနိယော။ပေ။ ဥပါသကာ။ပေ။ ဥပါသိကာ သက္ကရေယျုံ ဂရုံ ကရေယျုံ မာနေယျုံ ပူဇေယျုံ, န အညံ ဘိက္ခုံ ဥပါသိကာ သက္ကရေယျုံ ဂရုံ ကရေယျုံ မာနေယျုံ ပူဇေယျု’န္တိ။ ဌာနံ ခော ပနေတံ, အာဝုသော, ဝိဇ္ဇတိ ယံ အညံ ဘိက္ခုံ ဥပါသိကာ သက္ကရေယျုံ ဂရုံ ကရေယျုံ မာနေယျုံ ပူဇေယျုံ, န တံ ဘိက္ခုံ ဥပါသိကာ သက္ကရေယျုံ ဂရုံ ကရေယျုံ မာနေယျုံ ပူဇေယျုံ။ ‘အညံ ဘိက္ခုံ ဥပါသိကာ သက္ကရောန္တိ ဂရုံ ကရောန္တိ မာနေန္တိ

ပူဇေန္တိ, န မံ ဥပာသိကာ သက္ကရောန္တိ ဂရုံ ကရောန္တိ မာနေန္တိ ပူဇေန္တီ’တိ – ဣတိ သော ကုပိတော ဟောတိ အပ္ပ တီတော။ ယော စေဝ ခော, အာဝုသော, ကောပေါ ယော စ အပ္ပစ္စယော – ဥဘယမေတံ အင်္ဂဏံ။

“ဌာနံ ခော ပနေတံ, အာဝုသော, ဝိဇ္ဇတိ ယံ ဣဓေကစ္စဿ ဘိက္ခုနော ဧဝံ ဣစ္ဆာ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ – ‘အဟော ဝတ အဟမေဝ လာဘီ အဿံ ပဏီတာနံ စီဝရာနံ, န အညော ဘိက္ခု လာဘီ အဿ ပဏီတာနံ စီဝရာန’န္တိ။ ဌာနံ ခော ပ နေတံ, အာဝုသော, ဝိဇ္ဇတိ ယံ အညော ဘိက္ခု လာဘီ အဿ ပဏီတာနံ စီဝရာနံ, န သော ဘိက္ခု လာဘီ အဿ ပဏီတာနံ စီဝရာနံ။ ‘အညော ဘိက္ခု လာဘီ [လာဘီ အဿ (က.)] ပဏီတာနံ စီဝရာနံ, နာဟံ လာဘီ [လာဘီ အဿံ (က.)] ပဏီတာနံ စီဝရာန’န္တိ – ဣတိ သော ကုပိတော ဟောတိ အပ္ပတီတော။ ယော စေဝ ခော, အာဝုသော, ကောပေါ ယော စ အပ္ပစ္စ ယော – ဥဘယမေတံ အင်္ဂဏံ။

“ဌာနံ ခော ပနေတံ, အာဝုသော, ဝိဇ္ဇတိ ယံ ဣဓေကစ္စဿ ဘိက္ခုနော ဧဝံ ဣစ္ဆာ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ – ‘အဟော ဝတ အဟမေဝ လာဘီ အဿံ ပဏီတာနံ ပိဏ္ဍပာတာနံ။ပေ။ ပဏီတာနံ သေနာသနာနံ။ပေ။ ပဏီတာနံ ဂိလာနပ္ပစ္စယဘေ သဇ္ဇပရိက္ခာရာနံ, န အညော ဘိက္ခု လာဘီ အဿ ပဏီတာနံ ဂိလာနပ္ပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရာန’န္တိ။ ဌာနံ ခော ပနေ တံ, အာဝုသော, ဝိဇ္ဇတိ ယံ အညော ဘိက္ခု လာဘီ အဿ ပဏီတာနံ ဂိလာနပ္ပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရာနံ, န သော ဘိက္ခု လာဘီ အဿ ပဏီတာနံ ဂိလာနပ္ပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရာနံ။ ‘အညော ဘိက္ခု လာဘီ [လာဘီ အဿ (က.)] ပဏီတာနံ ဂိလာနပ္ပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရာနံ, နာဟံ လာဘီ [လာဘီ အဿံ (က.)] ပဏီတာနံ ဂိလာနပ္ပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရာ န’န္တိ – ဣတိ သော ကုပိတော ဟောတိ အပ္ပတီတော။ ယော စေဝ ခော, အာဝုသော, ကောပေါ ယော စ အပ္ပစ္စယော – ဥ ဘယမေတံ အင်္ဂဏံ။

“ဣမေသံ ခော ဧတံ, အာဝုသော, ပါပကာနံ အကုသလာနံ ဣစ္ဆာဝစရာနံ အဓိဝစနံ, ယဒိဒံ အင်္ဂဏ”န္တိ။

၆၁. “ယဿ ကဿစိ, အာဝုသော, ဘိက္ခုနော ဣမေ ပါပကာ အကုသလာ ဣစ္ဆာဝစရာ အပ္ပဟီနာ ဒိဿန္တိ စေဝ သူယန္တိ စ, ကိဉ္စာပိ သော ဟောတိ အာရညိကော ပန္တသေနာသနော ပိဏ္ဍပာတိကော သပဒာနစာရီ ပံသုကူလိ ကော လူခစီဝရဓရော, အထ ခော နံ သဗြဟ္မစာရီ န စေဝ သက္ကရောန္တိ န ဂရုံ ကရောန္တိ န မာနေန္တိ န ပူဇေန္တိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? တေ ဟိ တဿ အာယသ္မတော ပါပကာ အကုသလာ ဣစ္ဆာဝစရာ အပ္ပဟီနာ ဒိဿန္တိ စေဝ သူယန္ တိ စ။ သေယျထာပိ, အာဝုသော, ကံသပါတိ အာဘတာ အာပဏာ ဝါ ကမ္မာရကုလာ ဝါ ပရိသုဒ္ဓာ ပရိယောဒါတာ။ တ မေနံ သာမိကာ အဟိကုဏပံ ဝါ ကုက္ကုရကုဏပံ ဝါ မနုဿကုဏပံ ဝါ ရစယိတွာ အညိဿာ ကံသပါတိယာ ပဋိကုဇ္ဇိ တွာ အန္တရာပဏံ ပဋိပဇ္ဇေယျုံ။ တမေနံ ဇနော ဒိသွာ ဧဝံ ဝဒေယျ – ‘အမ္ဘော, ကိမေဝိဒံ ဟရီယတိ ဇညဇညံ ဝိ ယာ’တိ? တမေနံ ဥဋ္ဌဟိတွာ အပာပုရိတွာ [အဝါပုရိတွာ (သီ.)] ဩလောကေယျ။ တဿ သဟဒဿနေန အမနာ ပတာ စ သဏ္ဌဟေယျ, ပါဋိကုလျတာ [ပဋိကူလတာ (က.), ပါဋိကူလျတာ (သျာ.)] စ သဏ္ဌဟေယျ, ဇေဂုစ္ဆ တာ စ [ဇေဂုစ္ဆိတာ စ (ပီ. က.)] သဏ္ဌဟေယျ; ဇိဃစ္ဆိတာနမ္ပိ န ဘောတ္တုကမျတာ အဿ, ပဂေဝ သုဟိတာနံ။ ဧဝမေဝ ခော, အာဝုသော, ယဿ ကဿစိ ဘိက္ခုနော ဣမေ ပါပကာ အကုသလာ ဣစ္ဆာဝစရာ အပ္ပဟီနာ ဒိဿန္တိ စေဝ သူယန္တိ စ, ကိဉ္စာပိ သော ဟောတိ အာရညိကော ပန္တသေနာသနော ပိဏ္ဍပာတိကော သပဒာနစာရီ ပံသုကူလိ ကော လူခစီဝရဓရော, အထ ခော နံ သဗြဟ္မစာရီ န စေဝ သက္ကရောန္တိ န ဂရုံ ကရောန္တိ န မာနေန္တိ န ပူဇေန္တိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? တေ ဟိ တဿ အာယသ္မတော ပါပကာ အကုသလာ ဣစ္ဆာဝစရာ အပ္ပဟီနာ ဒိဿန္တိ စေဝ သူယန္ တိ စ။

၆၂. “ယဿ ကဿစိ, အာဝုသော, ဘိက္ခုနော ဣမေ ပါပကာ အကုသလာ ဣစ္ဆာဝစရာ ပဟီနာ ဒိဿန္တိ စေဝ သူယန္တိ စ, ကိဉ္စာပိ သော ဟောတိ ဂါမန္တဝိဟာရီ နေမန္တနိကော ဂဟပတိစီဝရဓရော, အထ ခော နံ သဗြဟ္မစာရီ သ က္ကရောန္တိ ဂရုံ ကရောန္တိ မာနေန္တိ ပူဇေန္တိ။ တံ ကိဿ ဟေတု ? တေ ဟိ တဿ အာယသ္မတော ပါပကာ အကု သလာ ဣစ္ဆာဝစရာ ပဟီနာ ဒိဿန္တိ စေဝ သူယန္တိ စ။ သေယျထာပိ, အာဝုသော, ကံသပါတိ အာဘတာ အာပဏာ ဝါ ကမ္မာရကုလာ ဝါ ပရိသုဒ္ဓာ ပရိယောဒါတာ။ တမေနံ သာမိကာ သာလီနံ ဩဒနံ ဝိစိတကာဠကံ [ဝိစိနိတကာဠကံ (က.)] အနေကသူပံ အနေကဗျဉ္ဇနံ ရစယိတွာ အညိဿာ ကံသပါတိယာ ပဋိကုဇ္ဇိတွာ အန္တရာပဏံ ပဋိပဇ္ဇေယျုံ။ တ မေနံ ဇနော ဒိသွာ ဧဝံ ဝဒေယျ – ‘အမ္ဘော, ကိမေဝိဒံ ဟရီယတိ ဇညဇညံ ဝိယာ’တိ? တမေနံ ဥဋ္ဌဟိတွာ အပာပုရိတွာ

တ ဩလောကေယျ။ တသ္မိ သမယေ ဒသ္သနေန မနာပတာ စ သဏ္ဌာပေယျ, အပ္ပဋိကူလတာ စ သဏ္ဌာပေယျ, အဇေဂုစ္ဆတာ စ သဏ္ဌာပေယျ; သုဟိတာနမ္ပိ ဘောတ္တုကမျတာ အဿ, ပဂေဝ ဇိဃစ္ဆိတာနံ။ ဧဝမေဝ ခေါ, အာဝုသော, ယဿ ကဿစိ ဘိက္ခုနော ဣမေ ပာပကာ အကုသလာ ဣစ္ဆာဝစရာ ပဟီနာ ဒိဿန္တိ စေဝ သူယန္တိ စ, ကိဉ္စာပိ သော ဟောတိ ကာမန္တဝိဟာရီ နေမန္တနိကော ဂဟပတိစီဝရဓရော, အထ ခေါ နံ သဗြဟ္မစာရီ သက္ကရောန္တိ ဂရုံ ကရောန္တိ မာနေန္တိ ပူဇေန္တိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? တေ ဟိ တဿ အာယသ္မတော ပာပကာ အကုသလာ ဣစ္ဆာဝစရာ ပဟီနာ ဒိဿန္တိ စေဝ သူယန္တိ စာ''တိ။

၆၃. ဧဝံ ဝုတ္တေ, အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော အာယသ္မန္တံ သာရိပုတ္တံ ဧတဒဝေါစ – ''ဥပမာ မံ, အာဝုသော သာရိပုတ္တ, ပဋိဘာတီ''တိ။ ''ပဋိဘာတု တံ, အာဝုသော မောဂ္ဂလ္လာနာ''တိ။ ''ဧကမိဒါဟံ, အာဝုသော, သမယံ ရာဇဂဟေ ဝိဟရာမိ ဂိရိဗ္ဗဇေ။ အထ ခွါဟံ, အာဝုသော, ပုဗ္ဗဏှသမယံ နိဝါသေတွာ ပတ္တစီဝရမာဒါယ ရာဇဂဟံ ပိဏ္ဍာယ ပါဝိသိံ။ တေန ခေါ ပန သမယေန သမီတိ ယာနကာရပုတ္တော ရထဿ နေမိံ တစ္ဆတိ။ တမေနံ ပဏ္ဍုပုတ္တော အာဇီဝကော ပုရာဏယာနကာရပုတ္တော ပစ္စုပဋ္ဌိတော ဟောတိ။ အထ ခေါ, အာဝုသော, ပဏ္ဍုပုတ္တဿ အာဇီဝကဿ ပုရာဏယာနကာရပုတ္တဿ ဧဝံ စေတသော ပရိဝိတက္ကော ဥဒပါဒိ – 'အဟော ဝတာယံ သမီတိ ယာနကာရပုတ္တော ဣမိဿာ နေမိယာ ဣမဉ္စ ဝင်္ကံ ဣမဉ္စ ဇိမှံ ဣမဉ္စ ဒောသံ တစ္ဆေယျ, ဧဝာယံ နေမိ အပဂတဝင်္ကာ အပဂတဇိမှာ အပဂတဒောသာ သုဒ္ဓါ အဿ [သုဒ္ဓါဿ (သီ. ပီ.), သုဒ္ဓါ (က.)] သာရေ ပတိဋ္ဌိတာ'တိ ။ ယထာ ယထာ ခေါ, အာဝုသော, ပဏ္ဍုပုတ္တဿ အာဇီဝကဿ ပုရာဏယာနကာရပုတ္တဿ စေတသော ပရိဝိတက္ကော ဟောတိ, တထာ တထာ သမီတိ ယာနကာရပုတ္တော တဿာ နေမိယာ တဉ္စ ဝင်္ကံ တဉ္စ ဇိမှံ တဉ္စ ဒောသံ တစ္ဆတိ။ အထ ခေါ, အာဝုသော, ပဏ္ဍုပုတ္တော အာဇီဝကော ပုရာဏယာနကာရပုတ္တော အတ္တမနော အတ္တမနဝါစံ နိစ္ဆာရေသိ – 'ဟဒယာ ဟဒယံ မညေ အညာယ တစ္ဆတီ'တိ။

''ဧဝမေဝ ခေါ, အာဝုသော, ယေ တေ ပုဂ္ဂလာ အဿဒ္ဓါ, ဇီဝိကတ္ထာ န သဒ္ဓါ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိတာ, သဌာ မာယာဝိနော ကေတဗိနော [ကေဋုဘိနော (ဗဟူသု)] ဥဒ္ဓတာ ဥန္နဠာ စပလာ မုခရာ ဝိကိဏ္ဏဝါစာ, ဣန္ဒြိယေသု အဂုတ္တဒွါရာ, ဘောဇနေ အမတ္တညုနော, ဇာဂရိယံ အနနုယုတ္တာ, သာမညေ အနပေက္ခဝန္တော, သိက္ခာယ န တိဗ္ဗဂါရဝါ, ဗာဟုလိကာ သာထလိကာ, ဩက္ကမနေ ပုဗ္ဗင်္ဂမာ, ပဝိဝေကေ နိက္ခိတ္တဓုရာ, ကုသီတာ ဟီနဝီရိယာ မုဋ္ဌဿတီ အသမ္ပဇာနာ အသမာဟိတာ ဝိဗ္ဘန္တစိတ္တာ ဒုပ္ပညာ ဧဠမူဂါ, တေသံ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော ဣမိနာ ဓမ္မပရိယာယေန ဟဒယာ ဟဒယံ မညေ အညာယ တစ္ဆတိ။

''ယေ ပန တေ ကုလပုတ္တာ သဒ္ဓါ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိတာ, အသဌာ အမာယာဝိနော အကေတဗိနော အနုဒ္ဓတာ အနုန္နဠာ အစပလာ အမုခရာ အဝိကိဏ္ဏဝါစာ, ဣန္ဒြိယေသု ဂုတ္တဒွါရာ, ဘောဇနေ မတ္တညုနော, ဇာဂရိယံ အနုယုတ္တာ, သာမညေ အပေက္ခဝန္တော, သိက္ခာယ တိဗ္ဗဂါရဝါ, န ဗာဟုလိကာ န သာထလိကာ, ဩက္ကမနေ နိက္ခိတ္တဓုရာ, ပဝိဝေကေ ပုဗ္ဗင်္ဂမာ, အာရဒ္ဓဝီရိယာ ပဟိတတ္တာ ဥပဋ္ဌိတဿတီ သမ္ပဇာနာ သမာဟိတာ ဧကဂ္ဂစိတ္တာ ပညဝန္တော အနေဠမူဂါ, တေ အာယသ္မတော သာရိပုတ္တဿ ဣမံ ဓမ္မပရိယာယံ သုတွာ ပိဝန္တိ မညေ, ဃသန္တိ မညေ ဝစသာ စေဝ မနသာ စ – 'သာဓု ဝတ, ဘော, သဗြဟ္မစာရီ အကုသလာ ဝုဋ္ဌာပေတွာ ကုသလေ ပတိဋ္ဌာပေတီ'တိ။ သေယျထာပိ, အာဝုသော, ဣတ္ထီ ဝါ ပုရိသော ဝါ ဒဟရော ယုဝါ မဏ္ဍနကဇာတိကော သီသံနှာတော ဥပ္ပလမာလံ ဝါ ဝဿိကမာလံ ဝါ အတိမုတ္တကမာလံ [အဓိမုတ္တကမာလံ (သျာ.)] ဝါ လဘိတွာ ဥဘောဟိ ဟတ္ထေဟိ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ ဥတ္တမင်္ဂေ သိရသ္မိံ ပတိဋ္ဌပေယျ, ဧဝမေဝ ခေါ, အာဝုသော, ယေ တေ ကုလပုတ္တာ သဒ္ဓါ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိတာ, အသဌာ အမာယာဝိနော အကေတဗိနော အနုဒ္ဓတာ အနုန္နဠာ အစပလာ အမုခရာ အဝိကိဏ္ဏဝါစာ, ဣန္ဒြိယေသု ဂုတ္တဒွါရာ, ဘောဇနေ မတ္တညုနော, ဇာဂရိယံ အနုယုတ္တာ, သာမညေ အပေက္ခဝန္တော, သိက္ခာယ တိဗ္ဗဂါရဝါ, န ဗာဟုလိကာ န သာထလိကာ, ဩက္ကမနေ နိက္ခိတ္တဓုရာ, ပဝိဝေကေ ပုဗ္ဗင်္ဂမာ, အာရဒ္ဓဝီရိယာ ပဟိတတ္တာ ဥပဋ္ဌိတဿတီ သမ္ပဇာနာ သမာဟိတာ ဧကဂ္ဂစိတ္တာ ပညဝန္တော အနေဠမူဂါ, တေ အာယသ္မတော သာရိပုတ္တဿ ဣမံ ဓမ္မပရိယာယံ သုတွာ ပိဝန္တိ မညေ, ဃသန္တိ မညေ ဝစသာ စေဝ မနသာ စ – 'သာဓု ဝတ, ဘော, သဗြဟ္မစာရီ အကုသလာ ဝုဋ္ဌာပေတွာ ကုသလေ ပတိဋ္ဌာပေတီ'တိ။ ဣတိဟ တေ ဥဘော မဟာနာဂါ အညမညဿ သုဘာသိတံ သမနုမောဒိံသူ''တိ။

၆. အာကင်္ခေယျသုတ္တံ

၆၄. ဧဝံ မေ သုတံ – ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ဇေတဝနေ အနာထပိဏ္ဍိကဿ အာရာမေ။ တတြ ခေါ ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – ''ဘိက္ခဝေါ''တိ။ ''ဘဒန္တေ''တိ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ပစ္စဿောသုံ။ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ –

''သမ္ပန္နသီလာ, ဘိက္ခဝေ, ဝိဟရထ သမ္ပန္နပာတိမောက္ခာ; ပာတိမောက္ခသံဝရသံဝုတာ ဝိဟရထ အာစာရဂေါစရ သမ္ပန္နာ အဏုမတ္တေသု ဝဇ္ဇေသု ဘယဒဿာဝိနော; သမာဒါယ သိက္ခထ သိက္ခာပဒေသု။

၆၅. ''အာကင်္ခေယျ စေ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု – 'သဗြဟ္မစာရီနံ ပိယော စ အဿံ မနာပေါ စ ဂရု စ ဘာဝနီယော စာ'တိ [မနာပေါ ဂရုဘာဝနိယော စာတိ (သီ.)], သီလေသွေဝဿ ပရိပူရကာရီ အဇ္ဈတ္တံ စေတောသမထမနုယုတ္တော အနိရာကတဇ္ဈာနော ဝိပဿနာယ သမန္နာဂတော ဗြူဟေတာ သုညာဂာရာနံ။

''အာကင်္ခေယျ စေ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု – 'လာဘီ အဿံ စီဝရပိဏ္ဍပာတသေနာသနဂိလာနပ္ပစ္စယဘေသဇ္ဇပ ရိက္ခာရာန'န္တိ, သီလေသွေဝဿ ပရိပူရကာရီ အဇ္ဈတ္တံ စေတောသမထမနုယုတ္တော အနိရာကတဇ္ဈာနော ဝိပဿ နာယ သမန္နာဂတော ဗြူဟေတာ သုညာဂာရာနံ။

''အာကင်္ခေယျ စေ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု – 'ယေသာဟံ စီဝရပိဏ္ဍပာတသေနာသန ဂိလာနပ္ပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာ ရံ ပရိဘုဉ္ဇာမိ တေသံ တေ ကာရာ မဟပ္ဖလာ အဿု မဟာနိသံသာ'တိ, သီလေသွေဝဿ ပရိပူရကာရီ အဇ္ဈတ္တံ စေတောသမထမနုယုတ္တော အနိရာကတဇ္ဈာနော ဝိပဿနာယ သမန္နာဂတော ဗြူဟေတာ သုညာဂာရာနံ။

''အာကင်္ခေယျ စေ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု – 'ယေ မံ [ယေ မေ (သီ. သျာ.)] ဉာတီ သာလောဟိတာ ပေတာ ကာလင်္ကတာ [ကာလကတာ (သီ. သျာ. ပီ.)] ပသန္နစိတ္တာ အနုဿရန္တိ တေသံ တံ မဟပ္ဖလံ အဿ မဟာနိသံသ'န္တိ, သီလေသွေဝဿ ပရိပူရကာရီ အဇ္ဈတ္တံ စေတောသမထမနုယုတ္တော အနိရာကတဇ္ဈာနော ဝိပဿနာယ သမန္နာဂ တော ဗြူဟေတာ သုညာဂာရာနံ။

၆၆. ''အာကင်္ခေယျ စေ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု – 'အရတိရတိသဟော အဿံ, န စ မံ အရတိ သဟေယျ, ဥပ္ပန္နံ အရတိံ အဘိဘုယျ အဘိဘုယျ ဝိဟရေယျ'န္တိ, သီလေသွေဝဿ ပရိပူရကာရီ။ပေ.။ ဗြူဟေတာ သုညာဂာရာနံ။

''အာကင်္ခေယျ စေ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု – 'ဘယဘေရဝသဟော အဿံ, န စ မံ ဘယဘေရဝံ သဟေယျ, ဥပ္ပန္န နံ ဘယဘေရဝံ အဘိဘုယျ အဘိဘုယျ ဝိဟရေယျ'န္တိ, သီလေသွေဝဿ ပရိပူရကာရီ။ပေ.။ ဗြူဟေတာ သုညာ ဂာရာနံ။

''အာကင်္ခေယျ စေ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု – 'စတုန္နံ ဈာနာနံ အာဘိစေတသိကာနံ ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရာနံ နိကာမလာဘီ အဿံ အကိစ္ဆလာဘီ အကသိရလာဘီ'တိ, သီလေသွေဝဿ ပရိပူရကာရီ။ပေ.။ ဗြူဟေတာ သုညာဂာရာနံ။

''အာကင်္ခေယျ စေ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု – 'ယေ တေ သန္တာ ဝိမောက္ခာ အတိက္ကမ္မ ရူပေ အာရုပ္ပာ, တေ ကာယေ န ဖုသိတွာ ဝိဟရေယျ'န္တိ, သီလေသွေဝဿ ပရိပူရကာရီ။ပေ.။ ဗြူဟေတာ သုညာဂာရာနံ။

၆၇. ''အာကင်္ခေယျ စေ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု – 'တိဏ္ဏံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ သောတာပန္နော အဿံ အဝိနိ ပါတဓမ္မော နိယတော သမ္ဗောဓိပရာယဏော'တိ, သီလေသွေဝဿ ပရိပူရကာရီ။ပေ.။ ဗြူဟေတာ သုညာဂာရာနံ။

''အာကင်္ခေယျ စေ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု – 'တိဏ္ဏံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ ရာဂဒေါသမောဟာနံ တနုတ္တာ သ ကဒါဂါမီ အဿံ သကိဒေဝ ဣမံ လောကံ အာဂန္တွာ ဒုက္ခဿန္တံ ကရေယျ'န္တိ, သီလေသွေဝဿ ပရိပူရကာ

ရီ။ပေ။ ဗြူဟေတာ သုညာဂါရာနံ။

“အာကင်္ခေယျ စေ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု – ‘ပဉ္စန္နံ ဩရမ္ဘာဂိယာနံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ ဩပပါတိကော အဿံ တတ္ထ ပရိနိဗ္ဗာယီ အနာဝတ္တိဓမ္မော တသ္မာ လောကာ’တိ, သီလေသွေဝဿ ပရိပူရကာရီ။ပေ။ ဗြူဟေတာ သုညာဂါရာနံ။

၆၅. “အာကင်္ခေယျ စေ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု – ‘အနေကဝိဟိတံ ဣဒ္ဓိဝိဓံ ပစ္စနုဘဝေယျံ – ဧကောပိ ဟုတွာ ဗဟုဓာ အဿံ, ဗဟုဓာပိ ဟုတွာ ဧကော အဿံ; အာဝိဘာဝံ တိရောဘာဝံ; တိရောကုဋ္ဋံ တိရောပါကာရံ တိရောပဗ္ဗတံ အသဇ္ဇမာနော ဂစ္ဆေယျံ, သေယျထာပိ အာကာသေ; ပထဝိယာပိ ဥမ္မုဇ္ဇနိမုဇ္ဇံ ကရေယျံ, သေယျထာပိ ဥဒကေ; ဥဒကေပိ အဘိဇ္ဇမာနေ ဂစ္ဆေယျံ, သေယျထာပိ ပထဝိယံ; အာကာသေပိ ပလ္လင်္ကေန ကမေယျံ, သေယျထာပိ ပက္ခီ သကုဏော; ဣမေပိ စန္ဒိမသူရိယေ ဧဝံမဟိဒ္ဓိကေ ဧဝံမဟာနုဘာဝေ ပါဏိနာ ပရာမသေယျံ ပရိမဇ္ဇေယျံ; ယာဝ ဗြဟ္မလောကာပိ ကာယေန ဝသံ ဝတ္တေယျ’န္တိ, သီလေသွေဝဿ ပရိပူရကာရီ။ပေ။ ဗြူဟေတာ သုညာဂါရာနံ။

“အာကင်္ခေယျ စေ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု – ‘ဒိဗ္ဗာယ သောတဓာတုယာ ဝိသုဒ္ဓာယ အတိက္ကန္တမာနုသိကာယ ဥဘော သဒ္ဒေ သုဏေယျံ – ဒိဗ္ဗေ စ မာနုသေ စ ယေ ဒူရေ သန္တိကေ စာ’တိ, သီလေသွေဝဿ ပရိပူရကာရီ။ပေ။ ဗြူဟေတာ သုညာဂါရာနံ။

“အာကင်္ခေယျ စေ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု – ‘ပရသတ္တာနံ ပရပုဂ္ဂလာနံ စေတသာ စေတော ပရိစ္စ ပဇာနေယျံ – သရာဂံ ဝါ စိတ္တံ သရာဂံ စိတ္တန္တိ ပဇာနေယျံ, ဝီတရာဂံ ဝါ စိတ္တံ ဝီတရာဂံ စိတ္တန္တိ ပဇာနေယျံ; သဒောသံ ဝါ စိတ္တံ သဒောသံ စိတ္တန္တိ ပဇာနေယျံ, ဝီတဒောသံ ဝါ စိတ္တံ ဝီတဒောသံ စိတ္တန္တိ ပဇာနေယျံ; သမောဟံ ဝါ စိတ္တံ သမောဟံ စိတ္တန္တိ ပဇာနေယျံ, ဝီတမောဟံ ဝါ စိတ္တံ ဝီတမောဟံ စိတ္တန္တိ ပဇာနေယျံ; သံခိတ္တံ ဝါ စိတ္တံ သံခိတ္တံ စိတ္တန္တိ ပဇာနေယျံ, ဝိက္ခိတ္တံ ဝါ စိတ္တံ ဝိက္ခိတ္တံ စိတ္တန္တိ ပဇာနေယျံ; မဟဂ္ဂတံ ဝါ စိတ္တံ မဟဂ္ဂတံ စိတ္တန္တိ ပဇာနေယျံ, အမဟဂ္ဂတံ ဝါ စိတ္တံ အမဟဂ္ဂတံ စိတ္တန္တိ ပဇာနေယျံ; သဥတ္တရံ ဝါ စိတ္တံ သဥတ္တရံ စိတ္တန္တိ ပဇာနေယျံ, အနုတ္တရံ ဝါ စိတ္တံ အနုတ္တရံ စိတ္တန္တိ ပဇာနေယျံ; သမာဟိတံ ဝါ စိတ္တံ သမာဟိတံ စိတ္တန္တိ ပဇာနေယျံ, အသမာဟိတံ ဝါ စိတ္တံ အသမာဟိတံ စိတ္တန္တိ ပဇာနေယျံ; ဝိမုတ္တံ ဝါ စိတ္တံ ဝိမုတ္တံ စိတ္တန္တိ ပဇာနေယျံ, အဝိမုတ္တံ ဝါ စိတ္တံ အဝိမုတ္တံ စိတ္တန္တိ ပဇာနေယျ’န္တိ, သီလေသွေဝဿ ပရိပူရကာရီ။ပေ။ ဗြူဟေတာ သုညာဂါရာနံ။

“အာကင်္ခေယျ စေ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု – ‘အနေကဝိဟိတံ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ အနုဿရေယျံ, သေယျထိဒံ – ဧကမ္ပိ ဇာတိံ ဒွေပိ ဇာတိယော တိဿောပိ ဇာတိယော စတဿောပိ ဇာတိယော ပဉ္စပိ ဇာတိယော ဒသပိ ဇာတိယော ဝီသမ္ပိ ဇာတိယော တိံသမ္ပိ ဇာတိယော စတ္တာလီသမ္ပိ ဇာတိယော ပညာသမ္ပိ ဇာတိယော ဇာတိသတမ္ပိ ဇာတိသဟဿမ္ပိ ဇာတိသတသဟဿမ္ပိ အနေကေပိ သံဝဋ္ဋကပ္ပေ အနေကေပိ ဝိဝဋ္ဋကပ္ပေ အနေကေပိ သံဝဋ္ဋဝိဝဋ္ဋကပ္ပေ – အမုတြာသိံ ဧဝံနာမော ဧဝံဂေါတ္တော ဧဝံဝဏ္ဏော ဧဝမာဟာရော ဧဝံသုခဒုက္ခပ္ပဋိသံဝေဒီ ဧဝမာယုပရိယန္တော, သော တတော စုတော အမုတြ ဥဒပါဒိံ; တတြာပါသိံ ဧဝံနာမော ဧဝံဂေါတ္တော ဧဝံဝဏ္ဏော ဧဝမာဟာရော ဧဝံသုခဒုက္ခပ္ပဋိသံဝေဒီ ဧဝမာယုပရိယန္တော, သော တတော စုတော ဣဓူပပန္နောတိ။ ဣတိ သာကာရံ သဥဒ္ဒေသံ အနေကဝိဟိတံ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ အနုဿရေယျ’န္တိ, သီလေသွေဝဿ ပရိပူရကာရီ။ပေ။ ဗြူဟေတာ သုညာဂါရာနံ။

“အာကင်္ခေယျ စေ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု – ‘ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ ဝိသုဒ္ဓေန အတိက္ကန္တမာနုသကေန သတ္တေ ပဿေယျံ စဝမာနေ ဥပပဇ္ဇမာနေ ဟီနေ ပဏီတေ သုဝဏ္ဏေ ဒုဗ္ဗဏ္ဏေ သုဂတေ ဒုဂ္ဂတေ ယထာကမ္မူပဂေ သတ္တေ ပဇာနေယျံ – ဣမေ ဝတ ဘောန္တော သတ္တာ ကာယဒုစ္စရိတေန သမန္နာဂတာ ဝစီဒုစ္စရိတေန သမန္နာဂတာ မနောဒုစ္စရိတေန သမန္နာဂတာ အရိယာနံ ဥပဝါဒကာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကမ္မသမာဒါနာ, တေ ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပန္နာ; ဣမေ ဝါ ပန ဘောန္တော သတ္တာ ကာယသုစရိတေန သမန္နာဂတာ ဝစီသုစရိတေန သမန္နာဂတာ မနောသုစရိတေန သမန္နာဂတာ အရိယာနံ အနုပဝါဒကာ သမ္မာဒိဋ္ဌိကာ သမ္မာဒိဋ္ဌိကမ္မသမာဒါနာ,

တေ ကာယသ္မႃ ဘေအ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပန္နာတိ, ဣတိ ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ ဝိသုဒ္ဓေန အတိက္ကန္တမာနုသကေန သတ္တေ ပဿေယျံ စဝမာနေ ဥပပဇ္ဇမာနေ ဟီနေ ပဏီတေ သုဝဏ္ဏေ ဒုဗ္ဗဏ္ဏေ သုဂတေ ဒုဂ္ဂတေ ယထာကမ္မူပဂေ သတ္တေ ပဇာနေယျ'န္တိ, သီလေသွေဝဝဿ ပရိပူရကာရီ အဇ္ဈတ္တံ စေတောသမထမနုယုတ္တော အနိရာကတဇ္ဈာနော ဝိပဿနာယ သမန္နာဂတော ဗြူဟေတာ သုညာဂါရာနံ။

၆၉. "အာကင်္ခေယျ စေ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု – 'အာသဝါနံ ခယာ အနာသဝံ စေတောဝိမုတ္တိံ ပညာဝိမုတ္တိံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရေယျ'န္တိ, သီလေသွေဝဝဿ ပရိပူရကာရီ အဇ္ဈတ္တံ စေတောသမထမနုယုတ္တော အနိရာကတဇ္ဈာနော ဝိပဿနာယ သမန္နာဂတော ဗြူဟေတာ သုညာဂါရာနံ။

"သမ္ပန္နသီလာ, ဘိက္ခဝေ, ဝိဟရထ သမ္ပန္နပာတိမောက္ခာ; ပါတိမောက္ခသံဝရသံဝုတာ ဝိဟရထ အာစာရဂေါစရသမ္ပန္နာ အဏုမတ္တေသု ဝဇ္ဇေသု ဘယဒဿာဝိနော; သမာဒါယ သိက္ခထ သိက္ခာပဒေသူ"တိ – ဣတိ ယံ တံ ဝုတ္တံ တံ ဣဒမေတံ ပဋိစ္စ ဝုတ္တ"န္တိ။

ဣဒမဝေါစ ဘဂဝါ။ အတ္တမနာ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ဘာသိတံ အဘိနန္ဒုန္တိ။

အာကင်္ခေယျသုတ္တံ နိဋ္ဌိတံ ဆဋ္ဌံ။

၇. ဝတ္ထသုတ္တံ

၇၀. ဧဝံ မေ သုတံ – ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ဇေတဝနေ အနာထပိဏ္ဍိကဿ အာရာမေ။ တတြ ခေါ ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – "ဘိက္ခဝေါ"တိ။ "ဘဒန္တေ"တိ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ပစ္စဿောသုံ။ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ –

"သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ဝတ္ထံ သံကိလိဋ္ဌံ မလဂ္ဂဟိတံ; တမေနံ ရဇကော ယသ္မိံ ယသ္မိံ ရင်္ဂဇာတေ ဥပသံဟရေယျ – ယဒိ နီလကာယ ယဒိ ပီတကာယ ယဒိ လောဟိတကာယ ယဒိ မဉ္ဇိဋ္ဌကာယ [မဇ္ဇေဋ္ဌကာယ (သီ. ပီ.), မဉ္ဇေဋ္ဌိကာယ (သျာ.)] ဒုရတ္တဝဏ္ဏမေဝဿ အပရိသုဒ္ဓဝဏ္ဏမေဝဿ။ တံ ကိဿ ဟေတု? အပရိသုဒ္ဓတ္တာ, ဘိက္ခဝေ, ဝတ္ထဿ။ ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, စိတ္တေ သံကိလိဋ္ဌေ, ဒုဂ္ဂတိ ပါဋိကင်္ခါ။ သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ဝတ္ထံ ပရိသုဒ္ဓံ ပရိယောဒါတံ; တမေနံ ရဇကော ယသ္မိံ ယသ္မိံ ရင်္ဂဇာတေ ဥပသံဟရေယျ – ယဒိ နီလကာယ ယဒိ ပီတကာယ ယဒိ လောဟိတကာယ ယဒိ မဉ္ဇိဋ္ဌကာယ – သုရတ္တဝဏ္ဏမေဝဿ ပရိသုဒ္ဓဝဏ္ဏမေဝဿ။ တံ ကိဿ ဟေတု? ပရိသုဒ္ဓတ္တာ, ဘိက္ခဝေ, ဝတ္ထဿ။ ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, စိတ္တေ အသံကိလိဋ္ဌေ, သုဂတိ ပါဋိကင်္ခါ။

၇၁. "ကတမေ စ, ဘိက္ခဝေ, စိတ္တဿ ဥပက္ကိလေသာ? အဘိဇ္ဈာဝိသမလောဘော စိတ္တဿ ဥပက္ကိလေသော, ဗျာပါဒော စိတ္တဿ ဥပက္ကိလေသော, ကောဓော စိတ္တဿ ဥပက္ကိလေသော, ဥပနာဟော စိတ္တဿ ဥပက္ကိလေသော, မက္ခော စိတ္တဿ ဥပက္ကိလေသော, ပဠာသော စိတ္တဿ ဥပက္ကိလေသော, ဣဿာ စိတ္တဿ ဥပက္ကိလေသော, မစ္ဆရိယံ စိတ္တဿ ဥပက္ကိလေသော, မာယာ စိတ္တဿ ဥပက္ကိလေသော, သာဌေယျံ စိတ္တဿ ဥပက္ကိလေသော, ထမ္ဘော စိတ္တဿ ဥပက္ကိလေသော, သာရမ္ဘော စိတ္တဿ ဥပက္ကိလေသော, မာနော စိတ္တဿ ဥပက္ကိလေသော, အတိမာနော စိတ္တဿ ဥပက္ကိလေသော, မဒေါ စိတ္တဿ ဥပက္ကိလေသော, ပမာဒေါ စိတ္တဿ ဥပက္ကိလေသော။

၇၂. "သ ခေါ သော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု 'အဘိဇ္ဈာဝိသမလောဘော စိတ္တဿ ဥပက္ကိလေသော'တိ – ဣတိ ဝိဒိတွာ အဘိဇ္ဈာဝိသမလောဘံ စိတ္တဿ ဥပက္ကိလေသံ ပဇဟတိ; 'ဗျာပါဒော စိတ္တဿ ဥပက္ကိလေသော'တိ – ဣတိ ဝိဒိတွာ ဗျာပါဒံ စိတ္တဿ ဥပက္ကိလေသံ ပဇဟတိ ; 'ကောဓော စိတ္တဿ ဥပက္ကိလေသော'တိ – ဣတိ ဝိဒိတွာ ကောဓံ စိတ္တဿ ဥပက္ကိလေသံ ပဇဟတိ; 'ဥပနာဟော စိတ္တဿ ဥပက္ကိလေသော'တိ – ဣတိ ဝိဒိတွာ ဥပနာဟံ စိတ္တဿ ဥပက္ကိလေသံ ပဇဟတိ; 'မက္ခော စိတ္တဿ ဥပက္ကိလေသော'တိ – ဣတိ ဝိဒိတွာ မက္ခံ စိတ္တဿ ဥပက္ကိလေသံ ပဇဟတိ; 'ပဠာသော စိတ္တဿ ဥပက္ကိလေသော'တိ – ဣတိ ဝိဒိတွာ ပဠာသံ စိတ္တဿ

သ ဥပက္ကိလေသံ ပဇဟတိ; ‘ဣဿာ စိတ္တဿ ဥပက္ကိလေသော’တိ – ဣတိ ဝိဒိတွာ ဣဿံ စိတ္တဿ ဥပက္ကိလေသံ ပဇဟတိ; ‘မစ္ဆရိယံ စိတ္တဿ ဥပက္ကိလေသော’တိ – ဣတိ ဝိဒိတွာ မစ္ဆရိယံ စိတ္တဿ ဥပက္ကိလေသံ ပဇဟတိ; ‘မာယာ စိတ္တဿ ဥပက္ကိလေသော’တိ – ဣတိ ဝိဒိတွာ မာယံ စိတ္တဿ ဥပက္ကိလေသံ ပဇဟတိ; ‘သာဌေယျံ စိတ္တဿ ဥပက္ကိလေသော’တိ – ဣတိ ဝိဒိတွာ သာဌေယျံ စိတ္တဿ ဥပက္ကိလေသံ ပဇဟတိ; ‘ထမ္ဘော စိတ္တဿ ဥပက္ကိလေသော’တိ – ဣတိ ဝိဒိတွာ ထမ္ဘံ စိတ္တဿ ဥပက္ကိလေသံ ပဇဟတိ; ‘သာရမ္ဘော စိတ္တဿ ဥပက္ကိလေသော’တိ – ဣတိ ဝိဒိတွာ သာရမ္ဘံ စိတ္တဿ ဥပက္ကိလေသံ ပဇဟတိ; ‘မာနော စိတ္တဿ ဥပက္ကိလေသော’တိ – ဣတိ ဝိဒိတွာ မာနံ စိတ္တဿ ဥပက္ကိလေသံ ပဇဟတိ; ‘အတိမာနော စိတ္တဿ ဥပက္ကိလေသော’တိ – ဣတိ ဝိဒိတွာ အတိမာနံ စိတ္တဿ ဥပက္ကိလေသံ ပဇဟတိ; ‘မဒော စိတ္တဿ ဥပက္ကိလေသော’တိ – ဣတိ ဝိဒိတွာ မဒံ စိတ္တဿ ဥပက္ကိလေသံ ပဇဟတိ; ‘ပမာဒော စိတ္တဿ ဥပက္ကိလေသော’တိ – ဣတိ ဝိဒိတွာ ပမာဒံ စိတ္တဿ ဥပက္ကိလေသံ ပဇဟတိ။

၇၃. “ယတော ခော [ယတော စ ခော (သီ. သျာ.)] , ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော ‘အဘိဇ္ဈာဝိသမလောဘော စိတ္တဿ ဥပက္ကိလေသော’တိ – ဣတိ ဝိဒိတွာ အဘိဇ္ဈာဝိသမလောဘော စိတ္တဿ ဥပက္ကိလေသော ပဟီနော ဟောတိ, ‘ဗျာပါဒော စိတ္တဿ ဥပက္ကိလေသော’တိ – ဣတိ ဝိဒိတွာ ဗျာပါဒော စိတ္တဿ ဥပက္ကိလေသော ပဟီနော ဟောတိ; ‘ကောဓော စိတ္တဿ ဥပက္ကိလေသော’တိ – ဣတိ ဝိဒိတွာ ကောဓော စိတ္တဿ ဥပက္ကိလေသော ပဟီနော ဟောတိ; ‘ဥပနာဟော စိတ္တဿ ဥပက္ကိလေသော’တိ – ဣတိ ဝိဒိတွာ ဥပနာဟော စိတ္တဿ ဥပက္ကိလေသော ပဟီနော ဟောတိ; ‘မက္ခော စိတ္တဿ ဥပက္ကိလေသော’တိ – ဣတိ ဝိဒိတွာ မက္ခော စိတ္တဿ ဥပက္ကိလေသော ပဟီနော ဟောတိ; ‘ပဠာသော စိတ္တဿ ဥပက္ကိလေသော’တိ – ဣတိ ဝိဒိတွာ ပဠာသော စိတ္တဿ ဥပက္ကိလေသော ပဟီနော ဟောတိ; ‘ဣဿာ စိတ္တဿ ဥပက္ကိလေသော’တိ – ဣတိ ဝိဒိတွာ ဣဿာ စိတ္တဿ ဥပက္ကိလေသော ပဟီနော ဟောတိ; ‘မစ္ဆရိယံ စိတ္တဿ ဥပက္ကိလေသော’တိ – ဣတိ ဝိဒိတွာ မစ္ဆရိယံ စိတ္တဿ ဥပက္ကိလေသော ပဟီနော ဟောတိ; ‘မာယာ စိတ္တဿ ဥပက္ကိလေသော’တိ – ဣတိ ဝိဒိတွာ မာယာ စိတ္တဿ ဥပက္ကိလေသော ပဟီနော ဟောတိ; ‘သာဌေယျံ စိတ္တဿ ဥပက္ကိလေသော’တိ – ဣတိ ဝိဒိတွာ သာဌေယျံ စိတ္တဿ ဥပက္ကိလေသော ပဟီနော ဟောတိ; ‘ထမ္ဘော စိတ္တဿ ဥပက္ကိလေသော’တိ – ဣတိ ဝိဒိတွာ ထမ္ဘော စိတ္တဿ ဥပက္ကိလေသော ပဟီနော ဟောတိ; ‘သာရမ္ဘော စိတ္တဿ ဥပက္ကိလေသော’တိ – ဣတိ ဝိဒိတွာ သာရမ္ဘော စိတ္တဿ ဥပက္ကိလေသော ပဟီနော ဟောတိ; ‘မာနော စိတ္တဿ ဥပက္ကိလေသော’တိ – ဣတိ ဝိဒိတွာ မာနော စိတ္တဿ ဥပက္ကိလေသော ပဟီနော ဟောတိ; ‘အတိမာနော စိတ္တဿ ဥပက္ကိလေသော’တိ – ဣတိ ဝိဒိတွာ အတိမာနော စိတ္တဿ ဥပက္ကိလေသော ပဟီနော ဟောတိ; ‘မဒော စိတ္တဿ ဥပက္ကိလေသော’တိ – ဣတိ ဝိဒိတွာ မဒော စိတ္တဿ ဥပက္ကိလေသော ပဟီနော ဟောတိ; ‘ပမာဒော စိတ္တဿ ဥပက္ကိလေသော’တိ – ဣတိ ဝိဒိတွာ ပမာဒော စိတ္တဿ ဥပက္ကိလေသော ပဟီနော ဟောတိ။

၇၄. “သော ဗုဒ္ဓေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတော ဟောတိ – ‘ဣတိပိ သော ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓော ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နော သုဂတော လောကဝိဒူ အနုတ္တရော ပုရိသဒမ္မသာရထိ သတ္ထာ ဒေဝမနုဿာနံ ဗုဒ္ဓော ဘဂဝါ’တိ; ဓမ္မေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတော ဟောတိ – ‘သွာက္ခာတော ဘဂဝတာ ဓမ္မော သန္ဒိဋ္ဌိကော အကာလိကော ဧဟိပဿိကော ဩပနေယျိကော ပစ္စတ္တံ ဝေဒိတဗ္ဗော ဝိညူဟီ’တိ; သင်္ဃေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတော ဟောတိ – ‘သုပ္ပဋိပန္နော ဘဂဝတော သာဝကသင်္ဃော, ဥဇုပ္ပဋိပန္နော ဘဂဝတော သာဝကသင်္ဃော, ဉာယပ္ပဋိပန္နော ဘဂဝတော သာဝကသင်္ဃော, သာမီစိပ္ပဋိပန္နော ဘဂဝတော သာဝကသင်္ဃော, ယဒိဒံ စတ္တာရိ ပုရိသယုဂါနိ, အဋ္ဌ ပုရိသပုဂ္ဂလာ။ ဧသ ဘဂဝတော သာဝကသင်္ဃော အာဟုနေယျော ပါဟုနေယျော ဒက္ခိဏေယျော အဉ္ဇလိကရဏီယော , အနုတ္တရံ ပုညက္ခေတ္တံ လောကဿာ’တိ။

၇၅. “ယထောဓိ [ယတောဓိ (အဋ္ဌကထာယံ ပါဌန္တရံ)] ခော ပနဿ စတ္တံ ဟောတိ ဝန္တံ မုတ္တံ ပဟီနံ ပဋိနိဿဋ္ဌံ, သော ‘ဗုဒ္ဓေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတောမှီ’တိ လဘတိ အတ္ထဝေဒံ, လဘတိ ဓမ္မဝေဒံ, လဘတိ ဓမ္မူပသံဟိတံ ပါမောဇ္ဇံ။ ပမုဒိတဿ ပီတိ ဇာယတိ, ပီတိမနဿ ကာယော ပဿမ္ဘတိ, ပဿဒ္ဓကာယော သုခံ ဝေဒေတိ, သုခိနော စိတ္တံ သမာဓိယတိ; ‘ဓမ္မေ။ပေ.။ သင်္ဃေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတောမှီ’တိ လဘတိ အတ္ထဝေဒံ, လဘတိ ဓမ္မဝေဒံ, လဘတိ ဓမ္မူပသံဟိတံ ပါမောဇ္ဇံ; ပမုဒိတဿ ပီတိ ဇာယတိ, ပီတိမနဿ ကာယော ပဿမ္ဘတိ, ပ

သဒ္ဓကာယော သုခံ ဝေဒေတိ, သုခိနော စိတ္တံ သမာဓိယတိ။ ‘ယထောဓိ ခေါ ပန မေ စတ္တံ ဝန္တံ မုတ္တံ ပဟီနံ ပဋိနိသ္သဋ္ဌ’န္တိ လဘတိ အတ္ထဝေဒံ, လဘတိ ဓမ္မဝေဒံ, လဘတိ ဓမ္မူပသံဟိတံ ပာမောဇ္ဇံ; ပမုဒိတဿ ပီတိ ဇာယတိ, ပီတိမနဿ ကာယော ပဿမ္ဘတိ, ပဿဒ္ဓကာယော သုခံ ဝေဒေတိ, သုခိနော စိတ္တံ သမာဓိယတိ။

၇၆. “သ ခေါ သော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဧဝံသီလော ဧဝံဓမ္မော ဧဝံပညော သာလီနံ စေပိ ပိဏ္ဍပါတံ ဘုဉ္ဇတိ ဝိစိတကာဠကံ အနေကသူပံ အနေကဗျဉ္ဇနံ, နေဝဿ တံ ဟောတိ အန္တရာယာယ။ သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ဝတ္ထံ သံကိလိဋ္ဌံ မလဂ္ဂဟိတံ အစ္ဆောဒကံ အာဂမ္မ ပရိသုဒ္ဓံ ဟောတိ ပရိယောဒာတံ , ဥက္ကာမုခံ ဝါ ပနာဂမ္မ ဇာတရူပံ ပရိသုဒ္ဓံ ဟောတိ ပရိယောဒာတံ, ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဧဝံသီလော ဧဝံဓမ္မော ဧဝံပညော သာလီနံ စေပိ ပိဏ္ဍပါတံ ဘုဉ္ဇတိ ဝိစိတကာဠကံ အနေကသူပံ အနေကဗျဉ္ဇနံ , နေဝဿ တံ ဟောတိ အန္တရာယာယ။

၇၇. “သော မေတ္တာသဟဂတေန စေတသာ ဧကံ ဒိသံ ဖရိတွာ ဝိဟရတိ, တထာ ဒုတိယံ, တထာ တတိယံ, တထာ စတုတ္ထံ [စတုတ္ထိံ (သီ. ပီ.)] ။ ဣတိ ဥဒ္ဓမဓော တိရိယံ သဗ္ဗဓိ သဗ္ဗတ္တတာယ သဗ္ဗာဝန္တံ လောကံ မေတ္တာသဟဂတေန စေတသာ ဝိပုလေန မဟဂ္ဂတေန အပ္ပမာဏေန အဝေရေန အဗျာပဇ္ဇေန ဖရိတွာ ဝိဟရတိ; ကရုဏာသဟဂတေန စေတသာ။ပေ။ မုဒိတာသဟဂတေန စေတသာ။ပေ။ ဥပေက္ခာသဟဂတေန စေတသာ ဧကံ ဒိသံ ဖရိတွာ ဝိဟရတိ, တထာ ဒုတိယံ, တထာ တတိယံ, တထာ စတုတ္ထံ။ ဣတိ ဥဒ္ဓမဓော တိရိယံ သဗ္ဗဓိ သဗ္ဗတ္တတာယ သဗ္ဗာဝန္တံ လောကံ ဥပေက္ခာသဟဂတေန စေတသာ ဝိပုလေန မဟဂ္ဂတေန အပ္ပမာဏေန အဝေရေန အဗျာပဇ္ဇေန ဖရိတွာ ဝိဟရတိ။

၇၈. “သော ‘အတ္ထိ ဣဒံ, အတ္ထိ ဟီနံ, အတ္ထိ ပဏီတံ, အတ္ထိ ဣမဿ သညာဂတဿ ဥတ္တရိံ နိဿရဏ’န္တိ ပဇာနာတိ။ တဿ ဧဝံ ဇာနတော ဧဝံ ပဿတော ကာမာသဝာပိ စိတ္တံ ဝိမုစ္စတိ, ဘဝါသဝာပိ စိတ္တံ ဝိမုစ္စတိ, အဝိဇ္ဇာသဝာပိ စိတ္တံ ဝိမုစ္စတိ။ ဝိမုတ္တသ္မိံ ဝိမုတ္တမိတိ ဉာဏံ ဟောတိ။ ‘ခီဏာ ဇာတိ, ဝုသိတံ ဗြဟ္မစရိယံ, ကတံ ကရဏီယံ, နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာ’တိ ပဇာနာတိ ။ အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ – ‘ဘိက္ခု သိနာတော အန္တရေန သိနာနေနာ’’’တိ။

၇၉. တေန ခေါ ပန သမယေန သုန္ဒရိကဘာရဒွါဇော ဗြာဟ္မဏော ဘဂဝတော အဝိဒူရေ နိသိန္နော ဟောတိ။ အထ ခေါ သုန္ဒရိကဘာရဒွါဇော ဗြာဟ္မဏော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – “ဂစ္ဆတိ ပန ဘဝံ ဂေါတမော ဗာဟုကံ နဒိံ သိနာယိတု”န္တိ? “ကိံ, ဗြာဟ္မဏ, ဗာဟုကာယ နဒိယာ? ကိံ ဗာဟုကာ နဒီ ကရိဿတီ”တိ? “လောက္ခသမ္မတာ [လောခ္ယသမ္မတာ (သီ.), မောက္ခသမ္မတာ (ပီ.)] ဟိ, ဘော ဂေါတမ, ဗာဟုကာ နဒီ ဗဟုဇနဿ, ပုညသမ္မတာ ဟိ, ဘော ဂေါတမ, ဗာဟုကာ နဒီ ဗဟုဇနဿ, ဗာဟုကာယ ပန နဒိယာ ဗဟုဇနော ပာပကမ္မံ ကတံ ပဝါဟေတီ”တိ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ သုန္ဒရိကဘာရဒွါဇံ ဗြာဟ္မဏံ ဂါထာဟိ အဇ္ဈဘာသိ –

“ဗာဟုကံ အဓိကက္ကဉ္စ, ဂယံ သုန္ဒရိကံ မပိ [သုန္ဒရိကာမပိ (သီ. သျာ. ပီ.)၊ သုန္ဒရိကံ မဟိံ (ကတ္ထစိ)] ။
သရဿတိံ ပယာဂဉ္စ, အထော ဗာဟုမတိံ နဒိံ။
နိစ္စမ္ပိ ဗာလော ပက္ခန္ဒော [ပက္ခန္နော (သီ. သျာ. ပီ.)] ၊ ကဏှကမ္မော န သုဇ္ဈတိ။

“ကိံ သုန္ဒရိကာ ကရိဿတိ, ကိံ ပယာကာ [ပယာဂေ (သီ. သျာ. ပီ.)] ကိံ ဗာဟုကာ နဒီ။
ဝေရိံ ကတကိဗ္ဗိသံ နရံ, န ဟိ နံ သောဓယေ ပာပကမ္မိနံ။

“သုဒ္ဓဿ ဝေ သဒါ ဖဂ္ဂု, သုဒ္ဓဿုပေါသထော သဒါ။
သုဒ္ဓဿ သုစိကမ္မဿ, သဒါ သမ္ပဇ္ဇတေ ဝတံ။
ဣဓေဝ သိနာဟိ ဗြာဟ္မဏ, သဗ္ဗဘူတေသု ကရောဟိ ခေမတံ။

“သစေ မုသာ န ဘဏသိ, သစေ ပါဏံ န ဟိံသသိ။
သစေ အဒိန္နံ နာဒိယသိ, သဒ္ဒဟာနော အမစ္ဆရီ။
ကိံ ကာဟသိ ဂယံ ဂန္တွာ, ဥဒပါနောပိ တေ ဂယာ”တိ။

၈၀. ဧဝံ ဝုတ္တေ, သုန္ဒရိကဘာရဒ္ဝါဇော ဗြာဟ္မဏော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ''အဘိက္ကန္တံ, ဘော ဂေါတမ, အဘိက္ကန္တံ, ဘော ဂေါတမ! သေယျထာပိ, ဘော ဂေါတမ, နိက္ကုဇ္ဇိတံ ဝါ ဥက္ကုဇ္ဇေယျ, ပဋိစ္ဆန္နံ ဝါ ဝိဝရေယျ, မူဠှဿ ဝါ မဂ္ဂံ အာစိက္ခေယျ, အန္ဓကာရေ ဝါ တေလပဇ္ဇောတံ ဓာရေယျ – စက္ခုမန္တော ရူပါနိ ဒက္ခန္တီတိ; ဧဝမေဝံ ဘောတာ ဂေါတမေန အနေကပရိယာယေန ဓမ္မော ပကာသိတော။ ဧသာဟံ ဘဝန္တံ ဂေါတမံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ ဓမ္မဉ္စ ဘိက္ခုသင်္ဃဉ္စ။ လဘေယျာဟံ ဘောတော ဂေါတမဿ သန္တိကေ ပဗ္ဗဇ္ဇံ, လဘေယျံ ဥပသမ္ပဒ''န္တိ။ အလတ္ထ ခေါ သုန္ဒရိကဘာရဒ္ဝါဇော ဗြာဟ္မဏော ဘဂဝတော သန္တိကေ ပဗ္ဗဇ္ဇံ, အလတ္ထ ဥပသမ္ပဒံ။ အစိရူပသမ္ပန္နော ခေါ ပနာယသ္မာ ဘာရဒ္ဝါဇော ဧကော ဝူပကဋ္ဌော အပ္ပမတ္တော အာတာပီ ပဟိတတ္တော ဝိဟရန္တော နစိရဿေဝ – ယဿတ္ထာယ ကုလပုတ္တာ သမ္မဒေဝ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇန္တိ တဒနုတ္တရံ – ဗြဟ္မစရိယပရိယောသာနံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟာသိ။ ''ခီဏာ ဇာတိ, ဝုသိတံ ဗြဟ္မစရိယံ, ကတံ ကရဏီယံ, နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာ''တိ အဗ္ဘညာသိ။ အညတရော ခေါ ပနာယသ္မာ ဘာရဒ္ဝါဇော အရဟတံ အဟောသီတိ။

ဝတ္ထသုတ္တံ နိဋ္ဌိတံ သတ္တမံ။

၈. သလ္လေခသုတ္တံ

၈၁. ဧဝံ မေ သုတံ – ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ဇေတဝနေ အနာထပိဏ္ဍိကဿ အာရာမေ။ အထ ခေါ အာယသ္မာ မဟာစုန္ဒော သာယန္ဟသမယံ ပဋိသလ္လာနာ ဝုဋ္ဌိတော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ အာယသ္မာ မဟာစုန္ဒော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ''ယာ ဣမာ, ဘန္တေ, အနေကဝိဟိတာ ဒိဋ္ဌိယော လောကေ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ – အတ္တဝါဒပဋိသံယုတ္တာ ဝါ လောကဝါဒပဋိသံယုတ္တာ ဝါ – အာဒိမေဝ နု ခေါ, ဘန္တေ, ဘိက္ခုနော မနသိကရောတော ဧဝမေတာသံ ဒိဋ္ဌီနံ ပဟာနံ ဟောတိ, ဧဝမေတာသံ ဒိဋ္ဌီနံ ပဋိနိဿဂ္ဂေါ ဟောတီ''တိ?

၈၂. ''ယာ ဣမာ, စုန္ဒ, အနေကဝိဟိတာ ဒိဋ္ဌိယော လောကေ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ – အတ္တဝါဒပဋိသံယုတ္တာ ဝါ လောကဝါဒပဋိသံယုတ္တာ ဝါ – ယတ္ထ စေတာ ဒိဋ္ဌိယော ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ ယတ္ထ စ အနုသေန္တိ ယတ္ထ စ သမုဒာစရန္တိ တံ 'နေတံ မမ, နေသောဟမသ္မိ, န မေ သော အတ္တာ'တိ – ဧဝမေတံ ယထာဘူတံ သမ္မပ္ပညာယ ပဿတော ဧဝမေတာသံ ဒိဋ္ဌီနံ ပဟာနံ ဟောတိ, ဧဝမေတာသံ ဒိဋ္ဌီနံ ပဋိနိဿဂ္ဂေါ ဟောတိ။

''ဌာနံ ခေါ ပနေတံ, စုန္ဒ, ဝိဇ္ဇတိ ယံ ဣဓေကစ္စော ဘိက္ခု ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟိ ဝိဝိစ္စ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ သဝိတက္ကံ သဝိစာရံ ဝိဝေကဇံ ပီတိသုခံ ပဌမံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရေယျ။ တဿ ဧဝမဿ – 'သလ္လေခေန ဝိဟရာမီ'တိ။ န ခေါ ပနေတေ, စုန္ဒ, အရိယဿ ဝိနယေ သလ္လေခာ ဝုစ္စန္တိ। ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရာ ဧတေ အရိယဿ ဝိနယေ ဝုစ္စန္တိ။

''ဌာနံ ခေါ ပနေတံ, စုန္ဒ, ဝိဇ္ဇတိ ယံ ဣဓေကစ္စော ဘိက္ခု ဝိတက္ကဝိစာရာနံ ဝူပသမာ အဇ္ဈတ္တံ သမ္ပသာဒနံ စေတသော ဧကောဒိဘာဝံ အဝိတက္ကံ အဝိစာရံ သမာဓိဇံ ပီတိသုခံ ဒုတိယံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရေယျ။ တဿ ဧဝမဿ – 'သလ္လေခေန ဝိဟရာမီ'တိ။ န ခေါ ပနေတေ, စုန္ဒ, အရိယဿ ဝိနယေ သလ္လေခာ ဝုစ္စန္တိ။ ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရာ ဧတေ အရိယဿ ဝိနယေ ဝုစ္စန္တိ။

''ဌာနံ ခေါ ပနေတံ, စုန္ဒ, ဝိဇ္ဇတိ ယံ ဣဓေကစ္စော ဘိက္ခု ပီတိယာ စ ဝိရာဂါ ဥပေက္ခကော စ ဝိဟရေယျ, သတော စ သမ္ပဇာနော သုခဉ္စ ကာယေန ပဋိသံဝေဒေယျ, ယံ တံ အရိယာ အာစိက္ခန္တိ – 'ဥပေက္ခကော သတိမာ သုခဝိဟာရီ'တိ တတိယံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရေယျ။ တဿ ဧဝမဿ – 'သလ္လေခေန ဝိဟရာမီ'တိ။ န ခေါ ပနေတေ, စုန္ဒ, အရိယဿ ဝိနယေ သလ္လေခာ ဝုစ္စန္တိ။ ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရာ ဧတေ အရိယဿ ဝိနယေ ဝုစ္စန္တိ။

''ဌာနံ ခေါ ပနေတံ, စုန္ဒ, ဝိဇ္ဇတိ ယံ ဣဓေကစ္စော ဘိက္ခု သုခဿ စ ပဟာနာ ဒုက္ခဿ စ ပဟာနာ ပုဗ္ဗေဝ သောမနဿဒောမနဿာနံ အတ္ထင်္ဂမာ အဒုက္ခမသုခံ ဥပေက္ခာသတိပါရိသုဒ္ဓိံ စတုတ္ထံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရေယျ

ယ။ တဿ ဧဝမဿ – ‘သလ္လေခေန ဝိဟရာမီ’တိ။ န ခော ပနေတေ, စုန္ဒ, အရိယဿ ဝိနယေ သလ္လေခာ ဝုစ္စန္တိ။ ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရာ ဧတေ အရိယဿ ဝိနယေ ဝုစ္စန္တိ။

“ဌာနံ ခော ပနေတံ, စုန္ဒ, ဝိဇ္ဇတိ ယံ ဣဓေကစ္စော ဘိက္ခု သဗ္ဗသော ရူပသညာနံ သမတိက္ကမာ, ပဋိဃသညာနံ အတ္ထင်္ဂမာ, နာနတ္တသညာနံ အမနသိကာရာ, ‘အနန္တော အာကာသော’တိ အာကာသာနဉ္စာယတနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရေယျ။ တဿ ဧဝမဿ – ‘သလ္လေခေန ဝိဟရာမီ’တိ။ န ခော ပနေတေ, စုန္ဒ, အရိယဿ ဝိနယေ သလ္လေခာ ဝုစ္စန္တိ။ သန္တာ ဧတေ ဝိဟာရာ အရိယဿ ဝိနယေ ဝုစ္စန္တိ။

“ဌာနံ ခော ပနေတံ, စုန္ဒ, ဝိဇ္ဇတိ ယံ ဣဓေကစ္စော ဘိက္ခု သဗ္ဗသော အာကာသာနဉ္စာယတနံ သမတိက္ကမ္မ ‘အနန္တံ ဝိညာဏ’န္တိ ဝိညာဏဉ္စာယတနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရေယျ။ တဿ ဧဝမဿ – ‘သလ္လေခေန ဝိဟရာမီ’တိ။ န ခော ပနေတေ, စုန္ဒ, အရိယဿ ဝိနယေ သလ္လေခာ ဝုစ္စန္တိ။ သန္တာ ဧတေ ဝိဟာရာ အရိယဿ ဝိနယေ ဝုစ္စန္တိ။

“ဌာနံ ခော ပနေတံ, စုန္ဒ, ဝိဇ္ဇတိ ယံ ဣဓေကစ္စော ဘိက္ခု သဗ္ဗသော ဝိညာဏဉ္စာယတနံ သမတိက္ကမ္မ ‘နတ္ထိ ကိဉ္စီ’တိ အာကိဉ္စညာယတနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရေယျ။ တဿ ဧဝမဿ – ‘သလ္လေခေန ဝိဟရာမီ’တိ။ န ခော ပနေတေ, စုန္ဒ, အရိယဿ ဝိနယေ သလ္လေခာ ဝုစ္စန္တိ။ သန္တာ ဧတေ ဝိဟာရာ အရိယဿ ဝိနယေ ဝုစ္စန္တိ။

“ဌာနံ ခော ပနေတံ, စုန္ဒ, ဝိဇ္ဇတိ ယံ ဣဓေကစ္စော ဘိက္ခု သဗ္ဗသော အာကိဉ္စညာယတနံ သမတိက္ကမ္မ နေဝသညာနာသညာယတနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရေယျ။ တဿ ဧဝမဿ – ‘သလ္လေခေန ဝိဟရာမီ’တိ ။ န ခော ပနေတေ, စုန္ဒ, အရိယဿ ဝိနယေ သလ္လေခာ ဝုစ္စန္တိ။ သန္တာ ဧတေ ဝိဟာရာ အရိယဿ ဝိနယေ ဝုစ္စန္တိ။

၈၃. “ဣဓ ခော ပန ဝေါ, စုန္ဒ, သလ္လေခော ကရဏီယော။ ‘ပရေ ဝိဟိံသကာ ဘဝိဿန္တိ, မယမေတ္ထ အဝိဟိံသကာ ဘဝိဿာမာ’တိ သလ္လေခော ကရဏီယော။ ‘ပရေ ပာဏာတိပာတီ ဘဝိဿန္တိ, မယမေတ္ထ ပာဏာတိပာတာ ပဋိဝိရတာ ဘဝိဿာမာ’တိ သလ္လေခော ကရဏီယော။ ‘ပရေ အဒိန္နာဒါယီ ဘဝိဿန္တိ, မယမေတ္ထ အဒိန္နာဒါနာ ပဋိဝိရတာ ဘဝိဿာမာ’တိ သလ္လေခော ကရဏီယော။ ‘ပရေ အဗြဟ္မစာရီ ဘဝိဿန္တိ, မယမေတ္ထ ဗြဟ္မစာရီ ဘဝိဿာမာ’တိ သလ္လေခော ကရဏီယော။ ‘ပရေ မုသာဝါဒီ ဘဝိဿန္တိ, မယမေတ္ထ မုသာဝါဒါ ပဋိဝိရတာ ဘဝိဿာမာ’တိ သလ္လေခော ကရဏီယော။ ‘ပရေ ပိသုဏဝါစာ [ပိသုဏာ ဝါစာ (သီ. ပီ.)] ဘဝိဿန္တိ, မယမေတ္ထ ပိသုဏာယ ဝါစာယ ပဋိဝိရတာ ဘဝိဿာမာ’တိ သလ္လေခော ကရဏီယော။ ‘ပရေ ဖရုသဝါစာ [ဖရုသာ ဝါစာ (သီ. ပီ.)] ဘဝိဿန္တိ, မယမေတ္ထ ဖရုသာယ ဝါစာယ ပဋိဝိရတာ ဘဝိဿာမာ’တိ သလ္လေခော ကရဏီယော။ ‘ပရေ သမ္ဖပ္ပလာပီ ဘဝိဿန္တိ, မယမေတ္ထ သမ္ဖပ္ပလာပာ ပဋိဝိရတာ ဘဝိဿာမာ’တိ သလ္လေခော ကရဏီယော။ ‘ပရေ အဘိဇ္ဈာလူ ဘဝိဿန္တိ, မယမေတ္ထ အနဘိဇ္ဈာလူ ဘဝိဿာမာ’တိ သလ္လေခော ကရဏီယော။ ‘ပရေ ဗျာပန္နစိတ္တာ ဘဝိဿန္တိ, မယမေတ္ထ အဗျာပန္နစိတ္တာ ဘဝိဿာမာ’တိ သလ္လေခော ကရဏီယော။ ‘ပရေ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌီ ဘဝိဿန္တိ, မယမေတ္ထ သမ္မာဒိဋ္ဌီ ဘဝိဿာမာ’တိ သလ္လေခော ကရဏီယော။ ‘ပရေ မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပာ ဘဝိဿန္တိ, မယမေတ္ထ သမ္မာသင်္ကပ္ပာ ဘဝိဿာမာ’တိ သလ္လေခော ကရဏီယော။ ‘ပရေ မိစ္ဆာဝါစာ ဘဝိဿန္တိ, မယမေတ္ထ သမ္မာဝါစာ ဘဝိဿာမာ’တိ သလ္လေခော ကရဏီယော။ ‘ပရေ မိစ္ဆာကမ္မန္တာ ဘဝိဿန္တိ, မယမေတ္ထ သမ္မာကမ္မန္တာ ဘဝိဿာမာ’တိ သလ္လေခော ကရဏီယော။ ‘ပရေ မိစ္ဆာအာဇီဝါ ဘဝိဿန္တိ, မယမေတ္ထ သမ္မာအာဇီဝါ ဘဝိဿာမာ’တိ သလ္လေခော ကရဏီယော။ ‘ပရေ မိစ္ဆာဝါယာမာ ဘဝိဿန္တိ, မယမေတ္ထ သမ္မာဝါယာမာ ဘဝိဿာမာ’တိ သလ္လေခော ကရဏီယော။ ‘ပရေ မိစ္ဆာသတီ ဘဝိဿန္တိ, မယမေတ္ထ သမ္မာသတီ ဘဝိဿာမာ’တိ သလ္လေခော ကရဏီယော။ ‘ပရေ မိစ္ဆာသမာဓီ ဘဝိဿန္တိ, မယမေတ္ထ သမ္မာသမာဓီ ဘဝိဿာမာ’တိ သလ္လေခော ကရဏီယော။ ‘ပရေ မိစ္ဆာဉာဏီ ဘဝိဿန္တိ, မယမေတ္ထ သမ္မာဉာဏီ ဘဝိဿာမာ’တိ သလ္လေခော ကရဏီယော။ ‘ပရေ မိစ္ဆာဝိမုတ္တီ ဘဝိဿန္တိ, မယမေတ္ထ သမ္မာဝိမုတ္တီ ဘဝိဿာမာ’တိ သလ္လေခော ကရဏီယော။

“‘ပရေ ထီနမိဒ္ဓပရိယုဋ္ဌိတာ ဘဝိဿန္တိ, မယမေတ္ထ ဝိဂတထီနမိဒ္ဓာ ဘဝိဿာမာ’တိ သလ္လေခော ကရဏီယော ။ ‘ပရေ ဥဒ္ဓတာ ဘဝိဿန္တိ, မယမေတ္ထ အနုဒ္ဓတာ ဘဝိဿာမာ’တိ သလ္လေခော ကရဏီယော။ ‘ပရေ ဝိစိကိစ္ဆီ [ဝေစိကိစ္ဆီ (သီ. ပီ. က.)] ဘဝိဿန္တိ, မယမေတ္ထ တိဏ္ဏဝိစိကိစ္ဆာ ဘဝိဿာမာ’တိ သလ္လေခော ကရဏီ

ယော။ ‘ပရေ ကောဓနာ ဘဝိဿန္တိ, မယမေတ္ထ အက္ကောဓနာ ဘဝိဿာမာ’တိ သလ္လေခော ကရဏီယော။ ‘ပရေ ဥပနာဟီ ဘဝိဿန္တိ, မယမေတ္ထ အနုပနာဟီ ဘဝိဿာမာ’တိ သလ္လေခော ကရဏီယော။ ‘ပရေ မက္ခီ ဘဝိဿန္တိ , မယမေတ္ထ အမက္ခီ ဘဝိဿာမာ’တိ သလ္လေခော ကရဏီယော။ ‘ပရေ ပဠာသီ ဘဝိဿန္တိ, မယမေတ္ထ အပဠာသီ ဘဝိဿာမာ’တိ သလ္လေခော ကရဏီယော။ ‘ပရေ ဣဿုကီ ဘဝိဿန္တိ, မယမေတ္ထ အနိဿုကီ ဘဝိဿာမာ’တိ သလ္လေခော ကရဏီယော။ ‘ပရေ မစ္ဆရီ ဘဝိဿန္တိ, မယမေတ္ထ အမစ္ဆရီ ဘဝိဿာမာ’တိ သလ္လေခော ကရဏီယော။ ‘ပရေ သဌာ ဘဝိဿန္တိ, မယမေတ္ထ အသဌာ ဘဝိဿာမာ’တိ သလ္လေခော ကရဏီယော။ ‘ပရေ မာယာဝီ ဘဝိဿန္တိ, မယမေတ္ထ အမာယာဝီ ဘဝိဿာမာ’တိ သလ္လေခော ကရဏီယော။ ‘ပရေ ထဒ္ဓာ ဘဝိဿန္တိ, မယမေတ္ထ အတ္ထဒ္ဓာ ဘဝိဿာမာ’တိ သလ္လေခော ကရဏီယော။ ‘ပရေ အတိမာနီ ဘဝိဿန္တိ, မယမေတ္ထ အနတိမာနီ ဘဝိဿာမာ’တိ သလ္လေခော ကရဏီယော။ ‘ပရေ ဒုဗ္ဗစာ ဘဝိဿန္တိ, မယမေတ္ထ သုဝစာ ဘဝိဿာမာ’တိ သလ္လေခော ကရဏီယော။ ‘ပရေ ပာပမိတ္တာ ဘဝိဿန္တိ, မယမေတ္ထ ကလျာဏမိတ္တာ ဘဝိဿာမာ’တိ သလ္လေခော ကရဏီယော။ ‘ပရေ ပမတ္တာ ဘဝိဿန္တိ, မယမေတ္ထ အပ္ပမတ္တာ ဘဝိဿာမာ’တိ သလ္လေခော ကရဏီယော။ ‘ပရေ အဿဒ္ဓာ ဘဝိဿန္တိ, မယမေတ္ထ သဒ္ဓာ ဘဝိဿာမာ’တိ သလ္လေခော ကရဏီယော။ ‘ပရေ အဟိရိကာ ဘဝိဿန္တိ, မယမေတ္ထ ဟိရိမနာ ဘဝိဿာမာ’တိ သလ္လေခော ကရဏီယော။ ‘ပရေ အနောတ္တာပီ [အနောတ္တပ္ပီ (က.)] ဘဝိဿန္တိ, မယမေတ္ထ ဩတ္တာပီ ဘဝိဿာမာ’တိ သလ္လေခော ကရဏီယော။ ‘ပရေ အပ္ပဿုတာ ဘဝိဿန္တိ, မယမေတ္ထ ဗဟုဿုတာ ဘဝိဿာမာ’တိ သလ္လေခော ကရဏီယော။ ‘ပရေ ကုသီတာ ဘဝိဿန္တိ, မယမေတ္ထ အာရဒ္ဓဝီရိယာ ဘဝိဿာမာ’တိ သလ္လေခော ကရဏီယော။ ‘ပရေ မုဋ္ဌဿတီ ဘဝိဿန္တိ, မယမေတ္ထ ဥပဋ္ဌိတဿတီ ဘဝိဿာမာ’တိ သလ္လေခော ကရဏီယော။ ‘ပရေ ဒုပ္ပညာ ဘဝိဿန္တိ, မယမေတ္ထ ပညာသမ္ပန္နာ ဘဝိဿာမာ’တိ သလ္လေခော ကရဏီယော။ ‘ပရေ သန္ဒိဋ္ဌိပရာမာသီ အာဓာနဂ္ဂါဟီ ဒုပ္ပဋိနိဿဂ္ဂီ ဘဝိဿန္တိ, မယမေတ္ထ အသန္ဒိဋ္ဌိပရာမာသီ အနာဓာနဂ္ဂါဟီ သုပ္ပဋိနိဿဂ္ဂီ ဘဝိဿာမာ’တိ သလ္လေခော ကရဏီယော။

၈၄. “စိတ္တုပ္ပာဒမ္ပိ ခော အဟံ, စုန္ဒ, ကုသလေသု ဓမ္မေသု ဗဟုကာရံ [ဗဟူပကာရံ (က.)] ဝဒာမိ, ကော ပန ဝါဒော ကာယေန ဝါစာယ အနုဝိဓိယနာသု! တသ္မာတိဟ, စုန္ဒ, ‘ပရေ ဝိဟိံသကာ ဘဝိဿန္တိ, မယမေတ္ထ အဝိဟိံသကာ ဘဝိဿာမာ’တိ စိတ္တံ ဥပ္ပာဒေတဗ္ဗံ။ ‘ပရေ ပာဏာတိပာတီ ဘဝိဿန္တိ, မယမေတ္ထ ပာဏာတိပာတာ ပဋိဝိရတာ ဘဝိဿာမာ’တိ စိတ္တံ ဥပ္ပာဒေတဗ္ဗံ။‘ပရေ သန္ဒိဋ္ဌိပရာမာသီ အာဓာနဂ္ဂါဟီ ဒုပ္ပဋိနိဿဂ္ဂီ ဘဝိဿန္တိ, မယမေတ္ထ အသန္ဒိဋ္ဌိပရာမာသီ အနာဓာနဂ္ဂါဟီ သုပ္ပဋိနိဿဂ္ဂီ ဘဝိဿာမာ’တိ စိတ္တံ ဥပ္ပာဒေတဗ္ဗံ။

၈၅. “သေယျထာပိ, စုန္ဒ, ဝိသမော မဂ္ဂေါ အဿ, တဿ [မဂ္ဂေါ တဿာဿ (သီ. ဿျာ. ပီ.)] အညော သမော မဂ္ဂေါ ပရိက္ကမနာယ; သေယျထာ ဝါ ပန, စုန္ဒ, ဝိသမံ တိတ္ထံ အဿ, တဿ အညံ သမံ တိတ္ထံ ပရိက္ကမနာယ; ဧဝမေဝ ခော, စုန္ဒ, ဝိဟိံသကဿ ပုရိသပုဂ္ဂလဿ အဝိဟိံသာ ဟောတိ ပရိက္ကမနာယ, ပာဏာတိပာတိဿ ပုရိသပုဂ္ဂလဿ ပာဏာတိပာတာ ဝေရမဏီ ဟောတိ ပရိက္ကမနာယ, အဒိန္နာဒာယိဿ ပုရိသပုဂ္ဂလဿ အဒိန္နာဒာနာ ဝေရမဏီ ဟောတိ ပရိက္ကမနာယ, အဗ္ရဟ္မစာရိဿ ပုရိသပုဂ္ဂလဿ အဗ္ရဟ္မစရိယာ ဝေရမဏီ ဟောတိ ပရိက္ကမနာယ , မုသာဝါဒိဿ ပုရိသပုဂ္ဂလဿ မုသာဝါဒာ ဝေရမဏီ ဟောတိ ပရိက္ကမနာယ, ပိသုဏဝါစဿ ပုရိသပုဂ္ဂလဿ ပိသုဏာယ ဝါစာယ ဝေရမဏီ ဟောတိ ပရိက္ကမနာယ, ဖရုသဝါစဿ ပုရိသပုဂ္ဂလဿ ဖရုသာယ ဝါစာယ ဝေရမဏီ ဟောတိ ပရိက္ကမနာယ, သမ္ဖပ္ပလာပိဿ ပုရိသပုဂ္ဂလဿ သမ္ဖပ္ပလာပာ ဝေရမဏီ ဟောတိ ပရိက္ကမနာယ, အဘိဇ္ဈာလုဿ ပုရိသပုဂ္ဂလဿ အနဘိဇ္ဈာ ဟောတိ ပရိက္ကမနာယ, ဗျာပန္နစိတ္တဿ ပုရိသပုဂ္ဂလဿ အဗျာပာဒော ဟောတိ ပရိက္ကမနာယ, မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဿ ပုရိသပုဂ္ဂလဿ သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဟောတိ ပရိက္ကမနာယ, မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပဿ ပုရိသပုဂ္ဂလဿ သမ္မာသင်္ကပ္ပော ဟောတိ ပရိက္ကမနာယ, မိစ္ဆာဝါစဿ ပုရိသပုဂ္ဂလဿ သမ္မာဝါစာ ဟောတိ ပရိက္ကမနာယ, မိစ္ဆာကမ္မန္တဿ ပုရိသပုဂ္ဂလဿ သမ္မာကမ္မန္တော ဟောတိ ပရိက္ကမနာယ, မိစ္ဆာအာဇီဝဿ ပုရိသပုဂ္ဂလဿ သမ္မာအာဇီဝေါ ဟောတိ ပရိက္ကမနာယ, မိစ္ဆာဝါယာမဿ ပုရိသပုဂ္ဂလဿ သမ္မာဝါယာမော ဟောတိ ပရိက္ကမနာယ, မိစ္ဆာသတိဿ ပုရိသပုဂ္ဂလဿ သမ္မာသတိ ဟောတိ ပရိက္ကမနာယ, မိစ္ဆာသမာဓိဿ ပုရိသပုဂ္ဂလဿ သမ္မာသမာဓိ ဟောတိ ပရိက္ကမနာယ, မိစ္ဆာဉာဏိဿ ပုရိသပုဂ္ဂလဿ သမ္မာဉာဏံ ဟောတိ ပရိက္ကမနာယ, မိစ္ဆာဝိမုတ္တိဿ ပုရိသပုဂ္ဂလဿ သမ္မာဝိမုတ္တိ ဟောတိ ပရိက္ကမနာယ။

‘‘ထိနမိဒ္ဓပရိယုဋ္ဌိတသ္သ ပုရိသပုဂ္ဂလသ္သ ဝိဂတထိနမိဒ္ဓတာ ဟောတိ ပရိက္ကမနာယ, ဥဒ္ဓတသ္သ ပုရိသပုဂ္ဂလသ္သ အနုဒ္ဓစ္စံ ဟောတိ ပရိက္ကမနာယ, ဝိစိကိစ္ဆိသ္သ ပုရိသပုဂ္ဂလသ္သ တိဏ္ဏဝိစိကိစ္ဆတာ ဟောတိ ပရိက္ကမနာယ, ကောဓနသ္သ ပုရိသပုဂ္ဂလသ္သ အက္ကောဓော ဟောတိ ပရိက္ကမနာယ, ဥပနာဟိသ္သ ပုရိသပုဂ္ဂလသ္သ အနုပနာဟော ဟောတိ ပရိက္ကမနာယ, မက္ခိသ္သ ပုရိသပုဂ္ဂလသ္သ အမက္ခော ဟောတိ ပရိက္ကမနာယ, ပဠာသိသ္သ ပုရိသပုဂ္ဂလသ္သ အပဠာသော ဟောတိ ပရိက္ကမနာယ , ဣသ္သုကိသ္သ ပုရိသပုဂ္ဂလသ္သ အနိသ္သုကိတာ ဟောတိ ပရိက္ကမနာယ, မစ္ဆရိသ္သ ပုရိသပုဂ္ဂလသ္သ အမစ္ဆရိယံ ဟောတိ ပရိက္ကမနာယ, သဌသ္သ ပုရိသပုဂ္ဂလသ္သ အသာဌေယ္ယံ ဟောတိ ပရိက္ကမနာယ, မာယာဝိသ္သ ပုရိသပုဂ္ဂလသ္သ အမာယာ [အမာယာဝိတာ (က.)] ဟောတိ ပရိက္ကမနာယ, ထဒ္ဓသ္သ ပုရိသပုဂ္ဂလသ္သ အတ္ထဒ္ဓိယံ ဟောတိ ပရိက္ကမနာယ, အတိမာနိသ္သ ပုရိသပုဂ္ဂလသ္သ အနတိမာနော ဟောတိ ပရိက္ကမနာယ, ဒုဗ္ဗစသ္သ ပုရိသပုဂ္ဂလသ္သ သောဝစသ္သတာ ဟောတိ ပရိက္ကမနာယ, ပာပမိတ္တသ္သ ပုရိသပုဂ္ဂလသ္သ ကလ္ယာဏမိတ္တတာ ဟောတိ ပရိက္ကမနာယ, ပမတ္တသ္သ ပုရိသပုဂ္ဂလသ္သ အပ္ပမာဒော ဟောတိ ပရိက္ကမနာယ, အသ္သဒ္ဓသ္သ ပုရိသပုဂ္ဂလသ္သ သဒ္ဓာ ဟောတိ ပရိက္ကမနာယ, အဟိရိကသ္သ ပုရိသပုဂ္ဂလသ္သ ဟိရီ ဟောတိ ပရိက္ကမနာယ, အနောတ္တပ္ပိသ္သ ပုရိသပုဂ္ဂလသ္သ ဩတ္တပ္ပံ ဟောတိ ပရိက္ကမနာယ, အပ္ပသ္သုတသ္သ ပုရိသပုဂ္ဂလသ္သ ဗာဟုသစ္စံ ဟောတိ ပရိက္ကမနာယ, ကုသီတသ္သ ပုရိသပုဂ္ဂလသ္သ ဝီရိယာရမ္ဘော ဟောတိ ပရိက္ကမနာယ, မုဋ္ဌသ္သတိသ္သ ပုရိသပုဂ္ဂလသ္သ ဥပဋ္ဌိတသ္သတိတာ ဟောတိ ပရိက္ကမနာယ, ဒုပ္ပညသ္သ ပုရိသပုဂ္ဂလသ္သ ပညာသမ္ပဒာ ဟောတိ ပရိက္ကမနာယ , သန္ဒိဋ္ဌိပရာမာသိ-အာဓာနဂ္ဂာဟိ-ဒုပ္ပဋိနိဿဂ္ဂိသ္သ ပုရိသပုဂ္ဂလသ္သ အသန္ဒိဋ္ဌိပရာမာသိအနာဓာနဂ္ဂာဟိ-သုပ္ပဋိနိဿဂ္ဂိတာ ဟောတိ ပရိက္ကမနာယ။

၈၆. ‘‘သေယ္ယထာပိ, စုန္ဒ, ယေ ကေစိ အကုသလာ ဓမ္မာ သဗ္ဗေ တေ အဓောဘာဂင်္ဂမနီယာ [အဓောဘာဝင်္ဂမနီယာ (သီ. သ္ယာ. ပီ.)], ယေ ကေစိ ကုသလာ ဓမ္မာ သဗ္ဗေ တေ ဥပရိဘာဂင်္ဂမနီယာ [ဥပရိဘာဝင်္ဂမနီယာ (သီ. သ္ယာ. ပီ.)], ဧဝမေဝ ခော, စုန္ဒ, ဝိဟိံသကသ္သ ပုရိသပုဂ္ဂလသ္သ အဝိဟိံသာ ဟောတိ ဥပရိဘာဂာယ [ဥပရိဘာဝါယ (သီ. သ္ယာ. က.)], ပာဏာတိပာတိသ္သ ပုရိသပုဂ္ဂလသ္သ ပာဏာတိပာတာ ဝေရမဏီ ဟောတိ ဥပရိဘာဂာယ။ပေ.။ သန္ဒိဋ္ဌိပရာမာသိ-အာဓာနဂ္ဂာဟိ-ဒုပ္ပဋိနိဿဂ္ဂိသ္သ ပုရိသပုဂ္ဂလသ္သ အသန္ဒိဋ္ဌိပရာမာသိ-အနာဓာနဂ္ဂာဟိ-သုပ္ပဋိနိဿဂ္ဂိတာ ဟောတိ ဥပရိဘာဂာယ။

၈၇. ‘‘သော ဝတ, စုန္ဒ, အတ္တနာ ပလိပပလိပန္နော ပရံ ပလိပပလိပန္နံ ဥဒ္ဓရိဿတီတိ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။ သော ဝတ, စုန္ဒ, အတ္တနာ အပလိပပလိပန္နော ပရံ ပလိပပလိပန္နံ ဥဒ္ဓရိဿတီတိ ဌာနမေတံ ဝိဇ္ဇတိ။ သော ဝတ, စုန္ဒ, အတ္တနာ အဒန္တော အဝိနီတော အပရိနိဗ္ဗုတော ပရံ ဒမေဿတိ ဝိနေဿတိ ပရိနိဗ္ဗာပေဿတီတိ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။ သော ဝတ , စုန္ဒ, အတ္တနာ ဒန္တော ဝိနီတော ပရိနိဗ္ဗုတော ပရံ ဒမေဿတိ ဝိနေဿတိ ပရိနိဗ္ဗာပေဿတီတိ ဌာနမေတံ ဝိဇ္ဇတိ။ ဧဝမေဝ ခော, စုန္ဒ, ဝိဟိံသကသ္သ ပုရိသပုဂ္ဂလသ္သ အဝိဟိံသာ ဟောတိ ပရိနိဗ္ဗာနာယ, ပာဏာတိပာတိသ္သ ပုရိသပုဂ္ဂလသ္သ ပာဏာတိပာတာ ဝေရမဏီ ဟောတိ ပရိနိဗ္ဗာနာယ။ အဒိန္နာဒာယိသ္သ ပုရိသပုဂ္ဂလသ္သ အဒိန္နာဒာနာ ဝေရမဏီ ဟောတိ ပရိနိဗ္ဗာနာယ။ အဗ္ရဟ္မစာရိသ္သ ပုရိသပုဂ္ဂလသ္သ အဗ္ရဟ္မစရိယာ ဝေရမဏီ ဟောတိ ပရိနိဗ္ဗာနာယ။ မုသာဝာဒိသ္သ ပုရိသပုဂ္ဂလသ္သ မုသာဝါဒါ ဝေရမဏီ ဟောတိ ပရိနိဗ္ဗာနာယ။ ပိသုဏဝါစသ္သ ပုရိသပုဂ္ဂလသ္သ ပိသုဏာယ ဝါစာယ ဝေရမဏီ ဟောတိ ပရိနိဗ္ဗာနာယ။ ဖရုသဝါစသ္သ ပုရိသပုဂ္ဂလသ္သ ဖရုသာယ ဝါစာယ ဝေရမဏီ ဟောတိ ပရိနိဗ္ဗာနာယ။ သမ္ဖပ္ပလာပိသ္သ ပုရိသပုဂ္ဂလသ္သ သမ္ဖပ္ပလာပါ ဝေရမဏီ ဟောတိ ပရိနိဗ္ဗာနာယ။ အဘိဇ္ဈာလုသ္သ ပုရိသပုဂ္ဂလသ္သ အနဘိဇ္ဈာ ဟောတိ ပရိနိဗ္ဗာနာယ။ ဗျာပန္နစိတ္တသ္သ ပုရိသပုဂ္ဂလသ္သ အဗျာပာဒော ဟောတိ ပရိနိဗ္ဗာနာယ။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိသ္သ ပုရိသပုဂ္ဂလသ္သ သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဟောတိ ပရိနိဗ္ဗာနာယ။ မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပသ္သ ပုရိသပုဂ္ဂလသ္သ သမ္မာသင်္ကပ္ပော ဟောတိ ပရိနိဗ္ဗာနာယ။ မိစ္ဆာဝါစသ္သ ပုရိသပုဂ္ဂလသ္သ သမ္မာဝါစာ ဟောတိ ပရိနိဗ္ဗာနာယ။ မိစ္ဆာကမ္မန္တသ္သ ပုရိသပုဂ္ဂလသ္သ သမ္မာကမ္မန္တော ဟောတိ ပရိနိဗ္ဗာနာယ။ မိစ္ဆာအာဇီဝသ္သ ပုရိသပုဂ္ဂလသ္သ သမ္မာအာဇီဝေါ ဟောတိ ပရိနိဗ္ဗာနာယ။ မိစ္ဆာဝါယာမသ္သ ပုရိသပုဂ္ဂလသ္သ သမ္မာဝါယာမော ဟောတိ ပရိနိဗ္ဗာနာယ။ မိစ္ဆာသတိသ္သ ပုရိသပုဂ္ဂလသ္သ သမ္မာသတိ ဟောတိ ပရိနိဗ္ဗာနာယ။ မိစ္ဆာသမာဓိသ္သ ပုရိသပုဂ္ဂလသ္သ သမ္မာသမာဓိ ဟောတိ ပရိနိဗ္ဗာနာယ။ မိစ္ဆာဉာဏိသ္သ ပုရိသပုဂ္ဂလသ္သ သမ္မာဉာဏံ ဟောတိ ပရိနိဗ္ဗာနာယ။ မိစ္ဆာဝိမုတ္တိသ္သ ပုရိသပုဂ္ဂလသ္သ သမ္မာဝိမုတ္တိ ဟောတိ ပရိနိဗ္ဗာနာယ။

“ထိနမိဒ္ဓပရိယုဋ္ဌိတဿ ပုရိသပုဂ္ဂလဿ ဝိဂတထိနမိဒ္ဓတာ ဟောတိ ပရိနိဗ္ဗာနာယ။ ဥဒ္ဓတဿ ပုရိသပုဂ္ဂလဿ အနုဒ္ဓစ္စံ ဟောတိ ပရိနိဗ္ဗာနာယ။ ဝိစိကိစ္ဆိဿ ပုရိသပုဂ္ဂလဿ တိဏ္ဏဝိစိကိစ္ဆတာ ဟောတိ ပရိနိဗ္ဗာနာယ။ ကောဓနဿ ပုရိသပုဂ္ဂလဿ အက္ကောဓော ဟောတိ ပရိနိဗ္ဗာနာယ။ ဥပနာဟိဿ ပုရိသပုဂ္ဂလဿ အနုပနာဟော ဟောတိ ပရိနိဗ္ဗာနာယ။ မက္ခိဿ ပုရိသပုဂ္ဂလဿ အမက္ခော ဟောတိ ပရိနိဗ္ဗာနာယ။ ပဠာသိဿ ပုရိသပုဂ္ဂလဿ အပဠာသော ဟောတိ ပရိနိဗ္ဗာနာယ။ ဣဿုကိဿ ပုရိသပုဂ္ဂလဿ အနိဿုကိတာ ဟောတိ ပရိနိဗ္ဗာနာယ။ မစ္ဆရိဿ ပုရိသပုဂ္ဂလဿ အမစ္ဆရိယံ ဟောတိ ပရိနိဗ္ဗာနာယ။ သဌဿ ပုရိသပုဂ္ဂလဿ အသာဌေယျံ ဟောတိ ပရိနိဗ္ဗာနာယ။ မာယာဝိဿ ပုရိသပုဂ္ဂလဿ အမာယာ ဟောတိ ပရိနိဗ္ဗာနာယ။ ထဒ္ဓဿ ပုရိသပုဂ္ဂလဿ အတ္ထဒ္ဓိယံ ဟောတိ ပရိနိဗ္ဗာနာယ။ အတိမာနိဿ ပုရိသပုဂ္ဂလဿ အနတိမာနော ဟောတိ ပရိနိဗ္ဗာနာယ။ ဒုဗ္ဗစဿ ပုရိသပုဂ္ဂလဿ သောဝစဿတာ ဟောတိ ပရိနိဗ္ဗာနာယ။ ပာပမိတ္တဿ ပုရိသပုဂ္ဂလဿ ကလျာဏမိတ္တတာ ဟောတိ ပရိနိဗ္ဗာနာယ။ ပမတ္တဿ ပုရိသပုဂ္ဂလဿ အပ္ပမာဒော ဟောတိ ပရိနိဗ္ဗာနာယ။ အဿဒ္ဓဿ ပုရိသပုဂ္ဂလဿ သဒ္ဓာ ဟောတိ ပရိနိဗ္ဗာနာယ။ အဟိရိကဿ ပုရိသပုဂ္ဂလဿ ဟိရီ ဟောတိ ပရိနိဗ္ဗာနာယ။ အနောတ္တာပိဿ ပုရိသပုဂ္ဂလဿ ဩတ္တပ္ပံ ဟောတိ ပရိနိဗ္ဗာနာယ။ အပ္ပဿုတဿ ပုရိသပုဂ္ဂလဿ ဗာဟုသစ္စံ ဟောတိ ပရိနိဗ္ဗာနာယ။ ကုသီတဿ ပုရိသပုဂ္ဂလဿ ဝီရိယာရမ္ဘော ဟောတိ ပရိနိဗ္ဗာနာယ။ မုဋ္ဌဿတိဿ ပုရိသပုဂ္ဂလဿ ဥပဋ္ဌိတဿတိတာ ဟောတိ ပရိနိဗ္ဗာနာယ။ ဒုပ္ပညဿ ပုရိသပုဂ္ဂလဿ ပညာသမ္ပဒာ ဟောတိ ပရိနိဗ္ဗာနာယ။ သန္ဒိဋ္ဌိပရာမာသိ-အာဓာနဂ္ဂါဟိ-ဒုပ္ပဋိနိဿဂ္ဂိဿ ပုရိသပုဂ္ဂလဿ အသန္ဒိဋ္ဌိပရာမာသိ-အနာဓာနဂ္ဂါဟိ-သုပ္ပဋိနိဿဂ္ဂိတာ ဟောတိ ပရိနိဗ္ဗာနာယ။

၈၈. “ဣတိ ခော, စုန္ဒ, ဒေသိတော မယာ သလ္လေခပရိယာယော, ဒေသိတော စိတ္တုပ္ပာဒပရိယာယော, ဒေသိတော ပရိက္ကမနပရိယာယော, ဒေသိတော ဥပရိဘာဂပရိယာယော, ဒေသိတော ပရိနိဗ္ဗာနပရိယာယော။ ယံ ခော, စုန္ဒ, သတ္ထာရာ ကရဏီယံ သာဝကာနံ ဟိတေသိနာ အနုကမ္ပကေန အနုကမ္ပံ ဥပါဒါယ, ကတံ ဝေါ တံ မယာ။ ‘ဧတာနိ, စုန္ဒ, ရုက္ခမူလာနိ, ဧတာနိ သုညာဂါရာနိ, ဈာယထ, စုန္ဒ, မာ ပမာဒတ္ထ, မာ ပစ္ဆာဝိပ္ပဋိသာရိနော အဟုဝတ္ထ’ – အယံ ခော အမှာကံ အနုသာသနီ”တိ။

ဣဒမဝေါစ ဘဂဝါ။ အတ္တမနော အာယသ္မာ မဟာစုန္ဒော ဘဂဝတော ဘာသိတံ အဘိနန္ဒီတိ။

စတုတ္တာလီသပဒါ ဝုတ္တာ၊ သန္ဓယော ပဉ္စ ဒေသိတာ။
သလ္လေခော နာမ သုတ္တန္တော၊ ဂမ္ဘီရော သာဂရူပမောတိ။

သလ္လေခသုတ္တံ နိဋ္ဌိတံ အဋ္ဌမံ။

၉. သမ္မာဒိဋ္ဌိသုတ္တံ

၈၉. ဧဝံ မေ သုတံ – ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ဇေတဝနေ အနာထပိဏ္ဍိကဿ အာရာမေ။ တတြ ခေါ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – “အာဝုသော ဘိက္ခဝေ”တိ။ “အာဝုသော”တိ ခေါ တေ ဘိက္ခူ အာယသ္မတော သာရိပုတ္တဿ ပစ္စဿောသုံ။ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော ဧတဒဝေါစ –

“‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ [သမ္မာဒိဋ္ဌီ (သီ. ဿျာ.)] သမ္မာဒိဋ္ဌိ’တိ, အာဝုသော, ဝုစ္စတိ။ ကိတ္တာဝတာ နု ခေါ, အာဝုသော, အရိယသာဝကော သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဟောတိ, ဥဇုဂတာဿ ဒိဋ္ဌိ, ဓမ္မေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတော, အာဂတော ဣမံ သဒ္ဓမ္မ”န္တိ?

“ဒူရတောပိ ခေါ မယံ, အာဝုသော, အာဂစ္ဆေယျာမ အာယသ္မတော သာရိပုတ္တဿ သန္တိကေ ဧတဿ ဘာသိတဿ အတ္ထမညာတုံ။ သာဓု ဝတာယသ္မန္တံယေဝ သာရိပုတ္တံ ပဋိဘာတု ဧတဿ ဘာသိတဿ အတ္ထော။ အာယသ္မတော သာရိပုတ္တဿ သုတွာ ဘိက္ခူ ဓာရေဿန္တီ”တိ။ “တေန ဟိ, အာဝုသော, သုဏာထ, သာဓုကံ မနသိ ကရောထ, ဘာသိဿာမီ”တိ။ “ဧဝမာဝုသော”တိ ခေါ တေ ဘိက္ခူ အာယသ္မတော သာရိပုတ္တဿ ပစ္စဿောသုံ။ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော ဧတဒဝေါစ –

“ယတော ခေါ, အာဝုသော, အရိယသာဝကော အကုသလဉ္စ ပဇာနာတိ, အကုသလမူလဉ္စ ပဇာနာတိ, ကုသလဉ္စ ပဇာနာတိ, ကုသလမူလဉ္စ ပဇာနာတိ – ဧတ္တာဝတာပိ ခေါ, အာဝုသော, အရိယသာဝကော သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဟောတိ, ဥဇုဂတာဿ ဒိဋ္ဌိ, ဓမ္မေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတော, အာဂတော ဣမံ သဒ္ဓမ္မံ။ ကတမံ ပနာဝုသော, အကုသလံ, ကတမံ အကုသလမူလံ, ကတမံ ကုသလံ, ကတမံ ကုသလမူလံ? ပါဏာတိပါတော ခေါ, အာဝုသော, အကုသလံ, အဒိန္နာဒါနံ အကုသလံ, ကာမေသုမိစ္ဆာစာရော အကုသလံ, မုသာဝါဒေါ အကုသလံ, ပိသုဏာ ဝါစာ [ပိသုဏဝါစာ (က.)] အကုသလံ, ဖရုသာ ဝါစာ [ဖရုသဝါစာ (က.)] အကုသလံ, သမ္ဖပ္ပလာပေါ အကုသလံ, အဘိဇ္ဈာ အကုသလံ, ဗျာပါဒေါ အကုသလံ, မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ အကုသလံ – ဣဒံ ဝုစ္စတာဝုသော အကုသလံ။ ကတမဉ္စာဝုသော, အကုသလမူလံ? လောဘော အကုသလမူလံ, ဒေါသော အကုသလမူလံ, မောဟော အကုသလမူလံ – ဣဒံ ဝုစ္စတာဝုသော, အကုသလမူလံ။

“ကတမဉ္စာဝုသော , ကုသလံ? ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏီ ကုသလံ, အဒိန္နာဒါနာ ဝေရမဏီ ကုသလံ, ကာမေသုမိစ္ဆာစာရာ ဝေရမဏီ ကုသလံ, မုသာဝါဒါ ဝေရမဏီ ကုသလံ, ပိသုဏာယ ဝါစာယ ဝေရမဏီ ကုသလံ, ဖရုသာယ ဝါစာယ ဝေရမဏီ ကုသလံ, သမ္ဖပ္ပလာပါ ဝေရမဏီ ကုသလံ, အနဘိဇ္ဈာ ကုသလံ, အဗျာပါဒေါ ကုသလံ, သမ္မာဒိဋ္ဌိ ကုသလံ – ဣဒံ ဝုစ္စတာဝုသော, ကုသလံ။ ကတမဉ္စာဝုသော, ကုသလမူလံ? အလောဘော ကုသလမူလံ, အဒေါသော ကုသလမူလံ, အမောဟော ကုသလမူလံ – ဣဒံ ဝုစ္စတာဝုသော, ကုသလမူလံ။

“ယတော ခေါ, အာဝုသော, အရိယသာဝကော ဧဝံ အကုသလံ ပဇာနာတိ, ဧဝံ အကုသလမူလံ ပဇာနာတိ, ဧဝံ ကုသလံ ပဇာနာတိ, ဧဝံ ကုသလမူလံ ပဇာနာတိ, သော သဗ္ဗသော ရာဂါနုသယံ ပဟာယ, ပဋိဃာနုသယံ ပဋိဝိနောဒေတွာ, ‘အသ္မီ’တိ ဒိဋ္ဌိမာနာနုသယံ သမူဟနိတွာ, အဝိဇ္ဇံ ပဟာယ ဝိဇ္ဇံ ဥပ္ပာဒေတွာ, ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ ဒုက္ခဿန္တကရော ဟောတိ – ဧတ္တာဝတာပိ ခေါ, အာဝုသော, အရိယသာဝကော သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဟောတိ, ဥဇုဂတာဿ ဒိဋ္ဌိ, ဓမ္မေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတော, အာဂတော ဣမံ သဒ္ဓမ္မ”န္တိ။

၉၀. “သာဓာဝုသော”တိ ခေါ တေ ဘိက္ခူ အာယသ္မတော သာရိပုတ္တဿ ဘာသိတံ အဘိနန္ဒိတွာ အနုမောဒိတွာ အာယသ္မန္တံ သာရိပုတ္တံ ဥတ္တရိ [ဥတ္တရိံ (သီ. ဿျာ. ပီ.)] ပဉှံ အပုစ္ဆုံ [အပုစ္ဆိံသု (ဿျာ.)] – “သိယာ ပနာဝုသော, အညောပိ ပရိယာယော ယထာ အရိယသာဝကော သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဟောတိ, ဥဇုဂတာဿ ဒိဋ္ဌိ, ဓမ္မေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတော, အာဂတော ဣမံ သဒ္ဓမ္မ”န္တိ?

“သိယာ, အာဝုသော။ ယတော ခေါ, အာဝုသော, အရိယသာဝကော အာဟာရဉ္စ ပဇာနာတိ, အာဟာရသမုဒယဉ္စ ပဇာနာတိ, အာဟာရနိရောဓဉ္စ ပဇာနာတိ, အာဟာရနိရောဓဂါမိနိံ ပဋိပဒဉ္စ ပဇာနာတိ – ဧတ္တာဝတာပိ ခေါ, အာဝုသော, အရိယသာဝကော သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဟောတိ, ဥဇုဂတာဿ ဒိဋ္ဌိ, ဓမ္မေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတော, အာဂတော ဣမံ သဒ္ဓမ္မံ။ ကတမော ပနာဝုသော, အာဟာရော, ကတမော အာဟာရသမုဒယော, ကတမော အာဟာရနိရောဓော, ကတမာ အာဟာရနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ? စတ္တာရောမေ, အာဝုသော, အာဟာရာ ဘူတာနံ ဝါ သတ္တာနံ ဌိတိယာ, သမ္ဘဝေသီနံ ဝါ အနုဂ္ဂဟာယ။ ကတမေ စတ္တာရော? ကဗဠီကာရော အာဟာရော ဩဠာရိကော ဝါ သုခုမော ဝါ, ဖဿော ဒုတိယော, မနောသဉ္စေတနာ တတိယာ, ဝိညာဏံ စတုတ္ထံ။ တဏှာသမုဒယာ အာဟာရသမုဒယော, တဏှာနိရောဓာ အာဟာရနိရောဓော, အယမေဝ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ အာဟာရနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ, သေယျထိဒံ – သမ္မာဒိဋ္ဌိ သမ္မာသင်္ကပ္ပော သမ္မာဝါစာ သမ္မာကမ္မန္တော , သမ္မာအာဇီဝေါ သမ္မာဝါယာမော သမ္မာသတိ သမ္မာသမာဓိ’။

“ယတော ခေါ, အာဝုသော, အရိယသာဝကော ဧဝံ အာဟာရံ ပဇာနာတိ, ဧဝံ အာဟာရသမုဒယံ ပဇာနာတိ, ဧဝံ အာဟာရနိရောဓံ ပဇာနာတိ, ဧဝံ အာဟာရနိရောဓဂါမိနိံ ပဋိပဒံ ပဇာနာတိ, သော သဗ္ဗသော ရာဂါနုသယံ ပဟာယ, ပဋိဃာနုသယံ ပဋိဝိနောဒေတွာ, ‘အသ္မီ’တိ ဒိဋ္ဌိမာနာနုသယံ သမူဟနိတွာ, အဝိဇ္ဇံ ပဟာယ ဝိဇ္ဇံ ဥပ္ပာဒေတွာ, ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ ဒုက္ခဿန္တကရော ဟောတိ – ဧတ္တာဝတာပိ ခေါ, အာဝုသော, အရိယသာဝကော သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဟောတိ, ဥဇုဂတာဿ ဒိဋ္ဌိ, ဓမ္မေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတော, အာဂတော ဣမံ သဒ္ဓမ္မ”န္တိ။

၉၁. “သာဓာဝုသော”တိ ခေါ တေ ဘိက္ခူ အာယသ္မတော သာရိပုတ္တဿ ဘာသိတံ အဘိနန္ဒိတွာ အနုမောဒိတွာ အာယသ္မန္တံ သာရိပုတ္တံ ဥတ္တရိ ပဉှံ အပုစ္ဆုံ – “သိယာ ပနာဝုသော, အညောပိ ပရိယာယော ယထာ အရိယသာ

ဝကော သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဟောတိ, ဥဇုဂတာဿ ဒိဋ္ဌိ, ဓမ္မေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတော, အာဂတော ဣမံ သဒ္ဓမ္မ”န္တိ?

“သိယာ, အာဝုသော။ ယတော ခော, အာဝုသော, အရိယသာဝကော ဒုက္ခဉ္စ ပဇာနာတိ, ဒုက္ခသမုဒယဉ္စ ပဇာနာတိ, ဒုက္ခနိရောဓဉ္စ ပဇာနာတိ, ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိံ ပဋိပဒဉ္စ ပဇာနာတိ – ဧတ္တာဝတာပိ ခော, အာဝုသော, အရိယသာဝကော သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဟောတိ, ဥဇုဂတာဿ ဒိဋ္ဌိ, ဓမ္မေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတော, အာဂတော ဣမံ သဒ္ဓမ္မံ။ ကတမံ ပနာဝုသော, ဒုက္ခံ, ကတမော ဒုက္ခသမုဒယော, ကတမော ဒုက္ခနိရောဓော, ကတမာ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ? ဇာတိပိ ဒုက္ခာ, ဇရာပိ ဒုက္ခာ, မရဏမ္ပိ ဒုက္ခံ, သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒောမနဿုပါယာသာပိ ဒုက္ခာ, အပ္ပိယေဟိ သမ္ပယောဂေါပိ ဒုက္ခော, ပိယေဟိ ဝိပ္ပယောဂေါပိ ဒုက္ခော, ယမ္ပိစ္ဆံ န လဘတိ တမ္ပိ ဒုက္ခံ, သံခိတ္တေန ပဉ္စုပါဒါနက္ခန္ဓာ [ပဉ္စုပါဒါနက္ခန္ဓာပိ (က.)] ဒုက္ခာ – ဣဒံ ဝုစ္စတာဝုသော, ဒုက္ခံ။ ကတမော စာဝုသော, ဒုက္ခသမုဒယော? ယာယံ တဏှာ ပောနောဗ္ဘဝိကာ [ပောနောဘဝိကာ (သီ. ပီ.)] နန္ဒီရာဂသဟဂတာ တတြတတြာဘိနန္ဒိနီ [နန္ဒိရာဂသဟဂတာ (သီ. ပီ.)], သေယ္ယထိဒံ, ကာမတဏှာ ဘဝတဏှာ ဝိဘဝတဏှာ – အယံ ဝုစ္စတာဝုသော, ဒုက္ခသမုဒယော။ ကတမော စာဝုသော, ဒုက္ခနိရောဓော? ယော တဿာယေဝ တဏှာယ အသေသဝိရာဂနိရောဓော စာဂေါ ပဋိနိဿဂ္ဂေါ မုတ္တိ အနာလယော – အယံ ဝုစ္စတာဝုသော, ဒုက္ခနိရောဓော။ ကတမာ စာဝုသော, ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ? အယမေဝ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ, သေယ္ယထိဒံ, သမ္မာဒိဋ္ဌိ။ပေ။ သမ္မာသမာဓိ – အယံ ဝုစ္စတာဝုသော, ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ။

“ယတော ခော, အာဝုသော, အရိယသာဝကော ဧဝံ ဒုက္ခံ ပဇာနာတိ, ဧဝံ ဒုက္ခသမုဒယံ ပဇာနာတိ, ဧဝံ ဒုက္ခနိရောဓံ ပဇာနာတိ, ဧဝံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိံ ပဋိပဒံ ပဇာနာတိ, သော သဗ္ဗသော ရာဂါနုသယံ ပဟာယ, ပဋိဃာနုသယံ ပဋိဝိနောဒေတွာ, ‘အသ္မီ’တိ ဒိဋ္ဌိမာနာနုသယံ သမူဟနိတွာ, အဝိဇ္ဇံ ပဟာယ ဝိဇ္ဇံ ဥပ္ပာဒေတွာ, ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ ဒုက္ခဿန္တကရော ဟောတိ – ဧတ္တာဝတာပိ ခော, အာဝုသော, အရိယသာဝကော သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဟောတိ, ဥဇုဂတာဿ ဒိဋ္ဌိ, ဓမ္မေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတော, အာဂတော ဣမံ သဒ္ဓမ္မ”န္တိ။

၉၂. “သာဓာဝုသော”တိ ခော တေ ဘိက္ခူ အာယသ္မတော သာရိပုတ္တဿ ဘာသိတံ အဘိနန္ဒိတွာ အနုမောဒိတွာ အာယသ္မန္တံ သာရိပုတ္တံ ဥတ္တရိ ပဉှံ အပုစ္ဆုံ – “သိယာ ပနာဝုသော, အညောပိ ပရိယာယော ယထာ အရိယသာဝကော သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဟောတိ, ဥဇုဂတာဿ ဒိဋ္ဌိ, ဓမ္မေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတော, အာဂတော ဣမံ သဒ္ဓမ္မ”န္တိ?

“သိယာ, အာဝုသော။ ယတော ခော, အာဝုသော, အရိယသာဝကော ဇရာမရဏဉ္စ ပဇာနာတိ, ဇရာမရဏသမုဒယဉ္စ ပဇာနာတိ, ဇရာမရဏနိရောဓဉ္စ ပဇာနာတိ, ဇရာမရဏနိရောဓဂါမိနိံ ပဋိပဒဉ္စ ပဇာနာတိ – ဧတ္တာဝတာပိ ခော, အာဝုသော, အရိယသာဝကော သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဟောတိ, ဥဇုဂတာဿ ဒိဋ္ဌိ, ဓမ္မေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတော, အာဂတော ဣမံ သဒ္ဓမ္မံ။ ကတမံ ပနာဝုသော, ဇရာမရဏံ, ကတမော ဇရာမရဏသမုဒယော, ကတမော ဇရာမရဏနိရောဓော, ကတမာ ဇရာမရဏနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ? ယာ တေသံ တေသံ သတ္တာနံ တမှိ တမှိ သတ္တနိကာယေ ဇရာ ဇီရဏတာ ခဏ္ဍိစ္စံ ပါလိစ္စံ ဝလိတ္တစတာ အာယုနော သံဟာနိ ဣန္ဒြိယာနံ ပရိပါကော – အယံ ဝုစ္စတာဝုသော, ဇရာ။ ကတမဉ္စာဝုသော, မရဏံ? ယာ [ယံ (ပီ. က.), သတိပဋ္ဌာနသုတ္တေပိ] တေသံ တေသံ သတ္တာနံ တမှာ တမှာ သတ္တနိကာယာ စုတိ စဝနတာ ဘေဒော အန္တရဓာနံ မစ္စု မရဏံ ကာလင်္ကိရိယာ ခန္ဓာနံ ဘေဒော, ကဠေဝရဿ နိက္ခေပေါ, ဇီဝိတိန္ဒြိယဿုပစ္ဆေဒော – ဣဒံ ဝုစ္စတာဝုသော, မရဏံ။ ဣတိ အယဉ္စ ဇရာ ဣဒဉ္စ မရဏံ – ဣဒံ ဝုစ္စတာဝုသော, ဇရာမရဏံ။ ဇာတိသမုဒယာ ဇရာမရဏသမုဒယော, ဇာတိနိရောဓာ ဇရာမရဏနိရောဓော, အယမေဝ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ ဇရာမရဏနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ, သေယ္ယထိဒံ – သမ္မာဒိဋ္ဌိ။ပေ။ သမ္မာသမာဓိ။

“ယတော ခော, အာဝုသော, အရိယသာဝကော ဧဝံ ဇရာမရဏံ ပဇာနာတိ, ဧဝံ ဇရာမရဏသမုဒံ ပဇာနာတိ, ဧဝံ ဇရာမရဏနိရောဓံ ပဇာနာတိ, ဧဝံ ဇရာမရဏနိရောဓဂါမိနိံ ပဋိပဒံ ပဇာနာတိ, သော သဗ္ဗသော ရာဂါနုသယံ ပဟာယ။ပေ။ ဒုက္ခဿန္တကရော ဟောတိ – ဧတ္တာဝတာပိ ခော, အာဝုသော, အရိယသာဝကော သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဟောတိ, ဥဇုဂတာဿ ဒိဋ္ဌိ, ဓမ္မေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတော, အာဂတော ဣမံ သဒ္ဓမ္မ”န္တိ။

၉၃. ‘‘သာဓာဝုသော’’တိ ခေါ။ပေ။ အပုစ္ဆုံ – သိယာ ပနာဝုသော။ပေ။ ‘‘သိယာ, အာဝုသော။ ယတော ခေါ, အာဝုသော, အရိယသာဝကော ဇာတိဉ္စ ပဇာနာတိ, ဇာတိသမုဒယဉ္စ ပဇာနာတိ, ဇာတိနိရောဓဉ္စ ပဇာနာတိ, ဇာတိနိရောဓဂါမိနိံ ပဋိပဒဉ္စ ပဇာနာတိ – ဧတ္တာဝတာပိ ခေါ, အာဝုသော, အရိယသာဝကော သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဟောတိ, ဥဇုဂတာဿ ဒိဋ္ဌိ, ဓမ္မေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတော, အာဂတော ဣမံ သဒ္ဓမ္မံ။ ကတမာ ပနာဝုသော, ဇာတိ, ကတမော ဇာတိသမုဒယော, ကတမော ဇာတိနိရောဓော, ကတမာ ဇာတိနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ? ယာ တေသံ တေသံ သတ္တာနံ တမှိ တမှိ သတ္တနိကာယေ ဇာတိ သဉ္ဇာတိ ဩက္ကန္တိ အဘိနိဗ္ဗတ္တိ ခန္ဓာနံ ပာတုဘာဝေါ, အာယတနာနံ ပဋိလာဘော – အယံ ဝုစ္စတာဝုသော, ဇာတိ။ ဘဝသမုဒယာ ဇာတိသမုဒယော, ဘဝနိရောဓာ ဇာတိနိရောဓော, အယမေဝ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ ဇာတိနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ, သေယျထိဒံ – သမ္မာဒိဋ္ဌိ။ပေ။ သမ္မာသမာဓိ။

‘‘ယတော ခေါ, အာဝုသော, အရိယသာဝကော ဧဝံ ဇာတိံ ပဇာနာတိ, ဧဝံ ဇာတိသမုဒယံ ပဇာနာတိ, ဧဝံ ဇာတိနိရောဓံ ပဇာနာတိ, ဧဝံ ဇာတိနိရောဓဂါမိနိံ ပဋိပဒံ ပဇာနာတိ, သော သဗ္ဗသော ရာဂါနုသယံ ပဟာယ။ပေ။ ဒုက္ခဿန္တကရော ဟောတိ – ဧတ္တာဝတာပိ ခေါ, အာဝုသော, အရိယသာဝကော သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဟောတိ, ဥဇုဂတာဿ ဒိဋ္ဌိ, ဓမ္မေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတော, အာဂတော ဣမံ သဒ္ဓမ္မ’’န္တိ။

၉၄. ‘‘သာဓာဝုသော’’တိ ခေါ။ပေ။ အပုစ္ဆုံ – သိယာ ပနာဝုသော။ပေ။ ‘‘သိယာ, အာဝုသော။ ယတော ခေါ, အာဝုသော, အရိယသာဝကော ဘဝဉ္စ ပဇာနာတိ, ဘဝသမုဒယဉ္စ ပဇာနာတိ, ဘဝနိရောဓဉ္စ ပဇာနာတိ, ဘဝနိရောဓဂါမိနိံ ပဋိပဒဉ္စ ပဇာနာတိ – ဧတ္တာဝတာပိ ခေါ, အာဝုသော, အရိယသာဝကော သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဟောတိ, ဥဇုဂတာဿ ဒိဋ္ဌိ, ဓမ္မေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတော, အာဂတော ဣမံ သဒ္ဓမ္မံ။ ကတမော ပနာဝုသော, ဘဝေါ, ကတမော ဘဝသမုဒယော, ကတမော ဘဝနိရောဓော, ကတမာ ဘဝနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ? တယောမေ, အာဝုသော, ဘဝါ – ကာမဘဝေါ, ရူပဘဝေါ, အရူပဘဝေါ။ ဥပါဒါနသမုဒယာ ဘဝသမုဒယော, ဥပါဒါနနိရောဓာ ဘဝနိရောဓော, အယမေဝ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ ဘဝနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ, သေယျထိဒံ – သမ္မာဒိဋ္ဌိ။ပေ။ သမ္မာသမာဓိ။

‘‘ယတော ခေါ, အာဝုသော, အရိယသာဝကော ဧဝံ ဘဝံ ပဇာနာတိ, ဧဝံ ဘဝသမုဒယံ ပဇာနာတိ, ဧဝံ ဘဝနိရောဓံ ပဇာနာတိ, ဧဝံ ဘဝနိရောဓဂါမိနိံ ပဋိပဒံ ပဇာနာတိ, သော သဗ္ဗသော ရာဂါနုသယံ ပဟာယ။ပေ။ ဒုက္ခဿန္တကရော ဟောတိ။ ဧတ္တာဝတာပိ ခေါ, အာဝုသော, အရိယသာဝကော သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဟောတိ, ဥဇုဂတာဿ ဒိဋ္ဌိ, ဓမ္မေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတော, အာဂတော ဣမံ သဒ္ဓမ္မ’’န္တိ။

၉၅. ‘‘သာဓာဝုသော’’တိ ခေါ။ပေ။ အပုစ္ဆုံ – သိယာ ပနာဝုသော။ပေ။ ‘‘သိယာ, အာဝုသော။ ယတော ခေါ, အာဝုသော, အရိယသာဝကော ဥပါဒါနဉ္စ ပဇာနာတိ, ဥပါဒါနသမုဒယဉ္စ ပဇာနာတိ, ဥပါဒါနနိရောဓဉ္စ ပဇာနာတိ, ဥပါဒါနနိရောဓဂါမိနိံ ပဋိပဒဉ္စ ပဇာနာတိ – ဧတ္တာဝတာပိ ခေါ, အာဝုသော, အရိယသာဝကော သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဟောတိ, ဥဇုဂတာဿ ဒိဋ္ဌိ, ဓမ္မေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတော, အာဂတော ဣမံ သဒ္ဓမ္မံ။ ကတမံ ပနာဝုသော, ဥပါဒါနံ, ကတမော ဥပါဒါနသမုဒယော, ကတမော ဥပါဒါနနိရောဓော, ကတမာ ဥပါဒါနနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ? စတ္တာရိမာနိ, အာဝုသော, ဥပါဒါနာနိ – ကာမုပါဒါနံ, ဒိဋ္ဌုပါဒါနံ, သီလဗ္ဗတုပါဒါနံ, အတ္တဝါဒုပါဒါနံ။ တဏှာသမုဒယာ ဥပါဒါနသမုဒယော, တဏှာနိရောဓာ ဥပါဒါနနိရောဓော, အယမေဝ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ ဥပါဒါနနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ, သေယျထိဒံ – သမ္မာဒိဋ္ဌိ။ပေ။ သမ္မာသမာဓိ။

‘‘ယတော ခေါ, အာဝုသော, အရိယသာဝကော ဧဝံ ဥပါဒါနံ ပဇာနာတိ, ဧဝံ ဥပါဒါနသမုဒယံ ပဇာနာတိ, ဧဝံ ဥပါဒါနနိရောဓံ ပဇာနာတိ, ဧဝံ ဥပါဒါနနိရောဓဂါမိနိံ ပဋိပဒံ ပဇာနာတိ, သော သဗ္ဗသော ရာဂါနုသယံ ပဟာယ။ပေ။ ဒုက္ခဿန္တကရော ဟောတိ – ဧတ္တာဝတာပိ ခေါ, အာဝုသော, အရိယသာဝကော သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဟောတိ, ဥဇုဂတာဿ ဒိဋ္ဌိ, ဓမ္မေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတော, အာဂတော ဣမံ သဒ္ဓမ္မ’’န္တိ။

၉၆. ‘‘သာဓာဝုသော’’တိ ခေါ။ပေ။ အပုစ္ဆုံ – သိယာ ပနာဝုသော။ပေ။ ‘‘သိယာ, အာဝုသော။ ယတော ခေါ, အာဝုသော, အရိယသာဝကော တဏှဉ္စ ပဇာနာတိ, တဏှာသမုဒယဉ္စ ပဇာနာတိ, တဏှာနိရောဓဉ္စ ပဇာနာတိ, တဏှာနိရောဓဂါမိနိံ ပဋိပဒဉ္စ ပဇာနာတိ – ဧတ္တာဝတာပိ ခေါ, အာဝုသော, အရိယသာဝကော သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဟောတိ, ဥဇုဂ

တာသ္သ ဒိဋ္ဌိ, ဓမ္မေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတော, အာဂတော ဣမံ သဒ္ဓမ္မံ။ ကတမာ ပနာဝုသော, တဏှာ, ကတမော တဏှာသမုဒယော, ကတမော တဏှာနိရောဓော, ကတမာ တဏှာနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ? ဆယိမေ, အာဝုသော, တဏှာကာယာ – ရူပတဏှာ, သဒ္ဒတဏှာ, ဂန္ဓတဏှာ, ရသတဏှာ, ဖောဋ္ဌဗ္ဗတဏှာ, ဓမ္မတဏှာ။ ဝေဒနာသမုဒယာ တဏှာသမုဒယော, ဝေဒနာနိရောဓာ တဏှာနိရောဓော, အယမေဝ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ တဏှာနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ, သေယျထိဒံ – သမ္မာဒိဋ္ဌိ။ပေ။ သမ္မာသမာဓိ။

''ယတော ခော, အာဝုသော, အရိယသာဝကော ဧဝံ တဏှံ ပဇာနာတိ, ဧဝံ တဏှာသမုဒယံ ပဇာနာတိ, ဧဝံ တဏှာနိရောဓံ ပဇာနာတိ, ဧဝံ တဏှာနိရောဓဂါမိနိံ ပဋိပဒံ ပဇာနာတိ, သော သဗ္ဗသော ရာဂါနုသယံ ပဟာယ။ပေ။ ဒုက္ခဿန္တကရော ဟောတိ – ဧတ္တာဝတာပိ ခော, အာဝုသော, အရိယသာဝကော သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဟောတိ, ဥဇုဂတာသ္သ ဒိဋ္ဌိ, ဓမ္မေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတော, အာဂတော ဣမံ သဒ္ဓမ္မ''န္တိ။

၉၇. ''သာဓာဝုသော''တိ ခော။ပေ။ အပုစ္ဆုံ – သိယာ ပနာဝုသော။ပေ။ ''သိယာ, အာဝုသော။ ယတော ခော, အာဝုသော, အရိယသာဝကော ဝေဒနဉ္စ ပဇာနာတိ, ဝေဒနာသမုဒယဉ္စ ပဇာနာတိ, ဝေဒနာနိရောဓဉ္စ ပဇာနာတိ, ဝေဒနာနိရောဓဂါမိနိံ ပဋိပဒဉ္စ ပဇာနာတိ – ဧတ္တာဝတာပိ ခော, အာဝုသော, အရိယသာဝကော သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဟောတိ, ဥဇုဂတာသ္သ ဒိဋ္ဌိ, ဓမ္မေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတော, အာဂတော ဣမံ သဒ္ဓမ္မံ။ ကတမာ ပနာဝုသော, ဝေဒနာ, ကတမော ဝေဒနာသမုဒယော, ကတမော ဝေဒနာနိရောဓော, ကတမာ ဝေဒနာနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ? ဆယိမေ, အာဝုသော, ဝေဒနာကာယာ – စက္ခုသမ္ဖဿဇာ ဝေဒနာ, သောတသမ္ဖဿဇာ ဝေဒနာ, ဃာနသမ္ဖဿဇာ ဝေဒနာ, ဇိဝှာသမ္ဖဿဇာ ဝေဒနာ, ကာယသမ္ဖဿဇာ ဝေဒနာ, မနောသမ္ဖဿဇာ ဝေဒနာ။ ဖဿသမုဒယာ ဝေဒနာသမုဒယော, ဖဿနိရောဓာ ဝေဒနာနိရောဓော, အယမေဝ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ ဝေဒနာနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ, သေယျထိဒံ – သမ္မာဒိဋ္ဌိ။ပေ။ သမ္မာသမာဓိ။

''ယတော ခော, အာဝုသော, အရိယသာဝကော ဧဝံ ဝေဒနံ ပဇာနာတိ, ဧဝံ ဝေဒနာသမုဒယံ ပဇာနာတိ, ဧဝံ ဝေဒနာနိရောဓံ ပဇာနာတိ, ဧဝံ ဝေဒနာနိရောဓဂါမိနိံ ပဋိပဒံ ပဇာနာတိ, သော သဗ္ဗသော ရာဂါနုသယံ ပဟာယ။ပေ။ ဒုက္ခဿန္တကရော ဟောတိ – ဧတ္တာဝတာပိ ခော, အာဝုသော, အရိယသာဝကော သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဟောတိ, ဥဇုဂတာသ္သ ဒိဋ္ဌိ, ဓမ္မေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတော, အာဂတော ဣမံ သဒ္ဓမ္မ''န္တိ။

၉၈. ''သာဓာဝုသော''တိ ခော။ပေ။ အပုစ္ဆုံ – သိယာ ပနာဝုသော။ပေ။ ''သိယာ, အာဝုသော။ ယတော ခော, အာဝုသော, အရိယသာဝကော ဖဿဉ္စ ပဇာနာတိ, ဖဿသမုဒယဉ္စ ပဇာနာတိ, ဖဿနိရောဓဉ္စ ပဇာနာတိ, ဖဿနိရောဓဂါမိနိံ ပဋိပဒဉ္စ ပဇာနာတိ – ဧတ္တာဝတာပိ ခော, အာဝုသော, အရိယသာဝကော သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဟောတိ, ဥဇုဂတာသ္သ ဒိဋ္ဌိ, ဓမ္မေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတော, အာဂတော ဣမံ သဒ္ဓမ္မံ။ ကတမော ပနာဝုသော, ဖဿော, ကတမော ဖဿသမုဒယော, ကတမော ဖဿနိရောဓော, ကတမာ ဖဿနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ? ဆယိမေ, အာဝုသော, ဖဿကာယာ – စက္ခုသမ္ဖဿော, သောတသမ္ဖဿော , ဃာနသမ္ဖဿော, ဇိဝှာသမ္ဖဿော, ကာယသမ္ဖဿော, မနောသမ္ဖဿော။ သဠာယတနသမုဒယာ ဖဿသမုဒယော, သဠာယတနနိရောဓာ ဖဿနိရောဓော, အယမေဝ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ ဖဿနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ, သေယျထိဒံ – သမ္မာဒိဋ္ဌိ။ပေ။ သမ္မာသမာဓိ။

''ယတော ခော, အာဝုသော, အရိယသာဝကော ဧဝံ ဖဿံ ပဇာနာတိ, ဧဝံ ဖဿသမုဒယံ ပဇာနာတိ, ဧဝံ ဖဿနိရောဓံ ပဇာနာတိ, ဧဝံ ဖဿနိရောဓဂါမိနိံ ပဋိပဒံ ပဇာနာတိ, သော သဗ္ဗသော ရာဂါနုသယံ ပဟာယ။ပေ။ ဒုက္ခဿန္တကရော ဟောတိ – ဧတ္တာဝတာပိ ခော, အာဝုသော, အရိယသာဝကော သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဟောတိ, ဥဇုဂတာသ္သ ဒိဋ္ဌိ, ဓမ္မေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတော, အာဂတော ဣမံ သဒ္ဓမ္မ''န္တိ။

၉၉. ''သာဓာဝုသော''တိ ခော။ပေ။ အပုစ္ဆုံ – သိယာ ပနာဝုသော။ပေ။ ''သိယာ, အာဝုသော။ ယတော ခော, အာဝုသော, အရိယသာဝကော သဠာယတနဉ္စ ပဇာနာတိ, သဠာယတနသမုဒယဉ္စ ပဇာနာတိ, သဠာယတနနိရောဓဉ္စ ပဇာနာတိ, သဠာယတနနိရောဓဂါမိနိံ ပဋိပဒဉ္စ ပဇာနာတိ – ဧတ္တာဝတာပိ ခော, အာဝုသော, အရိယသာဝကော သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဟောတိ, ဥဇုဂတာသ္သ ဒိဋ္ဌိ, ဓမ္မေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတော, အာဂတော ဣမံ သဒ္ဓမ္မံ။ ကတမံ ပနာဝုသော,

သဠာယတနံ, ကတမော သဠာယတနသမုဒယော, ကတမော သဠာယတနနိရောဓော, ကတမာ သဠာယတနနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ ? ဆယိမာနိ, အာဝုသော, အာယတနာနိ – စက္ခာယတနံ, သောတာယတနံ, ဃာနာယတနံ, ဇိဝှာယတနံ, ကာယာယတနံ, မနာယတနံ။ နာမရူပသမုဒယာ သဠာယတနသမုဒယော, နာမရူပနိရောဓာ သဠာယတနနိရောဓော, အယမေဝ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ သဠာယတနနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ, သေယ္ယထိဒံ – သမ္မာဒိဋ္ဌိ။ပေ.။ သမ္မာသမာဓိ။

‘‘ယတော ခေါ, အာဝုသော, အရိယသာဝကော ဧဝံ သဠာယတနံ ပဇာနာတိ, ဧဝံ သဠာယတနသမုဒယံ ပဇာနာတိ, ဧဝံ သဠာယတနနိရောဓံ ပဇာနာတိ , ဧဝံ သဠာယတနနိရောဓဂါမိနိံ ပဋိပဒံ ပဇာနာတိ, သော သဗ္ဗသော ရာဂါနုသယံ ပဟာယ။ ပေ။ ဒုက္ခဿန္တကရော ဟောတိ – ဧတ္တာဝတာပိ ခေါ, အာဝုသော, အရိယသာဝကော သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဟောတိ, ဥဇုဂတာဿ ဒိဋ္ဌိ, ဓမ္မေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတော, အာဂတော ဣမံ သဒ္ဓမ္မ’’န္တိ။

၁၀၀. ‘‘သာဓာဝုသော’’တိ ခေါ။ပေ.။ အပုစ္ဆုံ – သိယာ ပနာဝုသော။ပေ.။ ‘‘သိယာ, အာဝုသော။ ယတော ခေါ, အာဝုသော, အရိယသာဝကော နာမရူပဉ္စ ပဇာနာတိ, နာမရူပသမုဒယဉ္စ ပဇာနာတိ, နာမရူပနိရောဓဉ္စ ပဇာနာတိ, နာမရူပနိရောဓဂါမိနိံ ပဋိပဒဉ္စ ပဇာနာတိ – ဧတ္တာဝတာပိ ခေါ, အာဝုသော, အရိယသာဝကော သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဟောတိ, ဥဇုဂတာဿ ဒိဋ္ဌိ, ဓမ္မေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတော, အာဂတော ဣမံ သဒ္ဓမ္မံ။ ကတမံ ပနာဝုသော, နာမရူပံ, ကတမော နာမရူပသမုဒယော, ကတမော နာမရူပနိရောဓော, ကတမာ နာမရူပနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ? ဝေဒနာ, သညာ, စေတနာ, ဖဿော, မနသိကာရော – ဣဒံ ဝုစ္စတာဝုသော, နာမံ; စတ္တာရိ စ မဟာဘူတာနိ, စတုန္နဉ္စ မဟာဘူတာနံ ဥပာဒာယရူပံ – ဣဒံ ဝုစ္စတာဝုသော, ရူပံ။ ဣတိ ဣဒဉ္စ နာမံ ဣဒဉ္စ ရူပံ – ဣဒံ ဝုစ္စတာဝုသော, နာမရူပံ။ ဝိညာဏသမုဒယာ နာမရူပသမုဒယော, ဝိညာဏနိရောဓာ နာမရူပနိရောဓော, အယမေဝ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ နာမရူပနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ, သေယ္ယထိဒံ – သမ္မာဒိဋ္ဌိ။ပေ.။ သမ္မာသမာဓိ။

‘‘ယတော ခေါ, အာဝုသော, အရိယသာဝကော ဧဝံ နာမရူပံ ပဇာနာတိ, ဧဝံ နာမရူပသမုဒယံ ပဇာနာတိ, ဧဝံ နာမရူပနိရောဓံ ပဇာနာတိ, ဧဝံ နာမရူပနိရောဓဂါမိနိံ ပဋိပဒံ ပဇာနာတိ, သော သဗ္ဗသော ရာဂါနုသယံ ပဟာယ။ပေ.။ ဒုက္ခဿန္တကရော ဟောတိ – ဧတ္တာဝတာပိ ခေါ, အာဝုသော, အရိယသာဝကော သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဟောတိ, ဥဇုဂတာဿ ဒိဋ္ဌိ, ဓမ္မေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတော, အာဂတော ဣမံ သဒ္ဓမ္မ’’န္တိ။

၁၀၁. ‘‘သာဓာဝုသော’’တိ ခေါ။ပေ.။ အပုစ္ဆုံ – သိယာ ပနာဝုသော။ပေ.။ ‘‘သိယာ, အာဝုသော။ ယတော ခေါ, အာဝုသော, အရိယသာဝကော ဝိညာဏဉ္စ ပဇာနာတိ, ဝိညာဏသမုဒယဉ္စ ပဇာနာတိ, ဝိညာဏနိရောဓဉ္စ ပဇာနာတိ, ဝိညာဏနိရောဓဂါမိနိံ ပဋိပဒဉ္စ ပဇာနာတိ – ဧတ္တာဝတာပိ ခေါ, အာဝုသော, အရိယသာဝကော သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဟောတိ, ဥဇုဂတာဿ ဒိဋ္ဌိ, ဓမ္မေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတော, အာဂတော ဣမံ သဒ္ဓမ္မံ။ ကတမံ ပနာဝုသော, ဝိညာဏံ, ကတမော ဝိညာဏသမုဒယော, ကတမော ဝိညာဏနိရောဓော, ကတမာ ဝိညာဏနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ? ဆယိမေ, အာဝုသော, ဝိညာဏကာယာ – စက္ခုဝိညာဏံ, သောတဝိညာဏံ, ဃာနဝိညာဏံ, ဇိဝှာဝိညာဏံ, ကာယဝိညာဏံ, မနောဝိညာဏံ။ သင်္ခါရသမုဒယာ ဝိညာဏသမုဒယော, သင်္ခါရနိရောဓာ ဝိညာဏနိရောဓော, အယမေဝ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ ဝိညာဏနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ, သေယ္ယထိဒံ – သမ္မာဒိဋ္ဌိ။ပေ.။ သမ္မာသမာဓိ။

‘‘ယတော ခေါ, အာဝုသော, အရိယသာဝကော ဧဝံ ဝိညာဏံ ပဇာနာတိ, ဧဝံ ဝိညာဏသမုဒယံ ပဇာနာတိ, ဧဝံ ဝိညာဏနိရောဓံ ပဇာနာတိ, ဧဝံ ဝိညာဏနိရောဓဂါမိနိံ ပဋိပဒံ ပဇာနာတိ , သော သဗ္ဗသော ရာဂါနုသယံ ပဟာယ။ပေ.။ ဒုက္ခဿန္တကရော ဟောတိ – ဧတ္တာဝတာပိ ခေါ, အာဝုသော, အရိယသာဝကော သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဟောတိ, ဥဇုဂတာဿ ဒိဋ္ဌိ, ဓမ္မေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတော, အာဂတော ဣမံ သဒ္ဓမ္မ’’န္တိ။

၁၀၂. ‘‘သာဓာဝုသော’’တိ ခေါ။ပေ.။ အပုစ္ဆုံ – သိယာ ပနာဝုသော။ပေ.။ ‘‘သိယာ, အာဝုသော။ ယတော ခေါ, အာဝုသော, အရိယသာဝကော သင်္ခါရေ စ ပဇာနာတိ, သင်္ခါရသမုဒယဉ္စ ပဇာနာတိ, သင်္ခါရနိရောဓဉ္စ ပဇာနာတိ, သင်္ခါရနိရောဓဂါမိနိံ ပဋိပဒဉ္စ ပဇာနာတိ – ဧတ္တာဝတာပိ ခေါ, အာဝုသော, အရိယသာဝကော သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဟောတိ, ဥဇုဂတာဿ ဒိဋ္ဌိ, ဓမ္မေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတော, အာဂတော ဣမံ သဒ္ဓမ္မံ။ ကတမေ ပနာဝုသော, သင်္ခါရာ, ကတမော သင်္ခါရသမုဒယော, ကတမော သင်္ခါရနိရောဓော, ကတမာ သင်္ခါရနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ? တယောမေ, အာဝုသော,

သင်္ခာရာ – ကာယသင်္ခါရော, ဝစီသင်္ခါရော, စိတ္တသင်္ခါရော။ အဝိဇ္ဇာသမုဒယာ သင်္ခါရသမုဒယော, အဝိဇ္ဇာနိရောဓာ သင်္ခါရနိရောဓော, အယမေဝ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ သင်္ခါရနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ, သေယျထိဒံ – သမ္မာဒိဋ္ဌိ။ပေ.။ သမ္မာသမာဓိ။

"ယတော ခေါ, အာဝုသော, အရိယသာဝကော ဧဝံ သင်္ခါရေ ပဇာနာတိ, ဧဝံ သင်္ခါရသမုဒယံ ပဇာနာတိ, ဧဝံ သင်္ခါရနိရောဓံ ပဇာနာတိ, ဧဝံ သင်္ခါရနိရောဓဂါမိနိံ ပဋိပဒံ ပဇာနာတိ, သော သဗ္ဗသော ရာဂါနုသယံ ပဟာယ, ပဋိဃာနုသယံ ပဋိဝိနောဒေတွာ, 'အသ္မီ'တိ ဒိဋ္ဌိမာနာနုသယံ သမူဟနိတွာ, အဝိဇ္ဇံ ပဟာယ ဝိဇ္ဇံ ဥပ္ပာဒေတွာ, ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ ဒုက္ခဿန္တကရော ဟောတိ – ဧတ္တာဝတာပိ ခေါ, အာဝုသော, အရိယသာဝကော သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဟောတိ, ဥဇုဂတာဿ ဒိဋ္ဌိ, ဓမ္မေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတော, အာဂတော ဣမံ သဒ္ဓမ္မ"န္တိ။

၁၀၃. "သာဓာဝုသော"တိ ခေါ။ပေ.။ အပုစ္ဆုံ – သိယာ ပနာဝုသော။ပေ.။ "သိယာ, အာဝုသော။ ယတော ခေါ, အာဝုသော, အရိယသာဝကော အဝိဇ္ဇဉ္စ ပဇာနာတိ, အဝိဇ္ဇာသမုဒယဉ္စ ပဇာနာတိ, အဝိဇ္ဇာနိရောဓဉ္စ ပဇာနာတိ, အဝိဇ္ဇာနိရောဓဂါမိနိံ ပဋိပဒဉ္စ ပဇာနာတိ – ဧတ္တာဝတာပိ ခေါ, အာဝုသော, အရိယသာဝကော သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဟောတိ, ဥဇုဂတာဿ ဒိဋ္ဌိ, ဓမ္မေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတော, အာဂတော ဣမံ သဒ္ဓမ္မံ။ ကတမာ ပနာဝုသော, အဝိဇ္ဇာ, ကတမော အဝိဇ္ဇာသမုဒယော, ကတမော အဝိဇ္ဇာနိရောဓော, ကတမာ အဝိဇ္ဇာနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ? ယံ ခေါ, အာဝုသော, ဒုက္ခေ အညာဏံ, ဒုက္ခသမုဒယေ အညာဏံ, ဒုက္ခနိရောဓေ အညာဏံ, ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိယာ ပဋိပဒါယ အညာဏံ – အယံ ဝုစ္စတာဝုသော, အဝိဇ္ဇာ။ အာသဝသမုဒယာ အဝိဇ္ဇာသမုဒယော, အာသဝနိရောဓာ အဝိဇ္ဇာနိရောဓော, အယမေဝ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ အဝိဇ္ဇာနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ, သေယျထိဒံ – သမ္မာဒိဋ္ဌိ။ပေ.။ သမ္မာသမာဓိ။

"ယတော ခေါ, အာဝုသော, အရိယသာဝကော ဧဝံ အဝိဇ္ဇံ ပဇာနာတိ, ဧဝံ အဝိဇ္ဇာသမုဒယံ ပဇာနာတိ, ဧဝံ အဝိဇ္ဇာနိရောဓံ ပဇာနာတိ, ဧဝံ အဝိဇ္ဇာနိရောဓဂါမိနိံ ပဋိပဒံ ပဇာနာတိ, သော သဗ္ဗသော ရာဂါနုသယံ ပဟာယ, ပဋိဃာနုသယံ ပဋိဝိနောဒေတွာ, 'အသ္မီ'တိ ဒိဋ္ဌိမာနာနုသယံ သမူဟနိတွာ, အဝိဇ္ဇံ ပဟာယ ဝိဇ္ဇံ ဥပ္ပာဒေတွာ, ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ ဒုက္ခဿန္တကရော ဟောတိ – ဧတ္တာဝတာပိ ခေါ, အာဝုသော, အရိယသာဝကော သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဟောတိ, ဥဇုဂတာဿ ဒိဋ္ဌိ, ဓမ္မေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတော, အာဂတော ဣမံ သဒ္ဓမ္မ"န္တိ။

၁၀၄. "သာဓာဝုသော"တိ ခေါ တေ ဘိက္ခူ အာယသ္မတော သာရိပုတ္တဿ ဘာသိတံ အဘိနန္ဒိတွာ အနုမောဒိတွာ အာယသ္မန္တံ သာရိပုတ္တံ ဥတ္တရိ ပဉ္ဟံ အပုစ္ဆုံ – "သိယာ ပနာဝုသော, အညောပိ ပရိယာယော ယထာ အရိယသာဝကော သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဟောတိ, ဥဇုဂတာဿ ဒိဋ္ဌိ, ဓမ္မေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတော, အာဂတော ဣမံ သဒ္ဓမ္မ"န္တိ?

"သိယာ, အာဝုသော။ ယတော ခေါ, အာဝုသော, အရိယသာဝကော အာသဝဉ္စ ပဇာနာတိ, အာသဝသမုဒယဉ္စ ပဇာနာတိ, အာသဝနိရောဓဉ္စ ပဇာနာတိ, အာသဝနိရောဓဂါမိနိံ ပဋိပဒဉ္စ ပဇာနာတိ – ဧတ္တာဝတာပိ ခေါ, အာဝုသော, အရိယသာဝကော သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဟောတိ, ဥဇုဂတာဿ ဒိဋ္ဌိ, ဓမ္မေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတော, အာဂတော ဣမံ သဒ္ဓမ္မံ။ ကတမော ပနာဝုသော, အာသဝေါ, ကတမော အာသဝသမုဒယော, ကတမော အာသဝနိရောဓော, ကတမာ အာသဝနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါတိ? တယောမေ, အာဝုသော, အာသဝါ – ကာမာသဝေါ, ဘဝါသဝေါ, အဝိဇ္ဇာသဝေါ။ အဝိဇ္ဇာသမုဒယာ အာသဝသမုဒယော, အဝိဇ္ဇာနိရောဓာ အာသဝနိရောဓော, အယမေဝ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ အာသဝနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ, သေယျထိဒံ – သမ္မာဒိဋ္ဌိ။ပေ.။ သမ္မာသမာဓိ။

"ယတော ခေါ, အာဝုသော, အရိယသာဝကော ဧဝံ အာသဝံ ပဇာနာတိ, ဧဝံ အာသဝသမုဒယံ ပဇာနာတိ, ဧဝံ အာသဝနိရောဓံ ပဇာနာတိ, ဧဝံ အာသဝနိရောဓဂါမိနိံ ပဋိပဒံ ပဇာနာတိ, သော သဗ္ဗသော ရာဂါနုသယံ ပဟာယ, ပဋိဃာနုသယံ ပဋိဝိနောဒေတွာ, 'အသ္မီ'တိ ဒိဋ္ဌိမာနာနုသယံ သမူဟနိတွာ, အဝိဇ္ဇံ ပဟာယ ဝိဇ္ဇံ ဥပ္ပာဒေတွာ, ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ ဒုက္ခဿန္တကရော ဟောတိ – ဧတ္တာဝတာပိ ခေါ, အာဝုသော, အရိယသာဝကော သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဟောတိ , ဥဇုဂတာဿ ဒိဋ္ဌိ, ဓမ္မေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတော, အာဂတော ဣမံ သဒ္ဓမ္မ"န္တိ။

ဣဒမဝေစာယသ္မာ သာရိပုတ္တော။ အတ္တမနာ တေ ဘိက္ခူ အာယသ္မတော သာရိပုတ္တဿ ဘာသိတံ အဘိနန္ဒုန္တိ။

သမ္မာဒိဋ္ဌိသုတ္တံ နိဋ္ဌိတံ နဝမံ။ [ဣတော ပရံ ကေသုစိ ပောတ္ထကေသု ဣမာပိ ကထာယော§ဧဝံ ဒိဿန္တိ –§ဒုက္ခံ ဇရာမရဏံ ဥပာဒါနံ, သဠာယတနံ နာမရူပံ။ ဝိညာဏံ ယာ သာ ပရေ, ကတမာ ပနာဝုသော ပဒါနံ။§ကိံ ဇာတိ တဏှာ ဟာ စ ဝေဒနာ, အဝိဇ္ဇာယ စတုက္ကနယော။ စတ္တာရိ ပရေ ကတမာ, ပနာဝုသော ပဒါနံ ကေဝလံ။§အာဟာရော စ ဘဝေ ဖဿော, သင်္ခါရော အာသဝပဉ္စမော။ ယာဝ ပဉ္စ ပရေ ကတမာ, ပနာဝုသော ပဒါနံ ကိံ။§ကတမန္တိ ဆဗ္ဗိဓာ ဝုတ္တံ, ကတမာနိ စတုဗ္ဗိဓာနိ။ ကတမော ပဉ္စဝိဓော ဝုတ္တော, သဗ္ဗေသံ ကေသဋ္ဌာနံ ပဉ္စနယပဒါနိ စာတိ။]

၁၀. မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ္တံ

၁၀၅. ဧဝံ မေ သုတံ – ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ကုရူသု ဝိဟရတိ ကမ္မာသဓမ္မံ နာမ ကုရူနံ နိဂမော။ တတြ ခေါ ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – ''ဘိက္ခဝေါ''တိ။ ''ဘဒန္တေ''တိ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ပစ္စဿောသုံ။ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ –

ဥဒ္ဒေသော

၁၀၆. ''ဧကာယနော အယံ, ဘိက္ခဝေ, မဂ္ဂေါ သတ္တာနံ ဝိသုဒ္ဓိယာ, သောကပရိဒေဝါနံ [ပရိဒ္ဒဝါနံ (သီ. ပီ.)] သမတိက္ကမာယ, ဒုက္ခဒောမနဿာနံ အတ္ထင်္ဂမာယ, ဉာယဿ အဓိဂမာယ, နိဗ္ဗာနဿ သစ္ဆိကိရိယာယ, ယဒိဒံ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ။

''ကတမေ စတ္တာရော? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ; ဝေဒနာသု ဝေဒနာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ; စိတ္တေ စိတ္တာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ; ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ။

ဥဒ္ဒေသော နိဋ္ဌိတော။

ကာယာနုပဿနာ အာနာပါနပဗ္ဗံ

၁၀၇. ''ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အရညဂတော ဝါ ရုက္ခမူလဂတော ဝါ သုညာဂါရဂတော ဝါ နိသီဒတိ, ပလ္လင်္ကံ အာဘုဇိတွာ, ဥဇုံ ကာယံ ပဏိဓာယ, ပရိမုခံ သတိံ ဥပဋ္ဌပေတွာ။ သော သတောဝ အဿသတိ, သတောဝ [သတော (သီ. ဿျာ.)] ပဿသတိ။ ဒီဃံ ဝါ အဿသန္တော 'ဒီဃံ အဿသာမီ'တိ ပဇာနာတိ, ဒီဃံ ဝါ ပဿသန္တော 'ဒီဃံ ပဿသာမီ'တိ ပဇာနာတိ, ရဿံ ဝါ အဿသန္တော 'ရဿံ အဿသာမီ'တိ ပဇာနာတိ, ရဿံ ဝါ ပဿသန္တော 'ရဿံ ပဿသာမီ'တိ ပဇာနာတိ, 'သဗ္ဗကာယပဋိသံဝေဒီ အဿသိဿာမီ'တိ သိက္ခတိ, 'သဗ္ဗကာယပဋိသံဝေဒီ ပဿသိဿာမီ'တိ သိက္ခတိ , 'ပဿမ္ဘယံ ကာယသင်္ခါရံ အဿသိဿာမီ'တိ သိက္ခတိ, 'ပဿမ္ဘယံ ကာယသင်္ခါရံ ပဿသိဿာမီ'တိ သိက္ခတိ။

''သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ဒက္ခော ဘမကာရော ဝါ ဘမကာရန္တေဝါသီ ဝါ ဒီဃံ ဝါ အဉ္ဆန္တော 'ဒီဃံ အဉ္ဆာမီ'တိ ပဇာနာတိ, ရဿံ ဝါ အဉ္ဆန္တော 'ရဿံ အဉ္ဆာမီ'တိ ပဇာနာတိ; ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဒီဃံ ဝါ အဿသန္တော 'ဒီဃံ အဿသာမီ'တိ ပဇာနာတိ, ဒီဃံ ဝါ ပဿသန္တော 'ဒီဃံ ပဿသာမီ'တိ ပဇာနာတိ, ရဿံ ဝါ အဿသန္တော 'ရဿံ အဿသာမီ'တိ ပဇာနာတိ, ရဿံ ဝါ ပဿသန္တော 'ရဿံ ပဿသာမီ'တိ ပဇာနာတိ; 'သဗ္ဗကာယပဋိသံဝေဒီ အဿသိဿာမီ'တိ သိက္ခတိ, 'သဗ္ဗကာယပဋိသံဝေဒီ ပဿသိဿာမီ'တိ သိက္ခတိ; 'ပဿမ္ဘယံ ကာယသင်္ခါရံ အဿသိဿာမီ'တိ သိက္ခတိ, 'ပဿမ္ဘယံ ကာယသင်္ခါရံ ပဿသိဿာမီ'တိ သိက္ခ

ခတိ။ ဣတိ အဇ္ဈတ္တံ ဝါ ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ, ဗဟိဒ္ဓါ ဝါ ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ, အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါ ဝါ ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ; သမုဒယဓမ္မာနုပဿီ ဝါ ကာယသ္မိံ ဝိဟရတိ, ဝယဓမ္မာနုပဿီ ဝါ ကာယသ္မိံ ဝိဟရတိ, သမုဒယဝယဓမ္မာနုပဿီ ဝါ ကာယသ္မိံ ဝိဟရတိ။ 'အတ္ထိ ကာယော'တိ ဝါ ပနဿ သတိ ပစ္စုပဋ္ဌိတာ ဟောတိ။ ယာဝဒေဝ ဉာဏမတ္တာယ ပဋိဿတိမတ္တာယ အနိဿိတော စ ဝိဟရတိ, န စ ကိဉ္စိ လောကေ ဥပါဒိယတိ။ ဧဝမ္ပိ ခော [ဧဝမ္ပိ (သီ. ဿျာ. ပီ.)] , ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ။

အာနာပါနပဗ္ဗံ နိဋ္ဌိတံ။

ကာယာနုပဿနာ ဣရိယာပထပဗ္ဗံ

၁၀၈. ''ပုန စပရံ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဂစ္ဆန္တော ဝါ 'ဂစ္ဆာမီ'တိ ပဇာနာတိ, ဌိတော ဝါ 'ဌိတောမှီ'တိ ပဇာနာတိ, နိသိန္နော ဝါ 'နိသိန္နောမှီ'တိ ပဇာနာတိ, သယာနော ဝါ 'သယာနောမှီ'တိ ပဇာနာတိ။ ယထာ ယထာ ဝါ ပနဿ ကာယော ပဏိဟိတော ဟောတိ တထာ တထာ နံ ပဇာနာတိ။ ဣတိ အဇ္ဈတ္တံ ဝါ ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ, ဗဟိဒ္ဓါ ဝါ ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ, အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါ ဝါ ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ; သမုဒယဓမ္မာနုပဿီ ဝါ ကာယသ္မိံ ဝိဟရတိ, ဝယဓမ္မာနုပဿီ ဝါ ကာယသ္မိံ ဝိဟရတိ, သမုဒယဝယဓမ္မာနုပဿီ ဝါ ကာယသ္မိံ ဝိဟရတိ။ 'အတ္ထိ ကာယော'တိ ဝါ ပနဿ သတိ ပစ္စုပဋ္ဌိတာ ဟောတိ။ ယာဝဒေဝ ဉာဏမတ္တာယ ပဋိဿတိမတ္တာယ အနိဿိတော စ ဝိဟရတိ, န စ ကိဉ္စိ လောကေ ဥပါဒိယတိ။ ဧဝမ္ပိ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ။

ဣရိယာပထပဗ္ဗံ နိဋ္ဌိတံ။

ကာယာနုပဿနာ သမ္ပဇာနပဗ္ဗံ

၁၀၉. ''ပုန စပရံ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အဘိက္ကန္တေ ပဋိက္ကန္တေ သမ္ပဇာနကာရီ ဟောတိ, အာလောကိတေ ဝိလောကိတေ သမ္ပဇာနကာရီ ဟောတိ, သမိဉ္ဇိတေ ပသာရိတေ သမ္ပဇာနကာရီ ဟောတိ, သင်္ဃာဋိပတ္တစီဝရဓာရဏေ သမ္ပဇာနကာရီ ဟောတိ, အသိတေ ပီတေ ခာယိတေ သာယိတေ သမ္ပဇာနကာရီ ဟောတိ, ဥစ္စာရပဿာဝကမ္မေ သမ္ပဇာနကာရီ ဟောတိ, ဂတေ ဌိတေ နိသိန္နေ သုတ္တေ ဇာဂရိတေ ဘာသိတေ တုဏှီဘာဝေ သမ္ပဇာနကာရီ ဟောတိ။ ဣတိ အဇ္ဈတ္တံ ဝါ ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ။ပေ။ ဧဝမ္ပိ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ။

သမ္ပဇာနပဗ္ဗံ နိဋ္ဌိတံ။

ကာယာနုပဿနာ ပဋိကူလမနသိကာရပဗ္ဗံ

၁၁၀. ''ပုန စပရံ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဣမမေဝ ကာယံ ဥဒ္ဓံ ပါဒတလာ, အဓော ကေသမတ္ထကာ, တစပရိယန္တံ ပူရံ နာနပ္ပကာရဿ အသုစိနော ပစ္စဝေက္ခတိ – 'အတ္ထိ ဣမသ္မိံ ကာယေ ကေသာ လောမာ နခါ ဒန္တာ တစော မံသံ နှာရု [နဟာရု (သီ. ဿျာ. ပီ.)] အဋ္ဌိ အဋ္ဌိမိဉ္ဇံ ဝက္ကံ ဟဒယံ ယကနံ ကိလောမကံ ပိဟကံ ပပ္ဖာသံ အန္တံ အန္တဂုဏံ ဥဒရိယံ ကရီသံ ပိတ္တံ သေမှံ ပုဗ္ဗော လောဟိတံ သေဒေါ မေဒေါ အဿု ဝသာ ခေဠော သိင်္ဃာဏိကာ လသိကာ မုတ္တ'န္တိ [မုတ္တံ မတ္ထလုင်္ဂန္တိ (က.)] ။

''သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ဥဘတောမုခါ ပုတောဠိ [မူတောဠိ (သီ. ဿျာ. ပီ.)] ပူရာ နာနာဝိဟိတဿ ဓညဿ, သေယျထိဒံ – သာလီနံ ဝီဟီနံ မုဂ္ဂါနံ မာသာနံ တိလာနံ တဏ္ဍုလာနံ။ တမေနံ စက္ခုမာ ပုရိသော မုဉ္စိတွာ ပစ္စဝေက္ခေယျ – 'ဣမေ သာလီ ဣမေ ဝီဟီ ဣမေ မုဂ္ဂါ ဣမေ မာသာ ဣမေ တိလာ ဣမေ တဏ္ဍုလာ'တိ။ ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဣမမေဝ ကာယံ ဥဒ္ဓံ ပါဒတလာ, အဓော ကေသမတ္ထကာ, တစပရိယန္တံ ပူရံ နာနပ္ပကာရဿ အသုစိနော ပစ္စဝေက္ခတိ – 'အတ္ထိ ဣမသ္မိံ ကာယေ ကေသာ လောမာ။ပေ။ မုတ္တ'န္တိ။

“ကတြိ အဇ္ဈတ္တံ ဝါ ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ။ပေ.။ ဧဝမ္ပိ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ။

ပဋိကူလမနသိကာရပဗ္ဗံ နိဋ္ဌိတံ။

ကာယာနုပဿနာ ဓာတုမနသိကာရပဗ္ဗံ

၁၁၁. “ပုန စပရံ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဣမမေဝ ကာယံ ယထာဌိတံ ယထာပဏိဟိတံ ဓာတုသော ပစ္စဝေက္ခတိ – ‘အတ္ထိ ဣမသ္မိံ ကာယေ ပထဝီဓာတု အာပောဓာတု တေဇောဓာတု ဝါယောဓာတူ’တိ။

“သေယျထာပိ , ဘိက္ခဝေ, ဒက္ခော ဂေါဃာတကော ဝါ ဂေါဃာတကန္တေဝါသီ ဝါ ဂါဝိံ ဝဓိတွာ စတုမဟာပထေ [စာတုမ္မဟာပထေ (သီ. သျာ. ပီ.)] ဗိလသော ဝိဘဇိတွာ နိသိန္နော အဿ။ ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဣမမေဝ ကာယံ ယထာဌိတံ ယထာပဏိဟိတံ ဓာတုသော ပစ္စဝေက္ခတိ – ‘အတ္ထိ ဣမသ္မိံ ကာယေ ပထဝီဓာတု အာပောဓာတု တေဇောဓာတု ဝါယောဓာတူ’တိ။ ကတြိ အဇ္ဈတ္တံ ဝါ ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ။ပေ.။ ဧဝမ္ပိ ခေါ, ဘိက္ခဝေ , ဘိက္ခု ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ။

ဓာတုမနသိကာရပဗ္ဗံ နိဋ္ဌိတံ။

ကာယာနုပဿနာ နဝသိဝထိကပဗ္ဗံ

၁၁၂. “ပုန စပရံ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သေယျထာပိ ပဿေယျ သရီရံ သိဝထိကာယ ဆဍ္ဍိတံ ဧကာဟမတံ ဝါ ဒွီဟမတံ ဝါ တီဟမတံ ဝါ ဥဒ္ဓုမာတကံ ဝိနီလကံ ဝိပုဗ္ဗကဇာတံ။ သော ဣမမေဝ ကာယံ ဥပသံဟရတိ – ‘အယမ္ပိ ခေါ ကာယော ဧဝံဓမ္မော ဧဝံဘာဝီ ဧဝံအနတီတော’တိ [ဧတံ အနတီတောတိ (သီ. ပီ.)]။ ကတြိ အဇ္ဈတ္တံ ဝါ ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ။ပေ.။ ဧဝမ္ပိ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ။

“ပုန စပရံ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သေယျထာပိ ပဿေယျ သရီရံ သိဝထိကာယ ဆဍ္ဍိတံ ကာကေဟိ ဝါ ခဇ္ဇမာနံ ကုလလေဟိ ဝါ ခဇ္ဇမာနံ ဂိဇ္ဈေဟိ ဝါ ခဇ္ဇမာနံ ကင်္ကေဟိ ဝါ ခဇ္ဇမာနံ သုနခေဟိ ဝါ ခဇ္ဇမာနံ ဗျဂ္ဃေဟိ ဝါ ခဇ္ဇမာနံ ဒီပီဟိ ဝါ ခဇ္ဇမာနံ သိင်္ဂါလေဟိ ဝါ [ဂိဇ္ဈေဟိ ဝါ ခဇ္ဇမာနံ, သုတနေဟိ ဝါ ခဇ္ဇမာနံ, သိကလေဟိ ဝါ (သျာ. ပီ.)] ခဇ္ဇမာနံ ဝိဝိဓေဟိ ဝါ ပါဏကဇာတေဟိ ခဇ္ဇမာနံ။ သော ဣမမေဝ ကာယံ ဥပသံဟရတိ – ‘အယမ္ပိ ခေါ ကာယော ဧဝံဓမ္မော ဧဝံဘာဝီ ဧဝံအနတီတော’တိ။ ကတြိ အဇ္ဈတ္တံ ဝါ ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ။ပေ.။ ဧဝမ္ပိ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ။

“ပုန စပရံ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သေယျထာပိ ပဿေယျ သရီရံ သိဝထိကာယ ဆဍ္ဍိတံ အဋ္ဌိကသင်္ခလိကံ သမံသလောဟိတံ နှာရုသမ္ဗန္ဓံ။ပေ.။ အဋ္ဌိကသင်္ခလိကံ နိမံသလောဟိတမက္ခိတံ နှာရုသမ္ဗန္ဓံ။ပေ.။ အဋ္ဌိကသင်္ခလိကံ အပဂတမံသလောဟိတံ နှာရုသမ္ဗန္ဓံ။ပေ.။ အဋ္ဌိကာနိ အပဂတသမ္ဗန္ဓာနိ [အပဂတနှာရုသမ္ဗန္ဓာနိ (သျာ.)] ဒိသာ ဝိဒိသာ ဝိက္ခိတ္တာနိ, အညေန ဟတ္ထဋ္ဌိကံ အညေန ပါဒဋ္ဌိကံ အညေန ဂေါပ္ဖကဋ္ဌိကံ [“အညေန ဂေါပ္ဖကဋ္ဌိက”န္တိ ဣဒံ သီ. သျာ. ပီ. ပေါတ္ထကေသု နတ္ထိ] အညေန ဇင်္ဃဋ္ဌိကံ အညေန ဦရုဋ္ဌိကံ အညေန ကဋိဋ္ဌိကံ [အညေန ကဋဋ္ဌိကံ အညေန ပိဋ္ဌဋ္ဌိကံ အညေန ကဏ္ဍကဋ္ဌိကံ အညေန ဖာသုကဋ္ဌိကံ အညေန ဥရဋ္ဌိကံ အညေန အံသဋ္ဌိကံ အညေန ဗာဟုဋ္ဌိကံ (သျာ.)] အညေန ဖာသုကဋ္ဌိကံ အညေန ပိဋ္ဌိဋ္ဌိကံ အညေန ခန္ဓဋ္ဌိကံ [အညေန ကဋဋ္ဌိကံ အညေန ပိဋ္ဌဋ္ဌိကံ အညေန ကဏ္ဍကဋ္ဌိကံ အညေန ဖာသုကဋ္ဌိကံ အညေန ဥရဋ္ဌိကံ အညေန အံသဋ္ဌိကံ အညေန ဗာဟုဋ္ဌိကံ (သျာ.)] အညေန ဂီဝဋ္ဌိကံ အညေန ဟနုကဋ္ဌိကံ အညေန ဒန္တဋ္ဌိကံ အညေန သီသကဋာဟံ။ သော ဣမမေဝ ကာယံ ဥပသံဟရတိ – ‘အယမ္ပိ ခေါ ကာယော ဧဝံဓမ္မော ဧဝံဘာဝီ ဧဝံအနတီတော’တိ။ ကတြိ အဇ္ဈတ္တံ ဝါ ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ။ပေ.။ ဧဝမ္ပိ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ။

“ပုန စပရံ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သေယျထာပိ ပဿေယျ သရီရံ သိဝထိကာယ ဆဍ္ဍိတံ, အဋ္ဌိကာနိ သေတာနိ သင္ခဝဏ္ဏပဋိဘာဂကာနိ [သင္ခဝဏ္ဏူပနိဘာနိ (သီ. သျာ. ပီ.)] ။ပေ.။ အဋ္ဌိကာနိ ပုဉ္ဇကိတာနိ တေရောဝဿိကာနိ။ပေ.။ အဋ္ဌိကာနိ ပူတီနိ စုဏ္ဏကဇာတာနိ ။ သော ဣမမေဝ ကာယံ ဥပသံဟရတိ – ‘အယမ္ပိ ခော ကာယော ဧဝံဓမ္မော ဧဝံဘာဝီ ဧဝံအနတီတော’တိ။ ဣတိ အဇ္ဈတ္တံ ဝါ ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ, ဗဟိဒ္ဓါ ဝါ ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ, အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါ ဝါ ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ; သမုဒယဓမ္မာနုပဿီ ဝါ ကာယသ္မိံ ဝိဟရတိ, ဝယဓမ္မာနုပဿီ ဝါ ကာယသ္မိံ ဝိဟရတိ, သမုဒယဝယဓမ္မာနုပဿီ ဝါ ကာယသ္မိံ ဝိဟရတိ။ ‘အတ္ထိ ကာယော’တိ ဝါ ပနဿ သတိ ပစ္စုပဋ္ဌိတာ ဟောတိ။ ယာဝဒေဝ ဉာဏမတ္တာယ ပဋိဿတိမတ္တာယ အနိဿိတော စ ဝိဟရတိ, န စ ကိဉ္စိ လောကေ ဥပါဒိယတိ။ ဧဝမ္ပိ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ။

နဝသိဝထိကပဗ္ဗံ နိဋ္ဌိတံ။

စုဒ္ဒသကာယာနုပဿနာ နိဋ္ဌိတာ။

ဝေဒနာနုပဿနာ

၁၃၃. “ကထဉ္စ ပန, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဝေဒနာသု ဝေဒနာနုပဿီ ဝိဟရတိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သုခံ ဝါ [သုခံ, ဒုက္ခံ, အဒုက္ခမသုခံ (သီ. သျာ. ပီ. က.)] ဝေဒနံ ဝေဒယမာနော ‘သုခံ ဝေဒနံ ဝေဒယာမီ’တိ ပဇာနာတိ; ဒုက္ခံ ဝါ [သုခံ, ဒုက္ခံ အဒုက္ခမသုခံ (သီ. သျာ. ပီ. က.)] ဝေဒနံ ဝေဒယမာနော ‘ဒုက္ခံ ဝေဒနံ ဝေဒယာမီ’တိ ပဇာနာတိ; အဒုက္ခမသုခံ ဝါ ဝေဒနံ ဝေဒယမာနော ‘အဒုက္ခမသုခံ ဝေဒနံ ဝေဒယာမီ’တိ ပဇာနာတိ; သာမိသံ ဝါ သုခံ ဝေဒနံ ဝေဒယမာနော ‘သာမိသံ သုခံ ဝေဒနံ ဝေဒယာမီ’တိ ပဇာနာတိ; နိရာမိသံ ဝါ သုခံ ဝေဒနံ ဝေဒယမာနော ‘နိရာမိသံ သုခံ ဝေဒနံ ဝေဒယာမီ’တိ ပဇာနာတိ; သာမိသံ ဝါ ဒုက္ခံ ဝေဒနံ ဝေဒယမာနော ‘သာမိသံ ဒုက္ခံ ဝေဒနံ ဝေဒယာမီ’တိ ပဇာနာတိ; နိရာမိသံ ဝါ ဒုက္ခံ ဝေဒနံ ဝေဒယမာနော ‘နိရာမိသံ ဒုက္ခံ ဝေဒနံ ဝေဒယာမီ’တိ ပဇာနာတိ; သာမိသံ ဝါ အဒုက္ခမသုခံ ဝေဒနံ ဝေဒယမာနော ‘သာမိသံ အဒုက္ခမသုခံ ဝေဒနံ ဝေဒယာမီ’တိ ပဇာနာတိ; နိရာမိသံ ဝါ အဒုက္ခမသုခံ ဝေဒနံ ဝေဒယမာနော ‘နိရာမိသံ အဒုက္ခမသုခံ ဝေဒနံ ဝေဒယာမီ’တိ ပဇာနာတိ; ဣတိ အဇ္ဈတ္တံ ဝါ ဝေဒနာသု ဝေဒနာနုပဿီ ဝိဟရတိ, ဗဟိဒ္ဓါ ဝါ ဝေဒနာသု ဝေဒနာနုပဿီ ဝိဟရတိ, အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါ ဝါ ဝေဒနာသု ဝေဒနာနုပဿီ ဝိဟရတိ; သမုဒယဓမ္မာနုပဿီ ဝါ ဝေဒနာသု ဝိဟရတိ, ဝယဓမ္မာနုပဿီ ဝါ ဝေဒနာသု ဝိဟရတိ, သမုဒယဝယဓမ္မာနုပဿီ ဝါ ဝေဒနာသု ဝိဟရတိ။ ‘အတ္ထိ ဝေဒနာ’တိ ဝါ ပနဿ သတိ ပစ္စုပဋ္ဌိတာ ဟောတိ။ ယာဝဒေဝ ဉာဏမတ္တာယ ပဋိဿတိမတ္တာယ အနိဿိတော စ ဝိဟရတိ , န စ ကိဉ္စိ လောကေ ဥပါဒိယတိ။ ဧဝမ္ပိ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဝေဒနာသု ဝေဒနာနုပဿီ ဝိဟရတိ။

ဝေဒနာနုပဿနာ နိဋ္ဌိတာ။

စိတ္တာနုပဿနာ

၁၃၄. “ကထဉ္စ ပန, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု စိတ္တေ စိတ္တာနုပဿီ ဝိဟရတိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သရာဂံ ဝါ စိတ္တံ ‘သရာဂံ စိတ္တ’န္တိ ပဇာနာတိ, ဝီတရာဂံ ဝါ စိတ္တံ ‘ဝီတရာဂံ စိတ္တ’န္တိ ပဇာနာတိ; သဒောသံ ဝါ စိတ္တံ ‘သဒောသံ စိတ္တ’န္တိ ပဇာနာတိ, ဝီတဒောသံ ဝါ စိတ္တံ ‘ဝီတဒောသံ စိတ္တ’န္တိ ပဇာနာတိ; သမောဟံ ဝါ စိတ္တံ ‘သမောဟံ စိတ္တ’န္တိ ပဇာနာတိ, ဝီတမောဟံ ဝါ စိတ္တံ ‘ဝီတမောဟံ စိတ္တ’န္တိ ပဇာနာတိ; သံခိတ္တံ ဝါ စိတ္တံ ‘သံခိတ္တံ စိတ္တ’န္တိ ပဇာနာတိ, ဝိက္ခိတ္တံ ဝါ စိတ္တံ ‘ဝိက္ခိတ္တံ စိတ္တ’န္တိ ပဇာနာတိ; မဟဂ္ဂတံ ဝါ စိတ္တံ ‘မဟဂ္ဂတံ စိတ္တ’န္တိ ပဇာနာတိ, အမဟဂ္ဂတံ ဝါ စိတ္တံ ‘အမဟဂ္ဂတံ စိတ္တ’န္တိ ပဇာနာတိ; သဥတ္တရံ ဝါ စိတ္တံ ‘သဥတ္တရံ စိတ္တ’န္တိ ပဇာနာတိ, အနုတ္တရံ ဝါ စိတ္တံ ‘အနုတ္တရံ စိတ္တ’န္တိ ပဇာနာတိ; သမာဟိတံ ဝါ စိတ္တံ ‘သမာဟိတံ စိတ္တ’န္တိ ပဇာနာတိ, အသမာဟိတံ ဝါ စိတ္တံ ‘အသမာဟိတံ စိတ္တ’န္တိ ပဇာနာတိ; ဝိမုတ္တံ ဝါ စိတ္တံ ‘ဝိမုတ္တံ စိတ္တ’န္တိ ပဇာနာတိ, အဝိမုတ္တံ ဝါ စိတ္တံ ‘အဝိမုတ္တံ စိတ္တ’န္တိ ပဇာနာတိ။ ဣတိ အဇ္ဈတ္တံ ဝါ စိတ္တေ စိတ္တာနုပဿီ ဝိဟရတိ, ဗဟိဒ္ဓါ ဝါ စိတ္တေ စိတ္တာနုပဿီ ဝိဟရတိ, အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါ ဝါ စိတ္တေ စိတ္တာနုပဿီ ဝိဟရတိ; သမုဒယဓမ္မာနုပဿီ ဝါ စိတ္တသ္မိံ ဝိဟရတိ, ဝယဓမ္မာနုပဿီ ဝါ စိတ္တသ္မိံ ဝိဟရတိ, သမုဒယဝယဓမ္မာနုပဿီ ဝါ စိတ္တသ္မိံ ဝိဟရတိ။ ‘အတ္ထိ စိတ္တ’န္တိ ဝါ ပနဿ သတိ ပစ္စုပဋ္ဌိတာ ဟောတိ။ ယာဝဒေဝ ဉာဏမတ္တာယ ပဋိ

ဿတိမတ္တာယ အနိဿိတော စ ဝိဟရတိ, န စ ကိဉ္စိ လောကေ ဥပာဒိယတိ ။ ဧဝမ္ပိ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု စိတ္တေ စိတ္တာနုပဿီ ဝိဟရတိ။

စိတ္တာနုပဿနာ နိဋ္ဌိတာ။

ဓမ္မာနုပဿနာ နီဝရဏပဗ္ဗံ

၁၁၅. ''ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ ပဉ္စသု နီဝရဏေသု။ ကထဉ္စ ပန, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ ပဉ္စသု နီဝရဏေသု?

''ဣဓ , ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သန္တံ ဝါ အဇ္ဈတ္တံ ကာမစ္ဆန္ဒံ 'အတ္ထိ မေ အဇ္ဈတ္တံ ကာမစ္ဆန္ဒော'တိ ပဇာနာတိ, အသန္တံ ဝါ အဇ္ဈတ္တံ ကာမစ္ဆန္ဒံ 'နတ္ထိ မေ အဇ္ဈတ္တံ ကာမစ္ဆန္ဒော'တိ ပဇာနာတိ; ယထာ စ အနုပ္ပန္နဿ ကာမစ္ဆန္ဒဿ ဥပ္ပာဒော ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ, ယထာ စ ဥပ္ပန္နဿ ကာမစ္ဆန္ဒဿ ပဟာနံ ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ, ယထာ စ ပဟီနဿ ကာမစ္ဆန္ဒဿ အာယတိံ အနုပ္ပာဒော ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ။

''သန္တံ ဝါ အဇ္ဈတ္တံ ဗျာပာဒံ 'အတ္ထိ မေ အဇ္ဈတ္တံ ဗျာပာဒော'တိ ပဇာနာတိ, အသန္တံ ဝါ အဇ္ဈတ္တံ ဗျာပာဒံ 'နတ္ထိ မေ အဇ္ဈတ္တံ ဗျာပာဒော'တိ ပဇာနာတိ; ယထာ စ အနုပ္ပန္နဿ ဗျာပာဒဿ ဥပ္ပာဒော ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ, ယထာ စ ဥပ္ပန္နဿ ဗျာပာဒဿ ပဟာနံ ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ, ယထာ စ ပဟီနဿ ဗျာပာဒဿ အာယတိံ အနုပ္ပာဒော ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ။

''သန္တံ ဝါ အဇ္ဈတ္တံ ထိနမိဒ္ဓံ 'အတ္ထိ မေ အဇ္ဈတ္တံ ထိနမိဒ္ဓ'န္တိ ပဇာနာတိ, အသန္တံ ဝါ အဇ္ဈတ္တံ ထိနမိဒ္ဓံ 'နတ္ထိ မေ အဇ္ဈတ္တံ ထိနမိဒ္ဓ'န္တိ ပဇာနာတိ, ယထာ စ အနုပ္ပန္နဿ ထိနမိဒ္ဓဿ ဥပ္ပာဒော ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ, ယထာ စ ဥပ္ပန္နဿ ထိနမိဒ္ဓဿ ပဟာနံ ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ, ယထာ စ ပဟီနဿ ထိနမိဒ္ဓဿ အာယတိံ အနုပ္ပာဒော ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ။

''သန္တံ ဝါ အဇ္ဈတ္တံ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စံ 'အတ္ထိ မေ အဇ္ဈတ္တံ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စ'န္တိ ပဇာနာတိ, အသန္တံ ဝါ အဇ္ဈတ္တံ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စံ 'နတ္ထိ မေ အဇ္ဈတ္တံ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စ'န္တိ ပဇာနာတိ; ယထာ စ အနုပ္ပန္နဿ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စဿ ဥပ္ပာဒော ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ, ယထာ စ ဥပ္ပန္နဿ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စဿ ပဟာနံ ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ, ယထာ စ ပဟီနဿ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စဿ အာယတိံ အနုပ္ပာဒော ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ။

''သန္တံ ဝါ အဇ္ဈတ္တံ ဝိစိကိစ္ဆံ 'အတ္ထိ မေ အဇ္ဈတ္တံ ဝိစိကိစ္ဆာ'တိ ပဇာနာတိ, အသန္တံ ဝါ အဇ္ဈတ္တံ ဝိစိကိစ္ဆံ 'နတ္ထိ မေ အဇ္ဈတ္တံ ဝိစိကိစ္ဆာ'တိ ပဇာနာတိ; ယထာ စ အနုပ္ပန္နာယ ဝိစိကိစ္ဆာယ ဥပ္ပာဒော ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ, ယထာ စ ဥပ္ပန္နာယ ဝိစိကိစ္ဆာယ ပဟာနံ ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ, ယထာ စ ပဟီနာယ ဝိစိကိစ္ဆာယ အာယတိံ အနုပ္ပာဒော ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ။

''ဣတိ အဇ္ဈတ္တံ ဝါ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ, ဗဟိဒ္ဓါ ဝါ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ, အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါ ဝါ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ; သမုဒယဓမ္မာနုပဿီ ဝါ ဓမ္မေသု ဝိဟရတိ, ဝယဓမ္မာနုပဿီ ဝါ ဓမ္မေသု ဝိဟရတိ , သမုဒယဝယဓမ္မာနုပဿီ ဝါ ဓမ္မေသု ဝိဟရတိ။ 'အတ္ထိ ဓမ္မာ'တိ ဝါ ပနဿ သတိ ပစ္စုပဋ္ဌိတာ ဟောတိ။ ယာဝဒေဝ ဉာဏမတ္တာယ ပဋိဿတိမတ္တာယ အနိဿိတော စ ဝိဟရတိ, န စ ကိဉ္စိ လောကေ ဥပာဒိယတိ။ ဧဝမ္ပိ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ ပဉ္စသု နီဝရဏေသု။

နီဝရဏပဗ္ဗံ နိဋ္ဌိတံ။

ဓမ္မာနုပဿနာ ခန္ဓပဗ္ဗံ

၁၁၆. ‘‘ပုန စပရံ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ ပဉ္စသု ဥပာဒါနက္ခန္ဓေသု။ ကထဉ္စ ပန, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ ပဉ္စသု ဥပာဒါနက္ခန္ဓေသု? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု – ‘ဣတိ ရူပံ, ဣတိ ရူပဿ သမုဒယော, ဣတိ ရူပဿ အတ္ထင်္ဂမော; ဣတိ ဝေဒနာ, ဣတိ ဝေဒနာယ သမုဒယော, ဣတိ ဝေဒနာယ အတ္ထင်္ဂမော; ဣတိ သညာ, ဣတိ သညာယ သမုဒယော, ဣတိ သညာယ အတ္ထင်္ဂမော; ဣတိ သင်္ခါရာ, ဣတိ သင်္ခါရာနံ သမုဒယော, ဣတိ သင်္ခါရာနံ အတ္ထင်္ဂမော; ဣတိ ဝိညာဏံ, ဣတိ ဝိညာဏဿ သမုဒယော, ဣတိ ဝိညာဏဿ အတ္ထင်္ဂမော’တိ; ဣတိ အဇ္ဈတ္တံ ဝါ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ, ဗဟိဒ္ဓါ ဝါ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ, အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါ ဝါ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ; သမုဒယဓမ္မာနုပဿီ ဝါ ဓမ္မေသု ဝိဟရတိ, ဝယဓမ္မာနုပဿီ ဝါ ဓမ္မေသု ဝိဟရတိ, သမုဒယဝယဓမ္မာနုပဿီ ဝါ ဓမ္မေသု ဝိဟရတိ။ ‘အတ္ထိ ဓမ္မာ’တိ ဝါ ပနဿ သတိ ပစ္စုပဋ္ဌိတာ ဟောတိ။ ယာဝဒေဝ ဉာဏမတ္တာယ ပဋိဿတိမတ္တာယ အနိဿိတော စ ဝိဟရတိ, န စ ကိဉ္စိ လောကေ ဥပာဒိယတိ။ ဧဝမ္ပိ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ ပဉ္စသု ဥပာဒါနက္ခန္ဓေသု။

ခန္ဓပဗ္ဗံ နိဋ္ဌိတံ။

ဓမ္မာနုပဿနာ အာယတနပဗ္ဗံ

၁၁၇. ‘‘ပုန စပရံ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ ဆသု အဇ္ဈတ္တိကဗာဟိရေသု အာယတနေသု။ ကထဉ္စ ပန, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ ဆသု အဇ္ဈတ္တိကဗာဟိရေသု အာယတနေသု?

‘‘ဣဓ , ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု စက္ခုဉ္စ ပဇာနာတိ, ရူပေ စ ပဇာနာတိ, ယဉ္စ တဒုဘယံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ သံယောဇနံ တဉ္စ ပဇာနာတိ, ယထာ စ အနုပ္ပန္နဿ သံယောဇနဿ ဥပ္ပာဒော ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ, ယထာ စ ဥပ္ပန္နဿ သံယောဇနဿ ပဟာနံ ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ, ယထာ စ ပဟီနဿ သံယောဇနဿ အာယတိံ အနုပ္ပာဒော ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ။

‘‘သောတဉ္စ ပဇာနာတိ, သဒ္ဒေ စ ပဇာနာတိ, ယဉ္စ တဒုဘယံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ သံယောဇနံ တဉ္စ ပဇာနာတိ, ယထာ စ အနုပ္ပန္နဿ သံယောဇနဿ ဥပ္ပာဒော ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ, ယထာ စ ဥပ္ပန္နဿ သံယောဇနဿ ပဟာနံ ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ, ယထာ စ ပဟီနဿ သံယောဇနဿ အာယတိံ အနုပ္ပာဒော ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ။

‘‘ဃာနဉ္စ ပဇာနာတိ, ဂန္ဓေ စ ပဇာနာတိ, ယဉ္စ တဒုဘယံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ သံယောဇနံ တဉ္စ ပဇာနာတိ, ယထာ စ အနုပ္ပန္နဿ သံယောဇနဿ ဥပ္ပာဒော ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ, ယထာ စ ဥပ္ပန္နဿ သံယောဇနဿ ပဟာနံ ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ, ယထာ စ ပဟီနဿ သံယောဇနဿ အာယတိံ အနုပ္ပာဒော ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ။

‘‘ဇိဝှဉ္စ ပဇာနာတိ, ရသေ စ ပဇာနာတိ, ယဉ္စ တဒုဘယံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ သံယောဇနံ တဉ္စ ပဇာနာတိ, ယထာ စ အနုပ္ပန္နဿ သံယောဇနဿ ဥပ္ပာဒော ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ, ယထာ စ ဥပ္ပန္နဿ သံယောဇနဿ ပဟာနံ ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ, ယထာ စ ပဟီနဿ သံယောဇနဿ အာယတိံ အနုပ္ပာဒော ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ။

‘‘ကာယဉ္စ ပဇာနာတိ, ဖောဋ္ဌဗ္ဗေ စ ပဇာနာတိ, ယဉ္စ တဒုဘယံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ သံယောဇနံ တဉ္စ ပဇာနာတိ, ယထာ စ အနုပ္ပန္နဿ သံယောဇနဿ ဥပ္ပာဒော ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ, ယထာ စ ဥပ္ပန္နဿ သံယောဇနဿ ပဟာနံ ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ, ယထာ စ ပဟီနဿ သံယောဇနဿ အာယတိံ အနုပ္ပာဒော ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ။

‘‘မနဉ္စ ပဇာနာတိ, ဓမ္မေ စ ပဇာနာတိ, ယဉ္စ တဒုဘယံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ သံယောဇနံ တဉ္စ ပဇာနာတိ, ယထာ စ အနုပ္ပန္နဿ သံယောဇနဿ ဥပ္ပာဒော ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ, ယထာ စ ဥပ္ပန္နဿ သံယောဇနဿ ပဟာနံ ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ, ယထာ စ ပဟီနဿ သံယောဇနဿ အာယတိံ အနုပ္ပာဒော ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ။

‘‘ဣတိ အဇ္ဈတ္တံ ဝါ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ, ဗဟိဒ္ဓါ ဝါ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ, အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါ ဝါ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ; သမုဒယဓမ္မာနုပဿီ ဝါ ဓမ္မေသု ဝိဟရတိ, ဝယဓမ္မာနုပဿီ ဝါ ဓမ္မေ

သု ဝိဟရတိ, သမုဒယဝယဓမ္မာနုပဿီ ဝါ ဓမ္မေသု ဝိဟရတိ။ 'အတ္ထိ ဓမ္မာ'တိ ဝါ ပနဿ သတိ ပစ္စုပဋ္ဌိတာ ဟောတိ။ ယာဝဒေဝ ဉာဏမတ္တာယ ပဋိဿတိမတ္တာယ အနိဿိတော စ ဝိဟရတိ န စ ကိဉ္စိ လောကေ ဥပါဒိယတိ။ ဧဝမ္ပိ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ ဆသု အဇ္ဈတ္တိကဗာဟိရေသု အာယတနေသု။

အာယတနပဗ္ဗံ နိဋ္ဌိတံ။

ဓမ္မာနုပဿနာ ဗောဇ္ဈင်္ဂပဗ္ဗံ

၁၁၈. ''ပုန စပရံ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ သတ္တသု ဗောဇ္ဈင်္ဂေသု။ ကထဉ္စ ပန, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ သတ္တသု ဗောဇ္ဈင်္ဂေသု? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သန္တံ ဝါ အဇ္ဈတ္တံ သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ 'အတ္ထိ မေ အဇ္ဈတ္တံ သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ'တိ ပဇာနာတိ, အသန္တံ ဝါ အဇ္ဈတ္တံ သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ 'နတ္ထိ မေ အဇ္ဈတ္တံ သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ'တိ ပဇာနာတိ, ယထာ စ အနုပ္ပန္နဿ သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဥပ္ပာဒော ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ, ယထာ စ ဥပ္ပန္နဿ သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဘာဝနာယ ပါရိပူရီ ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ။

''သန္တံ ဝါ အဇ္ဈတ္တံ ဓမ္မဝိစယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ 'အတ္ထိ မေ အဇ္ဈတ္တံ ဓမ္မဝိစယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ'တိ ပဇာနာတိ, အသန္တံ ဝါ အဇ္ဈတ္တံ ဓမ္မဝိစယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ 'နတ္ထိ မေ အဇ္ဈတ္တံ ဓမ္မဝိစယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ'တိ ပဇာနာတိ, ယထာ စ အနုပ္ပန္နဿ ဓမ္မဝိစယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဥပ္ပာဒော ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ, ယထာ စ ဥပ္ပန္နဿ ဓမ္မဝိစယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဘာဝနာယ ပါရိပူရီ ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ။

''သန္တံ ဝါ အဇ္ဈတ္တံ ဝီရိယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ 'အတ္ထိ မေ အဇ္ဈတ္တံ ဝီရိယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ'တိ ပဇာနာတိ, အသန္တံ ဝါ အဇ္ဈတ္တံ ဝီရိယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ 'နတ္ထိ မေ အဇ္ဈတ္တံ ဝီရိယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ'တိ ပဇာနာတိ, ယထာ စ အနုပ္ပန္နဿ ဝီရိယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဥပ္ပာဒော ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ, ယထာ စ ဥပ္ပန္နဿ ဝီရိယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဘာဝနာယ ပါရိပူရီ ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ။

''သန္တံ ဝါ အဇ္ဈတ္တံ ပီတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ 'အတ္ထိ မေ အဇ္ဈတ္တံ ပီတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ'တိ ပဇာနာတိ, အသန္တံ ဝါ အဇ္ဈတ္တံ ပီတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ 'နတ္ထိ မေ အဇ္ဈတ္တံ ပီတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ'တိ ပဇာနာတိ , ယထာ စ အနုပ္ပန္နဿ ပီတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဥပ္ပာဒော ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ, ယထာ စ ဥပ္ပန္နဿ ပီတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဘာဝနာယ ပါရိပူရီ ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ။

''သန္တံ ဝါ အဇ္ဈတ္တံ ပဿဒ္ဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ 'အတ္ထိ မေ အဇ္ဈတ္တံ ပဿဒ္ဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ'တိ ပဇာနာတိ, အသန္တံ ဝါ အဇ္ဈတ္တံ ပဿဒ္ဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ 'နတ္ထိ မေ အဇ္ဈတ္တံ ပဿဒ္ဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ'တိ ပဇာနာတိ, ယထာ စ အနုပ္ပန္နဿ ပဿဒ္ဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဥပ္ပာဒော ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ, ယထာ စ ဥပ္ပန္နဿ ပဿဒ္ဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဘာဝနာယ ပါရိပူရီ ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ။

''သန္တံ ဝါ အဇ္ဈတ္တံ သမာဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ 'အတ္ထိ မေ အဇ္ဈတ္တံ သမာဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ'တိ ပဇာနာတိ, အသန္တံ ဝါ အဇ္ဈတ္တံ သမာဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ 'နတ္ထိ မေ အဇ္ဈတ္တံ သမာဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ'တိ ပဇာနာတိ, ယထာ စ အနုပ္ပန္နဿ သမာဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဥပ္ပာဒော ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ, ယထာ စ ဥပ္ပန္နဿ သမာဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဘာဝနာယ ပါရိပူရီ ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ။

''သန္တံ ဝါ အဇ္ဈတ္တံ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ 'အတ္ထိ မေ အဇ္ဈတ္တံ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ'တိ ပဇာနာတိ, အသန္တံ ဝါ အဇ္ဈတ္တံ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ 'နတ္ထိ မေ အဇ္ဈတ္တံ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ'တိ ပဇာနာတိ, ယထာ စ အနုပ္ပန္နဿ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဥပ္ပာဒော ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ, ယထာ စ ဥပ္ပန္နဿ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဘာဝနာယ ပါရိပူရီ ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ ။

“ကတိ အဇ္ဈတ္တံ တ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ, ဗဟိဒ္ဓာ တ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ, အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓာ တ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ; သမုဒယဓမ္မာနုပဿီ တ ဓမ္မေသု ဝိဟရတိ, ဝယဓမ္မာနုပဿီ တ ဓမ္မေသု ဝိဟရတိ, သမုဒယဝယဓမ္မာနုပဿီ တ ဓမ္မေသု ဝိဟရတိ။ ‘အတ္ထိ ဓမ္မာ’တိ တ ပနဿ သတိ ပစ္စုပဋ္ဌိတာ ဟောတိ။ ယာဝဒေဝ ဉာဏမတ္တာယ ပဋိဿတိမတ္တာယ အနိဿိတော စ ဝိဟရတိ, န စ ကိဉ္စိ လောကေ ဥပာဒိယတိ။ ဧဝမ္ပိ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ သတ္တသု ဗောဇ္ဈင်္ဂေသု။

ဗောဇ္ဈင်္ဂပဗ္ဗံ နိဋ္ဌိတံ [ဗောဇ္ဈင်္ဂပဗ္ဗံ နိဋ္ဌိတံ။ ပဌမဘာဏဝါရံ (သျာ.)] ။

ဓမ္မာနုပဿနာ သစ္စပဗ္ဗံ

၁၁၉. “ပုန စပရံ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ စတူသု အရိယသစ္စေသု။ ကထဉ္စ ပန, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ စတူသု အရိယသစ္စေသု? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ‘ဣဒံ ဒုက္ခ’န္တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ, ‘အယံ ဒုက္ခသမုဒယော’တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ, ‘အယံ ဒုက္ခနိရောဓော’တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ, ‘အယံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒာ’တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ။

ပဌမဘာဏဝါရော နိဋ္ဌိတော။

ဒုက္ခသစ္စနိဒ္ဒေသော

၁၂၀. “ကတမဉ္စ , ဘိက္ခဝေ, ဒုက္ခံ အရိယသစ္စံ? ဇာတိပိ ဒုက္ခာ, ဇရာပိ ဒုက္ခာ, မရဏမ္ပိ ဒုက္ခံ, သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒောမနဿုပါယာသာပိ ဒုက္ခာ, အပ္ပိယေဟိ သမ္ပယောဂေပိ ဒုက္ခော, ပိယေဟိ ဝိပ္ပယောဂေပိ ဒုက္ခော [“အပ္ပိယေဟိ။ပေ.။ ဝိပ္ပယောဂေပိ ဒုက္ခော”တိ ဟဒံ ပဒေ ဝံနိဒ္ဒေသော စ သီ. ပီ. ပောတ္ထကေသု န ဒိဿတိ, သုမင်္ဂလဝိလာသိနိယံပိ တံသံဝဏ္ဏနာ နတ္ထိ], ယမ္ပိစ္ဆံ န လဘတိ တမ္ပိ ဒုက္ခံ, သံခိတ္တေန ပဉ္စုပါဒာနက္ခန္ဓာ [ပဉ္စုပါဒာနက္ခန္ဓာပိ (က.)] ဒုက္ခာ။

၁၂၁. “ကတမာ စ, ဘိက္ခဝေ, ဇာတိ? ယာ တေသံ တေသံ သတ္တာနံ တမှိ တမှိ သတ္တနိကာယေ ဇာတိ သဉ္ဇာတိ ဩက္ကန္တိ အဘိနိဗ္ဗတ္တိ ခန္ဓာနံ ပါတုဘာဝေါ အာယတနာနံ ပဋိလာဘော, အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, ဇာတိ။

၁၂၂. “ကတမာ စ, ဘိက္ခဝေ, ဇရာ? ယာ တေသံ တေသံ သတ္တာနံ တမှိ တမှိ သတ္တနိကာယေ ဇရာ ဇီရဏတာ ခဏ္ဍိစ္စံ ပါလိစ္စံ ဝလိတ္တစတာ အာယုနော သံဟာနိ ဣန္ဒြိယာနံ ပရိပါကော, အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, ဇရာ။

၁၂၃. “ကတမဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, မရဏံ? ယံ [သုမင်္ဂလဝိလာသိနီ ဩလောကေတဗ္ဗာ] တေသံ တေသံ သတ္တာနံ တမှာ တမှာ သတ္တနိကာယာ စုတိ စဝနတာ ဘေဒော အန္တရဓာနံ မစ္စု မရဏံ ကာလင်္ကိရိယာ ခန္ဓာနံ ဘေဒော ကဠေဝရဿ နိက္ခေပေါ ဇီဝိတိန္ဒြိယဿုပစ္ဆေဒော, ဣဒံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, မရဏံ။

၁၂၄. “ကတမော စ, ဘိက္ခဝေ, သောကော? ယော ခော, ဘိက္ခဝေ, အညတရညတရေန ဗျသနေန သမန္နာဂတဿ အညတရညတရေန ဒုက္ခဓမ္မေန ဖုဋ္ဌဿ သောကော သောစနာ သောစိတတ္တံ အန္တောသောကော အန္တောပရိသောကော, အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, သောကော။

၁၂၅. “ကတမော စ, ဘိက္ခဝေ, ပရိဒေဝေါ? ယော ခော, ဘိက္ခဝေ, အညတရညတရေန ဗျသနေန သမန္နာဂတဿ အညတရညတရေန ဒုက္ခဓမ္မေန ဖုဋ္ဌဿ အာဒေဝေါ ပရိဒေဝေါ အာဒေဝနာ ပရိဒေဝနာ အာဒေဝိတတ္တံ ပရိဒေဝိတတ္တံ, အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, ပရိဒေဝေါ။

၁၂၆. “ကတမဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဒုက္ခံ? ယံ ခော, ဘိက္ခဝေ, ကာယိကံ ဒုက္ခံ ကာယိကံ အသာတံ ကာယသမ္ဖဿဇံ ဒုက္ခံ အသာတံ ဝေဒယိတံ, ဣဒံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, ဒုက္ခံ။

၁၂၇. ‘‘ကတမဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဒောမနဿံ? ယံ ခော, ဘိက္ခဝေ, စေတသိကံ ဒုက္ခံ စေတသိကံ အသာတံ မနောသမ္ဖဿဇံ ဒုက္ခံ အသာတံ ဝေဒယိတံ, ဣဒံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, ဒောမနဿံ။

၁၂၈. ‘‘ကတမော စ, ဘိက္ခဝေ, ဥပာယာသော? ယော ခော, ဘိက္ခဝေ, အညတရညတရေန ဗျသနေန သမန္နာဂတဿ အညတရညတရေန ဒုက္ခဓမ္မေန ဖုဋ္ဌဿ အာယာသော ဥပာယာသော အာယာသိတတ္တံ ဥပာယာသိတတ္တံ, အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, ဥပာယာသော။

၁၂၉. ‘‘ကတမော စ, ဘိက္ခဝေ, အပ္ပိယေဟိ သမ္ပယောဂေါ ဒုက္ခော? ဣဓ ယဿ တေ ဟောန္တိ အနိဋ္ဌာ အကန္တာ အမနာပာ ရူပါ သဒ္ဒါ ဂန္ဓာ ရသာ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာ ဓမ္မာ, ယေ ဝါ ပနဿ တေ ဟောန္တိ အနတ္ထကာမာ အဟိတကာမာ အဖာသုကကာမာ အယောဂက္ခေမကာမာ, ယာ တေဟိ သဒ္ဓိံ သင်္ဂတိ သမာဂမော သမောဓာနံ မိဿီဘာဝေါ, အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, အပ္ပိယေဟိ သမ္ပယောဂေါ ဒုက္ခော။

၁၃၀. ‘‘ကတမော စ, ဘိက္ခဝေ, ပိယေဟိ ဝိပ္ပယောဂေါ ဒုက္ခော? ဣဓ ယဿ တေ ဟောန္တိ ဣဋ္ဌာ ကန္တာ မနာပာ ရူပါ သဒ္ဒါ ဂန္ဓာ ရသာ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာ ဓမ္မာ, ယေ ဝါ ပနဿ တေ ဟောန္တိ အတ္ထကာမာ ဟိတကာမာ ဖာသုကကာမာ ယောဂက္ခေမကာမာ မာတာ ဝါ ပိတာ ဝါ ဘာတာ ဝါ ဘဂိနီ ဝါ မိတ္တာ ဝါ အမစ္စာ ဝါ ဉာတိသာလောဟိတာ ဝါ, ယာ တေဟိ သဒ္ဓိံ အသင်္ဂတိ အသမာဂမော အသမောဓာနံ အမိဿီဘာဝေါ, အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, ပိယေဟိ ဝိပ္ပယောဂေါ ဒုက္ခော။

၁၃၁. ‘‘ကတမဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ယမ္ပိစ္ဆံ န လဘတိ တမ္ပိ ဒုက္ခံ? ဇာတိဓမ္မာနံ, ဘိက္ခဝေ, သတ္တာနံ ဧဝံ ဣစ္ဆာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ – ‘အဟော ဝတ မယံ န ဇာတိဓမ္မာ အဿာမ, န စ ဝတ နော ဇာတိ အာဂစ္ဆေယျာ’တိ။ န ခော ပနေတံ ဣစ္ဆာယ ပတ္တဗ္ဗံ, ဣဒမ္ပိ ယမ္ပိစ္ဆံ န လဘတိ တမ္ပိ ဒုက္ခံ။ ဇရာဓမ္မာနံ, ဘိက္ခဝေ, သတ္တာနံ ဧဝံ ဣစ္ဆာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ – ‘အဟော ဝတ မယံ န ဇရာဓမ္မာ အဿာမ, န စ ဝတ နော ဇရာ အာဂစ္ဆေယျာ’တိ။ န ခော ပနေတံ ဣစ္ဆာယ ပတ္တဗ္ဗံ, ဣဒမ္ပိ ယမ္ပိစ္ဆံ န လဘတိ တမ္ပိ ဒုက္ခံ။ ဗျာဓိဓမ္မာနံ, ဘိက္ခဝေ, သတ္တာနံ ဧဝံ ဣစ္ဆာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ – ‘အဟော ဝတ မယံ န ဗျာဓိဓမ္မာ အဿာမ, န စ ဝတ နော ဗျာဓိ အာဂစ္ဆေယျာ’တိ။ န ခော ပနေတံ ဣစ္ဆာယ ပတ္တဗ္ဗံ, ဣဒမ္ပိ ယမ္ပိစ္ဆံ န လဘတိ တမ္ပိ ဒုက္ခံ။ မရဏဓမ္မာနံ, ဘိက္ခဝေ, သတ္တာနံ ဧဝံ ဣစ္ဆာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ – ‘အဟော ဝတ မယံ န မရဏဓမ္မာ အဿာမ, န စ ဝတ နော မရဏံ အာဂစ္ဆေယျာ’တိ။ န ခော ပနေတံ ဣစ္ဆာယ ပတ္တဗ္ဗံ, ဣဒမ္ပိ ယမ္ပိစ္ဆံ န လဘတိ တမ္ပိ ဒုက္ခံ။ သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒောမနဿုပါယာသဓမ္မာနံ, ဘိက္ခဝေ, သတ္တာနံ ဧဝံ ဣစ္ဆာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ – ‘အဟော ဝတ မယံ န သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒောမနဿုပါယာသဓမ္မာ အဿာမ, န စ ဝတ နော သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒောမနဿုပါယာသဓမ္မာ အာဂစ္ဆေယျုံ’န္တိ။ န ခော ပနေတံ ဣစ္ဆာယ ပတ္တဗ္ဗံ, ဣဒမ္ပိ ယမ္ပိစ္ဆံ န လဘတိ တမ္ပိ ဒုက္ခံ။

၁၃၂. ‘‘ကတမေ စ, ဘိက္ခဝေ, သံခိတ္တေန ပဉ္စုပါဒါနက္ခန္ဓာ ဒုက္ခာ? သေယျထိဒံ – ရူပုပါဒါနက္ခန္ဓော, ဝေဒနုပါဒါနက္ခန္ဓော, သညုပါဒါနက္ခန္ဓော, သင်္ခါရုပါဒါနက္ခန္ဓော, ဝိညာဏုပါဒါနက္ခန္ဓော။ ဣမေ ဝုစ္စန္တိ, ဘိက္ခဝေ, သံခိတ္တေန ပဉ္စုပါဒါနက္ခန္ဓာ ဒုက္ခာ။ ဣဒံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, ဒုက္ခံ အရိယသစ္စံ။

သမုဒယသစ္စနိဒ္ဒေသော

၁၃၃. ‘‘ကတမဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဒုက္ခသမုဒယံ [ဒုက္ခသမုဒယော (သျာ.)] အရိယသစ္စံ? ယာယံ တဏှာ ပောနောဗ္ဘဝိကာ [ပောနောဘဝိကာ (သီ. ပီ.)] နန္ဒီရာဂသဟဂတာ [နန္ဒိရာဂသဟဂတာ (သီ. သျာ. ပီ.)] တတြတတြာဘိနန္ဒိနီ။ သေယျထိဒံ – ကာမတဏှာ ဘဝတဏှာ ဝိဘဝတဏှာ။

‘‘သာ ခော ပနေသာ, ဘိက္ခဝေ, တဏှာ ကတ္ထ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, ကတ္ထ နိဝိသမာနာ နိဝိသတိ? ယံ လောကေ ပိယရူပံ သာတရူပံ, ဧတ္ထေသာ တဏှာ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, ဧတ္ထ နိဝိသမာနာ နိဝိသတိ။

‘‘ကိဉ္စ လောကေ ပိယရူပံ သာတရူပံ? စက္ခု လောကေ ပိယရူပံ သာတရူပံ, ဧတ္ထေသာ တဏှာ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, ဧတ္ထ နိဝိသမာနာ နိဝိသတိ။ သောတံ လောကေ။ပေ.။ ဃာနံ လောကေ။ ဇိဝှာ လောကေ။ ကာယော လောကေ။ မနော လောကေ ပိယရူပံ သာတရူပံ, ဧတ္ထေသာ တဏှာ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, ဧတ္ထ နိဝိသမာနာ နိဝိသတိ။

‘‘ရူပာ လောကေ။ သဒ္ဒာ လောကေ။ ဂန္ဓာ လောကေ။ ရသာ လောကေ။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာ လောကေ။ ဓမ္မာ လောကေ ပိယရူပံ သာတရူပံ, ဧတ္ထေသာ တဏှာ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, ဧတ္ထ နိဝိသမာနာ နိဝိသတိ။

‘‘စက္ခုဝိညာဏံ လောကေ။ သောတဝိညာဏံ လောကေ။ ဃာနဝိညာဏံ လောကေ။ ဇိဝှာဝိညာဏံ လောကေ။ ကာယဝိညာဏံ လောကေ။ မနောဝိညာဏံ လောကေ ပိယရူပံ သာတရူပံ, ဧတ္ထေသာ တဏှာ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, ဧတ္ထ နိဝိသမာနာ နိဝိသတိ။

‘‘စက္ခုသမ္ဖဿော လောကေ။ သောတသမ္ဖဿော လောကေ။ ဃာနသမ္ဖဿော လောကေ။ ဇိဝှာသမ္ဖဿော လောကေ။ ကာယသမ္ဖဿော လောကေ။ မနောသမ္ဖဿော လောကေ ပိယရူပံ သာတရူပံ, ဧတ္ထေသာ တဏှာ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, ဧတ္ထ နိဝိသမာနာ နိဝိသတိ။

‘‘စက္ခုသမ္ဖဿဇာ ဝေဒနာ လောကေ။ သောတသမ္ဖဿဇာ ဝေဒနာ လောကေ။ ဃာနသမ္ဖဿဇာ ဝေဒနာ လောကေ။ ဇိဝှာသမ္ဖဿဇာ ဝေဒနာ လောကေ။ ကာယသမ္ဖဿဇာ ဝေဒနာ လောကေ။ မနောသမ္ဖဿဇာ ဝေဒနာ လောကေ ပိယရူပံ သာတရူပံ, ဧတ္ထေသာ တဏှာ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, ဧတ္ထ နိဝိသမာနာ နိဝိသတိ။

‘‘ရူပသညာ လောကေ။ သဒ္ဒသညာ လောကေ။ ဂန္ဓသညာ လောကေ။ ရသသညာ လောကေ။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗသညာ လောကေ။ ဓမ္မသညာ လောကေ ပိယရူပံ သာတရူပံ, ဧတ္ထေသာ တဏှာ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, ဧတ္ထ နိဝိသမာနာ နိဝိသတိ။

‘‘ရူပသဉ္စေတနာ လောကေ။ သဒ္ဒသဉ္စေတနာ လောကေ။ ဂန္ဓသဉ္စေတနာ လောကေ။ ရသသဉ္စေတနာ လောကေ။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗသဉ္စေတနာ လောကေ။ ဓမ္မသဉ္စေတနာ လောကေ ပိယရူပံ သာတရူပံ, ဧတ္ထေသာ တဏှာ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, ဧတ္ထ နိဝိသမာနာ နိဝိသတိ။

‘‘ရူပတဏှာ လောကေ။ သဒ္ဒတဏှာ လောကေ။ ဂန္ဓတဏှာ လောကေ။ ရသတဏှာ လောကေ။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗတဏှာ လောကေ။ ဓမ္မတဏှာ လောကေ ပိယရူပံ သာတရူပံ, ဧတ္ထေသာ တဏှာ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, ဧတ္ထ နိဝိသမာနာ နိဝိသတိ။

‘‘ရူပဝိတက္ကော လောကေ။ သဒ္ဒဝိတက္ကော လောကေ။ ဂန္ဓဝိတက္ကော လောကေ။ ရသဝိတက္ကော လောကေ။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗဝိတက္ကော လောကေ။ ဓမ္မဝိတက္ကော လောကေ ပိယရူပံ သာတရူပံ, ဧတ္ထေသာ တဏှာ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, ဧတ္ထ နိဝိသမာနာ နိဝိသတိ။

‘‘ရူပဝိစာရော လောကေ။ သဒ္ဒဝိစာရော လောကေ။ ဂန္ဓဝိစာရော လောကေ။ ရသဝိစာရော လောကေ။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗဝိစာရော လောကေ။ ဓမ္မဝိစာရော လောကေ ပိယရူပံ သာတရူပံ, ဧတ္ထေသာ တဏှာ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, ဧတ္ထ နိဝိသမာနာ နိဝိသတိ။ ဣဒံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, ဒုက္ခသမုဒယံ အရိယသစ္စံ။

နိရောဓသစ္စနိဒ္ဒေသော

၁၃၄. ‘‘ကတမဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဒုက္ခနိရောဓံ [ဒုက္ခနိရောဓော (သ္ယာ.)] အရိယသစ္စံ? ယော တဿာယေဝ တဏှာယ အသေသဝိရာဂနိရောဓော စာဂေါ ပဋိနိဿဂ္ဂေါ မုတ္တိ အနာလယော။

‘‘သာ ခော ပနေသာ, ဘိက္ခဝေ, တဏှာ ကတ္ထ ပဟီယမာနာ ပဟီယတိ, ကတ္ထ နိရုဇ္ဈမာနာ နိရုဇ္ဈတိ? ယံ လောကေ ပိယရူပံ သာတရူပံ, ဧတ္ထေသာ တဏှာ ပဟီယမာနာ ပဟီယတိ, ဧတ္ထ နိရုဇ္ဈမာနာ နိရုဇ္ဈတိ။

‘‘ကိဉ္စ လောကေ ပိယရူပံ သာတရူပံ? စက္ခုံ လောကေ ပိယရူပံ သာတရူပံ, ဧတ္ထေသာ တဏှာ ပဟီယမာနာ ပဟီယတိ, ဧတ္ထ နိရုဇ္ဈမာနာ နိရုဇ္ဈတိ။ သောတံ လောကေ။ပေ.။ ဃာနံ လောကေ။ ဇိဝှာ လောကေ။ ကာယော လောကေ။ မနော လောကေ ပိယရူပံ သာတရူပံ, ဧတ္ထေသာ တဏှာ ပဟီယမာနာ ပဟီယတိ, ဧတ္ထ နိရုဇ္ဈမာနာ နိရုဇ္ဈတိ။

‘‘ရူပါ လောကေ။ သဒ္ဒါ လောကေ။ ဂန္ဓာ လောကေ။ ရသာ လောကေ။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာ လောကေ။ ဓမ္မာ လောကေ ပိယရူပံ သာတရူပံ, ဧတ္ထေသာ တဏှာ ပဟီယမာနာ ပဟီယတိ, ဧတ္ထ နိရုဇ္ဈမာနာ နိရုဇ္ဈတိ။

‘‘စက္ခုဝိညာဏံ လောကေ။ သောတဝိညာဏံ လောကေ။ ဃာနဝိညာဏံ လောကေ။ ဇိဝှာဝိညာဏံ လောကေ။ ကာယဝိညာဏံ လောကေ။ မနောဝိညာဏံ လောကေ ပိယရူပံ သာတရူပံ, ဧတ္ထေသာ တဏှာ ပဟီယမာနာ ပဟီယတိ, ဧတ္ထ နိရုဇ္ဈမာနာ နိရုဇ္ဈတိ။

‘‘စက္ခုသမ္ဖဿော လောကေ။ သောတသမ္ဖဿော လောကေ။ ဃာနသမ္ဖဿော လောကေ။ ဇိဝှာသမ္ဖဿော လောကေ။ ကာယသမ္ဖဿော လောကေ။ မနောသမ္ဖဿော လောကေ ပိယရူပံ သာတရူပံ, ဧတ္ထေသာ တဏှာ ပဟီယမာနာ ပဟီယတိ, ဧတ္ထ နိရုဇ္ဈမာနာ နိရုဇ္ဈတိ။

‘‘စက္ခုသမ္ဖဿဇာ ဝေဒနာ လောကေ။ သောတသမ္ဖဿဇာ ဝေဒနာ လောကေ။ ဃာနသမ္ဖဿဇာ ဝေဒနာ လောကေ။ ဇိဝှာသမ္ဖဿဇာ ဝေဒနာ လောကေ။ ကာယသမ္ဖဿဇာ ဝေဒနာ လောကေ။ မနောသမ္ဖဿဇာ ဝေဒနာ လောကေ ပိယရူပံ သာတရူပံ, ဧတ္ထေသာ တဏှာ ပဟီယမာနာ ပဟီယတိ, ဧတ္ထ နိရုဇ္ဈမာနာ နိရုဇ္ဈတိ။

‘‘ရူပသညာ လောကေ။ သဒ္ဒသညာ လောကေ။ ဂန္ဓသညာ လောကေ။ ရသသညာ လောကေ။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗသညာ လောကေ။ ဓမ္မသညာ လောကေ ပိယရူပံ သာတရူပံ, ဧတ္ထေသာ တဏှာ ပဟီယမာနာ ပဟီယတိ, ဧတ္ထ နိရုဇ္ဈမာနာ နိရုဇ္ဈတိ။

‘‘ရူပသဉ္စေတနာ လောကေ။ သဒ္ဒသဉ္စေတနာ လောကေ။ ဂန္ဓသဉ္စေတနာ လောကေ။ ရသသဉ္စေတနာ လောကေ။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗသဉ္စေတနာ လောကေ။ ဓမ္မသဉ္စေတနာ လောကေ ပိယရူပံ သာတရူပံ, ဧတ္ထေသာ တဏှာ ပဟီယမာနာ ပဟီယတိ, ဧတ္ထ နိရုဇ္ဈမာနာ နိရုဇ္ဈတိ။

‘‘ရူပတဏှာ လောကေ။ သဒ္ဒတဏှာ လောကေ။ ဂန္ဓတဏှာ လောကေ။ ရသတဏှာ လောကေ။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗတဏှာ လောကေ။ ဓမ္မတဏှာ လောကေ ပိယရူပံ သာတရူပံ, ဧတ္ထေသာ တဏှာ ပဟီယမာနာ ပဟီယတိ, ဧတ္ထ နိရုဇ္ဈမာနာ နိရုဇ္ဈတိ။

‘‘ရူပဝိတက္ကော လောကေ။ သဒ္ဒဝိတက္ကော လောကေ။ ဂန္ဓဝိတက္ကော လောကေ။ ရသဝိတက္ကော လောကေ။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗဝိတက္ကော လောကေ။ ဓမ္မဝိတက္ကော လောကေ ပိယရူပံ သာတရူပံ, ဧတ္ထေသာ တဏှာ ပဟီယမာနာ ပဟီယတိ, ဧတ္ထ နိရုဇ္ဈမာနာ နိရုဇ္ဈတိ။

‘‘ရူပဝိစာရော လောကေ။ သဒ္ဒဝိစာရော လောကေ။ ဂန္ဓဝိစာရော လောကေ။ ရသဝိစာရော လောကေ။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗဝိစာရော လောကေ။ ဓမ္မဝိစာရော လောကေ ပိယရူပံ သာတရူပံ။ ဧတ္ထေသာ တဏှာ ပဟီယမာနာ ပဟီယတိ, ဧတ္ထ နိရုဇ္ဈမာနာ နိရုဇ္ဈတိ။ ဣဒံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, ဒုက္ခနိရောဓံ အရိယသစ္စံ။

မဂ္ဂသစ္စနိဒ္ဒေသော

၁၃၅. ‘‘ကတမဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ အရိယသစ္စံ? အယမေဝ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ သေယျထိဒံ – သမ္မာဒိဋ္ဌိ သမ္မာသင်္ကပ္ပော သမ္မာဝါစာ သမ္မာကမ္မန္တော သမ္မာအာဇီဝေါ သမ္မာဝါယာမော သမ္မာသတိ သမ္မာသမာဓိ။

“ကတမာ စ, ဘိက္ခဝေ, သမ္မာဒိဋ္ဌိ? ယံ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဒုက္ခေ ဉာဏံ, ဒုက္ခသမုဒယေ ဉာဏံ, ဒုက္ခနိရောဓေ ဉာဏံ, ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိယာ ပဋိပဒာယ ဉာဏံ။ အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, သမ္မာဒိဋ္ဌိ။

“ကတမော စ, ဘိက္ခဝေ, သမ္မာသင်္ကပ္ပော? နေက္ခမ္မသင်္ကပ္ပော အဗျာပါဒသင်္ကပ္ပော အဝိဟိံသာသင်္ကပ္ပော။ အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, သမ္မာသင်္ကပ္ပော။

“ကတမာ စ, ဘိက္ခဝေ, သမ္မာဝါစာ? မုသာဝါဒာ ဝေရမဏီ [ဝေရမဏဵ (က.)], ပိသုဏာယ ဝါစာယ ဝေရမဏီ, ဖရုသာယ ဝါစာယ ဝေရမဏီ, သမ္ဖပ္ပလာပါ ဝေရမဏီ ။ အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, သမ္မာဝါစာ။

“ကတမော စ, ဘိက္ခဝေ, သမ္မာကမ္မန္တော? ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏီ, အဒိန္နာဒါနာ ဝေရမဏီ, ကာမေသုမိစ္ဆာစာရာ ဝေရမဏီ။ အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, သမ္မာကမ္မန္တော။

“ကတမော စ, ဘိက္ခဝေ, သမ္မာအာဇီဝေါ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, အရိယသာဝကော မိစ္ဆာအာဇီဝံ ပဟာယ သမ္မာအာဇီဝေန ဇီဝိတံ ကပ္ပေတိ။ အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, သမ္မာအာဇီဝေါ။

“ကတမော စ, ဘိက္ခဝေ, သမ္မာဝါယာမော? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အနုပ္ပန္နာနံ ပါပကာနံ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ အနုပ္ပါဒာယ ဆန္ဒံ ဇနေတိ ဝါယမတိ ဝီရိယံ အာရဘတိ စိတ္တံ ပဂ္ဂဏှာတိ ပဒဟတိ; ဥပ္ပန္နာနံ ပါပကာနံ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ပဟာနာယ ဆန္ဒံ ဇနေတိ ဝါယမတိ ဝီရိယံ အာရဘတိ စိတ္တံ ပဂ္ဂဏှာတိ ပဒဟတိ; အနုပ္ပန္နာနံ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ဥပ္ပါဒာယ ဆန္ဒံ ဇနေတိ ဝါယမတိ ဝီရိယံ အာရဘတိ စိတ္တံ ပဂ္ဂဏှာတိ ပဒဟတိ; ဥပ္ပန္နာနံ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ဌိတိယာ အသမ္မောသာယ ဘိယျောဘာဝါယ ဝေပုလ္လာယ ဘာဝနာယ ပါရိပူရိယာ ဆန္ဒံ ဇနေတိ ဝါယမတိ ဝီရိယံ အာရဘတိ စိတ္တံ ပဂ္ဂဏှာတိ ပဒဟတိ။ အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, သမ္မာဝါယာမော။

“ကတမာ စ, ဘိက္ခဝေ, သမ္မာသတိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ; ဝေဒနာသု ဝေဒနာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ; စိတ္တေ စိတ္တာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ; ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ။ အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, သမ္မာသတိ။

“ကတမော စ, ဘိက္ခဝေ, သမ္မာသမာဓိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟိ ဝိဝိစ္စ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ သဝိတက္ကံ သဝိစာရံ ဝိဝေကဇံ ပီတိသုခံ ပဌမံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ ဝိတက္ကဝိစာရာနံ ဝူပသမာ အဇ္ဈတ္တံ သမ္ပသာဒနံ စေတသော ဧကောဒိဘာဝံ အဝိတက္ကံ အဝိစာရံ သမာဓိဇံ ပီတိသုခံ ဒုတိယံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ ပီတိယာ စ ဝိရာဂါ ဥပေက္ခကော စ ဝိဟရတိ, သတော စ သမ္ပဇာနော, သုခဉ္စ ကာယေန ပဋိသံဝေဒေတိ, ယံ တံ အရိယာ အာစိက္ခန္တိ ‘ဥပေက္ခကော သတိမာ သုခဝိဟာရီ’တိ တတိယံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ သုခဿ စ ပဟာနာ ဒုက္ခဿ စ ပဟာနာ ပုဗ္ဗေဝ သောမနဿဒောမနဿာနံ အတ္ထင်္ဂမာ အဒုက္ခမသုခံ ဥပေက္ခာသတိပါရိသုဒ္ဓိံ စတုတ္ထံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, သမ္မာသမာဓိ။ ဣဒံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒာ အရိယသစ္စံ။

၃၃၆. “ဣတိ အဇ္ဈတ္တံ ဝါ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ, ဗဟိဒ္ဓါ ဝါ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ, အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါ ဝါ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ; သမုဒယဓမ္မာနုပဿီ ဝါ ဓမ္မေသု ဝိဟရတိ, ဝယဓမ္မာနုပဿီ ဝါ ဓမ္မေသု ဝိဟရတိ, သမုဒယဝယဓမ္မာနုပဿီ ဝါ ဓမ္မေသု ဝိဟရတိ။ ‘အတ္ထိ ဓမ္မာ’တိ ဝါ ပနဿ သတိ ပစ္စုပဋ္ဌိတာ ဟောတိ။ ယာဝဒေဝ ဉာဏမတ္တာယ ပဋိဿတိမတ္တာယ အနိဿိတော စ ဝိဟရတိ, န စ ကိဉ္စိ လောကေ ဥပါဒိယတိ။ ဧဝမ္ပိ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ စတူသု အရိယသစ္စေသု။

သစ္စပဗ္ဗံ နိဋ္ဌိတံ။

ဓမ္မာနုပဿနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၃၇. ‘‘ယော ဟိ ကောစိ, ဘိက္ခဝေ, ဣမေ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနေ ဧဝံ ဘာဝေယျ သတ္တ ဝဿာနိ, တဿ ဒ္ဝိန္နံ ဖလာနံ အညတရံ ဖလံ ပာဋိကင်္ခံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ အညာ; သတိ ဝါ ဥပါဒိသေသေ အနာဂါမိတာ။

‘‘တိဋ္ဌန္တု, ဘိက္ခဝေ, သတ္တ ဝဿာနိ။ ယော ဟိ ကောစိ, ဘိက္ခဝေ, ဣမေ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနေ ဧဝံ ဘာဝေယျ ဆ ဝဿာနိ။ပေ.။ ပဉ္စ ဝဿာနိ။ စတ္တာရိ ဝဿာနိ။ တီဏိ ဝဿာနိ။ ဒ္ဝေ ဝဿာနိ။ ဧကံ ဝဿံ။ တိဋ္ဌတု, ဘိက္ခဝေ, ဧကံ ဝဿံ။ ယော ဟိ ကောစိ, ဘိက္ခဝေ, ဣမေ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနေ ဧဝံ ဘာဝေယျ သတ္တ မာသာနိ, တဿ ဒ္ဝိန္နံ ဖလာနံ အညတရံ ဖလံ ပာဋိကင်္ခံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ အညာ; သတိ ဝါ ဥပါဒိသေသေ အနာဂါမိတာ။ တိဋ္ဌန္တု, ဘိက္ခဝေ, သတ္တ မာသာနိ။ ယော ဟိ ကောစိ, ဘိက္ခဝေ, ဣမေ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနေ ဧဝံ ဘာဝေယျ ဆ မာသာနိ။ပေ.။ ပဉ္စ မာသာနိ။ စတ္တာရိ မာသာနိ။ တီဏိ မာသာနိ။ ဒ္ဝေ မာသာနိ။ ဧကံ မာသံ။ အဍ္ဎမာသံ။ တိဋ္ဌတု, ဘိက္ခဝေ, အဍ္ဎမာသော။ ယော ဟိ ကောစိ, ဘိက္ခဝေ, ဣမေ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနေ ဧဝံ ဘာဝေယျ သတ္တာဟံ, တဿ ဒ္ဝိန္နံ ဖလာနံ အညတရံ ဖလံ ပာဋိကင်္ခံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ အညာ သတိ ဝါ ဥပါဒိသေသေ အနာဂါမိတာ’’တိ။

၁၃၈. ‘‘‘ဧကာယနော အယံ, ဘိက္ခဝေ, မဂ္ဂေါ သတ္တာနံ ဝိသုဒ္ဓိယာ သောကပရိဒေဝါနံ သမတိက္ကမာယ ဒုက္ခဒေါမနဿာနံ အတ္ထင်္ဂမာယ ဉာယဿ အဓိဂမာယ နိဗ္ဗာနဿ သစ္ဆိကိရိယာယ ယဒိဒံ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ’တိ။ ဣတိ ယံ တံ ဝုတ္တံ, ဣဒမေတံ ပဋိစ္စ ဝုတ္တ’’န္တိ။

ဣဒမဝေါစ ဘဂဝါ။ အတ္တမနာ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ဘာသိတံ အဘိနန္ဒုန္တိ။

မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ္တံ နိဋ္ဌိတံ ဒသမံ။

မူလပရိယာယဝဂ္ဂေါ နိဋ္ဌိတော ပဌမော။

တဿုဒ္ဒါနံ – [ဣတော ပရံ ကေသုစိ ပောတ္ထကေသု ဣမာပိ ဂါထာယော ဧဝံ ဒိဿန္တိ –§အဇရံ အမတံ အမတာဓိဂမံ, ဖလမဂ္ဂနိဒဿနံ ဒုက္ခနုဒံ။ သဟိတတ္တံ မဟာရသဟဿကရံ, ဘူတမိတိ သာရံ ဝိဝိဓံ သုဏာထ။§တဒ္ဓာကံ ဝသုပူရိတံ ဃမ္မပထေ, တိဝိဓဂ္ဂိပိဋ္ဌေသိတနိဗ္ဗာပနံ။ ဗ္ယာဓိပနုဒနသြသဓယော, ပစ္ဆိမသုတ္တပဝရာ ဌပိတာ။§မဓုမန္ဒဝရသာမအနံ, ခိဋ္ဌာရတိ ဇနနိမနုသဋ္ဌာတံ။ တထာ သုတ္တေ ဝေယျာကရဏာ ဌပိတာ, သက္ကပုတ္တာနမဘိဒမနတ္ထာယ။§ပညာသံ စ ဒိယဍ္ဎသတံ, ဒ္ဝေ စ ဝေယျာကရဏံ အပရေ စ။ တေဝနာမဂတံ စ အနုပုဗ္ဗံ, ဧကမနာ နိသာမေထ မုဒဂ္ဂံ။]

မူလသုသံဝရဓမ္မဒါယာဒါ, ဘေရဝါနင်္ဂဏာကင်္ခေယျဝတ္ထံ။
သလ္လေခသမ္မာဒိဋ္ဌိသတိပဋ္ဌံ၊ ဝဂ္ဂဝရော အသမော သုသမတ္တော။

၂. သီဟနာဒဝဂ္ဂေါ

၁. စူဠသီဟနာဒသုတ္တံ

၁၃၉. ဧဝံ မေ သုတံ – ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ဇေတဝနေ အနာထပိဏ္ဍိကဿ အာရာမေ။ တတြ ခေါ ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – ''ဘိက္ခဝေါ''တိ။ ''ဘဒန္တေ''တိ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ပစ္စဿောသုံ။ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ –

''ဣဓေဝ, ဘိက္ခဝေ, သမဏော, ဣဓ ဒုတိယော သမဏော, ဣဓ တတိယော သမဏော, ဣဓ စတုတ္ထော သမဏော; သုညာ ပရပ္ပဝါဒါ သမဏေဟိ အညေဟီတိ [သမဏေဟိ အညေတိ (သီ. ပီ. က.) ဧတ္ထ အညေဟီတိ သကာယ ပဋိညာယ သစ္စာဘိညေဟီတိ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော]။ ဧဝမေတံ [ဧဝမေဝ (သျာ. က.)] , ဘိက္ခဝေ, သမ္မာ သီဟနာဒံ နဒထ။

၁၄၀. ''ဌာနံ ခေါ ပနေတံ, ဘိက္ခဝေ, ဝိဇ္ဇတိ ယံ အညတိတ္ထိယာ ပရိဗ္ဗာဇကာ ဧဝံ ဝဒေယျုံ – 'ကော ပနာယသ္မန္တာနံ အဿာသော, ကိံ ဗလံ, ယေန တုမှေ အာယသ္မန္တော ဧဝံ ဝဒေထ – ဣဓေဝ သမဏော, ဣဓ ဒုတိယော သမဏော, ဣဓ တတိယော သမဏော, ဣဓ စတုတ္ထော သမဏော; သုညာ ပရပ္ပဝါဒါ သမဏေဟိ အညေဟီ'တိ? ဧဝံဝါဒိနော, ဘိက္ခဝေ, အညတိတ္ထိယာ ပရိဗ္ဗာဇကာ ဧဝမဿု ဝစနီယာ – 'အတ္ထိ ခေါ နော, အာဝုသော, တေန ဘဂဝတာ ဇာနတာ ပဿတာ အရဟတာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန စတ္တာရော ဓမ္မာ အက္ခာတာ ယေ မယံ အတ္တနိ သမ္ပဿမာနာ ဧဝံ ဝဒေမ – ဣဓေဝ သမဏော, ဣဓ ဒုတိယော သမဏော, ဣဓ တတိယော သမဏော, ဣဓ စတုတ္ထော သမဏော; သုညာ ပရပ္ပဝါဒါ သမဏေဟိ အညေဟီတိ။ ကတမေ စတ္တာရော? အတ္ထိ ခေါ နော, အာဝုသော, သတ္ထရိ ပသာဒော, အတ္ထိ ဓမ္မေ ပသာဒော, အတ္ထိ သီလေသု ပရိပူရကာရိတာ; သဟဓမ္မိကာ ခေါ ပန ပိယာ မနာပါ – ဂဟဋ္ဌာ စေဝ ပဗ္ဗဇိတာ စ။ ဣမေ ခေါ နော, အာဝုသော, တေန ဘဂဝတာ ဇာနတာ ပဿတာ အရဟတာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန စတ္တာရော ဓမ္မာ အက္ခာတာ ယေ မယံ အတ္တနိ သမ္ပဿမာနာ ဧဝံ ဝဒေမ – ဣဓေဝ သမဏော, ဣဓ ဒုတိယော သမဏော, ဣဓ တတိယော သမဏော, ဣဓ စတုတ္ထော သမဏော; သုညာ ပရပ္ပဝါဒါ သမဏေဟိ အညေဟီ'တိ။

၁၄၁. ''ဌာနံ ခေါ ပနေတံ, ဘိက္ခဝေ, ဝိဇ္ဇတိ ယံ အညတိတ္ထိယာ ပရိဗ္ဗာဇကာ ဧဝံ ဝဒေယျုံ – 'အမှာကမ္ပိ ခေါ, အာဝုသော, အတ္ထိ သတ္ထရိ ပသာဒော ယော အမှာကံ သတ္ထာ, အမှာကမ္ပိ အတ္ထိ ဓမ္မေ ပသာဒော ယော အမှာကံ ဓမ္မော, မယမ္ပိ သီလေသု ပရိပူရကာရိနော ယာနိ အမှာကံ သီလာနိ, အမှာကမ္ပိ သဟဓမ္မိကာ ပိယာ မနာပါ – ဂဟဋ္ဌာ စေဝ ပဗ္ဗဇိတာ စ။ ဣဓ နော, အာဝုသော, ကော ဝိသေသော ကော အဓိပ္ပယာသော [အဓိပ္ပါယော (က. သီ. သျာ. ပီ.), အဓိပ္ပယောဂေါ (က.)] ကိံ နာနာကရဏံ ယဒိဒံ တုမှာကဉ္စေဝ အမှာကဉ္စာ'တိ?

''ဧဝံဝါဒိနော, ဘိက္ခဝေ, အညတိတ္ထိယာ ပရိဗ္ဗာဇကာ ဧဝမဿု ဝစနီယာ – 'ကိံ ပနာဝုသော, ဧကာ နိဋ္ဌာ, ဥဒာဟု ပုထု နိဋ္ဌာ'တိ? သမ္မာ ဗျာကရမာနာ, ဘိက္ခဝေ, အညတိတ္ထိယာ ပရိဗ္ဗာဇကာ ဧဝံ ဗျာကရေယျုံ – 'ဧကာဝုသော, နိဋ္ဌာ, န ပုထု နိဋ္ဌာ'တိ။

'''သာ ပနာဝုသော, နိဋ္ဌာ သရာဂဿ ဥဒာဟု ဝီတရာဂဿာ'တိ? သမ္မာ ဗျာကရမာနာ, ဘိက္ခဝေ, အညတိတ္ထိယာ ပရိဗ္ဗာဇကာ ဧဝံ ဗျာကရေယျုံ – 'ဝီတရာဂဿာဝုသော, သာ နိဋ္ဌာ, န သာ နိဋ္ဌာ သရာဂဿာ'တိ။

'''သာ ပနာဝုသော, နိဋ္ဌာ သဒောသဿ ဥဒာဟု ဝီတဒောသဿာ'တိ? သမ္မာ ဗျာကရမာနာ, ဘိက္ခဝေ, အညတိတ္ထိယာ ပရိဗ္ဗာဇကာ ဧဝံ ဗျာကရေယျုံ – 'ဝီတဒောသဿာဝုသော, သာ နိဋ္ဌာ, န သာ နိဋ္ဌာ သဒောသဿာ'တိ။

'''သာ ပနာဝုသော, နိဋ္ဌာ သမောဟဿ ဥဒာဟု ဝီတမောဟဿာ'တိ? သမ္မာ ဗျာကရမာနာ, ဘိက္ခဝေ, အညတိတ္ထိယာ ပရိဗ္ဗာဇကာ ဧဝံ ဗျာကရေယျုံ – 'ဝီတမောဟဿာဝုသော, သာ နိဋ္ဌာ, န သာ နိဋ္ဌာ သမောဟဿာ'တိ။

‘‘‘သာ ပနာဝုသော, နိဋ္ဌာ သတဏှဟဿ ဥဒာဟု ဝီတတဏှဟဿာ’တိ? သမ္မာ ဗျာကရမာနာ, ဘိက္ခဝေ, အညတိတ္ထိယာ ပရိဗ္ဗာဇကာ ဇဝံ ဗျာကရေယျုံ – ‘ဝီတတဏှဟဿာဝုသော, သာ နိဋ္ဌာ, န သာ နိဋ္ဌာ သတဏှဟဿာ’တိ။

‘‘‘သာ ပနာဝုသော, နိဋ္ဌာ သဥပါဒါနဿ ဥဒာဟု အနုပါဒါနဿာ’တိ? သမ္မာ ဗျာကရမာနာ, ဘိက္ခဝေ, အညတိတ္ထိယာ ပရိဗ္ဗာဇကာ ဇဝံ ဗျာကရေယျုံ – ‘အနုပါဒါနဿာဝုသော, သာ နိဋ္ဌာ, န သာ နိဋ္ဌာ သဥပါဒါနဿာ’တိ။

‘‘‘သာ ပနာဝုသော, နိဋ္ဌာ ဝိဒ္ဒသုနော ဥဒာဟု အဝိဒ္ဒသုနော’တိ? သမ္မာ ဗျာကရမာနာ, ဘိက္ခဝေ, အညတိတ္ထိယာ ပရိဗ္ဗာဇကာ ဇဝံ ဗျာကရေယျုံ – ‘ဝိဒ္ဒသုနော, အာဝုသော, သာ နိဋ္ဌာ, န သာ နိဋ္ဌာ အဝိဒ္ဒသုနော’တိ။

‘‘‘သာ ပနာဝုသော, နိဋ္ဌာ အနုရုဒ္ဓပ္ပဋိဝိရုဒ္ဓဿ ဥဒာဟု အနနုရုဒ္ဓအပ္ပဋိဝိရုဒ္ဓဿာ’တိ? သမ္မာ ဗျာကရမာနာ, ဘိက္ခဝေ, အညတိတ္ထိယာ ပရိဗ္ဗာဇကာ ဇဝံ ဗျာကရေယျုံ – ‘အနနုရုဒ္ဓအပ္ပဋိဝိရုဒ္ဓဿာဝုသော, သာ နိဋ္ဌာ, န သာ နိဋ္ဌာ အနုရုဒ္ဓပ္ပဋိဝိရုဒ္ဓဿာ’တိ။

‘‘‘သာ ပနာဝုသော, နိဋ္ဌာ ပပဉ္စာရာမဿ ပပဉ္စရတိနော ဥဒာဟု နိပ္ပပဉ္စာရာမဿ နိပ္ပပဉ္စရတိနော’တိ? သမ္မာ ဗျာကရမာနာ, ဘိက္ခဝေ, အညတိတ္ထိယာ ပရိဗ္ဗာဇကာ ဇဝံ ဗျာကရေယျုံ – ‘နိပ္ပပဉ္စာရာမဿာဝုသော, သာ နိဋ္ဌာ နိပ္ပပဉ္စရတိနော, န သာ နိဋ္ဌာ ပပဉ္စာရာမဿ ပပဉ္စရတိနော’တိ။

၁၄၂. ‘‘ဒွေမာ, ဘိက္ခဝေ, ဒိဋ္ဌိယော – ဘဝဒိဋ္ဌိ စ ဝိဘဝဒိဋ္ဌိ စ။ ယေ ဟိ ကေစိ, ဘိက္ခဝေ, သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ ဘဝဒိဋ္ဌိံ အလ္လီနာ ဘဝဒိဋ္ဌိံ ဥပဂတာ ဘဝဒိဋ္ဌိံ အဇ္ဈောသိတာ, ဝိဘဝဒိဋ္ဌိယာ တေ ပဋိဝိရုဒ္ဓာ။ ယေ ဟိ ကေစိ, ဘိက္ခဝေ, သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ ဝိဘဝဒိဋ္ဌိံ အလ္လီနာ ဝိဘဝဒိဋ္ဌိံ ဥပဂတာ ဝိဘဝဒိဋ္ဌိံ အဇ္ဈောသိတာ, ဘဝဒိဋ္ဌိယာ တေ ပဋိဝိရုဒ္ဓာ။ ယေ ဟိ ကေစိ, ဘိက္ခဝေ, သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ ဣမာသံ ဒွိန္နံ ဒိဋ္ဌီနံ သမုဒယဉ္စ အတ္ထင်္ဂမဉ္စ အဿာဒဉ္စ အာဒီနဝဉ္စ နိဿရဏဉ္စ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနန္တိ, ‘တေ သရာဂါ တေ သဒေါသာ တေ သမောဟာ တေ သတဏှာ တေ သဥပါဒါနာ တေ အဝိဒ္ဒသုနော တေ အနုရုဒ္ဓပ္ပဋိဝိရုဒ္ဓာ တေ ပပဉ္စာရာမာ ပပဉ္စရတိနော; တေ န ပရိမုစ္စန္တိ ဇာတိယာ ဇရာယ မရဏေန သောကေဟိ ပရိဒေဝေဟိ ဒုက္ခေဟိ ဒေါမနဿေဟိ ဥပါယာသေဟိ; န ပရိမုစ္စန္တိ ဒုက္ခသ္မာ’တိ ဝဒါမိ။ ယေ စ ခော ကေစိ, ဘိက္ခဝေ, သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ ဣမာသံ ဒွိန္နံ ဒိဋ္ဌီနံ သမုဒယဉ္စ အတ္ထင်္ဂမဉ္စ အဿာဒဉ္စ အာဒီနဝဉ္စ နိဿရဏဉ္စ ယထာဘူတံ ပဇာနန္တိ, ‘တေ ဝီတရာဂါ တေ ဝီတဒေါသာ တေ ဝီတမောဟာ တေ ဝီတတဏှာ တေ အနုပါဒါနာ တေ ဝိဒ္ဒသုနော တေ အနနုရုဒ္ဓအပ္ပဋိဝိရုဒ္ဓာ တေ နိပ္ပပဉ္စာရာမာ နိပ္ပပဉ္စရတိနော; တေ ပရိမုစ္စန္တိ ဇာတိယာ ဇရာယ မရဏေန သောကေဟိ ပရိဒေဝေဟိ ဒုက္ခေဟိ ဒေါမနဿေဟိ ဥပါယာသေဟိ; ပရိမုစ္စန္တိ ဒုက္ခသ္မာ’တိ ဝဒါမိ။

၁၄၃. ‘‘စတ္တာရိမာနိ , ဘိက္ခဝေ, ဥပါဒါနာနိ။ ကတမာနိ စတ္တာရိ? ကာမုပါဒါနံ, ဒိဋ္ဌုပါဒါနံ, သီလဗ္ဗတုပါဒါနံ, အတ္တဝါဒုပါဒါနံ။ သန္တိ, ဘိက္ခဝေ, ဧကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ သဗ္ဗုပါဒါနပရိညာဝါဒါ ပဋိဇာနမာနာ။ တေ န သမ္မာ သဗ္ဗုပါဒါနပရိညံ ပညပေန္တိ – ကာမုပါဒါနဿ ပရိညံ ပညပေန္တိ, န ဒိဋ္ဌုပါဒါနဿ ပရိညံ ပညပေန္တိ, န သီလဗ္ဗတုပါဒါနဿ ပရိညံ ပညပေန္တိ, န အတ္တဝါဒုပါဒါနဿ ပရိညံ ပညပေန္တိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? ဣမာနိ ဟိ တေ ဘောန္တော သမဏဗြာဟ္မဏာ တီဏိ ဌာနာနိ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနန္တိ။ တသ္မာ တေ ဘောန္တော သမဏဗြာဟ္မဏာ သဗ္ဗုပါဒါနပရိညာဝါဒါ ပဋိဇာနမာနာ; တေ န သမ္မာ သဗ္ဗုပါဒါနပရိညံ ပညပေန္တိ – ကာမုပါဒါနဿ ပရိညံ ပညပေန္တိ, န ဒိဋ္ဌုပါဒါနဿ ပရိညံ ပညပေန္တိ, န သီလဗ္ဗတုပါဒါနဿ ပရိညံ ပညပေန္တိ, န အတ္တဝါဒုပါဒါနဿ ပရိညံ ပညပေန္တိ။

‘‘သန္တိ, ဘိက္ခဝေ, ဧကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ သဗ္ဗုပါဒါနပရိညာဝါဒါ ပဋိဇာနမာနာ။ တေ န သမ္မာ သဗ္ဗုပါဒါနပရိညံ ပညပေန္တိ – ကာမုပါဒါနဿ ပရိညံ ပညပေန္တိ, ဒိဋ္ဌုပါဒါနဿ ပရိညံ ပညပေန္တိ, န သီလဗ္ဗတုပါဒါနဿ ပရိညံ ပညပေန္တိ, န အတ္တဝါဒုပါဒါနဿ ပရိညံ ပညပေန္တိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? ဣမာနိ ဟိ တေ ဘောန္တော သမဏဗြာဟ္မဏာ ဒွေ ဌာနာနိ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနန္တိ။ တသ္မာ တေ ဘောန္တော သမဏဗြာဟ္မဏာ သဗ္ဗုပါဒါနပရိညာဝါဒါ ပဋိဇာနမာနာ; တေ န သမ္မာ [ပဋိဇာနမာနာ န သမ္မာ (?)] သဗ္ဗုပါဒါနပရိညံ ပညပေန္တိ – ကာမုပါဒါနဿ ပရိညံ ပ

ညပေန္တိ, ဒိဋ္ဌုပာဒါနဿ ပရိညံ ပညပေန္တိ, န သီလဗ္ဗတုပာဒါနဿ ပရိညံ ပညပေန္တိ, န အတ္တဝါဒုပာဒါနဿ ပရိညံ ပညပေန္တိ။

''သန္တိ, ဘိက္ခဝေ, ဧကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ သဗ္ဗုပာဒါနပရိညာဝါဒါ ပဋိဇာနမာနာ။ တေ န သမ္မာ သဗ္ဗုပာဒါနပရိညံ ပညပေန္တိ – ကာမုပာဒါနဿ ပရိညံ ပညပေန္တိ, ဒိဋ္ဌုပာဒါနဿ ပရိညံ ပညပေန္တိ, သီလဗ္ဗတုပာဒါနဿ ပရိညံ ပညပေန္တိ, န အတ္တဝါဒုပာဒါနဿ ပရိညံ ပညပေန္တိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? ဣမာနိ ဟိ တေ ဘောန္တော သမဏဗြာဟ္မဏာ ဧကံ ဌာနံ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနန္တိ။ တသ္မာ တေ ဘောန္တော သမဏဗြာဟ္မဏာ သဗ္ဗုပာဒါနပရိညာဝါဒါ ပဋိဇာနမာနာ; တေ န သမ္မာ [ပဋိဇာနမာနာ န သမ္မာ (?)] သဗ္ဗုပာဒါနပရိညံ ပညပေန္တိ – ကာမုပာဒါနဿ ပရိညံ ပညပေန္တိ, ဒိဋ္ဌုပာဒါနဿ ပရိညံ ပညပေန္တိ, သီလဗ္ဗတုပာဒါနဿ ပရိညံ ပညပေန္တိ, န အတ္တဝါဒုပာဒါနဿ ပရိညံ ပညပေန္တိ။

''ဧဝရူပေ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မဝိနယေ ယော သတ္ထရိ ပသာဒေါ သော န သမ္မဂ္ဂတော အက္ခာယတိ; ယော ဓမ္မေ ပသာဒေါ သော န သမ္မဂ္ဂတော အက္ခာယတိ; ယာ သီလေသု ပရိပူရကာရိတာ သာ န သမ္မဂ္ဂတာ အက္ခာယတိ; ယာ သဟဓမ္မိကေသု ပိယမနာပတာ သာ န သမ္မဂ္ဂတာ အက္ခာယတိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? ဧဝဉှေတံ, ဘိက္ခဝေ, ဟောတိ ယထာ တံ ဒုရက္ခာတေ ဓမ္မဝိနယေ ဒုပ္ပဝေဒိတေ အနိယျာနိကေ အနုပသမသံဝတ္တနိကေ အသမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓပ္ပဝေဒိတေ။

၁၄၄. ''တထာဂတော စ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ သဗ္ဗုပာဒါနပရိညာဝါဒေါ ပဋိဇာနမာနော သမ္မာ သဗ္ဗုပာဒါနပရိညံ ပညပေတိ – ကာမုပာဒါနဿ ပရိညံ ပညပေတိ, ဒိဋ္ဌုပာဒါနဿ ပရိညံ ပညပေတိ, သီလဗ္ဗတုပာဒါနဿ ပရိညံ ပညပေတိ, အတ္တဝါဒုပာဒါနဿ ပရိညံ ပညပေတိ။ ဧဝရူပေ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မဝိနယေ ယော သတ္ထရိ ပသာဒေါ သော သမ္မဂ္ဂတော အက္ခာယတိ; ယော ဓမ္မေ ပသာဒေါ သော သမ္မဂ္ဂတော အက္ခာယတိ; ယာ သီလေသု ပရိပူရကာရိတာ သာ သမ္မဂ္ဂတာ အက္ခာယတိ; ယာ သဟဓမ္မိကေသု ပိယမနာပတာ သာ သမ္မဂ္ဂတာ အက္ခာယတိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? ဧဝဉှေတံ, ဘိက္ခဝေ, ဟောတိ ယထာ တံ သွာက္ခာတေ ဓမ္မဝိနယေ သုပ္ပဝေဒိတေ နိယျာနိကေ ဥပသမသံဝတ္တနိကေ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓပ္ပဝေဒိတေ။

၁၄၅. ''ဣမေ စ, ဘိက္ခဝေ, စတ္တာရော ဥပါဒါနာ။ ကိံနိဒါနာ ကိံသမုဒယာ ကိံဇာတိကာ ကိံပဘဝါ? ဣမေ စတ္တာရော ဥပါဒါနာ တဏှာနိဒါနာ တဏှာသမုဒယာ တဏှာဇာတိကာ တဏှာပဘဝါ။ တဏှာ စာယံ, ဘိက္ခဝေ, ကိံနိဒါနာ ကိံသမုဒယာ ကိံဇာတိကာ ကိံပဘဝါ? တဏှာ ဝေဒနာနိဒါနာ ဝေဒနာသမုဒယာ ဝေဒနာဇာတိကာ ဝေဒနာပဘဝါ။ ဝေဒနာ စာယံ, ဘိက္ခဝေ, ကိံနိဒါနာ ကိံသမုဒယာ ကိံဇာတိကာ ကိံပဘဝါ? ဝေဒနာ ဖဿနိဒါနာ ဖဿသမုဒယာ ဖဿဇာတိကာ ဖဿပဘဝါ။ ဖဿော စာယံ, ဘိက္ခဝေ, ကိံနိဒါနော ကိံသမုဒယော ကိံဇာတိကော ကိံပဘဝေါ? ဖဿော သဠာယတနနိဒါနော သဠာယတနသမုဒယော သဠာယတနဇာတိကော သဠာယတနပဘဝေါ။ သဠာယတနဉ္စိဒံ, ဘိက္ခဝေ, ကိံနိဒါနံ ကိံသမုဒယံ ကိံဇာတိကံ ကိံပဘဝံ? သဠာယတနံ နာမရူပနိဒါနံ နာမရူပသမုဒယံ နာမရူပဇာတိကံ နာမရူပပဘဝံ။ နာမရူပဉ္စိဒံ, ဘိက္ခဝေ, ကိံနိဒါနံ ကိံသမုဒယံ ကိံဇာတိကံ ကိံပဘဝံ? နာမရူပံ ဝိညာဏနိဒါနံ ဝိညာဏသမုဒယံ ဝိညာဏဇာတိကံ ဝိညာဏပဘဝံ။ ဝိညာဏဉ္စိဒံ, ဘိက္ခဝေ , ကိံနိဒါနံ ကိံသမုဒယံ ကိံဇာတိကံ ကိံပဘဝံ? ဝိညာဏံ သင်္ခါရနိဒါနံ သင်္ခါရသမုဒယံ သင်္ခါရဇာတိကံ သင်္ခါရပဘဝံ။ သင်္ခါရာ စိမေ, ဘိက္ခဝေ, ကိံနိဒါနာ ကိံသမုဒယာ ကိံဇာတိကာ ကိံပဘဝါ? သင်္ခါရာ အဝိဇ္ဇာနိဒါနာ အဝိဇ္ဇာသမုဒယာ အဝိဇ္ဇာဇာတိကာ အဝိဇ္ဇာပဘဝါ။

''ယတော စ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော အဝိဇ္ဇာ ပဟီနာ ဟောတိ ဝိဇ္ဇာ ဥပ္ပန္နာ, သော အဝိဇ္ဇာဝိရာဂါ ဝိဇ္ဇုပ္ပာဒါ နေဝ ကာမုပာဒါနံ ဥပါဒိယတိ, န ဒိဋ္ဌုပာဒါနံ ဥပါဒိယတိ, န သီလဗ္ဗတုပာဒါနံ ဥပါဒိယတိ, န အတ္တဝါဒုပာဒါနံ ဥပါဒိယတိ။ အနုပါဒိယံ န ပရိတဿတိ, အပရိတဿံ ပစ္စတ္တညေဝ ပရိနိဗ္ဗာယတိ။ 'ခီဏာ ဇာတိ, ဝုသိတံ ဗြဟ္မစရိယံ, ကတံ ကရဏီယံ, နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာ'တိ ပဇာနာတီ''တိ။

ဣဒမဝေါစ ဘဂဝါ။ အတ္တမနာ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ဘာသိတံ အဘိနန္ဒုန္တိ။

စူဠသီဟနာဒသုတ္တံ နိဋ္ဌိတံ ပဌမံ။

၂. မဟာသီဟနာဒသုတ္တံ

၁၄၆. ဧဝံ မေ သုတံ – ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ဝေသာလိယံ ဝိဟရတိ ဗဟိနဂရေ အပရပုရေ ဝနသဏ္ဍေ။ တေန ခေါ ပန သမယေန သုနက္ခတ္တော လိစ္ဆဝိပုတ္တော အစိရပက္ကန္တော ဟောတိ ဣမသ္မာ ဓမ္မဝိနယာ။ သော ဝေသာလိယံ ပရိသတိ [ပရိသတိံ (သီ. ပီ.)] ဧဝံ [ဧတံ (ပီ. က.)] ဝါစံ ဘာသတိ – ''နတ္ထိ သမဏဿ ဂေါတမဿ ဥတ္တရိ [ဥတ္တရိံ (ပီ.)] မနုဿဓမ္မာ အလမရိယဉာဏဒဿနဝိသေသော။ တက္ကပရိယာဟတံ သမဏော ဂေါတမော ဓမ္မံ ဒေသေတိ ဝီမံသာနုစရိတံ သယံပဋိဘာနံ။ ယဿ စ ခွာဿ အတ္ထာယ ဓမ္မော ဒေသိတော သော နိယျာတိ တက္ကရဿ သမ္မာ ဒုက္ခက္ခယာယာ''တိ။

အထ ခေါ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော ပုဗ္ဗဏှသမယံ နိဝါသေတွာ ပတ္တစီဝရမာဒာယ ဝေသာလိံ ပိဏ္ဍာယ ပာဝိသိ။ အဿောသိ ခေါ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော သုနက္ခတ္တဿ လိစ္ဆဝိပုတ္တဿ ဝေသာလိယံ ပရိသတိ ဧဝံ ဝါစံ ဘာသမာနဿ – ''နတ္ထိ သမဏဿ ဂေါတမဿ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မာ အလမရိယဉာဏဒဿနဝိသေသော။ တက္ကပရိယာဟတံ သမဏော ဂေါတမော ဓမ္မံ ဒေသေတိ ဝီမံသာနုစရိတံ သယံပဋိဘာနံ။ ယဿ စ ခွာဿ အတ္ထာယ ဓမ္မော ဒေသိတော သော နိယျာတိ တက္ကရဿ သမ္မာ ဒုက္ခက္ခယာယာ''တိ။

အထ ခေါ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော ဝေသာလိယံ ပိဏ္ဍာယ စရိတွာ ပစ္ဆာဘတ္တံ ပိဏ္ဍပာတပဋိက္ကန္တော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ''သုနက္ခတ္တော, ဘန္တေ, လိစ္ဆဝိပုတ္တော အစိရပက္ကန္တော ဣမသ္မာ ဓမ္မဝိနယာ။ သော ဝေသာလိယံ ပရိသတိ ဧဝံ ဝါစံ ဘာသတိ – 'နတ္ထိ သမဏဿ ဂေါတမဿ ဥတ္တရိမနုဿ ဓမ္မာ အလမရိယဉာဏဒဿနဝိသေသော။ တက္ကပရိယာဟတံ သမဏော ဂေါတမော ဓမ္မံ ဒေသေတိ ဝီမံသာနုစရိတံ သယံ ပဋိဘာနံ။ ယဿ စ ခွာဿ အတ္ထာယ ဓမ္မော ဒေသိတော သော နိယျာတိ တက္ကရဿ သမ္မာ ဒုက္ခက္ခယာ ယာ'''တိ။

၁၄၇. ''ကောဓနော ဟေသော, သာရိပုတ္တ, သုနက္ခတ္တော မောဃပုရိသော။ ကောဓာ စ ပနဿ ဧသာ ဝါစာ ဘာသိတာ။ 'အဝဏ္ဏံ ဘာသိဿာမီ'တိ ခေါ, သာရိပုတ္တ, သုနက္ခတ္တော မောဃပုရိသော ဝဏ္ဏံယေဝ တထာဂတဿ ဘာသတိ ။ ဝဏ္ဏော ဟေသော, သာရိပုတ္တ, တထာဂတဿ ယော ဧဝံ ဝဒေယျ – 'ယဿ စ ခွာဿ အတ္ထာယ ဓမ္မော ဒေသိတော သော နိယျာတိ တက္ကရဿ သမ္မာ ဒုက္ခက္ခယာယာ'တိ။

''အယမ္ပိ ဟိ နာမ, သာရိပုတ္တ, သုနက္ခတ္တဿ မောဃပုရိသဿ မယိ ဓမ္မန္ဝယော န ဘဝိဿတိ – 'ဣတိပိ သော ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓော ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နော သုဂတော လောကဝိဒူ အနုတ္တရော ပုရိသဒမ္မသာရထိ, သတ္ထာ ဒေဝမနုဿာနံ, ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ'တိ။

''အယမ္ပိ ဟိ နာမ, သာရိပုတ္တ, သုနက္ခတ္တဿ မောဃပုရိသဿ မယိ ဓမ္မန္ဝယော န ဘဝိဿတိ – 'ဣတိပိ သော ဘဂဝါ အနေကဝိဟိတံ ဣဒ္ဓိဝိဓံ ပစ္စနုဘောတိ – ဧကောပိ ဟုတွာ ဗဟုဓာ ဟောတိ, ဗဟုဓာပိ ဟုတွာ ဧကော ဟောတိ; အာဝိဘာဝံ, တိရောဘာဝံ; တိရောကုဋ္ဋံ တိရောပာကာရံ တိရောပဗ္ဗတံ အသဇ္ဇမာနော ဂစ္ဆတိ, သေယျထာပိ အာကာသေ; ပထဝိယာပိ ဥမ္မုဇ္ဇနိမုဇ္ဇံ ကရောတိ, သေယျထာပိ ဥဒကေ; ဥဒကေပိ အဘိဇ္ဇမာနော ဂစ္ဆတိ, သေယျထာပိ ပထဝိယံ; အာကာသေပိ ပလ္လင်္ကေန ကမတိ, သေယျထာပိ ပက္ခီ သကုဏော; ဣမေပိ စန္ဒိမသူရိယေ ဧဝံမဟိဒ္ဓိကေ ဧဝံမဟာနုဘာဝေ ပာဏိနာ ပရိမသတိ ပရိမဇ္ဇတိ; ယာဝ ဗြဟ္မလောကာပိ ကာယေန ဝသံ ဝတ္တေတီ'တိ။

''အယမ္ပိ ဟိ နာမ, သာရိပုတ္တ, သုနက္ခတ္တဿ မောဃပုရိသဿ မယိ ဓမ္မန္ဝယော န ဘဝိဿတိ – 'ဣတိပိ သော ဘဂဝါ ဒိဗ္ဗာယ သောတဓာတုယာ ဝိသုဒ္ဓါယ အတိက္ကန္တမာနုသိကာယ ဥဘော သဒ္ဒေ သုဏာတိ – ဒိဗ္ဗေ စ မာနုသေ စ, ယေ ဒူရေ သန္တိကေ စာ'တိ။

''အယမ္ပိ ဟိ နာမ, သာရိပုတ္တ, သုနက္ခတ္တဿ မောဃပုရိသဿ မယိ ဓမ္မန္ဝယော န ဘဝိဿတိ – 'ဣတိပိ သော ဘဂဝါ ပရသတ္တာနံ ပရပုဂ္ဂလာနံ စေတသာ စေတော ပရိစ္စ ပဇာနာတိ – သရာဂံ ဝါ စိတ္တံ သရာဂံ စိတ္တန္တိ

ပဇာနာတိ, ဝီတရာဂံ တ စိတ္တံ ဝီတရာဂံ စိတ္တန္တိ ပဇာနာတိ; သဒောသံ တ စိတ္တံ သဒောသံ စိတ္တန္တိ ပဇာနာတိ, ဝီတဒောသံ တ စိတ္တံ ဝီတဒောသံ စိတ္တန္တိ ပဇာနာတိ; သမောဟံ တ စိတ္တံ သမောဟံ စိတ္တန္တိ ပဇာနာတိ, ဝီတမောဟံ တ စိတ္တံ ဝီတမောဟံ စိတ္တန္တိ ပဇာနာတိ; သံခိတ္တံ တ စိတ္တံ သံခိတ္တံ စိတ္တန္တိ ပဇာနာတိ , ဝိက္ခိတ္တံ တ စိတ္တံ ဝိက္ခိတ္တံ စိတ္တန္တိ ပဇာနာတိ; မဟဂ္ဂတံ တ စိတ္တံ မဟဂ္ဂတံ စိတ္တန္တိ ပဇာနာတိ, အမဟဂ္ဂတံ တ စိတ္တံ အမဟဂ္ဂတံ စိတ္တန္တိ ပဇာနာတိ; သဉတ္တရံ တ စိတ္တံ သဉတ္တရံ စိတ္တန္တိ ပဇာနာတိ, အနုတ္တရံ တ စိတ္တံ အနုတ္တရံ စိတ္တန္တိ ပဇာနာတိ; သမာဟိတံ တ စိတ္တံ သမာဟိတံ စိတ္တန္တိ ပဇာနာတိ, အသမာဟိတံ တ စိတ္တံ အသမာဟိတံ စိတ္တန္တိ ပဇာနာတိ; ဝိမုတ္တံ တ စိတ္တံ ဝိမုတ္တံ စိတ္တန္တိ ပဇာနာတိ, အဝိမုတ္တံ တ စိတ္တံ အဝိမုတ္တံ စိတ္တန္တိ ပဇာနာတီ'တိ။

၁၄၈. ''ဒသ ခော ပနိမာနိ, သာရိပုတ္တ, တထာဂတဿ တထာဂတဗလာနိ ယေဟိ ဗလေဟိ သမန္နာဂတော တထာဂတော အာသဘံ ဌာနံ ပဋိဇာနာတိ, ပရိသာသု သီဟနာဒံ နဒတိ, ဗြဟ္မစက္ကံ ပဝတ္တေတိ။ ကတမာနိ ဒသ?

''ဣဓ, သာရိပုတ္တ, တထာဂတော ဌာနဉ္စ ဌာနတော အဋ္ဌာနဉ္စ အဋ္ဌာနတော ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ။ ယမ္ပိ, သာရိပုတ္တ, တထာဂတော ဌာနဉ္စ ဌာနတော အဋ္ဌာနဉ္စ အဋ္ဌာနတော ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ, ဣဒမ္ပိ, သာရိပုတ္တ, တထာဂတဿ တထာဂတဗလံ ဟောတိ ယံ ဗလံ အာဂမ္မ တထာဂတော အာသဘံ ဌာနံ ပဋိဇာနာတိ, ပရိသာသု သီဟနာဒံ နဒတိ, ဗြဟ္မစက္ကံ ပဝတ္တေတိ။

''ပုန စပရံ, သာရိပုတ္တ, တထာဂတော အတီတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နာနံ ကမ္မသမာဒာနာနံ ဌာနသော ဟေတုသော ဝိပာကံ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ။ ယမ္ပိ, သာရိပုတ္တ, တထာဂတော အတီတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နာနံ ကမ္မသမာဒာနာနံ ဌာနသော ဟေတုသော ဝိပာကံ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ, ဣဒမ္ပိ, သာရိပုတ္တ, တထာဂတဿ တထာဂတဗလံ ဟောတိ ယံ ဗလံ အာဂမ္မ တထာဂတော အာသဘံ ဌာနံ ပဋိဇာနာတိ, ပရိသာသု သီဟနာဒံ နဒတိ, ဗြဟ္မစက္ကံ ပဝတ္တေတိ။

''ပုန စပရံ, သာရိပုတ္တ, တထာဂတော သဗ္ဗတ္ထဂါမိနိံ ပဋိပဒံ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ။ ယမ္ပိ , သာရိပုတ္တ, တထာဂတော သဗ္ဗတ္ထဂါမိနိံ ပဋိပဒံ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ, ဣဒမ္ပိ, သာရိပုတ္တ, တထာဂတဿ တထာဂတဗလံ ဟောတိ ယံ ဗလံ အာဂမ္မ တထာဂတော အာသဘံ ဌာနံ ပဋိဇာနာတိ, ပရိသာသု သီဟနာဒံ နဒတိ, ဗြဟ္မစက္ကံ ပဝတ္တေတိ။

''ပုန စပရံ, သာရိပုတ္တ, တထာဂတော အနေကဓာတုနာနာဓာတုလောကံ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ။ ယမ္ပိ, သာရိပုတ္တ, တထာဂတော အနေကဓာတုနာနာဓာတုလောကံ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ, ဣဒမ္ပိ, သာရိပုတ္တ, တထာဂတဿ တထာဂတဗလံ ဟောတိ ယံ ဗလံ အာဂမ္မ တထာဂတော အာသဘံ ဌာနံ ပဋိဇာနာတိ, ပရိသာသု သီဟနာဒံ နဒတိ, ဗြဟ္မစက္ကံ ပဝတ္တေတိ။

''ပုန စပရံ, သာရိပုတ္တ, တထာဂတော သတ္တာနံ နာနာဓိမုတ္တိကတံ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ။ ယမ္ပိ, သာရိပုတ္တ, တထာဂတော သတ္တာနံ နာနာဓိမုတ္တိကတံ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ, ဣဒမ္ပိ, သာရိပုတ္တ, တထာဂတဿ တထာဂတဗလံ ဟောတိ ယံ ဗလံ အာဂမ္မ တထာဂတော အာသဘံ ဌာနံ ပဋိဇာနာတိ, ပရိသာသု သီဟနာဒံ နဒတိ, ဗြဟ္မစက္ကံ ပဝတ္တေတိ။

''ပုန စပရံ, သာရိပုတ္တ, တထာဂတော ပရသတ္တာနံ ပရပုဂ္ဂလာနံ ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တံ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ။ ယမ္ပိ, သာရိပုတ္တ, တထာဂတော ပရသတ္တာနံ ပရပုဂ္ဂလာနံ ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တံ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ, ဣဒမ္ပိ, သာရိပုတ္တ, တထာဂတဿ တထာဂတဗလံ ဟောတိ ယံ ဗလံ အာဂမ္မ တထာဂတော အာသဘံ ဌာနံ ပဋိဇာနာတိ, ပရိသာသု သီဟနာဒံ နဒတိ, ဗြဟ္မစက္ကံ ပဝတ္တေတိ။

''ပုန စပရံ, သာရိပုတ္တ, တထာဂတော ဈာနဝိမောက္ခသမာဓိသမာပတ္တီနံ သံကိလေသံ ဝောဒာနံ ဝုဋ္ဌာနံ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ။ ယမ္ပိ, သာရိပုတ္တ, တထာဂတော ဈာနဝိမောက္ခသမာဓိသမာပတ္တီနံ သံကိလေသံ ဝောဒာနံ ဝုဋ္ဌာနံ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ, ဣဒမ္ပိ, သာရိပုတ္တ, တထာဂတဿ တထာဂတဗလံ ဟောတိ ယံ ဗလံ အာဂမ္မ တထာဂတော အာသဘံ ဌာနံ ပဋိဇာနာတိ, ပရိသာသု သီဟနာဒံ နဒတိ, ဗြဟ္မစက္ကံ ပဝတ္တေတိ။

‘‘ပုန စပရံ, သာရိပုတ္တ, တထာဂတော အနေကဝိဟိတံ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ အနုဿရတိ, သေယျထိဒံ – ဧကမ္ပိ ဇာတိံ
ဒွေပိ ဇာတိယော တိဿောပိ ဇာတိယော စတဿောပိ ဇာတိယော ပဉ္စပိ ဇာတိယော ဒသပိ ဇာတိယော ဝီသမ္ပိ ဇာတိ
ယော တိံသမ္ပိ ဇာတိယော စတ္တာလီသမ္ပိ ဇာတိယော ပညာသမ္ပိ ဇာတိယော ဇာတိသတမ္ပိ ဇာတိသဟဿမ္ပိ ဇာတိ
သတသဟဿမ္ပိ အနေကေပိ သံဝဋ္ဋကပ္ပေ အနေကေပိ ဝိဝဋ္ဋကပ္ပေ အနေကေပိ သံဝဋ္ဋဝိဝဋ္ဋကပ္ပေ – ‘အမုတြာ
သိံ ဧဝံနာမော ဧဝံဂေါတ္တော ဧဝံဝဏ္ဏော ဧဝမာဟာရော ဧဝံသုခဒုက္ခပ္ပဋိသံဝေဒီ ဧဝမာယုပရိယန္တော, သော တတော စု
တော အမုတြ ဥဒပါဒိံ; တတြာပာသိံ ဧဝံနာမော ဧဝံဂေါတ္တော ဧဝံဝဏ္ဏော ဧဝမာဟာရော ဧဝံသုခဒုက္ခပ္ပဋိသံဝေဒီ ဧဝ
မာယုပရိယန္တော, သော တတော စုတော ဣဓူပပန္နော’တိ။ ဣတိ သာကာရံ သဥဒ္ဒေသံ အနေကဝိဟိတံ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ အ
နုဿရတိ။ ယမ္ပိ, သာရိပုတ္တ, တထာဂတော အနေကဝိဟိတံ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ အနုဿရတိ, သေယျထိဒံ – ဧကမ္ပိ ဇာ
တိံ ဒွေပိ ဇာတိယော။ပေ။ ဣတိ သာကာရံ သဥဒ္ဒေသံ အနေကဝိဟိတံ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ အနုဿရတိ, ဣဒမ္ပိ, သာရိပုတ္
တ, တထာဂတဿ တထာဂတဗလံ ဟောတိ ယံ ဗလံ အာဂမ္မ တထာဂတော အာသဘံ ဌာနံ ပဋိဇာနာတိ, ပရိသာသု သီဟ
နာဒံ နဒတိ, ဗြဟ္မစက္ကံ ပဝတ္တေတိ။

‘‘ပုန စပရံ, သာရိပုတ္တ, တထာဂတော ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ ဝိသုဒ္ဓေန အတိက္ကန္တမာနုသကေန သတ္တေ ပဿတိ
စဝမာနေ ဥပပဇ္ဇမာနေ ဟီနေ ပဏီတေ သုဝဏ္ဏေ ဒုဗ္ဗဏ္ဏေ သုဂတေ ဒုဂ္ဂတေ ယထာကမ္မူပဂေ သတ္တေ ပဇာနာတိ
– ‘ဣမေ ဝတ ဘောန္တော သတ္တာ ကာယဒုစ္စရိတေန သမန္နာဂတာ ဝစီဒုစ္စရိတေန သမန္နာဂတာ မနောဒုစ္စရိတေန
သမန္နာဂတာ အရိယာနံ ဥပဝါဒကာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကမ္မသမာဒါနာ, တေ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ အပါယံ ဒုဂ္
ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပန္နာ။ ဣမေ ဝါ ပန ဘောန္တော သတ္တာ ကာယသုစရိတေန သမန္နာဂတာ ဝစီသုစရိတေန သမ
န္နာဂတာ မနောသုစရိတေန သမန္နာဂတာ အရိယာနံ အနုပဝါဒကာ သမ္မာဒိဋ္ဌိကာ သမ္မာဒိဋ္ဌိကမ္မသမာဒါနာ, တေ ကာယ
ဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပန္နာ’တိ။ ဣတိ ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ ဝိသုဒ္ဓေန အတိက္ကန္တမာနုသကေ
န သတ္တေ ပဿတိ စဝမာနေ ဥပပဇ္ဇမာနေ ဟီနေ ပဏီတေ သုဝဏ္ဏေ ဒုဗ္ဗဏ္ဏေ သုဂတေ ဒုဂ္ဂတေ ယထာကမ္မူပ
ဂေ သတ္တေ ပဇာနာတိ။ ယမ္ပိ, သာရိပုတ္တ, တထာဂတော ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ ဝိသုဒ္ဓေန အတိက္ကန္တမာနုသကေန သတ္
တေ ပဿတိ စဝမာနေ ဥပပဇ္ဇမာနေ ဟီနေ ပဏီတေ သုဝဏ္ဏေ ဒုဗ္ဗဏ္ဏေ သုဂတေ ဒုဂ္ဂတေ ယထာကမ္မူပဂေ သတ္
တေ ပဇာနာတိ – ‘ဣမေ ဝတ ဘောန္တော သတ္တာ ကာယဒုစ္စရိတေန သမန္နာဂတာ ဝစီဒုစ္စရိတေန သမန္နာဂတာ
မနောဒုစ္စရိတေန သမန္နာဂတာ အရိယာနံ ဥပဝါဒကာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကမ္မသမာဒါနာ, တေ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ
မရဏာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပန္နာ။ ဣမေ ဝါ ပန ဘောန္တော သတ္တာ ကာယသုစရိတေန သမန္နာဂတာ
ဝစီသုစရိတေန သမန္နာဂတာ မနောသုစရိတေန သမန္နာဂတာ အရိယာနံ အနုပဝါဒကာ သမ္မာဒိဋ္ဌိကာ သမ္မာဒိဋ္ဌိကမ္မသမာ
ဒါနာ, တေ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပန္နာ’တိ။ ဣတိ ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ ဝိသုဒ္ဓေန အတိက္
ကန္တမာနုသကေန သတ္တေ ပဿတိ စဝမာနေ ဥပပဇ္ဇမာနေ ဟီနေ ပဏီတေ သုဝဏ္ဏေ ဒုဗ္ဗဏ္ဏေ သုဂတေ ဒုဂ္ဂ
တေ ယထာကမ္မူပဂေ သတ္တေ ပဇာနာတိ။ ဣဒမ္ပိ, သာရိပုတ္တ, တထာဂတဿ တထာဂတဗလံ ဟောတိ ယံ ဗလံ အာ
ဂမ္မ တထာဂတော အာသဘံ ဌာနံ ပဋိဇာနာတိ, ပရိသာသု သီဟနာဒံ နဒတိ, ဗြဟ္မစက္ကံ ပဝတ္တေတိ။

‘‘ပုန စပရံ, သာရိပုတ္တ, တထာဂတော အာသဝါနံ ခယာ အနာသဝံ စေတောဝိမုတ္တိံ ပညာဝိမုတ္တိံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ
သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ ယမ္ပိ, သာရိပုတ္တ, တထာဂတော အာသဝါနံ ခယာ အနာသဝံ စေ
တောဝိမုတ္တိံ ပညာဝိမုတ္တိံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ, ဣဒမ္ပိ, သာရိပုတ္တ,
တထာဂတဿ တထာဂတဗလံ ဟောတိ ယံ ဗလံ အာဂမ္မ တထာဂတော အာသဘံ ဌာနံ ပဋိဇာနာတိ, ပရိသာသု သီဟနာဒံ
နဒတိ, ဗြဟ္မစက္ကံ ပဝတ္တေတိ။

‘‘ဣမာနိ ခော, သာရိပုတ္တ, ဒသ တထာဂတဿ တထာဂတဗလာနိ ယေဟိ ဗလေဟိ သမန္နာဂတော တထာဂတော
အာသဘံ ဌာနံ ပဋိဇာနာတိ, ပရိသာသု သီဟနာဒံ နဒတိ, ဗြဟ္မစက္ကံ ပဝတ္တေတိ။

၁၄၉. ‘‘ယော ခော မံ, သာရိပုတ္တ, ဧဝံ ဇာနန္တံ ဧဝံ ပဿန္တံ ဧဝံ ဝဒေယျ – ‘နတ္ထိ သမဏဿ ဂောတမဿ ဥ
တ္တရိမနုဿဓမ္မာ အလမရိယဉာဏဒဿနဝိသေသော; တက္ကပရိယာဟတံ သမဏော ဂောတမော ဓမ္မံ ဒေသေတိ ဝီမံ
သာနုစရိတံ သယံပဋိဘာန’န္တိ, တံ, သာရိပုတ္တ, ဝါစံ အပ္ပဟာယ တံ စိတ္တံ အပ္ပဟာယ တံ ဒိဋ္ဌိံ အပ္ပဋိနိဿဇ္ဇိတွာ
ယထာဘတံ နိက္ခိတ္တော ဧဝံ နိရယေ။ သေယျထာပိ, သာရိပုတ္တ, ဘိက္ခု သီလသမ္ပန္နော သမာဓိသမ္ပန္နော ပညာသ

မ္ပန္နော ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ အညံ အာရာဓေယျ, ဧဝံ သမ္ပဒမိဒံ, သာရိပုတ္တ, ဝဒါမိ။ တံ ဝါစံ အပ္ပဟာယ, တံ စိတ္တံ အပ္ပဟာယ တံ ဒိဋ္ဌိံ အပ္ပဋိနိဿဇ္ဇိတွာ ယထာဘတံ နိက္ခိတ္တော ဧဝံ နိရယေ။

၁၅၀. ''စတ္တာရိမာနိ, သာရိပုတ္တ, တထာဂတဿ ဝေသာရဇ္ဇာနိ ယေဟိ ဝေသာရဇ္ဇေဟိ သမန္နာဂတော တထာဂတော အာသဘံ ဌာနံ ပဋိဇာနာတိ, ပရိသာသု သီဟနာဒံ နဒတိ, ဗြဟ္မစက္ကံ ပဝတ္တေတိ။ ကတမာနိ စတ္တာရိ?

'''သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ တေ ပဋိဇာနတော ဣမေ ဓမ္မာ အနဘိသမ္ဗုဒ္ဓါ'တိ။ တတြ ဝတ မံ သမဏော ဝါ ဗြာဟ္မဏော ဝါ ဒေဝေါ ဝါ မာရော ဝါ ဗြဟ္မာ ဝါ ကောစိ ဝါ လောကသ္မိံ သဟဓမ္မေန ပဋိစောဒေဿတီတိ နိမိတ္တမေတံ, သာရိပုတ္တ, န သမနုပဿာမိ။ ဧတမဟံ [ဧတမ္ပဟံ (သီ. ပီ.)] , သာရိပုတ္တ, နိမိတ္တံ အသမနုပဿန္တော ခေမပ္ပတ္တော အဘယပ္ပတ္တော ဝေသာရဇ္ဇပ္ပတ္တော ဝိဟရာမိ။

'''ခီဏာသဝဿ တေ ပဋိဇာနတော ဣမေ အာသဝါ အပရိက္ခီဏာ'တိ။ တတြ ဝတ မံ သမဏော ဝါ ဗြာဟ္မဏော ဝါ ဒေဝေါ ဝါ မာရော ဝါ ဗြဟ္မာ ဝါ ကောစိ ဝါ လောကသ္မိံ သဟဓမ္မေန ပဋိစောဒေဿတီတိ နိမိတ္တမေတံ, သာရိပုတ္တ, န သမနုပဿာမိ။ ဧတမဟံ, သာရိပုတ္တ, နိမိတ္တံ အသမနုပဿန္တော ခေမပ္ပတ္တော အဘယပ္ပတ္တော ဝေသာရဇ္ဇပ္ပတ္တော ဝိဟရာမိ။

'''ယေ ခော ပန တေ အန္တရာယိကာ ဓမ္မာ ဝုတ္တာ, တေ ပဋိသေဝတော နာလံ အန္တရာယာယာ'တိ။ တတြ ဝတ မံ သမဏော ဝါ ဗြာဟ္မဏော ဝါ ဒေဝေါ ဝါ မာရော ဝါ ဗြဟ္မာ ဝါ ကောစိ ဝါ လောကသ္မိံ သဟဓမ္မေန ပဋိစောဒေဿတီတိ နိမိတ္တမေတံ, သာရိပုတ္တ, န သမနုပဿာမိ။ ဧတမဟံ, သာရိပုတ္တ, နိမိတ္တံ အသမနုပဿန္တော ခေမပ္ပတ္တော အဘယပ္ပတ္တော ဝေသာရဇ္ဇပ္ပတ္တော ဝိဟရာမိ။

'''ယဿ ခော ပန တေ အတ္ထာယ ဓမ္မော ဒေသိတော, သော န နိယျာတိ တက္ကရဿ သမ္မာ ဒုက္ခက္ခယာယာ'တိ ။ တတြ ဝတ မံ သမဏော ဝါ ဗြာဟ္မဏော ဝါ ဒေဝေါ ဝါ မာရော ဝါ ဗြဟ္မာ ဝါ ကောစိ ဝါ လောကသ္မိံ သဟဓမ္မေန ပဋိစောဒေဿတီ'တိ နိမိတ္တမေတံ, သာရိပုတ္တ, န သမနုပဿာမိ။ ဧတမဟံ, သာရိပုတ္တ, နိမိတ္တံ အသမနုပဿန္တော ခေမပ္ပတ္တော အဘယပ္ပတ္တော ဝေသာရဇ္ဇပ္ပတ္တော ဝိဟရာမိ။

''ဣမာနိ ခော, သာရိပုတ္တ, စတ္တာရိ တထာဂတဿ ဝေသာရဇ္ဇာနိ ယေဟိ ဝေသာရဇ္ဇေဟိ သမန္နာဂတော တထာဂတော အာသဘံ ဌာနံ ပဋိဇာနာတိ, ပရိသာသု သီဟနာဒံ နဒတိ, ဗြဟ္မစက္ကံ ပဝတ္တေတိ။

''ယော ခော မံ, သာရိပုတ္တ, ဧဝံ ဇာနန္တံ ဧဝံ ပဿန္တံ ဧဝံ ဝဒေယျ – 'နတ္ထိ သမဏဿ ဂေါတမဿ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မာ အလမရိယဉာဏဒဿနဝိသေသော, တက္ကပရိယာဟတံ သမဏော ဂေါတမော ဓမ္မံ ဒေသေတိ ဝီမံသာနုစရိတံ သယံပဋိဘာန'န္တိ, တံ, သာရိပုတ္တ, ဝါစံ အပ္ပဟာယ တံ စိတ္တံ အပ္ပဟာယ တံ ဒိဋ္ဌိံ အပ္ပဋိနိဿဇ္ဇိတွာ ယထာဘတံ နိက္ခိတ္တော ဧဝံ နိရယေ။ သေယျထာပိ, သာရိပုတ္တ, ဘိက္ခု သီလသမ္ပန္နော သမာဓိသမ္ပန္နော ပညာသမ္ပန္နော ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ အညံ အာရာဓေယျ, ဧဝံ သမ္ပဒမိဒံ, သာရိပုတ္တ, ဝဒါမိ။ တံ ဝါစံ အပ္ပဟာယ တံ စိတ္တံ အပ္ပဟာယ တံ ဒိဋ္ဌိံ အပ္ပဋိနိဿဇ္ဇိတွာ ယထာဘတံ နိက္ခိတ္တော ဧဝံ နိရယေ။

၁၅၁. ''အဋ္ဌ ခော ဣမာ, သာရိပုတ္တ, ပရိသာ။ ကတမာ အဋ္ဌ? ခတ္တိယပရိသာ, ဗြာဟ္မဏပရိသာ, ဂဟပတိပရိသာ, သမဏပရိသာ, စာတုမဟာရာဇိကပရိသာ [စာတုမ္မဟာရာဇိကာ (သီ. သျာ. ပီ.)] , တာဝတိံသပရိသာ, မာရပရိသာ, ဗြဟ္မပရိသာ – ဣမာ ခော, သာရိပုတ္တ, အဋ္ဌ ပရိသာ။ ဣမေဟိ ခော, သာရိပုတ္တ, စတူဟိ ဝေသာရဇ္ဇေဟိ သမန္နာဂတော တထာဂတော ဣမာ အဋ္ဌ ပရိသာ ဥပသင်္ကမတိ အဇ္ဈောဂါဟတိ။ အဘိဇာနာမိ ခော ပနာဟံ, သာရိပုတ္တ, အနေကသတံ ခတ္တိယပရိသံ ဥပသင်္ကမိတာ။ တတြပိ မယာ သန္နိသိန္နပုဗ္ဗဉ္စေဝ, သလ္လပိတပုဗ္ဗဉ္စ, သာကစ္ဆာ စ သမာပဇ္ဇိတပုဗ္ဗာ။ တတြ ဝတ မံ ဘယံ ဝါ သာရဇ္ဇံ ဝါ ဩက္ကမိဿတီတိ နိမိတ္တမေတံ, သာရိပုတ္တ, န သမနုပဿာမိ။ ဧတမဟံ, သာရိပုတ္တ, နိမိတ္တံ အသမနုပဿန္တော ခေမပ္ပတ္တော အဘယပ္ပတ္တော ဝေသာရဇ္ဇပ္ပတ္တော ဝိဟရာမိ။

‘‘အဘိဇာနာမိ ခော ပနာဟံ, သာရိပုတ္တ, အနေကသတံ ဗ္ရာဟ္မဏပရိသံ။ပေ.။ ဂဟပတိပရိသံ။ သမဏပရိသံ။ စာတု
မဟာရာဇိကပရိသံ။ တာဝတိံသပရိသံ။ မာရပရိသံ။ ဗ္ရဟ္မပရိသံ ဥပသင်္ကမိတာ။ တတြပိ မယာ သန္နိသိန္နပုဗ္ဗဉ္စေဝ,
သလ္လပိတပုဗ္ဗဉ္စ, သာကစ္ဆာ စ သမာပဇ္ဇိတပုဗ္ဗာ။ တတြ ဝတ မံ ဘယံ ဝာ သာရဇ္ဇံ ဝာ ဩက္ကမိဿတီတိ နိမိတ္
တမေတံ, သာရိပုတ္တ , န သမနုပဿာမိ။ ဧတမဟံ, သာရိပုတ္တ, နိမိတ္တံ အသမနုပဿန္တော ခေမပ္ပတ္တော အဘ
ယပ္ပတ္တော ဝေသာရဇ္ဇပ္ပတ္တော ဝိဟရာမိ။

‘‘ယော ခော မံ, သာရိပုတ္တ, ဧဝံ ဇာနန္တံ ဧဝံ ပဿန္တံ ဧဝံ ဝဒေယျ – ‘နတ္ထိ သမဏဿ ဂောတမဿ ဥတ္တ
ရိမနုဿဓမ္မာ အလမရိယဉာဏဒဿနဝိသေသော, တက္ကပရိယာဟတံ သမဏော ဂောတမော ဓမ္မံ ဒေသေတိ ဝီမံသာနုစ
ရိတံ သယံပဋိဘာန’န္တိ, တံ, သာရိပုတ္တ, ဝါစံ အပ္ပဟာယ တံ စိတ္တံ အပ္ပဟာယ တံ ဒိဋ္ဌိံ အပ္ပဋိနိဿဇ္ဇိတွာ ယထာဘ
တံ နိက္ခိတ္တော ဧဝံ နိရယေ။ သေယျထာပိ, သာရိပုတ္တ, ဘိက္ခု သီလသမ္ပန္နော သမာဓိသမ္ပန္နော ပညာသမ္ပန္နော
ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ အညံ အာရာဓေယျ, ဧဝံ သမ္ပဒမိဒံ, သာရိပုတ္တ, ဝဒာမိ။ တံ ဝါစံ အပ္ပဟာယ တံ စိတ္တံ အပ္ပဟာယ တံ ဒိ
ဋ္ဌိံ အပ္ပဋိနိဿဇ္ဇိတွာ ယထာဘတံ နိက္ခိတ္တော ဧဝံ နိရယေ။

၁၅၂. ‘‘စတဿော ခော ဣမာ, သာရိပုတ္တ, ယောနိယော။ ကတမာ စတဿော? အဏ္ဍဇာ ယောနိ, ဇလာဗုဇာ
ယောနိ, သံသေဒဇာ ယောနိ, ဩပပါတိကာ ယောနိ။ ကတမာ စ, သာရိပုတ္တ, အဏ္ဍဇာ ယောနိ? ယေ ခော တေ, သာရိပုတ္
တ, သတ္တာ အဏ္ဍကောသံ အဘိနိဗ္ဘိဇ္ဇ ဇာယန္တိ – အယံ ဝုစ္စတိ, သာရိပုတ္တ, အဏ္ဍဇာ ယောနိ။ ကတမာ စ, သာရိပု
တ္တ, ဇလာဗုဇာ ယောနိ? ယေ ခော တေ, သာရိပုတ္တ, သတ္တာ ဝတ္ထိကောသံ အဘိနိဗ္ဘိဇ္ဇ ဇာယန္တိ – အယံ ဝုစ္
စတိ, သာရိပုတ္တ, ဇလာဗုဇာ ယောနိ။ ကတမာ စ, သာရိပုတ္တ, သံသေဒဇာ ယောနိ? ယေ ခော တေ, သာရိပုတ္တ, သတ္
တာ ပူတိမစ္ဆေ ဝါ ဇာယန္တိ ပူတိကုဏပေ ဝါ ပူတိကုမ္မာသေ ဝါ စန္ဒနိကာယေ ဝါ ဩဠိဂလ္လေ ဝါ ဇာယန္တိ – အယံ
ဝုစ္စတိ, သာရိပုတ္တ, သံသေဒဇာ ယောနိ။ ကတမာ စ, သာရိပုတ္တ, ဩပပါတိကာ ယောနိ? ဒေဝါ, နေရယိကာ, ဧကစ္စေ
စ မနုဿာ, ဧကစ္စေ စ ဝိနိပါတိကာ – အယံ ဝုစ္စတိ, သာရိပုတ္တ, ဩပပါတိကာ ယောနိ။ ဣမာ ခော, သာရိပုတ္တ, စတ
ဿော ယောနိယော။

‘‘ယော ခော မံ, သာရိပုတ္တ, ဧဝံ ဇာနန္တံ ဧဝံ ပဿန္တံ ဧဝံ ဝဒေယျ – ‘နတ္ထိ သမဏဿ ဂောတမဿ ဥတ္တ
ရိမနုဿဓမ္မာ အလမရိယဉာဏဒဿနဝိသေသော, တက္ကပရိယာဟတံ သမဏော ဂောတမော ဓမ္မံ ဒေသေတိ ဝီမံသာနုစ
ရိတံ သယံပဋိဘာန’န္တိ, တံ, သာရိပုတ္တ, ဝါစံ အပ္ပဟာယ တံ စိတ္တံ အပ္ပဟာယ တံ ဒိဋ္ဌိံ အပ္ပဋိနိဿဇ္ဇိတွာ ယထာဘ
တံ နိက္ခိတ္တော ဧဝံ နိရယေ။ သေယျထာပိ, သာရိပုတ္တ, ဘိက္ခု သီလသမ္ပန္နော သမာဓိသမ္ပန္နော ပညာသမ္ပန္နော
ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ အညံ အာရာဓေယျ, ဧဝံ သမ္ပဒမိဒံ, သာရိပုတ္တ, ဝဒာမိ။ တံ ဝါစံ အပ္ပဟာယ တံ စိတ္တံ အပ္ပဟာယ တံ ဒိ
ဋ္ဌိံ အပ္ပဋိနိဿဇ္ဇိတွာ ယထာဘတံ နိက္ခိတ္တော ဧဝံ နိရယေ။

၁၅၃. ‘‘ပဉ္စ ခော ဣမာ, သာရိပုတ္တ, ဂတိယော။ ကတမာ ပဉ္စ? နိရယော, တိရစ္ဆာနယောနိ, ပေတ္တိဝိသယော, မနု
ဿာ, ဒေဝါ။ နိရယဉ္စာဟံ, သာရိပုတ္တ, ပဇာနာမိ, နိရယဂါမိဉ္စ မဂ္ဂံ, နိရယဂါမိနိဉ္စ ပဋိပဒံ; ယထာ ပဋိပန္နော စ ကာ
ယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ အပာယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇတိ တဉ္စ ပဇာနာမိ။ တိရစ္ဆာနယောနိဉ္စာဟံ, သာရိပု
တ္တ, ပဇာနာမိ, တိရစ္ဆာနယောနိဂါမိဉ္စ မဂ္ဂံ, တိရစ္ဆာနယောနိဂါမိနိဉ္စ ပဋိပဒံ; ယထာ ပဋိပန္နော စ ကာယဿ ဘေ
ဒာ ပရံ မရဏာ တိရစ္ဆာနယောနိံ ဥပပဇ္ဇတိ တဉ္စ ပဇာနာမိ။ ပေတ္တိဝိသယံ စာဟံ, သာရိပုတ္တ, ပဇာနာမိ, ပေတ္တိဝိသ
ယဂါမိဉ္စ မဂ္ဂံ, ပေတ္တိဝိသယဂါမိနိဉ္စ ပဋိပဒံ; ယထာ ပဋိပန္နော စ ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ ပေတ္တိဝိသယံ ဥပ
ပဇ္ဇတိ တဉ္စ ပဇာနာမိ။ မနုဿေ စာဟံ, သာရိပုတ္တ, ပဇာနာမိ, မနုဿလောကဂါမိဉ္စ မဂ္ဂံ , မနုဿလောကဂါမိနိဉ္
စ ပဋိပဒံ; ယထာ ပဋိပန္နော စ ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ မနုဿေသု ဥပပဇ္ဇတိ တဉ္စ ပဇာနာမိ။ ဒေဝေ စာဟံ, သာ
ရိပုတ္တ, ပဇာနာမိ, ဒေဝလောကဂါမိဉ္စ မဂ္ဂံ, ဒေဝလောကဂါမိနိဉ္စ ပဋိပဒံ; ယထာ ပဋိပန္နော စ ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ
မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇတိ တဉ္စ ပဇာနာမိ။ နိဗ္ဗာနဉ္စာဟံ, သာရိပုတ္တ, ပဇာနာမိ, နိဗ္ဗာနဂါမိဉ္စ မဂ္ဂံ, နိ
ဗ္ဗာနဂါမိနိဉ္စ ပဋိပဒံ; ယထာ ပဋိပန္နော စ အာသဝါနံ ခယာ အနာသဝံ စေတောဝိမုတ္တိံ ပညာဝိမုတ္တိံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ
သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ တဉ္စ ပဇာနာမိ။

၁၅၄. ‘‘ဣဓာဟံ, သာရိပုတ္တ, ဧကစ္စံ ပုဂ္ဂလံ ဧဝံ စေတသာ စေတော ပရိစ္စ ပဇာနာမိ – တထာယံ ပုဂ္ဂလော ပဋိပန္
နော တထာ စ ဣရိယတိ တဉ္စ မဂ္ဂံ သမာရူဠှော, ယထာ ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ အပာယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပာတံ နိရ
ယံ ဥပပဇ္ဇိဿတီတိ။ တမေနံ ပဿာမိ အပရေန သမယေန ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ ဝိသုဒ္ဓေန အတိက္ကန္တမာနုသကေန ကာ
ယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ အပာယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပာတံ နိရယံ ဥပပန္နံ, ဧကန္တဒုက္ခာ တိဗ္ဗာ ကဋုကာ ဝေဒနာ ဝေဒယမာနံ။
သေယျထာပိ, သာရိပုတ္တ, အင်္ဂါရကာသု သာဓိကပေါရိသာ ပူရာ အင်္ဂါရာနံ ဝီတစ္စိကာနံ ဝီတဓူမာနံ။ အထ ပုရိသော
ဃမ္မာဘိတတ္တော ဃမ္မပရေတော ကိလန္တော တသိတော ပိပာသိတော ဧကာယနေန မဂ္ဂေန တမေဝ
အင်္ဂါရကာသုံ ပဏိဓာယ။ တမေနံ စက္ခုမာ ပုရိသော ဒိသွာ ဧဝံ ဝဒေယျ – ‘တထာယံ ဘဝံ ပုရိသော ပဋိပန္နော တထာ စ
ဣရိယတိ တဉ္စ မဂ္ဂံ သမာရူဠှော, ယထာ ဣမံယေဝ အင်္ဂါရကာသုံ အာဂမိဿတီ’တိ ။ တမေနံ ပဿေယျ အပ
ရေန သမယေန တဿာ အင်္ဂါရကာသုယာ ပတိတံ, ဧကန္တဒုက္ခာ တိဗ္ဗာ ကဋုကာ ဝေဒနာ ဝေဒယမာနံ။ ဧဝမေဝ ခေါ
အဟံ, သာရိပုတ္တ, ဣဓေကစ္စံ ပုဂ္ဂလံ ဧဝံ စေတသာ စေတော ပရိစ္စ ပဇာနာမိ – တထာယံ ပုဂ္ဂလော ပဋိပန္နော တထာ
စ ဣရိယတိ တဉ္စ မဂ္ဂံ သမာရူဠှော ယထာ ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ အပာယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပာတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇိဿ
သတီတိ။ တမေနံ ပဿာမိ အပရေန သမယေန ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ ဝိသုဒ္ဓေန အတိက္ကန္တမာနုသကေန ကာယဿ ဘေ
ဒာ ပရံ မရဏာ အပာယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပာတံ နိရယံ ဥပပန္နံ, ဧကန္တဒုက္ခာ တိဗ္ဗာ ကဋုကာ ဝေဒနာ ဝေဒယမာနံ။

‘‘ဣဓ ပနာဟံ, သာရိပုတ္တ, ဧကစ္စံ ပုဂ္ဂလံ ဧဝံ စေတသာ စေတော ပရိစ္စ ပဇာနာမိ – တထာယံ ပုဂ္ဂလော ပဋိပန္
နော တထာ စ ဣရိယတိ တဉ္စ မဂ္ဂံ သမာရူဠှော, ယထာ ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ တိရစ္ဆာနယောနိံ ဥပပဇ္ဇိဿ
သတီတိ။ တမေနံ ပဿာမိ အပရေန သမယေန ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ ဝိသုဒ္ဓေန အတိက္ကန္တမာနုသကေန ကာယဿ ဘေ
ဒာ ပရံ မရဏာ တိရစ္ဆာနယောနိံ ဥပပန္နံ, ဒုက္ခာ တိဗ္ဗာ ကဋုကာ ဝေဒနာ ဝေဒယမာနံ။ သေယျထာပိ, သာရိပုတ္တ, ဂူ
ထကူပေါ သာဓိကပေါရိသော, ပူရော ဂူထဿ။ အထ ပုရိသော ဃမ္မာဘိတတ္တော ဃမ္မပရေတော
ကိလန္တော တသိတော ပိပာသိတော ဧကာယနေန မဂ္ဂေန တမေဝ ဂူထကူပံ ပဏိဓာယ။ တမေနံ စက္ခုမာ ပုရိသော ဒိသွာ
ဧဝံ ဝဒေယျ – ‘တထာယံ ဘဝံ ပုရိသော ပဋိပန္နော တထာ စ ဣရိယတိ တဉ္စ မဂ္ဂံ သမာရူဠှော ယထာ ဣမံယေဝ ဂူထ
ကူပံ အာဂမိဿတီ’တိ။ တမေနံ ပဿေယျ အပရေန သမယေန တသ္မိံ ဂူထကူပေ ပတိတံ, ဒုက္ခာ တိဗ္ဗာ ကဋုကာ
ဝေဒနာ ဝေဒယမာနံ။ ဧဝမေဝ ခေါ အဟံ, သာရိပုတ္တ, ဣဓေကစ္စံ ပုဂ္ဂလံ ဧဝံ စေတသာ စေတော ပရိစ္စ ပဇာနာမိ – တ
ထာယံ ပုဂ္ဂလော ပဋိပန္နော တထာ စ ဣရိယတိ တဉ္စ မဂ္ဂံ သမာရူဠှော, ယထာ ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ တိရစ္
ဆာနယောနိံ ဥပပဇ္ဇိဿတီတိ။ တမေနံ ပဿာမိ အပရေန သမယေန ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ ဝိသုဒ္ဓေန အတိက္ကန္တမာနုသ
ကေန ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ တိရစ္ဆာနယောနိံ ဥပပန္နံ, ဒုက္ခာ တိဗ္ဗာ ကဋုကာ ဝေဒနာ ဝေဒယမာနံ။

‘‘ဣဓ ပနာဟံ, သာရိပုတ္တ, ဧကစ္စံ ပုဂ္ဂလံ ဧဝံ စေတသာ စေတော ပရိစ္စ ပဇာနာမိ – တထာယံ ပုဂ္ဂလော ပဋိပန္
နော တထာ စ ဣရိယတိ တဉ္စ မဂ္ဂံ သမာရူဠှော, ယထာ ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ ပေတ္တိဝိသယံ ဥပပဇ္ဇိဿ
သတီတိ။ တမေနံ ပဿာမိ အပရေန သမယေန ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ ဝိသုဒ္ဓေန အတိက္ကန္တမာနုသကေန ကာယဿ ဘေ
ဒာ ပရံ မရဏာ ပေတ္တိဝိသယံ ဥပပန္နံ, ဒုက္ခဗဟုလာ ဝေဒနာ ဝေဒယမာနံ။ သေယျထာပိ, သာရိပုတ္တ, ရုက္ခော ဝိသမေ
ဘူမိဘာဂေ ဇာတော တနုပတ္တပလာသော ကဗရစ္ဆာယော ။ အထ ပုရိသော ဃမ္မာဘိတတ္တော ဃမ္
မပရေတော ကိလန္တော တသိတော ပိပာသိတော ဧကာယနေန မဂ္ဂေန တမေဝ ရုက္ခံ ပဏိဓာယ။ တမေနံ စက္ခုမာ ပုရိ
သော ဒိသွာ ဧဝံ ဝဒေယျ – ‘တထာယံ ဘဝံ ပုရိသော ပဋိပန္နော တထာ စ ဣရိယတိ တဉ္စ မဂ္ဂံ သမာရူဠှော, ယထာ
ဣမံယေဝ ရုက္ခံ အာဂမိဿတီ’တိ။ တမေနံ ပဿေယျ, အပရေန သမယေန တဿ ရုက္ခဿ ဆာယာယ နိသိန္နံ
ဝါ နိပန္နံ ဝါ ဒုက္ခဗဟုလာ ဝေဒနာ ဝေဒယမာနံ။ ဧဝမေဝ ခေါ အဟံ, သာရိပုတ္တ, ဣဓေကစ္စံ ပုဂ္ဂလံ ဧဝံ စေတသာ စေ
တော ပရိစ္စ ပဇာနာမိ – တထာယံ ပုဂ္ဂလော ပဋိပန္နော တထာ စ ဣရိယတိ တဉ္စ မဂ္ဂံ သမာရူဠှော, ယထာ ကာယဿ
ဘေဒာ ပရံ မရဏာ ပေတ္တိဝိသယံ ဥပပဇ္ဇိဿတီတိ။ တမေနံ ပဿာမိ အပရေန သမယေန ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ ဝိသုဒ္
ဓေန အတိက္ကန္တမာနုသကေန ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ ပေတ္တိဝိသယံ ဥပပန္နံ, ဒုက္ခဗဟုလာ ဝေဒနာ ဝေဒယမာ
နံ။

‘‘ဣဓ ပနာဟံ, သာရိပုတ္တ, ဧကစ္စံ ပုဂ္ဂလံ ဧဝံ စေတသာ စေတော ပရိစ္စ ပဇာနာမိ – တထာယံ ပုဂ္ဂလော ပဋိပန္
နော တထာ စ ဣရိယတိ တဉ္စ မဂ္ဂံ သမာရူဠှော ယထာ ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ မနုဿေသု ဥပပဇ္ဇိဿတီ
တိ။ တမေနံ ပဿာမိ အပရေန သမယေန ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ ဝိသုဒ္ဓေန အတိက္ကန္တမာနုသကေန ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ

မရဏာ မနုဿေသု ဥပပန္နံ, သုခဗဟုလာ ဝေဒနာ ဝေဒယမာနံ။ သေယျထာပိ, သာရိပုတ္တ, ရုက္ခော သမေ ဘူမိဘာဂေ ဇာတော ဗဟလပတ္တပလာသော သန္ဒစ္ဆာယော [သဏ္ဍစ္ဆာယော (သျာ.), သန္တစ္ဆာယော (က.)] ။ အထ ပုရိသော အာဂစ္ဆေယျ ဃမ္မာဘိတတ္တော ဃမ္မပရေတော ကိလန္တော တသိတော ပိပာသိတော ဧကာယနေန မဂ္ဂေန တမေဝ ရုက္ခံ ပဏိဓာယ။ တမေနံ စက္ခုမာ ပုရိသော ဒိသွာ ဧဝံ ဝဒေယျ – 'တထာယံ ဘဝံ ပုရိသော ပဋိပန္နော တထာ စ ဣရိယတိ တဉ္စ မဂ္ဂံ သမာရူဠှော, ယထာ ဣမမေဝ ရုက္ခံ အာဂမိဿတီ'တိ။ တမေနံ ပဿေယျ အပရေန သမယေန တဿ ရုက္ခဿ ဆာယာယ နိသိန္နံ ဝါ နိပန္နံ ဝါ သုခဗဟုလာ ဝေဒနာ ဝေဒယမာနံ။ ဧဝမေဝ ခေါ အဟံ, သာရိပုတ္တ, ဣဓေကစ္စံ ပုဂ္ဂလံ ဧဝံ စေတသာ စေတော ပရိစ္စ ပဇာနာမိ – တထာယံ ပုဂ္ဂလော ပဋိပန္နော တထာ စ ဣရိယတိ တဉ္စ မဂ္ဂံ သမာရူဠှော ယထာ ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ မနုဿေသု ဥပပဇ္ဇိဿတီတိ။ တမေနံ ပဿာမိ အပရေန သမယေန ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ ဝိသုဒ္ဓေန အတိက္ကန္တမာနုသကေန ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ မနုဿေသု ဥပပန္နံ, သုခဗဟုလာ ဝေဒနာ ဝေဒယမာနံ။

"ဣဓ ပနာဟံ, သာရိပုတ္တ, ဧကစ္စံ ပုဂ္ဂလံ ဧဝံ စေတသာ စေတော ပရိစ္စ ပဇာနာမိ – တထာယံ ပုဂ္ဂလော ပဋိပန္နော တထာ စ ဣရိယတိ တဉ္စ မဂ္ဂံ သမာရူဠှော, ယထာ ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇိဿတီ'တိ။ တမေနံ ပဿာမိ အပရေန သမယေန ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ ဝိသုဒ္ဓေန အတိက္ကန္တမာနုသကေန ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပန္နံ, ဧကန္တသုခာ ဝေဒနာ ဝေဒယမာနံ။ သေယျထာပိ, သာရိပုတ္တ, ပာသာဒေါ, တတြာဿ ကူဋာဂါရံ ဥလ္လိတ္တာဝလိတ္တံ နိဝါတံ ဖုသိတဂ္ဂဠံ ပိဟိတဝာတပါနံ။ တတြာဿ ပလ္လင်္ကော ဂေါနကတ္ထတော ပဋိကတ္ထတော ပဋလိကတ္ထတော ကဒလိမိဂပဝရပစ္စတ္ထရဏော သဥတ္တရစ္ဆဒေါ ဥဘတောလောဟိတကူပဓာနော။ အထ ပုရိသော အာဂစ္ဆေယျ ဃမ္မာဘိတတ္တော ဃမ္မပရေတော ကိလန္တော တသိတော ပိပာသိတော ဧကာယနေန မဂ္ဂေန တမေဝ ပာသာဒံ ပဏိဓာယ။ တမေနံ စက္ခုမာ ပုရိသော ဒိသွာ ဧဝံ ဝဒေယျ – 'တထာယံ ဘဝံ ပုရိသော ပဋိပန္နော တထာ စ ဣရိယတိ တဉ္စ မဂ္ဂံ သမာရူဠှော, ယထာ ဣမံယေဝ ပာသာဒံ အာဂမိဿတီ'တိ။ တမေနံ ပဿေယျ အပရေန သမယေန တသ္မိံ ပာသာဒေ တသ္မိံ ကူဋာဂါရေ တသ္မိံ ပလ္လင်္ကေ နိသိန္နံ ဝါ နိပန္နံ ဝါ ဧကန္တသုခာ ဝေဒနာ ဝေဒယမာနံ။ ဧဝမေဝ ခေါ အဟံ, သာရိပုတ္တ, ဣဓေကစ္စံ ပုဂ္ဂလံ ဧဝံ စေတသာ စေတော ပရိစ္စ ပဇာနာမိ – တထာယံ ပုဂ္ဂလော ပဋိပန္နော တထာ စ ဣရိယတိ တဉ္စ မဂ္ဂံ သမာရူဠှော ယထာ ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇိဿတီတိ။ တမေနံ ပဿာမိ အပရေန သမယေန ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ ဝိသုဒ္ဓေန အတိက္ကန္တမာနုသကေန ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပန္နံ, ဧကန္တသုခာ ဝေဒနာ ဝေဒယမာနံ။

"ဣဓ ပနာဟံ, သာရိပုတ္တ, ဧကစ္စံ ပုဂ္ဂလံ စေတသာ စေတော ပရိစ္စ ပဇာနာမိ – တထာယံ ပုဂ္ဂလော ပဋိပန္နော တထာ စ ဣရိယတိ တဉ္စ မဂ္ဂံ သမာရူဠှော, ယထာ အာသဝါနံ ခယာ အနာသဝံ စေတောဝိမုတ္တိံ ပညာဝိမုတ္တိံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရိဿတီတိ။ တမေနံ ပဿာမိ အပရေန သမယေန အာသဝါနံ ခယာ အနာသဝံ စေတောဝိမုတ္တိံ ပညာဝိမုတ္တိံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရန္တံ, ဧကန္တသုခာ ဝေဒနာ ဝေဒယမာနံ။ သေယျထာပိ, သာရိပုတ္တ, ပေါက္ခရဏီ အစ္ဆောဒကာ သာတောဒကာ သီတောဒကာ သေတကာ သုပတိတ္ထာ ရမဏီယာ။ အဝိဒူရေ စဿာ တိဗ္ဗော ဝနသဏ္ဍော။ အထ ပုရိသော အာဂစ္ဆေယျ ဃမ္မာဘိတတ္တော ဃမ္မပရေတော ကိလန္တော တသိတော ပိပာသိတော ဧကာယနေန မဂ္ဂေန တမေဝ ပေါက္ခရဏိံ ပဏိဓာယ။ တမေနံ စက္ခုမာ ပုရိသော ဒိသွာ ဧဝံ ဝဒေယျ – 'တထာ ဘဝံ ပုရိသော ပဋိပန္နော တထာ စ ဣရိယတိ တဉ္စ မဂ္ဂံ သမာရူဠှော, ယထာ ဣမံယေဝ ပေါက္ခရဏိံ အာဂမိဿတီ'တိ။ တမေနံ ပဿေယျ အပရေန သမယေန တံ ပေါက္ခရဏိံ ဩဂါဟေတွာ နှာယိတွာ စ ပိဝိတွာ စ သဗ္ဗဒရထကိလမထပရိဠာဟံ ပဋိပ္ပဿမ္ဘေတွာ ပစ္စုတ္တရိတွာ တသ္မိံ ဝနသဏ္ဍေ နိသိန္နံ ဝါ နိပန္နံ ဝါ, ဧကန္တသုခာ ဝေဒနာ ဝေဒယမာနံ။ ဧဝမေဝ ခေါ အဟံ, သာရိပုတ္တ, ဣဓေကစ္စံ ပုဂ္ဂလံ ဧဝံ စေတသာ စေတော ပရိစ္စ ပဇာနာမိ – တထာယံ ပုဂ္ဂလော ပဋိပန္နော တထာ စ ဣရိယတိ တဉ္စ မဂ္ဂံ သမာရူဠှော, ယထာ အာသဝါနံ ခယာ အနာသဝံ စေတောဝိမုတ္တိံ ပညာဝိမုတ္တိံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရိဿတီ'တိ။ တမေနံ ပဿာမိ အပရေန သမယေန အာသဝါနံ ခယာ အနာသဝံ စေတောဝိမုတ္တိံ ပညာဝိမုတ္တိံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရန္တံ, ဧကန္တသုခာ ဝေဒနာ ဝေဒယမာနံ။ ဣမာ ခေါ, သာရိပုတ္တ, ပဉ္စ ဂတိယော။

‘‘ယော ခေါ မံ, သာရိပုတ္တ, ဧဝံ ဇာနန္တံ ဧဝံ ပဿန္တံ ဧဝံ ဝဒေယျ – ‘နတ္ထိ သမဏဿ ဂောတမဿ ဥတ္တ ရိမနုဿဓမ္မာ အလမရိယဉာဏဒဿနဝိသေသော; တက္ကပရိယာဟတံ သမဏော ဂောတမော ဓမ္မံ ဒေသေတိ ဝီမံသာနုစ ရိတံ သယံပဋိဘာန’န္တိ တံ, သာရိပုတ္တ, တံ ဝါစံ အပ္ပဟာယ တံ စိတ္တံ အပ္ပဟာယ တံ ဒိဋ္ဌိံ အပ္ပဋိနိဿဇ္ဇိတွာ ယထာဘ တံ နိက္ခိတ္တော ဧဝံ နိရယေ။ သေယျထာပိ, သာရိပုတ္တ, ဘိက္ခု သီလသမ္ပန္နော သမာဓိသမ္ပန္နော ပညာသမ္ပန္နော ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ အညံ အာရာဓေယျ, ဧဝံ သမ္ပဒမိဒံ, သာရိပုတ္တ, ဝဒာမိ ‘တံ ဝါစံ အပ္ပဟာယ တံ စိတ္တံ အပ္ပဟာယ တံ ဒိ ဋ္ဌိံ အပ္ပဋိနိဿဇ္ဇိတွာ ယထာဘတံ နိက္ခိတ္တော ဧဝံ နိရယေ’။

၁၅၅. ‘‘အဘိဇာနာမိ ခေါ ပနာဟံ, သာရိပုတ္တ, စတုရင်္ဂသမန္နာဂတံ ဗြဟ္မစရိယံ စရိတာ [စရိတွာ (က.)] – တပ ဿီ သုဒံ ဟောမိ ပရမတပဿီ, လူခေါ သုဒံ [လူခဿုဒံ (သီ. ပီ.)] ဟောမိ ပရမလူခော, ဇေဂုစ္ဆီ သုဒံ ဟောမိ ပရမဇေ ဂုစ္ဆီ, ပဝိဝိတ္တော သုဒံ [ပဝိဝိတ္တဿုဒံ (သီ. ပီ.)] ဟောမိ ပရမပဝိဝိတ္တော ။ တတြာဿု မေ ဣဒံ, သာရိပုတ္တ, တ ပဿိတာယ ဟောတိ – အစေလကော ဟောမိ မုတ္တာစာရော ဟတ္ထာပလေခနော [ဟတ္ထာဝလေခနော (သျာ.)] , န ဧဟိဘဒ္ဒန္တိကော န တိဋ္ဌဘဒ္ဒန္တိကော; နာဘိဟဋံ န ဥဒ္ဒိဿကတံ န နိမန္တနံ သာဒိယာမိ။ သော န ကုမ္ဘိမုခါ ပဋိဂ္ဂ ဏှာမိ, န ကဠောပိမုခါ ပဋိဂ္ဂဏှာမိ, န ဧဠကမန္တရံ, န ဒဏ္ဍမန္တရံ, န မုသလမန္တရံ, န ဒွိန္နံ ဘုဉ္ဇမာနာနံ, န ဂ ဗ္ဘိနိယာ, န ပာယမာနာယ [ပာယန္တိယာ (က.)] , န ပုရိသန္တရဂတာယ, န သင်္ကိတ္တီသု, န ယတ္ထ သာ ဥပဋ္ဌိတော ဟောတိ, န ယတ္ထ မက္ခိကာ သဏ္ဍသဏ္ဍစာရိနီ; န မစ္ဆံ န မံသံ န သုရံ န မေရယံ န ထုသောဒကံ ပိဝါမိ; သော ဧကာ ဂါရိကော ဝါ ဟောမိ ဧကာလောပိကော, ဒွါဂါရိကော ဝါ ဟောမိ ဒွါလောပိကော။ပေ.။ သတ္တာဂါရိကော ဝါ ဟောမိ သတ္တာလောပိကော; ဧကိဿာပိ ဒတ္တိယာ ယာပေမိ, ဒွီဟိပိ ဒတ္တီဟိ ယာပေမိ။ပေ.။ သတ္တဟိပိ ဒတ္တီဟိ ယာပေမိ; ဧကာဟိကမ္ပိ အာဟာရံ အာဟာရေမိ, ဒွီဟိကမ္ပိ အာဟာရံ အာဟာရေမိ။ပေ.။ သတ္တာဟိကမ္ပိ အာဟာရံ အာဟာရေမိ; ဣတိ ဧဝရူပံ အဒ္ဓမာသိကမ္ပိ ပရိယာယဘတ္တဘောဇနာနုယောဂမနုယုတ္တော ဝိဟရာမိ။

‘‘သော သာကဘက္ခော ဝါ ဟောမိ, သာမာကဘက္ခော ဝါ ဟောမိ, နီဝါရဘက္ခော ဝါ ဟောမိ, ဒဒ္ဒုလဘက္ခော ဝါ ဟောမိ, ဟဋဘက္ခော ဝါ ဟောမိ, ကဏဘက္ခော ဝါ ဟောမိ, အာစာမဘက္ခော ဝါ ဟောမိ , ပိညာကဘက္ခော ဝါ ဟော မိ, တိဏဘက္ခော ဝါ ဟောမိ, ဂောမယဘက္ခော ဝါ ဟောမိ, ဝနမူလဖလာဟာရော ယာပေမိ ပဝတ္တဖလဘောဇီ။

‘‘သော သာဏာနိပိ ဓာရေမိ, မသာဏာနိပိ ဓာရေမိ, ဆဝဒုဿာနိပိ ဓာရေမိ, ပံသုကူလာနိပိ ဓာရေမိ, တိရီဋာနိပိ ဓာရေ မိ, အဇိနမ္ပိ ဓာရေမိ, အဇိနက္ခိပမ္ပိ ဓာရေမိ, ကုသစီရမ္ပိ ဓာရေမိ, ဝါကစီရမ္ပိ ဓာရေမိ, ဖလကစီရမ္ပိ ဓာရေမိ, ကေသက မ္ဗလမ္ပိ ဓာရေမိ, ဝါဠကမ္ဗလမ္ပိ ဓာရေမိ, ဥလူကပက္ခမ္ပိ ဓာရေမိ; ကေသမဿုလောစကောပိ ဟောမိ ကေသမဿု လောစနာနုယောဂမနုယုတ္တော; ဥဗ္ဘဋ္ဌကောပိ ဟောမိ အာသနပဋိက္ခိတ္တော; ဥက္ကုဋိကောပိ ဟောမိ ဥက္ကုဋိကပ္ပ ဓာနမနုယုတ္တော; ကဏ္ဋကာပဿယိကောပိ ဟောမိ ကဏ္ဋကာပဿယေ သေယျံ ကပ္ပေမိ [ဣမဿာနန္တရေ အညောပိ ကောစိ ပါဌပဒေသော အညေသု အာဇီဝကဝတဒီပကသုတ္တေသု ဒိဿတိ]; သာယတတိယကမ္ပိ ဥဒကောရော ဟနာနုယောဂမနုယုတ္တော ဝိဟရာမိ – ဣတိ ဧဝရူပံ အနေကဝိဟိတံ ကာယဿ အာတာပနပရိတာပနာနုယောဂမနုယုတ္ တော ဝိဟရာမိ။ ဣဒံသု မေ, သာရိပုတ္တ, တပဿိတာယ ဟောတိ။

၁၅၆. ‘‘တတြာဿု မေ ဣဒံ, သာရိပုတ္တ, လူခဿိံ ဟောတိ – နေကဝဿဂဏိကံ ရဇောဇလ္လံ ကာယေ သန္နိစိ တံ ဟောတိ ပပဋိကဇာတံ။ သေယျထာပိ, သာရိပုတ္တ, တိန္ဒုကခါဏု နေကဝဿဂဏိကော သန္နိစိတော ဟောတိ ပပဋိ ကဇာတော, ဧဝမေဝဿု မေ, သာရိပုတ္တ, နေကဝဿဂဏိကံ ရဇောဇလ္လံ ကာယေ သန္နိစိတံ ဟောတိ ပပဋိကဇာတံ။ တဿ မယှံ, သာရိပုတ္တ, န ဧဝံ ဟောတိ – ‘အဟော ဝတာဟံ ဣမံ ရဇောဇလ္လံ ပါဏိနာ ပရိမဇ္ဇေယျံ, အညေ ဝါ ပန မေ ဣမံ ရဇောဇလ္လံ ပါဏိနာ ပရိမဇ္ဇေယျု’န္တိ။ ဧဝမ္ပိ မေ, သာရိပုတ္တ , န ဟောတိ။ ဣဒံသု မေ, သာရိပုတ္တ, လူခဿိံ ဟောတိ။

‘‘တတြာဿု မေ ဣဒံ, သာရိပုတ္တ, ဇေဂုစ္ဆိဿိံ ဟောတိ – သော ခေါ အဟံ, သာရိပုတ္တ, သတောဝ အဘိက္က ကမာမိ, သတောဝ ပဋိက္ကမာမိ, ယာဝ ဥဒကဗိန္ဒုမှိပိ မေ ဒယာ ပစ္စုပဋ္ဌိတာ ဟောတိ – ‘မာဟံ ခုဒ္ဒကေ ပါဏေ ဝိသမ ဂတေ သင်္ဃာတံ အာပာဒေသိ’န္တိ။ ဣဒံသု မေ, သာရိပုတ္တ, ဇေဂုစ္ဆိဿိံ ဟောတိ။

“တတ္ရာသ္သု မေ ဣဒံ, သာရိပုတ္တ, ပဝိဝိတ္တသ္မိံ ဟောတိ – သော ခေါ အဟံ, သာရိပုတ္တ, အညတရံ အရညာယတနံ အဇ္ဈောဂဟေတွာ ဝိဟရာမိ။ ယဒါ ပဿာမိ ဂေါပါလကံ ဝါ ပသုပါလကံ ဝါ တိဏဟာရကံ ဝါ ကဋ္ဌဟာရကံ ဝါ ဝနကမ္မိကံ ဝါ, ဝနေန ဝနံ ဂဟနေန ဂဟနံ နိန္နေန နိန္နံ ထလေန ထလံ သံပတာမိ [ပပတာမိ (သီ. သျာ. ပီ.)] ။ တံ ကိဿ ဟေတု? မာ မံ တေ အဒ္ဒသံသု အဟဉ္စ မာ တေ အဒ္ဒသန္တိ။ သေယျထာပိ, သာရိပုတ္တ, အာရညကော မဂေါ မနုဿေ ဒိသွာ ဝနေန ဝနံ ဂဟနေန ဂဟနံ နိန္နေန နိန္နံ ထလေန ထလံ သံပတတိ, ဧဝမေဝ ခေါ အဟံ, သာရိပုတ္တ, ယဒါ ပဿာမိ ဂေါပါလကံ ဝါ ပသုပါလကံ ဝါ တိဏဟာရကံ ဝါ ကဋ္ဌဟာရကံ ဝါ ဝနကမ္မိကံ ဝါ ဝနေန ဝနံ ဂဟနေန ဂဟနံ နိန္နေန နိန္နံ ထလေန ထလံ သံပတာမိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? မာ မံ တေ အဒ္ဒသံသု အဟဉ္စ မာ တေ အဒ္ဒသန္တိ။ ဣဒံသု မေ, သာရိပုတ္တ, ပဝိဝိတ္တသ္မိံ ဟောတိ။

“သော ခေါ အဟံ, သာရိပုတ္တ, ယေ တေ ဂေါဋ္ဌာ ပဋ္ဌိတဂါဝေါ အပဂတဂေါပါလကာ, တတ္ထ စတုက္ကုဏ္ဍိကော ဥပသင်္ကမိတွာ ယာနိ တာနိ ဝစ္ဆကာနံ တရုဏကာနံ ဓေနုပကာနံ ဂေါမယာနိ တာနိ သုဒံ အာဟာရေမိ။ ယာဝကီဝဉ္စ မေ , သာရိပုတ္တ, သကံ မုတ္တကရီသံ အပရိယာဒိန္နံ ဟောတိ, သကံယေဝ သုဒံ မုတ္တကရီသံ အာဟာရေမိ။ ဣဒံသု မေ, သာရိပုတ္တ, မဟာဝိကဋဘောဇနသ္မိံ ဟောတိ။

၁၅၇. “သော ခေါ အဟံ, သာရိပုတ္တ, အညတရံ ဘိံသနကံ ဝနသဏ္ဍံ အဇ္ဈောဂဟေတွာ ဝိဟရာမိ။ တတြာသု သုဒံ, သာရိပုတ္တ, ဘိံသနကဿ ဝနသဏ္ဍဿ ဘိံသနကတသ္မိံ ဟောတိ – ယော ကောစိ အဝီတရာဂေါ တံ ဝနသဏ္ဍံ ပဝိသတိ, ယေဘုယျေန လောမာနိ ဟံသန္တိ။ သော ခေါ အဟံ, သာရိပုတ္တ, ယာ တာ ရတ္တိယော သီတာ ဟေမန္တိကာ အန္တရဋ္ဌကာ ဟိမပါတသမယာ [အန္တရဋ္ဌကေ ဟိမပါတသမယေ (သီ. ပီ.)] တထာရူပာသု ရတ္တီသု ရတ္တိံ အဗ္ဘောကာသေ ဝိဟရာမိ, ဒိဝာ ဝနသဏ္ဍေ; ဂိမှာနံ ပစ္ဆိမေ မာသေ ဒိဝာ အဗ္ဘောကာသေ ဝိဟရာမိ, ရတ္တိံ ဝနသဏ္ဍေ။ အပိဿု မံ, သာရိပုတ္တ, အယံ အနစ္ဆရိယဂါထာ ပဋိဘာသိ ပုဗ္ဗေ အဿုတပုဗ္ဗာ –

> “သောတတ္တော သောသိန္နော [သောသီနော (သီ. ပီ. က.)၊ သောသိနော (သျာ.)၊ သောသိန္ဒော (သဒ္ဒနီတိ)]
> စေကော ဘိံသနကေ ဝနေ။
> နဂ္ဂေါ န စဂ္ဂိမာသီနော၊ ဧသနာပသုတော မုနီ”တိ။

“သော ခေါ အဟံ, သာရိပုတ္တ, သုသာနေ သေယျံ ကပ္ပေမိ ဆဝဋ္ဌိကာနိ ဥပဓာယ။ အပိဿု မံ, သာရိပုတ္တ, ဂါမဏ္ဍလာ [ဂေါမဏ္ဍလာ (ဗဟူသု) စရိယာပိဋကအဋ္ဌကထာ သံသန္ဒေတဗ္ဗာ] ဥပသင်္ကမိတွာ ဩဋ္ဌုဘန္တိပိ, ဩမုတ္တေန္တိပိ, ပံသုကေနပိ ဩကိရန္တိ, ကဏ္ဏသောတေသုပိ သလာကံ ပဝေသေန္တိ။ န ခေါ ပနာဟံ, သာရိပုတ္တ, အဘိဇာနာမိ တေသု ပါပကံ စိတ္တံ ဥပ္ပာဒေတာ။ ဣဒံသု မေ, သာရိပုတ္တ, ဥပေက္ခာဝိဟာရသ္မိံ ဟောတိ။

၁၅၈. “သန္တိ ခေါ ပန, သာရိပုတ္တ, ဧကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ဧဝံဝါဒိနော ဧဝံဒိဋ္ဌိနော – ‘အာဟာရေန သုဒ္ဓီ’တိ။ တေ ဧဝမာဟံသု – ‘ကောလေဟိ ယာပေမာ’တိ။ တေ ကောလမ္ပိ ခါဒန္တိ, ကောလစုဏ္ဏမ္ပိ ခါဒန္တိ, ကောလောဒကမ္ပိ ပိဝန္တိ – အနေကဝိဟိတမ္ပိ ကောလဝိကတိံ ပရိဘုဉ္ဇန္တိ။ အဘိဇာနာမိ ခေါ ပနာဟံ, သာရိပုတ္တ, ဧကံယေဝ ကောလံ အာဟာရံ အာဟာရိတာ။ သိယာ ခေါ ပန တေ, သာရိပုတ္တ, ဧဝမဿ – ‘မဟာ နူန တေန သမယေန ကောလော အဟောသီ’တိ။ န ခေါ ပနေတံ, သာရိပုတ္တ, ဧဝံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ တဒါပိ ဧတပရမောယေဝ ကောလော အဟောသိ သေယျထာပိ ဧတရဟိ။ တဿ မယှံ, သာရိပုတ္တ, ဧကံယေဝ ကောလံ အာဟာရံ အာဟာရယတော အဓိမတ္တကသိမာနံ ပတ္တော ကာယော ဟောတိ။ သေယျထာပိ နာမ အာသီတိကပဗ္ဗာနိ ဝါ ကာဠပဗ္ဗာနိ ဝါ, ဧဝမေဝဿု မေ အင်္ဂပစ္စင်္ဂာနိ ဘဝန္တိ တာယေဝပ္ပာဟာရတာယ။ သေယျထာပိ နာမ ဩဋ္ဌပဒံ, ဧဝမေဝဿု မေ အာနိသဒံ ဟောတိ တာယေဝပ္ပာဟာရတာယ။ သေယျထာပိ နာမ ဝဋ္ဋနာဝဠီ, ဧဝမေဝဿု မေ ပိဋ္ဌိကဏ္ဋကော ဥန္နတာဝနတော ဟောတိ တာယေဝပ္ပာဟာရတာယ။ သေယျထာပိ နာမ ဇရသာလာယ ဂေါပါနသိယော ဩလုဂ္ဂဝိလုဂ္ဂါ ဘဝန္တိ, ဧဝမေဝဿု မေ ဖာသုဠိယော ဩလုဂ္ဂဝိလုဂ္ဂါ ဘဝန္တိ တာယေဝပ္ပာဟာရတာယ။ သေယျထာပိ နာမ ဂမ္ဘီရေ ဥဒပါနေ ဥဒကတာရကာ ဂမ္ဘီရဂတာ ဩက္ခာယိကာ ဒိဿန္တိ, ဧဝမေဝဿု မေ အက္ခိကူပေသု အက္ခိတာရကာ ဂမ္ဘီရဂတာ ဩက္ခာယိကာ ဒိဿန္တိ တာယေဝပ္ပာဟာရတာယ။ သေယျထာပိ နာမ တိတ္တကာလာဗု အာမကစ္ဆိန္နော ဝါတာတပေန သံဖုဋိတော [သမ္ဖုသိတော (သျာ.), သံပုဋိတော (ပီ. က.) ဧတ္ထ သံဖုဋိတောတိ သင်္ကုစိတောတိ အတ္ထော] ဟောတိ သမ္မိလာတော, ဧဝမေဝဿု

မေ သီသစ္စဝိ သံဖုဋ္ဌိတာ ဟောတိ သမ္မိလာတာ တာယေဝပ္ပဟာရတာယ။ သော ခော အဟံ, သာရိပုတ္တ, ‘ဥဒရစ္ဆဝိံ ပရိမသိဿာမီ’တိ ပိဋ္ဌိကဏ္ဋကံယေဝ ပရိဂ္ဂဏှာမိ, ‘ပိဋ္ဌိကဏ္ဋကံ ပရိမသိဿာမီ’တိ ဥဒရစ္ဆဝိံယေဝ ပရိဂ္ဂဏှာမိ, ယာဝဿု မေ, သာရိပုတ္တ, ဥဒရစ္ဆဝိ ပိဋ္ဌိကဏ္ဋကံ အလ္လီနာ ဟောတိ တာယေဝပ္ပဟာရတာယ။ သော ခော အဟံ, သာရိပုတ္တ, ‘ဝစ္စံ ဝါ မုတ္တံ ဝါ ကရိဿာမီ’တိ တတ္ထေဝ အဝကုဇ္ဇော ပပတာမိ တာယေဝပ္ပဟာရတာယ။ သော ခော အဟံ, သာရိပုတ္တ, တမေဝ ကာယံ အဿာသေန္တော ပါဏိနာ ဂတ္တာနိ အနောမဇ္ဇာမိ။ တဿ မယှံ, သာရိပုတ္တ, ပါဏိနာ ဂတ္တာနိ အနောမဇ္ဇတော ပူတိမူလာနိ လောမာနိ ကာယသ္မာ ပတန္တိ တာယေဝပ္ပဟာရတာယ။

၁၅၉. “သန္တိ ခေါ ပန, သာရိပုတ္တ, ဧကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ဧဝံဝါဒိနော ဧဝံဒိဋ္ဌိနော – ‘အာဟာရေန သုဒ္ဓီ’တိ။ တေ ဧဝမာဟံသု – ‘မုဂ္ဂေဟိ ယာပေမ။ပေ.။ တိလေဟိ ယာပေမ။ပေ.။ တဏ္ဍုလေဟိ ယာပေမာ’တိ။ တေ တဏ္ဍုလမ္ပိ ခါဒန္တိ, တဏ္ဍုလစုဏ္ဏမ္ပိ ခါဒန္တိ, တဏ္ဍုလောဒကမ္ပိ ပိဝန္တိ – အနေကဝိဟိတမ္ပိ တဏ္ဍုလဝိကတိံ ပရိဘုဉ္ဇန္တိ။ အဘိဇာနာမိ ခေါ ပနာဟံ, သာရိပုတ္တ, ဧကံယေဝ တဏ္ဍုလံ အာဟာရံ အာဟာရိတာ။ သိယာ ခေါ ပန တေ, သာရိပုတ္တ, ဧဝမဿ – ‘မဟာ နူန တေန သမယေန တဏ္ဍုလော အဟောသီ’တိ။ န ခေါ ပနေတံ, သာရိပုတ္တ, ဧဝံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ တဒါပိ ဧတပရမောယေဝ တဏ္ဍုလော အဟောသိ , သေယျထာပိ ဧတရဟိ။ တဿ မယှံ, သာရိပုတ္တ, ဧကံယေဝ တဏ္ဍုလံ အာဟာရံ အာဟာရယတော အဓိမတ္တကသိမာနံ ပတ္တော ကာယော ဟောတိ။ သေယျထာပိ နာမ အာသီတိကပဗ္ဗာနိ ဝါ ကာဠပဗ္ဗာနိ ဝါ, ဧဝမေဝဿု မေ အင်္ဂပစ္စင်္ဂါနိ ဘဝန္တိ တာယေဝပ္ပဟာရတာယ။ သေယျထာပိ နာမ ဩဋ္ဌပဒံ, ဧဝမေဝဿု မေ အာနိသဒံ ဟောတိ တာယေဝပ္ပဟာရတာယ။ သေယျထာပိ နာမ ဝဋ္ဋနာဝဠီ, ဧဝမေဝဿု မေ ပိဋ္ဌိကဏ္ဋကော ဥန္နတာဝနတော ဟောတိ တာယေဝပ္ပဟာရတာယ။ သေယျထာပိ နာမ ဇရသာလာယ ဂေါပါနသိယော ဩလုဂ္ဂဝိလုဂ္ဂါ ဘဝန္တိ, ဧဝမေဝဿု မေ ဖာသုဠိယော ဩလုဂ္ဂဝိလုဂ္ဂါ ဘဝန္တိ တာယေဝပ္ပဟာရတာယ။ သေယျထာပိ နာမ ဂမ္ဘီရေ ဥဒပါနေ ဥဒကတာရကာ ဂမ္ဘီရဂတာ ဩက္ခာယိကာ ဒိဿန္တိ, ဧဝမေဝဿု မေ အက္ခိကူပေသု အက္ခိတာရကာ ဂမ္ဘီရဂတာ ဩက္ခာယိကာ ဒိဿန္တိ တာယေဝပ္ပဟာရတာယ။ သေယျထာပိ နာမ တိတ္တကာလာဗု အာမကစ္ဆိန္နော ဝါတာတပေန သံဖုဋိတော ဟောတိ သမ္မိလာတော, ဧဝမေဝဿု မေ သီသစ္ဆဝိ သံဖုဋိတာ ဟောတိ သမ္မိလာတာ တာယေဝပ္ပဟာရတာယ။ သော ခော အဟံ, သာရိပုတ္တ, ‘ဥဒရစ္ဆဝိံ ပရိမသိဿာမီ’တိ ပိဋ္ဌိကဏ္ဋကံယေဝ ပရိဂ္ဂဏှာမိ, ‘ပိဋ္ဌိကဏ္ဋကံ ပရိမသိဿာမီ’တိ ဥဒရစ္ဆဝိံယေဝ ပရိဂ္ဂဏှာမိ။ ယာဝဿု မေ, သာရိပုတ္တ, ဥဒရစ္ဆဝိ ပိဋ္ဌိကဏ္ဋကံ အလ္လီနာ ဟောတိ တာယေဝပ္ပဟာရတာယ။ သော ခော အဟံ, သာရိပုတ္တ, ‘ဝစ္စံ ဝါ မုတ္တံ ဝါ ကရိဿာမီ’တိ တတ္ထေဝ အဝကုဇ္ဇော ပပတာမိ တာယေဝပ္ပဟာရတာယ။ သော ခော အဟံ, သာရိပုတ္တ, တမေဝ ကာယံ အဿာသေန္တော ပါဏိနာ ဂတ္တာနိ အနောမဇ္ဇာမိ။ တဿ မယှံ, သာရိပုတ္တ, ပါဏိနာ ဂတ္တာနိ အနောမဇ္ဇတော ပူတိမူလာနိ လောမာနိ ကာယသ္မာ ပတန္တိ တာယေဝပ္ပဟာရတာယ။

“တာယပိ ခော အဟံ, သာရိပုတ္တ, ဣရိယာယ တာယ ပဋိပဒါယ တာယ ဒုက္ကရကာရိကာယ နာဇ္ဈဂမံ ဥတ္တရိံ မနုဿဓမ္မာ အလမရိယဉာဏဒဿနဝိသေသံ။ တံ ကိဿ ဟေတု? ဣမိဿာယေဝ အရိယာယ ပညာယ အနဓိဂမာ, ယာယံ အရိယာ ပညာ အဓိဂတာ အရိယာ နိယျာနိကာ, နိယျာတိ တက္ကရဿ သမ္မာ ဒုက္ခက္ခယာယ။

၁၆၀. “သန္တိ ခေါ ပန, သာရိပုတ္တ, ဧကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ဧဝံဝါဒိနော ဧဝံဒိဋ္ဌိနော – ‘သံသာရေန သုဒ္ဓီ’တိ။ န ခေါ ပန သော [န ခေါ ပနေသော (သီ. သျာ.)] , သာရိပုတ္တ, သံသာရော သုလဘရူပေါ ယော မယာ အသံသရိတပုဗ္ဗော ဣမိနာ ဒီဃေန အဒ္ဓုနာ, အညတြ သုဒ္ဓါဝါသေဟိ ဒေဝေဟိ။ သုဒ္ဓါဝါသေ စာဟံ, သာရိပုတ္တ, ဒေဝေ သံသရေယျံ, နယိမံ လောကံ ပုနရာဂစ္ဆေယျံ။

“သန္တိ ခေါ ပန, သာရိပုတ္တ, ဧကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ဧဝံဝါဒိနော ဧဝံဒိဋ္ဌိနော – ‘ဥပပတ္တိယာ သုဒ္ဓီ’တိ။ န ခေါ ပန သာ, သာရိပုတ္တ , ဥပပတ္တိ သုလဘရူပါ ယာ မယာ အနုပပန္နပုဗ္ဗာ ဣမိနာ ဒီဃေန အဒ္ဓုနာ, အညတြ သုဒ္ဓါဝါသေဟိ ဒေဝေဟိ။ သုဒ္ဓါဝါသေ စာဟံ, သာရိပုတ္တ, ဒေဝေ ဥပပဇ္ဇေယျံ, နယိမံ လောကံ ပုနရာဂစ္ဆေယျံ။

“သန္တိ ခေါ ပန, သာရိပုတ္တ, ဧကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ဧဝံဝါဒိနော ဧဝံဒိဋ္ဌိနော – ‘အာဝါသေန သုဒ္ဓီ’တိ။ န ခေါ ပန သော, သာရိပုတ္တ, အာဝါသော သုလဘရူပေါ ယော မယာ အနာဝုဋ္ဌပုဗ္ဗော [အနာဝုတ္ထပုဗ္ဗော (သီ. ပီ.)] ဣ

မိနာ ဒီဃေန အဒ္ဓုနာ, အညတြ သုဒ္ဓာဝါသေဟိ ဒေဝေဟိ။ သုဒ္ဓာဝါသေ စာဟံ, သာရိပုတ္တ, ဒေဝေ အာဝသေယျံ, န ယိမံ လောကံ ပုနရာဂစ္ဆေယျံ။

“သန္တိ ခေါ ပန, သာရိပုတ္တ, ဧကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ဧဝံဝါဒိနော ဧဝံဒိဋ္ဌိနော – ‘ယညေန သုဒ္ဓီ’တိ။ န ခေါ ပန သော, သာရိပုတ္တ, ယညော သုလဘရူပေါ ယော မယာ အယိဋ္ဌပုဗ္ဗော ဣမိနာ ဒီဃေန အဒ္ဓုနာ, တဉ္စ ခေါ ရညာ ဝါ သတာ ခတ္တိယေန မုဒ္ဓါဝသိတ္တေန ဗြာဟ္မဏေန ဝါ မဟာသာလေန။

“သန္တိ ခေါ ပန, သာရိပုတ္တ, ဧကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ဧဝံဝါဒိနော ဧဝံဒိဋ္ဌိနော – ‘အဂ္ဂိပရိစရိယာယ သုဒ္ဓီ’တိ။ န ခေါ ပန သော, သာရိပုတ္တ, အဂ္ဂိ သုလဘရူပေါ ယော မယာ အပရိစိဏ္ဏပုဗ္ဗော ဣမိနာ ဒီဃေန အဒ္ဓုနာ, တဉ္စ ခေါ ရညာ ဝါ သတာ ခတ္တိယေန မုဒ္ဓါဝသိတ္တေန ဗြာဟ္မဏေန ဝါ မဟာသာလေန။

၁၆၁. “သန္တိ ခေါ ပန, သာရိပုတ္တ, ဧကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ဧဝံဝါဒိနော ဧဝံဒိဋ္ဌိနော – ‘ယာဝဒေဝါယံ ဘဝံ ပုရိသော ဒဟရော ဟောတိ ယုဝါ သုသုကာဠကေသော ဘဒြေန ယောဗ္ဗနေန သမန္နာဂတော ပဌမေန ဝယသာ တာဝဒေဝ ပရမေန ပညာဝေယျတ္တိယေန သမန္နာဂတော ဟောတိ။ ယတော စ ခေါ အယံ ဘဝံ ပုရိသော ဇိဏ္ဏော ဟောတိ ဝုဒ္ဓော မဟလ္လကော အဒ္ဓဂတော ဝယောအနုပ္ပတ္တော, အာသီတိကော ဝါ နာဝုတိကော ဝါ ဝဿသတိကော ဝါ ဇာတိယာ, အထ တမှာ ပညာဝေယျတ္တိယာ, ပရိဟာယတီ’တိ။ န ခေါ ပနေတံ, သာရိပုတ္တ , ဧဝံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ အဟံ ခေါ ပန, သာရိပုတ္တ, ဧတရဟိ ဇိဏ္ဏော ဝုဒ္ဓော မဟလ္လကော အဒ္ဓဂတော ဝယောအနုပ္ပတ္တော, အာသီတိကော မေ ဝယော ဝတ္တတိ။ ဣဓ မေ အဿု, သာရိပုတ္တ, စတ္တာရော သာဝကာ ဝဿသတာယုကာ ဝဿသတဇီဝိနော, ပရမာယ သတိယာ စ ဂတိယာ စ ဓိတိယာ စ သမန္နာဂတာ ပရမေန စ ပညာဝေယျတ္တိယေန။ သေယျထာပိ, သာရိပုတ္တ, ဒဠှဓမ္မာ [ဒဠှဓမ္မော (ဗဟူသု) ဋီကာ စ မောဂ္ဂလ္လာနဗျာကရဏံ စ ဩလောကေတဗ္ဗံ] ဓနုဂ္ဂဟော သိက္ခိတော ကတဟတ္ထော ကတူပါသနော လဟုကေန အသနေန အပ္ပကသိရေနေဝ တိရိယံ တာလစ္ဆာယံ အတိပါတေယျ, ဧဝံ အဓိမတ္တသတိမန္တော ဧဝံ အဓိမတ္တဂတိမန္တော ဧဝံ အဓိမတ္တဓိတိမန္တော ဧဝံ ပရမေန ပညာဝေယျတ္တိယေန သမန္နာဂတာ။ တေ မံ စတုန္နံ သတိပဋ္ဌာနာနံ ဥပါဒါယုပါဒါယ ပဉှံ ပုစ္ဆေယျုံ, ပုဋ္ဌော ပုဋ္ဌော စာဟံ တေသံ ဗျာကရေယျံ, ဗျာကတဉ္စ မေ ဗျာကတတော ဓာရေယျုံ, န စ မံ ဒုတိယကံ ဥတ္တရိ ပဋိပုစ္ဆေယျုံ။ အညတြ အသိတပီတခါယိတသာယိတာ အညတြ ဥစ္စာရပဿာဝကမ္မာ, အညတြ နိဒ္ဒါကိလမထပဋိဝိနောဒနာ အပရိယာဒိန္နာယေဝဿ, သာရိပုတ္တ, တထာဂတဿ ဓမ္မဒေသနာ, အပရိယာဒိန္နံယေဝဿ တထာဂတဿ ဓမ္မပဒဗျဉ္ဇနံ, အပရိယာဒိန္နံယေဝဿ တထာဂတဿ ပဉှပဋိဘာနံ ။ အထ မေ တေ စတ္တာရော သာဝကာ ဝဿသတာယုကာ ဝဿသတဇီဝိနော ဝဿသတဿ အစ္စယေန ကာလံ ကရေယျုံ။ မဉ္စကေန စေပိ မံ, သာရိပုတ္တ, ပရိဟရိဿထ, နေဝတ္ထိ တထာဂတဿ ပညာဝေယျတ္တိယဿ အညထတ္တံ။ ယံ ခေါ တံ [ယံ ခေါ ပနေတံ (သီ.)], သာရိပုတ္တ, သမ္မာ ဝဒမာနော ဝဒေယျ – ‘အသမ္မောဟဓမ္မော သတ္တော လောကေ ဥပ္ပန္နော ဗဟုဇနဟိတာယ ဗဟုဇနသုခါယ လောကာနုကမ္ပာယ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဒေဝမနုဿာန’န္တိ, မမေဝ တံ သမ္မာ ဝဒမာနော ဝဒေယျ ‘အသမ္မောဟဓမ္မော သတ္တော လောကေ ဥပ္ပန္နော ဗဟုဇနဟိတာယ ဗဟုဇနသုခါယ လောကာနုကမ္ပာယ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဒေဝမနုဿာန’”န္တိ။

၁၆၂. တေန ခေါ ပန သမယေန အာယသ္မာ နာဂသမာလော ဘဂဝတော ပိဋ္ဌိတော ဌိတော ဟောတိ ဘဂဝန္တံ ဗီဇယမာနော။ အထ ခေါ အာယသ္မာ နာဂသမာလော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – “အစ္ဆရိယံ, ဘန္တေ, အဗ္ဘုတံ, ဘန္တေ! အပိဟိ မေ, ဘန္တေ, ဣမံ ဓမ္မပရိယာယံ သုတွာ လောမာနိ ဟဋ္ဌာနိ။ ကောနာမော အယံ, ဘန္တေ, ဓမ္မပရိယာယော”တိ? “တသ္မာတိဟ တွံ, နာဂသမာလ, ဣမံ ဓမ္မပရိယာယံ လောမဟံသနပရိယာယော တွေဝ နံ ဓာရေဟီ”တိ။

ဣဒမဝေါစ ဘဂဝါ။ အတ္တမနော အာယသ္မာ နာဂသမာလော ဘဂဝတော ဘာသိတံ အဘိနန္ဒီတိ။

မဟာသီဟနာဒသုတ္တံ နိဋ္ဌိတံ ဒုတိယံ။

၃. မဟာဒုက္ခက္ခန္ဓသုတ္တံ

၁၆၃. ဝေံ မေ သုတံ – ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ဇေတဝနေ အနာထပိဏ္ဍိကဿ အာရာမေ။ အထ ခေါ သမ္ဗဟုလာ ဘိက္ခူ ပုဗ္ဗဏှသမယံ နိဝါသေတွာ ပတ္တစီဝရမာဒါယ သာဝတ္ထိံ ပိဏ္ဍာယ ပဝိသိံသု။ အထ ခေါ တေသံ ဘိက္ခူနံ ဧတဒဟောသိ – ''အတိပ္ပဂေ ခေါ တာဝ သာဝတ္ထိယံ ပိဏ္ဍာယ စရိတုံ, ယံ နူန မယံ ယေန အညတိတ္ထိယာနံ ပရိဗ္ဗာဇကာနံ အာရာမော တေနုပသင်္ကမေယျာမာ''တိ။ အထ ခေါ တေ ဘိက္ခူ ယေန အညတိတ္ထိယာနံ ပရိဗ္ဗာဇကာနံ အာရာမော တေနုပသင်္ကမိံသု; ဥပသင်္ကမိတွာ တေဟိ အညတိတ္ထိယေဟိ ပရိဗ္ဗာဇကေဟိ သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိံသု; သမ္မောဒနီယံ ကထံ သာရဏီယံ ဝီတိသာရေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိံသု။ ဧကမန္တံ နိသိန္နေ ခေါ တေ ဘိက္ခူ တေ အညတိတ္ထိယာ ပရိဗ္ဗာဇကာ ဧတဒဝေါစုံ – ''သမဏော, အာဝုသော, ဂေါတမော ကာမာနံ ပရိညံ ပညပေတိ, မယမ္ပိ ကာမာနံ ပရိညံ ပညပေမ; သမဏော, အာဝုသော, ဂေါတမော ရူပါနံ ပရိညံ ပညပေတိ, မယမ္ပိ ရူပါနံ ပရိညံ ပညပေမ; သမဏော, အာဝုသော, ဂေါတမော ဝေဒနာနံ ပရိညံ ပညပေတိ, မယမ္ပိ ဝေဒနာနံ ပရိညံ ပညပေမ; ဣဓ နော, အာဝုသော, ကော ဝိသေသော, ကော အဓိပ္ပယာသော, ကိံ နာနာကရဏံ သမဏဿ ဝါ ဂေါတမဿ အမှာကံ ဝါ – ယဒိဒံ ဓမ္မဒေသနာယ ဝါ ဓမ္မဒေသနံ, အနုသာသနိယာ ဝါ အနုသာသနိ''န္တိ? အထ ခေါ တေ ဘိက္ခူ တေသံ အညတိတ္ထိယာနံ ပရိဗ္ဗာဇကာနံ ဘာသိတံ နေဝ အဘိနန္ဒိံသု, နပ္ပဋိက္ကောသိံသု; အနဘိနန္ဒိတွာ အပ္ပဋိက္ကောသိတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ပက္ကမိံသု – ''ဘဂဝတော သန္တိကေ ဧတဿ ဘာသိတဿ အတ္ထံ အာဇာနိဿာမာ''တိ။

၁၆၄. အထ ခေါ တေ ဘိက္ခူ သာဝတ္ထိယံ ပိဏ္ဍာယ စရိတွာ ပစ္ဆာဘတ္တံ ပိဏ္ဍပါတပဋိက္ကန္တာ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိံသု; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိံသု။ ဧကမန္တံ နိသိန္နာ ခေါ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစုံ – ''ဣဓ မယံ, ဘန္တေ, ပုဗ္ဗဏှသမယံ နိဝါသေတွာ ပတ္တစီဝရမာဒါယ သာဝတ္ထိံ ပိဏ္ဍာယ ပဝိသိမှ။ တေသံ နော, ဘန္တေ, အမှာကံ ဧတဒဟောသိ – 'အတိပ္ပဂေ ခေါ တာဝ သာဝတ္ထိယံ ပိဏ္ဍာယ စရိတုံ, ယံ နူန မယံ ယေန အညတိတ္ထိယာနံ ပရိဗ္ဗာဇကာနံ အာရာမော တေနုပသင်္ကမေယျာမာ'တိ။ အထ ခေါ မယံ, ဘန္တေ, ယေန အညတိတ္ထိယာနံ ပရိဗ္ဗာဇကာနံ အာရာမော တေနုပသင်္ကမိမှ; ဥပသင်္ကမိတွာ တေဟိ အညတိတ္ထိယေဟိ ပရိဗ္ဗာဇကေဟိ သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိမှ; သမ္မောဒနီယံ ကထံ သာရဏီယံ ဝီတိသာရေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိမှ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နေ ခေါ အမှေ, ဘန္တေ, တေ အညတိတ္ထိယာ ပရိဗ္ဗာဇကာ ဧတဒဝေါစုံ – 'သမဏော, အာဝုသော, ဂေါတမော ကာမာနံ ပရိညံ ပညပေတိ, မယမ္ပိ ကာမာနံ ပရိညံ ပညပေမ ။ သမဏော, အာဝုသော, ဂေါတမော ရူပါနံ ပရိညံ ပညပေတိ, မယမ္ပိ ရူပါနံ ပရိညံ ပညပေမ။ သမဏော, အာဝုသော, ဂေါတမော ဝေဒနာနံ ပရိညံ ပညပေတိ, မယမ္ပိ ဝေဒနာနံ ပရိညံ ပညပေမ။ ဣဓ နော, အာဝုသော, ကော ဝိသေသော, ကော အဓိပ္ပယာသော, ကိံ နာနာကရဏံ သမဏဿ ဝါ ဂေါတမဿ အမှာကံ ဝါ, ယဒိဒံ ဓမ္မဒေသနာယ ဝါ ဓမ္မဒေသနံ အနုသာသနိယာ ဝါ အနုသာသနိ'န္တိ။ အထ ခေါ မယံ, ဘန္တေ, တေသံ အညတိတ္ထိယာနံ ပရိဗ္ဗာဇကာနံ ဘာသိတံ နေဝ အဘိနန္ဒိမှ, နပ္ပဋိက္ကောသိမှ; အနဘိနန္ဒိတွာ အပ္ပဋိက္ကောသိတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ပက္ကမိမှ – 'ဘဂဝတော သန္တိကေ ဧတဿ ဘာသိတဿ အတ္ထံ အာဇာနိဿာမာ'''တိ။

၁၆၅. ''ဧဝံဝါဒိနော, ဘိက္ခဝေ, အညတိတ္ထိယာ ပရိဗ္ဗာဇကာ ဧဝမဿု ဝစနီယာ – 'ကော ပနာဝုသော, ကာမာနံ အဿာဒော, ကော အာဒီနဝေါ, ကိံ နိဿရဏံ? ကော ရူပါနံ အဿာဒော, ကော အာဒီနဝေါ, ကိံ နိဿရဏံ? ကော ဝေဒနာနံ အဿာဒော, ကော အာဒီနဝေါ, ကိံ နိဿရဏ'န္တိ? ဧဝံ ပုဋ္ဌာ, ဘိက္ခဝေ, အညတိတ္ထိယာ ပရိဗ္ဗာဇကာ န စေဝ သမ္ပာယိဿန္တိ, ဥတ္တရိဉ္စ ဝိဃာတံ အာပဇ္ဇိဿန္တိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? ယထာ တံ, ဘိက္ခဝေ, အဝိသယသ္မိံ။ နာဟံ တံ, ဘိက္ခဝေ, ပဿာမိ သဒေဝကေ လောကေ သမာရကေ သဗြဟ္မကေ သဿမဏဗြာဟ္မဏိယာ ပဇာယ သဒေဝမနုဿာယ ယော ဣမေသံ ပဉှာနံ ဝေယျာကရဏေန စိတ္တံ အာရာဓေယျ, အညတြ တထာဂတေန ဝါ တထာဂတသာဝကေန ဝါ, ဣတော ဝါ ပန သုတွာ။

၁၆၆. ''ကော စ, ဘိက္ခဝေ, ကာမာနံ အဿာဒော? ပဉ္စိမေ, ဘိက္ခဝေ, ကာမဂုဏာ။ ကတမေ ပဉ္စ? စက္ခုဝိညေယျာ ရူပါ ဣဋ္ဌာ ကန္တာ မနာပါ ပိယရူပါ ကာမူပသံဟိတာ ရဇနီယာ, သောတဝိညေယျာ သဒ္ဒါ။ပေ.။ ဃာနဝိညေယျာ ဂန္ဓာ ။ ဇိဝှာဝိညေယျာ ရသာ။ ကာယဝိညေယျာ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာ ဣဋ္ဌာ ကန္တာ မနာပါ ပိယရူပါ ကာမူပသံဟိတာ ရဇနီယာ – ဣမေ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ပဉ္စ ကာမဂုဏာ။ ယံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဣမေ ပဉ္စ ကာမဂုဏေ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ သုခံ သောမနဿံ – အယံ ကာမာနံ အဿာဒော။

၁၆၇. ‘‘ကော စ, ဘိက္ခဝေ, ကာမာနံ အာဒီနဝေါ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ကုလပုတ္တော ယေန သိပ္ပဋ္ဌာနေန ဇီဝိကံ ကပ္ပေတိ – ယဒိ မုဒ္ဒာယ ယဒိ ဂဏနာယ ယဒိ သင်္ခါနေန [သင်္ခာယ (က.)] ယဒိ ကသိယာ ယဒိ ဝဏိဇ္ဇာယ ယဒိ ဂေါရက္ခေန ယဒိ ဣဿတ္ထေန ယဒိ ရာဇပေါရိသေန ယဒိ သိပ္ပညတရေန – သီတဿ ပုရက္ခတော ဥဏှဿ ပုရက္ခတော ဍံသမကသဝါတာတပသရီသပသမ္ဖဿေဟိ ရိဿမာနော [ရုဇ္ဇမာနော (က.), သမ္ဖဿမာနော (စူဠနိ. ခဂ္ဂဝိသာဏသုတ္တ ၁၃၆)] ခုပ္ပိပါသာယ မီယမာနော; အယမ္ပိ, ဘိက္ခဝေ, ကာမာနံ အာဒီနဝေါ သန္ဒိဋ္ဌိကော, ဒုက္ခက္ခန္ဓော ကာမဟေတု ကာမနိဒါနံ ကာမာဓိကရဏံ ကာမာနမေဝ ဟေတု။

‘‘တဿ စေ, ဘိက္ခဝေ, ကုလပုတ္တဿ ဧဝံ ဥဋ္ဌဟတော ဃဋတော ဝါယမတော တေ ဘောဂါ နာဘိနိပ္ဖဇ္ဇန္တိ။ သော သောစတိ ကိလမတိ ပရိဒေဝတိ ဥရတ္တာဠိံ ကန္ဒတိ, သမ္မောဟံ အာပဇ္ဇတိ – ‘မောဃံ ဝတ မေ ဥဋ္ဌာနံ, အဖလော ဝတ မေ ဝါယာမော’တိ။ အယမ္ပိ, ဘိက္ခဝေ, ကာမာနံ အာဒီနဝေါ သန္ဒိဋ္ဌိကော ဒုက္ခက္ခန္ဓော ကာမဟေတု ကာမနိဒါနံ ကာမာဓိကရဏံ ကာမာနမေဝ ဟေတု။

‘‘တဿ စေ, ဘိက္ခဝေ, ကုလပုတ္တဿ ဧဝံ ဥဋ္ဌဟတော ဃဋတော ဝါယမတော တေ ဘောဂါ အဘိနိပ္ဖဇ္ဇန္တိ။ သော တေသံ ဘောဂါနံ အာရက္ခာဓိကရဏံ ဒုက္ခံ ဒောမနဿံ ပဋိသံဝေဒေတိ – ‘ကိန္တိ မေ ဘောဂေ နေဝ ရာဇာနော ဟရေယျုံ, န စောရာ ဟရေယျုံ, န အဂ္ဂိ ဒဟေယျ, န ဥဒကံ ဝဟေယျ [ဝါဟေယျ (က.)] , န အပ္ပိယာ ဒာယာဒါ ဟရေယျု’န္တိ။ တဿ ဧဝံ အာရက္ခတော ဂေါပယတော တေ ဘောဂေ ရာဇာနော ဝါ ဟရန္တိ, စောရာ ဝါ ဟရန္တိ, အဂ္ဂိ ဝါ ဒဟတိ, ဥဒကံ ဝါ ဝဟတိ, အပ္ပိယာ ဝါ ဒာယာဒါ ဟရန္တိ။ သော သောစတိ ကိလမတိ ပရိဒေဝတိ ဥရတ္တာဠိံ ကန္ဒတိ, သမ္မောဟံ အာပဇ္ဇတိ – ‘ယမ္ပိ မေ အဟောသိ တမ္ပိ နော နတ္ထီ’တိ။ အယမ္ပိ, ဘိက္ခဝေ, ကာမာနံ အာဒီနဝေါ သန္ဒိဋ္ဌိကော, ဒုက္ခက္ခန္ဓော ကာမဟေတု ကာမနိဒါနံ ကာမာဓိကရဏံ ကာမာနမေဝ ဟေတု။

၁၆၈. ‘‘ပုန စပရံ, ဘိက္ခဝေ, ကာမဟေတု ကာမနိဒါနံ ကာမာဓိကရဏံ ကာမာနမေဝ ဟေတု ရာဇာနောပိ ရာဇူဟိ ဝိဝဒန္တိ, ခတ္တိယာပိ ခတ္တိယေဟိ ဝိဝဒန္တိ , ဗြာဟ္မဏာပိ ဗြာဟ္မဏေဟိ ဝိဝဒန္တိ, ဂဟပတီပိ ဂဟပတီဟိ ဝိဝဒန္တိ, မာတာပိ ပုတ္တေန ဝိဝဒတိ, ပုတ္တောပိ မာတရာ ဝိဝဒတိ, ပိတာပိ ပုတ္တေန ဝိဝဒတိ, ပုတ္တောပိ ပိတရာ ဝိဝဒတိ, ဘာတာပိ ဘာတရာ ဝိဝဒတိ, ဘာတာပိ ဘဂိနိယာ ဝိဝဒတိ, ဘဂိနီပိ ဘာတရာ ဝိဝဒတိ, သဟာယောပိ သဟာယေန ဝိဝဒတိ။ တေ တတ္ထ ကလဟဝိဂ္ဂဟဝိဝါဒါပန္နာ အညမညံ ပာဏီဟိပိ ဥပက္ကမန္တိ, လေဍ္ဍူဟိပိ ဥပက္ကမန္တိ, ဒဏ္ဍေဟိပိ ဥပက္ကမန္တိ, သတ္ထေဟိပိ ဥပက္ကမန္တိ။ တေ တတ္ထ မရဏမ္ပိ နိဂစ္ဆန္တိ, မရဏမတ္တမ္ပိ ဒုက္ခံ ။ အယမ္ပိ, ဘိက္ခဝေ, ကာမာနံ အာဒီနဝေါ သန္ဒိဋ္ဌိကော, ဒုက္ခက္ခန္ဓော ကာမဟေတု ကာမနိဒါနံ ကာမာဓိကရဏံ ကာမာနမေဝ ဟေတု။

‘‘ပုန စပရံ, ဘိက္ခဝေ, ကာမဟေတု ကာမနိဒါနံ ကာမာဓိကရဏံ ကာမာနမေဝ ဟေတု အသိစမ္မံ ဂဟေတွာ, ဓနုကလာပံ သန္နယှိတွာ, ဥဘတောဗျူဠှံ သင်္ဂာမံ ပက္ခန္ဒန္တိ ဥသူသုပိ ခိပ္ပမာနေသု , သတ္တီသုပိ ခိပ္ပမာနာသု, အသီသုပိ ဝိဇ္ဇောတလန္တေသု။ တေ တတ္ထ ဥသူဟိပိ ဝိဇ္ဈန္တိ, သတ္တိယာပိ ဝိဇ္ဈန္တိ, အသိနာပိ သီသံ ဆိန္ဒန္တိ။ တေ တတ္ထ မရဏမ္ပိ နိဂစ္ဆန္တိ, မရဏမတ္တမ္ပိ ဒုက္ခံ။ အယမ္ပိ, ဘိက္ခဝေ, ကာမာနံ အာဒီနဝေါ သန္ဒိဋ္ဌိကော, ဒုက္ခက္ခန္ဓော ကာမဟေတု ကာမနိဒါနံ ကာမာဓိကရဏံ ကာမာနမေဝ ဟေတု။

‘‘ပုန စပရံ, ဘိက္ခဝေ, ကာမဟေတု ကာမနိဒါနံ ကာမာဓိကရဏံ ကာမာနမေဝ ဟေတု အသိစမ္မံ ဂဟေတွာ, ဓနုကလာပံ သန္နယှိတွာ, အဒ္ဒါဝလေပနာ [အဋ္ဋာဝလေပနာ (သျာ. က.)] ဥပကာရိယော ပက္ခန္ဒန္တိ ဥသူသုပိ ခိပ္ပမာနေသု, သတ္တီသုပိ ခိပ္ပမာနာသု , အသီသုပိ ဝိဇ္ဇောတလန္တေသု။ တေ တတ္ထ ဥသူဟိပိ ဝိဇ္ဈန္တိ, သတ္တိယာပိ ဝိဇ္ဈန္တိ, ဆကဏကာယပိ [ပကဋ္ဋိယာပိ (သီ.)] ဩသိဉ္စန္တိ, အဘိဝဂ္ဂေနပိ ဩမဒ္ဒန္တိ, အသိနာပိ သီသံ ဆိန္ဒန္တိ။ တေ တတ္ထ မရဏမ္ပိ နိဂစ္ဆန္တိ, မရဏမတ္တမ္ပိ ဒုက္ခံ။ အယမ္ပိ, ဘိက္ခဝေ, ကာမာနံ အာဒီနဝေါ သန္ဒိဋ္ဌိကော, ဒုက္ခက္ခန္ဓော ကာမဟေတု ကာမနိဒါနံ ကာမာဓိကရဏံ ကာမာနမေဝ ဟေတု။

၁၆၉. ‘‘ပုန စပရံ, ဘိက္ခဝေ, ကာမဟေတု ကာမနိဒါနံ ကာမာဓိကရဏံ ကာမာနမေဝ ဟေတု သန္ဓိမ္ပိ ဆိန္ဒန္တိ, နိလ္လောပမ္ပိ ဟရန္တိ, ဧကာဂါရိကမ္ပိ ကရောန္တိ, ပရိပန္ထေပိ တိဋ္ဌန္တိ, ပရဒါရမ္ပိ ဂစ္ဆန္တိ။ တမေနံ ရာဇာနော ဂဟေတွာ ဝိဝိဓာ ကမ္မကာရဏာ ကာရေန္တိ – ကသာဟိပိ တာဠေန္တိ, ဝေတ္တေဟိပိ တာဠေန္တိ, အဍ္ဎဒဏ္ဍကေဟိပိ တာဠေ

န္တိ; ဟတ္ထမ္ပိ ဆိန္ဒန္တိ, ဟဒမ္ပိ ဆိန္ဒန္တိ, ဟတ္ထပာဒမ္ပိ ဆိန္ဒန္တိ, ကဏ္ဏမ္ပိ ဆိန္ဒန္တိ, နာသမ္ပိ ဆိန္ဒန္တိ, ကဏ္ဏနာသမ္ပိ ဆိန္ဒန္တိ; ဗိလင်္ဂထာလိကမ္ပိ ကရောန္တိ, သင်္ခမုဏ္ဍိကမ္ပိ ကရောန္တိ, ရာဟုမုခမ္ပိ ကရောန္တိ, ဇောတိမာလိကမ္ပိ ကရောန္တိ, ဟတ္ထပဇ္ဇောတိကမ္ပိ ကရောန္တိ, ဧရကဝတ္တိကမ္ပိ ကရောန္တိ, စီရကဝာသိကမ္ပိ ကရောန္တိ, ဧဏေယျကမ္ပိ ကရောန္တိ, ဗဠိသမံသိကမ္ပိ ကရောန္တိ, ကဟာပဏကမ္ပိ ကရောန္တိ, ခါရာပတစ္ဆိကမ္ပိ ကရောန္တိ, ပလိဃပရိဝတ္တိကမ္ပိ ကရောန္တိ, ပလာလပီဌကမ္ပိ ကရောန္တိ, တတ္တေနပိ တေလေန ဩသိဉ္စန္တိ, သုနခေဟိပိ ခါဒာပေန္တိ, ဇီဝန္တမ္ပိ သူလေ ဥတ္တာသေန္တိ, အသိနာပိ သီသံ ဆိန္ဒန္တိ။ တေ တတ္ထ မရဏမ္ပိ နိဂစ္ဆန္တိ, မရဏမတ္တမ္ပိ ဒုက္ခံ။ အယမ္ပိ, ဘိက္ခဝေ, ကာမာနံ အာဒီနဝေါ သန္ဒိဋ္ဌိကော, ဒုက္ခက္ခန္ဓော ကာမဟေတု ကာမနိဒာနံ ကာမာဓိကရဏံ ကာမာနမေဝ ဟေတု။

''ပုန စပရံ, ဘိက္ခဝေ, ကာမဟေတု ကာမနိဒာနံ ကာမာဓိကရဏံ ကာမာနမေဝ ဟေတု ကာယေန ဒုစ္စရိတံ စရန္တိ, ဝါစာယ ဒုစ္စရိတံ စရန္တိ, မနသာ ဒုစ္စရိတံ စရန္တိ။ တေ ကာယေန ဒုစ္စရိတံ စရိတွာ, ဝါစာယ ဒုစ္စရိတံ စရိတွာ, မနသာ ဒုစ္စရိတံ စရိတွာ, ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇန္တိ။ အယမ္ပိ, ဘိက္ခဝေ, ကာမာနံ အာဒီနဝေါ သမ္ပရာယိကော, ဒုက္ခက္ခန္ဓော ကာမဟေတု ကာမနိဒာနံ ကာမာဓိကရဏံ ကာမာနမေဝ ဟေတု။

၁၇၀. ''ကိဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ကာမာနံ နိဿရဏံ? ယော ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ကာမေသု ဆန္ဒရာဂဝိနယော ဆန္ဒရာဂပ္ပဟာနံ – ဣဒံ ကာမာနံ နိဿရဏံ။

''ယေ ဟိ ကေစိ, ဘိက္ခဝေ, သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ ဧဝံ ကာမာနံ အဿာဒဉ္စ အဿာဒတော အာဒီနဝဉ္စ အာဒီနဝတော နိဿရဏဉ္စ နိဿရဏတော ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနန္တိ တေ ဝတ သာမံ ဝါ ကာမေ ပရိဇာနိဿန္တိ, ပရံ ဝါ တထတ္တာယ သမာဒပေဿန္တိ ယထာ ပဋိပန္နော ကာမေ ပရိဇာနိဿတီတိ – နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။ ယေ စ ခေါ ကေစိ, ဘိက္ခဝေ, သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ ဧဝံ ကာမာနံ အဿာဒဉ္စ အဿာဒတော အာဒီနဝဉ္စ အာဒီနဝတော နိဿရဏဉ္စ နိဿရဏတော ယထာဘူတံ ပဇာနန္တိ, တေ ဝတ သာမံ ဝါ ကာမေ ပရိဇာနိဿန္တိ ပရံ ဝါ တထတ္တာယ သမာဒပေဿန္တိ ယထာ ပဋိပန္နော ကာမေ ပရိဇာနိဿတီတိ – ဌာနမေတံ ဝိဇ္ဇတိ။

၁၇၁. ''ကော စ, ဘိက္ခဝေ, ရူပာနံ အဿာဒော? သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ခတ္တိယကညာ ဝါ ဗြာဟ္မဏကညာ ဝါ ဂဟပတိကညာ ဝါ ပန္နရသဝဿုဒ္ဒေသိကာ ဝါ သောဠသဝဿုဒ္ဒေသိကာ ဝါ, နာတိဒီဃာ နာတိရဿာ နာတိကိသာ နာတိထူလာ နာတိကာဠီ နာစ္စောဒာတာ ပရမာ သာ, ဘိက္ခဝေ, တသ္မိံ သမယေ သုဘာ ဝဏ္ဏနိဘာတိ? 'ဧဝံ, ဘန္တေ'။ ယံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, သုဘံ ဝဏ္ဏနိဘံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ သုခံ သောမနဿံ – အယံ ရူပာနံ အဿာဒော။

''ကော စ, ဘိက္ခဝေ, ရူပာနံ အာဒီနဝေါ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, တမေဝ ဘဂိနိံ ပဿေယျ အပရေန သမယေန အာသီတိကံ ဝါ နာဝုတိကံ ဝါ ဝဿသတိကံ ဝါ ဇာတိယာ, ဇိဏ္ဏံ ဂောပာနသိဝင်္ကံ ဘောဂ္ဂံ ဒဏ္ဍပရာယနံ ပဝေဓမာနံ ဂစ္ဆန္တိံ အာတုရံ ဂတယောဗ္ဗနံ ခဏ္ဍဒန္တံ [ခဏ္ဍဒန္တိံ (သီ. ပီ.)] ပလိတကေသံ [ပလိတကေသိံ], ဝိလူနံ ခလိတသိရံ ဝလိနံ တိလကာဟတဂတ္တံ [တိလကာဟတဂတ္တိံ (ဗဟူသု) အဋ္ဌကထာ ဋီကာ ဩလောကေတဗ္ဗာ]။ တံ ကိံ မညထ, ဘိက္ခဝေ, ယာ ပုရိမာ သုဘာ ဝဏ္ဏနိဘာ သာ အန္တရဟိတာ, အာဒီနဝေါ ပာတုဘူတောတိ? 'ဧဝံ, ဘန္တေ'။ အယမ္ပိ, ဘိက္ခဝေ, ရူပာနံ အာဒီနဝေါ။

''ပုန စပရံ, ဘိက္ခဝေ, တမေဝ ဘဂိနိံ ပဿေယျ အာဗာဓိကံ ဒုက္ခိတံ ဗာဠှဂိလာနံ, သကေ မုတ္တကရီသေ ပလိပန္နံ သေမာနံ [သေယျမာနံ (က.)], အညေဟိ ဝုဋ္ဌာပိယမာနံ, အညေဟိ သံဝေသိယမာနံ။ တံ ကိံ မညထ, ဘိက္ခဝေ, ယာ ပုရိမာ သုဘာ ဝဏ္ဏနိဘာ သာ အန္တရဟိတာ, အာဒီနဝေါ ပာတုဘူတောတိ? 'ဧဝံ, ဘန္တေ'။ အယမ္ပိ, ဘိက္ခဝေ, ရူပာနံ အာဒီနဝေါ။

၁၇၂. ''ပုန စပရံ, ဘိက္ခဝေ, တမေဝ ဘဂိနိံ ပဿေယျ သရီရံ သိဝထိကာယ ဆဍ္ဍိတံ – ဧကာဟမတံ ဝါ ဒွီဟမတံ ဝါ တီဟမတံ ဝါ, ဥဒ္ဓုမာတကံ ဝိနီလကံ ဝိပုဗ္ဗကဇာတံ။ တံ ကိံ မညထ, ဘိက္ခဝေ, ယာ ပုရိမာ သုဘာ ဝဏ္ဏနိဘာ သာ အန္တရဟိတာ, အာဒီနဝေါ ပာတုဘူတောတိ? 'ဧဝံ, ဘန္တေ'။ အယမ္ပိ, ဘိက္ခဝေ, ရူပာနံ အာဒီနဝေါ။

“ပုန စပရံ, ဘိက္ခဝေ, တမေဝ ဘဂိနိံ ပဿေယျ သရီရံ သိဝထိကာယ ဆဍ္ဍိတံ – ကာကေဟိ တ ခဇ္ဇမာနံ, ကုလလေဟိ တ ခဇ္ဇမာနံ, ဂိဇ္ဈေဟိ တ ခဇ္ဇမာနံ, ကင်္ကေဟိ တ ခဇ္ဇမာနံ, သုနခေဟိ တ ခဇ္ဇမာနံ, ဗျဂ္ဃေဟိ တ ခဇ္ဇမာနံ, ဒီပီဟိ တ ခဇ္ဇမာနံ, သိင်္ဂါလေဟိ တ ခဇ္ဇမာနံ, ဝိဝိဓေဟိ တ ပါဏကဇာတေဟိ ခဇ္ဇမာနံ။ တံ ကိံ မညထ, ဘိက္ခဝေ , ယာ ပုရိမာ သုဘာ ဝဏ္ဏနိဘာ သာ အန္တရဟိတာ, အာဒီနဝေါ ပါတုဘူတောတိ? ‘ဧဝံ, ဘန္တေ’။ အယမ္ပိ, ဘိက္ခဝေ, ရူပါနံ အာဒီနဝေါ။

“ပုန စပရံ, ဘိက္ခဝေ, တမေဝ ဘဂိနိံ ပဿေယျ သရီရံ သိဝထိကာယ ဆဍ္ဍိတံ – အဋ္ဌိကသင်္ခလိကံ သမံသလောဟိတံ နှာရုသမ္ဗန္ဓံ, အဋ္ဌိကသင်္ခလိကံ နိမံသလောဟိတမက္ခိတံ နှာရုသမ္ဗန္ဓံ, အဋ္ဌိကသင်္ခလိကံ အပဂတမံသလောဟိတံ နှာရုသမ္ဗန္ဓံ, အဋ္ဌိကာနိ အပဂတသမ္ဗန္ဓာနိ ဒိသာဝိဒိသာဝိက္ခိတ္တာနိ – အညေန ဟတ္ထဋ္ဌိကံ, အညေန ပါဒဋ္ဌိကံ, အညေန ဂေါပ္ဖကဋ္ဌိကံ, အညေန ဇင်္ဃဋ္ဌိကံ, အညေန ဦရုဋ္ဌိကံ, အညေန ကဋိဋ္ဌိကံ, အညေန ဖာသုကဋ္ဌိကံ, အညေန ပိဋ္ဌိဋ္ဌိကံ, အညေန ခန္ဓဋ္ဌိကံ, အညေန ဂီဝဋ္ဌိကံ, အညေန ဟနုကဋ္ဌိကံ, အညေန ဒန္တဋ္ဌိကံ, အညေန သီသကဋာဟံ။ တံ ကိံ မညထ, ဘိက္ခဝေ, ယာ ပုရိမာ သုဘာ ဝဏ္ဏနိဘာ သာ အန္တရဟိတာ, အာဒီနဝေါ ပါတုဘူတောတိ? ‘ဧဝံ, ဘန္တေ’။ အယမ္ပိ, ဘိက္ခဝေ, ရူပါနံ အာဒီနဝေါ။

“ပုန စပရံ, ဘိက္ခဝေ, တမေဝ ဘဂိနိံ ပဿေယျ သရီရံ သိဝထိကာယ ဆဍ္ဍိတံ – အဋ္ဌိကာနိ သေတာနိ သင်္ခဝဏ္ဏပဋိဘာဂါနိ, အဋ္ဌိကာနိ ပုဉ္ဇကိတာနိ တေရောဝဿိကာနိ, အဋ္ဌိကာနိ ပူတီနိ စုဏ္ဏကဇာတာနိ။ တံ ကိံ မညထ, ဘိက္ခဝေ, ယာ ပုရိမာ သုဘာ ဝဏ္ဏနိဘာ သာ အန္တရဟိတာ, အာဒီနဝေါ ပါတုဘူတောတိ? ‘ဧဝံ, ဘန္တေ’။ အယမ္ပိ, ဘိက္ခဝေ, ရူပါနံ အာဒီနဝေါ။

“ကိဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ရူပါနံ နိဿရဏံ? ယော, ဘိက္ခဝေ, ရူပေသု ဆန္ဒရာဂဝိနယော ဆန္ဒရာဂပ္ပဟာနံ – ဣဒံ ရူပါနံ နိဿရဏံ။

“ယေ ဟိ ကေစိ, ဘိက္ခဝေ, သမဏာ တ ဗြာဟ္မဏာ တ ဧဝံ ရူပါနံ အဿာဒဉ္စ အဿာဒတော အာဒီနဝဉ္စ အာဒီနဝတော နိဿရဏဉ္စ နိဿရဏတော ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနန္တိ တေ ဝတ သာမံ တ ရူပေ ပရိဇာနိဿန္တိ, ပရံ တ တထတ္တာယ သမာဒပေဿန္တိ ယထာ ပဋိပန္နော ရူပေ ပရိဇာနိဿတီတိ – နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။ ယေ စ ခော ကေစိ, ဘိက္ခဝေ, သမဏာ တ ဗြာဟ္မဏာ တ ဧဝံ ရူပါနံ အဿာဒဉ္စ အဿာဒတော အာဒီနဝဉ္စ အာဒီနဝတော နိဿရဏဉ္စ နိဿရဏတော ယထာဘူတံ ပဇာနန္တိ တေ ဝတ သာမံ တ ရူပေ ပရိဇာနိဿန္တိ ပရံ တ တထတ္တာယ သမာဒပေဿန္တိ ယထာ ပဋိပန္နော ရူပေ ပရိဇာနိဿတီတိ – ဌာနမေတံ ဝိဇ္ဇတိ။

၁၇၃. “ကော စ, ဘိက္ခဝေ, ဝေဒနာနံ အဿာဒော? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟိ ဝိဝိစ္စ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ သဝိတက္ကံ သဝိစာရံ ဝိဝေကဇံ ပီတိသုခံ ပဌမံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ ယသ္မိံ သမယေ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟိ ဝိဝိစ္စ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ သဝိတက္ကံ သဝိစာရံ ဝိဝေကဇံ ပီတိသုခံ ပဌမံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ, နေဝ တသ္မိံ သမယေ အတ္တဗျာဗာဓာယပိ စေတေတိ, န ပရဗျာဗာဓာယပိ စေတေတိ, န ဥဘယဗျာဗာဓာယပိ စေတေတိ ; အဗျာဗဇ္ဈံယေဝ တသ္မိံ သမယေ ဝေဒနံ ဝေဒေတိ။ အဗျာဗဇ္ဈပရမာဟံ, ဘိက္ခဝေ, ဝေဒနာနံ အဿာဒံ ဝဒာမိ။

“ပုန စပရံ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဝိတက္ကဝိစာရာနံ ဝူပသမာ အဇ္ဈတ္တံ သမ္ပသာဒနံ စေတသော ဧကောဒိဘာဝံ အဝိတက္ကံ အဝိစာရံ သမာဓိဇံ ပီတိသုခံ ဒုတိယံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ပေ.။ ယသ္မိံ သမယေ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ပီတိယာ စ ဝိရာဂါ, ဥပေက္ခကော စ ဝိဟရတိ, သတော စ သမ္ပဇာနော သုခဉ္စ ကာယေန ပဋိသံဝေဒေတိ ယံ တံ အရိယာ အာစိက္ခန္တိ – ‘ဥပေက္ခကော သတိမာ သုခဝိဟာရီ’တိ တတိယံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ပေ.။ ယသ္မိံ သမယေ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သုခဿ စ ပဟာနာ ဒုက္ခဿ စ ပဟာနာ ပုဗ္ဗေဝ သောမနဿဒောမနဿာနံ အတ္ထင်္ဂမာ အဒုက္ခမသုခံ ဥပေက္ခာသတိပါရိသုဒ္ဓိံ စတုတ္ထံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ, နေဝ တသ္မိံ သမယေ အတ္တဗျာဗာဓာယပိ စေတေတိ, န ပရဗျာဗာဓာယပိ စေတေတိ, န ဥဘယဗျာဗာဓာယပိ စေတေတိ; အဗျာဗဇ္ဈံယေဝ တသ္မိံ သမယေ ဝေဒနံ ဝေဒေတိ။ အဗျာဗဇ္ဈပရမာဟံ, ဘိက္ခဝေ, ဝေဒနာနံ အဿာဒံ ဝဒာမိ။

၁၇၄. ‘‘ကော စ, ဘိက္ခဝေ, ဝေဒနာနံ အာဒီနဝေါ? ယံ, ဘိက္ခဝေ, ဝေဒနာ အနိစ္စာ ဒုက္ခာ ဝိပရိဏာမဓမ္မာ – အယံ ဝေဒနာနံ အာဒီနဝေါ။

‘‘ကိဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဝေဒနာနံ နိဿရဏံ? ယော, ဘိက္ခဝေ, ဝေဒနာသု ဆန္ဒရာဂဝိနယော, ဆန္ဒရာဂပ္ပဟာနံ – ဣဒံ ဝေဒနာနံ နိဿရဏံ။

‘‘ယေ ဟိ ကေစိ, ဘိက္ခဝေ, သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ ဧဝံ ဝေဒနာနံ အဿာဒဉ္စ အဿာဒတော အာဒီနဝဉ္စ အာဒီနဝတော နိဿရဏဉ္စ နိဿရဏတော ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနန္တိ, တေ ဝတ သာမံ ဝါ ဝေဒနံ ပရိဇာနိဿန္တိ, ပရံ ဝါ တထတ္တာယ သမာဒပေဿန္တိ ယထာ ပဋိပန္နော ဝေဒနံ ပရိဇာနိဿတီတိ – နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။ ယေ စ ခော ကေစိ, ဘိက္ခဝေ, သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ ဧဝံ ဝေဒနာနံ အဿာဒဉ္စ အဿာဒတော အာဒီနဝဉ္စ အာဒီနဝတော နိဿရဏဉ္စ နိဿရဏတော ယထာဘူတံ ပဇာနန္တိ တေ ဝတ သာမံ ဝါ ဝေဒနံ ပရိဇာနိဿန္တိ, ပရံ ဝါ တထတ္တာယ သမာဒပေဿန္တိ ယထာ ပဋိပန္နော ဝေဒနံ ပရိဇာနိဿတီတိ – ဌာနမေတံ ဝိဇ္ဇတီ’’တိ။

ဣဒမဝေါစ ဘဂဝါ။ အတ္တမနာ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ဘာသိတံ အဘိနန္ဒုန္တိ။

မဟာဒုက္ခက္ခန္ဓသုတ္တံ နိဋ္ဌိတံ တတိယံ။

၄. စူဠဒုက္ခက္ခန္ဓသုတ္တံ

၁၇၅. ဧဝံ မေ သုတံ – ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ သက္ကေသု ဝိဟရတိ ကပိလဝတ္ထုသ္မိံ နိဂြောဓာရာမေ။ အထ ခော မဟာနာမော သက္ကော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခော မဟာနာမော သက္ကော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ‘‘ဒီဃရတ္တာဟံ, ဘန္တေ, ဘဂဝတာ ဧဝံ ဓမ္မံ ဒေသိတံ အာဇာနာမိ – ‘လောဘော စိတ္တဿ ဥပက္ကိလေသော, ဒောသော စိတ္တဿ ဥပက္ကိလေသော, မောဟော စိတ္တဿ ဥပက္ကိလေသော’တိ။ ဧဝဉ္စာဟံ [ဧဝံဟံ (က.)], ဘန္တေ, ဘဂဝတာ ဓမ္မံ ဒေသိတံ အာဇာနာမိ – ‘လောဘော စိတ္တဿ ဥပက္ကိလေသော, ဒောသော စိတ္တဿ ဥပက္ကိလေသော, မောဟော စိတ္တဿ ဥပက္ကိလေသော’တိ။ အထ စ ပန မေ ဧကဒာ လောဘဓမ္မာပိ စိတ္တံ ပရိယာဒါယ တိဋ္ဌန္တိ, ဒောသဓမ္မာပိ စိတ္တံ ပရိယာဒါယ တိဋ္ဌန္တိ, မောဟဓမ္မာပိ စိတ္တံ ပရိယာဒါယ တိဋ္ဌန္တိ။ တဿ မယှံ, ဘန္တေ, ဧဝံ ဟောတိ – ‘ကောသု နာမ မေ ဓမ္မော အဇ္ဈတ္တံ အပ္ပဟီနော ယေန မေ ဧကဒာ လောဘဓမ္မာပိ စိတ္တံ ပရိယာဒါယ တိဋ္ဌန္တိ, ဒောသဓမ္မာပိ စိတ္တံ ပရိယာဒါယ တိဋ္ဌန္တိ, မောဟဓမ္မာပိ စိတ္တံ ပရိယာဒါယ တိဋ္ဌန္တီ’’’တိ။

၁၇၆. ‘‘သော ဧဝ ခော တေ, မဟာနာမ, ဓမ္မော အဇ္ဈတ္တံ အပ္ပဟီနော ယေန တေ ဧကဒာ လောဘဓမ္မာပိ စိတ္တံ ပရိယာဒါယ တိဋ္ဌန္တိ, ဒောသဓမ္မာပိ စိတ္တံ ပရိယာဒါယ တိဋ္ဌန္တိ, မောဟဓမ္မာပိ စိတ္တံ ပရိယာဒါယ တိဋ္ဌန္တိ။ သော စ ဟိ တေ, မဟာနာမ, ဓမ္မော အဇ္ဈတ္တံ ပဟီနော အဘဝိဿ, န တွံ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသေယျာသိ, န ကာမေ ပရိဘုဉ္ဇေယျာသိ။ ယသ္မာ စ ခော တေ, မဟာနာမ, သော ဧဝ ဓမ္မော အဇ္ဈတ္တံ အပ္ပဟီနော တသ္မာ တွံ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသသိ, ကာမေ ပရိဘုဉ္ဇသိ။

၁၇၇. ‘‘‘အပ္ပဿာဒာ ကာမာ ဗဟုဒုက္ခာ ဗဟုပာယာသာ, အာဒီနဝေါ [ဗဟူပာယာသာ (သီ. သျာ. ပီ.)] ဧတ္ထ ဘိယျော’တိ – ဣတိ စေပိ, မဟာနာမ, အရိယသာဝကဿ ယထာဘူတံ သမ္မပ္ပညာယ သုဒိဋ္ဌံ ဟောတိ, သော စ [သောဝ (က.)] အညတြေဝ ကာမေဟိ အညတြ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ ပီတိသုခံ နာဓိဂစ္ဆတိ, အညံ ဝါ တတော သန္တတရံ; အထ ခော သော နေဝ တာဝ အနာဝဋ္ဋီ ကာမေသု ဟောတိ။ ယတော စ ခော, မဟာနာမ, အရိယသာဝကဿ ‘အပ္ပဿာဒါ ကာမာ ဗဟုဒုက္ခာ ဗဟုပာယာသာ, အာဒီနဝေါ ဧတ္ထ ဘိယျော’တိ – ဧဝမေတံ ယထာဘူတံ သမ္မပ္ပညာယ သုဒိဋ္ဌံ ဟောတိ, သော စ အညတြေဝ ကာမေဟိ အညတြ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ ပီတိသုခံ အဓိဂစ္ဆတိ အညံ ဝါ တတော သန္တတရံ; အထ ခော သော အနာဝဋ္ဋီ ကာမေသု ဟောတိ။

‘‘မယှ္ပာမ္ပိ ခော, မဟာနာမ , ပုဗ္ဗေဝ သမ္ဗောဓာ, အနဘိသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဗောဓိသတ္တဿေဝ သတော, ‘အပ္ပဿာဒါ ကာမာ ဗဟုဒုက္ခာ ဗဟုပါယာသာ, အာဒီနဝေါ ဧတ္ထ ဘိယျော’တိ – ဧဝမေတံ ယထာဘူတံ သမ္မပ္ပညာယ သုဒိဋ္ဌံ ဟောတိ, သော စ အညတြေဝ ကာမေဟိ အညတြ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ ပီတိသုခံ နာဇ္ဈဂမံ, အညံ ဝါ တတော သန္တတရံ; အထ ခွါဟံ နေဝ တာဝ အနာဝဋ္ဋီ ကာမေသု ပစ္စညာသိံ။ ယတော စ ခော မေ, မဟာနာမ, ‘အပ္ပဿာဒါ ကာမာ ဗဟုဒုက္ခာ ဗဟုပါယာသာ, အာဒီနဝေါ ဧတ္ထ ဘိယျော’တိ – ဧဝမေတံ ယထာဘူတံ သမ္မပ္ပညာယ သုဒိဋ္ဌံ အဟောသိ, သော စ [သောဝ (က.)] အညတြေဝ ကာမေဟိ အညတြ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ ပီတိသုခံ အဇ္ဈဂမံ, အညံ ဝါ တတော သန္တတရံ; အထာဟံ အနာဝဋ္ဋီ ကာမေသု ပစ္စညာသိံ။

၁၇၈. ‘‘ကော စ, မဟာနာမ, ကာမာနံ အဿာဒေါ? ပဉ္စိမေ, မဟာနာမ, ကာမဂုဏာ။ ကတမေ ပဉ္စ? စက္ခုဝိညေယျာ ရူပါ ဣဋ္ဌာ ကန္တာ မနာပါ ပိယရူပါ ကာမူပသံဟိတာ ရဇနီယာ; သောတဝိညေယျာ သဒ္ဒါ။ပေ.။ ဃာနဝိညေယျာ ဂန္ဓာ။ ဇိဝှာဝိညေယျာ ရသာ။ ကာယဝိညေယျာ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာ ဣဋ္ဌာ ကန္တာ မနာပါ ပိယရူပါ ကာမူပသံဟိတာ ရဇနီယာ – ဣမေ ခော, မဟာနာမ, ပဉ္စ ကာမဂုဏာ။ ယံ ခော, မဟာနာမ, ဣမေ ပဉ္စ ကာမဂုဏေ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ သုခံ သောမနဿံ – အယံ ကာမာနံ အဿာဒေါ။

‘‘ကော စ, မဟာနာမ, ကာမာနံ အာဒီနဝေါ? ဣဓ, မဟာနာမ, ကုလပုတ္တော ယေန သိပ္ပဋ္ဌာနေန ဇီဝိကံ ကပ္ပေတိ – ယဒိ မုဒ္ဒါယ ယဒိ ဂဏနာယ ယဒိ သင်္ခါနေန ယဒိ ကသိယာ ယဒိ ဝဏိဇ္ဇာယ ယဒိ ဂေါရက္ခေန ယဒိ ဣဿတ္ထေန ယဒိ ရာဇပေါရိသေန ယဒိ သိပ္ပညတရေန, သီတဿ ပုရက္ခတော ဥဏှဿ ပုရက္ခတော ဍံသမကသဝါတာတပသရီသပသမ္ဖဿေဟိ ရိဿမာနော ခုပ္ပိပါသာယ မီယမာနော; အယမ္ပိ, မဟာနာမ, ကာမာနံ အာဒီနဝေါ သန္ဒိဋ္ဌိကော ဒုက္ခက္ခန္ဓော ကာမဟေတု ကာမနိဒါနံ ကာမာဓိကရဏံ ကာမာနမေဝ ဟေတု။

‘‘တဿ စေ မဟာနာမ ကုလပုတ္တဿ ဧဝံ ဥဋ္ဌဟတော ဃဋတော ဝါယမတော တေ ဘောဂါ နာဘိနိပ္ဖဇ္ဇန္တိ, သော သောစတိ ကိလမတိ ပရိဒေဝတိ ဥရတ္တာဠိံ ကန္ဒတိ သမ္မောဟံ အာပဇ္ဇတိ ‘မောဃံ ဝတ မေ ဥဋ္ဌာနံ, အဖလော ဝတ မေ ဝါယာမော’တိ။ အယမ္ပိ, မဟာနာမ, ကာမာနံ အာဒီနဝေါ သန္ဒိဋ္ဌိကော ဒုက္ခက္ခန္ဓော ကာမဟေတု ကာမနိဒါနံ ကာမာဓိကရဏံ ကာမာနမေဝ ဟေတု။

‘‘တဿ စေ, မဟာနာမ, ကုလပုတ္တဿ ဧဝံ ဥဋ္ဌဟတော ဃဋတော ဝါယမတော တေ ဘောဂါ အဘိနိပ္ဖဇ္ဇန္တိ။ သော တေသံ ဘောဂါနံ အာရက္ခာဓိကရဏံ ဒုက္ခံ ဒောမနဿံ ပဋိသံဝေဒေတိ – ‘ကိန္တိ မေ ဘောဂေ နေဝ ရာဇာနော ဟရေယျုံ, န စောရာ ဟရေယျုံ, န အဂ္ဂိ ဒဟေယျ, န ဥဒကံ ဝဟေယျ, န အပ္ပိယာ ဝါ ဒါယာဒါ ဟရေယျု’န္တိ။ တဿ ဧဝံ အာရက္ခတော ဂေါပယတော တေ ဘောဂေ ရာဇာနော ဝါ ဟရန္တိ, စောရာ ဝါ ဟရန္တိ, အဂ္ဂိ ဝါ ဒဟတိ, ဥဒကံ ဝါ ဝဟတိ, အပ္ပိယာ ဝါ ဒါယာဒါ ဟရန္တိ။ သော သောစတိ ကိလမတိ ပရိဒေဝတိ ဥရတ္တာဠိံ ကန္ဒတိ သမ္မောဟံ အာပဇ္ဇတိ – ‘ယမ္ပိ မေ အဟောသိ တမ္ပိ နော နတ္ထီ’တိ။ အယမ္ပိ, မဟာနာမ, ကာမာနံ အာဒီနဝေါ သန္ဒိဋ္ဌိကော ဒုက္ခက္ခန္ဓော ကာမဟေတု ကာမနိဒါနံ ကာမာဓိကရဏံ ကာမာနမေဝ ဟေတု။

‘‘ပုန စပရံ, မဟာနာမ, ကာမဟေတု ကာမနိဒါနံ ကာမာဓိကရဏံ ကာမာနမေဝ ဟေတု ရာဇာနောပိ ရာဇူဟိ ဝိဝဒန္တိ, ခတ္တိယာပိ ခတ္တိယေဟိ ဝိဝဒန္တိ, ဗြာဟ္မဏာပိ ဗြာဟ္မဏေဟိ ဝိဝဒန္တိ, ဂဟပတီပိ ဂဟပတီဟိ ဝိဝဒန္တိ, မာတာပိ ပုတ္တေန ဝိဝဒတိ, ပုတ္တောပိ မာတရာ ဝိဝဒတိ, ပိတာပိ ပုတ္တေန ဝိဝဒတိ, ပုတ္တောပိ ပိတရာ ဝိဝဒတိ, ဘာတာပိ ဘာတရာ ဝိဝဒတိ, ဘာတာပိ ဘဂိနိယာ ဝိဝဒတိ, ဘဂိနီပိ ဘာတရာ ဝိဝဒတိ, သဟာယောပိ သဟာယေန ဝိဝဒတိ။ တေ တတ္ထ ကလဟဝိဂ္ဂဟဝိဝါဒါပန္နာ အညမညံ ပါဏီဟိပိ ဥပက္ကမန္တိ, လေဍ္ဍူဟိပိ ဥပက္ကမန္တိ, ဒဏ္ဍေဟိပိ ဥပက္ကမန္တိ, သတ္ထေဟိပိ ဥပက္ကမန္တိ။ တေ တတ္ထ မရဏမ္ပိ နိဂစ္ဆန္တိ, မရဏမတ္တမ္ပိ ဒုက္ခံ ။ အယမ္ပိ, မဟာနာမ, ကာမာနံ အာဒီနဝေါ သန္ဒိဋ္ဌိကော ဒုက္ခက္ခန္ဓော ကာမဟေတု ကာမနိဒါနံ ကာမာဓိကရဏံ ကာမာနမေဝ ဟေတု။

‘‘ပုန စပရံ, မဟာနာမ, ကာမဟေတု ကာမနိဒါနံ ကာမာဓိကရဏံ ကာမာနမေဝ ဟေတု အသိစမ္မံ ဂဟေတွာ, ဓနုကလာပံ သန္နယှိတွာ, ဥဘတောဗျူဠှံ သင်္ဂါမံ ပက္ခန္ဒန္တိ ဥသူသုပိ ခိပ္ပမာနေသု, သတ္တီသုပိ ခိပ္ပမာနာသု, အသီသုပိ ဝိဇ္ဇောတလန္တေသု။ တေ တတ္ထ ဥသူဟိပိ ဝိဇ္ဈန္တိ, သတ္တိယာပိ ဝိဇ္ဈန္တိ, အသိနာပိ သီသံ ဆိန္ဒန္တိ။ တေ တတ္ထ

ထ မရဏမ္ပိ နိဂစ္ဆန္တိ, မရဏမတ္တမ္ပိ ဒုက္ခံ။ အယမ္ပိ, မဟာနာမ, ကာမာနံ အာဒီနဝော သန္ဒိဋ္ဌိကော ဒုက္ခက္ခန္ဓော ကာမဟေတု ကာမနိဒါနံ ကာမာဓိကရဏံ ကာမာနမေဝ ဟေတု။

“ပုန စပရံ, မဟာနာမ, ကာမဟေတု ကာမနိဒါနံ ကာမာဓိကရဏံ ကာမာနမေဝ ဟေတု အသိစမ္မံ ဂဟေတွာ, ဓနုကလာပံ သန္နယှိတွာ, အဒ္ဒါဝလေပနာ ဥပကာရိယော ပက္ခန္ဒန္တိ ဥသူသုပိ ခိပ္ပမာနေသု, သတ္တီသုပိ ခိပ္ပမာနာသု, အသီသုပိ ဝိဇ္ဇောတလန္တေသု။ တေ တတ္ထ ဥသူဟိပိ ဝိဇ္ဈန္တိ, သတ္တိယာပိ ဝိဇ္ဈန္တိ, ဆကဏကာယပိ ဩသိဉ္စန္တိ, အဘိဝဂ္ဂေနပိ ဩမဒ္ဒန္တိ, အသိနာပိ သီသံ ဆိန္ဒန္တိ။ တေ တတ္ထ မရဏမ္ပိ နိဂစ္ဆန္တိ, မရဏမတ္တမ္ပိ ဒုက္ခံ။ အယမ္ပိ, မဟာနာမ, ကာမာနံ အာဒီနဝော သန္ဒိဋ္ဌိကော ဒုက္ခက္ခန္ဓော ကာမဟေတု ကာမနိဒါနံ ကာမာဓိကရဏံ ကာမာနမေဝ ဟေတု။

“ပုန စပရံ, မဟာနာမ, ကာမဟေတု ကာမနိဒါနံ ကာမာဓိကရဏံ ကာမာနမေဝ ဟေတု သန္ဓိမ္ပိ ဆိန္ဒန္တိ, နိလ္လောပမ္ပိ ဟရန္တိ, ဧကာဂါရိကမ္ပိ ကရောန္တိ, ပရိပန္ထေပိ တိဋ္ဌန္တိ, ပရဒါရမ္ပိ ဂစ္ဆန္တိ။ တမေနံ ရာဇာနော ဂဟေတွာ ဝိဝိဓာ ကမ္မကာရဏာ ကာရေန္တိ – ကသာဟိပိ တာဠေန္တိ, ဝေတ္တေဟိပိ တာဠေန္တိ, အဍ္ဎဒဏ္ဍကေဟိပိ တာဠေန္တိ; ဟတ္ထမ္ပိ ဆိန္ဒန္တိ, ပါဒမ္ပိ ဆိန္ဒန္တိ, ဟတ္ထပါဒမ္ပိ ဆိန္ဒန္တိ, ကဏ္ဏမ္ပိ ဆိန္ဒန္တိ, နာသမ္ပိ ဆိန္ဒန္တိ, ကဏ္ဏနာသမ္ပိ ဆိန္ဒန္တိ; ဗိလင်္ဂထာလိကမ္ပိ ကရောန္တိ, သင်္ခမုဏ္ဍိကမ္ပိ ကရောန္တိ, ရာဟုမုခမ္ပိ ကရောန္တိ, ဇောတိမာလိကမ္ပိ ကရောန္တိ, ဟတ္ထပဇ္ဇောတိကမ္ပိ ကရောန္တိ, ဧရကဝတ္တိကမ္ပိ ကရောန္တိ, စီရကဝါသိကမ္ပိ ကရောန္တိ, ဧဏေယျကမ္ပိ ကရောန္တိ, ဗဠိသမံသိကမ္ပိ ကရောန္တိ, ကဟာပဏကမ္ပိ ကရောန္တိ, ခါရာပတစ္ဆိကမ္ပိ ကရောန္တိ, ပလိဃပရိဝတ္တိကမ္ပိ ကရောန္တိ, ပလာလပီဌကမ္ပိ ကရောန္တိ, တတ္တေနပိ တေလေန ဩသိဉ္စန္တိ, သုနခေဟိပိ ခါဒါပေန္တိ, ဇီဝန္တမ္ပိ သူလေ ဥတ္တာသေန္တိ, အသိနာပိ သီသံ ဆိန္ဒန္တိ။ တေ တတ္ထ မရဏမ္ပိ နိဂစ္ဆန္တိ, မရဏမတ္တမ္ပိ ဒုက္ခံ။ အယမ္ပိ, မဟာနာမ, ကာမာနံ အာဒီနဝော သန္ဒိဋ္ဌိကော ဒုက္ခက္ခန္ဓော ကာမဟေတု ကာမနိဒါနံ ကာမာဓိကရဏံ ကာမာနမေဝ ဟေတု။

“ပုန စပရံ, မဟာနာမ, ကာမဟေတု ကာမနိဒါနံ ကာမာဓိကရဏံ ကာမာနမေဝ ဟေတု ကာယေန ဒုစ္စရိတံ စရန္တိ, ဝါစာယ ဒုစ္စရိတံ စရန္တိ, မနသာ ဒုစ္စရိတံ စရန္တိ။ တေ ကာယေန ဒုစ္စရိတံ စရိတွာ, ဝါစာယ ဒုစ္စရိတံ စရိတွာ, မနသာ ဒုစ္စရိတံ စရိတွာ, ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ, အပါယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇန္တိ။ အယမ္ပိ, မဟာနာမ, ကာမာနံ အာဒီနဝော သမ္ပရာယိကော , ဒုက္ခက္ခန္ဓော ကာမဟေတု ကာမနိဒါနံ ကာမာဓိကရဏံ ကာမာနမေဝ ဟေတု။

၁၇၉. “ဧကမိဒါဟံ, မဟာနာမ, သမယံ ရာဇဂဟေ ဝိဟရာမိ ဂိဇ္ဈကူဋေ ပဗ္ဗတေ။ တေန ခော ပန သမယေန သမ္ဗဟုလာ နိဂဏ္ဌာ [နိဂဏ္ဌာ (သျာ. က.)] ဣသိဂိလိပဿေ ကာဠသိလာယံ ဥဗ္ဘဋ္ဌကာ ဟောန္တိ အာသနပဋိက္ခိတ္တာ, ဩပက္ကမိကာ ဒုက္ခာ တိပ္ပာ ခရာ ကဋုကာ ဝေဒနာ ဝေဒယန္တိ။ အထ ခွာဟံ, မဟာနာမ, သာယနှသမယံ ပဋိသလ္လာနာ ဝုဋ္ဌိတော ယေန ဣသိဂိလိပဿံ ကာဠသိလာ ယေန တေ နိဂဏ္ဌာ တေနုပသင်္ကမိံ; ဥပသင်္ကမိတွာ တေ နိဂဏ္ဌေ ဧတဒဝေါစံ – ‘ကိန္နု တုမှေ, အာဝုသော, နိဂဏ္ဌာ ဥဗ္ဘဋ္ဌကာ အာသနပဋိက္ခိတ္တာ, ဩပက္ကမိကာ ဒုက္ခာ တိပ္ပာ ခရာ ကဋုကာ ဝေဒနာ ဝေဒယထာ’တိ? ဧဝံ ဝုတ္တေ, မဟာနာမ, တေ နိဂဏ္ဌာ မံ ဧတဒဝေါစုံ – ‘နိဂဏ္ဌော, အာဝုသော, နာဋပုတ္တော [နာထပုတ္တော (သီ. ပီ.)] သဗ္ဗညူ သဗ္ဗဒဿာဝီ အပရိသေသံ ဉာဏဒဿနံ ပဋိဇာနာတိ – “စရတော စ မေ တိဋ္ဌတော စ သုတ္တဿ စ ဇာဂရဿ စ သတတံ သမိတံ ဉာဏဒဿနံ ပစ္စုပဋ္ဌိတ”န္တိ။ သော ဧဝမာဟ – “အတ္ထိ ခော ဝေါ [အတ္ထိ ခော ဘော (သျာ. က.)], နိဂဏ္ဌာ, ပုဗ္ဗေ ပါပကမ္မံ ကတံ, တံ ဣမာယ ကဋုကာယ ဒုက္ကရကာရိကာယ နိဇ္ဇီရေထ [နိဇ္ဇရေထ (သီ. သျာ. ပီ.)]; ယံ ပနေတ္ထ [မယံ ပနေတ္ထ (က.)] ဧတရဟိ ကာယေန သံဝုတာ ဝါစာယ သံဝုတာ မနသာ သံဝုတာ တံ အာယတိံ ပါပဿ ကမ္မဿ အကရဏံ; ဣတိ ပုရာဏာနံ ကမ္မာနံ တပသာ ဗျန္တိဘာဝါ, နဝါနံ ကမ္မာနံ အကရဏာ, အာယတိံ အနဝဿဝေါ; အာယတိံ အနဝဿဝါ ကမ္မက္ခယော, ကမ္မက္ခယာ ဒုက္ခက္ခယော, ဒုက္ခက္ခယာ ဝေဒနာက္ခယော, ဝေဒနာက္ခယာ သဗ္ဗံ ဒုက္ခံ နိဇ္ဇိဏ္ဏံ ဘဝိဿတီ”တိ။ တဉ္စ ပနမှာကံ ရုစ္စတိ စေဝ ခမတိ စ, တေန စမှာ အတ္တမနာ’တိ။

၁၈၀. “ဧဝံ ဝုတ္တေ, အဟံ, မဟာနာမ, တေ နိဂဏ္ဌေ ဧတဒဝေါစံ – ‘ကိံ ပန တုမှေ, အာဝုသော နိဂဏ္ဌာ, ဇာနာထ – အဟုဝမှေဝ မယံ ပုဗ္ဗေ န နာဟုဝမှာ’တိ? ‘နော ဟိဒံ, အာဝုသော’။ ‘ကိံ ပန တုမှေ, အာဝုသော နိဂဏ္ဌာ, ဇာနာထ

– အကရမှေဝ မယံ ပုဗ္ဗေ ပါပကမ္မံ န နာကရမှာ'တိ? 'နော ဟိဒံ, အာဝုသော'။ 'ကိံ ပန တုမှေ, အာဝုသော နိဂဏ္ဌာ, ဇာနာထ – ဧဝရူပံ ဝါ ဧဝရူပံ ဝါ ပါပကမ္မံ အကရမှာ'တိ? 'နော ဟိဒံ, အာဝုသော'။ 'ကိံ ပန တုမှေ, အာဝုသော နိဂဏ္ဌာ, ဇာနာထ – ဧတ္တကံ ဝါ ဒုက္ခံ နိဇ္ဇိဏ္ဏံ, ဧတ္တကံ ဝါ ဒုက္ခံ နိဇ္ဇီရေတဗ္ဗံ , ဧတ္တကမှိ ဝါ ဒုက္ခေ နိဇ္ဇိဏ္ဏေ သဗ္ဗံ ဒုက္ခံ နိဇ္ဇိဏ္ဏံ ဘဝိဿတီ'တိ? 'နော ဟိဒံ, အာဝုသော'။ 'ကိံ ပန တုမှေ, အာဝုသော နိဂဏ္ဌာ, ဇာနာထ – ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ပဟာနံ, ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ဥပသမ္ပဒ'န္တိ? 'နော ဟိဒံ, အာဝုသော'။

"'ဣတိ ကိရ တုမှေ, အာဝုသော နိဂဏ္ဌာ, န ဇာနာထ – အဟုဝမှေဝ မယံ ပုဗ္ဗေ န နာဟုဝမှာတိ, န ဇာနာထ – အကရမှေဝ မယံ ပုဗ္ဗေ ပါပကမ္မံ န နာကရမှာတိ, န ဇာနာထ – ဧဝရူပံ ဝါ ဧဝရူပံ ဝါ ပါပကမ္မံ အကရမှာတိ, န ဇာနာထ – ဧတ္တကံ ဝါ ဒုက္ခံ နိဇ္ဇိဏ္ဏံ, ဧတ္တကံ ဝါ ဒုက္ခံ နိဇ္ဇီရေတဗ္ဗံ, ဧတ္တကမှိ ဝါ ဒုက္ခေ နိဇ္ဇိဏ္ဏေ သဗ္ဗံ ဒုက္ခံ နိဇ္ဇိဏ္ဏံ ဘဝိဿတီတိ။ န ဇာနာထ – ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ပဟာနံ, ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ဥပသမ္ပဒံ။ ဧဝံ သန္တေ, အာဝုသော နိဂဏ္ဌာ, ယေ လောကေ လုဒ္ဒါ လောဟိတပါဏိနော ကုရူရကမ္မန္တာ မနုဿေသု ပစ္စာဇာတာ တေ နိဂဏ္ဌေသု ပဗ္ဗဇန္တီ'တိ? 'န ခေါ, အာဝုသော ဂေါတမ, သုခေန သုခံ အဓိဂန္တဗ္ဗံ, ဒုက္ခေန ခေါ သုခံ အဓိဂန္တဗ္ဗံ; သုခေန စာဝုသော ဂေါတမ, သုခံ အဓိဂန္တဗ္ဗံ အဘဝိဿ, ရာဇာ မာဂဓော သေနိယော ဗိမ္ဗိသာရော သုခံ အဓိဂစ္ဆေယျ, ရာဇာ မာဂဓော သေနိယော ဗိမ္ဗိသာရော သုခဝိဟာရိတရော အာယသ္မတာ ဂေါတမေနာ'တိ။

"'အဒ္ဓါယသ္မန္တေဟိ နိဂဏ္ဌေဟိ သဟသာ အပ္ပဋိသင်္ခါ ဝါစာ ဘာသိတာ – န ခေါ, အာဝုသော ဂေါတမ, သုခေန သုခံ အဓိဂန္တဗ္ဗံ, ဒုက္ခေန ခေါ သုခံ အဓိဂန္တဗ္ဗံ; သုခေန စာဝုသော ဂေါတမ, သုခံ အဓိဂန္တဗ္ဗံ အဘဝိဿ, ရာဇာ မာဂဓော သေနိယော ဗိမ္ဗိသာရော သုခံ အဓိဂစ္ဆေယျ, ရာဇာ မာဂဓော သေနိယော ဗိမ္ဗိသာရော သုခဝိဟာရိတရော အာယသ္မတာ ဂေါတမေနာ"တိ။ အပိ စ အဟမေဝ တတ္ထ ပဋိပုစ္ဆိတဗ္ဗော – ကော နု ခေါ အာယသ္မန္တာနံ သုခဝိဟာရိတရော ရာဇာ ဝါ မာဂဓော သေနိယော ဗိမ္ဗိသာရော အာယသ္မာ ဝါ ဂေါတမော'တိ? အဒ္ဓါယသ္မာ ဂေါတမ, အမှေဟိ သဟသာ အပ္ပဋိသင်္ခါ ဝါစာ ဘာသိတာ, န ခေါ, အာဝုသော ဂေါတမ, သုခေန သုခံ အဓိဂန္တဗ္ဗံ, ဒုက္ခေန ခေါ သုခံ အဓိဂန္တဗ္ဗံ; သုခေန စာဝုသော ဂေါတမ, သုခံ အဓိဂန္တဗ္ဗံ အဘဝိဿ, ရာဇာ မာဂဓော သေနိယော ဗိမ္ဗိသာရော သုခံ အဓိဂစ္ဆေယျ, ရာဇာ မာဂဓော သေနိယော ဗိမ္ဗိသာရော သုခဝိဟာရိတရော အာယသ္မတာ ဂေါတမေနာတိ။ အပိ စ တိဋ္ဌတေတံ, ဣဒါနိပိ မယံ အာယသ္မန္တံ ဂေါတမံ ပုစ္ဆာမ – ကော နု ခေါ အာယသ္မန္တာနံ သုခဝိဟာရိတရော ရာဇာ ဝါ မာဂဓော သေနိယော ဗိမ္ဗိသာရော အာယသ္မာ ဝါ ဂေါတမော'တိ?

"'တေန ဟာဝုသော နိဂဏ္ဌာ, တုမှေဝ တတ္ထ ပဋိပုစ္ဆိဿာမိ, ယထာ ဝေါ ခမေယျ တထာ နံ ဗျာကရေယျာထ။ တံ ကိံ မညထာဝုသော နိဂဏ္ဌာ, ပဟောတိ ရာဇာ မာဂဓော သေနိယော ဗိမ္ဗိသာရော, အနိဉ္ဇမာနော ကာယေန, အဘာသမာနော ဝါစံ, သတ္တ ရတ္တိန္ဒိဝါနိ ဧကန္တသုခံ ပဋိသံဝေဒီ ဝိဟရိတု'န္တိ? 'နော ဟိဒံ, အာဝုသော'။

"'တံ ကိံ မညထာဝုသော နိဂဏ္ဌာ, ပဟောတိ ရာဇာ မာဂဓော သေနိယော ဗိမ္ဗိသာရော, အနိဉ္ဇမာနော ကာယေန, အဘာသမာနော ဝါစံ, ဆ ရတ္တိန္ဒိဝါနိ။ပေ။ ပဉ္စ ရတ္တိန္ဒိဝါနိ။ စတ္တာရိ ရတ္တိန္ဒိဝါနိ။ တီဏိ ရတ္တိန္ဒိဝါနိ။ ဒွေ ရတ္တိန္ဒိဝါနိ။ ဧကံ ရတ္တိန္ဒိဝံ ဧကန္တသုခံ ပဋိသံဝေဒီ ဝိဟရိတု'န္တိ? 'နော ဟိဒံ, အာဝုသော'။

"'အဟံ ခေါ, အာဝုသော နိဂဏ္ဌာ, ပဟောမိ အနိဉ္ဇမာနော ကာယေန, အဘာသမာနော ဝါစံ, ဧကံ ရတ္တိန္ဒိဝံ ဧကန္တသုခံ ပဋိသံဝေဒီ ဝိဟရိတုံ။ အဟံ ခေါ, အာဝုသော နိဂဏ္ဌာ, ပဟောမိ အနိဉ္ဇမာနော ကာယေန, အဘာသမာနော ဝါစံ, ဒွေ ရတ္တိန္ဒိဝါနိ။ တီဏိ ရတ္တိန္ဒိဝါနိ။ စတ္တာရိ ရတ္တိန္ဒိဝါနိ။ ပဉ္စ ရတ္တိန္ဒိဝါနိ။ ဆ ရတ္တိန္ဒိဝါနိ။ သတ္တ ရတ္တိန္ဒိဝါနိ ဧကန္တသုခံ ပဋိသံဝေဒီ ဝိဟရိတုံ။ တံ ကိံ မညထာဝုသော နိဂဏ္ဌာ, ဧဝံ သန္တေ ကော သုခဝိဟာရိတရော ရာဇာ ဝါ မာဂဓော သေနိယော ဗိမ္ဗိသာရော အဟံ ဝါ'တိ? 'ဧဝံ သန္တေ အာယသ္မာဝ ဂေါတမော သုခဝိဟာရိတရော ရညာ မာဂဓေန သေနိယေန ဗိမ္ဗိသာရေနာ'"တိ။

ဣဒမဝေါစ ဘဂဝါ။ အတ္တမနော မဟာနာမော သက္ကော ဘဂဝတော ဘာသိတံ အဘိနန္ဒီတိ။

စူဠဒုက္ခက္ခန္ဓသုတ္တံ နိဋ္ဌိတံ စတုတ္ထံ။

၅. အနုမာနသုတ္တံ

၁၈၁. ဧဝံ မေ သုတံ – ဧကံ သမယံ အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော ဘဂ္ဂေသု ဝိဟရတိ သုသုမာရဂိရေ [သုံသုမာရဂိရေ (သီ. သျာ. ပီ.)] ဘေသကဠာဝနေ မိဂဒါယေ။ တတြ ခေါ အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – ''အာဝုသော, ဘိက္ခဝေ''တိ။ ''အာဝုသော''တိ ခေါ တေ ဘိက္ခူ အာယသ္မတော မဟာမောဂ္ဂလ္လာနဿ ပစ္စဿောသုံ။ အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော ဧတဒဝေါစ –

''ပဝါရေတိ စေပိ, အာဝုသော, ဘိက္ခု – 'ဝဒန္တု မံ အာယသ္မန္တော, ဝစနီယောမှိ အာယသ္မန္တေဟီ'တိ, သော စ ဟောတိ ဒုဗ္ဗစော, ဒောဝစဿကရဏေဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော, အက္ခမော အပ္ပဒက္ခိဏဂ္ဂါဟီ အနုသာသနိံ, အထ ခေါ နံ သဗြဟ္မစာရီ န စေဝ ဝတ္တဗ္ဗံ မညန္တိ, န စ အနုသာသိတဗ္ဗံ မညန္တိ, န စ တသ္မိံ ပုဂ္ဂလေ ဝိဿာသံ အာပဇ္ဇိတဗ္ဗံ မညန္တိ။

''ကတမေ စာဝုသော, ဒောဝစဿကရဏာ ဓမ္မာ? ဣဓာဝုသော, ဘိက္ခု ပါပိစ္ဆော ဟောတိ, ပါပိကာနံ ဣစ္ဆာနံ ဝသံ ဂတော။ ယမ္ပာဝုသော, ဘိက္ခု ပါပိစ္ဆော ဟောတိ, ပါပိကာနံ ဣစ္ဆာနံ ဝသံ ဂတော – အယမ္ပိ ဓမ္မော ဒောဝစဿကရဏော။

''ပုန စပရံ, အာဝုသော, ဘိက္ခု အတ္တုက္ကံသကော ဟောတိ ပရဝမ္ဘီ။ ယမ္ပာဝုသော, ဘိက္ခု အတ္တုက္ကံသကော ဟောတိ ပရဝမ္ဘီ – အယမ္ပိ ဓမ္မော ဒောဝစဿကရဏော။

''ပုန စပရံ, အာဝုသော, ဘိက္ခု ကောဓနော ဟောတိ ကောဓာဘိဘူတော။ ယမ္ပာဝုသော, ဘိက္ခု ကောဓနော ဟောတိ ကောဓာဘိဘူတော – အယမ္ပိ ဓမ္မော ဒောဝစဿကရဏော။

''ပုန စပရံ, အာဝုသော , ဘိက္ခု ကောဓနော ဟောတိ ကောဓဟေတု ဥပနာဟီ။ ယမ္ပာဝုသော, ဘိက္ခု ကောဓနော ဟောတိ ကောဓဟေတု ဥပနာဟီ – အယမ္ပိ ဓမ္မော ဒောဝစဿကရဏော။

''ပုန စပရံ, အာဝုသော, ဘိက္ခု ကောဓနော ဟောတိ ကောဓဟေတု အဘိသင်္ဂီ။ ယမ္ပာဝုသော, ဘိက္ခု ကောဓနော ဟောတိ ကောဓဟေတု အဘိသင်္ဂီ – အယမ္ပိ ဓမ္မော ဒောဝစဿကရဏော။

''ပုန စပရံ, အာဝုသော, ဘိက္ခု ကောဓနော ဟောတိ ကောဓသာမန္တာ [ကောဓသာမန္တံ (သျာ. ပီ. က.)] ဝါစံ နိစ္ဆာရေတာ။ ယမ္ပာဝုသော, ဘိက္ခု ကောဓနော ဟောတိ ကောဓသာမန္တာ ဝါစံ နိစ္ဆာရေတာ – အယမ္ပိ ဓမ္မော ဒောဝစဿကရဏော။

''ပုန စပရံ, အာဝုသော, ဘိက္ခု စောဒိတော [စုဒိတော (သီ. သျာ. ပီ.)] စောဒကေန စောဒကံ ပဋိပ္ဖရတိ။ ယမ္ပာဝုသော, ဘိက္ခု စောဒိတော စောဒကေန စောဒကံ ပဋိပ္ဖရတိ – အယမ္ပိ ဓမ္မော ဒောဝစဿကရဏော။

''ပုန စပရံ, အာဝုသော, ဘိက္ခု စောဒိတော စောဒကေန စောဒကံ အပသာဒေတိ။ ယမ္ပာဝုသော, ဘိက္ခု စောဒိတော စောဒကေန စောဒကံ အပသာဒေတိ – အယမ္ပိ ဓမ္မော ဒောဝစဿကရဏော။

''ပုန စပရံ , အာဝုသော, ဘိက္ခု စောဒိတော စောဒကေန စောဒကဿ ပစ္စာရောပေတိ။ ယမ္ပာဝုသော, ဘိက္ခု စောဒိတော စောဒကေန စောဒကဿ ပစ္စာရောပေတိ – အယမ္ပိ ဓမ္မော ဒောဝစဿကရဏော။

''ပုန စပရံ, အာဝုသော, ဘိက္ခု စောဒိတော စောဒကေန အညေနညံ ပဋိစရတိ, ဗဟိဒ္ဓါ ကထံ အပနာမေတိ, ကောပဉ္စ ဒောသဉ္စ အပ္ပစ္စယဉ္စ ပါတုကရောတိ။ ယမ္ပာဝုသော, ဘိက္ခု စောဒိတော စောဒကေန အညေနညံ ပဋိစရတိ, ဗဟိဒ္ဓါ ကထံ အပနာမေတိ, ကောပဉ္စ ဒောသဉ္စ အပ္ပစ္စယဉ္စ ပါတုကရောတိ – အယမ္ပိ ဓမ္မော ဒောဝစဿကရဏော။

‘‘ပုန စပရံ, အာဝုသော, ဘိက္ခု စောဒိတော စောဒကေန အပအနေ န သမ္ပာယတိ။ ယမ္ပာဝုသော, ဘိက္ခု စောဒိတော စောဒကေန အပအနေ န သမ္ပာယတိ – အယမ္ပိ ဓမ္မော အဝေစသ္သကရဏော။

‘‘ပုန စပရံ, အာဝုသော, ဘိက္ခု မက္ခီ ဟောတိ ပဠာသီ။ ယမ္ပာဝုသော, ဘိက္ခု မက္ခီ ဟောတိ ပဠာသီ – အယမ္ပိ ဓမ္မော အဝေစသ္သကရဏော။

‘‘ပုန စပရံ, အာဝုသော, ဘိက္ခု ဣသ္သုကီ ဟောတိ မစ္ဆရီ။ ယမ္ပာဝုသော, ဘိက္ခု ဣသ္သုကီ ဟောတိ မစ္ဆရီ – အယမ္ပိ ဓမ္မော အဝေစသ္သကရဏော။

‘‘ပုန စပရံ, အာဝုသော, ဘိက္ခု သဌော ဟောတိ မာယာဝီ။ ယမ္ပာဝုသော, ဘိက္ခု သဌော ဟောတိ မာယာဝီ – အယမ္ပိ ဓမ္မော အဝေစသ္သကရဏော။

‘‘ပုန စပရံ, အာဝုသော, ဘိက္ခု ထဒ္ဓော ဟောတိ အတိမာနီ။ ယမ္ပာဝုသော, ဘိက္ခု ထဒ္ဓော ဟောတိ အတိမာနီ – အယမ္ပိ ဓမ္မော အဝေစသ္သကရဏော။

‘‘ပုန စပရံ, အာဝုသော, ဘိက္ခု သန္ဒိဋ္ဌိပရာမာသီ ဟောတိ အာဓာနဂ္ဂာဟီ ဒုပ္ပဋိနိသ္သဂ္ဂီ။ ယမ္ပာဝုသော, ဘိက္ခု သန္ဒိဋ္ဌိပရာမာသီ ဟောတိ အာဓာနဂ္ဂာဟီ ဒုပ္ပဋိနိသ္သဂ္ဂီ – အယမ္ပိ ဓမ္မော အဝေစသ္သကရဏော။ ဣမေ ဝုစ္စန္တာဝုသော, အဝေစသ္သကရဏာ ဓမ္မာ။

၁၈၂. ‘‘နော စေပိ, အာဝုသော, ဘိက္ခု ပဝါရေတိ – ‘ဝဒန္တု မံ အာယသ္မန္တော, ဝစနီယောမှိ အာယသ္မန္တေဟီ’တိ, သော စ ဟောတိ သုဝစော, သောဝစသ္သကရဏေဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော, ခမော ပဒက္ခိဏဂ္ဂာဟီ အနုသာသနိံ, အထ ခော နံ သဗ္ရဟ္မစာရီ ဝတ္တဗ္ဗဉ္စေဝ မညန္တိ, အနုသာသိတဗ္ဗဉ္စ မညန္တိ, တသ္မိဉ္စ ပုဂ္ဂလေ ဝိသ္သာသံ အာပဇ္ဇိတဗ္ဗံ မညန္တိ။

‘‘ကတမေ စာဝုသော, သောဝစသ္သကရဏာ ဓမ္မာ? ဣဓာဝုသော, ဘိက္ခု န ပါပိစ္ဆော ဟောတိ, န ပါပိကာနံ ဣစ္ဆာနံ ဝသံ ဂတော။ ယမ္ပာဝုသော, ဘိက္ခု န ပါပိစ္ဆော ဟောတိ န ပါပိကာနံ ဣစ္ဆာနံ ဝသံ ဂတော – အယမ္ပိ ဓမ္မော သောဝစသ္သကရဏော။

‘‘ပုန စပရံ, အာဝုသော, ဘိက္ခု အနတ္တုက္ကံသကော ဟောတိ အပရဝမ္ဘီ။ ယမ္ပာဝုသော, ဘိက္ခု အနတ္တုက္ကံသကော ဟောတိ အပရဝမ္ဘီ – အယမ္ပိ ဓမ္မော သောဝစသ္သကရဏော။

‘‘ပုန စပရံ, အာဝုသော, ဘိက္ခု န ကောဓနော ဟောတိ န ကောဓာဘိဘူတော။ ယမ္ပာဝုသော, ဘိက္ခု န ကောဓနော ဟောတိ န ကောဓာဘိဘူတော – အယမ္ပိ ဓမ္မော သောဝစသ္သကရဏော။

‘‘ပုန စပရံ, အာဝုသော, ဘိက္ခု န ကောဓနော ဟောတိ န ကောဓဟေတု ဥပနာဟီ။ ယမ္ပာဝုသော, ဘိက္ခု န ကောဓနော ဟောတိ န ကောဓဟေတု ဥပနာဟီ – အယမ္ပိ ဓမ္မော သောဝစသ္သကရဏော။

‘‘ပုန စပရံ, အာဝုသော, ဘိက္ခု န ကောဓနော ဟောတိ န ကောဓဟေတု အဘိသင်္ဂီ။ ယမ္ပာဝုသော, ဘိက္ခု န ကောဓနော ဟောတိ န ကောဓဟေတု အဘိသင်္ဂီ – အယမ္ပိ ဓမ္မော သောဝစသ္သကရဏော။

‘‘ပုန စပရံ, အာဝုသော, ဘိက္ခု န ကောဓနော ဟောတိ န ကောဓသာမန္တာ ဝါစံ နိစ္ဆာရေတာ။ ယမ္ပာဝုသော , ဘိက္ခု န ကောဓနော ဟောတိ န ကောဓသာမန္တာ ဝါစံ နိစ္ဆာရေတာ – အယမ္ပိ ဓမ္မော သောဝစသ္သကရဏော။

‘‘ပုန စပရံ, အာဝုသော, ဘိက္ခု စောဒိတော စောဒကေန စောဒကံ နပ္ပဋိပ္ဖရတိ။ ယမ္ပာဝုသော, ဘိက္ခု စောဒိတော စောဒကေန စောဒကံ နပ္ပဋိပ္ဖရတိ – အယမ္ပိ ဓမ္မော သောဝစသ္သကရဏော ။

“ပုန စပရံ, အာဝုသော, ဘိက္ခု စောဒိတော စောဒကေန စောဒကံ န အပသာဒေတိ။ ယမ္ပာဝုသော, ဘိက္ခု စောဒိတော စောဒကေန စောဒကံ န အပသာဒေတိ – အယမ္ပိ ဓမ္မော သောဝစဿကရဏော။

“ပုန စပရံ, အာဝုသော, ဘိက္ခု စောဒိတော စောဒကေန စောဒကဿ န ပစ္စာရောပေတိ။ ယမ္ပာဝုသော, ဘိက္ခု စောဒိတော စောဒကေန စောဒကဿ န ပစ္စာရောပေတိ – အယမ္ပိ ဓမ္မော သောဝစဿကရဏော။

“ပုန စပရံ, အာဝုသော, ဘိက္ခု စောဒိတော စောဒကေန န အညေနညံ ပဋိစရတိ, န ဗဟိဒ္ဓာ ကထံ အပနာမေတိ, န ကောပဉ္စ ဒောသဉ္စ အပ္ပစ္စယဉ္စ ပါတုကရောတိ။ ယမ္ပာဝုသော, ဘိက္ခု စောဒိတော စောဒကေန န အညေနညံ ပဋိစရတိ, န ဗဟိဒ္ဓာ ကထံ အပနာမေတိ, န ကောပဉ္စ ဒောသဉ္စ အပ္ပစ္စယဉ္စ ပါတုကရောတိ – အယမ္ပိ ဓမ္မော သောဝစဿကရဏော။

“ပုန စပရံ, အာဝုသော, ဘိက္ခု စောဒိတော စောဒကေန အပဒာနေ သမ္ပာယတိ။ ယမ္ပာဝုသော, ဘိက္ခု စောဒိတော စောဒကေန အပဒာနေ သမ္ပာယတိ – အယမ္ပိ ဓမ္မော သောဝစဿကရဏော။

“ပုန စပရံ, အာဝုသော, ဘိက္ခု အမက္ခီ ဟောတိ အပဠာသီ။ ယမ္ပာဝုသော, ဘိက္ခု အမက္ခီ ဟောတိ အပဠာသီ – အယမ္ပိ ဓမ္မော သောဝစဿကရဏော။

“ပုန စပရံ, အာဝုသော, ဘိက္ခု အနိဿုကီ ဟောတိ အမစ္ဆရီ။ ယမ္ပာဝုသော, ဘိက္ခု အနိဿုကီ ဟောတိ အမစ္ဆရီ – အယမ္ပိ ဓမ္မော သောဝစဿကရဏော။

“ပုန စပရံ, အာဝုသော, ဘိက္ခု အသဌော ဟောတိ အမာယာဝီ။ ယမ္ပာဝုသော, ဘိက္ခု အသဌော ဟောတိ အမာယာဝီ – အယမ္ပိ ဓမ္မော သောဝစဿကရဏော။

“ပုန စပရံ, အာဝုသော, ဘိက္ခု အတ္ထဒ္ဓော ဟောတိ အနတိမာနီ။ ယမ္ပာဝုသော, ဘိက္ခု အတ္ထဒ္ဓော ဟောတိ အနတိမာနီ – အယမ္ပိ ဓမ္မော သောဝစဿကရဏော။

“ပုန စပရံ, အာဝုသော, ဘိက္ခု အသန္ဒိဋ္ဌိပရာမာသီ ဟောတိ အနာဓာနဂ္ဂါဟီ သုပ္ပဋိနိဿဂ္ဂီ။ ယမ္ပာဝုသော, ဘိက္ခု အသန္ဒိဋ္ဌိပရာမာသီ ဟောတိ, အနာဓာနဂ္ဂါဟီ သုပ္ပဋိနိဿဂ္ဂီ – အယမ္ပိ ဓမ္မော သောဝစဿကရဏော။ ဣမေ ဝုစ္စန္တာဝုသော, သောဝစဿကရဏာ ဓမ္မာ။

၁၈၃. “တတြာဝုသော , ဘိက္ခုနာ အတ္တနာဝ အတ္တာနံ ဧဝံ အနုမိနိတဗ္ဗံ [အနုမာနိတဗ္ဗံ (သီ.)] – ‘ယော ခွါယံ ပုဂ္ဂလော ပာပိစ္ဆော, ပာပိကာနံ ဣစ္ဆာနံ ဝသံ ဂတော, အယံ မေ ပုဂ္ဂလော အပ္ပိယော အမနာပေါ; အဟဉ္စေဝ ခော ပနဿံ ပာပိစ္ဆော ပာပိကာနံ ဣစ္ဆာနံ ဝသံ ဂတော, အဟံပဿံ ပရေသံ အပ္ပိယော အမနာပေါ’တိ။ ဧဝံ ဇာနန္တေနာဝုသော, ဘိက္ခုနာ ‘န ပာပိစ္ဆော ဘဝိဿာမိ, န ပာပိကာနံ ဣစ္ဆာနံ ဝသံ ဂတော’တိ စိတ္တံ ဥပ္ပာဒေတဗ္ဗံ။

“‘ယော ခွါယံ ပုဂ္ဂလော အတ္တုက္ကံသကော ပရဝမ္ဘီ, အယံ မေ ပုဂ္ဂလော အပ္ပိယော အမနာပေါ; အဟဉ္စေဝ ခော ပနဿံ အတ္တုက္ကံသကော ပရဝမ္ဘီ, အဟံပဿံ ပရေသံ အပ္ပိယော အမနာပေါ’တိ။ ဧဝံ ဇာနန္တေနာဝုသော, ဘိက္ခုနာ ‘အနတ္တုက္ကံသကော ဘဝိဿာမိ အပရဝမ္ဘီ’တိ စိတ္တံ ဥပ္ပာဒေတဗ္ဗံ။

“‘ယော ခွါယံ ပုဂ္ဂလော ကောဓနော ကောဓာဘိဘူတော, အယံ မေ ပုဂ္ဂလော အပ္ပိယော အမနာပေါ။ အဟဉ္စေဝ ခော ပနဿံ ကောဓနော ကောဓာဘိဘူတော, အဟံပဿံ ပရေသံ အပ္ပိယော အမနာပေါ’တိ။ ဧဝံ ဇာနန္တေနာဝုသော, ဘိက္ခုနာ ‘န ကောဓနော ဘဝိဿာမိ န ကောဓာဘိဘူတော’တိ စိတ္တံ ဥပ္ပာဒေတဗ္ဗံ။

“‘ယော ခွါယံ ပုဂ္ဂလော ကောဓနော ကောဓဟေတု ဥပနာဟီ, အယံ မေ ပုဂ္ဂလော အပ္ပိယော အမနာပေါ; အဟဉ္စေဝ ခော ပနဿံ ကောဓနော ကောဓဟေတု ဥပနာဟီ, အဟံပဿံ ပရေသံ အပ္ပိယော အမနာပေါ’တိ။ ဧဝံ ဇာနန္တေနာဝုသော, ဘိက္ခုနာ ‘န ကောဓနော ဘဝိဿာမိ န ကောဓဟေတု ဥပနာဟီ’တိ စိတ္တံ ဥပ္ပာဒေတဗ္ဗံ။

'''ယော ခွတယံ ပုဂ္ဂလော ကောဓနော ကောဓဟေတု အဘိသင်္ဂီ, အယံ မေ ပုဂ္ဂလော အပ္ပိယော အမနာပော; အဟဉ္စေဝ ခော ပနဿံ ကောဓနော ကောဓဟေတု အဘိသင်္ဂီ, အဟံပဿံ ပရေသံ အပ္ပိယော အမနာပော'တိ။ ဧဝံ ဇာနန္တေနာဝုသော, ဘိက္ခုနာ 'န ကောဓနော ဘဝိဿာမိ န ကောဓဟေတု အဘိသင်္ဂီ'တိ စိတ္တံ ဥပ္ပာဒေတဗ္ဗံ။

'''ယော ခွတယံ ပုဂ္ဂလော ကောဓနော ကောဓသာမန္တာ ဝါစံ နိစ္ဆာရေတာ, အယံ မေ ပုဂ္ဂလော အပ္ပိယော အမနာပော; အဟဉ္စေဝ ခော ပနဿံ ကောဓနော ကောဓသာမန္တာ ဝါစံ နိစ္ဆာရေတာ, အဟံပဿံ ပရေသံ အပ္ပိယော အမနာပော'တိ။ ဧဝံ ဇာနန္တေနာဝုသော, ဘိက္ခုနာ 'န ကောဓနော ဘဝိဿာမိ န ကောဓသာမန္တာ ဝါစံ နိစ္ဆာရေဿာမီ'တိ စိတ္တံ ဥပ္ပာဒေတဗ္ဗံ။

'''ယော ခွတယံ ပုဂ္ဂလော စောဒိတော စောဒကေန စောဒကံ ပဋိပ္ဖရတိ, အယံ မေ ပုဂ္ဂလော အပ္ပိယော အမနာပော; အဟဉ္စေဝ ခော ပန စောဒိတော စောဒကေန စောဒကံ ပဋိပ္ဖရေယျံ , အဟံပဿံ ပရေသံ အပ္ပိယော အမနာပော'တိ။ ဧဝံ ဇာနန္တေနာဝုသော, ဘိက္ခုနာ 'စောဒိတော စောဒကေန စောဒကံ နပ္ပဋိပ္ဖရိဿာမီ'တိ စိတ္တံ ဥပ္ပာဒေတဗ္ဗံ။

'''ယော ခွတယံ ပုဂ္ဂလော စောဒိတော စောဒကေန စောဒကံ အပသာဒေတိ, အယံ မေ ပုဂ္ဂလော အပ္ပိယော အမနာပော; အဟဉ္စေဝ ခော ပန စောဒိတော စောဒကေန စောဒကံ အပသာဒေယျံ, အဟံပဿံ ပရေသံ အပ္ပိယော အမနာပော'တိ။ ဧဝံ ဇာနန္တေနာဝုသော, ဘိက္ခုနာ 'စောဒိတော စောဒကေန စောဒကံ န အပသာဒေဿာမီ'တိ စိတ္တံ ဥပ္ပာဒေတဗ္ဗံ။

'''ယော ခွတယံ ပုဂ္ဂလော စောဒိတော စောဒကေန စောဒကဿ ပစ္စာရောပေတိ, အယံ မေ ပုဂ္ဂလော အပ္ပိယော အမနာပော; အဟဉ္စေဝ ခော ပန စောဒိတော စောဒကေန စောဒကဿ ပစ္စာရောပေယျံ, အဟံပဿံ ပရေသံ အပ္ပိယော အမနာပော'တိ။ ဧဝံ ဇာနန္တေနာဝုသော, ဘိက္ခုနာ 'စောဒိတော စောဒကေန စောဒကဿ န ပစ္စာရောပေဿာမီ'တိ စိတ္တံ ဥပ္ပာဒေတဗ္ဗံ။

'''ယော ခွတယံ ပုဂ္ဂလော စောဒိတော စောဒကေန အညေနညံ ပဋိစရတိ, ဗဟိဒ္ဓါ ကထံ အပနာမေတိ, ကောပဉ္စ ဒောသဉ္စ အပ္ပစ္စယဉ္စ ပာတုကရောတိ, အယံ မေ ပုဂ္ဂလော အပ္ပိယော အမနာပော; အဟဉ္စေဝ ခော ပန စောဒိတော စောဒကေန အညေနညံ ပဋိစရေယျံ, ဗဟိဒ္ဓါ ကထံ အပနာမေယျံ , ကောပဉ္စ ဒောသဉ္စ အပ္ပစ္စယဉ္စ ပာတုကရေယျံ, အဟံပဿံ ပရေသံ အပ္ပိယော အမနာပော'တိ။ ဧဝံ ဇာနန္တေနာဝုသော, ဘိက္ခုနာ 'စောဒိတော စောဒကေန န အညေနညံ ပဋိစရိဿာမိ, န ဗဟိဒ္ဓါ ကထံ အပနာမေဿာမိ, န ကောပဉ္စ ဒောသဉ္စ အပ္ပစ္စယဉ္စ ပာတုကရိဿာမီ'တိ စိတ္တံ ဥပ္ပာဒေတဗ္ဗံ။

'''ယော ခွတယံ ပုဂ္ဂလော စောဒိတော စောဒကေန အပဒါနေ န သမ္ပာယတိ, အယံ မေ ပုဂ္ဂလော အပ္ပိယော အမနာပော; အဟဉ္စေဝ ခော ပန စောဒိတော စောဒကေန အပဒါနေ န သမ္ပာယေယျံ, အဟံပဿံ ပရေသံ အပ္ပိယော အမနာပော'တိ။ ဧဝံ ဇာနန္တေနာဝုသော, ဘိက္ခုနာ 'စောဒိတော စောဒကေန အပဒါနေ သမ္ပာယိဿာမီ'တိ စိတ္တံ ဥပ္ပာဒေတဗ္ဗံ။

'''ယော ခွတယံ ပုဂ္ဂလော မက္ခီ ပဠာသီ, အယံ မေ ပုဂ္ဂလော အပ္ပိယော အမနာပော; အဟဉ္စေဝ ခော ပနဿံ မက္ခီ ပဠာသီ, အဟံပဿံ ပရေသံ အပ္ပိယော အမနာပော'တိ။ ဧဝံ ဇာနန္တေနာဝုသော, ဘိက္ခုနာ 'အမက္ခီ ဘဝိဿာမိ အပဠာသီ'တိ စိတ္တံ ဥပ္ပာဒေတဗ္ဗံ။

'''ယော ခွတယံ ပုဂ္ဂလော ဣဿုကီ မစ္ဆရီ, အယံ မေ ပုဂ္ဂလော အပ္ပိယော အမနာပော; အဟဉ္စေဝ ခော ပနဿံ ဣဿုကီ မစ္ဆရီ, အဟံပဿံ ပရေသံ အပ္ပိယော အမနာပော'တိ။ ဧဝံ ဇာနန္တေနာဝုသော, ဘိက္ခုနာ 'အနိဿုကီ ဘဝိဿာမိ အမစ္ဆရီ'တိ စိတ္တံ ဥပ္ပာဒေတဗ္ဗံ။

'''ယော ခွတယံ ပုဂ္ဂလော သဌော မာယာဝီ, အယံ မေ ပုဂ္ဂလော အပ္ပိယော အမနာပော; အဟဉ္စေဝ ခော ပနဿံ သဌော မာယာဝီ, အဟံပဿံ ပရေသံ အပ္ပိယော အမနာပော'တိ။ ဧဝံ ဇာနန္တေနာဝုသော, ဘိက္ခုနာ 'အသဌော ဘဝိဿ

သာမိ အမာယာဝီ’တိ စိတ္တံ ဥပ္ပာဒေတဗ္ဗံ။

“‘ယော ခ္ဝတယံ ပုဂ္ဂလော ထဒ္ဓော အတိမာနီ, အယံ မေ ပုဂ္ဂလော အပ္ပိယော အမနာပော; အဟဉ္စေဝ ခော ပနသ္ဝံ ထဒ္ဓော အတိမာနီ, အဟံပဿံ ပရေသံ အပ္ပိယော အမနာပော’တိ။ ဧဝံ ဇာနန္တေနာဝုသော, ဘိက္ခုနာ ‘အတ္ထဒ္ဓော ဘဝိဿာမိ အနတိမာနီ’တိ စိတ္တံ ဥပ္ပာဒေတဗ္ဗံ။

“‘ယော ခ္ဝတယံ ပုဂ္ဂလော သန္ဒိဋ္ဌိပရာမာသီ အာဓာနဂ္ဂါဟီ ဒုပ္ပဋိနိဿဂ္ဂီ, အယံ မေ ပုဂ္ဂလော အပ္ပိယော အမနာပော; အဟဉ္စေဝ ခော ပနဿံ သန္ဒိဋ္ဌိပရာမာသီ အာဓာနဂ္ဂါဟီ ဒုပ္ပဋိနိဿဂ္ဂီ, အဟံပဿံ ပရေသံ အပ္ပိယော အမနာပော’တိ။ ဧဝံ ဇာနန္တေနာဝုသော, ဘိက္ခုနာ ‘အသန္ဒိဋ္ဌိပရာမာသီ ဘဝိဿာမိ အနာဓာနဂ္ဂါဟီ သုပ္ပဋိနိဿဂ္ဂီ’တိ စိတ္တံ ဥပ္ပာဒေတဗ္ဗံ။

၁၈၄. “တတြာဝုသော , ဘိက္ခုနာ အတ္တနာဝ အတ္တာနံ ဧဝံ ပစ္စဝေက္ခိတဗ္ဗံ – ‘ကိံ နု ခောမှိ ပာပိစ္ဆော, ပာပိကာနံ ဣစ္ဆာနံ ဝသံ ဂတော’တိ? သစေ, အာဝုသော , ဘိက္ခု ပစ္စဝေက္ခမာနော ဧဝံ ဇာနာတိ – ‘ပာပိစ္ဆော ခောမှိ, ပာပိကာနံ ဣစ္ဆာနံ ဝသံ ဂတော’တိ, တေနာဝုသော, ဘိက္ခုနာ တေသံယေဝ ပာပကာနံ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ပဟာနာယ ဝါယမိတဗ္ဗံ။ သစေ ပနာဝုသော, ဘိက္ခု ပစ္စဝေက္ခမာနော ဧဝံ ဇာနာတိ – ‘န ခောမှိ ပာပိစ္ဆော, န ပာပိကာနံ ဣစ္ဆာနံ ဝသံ ဂတော’တိ, တေနာဝုသော, ဘိက္ခုနာ တေနေဝ ပီတိပါမောဇ္ဇေန ဝိဟာတဗ္ဗံ အဟောရတ္တာနုသိက္ခိနာ ကုသလေသု ဓမ္မေသု။

“ပုန စပရံ, အာဝုသော, ဘိက္ခုနာ အတ္တနာဝ အတ္တာနံ ဧဝံ ပစ္စဝေက္ခိတဗ္ဗံ – ‘ကိံ နု ခောမှိ အတ္တုက္ကံသကော ပရဝမ္ဘီ’တိ? သစေ, အာဝုသော, ဘိက္ခု ပစ္စဝေက္ခမာနော ဧဝံ ဇာနာတိ – ‘အတ္တုက္ကံသကော ခောမှိ ပရဝမ္ဘီ’တိ, တေနာဝုသော, ဘိက္ခုနာ တေသံယေဝ ပာပကာနံ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ပဟာနာယ ဝါယမိတဗ္ဗံ။ သစေ ပနာဝုသော, ဘိက္ခု ပစ္စဝေက္ခမာနော ဧဝံ ဇာနာတိ – ‘အနတ္တုက္ကံသကော ခောမှိ အပရဝမ္ဘီ’တိ, တေနာဝုသော, ဘိက္ခုနာ တေနေဝ ပီတိပါမောဇ္ဇေန ဝိဟာတဗ္ဗံ အဟောရတ္တာနုသိက္ခိနာ ကုသလေသု ဓမ္မေသု။

“ပုန စပရံ, အာဝုသော, ဘိက္ခုနာ အတ္တနာဝ အတ္တာနံ ဧဝံ ပစ္စဝေက္ခိတဗ္ဗံ – ‘ကိံ နု ခောမှိ ကောဓနော ကောဓာဘိဘူတော’တိ? သစေ, အာဝုသော, ဘိက္ခု ပစ္စဝေက္ခမာနော ဧဝံ ဇာနာတိ – ‘ကောဓနော ခောမှိ ကောဓာဘိဘူတော’တိ, တေနာဝုသော, ဘိက္ခုနာ တေသံယေဝ ပာပကာနံ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ပဟာနာယ ဝါယမိတဗ္ဗံ။ သစေ ပနာဝုသော, ဘိက္ခု ပစ္စဝေက္ခမာနော ဧဝံ ဇာနာတိ – ‘န ခောမှိ ကောဓနော ကောဓာဘိဘူတော’တိ, တေနာဝုသော, ဘိက္ခုနာ တေနေဝ ပီတိပါမောဇ္ဇေန ဝိဟာတဗ္ဗံ အဟောရတ္တာနုသိက္ခိနာ ကုသလေသု ဓမ္မေသု။

“ပုန စပရံ, အာဝုသော, ဘိက္ခုနာ အတ္တနာဝ အတ္တာနံ ဧဝံ ပစ္စဝေက္ခိတဗ္ဗံ – ‘ကိံ နု ခောမှိ ကောဓနော ကောဓဟေတု ဥပနာဟီ’တိ? သစေ, အာဝုသော, ဘိက္ခု ပစ္စဝေက္ခမာနော ဧဝံ ဇာနာတိ ‘ကောဓနော ခောမှိ ကောဓဟေတု ဥပနာဟီ’တိ, တေနာဝုသော, ဘိက္ခုနာ တေသံယေဝ ပာပကာနံ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ပဟာနာယ ဝါယမိတဗ္ဗံ။ သစေ ပနာဝုသော, ဘိက္ခု ပစ္စဝေက္ခမာနော ဧဝံ ဇာနာတိ ‘န ခောမှိ ကောဓနော ကောဓဟေတု ဥပနာဟီ’တိ, တေနာဝုသော, ဘိက္ခုနာ တေနေဝ ပီတိပါမောဇ္ဇေန ဝိဟာတဗ္ဗံ အဟောရတ္တာနုသိက္ခိနာ ကုသလေသု ဓမ္မေသု။

“ပုန စပရံ, အာဝုသော, ဘိက္ခုနာ အတ္တနာဝ အတ္တာနံ ဧဝံ ပစ္စဝေက္ခိတဗ္ဗံ – ‘ကိံ နု ခောမှိ ကောဓနော ကောဓဟေတု အဘိသင်္ဂီ’တိ? သစေ, အာဝုသော, ဘိက္ခု ပစ္စဝေက္ခမာနော ဧဝံ ဇာနာတိ – ‘ကောဓနော ခောမှိ ကောဓဟေတု အဘိသင်္ဂီ’တိ, တေနာဝုသော, ဘိက္ခုနာ တေသံယေဝ ပာပကာနံ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ပဟာနာယ ဝါယမိတဗ္ဗံ။ သစေ ပနာဝုသော, ဘိက္ခု ပစ္စဝေက္ခမာနော ဧဝံ ဇာနာတိ – ‘န ခောမှိ ကောဓနော ကောဓဟေတု အဘိသင်္ဂီ’တိ, တေနာဝုသော, ဘိက္ခုနာ တေနေဝ ပီတိပါမောဇ္ဇေန ဝိဟာတဗ္ဗံ အဟောရတ္တာနုသိက္ခိနာ ကုသလေသု ဓမ္မေသု။

“ပုန စပရံ, အာဝုသော, ဘိက္ခုနာ အတ္တနာဝ အတ္တာနံ ဧဝံ ပစ္စဝေက္ခိတဗ္ဗံ – ‘ကိံ နု ခောမှိ ကောဓနော ကောဓသာမန္တာ ဝါစံ နိစ္ဆာရေတာ’တိ? သစေ, အာဝုသော, ဘိက္ခု ပစ္စဝေက္ခမာနော ဧဝံ ဇာနာတိ – ‘ကောဓနော ခောမှိ ကောဓသာမန္တာ ဝါစံ နိစ္ဆာရေတာ’တိ, တေနာဝုသော, ဘိက္ခုနာ တေသံယေဝ ပာပကာနံ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ပဟာနာ

ယ ဝါယမိတဗ္ဗံ။ သစေ ပနာဝုသော, ဘိက္ခု ပစ္စဝေက္ခမာနော ဧဝံ ဇာနာတိ – ‘န ခောမှိ ကောဓနော ကောဓသာမန္တာ ဝါစံ နိစ္ဆာရေတာ’တိ, တေနာဝုသော, ဘိက္ခုနာ တေနေဝ ပီတိပါမောဇ္ဇေန ဝိဟာတဗ္ဗံ အဟောရတ္တာနုသိက္ခိနာ ကုသလေသု ဓမ္မေသု။

“ပုန စပရံ, အာဝုသော, ဘိက္ခုနာ အတ္တနာဝ အတ္တာနံ ဧဝံ ပစ္စဝေက္ခိတဗ္ဗံ – ‘ကိံ နု ခောမှိ စောဒိတော စောဒကေန စောဒကံ ပဋိပ္ဖရာမီ’တိ? သစေ, အာဝုသော, ဘိက္ခု ပစ္စဝေက္ခမာနော ဧဝံ ဇာနာတိ ‘စောဒိတော ခောမှိ စောဒကေန စောဒကံ ပဋိပ္ဖရာမီ’တိ, တေနာဝုသော, ဘိက္ခုနာ တေသံယေဝ ပါပကာနံ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ပဟာနာယ ဝါယမိတဗ္ဗံ။ သစေ ပနာဝုသော, ဘိက္ခု ပစ္စဝေက္ခမာနော ဧဝံ ဇာနာတိ – ‘စောဒိတော ခောမှိ စောဒကေန စောဒကံ နပ္ပဋိပ္ဖရာမီ’တိ, တေနာဝုသော, ဘိက္ခုနာ တေနေဝ ပီတိပါမောဇ္ဇေန ဝိဟာတဗ္ဗံ အဟောရတ္တာနုသိက္ခိနာ ကုသလေသု ဓမ္မေသု။

“ပုန စပရံ, အာဝုသော, ဘိက္ခုနာ အတ္တနာဝ အတ္တာနံ ဧဝံ ပစ္စဝေက္ခိတဗ္ဗံ – ‘ကိံ နု ခောမှိ စောဒိတော စောဒကေန စောဒကံ အပသာဒေမီ’တိ? သစေ, အာဝုသော, ဘိက္ခု ပစ္စဝေက္ခမာနော ဧဝံ ဇာနာတိ ‘စောဒိတော ခောမှိ စောဒကေန စောဒကံ အပသာဒေမီ’တိ, တေနာဝုသော, ဘိက္ခုနာ တေသံယေဝ ပါပကာနံ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ပဟာနာယ ဝါယမိတဗ္ဗံ။ သစေ ပနာဝုသော, ဘိက္ခု ပစ္စဝေက္ခမာနော ဧဝံ ဇာနာတိ – ‘စောဒိတော ခောမှိ စောဒကေန စောဒကံ န အပသာဒေမီ’တိ, တေနာဝုသော, ဘိက္ခုနာ တေနေဝ ပီတိပါမောဇ္ဇေန ဝိဟာတဗ္ဗံ အဟောရတ္တာနုသိက္ခိနာ ကုသလေသု ဓမ္မေသု။

“ပုန စပရံ, အာဝုသော, ဘိက္ခုနာ အတ္တနာဝ အတ္တာနံ ဧဝံ ပစ္စဝေက္ခိတဗ္ဗံ – ‘ကိံ နု ခောမှိ စောဒိတော စောဒကေန စောဒကဿ ပစ္စာရောပေမီ’တိ? သစေ, အာဝုသော, ဘိက္ခု ပစ္စဝေက္ခမာနော ဧဝံ ဇာနာတိ – ‘စောဒိတော ခောမှိ စောဒကေန စောဒကဿ ပစ္စာရောပေမီ’တိ, တေနာဝုသော, ဘိက္ခုနာ တေသံယေဝ ပါပကာနံ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ပဟာနာယ ဝါယမိတဗ္ဗံ။ သစေ ပနာဝုသော, ဘိက္ခု ပစ္စဝေက္ခမာနော ဧဝံ ဇာနာတိ – ‘စောဒိတော ခောမှိ စောဒကေန စောဒကဿ န ပစ္စာရောပေမီ’တိ, တေနာဝုသော, ဘိက္ခုနာ တေနေဝ ပီတိပါမောဇ္ဇေန ဝိဟာတဗ္ဗံ အဟောရတ္တာနုသိက္ခိနာ ကုသလေသု ဓမ္မေသု။

“ပုန စပရံ, အာဝုသော, ဘိက္ခုနာ အတ္တနာဝ အတ္တာနံ ဧဝံ ပစ္စဝေက္ခိတဗ္ဗံ – ‘ကိံ နု ခောမှိ စောဒိတော စောဒကေန အညေနညံ ပဋိစရာမိ, ဗဟိဒ္ဓာ ကထံ အပနာမေမိ, ကောပဉ္စ ဒောသဉ္စ အပ္ပစ္စယဉ္စ ပါတုကရောမီ’တိ? သစေ, အာဝုသော, ဘိက္ခု ပစ္စဝေက္ခမာနော ဧဝံ ဇာနာတိ – ‘စောဒိတော ခောမှိ စောဒကေန အညေနညံ ပဋိစရာမိ, ဗဟိဒ္ဓာ ကထံ အပနာမေမိ, ကောပဉ္စ ဒောသဉ္စ အပ္ပစ္စယဉ္စ ပါတုကရောမီ’တိ, တေနာဝုသော, ဘိက္ခုနာ တေသံယေဝ ပါပကာနံ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ပဟာနာယ ဝါယမိတဗ္ဗံ။ သစေ ပနာဝုသော, ဘိက္ခု ပစ္စဝေက္ခမာနော ဧဝံ ဇာနာတိ – ‘စောဒိတော ခောမှိ စောဒကေန န အညေနညံ ပဋိစရာမိ, န ဗဟိဒ္ဓာ ကထံ အပနာမေမိ, န ကောပဉ္စ ဒောသဉ္စ အပ္ပစ္စယဉ္စ ပါတုကရောမီ’တိ, တေနာဝုသော, ဘိက္ခုနာ တေနေဝ ပီတိပါမောဇ္ဇေန ဝိဟာတဗ္ဗံ အဟောရတ္တာနုသိက္ခိနာ ကုသလေသု ဓမ္မေသု။

“ပုန စပရံ, အာဝုသော, ဘိက္ခုနာ အတ္တနာဝ အတ္တာနံ ဧဝံ ပစ္စဝေက္ခိတဗ္ဗံ – ‘ကိံ နု ခောမှိ စောဒိတော စောဒကေန အပဒါနေ န သမ္ပာယာမီ’တိ? သစေ, အာဝုသော, ဘိက္ခု ပစ္စဝေက္ခမာနော ဧဝံ ဇာနာတိ – ‘စောဒိတော ခောမှိ စောဒကေန အပဒါနေ န သမ္ပာယာမီ’တိ, တေနာဝုသော, ဘိက္ခုနာ တေသံယေဝ ပါပကာနံ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ပဟာနာယ ဝါယမိတဗ္ဗံ။ သစေ ပနာဝုသော, ဘိက္ခု ပစ္စဝေက္ခမာနော ဧဝံ ဇာနာတိ – ‘စောဒိတော ခောမှိ စောဒကေန အပဒါနေ သမ္ပာယာမီ’တိ, တေနာဝုသော, ဘိက္ခုနာ တေနေဝ ပီတိပါမောဇ္ဇေန ဝိဟာတဗ္ဗံ အဟောရတ္တာနုသိက္ခိနာ ကုသလေသု ဓမ္မေသု။

“ပုန စပရံ , အာဝုသော, ဘိက္ခုနာ အတ္တနာဝ အတ္တာနံ ဧဝံ ပစ္စဝေက္ခိတဗ္ဗံ – ‘ကိံ နု ခောမှိ မက္ခီ ပဠာသီ’တိ? သစေ, အာဝုသော, ဘိက္ခု ပစ္စဝေက္ခမာနော ဧဝံ ဇာနာတိ – ‘မက္ခီ ခောမှိ ပဠာသီ’တိ, တေနာဝုသော, ဘိက္ခုနာ တေသံယေဝ ပါပကာနံ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ပဟာနာယ ဝါယမိတဗ္ဗံ။ သစေ ပနာဝုသော, ဘိက္ခု ပစ္စဝေက္ခမာနော ဧဝံ ဇာနာတိ – ‘အမက္ခီ ခောမှိ အပဠာသီ’တိ, တေနာဝုသော, ဘိက္ခုနာ တေနေဝ ပီတိပါမောဇ္ဇေန ဝိဟာတဗ္ဗံ အဟောရတ္တာနုသိက္ခိနာ ကုသလေသု ဓမ္မေသု။

“ပုန စပရံ, အာဝုသော, ဘိက္ခုနာ အတ္တနာဝ အတ္တာနံ ဧဝံ ပစ္စဝေက္ခိတဗ္ဗံ – ‘ကိံ နု ခေါမှ္ပိ ဏ္ဏသ္သုကီ မစ္ဆရိ’တိ? သစေ, အာဝုသော, ဘိက္ခု ပစ္စဝေက္ခမာနော ဧဝံ ဇာနာတိ – ‘ဏ္ဏသ္သုကီ ခေါမှ္ပိ မစ္ဆရိ’တိ, တေနာဝုသော, ဘိက္ခုနာ တေသံယေဝ ပာပကာနံ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ပဟာနာယ ဝါယမိတဗ္ဗံ။ သစေ ပနာဝုသော, ဘိက္ခု ပစ္စဝေက္ခမာနော ဧဝံ ဇာနာတိ – ‘အနိဿုကီ ခေါမှ္ပိ အမစ္ဆရိ’တိ, တေနာဝုသော, ဘိက္ခုနာ တေနေဝ ပီတိပါမောဇ္ဇေန ဝိဟာတဗ္ဗံ အဟောရတ္တာနုသိက္ခိနာ ကုသလေသု ဓမ္မေသု။

“ပုန စပရံ, အာဝုသော, ဘိက္ခုနာ အတ္တနာဝ အတ္တာနံ ဧဝံ ပစ္စဝေက္ခိတဗ္ဗံ – ‘ကိံ နု ခေါမှ္ပိ သဌော မာယာဝီ’တိ? သစေ, အာဝုသော, ဘိက္ခု ပစ္စဝေက္ခမာနော ဧဝံ ဇာနာတိ – ‘သဌော ခေါမှ္ပိ မာယာဝီ’တိ, တေနာဝုသော, ဘိက္ခုနာ တေသံယေဝ ပာပကာနံ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ပဟာနာယ ဝါယမိတဗ္ဗံ။ သစေ ပနာဝုသော, ဘိက္ခု ပစ္စဝေက္ခမာနော ဧဝံ ဇာနာတိ – ‘အသဌော ခေါမှ္ပိ အမာယာဝီ’တိ, တေနာဝုသော, ဘိက္ခုနာ တေနေဝ ပီတိပါမောဇ္ဇေန ဝိဟာတဗ္ဗံ အဟောရတ္တာနုသိက္ခိနာ ကုသလေသု ဓမ္မေသု။

“ပုန စပရံ, အာဝုသော, ဘိက္ခုနာ အတ္တနာဝ အတ္တာနံ ဧဝံ ပစ္စဝေက္ခိတဗ္ဗံ – ‘ကိံ နု ခေါမှ္ပိ ထဒ္ဓော အတိမာနီ’တိ? သစေ, အာဝုသော, ဘိက္ခု ပစ္စဝေက္ခမာနော ဧဝံ ဇာနာတိ – ‘ထဒ္ဓော ခေါမှ္ပိ အတိမာနီ’တိ, တေနာဝုသော, ဘိက္ခုနာ တေသံယေဝ ပာပကာနံ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ပဟာနာယ ဝါယမိတဗ္ဗံ။ သစေ ပနာဝုသော, ဘိက္ခု ပစ္စဝေက္ခမာနော ဧဝံ ဇာနာတိ – ‘အတ္ထဒ္ဓော ခေါမှ္ပိ အနတိမာနီ’တိ, တေနာဝုသော, ဘိက္ခုနာ တေနေဝ ပီတိပါမောဇ္ဇေန ဝိဟာတဗ္ဗံ အဟောရတ္တာနုသိက္ခိနာ ကုသလေသု ဓမ္မေသု။

“ပုန စပရံ, အာဝုသော, ဘိက္ခုနာ အတ္တနာဝ အတ္တာနံ ဧဝံ ပစ္စဝေက္ခိတဗ္ဗံ – ‘ကိံ နု ခေါမှ္ပိ သန္ဒိဋ္ဌိပရာမာသီ အာဓာနဂ္ဂါဟီ ဒုပ္ပဋိနိဿဂ္ဂီ’တိ? သစေ, အာဝုသော , ဘိက္ခု ပစ္စဝေက္ခမာနော ဧဝံ ဇာနာတိ – ‘သန္ဒိဋ္ဌိပရာမာသီ ခေါမှ္ပိ အာဓာနဂ္ဂါဟီ ဒုပ္ပဋိနိဿဂ္ဂီ’တိ, တေနာဝုသော, ဘိက္ခုနာ တေသံယေဝ ပာပကာနံ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ပဟာနာယ ဝါယမိတဗ္ဗံ။ သစေ ပနာဝုသော, ဘိက္ခု ပစ္စဝေက္ခမာနော ဧဝံ ဇာနာတိ – ‘အသန္ဒိဋ္ဌိပရာမာသီ ခေါမှ္ပိ အနာဓာနဂ္ဂါဟီ သုပ္ပဋိနိဿဂ္ဂီ’တိ, တေနာဝုသော, ဘိက္ခုနာ တေနေဝ ပီတိပါမောဇ္ဇေန ဝိဟာတဗ္ဗံ အဟောရတ္တာနုသိက္ခိနာ ကုသလေသု ဓမ္မေသု။

“သစေ , အာဝုသော, ဘိက္ခု ပစ္စဝေက္ခမာနော သဗ္ဗေပိမေ ပာပကေ အကုသလေ ဓမ္မေ အပ္ပဟီနေ အတ္တနိ သမနုပဿတိ, တေနာဝုသော, ဘိက္ခုနာ သဗ္ဗေသံယေဝ ဣမေသံ ပာပကာနံ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ပဟာနာယ ဝါယမိတဗ္ဗံ။ သစေ ပနာဝုသော, ဘိက္ခု ပစ္စဝေက္ခမာနော သဗ္ဗေပိမေ ပာပကေ အကုသလေ ဓမ္မေ ပဟီနေ အတ္တနိ သမနုပဿတိ, တေနာဝုသော, ဘိက္ခုနာ တေနေဝ ပီတိပါမောဇ္ဇေန ဝိဟာတဗ္ဗံ, အဟောရတ္တာနုသိက္ခိနာ ကုသလေသု ဓမ္မေသု။

“သေယ္ယထာပိ, အာဝုသော, ဣတ္ထီ တ ပုရိသော တ, ဒဟရော ယုဝ မဏ္ဍနကဇာတိကော, အာဒါသေ တ ပရိသုဒ္ဓေ ပရိယောဒာတေ, အစ္ဆေ တ ဥဒကပတ္တေ, သကံ မုခနိမိတ္တံ ပစ္စဝေက္ခမာနော, သစေ တတ္ထ ပဿတိ ရဇံ တ အင်္ဂဏံ တ, တဿေဝ ရဇဿ တ အင်္ဂဏဿ တ ပဟာနာယ ဝါယမတိ; နော စေ တတ္ထ ပဿတိ ရဇံ တ အင်္ဂဏံ တ, တေနေဝ အတ္တမနော ဟောတိ – ‘လာဘာ ဝတ မေ, ပရိသုဒ္ဓံ ဝတ မေ’တိ။ ဧဝမေဝ ခော, အာဝုသော, သစေ ဘိက္ခု ပစ္စဝေက္ခမာနော သဗ္ဗေပိမေ ပာပကေ အကုသလေ ဓမ္မေ အပ္ပဟီနေ အတ္တနိ သမနုပဿတိ, တေနာဝုသော, ဘိက္ခုနာ သဗ္ဗေသံယေဝ ဣမေသံ ပာပကာနံ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ပဟာနာယ ဝါယမိတဗ္ဗံ။ သစေ ပနာဝုသော, ဘိက္ခု ပစ္စဝေက္ခမာနော သဗ္ဗေပိမေ ပာပကေ အကုသလေ ဓမ္မေ ပဟီနေ အတ္တနိ သမနုပဿတိ, တေနာဝုသော, ဘိက္ခုနာ တေနေဝ ပီတိပါမောဇ္ဇေန ဝိဟာတဗ္ဗံ, အဟောရတ္တာနုသိက္ခိနာ ကုသလေသု ဓမ္မေသူ”တိ။

ဣဒမဝေါစာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော။ အတ္တမနာ တေ ဘိက္ခူ အာယသ္မတော မဟာမောဂ္ဂလ္လာနဿ ဘာသိတံ အဘိနန္ဒုန္တိ။

အနုမာနသုတ္တံ နိဋ္ဌိတံ ပဉ္စမံ။

၆. စေတောခိလသုတ္တံ

၁၈၅. ဧဝံ မေ သုတံ – ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ဇေတဝနေ အနာထပိဏ္ဍိကဿ အာရာမေ။ တတြ ခေါ ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – “ဘိက္ခဝေါ”တိ။ “ဘဒန္တေ”တိ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ပစ္စဿောသုံ။ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ –

“ယဿ ကဿစိ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော ပဉ္စ စေတောခိလာ အပ္ပဟီနာ, ပဉ္စ စေတသောဝိနိဗန္ဓာ [စေတသောဝိနိဗဒ္ဓာ (သီ.), စေတောဝိနိဗဒ္ဓာ (သာရတ္ထဒီပနီဋီကာ)] အသမုစ္ဆိန္နာ, သော ဝတိမဿိံ ဓမ္မဝိနယေ ဝုဒ္ဓိံ ဝိရူဠှိံ ဝေပုလ္လံ အာပဇ္ဇိဿတီတိ – နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။

“ကတမာဿ ပဉ္စ စေတောခိလာ အပ္ပဟီနာ ဟောန္တိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သတ္ထရိ ကင်္ခတိ ဝိစိကိစ္ဆတိ နာဓိမုစ္စတိ န သမ္ပသီဒတိ။ ယော သော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သတ္ထရိ ကင်္ခတိ ဝိစိကိစ္ဆတိ နာဓိမုစ္စတိ န သမ္ပသီဒတိ တဿ စိတ္တံ န နမတိ အာတပ္ပာယ အနုယောဂါယ သာတစ္စာယ ပဓာနာယ။ ယဿ စိတ္တံ န နမတိ အာတပ္ပာယ အနုယောဂါယ သာတစ္စာယ ပဓာနာယ, ဧဝမဿာယံ ပဌမော စေတောခိလော အပ္ပဟီနော ဟောတိ။

“ပုန စပရံ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဓမ္မေ ကင်္ခတိ ဝိစိကိစ္ဆတိ နာဓိမုစ္စတိ န သမ္ပသီဒတိ။ပေ.။ ဧဝမဿာယံ ဒုတိယော စေတောခိလော အပ္ပဟီနော ဟောတိ။

“ပုန စပရံ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သင်္ဃေ ကင်္ခတိ ဝိစိကိစ္ဆတိ နာဓိမုစ္စတိ န သမ္ပသီဒတိ။ပေ.။ ဧဝမဿာယံ တတိယော စေတောခိလော အပ္ပဟီနော ဟောတိ။

“ပုန စပရံ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သိက္ခာယ ကင်္ခတိ ဝိစိကိစ္ဆတိ နာဓိမုစ္စတိ န သမ္ပသီဒတိ။ ယော သော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သိက္ခာယ ကင်္ခတိ ဝိစိကိစ္ဆတိ နာဓိမုစ္စတိ န သမ္ပသီဒတိ, တဿ စိတ္တံ န နမတိ အာတပ္ပာယ အနုယောဂါယ သာတစ္စာယ ပဓာနာယ။ ယဿ စိတ္တံ န နမတိ အာတပ္ပာယ အနုယောဂါယ သာတစ္စာယ ပဓာနာယ, ဧဝမဿာယံ စတုတ္ထော စေတောခိလော အပ္ပဟီနော ဟောတိ။

“ပုန စပရံ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သဗြဟ္မစာရီသု ကုပိတော ဟောတိ အနတ္တမနော အာဟတစိတ္တော ခိလဇာတော။ ယော သော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သဗြဟ္မစာရီသု ကုပိတော ဟောတိ အနတ္တမနော အာဟတစိတ္တော ခိလဇာတော, တဿ စိတ္တံ န နမတိ အာတပ္ပာယ အနုယောဂါယ သာတစ္စာယ ပဓာနာယ။ ယဿ စိတ္တံ န နမတိ အာတပ္ပာယ အနုယောဂါယ သာတစ္စာယ ပဓာနာယ, ဧဝမဿာယံ ပဉ္စမော စေတောခိလော အပ္ပဟီနော ဟောတိ။ ဣမာဿ ပဉ္စ စေတောခိလာ အပ္ပဟီနာ ဟောန္တိ။

၁၈၆. “ကတမာဿ ပဉ္စ စေတသောဝိနိဗန္ဓာ အသမုစ္ဆိန္နာ ဟောန္တိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ကာမေ အဝီတရာဂေါ [အဝိဂတရာဂေါ (ကတ္ထစိ)] ဟောတိ အဝိဂတစ္ဆန္ဒော အဝိဂတပေမော အဝိဂတပိပါသော အဝိဂတပရိဠာဟော အဝိဂတတဏှော။ ယော သော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ကာမေ အဝီတရာဂေါ ဟောတိ အဝိဂတစ္ဆန္ဒော အဝိဂတပေမော အဝိဂတပိပါသော အဝိဂတပရိဠာဟော အဝိဂတတဏှော, တဿ စိတ္တံ န နမတိ အာတပ္ပာယ အနုယောဂါယ သာတစ္စာယ ပဓာနာယ။ ယဿ စိတ္တံ န နမတိ အာတပ္ပာယ အနုယောဂါယ သာတစ္စာယ ပဓာနာယ, ဧဝမဿာယံ ပဌမော စေတသောဝိနိဗန္ဓော အသမုစ္ဆိန္နော ဟောတိ။

“ပုန စပရံ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ကာယေ အဝီတရာဂေါ ဟောတိ။ပေ.။ ဧဝမဿာယံ ဒုတိယော စေတသောဝိနိဗန္ဓော အသမုစ္ဆိန္နော ဟောတိ။

“ပုန စပရံ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ရူပေ အဝီတရာဂေါ ဟောတိ။ပေ.။ ဧဝမဿာယံ တတိယော စေတသောဝိနိဗန္ဓော အသမုစ္ဆိန္နော ဟောတိ။

“ပုန စပရံ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ယာဝဒတ္ထံ ဥဒရာဝဒေဟကံ ဘုဉ္ဇိတွာ သေယျသုခံ ပဿသုခံ မိဒ္ဓသုခံ အနုယုတ္တော ဝိဟရတိ။ ယော သော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ယာဝဒတ္ထံ ဥဒရာဝဒေဟကံ ဘုဉ္ဇိတွာ သေယျသုခံ ပဿသုခံ မိဒ္ဓသု

ခံ အနုယုတ္တော ဝိဟရတိ, တဿ စိတ္တံ န နမတိ အာတပ္ပာယ အနုယောဂါယ သာတစ္စာယ ပဓာနာယ။ ယဿ စိတ္တံ န နမတိ အာတပ္ပာယ အနုယောဂါယ သာတစ္စာယ ပဓာနာယ, ဧဝမဿာယံ စတုတ္ထော စေတသောဝိနိဗန္ဓော အသမုစ္ဆိန္နော ဟောတိ။

''ပုန စပရံ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အညတရံ ဒေဝနိကာယံ ပဏိဓာယ ဗြဟ္မစရိယံ စရတိ – 'ဣမိနာဟံ သီလေန ဝါ ဝတေန ဝါ တပေန ဝါ ဗြဟ္မစရိယေန ဝါ ဒေဝေါ ဝါ ဘဝိဿာမိ ဒေဝညတရော ဝါ'တိ။ ယော သော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အညတရံ ဒေဝနိကာယံ ပဏိဓာယ ဗြဟ္မစရိယံ စရတိ – 'ဣမိနာဟံ သီလေန ဝါ ဝတေန ဝါ တပေန ဝါ ဗြဟ္မစရိယေန ဝါ ဒေဝေါ ဝါ ဘဝိဿာမိ ဒေဝညတရော ဝါ'တိ, တဿ စိတ္တံ န နမတိ အာတပ္ပာယ အနုယောဂါယ သာတစ္စာယ ပဓာနာယ ။ ယဿ စိတ္တံ န နမတိ အာတပ္ပာယ အနုယောဂါယ သာတစ္စာယ ပဓာနာယ, ဧဝမဿာယံ ပဉ္စမော စေတသောဝိနိဗန္ဓော အသမုစ္ဆိန္နော ဟောတိ။ ဣမာဿ ပဉ္စ စေတသောဝိနိဗန္ဓာ အသမုစ္ဆိန္နာ ဟောန္တိ။

''ယဿ ကဿစိ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော ဣမေ ပဉ္စ စေတောခိလာ အပ္ပဟီနာ, ဣမေ ပဉ္စ စေတသောဝိနိဗန္ဓာ အသမုစ္ဆိန္နာ, သော ဝတိမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ ဝုဍ္ဎိံ ဝိရူဠှိံ ဝေပုလ္လံ အာပဇ္ဇိဿတီတိ – နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။

၁၈၇. ''ယဿ ကဿစိ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော ပဉ္စ စေတောခိလာ ပဟီနာ, ပဉ္စ စေတသောဝိနိဗန္ဓာ သုသမုစ္ဆိန္နာ, သော ဝတိမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ ဝုဍ္ဎိံ ဝိရူဠှိံ ဝေပုလ္လံ အာပဇ္ဇိဿတီတိ – ဌာနမေတံ ဝိဇ္ဇတိ။

''ကတမာဿ ပဉ္စ စေတောခိလာ ပဟီနာ ဟောန္တိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သတ္ထရိ န ကင်္ခတိ န ဝိစိကိစ္ဆတိ အဓိမုစ္စတိ သမ္ပသီဒတိ။ ယော သော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သတ္ထရိ န ကင်္ခတိ န ဝိစိကိစ္ဆတိ အဓိမုစ္စတိ သမ္ပသီဒတိ, တဿ စိတ္တံ နမတိ အာတပ္ပာယ အနုယောဂါယ သာတစ္စာယ ပဓာနာယ။ ယဿ စိတ္တံ နမတိ အာတပ္ပာယ အနုယောဂါယ သာတစ္စာယ ပဓာနာယ, ဧဝမဿာယံ ပဌမော စေတောခိလော ပဟီနော ဟောတိ။

''ပုန စပရံ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဓမ္မေ န ကင်္ခတိ န ဝိစိကိစ္ဆတိ အဓိမုစ္စတိ သမ္ပသီဒတိ။ပေ.။ ဧဝမဿာယံ ဒုတိယော စေတောခိလော ပဟီနော ဟောတိ။

''ပုန စပရံ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သင်္ဃေ န ကင်္ခတိ န ဝိစိကိစ္ဆတိ အဓိမုစ္စတိ သမ္ပသီဒတိ။ပေ.။ ဧဝမဿာယံ တတိယော စေတောခိလော ပဟီနော ဟောတိ။

''ပုန စပရံ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သိက္ခာယ န ကင်္ခတိ န ဝိစိကိစ္ဆတိ အဓိမုစ္စတိ သမ္ပသီဒတိ။ပေ.။ ဧဝမဿာယံ စတုတ္ထော စေတောခိလော ပဟီနော ဟောတိ။

''ပုန စပရံ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သဗြဟ္မစာရီသု န ကုပိတော ဟောတိ န အနတ္တမနော [အတ္တမနော (သီ. ပီ.)] အနာဟတစိတ္တော အခိလဇာတော။ ယော သော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သဗြဟ္မစာရီသု န ကုပိတော ဟောတိ န အနတ္တမနော အနာဟတစိတ္တော အခိလဇာတော, တဿ စိတ္တံ နမတိ အာတပ္ပာယ အနုယောဂါယ သာတစ္စာယ ပဓာနာယ။ ယဿ စိတ္တံ နမတိ အာတပ္ပာယ အနုယောဂါယ သာတစ္စာယ ပဓာနာယ, ဧဝမဿာယံ ပဉ္စမော စေတောခိလော ပဟီနော ဟောတိ။ ဣမာဿ ပဉ္စ စေတောခိလာ ပဟီနာ ဟောန္တိ။

၁၈၈. ''ကတမာဿ ပဉ္စ စေတသောဝိနိဗန္ဓာ သုသမုစ္ဆိန္နာ ဟောန္တိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ကာမေ ဝီတရာဂေါ ဟောတိ ဝိဂတစ္ဆန္ဒော ဝိဂတပေမော ဝိဂတပိပာသော ဝိဂတပရိဠာဟော ဝိဂတတဏှော။ ယော သော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ကာမေ ဝီတရာဂေါ ဟောတိ ဝိဂတစ္ဆန္ဒော ဝိဂတပေမော ဝိဂတပိပာသော ဝိဂတပရိဠာဟော ဝိဂတတဏှော, တဿ စိတ္တံ နမတိ အာတပ္ပာယ အနုယောဂါယ သာတစ္စာယ ပဓာနာယ။ ယဿ စိတ္တံ နမတိ အာတပ္ပာယ အနုယောဂါယ သာတစ္စာယ ပဓာနာယ, ဧဝမဿာယံ ပဌမော စေတသောဝိနိဗန္ဓော သုသမုစ္ဆိန္နော ဟောတိ။

''ပုန စပရံ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ကာယေ ဝီတရာဂေါ ဟောတိ။ပေ.။ ရူပေ ဝီတရာဂေါ ဟောတိ။ပေ.။ န ယာဝဒတ္ထံ ဥဒရာဝဒေဟကံ ဘုဉ္ဇိတွာ သေယျသုခံ ပဿသုခံ မိဒ္ဓသုခံ အနုယုတ္တော ဝိဟရတိ။ ယော သော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု န

ယာဝဒတ္ထံ ဥဒရာဝဒေဟကံ ဘုဥ္ဇိတ္ဝာ သေယျသုခံ ပဿသုခံ မိဒ္ဓသုခံ အနုယုတ္တော ဝိဟရတိ, တဿ စိတ္တံ နမတိ အာတပ္ပာယ အနုယောဂါယ သာတစ္စာယ ပဓာနာယ။ ယဿ စိတ္တံ နမတိ အာတပ္ပာယ အနုယောဂါယ သာတစ္စာယ ပဓာနာယ, ဧဝမဿာယံ စတုတ္ထော စေတသောဝိနိဗန္ဓော သုသမုစ္ဆိန္နော ဟောတိ။

''ပုန စပရံ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု န အညတရံ ဒေဝနိကာယံ ပဏိဓာယ ဗြဟ္မစရိယံ စရတိ – 'ဣမိနာဟံ သီလေန ဝါ ဝတေန ဝါ တပေန ဝါ ဗြဟ္မစရိယေန ဝါ ဒေဝေါ ဝါ ဘဝိဿာမိ ဒေဝညတရော ဝါ'တိ။ ယော သော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု န အညတရံ ဒေဝနိကာယံ ပဏိဓာယ ဗြဟ္မစရိယံ စရတိ – 'ဣမိနာဟံ သီလေန ဝါ ဝတေန ဝါ တပေန ဝါ ဗြဟ္မစရိယေန ဝါ ဒေဝေါ ဝါ ဘဝိဿာမိ ဒေဝညတရော ဝါ'တိ, တဿ စိတ္တံ နမတိ အာတပ္ပာယ အနုယောဂါယ သာတစ္စာယ ပဓာနာယ။ ယဿ စိတ္တံ နမတိ အာတပ္ပာယ အနုယောဂါယ သာတစ္စာယ ပဓာနာယ, ဧဝမဿာယံ ပဉ္စမော စေတသောဝိနိဗန္ဓော သုသမုစ္ဆိန္နော ဟောတိ။ ဣမာဿ ပဉ္စ စေတသောဝိနိဗန္ဓာ သုသမုစ္ဆိန္နာ ဟောန္တိ။

''ယဿ ကဿစိ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော ဣမေ ပဉ္စ စေတောခိလာ ပဟီနာ, ဣမေ ပဉ္စ စေတသောဝိနိဗန္ဓာ သုသမုစ္ဆိန္နာ, သော ဝတိမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ ဝုဒ္ဓိံ ဝိရူဠှိံ ဝေပုလ္လံ အာပဇ္ဇိဿတီတိ – ဌာနမေတံ ဝိဇ္ဇတိ။

၁၈၉. ''သော ဆန္ဒသမာဓိပဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂတံ ဣဒ္ဓိပာဒံ ဘာဝေတိ, ဝီရိယသမာဓိပဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂတံ ဣဒ္ဓိပာဒံ ဘာဝေတိ, စိတ္တသမာဓိပဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂတံ ဣဒ္ဓိပာဒံ ဘာဝေတိ, ဝီမံသာသမာဓိပဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂတံ ဣဒ္ဓိပာဒံ ဘာဝေတိ, ဥဿောဠှီယေဝ ပဉ္စမီ။ သ ခေါ သော, ဘိက္ခဝေ, ဧဝံ ဥဿောဠှိပန္နရသင်္ဂသမန္နာဂတော ဘိက္ခု ဘဗ္ဗော အဘိနိဗ္ဗိဒာယ, ဘဗ္ဗော သမ္ဗောဓာယ, ဘဗ္ဗော အနုတ္တရဿ ယောဂက္ခေမဿ အဓိဂမာယ။ သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ကုက္ကုဋိယာ အဏ္ဍာနိ အဋ္ဌ ဝါ ဒသ ဝါ ဒွါဒသ ဝါ။ တာနဿု ကုက္ကုဋိယာ သမ္မာ အဓိသယိတာနိ သမ္မာ ပရိသေဒိတာနိ သမ္မာ ပရိဘာဝိတာနိ။ ကိဉ္စာပိ တဿာ ကုက္ကုဋိယာ န ဧဝံ ဣစ္ဆာ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ – 'အဟော ဝတိမေ ကုက္ကုဋပေါတကာ ပာဒနခသိခာယ ဝါ မုခတုဏ္ဍကေန ဝါ အဏ္ဍကောသံ ပဒါလေတွာ သောတ္ထိနာ အဘိနိဗ္ဘိဇ္ဇေယျုံ'န္တိ။ အထ ခေါ ဘဗ္ဗာဝ တေ ကုက္ကုဋပေါတကာ ပာဒနခသိခာယ ဝါ မုခတုဏ္ဍကေန ဝါ အဏ္ဍကောသံ ပဒါလေတွာ သောတ္ထိနာ အဘိနိဗ္ဘိဇ္ဇိတုံ။ ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဧဝံ ဥဿောဠှိပန္နရသင်္ဂသမန္နာဂတော ဘိက္ခု ဘဗ္ဗော အဘိနိဗ္ဗိဒာယ, ဘဗ္ဗော သမ္ဗောဓာယ, ဘဗ္ဗော အနုတ္တရဿ ယောဂက္ခေမဿ အဓိဂမာယာ''တိ။

ဣဒမဝေါစ ဘဂဝါ။ အတ္တမနာ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ဘာသိတံ အဘိနန္ဒုန္တိ။

စေတောခိလသုတ္တံ နိဋ္ဌိတံ ဆဋ္ဌံ။

၇. ဝနပတ္ထသုတ္တံ

၁၉၀. ဧဝံ မေ သုတံ – ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ဇေတဝနေ အနာထပိဏ္ဍိကဿ အာရာမေ။ တတြ ခေါ ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – ''ဘိက္ခဝေါ''တိ။ ''ဘဒန္တေ''တိ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ပစ္စဿောသုံ။ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ – ''ဝနပတ္ထပရိယာယံ ဝေါ, ဘိက္ခဝေ, ဒေသေဿာမိ, တံ သုဏာထ, သာဓုကံ မနသိကရောထ, ဘာသိဿာမီ''တိ။ ''ဧဝံ, ဘန္တေ''တိ ခေါ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ပစ္စဿောသုံ။ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ –

၁၉၁. ''ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အညတရံ ဝနပတ္ထံ ဥပနိဿာယ ဝိဟရတိ။ တဿ တံ ဝနပတ္ထံ ဥပနိဿာယ ဝိဟရတော အနုပဋ္ဌိတာ စေဝ သတိ န ဥပဋ္ဌာတိ, အသမာဟိတဉ္စ စိတ္တံ န သမာဓိယတိ, အပရိက္ခီဏာ စ အာသဝါ န ပရိက္ခယံ ဂစ္ဆန္တိ, အနနုပ္ပတ္တဉ္စ အနုတ္တရံ ယောဂက္ခေမံ နာနုပာပုဏာတိ။ ယေ စ ခေါ ဣမေ ပဗ္ဗဇိတေန ဇီဝိတပရိက္ခာရာ သမုဒာနေတဗ္ဗာ – စီဝရပိဏ္ဍပာတသေနာသနဂိလာနပ္ပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရာ – တေ ကသိရေန သမုဒာဂစ္ဆန္တိ။ တေန, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနာ ဣတိ ပဋိသဉ္စိက္ခိတဗ္ဗံ – 'အဟံ ခေါ ဣမံ ဝနပတ္ထံ ဥပနိဿာယ ဝိဟရာမိ, တဿ မေ ဣမံ ဝနပတ္ထံ ဥပနိဿာယ ဝိဟရတော အနုပဋ္ဌိတာ စေဝ သတိ န ဥပဋ္ဌာတိ, အသမာဟိတဉ္စ စိတ္တံ န သမာဓိယတိ, အပရိက္ခီဏာ စ အာသဝါ န ပရိက္ခယံ ဂစ္ဆန္တိ, အနနုပ္ပတ္တဉ္စ အနုတ္တရံ ယောဂက္ခေမံ နာနုပာပုဏာမိ။ ယေ စ ခေါ ဣမေ ပဗ္ဗဇိတေန ဇီဝိတပရိက္ခာရာ သမုဒာနေတဗ္ဗာ – စီဝရပိဏ္ဍပာတသေနာသနဂိလာနပ္ပစ္စယဘေသဇ္ဇပ

ရိက္ခာရာ – တေ ကသိရေန သမုအာဂစ္ဆန္တိ’တိ။ တေန, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနာ ရတ္တိဘာဂံ တ ဒိဝသဘာဂံ တ တမှာ ဝနပ
တ္ထာ ပက္ကမိတဗ္ဗံ, န ဝတ္ထဗ္ဗံ။

၁၉၂. ‘‘က္လဓ ပန, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အညတရံ ဝနပတ္ထံ ဥပနိဿာယ ဝိဟရတိ။ တဿ တံ ဝနပတ္ထံ ဥပနိဿာ
ယ ဝိဟရတော အနုပဋ္ဌိတာ စေဝ သတိ န ဥပဋ္ဌာတိ, အသမာဟိတဉ္စ စိတ္တံ န သမာဓိယတိ, အပရိက္ခီဏာ စ အာသဝါ
န ပရိက္ခယံ ဂစ္ဆန္တိ, အနနုပ္ပတ္တဉ္စ အနုတ္တရံ ယောဂက္ခေမံ နာနုပာပုဏာတိ။ ယေ စ ခော က္လမေ ပဗ္ဗဇိတေန ဇီဝိ
တပရိက္ခာရာ သမုအာနေတဗ္ဗာ – စီဝရပိဏ္ဍပာတသေနာသနဂိလာနပ္ပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရာ – တေ အပ္ပကသိရေန သမု
အာဂစ္ဆန္တိ။ တေန , ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနာ က္လတိ ပဋိသဥ္စိက္ခိတဗ္ဗံ – ‘အဟံ ခော က္လမံ ဝနပတ္ထံ ဥပနိဿာယ ဝိဟရာ
မိ။ တဿ မေ က္လမံ ဝနပတ္ထံ ဥပနိဿာယ ဝိဟရတော အနုပဋ္ဌိတာ စေဝ သတိ န ဥပဋ္ဌာတိ အသမာဟိတဉ္စ စိတ္တံ န
သမာဓိယတိ, အပရိက္ခီဏာ စ အာသဝါ န ပရိက္ခယံ ဂစ္ဆန္တိ, အနနုပ္ပတ္တဉ္စ အနုတ္တရံ ယောဂက္ခေမံ နာနုပာပုဏာ
မိ။ ယေ စ ခော က္လမေ ပဗ္ဗဇိတေန ဇီဝိတပရိက္ခာရာ သမုအာနေတဗ္ဗာ – စီဝရပိဏ္ဍပာတသေနာသနဂိလာနပ္ပစ္စယဘေသဇ္ဇ
ဇပရိက္ခာရာ – တေ အပ္ပကသိရေန သမုအာဂစ္ဆန္တိ။ န ခော ပနာဟံ စီဝရဟေတု အကရဿာ အနကရိယံ ပဗ္ဗဇိတော န ပိ
ဏ္ဍပာတဟေတု။ပေ.။ န သေနာသနဟေတု။ပေ.။ န ဂိလာနပ္ပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရဟေတု အကရဿာ အနကရိယံ ပဗ္ဗ
ဇိတော။ အထ စ ပန မေ က္လမံ ဝနပတ္ထံ ဥပနိဿာယ ဝိဟရတော အနုပဋ္ဌိတာ စေဝ သတိ န ဥပဋ္ဌာတိ, အသမာဟိတဉ္စ
စိတ္တံ န သမာဓိယတိ, အပရိက္ခီဏာ စ အာသဝါ န ပရိက္ခယံ ဂစ္ဆန္တိ, အနနုပ္ပတ္တဉ္စ အနုတ္တရံ ယောဂက္ခေမံ
နာနုပာပုဏာမီ’တိ။ တေန, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနာ သင်္ခာပိ တမှာ ဝနပတ္ထာ ပက္ကမိတဗ္ဗံ, န ဝတ္ထဗ္ဗံ။

၁၉၃. ‘‘က္လဓ ပန, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အညတရံ ဝနပတ္ထံ ဥပနိဿာယ ဝိဟရတိ။ တဿ တံ ဝနပတ္ထံ ဥပနိဿာ
ယ ဝိဟရတော အနုပဋ္ဌိတာ စေဝ သတိ ဥပဋ္ဌာတိ, အသမာဟိတဉ္စ စိတ္တံ သမာဓိယတိ, အပရိက္ခီဏာ စ အာသဝါ ပရိ
က္ခယံ ဂစ္ဆန္တိ, အနနုပ္ပတ္တဉ္စ အနုတ္တရံ ယောဂက္ခေမံ အနုပာပုဏာတိ။ ယေ စ ခော က္လမေ ပဗ္ဗဇိတေန ဇီဝိတပ
ရိက္ခာရာ သမုအာနေတဗ္ဗာ – စီဝရပိဏ္ဍပာတသေနာသနဂိလာနပ္ပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရာ, တေ ကသိရေန သမုအာဂစ္ဆန္
တိ။ တေန, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနာ က္လတိ ပဋိသဥ္စိက္ခိတဗ္ဗံ – ‘အဟံ ခော က္လမံ ဝနပတ္ထံ ဥပနိဿာယ ဝိဟရာမိ။ တဿ
မေ က္လမံ ဝနပတ္ထံ ဥပနိဿာယ ဝိဟရတော အနုပဋ္ဌိတာ စေဝ သတိ ဥပဋ္ဌာတိ အသမာဟိတဉ္စ စိတ္တံ သမာဓိယတိ,
အပရိက္ခီဏာ စ အာသဝါ ပရိက္ခယံ ဂစ္ဆန္တိ, အနနုပ္ပတ္တဉ္စ အနုတ္တရံ ယောဂက္ခေမံ အနုပာပုဏာမိ။ ယေ စ ခော
က္လမေ ပဗ္ဗဇိတေန ဇီဝိတပရိက္ခာရာ သမုအာနေတဗ္ဗာ – စီဝရပိဏ္ဍပာတသေနာသနဂိလာနပ္ပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရာ –
တေ ကသိရေန သမုအာဂစ္ဆန္တိ။ န ခော ပနာဟံ စီဝရဟေတု အကရဿာ အနကရိယံ ပဗ္ဗဇိတော, န ပိဏ္ဍပာတဟေတု။
ပေ.။ န သေနာသနဟေတု။ပေ.။ န ဂိလာနပ္ပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရဟေတု အကရဿာ အနကရိယံ ပဗ္ဗဇိတော ။ အထ စ
ပန မေ က္လမံ ဝနပတ္ထံ ဥပနိဿာယ ဝိဟရတော အနုပဋ္ဌိတာ စေဝ သတိ ဥပဋ္ဌာတိ, အသမာဟိတဉ္စ စိတ္တံ သမာဓိ
ယတိ, အပရိက္ခီဏာ စ အာသဝါ ပရိက္ခယံ ဂစ္ဆန္တိ, အနနုပ္ပတ္တဉ္စ အနုတ္တရံ ယောဂက္ခေမံ အနုပာပုဏာမီ’တိ။
တေန, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနာ သင်္ခာပိ တသ္မိံ ဝနပတ္ထေ ဝတ္ထဗ္ဗံ, န ပက္ကမိတဗ္ဗံ။

၁၉၄. ‘‘က္လဓ ပန, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အညတရံ ဝနပတ္ထံ ဥပနိဿာယ ဝိဟရတိ။ တဿ တံ ဝနပတ္ထံ ဥပနိဿာ
ယ ဝိဟရတော အနုပဋ္ဌိတာ စေဝ သတိ ဥပဋ္ဌာတိ, အသမာဟိတဉ္စ စိတ္တံ သမာဓိယတိ, အပရိက္ခီဏာ စ အာသဝါ ပရိ
က္ခယံ ဂစ္ဆန္တိ, အနနုပ္ပတ္တဉ္စ အနုတ္တရံ ယောဂက္ခေမံ အနုပာပုဏာတိ။ ယေ စ ခော က္လမေ ပဗ္ဗဇိတေန ဇီဝိတပ
ရိက္ခာရာ သမုအာနေတဗ္ဗာ – စီဝရပိဏ္ဍပာတသေနာသနဂိလာနပ္ပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရာ – တေ အပ္ပကသိရေန သမုအာဂ
စ္ဆန္တိ။ တေန, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနာ က္လတိ ပဋိသဥ္စိက္ခိတဗ္ဗံ – ‘အဟံ ခော က္လမံ ဝနပတ္ထံ ဥပနိဿာယ ဝိဟရာမိ။ တ
ဿ မေ က္လမံ ဝနပတ္ထံ ဥပနိဿာယ ဝိဟရတော အနုပဋ္ဌိတာ စေဝ သတိ ဥပဋ္ဌာတိ အသမာဟိတဉ္စ စိတ္တံ သမာဓိ
ယတိ, အပရိက္ခီဏာ စ အာသဝါ ပရိက္ခယံ ဂစ္ဆန္တိ, အနနုပ္ပတ္တဉ္စ အနုတ္တရံ ယောဂက္ခေမံ အနုပာပုဏာမိ။ ယေ
စ ခော က္လမေ ပဗ္ဗဇိတေန ဇီဝိတပရိက္ခာရာ သမုအာနေတဗ္ဗာ – စီဝရပိဏ္ဍပာတသေနာသနဂိလာနပ္ပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာ
ရာ – တေ အပ္ပကသိရေန သမုအာဂစ္ဆန္တိ’တိ ။ တေန, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနာ ယာဝဇီဝမ္ပိ တသ္မိံ ဝနပတ္ထေ ဝတ္ထဗ္ဗံ, န
ပက္ကမိတဗ္ဗံ။

၁၉၅. ‘‘က္လဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အညတရံ ကမံ ဥပနိဿာယ ဝိဟရတိ ။ပေ.။ အညတရံ နိဂမံ ဥပနိဿာယ ဝိဟရတိ။
ပေ.။ အညတရံ နဂရံ ဥပနိဿာယ ဝိဟရတိ။ပေ.။ အညတရံ ဇနပဒံ ဥပနိဿာယ ဝိဟရတိ။ပေ.။ အညတရံ ပုဂ္ဂလံ ဥပနိ

သ္သာယ ဝိဟရတိ။ တဿ တံ ပုဂ္ဂလံ ဥပနိဿာယ ဝိဟရတော အနုပဋ္ဌိတာ စေဝ သတိ န ဥပဋ္ဌာတိ, အသမာဟိတဉ္စ စိတ္တံ န သမာဓိယတိ, အပရိက္ခီဏာ စ အာသဝါ န ပရိက္ခယံ ဂစ္ဆန္တိ, အနနုပ္ပတ္တဉ္စ အနုတ္တရံ ယောဂက္ခေမံ နာနုပာပုဏာတိ။ ယေ စ ခေါ ဣမေ ပဗ္ဗဇိတေန ဇီဝိတပရိက္ခာရာ သမုဒာနေတဗ္ဗာ – စီဝရပိဏ္ဍပါတသေနာသနဂိလာနပ္ပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရာ – တေ ကသိရေန သမုဒာဂစ္ဆန္တိ။ တေန, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနာ ဣတိ ပဋိသဉ္စိက္ခိတဗ္ဗံ – 'အဟံ ခေါ ဣမံ ပုဂ္ဂလံ ဥပနိဿာယ ဝိဟရာမိ။ တဿ မေ ဣမံ ပုဂ္ဂလံ ဥပနိဿာယ ဝိဟရတော အနုပဋ္ဌိတာ စေဝ သတိ န ဥပဋ္ဌာတိ, အသမာဟိတဉ္စ စိတ္တံ န သမာဓိယတိ, အပရိက္ခီဏာ စ အာသဝါ န ပရိက္ခယံ ဂစ္ဆန္တိ, အနနုပ္ပတ္တဉ္စ အနုတ္တရံ ယောဂက္ခေမံ နာနုပာပုဏာမိ။ ယေ စ ခေါ ဣမေ ပဗ္ဗဇိတေန ဇီဝိတပရိက္ခာရာ သမုဒာနေတဗ္ဗာ – စီဝရပိဏ္ဍပါတသေနာသနဂိလာနပ္ပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရာ – တေ ကသိရေန သမုဒာဂစ္ဆန္တီ'တိ။ တေန, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနာ ရတ္တိဘာဂံ ဝါ ဒိဝသဘာဂံ ဝါ သော ပုဂ္ဂလော အနာပုစ္ဆာ ပက္ကမိတဗ္ဗံ, နာနုဗန္ဓိတဗ္ဗော။

၁၉၆. ''ဣဓ ပန, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အညတရံ ပုဂ္ဂလံ ဥပနိဿာယ ဝိဟရတိ။ တဿ တံ ပုဂ္ဂလံ ဥပနိဿာယ ဝိဟရတော အနုပဋ္ဌိတာ စေဝ သတိ န ဥပဋ္ဌာတိ, အသမာဟိတဉ္စ စိတ္တံ န သမာဓိယတိ, အပရိက္ခီဏာ စ အာသဝါ န ပရိက္ခယံ ဂစ္ဆန္တိ, အနနုပ္ပတ္တဉ္စ အနုတ္တရံ ယောဂက္ခေမံ နာနုပာပုဏာတိ။ ယေ စ ခေါ ဣမေ ပဗ္ဗဇိတေန ဇီဝိတပရိက္ခာရာ သမုဒာနေတဗ္ဗာ – စီဝရပိဏ္ဍပါတသေနာသနဂိလာနပ္ပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရာ, တေ အပ္ပကသိရေန သမုဒာဂစ္ဆန္တိ။ တေန, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနာ ဣတိ ပဋိသဉ္စိက္ခိတဗ္ဗံ – 'အဟံ ခေါ ဣမံ ပုဂ္ဂလံ ဥပနိဿာယ ဝိဟရာမိ။ တဿ မေ ဣမံ ပုဂ္ဂလံ ဥပနိဿာယ ဝိဟရတော အနုပဋ္ဌိတာ စေဝ သတိ န ဥပဋ္ဌာတိ, အသမာဟိတဉ္စ စိတ္တံ န သမာဓိယတိ, အပရိက္ခီဏာ စ အာသဝါ န ပရိက္ခယံ ဂစ္ဆန္တိ, အနနုပ္ပတ္တဉ္စ အနုတ္တရံ ယောဂက္ခေမံ နာနုပာပုဏာမိ။ ယေ စ ခေါ ဣမေ ပဗ္ဗဇိတေန ဇီဝိတပရိက္ခာရာ သမုဒာနေတဗ္ဗာ – စီဝရပိဏ္ဍပါတသေနာသနဂိလာနပ္ပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရာ – တေ အပ္ပကသိရေန သမုဒာဂစ္ဆန္တိ။ န ခေါ ပနာဟံ စီဝရဟေတု အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိတော, န ပိဏ္ဍပါတဟေတု။ပေ။ န သေနာသနဟေတု။ပေ။ န ဂိလာနပ္ပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရဟေတု အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိတော။ အထ စ ပန မေ ဣမံ ပုဂ္ဂလံ ဥပနိဿာယ ဝိဟရတော အနုပဋ္ဌိတာ စေဝ သတိ န ဥပဋ္ဌာတိ, အသမာဟိတဉ္စ စိတ္တံ န သမာဓိယတိ, အပရိက္ခီဏာ စ အာသဝါ န ပရိက္ခယံ ဂစ္ဆန္တိ, အနနုပ္ပတ္တဉ္စ အနုတ္တရံ ယောဂက္ခေမံ နာနုပာပုဏာမီ'တိ။ တေန, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနာ သင်္ခါပိ သော ပုဂ္ဂလော အာပုစ္ဆာ ပက္ကမိတဗ္ဗံ, နာနုဗန္ဓိတဗ္ဗော။

၁၉၇. ''ဣဓ ပန, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အညတရံ ပုဂ္ဂလံ ဥပနိဿာယ ဝိဟရတိ။ တဿ တံ ပုဂ္ဂလံ ဥပနိဿာယ ဝိဟရတော အနုပဋ္ဌိတာ စေဝ သတိ ဥပဋ္ဌာတိ, အသမာဟိတဉ္စ စိတ္တံ သမာဓိယတိ, အပရိက္ခီဏာ စ အာသဝါ ပရိက္ခယံ ဂစ္ဆန္တိ, အနနုပ္ပတ္တဉ္စ အနုတ္တရံ ယောဂက္ခေမံ အနုပာပုဏာတိ။ ယေ စ ခေါ ဣမေ ပဗ္ဗဇိတေန ဇီဝိတပရိက္ခာရာ သမုဒာနေတဗ္ဗာ – စီဝရပိဏ္ဍပါတသေနာသနဂိလာနပ္ပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရာ – တေ ကသိရေန သမုဒာဂစ္ဆန္တိ။ တေန, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနာ ဣတိ ပဋိသဉ္စိက္ခိတဗ္ဗံ – 'အဟံ ခေါ ဣမံ ပုဂ္ဂလံ ဥပနိဿာယ ဝိဟရာမိ။ တဿ မေ ဣမံ ပုဂ္ဂလံ ဥပနိဿာယ ဝိဟရတော အနုပဋ္ဌိတာ စေဝ သတိ ဥပဋ္ဌာတိ, အသမာဟိတဉ္စ စိတ္တံ သမာဓိယတိ, အပရိက္ခီဏာ စ အာသဝါ ပရိက္ခယံ ဂစ္ဆန္တိ, အနနုပ္ပတ္တဉ္စ အနုတ္တရံ ယောဂက္ခေမံ အနုပာပုဏာမိ။ ယေ စ ခေါ ဣမေ ပဗ္ဗဇိတေန ဇီဝိတပရိက္ခာရာ သမုဒာနေတဗ္ဗာ – စီဝရပိဏ္ဍပါတသေနာသနဂိလာနပ္ပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရာ – တေ ကသိရေန သမုဒာဂစ္ဆန္တိ။ န ခေါ ပနာဟံ စီဝရဟေတု အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိတော, န ပိဏ္ဍပါတဟေတု။ပေ။ န သေနာသနဟေတု။ပေ။ န ဂိလာနပ္ပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရဟေတု အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိတော။ အထ စ ပန မေ ဣမံ ပုဂ္ဂလံ ဥပနိဿာယ ဝိဟရတော အနုပဋ္ဌိတာ စေဝ သတိ ဥပဋ္ဌာတိ, အသမာဟိတဉ္စ စိတ္တံ သမာဓိယတိ, အပရိက္ခီဏာ စ အာသဝါ ပရိက္ခယံ ဂစ္ဆန္တိ, အနနုပ္ပတ္တဉ္စ အနုတ္တရံ ယောဂက္ခေမံ အနုပာပုဏာမီ'တိ။ တေန, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနာ သင်္ခါပိ သော ပုဂ္ဂလော အနုဗန္ဓိတဗ္ဗော, န ပက္ကမိတဗ္ဗံ။

၁၉၈. ''ဣဓ ပန, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အညတရံ ပုဂ္ဂလံ ဥပနိဿာယ ဝိဟရတိ။ တဿ တံ ပုဂ္ဂလံ ဥပနိဿာယ ဝိဟရတော အနုပဋ္ဌိတာ စေဝ သတိ ဥပဋ္ဌာတိ, အသမာဟိတဉ္စ စိတ္တံ သမာဓိယတိ, အပရိက္ခီဏာ စ အာသဝါ ပရိက္ခယံ ဂစ္ဆန္တိ, အနနုပ္ပတ္တဉ္စ အနုတ္တရံ ယောဂက္ခေမံ အနုပာပုဏာတိ။ ယေ စ ခေါ ဣမေ ပဗ္ဗဇိတေန ဇီဝိတပရိက္ခာရာ သမုဒာနေတဗ္ဗာ – စီဝရပိဏ္ဍပါတသေနာသနဂိလာနပ္ပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရာ – တေ အပ္ပကသိရေန သမုဒာဂစ္ဆန္တိ။ တေန, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနာ ဣတိ ပဋိသဉ္စိက္ခိတဗ္ဗံ – 'အဟံ ခေါ ဣမံ ပုဂ္ဂလံ ဥပနိဿာယ ဝိဟရာမိ ။ တဿ မေ ဣမံ ပုဂ္ဂလံ ဥပနိဿာယ ဝိဟရတော အနုပဋ္ဌိတာ စေဝ သတိ ဥပဋ္ဌာတိ, အသမာဟိတဉ္စ စိတ္တံ သမာဓိယတိ,

အပရိက္ခိတ္တာ စ အာသတ ပရိက္ခယံ ဂစ္ဆန္တိ, အနနုပ္ပတ္တဥ္စ အနုတ္တရံ ယောဂက္ခေမံ အနုပာပုဏာမိ။ ယေ စ ခော က္ခမေ ပဗ္ဗဇိတေန ဇီဝိတပရိက္ခာရာ သမုဒာနေတဗ္ဗာ – စီဝရပိဏ္ဍပာတသေနာသနဂိလာနပ္ပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရာ – တေ အပ္ပကသိရေန သမုဒာဂစ္ဆန္တီ'တိ။ တေန, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနာ ယာဝဇီဝမ္ပိ သော ပုဂ္ဂလော အနုဗန္ဓိတဗ္ဗော, န ပ က္ကမိတဗ္ဗံ, အပိ ပနုဇ္ဇမာနေနပီ"တိ [အပိ ပဏုဇ္ဇမာနေနာတိ (?)] ။

က္ကဒမတေစ ဘဂဝါ။ အတ္တမနာ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ဘာသိတံ အဘိနန္ဒုန္တိ။

ဝနပတ္ထသုတ္တံ နိဋ္ဌိတံ သတ္တမံ။

၈. မဓုပိဏ္ဍိကသုတ္တံ

၁၉၉. ဧဝံ မေ သုတံ – ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ သက္ကေသု ဝိဟရတိ ကပိလဝတ္ထုသ္မိံ နိဂြောဓာရာမေ။ အထ ခော ဘဂဝါ ပုဗ္ဗဏှသမယံ နိဝာသေတွာ ပတ္တစီဝရမာဒါယ ကပိလဝတ္ထုံ ပိဏ္ဍာယ ပါဝိသိ။ ကပိလဝတ္ထုသ္မိံ ပိဏ္ဍာယ စရိတွာ ပစ္ဆာဘတ္တံ ပိဏ္ဍပာတပဋိက္ကန္တော ယေန မဟာဝနံ တေနုပသင်္ကမိ ဒိဝါဝိဟာရာယ။ မဟာဝနံ အဇ္ဈောဂါဟေတွာ ဗေလုဝလဋ္ဌိကာယ မူလေ ဒိဝါဝိဟာရံ နိသီဒိ။ ဒဏ္ဍပါဏိပိ ခော သက္ကော ဇင်္ဃာဝိဟာရံ [ဇင်္ဃဝိဟာရံ (က.)] အနုစင်္ကမမာနော အနုဝိစရမာနော ယေန မဟာဝနံ တေနုပသင်္ကမိ။ မဟာဝနံ အဇ္ဈောဂါဟေတွာ ယေန ဗေလုဝလဋ္ဌိကာ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝတာ သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိ။ သမ္မောဒနီယံ ကထံ သာရဏီယံ ဝီတိသာရေတွာ ဒဏ္ဍမောလုဗ္ဘ ဧကမန္တံ အဋ္ဌာသိ။ ဧကမန္တံ ဌိတော ခော ဒဏ္ဍပါဏိ သက္ကော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – "ကိံဝါဒီ သမဏော ကိမက္ခာယီ"တိ? "ယထာဝါဒီ ခော, အာဝုသော, သဒေဝကေ လောကေ သမာရကေ သဗြဟ္မကေ သဿမဏဗြာဟ္မဏိယာ ပဇာယ သဒေဝမနုဿာယ န ကေနစိ လောကေ ဝိဂ္ဂယှ တိဋ္ဌတိ, ယထာ စ ပန ကာမေဟိ ဝိသံယုတ္တံ ဝိဟရန္တံ တံ ဗြာဟ္မဏံ အကထံကထိံ ဆိန္နကုက္ကုစ္စံ ဘဝါဘဝေ ဝီတတဏှံ သညာ နာနုသေန္တိ – ဧဝံဝါဒီ ခော အဟံ, အာဝုသော, ဧဝမက္ခာယီ"တိ။

"ဧဝံ ဝုတ္တေ ဒဏ္ဍပါဏိ သက္ကော သီသံ ဩကမ္ပေတွာ , ဇိဝှံ နိလ္လာဠေတွာ, တိဝိသာခံ နလာဋိကံ နလာဋေ ဝုဋ္ဌာပေတွာ ဒဏ္ဍမောလုဗ္ဘ ပက္ကာမိ။

၂၀၀. အထ ခော ဘဂဝါ သာယနှသမယံ ပဋိသလ္လာနာ ဝုဋ္ဌိတော ယေန နိဂြောဓာရာမော တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ပညတ္တေ အာသနေ နိသီဒိ။ နိသဇ္ဇ ခော ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – "ဣဓာဟံ, ဘိက္ခဝေ, ပုဗ္ဗဏှသမယံ နိဝာသေတွာ ပတ္တစီဝရမာဒါယ ကပိလဝတ္ထုံ ပိဏ္ဍာယ ပါဝိသိံ။ ကပိလဝတ္ထုသ္မိံ ပိဏ္ဍာယ စရိတွာ ပစ္ဆာဘတ္တံ ပိဏ္ဍပာတပဋိက္ကန္တော ယေန မဟာဝနံ တေနုပသင်္ကမိံ ဒိဝါဝိဟာရာယ။ မဟာဝနံ အဇ္ဈောဂါဟေတွာ ဗေလုဝလဋ္ဌိကာယ မူလေ ဒိဝါဝိဟာရံ နိသီဒိံ။ ဒဏ္ဍပါဏိပိ ခော, ဘိက္ခဝေ, သက္ကော ဇင်္ဃာဝိဟာရံ အနုစင်္ကမမာနော အနုဝိစရမာနော ယေန မဟာဝနံ တေနုပသင်္ကမိ။ မဟာဝနံ အဇ္ဈောဂါဟေတွာ ယေန ဗေလုဝလဋ္ဌိကာ ယေနာဟံ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ မယာ သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိ။ သမ္မောဒနီယံ ကထံ သာရဏီယံ ဝီတိသာရေတွာ ဒဏ္ဍမောလုဗ္ဘ ဧကမန္တံ အဋ္ဌာသိ။ ဧကမန္တံ ဌိတော ခော, ဘိက္ခဝေ, ဒဏ္ဍပါဏိ သက္ကော မံ ဧတဒဝေါစ – 'ကိံဝါဒီ သမဏော ကိမက္ခာယီ'တိ?

"ဧဝံ ဝုတ္တေ အဟံ, ဘိက္ခဝေ, ဒဏ္ဍပါဏိံ သက္ကံ ဧတဒဝေါစံ – ယထာဝါဒီ ခော, အာဝုသော, သဒေဝကေ လောကေ သမာရကေ သဗြဟ္မကေ သဿမဏဗြာဟ္မဏိယာ ပဇာယ သဒေဝမနုဿာယ န ကေနစိ လောကေ ဝိဂ္ဂယှ တိဋ္ဌတိ, ယထာ စ ပန ကာမေဟိ ဝိသံယုတ္တံ ဝိဟရန္တံ တံ ဗြာဟ္မဏံ အကထံကထိံ ဆိန္နကုက္ကုစ္စံ ဘဝါဘဝေ ဝီတတဏှံ သညာ နာနုသေန္တိ – ဧဝံဝါဒီ ခော အဟံ, အာဝုသော, ဧဝမက္ခာယီ"တိ။ "ဧဝံ ဝုတ္တေ ဘိက္ခဝေ, ဒဏ္ဍပါဏိ သက္ကော သီသံ ဩကမ္ပေတွာ, ဇိဝှံ နိလ္လာဠေတွာ, တိဝိသာခံ နလာဋိကံ နလာဋေ ဝုဋ္ဌာပေတွာ ဒဏ္ဍမောလုဗ္ဘ ပက္ကာမီ"တိ။

၂၀၁. ဧဝံ ဝုတ္တေ အညတရော ဘိက္ခု ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – "ကိံဝါဒီ ပန, ဘန္တေ, ဘဂဝါ သဒေဝကေ လောကေ သမာရကေ သဗြဟ္မကေ သဿမဏဗြာဟ္မဏိယာ ပဇာယ သဒေဝမနုဿာယ န ကေနစိ လောကေ ဝိဂ္ဂယှ

တိဋ္ဌတိ? ကထဉ္စ ပန, ဘန္တေ, ဘဂဝတ္တံ ကာမေဟိ ဝိသံယုတ္တံ ဝိဟရန္တံ တံ ဗြာဟ္မဏံ အကထံကထိံ ဆိန္နကုက္ကုစ္စံ ဘဝါဘဝေ ဝီတတဏှံ သညာ နာနုသေန္တီ”တိ? “ယတောနိဒါနံ, ဘိက္ခု, ပုရိသံ ပပဉ္စသညာသင်္ခါ သမုဒါစရန္တိ။ ဧတ္ထ စေ နတ္ထိ အဘိနန္ဒိတဗ္ဗံ အဘိဝဒိတဗ္ဗံ အဇ္ဈောသိတဗ္ဗံ။ ဧသေဝန္တော ရာဂါနုသယာနံ, ဧသေဝန္တော ပဋိဃာနုသယာနံ, ဧသေဝန္တော ဒိဋ္ဌာနုသယာနံ , ဧသေဝန္တော ဝိစိကိစ္ဆာနုသယာနံ, ဧသေဝန္တော မာနာနုသယာနံ, ဧသေဝန္တော ဘဝရာဂါနုသယာနံ, ဧသေဝန္တော အဝိဇ္ဇာနုသယာနံ, ဧသေဝန္တော ဒဏ္ဍာဒါန-သတ္ထာဒါန-ကလဟ-ဝိဂ္ဂဟ-ဝိဝါဒ-တုဝံတုဝံ-ပေသုည-မုသာဝါဒါနံ။ ဧတ္ထေတေ ပါပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ အပရိသေသာ နိရုဇ္ဈန္တီ”တိ။ ဣဒမဝေါစ ဘဂဝါ။ ဣဒံ ဝတွာန သုဂတော ဥဋ္ဌာယာသနာ ဝိဟာရံ ပါဝိသိ။

၂၀၂. အထ ခေါ တေသံ ဘိက္ခူနံ အစိရပက္ကန္တဿ ဘဂဝတော ဧတဒဟောသိ – “ဣဒံ ခေါ နော, အာဝုသော, ဘဂဝါ သံခိတ္တေန ဥဒ္ဒေသံ ဥဒ္ဒိသိတွာ, ဝိတ္ထာရေန အတ္ထံ အဝိဘဇိတွာ, ဥဋ္ဌာယာသနာ ဝိဟာရံ ပဝိဋ္ဌော – ‘ယတောနိဒါနံ, ဘိက္ခု, ပုရိသံ ပပဉ္စသညာသင်္ခါ သမုဒါစရန္တိ။ ဧတ္ထ စေ နတ္ထိ အဘိနန္ဒိတဗ္ဗံ အဘိဝဒိတဗ္ဗံ အဇ္ဈောသိတဗ္ဗံ။ ဧသေဝန္တော ရာဂါနုသယာနံ။ပေ.။ ဧတ္ထေတေ ပါပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ အပရိသေသာ နိရုဇ္ဈန္တီ’တိ ။ ကော နု ခေါ ဣမဿ ဘဂဝတာ သံခိတ္တေန ဥဒ္ဒေသဿ ဥဒ္ဒိဋ္ဌဿ ဝိတ္ထာရေန အတ္ထံ အဝိဘတ္တဿ ဝိတ္ထာရေန အတ္ထံ ဝိဘဇေယျာ”တိ? အထ ခေါ တေသံ ဘိက္ခူနံ ဧတဒဟောသိ – “အယံ ခေါ အာယသ္မာ မဟာကစ္စာနော သတ္ထု စေဝ သံဝဏ္ဏိတော သမ္ဘာဝိတော စ ဝိညူနံ သဗြဟ္မစာရီနံ။ ပဟောတိ စာယသ္မာ မဟာကစ္စာနော ဣမဿ ဘဂဝတာ သံခိတ္တေန ဥဒ္ဒေသဿ ဥဒ္ဒိဋ္ဌဿ ဝိတ္ထာရေန အတ္ထံ အဝိဘတ္တဿ ဝိတ္ထာရေန အတ္ထံ ဝိဘဇိတုံ။ ယံနူန မယံ ယေနာယသ္မာ မဟာကစ္စာနော တေနုပသင်္ကမေယျာမ; ဥပသင်္ကမိတွာ အာယသ္မန္တံ မဟာကစ္စာနံ ဧတမတ္ထံ ပဋိပုစ္ဆေယျာမာ”တိ။

အထ ခေါ တေ ဘိက္ခူ ယေနာယသ္မာ မဟာကစ္စာနော တေနုပသင်္ကမိံသု; ဥပသင်္ကမိတွာ အာယသ္မတာ မဟာကစ္စာနေန သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိံသု။ သမ္မောဒနီယံ ကထံ သာရဏီယံ ဝီတိသာရေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိံသု။ ဧကမန္တံ နိသိန္နာ ခေါ တေ ဘိက္ခူ အာယသ္မန္တံ မဟာကစ္စာနံ ဧတဒဝေါစုံ – “ဣဒံ ခေါ နော, အာဝုသော ကစ္စာန, ဘဂဝါ သံခိတ္တေန ဥဒ္ဒေသံ ဥဒ္ဒိသိတွာ ဝိတ္ထာရေန အတ္ထံ အဝိဘဇိတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ဝိဟာရံ ပဝိဋ္ဌော – ‘ယတောနိဒါနံ, ဘိက္ခု, ပုရိသံ ပပဉ္စသညာသင်္ခါ သမုဒါစရန္တိ။ ဧတ္ထ စေ နတ္ထိ အဘိနန္ဒိတဗ္ဗံ အဘိဝဒိတဗ္ဗံ အဇ္ဈောသိတဗ္ဗံ။ ဧသေဝန္တော ရာဂါနုသယာနံ။ပေ.။ ဧတ္ထေတေ ပါပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ အပရိသေသာ နိရုဇ္ဈန္တီ’တိ။ တေသံ နော, အာဝုသော ကစ္စာန, အမှာကံ အစိရပက္ကန္တဿ ဘဂဝတော ဧတဒဟောသိ – ‘ဣဒံ ခေါ နော, အာဝုသော, ဘဂဝါ သံခိတ္တေန ဥဒ္ဒေသံ ဥဒ္ဒိသိတွာ ဝိတ္ထာရေန အတ္ထံ အဝိဘဇိတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ဝိဟာရံ ပဝိဋ္ဌော – “ယတောနိဒါနံ, ဘိက္ခု, ပုရိသံ ပပဉ္စသညာသင်္ခါ သမုဒါစရန္တိ။ ဧတ္ထ စေ နတ္ထိ အဘိနန္ဒိတဗ္ဗံ အဘိဝဒိတဗ္ဗံ အဇ္ဈောသိတဗ္ဗံ။ ဧသေဝန္တော ရာဂါနုသယာနံ။ပေ.။ ဧတ္ထေတေ ပါပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ အပရိသေသာ နိရုဇ္ဈန္တီ”တိ။ ကော နု ခေါ ဣမဿ ဘဂဝတာ သံခိတ္တေန ဥဒ္ဒေသဿ ဥဒ္ဒိဋ္ဌဿ ဝိတ္ထာရေန အတ္ထံ အဝိဘတ္တဿ ဝိတ္ထာရေန အတ္ထံ ဝိဘဇေယျာတိ? တေသံ နော, အာဝုသော ကစ္စာန, အမှာကံ ဧတဒဟောသိ – ‘အယံ ခေါ အာယသ္မာ မဟာကစ္စာနော သတ္ထု စေဝ သံဝဏ္ဏိတော သမ္ဘာဝိတော စ ဝိညူနံ သဗြဟ္မစာရီနံ, ပဟောတိ စာယသ္မာ မဟာကစ္စာနော ဣမဿ ဘဂဝတာ သံခိတ္တေန ဥဒ္ဒေသဿ ဥဒ္ဒိဋ္ဌဿ ဝိတ္ထာရေန အတ္ထံ အဝိဘတ္တဿ ဝိတ္ထာရေန အတ္ထံ ဝိဘဇိတုံ။ ယံနူန မယံ ယေနာယသ္မာ မဟာကစ္စာနော တေနုပသင်္ကမေယျာမ; ဥပသင်္ကမိတွာ အာယသ္မန္တံ မဟာကစ္စာနံ ဧတမတ္ထံ ပဋိပုစ္ဆေယျာမာ’တိ။ ဝိဘဇတာယသ္မာ မဟာကစ္စာနော”တိ။

၂၀၃. “သေယျထာပိ, အာဝုသော, ပုရိသော သာရတ္ထိကော သာရဂဝေသီ သာရပရိယေသနံ စရမာနော မဟတော ရုက္ခဿ တိဋ္ဌတော သာရဝတော အတိက္ကမ္မေဝ မူလံ, အတိက္ကမ္မ ခန္ဓံ, သာခါပလာသေ သာရံ ပရိယေသိတဗ္ဗံ မညေယျ; ဧဝံသမ္ပဒမိဒံ အာယသ္မန္တာနံ သတ္ထရိ သမ္မုခီဘူတေ, တံ ဘဂဝန္တံ အတိသိတွာ , အမှေ ဧတမတ္ထံ ပဋိပုစ္ဆိတဗ္ဗံ မညထ။ သော ဟာဝုသော, ဘဂဝါ ဇာနံ ဇာနာတိ, ပဿံ ပဿတိ, စက္ခုဘူတော ဉာဏဘူတော ဓမ္မဘူတော ဗြဟ္မဘူတော, ဝတ္တာ ပဝတ္တာ, အတ္ထဿ နိန္နေတာ, အမတဿ ဒါတာ, ဓမ္မဿာမီ တထာဂတော။ သော စေဝ ပနေတဿ ကာလော အဟောသိ, ယံ ဘဂဝန္တံယေဝ ဧတမတ္ထံ ပဋိပုစ္ဆေယျာထ။ ယထာ ဝေါ ဘဂဝါ ဗျာကရေယျ တထာ နံ ဓာရေယျာထာ”တိ။ “အဒ္ဓာဝုသော ကစ္စာန, ဘဂဝါ ဇာနံ ဇာနာတိ, ပဿံ ပဿတိ, စက္ခုဘူတော ဉာဏဘူတော ဓမ္မဘူတော ဗြဟ္မဘူတော, ဝတ္တာ ပဝတ္တာ, အတ္ထဿ နိန္နေတာ, အမတဿ ဒါတာ, ဓမ္မဿ

သာမိ တထာဂတော။ သော စေဝ ပနေတဿ ကာလော အဟောသိ, ယံ ဘဂဝန္တံယေဝ ဧတမတ္ထံ ပဋိပုစ္ဆေယျာမ။ ယထာ နော ဘဂဝါ ဗျာကရေယျ တထာ နံ ဓာရေယျာမ။ အပိ စာယသ္မာ မဟာကစ္စာနော သတ္ထု စေဝ သံဝဏ္ဏိတော သမ္ဘာဝိတော စ ဝိညူနံ သဗြဟ္မစာရီနံ, ပဟောတိ စာယသ္မာ မဟာကစ္စာနော ဣမဿ ဘဂဝတာ သံခိတ္တေန ဥဒ္ဒေသဿ ဥဒ္ဒိဋ္ဌဿ ဝိတ္ထာရေန အတ္ထံ အဝိဘတ္တဿ ဝိတ္ထာရေန အတ္ထံ ဝိဘဇိတုံ။ ဝိဘဇတာယသ္မာ မဟာကစ္စာနော အဂရုံ ကတွာ”တိ [အဂရုကတွာ (သီ.), အဂရုကရိတွာ (သျာ. ပီ.)] ။ “တေန ဟာဝုသော, သုဏာထ, သာဓုကံ မနသိကရောထ, ဘာသိဿာမီ”တိ။ “ဧဝမာဝုသော”တိ ခော တေ ဘိက္ခူ အာယသ္မတော မဟာကစ္စာနဿ ပစ္စဿောသုံ။ အာယသ္မာ မဟာကစ္စာနော ဧတဒဝေါစ –

၂၀၄. “ယံ ခော နော, အာဝုသော, ဘဂဝါ သံခိတ္တေန ဥဒ္ဒေသံ ဥဒ္ဒိသိတွာ ဝိတ္ထာရေန အတ္ထံ အဝိဘဇိတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ဝိဟာရံ ပဝိဋ္ဌော – ‘ယတောနိဒါနံ, ဘိက္ခု, ပုရိသံ ပပဉ္စသညာသင်္ခါ သမုဒာစရန္တိ။ ဧတ္ထ စေ နတ္ထိ အဘိနန္ဒိတဗ္ဗံ အဘိဝဒိတဗ္ဗံ အဇ္ဈောသိတဗ္ဗံ, ဧသေဝန္တော ရာဂါနုသယာနံ။ပေ.။ ဧတ္ထေတေ ပါပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ အပရိသေသာ နိရုဇ္ဈန္တီ’တိ, ဣမဿ ခော အဟံ, အာဝုသော, ဘဂဝတာ သံခိတ္တေန ဥဒ္ဒေသဿ ဥဒ္ဒိဋ္ဌဿ ဝိတ္ထာရေန အတ္ထံ အဝိဘတ္တဿ ဧဝံ ဝိတ္ထာရေန အတ္ထံ အာဇာနာမိ –

“စက္ခုဉ္စာဝုသော, ပဋိစ္စ ရူပေ စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ စက္ခုဝိညာဏံ, တိဏ္ဏံ သင်္ဂတိ ဖဿော, ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာ, ယံ ဝေဒေတိ တံ သဉ္ဇာနာတိ , ယံ သဉ္ဇာနာတိ တံ ဝိတက္ကေတိ, ယံ ဝိတက္ကေတိ တံ ပပဉ္စေတိ, ယံ ပပဉ္စေတိ တတောနိဒါနံ ပုရိသံ ပပဉ္စသညာသင်္ခါ သမုဒာစရန္တိ အတီတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နေသု စက္ခုဝိညေယျေသု ရူပေသု။ သောတဉ္စာဝုသော, ပဋိစ္စ သဒ္ဒေ စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ သောတဝိညာဏံ။ပေ.။ ဃာနဉ္စာဝုသော, ပဋိစ္စ ဂန္ဓေ စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဃာနဝိညာဏံ။ပေ.။ ဇိဝှဉ္စာဝုသော, ပဋိစ္စ ရသေ စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဇိဝှာဝိညာဏံ။ပေ.။ ကာယဉ္စာဝုသော, ပဋိစ္စ ဖောဋ္ဌဗ္ဗေ စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ကာယဝိညာဏံ။ပေ.။ မနဉ္စာဝုသော, ပဋိစ္စ ဓမ္မေ စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ မနောဝိညာဏံ, တိဏ္ဏံ သင်္ဂတိ ဖဿော, ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာ, ယံ ဝေဒေတိ တံ သဉ္ဇာနာတိ, ယံ သဉ္ဇာနာတိ တံ ဝိတက္ကေတိ, ယံ ဝိတက္ကေတိ တံ ပပဉ္စေတိ, ယံ ပပဉ္စေတိ တတောနိဒါနံ ပုရိသံ ပပဉ္စသညာသင်္ခါ သမုဒာစရန္တိ အတီတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နေသု မနောဝိညေယျေသု ဓမ္မေသု။

“သော ဝတာဝုသော, စက္ခုသ္မိံ သတိ ရူပေ သတိ စက္ခုဝိညာဏေ သတိ ဖဿပညတ္တိံ ပညာပေဿတီတိ – ဌာနမေတံ ဝိဇ္ဇတိ။ ဖဿပညတ္တိယာ သတိ ဝေဒနာပညတ္တိံ ပညာပေဿတီတိ – ဌာနမေတံ ဝိဇ္ဇတိ။ ဝေဒနာပညတ္တိယာ သတိ သညာပညတ္တိံ ပညာပေဿတီတိ – ဌာနမေတံ ဝိဇ္ဇတိ။ သညာပညတ္တိယာ သတိ ဝိတက္ကပညတ္တိံ ပညာပေဿတီတိ – ဌာနမေတံ ဝိဇ္ဇတိ။ ဝိတက္ကပညတ္တိယာ သတိ ပပဉ္စသညာသင်္ခါသမုဒာစရဏပညတ္တိံ ပညာပေဿတီတိ – ဌာနမေတံ ဝိဇ္ဇတိ။ သော ဝတာဝုသော, သောတသ္မိံ သတိ သဒ္ဒေ သတိ။ပေ.။ ဃာနသ္မိံ သတိ ဂန္ဓေ သတိ။ပေ.။ ဇိဝှာယ သတိ ရသေ သတိ။ပေ.။ ကာယသ္မိံ သတိ ဖောဋ္ဌဗ္ဗေ သတိ။ပေ.။ မနသ္မိံ သတိ ဓမ္မေ သတိ မနောဝိညာဏေ သတိ ဖဿပညတ္တိံ ပညာပေဿတီတိ – ဌာနမေတံ ဝိဇ္ဇတိ။ ဖဿပညတ္တိယာ သတိ ဝေဒနာပညတ္တိံ ပညာပေဿတီတိ – ဌာနမေတံ ဝိဇ္ဇတိ။ ဝေဒနာပညတ္တိယာ သတိ သညာပညတ္တိံ ပညာပေဿတီတိ – ဌာနမေတံ ဝိဇ္ဇတိ။ သညာပညတ္တိယာ သတိ ဝိတက္ကပညတ္တိံ ပညာပေဿတီတိ – ဌာနမေတံ ဝိဇ္ဇတိ။ ဝိတက္ကပညတ္တိယာ သတိ ပပဉ္စသညာသင်္ခါသမုဒာစရဏပညတ္တိံ ပညာပေဿတီတိ – ဌာနမေတံ ဝိဇ္ဇတိ။

“သော ဝတာဝုသော, စက္ခုသ္မိံ အသတိ ရူပေ အသတိ စက္ခုဝိညာဏေ အသတိ ဖဿပညတ္တိံ ပညာပေဿတီတိ – နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။ ဖဿပညတ္တိယာ အသတိ ဝေဒနာပညတ္တိံ ပညာပေဿတီတိ – နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။ ဝေဒနာပညတ္တိယာ အသတိ သညာပညတ္တိံ ပညာပေဿတီတိ – နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။ သညာပညတ္တိယာ အသတိ ဝိတက္ကပညတ္တိံ ပညာပေဿတီတိ – နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။ ဝိတက္ကပညတ္တိယာ အသတိ ပပဉ္စသညာသင်္ခါသမုဒာစရဏပညတ္တိံ ပညာပေဿတီတိ – နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။ သော ဝတာဝုသော, သောတသ္မိံ အသတိ သဒ္ဒေ အသတိ။ပေ.။ ဃာနသ္မိံ အသတိ ဂန္ဓေ အသတိ။ပေ.။ ဇိဝှာယ အသတိ ရသေ အသတိ။ပေ.။ ကာယသ္မိံ အသတိ ဖောဋ္ဌဗ္ဗေ အသတိ။ပေ.။ မနသ္မိံ အသတိ ဓမ္မေ အသတိ မနောဝိညာဏေ အသတိ ဖဿပညတ္တိံ ပညာပေဿတီတိ – နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။ ဖဿပညတ္တိယာ အသတိ ဝေဒနာပညတ္တိံ ပညာပေဿတီတိ – နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။ ဝေဒနာပညတ္တိယာ အသတိ သညာပညတ္တိံ ပညာပေဿတီတိ – နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။ သညာပညတ္တိယာ အသတိ ဝိတက္ကပညတ္တိံ ပညာပေဿတီတိ – နေ

တံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။ ဝိတက္ကပည္စတ္တိယာ အသတိ ပပဥ္စသညာသင်္ခါသမုဒာစရဏပည္စတ္တိ ပညာပေဿတီတိ – နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။

“ယံ ခော နော, အာဝုသော, ဘဂဝတ သံခိတ္တေန ဥဒ္ဒေသံ ဥဒ္ဒိသိတွာ ဝိတ္ထာရေန အတ္ထံ အဝိဘဇိတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ဝိဟာရံ ပဝိဋ္ဌော – ‘ယတောနိဒါနံ, ဘိက္ခု, ပုရိသံ ပပဥ္စသညာသင်္ခါ သမုဒာစရန္တိ ဧတ္ထ စေ နတ္ထိ အဘိနန္ဒိတဗ္ဗံ အဘိဝဒိတဗ္ဗံ အဇ္ဈောသိတဗ္ဗံ ဧသေဝန္တော ရာဂါနုသယာနံ။ပေ.။ ဧတ္ထေတေ ပါပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ အပရိသေသာ နိရုဇ္ဈန္တီ’တိ, ကဿ နု ခော အဟံ, အာဝုသော, ဘဂဝတာ သံခိတ္တေန ဥဒ္ဒေသဿ ဥဒ္ဒိဋ္ဌဿ ဝိတ္ထာရေန အတ္ထံ အဝိဘတ္တဿ ဧဝံ ဝိတ္ထာရေန အတ္ထံ အာဇာနာမိ။ အာကင်္ခမာနာ စ ပန တုမှေ အာယသ္မန္တော ဘဂဝန္တံယေဝ ဥပသင်္ကမိတွာ ဧတမတ္ထံ ပဋိပုစ္ဆေယျာထ။ ယထာ နော ဘဂဝါ ဗျာကရောတိ တထာ နံ ဓာရေယျာထာ”တိ။

၂၀၅. အထ ခေါ တေ ဘိက္ခူ အာယသ္မတော မဟာကစ္စာနဿ ဘာသိတံ အဘိနန္ဒိတွာ အနုမောဒိတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိံသု; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိံသု။ ဧကမန္တံ နိသိန္နာ ခေါ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစုံ – “ယံ ခေါ နော, ဘန္တေ, ဘဂဝါ သံခိတ္တေန ဥဒ္ဒေသံ ဥဒ္ဒိသိတွာ ဝိတ္ထာရေန အတ္ထံ အဝိဘဇိတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ဝိဟာရံ ပဝိဋ္ဌော – ‘ယတောနိဒါနံ, ဘိက္ခု, ပုရိသံ ပပဥ္စသညာသင်္ခါ သမုဒာစရန္တိ။ ဧတ္ထ စေ နတ္ထိ အဘိနန္ဒိတဗ္ဗံ အဘိဝဒိတဗ္ဗံ အဇ္ဈောသိတဗ္ဗံ။ ဧသေဝန္တော ရာဂါနုသယာနံ။ပေ.။ ဧတ္ထေတေ ပါပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ အပရိသေသာ နိရုဇ္ဈန္တီ’တိ။ တေသံ နော, ဘန္တေ, အမှာကံ အစိရပက္ကန္တဿ ဘဂဝတော ဧတဒဟောသိ – ‘ဣဒံ ခေါ နော, အာဝုသော, ဘဂဝါ သံခိတ္တေန ဥဒ္ဒေသံ ဥဒ္ဒိသိတွာ ဝိတ္ထာရေန အတ္ထံ အဝိဘဇိတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ဝိဟာရံ ပဝိဋ္ဌော – “ယတောနိဒါနံ, ဘိက္ခု, ပုရိသံ ပပဥ္စသညာသင်္ခါ သမုဒာစရန္တိ။ ဧတ္ထ စေ နတ္ထိ အဘိနန္ဒိတဗ္ဗံ အဘိဝဒိတဗ္ဗံ အဇ္ဈောသိတဗ္ဗံ။ ဧသေဝန္တော ရာဂါနုသယာနံ, ဧသေဝန္တော ပဋိဃာနုသယာနံ, ဧသေဝန္တော ဒိဋ္ဌာနုသယာနံ, ဧသေဝန္တော ဝိစိကိစ္ဆာနုသယာနံ, ဧသေဝန္တော မာနာနုသယာနံ, ဧသေဝန္တော ဘဝရာဂါနုသယာနံ , ဧသေဝန္တော အဝိဇ္ဇာနုသယာနံ, ဧသေဝန္တော ဒဏ္ဍာဒါန-သတ္ထာဒါန-ကလဟ-ဝိဂ္ဂဟ-ဝိဝါဒတုဝံတုဝံ-ပေသုည-မုသာဝါဒါနံ။ ဧတ္ထေတေ ပါပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ အပရိသေသာ နိရုဇ္ဈန္တီ”တိ။ ကော နု ခော ဣမဿ ဘဂဝတာ သံခိတ္တေန ဥဒ္ဒေသဿ ဥဒ္ဒိဋ္ဌဿ ဝိတ္ထာရေန အတ္ထံ အဝိဘတ္တဿ ဝိတ္ထာရေန အတ္ထံ ဝိဘဇေယျာ’တိ? တေသံ နော, ဘန္တေ, အမှာကံ ဧတဒဟောသိ – ‘အယံ ခေါ အာယသ္မာ မဟာကစ္စာနော သတ္ထု စေဝ သံဝဏ္ဏိတော သမ္ဘာဝိတော စ ဝိညူနံ သဗြဟ္မစာရီနံ, ပဟောတိ စာယသ္မာ မဟာကစ္စာနော ဣမဿ ဘဂဝတာ သံခိတ္တေန ဥဒ္ဒေသဿ ဥဒ္ဒိဋ္ဌဿ ဝိတ္ထာရေန အတ္ထံ အဝိဘတ္တဿ ဝိတ္ထာရေန အတ္ထံ ဝိဘဇိတုံ, ယံနူန မယံ ယေနာယသ္မာ မဟာကစ္စာနော တေနုပသင်္ကမေယျာမ; ဥပသင်္ကမိတွာ အာယသ္မန္တံ မဟာကစ္စာနံ ဧတမတ္ထံ ပဋိပုစ္ဆေယျာမာ’တိ။ အထ ခေါ မယံ, ဘန္တေ, ယေနာယသ္မာ မဟာကစ္စာနော တေနုပသင်္ကမိမှ; ဥပသင်္ကမိတွာ အာယသ္မန္တံ မဟာကစ္စာနံ ဧတမတ္ထံ ပဋိပုစ္ဆိမှ။ တေသံ နော, ဘန္တေ, အာယသ္မတာ မဟာကစ္စာနေန ဣမေဟိ အာကာရေဟိ ဣမေဟိ ပဒေဟိ ဣမေဟိ ဗျဉ္ဇနေဟိ အတ္ထော ဝိဘတ္တော”တိ။ “ပဏ္ဍိတော, ဘိက္ခဝေ, မဟာကစ္စာနော; မဟာပညော, ဘိက္ခဝေ, မဟာကစ္စာနော။ မံ စေပိ တုမှေ, ဘိက္ခဝေ, ဧတမတ္ထံ ပဋိပုစ္ဆေယျာထ, အဟမ္ပိ တံ ဧဝမေဝံ ဗျာကရေယျံ ယထာ တံ မဟာကစ္စာနေန ဗျာကတံ။ ဧသော စေဝေတဿ အတ္ထော။ ဧဝဉ္စ [ဧဝမေဝ စ (က.)] နံ ဓာရေထာ”တိ။

ဧဝံ ဝုတ္တေ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – “သေယျထာပိ, ဘန္တေ, ပုရိသော ဇိဃစ္ဆာဒုဗ္ဗလျ ပရေတော မဓုပိဏ္ဍိကံ အဓိဂစ္ဆေယျ, သော ယတော ယတော သာယေယျ, လဘေထေဝ သာဒုရသံ အသေစနကံ။ ဧဝမေဝ ခေါ, ဘန္တေ, စေတသော ဘိက္ခု ဒဗ္ဗဇာတိကော, ယတော ယတော ဣမဿ ဓမ္မပရိယာယဿ ပညာယ အတ္ထံ ဥပပရိက္ခေယျ, လဘေထေဝ အတ္တမနတံ, လဘေထေဝ စေတသော ပသာဒံ။ ကော နာမော အယံ [ကော နာမာယံ (သျာ.)], ဘန္တေ, ဓမ္မပရိယာယော”တိ? “တသ္မာတိဟ တွံ, အာနန္ဒ, ဣမံ ဓမ္မပရိယာယံ မဓုပိဏ္ဍိကပရိယာယော တွေဝ နံ ဓာရေဟီ”တိ။

ဣဒမဝေါစ ဘဂဝါ။ အတ္တမနော အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝတော ဘာသိတံ အဘိနန္ဒီတိ။

၉. ဒွေဓာဝိတက္ကသုတ္တံ

၂၀၆. ဧဝံ မေ သုတံ – ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ဇေတဝနေ အနာထပိဏ္ဍိကဿ အာရာမေ။ တတ္ထ ခေါ ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – ''ဘိက္ခဝေါ''တိ။ ''ဘဒန္တေ''တိ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ပစ္စဿောသုံ။ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ –

''ပုဗ္ဗေဝ မေ, ဘိက္ခဝေ, သမ္ဗောဓာ အနဘိသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဗောဓိသတ္တဿေဝ သတော ဧတဒဟောသိ – 'ယံနူနာဟံ ဒွိဓာ ကတွာ ဒွိဓာ ကတွာ ဝိတက္ကေ ဝိဟရေယျ'န္တိ။ သော ခေါ အဟံ, ဘိက္ခဝေ, ယော စာယံ ကာမဝိတက္ကော ယော စ ဗျာပါဒဝိတက္ကော ယော စ ဝိဟိံသာဝိတက္ကော – ဣမံ ဧကံ ဘာဂမကာသိံ ; ယော စာယံ နေက္ခမ္မဝိတက္ကော ယော စ အဗျာပါဒဝိတက္ကော ယော စ အဝိဟိံသာဝိတက္ကော – ဣမံ ဒုတိယံ ဘာဂမကာသိံ။

၂၀၇. ''တဿ မယှံ, ဘိက္ခဝေ, ဧဝံ အပ္ပမတ္တဿ အာတာပိနော ပဟိတတ္တဿ ဝိဟရတော ဥပ္ပဇ္ဇတိ ကာမဝိတက္ကော။ သော ဧဝံ ပဇာနာမိ – 'ဥပ္ပန္နော ခေါ မေ အယံ ကာမဝိတက္ကော။ သော စ ခေါ အတ္တဗျာဗာဓာယပိ သံဝတ္တတိ, ပရဗျာဗာဓာယပိ သံဝတ္တတိ, ဥဘယဗျာဗာဓာယပိ သံဝတ္တတိ, ပညာနိရောဓိကော ဝိဃာတပက္ခိကော အနိဗ္ဗာနသံဝတ္တနိကော' [အနိဗ္ဗာနသံဝတ္တနိကော''တိ (?)] ။ 'အတ္တဗျာဗာဓာယ သံဝတ္တတီ'တိပိ မေ, ဘိက္ခဝေ, ပဋိသဉ္စိက္ခတော အဗ္ဘတ္ထံ ဂစ္ဆတိ; 'ပရဗျာဗာဓာယ သံဝတ္တတီ'တိပိ မေ, ဘိက္ခဝေ, ပဋိသဉ္စိက္ခတော အဗ္ဘတ္ထံ ဂစ္ဆတိ; 'ဥဘယဗျာဗာဓာယ သံဝတ္တတီ'တိပိ မေ, ဘိက္ခဝေ, ပဋိသဉ္စိက္ခတော အဗ္ဘတ္ထံ ဂစ္ဆတိ; 'ပညာနိရောဓိကော ဝိဃာတပက္ခိကော အနိဗ္ဗာနသံဝတ္တနိကော'တိပိ မေ, ဘိက္ခဝေ, ပဋိသဉ္စိက္ခတော အဗ္ဘတ္ထံ ဂစ္ဆတိ။ သော ခေါ အဟံ, ဘိက္ခဝေ, ဥပ္ပန္နုပ္ပန္နံ ကာမဝိတက္ကံ ပဇဟမေဝ [အတီတကာလိကကိရိယာပဒအနိယမေဝ] ဝိနောဒမေဝ [အတီတကာလိကကိရိယာပဒအနိယမေဝ] ဗျန္တမေဝ [ဗျန္တေဝ (သီ. သျာ. ပီ.)] နံ အကာသိံ။

၂၀၈. ''တဿ မယှံ, ဘိက္ခဝေ, ဧဝံ အပ္ပမတ္တဿ အာတာပိနော ပဟိတတ္တဿ ဝိဟရတော ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဗျာပါဒဝိတက္ကော။ပေ။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝိဟိံသာဝိတက္ကော။ သော ဧဝံ ပဇာနာမိ – 'ဥပ္ပန္နော ခေါ မေ အယံ ဝိဟိံသာဝိတက္ကော။ သော စ ခေါ အတ္တဗျာဗာဓာယပိ သံဝတ္တတိ, ပရဗျာဗာဓာယပိ သံဝတ္တတိ, ဥဘယဗျာဗာဓာယပိ သံဝတ္တတိ, ပညာနိရောဓိကော ဝိဃာတပက္ခိကော အနိဗ္ဗာနသံဝတ္တနိကော'။ 'အတ္တဗျာဗာဓာယ သံဝတ္တတီ'တိပိ မေ, ဘိက္ခဝေ, ပဋိသဉ္စိက္ခတော အဗ္ဘတ္ထံ ဂစ္ဆတိ; 'ပရဗျာဗာဓာယ သံဝတ္တတီ'တိပိ မေ, ဘိက္ခဝေ, ပဋိသဉ္စိက္ခတော အဗ္ဘတ္ထံ ဂစ္ဆတိ; 'ဥဘယဗျာဗာဓာယ သံဝတ္တတီ'တိပိ မေ, ဘိက္ခဝေ, ပဋိသဉ္စိက္ခတော အဗ္ဘတ္ထံ ဂစ္ဆတိ; 'ပညာနိရောဓိကော ဝိဃာတပက္ခိကော အနိဗ္ဗာနသံဝတ္တနိကော'တိပိ မေ, ဘိက္ခဝေ, ပဋိသဉ္စိက္ခတော အဗ္ဘတ္ထံ ဂစ္ဆတိ။ သော ခေါ အဟံ, ဘိက္ခဝေ, ဥပ္ပန္နုပ္ပန္နံ ဝိဟိံသာဝိတက္ကံ ပဇဟမေဝ ဝိနောဒမေဝ ဗျန္တမေဝ နံ အကာသိံ။

''ယညဒေဝ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဗဟုလမနုဝိတက္ကေတိ အနုဝိစာရေတိ, တထာ တထာ နတိ ဟောတိ စေတသော။ ကာမဝိတက္ကံ စေ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဗဟုလမနုဝိတက္ကေတိ အနုဝိစာရေတိ, ပဟာသိ နေက္ခမ္မဝိတက္ကံ, ကာမဝိတက္ကံ ဗဟုလမကာသိ, တဿ တံ ကာမဝိတက္ကာယ စိတ္တံ နမတိ။ ဗျာပါဒဝိတက္ကံ စေ, ဘိက္ခဝေ။ပေ။ ဝိဟိံသာဝိတက္ကံ စေ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဗဟုလမနုဝိတက္ကေတိ အနုဝိစာရေတိ, ပဟာသိ အဝိဟိံသာဝိတက္ကံ, ဝိဟိံသာဝိတက္ကံ ဗဟုလမကာသိ, တဿ တံ ဝိဟိံသာဝိတက္ကာယ စိတ္တံ နမတိ။ သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ဝဿာနံ ပစ္ဆိမေ မာသေ သရဒသမယေ ကိဋ္ဌသမ္ဗာဓေ ဂေါပာလကော ဂါဝေါ ရက္ခေယျ။ သော တာ ဂါဝေါ တတော တတော ဒဏ္ဍေန အာကောဋေယျ ပဋိကောဋေယျ သန္နိရုန္ဓေယျ သန္နိဝါရေယျ။ တံ ကိဿ ဟေတု? ပဿတိ ဟိ သော, ဘိက္ခဝေ, ဂေါပာလကော တတောနိဒါနံ ဝဓံ ဝါ ဗန္ဓနံ ဝါ ဇာနိံ ဝါ ဂရဟံ ဝါ။ ဧဝမေဝ ခေါ အဟံ, ဘိက္ခဝေ, အဒ္ဒသံ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ အာဒီနဝံ ဩကာရံ သံကိလေသံ, ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ နေက္ခမ္မေ အာနိသံသံ ဝေါဒါနပက္ခံ။

၂၀၉. ''တဿ မယှံ, ဘိက္ခဝေ, ဧဝံ အပ္ပမတ္တဿ အာတာပိနော ပဟိတတ္တဿ ဝိဟရတော ဥပ္ပဇ္ဇတိ နေက္ခမ္မဝိတက္ကော။ သော ဧဝံ ပဇာနာမိ – 'ဥပ္ပန္နော ခေါ မေ အယံ နေက္ခမ္မဝိတက္ကော။ သော စ ခေါ နေဝတ္တဗျာ

ယာဗာဓာယ သံဝတ္တတိ, န ပရဗျာဗာဓာယ သံဝတ္တတိ, န ဥဘယဗျာဗာဓာယ သံဝတ္တတိ, ပညာဝုဒ္ဓိကော အဝိဃာတပက္ခိကော နိဗ္ဗာနသံဝတ္တနိကော'။ ရတ္တိံ စေပိ နံ, ဘိက္ခဝေ, အနုဝိတက္ကေယျံ အနုဝိစာရေယျံ, နေဝ တတော နိဒါနံ ဘယံ သမနုပဿာမိ။ ဒိဝသံ စေပိ နံ, ဘိက္ခဝေ, အနုဝိတက္ကေယျံ အနုဝိစာရေယျံ, နေဝ တတောနိဒါနံ ဘယံ သမနုပဿာမိ။ ရတ္တိန္ဒိဝံ စေပိ နံ, ဘိက္ခဝေ, အနုဝိတက္ကေယျံ အနုဝိစာရေယျံ, နေဝ တတောနိဒါနံ ဘယံ သမနုပဿာမိ။ အပိ စ ခော မေ အတိစိရံ အနုဝိတက္ကယတော အနုဝိစာရယတော ကာယော ကိလမေယျ ။ ကာယေ ကိလန္တေ [ကိလမန္တေ (က.)] စိတ္တံ ဩဟညေယျ။ ဩဟတေ စိတ္တေ အာရာ စိတ္တံ သမာဓိမှာတိ။ သော ခော အဟံ, ဘိက္ခဝေ, အဇ္ဈတ္တမေဝ စိတ္တံ သဏ္ဌပေမိ သန္နိသာဒေမိ ဧကောဒိံ ကရောမိ [ဧကောဒိ ကရောမိ (ပီ.)] သမာဒဟာမိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? 'မာ မေ စိတ္တံ ဩဟညီ'တိ [ဥဂ္ဃာဋီယီတိ (သျာ. က.), ဩဟနီတိ (ပီ.)] ။

၂၁၀. ''တဿ မယှံ, ဘိက္ခဝေ, ဧဝံ အပ္ပမတ္တဿ အာတာပိနော ပဟိတတ္တဿ ဝိဟရတော ဥပ္ပဇ္ဇတိ အဗျာပာဒဝိတက္ကော။ပေ။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ အဝိဟိံသာဝိတက္ကော။ သော ဧဝံ ပဇာနာမိ – 'ဥပ္ပန္နော ခော မေ အယံ အဝိဟိံသာဝိတက္ကော။ သော စ ခော နေဝတ္တဗျာဗာဓာယ သံဝတ္တတိ, န ပရဗျာဗာဓာယ သံဝတ္တတိ, န ဥဘယဗျာဗာဓာယ သံဝတ္တတိ, ပညာဝုဒ္ဓိကော အဝိဃာတပက္ခိကော နိဗ္ဗာနသံဝတ္တနိကော'။ ရတ္တိံ စေပိ နံ, ဘိက္ခဝေ, အနုဝိတက္ကေယျံ အနုဝိစာရေယျံ, နေဝ တတောနိဒါနံ ဘယံ သမနုပဿာမိ။ ဒိဝသံ စေပိ နံ, ဘိက္ခဝေ, အနုဝိတက္ကေယျံ အနုဝိစာရေယျံ, နေဝ တတောနိဒါနံ ဘယံ သမနုပဿာမိ။ ရတ္တိန္ဒိဝံ စေပိ နံ, ဘိက္ခဝေ, အနုဝိတက္ကေယျံ အနုဝိစာရေယျံ, နေဝ တတောနိဒါနံ ဘယံ သမနုပဿာမိ။ အပိ စ ခော မေ အတိစိရံ အနုဝိတက္ကယတော အနုဝိစာရယတော ကာယော ကိလမေယျ။ ကာယေ ကိလန္တေ စိတ္တံ ဩဟညေယျ။ ဩဟတေ စိတ္တေ အာရာ စိတ္တံ သမာဓိမှာတိ။ သော ခော အဟံ, ဘိက္ခဝေ, အဇ္ဈတ္တမေဝ စိတ္တံ သဏ္ဌပေမိ, သန္နိသာဒေမိ, ဧကောဒိံ ကရောမိ သမာဒဟာမိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? 'မာ မေ စိတ္တံ ဩဟညီ'တိ။

''ယညဒေဝ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဗဟုလမနုဝိတက္ကေတိ အနုဝိစာရေတိ, တထာ တထာ နတိ ဟောတိ စေတသော။ နေက္ခမ္မဝိတက္ကဉ္စေ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဗဟုလမနုဝိတက္ကေတိ အနုဝိစာရေတိ, ပဟာသိ ကာမဝိတက္ကံ, နေက္ခမ္မဝိတက္ကံ ဗဟုလမကာသိ, တဿ တံ နေက္ခမ္မဝိတက္ကာယ စိတ္တံ နမတိ။ အဗျာပာဒဝိတက္ကဉ္စေ, ဘိက္ခဝေ။ပေ။ အဝိဟိံသာဝိတက္ကဉ္စေ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဗဟုလမနုဝိတက္ကေတိ အနုဝိစာရေတိ, ပဟာသိ ဝိဟိံသာဝိတက္ကံ, အဝိဟိံသာဝိတက္ကံ ဗဟုလမကာသိ, တဿ တံ အဝိဟိံသာဝိတက္ကာယ စိတ္တံ နမတိ။ သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ဂိမှာနံ ပစ္ဆိမေ မာသေ သဗ္ဗသဿေသု ဂါမန္တသမ္ဘတေသု ဂောပါလကော ဂါဝေါ ရက္ခေယျ , တဿ ရုက္ခမူလဂတဿ ဝါ အဗ္ဘောကာသဂတဿ ဝါ သတိကရဏီယမေဝ ဟောတိ – 'ဧတာ [ဧတေ (က.)] ဂါဝေါ'တိ။ ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, သတိကရဏီယမေဝ အဟောသိ – 'ဧတေ ဓမ္မာ'တိ။

၂၁၁. ''အာရဒ္ဓံ ခော ပန မေ, ဘိက္ခဝေ, ဝီရိယံ အဟောသိ အသလ္လီနံ, ဥပဋ္ဌိတာ သတိ အသမ္မုဋ္ဌာ , ပဿဒ္ဓော ကာယော အသာရဒ္ဓော, သမာဟိတံ စိတ္တံ ဧကဂ္ဂံ။ သော ခော အဟံ, ဘိက္ခဝေ, ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟိ ဝိဝိစ္စ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ သဝိတက္ကံ သဝိစာရံ ဝိဝေကဇံ ပီတိသုခံ ပဌမံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟာသိံ။ ဝိတက္ကဝိစာရာနံ ဝူပသမာ အဇ္ဈတ္တံ သမ္ပသာဒနံ စေတသော ဧကောဒိဘာဝံ အဝိတက္ကံ အဝိစာရံ သမာဓိဇံ ပီတိသုခံ ဒုတိယံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟာသိံ။ ပီတိယာ စ ဝိရာဂါ ဥပေက္ခကော စ ဝိဟာသိံ သတော စ သမ္ပဇာနော, သုခဉ္စ ကာယေန ပဋိသံဝေဒေသိံ, ယံ တံ အရိယာ အာစိက္ခန္တိ 'ဥပေက္ခကော သတိမာ သုခဝိဟာရီ'တိ, တတိယံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟာသိံ။ သုခဿ စ ပဟာနာ ဒုက္ခဿ စ ပဟာနာ ပုဗ္ဗေဝ သောမနဿဒောမနဿာနံ အတ္ထင်္ဂမာ အဒုက္ခမသုခံ ဥပေက္ခာသတိပါရိသုဒ္ဓိံ စတုတ္ထံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟာသိံ။

၂၁၂. ''သော ဧဝံ သမာဟိတေ စိတ္တေ ပရိသုဒ္ဓေ ပရိယောဒာတေ အနင်္ဂဏေ ဝိဂတူပက္ကိလေသေ မုဒုဘူတေ ကမ္မနိယေ ဌိတေ အာနေဉ္ဇပ္ပတ္တေ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏာယ စိတ္တံ အဘိနိန္နာမေသိံ။ သော အနေကဝိဟိတံ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ အနုဿရာမိ။ သေယျထိဒံ, ဧကမ္ပိ ဇာတိံ။ပေ။ ဣတိ သာကာရံ သဥဒ္ဒေသံ အနေကဝိဟိတံ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ အနုဿရာမိ။ အယံ ခော မေ, ဘိက္ခဝေ, ရတ္တိယာ ပဌမေ ယာမေ ပဌမာ ဝိဇ္ဇာ အဓိဂတာ; အဝိဇ္ဇာ ဝိဟတာ ဝိဇ္ဇာ ဥပ္ပန္နာ; တမော ဝိဟတော အာလောကော ဥပ္ပန္နော; ယထာ တံ အပ္ပမတ္တဿ အာတာပိနော ပဟိတတ္တဿ ဝိဟရတော။

၂၃၃. ‘‘သော ဧဝံ သမာဟိတေ စိတ္တေ ပရိသုဒ္ဓေ ပရိယောဒာတေ အနင်္ဂဏေ ဝိဂတူပက္ကိလေသေ မုဒုဘူတေ ကမ္မနိယေ ဌိတေ အာနေဉ္ဇပ္ပတ္တေ သတ္တာနံ စုတူပပာတဉာဏာယ စိတ္တံ အဘိနိန္နာမေသိ။ သော ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ ဝိသုဒ္ဓေန အတိက္ကန္တမာနုသကေန သတ္တေ ပဿာမိ စဝမာနေ ဥပပဇ္ဇမာနေ။ပေ.။ ဣမေ ဝတ ဘောန္တော သတ္တာ ကာယဒုစ္စရိတေန သမန္နာဂတာ။ပေ.။ ဣတိ ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ ဝိသုဒ္ဓေန အတိက္ကန္တမာနုသကေန သတ္တေ ပဿာမိ စဝမာနေ ဥပပဇ္ဇမာနေ ဟီနေ ပဏီတေ သုဝဏ္ဏေ ဒုဗ္ဗဏ္ဏေ သုဂတေ ဒုဂ္ဂတေ, ယထာကမ္မူပဂေ သတ္တေ ပဇာနာမိ။ အယံ ခော မေ, ဘိက္ခဝေ, ရတ္တိယာ မဇ္ဈိမေ ယာမေ ဒုတိယာ ဝိဇ္ဇာ အဓိဂတာ; အဝိဇ္ဇာ ဝိဟတာ ဝိဇ္ဇာ ဥပ္ပန္နာ; တမော ဝိဟတော အာလောကော ဥပ္ပန္နော; ယထာ တံ အပ္ပမတ္တဿ အာတာပိနော ပဟိတတ္တဿ ဝိဟရတော။

၂၃၄. ‘‘သော ဧဝံ သမာဟိတေ စိတ္တေ ပရိသုဒ္ဓေ ပရိယောဒာတေ အနင်္ဂဏေ ဝိဂတူပက္ကိလေသေ မုဒုဘူတေ ကမ္မနိယေ ဌိတေ အာနေဉ္ဇပ္ပတ္တေ အာသဝာနံ ခယဉာဏာယ စိတ္တံ အဘိနိန္နာမေသိ။ သော ‘ဣဒံ ဒုက္ခ’န္တိ ယထာဘူတံ အဗ္ဘညာသိံ, ‘အယံ ဒုက္ခသမုဒယော’တိ ယထာဘူတံ အဗ္ဘညာသိံ, ‘အယံ ဒုက္ခနိရောဓော’တိ ယထာဘူတံ အဗ္ဘညာသိံ, ‘အယံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ’တိ ယထာဘူတံ အဗ္ဘညာသိံ ။ ‘ဣမေ အာသဝာ’တိ ယထာဘူတံ အဗ္ဘညာသိံ, ‘အယံ အာသဝသမုဒယော’တိ ယထာဘူတံ အဗ္ဘညာသိံ, ‘အယံ အာသဝနိရောဓော’တိ ယထာဘူတံ အဗ္ဘညာသိံ, ‘အယံ အာသဝနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ’တိ ယထာဘူတံ အဗ္ဘညာသိံ။ တဿ မေ ဧဝံ ဇာနတော ဧဝံ ပဿတော ကာမာသဝါပိ စိတ္တံ ဝိမုစ္စိတ္ထ, ဘဝါသဝါပိ စိတ္တံ ဝိမုစ္စိတ္ထ, အဝိဇ္ဇာသဝါပိ စိတ္တံ ဝိမုစ္စိတ္ထ, ဝိမုတ္တသ္မိံ ဝိမုတ္တမိတိ ဉာဏံ အဟောသိ – ‘ခီဏာ ဇာတိ, ဝုသိတံ ဗြဟ္မစရိယံ, ကတံ ကရဏီယံ, နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာ’တိ အဗ္ဘညာသိံ။ အယံ ခော မေ, ဘိက္ခဝေ, ရတ္တိယာ ပစ္ဆိမေ ယာမေ တတိယာ ဝိဇ္ဇာ အဓိဂတာ; အဝိဇ္ဇာ ဝိဟတာ ဝိဇ္ဇာ ဥပ္ပန္နာ; တမော ဝိဟတော အာလောကော ဥပ္ပန္နော; ယထာ တံ အပ္ပမတ္တဿ အာတာပိနော ပဟိတတ္တဿ ဝိဟရတော။

၂၃၅. ‘‘သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, အရညေ ပဝနေ မဟန္တံ နိန္နံ ပလ္လလံ။ တမေနံ မဟာမိဂသင်္ဃော ဥပနိဿာယ ဝိဟရေယျ။ တဿ ကောစိဒေဝ ပုရိသော ဥပ္ပဇ္ဇေယျ အနတ္ထကာမော အဟိတကာမော အယောဂက္ခေမကာမော။ သော ယွာဿ မဂ္ဂေါ ခေမော သောဝတ္ထိကော ပီတိဂမနီယော တံ မဂ္ဂံ ပိဒဟေယျ, ဝိဝရေယျ ကုမ္မဂ္ဂံ, ဩဒဟေယျ ဩကစရံ, ဌပေယျ ဩကစာရိကံ။ ဧဝဉှိ သော, ဘိက္ခဝေ, မဟာမိဂသင်္ဃော အပရေန သမယေန အနယဗျသနံ [အနယဗ္ယသနံ တနုတ္တံ (သီ. သျာ. ပီ.)] အာပဇ္ဇေယျ။ တဿေဝ ခော ပန, ဘိက္ခဝေ, မဟတော မိဂသင်္ဃဿ ကောစိဒေဝ ပုရိသော ဥပ္ပဇ္ဇေယျ အတ္ထကာမော ဟိတကာမော ယောဂက္ခေမကာမော။ သော ယွာဿ မဂ္ဂေါ ခေမော သောဝတ္ထိကော ပီတိဂမနီယော တံ မဂ္ဂံ ဝိဝရေယျ, ပိဒဟေယျ ကုမ္မဂ္ဂံ, ဦဟနေယျ ဩကစရံ, နာသေယျ ဩကစာရိကံ။ ဧဝဉှိ သော, ဘိက္ခဝေ, မဟာမိဂသင်္ဃော အပရေန သမယေန ဝုဒ္ဓိံ ဝိရူဠှိံ ဝေပုလ္လံ အာပဇ္ဇေယျ။

‘‘ဥပမာ ခော မေ အယံ, ဘိက္ခဝေ, ကတာ အတ္ထဿ ဝိညာပနာယ ။ အယံ စေဝေတ္ထ အတ္ထော – မဟန္တံ နိန္နံ ပလ္လလန္တိ ခော, ဘိက္ခဝေ, ကာမာနမေတံ အဓိဝစနံ။ မဟာမိဂသင်္ဃောတိ ခော, ဘိက္ခဝေ, သတ္တာနမေတံ အဓိဝစနံ။ ပုရိသော အနတ္ထကာမော အဟိတကာမော အယောဂက္ခေမကာမောတိ ခော, ဘိက္ခဝေ, မာရဿေတံ ပါပိမတော အဓိဝစနံ။ ကုမ္မဂ္ဂေါတိ ခော, ဘိက္ခဝေ, အဋ္ဌင်္ဂိကဿေတံ မိစ္ဆာမဂ္ဂဿ အဓိဝစနံ, သေယျထိဒံ – မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယာ မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပဿ မိစ္ဆာဝါစာယ မိစ္ဆာကမ္မန္တဿ မိစ္ဆာအာဇီဝဿ မိစ္ဆာဝါယာမဿ မိစ္ဆာသတိယာ မိစ္ဆာသမာဓိဿ။ ဩကစရောတိ ခော, ဘိက္ခဝေ, နန္ဒီရာဂဿေတံ အဓိဝစနံ။ ဩကစာရိကာတိ ခော, ဘိက္ခဝေ, အဝိဇ္ဇာယေတံ အဓိဝစနံ။ ပုရိသော အတ္ထကာမော ဟိတကာမော ယောဂက္ခေမကာမောတိ ခော, ဘိက္ခဝေ, တထာဂတဿေတံ အဓိဝစနံ အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။ ခေမော မဂ္ဂေါ သောဝတ္ထိကော ပီတိဂမနီယောတိ ခော , ဘိက္ခဝေ, အရိယဿေတံ အဋ္ဌင်္ဂိကဿ မဂ္ဂဿ အဓိဝစနံ, သေယျထိဒံ – သမ္မာဒိဋ္ဌိယာ သမ္မာသင်္ကပ္ပဿ သမ္မာဝါစာယ သမ္မာကမ္မန္တဿ သမ္မာအာဇီဝဿ သမ္မာဝါယာမဿ သမ္မာသတိယာ သမ္မာသမာဓိဿ။

‘‘ဣတိ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဝိဝဋော မယာ ခေမော မဂ္ဂေါ သောဝတ္ထိကော ပီတိဂမနီယော, ပိဟိတော ကုမ္မဂ္ဂေါ, ဦဟတော ဩကစရော, နာသိတာ ဩကစာရိကာ။ ယံ, ဘိက္ခဝေ, သတ္ထာရာ ကရဏီယံ သာဝကာနံ ဟိတေသိနာ အနုကမ္ပကေန အနုကမ္ပံ ဥပါဒါယ, ကတံ ဝေါ တံ မယာ။ ဧတာနိ, ဘိက္ခဝေ , ရုက္ခမူလာနိ, ဧတာနိ သုညာဂါရာနိ; ဈာယထ, ဘိက္ခဝေ, မာ ပမာဒတ္ထ; မာ ပစ္ဆာ ဝိပ္ပဋိသာရိနော အဟုဝတ္ထ။ အယံ ဝေါ အမှာကံ အနုသာသနီ’’တိ။

ဣဒမဝေါစ ဘဂဝါ။ အတ္တမနာ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ဘာသိတံ အဘိနန္ဒုန္တိ။

ဒွေဓာဝိတက္ကသုတ္တံ နိဋ္ဌိတံ နဝမံ။

၁၀. ဝိတက္ကသဏ္ဌာနသုတ္တံ

၂၁၆. ဧဝံ မေ သုတံ – ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ဇေတဝနေ အနာထပိဏ္ဍိကဿ အာရာမေ။ တတြ
ခေါ ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – ''ဘိက္ခဝေါ''တိ။ ''ဘဒန္တေ''တိ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ပစ္စဿောသုံ။ ဘဂ
ဝါ ဧတဒဝေါစ –

''အဓိစိတ္တမနုယုတ္တေန, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနာ ပဉ္စ နိမိတ္တာနိ ကာလေန ကာလံ မနသိ ကာတဗ္ဗာနိ။ ကတမာနိ
ပဉ္စ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော ယံ နိမိတ္တံ အာဂမ္မ ယံ နိမိတ္တံ မနသိကရောတော ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ ပာပကာ အကုသလာ ဝိ
တက္ကာ ဆန္ဒူပသံဟိတာပိ ဒေါသူပသံဟိတာပိ မောဟူပသံဟိတာပိ, တေန, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနာ တမှာ နိမိတ္တာ အညံ
နိမိတ္တံ မနသိ ကာတဗ္ဗံ ကုသလူပသံဟိတံ။ တဿ တမှာ နိမိတ္တာ အညံ နိမိတ္တံ မနသိကရောတော ကုသလူပသံ
ဟိတံ ယေ ပာပကာ အကုသလာ ဝိတက္ကာ ဆန္ဒူပသံဟိတာပိ ဒေါသူပသံဟိတာပိ မောဟူပသံဟိတာပိ တေ ပဟီယန္တိ
တေ အဗ္ဘတ္ထံ ဂစ္ဆန္တိ။ တေသံ ပဟာနာ အဇ္ဈတ္တမေဝ စိတ္တံ သန္တိဋ္ဌတိ သန္နိသီဒတိ ဧကောဒိ ဟောတိ [ဧကောဒိ
ဘောတိ (သျာ. က.)] သမာဓိယတိ။ သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ဒက္ခော ပလဂဏ္ဍော ဝါ ပလဂဏ္ဍန္တေဝါသီ ဝါ သုခု
မာယ အာဏိယာ ဩဠာရိကံ အာဏိံ အဘိနိဟနေယျ အဘိနီဟရေယျ အဘိနိဝတ္တေယျ [အဘိနိဝဇ္ဇေယျ (သီ.
ပီ.)]; ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော ယံ နိမိတ္တံ အာဂမ္မ ယံ နိမိတ္တံ မနသိကရောတော ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ ပာပကာ အ
ကုသလာ ဝိတက္ကာ ဆန္ဒူပသံဟိတာပိ ဒေါသူပသံဟိတာပိ မောဟူပသံဟိတာပိ, တေန, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနာ တမှာ နိမိ
တ္တာ အညံ နိမိတ္တံ မနသိ ကာတဗ္ဗံ ကုသလူပသံဟိတံ။ တဿ တမှာ နိမိတ္တာ အညံ နိမိတ္တံ မနသိကရောတော
ကုသလူပသံဟိတံ ယေ ပာပကာ အကုသလာ ဝိတက္ကာ ဆန္ဒူပသံဟိတာပိ ဒေါသူပသံဟိတာပိ မောဟူပသံဟိတာပိ တေ ပ
ဟီယန္တိ တေ အဗ္ဘတ္ထံ ဂစ္ဆန္တိ။ တေသံ ပဟာနာ အဇ္ဈတ္တမေဝ စိတ္တံ သန္တိဋ္ဌတိ သန္နိသီဒတိ ဧကောဒိ ဟောတိ
သမာဓိယတိ။

၂၁၇. ''တဿ စေ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော တမှာ နိမိတ္တာ အညံ နိမိတ္တံ မနသိကရောတော ကုသလူပသံဟိတံ ဥ
ပ္ပဇ္ဇန္တေဝ ပာပကာ အကုသလာ ဝိတက္ကာ ဆန္ဒူပသံဟိတာပိ ဒေါသူပသံဟိတာပိ မောဟူပသံဟိတာပိ, တေန, ဘိက္ခ
ဝေ, ဘိက္ခုနာ တေသံ ဝိတက္ကာနံ အာဒီနဝေါ ဥပပရိက္ခိတဗ္ဗော – 'ဣတိပိမေ ဝိတက္ကာ အကုသလာ, ဣတိပိမေ ဝိတ
က္ကာ သာဝဇ္ဇာ, ဣတိပိမေ ဝိတက္ကာ ဒုက္ခဝိပါကာ'တိ။ တဿ တေသံ ဝိတက္ကာနံ အာဒီနဝံ ဥပပရိက္ခတော ယေ ပါ
ပကာ အကုသလာ ဝိတက္ကာ ဆန္ဒူပသံဟိတာပိ ဒေါသူပသံဟိတာပိ မောဟူပသံဟိတာပိ တေ ပဟီယန္တိ တေ အဗ္ဘတ္
ထံ ဂစ္ဆန္တိ။ တေသံ ပဟာနာ အဇ္ဈတ္တမေဝ စိတ္တံ သန္တိဋ္ဌတိ သန္နိသီဒတိ ဧကောဒိ ဟောတိ သမာဓိယတိ။ သေယျ
ထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ဣတ္ထီ ဝါ ပုရိသော ဝါ ဒဟရော ယုဝါ မဏ္ဍနကဇာတိကော အဟိကုဏပေန ဝါ ကုက္ကုရကုဏပေန
ဝါ မနုဿကုဏပေန ဝါ ကဏ္ဌေ အာသတ္တေန အဋ္ဋီယေယျ ဟရာယေယျ ဇိဂုစ္ဆေယျ; ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခ
ဝေ, တဿ စေ ဘိက္ခုနော တမှာပိ နိမိတ္တာ အညံ နိမိတ္တံ မနသိကရောတော ကုသလူပသံဟိတံ ဥပ္ပဇ္ဇန္တေဝ ပါ
ပကာ အကုသလာ ဝိတက္ကာ ဆန္ဒူပသံဟိတာပိ ဒေါသူပသံဟိတာပိ မောဟူပသံဟိတာပိ, တေန, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနာ တေ
သံ ဝိတက္ကာနံ အာဒီနဝေါ ဥပပရိက္ခိတဗ္ဗော – 'ဣတိပိမေ ဝိတက္ကာ အကုသလာ, ဣတိပိမေ ဝိတက္ကာ သာဝဇ္ဇာ,
ဣတိပိမေ ဝိတက္ကာ ဒုက္ခဝိပါကာ'တိ။ တဿ တေသံ ဝိတက္ကာနံ အာဒီနဝံ ဥပပရိက္ခတော ယေ ပါပကာ အကုသလာ
ဝိတက္ကာ ဆန္ဒူပသံဟိတာပိ ဒေါသူပသံဟိတာပိ မောဟူပသံဟိတာပိ တေ ပဟီယန္တိ တေ အဗ္ဘတ္ထံ ဂစ္ဆန္တိ။ တေ
သံ ပဟာနာ အဇ္ဈတ္တမေဝ စိတ္တံ သန္တိဋ္ဌတိ သန္နိသီဒတိ ဧကောဒိ ဟောတိ သမာဓိယတိ။

၂၁၈. ''တဿ စေ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော တေသမ္ပိ ဝိတက္ကာနံ အာဒီနဝံ ဥပပရိက္ခတော ဥပ္ပဇ္ဇန္တေဝ ပါ
ပကာ အကုသလာ ဝိတက္ကာ ဆန္ဒူပသံဟိတာပိ ဒေါသူပသံဟိတာပိ မောဟူပသံဟိတာပိ, တေန, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနာ တေ
သံ ဝိတက္ကာနံ အသတိအမနသိကာရော အာပဇ္ဇိတဗ္ဗော။ တဿ တေသံ ဝိတက္ကာနံ အသတိအမနသိကာရံ အာပဇ္ဇ
တော ယေ ပါပကာ အကုသလာ ဝိတက္ကာ ဆန္ဒူပသံဟိတာပိ ဒေါသူပသံဟိတာပိ မောဟူပသံဟိတာပိ တေ ပဟီယန္တိ

တေ အဇ္ဈတ္တံ ဂစ္ဆန္တိ၊ တေသံ ပဟာနာ အဇ္ဈတ္တမေဝ စိတ္တံ သန္တိဋ္ဌတိ သန္နိသီဒတိ ဧကောဒိ ဟောတိ သမာဓိ ယတိ။ သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, စက္ကျူမာ ပုရိသော အာပာထဂတာနံ ရူပာနံ အဒဿနကာမော အဿ; သော နိမီလေယျ ယ တ အညေန ဝါ အပလောကေယျ။ ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, တဿ စေ ဘိက္ခုနော တေသမ္ပိ ဝိတက္ကာနံ အာဒီနဝံ ဥပပရိက္ခတော ဥပ္ပဇ္ဇန္တေဝ ပာပကာ အကုသလာ ဝိတက္ကာ ဆန္ဒူပသံဟိတာပိ ဒေါသူပသံဟိတာပိ မောဟူပသံဟိ တာပိ, တေ ပဟီယန္တိ တေ အဗ္ဘတ္ထံ ဂစ္ဆန္တိ၊ တေသံ ပဟာနာ အဇ္ဈတ္တမေဝ စိတ္တံ သန္တိဋ္ဌတိ သန္နိသီဒတိ ဧ ကောဒိ ဟောတိ သမာဓိယတိ။

၂၁၉. ‘‘တဿ စေ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော တေသမ္ပိ ဝိတက္ကာနံ အသတိအမနသိကာရံ အာပဇ္ဇတော ဥပ္ပဇ္ဇန္တေဝ ပာပကာ အကုသလာ ဝိတက္ကာ ဆန္ဒူပသံဟိတာပိ ဒေါသူပသံဟိတာပိ မောဟူပသံဟိတာပိ, တေန, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနာ တေသံ ဝိတက္ကာနံ ဝိတက္ကသင်္ခါရသဏ္ဌာနံ မနသိကာတဗ္ဗံ။ တဿ တေသံ ဝိတက္ကာနံ ဝိတက္ကသင်္ခါရသ ဏ္ဌာနံ မနသိကရောတော ယေ ပာပကာ အကုသလာ ဝိတက္ကာ ဆန္ဒူပသံဟိတာပိ ဒေါသူပသံဟိတာပိ မောဟူပသံဟိတာ ပိ တေ ပဟီယန္တိ တေ အဗ္ဘတ္ထံ ဂစ္ဆန္တိ၊ တေသံ ပဟာနာ အဇ္ဈတ္တမေဝ စိတ္တံ သန္တိဋ္ဌတိ သန္နိသီဒတိ ဧကောဒိ ဟောတိ သမာဓိယတိ။ သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ပုရိသော သီဃံ ဂစ္ဆေယျ။ တဿ ဧဝမဿ – ‘ကိံ နု ခော အဟံ သီဃံ ဂစ္ဆာမိ? ယံနူနာဟံ သဏိကံ ဂစ္ဆေယျ’န္တိ။ သော သဏိကံ ဂစ္ဆေယျ။ တဿ ဧဝမဿ – ‘ကိံ နု ခော အဟံ သဏိကံ ဂစ္ဆာမိ? ယံနူနာဟံ တိဋ္ဌေယျ’န္တိ။ သော တိဋ္ဌေယျ ။ တဿ ဧဝမဿ – ‘ကိံ နု ခော အဟံ ဌိ တော? ယံနူနာဟံ နိသီဒေယျ’န္တိ။ သော နိသီဒေယျ။ တဿ ဧဝမဿ – ‘ကိံ နု ခော အဟံ နိသိန္နော? ယံနူနာဟံ နိပ ဇ္ဇေယျ’န္တိ။ သော နိပဇ္ဇေယျ။ ဧဝဉှိ သော, ဘိက္ခဝေ, ပုရိသော ဩဠာရိကံ ဩဠာရိကံ ဣရိယာပထံ အဘိနိဝဇ္ဇေ တွာ [အဘိနိသဇ္ဇေတွာ (သျာ.)] သုခုမံ သုခုမံ ဣရိယာပထံ ကပ္ပေယျ။ ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, တဿ စေ ဘိက္ခုနော တေသမ္ပိ ဝိတက္ကာနံ အသတိအမနသိကာရံ အာပဇ္ဇတော ဥပ္ပဇ္ဇန္တေဝ ပာပကာ အကုသလာ ဝိတက္ကာ ဆန္ဒူပသံဟိတာပိ ဒေါသူပသံဟိတာပိ မောဟူပသံဟိတာပိ တေ ပဟီယန္တိ တေ အဗ္ဘတ္ထံ ဂစ္ဆန္တိ၊ တေသံ ပဟာနာ အဇ္ဈတ္တမေဝ စိတ္တံ သန္တိဋ္ဌတိ သန္နိသီဒတိ ဧကောဒိ ဟောတိ သမာဓိယတိ။

၂၂၀. ‘‘တဿ စေ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော တေသမ္ပိ ဝိတက္ကာနံ ဝိတက္ကသင်္ခါရသဏ္ဌာနံ မနသိကရောတော ဥပ္ပ ဇ္ဇန္တေဝ ပာပကာ အကုသလာ ဝိတက္ကာ ဆန္ဒူပသံဟိတာပိ ဒေါသူပသံဟိတာပိ မောဟူပသံဟိတာပိ။ တေန, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနာ ဒန္တေဘိဒန္တမာဓာယ [ဒန္တေ + အဘိဒန္တံ + အာဓာယာတိ ဋီကာယံ ပဒစ္ဆေဒေါ, ဒန္တေဘိတိ ပနေတ္ထ ကရဏတ္ထေ ဘုမ္မန္တိ ဝိယ ဒိဿတိ] ဇိဝှာယ တာလုံ အာဟစ္စ စေတသာ စိတ္တံ အဘိနိဂ္ဂဏှိတဗ္ဗံ အဘိနိပ္ပီ ဠေတဗ္ဗံ အဘိသန္တာပေတဗ္ဗံ ။ တဿ ဒန္တေဘိဒန္တမာဓာယ ဇိဝှာယ တာလုံ အာဟစ္စ စေတသာ စိတ္တံ အဘိနိဂ္ဂ ဏှတော အဘိနိပ္ပီဠယတော အဘိသန္တာပယတော ယေ ပာပကာ အကုသလာ ဝိတက္ကာ ဆန္ဒူပသံဟိတာပိ ဒေါသူပသံ ဟိတာပိ မောဟူပသံဟိတာပိ တေ ပဟီယန္တိ တေ အဗ္ဘတ္ထံ ဂစ္ဆန္တိ၊ တေသံ ပဟာနာ အဇ္ဈတ္တမေဝ စိတ္တံ သန္တိဋ္ ဌတိ သန္နိသီဒတိ ဧကောဒိ ဟောတိ သမာဓိယတိ။ သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ဗလဝါ ပုရိသော ဒုဗ္ဗလတရံ ပုရိသံ သီသေ ဝါ ဂလေ ဝါ ခန္ဓေ ဝါ ဂဟေတွာ အဘိနိဂ္ဂဏှေယျ အဘိနိပ္ပီဠေယျ အဘိသန္တာပေယျ; ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခ ဝေ, တဿ စေ ဘိက္ခုနော တေသမ္ပိ ဝိတက္ကာနံ ဝိတက္ကသင်္ခါရသဏ္ဌာနံ မနသိကရောတော ဥပ္ပဇ္ဇန္တေဝ ပာပကာ အကုသလာ ဝိတက္ကာ ဆန္ဒူပသံဟိတာပိ ဒေါသူပသံဟိတာပိ မောဟူပသံဟိတာပိ။ တေန, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနာ ဒန္တေဘိ ဒန္တမာဓာယ ဇိဝှာယ တာလုံ အာဟစ္စ စေတသာ စိတ္တံ အဘိနိဂ္ဂဏှိတဗ္ဗံ အဘိနိပ္ပီဠေတဗ္ဗံ အဘိသန္တာပေတဗ္ ဗံ။ တဿ ဒန္တေဘိဒန္တမာဓာယ ဇိဝှာယ တာလုံ အာဟစ္စ စေတသာ စိတ္တံ အဘိနိဂ္ဂဏှတော အဘိနိပ္ပီဠယ တော အဘိသန္တာပယတော ယေ ပာပကာ အကုသလာ ဝိတက္ကာ ဆန္ဒူပသံဟိတာပိ ဒေါသူပသံဟိတာပိ မောဟူပသံဟိတာ ပိ တေ ပဟီယန္တိ တေ အဗ္ဘတ္ထံ ဂစ္ဆန္တိ၊ တေသံ ပဟာနာ အဇ္ဈတ္တမေဝ စိတ္တံ သန္တိဋ္ဌတိ သန္နိသီဒတိ ဧကောဒိ ဟောတိ သမာဓိယတိ။

၂၂၁. ‘‘ယတော ခော [ယတော စ ခော (သျာ. က.)] , ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော ယံ နိမိတ္တံ အာဂမ္မ ယံ နိမိတ္တံ မနသိ ကရောတော ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ ပာပကာ အကုသလာ ဝိတက္ကာ ဆန္ဒူပသံဟိတာပိ ဒေါသူပသံဟိတာပိ မောဟူပသံဟိတာပိ, တ ဿ တမ္ဟာ နိမိတ္တာ အညံ နိမိတ္တံ မနသိကရောတော ကုသလူပသံဟိတံ ယေ ပာပကာ အကုသလာ ဝိတက္ကာ ဆန္ဒူ ပသံဟိတာပိ ဒေါသူပသံဟိတာပိ မောဟူပသံဟိတာပိ တေ ပဟီယန္တိ တေ အဗ္ဘတ္ထံ ဂစ္ဆန္တိ၊ တေသံ ပဟာနာ အဇ္ဈတ္တမေဝ စိတ္တံ သန္တိဋ္ဌတိ သန္နိသီဒတိ ဧကောဒိ ဟောတိ သမာဓိယတိ။ တေသမ္ပိ ဝိတက္ကာနံ အာဒီနဝံ ဥပပရိက္

ခတော ယေ ဟပကာ အကုသလာ ဝိတက္ကာ ဆန္ဒူပသံဟိတာပိ ဒောသူပသံဟိတာပိ မောဟူပသံဟိတာပိ တေ ပဟီယန္တိ တေ အဗ္ဘတ္ထံ ဂစ္ဆန္တိ။ တေသံ ပဟာနာ အဇ္ဈတ္တမေဝ စိတ္တံ သန္တိဋ္ဌတိ သန္နိသီဒတိ ဧကောဒိ ဟောတိ သမာဓိယတိ။ တေသမ္ပိ ဝိတက္ကာနံ အသတိအမနသိကာရံ အာပဇ္ဇတော ယေ ဟပကာ အကုသလာ ဝိတက္ကာ ဆန္ဒူပသံဟိတာပိ ဒောသူပသံဟိတာပိ မောဟူပသံဟိတာပိ တေ ပဟီယန္တိ တေ အဗ္ဘတ္ထံ ဂစ္ဆန္တိ။ တေသံ ပဟာနာ အဇ္ဈတ္တမေဝ စိတ္တံ သန္တိဋ္ဌတိ သန္နိသီဒတိ ဧကောဒိ ဟောတိ သမာဓိယတိ။ တေသမ္ပိ ဝိတက္ကာနံ ဝိတက္ကသင်္ခါရသဏ္ဌာနံ မနသိကရောတော ယေ ဟပကာ အကုသလာ ဝိတက္ကာ ဆန္ဒူပသံဟိတာပိ ဒောသူပသံဟိတာပိ မောဟူပသံဟိတာပိ တေ ပဟီယန္တိ တေ အဗ္ဘတ္ထံ ဂစ္ဆန္တိ။ တေသံ ပဟာနာ အဇ္ဈတ္တမေဝ စိတ္တံ သန္တိဋ္ဌတိ သန္နိသီဒတိ ဧကောဒိ ဟောတိ သမာဓိယတိ။ ဒန္တေဘိဒန္တမာဓာယ ဇိဝှာယ တာလုံ အာဟစ္စ စေတသာ စိတ္တံ အဘိနိဂ္ဂဏှတော အဘိနိပ္ပီဠယတော အဘိသန္တာပယတော ယေ ဟပကာ အကုသလာ ဝိတက္ကာ ဆန္ဒူပသံဟိတာပိ ဒောသူပသံဟိတာပိ မောဟူပသံဟိတာပိ တေ ပဟီယန္တိ တေ အဗ္ဘတ္ထံ ဂစ္ဆန္တိ။ တေသံ ပဟာနာ အဇ္ဈတ္တမေဝ စိတ္တံ သန္တိဋ္ဌတိ သန္နိသီဒတိ ဧကောဒိ ဟောတိ သမာဓိယတိ။ အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဝသီ ဝိတက္ကပရိယာယပထေသု။ ယံ ဝိတက္ကံ အာကင်္ခိဿတိ တံ ဝိတက္ကံ ဝိတက္ကေဿတိ, ယံ ဝိတက္ကံ နာကင်္ခိဿတိ န တံ ဝိတက္ကံ ဝိတက္ကေဿတိ။ အစ္ဆေစ္ဆိ တဏှံ, ဝိဝတ္တယိ [တဝတ္တယိ (သီ. ပီ.)] သံယောဇနံ, သမ္မာ မာနာဘိသမယာ အန္တမကာသိ ဒုက္ခဿာ”တိ။

ဣဒမဝေါစ ဘဂဝါ။ အတ္တမနာ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ဘာသိတံ အဘိနန္ဒုန္တိ။

ဝိတက္ကသဏ္ဌာနသုတ္တံ နိဋ္ဌိတံ ဒသမံ။

သီဟနာဒဝဂ္ဂေါ နိဋ္ဌိတော ဒုတိယော။

တဿုဒ္ဒာနံ –

စူဠသီဟနာဒလောမဟံသဝရော၊ မဟာစူဠဒုက္ခက္ခန္ဓအနုမာနိကသုတ္တံ။
ခိလပတ္ထမဓုပိဏ္ဍိကဒွေဓာဝိတက္က၊ ပဉ္စနိမိတ္တကထာ ပုန ဝဂ္ဂေါ။

၃. သြပမ္မဝဂ္ဂေါ

၁. ကကစူပမသုတ္တံ

၂၂၂. ဧဝံ မေ သုတံ – ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ဇေတဝနေ အနာထပိဏ္ဍိကဿ အာရာမေ။ တေန ခေါ ပန သမယေန အာယသ္မာ မောဠိယဖဂ္ဂုနော ဘိက္ခုနီဟိ သဒ္ဓိံ အတိဝေလံ သံသဋ္ဌော ဝိဟရတိ။ ဧဝံ သံသဋ္ဌော အာယသ္မာ မောဠိယဖဂ္ဂုနော ဘိက္ခုနီဟိ သဒ္ဓိံ ဝိဟရတိ – သစေ ကောစိ ဘိက္ခု အာယသ္မတော မောဠိယဖဂ္ဂုနဿ သမ္မုခါ တာသံ ဘိက္ခုနီနံ အဝဏ္ဏံ ဘာသတိ, တေနာယသ္မာ မောဠိယဖဂ္ဂုနော ကုပိတော အနတ္တမနော အဓိကရဏမ္ပိ ကရောတိ။ သစေ ပန ကောစိ ဘိက္ခု တာသံ ဘိက္ခုနီနံ သမ္မုခါ အာယသ္မတော မောဠိယဖဂ္ဂုနဿ အဝဏ္ဏံ ဘာသတိ, တေန တာ ဘိက္ခုနိယော ကုပိတာ အနတ္တမနာ အဓိကရဏမ္ပိ ကရောန္တိ။ ဧဝံ သံသဋ္ဌော အာယသ္မာ မောဠိယဖဂ္ဂုနော ဘိက္ခုနီဟိ သဒ္ဓိံ ဝိဟရတိ။ အထ ခေါ အညတရော ဘိက္ခု ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ သော ဘိက္ခု ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ''အာယသ္မာ, ဘန္တေ, မောဠိယဖဂ္ဂုနော ဘိက္ခုနီဟိ သဒ္ဓိံ အတိဝေလံ သံသဋ္ဌော ဝိဟရတိ။ ဧဝံ သံသဋ္ဌော, ဘန္တေ, အာယသ္မာ မောဠိယဖဂ္ဂုနော ဘိက္ခုနီဟိ သဒ္ဓိံ ဝိဟရတိ – သစေ ကောစိ ဘိက္ခု အာယသ္မတော မောဠိယဖဂ္ဂုနဿ သမ္မုခါ တာသံ ဘိက္ခုနီနံ အဝဏ္ဏံ ဘာသတိ, တေနာယသ္မာ မောဠိယဖဂ္ဂုနော ကုပိတော အနတ္တမနော အဓိကရဏမ္ပိ ကရောတိ။ သစေ ပန ကောစိ ဘိက္ခု တာသံ ဘိက္ခုနီနံ သမ္မုခါ အာယသ္မတော မောဠိယဖဂ္ဂုနဿ အဝဏ္ဏံ ဘာသတိ, တေန တာ ဘိက္ခုနိယော ကုပိတာ အနတ္တမနာ အဓိကရဏမ္ပိ ကရောန္တိ။ ဧဝံ သံသဋ္ဌော, ဘန္တေ, အာယသ္မာ မောဠိယဖဂ္ဂုနော ဘိက္ခုနီဟိ သဒ္ဓိံ ဝိဟရတီ''တိ။

၂၂၃. အထ ခေါ ဘဂဝါ အညတရံ ဘိက္ခုံ အာမန္တေသိ – ''ဧဟိ တွံ , ဘိက္ခု, မမ ဝစနေန မောဠိယဖဂ္ဂုနံ ဘိက္ခုံ အာမန္တေဟိ – 'သတ္ထာ တံ, အာဝုသော ဖဂ္ဂုန, အာမန္တေတီ'''တိ။ ''ဧဝံ , ဘန္တေ''တိ ခေါ သော ဘိက္ခု ဘဂဝတော ပဋိဿုတွာ ယေနာယသ္မာ မောဠိယဖဂ္ဂုနော တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ အာယသ္မန္တံ မောဠိယဖဂ္ဂုနံ ဧတဒဝေါစ – ''သတ္ထာ တံ, အာဝုသော ဖဂ္ဂုန, အာမန္တေတီ''တိ။ ''ဧဝမာဝုသော''တိ ခေါ အာယသ္မာ မောဠိယဖဂ္ဂုနော တဿ ဘိက္ခုနော ပဋိဿုတွာ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နံ ခေါ အာယသ္မန္တံ မောဠိယဖဂ္ဂုနံ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ –

''သစ္စံ ကိရ တွံ, ဖဂ္ဂုန, ဘိက္ခုနီဟိ သဒ္ဓိံ အတိဝေလံ သံသဋ္ဌော ဝိဟရသိ? ဧဝံ သံသဋ္ဌော ကိရ တွံ, ဖဂ္ဂုန, ဘိက္ခုနီဟိ သဒ္ဓိံ ဝိဟရသိ – သစေ ကောစိ ဘိက္ခု တုယှံ သမ္မုခါ တာသံ ဘိက္ခုနီနံ အဝဏ္ဏံ ဘာသတိ, တေန တွံ ကုပိတော အနတ္တမနော အဓိကရဏမ္ပိ ကရောသိ။ သစေ ပန ကောစိ ဘိက္ခု တာသံ ဘိက္ခုနီနံ သမ္မုခါ တုယှံ အဝဏ္ဏံ ဘာသတိ, တေန တာ ဘိက္ခုနိယော ကုပိတာ အနတ္တမနာ အဓိကရဏမ္ပိ ကရောန္တိ။ ဧဝံ သံသဋ္ဌော ကိရ တွံ, ဖဂ္ဂုန, ဘိက္ခုနီဟိ သဒ္ဓိံ ဝိဟရသီ''တိ? ''ဧဝံ, ဘန္တေ''တိ။ ''နနု တွံ, ဖဂ္ဂုန, ကုလပုတ္တော သဒ္ဓါ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိတော''တိ? ''ဧဝံ, ဘန္တေ''တိ။

၂၂၄. ''န ခေါ တေ ဧတံ, ဖဂ္ဂုန, ပတိရူပံ ကုလပုတ္တဿ သဒ္ဓါ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိတဿ, ယံ တွံ ဘိက္ခုနီဟိ သဒ္ဓိံ အတိဝေလံ သံသဋ္ဌော ဝိဟရေယျာသိ။ တသ္မာတိဟ, ဖဂ္ဂုန, တဝ စေပိ ကောစိ သမ္မုခါ တာသံ ဘိက္ခုနီနံ အဝဏ္ဏံ ဘာသေယျ, တတြာပိ တွံ, ဖဂ္ဂုန, ယေ ဂေဟာသိတာ [ဂေဟဿိတာ (?)] ဆန္ဒာ ယေ ဂေဟာသိတာ ဝိတက္ကာ တေ ပဇဟေယျာသိ။ တတြာပိ တေ, ဖဂ္ဂုန, ဧဝံ သိက္ခိတဗ္ဗံ – 'န စေဝ မေ စိတ္တံ ဝိပရိဏတံ ဘဝိဿတိ, န စ ပာပိကံ ဝါစံ နိစ္ဆာရေဿာမိ, ဟိတာနုကမ္ပီ စ ဝိဟရိဿာမိ မေတ္တစိတ္တော, န ဒောသန္တရော'တိ။ ဧဝဉ္ဟိ တေ, ဖဂ္ဂုန, သိက္ခိတဗ္ဗံ။

''တသ္မာတိဟ, ဖဂ္ဂုန, တဝ စေပိ ကောစိ သမ္မုခါ တာသံ ဘိက္ခုနီနံ ပါဏိနာ ပဟာရံ ဒဒေယျ, လေဍ္ဍုနာ ပဟာရံ ဒဒေယျ, ဒဏ္ဍေန ပဟာရံ ဒဒေယျ, သတ္ထေန ပဟာရံ ဒဒေယျ။ တတြာပိ တွံ, ဖဂ္ဂုန, ယေ ဂေဟာသိတာ ဆန္ဒာ ယေ ဂေဟာသိတာ ဝိတက္ကာ တေ ပဇဟေယျာသိ။ တတြာပိ တေ, ဖဂ္ဂုန, ဧဝံ သိက္ခိတဗ္ဗံ 'န စေဝ မေ စိတ္တံ ဝိပရိဏ

တံ ဘဝိဿတိ, န စ ဟပိကံ တစံ နိဋ္ဌာရေဿာမိ, ဟိတာနုကမ္ပီ စ ဝိဟရိဿာမိ မေတ္တစိတ္တော, န အေသဋ္ဌ ရော’တိ။ ဧဝဉှိ တေ, ဖဂ္ဂုန, သိက္ခိတဗ္ဗံ။

“တသ္မာတိဟ, ဖဂ္ဂုန, တဝ စေပိ ကောစိ သမ္မုခါ အဝဏ္ဏံ ဘာသေယျ, တတြာပိ တွံ, ဖဂ္ဂုန , ယေ ဂေဟသိတာ ဆန္ဒာ ယေ ဂေဟသိတာ ဝိတက္ကာ တေ ပဇဟေယျာသိ။ တတြာပိ တေ, ဖဂ္ဂုန, ဧဝံ သိက္ခိတဗ္ဗံ ‘န စေဝ မေ စိတ္တံ ဝိပရိဏတံ ဘဝိဿတိ, န စ ဟပိကံ တစံ နိဋ္ဌာရေဿာမိ, ဟိတာနုကမ္ပီ စ ဝိဟရိဿာမိ မေတ္တစိတ္တော, န ဒောသန္တရော’တိ။ ဧဝဉှိ တေ, ဖဂ္ဂုန, သိက္ခိတဗ္ဗံ။

“တသ္မာတိဟ, ဖဂ္ဂုန, တဝ စေပိ ကောစိ ပါဏိနာ ပဟာရံ ဒဒေယျ, လေဍ္ဍုနာ ပဟာရံ ဒဒေယျ, ဒဏ္ဍေန ပဟာရံ ဒဒေယျ, သတ္ထေန ပဟာရံ ဒဒေယျ, တတြာပိ တွံ, ဖဂ္ဂုန, ယေ ဂေဟသိတာ ဆန္ဒာ ယေ ဂေဟသိတာ ဝိတက္ကာ တေ ပဇဟေယျာသိ။ တတြာပိ တေ, ဖဂ္ဂုန, ဧဝံ သိက္ခိတဗ္ဗံ ‘န စေဝ မေ စိတ္တံ ဝိပရိဏတံ ဘဝိဿတိ, န စ ဟပိကံ တစံ နိဋ္ဌာရေဿာမိ, ဟိတာနုကမ္ပီ စ ဝိဟရိဿာမိ မေတ္တစိတ္တော, န ဒောသန္တရော’တိ။ ဧဝဉှိ တေ, ဖဂ္ဂုန, သိက္ခိတဗ္ဗ”န္တိ။

၂၂၅. အထ ခော ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – “အာရာဓယိံသု ဝတ မေ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခူ ဧကံ သမယံ စိတ္တံ။ ဣဓာဟံ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခူ အာမန္တေသိံ – အဟံ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဧကာသနဘောဇနံ ဘုဉ္ဇာမိ။ ဧကာသနဘောဇနံ ခော အဟံ, ဘိက္ခဝေ, ဘုဉ္ဇမာနော အပ္ပာဗာဓတဉ္စ သဉ္ဇာနာမိ အပ္ပာတင်္ကတဉ္စ လဟုဋ္ဌာနဉ္စ ဗလဉ္စ ဖာသုဝိဟာရဉ္စ။ ဧထ တုမှေပိ, ဘိက္ခဝေ, ဧကာသနဘောဇနံ ဘုဉ္ဇထ။ ဧကာသနဘောဇနံ ခော, ဘိက္ခဝေ, တုမှေပိ ဘုဉ္ဇမာနာ အပ္ပာဗာဓတဉ္စ သဉ္ဇာနိဿထ အပ္ပာတင်္ကတဉ္စ လဟုဋ္ဌာနဉ္စ ဗလဉ္စ ဖာသုဝိဟာရဉ္စာတိ။ န မေ, ဘိက္ခဝေ, တေသု ဘိက္ခူသု အနုသာသနီ ကရဏီယာ အဟောသိ; သတုပ္ပာဒကရဏီယမေဝ မေ, ဘိက္ခဝေ, တေသု ဘိက္ခူသု အဟောသိ။

“သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, သုဘူမိယံ စတုမဟာပထေ အာဇညရထော ယုတ္တော အဿ ဌိတော ဩဓဿ္တပတောဒော။ တမေနံ ဒက္ခော ယောဂ္ဂါစရိယော အဿဒမ္မသာရထိ အဘိရုဟိတွာ, ဝါမေန ဟတ္ထေန ရသ္မိယော ဂဟေတွာ, ဒက္ခိဏေန ဟတ္ထေန ပတောဒံ ဂဟေတွာ, ယေနိစ္ဆကံ ယဒိစ္ဆကံ သာရေယျပိ ပစ္စာသာရေယျပိ။ ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, န မေ တေသု ဘိက္ခူသု အနုသာသနီ ကရဏီယာ အဟောသိ, သတုပ္ပာဒကရဏီယမေဝ မေ, ဘိက္ခဝေ, တေသု ဘိက္ခူသု အဟောသိ။ တသ္မာတိဟ, ဘိက္ခဝေ, တုမှေပိ အကုသလံ ပဇဟထ, ကုသလေသု ဓမ္မေသု အာယောဂံ ကရောထ။ ဧဝဉှိ တုမှေပိ ဣမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ ဝုဒ္ဓိံ ဝိရူဠှိံ ဝေပုလ္လံ အာပဇ္ဇိဿထ။

“သေယျထာပိ , ဘိက္ခဝေ, ဂါမဿ ဝါ နိဂမဿ ဝါ အဝိဒူရေ မဟန္တံ သာလဝနံ။ တဉ္စဿ ဧဠဏ္ဍေဟိ သဉ္ဆန္နံ။ တဿ ကောစိဒေဝ ပုရိသော ဥပ္ပဇ္ဇေယျ အတ္ထကာမော ဟိတကာမော ယောဂက္ခေမကာမော။ သော ယာ တာ သာလလဋ္ဌိယော ကုဋိလာ ဩဇာပဟရဏိယော [ဩဇဟရဏိယော (က.)] တာ ဆေတွာ [တစ္ဆေတွာ (သီ. သျာ. ပီ.)] ဗဟိဒ္ဓာ နီဟရေယျ, အန္တောဝနံ သုဝိသောဓိတံ ဝိသောဓေယျ။ ယာ ပန တာ သာလလဋ္ဌိယော ဥဇုကာ သုဇာတာ တာ သမ္မာ ပရိဟရေယျ။ ဧဝဉှေတံ, ဘိက္ခဝေ, သာလဝနံ အပရေန သမယေန ဝုဒ္ဓိံ ဝိရူဠှိံ ဝေပုလ္လံ အာပဇ္ဇေယျ။ ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, တုမှေပိ အကုသလံ ပဇဟထ, ကုသလေသု ဓမ္မေသု အာယောဂံ ကရောထ။ ဧဝဉှိ တုမှေပိ ဣမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ ဝုဒ္ဓိံ ဝိရူဠှိံ ဝေပုလ္လံ အာပဇ္ဇိဿထ။

၂၂၆. “ဘူတပုဗ္ဗံ, ဘိက္ခဝေ, ဣမိဿာယေဝ သာဝတ္ထိယာ ဝေဒေဟိကာ နာမ ဂဟပတာနီ အဟောသိ။ ဝေဒေဟိကာယ, ဘိက္ခဝေ, ဂဟပတာနိယာ ဧဝံ ကလျာဏော ကိတ္တိသဒ္ဒော အဗ္ဘုဂ္ဂတော – ‘သောရတာ ဝေဒေဟိကာ ဂဟပတာနီ, နိဝါတာ ဝေဒေဟိကာ ဂဟပတာနီ, ဥပသန္တာ ဝေဒေဟိကာ ဂဟပတာနီ’တိ။ ဝေဒေဟိကာယ ခော ပန, ဘိက္ခဝေ, ဂဟပတာနိယာ ကာဠီ နာမ ဒာသီ အဟောသိ ဒက္ခာ အနလသာ သုသံဝိဟိတကမ္မန္တာ။

“အထ ခော, ဘိက္ခဝေ, ကာဠိယာ ဒာသိယာ ဧတဒဟောသိ – ‘မယှံ ခော အယျာယ ဧဝံ ကလျာဏော ကိတ္တိသဒ္ဒော အဗ္ဘုဂ္ဂတော – “သောရတာ ဝေဒေဟိကာ ဂဟပတာနီ, နိဝါတာ ဝေဒေဟိကာ ဂဟပတာနီ, ဥပသန္တာ ဝေဒေဟိကာ ဂဟပတာနီ”တိ။ ကိံ နု ခော မေ အယျာ သန္တံယေဝ နု ခော အဇ္ဈတ္တံ ကောပံ န ပာတုကရောတိ ဥဒါဟု အသန္တံ ဥဒါဟု မယှဟမေဝေတေ [မယှေဝဟာဝေတေ (သီ. ပီ.)] ကမ္မန္တာ သုသံဝိဟိတာ ယေန မေ အယျာ သန္တံယေဝ အဇ္ဈတ္တံ

ကောပံ န ဟာတုကရောတိ, နော အသန္တံ? ယံနူနာဟံ အယ္ယံ ဝိမံသေယျ’န္တိ။ အထ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ကာဋိ အသိ ဒိတ ဥဋ္ဌာသိ။ အထ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဝေဒေဟိကာ ဂဟပတာနီ ကာဠိံ အသိ တေဒတေစ – ‘ဟေ ဇေ ကာဠိ’တိ။ ‘ကိံ, အယ္ယေ’တိ? ‘ကိံ, ဇေ, ဒိတ ဥဋ္ဌာသီ’တိ? ‘န ခွဝယျေ [န ခေါ အယျေ (သီ. ပီ.)] , ကိဥ္စိ’တိ။ ‘နော ဝတ ရေ ကိဥ္စိ, ဟပိ အသိ [ဟပအသိ (သျာ. က.)] , ဒိတ ဥဋ္ဌာသီ’တိ ကုပိတာ အနတ္တမနာ ဘာကုဋိံ [ဘူကုဋိံ (သီ. ပီ.), ဘကုဋိံ (သျာ.)] အကာသိ။ အထ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ကာဠိယာ အသိယာ တေဒဟောသိ – ‘သန္တံယေဝ ခေါ မေ အယျာ အဇ္ဈတ္တံ ကောပံ န ဟာတုကရောတိ, နော အသန္တံ; မယှံဟမေဝေတေ ကမ္မန္တာ သုသံဝိဟိတာ, ယေန မေ အယျာ သန္တံယေဝ အဇ္ဈတ္တံ ကောပံ န ဟာတုကရောတိ, နော အသန္တံ။ ယံနူနာဟံ ဘိယျောသောမတ္တာယ အယ္ယံ ဝိမံသေယျ’”န္တိ။

“အထ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ကာဋိ အသိ ဒိတတရံယေဝ ဥဋ္ဌာသိ။ အထ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဝေဒေဟိကာ ဂဟပတာနီ ကာဠိံ အသိ တေဒတေစ – ‘ဟေ ဇေ, ကာဠီ’တိ။ ‘ကိံ, အယျေ’တိ? ‘ကိံ, ဇေ, ဒိတတရံ ဥဋ္ဌာသီ’တိ? ‘န ခွဝယျေ, ကိဥ္စိ’တိ။ ‘နော ဝတ ရေ ကိဥ္စိ, ဟပိ အသိ, ဒိတတရံ ဥဋ္ဌာသီ’တိ ကုပိတာ အနတ္တမနာ အနတ္တမနတစံ နိစ္ဆာရေသိ။ အထ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ကာဠိယာ အသိယာ တေဒဟောသိ – ‘သန္တံယေဝ ခေါ မေ အယျာ အဇ္ဈတ္တံ ကောပံ န ဟာတုကရောတိ, နော အသန္တံ။ မယှံဟမေဝေတေ ကမ္မန္တာ သုသံဝိဟိတာ, ယေန မေ အယျာ သန္တံယေဝ အဇ္ဈတ္တံ ကောပံ န ဟာတုကရောတိ, နော အသန္တံ။ ယံနူနာဟံ ဘိယျောသောမတ္တာယ အယ္ယံ ဝိမံသေယျ’န္တိ။

“အထ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ကာဋိ အသိ ဒိတတရံယေဝ ဥဋ္ဌာသိ။ အထ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဝေဒေဟိကာ ဂဟပတာနီ ကာဠိံ အသိ တေဒတေစ – ‘ဟေ ဇေ, ကာဠီ’တိ။ ‘ကိံ, အယျေ’တိ? ‘ကိံ, ဇေ, ဒိတ ဥဋ္ဌာသီ’တိ? ‘န ခွဝယျေ, ကိဥ္စိ’တိ။ ‘နော ဝတ ရေ ကိဥ္စိ, ဟပိ အသိ, ဒိတ ဥဋ္ဌာသီ’တိ ကုပိတာ အနတ္တမနာ အဂ္ဂဠသူစိံ ဂဟေတွာ သီသေ ပဟာရံ အဒာသိ, သီသံ တေဘိန္ဒိ [ဝိ + အဝ + ဘိန္ဒိ = တေဘိန္ဒိ] ။ အထ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ကာဋိ အသိ ဘိန္နေန သီသေန လောဟိတေန ဂလန္တေန ပဋိဝိသ္သကာနံ ဥဇ္ဈာပေသိ – ‘ပဿထယျေ, သောရတာယ ကမ္မံ; ပဿထယျေ, နိဝါတာယ ကမ္မံ, ပဿထယျေ, ဥပသန္တာယ ကမ္မံ! ကထဥ္ဟိ နာမ ဧကအသိကာယ ဒိတ ဥဋ္ဌာသီတိ ကုပိတာ အနတ္တမနာ အဂ္ဂဠသူစိံ ဂဟေတွာ သီသေ ပဟာရံ ဒဿတိ, သီသံ တေဘိန္ဒိဿတီ’တိ။

“အထ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဝေဒေဟိကာယ ဂဟပတာနိယာ အပရေန သမယေန ဇဝံ ဟပကော ကိတ္တိသဒ္ဒော အဗ္ဘုဂ္ဂစ္ဆိ – ‘စဏ္ဍီ ဝေဒေဟိကာ ဂဟပတာနီ, အနိဝါတာ ဝေဒေဟိကာ ဂဟပတာနီ, အနုပသန္တာ ဝေဒေဟိကာ ဂဟပတာနီ’တိ။

“ဇဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဣဓေကစ္စော ဘိက္ခု တာဝဒေဝ သောရတသောရတော ဟောတိ နိဝါတနိဝါတော ဟောတိ ဥပသန္တူပသန္တော ဟောတိ ယာဝ န အမနာပာ ဝစနပထာ ဖုသန္တိ။ ယတော စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုံ အမနာပာ ဝစနပထာ ဖုသန္တိ, အထ ဘိက္ခု ‘သောရတော’တိ ဝေဒိတဗ္ဗော, ‘နိဝါတော’တိ ဝေဒိတဗ္ဗော, ‘ဥပသန္တော’တိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ နာဟံ တံ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုံ ‘သုဝစော’တိ ဝဒာမိ ယော စီဝရပိဏ္ဍပာတသေနာသနဂိလာနပ္ပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရဟေတု သုဝစော ဟောတိ, သောဝစဿတံ အာပဇ္ဇတိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? တဥ္ဟိ သော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု စီဝရပိဏ္ဍပာတသေနာသနဂိလာနပ္ပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရံ အလဘမာနော န သုဝစော ဟောတိ, န သောဝစဿတံ အာပဇ္ဇတိ။ ယော စ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဓမ္မံယေဝ သက္ကရောန္တော, ဓမ္မံ ဂရုံ ကရောန္တော, ဓမ္မံ မာနေန္တော, ဓမ္မံ ပူဇေန္တော, ဓမ္မံ အပစာယမာနော [ဓမ္မံ ယေဝ သက္ကရောန္တော ဓမ္မံ ဂရုကရောန္တော ဓမ္မံ အပစာယမာနော (သီ. သျာ. ပီ.)] သုဝစော ဟောတိ, သောဝစဿတံ အာပဇ္ဇတိ, တမဟံ ‘သုဝစော’တိ ဝဒာမိ။ တသ္မာတိဟ, ဘိက္ခဝေ, ‘ဓမ္မံယေဝ သက္ကရောန္တာ, ဓမ္မံ ဂရုံ ကရောန္တာ, ဓမ္မံ မာနေန္တာ, ဓမ္မံ ပူဇေန္တာ, ဓမ္မံ အပစာယမာနာ သုဝစာ ဘဝိဿာမ, သောဝစဿတံ အာပဇ္ဇိဿာမာ’တိ။ ဇဝဥ္ဟိ တေ, ဘိက္ခဝေ, သိက္ခိတဗ္ဗံ။

၂၂၇. “ပဉ္စိမေ, ဘိက္ခဝေ, ဝစနပထာ ယေဟိ တေ ပရေ ဝဒမာနာ ဝဒေယျုံ – ကာလေန ဝါ အကာလေန ဝါ; ဘူတေန ဝါ အဘူတေန ဝါ; သဏှေန ဝါ ဖရုသေန ဝါ; အတ္ထသံဟိတေန ဝါ အနတ္ထသံဟိတေန ဝါ; မေတ္တစိတ္တာ ဝါ ဒောသန္တရာ ဝါ။ ကာလေန ဝါ, ဘိက္ခဝေ, ပရေ ဝဒမာနာ ဝဒေယျုံ အကာလေန ဝါ; ဘူတေန ဝါ, ဘိက္ခဝေ, ပရေ ဝဒမာနာ ဝဒေယျုံ အဘူတေန ဝါ; သဏှေန ဝါ, ဘိက္ခဝေ, ပရေ ဝဒမာနာ ဝဒေယျုံ ဖရုသေန ဝါ; အတ္ထသံဟိတေန ဝါ, ဘိက္ခဝေ, ပရေ ဝဒမာနာ ဝဒေယျုံ အနတ္ထသံဟိတေန ဝါ ; မေတ္တစိတ္တာ ဝါ, ဘိက္ခဝေ, ပရေ ဝဒမာနာ ဝဒေယျုံ ဒောသန္တရာ ဝါ။ တတြာပိ ဝေါ, ဘိက္ခဝေ, ဇဝံ သိက္ခိတဗ္ဗံ – ‘န စေဝ နော စိတ္တံ ဝိပရိဏတံ ဘဝိဿတိ, န စ

ဟာပိကံ တစံ နိစ္စာရေဿာမ, ဟိတာနုကမ္ပီ စ ဝိဟရိဿာမ မေတ္တစိတ္တာ, န ဒောသန္တရာ။ တဉ္စ ပုဂ္ဂလံ မေတ္တာ သဟဂတေန စေတသာ ဖရိတွာ ဝိဟရိဿာမ, တဒါရမ္မဏဉ္စ သဗ္ဗာဝန္တံ လောကံ မေတ္တာသဟဂတေန စိတ္တေန ဝိပုလေန မဟဂ္ဂတေန အပ္ပမာဏေန အဝေရေန အဗျာပဇ္ဈေန [အဗျာပဇ္ဈေန (သီ. ဿျာ. ပီ.), အဗျာပဇ္ဇေန (က.) အင်္ဂုတ္တရတိကနိပါတဋီကာ ဩလောကေတဗ္ဗာ] ဖရိတွာ ဝိဟရိဿာမာ’တိ။ ဧဝဉှိ ဝော, ဘိက္ခဝေ, သိက္ခိတဗ္ဗံ။

၂၂၈. ‘‘သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ပုရိသော အာဂစ္ဆေယျ ကုဒ္ဒာလပိဋကံ [ကုဒ္ဒာလပိဋကံ (သီ. ဿျာ. ပီ.)] အာဒါယ။ သော ဧဝံ ဝဒေယျ – ‘အဟံ ဣမံ မဟာပထဝိံ အပထဝိံ ကရိဿာမီ’တိ ။ သော တတြ တတြ ဝိခဏေယျ [ခဏေယျ (သီ. ဿျာ. ပီ.)], တတြ တတြ ဝိကိရေယျ, တတြ တတြ ဩဋ္ဌုဘေယျ, တတြ တတြ ဩမုတ္တေယျ – ‘အပထဝီ ဘဝသိ, အပထဝီ ဘဝသီ’တိ။ တံ ကိံ မညထ, ဘိက္ခဝေ, အပိ နု သော ပုရိသော ဣမံ မဟာပထဝိံ အပထဝိံ ကရေယျာ’’တိ? ‘‘နော ဟေတံ, ဘန္တေ’’။ ‘‘တံ ကိဿ ဟေတု’’? ‘‘အယဉှိ, ဘန္တေ, မဟာပထဝီ ဂမ္ဘီရာ အပ္ပမေယျာ။ သာ န သုကရာ အပထဝီ ကာတုံ; ယာဝဒေဝ စ ပန သော ပုရိသော ကိလမထဿ ဝိဃာတဿ ဘာဂီ အဿာ’’တိ။ ‘‘ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, ပဉ္စိမေ ဝစနပထာ ယေဟိ ဝော ပရေ ဝဒမာနာ ဝဒေယျုံ – ကာလေန ဝါ အကာလေန ဝါ; ဘူတေန ဝါ အဘူတေန ဝါ; သဏှေန ဝါ ဖရုသေန ဝါ; အတ္ထသံဟိတေန ဝါ အနတ္ထသံဟိတေန ဝါ; မေတ္တစိတ္တာ ဝါ ဒောသန္တရာ ဝါ။ ကာလေန ဝါ , ဘိက္ခဝေ, ပရေ ဝဒမာနာ ဝဒေယျုံ အကာလေန ဝါ; ဘူတေန ဝါ ဘိက္ခဝေ, ပရေ ဝဒမာနာ ဝဒေယျုံ အဘူတေန ဝါ; သဏှေန ဝါ, ဘိက္ခဝေ, ပရေ ဝဒမာနာ ဝဒေယျုံ ဖရုသေန ဝါ; အတ္ထသံဟိတေန ဝါ, ဘိက္ခဝေ, ပရေ ဝဒမာနာ ဝဒေယျုံ အနတ္ထသံဟိတေန ဝါ; မေတ္တစိတ္တာ ဝါ, ဘိက္ခဝေ, ပရေ ဝဒမာနာ ဝဒေယျုံ ဒောသန္တရာ ဝါ။ တတြာပိ ဝော, ဘိက္ခဝေ, ဧဝံ သိက္ခိတဗ္ဗံ – ‘န စေဝ နော စိတ္တံ ဝိပရိဏတံ ဘဝိဿတိ, န စ ပာပိကံ ဝါစံ နိစ္စာရေဿာမ, ဟိတာနုကမ္ပီ စ ဝိဟရိဿာမ မေတ္တစိတ္တာ န ဒောသန္တရာ။ တဉ္စ ပုဂ္ဂလံ မေတ္တာသဟဂတေန စေတသာ ဖရိတွာ ဝိဟရိဿာမ, တဒါရမ္မဏဉ္စ သဗ္ဗာဝန္တံ လောကံ ပထဝိသမေန စေတသာ ဝိပုလေန မဟဂ္ဂတေန အပ္ပမာဏေန အဝေရေန အဗျာပဇ္ဈေန ဖရိတွာ ဝိဟရိဿာမာ’တိ။ ဧဝဉှိ ဝော, ဘိက္ခဝေ, သိက္ခိတဗ္ဗံ။

၂၂၉. ‘‘သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ပုရိသော အာဂစ္ဆေယျ လာခံ ဝါ ဟလိဒ္ဒိံ ဝါ နီလံ ဝါ မဉ္ဇိဋ္ဌံ ဝါ အာဒါယ။ သော ဧဝံ ဝဒေယျ – ‘အဟံ ဣမသ္မိံ အာကာသေ ရူပံ လိခိဿာမိ, ရူပပါတုဘာဝံ ကရိဿာမီ’တိ။ တံ ကိံ မညထ, ဘိက္ခဝေ, အပိ နု သော ပုရိသော ဣမသ္မိံ အာကာသေ ရူပံ လိခေယျ, ရူပပါတုဘာဝံ ကရေယျာ’’တိ? ‘‘နော ဟေတံ, ဘန္တေ’’။ ‘‘တံ ကိဿ ဟေတု’’? ‘‘အယဉှိ, ဘန္တေ, အာကာသော အရူပီ အနိဒဿနော။ တတ္ထ န သုကရံ ရူပံ လိခိတုံ, ရူပပါတုဘာဝံ ကာတုံ; ယာဝဒေဝ စ ပန သော ပုရိသော ကိလမထဿ ဝိဃာတဿ ဘာဂီ အဿာ’’တိ။ ‘‘ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, ပဉ္စိမေ ဝစနပထာ ယေဟိ ဝော ပရေ ဝဒမာနာ ဝဒေယျုံ ကာလေန ဝါ အကာလေန ဝါ ။ပေ။ ‘န စေဝ။ တဒါရမ္မဏဉ္စ သဗ္ဗာဝန္တံ လောကံ အာကာသသမေန စေတသာ ဝိပုလေန မဟဂ္ဂတေန အပ္ပမာဏေန အဝေရေန အဗျာပဇ္ဈေန ဖရိတွာ ဝိဟရိဿာမာ’တိ။ ဧဝဉှိ ဝော, ဘိက္ခဝေ, သိက္ခိတဗ္ဗံ။

၂၃၀. ‘‘သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ပုရိသော အာဂစ္ဆေယျ အာဒိတ္တံ တိဏုက္ကံ အာဒါယ။ သော ဧဝံ ဝဒေယျ – ‘အဟံ ဣမာယ အာဒိတ္တာယ တိဏုက္ကာယ ဂင်္ဂံ နဒိံ သန္တာပေဿာမိ သံပရိတာပေဿာမီ’တိ။ တံ ကိံ မညထ, ဘိက္ခဝေ, အပိ နု သော ပုရိသော အာဒိတ္တာယ တိဏုက္ကာယ ဂင်္ဂံ နဒိံ သန္တာပေယျ သံပရိတာပေယျာ’’တိ? ‘‘နော ဟေတံ, ဘန္တေ’’။ ‘‘တံ ကိဿ ဟေတု’’? ‘‘ဂင်္ဂါ ဟိ, ဘန္တေ, နဒီ ဂမ္ဘီရာ အပ္ပမေယျာ။ သာ န သုကရာ အာဒိတ္တာယ တိဏုက္ကာယ သန္တာပေတုံ သံပရိတာပေတုံ; ယာဝဒေဝ စ ပန သော ပုရိသော ကိလမထဿ ဝိဃာတဿ ဘာဂီ အဿာ’’တိ။ ‘‘ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, ပဉ္စိမေ ဝစနပထာ ယေဟိ ဝော ပရေ ဝဒမာနာ ဝဒေယျုံ ကာလေန ဝါ အကာလေန ဝါ။ပေ။ ‘န စေဝ။ တဒါရမ္မဏဉ္စ သဗ္ဗာဝန္တံ လောကံ ဂင်္ဂါသမေန စေတသာ ဝိပုလေန မဟဂ္ဂတေန အပ္ပမာဏေန အဝေရေန အဗျာပဇ္ဈေန ဖရိတွာ ဝိဟရိဿာမာ’’တိ။ ဧဝဉှိ ဝော, ဘိက္ခဝေ, သိက္ခိတဗ္ဗံ။

၂၃၁. ‘‘သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ဗိဠာရဘသ္တာ မဒ္ဒိတာ သုမဒ္ဒိတာ သုပရိမဒ္ဒိတာ, မုဒုကာ တူလိနီ ဆိန္နသဿရာ ဆိန္နဘဗ္ဘရာ။ အထ ပုရိသော အာဂစ္ဆေယျ ကဋ္ဌံ ဝါ ကထလံ [ကဌလံ (သီ. ဿျာ. ပီ.)] ဝါ အာဒါယ။ သော ဧဝံ ဝဒေယျ – ‘အဟံ ဣမံ ဗိဠာရဘသ္တံ မဒ္ဒိတံ သုမဒ္ဒိတံ သုပရိမဒ္ဒိတံ, မုဒုကံ တူလိနိံ, ဆိန္နသဿရံ ဆိန္နဘဗ္ဘရံ ကဋ္ဌေန ဝါ ကထလေန ဝါ သရသရံ ကရိဿာမိ ဘရဘရံ ကရိဿာမီ’တိ ။ တံ ကိံ မညထ, ဘိက္ခဝေ, အပိ နု သော ပုရိ

သော အမုံ ဗိဋ္ဌာရဘဉ္တ္ခံ မဒ္ဒိတံ သုမဒ္ဒိတံ သုပရိမဒ္ဒိတံ, မုဒုကံ တူလိနိံ, ဆိန္နသဿရံ ဆိန္နဘဿရံ ကဋ္ဌေန တ က ထလေန တ သရသရံ ကရေယျ, ဘရဘရံ ကရေယျာ''တိ? ''နော ဟေတံ, ဘန္တေ''။ ''တံ ကိဿ ဟေတု''? ''အမု ဟိ, ဘန္တေ, ဗိဋ္ဌာရဘဉ္တ္ခာ မဒ္ဒိတာ သုမဒ္ဒိတာ သုပရိမဒ္ဒိတာ, မုဒုကာ တူလိနီ, ဆိန္နသဿရာ ဆိန္နဘဿရာ။ သာ န သုကရာ ကဋ္ဌေန တ ကထလေန တ သရသရံ ကာတုံ ဘရဘရံ ကာတုံ; ယာဝဒေဝ စ ပန သော ပုရိသော ကိလမထဿ ဝိ ဃာတဿ ဘာဂီ အဿာ''တိ။ ''ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, ပဉ္စိမေ ဝစနပထာ ယေဟိ ဝော ပရေ ဝဒမာနာ ဝဒေယျုံ ကာလေန ဝါ အကာလေန ဝါ; ဘူတေန ဝါ အဘူတေန ဝါ; သဏှေန ဝါ ဖရုသေန ဝါ; အတ္ထသံဟိတေန ဝါ အနတ္ထ သံဟိတေန ဝါ; မေတ္တစိတ္တာ ဝါ ဒေါသန္တရာ ဝါ။ ကာလေန ဝါ ဘိက္ခဝေ ပရေ ဝဒမာနာ ဝဒေယျုံ အကာလေန ဝါ; ဘူတေန ဝါ, ဘိက္ခဝေ, ပရေ ဝဒမာနာ ဝဒေယျုံ အဘူတေန ဝါ; သဏှေန ဝါ, ဘိက္ခဝေ, ပရေ ဝဒမာနာ ဝဒေယျုံ ဖရု သေန ဝါ; အတ္ထသံဟိတေန ဝါ, ဘိက္ခဝေ, ပရေ ဝဒမာနာ ဝဒေယျုံ အနတ္ထသံဟိတေန ဝါ; မေတ္တစိတ္တာ ဝါ, ဘိ က္ခဝေ, ပရေ ဝဒမာနာ ဝဒေယျုံ ဒေါသန္တရာ ဝါ။ တတြာပိ ဝေါ, ဘိက္ခဝေ, ဧဝံ သိက္ခိတဗ္ဗံ – 'န စေဝ နော စိတ္တံ ဝိပရိဏတံ ဘဝိဿတိ, န စ ပာပိကံ ဝါစံ နိစ္ဆာရေဿာမ ဟိတာနုကမ္ပီ စ ဝိဟရိဿာမ မေတ္တစိတ္တာ န ဒေါသန္တ တရာ။ တဉ္စ ပုဂ္ဂလံ မေတ္တာသဟဂတေန စေတသာ ဖရိတွာ ဝိဟရိဿာမ, တဒါရမ္မဏဉ္စ သဗ္ဗာဝန္တံ လောကံ ဗိဋ္ဌာရ ဘဉ္တ္ခာသမေန စေတသာ ဝိပုလေန မဟဂ္ဂတေန အပ္ပမာဏေန အဝေရေန အဗျာပဇ္ဇေန ဖရိတွာ ဝိဟရိဿာမာ'တိ။ ဧဝဉှိ ဝေါ, ဘိက္ခဝေ, သိက္ခိတဗ္ဗံ။

၂၃၂. ''ဥဘတောဒဏ္ဍကေန စေပိ, ဘိက္ခဝေ, ကကစေန စောရာ ဩစရကာ အင်္ဂမင်္ဂါနိ ဩကန္တေယျုံ, တတြ ရာပိ ယော မနော ပဒူသေယျ, န မေ သော တေန သာသနကရော။ တတြာပိ ဝေါ, ဘိက္ခဝေ , ဧဝံ သိက္ခိတဗ္ဗံ – 'န စေဝ နော စိတ္တံ ဝိပရိဏတံ ဘဝိဿတိ, န စ ပာပိကံ ဝါစံ နိစ္ဆာရေဿာမ, ဟိတာနုကမ္ပီ စ ဝိဟရိဿာမ မေတ္တစိ တ္တာ န ဒေါသန္တရာ။ တဉ္စ ပုဂ္ဂလံ မေတ္တာသဟဂတေန စေတသာ ဖရိတွာ ဝိဟရိဿာမ တဒါရမ္မဏဉ္စ သဗ္ဗာဝန္တံ လောကံ မေတ္တာသဟဂတေန စေတသာ ဝိပုလေန မဟဂ္ဂတေန အပ္ပမာဏေန အဝေရေန အဗျာပဇ္ဇေန ဖရိတွာ ဝိဟ ရိဿာမာ'တိ။ ဧဝဉှိ ဝေါ, ဘိက္ခဝေ, သိက္ခိတဗ္ဗံ။

၂၃၃. ''ဣမဉ္စ [ဣမဉ္စေ (?)] တုမှေ, ဘိက္ခဝေ, ကကစူပမံ ဩဝါဒံ အဘိက္ခဏံ မနသိ ကရေယျာထ။ ပဿ ထ နော တုမှေ, ဘိက္ခဝေ, တံ ဝစနပထံ, အဏုံ ဝါ ထူလံ ဝါ, ယံ တုမှေ နာဓိဝါသေယျာထာ''တိ? ''နော ဟေတံ, ဘ န္တေ''။ ''တသ္မာတိဟ, ဘိက္ခဝေ, ဣမံ ကကစူပမံ ဩဝါဒံ အဘိက္ခဏံ မနသိကရောထ။ တံ ဝေါ ဘဝိဿတိ ဒီဃရတ္တံ ဟိတာယ သုခါယာ''တိ။

ဣဒမဝေါစ ဘဂဝါ။ အတ္တမနာ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ဘာသိတံ အဘိနန္ဒုန္တိ။

ကကစူပမသုတ္တံ နိဋ္ဌိတံ ပဉ္စမံ။

၂. အလဂဒ္ဒူပမသုတ္တံ

၂၃၄. ဧဝံ မေ သုတံ – ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ဇေတဝနေ အနာထပိဏ္ဍိကဿ အာရာမေ။ တေန ခေါ ပန သမယေန အရိဋ္ဌဿ နာမ ဘိက္ခုနော ဂဒ္ဓဗာဓိပုဗ္ဗဿ [ဂန္ဓဗာဓိပုဗ္ဗဿ (က.)] ဧဝရူပံ ပာပကံ ဒိဋ္ဌိဂတံ ဥပ္ပ ပန္နံ ဟောတိ – ''တထာဟံ ဘဂဝတာ ဓမ္မံ ဒေသိတံ အာဇာနာမိ ယထာ ယေမေ အန္တရာယိကာ ဓမ္မာ ဝုတ္တာ ဘဂဝတာ တေ ပဋိသေဝတော နာလံ အန္တရာယာယာ''တိ။ အဿောသုံ ခေါ သမ္ဗဟုလာ ဘိက္ခူ – ''အရိဋ္ဌဿ ကိရ နာမ ဘိက္ခု နော ဂဒ္ဓဗာဓိပုဗ္ဗဿ ဧဝရူပံ ပာပကံ ဒိဋ္ဌိဂတံ ဥပ္ပန္နံ – 'တထာဟံ ဘဂဝတာ ဓမ္မံ ဒေသိတံ အာဇာနာမိ ယထာ ယေမေ အန္တရာယိကာ ဓမ္မာ ဝုတ္တာ ဘဂဝတာ တေ ပဋိသေဝတော နာလံ အန္တရာယာယာ'''တိ။ အထ ခေါ တေ ဘိက္ခူ ယေန အရိဋ္ဌော ဘိက္ခု ဂဒ္ဓဗာဓိပုဗ္ဗော တေနုပသင်္ကမိံသု; ဥပသင်္ကမိတွာ အရိဋ္ဌံ ဘိက္ခုံ ဂဒ္ဓဗာဓိပုဗ္ဗံ ဧတဒဝေါစုံ – ''သ စ္စံ ကိရ တေ, အာဝုသော အရိဋ္ဌ, ဧဝရူပံ ပာပကံ ဒိဋ္ဌိဂတံ ဥပ္ပန္နံ – 'တထာဟံ ဘဂဝတာ ဓမ္မံ ဒေသိတံ အာဇာနာမိ ယထာ ယေမေ အန္တရာယိကာ ဓမ္မာ ဝုတ္တာ ဘဂဝတာ တေ ပဋိသေဝတော နာလံ အန္တရာယာယာ'''တိ။ ''ဧဝံဗျာ ခော [ဧဝံ ခော (?) ဘဂဝတော သမ္မုခါယေဝဿ ''ဧဝံဗျာခေါ''တိ] အဟံ, အာဝုသော, ဘဂဝတာ ဓမ္မံ ဒေသိတံ အာဇာ နာမိ ယထာ ယေမေ အန္တရာယိကာ ဓမ္မာ ဝုတ္တာ ဘဂဝတာ တေ ပဋိသေဝတော နာလံ အန္တရာယာယာ''တိ။

အထ ခော တေပိ ဘိက္ခူ အရိဋ္ဌံ ဘိက္ခုံ ဂဒ္ဓဗာဓိပုဗ္ဗံ တေသ္မာ ပာပကာ ဒိဋ္ဌိဂတာ ဝိဝေစေတုကာမာ သမနုယုဉ္ဇန္တိ သမနုဂါဟန္တိ [သမနုဂ္ဂာဟန္တိ (သ္ယာ.)] သမနုဘာသန္တိ – ''မာ ဧဝံ, အာဝုသော အရိဋ္ဌ, အဝစ, မာ ဘဂဝန္တံ အဗ္ဘာစိက္ခိ; န ဟိ သာဓု ဘဂဝတော အဗ္ဘက္ခာနံ [အဗ္ဘာစိက္ခနံ (က.)] , န ဟိ ဘဂဝါ ဧဝံ ဝဒေယျ။ အနေကပရိယာယေနာဝုသော အရိဋ္ဌ, အန္တရာယိကာ ဓမ္မာ အန္တရာယိကာ ဝုတ္တာ ဘဂဝတာ, အလဉ္စ ပန တေ ပဋိသေဝတော အန္တရာယာယ။ အပ္ပဿာဒါ ကာမာ ဝုတ္တာ ဘဂဝတာ ဗဟုဒုက္ခာ ဗဟုပါယာသာ,အာဒီနဝေါ ဧတ္ထ ဘိယျော။ အဋ္ဌိကင်္ကလူပမာ ကာမာ ဝုတ္တာ ဘဂဝတာ။ပေ.။ မံသပေသူပမာ ကာမာ ဝုတ္တာ ဘဂဝတာ။ တိဏုက္ကူပမာ ကာမာ ဝုတ္တာ ဘဂဝတာ။ အင်္ဂါရကာသူပမာ ကာမာ ဝုတ္တာ ဘဂဝတာ။ သုပိနကူပမာ ကာမာ ဝုတ္တာ ဘဂဝတာ။ ယာစိတကူပမာ ကာမာ ဝုတ္တာ ဘဂဝတာ။ ရုက္ခဖလူပမာ ကာမာ ဝုတ္တာ ဘဂဝတာ။ အသိသူနူပမာ ကာမာ ဝုတ္တာ ဘဂဝတာ။ သတ္တိသူလူပမာ ကာမာ ဝုတ္တာ ဘဂဝတာ။ သပ္ပသိရူပမာ ကာမာ ဝုတ္တာ ဘဂဝတာ ဗဟုဒုက္ခာ ဗဟုပါယာသာ, အာဒီနဝေါ ဧတ္ထ ဘိယျော''တိ။ ဧဝမ္ပိ ခေါ အရိဋ္ဌော ဘိက္ခု ဂဒ္ဓဗာဓိပုဗ္ဗော တေဟိ ဘိက္ခူဟိ သမနုယုဉ္ဇိယမာနော သမနုဂါဟိယမာနော [သမနုဂ္ဂာဟိယမာနော (သ္ယာ. ပီ.)] သမနုဘာသိယမာနော တဒေဝ [တထေဝ တံ (ပီ.)] ပာပကံ ဒိဋ္ဌိဂတံ ထာမသာ ပရာမာသာ အဘိနိဝိဿ ဝေါဟရတိ – ''ဧဝံဗျာခေါ အဟံ, အာဝုသော, ဘဂဝတာ ဓမ္မံ ဒေသိတံ အာဇာနာမိ ယထာ ယေမေ အန္တရာယိကာ ဓမ္မာ ဝုတ္တာ ဘဂဝတာ တေ ပဋိသေဝတော နာလံ အန္တရာယာယာ''တိ။

၂၃၅. ယတော ခေါ တေ ဘိက္ခူ နာသက္ခိံသု အရိဋ္ဌံ ဘိက္ခုံ ဂဒ္ဓဗာဓိပုဗ္ဗံ တေသ္မာ ပာပကာ ဒိဋ္ဌိဂတာ ဝိဝေစေတုံ, အထ ခေါ တေ ဘိက္ခူ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိံသု; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိံသု။ ဧကမန္တံ နိသိန္နာ ခေါ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစုံ – ''အရိဋ္ဌဿ နာမ, ဘန္တေ, ဘိက္ခုနော ဂဒ္ဓဗာဓိပုဗ္ဗဿ ဧဝရူပံ ပာပကံ ဒိဋ္ဌိဂတံ ဥပ္ပန္နံ – 'တထာဟံ ဘဂဝတာ ဓမ္မံ ဒေသိတံ အာဇာနာမိ ယထာ ယေမေ အန္တရာယိကာ ဓမ္မာ ဝုတ္တာ ဘဂဝတာ တေ ပဋိသေဝတော နာလံ အန္တရာယာယာ'တိ။ အဿုမှ ခေါ မယံ, ဘန္တေ – 'အရိဋ္ဌဿ ကိရ နာမ ဘိက္ခုနော ဂဒ္ဓဗာဓိပုဗ္ဗဿ ဧဝရူပံ ပာပကံ ဒိဋ္ဌိဂတံ ဥပ္ပန္နံ – တထာဟံ ဘဂဝတာ ဓမ္မံ ဒေသိတံ အာဇာနာမိ ယထာ ယေမေ အန္တရာယိကာ ဓမ္မာ ဝုတ္တာ ဘဂဝတာ တေ ပဋိသေဝတော နာလံ အန္တရာယာယာ'တိ။ အထ ခေါ မယံ, ဘန္တေ, ယေန အရိဋ္ဌော ဘိက္ခု ဂဒ္ဓဗာဓိပုဗ္ဗော တေနုပသင်္ကမိမှ; ဥပသင်္ကမိတွာ အရိဋ္ဌံ ဘိက္ခုံ ဂဒ္ဓဗာဓိပုဗ္ဗံ ဧတဒဝေါစုမှ – 'သစ္စံ ကိရ တေ, အာဝုသော အရိဋ္ဌ, ဧဝရူပံ ပာပကံ ဒိဋ္ဌိဂတံ ဥပ္ပန္နံ – တထာဟံ ဘဂဝတာ ဓမ္မံ ဒေသိတံ အာဇာနာမိ ယထာ ယေမေ အန္တရာယိကာ ဓမ္မာ ဝုတ္တာ ဘဂဝတာ တေ ပဋိသေဝတော နာလံ အန္တရာယာယာ'တိ?

''ဧဝံ ဝုတ္တေ, ဘန္တေ, အရိဋ္ဌော ဘိက္ခု ဂဒ္ဓဗာဓိပုဗ္ဗော အမှေ ဧတဒဝေါစ – 'ဧဝံဗျာခေါ အဟံ, အာဝုသော, ဘဂဝတာ ဓမ္မံ ဒေသိတံ အာဇာနာမိ ယထာ ယေမေ အန္တရာယိကာ ဓမ္မာ ဝုတ္တာ ဘဂဝတာ တေ ပဋိသေဝတော နာလံ အန္တရာယာယာ'တိ။ အထ ခေါ မယံ, ဘန္တေ, အရိဋ္ဌံ ဘိက္ခုံ ဂဒ္ဓဗာဓိပုဗ္ဗံ တေသ္မာ ပာပကာ ဒိဋ္ဌိဂတာ ဝိဝေစေတုကာမာ သမနုယုဉ္ဇိမှ သမနုဂါဟိမှ သမနုဘာသိမှ – 'မာ ဧဝံ, အာဝုသော အရိဋ္ဌ, အဝစ, မာ ဘဂဝန္တံ အဗ္ဘာစိက္ခိ; န ဟိ သာဓု ဘဂဝတော အဗ္ဘက္ခာနံ , န ဟိ ဘဂဝါ ဧဝံ ဝဒေယျ။ အနေကပရိယာယေနာဝုသော အရိဋ္ဌ, အန္တရာယိကာ ဓမ္မာ အန္တရာယိကာ ဝုတ္တာ ဘဂဝတာ, အလဉ္စ ပန တေ ပဋိသေဝတော အန္တရာယာယ။ အပ္ပဿာဒါ ကာမာ ဝုတ္တာ ဘဂဝတာ ဗဟုဒုက္ခာ ဗဟုပါယာသာ, အာဒီနဝေါ ဧတ္ထ ဘိယျော။ အဋ္ဌိကင်္ကလူပမာ ကာမာ ဝုတ္တာ ဘဂဝတာ။ပေ.။ သပ္ပသိရူပမာ ကာမာ ဝုတ္တာ ဘဂဝတာ ဗဟုဒုက္ခာ ဗဟုပါယာသာ, အာဒီနဝေါ ဧတ္ထ ဘိယျော'တိ။ ဧဝမ္ပိ ခေါ, ဘန္တေ, အရိဋ္ဌော ဘိက္ခု ဂဒ္ဓဗာဓိပုဗ္ဗော အမှေဟိ သမနုယုဉ္ဇိယမာနော သမနုဂါဟိယမာနော သမနုဘာသိယမာနော တဒေဝ ပာပကံ ဒိဋ္ဌိဂတံ ထာမသာ ပရာမာသာ အဘိနိဝိဿ ဝေါဟရတိ – 'ဧဝံဗျာခေါ အဟံ, အာဝုသော, ဘဂဝတာ ဓမ္မံ ဒေသိတံ အာဇာနာမိ ယထာ ယေမေ အန္တရာယိကာ ဓမ္မာ ဝုတ္တာ ဘဂဝတာ တေ ပဋိသေဝတော နာလံ အန္တရာယာယာ'တိ။ ယတော ခေါ မယံ, ဘန္တေ, နာသက္ခိမှ အရိဋ္ဌံ ဘိက္ခုံ ဂဒ္ဓဗာဓိပုဗ္ဗံ တေသ္မာ ပာပကာ ဒိဋ္ဌိဂတာ ဝိဝေစေတုံ, အထ မယံ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝတော အာရောစေမာ''တိ။

၂၃၆. အထ ခေါ ဘဂဝါ အညတရံ ဘိက္ခုံ အာမန္တေသိ – ''ဧဟိ တွံ, ဘိက္ခု, မမ ဝစနေန အရိဋ္ဌံ ဘိက္ခုံ ဂဒ္ဓဗာဓိပုဗ္ဗံ အာမန္တေဟိ – 'သတ္ထာ တံ, အာဝုသော အရိဋ္ဌ, အာမန္တေတီ'''တိ။ ''ဧဝံ , ဘန္တေ''တိ ခေါ သော ဘိက္ခု ဘဂဝတော ပဋိဿုတွာ, ယေန အရိဋ္ဌော ဘိက္ခု ဂဒ္ဓဗာဓိပုဗ္ဗော တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ အရိဋ္ဌံ ဘိက္ခုံ ဂဒ္ဓဗာဓိပုဗ္ဗံ ဧတဒဝေါစ – ''သတ္ထာ တံ, အာဝုသော အရိဋ္ဌ, အာမန္တေတီ''တိ။ ''ဧဝမာဝုသော''တိ ခေါ အရိဋ္ဌော ဘိက္ခု ဂဒ္ဓ

ဇာဓိပုတ္တော တဿ ဘိက္ခုနော ပဋိဿုတ္ဝာ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ တုဏှီဘူတော ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နံ ခေါ အရိဋ္ဌံ ဘိက္ခုံ ဂဒ္ဓဗာဓိပုဗ္ဗံ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ – ''သစ္စံ ကိရ တေ, အရိဋ္ဌ, ဧဝရူပံ ပါပကံ ဒိဋ္ဌိဂတံ ဥပ္ပန္နံ – 'တထာဟံ ဘဂဝတာ ဓမ္မံ ဒေသိတံ အာဇာနာမိ ယထာ ယေမေ အန္တရာယိကာ ဓမ္မာ ဝုတ္တာ ဘဂဝတာ တေ ပဋိသေဝတော နာလံ အန္တရာယာယာ'''တိ?

''ဧဝံဗျာ ခေါ အဟံ, ဘန္တေ, ဘဂဝတာ ဓမ္မံ ဒေသိတံ အာဇာနာမိ – 'ယထာ ယေမေ အန္တရာယိကာ ဓမ္မာ ဝုတ္တာ ဘဂဝတာ တေ ပဋိသေဝတော နာလံ အန္တရာယာယာ'''တိ။ ''ကဿ ခေါ နာမ တွံ, မောဃပုရိသ, မယာ ဧဝံ ဓမ္မံ ဒေသိတံ အာဇာနာသိ? နနု မယာ, မောဃပုရိသ, အနေကပရိယာယေန အန္တရာယိကာ ဓမ္မာ အန္တရာယိကာ ဝုတ္တာ? အလဉ္စ ပန တေ ပဋိသေဝတော အန္တရာယာယ။ အပ္ပဿာဒါ ကာမာ ဝုတ္တာ မယာ, ဗဟုဒုက္ခာ ဗဟုပါယာသာ, အာဒီနဝေါ ဧတ္ထ ဘိယျော။ အဋ္ဌိကင်္ကလူပမာ ကာမာ ဝုတ္တာ မယာ။ မံသပေသူပမာ ကာမာ ဝုတ္တာ မယာ။ တိဏုက္ကူပမာ ကာမာ ဝုတ္တာ မယာ။ အင်္ဂါရကာသူပမာ ကာမာ ဝုတ္တာ မယာ။ သုပိနကူပမာ ကာမာ ဝုတ္တာ မယာ။ ယာစိတကူပမာ ကာမာ ဝုတ္တာ မယာ။ ရုက္ခဖလူပမာ ကာမာ ဝုတ္တာ မယာ။ အသိသူနူပမာ ကာမာ ဝုတ္တာ မယာ။ သတ္တိသူလူပမာ ကာမာ ဝုတ္တာ မယာ။ သပ္ပသိရူပမာ ကာမာ ဝုတ္တာ မယာ, ဗဟုဒုက္ခာ ဗဟုပါယာသာ, အာဒီနဝေါ ဧတ္ထ ဘိယျော။ အထ စ ပန တွံ, မောဃပုရိသ, အတ္တနာ ဒုဂ္ဂဟိတေန အမှေ စေဝ အဗ္ဘာစိက္ခသိ, အတ္တာနဉ္စ ခနသိ, ဗဟုဉ္စ အပုညံ ပသဝသိ။ တဉ္ဟိ တေ, မောဃပုရိသ, ဘဝိဿတိ ဒီဃရတ္တံ အဟိတာယ ဒုက္ခာယာ''တိ။

အထ ခေါ ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – ''တံ ကိံ မညထ, ဘိက္ခဝေ, အပိ နာယံ အရိဋ္ဌော ဘိက္ခု ဂဒ္ဓဗာဓိပုဗ္ဗော ဥသ္မီကတောပိ ဣမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ''တိ? ''ကိဉ္ဟိ [ကိံ တိ (က.)] သိယာ, ဘန္တေ; နော ဟေတံ, ဘန္တေ''တိ။ ဧဝံ ဝုတ္တေ, အရိဋ္ဌော ဘိက္ခု ဂဒ္ဓဗာဓိပုဗ္ဗော တုဏှီဘူတော မင်္ကုဘူတော ပတ္တက္ခန္ဓော အဓောမုခေါ ပဇ္ဈာယန္တော အပ္ပဋိဘာနော နိသီဒိ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ အရိဋ္ဌံ ဘိက္ခုံ ဂဒ္ဓဗာဓိပုဗ္ဗံ တုဏှီဘူတံ မင်္ကုဘူတံ ပတ္တက္ခန္ဓံ အဓောမုခံ ပဇ္ဈာယန္တံ အပ္ပဋိဘာနံ ဝိဒိတွာ အရိဋ္ဌံ ဘိက္ခုံ ဂဒ္ဓဗာဓိပုဗ္ဗံ ဧတဒဝေါစ – ''ပညာယိဿသိ ခေါ တွံ, မောဃပုရိသ, ဧတေန သကေန ပါပကေန ဒိဋ္ဌိဂတေန။ ဣဓာဟံ ဘိက္ခူ ပဋိပုစ္ဆိဿာမီ''တိ။

၂၃၇. အထ ခေါ ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – ''တုမှေပိ မေ, ဘိက္ခဝေ , ဧဝံ ဓမ္မံ ဒေသိတံ အာဇာနာထ ယထာယံ အရိဋ္ဌော ဘိက္ခု ဂဒ္ဓဗာဓိပုဗ္ဗော အတ္တနာ ဒုဂ္ဂဟိတေန အမှေ စေဝ အဗ္ဘာစိက္ခတိ, အတ္တာနဉ္စ ခနတိ, ဗဟုဉ္စ အပုညံ ပသဝတီ''တိ? ''နော ဟေတံ, ဘန္တေ။ အနေကပရိယာယေန ဟိ နော, ဘန္တေ, အန္တရာယိကာ ဓမ္မာ အန္တရာယိကာ ဝုတ္တာ ဘဂဝတာ; အလဉ္စ ပန တေ ပဋိသေဝတော အန္တရာယာယ။ အပ္ပဿာဒါ ကာမာ ဝုတ္တာ ဘဂဝတာ ဗဟုဒုက္ခာ ဗဟုပါယာသာ, အာဒီနဝေါ ဧတ္ထ ဘိယျော။ အဋ္ဌိကင်္ကလူပမာ ကာမာ ဝုတ္တာ ဘဂဝတာ။ပေ.။ သပ္ပသိရူပမာ ကာမာ ဝုတ္တာ ဘဂဝတာ ဗဟုဒုက္ခာ ဗဟုပါယာသာ , အာဒီနဝေါ ဧတ္ထ ဘိယျော''တိ။ ''သာဓု သာဓု, ဘိက္ခဝေ, သာဓု, ခေါ မေ တုမှေ, ဘိက္ခဝေ, ဧဝံ ဓမ္မံ ဒေသိတံ အာဇာနာထ။ အနေကပရိယာယေန ဟိ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, အန္တရာယိကာ ဓမ္မာ ဝုတ္တာ မယာ, အလဉ္စ ပန တေ ပဋိသေဝတော အန္တရာယာယ။ အပ္ပဿာဒါ ကာမာ ဝုတ္တာ မယာ , ဗဟုဒုက္ခာ ဗဟုပါယာသာ, အာဒီနဝေါ ဧတ္ထ ဘိယျော။ အဋ္ဌိကင်္ကလူပမာ ကာမာ ဝုတ္တာ မယာ။ပေ.။ သပ္ပသိရူပမာ ကာမာ ဝုတ္တာ မယာ, ဗဟုဒုက္ခာ ဗဟုပါယာသာ, အာဒီနဝေါ ဧတ္ထ ဘိယျော။ အထ စ ပနာယံ အရိဋ္ဌော ဘိက္ခု ဂဒ္ဓဗာဓိပုဗ္ဗော အတ္တနာ ဒုဂ္ဂဟိတေန အမှေ စေဝ အဗ္ဘာစိက္ခတိ, အတ္တာနဉ္စ ခနတိ, ဗဟုဉ္စ အပုညံ ပသဝတိ။ တဉ္ဟိ တဿ မောဃပုရိသဿ ဘဝိဿတိ ဒီဃရတ္တံ အဟိတာယ ဒုက္ခာယ။ သော ဝတ, ဘိက္ခဝေ, အညတြေဝ ကာမေဟိ အညတြ ကာမသညာယ အညတြ ကာမဝိတက္ကေဟိ ကာမေ ပဋိသေဝိဿတီတိ – နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတီ''။

၂၃၈. ''ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဧကစ္စေ မောဃပုရိသာ ဓမ္မံ ပရိယာပုဏန္တိ – သုတ္တံ, ဂေယျံ, ဝေယျာကရဏံ, ဂါထံ, ဥဒါနံ, ဣတိဝုတ္တကံ, ဇာတကံ, အဗ္ဘုတဓမ္မံ, ဝေဒလ္လံ။ တေ တံ ဓမ္မံ ပရိယာပုဏိတွာ တေသံ ဓမ္မာနံ ပညာယ အတ္ထံ န ဥပပရိက္ခန္တိ။ တေသံ တေ ဓမ္မာ ပညာယ အတ္ထံ အနုပပရိက္ခတံ န နိဇ္ဈာနံ ခမန္တိ။ တေ ဥပါရမ္ဘာနိသံသာ စေဝ ဓမ္မံ ပရိယာပုဏန္တိ ဣတိဝါဒပ္ပမောက္ခာနိသံသာ စ။ ယဿ စတ္ထာယ ဓမ္မံ ပရိယာပုဏန္တိ တဉ္စဿ အတ္ထံ နာနုဘောန္တိ။ တေသံ တေ ဓမ္မာ ဒုဂ္ဂဟိတာ ဒီဃရတ္တံ အဟိတာယ ဒုက္ခာယ သံဝတ္တန္တိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? ဒုဂ္ဂဟိတတ္တာ, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မာနံ။

“သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ပုရိသော အလဂဒ္ဒတ္ထိကော အလဂဒ္ဒဂဝေသီ အလဂဒ္ဒပရိယေသနံ စရမာနော။ သော ပဿေယျ မဟန္တံ အလဂဒ္ဒံ။ တမေနံ ဘောဂေ တ နင်္ဂုဋ္ဌေ တ ဂဏှေယျ။ တဿ သော အလဂဒ္ဒော ပဋိပရိဝတ္တိတွာ [ပဋိနိဝတ္တိတွာ (သျာ. က.)] ဟတ္ထေ တ ဗာဟာယ တ အညတရသ္မိံ တ အင်္ဂပစ္စင်္ဂေ ဍံသေယျ [ဍသေယျ (သီ. ပီ.)] ။ သော တတောနိဒါနံ မရဏံ တ နိဂစ္ဆေယျ မရဏမတ္တံ တ ဒုက္ခံ။ တံ ကိဿ ဟေတု? ဒုဂ္ဂဟိတတ္တာ, ဘိက္ခဝေ, အလဂဒ္ဒဿ။ ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဣဓေကစ္စေ မောဃပုရိသာ ဓမ္မံ ပရိယာပုဏန္တိ – သုတ္တံ, ဂေယျံ, ဝေယျာကရဏံ, ဂါထံ, ဥဒါနံ, ဣတိဝုတ္တကံ, ဇာတကံ, အဗ္ဘုတဓမ္မံ, ဝေဒလ္လံ။ တေ တံ ဓမ္မံ ပရိယာပုဏိတွာ တေသံ ဓမ္မာနံ ပညာယ အတ္ထံ န ဥပပရိက္ခန္တိ။ တေသံ တေ ဓမ္မာ ပညာယ အတ္ထံ အနုပပရိက္ခတံ န နိဇ္ဈာနံ ခမန္တိ။ တေ ဥပာရမ္ဘာနိသံသာ စေဝ ဓမ္မံ ပရိယာပုဏန္တိ ဣတိဝါဒပ္ပမောက္ခာနိသံသာ စ။ ယဿ စတ္ထာယ ဓမ္မံ ပရိယာပုဏန္တိ တဉ္စဿ အတ္ထံ နာနုဘောန္တိ။ တေသံ တေ ဓမ္မာ ဒုဂ္ဂဟိတာ ဒီဃရတ္တံ အဟိတာယ ဒုက္ခာယ သံဝတ္တန္တိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? ဒုဂ္ဂဟိတတ္တာ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မာနံ။

၂၃၉. “ဣဓ ပန, ဘိက္ခဝေ, ဧကစ္စေ ကုလပုတ္တာ ဓမ္မံ ပရိယာပုဏန္တိ – သုတ္တံ, ဂေယျံ, ဝေယျာကရဏံ, ဂါထံ, ဥဒါနံ, ဣတိဝုတ္တကံ, ဇာတကံ, အဗ္ဘုတဓမ္မံ, ဝေဒလ္လံ။ တေ တံ ဓမ္မံ ပရိယာပုဏိတွာ တေသံ ဓမ္မာနံ ပညာယ အတ္ထံ ဥပပရိက္ခန္တိ။ တေသံ တေ ဓမ္မာ ပညာယ အတ္ထံ ဥပပရိက္ခတံ နိဇ္ဈာနံ ခမန္တိ။ တေ န စေဝ ဥပာရမ္ဘာနိသံသာ ဓမ္မံ ပရိယာပုဏန္တိ န ဣတိဝါဒပ္ပမောက္ခာနိသံသာ စ [န စ ဣတိဝါဒပ္ပမောက္ခာနိသံသာ (?)] ။ ယဿ စတ္ထာယ ဓမ္မံ ပရိယာပုဏန္တိ တဉ္စဿ အတ္ထံ အနုဘောန္တိ။ တေသံ တေ ဓမ္မာ သုဂ္ဂဟိတာ ဒီဃရတ္တံ ဟိတာယ သုခာယ သံဝတ္တန္တိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? သုဂ္ဂဟိတတ္တာ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မာနံ။

“သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ပုရိသော အလဂဒ္ဒတ္ထိကော အလဂဒ္ဒဂဝေသီ အလဂဒ္ဒပရိယေသနံ စရမာနော။ သော ပဿေယျ မဟန္တံ အလဂဒ္ဒံ။ တမေနံ အဇပဒေန ဒဏ္ဍေန သုနိဂ္ဂဟိတံ နိဂ္ဂဏှေယျ။ အဇပဒေန ဒဏ္ဍေန သုနိဂ္ဂဟိတံ နိဂ္ဂဟိတွာ, ဂီဝာယ သုဂ္ဂဟိတံ ဂဏှေယျ။ ကိဉ္စာပိ သော, ဘိက္ခဝေ , အလဂဒ္ဒော တဿ ပုရိသဿ ဟတ္ထံ တ ဗာဟံ တ အညတရံ တ အင်္ဂပစ္စင်္ဂံ ဘောဂေဟိ ပလိဝေဌေယျ, အထ ခေါ သော နေဝ တတောနိဒါနံ မရဏံ တ နိဂစ္ဆေယျ မရဏမတ္တံ တ ဒုက္ခံ။ တံ ကိဿ ဟေတု? သုဂ္ဂဟိတတ္တာ, ဘိက္ခဝေ, အလဂဒ္ဒဿ။ ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဣဓေကစ္စေ ကုလပုတ္တာ ဓမ္မံ ပရိယာပုဏန္တိ – သုတ္တံ, ဂေယျံ, ဝေယျာကရဏံ, ဂါထံ, ဥဒါနံ, ဣတိဝုတ္တကံ, ဇာတကံ, အဗ္ဘုတဓမ္မံ, ဝေဒလ္လံ။ တေ တံ ဓမ္မံ ပရိယာပုဏိတွာ တေသံ ဓမ္မာနံ ပညာယ အတ္ထံ ဥပပရိက္ခန္တိ။ တေသံ တေ ဓမ္မာ ပညာယ အတ္ထံ ဥပပရိက္ခတံ နိဇ္ဈာနံ ခမန္တိ။ တေ န စေဝ ဥပာရမ္ဘာနိသံသာ ဓမ္မံ ပရိယာပုဏန္တိ, န ဣတိဝါဒပ္ပမောက္ခာနိသံသာ စ။ ယဿ စတ္ထာယ ဓမ္မံ ပရိယာပုဏန္တိ, တဉ္စဿ အတ္ထံ အနုဘောန္တိ။ တေသံ တေ ဓမ္မာ သုဂ္ဂဟိတာ ဒီဃရတ္တံ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခာယ သံဝတ္တန္တိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? သုဂ္ဂဟိတတ္တာ, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မာနံ။ တသ္မာတိဟ, ဘိက္ခဝေ, ယဿ မေ ဘာသိတဿ အတ္ထံ အာဇာနေယျာထ, တထာ နံ ဓာရေယျာထ။ ယဿ စ ပန မေ ဘာသိတဿ အတ္ထံ န အာဇာနေယျာထ, အဟံ ဝေါ တတ္ထ ပဋိပုစ္ဆိတဗ္ဗော, ယေ ဝါ ပနာဿု ဝိယတ္တာ ဘိက္ခူ။

၂၄၀. “ကုလ္လူပမံ ဝေါ, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မံ ဒေသေဿာမိ နိတ္ထရဏတ္ထာယ, နော ဂဟဏတ္ထာယ။ တံ သုဏာထ, သာဓုကံ မနသိကရောထ, ဘာသိဿာမီ”တိ။ “ဧဝံ, ဘန္တေ”တိ ခေါ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ပစ္စဿောသုံ။ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ – “သေယျထာပိ , ဘိက္ခဝေ, ပုရိသော အဒ္ဓါနမဂ္ဂပ္ပဋိပန္နော။ သော ပဿေယျ မဟန္တံ ဥဒကဏ္ဏဝံ, ဩရိမံ တီရံ သာသင်္ကံ သပ္ပဋိဘယံ, ပါရိမံ တီရံ ခေမံ အပ္ပဋိဘယံ; န စဿ နာဝါ သန္တာရဏီ ဥတ္တရသေတု ဝါ အပါရာ ပါရံ ဂမနာယ။ တဿ ဧဝမဿ – ‘အယံ ခေါ မဟာဥဒကဏ္ဏဝေါ, ဩရိမံ တီရံ သာသင်္ကံ သပ္ပဋိဘယံ, ပါရိမံ တီရံ ခေမံ အပ္ပဋိဘယံ; နတ္ထိ စ နာဝါ သန္တာရဏီ ဥတ္တရသေတု ဝါ အပါရာ ပါရံ ဂမနာယ။ ယံနူနာဟံ တိဏကဋ္ဌသာခါပလာသံ သံကဍ္ဎိတွာ, ကုလ္လံ ဗန္ဓိတွာ, တံ ကုလ္လံ နိဿာယ ဟတ္ထေဟိ စ ပါဒေဟိ စ ဝါယမမာနော သောတ္ထိနာ ပါရံ ဥတ္တရေယျ’န္တိ။ အထ ခေါ သော, ဘိက္ခဝေ, ပုရိသော တိဏကဋ္ဌသာခါပလာသံ သံကဍ္ဎိတွာ, ကုလ္လံ ဗန္ဓိတွာ တံ ကုလ္လံ နိဿာယ ဟတ္ထေဟိ စ ပါဒေဟိ စ ဝါယမမာနော သောတ္ထိနာ ပါရံ ဥတ္တရေယျ။ တဿ ပုရိသဿ ဥတ္တိဏ္ဏဿ [တိဏ္ဏဿ (ပီ. က.)] ပါရင်္ဂတဿ ဧဝမဿ – ‘ဗဟုကာရော ခေါ မေ အယံ ကုလ္လော; ဣမာဟံ ကုလ္လံ နိဿာယ ဟတ္ထေဟိ စ ပါဒေဟိ စ ဝါယမမာနော သောတ္ထိနာ ပါရံ ဥတ္တိဏ္ဏော။ ယံနူနာဟံ ဣမံ ကုလ္လံ သီသေ ဝါ အာရောပေတွာ ခန္ဓေ ဝါ ဥစ္စာရေတွာ [ဥစ္စာရောပေတွာ (က.)] ယေန ကာမံ ပက္ကမေယျ’န္တိ။ တံ ကိံ

မညာထ, ဘိက္ခဝေ, အပိ နု သော ပုရိသော ဝေံကာရီ တသ္မိံ ကုလ္လေ ကိစ္စကာရီ အဿာ''တိ? ''နော ဟေတံ, ဘန္တေ''။ ''ကထံကာရီ စ သော, ဘိက္ခဝေ, ပုရိသော တသ္မိံ ကုလ္လေ ကိစ္စကာရီ အဿ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, တဿ ပုရိသဿ ဥတ္တိဏ္ဏဿ ပာရင်္ဂတဿ ဧဝမဿ – 'ဗဟုကာရော ခေါ မေ အယံ ကုလ္လော; ဣမာဟံ ကုလ္လံ နိဿာယ ဟတ္ထေဟိ စ ပါဒေဟိ စ ဝါယမမာနော သောတ္ထိနာ ပါရံ ဥတ္တိဏ္ဏော။ ယံနူနာဟံ ဣမံ ကုလ္လံ ထလေ ဝါ ဥဿာဒေတွာ ဥဒကေ ဝါ [ဥဿာရေတွာ (က.)] ဥဒကေ ဝါ ဩပိလာပေတွာ ယေန ကာမံ ပက္ကမေယျ'န္တိ။ ဧဝံကာရီ ခေါ သော, ဘိက္ခဝေ, ပုရိသော တသ္မိံ ကုလ္လေ ကိစ္စကာရီ အဿ။ ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ကုလ္လူပမော မယာ ဓမ္မော ဒေသိတော နိတ္ထရဏတ္ထာယ, နော ဂဟဏတ္ထာယ။ ကုလ္လူပမံ ဝော, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မံ ဒေသိတံ, အာဇာနန္တေဟိ ဓမ္မာပိ ဝေါ ပဟာတဗ္ဗာ ပဂေဝ အဓမ္မာ။

၂၄၁. ''ဆယိမာနိ, ဘိက္ခဝေ, ဒိဋ္ဌိဋ္ဌာနာနိ။ ကတမာနိ ဆ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, အဿုတဝါ ပုထုဇ္ဇနော အရိယာနံ အဒဿာဝီ အရိယဓမ္မဿ အကောဝိဒေါ အရိယဓမ္မေ အဝိနီတော, သပ္ပုရိသာနံ အဒဿာဝီ သပ္ပုရိသဓမ္မဿ အကောဝိဒေါ သပ္ပုရိသဓမ္မေ အဝိနီတော, ရူပံ 'ဧတံ မမ, ဧသောဟမသ္မိ, ဧသော မေ အတ္တာ'တိ သမနုပဿတိ; ဝေဒနံ 'ဧတံ မမ, ဧသောဟမသ္မိ, ဧသော မေ အတ္တာ'တိ သမနုပဿတိ; သညံ 'ဧတံ မမ, ဧသောဟမသ္မိ, ဧသော မေ အတ္တာ'တိ သမနုပဿတိ; သင်္ခါရေ 'ဧတံ မမ, ဧသောဟမသ္မိ, ဧသော မေ အတ္တာ'တိ သမနုပဿတိ; ယမ္ပိ တံ ဒိဋ္ဌံ သုတံ မုတံ ဝိညာတံ ပတ္တံ ပရိယေသိတံ, အနုဝိစရိတံ မနသာ တမ္ပိ 'ဧတံ မမ, ဧသောဟမသ္မိ, ဧသော မေ အတ္တာ'တိ သမနုပဿတိ; ယမ္ပိ တံ ဒိဋ္ဌိဋ္ဌာနံ – သော လောကော သော အတ္တာ, သော ပေစ္စ ဘဝိဿာမိ နိစ္စော ဓုဝေါ သဿတော အဝိပရိဏာမဓမ္မော , သဿတိသမံ တထေဝ ဌဿာမီတိ – တမ္ပိ 'ဧတံ မမ, ဧသောဟမသ္မိ, ဧသော မေ အတ္တာ'တိ သမနုပဿတိ။ သုတဝါ စ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, အရိယသာဝကော အရိယာနံ ဒဿာဝီ အရိယဓမ္မဿ ကောဝိဒေါ အရိယဓမ္မေ သုဝိနီတော, သပ္ပုရိသာနံ ဒဿာဝီ သပ္ပုရိသဓမ္မဿ ကောဝိဒေါ သပ္ပုရိသဓမ္မေ သုဝိနီတော, ရူပံ 'နေတံ မမ, နေသောဟမသ္မိ, န မေသော အတ္တာ'တိ သမနုပဿတိ; ဝေဒနံ 'နေတံ မမ, နေသောဟမသ္မိ, န မေသော အတ္တာ'တိ သမနုပဿတိ; သညံ 'နေတံ မမ, နေသောဟမသ္မိ, န မေသော အတ္တာ'တိ သမနုပဿတိ; သင်္ခါရေ 'နေတံ မမ, နေသောဟမသ္မိ, န မေသော အတ္တာ'တိ သမနုပဿတိ; ယမ္ပိ တံ ဒိဋ္ဌံ သုတံ မုတံ ဝိညာတံ ပတ္တံ ပရိယေသိတံ, အနုဝိစရိတံ မနသာ, တမ္ပိ 'နေတံ မမ, နေသောဟမသ္မိ, န မေသော အတ္တာ'တိ သမနုပဿတိ; ယမ္ပိ တံ ဒိဋ္ဌိဋ္ဌာနံ – သော လောကော သော အတ္တာ, သော ပေစ္စ ဘဝိဿာမိ နိစ္စော ဓုဝေါ သဿတော အဝိပရိဏာမဓမ္မော, သဿတိသမံ တထေဝ ဌဿာမီတိ – တမ္ပိ 'နေတံ မမ, နေသောဟမသ္မိ, န မေသော အတ္တာ'တိ သမနုပဿတိ။ သော ဧဝံ သမနုပဿန္တော အသတိ န ပရိတဿတီ''တိ။

၂၄၂. ဧဝံ ဝုတ္တေ, အညတရော ဘိက္ခု ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ''သိယာ နု ခေါ, ဘန္တေ, ဗဟိဒ္ဓါ အသတိ ပရိတဿနာ''တိ? ''သိယာ, ဘိက္ခူ''တိ – ဘဂဝါ အဝေါစ။ ''ဣဓ ဘိက္ခု ဧကစ္စဿ ဧဝံ ဟောတိ – 'အဟု ဝတ မေ, တံ ဝတ မေ နတ္ထိ; သိယာ ဝတ မေ, တံ ဝတာဟံ န လဘာမီ'တိ။ သော သောစတိ ကိလမတိ ပရိဒေဝတိ ဥရတ္တာဠိံ ကန္ဒတိ သမ္မောဟံ အာပဇ္ဇတိ။ ဧဝံ ခေါ, ဘိက္ခု, ဗဟိဒ္ဓါ အသတိ ပရိတဿနာ ဟောတီ''တိ။

''သိယာ ပန, ဘန္တေ, ဗဟိဒ္ဓါ အသတိ အပရိတဿနာ''တိ? ''သိယာ, ဘိက္ခူ''တိ – ဘဂဝါ အဝေါစ။ ''ဣဓ ဘိက္ခု ဧကစ္စဿ န ဧဝံ ဟောတိ – 'အဟု ဝတ မေ, တံ ဝတ မေ နတ္ထိ; သိယာ ဝတ မေ, တံ ဝတာဟံ န လဘာမီ'တိ။ သော န သောစတိ န ကိလမတိ န ပရိဒေဝတိ န ဥရတ္တာဠိံ ကန္ဒတိ န သမ္မောဟံ အာပဇ္ဇတိ။ ဧဝံ ခေါ, ဘိက္ခု, ဗဟိဒ္ဓါ အသတိ အပရိတဿနာ ဟောတီ''တိ။

''သိယာ နု ခေါ, ဘန္တေ, အဇ္ဈတ္တံ အသတိ ပရိတဿနာ''တိ? ''သိယာ, ဘိက္ခူ''တိ – ဘဂဝါ အဝေါစ။ ''ဣဓ, ဘိက္ခု, ဧကစ္စဿ ဧဝံ ဒိဋ္ဌိ ဟောတိ – 'သော လောကော သော အတ္တာ, သော ပေစ္စ ဘဝိဿာမိ နိစ္စော ဓုဝေါ သဿတော အဝိပရိဏာမဓမ္မော, သဿတိသမံ တထေဝ ဌဿာမီ'တိ။ သော သုဏာတိ တထာဂတဿ ဝါ တထာဂတသာဝကဿ ဝါ သဗ္ဗေသံ ဒိဋ္ဌိဋ္ဌာနာဓိဋ္ဌာနပရိယုဋ္ဌာနာဘိနိဝေသာနုသယာနံ သမုဂ္ဃာတာယ သဗ္ဗသင်္ခါရသမထာယ သဗ္ဗူပဓိပဋိနိဿဂ္ဂါယ တဏှာက္ခယာယ ဝိရာဂါယ နိရောဓာယ နိဗ္ဗာနာယ ဓမ္မံ ဒေသေန္တဿ။ တဿ ဧဝံ ဟောတိ – 'ဥစ္ဆိဇ္ဇိဿာမိ နာမဿု, ဝိနဿိဿာမိ နာမဿု, နဿု နာမ ဘဝိဿာမီ'တိ။ သော သောစတိ ကိလမတိ

ပရိဒေဝတိ ဥရတ္တာဠိ ကန္ဒတိ သမ္မောဟံ အာပဇ္ဇတိ။ ဧဝံ ခော, ဘိက္ခု, အဇ္ဈတ္တံ အသတိ ပရိတဿနာ ဟောတီ''တိ။

''သိယာ ပန, ဘန္တေ, အဇ္ဈတ္တံ အသတိ အပရိတဿနာ''တိ? ''သိယာ, ဘိက္ခူ''တိ ဘဂဝါ အဝေါစ။ ''ဣဓ, ဘိက္ခု, ဧကစ္စဿ န ဧဝံ ဒိဋ္ဌိ ဟောတိ – 'သော လောကော သော အတ္တာ, သော ပေစ္စ ဘဝိဿာမိ နိစ္စော ဓုဝေါ သဿတော အဝိပရိဏာမဓမ္မော, သဿတိသမံ တထေဝ ဌဿာမီ'တိ။ သော သုဏာတိ တထာဂတဿ ဝါ တထာဂတသာဝကဿ ဝါ သဗ္ဗေသံ ဒိဋ္ဌိဋ္ဌာနာဓိဋ္ဌာနပရိယုဋ္ဌာနာဘိနိဝေသာနုသယာနံ သမုဂ္ဃာတာယ သဗ္ဗသင်္ခါရသမထာယ သဗ္ဗူပဓိပဋိနိဿဂ္ဂါယ တဏှာက္ခယာယ ဝိရာဂါယ နိရောဓာယ နိဗ္ဗာနာယ ဓမ္မံ ဒေသေန္တဿ။ တဿ န ဧဝံ ဟောတိ – 'ဥစ္ဆိဇ္ဇိဿာမိ နာမဿု, ဝိနဿိဿာမိ နာမဿု, နဿု နာမ ဘဝိဿာမီ'တိ။ သော န သောစတိ န ကိလမတိ န ပရိဒေဝတိ န ဥရတ္တာဠိ ကန္ဒတိ န သမ္မောဟံ အာပဇ္ဇတိ။ ဧဝံ ခော, ဘိက္ခု, အဇ္ဈတ္တံ အသတိ အပရိတဿနာ ဟောတိ''။

၂၄၃. ''တံ [တဉ္စ (က.)] , ဘိက္ခဝေ, ပရိဂ္ဂဟံ ပရိဂ္ဂဏှေယျာထ, ယွာဿ [ယွာဿု (က.)] ပရိဂ္ဂဟော နိစ္စော ဓုဝေါ သဿတော အဝိပရိဏာမဓမ္မော, သဿတိသမံ တထေဝ တိဋ္ဌေယျ။ ပဿထ နော တုမှေ, ဘိက္ခဝေ, တံ ပရိဂ္ဂဟံ ယွာဿ ပရိဂ္ဂဟော နိစ္စော ဓုဝေါ သဿတော အဝိပရိဏာမဓမ္မော, သဿတိသမံ တထေဝ တိဋ္ဌေယျာ''တိ? ''နော ဟေတံ, ဘန္တေ''။ ''သာဓု, ဘိက္ခဝေ။ အဟမ္ပိ ခော တံ, ဘိက္ခဝေ, ပရိဂ္ဂဟံ န သမနုပဿာမိ ယွာဿ ပရိဂ္ဂဟော နိစ္စော ဓုဝေါ သဿတော အဝိပရိဏာမဓမ္မော သဿတိသမံ တထေဝ တိဋ္ဌေယျ။

''တံ, ဘိက္ခဝေ, အတ္တဝါဒုပါဒါနံ ဥပါဒိယေထ, ယံသ [ယဿ (သျာ. က.)] အတ္တဝါဒုပါဒါနံ ဥပါဒိယတော န ဥပ္ပဇ္ဇေယျုံ သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒောမနဿုပါယာသာ။ ပဿထ နော တုမှေ, ဘိက္ခဝေ, တံ အတ္တဝါဒုပါဒါနံ ယံသ အတ္တဝါဒုပါဒါနံ ဥပါဒိယတော န ဥပ္ပဇ္ဇေယျုံ သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒောမနဿုပါယာသာ''တိ? ''နော ဟေတံ, ဘန္တေ''။ ''သာဓု, ဘိက္ခဝေ။ အဟမ္ပိ ခော တံ, ဘိက္ခဝေ, အတ္တဝါဒုပါဒါနံ န သမနုပဿာမိ ယံသ အတ္တဝါဒုပါဒါနံ ဥပါဒိယတော န ဥပ္ပဇ္ဇေယျုံ သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒောမနဿုပါယာသာ။

''တံ, ဘိက္ခဝေ, ဒိဋ္ဌိနိဿယံ နိဿယေထ ယံသ ဒိဋ္ဌိနိဿယံ နိဿယတော န ဥပ္ပဇ္ဇေယျုံ သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒောမနဿုပါယာသာ။ ပဿထ နော တုမှေ, ဘိက္ခဝေ, တံ ဒိဋ္ဌိနိဿယံ ယံသ ဒိဋ္ဌိနိဿယံ နိဿယတော န ဥပ္ပဇ္ဇေယျုံ သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒောမနဿုပါယာသာ''တိ? ''နော ဟေတံ, ဘန္တေ''။ ''သာဓု, ဘိက္ခဝေ။ အဟမ္ပိ ခော တံ, ဘိက္ခဝေ, ဒိဋ္ဌိနိဿယံ န သမနုပဿာမိ ယံသ ဒိဋ္ဌိနိဿယံ နိဿယတော န ဥပ္ပဇ္ဇေယျုံ သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒောမနဿုပါယာသာ''။

၂၄၄. ''အတ္တနိ ဝါ, ဘိက္ခဝေ, သတိ အတ္တနိယံ မေ တိ အဿာ''တိ?

''ဧဝံ, ဘန္တေ''။

''အတ္တနိယေ ဝါ, ဘိက္ခဝေ, သတိ အတ္တာ မေ တိ အဿာ''တိ? ''ဧဝံ, ဘန္တေ''။

''အတ္တနိ စ, ဘိက္ခဝေ, အတ္တနိယေ စ သစ္စတော ထေတတော အနုပလဗ္ဘမာနေ, ယမ္ပိ တံ ဒိဋ္ဌိဋ္ဌာနံ – 'သော လောကော သော အတ္တာ, သော ပေစ္စ ဘဝိဿာမိ နိစ္စော ဓုဝေါ သဿတော အဝိပရိဏာမဓမ္မော, သဿတိသမံ တထေဝ ဌဿာမီ'တိ – နနာယံ [န စ ခေါယံ (က.)], ဘိက္ခဝေ, ကေဝလော ပရိပူရော ဗာလဓမ္မော'''တိ?

''ကိဉှိ နော သိယာ, ဘန္တေ, ကေဝလော ဟိ, ဘန္တေ, ပရိပူရော [ကေဝလော ပရိပူရော (သီ. ပီ.)] ဗာလဓမ္မော''တိ။

''တံ ကိံ မညထ, ဘိက္ခဝေ, ရူပံ နိစ္စံ ဝါ အနိစ္စံ ဝါ''တိ?

“အနိစ္စံ, ဘန္တေ” ။

“ယံ ပနာနိစ္စံ, ဒုက္ခံ တ တံ သုခံ တ”တိ?

“ဒုက္ခံ, ဘန္တေ”။

“ယံ ပနာနိစ္စံ ဒုက္ခံ ဝိပရိဏာမဓမ္မံ, ကလ္လံ နု တံ သမနုပဿိတုံ – ဧတံ မမ, ဧသောဟမသ္မိ, ဧသော မေ အတ္တာ”တိ?

“နော ဟေတံ, ဘန္တေ”။

“တံ ကိံ မညထ, ဘိက္ခဝေ, ဝေဒနာ။ပေ.။ သညာ။ သင်္ခါရာ။ ဝိညာဏံ နိစ္စံ တ အနိစ္စံ တ”တိ?

“အနိစ္စံ, ဘန္တေ”။

“ယံ ပနာနိစ္စံ, ဒုက္ခံ တ တံ သုခံ တ”တိ?

“ဒုက္ခံ, ဘန္တေ”။

“ယံ ပနာနိစ္စံ ဒုက္ခံ ဝိပရိဏာမဓမ္မံ, ကလ္လံ နု တံ သမနုပဿိတုံ – ဧတံ မမ, ဧသောဟမသ္မိ, ဧသော မေ အတ္တာ”တိ?

“နော ဟေတံ, ဘန္တေ”။

“တသ္မာတိဟ, ဘိက္ခဝေ, ယံ ကိဉ္စိ ရူပံ အတီတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နံ, အဇ္ဈတ္တံ တ ဗဟိဒ္ဓါ တ , ဩဠာရိကံ တ သုခုမံ တ, ဟီနံ တ ပဏီတံ တ, ယံ ဒူရေ သန္တိကေ တ, သဗ္ဗံ ရူပံ ‘နေတံ မမ, နေသောဟမသ္မိ, န မေသော အတ္တာ’တိ – ဧဝမေတံ ယထာဘူတံ သမ္မပ္ပညာယ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ယာ ကာစိ ဝေဒနာ။ပေ.။ ယာ ကာစိ သညာ။ ယေ ကေစိ သင်္ခါရာ။ ယံ ကိဉ္စိ ဝိညာဏံ အတီတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နံ, အဇ္ဈတ္တံ တ ဗဟိဒ္ဓါ တ, ဩဠာရိကံ တ သုခုမံ တ, ဟီနံ တ ပဏီတံ တ, ယံ ဒူရေ သန္တိကေ တ, သဗ္ဗံ ဝိညာဏံ ‘နေတံ မမ, နေသောဟမသ္မိ, န မေသော အတ္တာ’တိ – ဧဝမေတံ ယထာဘူတံ သမ္မပ္ပညာယ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ”။

၂၄၅. “ဧဝံ ပဿံ, ဘိက္ခဝေ, သုတတ အရိယသာဝကော ရူပသ္မိံ နိဗ္ဗိန္ဒတိ, ဝေဒနာယ နိဗ္ဗိန္ဒတိ, သညာယ နိဗ္ဗိန္ဒတိ, သင်္ခါရေသု နိဗ္ဗိန္ဒတိ, ဝိညာဏသ္မိံ နိဗ္ဗိန္ဒတိ, နိဗ္ဗိဒာ ဝိရဇ္ဇတိ [နိဗ္ဗိန္ဒံ ဝိရဇ္ဇတိ (သီ. သျာ. ပီ.)] , ဝိရာဂါ ဝိမုစ္စတိ , ဝိမုတ္တသ္မိံ ဝိမုတ္တမိတိ ဉာဏံ ဟောတိ။ ‘ခီဏာ ဇာတိ, ဝုသိတံ ဗြဟ္မစရိယံ, ကတံ ကရဏီယံ, နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာ’တိ ပဇာနာတိ။ အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဥက္ခိတ္တပလိဃော ဣတိပိ, သံကိဏ္ဏပရိက္ခော ဣတိပိ, အဗ္ဗူဠှေသိကော ဣတိပိ, နိရဂ္ဂဠော ဣတိပိ, အရိယော ပန္နဒ္ဓဇော ပန္နဘာရော ဝိသံယုတ္တော ဣတိပိ။

“ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဥက္ခိတ္တပလိဃော ဟောတိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော အဝိဇ္ဇာ ပဟီနာ ဟောတိ, ဥစ္ဆိန္နမူလာ တာလာဝတ္ထုကတာ အနဘာဝံကတာ, အာယတိံ အနုပ္ပာဒဓမ္မာ။ ဧဝံ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဥက္ခိတ္တပလိဃော ဟောတိ။

“ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သံကိဏ္ဏပရိက္ခော ဟောတိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော ပောနောဗ္ဘဝိကော ဇာတိသံသာရော ပဟီနော ဟောတိ, ဥစ္ဆိန္နမူလော တာလာဝတ္ထုကတော အနဘာဝံကတော, အာယတိံ အနုပ္ပာဒဓမ္မော။ ဧဝံ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သံကိဏ္ဏပရိက္ခော ဟောတိ။

“ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အဗ္ဗုဠ္ဟေသိကော ဟောတိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော တဏှာ ပဟီနာ ဟောတိ, ဥစ္ဆိန္နမူလာ တာလာဝတ္ထုကတာ အနဘာဝံကတာ, အာယတိံ အနုပ္ပာဒဓမ္မာ။ ဧဝံ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အဗ္ဗုဠ္ဟေသိကော ဟောတိ။

“ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု နိရဂ္ဂဠော ဟောတိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော ပဉ္စ ဩရမ္ဘာဂိယာနိ သံယောဇနာနိ ပဟီနာနိ ဟောန္တိ, ဥစ္ဆိန္နမူလာနိ တာလာဝတ္ထုကတာနိ အနဘာဝံကတာနိ, အာယတိံ အနုပ္ပာဒဓမ္မာနိ ။ ဧဝံ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု နိရဂ္ဂဠော ဟောတိ။

“ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အရိယော ပန္နဒ္ဓဇော ပန္နဘာရော ဝိသံယုတ္တော ဟောတိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော အသ္မိမာနော ပဟီနော ဟောတိ, ဥစ္ဆိန္နမူလော တာလာဝတ္ထုကတော အနဘာဝံကတော , အာယတိံ အနုပ္ပာဒဓမ္မော ။ ဧဝံ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အရိယော ပန္နဒ္ဓဇော ပန္နဘာရော ဝိသံယုတ္တော ဟောတိ။

၂၄၆. “ဧဝံ ဝိမုတ္တစိတ္တံ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုံ သဣန္ဒာ ဒေဝါ သဗြဟ္မကာ သပဇာပတိကာ အန္ဝေသံ နာဓိဂစ္ဆန္တိ – ‘ဣဒံ နိဿိတံ တထာဂတဿ ဝိညာဏ’န္တိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? ဒိဋ္ဌေဝါဟံ, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မေ တထာဂတံ အနနုဝိဇ္ဇောတိ ဝဒါမိ။ ဧဝံဝါဒိံ ခော မံ, ဘိက္ခဝေ, ဧဝမက္ခာယိံ ဧကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ အသတာ တုစ္ဆာ မုသာ အဘူတေန အဗ္ဘာစိက္ခန္တိ – ‘ဝေနယိကော သမဏော ဂေါတမော, သတော သတ္တဿ ဥစ္ဆေဒံ ဝိနာသံ ဝိဘဝံ ပညာပေတီ’တိ။ ယထာ စာဟံ န, ဘိက္ခဝေ [ဘိက္ခဝေ န (သီ. သျာ. ပီ.)] , ယထာ စာဟံ န ဝဒါမိ, တထာ မံ တေ ဘောန္တော သမဏဗြာဟ္မဏာ အသတာ တုစ္ဆာ မုသာ အဘူတေန အဗ္ဘာစိက္ခန္တိ – ‘ဝေနယိကော သမဏော ဂေါတမော, သတော သတ္တဿ ဥစ္ဆေဒံ ဝိနာသံ ဝိဘဝံ ပညာပေတီ’တိ။ ပုဗ္ဗေ စာဟံ ဘိက္ခဝေ, ဧတရဟိ စ ဒုက္ခဉ္စေဝ ပညာပေမိ, ဒုက္ခဿ စ နိရောဓံ။ တတြ စေ, ဘိက္ခဝေ, ပရေ တထာဂတံ အက္ကောသန္တိ ပရိဘာသန္တိ ရောသေန္တိ ဝိဟေသေန္တိ, တတြ, ဘိက္ခဝေ, တထာဂတဿ န ဟောတိ အာဃာတော န အပ္ပစ္စယော န စေတသော အနဘိရဒ္ဓိ။

“တတြ စေ, ဘိက္ခဝေ, ပရေ တထာဂတံ သက္ကရောန္တိ ဂရုံ ကရောန္တိ မာနေန္တိ ပူဇေန္တိ, တတြ, ဘိက္ခဝေ, တထာဂတဿ န ဟောတိ အာနန္ဒော န သောမနဿံ န စေတသော ဥပ္ပိလာဝိတတ္တံ။ တတြ စေ, ဘိက္ခဝေ , ပရေ တထာဂတံ သက္ကရောန္တိ ဂရုံ ကရောန္တိ မာနေန္တိ ပူဇေန္တိ, တတြ, ဘိက္ခဝေ, တထာဂတဿ ဧဝံ ဟောတိ – ‘ယံ ခော ဣဒံ ပုဗ္ဗေ ပရိညာတံ တတ္ထ မေ ဧဝရူပါ ကာရာ [သက္ကာရာ (က.)] ကရီယန္တီ’တိ။ တသ္မာတိဟ, ဘိက္ခဝေ, တုမှေ စေပိ ပရေ အက္ကောသေယျုံ ပရိဘာသေယျုံ ရောသေယျုံ ဝိဟေသေယျုံ, တတြ တုမှေဟိ န အာဃာတော န အပ္ပစ္စယော န စေတသော အနဘိရဒ္ဓိ ကရဏီယာ။ တသ္မာတိဟ, ဘိက္ခဝေ, တုမှေ စေပိ ပရေ သက္ကရေယျုံ ဂရုံ ကရေယျုံ မာနေယျုံ ပူဇေယျုံ, တတြ တုမှေဟိ န အာနန္ဒော န သောမနဿံ န စေတသော ဥပ္ပိလာဝိတတ္တံ ကရဏီယံ။ တသ္မာတိဟ, ဘိက္ခဝေ, တုမှေ စေပိ ပရေ သက္ကရေယျုံ ဂရုံ ကရေယျုံ မာနေယျုံ ပူဇေယျုံ, တတြ တုမှာကံ ဧဝမဿ – ‘ယံ ခော ဣဒံ ပုဗ္ဗေ ပရိညာတံ, တတ္ထ မေ [တတ္ထ နော (က.) တတ္ထ + ဣမေတိ ပဒစ္ဆေဒော] ဧဝရူပါ ကာရာ ကရီယန္တီ’တိ။

၂၄၇. “တသ္မာတိဟ, ဘိက္ခဝေ, ယံ န တုမှာကံ တံ ပဇဟထ; တံ ဝော ပဟီနံ ဒီဃရတ္တံ ဟိတာယ သုခာယ ဘဝိဿတိ။ ကိဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, န တုမှာကံ? ရူပံ, ဘိက္ခဝေ, န တုမှာကံ, တံ ပဇဟထ; တံ ဝော ပဟီနံ ဒီဃရတ္တံ ဟိတာယ သုခာယ ဘဝိဿတိ။ ဝေဒနာ, ဘိက္ခဝေ, န တုမှာကံ, တံ ပဇဟထ; သာ ဝော ပဟီနာ ဒီဃရတ္တံ ဟိတာယ သုခာယ ဘဝိဿတိ။ သညာ, ဘိက္ခဝေ, န တုမှာကံ, တံ ပဇဟထ; သာ ဝော ပဟီနာ ဒီဃရတ္တံ ဟိတာယ သုခာယ ဘဝိဿတိ။ သင်္ခါရာ, ဘိက္ခဝေ, န တုမှာကံ, တေ ပဇဟထ; တေ ဝော ပဟီနာ ဒီဃရတ္တံ ဟိတာယ သုခာယ ဘဝိဿန္တိ။ ဝိညာဏံ, ဘိက္ခဝေ, န တုမှာကံ, တံ ပဇဟထ; တံ ဝော ပဟီနံ ဒီဃရတ္တံ ဟိတာယ သုခာယ ဘဝိဿတိ။ တံ ကိံ မညထ, ဘိက္ခဝေ, ယံ ဣမသ္မိံ ဇေတဝနေ တိဏကဋ္ဌသာခါပလာသံ, တံ ဇနော ဟရေယျ ဝါ ဍဟေယျ ဝါ ယထာပစ္စယံ ဝါ ကရေယျ။ အပိ နု တုမှာကံ ဧဝမဿ – ‘အမှေ ဇနော ဟရတိ ဝါ ဍဟတိ ဝါ ယထာပစ္စယံ ဝါ ကရောတီ’တိ? “နော ဟေတံ, ဘန္တေ”။ “တံ ကိဿ ဟေတု”? “န ဟိ နော ဧတံ, ဘန္တေ, အတ္တာ ဝါ အတ္တနိယံ ဝါ”တိ။ “ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, ယံ န တုမှာကံ တံ ပဇဟထ; တံ ဝော ပဟီနံ ဒီဃရတ္တံ ဟိတာယ သုခာယ ဘဝိဿတိ။ ကိဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, န တုမှာကံ? ရူပံ, ဘိက္ခဝေ, န တုမှာကံ, တံ ပဇဟထ; တံ ဝော ပဟီနံ ဒီဃရတ္တံ ဟိတာယ သုခာယ ဘဝိ

သ္သတိ။ ဝေဒနာ, ဘိက္ခဝေ။ပေ.။ သညာ, ဘိက္ခဝေ။ သင်္ခါရာ, ဘိက္ခဝေ။ပေ.။ ဝိညာဏံ, ဘိက္ခဝေ, န တုမှာကံ, တံ ပဇဟထ; တံ ဝေါ ပဟီနံ ဒီဃရတ္တံ ဟိတာယ သုခါယ ဘဝိဿတိ။

၂၄၈. ''ဧဝံ သွာက္ခာတော, ဘိက္ခဝေ, မယာ ဓမ္မော ဥတ္တာနော ဝိဝဋော ပကာသိတော ဆိန္နပိလောတိကော။ ဧဝံ သွာက္ခာတေ, ဘိက္ခဝေ, မယာ ဓမ္မေ ဥတ္တာနေ ဝိဝဋေ ပကာသိတေ ဆိန္နပိလောတိကေ ယေ တေ ဘိက္ခူ အရဟန္တော ခီဏာသဝါ ဝုသိတဝန္တော ကတကရဏီယာ ဩဟိတဘာရာ အနုပ္ပတ္တသဒတ္ထာ ပရိက္ခီဏဘဝသံယောဇနာ သမ္မဒညာ ဝိမုတ္တာ, ဝဋ္ဋံ တေသံ နတ္ထိ ပညာပနာယ။ ဧဝံ သွာက္ခာတော, ဘိက္ခဝေ, မယာ ဓမ္မော ဥတ္တာနော ဝိဝဋော ပကာသိတော ဆိန္နပိလောတိကော။ ဧဝံ သွာက္ခာတေ, ဘိက္ခဝေ, မယာ ဓမ္မေ ဥတ္တာနေ ဝိဝဋေ ပကာသိတေ ဆိန္နပိလောတိကေ ယေသံ ဘိက္ခူနံ ပဉ္စောရမ္ဘာဂိယာနိ သံယောဇနာနိ ပဟီနာနိ, သဗ္ဗေ တေ ဩပပါတိကာ, တတ္ထ ပရိနိဗ္ဗာယိနော, အနာဝတ္တိဓမ္မာ တသ္မာ လောကာ။ ဧဝံ သွာက္ခာတော, ဘိက္ခဝေ, မယာ ဓမ္မော ဥတ္တာနော ဝိဝဋော ပကာသိတော ဆိန္နပိလောတိကော။ ဧဝံ သွာက္ခာတေ, ဘိက္ခဝေ, မယာ ဓမ္မေ ဥတ္တာနေ ဝိဝဋေ ပကာသိတေ ဆိန္နပိလောတိကေ ယေသံ ဘိက္ခူနံ တီဏိ သံယောဇနာနိ ပဟီနာနိ, ရာဂဒောသမောဟာ တနုဘူတာ, သဗ္ဗေ တေ သကဒာဂါမိနော, သကိဒေဝ ဣမံ လောကံ အာဂန္တွာ ဒုက္ခဿန္တံ ကရိဿန္တိ။ ဧဝံ သွာက္ခာတော, ဘိက္ခဝေ, မယာ ဓမ္မော ဥတ္တာနော ဝိဝဋော ပကာသိတော ဆိန္နပိလောတိကော။ ဧဝံ သွာက္ခာတေ, ဘိက္ခဝေ, မယာ ဓမ္မေ ဥတ္တာနေ ဝိဝဋေ ပကာသိတေ ဆိန္နပိလောတိကေ ယေသံ ဘိက္ခူနံ တီဏိ သံယောဇနာနိ ပဟီနာနိ, သဗ္ဗေ တေ သောတာပန္နာ, အဝိနိပါတဓမ္မာ, နိယတာ သမ္ဗောဓိပရာယနာ။ ဧဝံ သွာက္ခာတော, ဘိက္ခဝေ, မယာ ဓမ္မော ဥတ္တာနော ဝိဝဋော ပကာသိတော ဆိန္နပိလောတိကော။ ဧဝံ သွာက္ခာတေ, ဘိက္ခဝေ, မယာ ဓမ္မေ ဥတ္တာနေ ဝိဝဋေ ပကာသိတေ ဆိန္နပိလောတိကေ ယေ တေ ဘိက္ခူ ဓမ္မာနုသာရိနော သဒ္ဓာနုသာရိနော သဗ္ဗေ တေ သမ္ဗောဓိပရာယနာ။ ဧဝံ သွာက္ခာတော, ဘိက္ခဝေ, မယာ ဓမ္မော ဥတ္တာနော ဝိဝဋော ပကာသိတော ဆိန္နပိလောတိကော။ ဧဝံ သွာက္ခာတေ, ဘိက္ခဝေ, မယာ ဓမ္မေ ဥတ္တာနေ ဝိဝဋေ ပကာသိတေ ဆိန္နပိလောတိကေ ယေသံ မယိ သဒ္ဓာမတ္တံ ပေမမတ္တံ သဗ္ဗေ တေ သဂ္ဂပရာယနာ''တိ။

ဣဒမဝေါစ ဘဂဝါ။ အတ္တမနာ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ဘာသိတံ အဘိနန္ဒုန္တိ။

အလဂဒ္ဒူပမသုတ္တံ နိဋ္ဌိတံ ဒုတိယံ။

၃. ဝမ္မိကသုတ္တံ

၂၄၉. ဧဝံ မေ သုတံ – ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ဇေတဝနေ အနာထပိဏ္ဍိကဿ အာရာမေ။ တေန ခေါ ပန သမယေန အာယသ္မာ ကုမာရကဿပေါ အန္ဓဝနေ ဝိဟရတိ။ အထ ခေါ အညတရာ ဒေဝတာ အဘိက္ကန္တာယ ရတ္တိယာ အဘိက္ကန္တဝဏ္ဏာ ကေဝလကပ္ပံ အန္ဓဝနံ ဩဘာသေတွာ ယေနာယသ္မာ ကုမာရကဿပေါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဧကမန္တံ အဋ္ဌာသိ။ ဧကမန္တံ ဌိတာ ခေါ သာ ဒေဝတာ အာယသ္မန္တံ ကုမာရကဿပံ ဧတဒဝေါစ –

''ဘိက္ခု ဘိက္ခု, အယံ ဝမ္မိကော [ဝမ္မီကော (ကတ္ထစိ) သက္ကတာနုရူပံ] ရတ္တိံ ဓူမာယတိ, ဒိဝါ ပဇ္ဇလတိ။ ဗြာဟ္မဏော ဧဝမာဟ – 'အဘိက္ခဏ, သုမေဓ, သတ္ထံ အာဒာယာ'တိ။ အဘိက္ခဏန္တော သုမေဓော သတ္ထံ အာဒာယ အဒ္ဒသ လင်္ဂိံ 'လင်္ဂီ, ဘဒန္တေ'တိ။ ဗြာဟ္မဏော ဧဝမာဟ – 'ဥက္ခိပ လင်္ဂိံ; အဘိက္ခဏ, သုမေဓ, သတ္ထံ အာဒာယာ'တိ။ အဘိက္ခဏန္တော သုမေဓော သတ္ထံ အာဒာယ အဒ္ဒသ ဥဒ္ဓုမာယိကံ။ 'ဥဒ္ဓုမာယိကာ, ဘဒန္တေ'တိ။ ဗြာဟ္မဏော ဧဝမာဟ – 'ဥက္ခိပ ဥဒ္ဓုမာယိကံ; အဘိက္ခဏ, သုမေဓ, သတ္ထံ အာဒာယာ'တိ။ အဘိက္ခဏန္တော သုမေဓော သတ္ထံ အာဒာယ အဒ္ဒသ ဒွိဓာပထံ။ 'ဒွိဓာပထော, ဘဒန္တေ'တိ။ ဗြာဟ္မဏော ဧဝမာဟ – 'ဥက္ခိပ ဒွိဓာပထံ; အဘိက္ခဏ, သုမေဓ, သတ္ထံ အာဒာယာ'တိ။ အဘိက္ခဏန္တော သုမေဓော သတ္ထံ အာဒာယ အဒ္ဒသ စင်္ဂဝါရံ [ပင်္ကဝါရံ (သျာ.), စင်္ကဝါရံ (က.)]။ 'စင်္ဂဝါရော, ဘဒန္တေ'တိ။ ဗြာဟ္မဏော ဧဝမာဟ – 'ဥက္ခိပ စင်္ဂဝါရံ; အဘိက္ခဏ, သုမေဓ, သတ္ထံ အာဒာယာ'တိ။ အဘိက္ခဏန္တော သုမေဓော သတ္ထံ အာဒာယ အဒ္ဒသ ကုမ္မံ။ 'ကုမ္မော, ဘဒန္တေ'တိ။ ဗြာဟ္မဏော ဧဝမာဟ – 'ဥက္ခိပ ကုမ္မံ; အဘိက္ခဏ, သုမေဓ, သတ္ထံ အာဒာယာ'တိ။ အဘိက္ခဏန္တော သုမေဓော သတ္ထံ အာဒာယ အဒ္ဒသ အသိသူနံ။ 'အသိသူနာ, ဘဒန္တေ'တိ။ ဗြာဟ္မဏော ဧဝမာဟ – 'ဥက္ခိပ အသိသူနံ; အဘိက္ခဏ

ခဏ, သုမေဓ, သတ္တံ အာဒာယာ’တိ။ အဘိက္ခဏန္တော သုမေဓော သတ္တံ အာဒာယ အဒ္ဒသ မံသပေသိံ။ ‘မံသပေသိ, ဘဒန္တေ’တိ။ ဗြာဟ္မဏော ဧဝမာဟ – ‘ဥက္ခိပ မံသပေသိံ; အဘိက္ခဏ, သုမေဓ, သတ္တံ အာဒာယာ’တိ။ အဘိက္ခဏန္တော သုမေဓော သတ္တံ အာဒာယ အဒ္ဒသ နာဂံ။ ‘နာဂေ, ဘဒန္တေ’တိ။ ဗြာဟ္မဏော ဧဝမာဟ – ‘တိဋ္ဌတု နာဂေ, မာ နာဂံ ဃဋ္ဋေသိ; နမော ကရောဟိ နာဂဿာ’”တိ။

“ဣမေ ခော တွံ, ဘိက္ခု, ပဉှေ ဘဂဝန္တံ ဥပသင်္ကမိတွာ ပုစ္ဆေယျာသိ, ယထာ စ တေ ဘဂဝါ ဗျာကရောတိ တထာ နံ ဓာရေယျာသိ။ နာဟံ တံ, ဘိက္ခု, ပဿာမိ သဒေဝကေ လောကေ သမာရကေ သဗြဟ္မကေ သဿမဏဗြာဟ္မဏိယာ ပဇာယ သဒေဝမနုဿာယ, ယော ဣမေသံ ပဉှာနံ ဝေယျာကရဏေန စိတ္တံ အာရာဓေယျ အညတြ တထာဂတေန ဝါ, တထာဂတသာဝကေန ဝါ, ဣတော ဝါ ပန သုတွာ”တိ – ဣဒမဝေါစ သာ ဒေဝတာ။ ဣဒံ ဝတွာ တတ္ထေဝန္တရဓာယိ။

၂၅၀. အထ ခော အာယသ္မာ ကုမာရကဿပော တဿာ ရတ္တိယာ အစ္စယေန ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခော အာယသ္မာ ကုမာရကဿပော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – “ဣမံ, ဘန္တေ, ရတ္တိံ အညတရာ ဒေဝတာ အဘိက္ကန္တာယ ရတ္တိယာ အဘိက္ကန္တဝဏ္ဏာ ကေဝလကပ္ပံ အန္ဓဝနံ ဩဘာသေတွာ ယေနာဟံ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဧကမန္တံ အဋ္ဌာသိ။ ဧကမန္တံ ဌိတာ ခော, ဘန္တေ, သာ ဒေဝတာ မံ ဧတဒဝေါစ – ‘ဘိက္ခု ဘိက္ခု, အယံ ဝမ္မိကော ရတ္တိံ ဓူမာယတိ, ဒိဝါ ပဇ္ဇလတိ’။ ဗြာဟ္မဏော ဧဝမာဟ – ‘အဘိက္ခဏ, သုမေဓ, သတ္တံ အာဒာယာ’တိ။ အဘိက္ခဏန္တော သုမေဓော သတ္တံ အာဒာယ။ ပေ.။ ဣတော ဝါ ပန သုတွာတိ။ ဣဒမဝေါစ, ဘန္တေ, သာ ဒေဝတာ။ ဣဒံ ဝတွာ တတ္ထေဝန္တရဓာယိ။ ‘ကော နု ခော, ဘန္တေ, ဝမ္မိကော, ကာ ရတ္တိံ ဓူမာယနာ, ကာ ဒိဝါ ပဇ္ဇလနာ, ကော ဗြာဟ္မဏော, ကော သုမေဓော, ကိံ သတ္တံ, ကိံ အဘိက္ခဏံ, ကာ လင်္ဂီ, ကာ ဥဒ္ဓုမာယိကာ, ကော ဒွိဓာပထော, ကိံ စင်္ဂဝါရံ, ကော ကုမ္မော, ကာ အသိသူနာ , ကာ မံသပေသိ, ကော နာဂေ’”တိ?

၂၅၁. “‘ဝမ္မိကော’တိ ခော, ဘိက္ခု, ဣမဿေတံ စာတုမဟာဘူတိကဿ [စာတုမ္မဟာဘူတိကဿ (သီ. သျာ. ပီ.)] ကာယဿ အဓိဝစနံ, မာတာပေတ္တိကသမ္ဘဝဿ ဩဒနကုမ္မာသူပစယဿ အနိစ္စုစ္ဆာဒန-ပရိမဒ္ဒနဘေဒန-ဝိဒ္ဓံသန-ဓမ္မဿ။

“ယံ ခော, ဘိက္ခု, ဒိဝါ ကမ္မန္တေ [ကမ္မန္တံ (က.)] အာရဗ္ဘ ရတ္တိံ အနုဝိတက္ကေတိ အနုဝိစာရေတိ – အယံ ရတ္တိံ ဓူမာယနာ။ ယံ ခော, ဘိက္ခု, ရတ္တိံ အနုဝိတက္ကေတွာ အနုဝိစာရေတွာ ဒိဝါ ကမ္မန္တေ ပယောဇေတိ ကာယေန ဝါစာယ ‘မနသာ’ [( ) နတ္ထိ (သီ. သျာ.)] – အယံ ဒိဝါ ပဇ္ဇလနာ။

“‘ဗြာဟ္မဏော’တိ ခော, ဘိက္ခု, တထာဂတဿေတံ အဓိဝစနံ အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။ ‘သုမေဓော’တိ ခော ဘိက္ခု သေက္ခဿေတံ ဘိက္ခုနော အဓိဝစနံ။

“‘သတ္တ’န္တိ ခော, ဘိက္ခု, အရိယာယေတံ ပညာယ အဓိဝစနံ။ ‘အဘိက္ခဏ’န္တိ ခော, ဘိက္ခု, ဝီရိယာရမ္ဘဿေတံ အဓိဝစနံ။

“‘လင်္ဂီ’တိ ခော, ဘိက္ခု, အဝိဇ္ဇာယေတံ အဓိဝစနံ။ ဥက္ခိပ လင်္ဂိံ, ပဇဟ အဝိဇ္ဇံ; အဘိက္ခဏ, သုမေဓ, သတ္တံ အာဒာယာတိ အယမေတဿ အတ္ထော။

“‘ဥဒ္ဓုမာယိကာ’တိ ခော, ဘိက္ခု, ကောဓူပာယာသဿေတံ အဓိဝစနံ။ ဥက္ခိပ ဥဒ္ဓုမာယိကံ, ပဇဟ ကောဓူပာယာသံ; အဘိက္ခဏ, သုမေဓ, သတ္တံ အာဒာယာတိ အယမေတဿ အတ္ထော။

“‘ဒွိဓာပထော’တိ ခော, ဘိက္ခု, ဝိစိကိစ္ဆာယေတံ အဓိဝစနံ။ ဥက္ခိပ ဒွိဓာပထံ, ပဇဟ ဝိစိကိစ္ဆံ; အဘိက္ခဏ, သုမေဓ, သတ္တံ အာဒာယာတိ အယမေတဿ အတ္ထော။

‘‘‘စင္ဂတရ’န္တိ ခေါ, ဘိက္ခ္ဝေ, ပဉ္စန္နေတံ နီဝရဏာနံ အဓိဝစနံ, သေယျထိဒံ – ကာမစ္ဆန္ဒနီဝရဏဿ, ဗျာပာဒနီဝရဏဿ, ထိနမိဒ္ဓနီဝရဏဿ, ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စနီဝရဏဿ, ဝိစိကိစ္ဆာနီဝရဏဿ။ ဥက္ခိပ စင်္ဂတရံ, ပဇဟ ပဉ္စ နီဝရဏေ; အဘိက္ခ္ဂဏ, သုမေဓ, သတ္ထံ အာအာယာတိ အယမေတဿ အတ္ထော။

‘‘‘ကုမ္မော’တိ ခေါ, ဘိက္ခ္ဝေ, ပဉ္စန္နေတံ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာနံ အဓိဝစနံ, သေယျထိဒံ – ရူပုပါဒါနက္ခန္ဓဿ, ဝေဒနုပါဒါနက္ခန္ဓဿ, သညုပါဒါနက္ခန္ဓဿ, သင်္ခါရုပါဒါနက္ခန္ဓဿ, ဝိညာဏုပါဒါနက္ခန္ဓဿ။ ဥက္ခိပ ကုမ္မံ, ပဇဟ ပဉ္စုပါဒါနက္ခန္ဓေ; အဘိက္ခ္ဂဏ, သုမေဓ, သတ္ထံ အာအာယာတိ အယမေတဿ အတ္ထော။

‘‘‘အသိသူနာ’တိ ခေါ, ဘိက္ခ္ဝေ, ပဉ္စန္နေတံ ကာမဂုဏာနံ အဓိဝစနံ – စက္ခုဝိညေယျာနံ ရူပါနံ ဣဋ္ဌာနံ ကန္တာနံ မနာပါနံ ပိယရူပါနံ ကာမူပသံဟိတာနံ ရဇနီယာနံ, သောတဝိညေယျာနံ သဒ္ဒါနံ။ပေ။ ဃာနဝိညေယျာနံ ဂန္ဓာနံ။ပေ။ ဇိဝှာဝိညေယျာနံ ရသာနံ။ပေ။ ကာယဝိညေယျာနံ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာနံ ဣဋ္ဌာနံ ကန္တာနံ မနာပါနံ ပိယရူပါနံ ကာမူပသံဟိတာနံ ရဇနီယာနံ။ ဥက္ခိပ အသိသူနံ, ပဇဟ ပဉ္စ ကာမဂုဏေ; အဘိက္ခ္ဂဏ, သုမေဓ, သတ္ထံ အာအာယာတိ အယမေတဿ အတ္ထော။

‘‘‘မံသပေသီ’တိ ခေါ, ဘိက္ခ္ဝေ, နန္ဒီရာဂဿေတံ အဓိဝစနံ။ ဥက္ခိပ မံသပေသိံ, ပဇဟ နန္ဒီရာဂံ; အဘိက္ခ္ဂဏ, သုမေဓ, သတ္ထံ အာအာယာတိ အယမေတဿ အတ္ထော။

‘‘‘နာဂေါ’တိ ခေါ, ဘိက္ခ္ဝေ, ခီဏာသဝဿေတံ ဘိက္ခုနော အဓိဝစနံ။ တိဋ္ဌတု နာဂေါ, မာ နာဂံ ဃဋ္ဋေသိ; နမော ကရောဟိ နာဂဿာတိ အယမေတဿ အတ္ထော’’တိ။

ဣဒမဝေါစ ဘဂဝါ။ အတ္တမနော အာယသ္မာ ကုမာရကဿပေါ ဘဂဝတော ဘာသိတံ အဘိနန္ဒီတိ။

ဝမ္မိကသုတ္တံ နိဋ္ဌိတံ တတိယံ။

၄. ရထဝိနီတသုတ္တံ

၂၅၂. ဧဝံ မေ သုတံ – ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ရာဇဂဟေ ဝိဟရတိ ဝေဠုဝနေ ကလန္ဒကနိဝါပေ။ အထ ခေါ သမ္ဗဟုလာ ဇာတိဘူမကာ ဘိက္ခူ ဇာတိဘူမိယံ ဝဿံဝုဋ္ဌာ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိံသု; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိံသု။ ဧကမန္တံ နိသိန္နေ ခေါ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ –

‘‘ကော နု ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဇာတိဘူမိယံ ဇာတိဘူမကာနံ ဘိက္ခူနံ သဗြဟ္မစာရီနံ ဧဝံ သမ္ဘာဝိတော – ‘အတ္တနာ စ အပ္ပိစ္ဆော အပ္ပိစ္ဆကထဉ္စ ဘိက္ခူနံ ကတ္တာ, အတ္တနာ စ သန္တုဋ္ဌော သန္တုဋ္ဌိကထဉ္စ ဘိက္ခူနံ ကတ္တာ, အတ္တနာ စ ပဝိဝိတ္တော ပဝိဝေကကထဉ္စ ဘိက္ခူနံ ကတ္တာ, အတ္တနာ စ အသံသဋ္ဌော အသံသဂ္ဂကထဉ္စ ဘိက္ခူနံ ကတ္တာ, အတ္တနာ စ အာရဒ္ဓဝီရိယော ဝီရိယာရမ္ဘကထဉ္စ ဘိက္ခူနံ ကတ္တာ, အတ္တနာ စ သီလသမ္ပန္နော သီလသမ္ပဒာကထဉ္စ ဘိက္ခူနံ ကတ္တာ, အတ္တနာ စ သမာဓိသမ္ပန္နော သမာဓိသမ္ပဒာကထဉ္စ ဘိက္ခူနံ ကတ္တာ, အတ္တနာ စ ပညာသမ္ပန္နော ပညာသမ္ပဒာကထဉ္စ ဘိက္ခူနံ ကတ္တာ, အတ္တနာ စ ဝိမုတ္တိသမ္ပန္နော ဝိမုတ္တိသမ္ပဒာကထဉ္စ ဘိက္ခူနံ ကတ္တာ, အတ္တနာ စ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနသမ္ပန္နော ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနသမ္ပဒာကထဉ္စ ဘိက္ခူနံ ကတ္တာ, ဩဝါဒကော ဝိညာပကော သန္ဒဿကော သမာဒပကော သမုတ္တေဇကော သမ္ပဟံသကော သဗြဟ္မစာရီန’’’န္တိ? ‘‘ပုဏ္ဏော နာမ, ဘန္တေ, အာယသ္မာ မန္တာဏိပုတ္တော ဇာတိဘူမိယံ ဇာတိဘူမကာနံ ဘိက္ခူနံ သဗြဟ္မစာရီနံ ဧဝံ သမ္ဘာဝိတော – ‘အတ္တနာ စ အပ္ပိစ္ဆော အပ္ပိစ္ဆကထဉ္စ ဘိက္ခူနံ ကတ္တာ, အတ္တနာ စ သန္တုဋ္ဌော။ပေ။ ဩဝါဒကော ဝိညာပကော သန္ဒဿကော သမာဒပကော သမုတ္တေဇကော သမ္ပဟံသကော သဗြဟ္မစာရီန’’’န္တိ။

၂၅၃. တေန ခေါ ပန သမယေန အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော ဘဂဝတော အဝိဒူရေ နိသိန္နော ဟောတိ။ အထ ခေါ အာယသ္မတော သာရိပုတ္တဿ ဧတဒဟောသိ – ‘‘လာဘာ အာယသ္မတော ပုဏ္ဏဿ မန္တာဏိပုတ္တဿ, သုလဒ္ဓလာဘာ အာယသ္မတော ပုဏ္ဏဿ မန္တာဏိပုတ္တဿ, ယဿ ဝိညူ သဗြဟ္မစာရီ သတ္ထု သမ္မုခါ အနုမဿ

အနုမဿ ဝဏ္ဏံ ဘာသန္တိ, တဍ္ဎ သတ္ထာ အဗ္ဘနုမောဒတိ။ အပ္ပေဝ နာမ မယမ္ပိ ကဒာစိ ကရဟစိ အာယသ္မတာ ပုဏ္ဏေန မန္တာဏိပုတ္တေန သဒ္ဓိံ သမာဂစ္ဆေယျာမ [သမာဂမံ ဂစ္ဆေယျ (က.)] , အပ္ပေဝ နာမ သိယာ ကောစိ ဒေဝ ကထာသလ္လာပေါ''တိ။

၂၅၄. အထ ခော ဘဂဝါ ရာဇဂဟေ ယထာဘိရန္တံ ဝိဟရိတွာ ယေန သာဝတ္ထိ တေန စာရိကံ ပက္ကာမိ။ အနုပုဗ္ဗေန စာရိကံ စရမာနော ယေန သာဝတ္ထိ တဒဝသရိ။ တတြ သုဒံ ဘဂဝါ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ဇေတဝနေ အနာထပိဏ္ဍိကဿ အာရာမေ။ အဿောသိ ခော အာယသ္မာ ပုဏ္ဏော မန္တာဏိပုတ္တော – ''ဘဂဝါ ကိရ သာဝတ္ထိံ အနုပ္ပတ္တော; သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ဇေတဝနေ အနာထပိဏ္ဍိကဿ အာရာမေ''တိ။

၂၅၅. အထ ခော အာယသ္မာ ပုဏ္ဏော မန္တာဏိပုတ္တော သေနာသနံ သံသာမေတွာ ပတ္တစီဝရမာဒာယ ယေန သာဝတ္ထိ တေန စာရိကံ ပက္ကာမိ။ အနုပုဗ္ဗေန စာရိကံ စရမာနော ယေန သာဝတ္ထိ ဇေတဝနံ အနာထပိဏ္ဍိကဿ အာရာမော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နံ ခော အာယသ္မန္တံ ပုဏ္ဏံ မန္တာဏိပုတ္တံ ဘဂဝါ ဓမ္မိယာ ကထာယ သန္ဒဿေသိ သမာဒပေသိ သမုတ္တေဇေသိ သမ္ပဟံသေသိ။ အထ ခော အာယသ္မာ ပုဏ္ဏော မန္တာဏိပုတ္တော ဘဂဝတာ ဓမ္မိယာ ကထာယ သန္ဒဿိတော သမာဒပိတော သမုတ္တေဇိတော သမ္ပဟံသိတော ဘဂဝတော ဘာသိတံ အဘိနန္ဒိတွာ အနုမောဒိတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ ယေန အန္ဓဝနံ တေနုပသင်္ကမိ ဒိဝါဝိဟာရာယ။

၂၅၆. အထ ခော အညတရော ဘိက္ခု ယေနာယသ္မာ သာရိပုတ္တော တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ အာယသ္မန္တံ သာရိပုတ္တံ ဧတဒဝေါစ – ''ယဿ ခော တွံ, အာဝုသော သာရိပုတ္တ, ပုဏ္ဏဿ နာမ ဘိက္ခုနော မန္တာဏိပုတ္တဿ အဘိဏှံ ကိတ္တယမာနော အဟောသိ, သော ဘဂဝတာ ဓမ္မိယာ ကထာယ သန္ဒဿိတော သမာဒပိတော သမုတ္တေဇိတော သမ္ပဟံသိတော ဘဂဝတော ဘာသိတံ အဘိနန္ဒိတွာ အနုမောဒိတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ ယေန အန္ဓဝနံ တေန ပက္ကန္တော ဒိဝါဝိဟာရာယာ''တိ။

အထ ခော အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော တရမာနရူပေါ နိသီဒနံ အာဒာယ အာယသ္မန္တံ ပုဏ္ဏံ မန္တာဏိပုတ္တံ ပိဋ္ဌိတော ပိဋ္ဌိတော အနုဗန္ဓိ သီသာနုလောကီ။ အထ ခော အာယသ္မာ ပုဏ္ဏော မန္တာဏိပုတ္တော အန္ဓဝနံ အဇ္ဈောဂဟေတွာ အညတရသ္မိံ ရုက္ခမူလေ ဒိဝါဝိဟာရံ နိသီဒိ။ အာယသ္မာပိ ခော သာရိပုတ္တော အန္ဓဝနံ အဇ္ဈောဂဟေတွာ အညတရသ္မိံ ရုက္ခမူလေ ဒိဝါဝိဟာရံ နိသီဒိ။

အထ ခော အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော သာယနှသမယံ ပဋိသလ္လာနာ ဝုဋ္ဌိတော ယေနာယသ္မာ ပုဏ္ဏော မန္တာဏိပုတ္တော တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ အာယသ္မတာ ပုဏ္ဏေန မန္တာဏိပုတ္တေန သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိ။ သမ္မောဒနီယံ ကထံ သာရဏီယံ ဝီတိသာရေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခော အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော အာယသ္မန္တံ ပုဏ္ဏံ မန္တာဏိပုတ္တံ ဧတဒဝေါစ –

၂၅၇. ''ဘဂဝတိ နော, အာဝုသော, ဗြဟ္မစရိယံ ဝုဿတီ''တိ?

''ဧဝမာဝုသော''တိ။

''ကိံ နု ခော, အာဝုသော, သီလဝိသုဒ္ဓတ္ထံ ဘဂဝတိ ဗြဟ္မစရိယံ ဝုဿတီ''တိ?

''နော ဟိဒံ, အာဝုသော''။

''ကိံ ပနာဝုသော, စိတ္တဝိသုဒ္ဓတ္ထံ ဘဂဝတိ ဗြဟ္မစရိယံ ဝုဿတီ''တိ?

''နော ဟိဒံ, အာဝုသော''။

''ကိံ နု ခော, အာဝုသော, ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓတ္ထံ ဘဂဝတိ ဗြဟ္မစရိယံ ဝုဿတီ''တိ?

“နော ဟိဒံ, အာဝုသော”။

“ကိံ ပနာဝုသော, ကင်္ခာဝိတရဏဝိသုဒ္ဓတ္ထံ ဘဂဝတိ ဗ္ရဟ္မစရိယံ ဝုဿတီ”တိ?

“နော ဟိဒံ, အာဝုသော”။

“ကိံ နု ခော, အာဝုသော, မဂ္ဂါမဂ္ဂဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓတ္ထံ ဘဂဝတိ ဗ္ရဟ္မစရိယံ ဝုဿတီ”တိ?

“နော ဟိဒံ, အာဝုသော”။

“ကိံ ပနာဝုသော, ပဋိပဒါဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓတ္ထံ ဘဂဝတိ ဗ္ရဟ္မစရိယံ ဝုဿတီ”တိ?

“နော ဟိဒံ, အာဝုသော”။

“ကိံ နု ခော, အာဝုသော, ဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓတ္ထံ ဘဂဝတိ ဗ္ရဟ္မစရိယံ ဝုဿတီ”တိ?

“နော ဟိဒံ, အာဝုသော”။

“‘ကိံ နု ခော, အာဝုသော, သီလဝိသုဒ္ဓတ္ထံ ဘဂဝတိ ဗ္ရဟ္မစရိယံ ဝုဿတီ’တိ ဣတိ ပုဋ္ဌော သမာနော ‘နော ဟိဒံ, အာဝုသော’တိ ဝဒေသိ။ ‘ကိံ ပနာဝုသော, စိတ္တဝိသုဒ္ဓတ္ထံ ဘဂဝတိ ဗ္ရဟ္မစရိယံ ဝုဿတီ’တိ ဣတိ ပုဋ္ဌော သမာနော ‘နော ဟိဒံ, အာဝုသော’တိ ဝဒေသိ။ ‘ကိံ နု ခော, အာဝုသော, ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓတ္ထံ။ပေ။ ကင်္ခာဝိတရဏဝိသုဒ္ဓတ္ထံ။ပေ။ မဂ္ဂါမဂ္ဂဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓတ္ထံ။ပေ။ ပဋိပဒါဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓတ္ထံ။ပေ။ ကိံ နု ခော, အာဝုသော, ဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓတ္ထံ ဘဂဝတိ ဗ္ရဟ္မစရိယံ ဝုဿတီ’တိ ဣတိ ပုဋ္ဌော သမာနော ‘နော ဟိဒံ အာဝုသော’တိ ဝဒေသိ။ ကိမတ္ထံ စရဟာဝုသော, ဘဂဝတိ ဗ္ရဟ္မစရိယံ ဝုဿတီ”တိ? “အနုပါဒါပရိနိဗ္ဗာနတ္ထံ ခော, အာဝုသော, ဘဂဝတိ ဗ္ရဟ္မစရိယံ ဝုဿတီ”တိ။

“ကိံ နု ခော, အာဝုသော, သီလဝိသုဒ္ဓိ အနုပါဒါပရိနိဗ္ဗာန”န္တိ?

“နော ဟိဒံ, အာဝုသော”။

“ကိံ ပနာဝုသော, စိတ္တဝိသုဒ္ဓိ အနုပါဒါပရိနိဗ္ဗာန”န္တိ?

“နော ဟိဒံ, အာဝုသော”။

“ကိံ နု ခော, အာဝုသော, ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ အနုပါဒါပရိနိဗ္ဗာန”န္တိ?

“နော ဟိဒံ, အာဝုသော”။

“ကိံ ပနာဝုသော ကင်္ခာဝိတရဏဝိသုဒ္ဓိ အနုပါဒါပရိနိဗ္ဗာန”န္တိ ?

“နော ဟိဒံ, အာဝုသော”။

“ကိံ နု ခော, အာဝုသော, မဂ္ဂါမဂ္ဂဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိ အနုပါဒါပရိနိဗ္ဗာန”န္တိ?

“နော ဟိဒံ, အာဝုသော”။

“ကိံ ပနာဝုသော, ပဋိပဒါဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိ အနုပါဒါပရိနိဗ္ဗာန”န္တိ?

“နော ဟိဒံ, အာဝုသော”။

“ကိံ နု ခေါ, အာဝုသော, ဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိ အနုပာဒါပရိနိဗ္ဗာန”န္တိ?

“နော ဟိဒံ , အာဝုသော”။

“ကိံ ပနာဝုသော, အညတြ ဣမေဟိ ဓမ္မေဟိ အနုပာဒါပရိနိဗ္ဗာန”န္တိ?

“နော ဟိဒံ, အာဝုသော”။

“‘ကိံ နု ခေါ, အာဝုသော, သီလဝိသုဒ္ဓိ အနုပာဒါပရိနိဗ္ဗာန’န္တိ ဣတိ ပုဋ္ဌော သမာနော ‘နော ဟိဒံ, အာဝုသော’တိ ဝဒေသိ။ ‘ကိံ ပနာဝုသော, စိတ္တဝိသုဒ္ဓိ အနုပာဒါပရိနိဗ္ဗာန’န္တိ ဣတိ ပုဋ္ဌော သမာနော ‘နော ဟိဒံ, အာဝုသော’တိ ဝဒေသိ။ ‘ကိံ နု ခေါ, အာဝုသော, ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ အနုပာဒါပရိနိဗ္ဗာန’န္တိ။ပေ။ ကင်္ခါဝိတရဏဝိသုဒ္ဓိ။ မဂ္ဂါမဂ္ဂဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိ။ ပဋိပဒါဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိ။ ‘ကိံ နု ခေါ, အာဝုသော, ဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိ အနုပာဒါပရိနိဗ္ဗာန’န္တိ ဣတိ ပုဋ္ဌော သမာနော ‘နော ဟိဒံ, အာဝုသော’တိ ဝဒေသိ။ ‘ကိံ ပနာဝုသော, အညတြ ဣမေဟိ ဓမ္မေဟိ အနုပာဒါပရိနိဗ္ဗာန’န္တိ ဣတိ ပုဋ္ဌော သမာနော ‘နော ဟိဒံ, အာဝုသော’တိ ဝဒေသိ။ ယထာကထံ ပနာဝုသော, ဣမဿ ဘာသိတဿ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော”တိ?

၂၅၈. “သီလဝိသုဒ္ဓိံ စေ, အာဝုသော, ဘဂဝါ အနုပာဒါပရိနိဗ္ဗာနံ ပညပေဿ, သဥပါဒါနံယေဝ သမာနံ အနုပာဒါပရိနိဗ္ဗာနံ ပညပေဿ [ပညာပေဿ (သီ. ဿျာ.) ဧဝမညတ္ထပိ] ။ စိတ္တဝိသုဒ္ဓိံ စေ, အာဝုသော, ဘဂဝါ အနုပာဒါပရိနိဗ္ဗာနံ ပညပေဿ, သဥပါဒါနံယေဝ သမာနံ အနုပာဒါပရိနိဗ္ဗာနံ ပညပေဿ။ ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိံ စေ, အာဝုသော, ဘဂဝါ အနုပာဒါပရိနိဗ္ဗာနံ ပညပေဿ, သဥပါဒါနံယေဝ သမာနံ အနုပာဒါပရိနိဗ္ဗာနံ ပညပေဿ။ ကင်္ခါဝိတရဏဝိသုဒ္ဓိံ စေ, အာဝုသော, ဘဂဝါ အနုပာဒါပရိနိဗ္ဗာနံ ပညပေဿ, သဥပါဒါနံယေဝ သမာနံ အနုပာဒါပရိနိဗ္ဗာနံ ပညပေဿ ။ မဂ္ဂါမဂ္ဂဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိံ စေ, အာဝုသော, ဘဂဝါ အနုပာဒါပရိနိဗ္ဗာနံ ပညပေဿ, သဥပါဒါနံယေဝ သမာနံ အနုပာဒါပရိနိဗ္ဗာနံ ပညပေဿ။ ပဋိပဒါဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိံ စေ, အာဝုသော, ဘဂဝါ အနုပာဒါပရိနိဗ္ဗာနံ ပညပေဿ, သဥပါဒါနံယေဝ သမာနံ အနုပာဒါပရိနိဗ္ဗာနံ ပညပေဿ။ ဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိံ စေ, အာဝုသော, ဘဂဝါ အနုပာဒါပရိနိဗ္ဗာနံ ပညပေဿ, သဥပါဒါနံယေဝ သမာနံ အနုပာဒါပရိနိဗ္ဗာနံ ပညပေဿ။ အညတြ စေ, အာဝုသော, ဣမေဟိ ဓမ္မေဟိ အနုပာဒါပရိနိဗ္ဗာနံ အဘဝိဿ, ပုထုဇ္ဇနော ပရိနိဗ္ဗာယေယျ။ ပုထုဇ္ဇနော ဟိ, အာဝုသော, အညတြ ဣမေဟိ ဓမ္မေဟိ။ တေန ဟာဝုသော, ဥပမံ တေ ကရိဿာမိ; ဥပမာယပိဓေကစ္စေ ဝိညူ ပုရိသာ ဘာသိတဿ အတ္ထံ အာဇာနန္တိ။

၂၅၉. “သေယျထာပိ, အာဝုသော, ရညော ပသေနဒိဿ ကောသလဿ သာဝတ္ထိယံ ပဋိဝသန္တဿ သာကေတေ ကိဉ္စိဒေဝ အစ္စာယိကံ ကရဏီယံ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ။ တဿ အန္တရာ စ သာဝတ္ထိံ အန္တရာ စ သာကေတံ သတ္တ ရထဝိနီတာနိ ဥပဋ္ဌပေယျုံ။ အထ ခေါ, အာဝုသော, ရာဇာ ပသေနဒိ ကောသလော သာဝတ္ထိယာ နိက္ခမိတွာ အန္တေပုရဒွါရာ ပဌမံ ရထဝိနီတံ အဘိရုဟေယျ, ပဌမေန ရထဝိနီတေန ဒုတိယံ ရထဝိနီတံ ပာပုဏေယျ, ပဌမံ ရထဝိနီတံ ဝိဿဇ္ဇေယျ ဒုတိယံ ရထဝိနီတံ အဘိရုဟေယျ။ ဒုတိယေန ရထဝိနီတေန တတိယံ ရထဝိနီတံ ပာပုဏေယျ, ဒုတိယံ ရထဝိနီတံ ဝိဿဇ္ဇေယျ, တတိယံ ရထဝိနီတံ အဘိရုဟေယျ။ တတိယေန ရထဝိနီတေန စတုတ္ထံ ရထဝိနီတံ ပာပုဏေယျ, တတိယံ ရထဝိနီတံ ဝိဿဇ္ဇေယျ, စတုတ္ထံ ရထဝိနီတံ အဘိရုဟေယျ။ စတုတ္ထေန ရထဝိနီတေန ပဉ္စမံ ရထဝိနီတံ ပာပုဏေယျ, စတုတ္ထံ ရထဝိနီတံ ဝိဿဇ္ဇေယျ, ပဉ္စမံ ရထဝိနီတံ အဘိရုဟေယျ။ ပဉ္စမေန ရထဝိနီတေန ဆဋ္ဌံ ရထဝိနီတံ ပာပုဏေယျ, ပဉ္စမံ ရထဝိနီတံ ဝိဿဇ္ဇေယျ, ဆဋ္ဌံ ရထဝိနီတံ အဘိရုဟေယျ။ ဆဋ္ဌေန ရထဝိနီတေန သတ္တမံ ရထဝိနီတံ ပာပုဏေယျ, ဆဋ္ဌံ ရထဝိနီတံ ဝိဿဇ္ဇေယျ, သတ္တမံ ရထဝိနီတံ အဘိရုဟေယျ။ သတ္တမေန ရထဝိနီတေန သာကေတံ အနုပာပုဏေယျ အန္တေပုရဒွါရံ။ တမေနံ အန္တေပုရဒွါရဂတံ သမာနံ မိတ္တာမစ္စာ ဉာတိသာလောဟိတာ ဧဝံ ပုစ္ဆေယျုံ – ‘ဣမိနာ တွံ, မဟာရာဇ, ရထဝိနီတေန သာဝတ္ထိယာ သာကေတံ အနုပ္ပတ္တော အန္တေပုရဒွါရ’န္တိ ? ကထံ ဗျာကရမာနော နု ခေါ, အာဝုသော, ရာဇာ ပသေနဒိ ကောသလော သမ္မာ ဗျာကရမာနော ဗျာကရေယျာ”တိ?

“ဧဝံ ဗ္ယာကရမာနော ခေါ, အာဝုသော, ရာဇာ ပသေနဒိ ကောသလော သမ္မာ ဗျာကရမာနော ဗျာကရေယျ – ‘ဣမံ ခေါ မေ သာဝတ္ထိယံ ပဋိဝသန္တဿ သာကေတေ ကိဉ္စိဒေဝ အစ္စာယိကံ ကရဏီယံ ဥပ္ပဇ္ဇိ [ဥပ္ပဇ္ဇတိ (က.)] ။ တဿ မေ အန္တရာ စ သာဝတ္ထိံ အန္တရာ စ သာကေတံ သတ္တ ရထဝိနီတာနိ ဥပဋ္ဌပေသုံ။ အထ ခွါဟံ သာဝတ္ထိယာ နိက္ခမိတွာ အန္တေပုရဒွါရေ ပဌမံ ရထဝိနီတံ အဘိရုဟိံ။ ပဌမေန ရထဝိနီတေန ဒုတိယံ ရထဝိနီတံ ပာပုဏိံ, ပဌမံ ရထဝိနီတံ ဝိဿဇ္ဇိံ ဒုတိယံ ရထဝိနီတံ အဘိရုဟိံ။ ဒုတိယေန ရထဝိနီတေန တတိယံ ရထဝိနီတံ ပာပုဏိံ, ဒုတိယံ ရထဝိနီတံ ဝိဿဇ္ဇိံ, တတိယံ ရထဝိနီတံ အဘိရုဟိံ။ တတိယေန ရထဝိနီတေန စတုတ္ထံ ရထဝိနီတံ ပာပုဏိံ, တတိယံ ရထဝိနီတံ ဝိဿဇ္ဇိံ, စတုတ္ထံ ရထဝိနီတံ အဘိရုဟိံ။ စတုတ္ထေန ရထဝိနီတေန ပဉ္စမံ ရထဝိနီတံ ပာပုဏိံ, စတုတ္ထံ ရထဝိနီတံ ဝိဿဇ္ဇိံ, ပဉ္စမံ ရထဝိနီတံ အဘိရုဟိံ။ ပဉ္စမေန ရထဝိနီတေန ဆဋ္ဌံ ရထဝိနီတံ ပာပုဏိံ, ပဉ္စမံ ရထဝိနီတံ ဝိဿဇ္ဇိံ, ဆဋ္ဌံ ရထဝိနီတံ အဘိရုဟိံ။ ဆဋ္ဌေန ရထဝိနီတေန သတ္တမံ ရထဝိနီတံ ပာပုဏိံ, ဆဋ္ဌံ ရထဝိနီတံ ဝိဿဇ္ဇိံ, သတ္တမံ ရထဝိနီတံ အဘိရုဟိံ။ သတ္တမေန ရထဝိနီတေန သာကေတံ အနုပ္ပတ္တော အန္တေပုရဒွါရ’န္တိ။ ဧဝံ ဗျာကရမာနော ခေါ, အာဝုသော, ရာဇာ ပသေနဒိ ကောသလော သမ္မာ ဗျာကရမာနော ဗျာကရေယျာ”တိ။

“ဧဝမေဝ ခေါ, အာဝုသော, သီလဝိသုဒ္ဓိ ယာဝဒေဝ စိတ္တဝိသုဒ္ဓတ္ထာ, စိတ္တဝိသုဒ္ဓိ ယာဝဒေဝ ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓတ္ထာ, ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ ယာဝဒေဝ ကင်္ခါဝိတရဏဝိသုဒ္ဓတ္ထာ, ကင်္ခါဝိတရဏဝိသုဒ္ဓိ ယာဝဒေဝ မဂ္ဂါမဂ္ဂဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓတ္ထာ, မဂ္ဂါမဂ္ဂဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိ ယာဝဒေဝ ပဋိပဒါဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓတ္ထာ, ပဋိပဒါဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိ ယာဝဒေဝ ဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓတ္ထာ, ဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိ ယာဝဒေဝ အနုပါဒါပရိနိဗ္ဗာနတ္ထာ။ အနုပါဒါပရိနိဗ္ဗာနတ္ထံ ခေါ, အာဝုသော, ဘဂဝတိ ဗြဟ္မစရိယံ ဝုဿတီ”တိ။

၂၆၀. ဧဝံ ဝုတ္တေ, အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော အာယသ္မန္တံ ပုဏ္ဏံ မန္တာဏိပုတ္တံ ဧတဒဝေါစ – “ကောနာမော အာယသ္မာ, ကထဉ္စ ပနာယသ္မန္တံ သဗြဟ္မစာရီ ဇာနန္တီ”တိ? “ပုဏ္ဏောတိ ခေါ မေ, အာဝုသော, နာမံ; မန္တာဏိပုတ္တောတိ စ ပန မံ သဗြဟ္မစာရီ ဇာနန္တီ”တိ။ “အစ္ဆရိယံ, အာဝုသော, အဗ္ဘုတံ, အာဝုသော! ယထာ တံ သုတဝတာ သာဝကေန သမ္မဒေဝ သတ္ထုသာသနံ အာဇာနန္တေန, ဧဝမေဝ အာယသ္မတာ ပုဏ္ဏေန မန္တာဏိပုတ္တေန ဂမ္ဘီရာ ဂမ္ဘီရပဉှာ အနုမဿ အနုမဿ ဗျာကတာ။ လာဘာ သဗြဟ္မစာရီနံ, သုလဒ္ဓလာဘာ သဗြဟ္မစာရီနံ, ယေ အာယသ္မန္တံ ပုဏ္ဏံ မန္တာဏိပုတ္တံ လဘန္တိ ဒဿနာယ, လဘန္တိ ပယိရုပါသနာယ။ စေလဏ္ဍုကေန [စေလဏ္ဍကေန (က.), စေလဏ္ဍုပကေန (?)] စေပိ သဗြဟ္မစာရီ အာယသ္မန္တံ ပုဏ္ဏံ မန္တာဏိပုတ္တံ မုဒ္ဓနာ ပရိဟရန္တာ လဘေယျုံ ဒဿနာယ, လဘေယျုံ ပယိရုပါသနာယ, တေသမ္ပိ လာဘာ တေသမ္ပိ သုလဒ္ဓံ, အမှာကမ္ပိ လာဘာ အမှာကမ္ပိ သုလဒ္ဓံ, ယေ မယံ အာယသ္မန္တံ ပုဏ္ဏံ မန္တာဏိပုတ္တံ လဘာမ ဒဿနာယ, လဘာမ ပယိရုပါသနာယာ”တိ။

ဧဝံ ဝုတ္တေ, အာယသ္မာ ပုဏ္ဏော မန္တာဏိပုတ္တော အာယသ္မန္တံ သာရိပုတ္တံ ဧတဒဝေါစ – “ကော နာမော အာယသ္မာ, ကထဉ္စ ပနာယသ္မန္တံ သဗြဟ္မစာရီ ဇာနန္တီ”တိ? “ဥပတိဿောတိ ခေါ မေ, အာဝုသော, နာမံ; သာရိပုတ္တောတိ စ ပန မံ သဗြဟ္မစာရီ ဇာနန္တီ”တိ။ “သတ္ထုကပ္ပေန ဝတ ကိရ, ဘော [ခေါ (က.)], သာဝကေန သဒ္ဓိံ မန္တယမာနာ န ဇာနိမှ – ‘အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော’တိ။ သစေ ဟိ မယံ ဇာနေယျာမ ‘အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော’တိ, ဧတ္တကမ္ပိ နော နပ္ပဋိဘာသေယျ [နပ္ပဋိဘေယျ (?)] ။ အစ္ဆရိယံ, အာဝုသော, အဗ္ဘုတံ, အာဝုသော! ယထာ တံ သုတဝတာ သာဝကေန သမ္မဒေဝ သတ္ထုသာသနံ အာဇာနန္တေန, ဧဝမေဝ အာယသ္မတာ သာရိပုတ္တေန ဂမ္ဘီရာ ဂမ္ဘီရပဉှာ အနုမဿ အနုမဿ ပုစ္ဆိတာ။ လာဘာ သဗြဟ္မစာရီနံ သုလဒ္ဓလာဘာ သဗြဟ္မစာရီနံ, ယေ အာယသ္မန္တံ သာရိပုတ္တံ လဘန္တိ ဒဿနာယ, လဘန္တိ ပယိရုပါသနာယ။ စေလဏ္ဍုကေန စေပိ သဗြဟ္မစာရီ အာယသ္မန္တံ သာရိပုတ္တံ မုဒ္ဓနာ ပရိဟရန္တာ လဘေယျုံ ဒဿနာယ, လဘေယျုံ ပယိရုပါသနာယ, တေသမ္ပိ လာဘာ တေသမ္ပိ သုလဒ္ဓံ, အမှာကမ္ပိ လာဘာ အမှာကမ္ပိ သုလဒ္ဓံ, ယေ မယံ အာယသ္မန္တံ သာရိပုတ္တံ လဘာမ ဒဿနာယ, လဘာမ ပယိရုပါသနာယာ”တိ။

ဣတိဟ တေ ဥဘောပိ မဟာနာဂါ အညမညဿ သုဘာသိတံ သမနုမောဒိံသူတိ။

ရထဝိနီတသုတ္တံ နိဋ္ဌိတံ စတုတ္ထံ။

၅. နိတပသုတ္တံ

၂၆၁. ဧဝံ မေ သုတံ – ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ဇေတဝနေ အနာထပိဏ္ဍိကဿ အာရာမေ။ တတြ ခေါ ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – ''ဘိက္ခဝေါ''တိ။ ''ဘဒ္ဒန္တေ''တိ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ပစ္စဿောသုံ။ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ –

''န , ဘိက္ခဝေ, နေဝါပိကော နိဝါပံ နိဝပတိ မိဂဇာတာနံ – 'ဣမံ မေ နိဝါပံ နိဝုတ္တံ မိဂဇာတာ ပရိဘုဉ္ဇန္တာ ဒီဃာယုကာ ဝဏ္ဏဝန္တော စိရံ ဒီဃမဒ္ဓာနံ ယာပေန္တူ'တိ။ ဧဝဉ္စ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, နေဝါပိကော နိဝါပံ နိဝပတိ မိဂဇာတာနံ – 'ဣမံ မေ နိဝါပံ နိဝုတ္တံ မိဂဇာတာ အနုပခဇ္ဇ မုစ္ဆိတာ ဘောဇနာနိ ဘုဉ္ဇိဿန္တိ, အနုပခဇ္ဇ မုစ္ဆိတာ ဘောဇနာနိ ဘုဉ္ဇမာနာ မဒံ အာပဇ္ဇိဿန္တိ, မတ္တာ သမာနာ ပမာဒံ အာပဇ္ဇိဿန္တိ, ပမတ္တာ သမာနာ ယထာကာမကရဏီယာ ဘဝိဿန္တိ ဣမသ္မိံ နိဝါပေ'တိ။

၂၆၂. ''တတြ, ဘိက္ခဝေ, ပဌမာ မိဂဇာတာ အမုံ နိဝါပံ နိဝုတ္တံ နေဝါပိကဿ အနုပခဇ္ဇ မုစ္ဆိတာ ဘောဇနာနိ ဘုဉ္ဇိံသု, တေ တတ္ထ အနုပခဇ္ဇ မုစ္ဆိတာ ဘောဇနာနိ ဘုဉ္ဇမာနာ မဒံ အာပဇ္ဇိံသု, မတ္တာ သမာနာ ပမာဒံ အာပဇ္ဇိံသု, ပမတ္တာ သမာနာ ယထာကာမကရဏီယာ အဟေသုံ နေဝါပိကဿ အမုသ္မိံ နိဝါပေ။ ဧဝဉှိ တေ, ဘိက္ခဝေ, ပဌမာ မိဂဇာတာ န ပရိမုစ္စိံသု နေဝါပိကဿ ဣဒ္ဓါနုဘာဝါ။

၂၆၃. ''တတြ, ဘိက္ခဝေ, ဒုတိယာ မိဂဇာတာ ဧဝံ သမစိန္တေသုံ – 'ယေ ခေါ တေ ပဌမာ မိဂဇာတာ အမုံ နိဝါပံ နိဝုတ္တံ နေဝါပိကဿ အနုပခဇ္ဇ မုစ္ဆိတာ ဘောဇနာနိ ဘုဉ္ဇိံသု။ တေ တတ္ထ အနုပခဇ္ဇ မုစ္ဆိတာ ဘောဇနာနိ ဘုဉ္ဇမာနာ မဒံ အာပဇ္ဇိံသု, မတ္တာ သမာနာ ပမာဒံ အာပဇ္ဇိံသု, ပမတ္တာ သမာနာ ယထာကာမကရဏီယာ အဟေသုံ နေဝါပိကဿ အမုသ္မိံ နိဝါပေ။ ဧဝဉှိ တေ ပဌမာ မိဂဇာတာ န ပရိမုစ္စိံသု နေဝါပိကဿ ဣဒ္ဓါနုဘာဝါ။ ယံနူန မယံ သဗ္ဗသော နိဝါပဘောဇနာ ပဋိဝိရမေယျာမ, ဘယဘောဂါ ပဋိဝိရတာ အရညာယတနာနိ အဇ္ဈောဂါဟေတွာ ဝိဟရေယျာမာ'တိ။ တေ သဗ္ဗသော နိဝါပဘောဇနာ ပဋိဝိရမိံသု, ဘယဘောဂါ ပဋိဝိရတာ အရညာယတနာနိ အဇ္ဈောဂါဟေတွာ ဝိဟရိံသု။ တေသံ ဂိမှာနံ ပစ္ဆိမေ မာသေ, တိဏောဒကသင်္ခယေ, အဓိမတ္တကသိမာနံ ပတ္တော ကာယော ဟောတိ။ တေသံ အဓိမတ္တကသိမာနံ ပတ္တကာယာနံ ဗလဝီရိယံ ပရိဟာယိ။ ဗလဝီရိယေ ပရိဟီနေ တမေဝ နိဝါပံ နိဝုတ္တံ နေဝါပိကဿ ပစ္စာဂမိံသု။ တေ တတ္ထ အနုပခဇ္ဇ မုစ္ဆိတာ ဘောဇနာနိ ဘုဉ္ဇိံသု။ တေ တတ္ထ အနုပခဇ္ဇ မုစ္ဆိတာ ဘောဇနာနိ ဘုဉ္ဇမာနာ မဒံ အာပဇ္ဇိံသု, မတ္တာ သမာနာ ပမာဒံ အာပဇ္ဇိံသု, ပမတ္တာ သမာနာ ယထာကာမကရဏီယာ အဟေသုံ နေဝါပိကဿ အမုသ္မိံ နိဝါပေ။ ဧဝဉှိ တေ, ဘိက္ခဝေ, ဒုတိယာပိ မိဂဇာတာ န ပရိမုစ္စိံသု နေဝါပိကဿ ဣဒ္ဓါနုဘာဝါ။

၂၆၄. ''တတြ , ဘိက္ခဝေ, တတိယာ မိဂဇာတာ ဧဝံ သမစိန္တေသုံ – 'ယေ ခေါ တေ ပဌမာ မိဂဇာတာ အမုံ နိဝါပံ နိဝုတ္တံ နေဝါပိကဿ။ပေ.။ ဧဝဉှိ တေ ပဌမာ မိဂဇာတာ န ပရိမုစ္စိံသု နေဝါပိကဿ ဣဒ္ဓါနုဘာဝါ။ ယေပိ တေ ဒုတိယာ မိဂဇာတာ ဧဝံ သမစိန္တေသုံ – ယေ ခေါ တေ ပဌမာ မိဂဇာတာ အမုံ နိဝါပံ နိဝုတ္တံ နေဝါပိကဿ။ပေ.။ ဧဝဉှိ တေ ပဌမာ မိဂဇာတာ န ပရိမုစ္စိံသု နေဝါပိကဿ ဣဒ္ဓါနုဘာဝါ။ ယံနူန မယံ သဗ္ဗသော နိဝါပဘောဇနာ ပဋိဝိရမေယျာမ, ဘယဘောဂါ ပဋိဝိရတာ အရညာယတနာနိ အဇ္ဈောဂါဟေတွာ ဝိဟရေယျာမာတိ။ တေ သဗ္ဗသော နိဝါပဘောဇနာ ပဋိဝိရမိံသု, ဘယဘောဂါ ပဋိဝိရတာ အရညာယတနာနိ အဇ္ဈောဂါဟေတွာ ဝိဟရိံသု။ တေသံ ဂိမှာနံ ပစ္ဆိမေ မာသေ တိဏောဒကသင်္ခယေ အဓိမတ္တကသိမာနံ ပတ္တော ကာယော ဟောတိ။ တေသံ အဓိမတ္တကသိမာနံ ပတ္တကာယာနံ ဗလဝီရိယံ ပရိဟာယိ။ ဗလဝီရိယေ ပရိဟီနေ တမေဝ နိဝါပံ နိဝုတ္တံ နေဝါပိကဿ ပစ္စာဂမိံသု။ တေ တတ္ထ အနုပခဇ္ဇ မုစ္ဆိတာ ဘောဇနာနိ ဘုဉ္ဇိံသု။ တေ တတ္ထ အနုပခဇ္ဇ မုစ္ဆိတာ ဘောဇနာနိ ဘုဉ္ဇမာနာ မဒံ အာပဇ္ဇိံသု, မတ္တာ သမာနာ ပမာဒံ အာပဇ္ဇိံသု, ပမတ္တာ သမာနာ ယထာကာမကရဏီယာ အဟေသုံ နေဝါပိကဿ အမုသ္မိံ နိဝါပေ။ ဧဝဉှိ တေ ဒုတိယာပိ မိဂဇာတာ န ပရိမုစ္စိံသု နေဝါပိကဿ ဣဒ္ဓါနုဘာဝါ။ ယံနူန မယံ အမုံ နိဝါပံ နိဝုတ္တံ နေဝါပိကဿ ဥပနိဿာယ အာသယံ ကပ္ပေယျာမ။ တတြာသယံ ကပ္ပေတွာ အမုံ နိဝါပံ နိဝုတ္တံ နေဝါပိကဿ အနနုပခဇ္ဇ အမုစ္ဆိတာ ဘောဇနာနိ ဘုဉ္ဇိဿာမ, အနနုပခဇ္ဇ အမုစ္ဆိတာ ဘောဇနာနိ ဘုဉ္ဇမာနာ န မဒံ အာပဇ္ဇိဿာမ, အမတ္တာ သမာနာ န ပမာဒံ အာပဇ္ဇိဿာမ, အပ္ပမတ္တာ သမာနာ န ယထာကာမကရဏီယာ ဘဝိဿာမ နေဝါပိကဿ အမုသ္မိံ နိဝါပေ'တိ။ တေ အမုံ နိဝါပံ နိဝုတ္တံ နေဝါပိကဿ ဥပနိဿာယ အာသယံ ကပ္ပယိံသု။ တတြာသယံ ကပ္ပေတွာ အမုံ နိ

တပံ နိဝုတ္တံ နေတပိကဿ အနနုပခဇ္ဇ အမုစ္ဆိတာ ဘောဇနာနိ ဘုဥ္ဇိသု, တေ တတ္ထ အနနုပခဇ္ဇ အမုစ္ဆိတာ ဘောဇနာနိ ဘုဥ္ဇမာနာ န မဒံ အာပဇ္ဇိံသု, အမတ္တာ သမာနာ န ပမာဒံ အာပဇ္ဇိံသု, အပ္ပမတ္တာ သမာနာ န ယထာကာမ ကရဏီယာ အဟေသုံ နေတပိကဿ အမုသ္မိံ နိတပေ။

''တတြ, ဘိက္ခဝေ, နေတပိကဿ စ နေတပိကပရိသာယ စ တေဒဟောသိ – 'သဌာဿုနွာမိမေ တတိယာ မိဂ ဇာတာ ကေတဗိနော, ကွဒ္ဒိမန္တာဿုနွာမိမေ တတိယာ မိဂဇာတာ ပရဇနာ; ဣမဥ္စ နာမ နိတပံ နိဝုတ္တံ ပရိဘုဥ္ဇန္တိ, န စ နေသံ ဇာနာမ အာဂတိံ တ ဂတိံ တ။ ယံနူန မယံ ဣမံ နိတပံ နိဝုတ္တံ မဟတီဟိ ဒဏ္ဍတကရာဟိ [ဒဏ္ဍတဂုရာဟိ (သ္ယာ.)] သမန္တာ သပ္ပဒေသံ အနုပရိတရေယ္ယာမ – အပ္ပေဝ နာမ တတိယာနံ မိဂဇာတာနံ အာသယံ ပဿေယ္ယာမ, ယတ္ထ တေ ကဟံ ဂစ္ဆေယ္ယု'န္တိ။ တေ အမုံ နိတပံ နိဝုတ္တံ မဟတီဟိ ဒဏ္ဍတကရာဟိ သမန္တာ သပ္ပဒေသံ အနုပ ရိတရေသုံ။ အဒ္ဒသံသု ခော, ဘိက္ခဝေ, နေတပိကော စ နေတပိကပရိသာ စ တတိယာနံ မိဂဇာတာနံ အာသယံ, ယတ္ထ တေ ကဟံ အဂမံသု။ ဧဝဉ္ဟိ တေ, ဘိက္ခဝေ, တတိယာပိ မိဂဇာတာ န ပရိမုစ္စိံသု နေတပိကဿ ဣဒ္ဓာနုဘာတာ။

၂၆၅. ''တတ္ရ, ဘိက္ခဝေ, စတုတ္ထာ မိဂဇာတာ ဧဝံ သမစိန္တေသုံ – 'ယေ ခော တေ ပဌမာ မိဂဇာတာ။ပေ.။ ဧဝဉ္ဟိ တေ ပဌမာ မိဂဇာတာ န ပရိမုစ္စိံသု နေတပိကဿ ဣဒ္ဓာနုဘာတာ။ ယေပိ တေ ဒုတိယာ မိဂဇာတာ ဧဝံ သမစိန္တေသုံ 'ယေ ခော တေ ပဌမာ မိဂဇာတာ။ပေ.။ ဧဝဉ္ဟိ တေ ပဌမာ မိဂဇာတာ န ပရိမုစ္စိံသု နေတပိကဿ ဣဒ္ဓာနုဘာတာ။ ယံနူန မယံ သဗ္ဗသော နိတပဘောဇနာ ပဋိဝိရမေယ္ယာမ, ဘယဘောဂ ပဋိဝိရတာ အရညာယတနာနိ အဇ္ဈောဂဟေတ္ဝာ ဝိဟ ရေယ္ယာမာ'တိ။ တေ သဗ္ဗသော နိတပဘောဇနာ ပဋိဝိရမိံသု။ပေ.။ ဧဝဉ္ဟိ တေ ဒုတိယာပိ မိဂဇာတာ န ပရိမုစ္စိံသု နေတပိ ကဿ ဣဒ္ဓာနုဘာတာ။ ယေပိ တေ တတိယာ မိဂဇာတာ ဧဝံ သမစိန္တေသုံ 'ယေ ခော တေ ပဌမာ မိဂဇာတာ။ပေ.။ ဧဝဉ္ဟိ တေ ပဌမာ မိဂဇာတာ န ပရိမုစ္စိံသု နေတပိကဿ ဣဒ္ဓာနုဘာတာ။ ယေပိ တေ ဒုတိယာ မိဂဇာတာ ဧဝံ သမစိန္တေသုံ 'ယေ ခော တေ ပဌမာ မိဂဇာတာ။ပေ.။ ဧဝဉ္ဟိ တေ ပဌမာ မိဂဇာတာ န ပရိမုစ္စိံသု နေတပိကဿ ဣဒ္ဓာနုဘာတာ။ ယံနူန မယံ သဗ္ဗသော နိတပဘောဇနာ ပဋိဝိရမေယ္ယာမ, ဘယဘောဂ ပဋိဝိရတာ အရညာယတနာနိ အဇ္ဈောဂဟေတ္ဝာ ဝိဟ ရေယ္ယာမာ'တိ။ တေ သဗ္ဗသော နိတပဘောဇနာ ပဋိဝိရမိံသု။ပေ.။ ဧဝဉ္ဟိ တေ ဒုတိယာပိ မိဂဇာတာ န ပရိမုစ္စိံသု နေတပိ ကဿ ဣဒ္ဓာနုဘာတာ။ ယံနူန မယံ အမုံ နိတပံ နိဝုတ္တံ နေတပိကဿ ဥပနိဿာယ အာသယံ ကပ္ပေယ္ယာမ, တတ္ ရာသယံ ကပ္ပေတ္ဝာ အမုံ နိတပံ နိဝုတ္တံ နေတပိကဿ အနနုပခဇ္ဇ အမုစ္ဆိတာ ဘောဇနာနိ ဘုဥ္ဇိဿာမ, အနနုပခဇ္ ဇ အမုစ္ဆိတာ ဘောဇနာနိ ဘုဥ္ဇမာနာ န မဒံ အာပဇ္ဇိဿာမ, အမတ္တာ သမာနာ န ပမာဒံ အာပဇ္ဇိဿာမ, အပ္ပမတ္ တာ သမာနာ န ယထာကာမကရဏီယာ ဘဝိဿာမ နေတပိကဿ အမုသ္မိံ နိတပေ'တိ။ တေ အမုံ နိတပံ နိဝုတ္တံ နေတ ပိကဿ ဥပနိဿာယ အာသယံ ကပ္ပယိံသု, တတ္ရာသယံ ကပ္ပေတ္ဝာ အမုံ နိတပံ နိဝုတ္တံ နေတပိကဿ အနနုပခဇ္ ဇ အမုစ္ဆိတာ ဘောဇနာနိ ဘုဥ္ဇိံသု, တေ တတ္ထ အနနုပခဇ္ဇ အမုစ္ဆိတာ ဘောဇနာနိ ဘုဥ္ဇမာနာ န မဒံ အာပဇ္ဇိံသု, အ မတ္တာ သမာနာ န ပမာဒံ အာပဇ္ဇိံသု, အပ္ပမတ္တာ သမာနာ န ယထာကာမကရဏီယာ အဟေသုံ နေတပိကဿ အမုသ္မိံ နိတပေ။

''တတြ နေတပိကဿ စ နေတပိကပရိသာယ စ တေဒဟောသိ – 'သဌာဿုနွာမိမေ တတိယာ မိဂဇာတာ ကေတဗိ နော, ကွဒ္ဒိမန္တာဿုနွာမိမေ တတိယာ မိဂဇာတာ ပရဇနာ, ဣမဥ္စ နာမ နိတပံ နိဝုတ္တံ ပရိဘုဥ္ဇန္တိ။ န စ နေသံ ဇာ နာမ အာဂတိံ တ ဂတိံ တ။ ယံနူန မယံ ဣမံ နိတပံ နိဝုတ္တံ မဟတီတိ ဒဏ္ဍတကရာဟိ သမန္တာ သပ္ပဒေသံ အနုပရိတရေ ယ္ယာမ, အပ္ပေဝ နာမ တတိယာနံ မိဂဇာတာနံ အာသယံ ပဿေယ္ယာမ, ယတ္ထ တေ ကဟံ ဂစ္ဆေယ္ယု'န္တိ။ တေ အမုံ နိတပံ နိဝုတ္တံ မဟတီတိ ဒဏ္ဍတကရာဟိ သမန္တာ သပ္ပဒေသံ အနုပရိတရေသုံ။ အဒ္ဒသံသု ခော နေတပိကော စ နေတပိကပရိသာ စ တတိယာနံ မိဂဇာတာနံ အာသယံ, ယတ္ထ တေ ကဟံ အဂမံသု။ ဧဝဉ္ဟိ တေ တတိယာပိ မိဂဇာတာ န ပရိမုစ္စိံသု နေတပိကဿ ဣဒ္ဓာနုဘာတာ။ ယံနူန မယံ ယတ္ထ အဂတိ နေတပိကဿ စ နေတပိကပရိသာယ စ တတ္ရာ သယံ ကပ္ပေယ္ယာမ, တတ္ရာသယံ ကပ္ပေတ္ဝာ အမုံ နိတပံ နိဝုတ္တံ နေတပိကဿ အနနုပခဇ္ဇ အမုစ္ဆိတာ ဘောဇ နာနိ ဘုဥ္ဇိဿာမ, အနနုပခဇ္ဇ အမုစ္ဆိတာ ဘောဇနာနိ ဘုဥ္ဇမာနာ န မဒံ အာပဇ္ဇိဿာမ, အမတ္တာ သမာနာ န ပမာဒံ အာပဇ္ဇိဿာမ, အပ္ပမတ္တာ သမာနာ န ယထာကာမကရဏီယာ ဘဝိဿာမ နေတပိကဿ အမုသ္မိံ နိတပေ'တိ။ တေ ယတ္ထ အဂတိ နေတပိကဿ စ နေတပိကပရိသာယ စ တတ္ရာသယံ ကပ္ပယိံသု။ တတ္ရာသယံ ကပ္ပေတ္ဝာ အမုံ နိတ ပံ နိဝုတ္တံ နေတပိကဿ အနနုပခဇ္ဇ အမုစ္ဆိတာ ဘောဇနာနိ ဘုဥ္ဇိံသု, တေ တတ္ထ အနနုပခဇ္ဇ အမုစ္ဆိတာ ဘောဇ

နာနိ ဘုဥ္ဇမာနာ န မဒံ အာပဇ္ဇိံသု, အမတ္တာ သမာနာ န ပမာဒံ အာပဇ္ဇိံသု, အပ္ပမတ္တာ သမာနာ န ယထာကာမကရဏီယာ အဟေသုံ နေဝါပိကဿ အမုဿိံ နိဝါပေ။

''တတြ, ဘိက္ခဝေ, နေဝါပိကဿ စ နေဝါပိကပရိသာယ စ ဧတဒဟောသိ – 'သဌာသ္သုနာမိမေ စတုတ္ထာ မိဂဇာတာ ကေတဝိနော, ဣဒ္ဓိမန္တာသ္သုနာမိမေ စတုတ္ထာ မိဂဇာတာ ပရဇနာ။ ဣမဥ္စ နာမ နိဝါပံ နိဝုတ္တံ ပရိဘုဥ္ဇန္တိ, န စ နေသံ ဇာနာမ အာဂတိံ ဝါ ဂတိံ ဝါ။ ယံနူန မယံ ဣမံ နိဝါပံ နိဝုတ္တံ မဟတီဟိ ဒဏ္ဍဝါကရာဟိ သမန္တာ သပ္ပဒေသံ အနုပရိဝါရေယျာမ, အပ္ပေဝ နာမ စတုတ္ထာနံ မိဂဇာတာနံ အာသယံ ပဿေယျာမ ယတ္ထ တေ ဂဟံ ဂစ္ဆေယျု'န္တိ။ တေ အမုံ နိဝါပံ နိဝုတ္တံ မဟတီဟိ ဒဏ္ဍဝါကရာဟိ သမန္တာ သပ္ပဒေသံ အနုပရိဝါရေသုံ။ အဒ္ဒသံသု ခော, ဘိက္ခဝေ, နေဝါပိကော စ နေဝါပိကပရိသာ စ စတုတ္ထာနံ မိဂဇာတာနံ အာသယံ, ယတ္ထ တေ ဂဟံ ဂစ္ဆေယျုံ။ တတြ, ဘိက္ခဝေ, နေဝါပိကဿ စ နေဝါပိကပရိသာယ စ ဧတဒဟောသိ – 'သစေ ခော မယံ စတုတ္ထေ မိဂဇာတေ ဃဋ္ဋေဿာမ, တေ ဃဋ္ဋိတာ အညေ ဃဋ္ဋိဿန္တိ တေ ဃဋ္ဋိတာ အညေ ဃဋ္ဋိဿန္တိ။ ဧဝံ ဣမံ နိဝါပံ နိဝုတ္တံ သဗ္ဗသော မိဂဇာတာ ပရိမုဉ္စိဿန္တိ။ ယံနူန မယံ စတုတ္ထေ မိဂဇာတေ အဇ္ဈုပေက္ခေယျာမာ'တိ။ အဇ္ဈုပေက္ခိံသု ခော, ဘိက္ခဝေ, နေဝါပိကော စ နေဝါပိကပရိသာ စ စတုတ္ထေ မိဂဇာတေ။ ဧဝဥ္ဟိ တေ, ဘိက္ခဝေ, စတုတ္ထာ မိဂဇာတာ ပရိမုစ္စိံသု နေဝါပိကဿ ဣဒ္ဓါနုဘာဝါ။

၂၆၆. ''ဥပမာ ခော မေ အယံ, ဘိက္ခဝေ, ကတာ အတ္ထဿ ဝိညာပနာယ။ အယံ စေဝေတ္ထ အတ္ထော – နိဝါပောတိ ခော, ဘိက္ခဝေ, ပဉ္စန္နေတံ ကာမဂုဏာနံ အဓိဝစနံ။ နေဝါပိကောတိ ခော, ဘိက္ခဝေ, မာရဿေတံ ပါပိမတော အဓိဝစနံ။ နေဝါပိကပရိသာတိ ခော, ဘိက္ခဝေ, မာရပရိသာယေတံ အဓိဝစနံ။ မိဂဇာတာတိ ခော, ဘိက္ခဝေ, သမဏဗြာဟ္မဏာနမေတံ အဓိဝစနံ။

၂၆၇. ''တတြ, ဘိက္ခဝေ, ပဌမာ သမဏဗြာဟ္မဏာ အမုံ နိဝါပံ နိဝုတ္တံ မာရဿ အမူနိ စ လောကာမိသာနိ အနုပခဇ္ဇ မုစ္ဆိတာ ဘောဇနာနိ ဘုဉ္ဇိံသု။ တေ တတ္ထ အနုပခဇ္ဇ မုစ္ဆိတာ ဘောဇနာနိ ဘုဥ္ဇမာနာ မဒံ အာပဇ္ဇိံသု, မတ္တာ သမာနာ ပမာဒံ အာပဇ္ဇိံသု, ပမတ္တာ သမာနာ ယထာကာမကရဏီယာ အဟေသုံ မာရဿ အမုဿိံ နိဝါပေ အမုဿိဉ္စ လောကာမိသေ ။ ဧဝဥ္ဟိ တေ, ဘိက္ခဝေ, ပဌမာ သမဏဗြာဟ္မဏာ န ပရိမုစ္စိံသု မာရဿ ဣဒ္ဓါနုဘာဝါ။ သေယျထာပိ တေ, ဘိက္ခဝေ, ပဌမာ မိဂဇာတာ တထူပမေ အဟံ ဣမေ ပဌမေ သမဏဗြာဟ္မဏေ ဝဒာမိ။

၂၆၈. ''တတြ, ဘိက္ခဝေ, ဒုတိယာ သမဏဗြာဟ္မဏာ ဧဝံ သမစိန္တေသုံ – 'ယေ ခော တေ ပဌမာ သမဏဗြာဟ္မဏာ အမုံ နိဝါပံ နိဝုတ္တံ မာရဿ အမူနိ စ လောကာမိသာနိ အနုပခဇ္ဇ မုစ္ဆိတာ ဘောဇနာနိ ဘုဉ္ဇိံသု။ တေ တတ္ထ အနုပခဇ္ဇ မုစ္ဆိတာ ဘောဇနာနိ ဘုဥ္ဇမာနာ မဒံ အာပဇ္ဇိံသု, မတ္တာ သမာနာ ပမာဒံ အာပဇ္ဇိံသု, ပမတ္တာ သမာနာ ယထာကာမကရဏီယာ အဟေသုံ မာရဿ အမုဿိံ နိဝါပေ အမုဿိဉ္စ လောကာမိသေ။ ဧဝဥ္ဟိ တေ ပဌမာ သမဏဗြာဟ္မဏာ န ပရိမုစ္စိံသု မာရဿ ဣဒ္ဓါနုဘာဝါ။ ယံနူန မယံ သဗ္ဗသော နိဝါပဘောဇနာ လောကာမိသာ ပဋိဝိရမေယျာမ, ဘယဘောဂါ ပဋိဝိရတာ အရညာယတနာနိ အဇ္ဈောဂဟေတွာ ဝိဟရေယျာမာ'တိ။ တေ သဗ္ဗသော နိဝါပဘောဇနာ လောကာမိသာ ပဋိဝိရမိံသု, ဘယဘောဂါ ပဋိဝိရတာ အရညာယတနာနိ အဇ္ဈောဂဟေတွာ ဝိဟရေယျာမာတိ။ တေ သဗ္ဗသော နိဝါပဘောဇနာ လောကာမိသာ ပဋိဝိရမိံသု, ဘယဘောဂါ ပဋိဝိရတာ အရညာယတနာနိ အဇ္ဈောဂဟေတွာ ဝိဟရိံသု။ တေ တတ္ထ သာကဘက္ခာပိ အဟေသုံ, သာမာကဘက္ခာပိ အဟေသုံ, နီဝါရဘက္ခာပိ အဟေသုံ, ဒဒ္ဒုလဘက္ခာပိ အဟေသုံ, ဟဋဘက္ခာပိ အဟေသုံ, ကဏဘက္ခာပိ အဟေသုံ, အာစာမဘက္ခာပိ အဟေသုံ, ပိညာကဘက္ခာပိ အဟေသုံ, တိဏဘက္ခာပိ အဟေသုံ, ဂောမယဘက္ခာပိ အဟေသုံ, ဝနမူလဖလာဟာရာ ယာပေသုံ ပဝတ္တဖလဘောဇီ။

''တေသံ ဂိမှာနံ ပစ္ဆိမေ မာသေ, တိဏောဒကသင်္ခယေ, အဓိမတ္တကသိမာနံ ပတ္တော ကာယော ဟောတိ။ တေသံ အဓိမတ္တကသိမာနံ ပတ္တကာယာနံ ဗလဝီရိယံ ပရိဟာယိ။ ဗလဝီရိယေ ပရိဟီနေ စေတောဝိမုတ္တိ ပရိဟာယိ။ စေတောဝိမုတ္တိယာ ပရိဟီနာယ တမေဝ နိဝါပံ နိဝုတ္တံ မာရဿ ပစ္စာဂမိံသု တာနိ စ လောကာမိသာနိ။ တေ တတ္ထ အနုပခဇ္ဇ မုစ္ဆိတာ ဘောဇနာနိ ဘုဉ္ဇိံသု။ တေ တတ္ထ အနုပခဇ္ဇ မုစ္ဆိတာ ဘောဇနာနိ ဘုဥ္ဇမာနာ မဒံ အာပဇ္ဇိံသု, မတ္တာ သမာနာ ပမာဒံ အာပဇ္ဇိံသု, ပမတ္တာ သမာနာ ယထာကာမကရဏီယာ အဟေသုံ မာရဿ အမုဿိံ နိဝါပေ အမုဿိဉ္စ လောကာ

မိသေ။ ဧဝဉှိ တေ, ဘိက္ခဝေ, ဒုတိယာပိ သမဏဗြာဟ္မဏာ န ပရိမုစ္စိံသု မာရဿ ဣဒ္ဓါနုဘာဝတ။ သေယျထာပိ တေ, ဘိက္ခဝေ, ဒုတိယာ မိဂဇာတာ တထူပမေ အဟံ ဣမေ ဒုတိယေ သမဏဗြာဟ္မဏေ ဝဒါမိ။

၂၆၉. ''တတြ, ဘိက္ခဝေ, တတိယာ သမဏဗြာဟ္မဏာ ဧဝံ သမစိန္တေသုံ – 'ယေ ခော တေ ပဌမာ သမဏဗြာဟ္မဏာ အမုံ နိဝါပံ နိဝုတ္တံ မာရဿ အမူနိ စ လောကာမိသာနိ။ပေ.။။ ဧဝဉှိ တေ ပဌမာ သမဏဗြာဟ္မဏာ န ပရိမုစ္စိံသု မာရဿ ဣဒ္ဓါနုဘာဝတ။ ယေပိ တေ ဒုတိယာ သမဏဗြာဟ္မဏာ ဧဝံ သမစိန္တေသုံ – 'ယေ ခော တေ ပဌမာ သမဏဗြာဟ္မဏာ အမုံ နိဝါပံ နိဝုတ္တံ မာရဿ အမူနိ စ လောကာမိသာနိ။ပေ.။။ ဧဝဉှိ တေ ပဌမာ သမဏဗြာဟ္မဏာ န ပရိမုစ္စိံသု မာရဿ ဣဒ္ဓါနုဘာဝတ။ ယံနူန မယံ သဗ္ဗသော နိဝါပဘောဇနာ လောကာမိသာ ပဋိဝိရမေယျာမ, ဘယဘောဂါ ပဋိဝိရတာ အရညာယတနာနိ အဇ္ဈောဂာဟေတွာ ဝိဟရေယျာမာ'တိ။ တေ သဗ္ဗသော နိဝါပဘောဇနာ လောကာမိသာ ပဋိဝိရမိံသု။ ဘယဘောဂါ ပဋိဝိရတာ အရညာယတနာနိ အဇ္ဈောဂာဟေတွာ ဝိဟရိံသု။ တေ တတ္ထ သာကဘက္ခာပိ အဟေသုံ။ပေ.။ ပဝတ္တဖလဘောဇီ။ တေသံ ဂိမှာနံ ပစ္ဆိမေ မာသေ တိဏောဒကသင်္ခယေ အဓိမတ္တကသိမာနံ ပတ္တော ကာယော ဟောတိ။ တေသံ အဓိမတ္တကသိမာနံ ပတ္တကာယာနံ ဗလဝီရိယံ ပရိဟာယိ, ဗလဝီရိယေ ပရိဟီနေ စေတောဝိမုတ္တိ ပရိဟာယိ, စေတောဝိမုတ္တိယာ ပရိဟီနာယ တမေဝ နိဝါပံ နိဝုတ္တံ မာရဿ ပစ္စာဂမိံသု တာနိ စ လောကာမိသာနိ။ တေ တတ္ထ အနုပခဇ္ဇ မုစ္ဆိတာ ဘောဇနာနိ ဘုဉ္ဇိံသု။ တေ တတ္ထ အနုပခဇ္ဇ မုစ္ဆိတာ ဘောဇနာနိ ဘုဉ္ဇမာနာ မဒံ အာပဇ္ဇိံသု, မတ္တာ သမာနာ ပမာဒံ အာပဇ္ဇိံသု, ပမတ္တာ သမာနာ ယထာကာမကရဏီယာ အဟေသုံ မာရဿ အမုသ္မိံ နိဝါပေ အမုသ္မိဉ္စ လောကာမိသေ။ ဧဝဉှိ တေ ဒုတိယာပိ သမဏဗြာဟ္မဏာ န ပရိမုစ္စိံသု မာရဿ ဣဒ္ဓါနုဘာဝတ။ ယံနူန မယံ အမုံ နိဝါပံ နိဝုတ္တံ မာရဿ အမူနိ စ လောကာမိသာနိ ဥပနိဿာယ အာသယံ ကပ္ပေယျာမ, တတြာသယံ ကပ္ပေတွာ အမုံ နိဝါပံ နိဝုတ္တံ မာရဿ အမူနိ စ လောကာမိသာနိ အနနုပခဇ္ဇ အမုစ္ဆိတာ ဘောဇနာနိ ဘုဉ္ဇိဿာမ, အနနုပခဇ္ဇ အမုစ္ဆိတာ ဘောဇနာနိ ဘုဉ္ဇမာနာ န မဒံ အာပဇ္ဇိဿာမ, အမတ္တာ သမာနာ န ပမာဒံ အာပဇ္ဇိဿာမ, အပ္ပမတ္တာ သမာနာ န ယထာကာမကရဏီယာ ဘဝိဿာမ မာရဿ အမုသ္မိံ နိဝါပေ အမုသ္မိဉ္စ လောကာမိသေ''တိ။

''တေ အမုံ နိဝါပံ နိဝုတ္တံ မာရဿ အမူနိ စ လောကာမိသာနိ ဥပနိဿာယ အာသယံ ကပ္ပယိံသု။ တတြာသယံ ကပ္ပေတွာ အမုံ နိဝါပံ နိဝုတ္တံ မာရဿ အမူနိ စ လောကာမိသာနိ အနနုပခဇ္ဇ အမုစ္ဆိတာ ဘောဇနာနိ ဘုဉ္ဇိံသု။ တေ တတ္ထ အနနုပခဇ္ဇ အမုစ္ဆိတာ ဘောဇနာနိ ဘုဉ္ဇမာနာ န မဒံ အာပဇ္ဇိံသု, အမတ္တာ သမာနာ န ပမာဒံ အာပဇ္ဇိံသု, အပ္ပမတ္တာ သမာနာ န ယထာကာမကရဏီယာ အဟေသုံ မာရဿ အမုသ္မိံ နိဝါပေ အမုသ္မိဉ္စ လောကာမိသေ ။ အပိ စ ခော ဧဝံဒိဋ္ဌိကာ အဟေသုံ – သဿတော လောကော ဣတိပိ, အသဿတော လောကော ဣတိပိ; အန္တဝါ လောကော ဣတိပိ, အနန္တဝါ လောကော ဣတိပိ; တံ ဇီဝံ တံ သရီရံ ဣတိပိ, အညံ ဇီဝံ အညံ သရီရံ ဣတိပိ; ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ ဣတိပိ, န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ ဣတိပိ, ဟောတိ စ န စ ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ ဣတိပိ, နေဝ ဟောတိ န န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ ဣတိပိ ။ ဧဝဉှိ တေ, ဘိက္ခဝေ, တတိယာပိ သမဏဗြာဟ္မဏာ န ပရိမုစ္စိံသု မာရဿ ဣဒ္ဓါနုဘာဝတ။ သေယျထာပိ တေ, ဘိက္ခဝေ, တတိယာ မိဂဇာတာ တထူပမေ အဟံ ဣမေ တတိယေ သမဏဗြာဟ္မဏေ ဝဒါမိ။

၂၇၀. ''တတြ, ဘိက္ခဝေ, စတုတ္ထာ သမဏဗြာဟ္မဏာ ဧဝံ သမစိန္တေသုံ – 'ယေ ခော တေ ပဌမာ သမဏဗြာဟ္မဏာ အမုံ နိဝါပံ နိဝုတ္တံ မာရဿ။ပေ.။။ ဧဝဉှိ တေ ပဌမာ သမဏဗြာဟ္မဏာ န ပရိမုစ္စိံသု မာရဿ ဣဒ္ဓါနုဘာဝတ။ ယေပိ တေ ဒုတိယာ သမဏဗြာဟ္မဏာ ဧဝံ သမစိန္တေသုံ – 'ယေ ခော တေ ပဌမာ သမဏဗြာဟ္မဏာ။ပေ.။။ ဧဝဉှိ တေ ပဌမာ သမဏဗြာဟ္မဏာ န ပရိမုစ္စိံသု မာရဿ ဣဒ္ဓါနုဘာဝတ။ ယံနူန မယံ သဗ္ဗသော နိဝါပဘောဇနာ လောကာမိသာ ပဋိဝိရမေယျာမ ဘယဘောဂါ ပဋိဝိရတာ အရညာယတနာနိ အဇ္ဈောဂာဟေတွာ ဝိဟရေယျာမာ'တိ။ တေ သဗ္ဗသော နိဝါပဘောဇနာ လောကာမိသာ ပဋိဝိရမိံသု။ပေ.။။ ဧဝဉှိ တေ ဒုတိယာပိ သမဏဗြာဟ္မဏာ န ပရိမုစ္စိံသု မာရဿ ဣဒ္ဓါနုဘာဝတ။ ယေပိ တေ တတိယာ သမဏဗြာဟ္မဏာ ဧဝံ သမစိန္တေသုံ ယေ ခော တေ ပဌမာ သမဏဗြာဟ္မဏာ ။ပေ.။။ ဧဝဉှိ တေ ပဌမာ သမဏဗြာဟ္မဏာ န ပရိမုစ္စိံသု မာရဿ ဣဒ္ဓါနုဘာဝတ။ ယေပိ တေ ဒုတိယာ သမဏဗြာဟ္မဏာ ဧဝံ သမစိန္တေသုံ ယေ ခော တေ ပဌမာ သမဏဗြာဟ္မဏာ။ပေ.။။ ဧဝဉှိ တေ ပဌမာ သမဏဗြာဟ္မဏာ န ပရိမုစ္စိံသု မာရဿ ဣဒ္ဓါနုဘာဝတ။ ယံနူန မယံ သဗ္ဗသော နိဝါပဘောဇနာ လောကာမိသာ ပဋိဝိရမေယျာမ, ဘယဘောဂါ ပဋိဝိရတာ အရညာယတနာနိ အဇ္ဈောဂာဟေတွာ ဝိဟရေယျာမာ'တိ။ တေ သဗ္ဗသော နိဝါပဘောဇနာ လောကာမိသာ ပဋိဝိရမိံသု။ပေ.။။ ဧဝဉှိ တေ ဒုတိယာပိ သမဏဗြာဟ္မဏာ န ပရိမုစ္စိံသု မာရဿ ဣဒ္ဓါနုဘာဝတ။ ယံနူန မယံ အမုံ

နိတပံ နိဝုတ္တံ မာရဿ အမူနိ စ လောကာမိသာနိ ဉပနိဿာယ အာသယံ ကပ္ပေဿာမ။ တတ္ရာသယံ ကပ္ပေတွာ အမုံ နိတပံ နိဝုတ္တံ မာရဿ အမူနိ စ လောကာမိသာနိ အနနုပခဇ္ဇ အမုစ္ဆိတာ ဘောဇနာနိ ဘုဉ္ဇိဿာမ, အနနုပခဇ္ဇ အမုစ္ဆိတာ ဘောဇနာနိ ဘုဥ္ဇမာနာ န မဒံ အာပဇ္ဇိဿာမ, အမတ္တာ သမာနာ န ပမာဒံ အာပဇ္ဇိဿာမ, အပ္ပမတ္တာ သမာနာ န ယထာကာမကရဏီယာ ဘဝိဿာမ မာရဿ အမုသ္မိံ နိတပေ အမုသ္မိဉ္စ လောကာမိသေ'တိ။

''တေ အမုံ နိတပံ နိဝုတ္တံ မာရဿ အမူနိ စ လောကာမိသာနိ ဉပနိဿာယ အာသယံ ကပ္ပယိံသု။ တတ္ရာသယံ ကပ္ပေတွာ အမုံ နိတပံ နိဝုတ္တံ မာရဿ အမူနိ စ လောကာမိသာနိ အနနုပခဇ္ဇ အမုစ္ဆိတာ ဘောဇနာနိ ဘုဉ္ဇိံသု။ တေ တတ္ထ အနနုပခဇ္ဇ အမုစ္ဆိတာ ဘောဇနာနိ ဘုဥ္ဇမာနာ န မဒံ အာပဇ္ဇိံသု။ အမတ္တာ သမာနာ န ပမာဒံ အာပဇ္ဇိံသု။ အပ္ပမတ္တာ သမာနာ န ယထာကာမကရဏီယာ အဟေသုံ မာရဿ အမုသ္မိံ နိတပေ အမုသ္မိဉ္စ လောကာမိသေ။ အပိ စ ခော ဧဝံဒိဋ္ဌိကာ အဟေသုံ သဿတော လောကော ဣတိပိ။ပေ.။ နေဝ ဟောတိ န န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ ဣတိပိ။ ဧဝဉှိ တေ တတိယာပိ သမဏဗြာဟ္မဏာ န ပရိမုစ္စိံသု မာရဿ ဣဒ္ဓါနုဘာဝါ။ ယံနူန မယံ ယတ္ထ အဂတိ မာရဿ စ မာရပရိသာယ စ တတ္ရာသယံ ကပ္ပေယျာမ။ တတ္ရာသယံ ကပ္ပေတွာ အမုံ နိဝုတ္တံ မာရဿ အမူနိ စ လောကာမိသာနိ အနနုပခဇ္ဇ အမုစ္ဆိတာ ဘောဇနာနိ ဘုဉ္ဇိဿာမ, အနနုပခဇ္ဇ အမုစ္ဆိတာ ဘောဇနာနိ ဘုဥ္ဇမာနာ န မဒံ အာပဇ္ဇိဿာမ, အမတ္တာ သမာနာ န ပမာဒံ အာပဇ္ဇိဿာမ, အပ္ပမတ္တာ သမာနာ န ယထာကာမကရဏီယာ ဘဝိဿာမ မာရဿ အမုသ္မိံ နိတပေ အမုသ္မိဉ္စ လောကာမိသေ'တိ။

''တေ ယတ္ထ အဂတိ မာရဿ စ မာရပရိသာယ စ တတ္ရာသယံ ကပ္ပယိံသု။ တတ္ရာသယံ ကပ္ပေတွာ အမုံ နိတပံ နိဝုတ္တံ မာရဿ အမူနိ စ လောကာမိသာနိ အနနုပခဇ္ဇ အမုစ္ဆိတာ ဘောဇနာနိ ဘုဉ္ဇိံသု, တေ တတ္ထ အနနုပခဇ္ဇ အမုစ္ဆိတာ ဘောဇနာနိ ဘုဥ္ဇမာနာ န မဒံ အာပဇ္ဇိံသု, အမတ္တာ သမာနာ န ပမာဒံ အာပဇ္ဇိံသု, အပ္ပမတ္တာ သမာနာ န ယထာကာမကရဏီယာ အဟေသုံ မာရဿ အမုသ္မိံ နိတပေ အမုသ္မိဉ္စ လောကာမိသေ။ ဧဝဉှိ တေ, ဘိက္ခဝေ, စတုတ္ထာ သမဏဗြာဟ္မဏာ ပရိမုစ္စိံသု မာရဿ ဣဒ္ဓါနုဘာဝါ။ သေယျထာပိ တေ, ဘိက္ခဝေ, စတုတ္ထာ မိဂဇာတာ တထူပမေ အဟံ ဣမေ စတုတ္ထေ သမဏဗြာဟ္မဏေ ဝဒာမိ။

၂၇၁. ''ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, အဂတိ မာရဿ စ မာရပရိသာယ စ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟိ ဝိဝိစ္စ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ သဝိတက္ကံ သဝိစာရံ ဝိဝေကဇံ ပီတိသုခံ ပဌမံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အန္ဓမကာသိ မာရံ, အပဒံ ဝဓိတွာ မာရစက္ခုံ အဒဿနံ ဂတော ပာပိမတော။

''ပုန စပရံ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဝိတက္ကဝိစာရာနံ ဝူပသမာ အဇ္ဈတ္တံ သမ္ပသာဒနံ စေတသော ဧကောဒိဘာဝံ အဝိတက္ကံ အဝိစာရံ သမာဓိဇံ ပီတိသုခံ ဒုတိယံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ။ပေ.။ ပာပိမတော။

''ပုန စပရံ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ပီတိယာ စ ဝိရာဂါ ဥပေက္ခကော စ ဝိဟရတိ သတော စ သမ္ပဇာနော, သုခဉ္စ ကာယေန ပဋိသံဝေဒေတိ ယံ တံ အရိယာ အာစိက္ခန္တိ 'ဥပေက္ခကော သတိမာ သုခဝိဟာရီ'တိ တတိယံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ။ပေ.။ ပာပိမတော။

''ပုန စပရံ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သုခဿ စ ပဟာနာ ဒုက္ခဿ စ ပဟာနာ, ပုဗ္ဗေဝ သောမနဿဒောမနဿာနံ အတ္ထင်္ဂမာ, အဒုက္ခမသုခံ ဥပေက္ခာသတိပါရိသုဒ္ဓိံ စတုတ္ထံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ။ပေ.။ ပာပိမတော။

''ပုန စပရံ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သဗ္ဗသော ရူပသညာနံ သမတိက္ကမာ ပဋိဃသညာနံ အတ္ထင်္ဂမာ နာနတ္တသညာနံ အမနသိကာရာ 'အနန္တော အာကာသော'တိ အာကာသာနဉ္စာယတနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ။ပေ.။ ပာပိမတော။

''ပုန စပရံ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သဗ္ဗသော အာကာသာနဉ္စာယတနံ သမတိက္ကမ္မ 'အနန္တံ ဝိညာဏံ'န္တိ ဝိညာဏဉ္စာယတနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ။ပေ.။ ပာပိမတော။

“ပုန စပရံ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သဗ္ဗသော ဝိညာဏဉ္စာယတနံ သမတိက္ကမ္မ ‘နတ္ထိ ကိဉ္စီ’တိ အာကိဉ္စညာယတနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ။ပေ.။ ပါပိမတော။

“ပုန စပရံ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သဗ္ဗသော အာကိဉ္စညာယတနံ သမတိက္ကမ္မ နေဝသညာနာသညာယတနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ။ပေ.။ ပါပိမတော။

“ပုန စပရံ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သဗ္ဗသော နေဝသညာနာသညာယတနံ သမတိက္ကမ္မ သညာဝေဒယိတနိရောဓံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ ပညာယ စဿ ဒိသွာ အာသဝါ ပရိက္ခီဏာ ဟောန္တိ။ အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အန္ဓမကာသိ မာရံ, အပဒံ ဝဓိတွာ မာရစက္ခုံ အဒဿနံ ဂတော ပါပိမတော တိဏ္ဏော လောကေ ဝိသတ္တိက”န္တိ။

ဣဒမဝေါစ ဘဂဝါ။ အတ္တမနာ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ဘာသိတံ အဘိနန္ဒုန္တိ။

နိဝါပသုတ္တံ နိဋ္ဌိတံ ပဉ္စမံ။

၆. ပါသရာသိသုတ္တံ

၂၇၂. ဧဝံ မေ သုတံ – ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ဇေတဝနေ အနာထပိဏ္ဍိကဿ အာရာမေ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ ပုဗ္ဗဏှသမယံ နိဝါသေတွာ ပတ္တစီဝရမာဒာယ သာဝတ္ထိံ ပိဏ္ဍာယ ပါဝိသိ။ အထ ခေါ သမ္ဗဟုလာ ဘိက္ခူ ယေနာယသ္မာ အာနန္ဒော တေနုပသင်္ကမိံသု; ဥပသင်္ကမိတွာ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ ဧတဒဝေါစုံ – “စိရဿုတာ နော, အာဝုသော အာနန္ဒ, ဘဂဝတော သမ္မုခါ ဓမ္မီ ကထာ။ သာဓု မယံ, အာဝုသော အာနန္ဒ, လဘေယျာမ ဘဂဝတော သမ္မုခါ ဓမ္မိံ ကထံ သဝနာယာ”တိ။ “တေန ဟာယသ္မန္တော ယေန ရမ္မကဿ ဗြာဟ္မဏဿ အဿမော တေနုပသင်္ကမထ; အပ္ပေဝ နာမ လဘေယျာထ ဘဂဝတော သမ္မုခါ ဓမ္မိံ ကထံ သဝနာယာ”တိ။ “ဧဝမာဝုသော”တိ ခေါ တေ ဘိက္ခူ အာယသ္မတော အာနန္ဒဿ ပစ္စဿောသုံ။

အထ ခေါ ဘဂဝါ သာဝတ္ထိယံ ပိဏ္ဍာယ စရိတွာ ပစ္ဆာဘတ္တံ ပိဏ္ဍပါတပဋိက္ကန္တော အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ အာမန္တေသိ – “အာယာမာနန္ဒ, ယေန ပုဗ္ဗာရာမော မိဂါရမာတုပါသာဒေါ တေနုပသင်္ကမိဿာမ ဒိဝါဝိဟာရာယာ”တိ။ “ဧဝံ, ဘန္တေ”တိ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝတော ပစ္စဿောသိ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ အာယသ္မတာ အာနန္ဒေန သဒ္ဓိံ ယေန ပုဗ္ဗာရာမော မိဂါရမာတုပါသာဒေါ တေနုပသင်္ကမိ ဒိဝါဝိဟာရာယ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ သာယနှသမယံ ပဋိသလ္လာနာ ဝုဋ္ဌိတော အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ အာမန္တေသိ – “အာယာမာနန္ဒ, ယေန ပုဗ္ဗကောဋ္ဌကော တေနုပသင်္ကမိဿာမ ဂတ္တာနိ ပရိသိဉ္စိတု”န္တိ။ “ဧဝံ, ဘန္တေ”တိ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝတော ပစ္စဿောသိ။

၂၇၃. အထ ခေါ ဘဂဝါ အာယသ္မတာ အာနန္ဒေန သဒ္ဓိံ ယေန ပုဗ္ဗကောဋ္ဌကော တေနုပသင်္ကမိ ဂတ္တာနိ ပရိသိဉ္စိတုံ။ ပုဗ္ဗကောဋ္ဌကေ ဂတ္တာနိ ပရိသိဉ္စိတွာ ပစ္စုတ္တရိတွာ ဧကစီဝရော အဋ္ဌာသိ ဂတ္တာနိ ပုဗ္ဗာပယမာနော။ အထ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – “အယံ, ဘန္တေ, ရမ္မကဿ ဗြာဟ္မဏဿ အဿမော အဝိဒူရေ။ ရမဏီယော, ဘန္တေ, ရမ္မကဿ ဗြာဟ္မဏဿ အဿမော; ပါသာဒိကော, ဘန္တေ, ရမ္မကဿ ဗြာဟ္မဏဿ အဿမော။ သာဓု, ဘန္တေ, ဘဂဝါ ယေန ရမ္မကဿ ဗြာဟ္မဏဿ အဿမော တေနုပသင်္ကမတု အနုကမ္ပံ ဥပါဒါယာ”တိ။ အဓိဝါသေသိ ဘဂဝါ တုဏှီဘာဝေန။

အထ ခေါ ဘဂဝါ ယေန ရမ္မကဿ ဗြာဟ္မဏဿ အဿမော တေနုပသင်္ကမိ။ တေန ခေါ ပန သမယေန သမ္ဗဟုလာ ဘိက္ခူ ရမ္မကဿ ဗြာဟ္မဏဿ အဿမေ ဓမ္မိယာ ကထာယ သန္နိသိန္နာ ဟောန္တိ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ ဗဟိဒွါရကောဋ္ဌကေ အဋ္ဌာသိ ကထာပရိယောသာနံ အာဂမယမာနော။ အထ ခေါ ဘဂဝါ ကထာပရိယောသာနံ ဝိဒိတွာ ဥက္ကာသိတွာ အဂ္ဂဠံ အာကောဋေသိ။ ဝိဝရိံသု ခေါ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ဒွါရံ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ ရမ္မကဿ ဗြာဟ္မဏဿ အဿမံ ပဝိသိတွာ ပညတ္တေ အာသနေ နိသီဒိ။ နိသဇ္ဇ ခေါ ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – “ကာယနုတ္ထ, ဘိက္ခဝေ, ဧတရဟိ ကထာယ သန္နိသိန္နာ? ကာ စ ပန ဝေါ အန္တရာကထာ ဝိပ္ပကတာ”တိ ? “ဘဂဝန္တမေဝ

ဆော နော, ဘန္တေ, အာရဗ္ဘ ဓမ္မိ ကထာ ဝိပ္ပကတာ, အထ ဘဂဝါ အနုပ္ပတ္တော’’တိ။ ‘‘သာဓု, ဘိက္ခဝေ! ဧတံ ခော, ဘိက္ခဝေ, တုမှာကံ ပတိရူပံ ကုလပုတ္တာနံ သဒ္ဓါ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိတာနံ ယံ တုမှေဟ ဓမ္မိယာ ကထာ ယ သန္နိသီဒေယ္ယာထ။ သန္နိပတိတာနံ ဝေ, ဘိက္ခဝေ, ဒွယံ ကရဏီယံ – ဓမ္မီ ဝါ ကထာ, အရိယော ဝါ တုဏှီဘာဝ တော’’။

၂၇၄. ‘‘ဒွေမာ, ဘိက္ခဝေ, ပရိယေသနာ – အရိယာ စ ပရိယေသနာ, အနရိယာ စ ပရိယေသနာ။

‘‘ကတမာ စ, ဘိက္ခဝေ, အနရိယာ ပရိယေသနာ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဧကစ္စော အတ္တနာ ဇာတိဓမ္မော သမာနော ဇာတိ ဓမ္မံယေဝ ပရိယေသတိ, အတ္တနာ ဇရာဓမ္မော သမာနော ဇရာဓမ္မံယေဝ ပရိယေသတိ, အတ္တနာ ဗျာဓိဓမ္မော သမာနော ဗျာဓိဓမ္မံယေဝ ပရိယေသတိ, အတ္တနာ မရဏဓမ္မော သမာနော မရဏဓမ္မံယေဝ ပရိယေသတိ, အတ္တနာ သောကဓမ္မော သမာနော သောကဓမ္မံယေဝ ပရိယေသတိ, အတ္တနာ သံကိလေသဓမ္မော သမာနော သံကိလေသဓမ္မံယေဝ ပရိယေသတိ။

‘‘ကိဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဇာတိဓမ္မံ ဝဒေထ? ပုတ္တဘရိယံ, ဘိက္ခဝေ, ဇာတိဓမ္မံ, ဒာသိဒာသံ ဇာတိဓမ္မံ, အဇေဠကံ ဇာတိဓမ္မံ, ကုက္ကုဋသူကရံ ဇာတိဓမ္မံ, ဟတ္ထိဂဝဿဝဠဝံ ဇာတိဓမ္မံ, ဇာတရူပရဇတံ ဇာတိဓမ္မံ။ ဇာတိဓမ္မာ ဟေ တေ, ဘိက္ခဝေ, ဥပဓယော။ ဧတ္ထာယံ ဂထိတော [ဂဓိတော (သျာ. က.)] မုစ္ဆိတော အဇ္ဈောပန္နော အတ္တနာ ဇာတိဓမ္မော သမာနော ဇာတိဓမ္မံယေဝ ပရိယေသတိ။

‘‘ကိဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဇရာဓမ္မံ ဝဒေထ? ပုတ္တဘရိယံ, ဘိက္ခဝေ, ဇရာဓမ္မံ, ဒာသိဒာသံ ဇရာဓမ္မံ, အဇေဠကံ ဇရာဓမ္မံ, ကုက္ကုဋသူကရံ ဇရာဓမ္မံ, ဟတ္ထိဂဝဿဝဠဝံ ဇရာဓမ္မံ , ဇာတရူပရဇတံ ဇရာဓမ္မံ။ ဇရာဓမ္မာ ဟေတေ, ဘိက္ခဝေ, ဥပဓယော။ ဧတ္ထာယံ ဂထိတော မုစ္ဆိတော အဇ္ဈောပန္နော အတ္တနာ ဇရာဓမ္မော သမာနော ဇရာဓမ္မံယေဝ ပရိယေသတိ။

‘‘ကိဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဗျာဓိဓမ္မံ ဝဒေထ? ပုတ္တဘရိယံ, ဘိက္ခဝေ, ဗျာဓိဓမ္မံ, ဒာသိဒာသံ ဗျာဓိဓမ္မံ, အဇေဠကံ ဗျာဓိဓမ္မံ, ကုက္ကုဋသူကရံ ဗျာဓိဓမ္မံ, ဟတ္ထိဂဝဿဝဠဝံ ဗျာဓိဓမ္မံ။ ဗျာဓိဓမ္မာ ဟေတေ, ဘိက္ခဝေ, ဥပဓယော။ ဧတ္ထာယံ ဂထိတော မုစ္ဆိတော အဇ္ဈောပန္နော အတ္တနာ ဗျာဓိဓမ္မော သမာနော ဗျာဓိဓမ္မံယေဝ ပရိယေသတိ။

‘‘ကိဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, မရဏဓမ္မံ ဝဒေထ? ပုတ္တဘရိယံ, ဘိက္ခဝေ, မရဏဓမ္မံ, ဒာသိဒာသံ မရဏဓမ္မံ, အဇေဠကံ မရဏဓမ္မံ, ကုက္ကုဋသူကရံ မရဏဓမ္မံ, ဟတ္ထိဂဝဿဝဠဝံ မရဏဓမ္မံ။ မရဏဓမ္မာ ဟေတေ, ဘိက္ခဝေ, ဥပဓယော။ ဧတ္ထာယံ ဂထိတော မုစ္ဆိတော အဇ္ဈောပန္နော အတ္တနာ မရဏဓမ္မော သမာနော မရဏဓမ္မံယေဝ ပရိယေသတိ။

‘‘ကိဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, သောကဓမ္မံ ဝဒေထ? ပုတ္တဘရိယံ, ဘိက္ခဝေ, သောကဓမ္မံ, ဒာသိဒာသံ သောကဓမ္မံ, အဇေဠကံ သောကဓမ္မံ, ကုက္ကုဋသူကရံ သောကဓမ္မံ, ဟတ္ထိဂဝဿဝဠဝံ သောကဓမ္မံ။ သောကဓမ္မာ ဟေတေ, ဘိက္ခဝေ, ဥပဓယော။ ဧတ္ထာယံ ဂထိတော မုစ္ဆိတော အဇ္ဈောပန္နော အတ္တနာ သောကဓမ္မော သမာနော သောကဓမ္မံယေဝ ပရိယေသတိ။

‘‘ကိဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, သံကိလေသဓမ္မံ ဝဒေထ? ပုတ္တဘရိယံ, ဘိက္ခဝေ, သံကိလေသဓမ္မံ, ဒာသိဒာသံ သံကိလေသဓမ္မံ, အဇေဠကံ သံကိလေသဓမ္မံ , ကုက္ကုဋသူကရံ သံကိလေသဓမ္မံ, ဟတ္ထိဂဝဿဝဠဝံ သံကိလေသဓမ္မံ, ဇာတရူပရဇတံ သံကိလေသဓမ္မံ။ သံကိလေသဓမ္မာ ဟေတေ, ဘိက္ခဝေ, ဥပဓယော။ ဧတ္ထာယံ ဂထိတော မုစ္ဆိတော အဇ္ဈောပန္နော အတ္တနာ သံကိလေသဓမ္မော သမာနော သံကိလေသဓမ္မံယေဝ ပရိယေသတိ။ အယံ, ဘိက္ခဝေ, အနရိယာ ပရိယေသနာ။

၂၇၅. ‘‘ကတမာ စ, ဘိက္ခဝေ, အရိယာ ပရိယေသနာ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဧကစ္စော အတ္တနာ ဇာတိဓမ္မော သမာနော ဇာတိဓမ္မေ အာဒီနဝံ ဝိဒိတွာ အဇာတံ အနုတ္တရံ ယောဂက္ခေမံ နိဗ္ဗာနံ ပရိယေသတိ, အတ္တနာ ဇရာဓမ္မော သမာနော ဇရာဓမ္မေ အာဒီနဝံ ဝိဒိတွာ အဇရံ အနုတ္တရံ ယောဂက္ခေမံ နိဗ္ဗာနံ ပရိယေသတိ, အတ္တနာ ဗျာဓိဓမ္မော သမာနော ဗျ

ယာဓိဓမ္မေ အာဒီနဝံ ဝိဒိတ္ဝာ အဗ္ယာဓိံ အနုတ္တရံ ယောဂက္ခေမံ နိဗ္ဗာနံ ပရိယေသတိ, အတ္တနာ မရဏဓမ္မော သမာနော မရဏဓမ္မေ အာဒီနဝံ ဝိဒိတ္ဝာ အမတံ အနုတ္တရံ ယောဂက္ခေမံ နိဗ္ဗာနံ ပရိယေသတိ, အတ္တနာ သောကဓမ္မော သမာနော သောကဓမ္မေ အာဒီနဝံ ဝိဒိတ္ဝာ အသောကံ အနုတ္တရံ ယောဂက္ခေမံ နိဗ္ဗာနံ ပရိယေသတိ, အတ္တနာ သံကိလေသဓမ္မော သမာနော သံကိလေသဓမ္မေ အာဒီနဝံ ဝိဒိတ္ဝာ အသံကိလိဋ္ဌံ အနုတ္တရံ ယောဂက္ခေမံ နိဗ္ဗာနံ ပရိယေသတိ။ အယံ, ဘိက္ခဝေ, အရိယာ ပရိယေသနာ။

၂၇၆. ''အဟမ္ပိ သုဒံ, ဘိက္ခဝေ, ပုဗ္ဗေဝ သမ္ဗောဓာ အနဘိသမ္ဗုဒ္ဓော ဗောဓိသတ္တောဝ သမာနော အတ္တနာ ဇာတိဓမ္မော သမာနော ဇာတိဓမ္မံယေဝ ပရိယေသာမိ, အတ္တနာ ဇရာဓမ္မော သမာနော ဇရာဓမ္မံယေဝ ပရိယေသာမိ, အတ္တနာ ဗျာဓိဓမ္မော သမာနော ဗျာဓိဓမ္မံယေဝ ပရိယေသာမိ, အတ္တနာ မရဏဓမ္မော သမာနော မရဏဓမ္မံယေဝ ပရိယေသာမိ, အတ္တနာ သောကဓမ္မော သမာနော သောကဓမ္မံယေဝ ပရိယေသာမိ, အတ္တနာ သံကိလေသဓမ္မော သမာနော သံကိလေသဓမ္မံယေဝ ပရိယေသာမိ။ တဿ မယှံ, ဘိက္ခဝေ, ဧတဒဟောသိ – 'ကိံ နု ခော အဟံ အတ္တနာ ဇာတိဓမ္မော သမာနော ဇာတိဓမ္မံယေဝ ပရိယေသာမိ, အတ္တနာ ဇရာဓမ္မော သမာနော။ပေ။ ဗျာဓိဓမ္မော သမာနော။ မရဏဓမ္မော သမာနော။ သောကဓမ္မော သမာနော။ အတ္တနာ သံကိလေသဓမ္မော သမာနော သံကိလေသဓမ္မံယေဝ ပရိယေသာမိ? ယံနူနာဟံ အတ္တနာ ဇာတိဓမ္မော သမာနော ဇာတိဓမ္မေ အာဒီနဝံ ဝိဒိတ္ဝာ အဇာတံ အနုတ္တရံ ယောဂက္ခေမံ နိဗ္ဗာနံ ပရိယေသေယျံ, အတ္တနာ ဇရာဓမ္မော သမာနော ဇရာဓမ္မေ အာဒီနဝံ ဝိဒိတ္ဝာ အဇရံ အနုတ္တရံ ယောဂက္ခေမံ နိဗ္ဗာနံ ပရိယေသေယျံ, အတ္တနာ ဗျာဓိဓမ္မော သမာနော ဗျာဓိဓမ္မေ အာဒီနဝံ ဝိဒိတ္ဝာ အဗျာဓိံ အနုတ္တရံ ယောဂက္ခေမံ နိဗ္ဗာနံ ပရိယေသေယျံ, အတ္တနာ မရဏဓမ္မော သမာနော မရဏဓမ္မေ အာဒီနဝံ ဝိဒိတ္ဝာ အမတံ အနုတ္တရံ ယောဂက္ခေမံ နိဗ္ဗာနံ ပရိယေသေယျံ, အတ္တနာ သောကဓမ္မော သမာနော သောကဓမ္မေ အာဒီနဝံ ဝိဒိတ္ဝာ အသောကံ အနုတ္တရံ ယောဂက္ခေမံ နိဗ္ဗာနံ ပရိယေသေယျံ, အတ္တနာ သံကိလေသဓမ္မော သမာနော သံကိလေသဓမ္မေ အာဒီနဝံ ဝိဒိတ္ဝာ အသံကိလိဋ္ဌံ အနုတ္တရံ ယောဂက္ခေမံ နိဗ္ဗာနံ ပရိယေသေယျ'န္တိ။

၂၇၇. ''သော ခော အဟံ, ဘိက္ခဝေ, အပရေန သမယေန ဒဟရောဝ သမာနော သုသုကာဠကေသော , ဘဒ္ရေန ယောဗ္ဗနေန သမန္နာဂတော ပဌမေန ဝယသာ အကာမကာနံ မာတာပိတူနံ အဿုမုခါနံ ရုဒန္တာနံ ကေသမဿုံ ဩဟာရေတွာ ကာသာယာနိ ဝတ္ထာနိ အစ္ဆာဒေတွာ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိံ။ သော ဧဝံ ပဗ္ဗဇိတော သမာနော ကိံ ကုသလဂဝေသီ [ကိံကုသလံဂဝေသီ (က.)] အနုတ္တရံ သန္တိဝရပဒံ ပရိယေသမာနော ယေန အာဠာရော ကာလာမော တေနုပသင်္ကမိံ။ ဥပသင်္ကမိတွာ အာဠာရံ ကာလာမံ ဧတဒဝေါစံ – 'ဣစ္ဆာမဟံ, အာဝုသော ကာလာမ, ဣမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ ဗြဟ္မစရိယံ စရိတု'န္တိ။ ဧဝံ ဝုတ္တေ, ဘိက္ခဝေ, အာဠာရော ကာလာမော မံ ဧတဒဝေါစ – 'ဝိဟရတာယသ္မာ; တာဒိသော အယံ ဓမ္မော ယတ္ထ ဝိညူ ပုရိသော နစိရဿေဝ သကံ အာစရိယကံ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရေယျာ'တိ။ သော ခော အဟံ, ဘိက္ခဝေ, နစိရဿေဝ ခိပ္ပမေဝ တံ ဓမ္မံ ပရိယာပုဏိံ။ သော ခော အဟံ, ဘိက္ခဝေ, တာဝတကေနေဝ ဩဋ္ဌပဟတမတ္တေန လပိတလာပနမတ္တေန ဉာဏဝါဒဉ္စ ဝဒါမိ ထေရဝါဒဉ္စ, 'ဇာနာမိ ပဿာမီ'တိ စ ပဋိဇာနာမိ အဟဉ္စေဝ အညေ စ။ တဿ မယှံ, ဘိက္ခဝေ, ဧတဒဟောသိ – 'န ခော အာဠာရော ကာလာမော ဣမံ ဓမ္မံ ကေဝလံ သဒ္ဓါမတ္တကေန သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရာမီတိ ပဝေဒေတိ; အဒ္ဓါ အာဠာရော ကာလာမော ဣမံ ဓမ္မံ ဇာနံ ပဿံ ဝိဟရတီ'တိ။

''အထ ခွါဟံ, ဘိက္ခဝေ, ယေန အာဠာရော ကာလာမော တေနုပသင်္ကမိံ; ဥပသင်္ကမိတွာ အာဠာရံ ကာလာမံ ဧတဒဝေါစံ – 'ကိတ္တာဝတာ နော, အာဝုသော ကာလာမ, ဣမံ ဓမ္မံ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရာမီတိ ပဝေဒေသီ'တိ [ဥပသမ္ပဇ္ဇ ပဝေဒေသီတိ (သီ. သျာ. ပီ.)] ? ဧဝံ ဝုတ္တေ, ဘိက္ခဝေ, အာဠာရော ကာလာမော အာကိဉ္စညာယတနံ ပဝေဒေသိ။ တဿ မယှံ, ဘိက္ခဝေ, ဧတဒဟောသိ – 'န ခော အာဠာရဿေဝ ကာလာမဿ အတ္ထိ သဒ္ဓါ, မယှံပတ္ထိ သဒ္ဓါ; န ခော အာဠာရဿေဝ ကာလာမဿ အတ္ထိ ဝီရိယံ, မယှံပတ္ထိ ဝီရိယံ; န ခော အာဠာရဿေဝ ကာလာမဿ အတ္ထိ သတိ, မယှံပတ္ထိ သတိ; န ခော အာဠာရဿေဝ ကာလာမဿ အတ္ထိ သမာဓိ, မယှံပတ္ထိ သမာဓိ; န ခော အာဠာရဿေဝ ကာလာမဿ အတ္ထိ ပညာ, မယှံပတ္ထိ ပညာ။ ယံနူနာဟံ ယံ ဓမ္မံ အာဠာရော ကာလာမော သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရာမီတိ ပဝေဒေတိ, တဿ ဓမ္မဿ သစ္ဆိကိရိယာယ ပဒဟေယျ'န္တိ။ သော ခော အဟံ, ဘိက္ခဝေ, နစိရဿေဝ ခိပ္ပမေဝ တံ ဓမ္မံ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟာသိံ။

“အထ ခွတဟံ, ဘိက္ခဝေ, ယေန အာဠာရော ကာလာမော တေနုပသင်္ကမိံ; ဥပသင်္ကမိတွာ အာဠာရံ ကာလာမံ ဧတဒဝေါစံ –

‘ဧတ္တာဝတာ နော, အာဝုသော ကာလာမ, ဣမံ ဓမ္မံ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ပဝေဒေသီ’တိ?

‘ဧတ္တာဝတာ ခော အဟံ, အာဝုသော, ဣမံ ဓမ္မံ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ပဝေဒေမီ’တိ။

‘အဟမ္ပိ ခော, အာဝုသော, ဧတ္တာဝတာ ဣမံ ဓမ္မံ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရာမီ’တိ။

‘လာဘာ နော, အာဝုသော, သုလဒ္ဓံ နော, အာဝုသော, ယေ မယံ အာယသ္မန္တံ တာဒိသံ သဗြဟ္မစာရိံ ပဿာမ။ ဣတိ ယာဟံ ဓမ္မံ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ပဝေဒေမိ တံ တွံ ဓမ္မံ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရသိ။ ယံ တွံ ဓမ္မံ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရသိ တမဟံ ဓမ္မံ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ပဝေဒေမိ။ ဣတိ ယာဟံ ဓမ္မံ ဇာနာမိ တံ တွံ ဓမ္မံ ဇာနာသိ, ယံ တွံ ဓမ္မံ ဇာနာသိ တမဟံ ဓမ္မံ ဇာနာမိ။ ဣတိ ယာဒိသော အဟံ တာဒိသော တုဝံ, ယာဒိသော တုဝံ တာဒိသော အဟံ။ ဧဟိ ဒါနိ, အာဝုသော, ဥဘောဝ သန္တာ ဣမံ ဂဏံ ပရိဟရာမာ’တိ။ ဣတိ ခော, ဘိက္ခဝေ, အာဠာရော ကာလာမော အာစရိယော မေ သမာနော (အတ္တနော) [( ) နတ္ထိ (သီ. သျာ. ပီ.)] အန္တေဝါသိံ မံ သမာနံ အတ္တနာ [အတ္တနော (သီ. ပီ.)] သမသမံ ဌပေသိ, ဥဠာရာယ စ မံ ပူဇာယ ပူဇေသိ။ တဿ မယှံ, ဘိက္ခဝေ, ဧတဒဟောသိ – ‘နာယံ ဓမ္မော နိဗ္ဗိဒာယ န ဝိရာဂါယ န နိရောဓာယ န ဥပသမာယ န အဘိညာယ န သမ္ဗောဓာယ န နိဗ္ဗာနာယ သံဝတ္တတိ, ယာဝဒေဝ အာကိဉ္စညာယတနူပပတ္တိယာ’တိ။ သော ခော အဟံ, ဘိက္ခဝေ, တံ ဓမ္မံ အနလင်္ကရိတွာ တသ္မာ ဓမ္မာ နိဗ္ဗိဇ္ဇ အပက္ကမိံ။

၂၇၈. “သော ခော အဟံ, ဘိက္ခဝေ, ကိံ ကုသလဂဝေသီ အနုတ္တရံ သန္တိဝရပဒံ ပရိယေသမာနော ယေန ဥဒကော [ဥဒ္ဒကော (သီ. သျာ. ပီ.)] ရာမပုတ္တော တေနုပသင်္ကမိံ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဥဒကံ ရာမပုတ္တံ ဧတဒဝေါစံ – ‘ဣစ္ဆာမဟံ, အာဝုသော [အာဝုသော ရာမ (သီ. သျာ. က.) မဟာသစ္စကေ ရာမပုတ္တမေဝ အာဝုသော ရာမဟံ တတ္ထ ဂဏာစရိယော ဘဝေယျ, တဒါ စ ကာလင်္ကတော အသန္တော။ တေနေဝေတ္ထ ရာမာယတ္တာနိ ကိရိယပဒါနိ အတီတကာလဝသေန အာဂတာနိ, ဥဒကော စ ရာမပုတ္တော မဟာသတ္တဿ သဗြဟ္မစာရီတွေဝ ဝုတ္တော, န အာစရိယောတိ။ ဋီကာယံ စ “ဟန္ဒဿ ရာမဿေဝ သမာပတ္တိလာဘိတာ အာဂတာ န ဥဒကဿာ”တိ အာဒိ ပဏ္ဏာဘာဂေ ပကာသိတာ], ဣမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ ဗြဟ္မစရိယံ စရိတု’န္တိ။ ဧဝံ ဝုတ္တေ, ဘိက္ခဝေ, ဥဒကော ရာမပုတ္တော မံ ဧတဒဝေါစ – ‘ဝိဟရတာယသ္မာ; တာဒိသော အယံ ဓမ္မော ယတ္ထ ဝိညူ ပုရိသော နစိရဿေဝ သကံ အာစရိယကံ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရေယျာ’တိ။ သော ခော အဟံ, ဘိက္ခဝေ, နစိရဿေဝ ခိပ္ပမေဝ တံ ဓမ္မံ ပရိယာပုဏိံ။ သော ခော အဟံ, ဘိက္ခဝေ, တာဝတကေနေဝ ဩဋ္ဌပဟတမတ္တေန လပိတလာပနမတ္တေန ဉာဏဝါဒဉ္စ ဝဒါမိ ထေရဝါဒဉ္စ, ‘ဇာနာမိ ပဿာမီ’တိ စ ပဋိဇာနာမိ အဟဉ္စေဝ အညေ စ။ တဿ မယှံ, ဘိက္ခဝေ, ဧတဒဟောသိ – ‘န ခော ရာမော ဣမံ ဓမ္မံ ကေဝလံ သဒ္ဓါမတ္တကေန သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရာမီတိ ပဝေဒေသိ; အဒ္ဓါ ရာမော ဣမံ ဓမ္မံ ဇာနံ ပဿံ ဝိဟာသီ’တိ။

“အထ ခွတဟံ, ဘိက္ခဝေ, ယေန ဥဒကော ရာမပုတ္တော တေနုပသင်္ကမိံ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဥဒကံ ရာမပုတ္တံ ဧတဒဝေါစံ – ‘ကိတ္တာဝတာ နော, အာဝုသော, ရာမော ဣမံ ဓမ္မံ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရာမီတိ ပဝေဒေသီ’တိ? ဧဝံ ဝုတ္တေ, ဘိက္ခဝေ, ဥဒကော ရာမပုတ္တော နေဝသညာနာသညာယတနံ ပဝေဒေသိ။ တဿ မယှံ, ဘိက္ခဝေ, ဧတဒဟောသိ – ‘န ခော ရာမဿေဝ အဟောသိ သဒ္ဓါ, မယှံပတ္ထိ သဒ္ဓါ; န ခော ရာမဿေဝ အဟောသိ ဝီရိယံ , မယှံပတ္ထိ ဝီရိယံ; န ခော ရာမဿေဝ အဟောသိ သတိ, မယှံပတ္ထိ သတိ; န ခော ရာမဿေဝ အဟောသိ သမာဓိ, မယှံပတ္ထိ သမာဓိ, န ခော ရာမဿေဝ အဟောသိ ပညာ, မယှံပတ္ထိ ပညာ။ ယံနူနာဟံ ယံ ဓမ္မံ ရာမော သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရာမီတိ ပဝေဒေသိ, တဿ ဓမ္မဿ သစ္ဆိကိရိယာယ ပဒဟေယျ’န္တိ။ သော ခော အဟံ, ဘိက္ခဝေ, နစိရဿေဝ ခိပ္ပမေဝ တံ ဓမ္မံ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟာသိံ။

‘‘အထ ခ္ဝါဟံ, ဘိက္ခဝေ, ယေန ဥဒကော ရာမပုတ္တော တေနုပသင်္ကမိံ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဥဒကံ ရာမပုတ္တံ ဧတဒဝေါစံ –

‘ဧတ္တာဝတာ နော, အာဝုသော, ရာမော ဣမံ ဓမ္မံ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ပဝေဒေသီ’တိ?

‘ဧတ္တာဝတာ ခော, အာဝုသော, ရာမော ဣမံ ဓမ္မံ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ပဝေဒေသီ’တိ။

‘အဟမ္ပိ ခော, အာဝုသော, ဧတ္တာဝတာ ဣမံ ဓမ္မံ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရာမီ’တိ။

‘လာဘာ နော, အာဝုသော, သုလဒ္ဓံ နော, အာဝုသော, ယေ မယံ အာယသ္မန္တံ တာဒိသံ သဗ္ရဟ္မစာရိံ ပဿာမ။ ဣတိ ယံ ဓမ္မံ ရာမော သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ပဝေဒေသိ, တံ တွံ ဓမ္မံ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရသိ။ ယံ တွံ ဓမ္မံ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရသိ, တံ ဓမ္မံ ရာမော သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ပဝေဒေသိ။ ဣတိ ယံ ဓမ္မံ ရာမော အဘိညာသိ တံ တွံ ဓမ္မံ ဇာနာသိ, ယံ တွံ ဓမ္မံ ဇာနာသိ, တံ ဓမ္မံ ရာမော အဘိညာသိ။ ဣတိ ယာဒိသော ရာမော အဟောသိ တာဒိသော တုဝံ, ယာဒိသော တုဝံ တာဒိသော ရာမော အဟောသိ။ ဧဟိ ဒါနိ, အာဝုသော, တုဝံ ဣမံ ဂဏံ ပရိဟရာ’တိ ။ ဣတိ ခော, ဘိက္ခဝေ , ဥဒကော ရာမပုတ္တော သဗ္ရဟ္မစာရီ မေ သမာနော အာစရိယဋ္ဌာနေ မံ ဌပေသိ, ဥဠာရာယ စ မံ ပူဇာယ ပူဇေသိ။ တဿ မယှံ, ဘိက္ခဝေ, ဧတဒဟောသိ – ‘နာယံ ဓမ္မော နိဗ္ဗိဒာယ န ဝိရာဂါယ န နိရောဓာယ န ဥပသမာယ န အဘိညာယ န သမ္ဗောဓာယ န နိဗ္ဗာနာယ သံဝတ္တတိ, ယာဝဒေဝ နေဝသညာနာသညာယတနူပပတ္တိယာ’တိ။ သော ခော အဟံ, ဘိက္ခဝေ, တံ ဓမ္မံ အနလင်္ကရိတွာ တသ္မာ ဓမ္မာ နိဗ္ဗိဇ္ဇ အပက္ကမိံ။

၂၇၉. ‘‘သော ခော အဟံ, ဘိက္ခဝေ, ကိံ ကုသလဂဝေသီ အနုတ္တရံ သန္တိဝရပဒံ ပရိယေသမာနော မဂဓေသု အနုပုဗ္ဗေန စာရိကံ စရမာနော ယေန ဥရုဝေလာ သေနာနိဂမော တဒဝသရိံ။ တတ္ထဒ္ဒသံ ရမဏီယံ ဘူမိဘာဂံ, ပာသာဒိကဉ္စ ဝနသဏ္ဍံ, နဒိဉ္စ သန္ဒန္တိံ သေတကံ သုပတိတ္ထံ ရမဏီယံ, သမန္တာ [သာမန္တာ (?)] စ ဂောစရဂါမံ ။ တဿ မယှံ, ဘိက္ခဝေ, ဧတဒဟောသိ – ‘ရမဏီယော ဝတ, ဘော, ဘူမိဘာဂေါ, ပာသာဒိကော စ ဝနသဏ္ဍော, နဒီ စ သန္ဒတိ သေတကာ သုပတိတ္ထာ ရမဏီယာ, သမန္တာ စ ဂောစရဂါမော။ အလံ ဝတိဒံ ကုလပုတ္တဿ ပဓာနတ္ထိကဿ ပဓာနာယာ’တိ။ သော ခော အဟံ, ဘိက္ခဝေ, တတ္ထေဝ နိသီဒိံ – အလမိဒံ ပဓာနာယာတိ။

၂၈၀. ‘‘သော ခော အဟံ, ဘိက္ခဝေ, အတ္တနာ ဇာတိဓမ္မော သမာနော ဇာတိဓမ္မေ အာဒီနဝံ ဝိဒိတွာ အဇာတံ အနုတ္တရံ ယောဂက္ခေမံ နိဗ္ဗာနံ ပရိယေသမာနော အဇာတံ အနုတ္တရံ ယောဂက္ခေမံ နိဗ္ဗာနံ အဇ္ဈဂမံ, အတ္တနာ ဇရာဓမ္မော သမာနော ဇရာဓမ္မေ အာဒီနဝံ ဝိဒိတွာ အဇရံ အနုတ္တရံ ယောဂက္ခေမံ နိဗ္ဗာနံ ပရိယေသမာနော အဇရံ အနုတ္တရံ ယောဂက္ခေမံ နိဗ္ဗာနံ အဇ္ဈဂမံ, အတ္တနာ ဗျာဓိဓမ္မော သမာနော ဗျာဓိဓမ္မေ အာဒီနဝံ ဝိဒိတွာ အဗျာဓိံ အနုတ္တရံ ယောဂက္ခေမံ နိဗ္ဗာနံ ပရိယေသမာနော အဗျာဓိံ အနုတ္တရံ ယောဂက္ခေမံ နိဗ္ဗာနံ အဇ္ဈဂမံ, အတ္တနာ မရဏဓမ္မော သမာနော မရဏဓမ္မေ အာဒီနဝံ ဝိဒိတွာ အမတံ အနုတ္တရံ ယောဂက္ခေမံ နိဗ္ဗာနံ အဇ္ဈဂမံ, အတ္တနာ သောကဓမ္မော သမာနော သောကဓမ္မေ အာဒီနဝံ ဝိဒိတွာ အသောကံ အနုတ္တရံ ယောဂက္ခေမံ နိဗ္ဗာနံ အဇ္ဈဂမံ, အတ္တနာ သံကိလေသဓမ္မော သမာနော သံကိလေသဓမ္မေ အာဒီနဝံ ဝိဒိတွာ အသံကိလိဋ္ဌံ အနုတ္တရံ ယောဂက္ခေမံ နိဗ္ဗာနံ ပရိယေသမာနော အသံကိလိဋ္ဌံ အနုတ္တရံ ယောဂက္ခေမံ နိဗ္ဗာနံ အဇ္ဈဂမံ။ ဉာဏဉ္စ ပန မေ ဒဿနံ ဥဒပါဒိ – ‘အကုပ္ပာ မေ ဝိမုတ္တိ, အယမန္တိမာ ဇာတိ, နတ္ထိ ဒါနိ ပုနဗ္ဘဝေါ’တိ။

၂၈၁. ‘‘တဿ မယှံ, ဘိက္ခဝေ, ဧတဒဟောသိ – ‘အဓိဂတော ခော မျာယံ ဓမ္မော ဂမ္ဘီရော ဒုဒ္ဒသော ဒုရနုဗောဓော သန္တော ပဏီတော အတက္ကာဝစရော နိပုဏော ပဏ္ဍိတဝေဒနီယော။ အာလယရာမာ ခော ပနာယံ ပဇာ အာလယရတာ အာလယသမ္မုဒိတာ။ အာလယရာမာယ ခော ပနာယံ ပဇာ အာလယရတာယ အာလယသမ္မုဒိတာယ ဒုဒ္ဒသံ ဣဒံ ဌာနံ ယဒိဒံ – ဣဒပ္ပစ္စယတာ ပဋိစ္စသမုပ္ပာဒော။ ဣဒမ္ပိ ခော ဌာနံ ဒုဒ္ဒသံ ယဒိဒံ – သဗ္ဗသင်္ခာရသမထော သဗ္ဗူပဓိပဋိနိဿဂ္ဂေါ တဏှာက္ခယော ဝိရာဂေါ နိရောဓော နိဗ္ဗာနံ။ အဟဉ္စေဝ ခော ပန ဓမ္မံ ဒေသေယျံ, ပရေ စ မေ န အာဇာနေယျုံ, သော မမဿ ကိလမထော, သာ မမဿ ဝိဟေသာ’တိ။ အပိဿု မံ, ဘိက္ခဝေ, ဣမာ အနစ္ဆရိယာ ဂါထာယော ပဋိဘံသု ပုဗ္ဗေ အဿုတပုဗ္ဗာ –

‘ကိစ္ဆေန မေ အဓိဂတံ၊ ဟလံ ဒါနိ ပကာသိတုံ။
ရာဂဒောသပရေတေဟိ၊ နာယံ ဓမ္မော သုသမ္ဗုဓော။

‘ပဋိသောတဂါမိံ နိပုဏံ၊ ဂမ္ဘီရံ ဒုဒ္ဒသံ အဏုံ။
ရာဂရတ္တာ န ဒက္ခန္တိ၊ တမောခန္ဓေန အာဝုဋာ’’’တိ [အာဝဋာတိ (သီ.)၊ အာဝုတာ (သျာ.)] ။

၂၈၂. ‘‘ဣတိဟ မေ, ဘိက္ခဝေ, ပဋိသဉ္စိက္ခတော အပ္ပေါဿုက္ကတာယ စိတ္တံ နမတိ, နော ဓမ္မဒေသနာယ။ အထ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဗြဟ္မုနော သဟမ္ပတိဿ မမ စေတသာ စေတောပရိဝိတက္ကမညာယ ဧတဒဟောသိ – ‘နဿတိ ဝတ ဘော လောကော, ဝိနဿတိ ဝတ ဘော လောကော, ယတြ ဟိ နာမ တထာဂတဿ အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ အပ္ပေါဿုက္ကတာယ စိတ္တံ နမတိ [နမိဿတိ (?)] , နော ဓမ္မဒေသနာယာ’တိ။ အထ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဗြဟ္မာ သဟမ္ပတိ – သေယျထာပိ နာမ ဗလဝါ ပုရိသော သမိဉ္ဇိတံ ဝါ ဗာဟံ ပသာရေယျ, ပသာရိတံ ဝါ ဗာဟံ သမိဉ္ဇေယျ, ဧဝမေဝ – ဗြဟ္မလောကေ အန္တရဟိတော မမ ပုရတော ပာတုရဟောသိ။ အထ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဗြဟ္မာ သဟမ္ပတိ ဧကံသံ ဥတ္တရာသင်္ဂံ ကရိတွာ ယေနာဟံ တေနဉ္ဇလိံ ပဏာမေတွာ မံ ဧတဒဝေါစ – ‘ဒေသေတု, ဘန္တေ, ဘဂဝါ ဓမ္မံ, ဒေသေတု သုဂတော ဓမ္မံ။ သန္တိ သတ္တာ အပ္ပရဇက္ခဇာတိကာ, အဿဝနတာ ဓမ္မဿ ပရိဟာယန္တိ။ ဘဝိဿန္တိ ဓမ္မဿ အညာတာရော’တိ။ ဣဒမဝေါစ, ဘိက္ခဝေ, ဗြဟ္မာ သဟမ္ပတိ။ ဣဒံ ဝတွာ အထာပရံ ဧတဒဝေါစ –

‘ပါတုရဟောသိ မဂဓေသု ပုဗ္ဗေ၊
ဓမ္မော အသုဒ္ဓေါ သမလေဟိ စိန္တိတော။
အပာပုရေတံ [အဝါပုရေတံ (သီ.)] အမတဿ ဒွါရံ၊
သုဏန္တု ဓမ္မံ ဝိမလေနာနုဗုဒ္ဓံ။

‘သေလေ ယထာ ပဗ္ဗတမုဒ္ဓနိဋ္ဌိတော၊
ယထာပိ ပဿေ ဇနတံ သမန္တတော။
တထူပမံ ဓမ္မမယံ သုမေဓ၊
ပါသာဒမာရုယှ သမန္တစက္ခု။
သောကာဝတိဏ္ဏံ [သောကာဝကိဏ္ဏံ (သျာ.)] ဇနတမပေတသောကော၊
အဝေက္ခဿု ဇာတိဇရာဘိဘူတံ။

‘ဥဋ္ဌေဟိ ဝီရ ဝိဇိတသင်္ဂါမ၊
သတ္ထဝါဟ အဏဏ ဝိစရ လောကေ။
ဒေသဿု [ဒေသေတု (သျာ. က.)] ဘဂဝါ ဓမ္မံ၊
အညာတာရော ဘဝိဿန္တီ’’’တိ။

၂၈၃. ‘‘အထ ခေါ အဟံ, ဘိက္ခဝေ, ဗြဟ္မုနော စ အဇ္ဈေသနံ ဝိဒိတွာ သတ္တေသု စ ကာရုညတံ ပဋိစ္စ ဗုဒ္ဓစက္ခုနာ လောကံ ဝေါလောကေသိံ။ အဒ္ဒသံ ခေါ အဟံ, ဘိက္ခဝေ, ဗုဒ္ဓစက္ခုနာ လောကံ ဝေါလောကေန္တော သတ္တေ အပ္ပရဇက္ခေ မဟာရဇက္ခေ, တိက္ခိန္ဒြိယေ မုဒိန္ဒြိယေ, သွာကာရေ ဒွါကာရေ, သုဝိညာပယေ ဒုဝိညာပယေ, အပ္ပေကစ္စေ ပရလောကဝဇ္ဇဘယဒဿာဝိနေ [ဒဿာဝိနော (သျာ. ကံ. က.)] ဝိဟရန္တေ, အပ္ပေကစ္စေ န ပရလောကဝဇ္ဇဘယဒဿာဝိနေ [ဒဿာဝိနော (သျာ. ကံ. က.)] ဝိဟရန္တေ။ သေယျထာပိ နာမ ဥပ္ပလိနိယံ ဝါ ပဒုမိနိယံ ဝါ ပုဏ္ဍရီကိနိယံ ဝါ အပ္ပေကစ္စာနိ ဥပ္ပလာနိ ဝါ ပဒုမာနိ ဝါ ပုဏ္ဍရီကာနိ ဝါ ဥဒကေ ဇာတာနိ ဥဒကေ သံဝဍ္ဎာနိ ဥဒကာနုဂ္ဂတာနိ အန္တောနိမုဂ္ဂပေါသီနိ, အပ္ပေကစ္စာနိ ဥပ္ပလာနိ ဝါ ပဒုမာနိ ဝါ ပုဏ္ဍရီကာနိ ဝါ ဥဒကေ ဇာတာနိ ဥဒကေ သံဝဍ္ဎာနိ ဥဒကာနုဂ္ဂတာနိ သမောဒကံ ဌိတာနိ, အပ္ပေကစ္စာနိ ဥပ္ပလာနိ ဝါ ပဒုမာနိ ဝါ ပုဏ္ဍရီကာနိ ဝါ ဥဒကေ ဇာတာနိ ဥဒကေ သံဝဍ္ဎာနိ ဥဒကာ အစ္စုဂ္ဂမ္မ ဌိတာနိ [တိဋ္ဌန္တိ (သီ. သျာ. ပီ.)] အနုပလိတ္တာနိ ဥဒကေန; ဧဝမေဝ ခေါ အဟံ, ဘိက္ခဝေ, ဗုဒ္ဓစက္ခုနာ လောကံ ဝေါလောကေန္တော အဒ္ဒသံ သတ္တေ အပ္ပရဇက္ခေ မဟာရဇက္ခေ, တိက္ခိန္ဒြိယေ မုဒိန္ဒြိ

ယေ, သုတကာရေ ဒုတကာရေ, သုဝိညာပယေ ဒုဝိညာပယေ, အပ္ပေကစ္စေ ပရလောကဝဇ္ဇဘယဒဿာဝိနေ ဝိဟရန္တေ, အပ္ပေကစ္စေ န ပရလောကဝဇ္ဇဘယဒဿာဝိနေ ဝိဟရန္တေ။ အထ ခွာဟံ, ဘိက္ခဝေ, ဗြဟ္မာနံ သဟမ္ပတိံ ဂါထာယ ပစ္စဘာသိံ –

'အပါရုတာ တေသံ အမတဿ ဒွါရာ၊
ယေ သောတဝန္တော ပမုဉ္စန္တု သဒ္ဓံ။
ဝိဟိံသသညီ ပဂုဏံ န ဘာသိံ၊
ဓမ္မံ ပဏီတံ မနုဇေသု ဗြဟ္မေ'''တိ။

"အထ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဗြဟ္မာ သဟမ္ပတိ 'ကတာဝကာသော ခေါမှိ ဘဂဝတာ ဓမ္မဒေသနာယာ'တိ မံ အဘိဝါဒေတွာ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ တတ္ထေဝန္တရဓာယိ။

၂၈၄. "တဿ မယှံ, ဘိက္ခဝေ, ဧတဒဟောသိ – 'ကဿ နု ခေါ အဟံ ပဌမံ ဓမ္မံ ဒေသေယျံ; ကော ဣမံ ဓမ္မံ ခိပ္ပမေဝ အာဇာနိဿတီ'တိ? တဿ မယှံ, ဘိက္ခဝေ, ဧတဒဟောသိ – 'အယံ ခေါ အာဠာရော ကာလာမော ပဏ္ဍိတော ဗျတ္တော မေဓာဝီ ဒီဃရတ္တံ အပ္ပရဇက္ခဇာတိကော။ ယံနူနာဟံ အာဠာရဿ ကာလာမဿ ပဌမံ ဓမ္မံ ဒေသေယျံ။ သော ဣမံ ဓမ္မံ ခိပ္ပမေဝ အာဇာနိဿတီ'တိ။ အထ ခေါ မံ, ဘိက္ခဝေ, ဒေဝတာ ဥပသင်္ကမိတွာ ဧတဒဝေါစ – 'သတ္တာဟကာလင်္ကတော, ဘန္တေ, အာဠာရော ကာလာမော'တိ။ ဉာဏဉ္စ ပန မေ ဒဿနံ ဥဒပါဒိ – 'သတ္တာဟကာလင်္ကတော အာဠာရော ကာလာမော'တိ။ တဿ မယှံ, ဘိက္ခဝေ, ဧတဒဟောသိ – 'မဟာဇာနိယော ခေါ အာဠာရော ကာလာမော။ သစေ ဟိ သော ဣမံ ဓမ္မံ သုဏေယျ, ခိပ္ပမေဝ အာဇာနေယျာ'တိ။

"တဿ မယှံ, ဘိက္ခဝေ, ဧတဒဟောသိ – 'ကဿ နု ခေါ အဟံ ပဌမံ ဓမ္မံ ဒေသေယျံ; ကော ဣမံ ဓမ္မံ ခိပ္ပမေဝ အာဇာနိဿတီ'တိ? တဿ မယှံ, ဘိက္ခဝေ, ဧတဒဟောသိ – 'အယံ ခေါ ဥဒကော ရာမပုတ္တော ပဏ္ဍိတော ဗျတ္တော မေဓာဝီ ဒီဃရတ္တံ အပ္ပရဇက္ခဇာတိကော။ ယံနူနာဟံ ဥဒကဿ ရာမပုတ္တဿ ပဌမံ ဓမ္မံ ဒေသေယျံ။ သော ဣမံ ဓမ္မံ ခိပ္ပမေဝ အာဇာနိဿတီ'တိ။ အထ ခေါ မံ, ဘိက္ခဝေ, ဒေဝတာ ဥပသင်္ကမိတွာ ဧတဒဝေါစ – 'အဘိဒေါသကာလင်္ကတော, ဘန္တေ, ဥဒကော ရာမပုတ္တော'တိ။ ဉာဏဉ္စ ပန မေ ဒဿနံ ဥဒပါဒိ – 'အဘိဒေါသကာလင်္ကတော ဥဒကော ရာမပုတ္တော'တိ။ တဿ မယှံ, ဘိက္ခဝေ, ဧတဒဟောသိ – 'မဟာဇာနိယော ခေါ ဥဒကော ရာမပုတ္တော။ သစေ ဟိ သော ဣမံ ဓမ္မံ သုဏေယျ , ခိပ္ပမေဝ အာဇာနေယျာ'တိ။

"တဿ မယှံ , ဘိက္ခဝေ, ဧတဒဟောသိ – 'ကဿ နု ခေါ အဟံ ပဌမံ ဓမ္မံ ဒေသေယျံ; ကော ဣမံ ဓမ္မံ ခိပ္ပမေဝ အာဇာနိဿတီ'တိ? တဿ မယှံ, ဘိက္ခဝေ, ဧတဒဟောသိ – 'ဗဟုကာရာ ခေါ မေ ပဉ္စဝဂ္ဂိယာ ဘိက္ခူ, ယေ မံ ပဓာနပဟိတတ္တံ ဥပဋ္ဌဟိံသု။ ယံနူနာဟံ ပဉ္စဝဂ္ဂိယာနံ ဘိက္ခူနံ ပဌမံ ဓမ္မံ ဒေသေယျ'န္တိ။ တဿ မယှံ, ဘိက္ခဝေ, ဧတဒဟောသိ – 'ကဟံ နု ခေါ ဧတရဟိ ပဉ္စဝဂ္ဂိယာ ဘိက္ခူ ဝိဟရန္တီ'တိ? အဒ္ဒသံ ခေါ အဟံ, ဘိက္ခဝေ, ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ ဝိသုဒ္ဓေန အတိက္ကန္တမာနုသကေန ပဉ္စဝဂ္ဂိယေ ဘိက္ခူ ဗာရာဏသိယံ ဝိဟရန္တေ ဣသိပတနေ မိဂဒာယေ။ အထ ခွာဟံ, ဘိက္ခဝေ, ဥရုဝေလာယံ ယထာဘိရန္တံ ဝိဟရိတွာ ယေန ဗာရာဏသီ တေန စာရိကံ ပက္ကမိံ [ပက္ကာမိံ (သျာ. ပီ. က.)]။

၂၈၅. "အဒ္ဒသာ ခေါ မံ, ဘိက္ခဝေ, ဥပကော အာဇီဝကော အန္တရာ [အာဇီဝိကော (သီ. ပီ. က.)] စ ဂယံ အန္တရာ စ ဗောဓိံ အဒ္ဓာနမဂ္ဂပ္ပဋိပန္နံ။ ဒိသွာန မံ ဧတဒဝေါစ – 'ဝိပ္ပသန္နာနိ ခေါ တေ, အာဝုသော, ဣန္ဒြိယာနိ, ပရိသုဒ္ဓော ဆဝိဝဏ္ဏော ပရိယောဒာတော! ကံသိ တွံ, အာဝုသော, ဥဒ္ဒိဿ ပဗ္ဗဇိတော, ကော ဝါ တေ သတ္ထာ, ကဿ ဝါ တွံ ဓမ္မံ ရောစေသီ'တိ ? ဧဝံ ဝုတ္တေ, အဟံ, ဘိက္ခဝေ, ဥပကံ အာဇီဝကံ ဂါထာဟိ အဇ္ဈဘာသိံ –

'သဗ္ဗာဘိဘူ သဗ္ဗဝိဒူဟမသ္မိ၊ သဗ္ဗေသု ဓမ္မေသု အနူပလိတ္တော။
သဗ္ဗဉ္ဇဟော တဏှက္ခယေ ဝိမုတ္တော၊ သယံ အဘိညာယ ကမုဒ္ဒိသေယျံ။

'န မေ အာစရိယော အတ္ထိ၊ သဒိသော မေ န ဝိဇ္ဇတိ။

သဒ္ဒေဝကသ္မိံ လောကသ္မိံ၊ နတ္ထိ မေ ပဋိပုဂ္ဂလော။

‘အဟဉှိ အရဟာ လောကေ၊ အဟံ သတ္ထာ အနုတ္တရော။
ဧကောမှိ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓော၊ သီတိဘူတောသ္မိ နိဗ္ဗုတော။

‘ဓမ္မစက္ကံ ပဝတ္တေတုံ၊ ဂစ္ဆာမိ ကာသိနံ ပုရံ။
အန္ဓီဘူတသ္မိ [အန္ဓဘူတသ္မိံ (သီ. သျာ. ပီ.)] လောကသ္မိံ၊ အာဟဉ္ဆံ အမတဒုန္ဒုဘိ’န္တိ။

‘ယထာ ခော တွံ, အာဝုသော, ပဋိဇာနာသိ, အရဟာသိ အနန္တဇိနော’တိ!

‘မာဒိသာ ဝေ ဇိနာ ဟောန္တိ၊ ယေ ပတ္တာ အာသဝက္ခယံ။
ဇိတာ မေ ပာပကာ ဓမ္မာ၊ တသ္မာဟမုပက ဇိနော’တိ။

“ဧဝံ ဝုတ္တေ, ဘိက္ခဝေ, ဥပကော အာဇီဝကော ‘ဟုပေယျာဝုသော’တိ [ဟုဝေယျာဝုသော (သီ. ပီ.), ဟုဝေယျ ယာဝုသော (သျာ.)] ဝတွာ သီသံ ဩကမ္ပေတွာ ဥမ္မဂ္ဂံ ဂဟေတွာ ပက္ကာမိ။

၂၈၆. “အထ ခွာဟံ, ဘိက္ခဝေ, အနုပုဗ္ဗေန စာရိကံ စရမာနော ယေန ဗာရာဏသီ ဣသိပတနံ မိဂဒာယော ယေန ပဉ္စဝဂ္ဂိယာ ဘိက္ခူ တေနုပသင်္ကမိံ။ အဒ္ဒသံသု ခော မံ, ဘိက္ခဝေ, ပဉ္စဝဂ္ဂိယာ ဘိက္ခူ ဒူရတော အာဂစ္ဆန္တံ၊ ဒိသွာန အညမညံ သဏ္ဌပေသုံ [အညမညံ ကတိကံ သဏ္ဌပေသုံ (ဝိနယပိဋကေ မဟာဝဂ္ဂေ)] – ‘အယံ ခော, အာဝုသော, သမဏော ဂေါတမော အာဂစ္ဆတိ ဗာဟုလ္လိကော [ဗာဟုလိကော (သီ. ပီ.) သာရတ္ထဒီပနီဋီကာယ သမေတိ] ပဓာနဝိဗ္ဘန္တော အာဝတ္တော ဗာဟုလ္လာယ။ သော နေဝ အဘိဝါဒေတဗ္ဗော, န ပစ္စုဋ္ဌာတဗ္ဗော; နာဿ ပတ္တစီဝရံ ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ။ အပိ စ ခော အာသနံ ဌပေတဗ္ဗံ, သစေ အာကင်္ခိဿတိ နိသီဒိဿတီ’တိ။ ယထာ ယထာ ခော အဟံ, ဘိက္ခဝေ, ဥပသင်္ကမိံ တထာ တထာ ပဉ္စဝဂ္ဂိယာ ဘိက္ခူ နာသက္ခိံသု သကာယ ကတိကာယ သဏ္ဌာတုံ။ အပ္ပေကစ္စေ မံ ပစ္စုဂ္ဂန္တွာ ပတ္တစီဝရံ ပဋိဂ္ဂဟေသုံ, အပ္ပေကစ္စေ အာသနံ ပညပေသုံ, အပ္ပေကစ္စေ ပါဒောဒကံ ဥပဋ္ဌပေသုံ။ အပိ စ ခော မံ နာမေန စ အာဝုသောဝါဒေန စ သမုဒါစရန္တိ။

“ဧဝံ ဝုတ္တေ, အဟံ, ဘိက္ခဝေ, ပဉ္စဝဂ္ဂိယေ ဘိက္ခူ ဧတဒဝေါစံ – ‘မာ, ဘိက္ခဝေ, တထာဂတံ နာမေန စ အာဝုသောဝါဒေန စ သမုဒါစရထ [သမုဒါစရိတ္ထ (သီ. သျာ. ပီ.)] ။ အရဟံ, ဘိက္ခဝေ, တထာဂတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓော ။ ဩဒဟထ, ဘိက္ခဝေ, သောတံ, အမတမဓိဂတံ, အဟမနုသာသာမိ, အဟံ ဓမ္မံ ဒေသေမိ။ ယထာနုသိဋ္ဌံ တထာ ပဋိပဇ္ဇမာနာ နစိရဿေဝ – ယဿတ္ထာယ ကုလပုတ္တာ သမ္မဒေဝ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇန္တိ တဒနုတ္တရံ – ဗြဟ္မစရိယပရိယောသာနံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရိဿထာ’တိ။ ဧဝံ ဝုတ္တေ, ဘိက္ခဝေ, ပဉ္စဝဂ္ဂိယာ ဘိက္ခူ မံ ဧတဒဝေါစုံ – ‘တာယပိ ခော တွံ, အာဝုသော ဂေါတမ, ဣရိယာယ တာယ ပဋိပဒါယ တာယ ဒုက္ကရကာရိကာယ နာဇ္ဈဂမာ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မာ အလမရိယဉာဏဒဿနဝိသေသံ, ကိံ ပန တွံ ဧတရဟိ ဗာဟုလ္လိကော ပဓာနဝိဗ္ဘန္တော အာဝတ္တော ဗာဟုလ္လာယ အဓိဂမိဿသိ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မာ အလမရိယဉာဏဒဿနဝိသေသ’န္တိ? ဧဝံ ဝုတ္တေ, အဟံ, ဘိက္ခဝေ, ပဉ္စဝဂ္ဂိယေ ဘိက္ခူ ဧတဒဝေါစံ – ‘န, ဘိက္ခဝေ, တထာဂတော ဗာဟုလ္လိကော, န ပဓာနဝိဗ္ဘန္တော, န အာဝတ္တော ဗာဟုလ္လာယ ။ အရဟံ, ဘိက္ခဝေ, တထာဂတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓော။ ဩဒဟထ, ဘိက္ခဝေ, သောတံ, အမတမဓိဂတံ, အဟမနုသာသာမိ, အဟံ ဓမ္မံ ဒေသေမိ။ ယထာနုသိဋ္ဌံ တထာ ပဋိပဇ္ဇမာနာ နစိရဿေဝ – ယဿတ္ထာယ ကုလပုတ္တာ သမ္မဒေဝ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇန္တိ တဒနုတ္တရံ – ဗြဟ္မစရိယပရိယောသာနံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရိဿထာ’တိ။ ဒုတိယမ္ပိ ခော, ဘိက္ခဝေ, ပဉ္စဝဂ္ဂိယာ ဘိက္ခူ မံ ဧတဒဝေါစုံ – ‘တာယပိ ခော တွံ, အာဝုသော ဂေါတမ, ဣရိယာယ တာယ ပဋိပဒါယ တာယ ဒုက္ကရကာရိကာယ နာဇ္ဈဂမာ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မာ အလမရိယဉာဏဒဿနဝိသေသံ, ကိံ ပန တွံ ဧတရဟိ ဗာဟုလ္လိကော ပဓာနဝိဗ္ဘန္တော အာဝတ္တော ဗာဟုလ္လာယ အဓိဂမိဿသိ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မာ အလမရိယဉာဏဒဿနဝိသေသ’န္တိ? ဒုတိယမ္ပိ ခော အဟံ, ဘိက္ခဝေ, ပဉ္စဝဂ္ဂိယေ ဘိက္ခူ ဧတဒဝေါစံ – ‘န, ဘိက္ခဝေ, တထာဂတော ဗာဟုလ္လိကော။ပေ။ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရိဿထာ’တိ။ တတိယမ္ပိ ခော, ဘိက္ခဝေ, ပဉ္စဝဂ္ဂိယာ ဘိက္ခူ မံ ဧတဒဝေါစုံ – ‘တာယပိ ခော တွံ, အာဝုသော ဂေါတမ, ဣရိယာယ တာယ ပဋိပဒါယ တာယ ဒုက္ကရကာရိကာယ နာဇ္ဈဂမာ ဥတ္တရိမနုဿ

ဓမ္မာ အလမရိယဉာဏဒဿနဝိသေသံ, ကိံ ပန တ္ဝံ တေရဟိ ဗာဟုလ္လိကော ပဓာနဝိဗ္ဘန္တော အာဝတ္တော ဗာဟုလ္လာယ အဓိဂမိဿသိ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မာ အလမရိယဉာဏဒဿနဝိသေသ’န္တိ?

“ဧဝံ ဝုတ္တေ, အဟံ, ဘိက္ခဝေ, ပဉ္စဝဂ္ဂိယေ ဘိက္ခူ ဧတဒဝေါစံ – ‘အဘိဇာနာထ မေ နော တုမှေ, ဘိက္ခဝေ, ဣတော ပုဗ္ဗေ ဧဝရူပံ ပဘာဝိတမေတ’န္တိ [ဘာသိတမေတန္တိ (သီ. သျာ. ဝိနယေပိ)] ? ‘နော ဟေတံ, ဘန္တေ’။ ‘အရဟံ, ဘိက္ခဝေ, တထာဂတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ။ ဩဒဟထ, ဘိက္ခဝေ, သောတံ, အမတမဓိဂတံ, အဟမနုသာသာမိ, အဟံ ဓမ္မံ ဒေသေမိ။ ယထာနုသိဋ္ဌံ တထာ ပဋိပဇ္ဇမာနာ နစိရဿေဝ – ယဿတ္ထာယ ကုလပုတ္တာ သမ္မဒေဝ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇန္တိ တဒနုတ္တရံ – ဗြဟ္မစရိယပရိယောသာနံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရိဿထာ’တိ။

“အသက္ခိံ ခေါ အဟံ, ဘိက္ခဝေ, ပဉ္စဝဂ္ဂိယေ ဘိက္ခူ သညာပေတုံ။ ဒွေပိ သုဒံ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခူ ဩဝဒါမိ, တယော ဘိက္ခူ ပိဏ္ဍာယ စရန္တိ။ ယံ တယော ဘိက္ခူ ပိဏ္ဍာယ စရိတွာ အာဟရန္တိ တေန ဆဗ္ဗဂ္ဂိယာ [ဆဗ္ဗဂ္ဂာ (သီ. သျာ.)] ယာပေမ။ တယောပိ သုဒံ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခူ ဩဝဒါမိ, ဒွေ ဘိက္ခူ ပိဏ္ဍာယ စရန္တိ။ ယံ ဒွေ ဘိက္ခူ ပိဏ္ဍာယ စရိတွာ အာဟရန္တိ တေန ဆဗ္ဗဂ္ဂိယာ ယာပေမ။ အထ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ပဉ္စဝဂ္ဂိယာ ဘိက္ခူ မယာ ဧဝံ ဩဝဒိယမာနာ ဧဝံ အနုသာသိယမာနာ အတ္တနာ ဇာတိဓမ္မာ သမာနာ ဇာတိဓမ္မေ အာဒီနဝံ ဝိဒိတွာ အဇာတံ အနုတ္တရံ ယောဂက္ခေမံ နိဗ္ဗာနံ ပရိယေသမာနာ အဇာတံ အနုတ္တရံ ယောဂက္ခေမံ နိဗ္ဗာနံ အဇ္ဈဂမံသု, အတ္တနာ ဇရာဓမ္မာ သမာနာ ဇရာဓမ္မေ အာဒီနဝံ ဝိဒိတွာ အဇရံ အနုတ္တရံ ယောဂက္ခေမံ နိဗ္ဗာနံ ပရိယေသမာနာ အဇရံ အနုတ္တရံ ယောဂက္ခေမံ နိဗ္ဗာနံ အဇ္ဈဂမံသု, အတ္တနာ ဗျာဓိဓမ္မာ သမာနာ။ပေ။ အတ္တနာ မရဏဓမ္မာ သမာနာ။ အတ္တနာ သောကဓမ္မာ သမာနာ။ အတ္တနာ သံကိလေသဓမ္မာ သမာနာ သံကိလေသဓမ္မေ အာဒီနဝံ ဝိဒိတွာ အသံကိလိဋ္ဌံ အနုတ္တရံ ယောဂက္ခေမံ နိဗ္ဗာနံ ပရိယေသမာနာ အသံကိလိဋ္ဌံ အနုတ္တရံ ယောဂက္ခေမံ နိဗ္ဗာနံ အဇ္ဈဂမံသု။ ဉာဏဉ္စ ပန နေသံ ဒဿနံ ဥဒပါဒိ – ‘အကုပ္ပာ နော ဝိမုတ္တိ [အကုပ္ပာ နေသံ ဝိမုတ္တိ (က.)] , အယမန္တိမာ ဇာတိ, နတ္ထိ ဒါနိ ပုနဗ္ဘဝေါ’တိ။

၂၈၇. “ပဉ္စိမေ, ဘိက္ခဝေ, ကာမဂုဏာ။ ကတမေ ပဉ္စ? စက္ခုဝိညေယျာ ရူပာ ဣဋ္ဌာ ကန္တာ မနာပာ ပိယရူပာ ကာမူပသံဟိတာ ရဇနီယာ, သောတဝိညေယျာ သဒ္ဒါ။ပေ။ ဃာနဝိညေယျာ ဂန္ဓာ။ ဇိဝှာဝိညေယျာ ရသာ။ ကာယဝိညေယျာ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာ ဣဋ္ဌာ ကန္တာ မနာပာ ပိယရူပာ ကာမူပသံဟိတာ ရဇနီယာ။ ဣမေ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ပဉ္စ ကာမဂုဏာ။ ယေ ဟိ ကေစိ, ဘိက္ခဝေ, သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ ဣမေ ပဉ္စ ကာမဂုဏေ ဂထိတာ မုစ္ဆိတာ အဇ္ဈောပန္နာ အနာဒီနဝဒဿာဝိနော အနိဿရဏပညာ ပရိဘုဉ္ဇန္တိ, တေ ဧဝမဿု ဝေဒိတဗ္ဗာ – ‘အနယမာပန္နာ ဗျသနမာပန္နာ ယထာကာမကရဏီယာ ပာပိမတော’ [ပာပိမတော”တိ (?)]။ ‘သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, အာရညကော မဂေါ ဗဒ္ဓေါ ပါသရာသိံ အဓိသယေယျ။ သော ဧဝမဿ ဝေဒိတဗ္ဗော – အနယမာပန္နော ဗျသနမာပန္နော ယထာကာမကရဏီယော လုဒ္ဒဿ။ အာဂစ္ဆန္တေ စ ပန လုဒ္ဒေ ယေန ကာမံ န ပက္ကမိဿတီ’တိ။ ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ယေ ဟိ ကေစိ သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ ဣမေ ပဉ္စ ကာမဂုဏေ ဂထိတာ မုစ္ဆိတာ အဇ္ဈောပန္နာ အနာဒီနဝဒဿာဝိနော အနိဿရဏပညာ ပရိဘုဉ္ဇန္တိ, တေ ဧဝမဿု ဝေဒိတဗ္ဗာ – ‘အနယမာပန္နာ ဗျသနမာပန္နာ ယထာကာမကရဏီယာ ပာပိမတော’။ ယေ စ ခေါ ကေစိ, ဘိက္ခဝေ, သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ ဣမေ ပဉ္စ ကာမဂုဏေ အဂထိတာ အမုစ္ဆိတာ အနဇ္ဈောပန္နာ အာဒီနဝဒဿာဝိနော နိဿရဏပညာ ပရိဘုဉ္ဇန္တိ, တေ ဧဝမဿု ဝေဒိတဗ္ဗာ – ‘န အနယမာပန္နာ န ဗျသနမာပန္နာ န ယထာကာမကရဏီယာ ပာပိမတော’။

“သေယျထာပိ , ဘိက္ခဝေ, အာရညကော မဂေါ အဗဒ္ဓေါ ပါသရာသိံ အဓိသယေယျ။ သော ဧဝမဿ ဝေဒိတဗ္ဗော – ‘န အနယမာပန္နော န ဗျသနမာပန္နော န ယထာကာမကရဏီယော လုဒ္ဒဿ။ အာဂစ္ဆန္တေ စ ပန လုဒ္ဒေ ယေန ကာမံ ပက္ကမိဿတီ’တိ။ ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ယေ ဟိ ကေစိ သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ ဣမေ ပဉ္စ ကာမဂုဏေ အဂထိတာ အမုစ္ဆိတာ အနဇ္ဈောပန္နာ အာဒီနဝဒဿာဝိနော နိဿရဏပညာ ပရိဘုဉ္ဇန္တိ, တေ ဧဝမဿု ဝေဒိတဗ္ဗာ – ‘န အနယမာပန္နာ န ဗျသနမာပန္နာ န ယထာကာမကရဏီယာ ပာပိမတော’။

“သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, အာရညကော မဂေါ အရညေ ပဝနေ စရမာနော ဝိဿတ္ထော ဂစ္ဆတိ, ဝိဿတ္ထော တိဋ္ဌတိ, ဝိဿတ္ထော နိသီဒတိ, ဝိဿတ္ထော သေယျံ ကပ္ပေတိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? အနာပါထဂတော,

ဘိက္ခဝေ, လုဒ္ဒဿ။ ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟိ ဝိဝိစ္စ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ သဝိတက္ကံ သဝိစာရံ ဝိဝေကဇံ ပီတိသုခံ ပဌမံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အန္ဓမကာသိ မာရံ အပဒံ, ဝဓိတ္ဝာ မာရစက္ခုံ အဒဿနံ ဂတော ပာပိမတော။

“ပုန စပရံ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဝိတက္ကဝိစာရာနံ ဝူပသမာ အဇ္ဈတ္တံ သမ္ပသာဒနံ စေတသော ဧကောဒိဘာဝံ အဝိတက္ကံ အဝိစာရံ သမာဓိဇံ ပီတိသုခံ ဒုတိယံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ။ပေ.။ ပာပိမတော။

“ပုန စပရံ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ပီတိယာ စ ဝိရာဂါ ဥပေက္ခကော စ ဝိဟရတိ, သတော စ သမ္ပဇာနော, သုခဉ္စ ကာယေန ပဋိသံဝေဒေတိ ယံ တံ အရိယာ အာစိက္ခန္တိ ‘ဥပေက္ခကော သတိမာ သုခဝိဟာရီ’တိ တတိယံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ။ပေ.။ ပာပိမတော။

“ပုန စပရံ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သုခဿ စ ပဟာနာ ဒုက္ခဿ စ ပဟာနာ ပုဗ္ဗေဝ သောမနဿဒောမနဿာနံ အတ္ထင်္ဂမာ အဒုက္ခမသုခံ ဥပေက္ခာသတိပာရိသုဒ္ဓိံ စတုတ္ထံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ။ပေ.။ ပာပိမတော။

“ပုန စပရံ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သဗ္ဗသော ရူပသညာနံ သမတိက္ကမာ ပဋိဃသညာနံ အတ္ထင်္ဂမာ နာနတ္တသညာနံ အမနသိကာရာ ‘အနန္တော အာကာသော’တိ အာကာသာနဉ္စာယတနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ။ပေ.။ ပာပိမတော။

“ပုန စပရံ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သဗ္ဗသော အာကာသာနဉ္စာယတနံ သမတိက္ကမ္မ ‘အနန္တံ ဝိညာဏ’န္တိ ဝိညာဏဉ္စာယတနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ။ပေ.။ ပာပိမတော။

“ပုန စပရံ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သဗ္ဗသော ဝိညာဏဉ္စာယတနံ သမတိက္ကမ္မ ‘နတ္ထိ ကိဉ္စီ’တိ အာကိဉ္စညာယတနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ။ပေ.။ ပာပိမတော။

“ပုန စပရံ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သဗ္ဗသော အာကိဉ္စညာယတနံ သမတိက္ကမ္မ နေဝသညာနာသညာယတနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ။ပေ.။ ပာပိမတော။

“ပုန စပရံ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သဗ္ဗသော နေဝသညာနာသညာယတနံ သမတိက္ကမ္မ သညာဝေဒယိတနိရောဓံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ, ပညာယ စဿ ဒိသွာ အာသဝါ ပရိက္ခီဏာ ဟောန္တိ။ အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အန္ဓမကာသိ မာရံ အပဒံ, ဝဓိတ္ဝာ မာရစက္ခုံ အဒဿနံ ဂတော ပာပိမတော။ တိဏ္ဏော လောကေ ဝိသတ္တိကံ ဝိဿဋ္ဌော ဂစ္ဆတိ, ဝိဿဋ္ဌော တိဋ္ဌတိ, ဝိဿဋ္ဌော နိသီဒတိ, ဝိဿဋ္ဌော သေယျံ ကပ္ပေတိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? အနာပာထဂတော, ဘိက္ခဝေ, ပာပိမတော”တိ။

ဣဒမဝေါစ ဘဂဝါ။ အတ္တမနာ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ဘာသိတံ အဘိနန္ဒုန္တိ။

ပါသရာသိသုတ္တံ နိဋ္ဌိတံ ဆဋ္ဌံ။

၇. စူဠဟတ္ထိပဒောပမသုတ္တံ

၂၈၈. ဧဝံ မေ သုတံ – ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ဇေတဝနေ အနာထပိဏ္ဍိကဿ အာရာမေ။ တေန ခေါ ပန သမယေန ဇာဏုဿောဏိ ဗြာဟ္မဏော သဗ္ဗသေတေန ဝဠဝာဘိရထေန [ဝဠဝါဘိရထေန (သီ. ပီ.)] သာဝတ္ထိယာ နိယျာတိ ဒိဝါဒိဝဿ။ အဒ္ဒသာ ခေါ ဇာဏုဿောဏိ ဗြာဟ္မဏော ပိလောတိကံ ပရိဗ္ဗာဇကံ ဒူရတောဝ အာဂစ္ဆန္တံ။ ဒိသွာန ပိလောတိကံ ပရိဗ္ဗာဇကံ ဧတဒဝေါစ –

“ဟန္ဒ, ကုတော နု ဘဝံ ဝစ္ဆာယနော အာဂစ္ဆတိ ဒိဝါဒိဝဿာ”တိ?

“ကတမော ပန ခော အဟံ, ဘော, အာဂန္တွာမိ သမဏသ္သ ဂေါတမသ္သ သန္တိကာ”တိ။

“တံ ကိံ မညတိ, ဘဝံ ဝစ္ဆာယနော, သမဏသ္သ ဂေါတမသ္သ ပညာဝေယျတ္တိယံ?

“ပဏ္ဍိတော မညေ”တိ။

“ကော စာဟံ, ဘော, ကော စ သမဏသ္သ ဂေါတမသ္သ ပညာဝေယျတ္တိယံ ဇာနိဿာမိ! သောပိ နူနဿ တာဒိ သောဝ ယော သမဏသ္သ ဂေါတမသ္သ ပညာဝေယျတ္တိယံ ဇာနေယျာ”တိ။

“ဥဠာရာယ ခလု ဘဝံ ဝစ္ဆာယနော သမဏံ ဂေါတမံ ပသံသာယ ပသံသတီ”တိ။

“ကော စာဟံ, ဘော, ကော စ သမဏံ ဂေါတမံ ပသံသိဿာမိ?

“ပသတ္ထပသတ္ထောဝ သော ဘဝံ ဂေါတမော သေဋ္ဌော ဒေဝမနုဿာန”န္တိ။

“ကံ ပန ဘဝံ ဝစ္ဆာယနော အတ္ထဝသံ သမ္ပဿမာနော သမဏေ ဂေါတမေ ဧဝံ အဘိပ္ပသန္နော”တိ [အဘိပ္ပသန္နော ဟောတီတိ (သျာ.)]?

“သေယျထာပိ, ဘော, ကုသလော နာဂဝနိကော နာဂဝနံ ပဝိသေယျ။ သော ပဿေယျ နာဂဝနေ မဟန္တံ ဟတ္ထိပဒံ, ဒီဃတော စ အာယတံ, တိရိယဉ္စ ဝိတ္ထတံ။ သော နိဋ္ဌံ ဂစ္ဆေယျ – ‘မဟာ ဝတ, ဘော, နာဂေါ’တိ။ ဧဝမေဝ ခေါ အဟံ, ဘော, ယတော အဒ္ဒသံ သမဏေ ဂေါတမေ စတ္တာရိ ပဒါနိ အထာဟံ နိဋ္ဌမဂမံ – ‘သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓော ဘဂဝါ, သွာက္ခာတော ဘဂဝတာ ဓမ္မော, သုပ္ပဋိပန္နော ဘဂဝတော သာဝကသင်္ဃော’တိ။

၂၈၉. “ကတမာနိ စတ္တာရိ? ဣဓာဟံ, ဘော, ပဿာမိ ဧကစ္စေ ခတ္တိယပဏ္ဍိတေ နိပုဏေ ကတပရပ္ပဝါဒေ ဝါလဝေဓိရူပေ, တေ ဘိန္ဒန္တာ [ဝေါဘိန္ဒန္တာ (သီ. ပီ.) ဝိ + အဝ + ဘိန္ဒန္တာ] မညေ စရန္တိ ပညာဂတေန ဒိဋ္ဌိဂတာနိ။ တေ သုဏန္တိ – ‘သမဏော ခလု, ဘော, ဂေါတမော အမုကံ နာမ ဂါမံ ဝါ နိဂမံ ဝါ ဩသရိဿတီ’တိ။ တေ ပဉ္ဟံ အဘိသင်္ခရောန္တိ – ‘ဣမံ မယံ ပဉ္ဟံ သမဏံ ဂေါတမံ ဥပသင်္ကမိတွာ ပုစ္ဆိဿာမ။ ဧဝံ စေ နော ပုဋ္ဌော ဧဝံ ဗျာကရိဿတိ, ဧဝမဿ မယံ ဝါဒံ အာရောပေဿာမ။ ဧဝံ စေပိ နော ပုဋ္ဌော ဧဝံ ဗျာကရိဿတိ, ဧဝမ္ပိဿ မယံ ဝါဒံ အာရောပေဿာမာ’တိ။ တေ သုဏန္တိ – ‘သမဏော ခလု, ဘော, ဂေါတမော အမုကံ နာမ ဂါမံ ဝါ နိဂမံ ဝါ ဩသဋော’တိ။ တေ ယေန သမဏော ဂေါတမော တေနုပသင်္ကမန္တိ။ တေ သမဏော ဂေါတမော ဓမ္မိယာ ကထာယ သန္ဒဿေတိ သမာဒပေတိ သမုတ္တေဇေတိ သမ္ပဟံသေတိ။ တေ သမဏေန ဂေါတမေန ဓမ္မိယာ ကထာယ သန္ဒဿိတာ သမာဒပိတာ သမုတ္တေဇိတာ သမ္ပဟံသိတာ န စေဝ သမဏံ ဂေါတမံ ပဉ္ဟံ ပုစ္ဆန္တိ, ကုတောဿ [ကုတဿ (သီ. သျာ. ပီ.)] ဝါဒံ အာရောပေဿန္တိ? အညဒတ္ထု သမဏဿေဝ ဂေါတမဿ သာဝကာ သမ္ပဇ္ဇန္တိ။ ယဒာဟံ, ဘော, သမဏေ ဂေါတမေ ဣမံ ပဌမံ ပဒံ အဒ္ဒသံ အထာဟံ နိဋ္ဌမဂမံ – ‘သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓော ဘဂဝါ, သွာက္ခာတော ဘဂဝတာ ဓမ္မော, သုပ္ပဋိပန္နော ဘဂဝတော သာဝကသင်္ဃော’တိ။

“ပုန စပရာဟံ, ဘော, ပဿာမိ ဣဓေကစ္စေ ဗြာဟ္မဏပဏ္ဍိတေ…ပေ.… ဂဟပတိပဏ္ဍိတေ…ပေ.… သမဏပဏ္ဍိတေ နိပုဏေ ကတပရပ္ပဝါဒေ ဝါလဝေဓိရူပေ တေ ဘိန္ဒန္တာ မညေ စရန္တိ ပညာဂတေန ဒိဋ္ဌိဂတာနိ။ တေ သုဏန္တိ – ‘သမဏော ခလု ဘော ဂေါတမော အမုကံ နာမ ဂါမံ ဝါ နိဂမံ ဝါ ဩသရိဿတီ’တိ။ တေ ပဉ္ဟံ အဘိသင်္ခရောန္တိ ‘ဣမံ မယံ ပဉ္ဟံ သမဏံ ဂေါတမံ ဥပသင်္ကမိတွာ ပုစ္ဆိဿာမ။ ဧဝံ စေ နော ပုဋ္ဌော ဧဝံ ဗျာကရိဿတိ, ဧဝမဿ မယံ ဝါဒံ အာရောပေဿာမ။ ဧဝံ စေပိ နော ပုဋ္ဌော ဧဝံ ဗျာကရိဿတိ, ဧဝံပိဿ မယံ ဝါဒံ အာရောပေဿာမာ’တိ။ တေ သုဏန္တိ ‘သမဏော ခလု ဘော ဂေါတမော အမုကံ နာမ ဂါမံ ဝါ နိဂမံ ဝါ ဩသဋော’တိ။ တေ ယေန သမဏော ဂေါတမော တေနုပသင်္ကမန္တိ။ တေ သမဏော ဂေါတမော ဓမ္မိယာ ကထာယ သန္ဒဿေတိ သမာဒပေတိ သမုတ္တေဇေတိ သမ္ပဟံသေတိ။ တေ သမဏေန ဂေါတမေန ဓမ္မိယာ ကထာယ သန္ဒဿိတာ သမာဒပိတာ သမုတ္တေဇိတာ သမ္ပဟံသိတာ န စေဝ သမဏံ ဂေါတမံ ပဉ္ဟံ ပုစ္ဆန္တိ, ကုတောဿ ဝါဒံ အာရောပေဿန္တိ? အညဒတ္ထု သမဏံယေဝ ဂေ

တမံ ဩကာသံ ယာစန္တိ အကရသ္မာ အနုကရိယံ ပဗ္ဗဇ္ဇာယ။ တေ သမဏော ကေတမော ပဗ္ဗာဇေတိ [ပဗ္ဗာဇေတိ ဥပသမ္ပာဒေတိ (သီ.)]။ တေ တတ္ထ ပဗ္ဗဇိတာ သမာနာ ဝူပကဋ္ဌာ အပ္ပမတ္တာ အာတာပိနော ပဟိတတ္တာ ဝိဟရန္တာ နစိရဿေဝ – ယဿတ္ထာယ ကုလပုတ္တာ သမ္မဒေဝ အကရသ္မာ အနုကရိယံ ပဗ္ဗဇန္တိ တဒနုတ္တရံ – ဗြဟ္မစရိယပရိယောသာနံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရန္တိ။ တေ ဧဝမာဟံသု – 'မနံ ဝတ, ဘော, အနဿာမ, မနံ ဝတ, ဘော, ပနဿာမ; မယဉှိ ပုဗ္ဗေ အဿမဏာဝ သမာနာ သမဏမှာတိ ပဋိဇာနိမှ, အဗြာဟ္မဏာဝ သမာနာ ဗြာဟ္မဏမှာတိ ပဋိဇာနိမှ, အနရဟန္တောဝ သမာနာ အရဟန္တမှာတိ ပဋိဇာနိမှ။ ဣဒါနိ ခေါမှ သမဏာ, ဣဒါနိ ခေါမှ ဗြာဟ္မဏာ, ဣဒါနိ ခေါမှ အရဟန္တော'တိ။ ယဒါဟံ, ဘော, သမဏေ ကေတမေ ဣမံ စတုတ္ထံ ပဒံ အဒ္ဒသံ အထာဟံ နိဋ္ဌမဂမံ – 'သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓော ဘဂဝါ, သွာက္ခာတော ဘဂဝတာ ဓမ္မော, သုပ္ပဋိပန္နော ဘဂဝတော သာဝကသင်္ဃော'''တိ။

"ယတော ခေါ အဟံ, ဘော, သမဏေ ကေတမေ ဣမာနိ စတ္တာရိ ပဒါနိ အဒ္ဒသံ အထာဟံ နိဋ္ဌမဂမံ – 'သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓော ဘဂဝါ, သွာက္ခာတော ဘဂဝတာ ဓမ္မော, သုပ္ပဋိပန္နော ဘဂဝတော သာဝကသင်္ဃော'''တိ။

၂၉၀. ဧဝံ ဝုတ္တေ, ဇာဏုဿောဏိ ဗြာဟ္မဏော သဗ္ဗသေတာ ဝဠဝါဘိရထာ ဩရောဟိတွာ ဧကံသံ ဥတ္တရာသင်္ဂံ ကရိတွာ ယေန ဘဂဝါ တေနဉ္ဇလိံ ပဏာမေတွာ တိက္ခတ္တုံ ဥဒာနံ ဥဒါနေသိ – "နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ; နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ; နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။ အပ္ပေဝ နာမ မယမ္ပိ ကဒာစိ ကရဟစိ တေန ဘောတာ ကေတမေန သဒ္ဓိံ သမာဂစ္ဆေယျာမ, အပ္ပေဝ နာမ သိယာ ကောစိဒေဝ ကထာသလ္လာပော"တိ! အထ ခေါ ဇာဏုဿောဏိ ဗြာဟ္မဏော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝတာ သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိ။ သမ္မောဒနီယံ ကထံ သာရဏီယံ ဝီတိသာရေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ ဇာဏုဿောဏိ ဗြာဟ္မဏော ယာဝတကော အဟောသိ ပိလောတိကေန ပရိဗ္ဗာဇကေန သဒ္ဓိံ ကထာသလ္လာပော တံ သဗ္ဗံ ဘဂဝတော အာရောစေသိ။ ဧဝံ ဝုတ္တေ, ဘဂဝါ ဇာဏုဿောဏိံ ဗြာဟ္မဏံ ဧတဒဝေါစ – "န ခေါ, ဗြာဟ္မဏ, ဧတ္တာဝတာ ဟတ္ထိပဒေါပမော ဝိတ္ထာရေန ပရိပူရော ဟောတိ။ အပိ စ, ဗြာဟ္မဏ, ယထာ ဟတ္ထိပဒေါပမော ဝိတ္ထာရေန ပရိပူရော ဟောတိ တံ သုဏာဟိ, သာဓုကံ မနသိ ကရောဟိ, ဘာသိဿာမီ"တိ။ "ဧဝံ, ဘော"တိ ခေါ ဇာဏုဿောဏိ ဗြာဟ္မဏော ဘဂဝတော ပစ္စဿောသိ။ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ –

၂၉၁. "သေယျထာပိ, ဗြာဟ္မဏ, နာဂဝနိကော နာဂဝနံ ပဝိသေယျ။ သော ပဿေယျ နာဂဝနေ မဟန္တံ ဟတ္ထိပဒံ, ဒီဃတော စ အာယတံ, တိရိယဉ္စ ဝိတ္ထတံ။ ယော ဟောတိ ကုသလော နာဂဝနိကော နေဝ တာဝ နိဋ္ဌံ ဂစ္ဆတိ – 'မဟာ ဝတ, ဘော, နာဂေါ'တိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? သန္တိ ဟိ, ဗြာဟ္မဏ, နာဂဝနေ ဝါမနိကာ နာမ ဟတ္ထိနိယော မဟာပဒါ, တာသံ ပေတံ ပဒံ အဿာတိ။

"သော တမနုဂစ္ဆတိ။ တမနုဂစ္ဆန္တော ပဿတိ နာဂဝနေ မဟန္တံ ဟတ္ထိပဒံ, ဒီဃတော စ အာယတံ, တိရိယဉ္စ ဝိတ္ထတံ, ဥစ္စာ စ နိသေဝိတံ။ ယော ဟောတိ ကုသလော နာဂဝနိကော နေဝ တာဝ နိဋ္ဌံ ဂစ္ဆတိ – 'မဟာ ဝတ, ဘော, နာဂေါ'တိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? သန္တိ ဟိ, ဗြာဟ္မဏ, နာဂဝနေ ဥစ္စာ ကာဠာရိကာ နာမ ဟတ္ထိနိယော မဟာပဒါ, တာသံ ပေတံ ပဒံ အဿာတိ။

"သော တမနုဂစ္ဆတိ။ တမနုဂစ္ဆန္တော ပဿတိ နာဂဝနေ မဟန္တံ ဟတ္ထိပဒံ, ဒီဃတော စ အာယတံ, တိရိယဉ္စ ဝိတ္ထတံ, ဥစ္စာ စ နိသေဝိတံ, ဥစ္စာ စ ဒန္တေဟိ အာရဉ္ဇိတာနိ။ ယော ဟောတိ ကုသလော နာဂဝနိကော နေဝ တာဝ နိဋ္ဌံ ဂစ္ဆတိ – 'မဟာ ဝတ, ဘော, နာဂေါ'တိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? သန္တိ ဟိ, ဗြာဟ္မဏ, နာဂဝနေ ဥစ္စာ ကဏေရုကာ နာမ ဟတ္ထိနိယော မဟာပဒါ, တာသံ ပေတံ ပဒံ အဿာတိ။

"သော တမနုဂစ္ဆတိ။ တမနုဂစ္ဆန္တော ပဿတိ နာဂဝနေ မဟန္တံ ဟတ္ထိပဒံ, ဒီဃတော စ အာယတံ, တိရိယဉ္စ ဝိတ္ထတံ, ဥစ္စာ စ နိသေဝိတံ, ဥစ္စာ စ ဒန္တေဟိ အာရဉ္ဇိတာနိ, ဥစ္စာ စ သာခါဘင်္ဂံ။ တဉ္စ နာဂံ ပဿတိ ရုက္ခမူလဂတံ ဝါ အဗ္ဘောကာသဂတံ ဝါ ဂစ္ဆန္တံ ဝါ တိဋ္ဌန္တံ ဝါ နိသိန္နံ ဝါ နိပန္နံ ဝါ။ သော နိဋ္ဌံ ဂစ္ဆတိ – 'အယမေဝ သော မဟာနာဂေါ'တိ။

‘‘ဧဝမေဝ ခေါ , ဗြာဟ္မဏ, ဣဓ တထာဂတော လောကေ ဥပ္ပဇ္ဇတိ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နော သုဂတော လောကဝိဒူ အနုတ္တရော ပုရိသဒမ္မသာရထိ သတ္ထာ ဒေဝမနုဿာနံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ။ သော ဣမံ လောကံ သဒေဝကံ သမာရကံ သဗြဟ္မကံ သဿမဏဗြာဟ္မဏိံ ပဇံ သဒေဝမနုဿံ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ပဝေဒေတိ။ သော ဓမ္မံ ဒေသေတိ အာဒိကလျာဏံ မဇ္ဈေကလျာဏံ ပရိယောသာနကလျာဏံ သာတ္ထံ သဗျဉ္ဇနံ; ကေဝလပရိပုဏ္ဏံ ပရိသုဒ္ဓံ ဗြဟ္မစရိယံ ပကာသေတိ။ တံ ဓမ္မံ သုဏာတိ ဂဟပတိ ဝါ ဂဟပတိပုတ္တော ဝါ အညတရသ္မိံ ဝါ ကုလေ ပစ္စာဇာတော။ သော တံ ဓမ္မံ သုတွာ တထာဂတေ သဒ္ဓံ ပဋိလဘတိ။ သော တေန သဒ္ဓါပဋိလာဘေန သမန္နာဂတော ဣတိ ပဋိသဉ္စိက္ခတိ – ‘သမ္ဗာဓော ဃရာဝါသော ရဇာပထော , အဗ္ဘောကာသော ပဗ္ဗဇ္ဇာ။ နယိဒံ သုကရံ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသတာ ဧကန္တပရိပုဏ္ဏံ ဧကန္တပရိသုဒ္ဓံ သင်္ခလိခိတံ ဗြဟ္မစရိယံ စရိတုံ။ ယံနူနာဟံ ကေသမဿုံ ဩဟာရေတွာ ကာသာယာနိ ဝတ္ထာနိ အစ္ဆာဒေတွာ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇေယျ’န္တိ။ သော အပရေန သမယေန အပ္ပံ ဝါ ဘောဂက္ခန္ဓံ ပဟာယ မဟန္တံ ဝါ ဘောဂက္ခန္ဓံ ပဟာယ အပ္ပံ ဝါ ဉာတိပရိဝဋ္ဋံ ပဟာယ မဟန္တံ ဝါ ဉာတိပရိဝဋ္ဋံ ပဟာယ ကေသမဿုံ ဩဟာရေတွာ ကာသာယာနိ ဝတ္ထာနိ အစ္ဆာဒေတွာ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇတိ။

၂၉၂. ‘‘သော ဧဝံ ပဗ္ဗဇိတော သမာနော ဘိက္ခူနံ သိက္ခာသာဇီဝသမာပန္နော ပါဏာတိပါတံ ပဟာယ ပါဏာတိပါတာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ, နိဟိတဒဏ္ဍော နိဟိတသတ္ထော လဇ္ဇီ ဒယာပန္နော သဗ္ဗပါဏဘူတဟိတာနုကမ္ပီ ဝိဟရတိ။

‘‘အဒိန္နာဒါနံ ပဟာယ အဒိန္နာဒါနာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ ဒိန္နာဒါယီ ဒိန္နပါဋိကင်္ခီ၊ အထေနေန သုစိဘူတေန အတ္တနာ ဝိဟရတိ။

‘‘အဗြဟ္မစရိယံ ပဟာယ ဗြဟ္မစာရီ ဟောတိ အာရာစာရီ ဝိရတော မေထုနာ ဂါမဓမ္မာ။

‘‘မုသာဝါဒံ ပဟာယ မုသာဝါဒာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ သစ္စဝါဒီ သစ္စသန္ဓော ထေတော [ဌေတော (သျာ. ကံ.)] ပစ္စယိကော အဝိသံဝါဒကော လောကဿ။

‘‘ပိသုဏံ ဝါစံ ပဟာယ ပိသုဏာယ ဝါစာယ ပဋိဝိရတော ဟောတိ, ဣတော သုတွာ န အမုတြ အက္ခာတာ ဣမေသံ ဘေဒာယ, အမုတြ ဝါ သုတွာ န ဣမေသံ အက္ခာတာ အမူသံ ဘေဒာယ။ ဣတိ ဘိန္နာနံ ဝါ သန္ဓာတာ သဟိတာနံ ဝါ အနုပ္ပဒာတာ, သမဂ္ဂါရာမော သမဂ္ဂရတော သမဂ္ဂနန္ဒီ သမဂ္ဂကရဏိံ ဝါစံ ဘာသိတာ ဟောတိ ။

‘‘ဖရုသံ ဝါစံ ပဟာယ ဖရုသာယ ဝါစာယ ပဋိဝိရတော ဟောတိ။ ယာ သာ ဝါစာ နေလာ ကဏ္ဏသုခါ ပေမနီယာ ဟဒယင်္ဂမာ ပေါရီ ဗဟုဇနကန္တာ ဗဟုဇနမနာပါ တထာရူပိံ ဝါစံ ဘာသိတာ ဟောတိ။

‘‘သမ္ဖပ္ပလာပံ ပဟာယ သမ္ဖပ္ပလာပါ ပဋိဝိရတော ဟောတိ ကာလဝာဒီ ဘူတဝာဒီ အတ္ထဝာဒီ ဓမ္မဝာဒီ ဝိနယဝာဒီ, နိဓာနဝတိံ ဝါစံ ဘာသိတာ ကာလေန သာပဒေသံ ပရိယန္တဝတိံ အတ္ထသံဟိတံ။

၂၉၃. ‘‘သော ဗီဇဂါမဘူတဂါမသမာရမ္ဘာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ, ဧကဘတ္တိကော ဟောတိ ရတ္တူပရတော, ဝိရတော ဝိကာလဘောဇနာ, နစ္စဂီတဝါဒိတဝိသူကဒဿနာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ, မာလာဂန္ဓဝိလေပနဓာရဏမဏ္ဍနဝိဘူသနဋ္ဌာနာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ, ဥစ္စာသယနမဟာသယနာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ, ဇာတရူပရဇတပဋိဂ္ဂဟဏာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ, အာမကဓညပဋိဂ္ဂဟဏာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ, အာမကမံသပဋိဂ္ဂဟဏာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ, ဣတ္ထိကုမာရိကပဋိဂ္ဂဟဏာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ, ဒါသိဒါသပဋိဂ္ဂဟဏာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ, အဇေဠကပဋိဂ္ဂဟဏာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ, ကုက္ကုဋသူကရပဋိဂ္ဂဟဏာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ, ဟတ္ထိဂဝဿဝဠဝပဋိဂ္ဂဟဏာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ, ခေတ္တဝတ္ထုပဋိဂ္ဂဟဏာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ, ဒူတေယျပဟိဏဂမနာနုယောဂါ ပဋိဝိရတော ဟောတိ, ကယဝိက္ကယာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ, တုလာကူဋကံသကူဋမာနကူဋာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ, ဥက္ကောဋနဝဉ္စနနိကတိသာစိယောဂါ ပဋိဝိရတော ဟောတိ, ဆေဒနဝဓဗန္ဓနဝိပရာမောသအာလောပသဟသာကာရာ [သာဟသာကာရာ (က.)] ပဋိဝိရတော ဟောတိ [ဣမဿ အနန္တရံ ‘‘သော ဣမိနာ အရိယေန သီလက္ခန္ဓေန သမန္နာဂတော အဇ္ဈတ္တံ အနဝဇ္ဇသုခံ ပဋိသံဝေဒေ

တီ''တိ ဝစနံ ဒီဃနိကာယေ အာဂတံ, တံ ဣဓ သန္ဓာယာဘာသိ, သော စ သန္ဓော သကထာ တတ္ထ သတိသမ္ပဇညာနန္တရမေဝ အာဂတာ]။

၂၉၄. ''သော သန္တုဋ္ဌော ဟောတိ ကာယပရိဟာရိကေန စီဝရေန ကုစ္ဆိပရိဟာရိကေန ပိဏ္ဍပာတေန။ သော ယေန ယေနေဝ ပက္ကမတိ သမာဒာယေဝ ပက္ကမတိ။ သေယျထာပိ နာမ ပက္ခီ သကုဏော ယေန ယေနေဝ ဍေတိ သပတ္တဘာရောဝ ဍေတိ, ဧဝမေဝ ဘိက္ခု သန္တုဋ္ဌော ဟောတိ ကာယပရိဟာရိကေန စီဝရေန ကုစ္ဆိပရိဟာရိကေန ပိဏ္ဍပာတေန။ သော ယေန ယေနေဝ ပက္ကမတိ သမာဒာယေဝ ပက္ကမတိ။ သော ဣမိနာ အရိယေန သီလက္ခန္ဓေန သမန္နာဂတော အဇ္ဈတ္တံ အနဝဇ္ဇသုခံ ပဋိသံဝေဒေတိ။

၂၉၅. ''သော စက္ခုနာ ရူပံ ဒိသွာ န နိမိတ္တဂ္ဂါဟီ ဟောတိ နာနုဗျဉ္ဇနဂ္ဂါဟီ။ ယတွာဓိကရဏမေနံ စက္ခုန္ဒြိယံ အသံဝုတံ ဝိဟရန္တံ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿာ ပာပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ အန္ဝာဿဝေယျုံ တဿ သံဝရာယ ပဋိပဇ္ဇတိ, ရက္ခတိ စက္ခုန္ဒြိယံ, စက္ခုန္ဒြိယေ သံဝရံ အာပဇ္ဇတိ။ သောတေန သဒ္ဒံ သုတွာ။ပေ.။ ဃာနေန ဂန္ဓံ ဃာယိတွာ။ ဇိဝှာယ ရသံ သာယိတွာ။ ကာယေန ဖောဋ္ဌဗ္ဗံ ဖုသိတွာ။ မနသာ ဓမ္မံ ဝိညာယ န နိမိတ္တဂ္ဂါဟီ ဟောတိ နာနုဗျဉ္ဇနဂ္ဂါဟီ။ ယတွာဓိကရဏမေနံ မနိန္ဒြိယံ အသံဝုတံ ဝိဟရန္တံ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿာ ပာပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ အန္ဝာဿဝေယျုံ တဿ သံဝရာယ ပဋိပဇ္ဇတိ, ရက္ခတိ မနိန္ဒြိယံ, မနိန္ဒြိယေ သံဝရံ အာပဇ္ဇတိ။ သော ဣမိနာ အရိယေန ဣန္ဒြိယသံဝရေန သမန္နာဂတော အဇ္ဈတ္တံ အဗျာသေကသုခံ ပဋိသံဝေဒေတိ။

''သော အဘိက္ကန္တေ ပဋိက္ကန္တေ သမ္ပဇာနကာရီ ဟောတိ, အာလောကိတေ ဝိလောကိတေ သမ္ပဇာနကာရီ ဟောတိ , သမိဉ္ဇိတေ ပသာရိတေ သမ္ပဇာနကာရီ ဟောတိ, သံဃာဋိပတ္တစီဝရဓာရဏေ သမ္ပဇာနကာရီ ဟောတိ, အသိတေ ပီတေ ခာယိတေ သာယိတေ သမ္ပဇာနကာရီ ဟောတိ, ဥစ္စာရပဿာဝကမ္မေ သမ္ပဇာနကာရီ ဟောတိ, ဂတေ ဌိတေ နိသိန္နေ သုတ္တေ ဇာဂရိတေ ဘာသိတေ တုဏှီဘာဝေ သမ္ပဇာနကာရီ ဟောတိ။

၂၉၆. ''သော ဣမိနာ စ အရိယေန သီလက္ခန္ဓေန သမန္နာဂတော, (ဣမာယ စ အရိယာယ သန္တုဋ္ဌိယာ သမန္နာဂတော) [( ) ဧတ္ထန္တရေ ပာဌော ဣဓ နဒိဿတိ, စတုက္កင်္ဂုတ္တရေ ပန ဣမဿိံ ဌာနေ ဒိဿတိ, အဋ္ဌကထာဋီကာသု စ တဒတ္ထော ပကာသိတော။ တသ္မာ သော ဧတ္ထ ပဋိပူရိတော] ဣမိနာ စ အရိယေန ဣန္ဒြိယသံဝရေန သမန္နာဂတော, ဣမိနာ စ အရိယေန သတိသမ္ပဇညေန သမန္နာဂတော ဝိဝိတ္တံ သေနာသနံ ဘဇတိ အရညံ ရုက္ခမူလံ ပဗ္ဗတံ ကန္ဒရံ ဂိရိဂုဟံ သုသာနံ ဝနပတ္ထံ အဗ္ဘောကာသံ ပလာလပုဉ္ဇံ။ သော ပစ္ဆာဘတ္တံ ပိဏ္ဍပာတပဋိက္ကန္တော နိသီဒတိ ပလ္လင်္ကံ အာဘုဇိတွာ, ဥဇုံ ကာယံ ပဏိဓာယ, ပရိမုခံ သတိံ ဥပဋ္ဌပေတွာ။ သော အဘိဇ္ဈံ လောကေ ပဟာယ ဝိဂတာဘိဇ္ဈေန စေတသာ ဝိဟရတိ, အဘိဇ္ဈာယ စိတ္တံ ပရိသောဓေတိ။ ဗျာပါဒပဒေါသံ ပဟာယ အဗျာပန္နစိတ္တော ဝိဟရတိ, သဗ္ဗပါဏဘူတဟိတာနုကမ္ပီ ဗျာပါဒပဒေါသာ စိတ္တံ ပရိသောဓေတိ။ ထိနမိဒ္ဓံ ပဟာယ ဝိဂတထိနမိဒ္ဓော ဝိဟရတိ အာလောကသညီ သတော သမ္ပဇာနော, ထိနမိဒ္ဓာ စိတ္တံ ပရိသောဓေတိ။ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စံ ပဟာယ အနုဒ္ဓတော ဝိဟရတိ, အဇ္ဈတ္တံ ဝူပသန္တစိတ္တော ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စာ စိတ္တံ ပရိသောဓေတိ။ ဝိစိကိစ္ဆံ ပဟာယ တိဏ္ဏဝိစိကိစ္ဆော ဝိဟရတိ အကထံကထီ ကုသလေသု ဓမ္မေသု, ဝိစိကိစ္ဆာယ စိတ္တံ ပရိသောဓေတိ။

၂၉၇. ''သော ဣမေ ပဉ္စ နီဝရဏေ ပဟာယ စေတသော ဥပက္ကိလေသေ ပညာယ ဒုဗ္ဗလီကရဏေ, ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟိ ဝိဝိစ္စ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ သဝိတက္ကံ သဝိစာရံ ဝိဝေကဇံ ပီတိသုခံ ပဌမံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ ဣဒမ္ပိ ဝုစ္စတိ, ဗြာဟ္မဏ, တထာဂတပဒံ ဣတိပိ, တထာဂတနိသေဝိတံ ဣတိပိ, တထာဂတာရဉ္ဇိတံ ဣတိပိ။ န တွေဝ တာဝ အရိယသာဝကော နိဋ္ဌံ ဂစ္ဆတိ – 'သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓော ဘဂဝါ, သွာက္ခာတော ဘဂဝတာ ဓမ္မော, သုပ္ပဋိပန္နော ဘဂဝတော သာဝကသင်္ဃော'တိ။

''ပုန စပရံ, ဗြာဟ္မဏ, ဘိက္ခု ဝိတက္ကဝိစာရာနံ ဝူပသမာ အဇ္ဈတ္တံ သမ္ပသာဒနံ စေတသော ဧကောဒိဘာဝံ အဝိတက္ကံ အဝိစာရံ သမာဓိဇံ ပီတိသုခံ ဒုတိယံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ ဣဒမ္ပိ ဝုစ္စတိ, ဗြာဟ္မဏ။ပေ.။ သုပ္ပဋိပန္နော ဘဂဝတော သာဝကသင်္ဃော'တိ။

“ပုန စပရံ, ဗြာဟ္မဏ, ဘိက္ခု ပီတိယာ စ ဝိရာဂါ ဥပေက္ခကော စ ဝိဟရတိ သတော စ သမ္ပဇာနော, သုခဉ္စ ကာယေန ပဋိသံဝေဒေတိ, ယံ တံ အရိယာ အာစိက္ခန္တိ ‘ဥပေက္ခကော သတိမာ သုခဝိဟာရီ’တိ တတိယံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ ဣဒမ္ပိ ဝုစ္စတိ, ဗြာဟ္မဏ။ပေ။ သုပ္ပဋိပန္နော ဘဂဝတော သာဝကသင်္ဃော’တိ။

“ပုန စပရံ, ဗြာဟ္မဏ, ဘိက္ခု သုခဿ စ ပဟာနာ ဒုက္ခဿ စ ပဟာနာ, ပုဗ္ဗေဝ သောမနဿဒောမနဿာနံ အတ္ထင်္ဂမာ, အဒုက္ခမသုခံ ဥပေက္ခာသတိပါရိသုဒ္ဓိံ စတုတ္ထံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ ဣဒမ္ပိ ဝုစ္စတိ, ဗြာဟ္မဏ, တထာဂတပဒံ ဣတိပိ, တထာဂတနိသေဝိတံ ဣတိပိ, တထာဂတာရဉ္ဇိတံ ဣတိပိ။ န တွေဝ တာဝ အရိယသာဝကော နိဋ္ဌံ ဂစ္ဆတိ – ‘သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓော ဘဂဝါ, သွာက္ခာတော ဘဂဝတာ ဓမ္မော, သုပ္ပဋိပန္နော ဘဂဝတော သာဝကသင်္ဃော’တိ။

၂၉၈. “သော ဧဝံ သမာဟိတေ စိတ္တေ ပရိသုဒ္ဓေ ပရိယောဒာတေ အနင်္ဂဏေ ဝိဂတူပက္ကိလေသေ မုဒုဘူတေ ကမ္မနိယေ ဌိတေ အာနေဉ္ဇပ္ပတ္တေ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏာယ စိတ္တံ အဘိနိန္နာမေတိ။ သော အနေကဝိဟိတံ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ အနုဿရတိ, သေယျထိဒံ – ဧကမ္ပိ ဇာတိံ, ဒွေပိ ဇာတိယော။ပေ။ ဣတိ သာကာရံ သဥဒ္ဒေသံ အနေကဝိဟိတံ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ အနုဿရတိ။ ဣဒမ္ပိ ဝုစ္စတိ, ဗြာဟ္မဏ, တထာဂတပဒံ ဣတိပိ, တထာဂတနိသေဝိတံ ဣတိပိ, တထာဂတာရဉ္ဇိတံ ဣတိပိ။ န တွေဝ တာဝ အရိယသာဝကော နိဋ္ဌံ ဂစ္ဆတိ – ‘သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓော ဘဂဝါ, သွာက္ခာတော ဘဂဝတာ ဓမ္မော, သုပ္ပဋိပန္နော ဘဂဝတော သာဝကသင်္ဃော’တိ။

“သော ဧဝံ သမာဟိတေ စိတ္တေ ပရိသုဒ္ဓေ ပရိယောဒာတေ အနင်္ဂဏေ ဝိဂတူပက္ကိလေသေ မုဒုဘူတေ ကမ္မနိယေ ဌိတေ အာနေဉ္ဇပ္ပတ္တေ သတ္တာနံ စုတူပပါတဉာဏာယ စိတ္တံ အဘိနိန္နာမေတိ။ သော ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ ဝိသုဒ္ဓေန အတိက္ကန္တမာနုသကေန။ပေ။ ယထာကမ္မူပဂေ သတ္တေ ပဇာနာတိ။ ဣဒမ္ပိ ဝုစ္စတိ, ဗြာဟ္မဏ, တထာဂတပဒံ ဣတိပိ, တထာဂတနိသေဝိတံ ဣတိပိ, တထာဂတာရဉ္ဇိတံ ဣတိပိ။ န တွေဝ တာဝ အရိယသာဝကော နိဋ္ဌံ ဂစ္ဆတိ – ‘သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓော ဘဂဝါ, သွာက္ခာတော ဘဂဝတာ ဓမ္မော, သုပ္ပဋိပန္နော ဘဂဝတော သာဝကသင်္ဃော’တိ။

၂၉၉. “သော ဧဝံ သမာဟိတေ စိတ္တေ ပရိသုဒ္ဓေ ပရိယောဒာတေ အနင်္ဂဏေ ဝိဂတူပက္ကိလေသေ မုဒုဘူတေ ကမ္မနိယေ ဌိတေ အာနေဉ္ဇပ္ပတ္တေ အာသဝါနံ ခယဉာဏာယ စိတ္တံ အဘိနိန္နာမေတိ။ သော ‘ဣဒံ ဒုက္ခ’န္တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ, ‘အယံ ဒုက္ခသမုဒယော’တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ, ‘အယံ ဒုက္ခနိရောဓော’တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ, ‘အယံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ’တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ။ ‘ဣမေ အာသဝါ’တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ, ‘အယံ အာသဝသမုဒယော’တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ, ‘အယံ အာသဝနိရောဓော’တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ, ‘အယံ အာသဝနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ’တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ။ ဣဒမ္ပိ ဝုစ္စတိ, ဗြာဟ္မဏ, တထာဂတပဒံ ဣတိပိ, တထာဂတနိသေဝိတံ ဣတိပိ, တထာဂတာရဉ္ဇိတံ ဣတိပိ။ န တွေဝ တာဝ အရိယသာဝကော နိဋ္ဌံ ဂတော ဟောတိ, အပိ စ ခော နိဋ္ဌံ ဂစ္ဆတိ – ‘သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓော ဘဂဝါ, သွာက္ခာတော ဘဂဝတာ ဓမ္မော, သုပ္ပဋိပန္နော ဘဂဝတော သာဝကသင်္ဃော’တိ။

“တဿ ဧဝံ ဇာနတော ဧဝံ ပဿတော ကာမာသဝါပိ စိတ္တံ ဝိမုစ္စတိ , ဘဝါသဝါပိ စိတ္တံ ဝိမုစ္စတိ, အဝိဇ္ဇာသဝါပိ စိတ္တံ ဝိမုစ္စတိ။ ဝိမုတ္တသ္မိံ ဝိမုတ္တမိတိ ဉာဏံ ဟောတိ။ ‘ခီဏာ ဇာတိ, ဝုသိတံ ဗြဟ္မစရိယံ, ကတံ ကရဏီယံ, နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာ’တိ ပဇာနာတိ။ ဣဒမ္ပိ ဝုစ္စတိ, ဗြာဟ္မဏ, တထာဂတပဒံ ဣတိပိ, တထာဂတနိသေဝိတံ ဣတိပိ, တထာဂတာရဉ္ဇိတံ ဣတိပိ။ ဧတ္တာဝတာ ခော, ဗြာဟ္မဏ, အရိယသာဝကော နိဋ္ဌံ ဂတော ဟောတိ – ‘သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓော ဘဂဝါ, သွာက္ခာတော ဘဂဝတာ ဓမ္မော, သုပ္ပဋိပန္နော ဘဂဝတော သာဝကသင်္ဃော’တိ။ ဧတ္တာဝတာ ခော, ဗြာဟ္မဏ, ဟတ္ထိပဒေါပမော ဝိတ္ထာရေန ပရိပူရော ဟောတီ”တိ။

ဧဝံ ဝုတ္တေ, ဇာဏုဿောဏိ ဗြာဟ္မဏော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – “အဘိက္ကန္တံ, ဘော ဂေါတမ, အဘိက္ကန္တံ, ဘော ဂေါတမ! သေယျထာပိ, ဘော ဂေါတမ, နိက္ကုဇ္ဇိတံ ဝါ ဥက္ကုဇ္ဇေယျ, ပဋိစ္ဆန္နံ ဝါ ဝိဝရေယျ, မူဠှဿ ဝါ မဂ္ဂံ အာစိက္ခေယျ, အန္ဓကာရေ ဝါ တေလပဇ္ဇောတံ ဓာရေယျ – စက္ခုမန္တော ရူပါနိ ဒက္ခန္တီတိ; ဧဝမေဝံ ဘောတာ ဂေါတမေန အနေကပရိယာယေန ဓမ္မော ပကာသိတော။ ေသာဟံ ဘဝန္တံ ဂေါတမံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ, ဓမ္မဉ္စ, ဘိက္ခုသင်္ဃဉ္စ။ ဥပါသကံ မံ ဘဝံ ဂေါတမော ဓာရေတု အဇ္ဇတဂ္ဂေ ပါဏုပေတံ သရဏံ ဂတ”န္တိ။

၈. မဟာဟတ္ထိပဒောပမသုတ္တံ

၃၀၀. ဧဝံ မေ သုတံ – ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ဇေတဝနေ အနာထပိဏ္ဍိကဿ အာရာမေ။ တတြ ခေါ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – ''အာဝုသော ဘိက္ခဝေ''တိ။ ''အာဝုသော''တိ ခေါ တေ ဘိက္ခူ အာယသ္မတော သာရိပုတ္တဿ ပစ္စဿောသုံ။ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော ဧတဒဝေါစ – ''သေယျထာပိ, အာဝုသော, ယာနိ ကာနိစိ ဇင်္ဂလာနံ ပါဏာနံ ပဒဇာတာနိ သဗ္ဗာနိ တာနိ ဟတ္ထိပဒေ သမောဓာနံ ဂစ္ဆန္တိ, ဟတ္ထိပဒံ တေသံ အဂ္ဂမက္ခာယတိ ယဒိဒံ မဟန္တတ္တေန; ဧဝမေဝ ခေါ, အာဝုသော, ယေ ကေစိ ကုသလာ ဓမ္မာ သဗ္ဗေတေ စတူသု အရိယသစ္စေသု သင်္ဂဟံ ဂစ္ဆန္တိ။ ကတမေသု စတူသု? ဒုက္ခေ အရိယသစ္စေ , ဒုက္ခသမုဒယေ အရိယသစ္စေ, ဒုက္ခနိရောဓေ အရိယသစ္စေ, ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိယာ ပဋိပဒါယ အရိယသစ္စေ''။

၃၀၁. ''ကတမဉ္စာဝုသော, ဒုက္ခံ အရိယသစ္စံ? ဇာတိပိ ဒုက္ခာ, ဇရာပိ ဒုက္ခာ, မရဏမ္ပိ ဒုက္ခံ, သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒောမနဿုပါယာသာပိ ဒုက္ခာ, ယမ္ပိစ္ဆံ န လဘတိ တမ္ပိ ဒုက္ခံ; သံခိတ္တေန, ပဉ္စုပါဒါနက္ခန္ဓာ ဒုက္ခာ။ ကတမေ စာဝုသော, ပဉ္စုပါဒါနက္ခန္ဓာ? သေယျထိဒံ – ရူပုပါဒါနက္ခန္ဓော, ဝေဒနုပါဒါနက္ခန္ဓော, သညုပါဒါနက္ခန္ဓော, သင်္ခါရုပါဒါနက္ခန္ဓော, ဝိညာဏုပါဒါနက္ခန္ဓော။

''ကတမော စာဝုသော, ရူပုပါဒါနက္ခန္ဓော? စတ္တာရိ စ မဟာဘူတာနိ, စတုန္နဉ္စ မဟာဘူတာနံ ဥပါဒါယ ရူပံ။

''ကတမာ စာဝုသော, စတ္တာရော မဟာဘူတာ? ပထဝီဓာတု, အာပောဓာတု , တေဇောဓာတု, ဝါယောဓာတု။

၃၀၂. ''ကတမာ စာဝုသော, ပထဝီဓာတု? ပထဝီဓာတု သိယာ အဇ္ဈတ္တိကာ, သိယာ ဗာဟိရာ။ ကတမာ စာဝုသော, အဇ္ဈတ္တိကာ ပထဝီဓာတု? ယံ အဇ္ဈတ္တံ ပစ္စတ္တံ ကက္ခဠံ ခရိဂတံ ဥပါဒိန္နံ, သေယျထိဒံ – ကေသာ လောမာ နခါ ဒန္တာ တစော မံသံ နှာရု အဋ္ဌိ အဋ္ဌိမိဉ္ဇံ ဝက္ကံ ဟဒယံ ယကနံ ကိလောမကံ ပိဟကံ ပပ္ဖာသံ အန္တံ အန္တဂုဏံ ဥဒရိယံ ကရီသံ, ယံ ဝါ ပနညမ္ပိ ကိဉ္စိ အဇ္ဈတ္တံ ပစ္စတ္တံ ကက္ခဠံ ခရိဂတံ ဥပါဒိန္နံ။ အယံ ဝုစ္စတာဝုသော, အဇ္ဈတ္တိကာ ပထဝီဓာတု။ ယာ စေဝ ခေါ ပန အဇ္ဈတ္တိကာ ပထဝီဓာတု, ယာ စ ဗာဟိရာ ပထဝီဓာတု, ပထဝီဓာတုရေဝေသာ။ 'တံ နေတံ မမ, နေသောဟမသ္မိ, န မေသော အတ္တာ'တိ – ဧဝမေတံ ယထာဘူတံ သမ္မပ္ပညာယ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ဧဝမေတံ ယထာဘူတံ သမ္မပ္ပညာယ ဒိသွာ ပထဝီဓာတုယာ နိဗ္ဗိန္ဒတိ, ပထဝီဓာတုယာ စိတ္တံ ဝိရာဇေတိ။

''ဟောတိ ခေါ သော, အာဝုသော, သမယော ယံ ဗာဟိရာ အာပောဓာတု ပကုပ္ပတိ [ပထဝီဓာတု ပကုပ္ပတိ (က.)] ။ အန္တရဟိတာ တသ္မိံ သမယေ ဗာဟိရာ ပထဝီဓာတု ဟောတိ။ တဿာ ဟိ နာမ, အာဝုသော, ဗာဟိရာယ ပထဝီဓာတုယာ တာဝ မဟလ္လိကာယ အနိစ္စတာ ပညာယိဿတိ, ခယဓမ္မတာ ပညာယိဿတိ, ဝယဓမ္မတာ ပညာယိဿတိ, ဝိပရိဏာမဓမ္မတာ ပညာယိဿတိ။ ကိံ ပနိမဿ မတ္တဋ္ဌကဿ ကာယဿ တဏှုပါဒိန္နဿ 'အဟန္တိ ဝါ မမန္တိ ဝါ အသ္မီ'တိ ဝါ? အထ ခွါဿ နောတေဝေတ္ထ ဟောတိ။

''တဉ္စေ, အာဝုသော, ဘိက္ခုံ ပရေ အက္ကောသန္တိ ပရိဘာသန္တိ ရောသေန္တိ ဝိဟေသေန္တိ, သော ဧဝံ ပဇာနာတိ – 'ဥပ္ပန္နာ ခေါ မေ အယံ သောတသမ္ဖဿဇာ ဒုက္ခဝေဒနာ ။ သာ စ ခေါ ပဋိစ္စ, နော အပဋိစ္စ။ ကိံ ပဋိစ္စ? ဖဿံ ပဋိစ္စ'။ သော [သောပိ ခေါ (သျာ.), သောပိ (က.)] ဖဿော အနိစ္စောတိ ပဿတိ, ဝေဒနာ အနိစ္စာတိ ပဿတိ, သညာ အနိစ္စာတိ ပဿတိ, သင်္ခါရာ အနိစ္စာတိ ပဿတိ, ဝိညာဏံ အနိစ္စန္တိ ပဿတိ။ တဿ ဓာတာရမ္မဏမေဝ စိတ္တံ ပက္ခန္ဒတိ ပသီဒတိ သန္တိဋ္ဌတိ အဓိမုစ္စတိ။

''တဉ္စေ, အာဝုသော, ဘိက္ခုံ ပရေ အနိဋ္ဌေဟိ အကန္တေဟိ အမနာပေဟိ သမုဒာစရန္တိ – ပါဏိသမ္ဖဿေနပိ လေဍ္ဍုသမ္ဖဿေနပိ ဒဏ္ဍသမ္ဖဿေနပိ သတ္ထသမ္ဖဿေနပိ။ သော ဧဝံ ပဇာနာတိ – 'တထာဘူတော ခေါ အယံ ကာယော ယထာဘူတသ္မိံ ကာယေ ပါဏိသမ္ဖဿာပိ ကမန္တိ, လေဍ္ဍုသမ္ဖဿာပိ ကမန္တိ, ဒဏ္ဍသမ္ဖဿာပိ ကမန္တိ, သတ္ထသမ္ဖဿာပိ ကမန္တိ။ ဝုတ္တံ ခေါ ပနေတံ ဘဂဝတာ ကကစူပမောဝါဒေ – ''ဥဘတောဒဏ္ဍကေန စေပိ,

ဘိက္ခဝေ, ကကစေန စောရာ သြိစရကာ အင်္ဂမင်္ဂါနိ သြိကန္တေယ္ယုံ, တတ္ရာပိ ယော မနော ပဒူသေယ္ယ န မေ သော တေန သာသနကရော''တိ။ အာရဒ္ဓံ ခေါ ပန မေ ဝီရိယံ ဘဝိဿတိ အသလ္လီနံ, ဥပဋ္ဌိတာ သတိ အသမ္မုဋ္ဌာ, ပဿဒ္ဓေါ ကာယော အသာရဒ္ဓေါ, သမာဟိတံ စိတ္တံ ဧကဂ္ဂံ။ ကာမံ ဒါနိ ဣမသ္မိံ ကာယေ ပာဏိသမ္ဖဿာပိ ကမန္တု, လေဍ္ဍုသမ္ဖဿာပိ ကမန္တု, ဒဏ္ဍသမ္ဖဿာပိ ကမန္တု, သတ္ထသမ္ဖဿာပိ ကမန္တု, ကရီယတိ ဟိဒံ ဗုဒ္ဓါနံ သာသန'န္တိ။

''တဿ စေ, အာဝုသော, ဘိက္ခုနော ဧဝံ ဗုဒ္ဓံ အနုဿရတော ဧဝံ ဓမ္မံ အနုဿရတော ဧဝံ သင်္ဃံ အနုဿရတော ဥပေက္ခာ ကုသလနိဿိတာ န သဏ္ဌာတိ။ သော တေန သံဝိဇ္ဇတိ သံဝေဂံ အာပဇ္ဇတိ – 'အလာဘာ ဝတ မေ, န ဝတ မေ လာဘာ, ဒုလ္လဒ္ဓံ ဝတ မေ, န ဝတ မေ သုလဒ္ဓံ, ယဿ မေ ဧဝံ ဗုဒ္ဓံ အနုဿရတော, ဧဝံ ဓမ္မံ အနုဿရတော, ဧဝံ သင်္ဃံ အနုဿရတော, ဥပေက္ခာ ကုသလနိဿိတာ န သဏ္ဌာတီ'တိ။ သေယ္ယထာပိ, အာဝုသော, သုဏိသာ သသုရံ ဒိသွာ သံဝိဇ္ဇတိ သံဝေဂံ အာပဇ္ဇတိ; ဧဝမေဝ ခေါ, အာဝုသော, တဿ စေ ဘိက္ခုနော ဧဝံ ဗုဒ္ဓံ အနုဿရတော, ဧဝံ ဓမ္မံ အနုဿရတော, ဧဝံ သင်္ဃံ အနုဿရတော, ဥပေက္ခာ ကုသလနိဿိတာ န သဏ္ဌာတိ, သော တေန သံဝိဇ္ဇတိ သံဝေဂံ အာပဇ္ဇတိ – 'အလာဘာ ဝတ မေ န ဝတ မေ လာဘာ, ဒုလ္လဒ္ဓံ ဝတ မေ, န ဝတ မေ သုလဒ္ဓံ, ယဿ မေ ဧဝံ ဗုဒ္ဓံ အနုဿရတော ဧဝံ ဓမ္မံ အနုဿရတော, ဧဝံ သင်္ဃံ အနုဿရတော, ဥပေက္ခာ ကုသလနိဿိတာ န သဏ္ဌာတီ'တိ။ တဿ စေ, အာဝုသော, ဘိက္ခုနော ဧဝံ ဗုဒ္ဓံ အနုဿရတော, ဧဝံ ဓမ္မံ အနုဿရတော, ဧဝံ သင်္ဃံ အနုဿရတော ဥပေက္ခာ ကုသလနိဿိတာ သဏ္ဌာတိ, သော တေန အတ္တမနော ဟောတိ။ ဧတ္တာဝတာပိ ခေါ, အာဝုသော, ဘိက္ခုနော ဗဟုကတံ ဟောတိ။

၃၀၃. ''ကတမာ စာဝုသော, အာပောဓာတု? အာပောဓာတု သိယာ အဇ္ဈတ္တိကာ, သိယာ ဗာဟိရာ။ ကတမာ စာဝုသော အဇ္ဈတ္တိကာ အာပောဓာတု? ယံ အဇ္ဈတ္တံ ပစ္စတ္တံ အာပော အာပောဂတံ ဥပာဒိန္နံ, သေယ္ယထိဒံ – ပိတ္တံ သေမှံ ပုဗ္ဗော လောဟိတံ သေဒော မေဒော အဿု ဝသာ ခေဠော သိင်္ဃာဏိကာ လသိကာ မုတ္တံ, ယံ ဝါ ပနညမ္ပိ ကိဉ္စိ အဇ္ဈတ္တံ ပစ္စတ္တံ အာပော အာပောဂတံ ဥပာဒိန္နံ – အယံ ဝုစ္စတာဝုသော, အဇ္ဈတ္တိကာ အာပောဓာတု။ ယာ စေဝ ခေါ ပန အဇ္ဈတ္တိကာ အာပောဓာတု ယာ စ ဗာဟိရာ အာပောဓာတု, အာပောဓာတုရေဝေသာ။ 'တံ နေတံ မမ, နေသောဟမသ္မိ, န မေသော အတ္တာ'တိ ဧဝမေတံ ယထာဘူတံ သမ္မပ္ပညာယ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ဧဝမေတံ ယထာဘူတံ သမ္မပ္ပညာယ ဒိသွာ အာပောဓာတုယာ နိဗ္ဗိန္ဒတိ, အာပောဓာတုယာ စိတ္တံ ဝိရာဇေတိ။

''ဟောတိ ခေါ သော, အာဝုသော, သမယော ယံ ဗာဟိရာ အာပောဓာတု ပကုပ္ပတိ။ သာ ဂါမမ္ပိ ဝဟတိ, နိဂမမ္ပိ ဝဟတိ, နဂရမ္ပိ ဝဟတိ, ဇနပဒမ္ပိ ဝဟတိ, ဇနပဒပဒေသမ္ပိ ဝဟတိ။ ဟောတိ ခေါ သော, အာဝုသော, သမယော ယံ မဟာသမုဒ္ဒေ ယောဇနသတိကာနိပိ ဥဒကာနိ ဩဂစ္ဆန္တိ, ဒွိယောဇနသတိကာနိပိ ဥဒကာနိ ဩဂစ္ဆန္တိ, တိယောဇနသတိကာနိပိ ဥဒကာနိ ဩဂစ္ဆန္တိ, စတုယောဇနသတိကာနိပိ ဥဒကာနိ ဩဂစ္ဆန္တိ, ပဉ္စယောဇနသတိကာနိပိ ဥဒကာနိ ဩဂစ္ဆန္တိ, ဆယောဇနသတိကာနိပိ ဥဒကာနိ ဩဂစ္ဆန္တိ, သတ္တယောဇနသတိကာနိပိ ဥဒကာနိ ဩဂစ္ဆန္တိ။ ဟောတိ ခေါ သော, အာဝုသော, သမယော ယံ မဟာသမုဒ္ဒေ သတ္တတာလမ္ပိ ဥဒကံ သဏ္ဌာတိ, ဆတ္တာလမ္ပိ ဥဒကံ သဏ္ဌာတိ, ပဉ္စတာလမ္ပိ ဥဒကံ သဏ္ဌာတိ, စတုတ္တာလမ္ပိ ဥဒကံ သဏ္ဌာတိ, တိတာလမ္ပိ ဥဒကံ သဏ္ဌာတိ, ဒွိတာလမ္ပိ ဥဒကံ သဏ္ဌာတိ, တာလမတ္တမ္ပိ [တာလံပိ (သီ.)] ဥဒကံ သဏ္ဌာတိ။ ဟောတိ ခေါ သော, အာဝုသော, သမယော ယံ မဟာသမုဒ္ဒေ သတ္တပောရိသမ္ပိ ဥဒကံ သဏ္ဌာတိ, ဆပ္ပောရိသမ္ပိ ဥဒကံ သဏ္ဌာတိ, ပဉ္စပောရိသမ္ပိ ဥဒကံ သဏ္ဌာတိ, စတုပ္ပောရိသမ္ပိ ဥဒကံ သဏ္ဌာတိ, တိပောရိသမ္ပိ ဥဒကံ သဏ္ဌာတိ, ဒွိပောရိသမ္ပိ ဥဒကံ သဏ္ဌာတိ, ပောရိသမတ္တမ္ပိ [ပောရိသံပိ (သီ.)] ဥဒကံ သဏ္ဌာတိ။ ဟောတိ ခေါ သော, အာဝုသော, သမယော ယံ မဟာသမုဒ္ဒေ အဍ္ဎပောရိသမ္ပိ ဥဒကံ သဏ္ဌာတိ, ကဋိမတ္တမ္ပိ ဥဒကံ သဏ္ဌာတိ, ဇာဏုကမတ္တမ္ပိ ဥဒကံ သဏ္ဌာတိ, ဂေါပ္ဖကမတ္တမ္ပိ ဥဒကံ သဏ္ဌာတိ။ ဟောတိ ခေါ သော, အာဝုသော, သမယော, ယံ မဟာသမုဒ္ဒေ အင်္ဂုလိပဗ္ဗတေမနမတ္တမ္ပိ ဥဒကံ န ဟောတိ။ တဿာ ဟိ နာမ, အာဝုသော, ဗာဟိရာယ အာပောဓာတုယာ တာဝ မဟလ္လိကာယ အနိစ္စတာ ပညာယိဿတိ, ခယဓမ္မတာ ပညာယိဿတိ, ဝယဓမ္မတာ ပညာယိဿတိ, ဝိပရိဏာမဓမ္မတာ ပညာယိဿတိ။ ကိံ ပနိမဿ မတ္တဋ္ဌကဿ ကာယဿ တဏှုပာဒိန္နဿ 'အဟန္တိ ဝါ မမန္တိ ဝါ အသ္မီတိ' ဝါ? အထ ခွာဿ နောတေဝေတ္ထ ဟောတိ။ပေ.။ တဿ စေ, အာဝုသော, ဘိက္ခုနော ဧဝံ ဗုဒ္ဓံ အနုဿရတော, ဧဝံ ဓမ္မံ အနုဿရတော, ဧဝံ သင်္ဃံ အနုဿရတော ဥပေက္ခာ

ကုသလနိဿိတာ သဉ္ဉာတိ။ သော တေန အတ္တမနော ဟောတိ။ ဧတ္တာဝတာပိ ခေါ, အာဝုသော, ဘိက္ခုနော ဗဟုကတံ ဟောတိ။

၃၀၄. ''ကတမာ စာဝုသော, တေဇောဓာတု? တေဇောဓာတု သိယာ အဇ္ဈတ္တိကာ, သိယာ ဗာဟိရာ။ ကတမာ စာဝုသော, အဇ္ဈတ္တိကာ တေဇောဓာတု? ယံ အဇ္ဈတ္တံ ပစ္စတ္တံ တေဇော တေဇောဂတံ ဥပာဒိန္နံ, သေယျထိဒံ – ယေန စ သန္တပ္ပတိ, ယေန စ ဇီရီယတိ, ယေန စ ပရိဍယှတိ, ယေန စ အသိတပီတခါယိတသာယိတံ သမ္မာ ပရိဏာမံ ဂစ္ဆတိ, ယံ ဝါ ပနညမ္ပိ ကိဉ္စိ အဇ္ဈတ္တံ ပစ္စတ္တံ တေဇော တေဇောဂတံ ဥပာဒိန္နံ – အယံ ဝုစ္စတာဝုသော, အဇ္ဈတ္တိကာ တေဇောဓာတု။ ယာ စေဝ ခေါ ပန အဇ္ဈတ္တိကာ တေဇောဓာတု ယာ စ ဗာဟိရာ တေဇောဓာတု, တေဇောဓာတုရေဝေသာ။ 'တံ နေတံ မမ , နေသောဟမသ္မိ, န မေသော အတ္တာ'တိ ဧဝမေတံ ယထာဘူတံ သမ္မပ္ပညာယ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ဧဝမေတံ ယထာဘူတံ သမ္မပ္ပညာယ ဒိသွာ တေဇောဓာတုယာ နိဗ္ဗိန္ဒတိ, တေဇောဓာတုယာ စိတ္တံ ဝိရာဇေတိ။

''ဟောတိ ခေါ သော, အာဝုသော, သမယော ယံ ဗာဟိရာ တေဇောဓာတု ပကုပ္ပတိ။ သာ ဂါမမ္ပိ ဒဟတိ, နိဂမမ္ပိ ဒဟတိ, နဂရမ္ပိ ဒဟတိ, ဇနပဒမ္ပိ ဒဟတိ, ဇနပဒပဒေသမ္ပိ ဒဟတိ။ သာ ဟရိတန္တံ ဝါ ပန္ထန္တံ ဝါ သေလန္တံ ဝါ ဥဒကန္တံ ဝါ ရမဏီယံ ဝါ ဘူမိဘာဂံ အာဂမ္မ အနာဟာရာ နိဗ္ဗာယတိ။ ဟောတိ ခေါ သော, အာဝုသော, သမယော ယံ ကုက္ကုဋပတ္တေနပိ နှာရုဒဒ္ဒုလေနပိ အဂ္ဂိ ဂဝေသန္တိ ။ တဿာ ဟိ နာမ, အာဝုသော, ဗာဟိရာယ တေဇောဓာတုယာ တာဝ မဟလ္လိကာယ အနိစ္စတာ ပညာယိဿတိ, ခယဓမ္မတာ ပညာယိဿတိ, ဝယဓမ္မတာ ပညာယိဿတိ, ဝိပရိဏာမဓမ္မတာ ပညာယိဿတိ။ ကိံ ပနိမဿ မတ္တဋ္ဌကဿ ကာယဿ တဏှုပာဒိန္နဿ 'အဟန္တိ ဝါ မမန္တိ ဝါ အသ္မီ'တိ ဝါ? အထ ခွာဿ နောတေဝေတ္ထ ဟောတိ။ပေ.။ တဿ စေ, အာဝုသော, ဘိက္ခုနော ဧဝံ ဗုဒ္ဓံ အနုဿရတော ဧဝံ ဓမ္မံ အနုဿရတော ဧဝံ သင်္ဃံ အနုဿရတော ဥပေက္ခာ ကုသလနိဿိတာ သဏ္ဌာတိ, သော တေန အတ္တမနော ဟောတိ။ ဧတ္တာဝတာပိ ခေါ, အာဝုသော, ဘိက္ခုနော ဗဟုကတံ ဟောတိ။

၃၀၅. ''ကတမာ စာဝုသော, ဝါယောဓာတု? ဝါယောဓာတု သိယာ အဇ္ဈတ္တိကာ, သိယာ ဗာဟိရာ။ ကတမာ စာဝုသော, အဇ္ဈတ္တိကာ ဝါယောဓာတု? ယံ အဇ္ဈတ္တံ ပစ္စတ္တံ ဝါယော ဝါယောဂတံ ဥပာဒိန္နံ, သေယျထိဒံ – ဥဒ္ဓင်္ဂမာ ဝါတာ, အဓောဂမာ ဝါတာ, ကုစ္ဆိသယာ ဝါတာ, ကောဋ္ဌာသယာ [ကောဋ္ဌသယာ (သီ. ပီ.)] ဝါတာ, အင်္ဂမင်္ဂါနုသာရိနော ဝါတာ, အဿာသော ပဿာသော ဣတိ, ယံ ဝါ ပနညမ္ပိ ကိဉ္စိ အဇ္ဈတ္တံ ပစ္စတ္တံ ဝါယော ဝါယောဂတံ ဥပာဒိန္နံ – အယံ ဝုစ္စတာဝုသော, အဇ္ဈတ္တိကာ ဝါယောဓာတု။ ယာ စေဝ ခေါ ပန အဇ္ဈတ္တိကာ ဝါယောဓာတု, ယာ စ ဗာဟိရာ ဝါယောဓာတု, ဝါယောဓာတုရေဝေသာ။ 'တံ နေတံ မမ နေသောဟမသ္မိ န မေသော အတ္တာ'တိ ဧဝမေတံ ယထာဘူတံ သမ္မပ္ပညာယ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ဧဝမေတံ ယထာဘူတံ သမ္မပ္ပညာယ ဒိသွာ ဝါယောဓာတုယာ နိဗ္ဗိန္ဒတိ ဝါယောဓာတုယာ စိတ္တံ ဝိရာဇေတိ။

''ဟောတိ ခေါ သော, အာဝုသော, သမယော ယံ ဗာဟိရာ ဝါယောဓာတု ပကုပ္ပတိ။ သာ ဂါမမ္ပိ ဝဟတိ, နိဂမမ္ပိ ဝဟတိ, နဂရမ္ပိ ဝဟတိ, ဇနပဒမ္ပိ ဝဟတိ, ဇနပဒပဒေသမ္ပိ ဝဟတိ။ ဟောတိ ခေါ သော, အာဝုသော, သမယော ယံ ဂိမှာနံ ပစ္ဆိမေ မာသေ တာလဝဏ္ဋေနပိ ဝိဓူပနေနပိ ဝါတံ ပရိယေသန္တိ, ဩဿဝနေပိ တိဏာနိ န ဣဉ္ဇန္တိ။ တဿာ ဟိ နာမ, အာဝုသော, ဗာဟိရာယ ဝါယောဓာတုယာ တာဝ မဟလ္လိကာယ အနိစ္စတာ ပညာယိဿတိ, ခယဓမ္မတာ ပညာယိဿတိ, ဝယဓမ္မတာ ပညာယိဿတိ, ဝိပရိဏာမဓမ္မတာ ပညာယိဿတိ။ ကိံ ပနိမဿ မတ္တဋ္ဌကဿ ကာယဿ တဏှုပာဒိန္နဿ 'အဟန္တိ ဝါ မမန္တိ ဝါ အသ္မီ'တိ ဝါ? အထ ခွာဿ နောတေဝေတ္ထ ဟောတိ။

''တဉ္စေ, အာဝုသော, ဘိက္ခုံ ပရေ အက္ကောသန္တိ ပရိဘာသန္တိ ရောသေန္တိ ဝိဟေသေန္တိ။ သော ဧဝံ ပဇာနာတိ, ဥပ္ပန္နာ ခေါ မေ အယံ သောတသမ္ဖဿဇာ ဒုက္ခာ ဝေဒနာ။ သာ စ ခေါ ပဋိစ္စ, နော အပဋိစ္စ။ ကိံ ပဋိစ္စ? ဖဿံ ပဋိစ္စ။ သောပိ ဖဿော အနိစ္စောတိ ပဿတိ, ဝေဒနာ အနိစ္စာတိ ပဿတိ , သညာ အနိစ္စာတိ ပဿတိ, သင်္ခါရာ အနိစ္စာတိ ပဿတိ, ဝိညာဏံ အနိစ္စန္တိ ပဿတိ။ တဿ ဓာတာရမ္မဏမေဝ စိတ္တံ ပက္ခန္ဒတိ ပသီဒတိ သန္တိဋ္ဌတိ အဓိမုစ္စတိ။

“တဥ္စေ, အာဝုသော, ဘိက္ခု ပရေ အနိဋ္ဌေဟိ အကန္တေဟိ အမနာပေဟိ သမုဒာစရန္တိ, ဟတ္ထသမ္ဖဿေနပိ လေဍ္ဍုသမ္ဖဿေနပိ ဒဏ္ဍသမ္ဖဿေနပိ သတ္ထသမ္ဖဿေနပိ။ သော ဧဝံ ပဇာနာတိ ‘တထာဘူတော ခော အယံ ကာယော ယထာဘူတသ္မိံ ကာယေ ဟတ္ထသမ္ဖဿာပိ ကမန္တိ, လေဍ္ဍုသမ္ဖဿာပိ ကမန္တိ, ဒဏ္ဍသမ္ဖဿာပိ ကမန္တိ, သတ္ထသမ္ဖဿာပိ ကမန္တိ။ ဝုတ္တံ ခော ပနေတံ ဘဂဝတာ ကကစူပမောဝါဒေ “ဥဘတောဒဏ္ဍကေန စေပိ, ဘိက္ခဝေ, ကကစေန စောရာ ဩစရကာ အင်္ဂမင်္ဂါနိ ဩကန္တေယျုံ။ တတြာပိ ယော မနော ပဒူသေယျ, န မေ သော တေန သာသနကရော”တိ။ အာရဒ္ဓံ ခော ပန မေ ဝီရိယံ ဘဝိဿတိ အသလ္လီနံ, ဥပဋ္ဌိတာ သတိ အသမ္မုဋ္ဌာ, ပဿဒ္ဓော ကာယော အသာရဒ္ဓော, သမာဟိတံ စိတ္တံ ဧကဂ္ဂံ။ ကာမံ ဒါနိ ဣမသ္မိံ ကာယေ ဟတ္ထသမ္ဖဿာပိ ကမန္တု, လေဍ္ဍုသမ္ဖဿာပိ ကမန္တု, ဒဏ္ဍသမ္ဖဿာပိ ကမန္တု, သတ္ထသမ္ဖဿာပိ ကမန္တု။ ကရီယတိ ဟိဒံ ဗုဒ္ဓါနံ သာသန’န္တိ။

“တဿ စေ, အာဝုသော, ဘိက္ခုနော ဧဝံ ဗုဒ္ဓံ အနုဿရတော, ဧဝံ ဓမ္မံ အနုဿရတော, ဧဝံ သင်္ဃံ အနုဿရတော ဥပေက္ခာ ကုသလနိဿိတာ န သဏ္ဌာတိ။ သော တေန သံဝိဇ္ဇတိ သံဝေဂံ အာပဇ္ဇတိ – ‘အလာဘာ ဝတ မေ, န ဝတ မေ လာဘာ, ဒုလ္လဒ္ဓံ ဝတ မေ, န ဝတ မေ သုလဒ္ဓံ။ ယဿ မေ ဧဝံ ဗုဒ္ဓံ အနုဿရတော, ဧဝံ ဓမ္မံ အနုဿရတော, ဧဝံ သင်္ဃံ အနုဿရတော ဥပေက္ခာ ကုသလနိဿိတာ န သဏ္ဌာတီ’တိ။ သေယျထာပိ, အာဝုသော, သုဏိသာ သသုရံ ဒိသွာ သံဝိဇ္ဇတိ သံဝေဂံ အာပဇ္ဇတိ; ဧဝမေဝ ခော, အာဝုသော, တဿ စေ ဘိက္ခုနော ဧဝံ ဗုဒ္ဓံ အနုဿရတော, ဧဝံ ဓမ္မံ အနုဿရတော, ဧဝံ သင်္ဃံ အနုဿရတော, ဥပေက္ခာ ကုသလနိဿိတာ န သဏ္ဌာတိ။ သော တေန သံဝိဇ္ဇတိ သံဝေဂံ အာပဇ္ဇတိ – ‘အလာဘာ ဝတ မေ, န ဝတ မေ လာဘာ, ဒုလ္လဒ္ဓံ ဝတ မေ, န ဝတ မေ သုလဒ္ဓံ။ ယဿ မေ ဧဝံ ဗုဒ္ဓံ အနုဿရတော, ဧဝံ ဓမ္မံ အနုဿရတော, ဧဝံ သင်္ဃံ အနုဿရတော, ဥပေက္ခာ ကုသလနိဿိတာ န သဏ္ဌာတီ’တိ။ တဿ စေ, အာဝုသော, ဘိက္ခုနော ဧဝံ ဗုဒ္ဓံ အနုဿရတော, ဧဝံ ဓမ္မံ အနုဿရတော, ဧဝံ သင်္ဃံ အနုဿရတော, ဥပေက္ခာ ကုသလနိဿိတာ သဏ္ဌာတိ, သော တေန အတ္တမနော ဟောတိ။ ဧတ္တာဝတာပိ ခော, အာဝုသော, ဘိက္ခုနော ဗဟုကတံ ဟောတိ။

၃၀၆. “သေယျထာပိ, အာဝုသော, ကဋ္ဌဉ္စ ပဋိစ္စ ဝလ္လိဉ္စ ပဋိစ္စ တိဏဉ္စ ပဋိစ္စ မတ္တိကဉ္စ ပဋိစ္စ အာကာသော ပရိဝါရိတော အဂါရံ တွေဝ သင်္ခံ ဂစ္ဆတိ; ဧဝမေဝ ခော, အာဝုသော, အဋ္ဌိဉ္စ ပဋိစ္စ နှာရုဉ္စ ပဋိစ္စ မံသဉ္စ ပဋိစ္စ စမ္မဉ္စ ပဋိစ္စ အာကာသော ပရိဝါရိတော ရူပံ တွေဝ သင်္ခံ ဂစ္ဆတိ။ အဇ္ဈတ္တိကဉ္စေဝ, အာဝုသော, စက္ခုံ အပရိဘိန္နံ ဟောတိ, ဗာဟိရာ စ ရူပာ န အာပာထံ အာဂစ္ဆန္တိ, နော စ တဇ္ဇော သမန္နာဟာရော ဟောတိ, နေဝ တာဝ တဇ္ဇဿ ဝိညာဏဘာဂဿ ပာတုဘာဝေါ ဟောတိ။ အဇ္ဈတ္တိကဉ္စေဝ [အဇ္ဈတ္တိကဉ္စေ (သီ. သျာ. ပီ.), အဇ္ဈတ္တိကဉ္စေပိ (?)], အာဝုသော, စက္ခုံ အပရိဘိန္နံ ဟောတိ ဗာဟိရာ စ ရူပာ အာပာထံ အာဂစ္ဆန္တိ, နော စ တဇ္ဇော သမန္နာဟာရော ဟောတိ, နေဝ တာဝ တဇ္ဇဿ ဝိညာဏဘာဂဿ ပာတုဘာဝေါ ဟောတိ။ ယတော စ ခော, အာဝုသော, အဇ္ဈတ္တိကဉ္စေဝ စက္ခုံ အပရိဘိန္နံ ဟောတိ, ဗာဟိရာ စ ရူပာ အာပာထံ အာဂစ္ဆန္တိ, တဇ္ဇော စ သမန္နာဟာရော ဟောတိ။ ဧဝံ တဇ္ဇဿ ဝိညာဏဘာဂဿ ပာတုဘာဝေါ ဟောတိ။ ယံ တထာဘူတဿ ရူပံ တံ ရူပုပါဒါနက္ခန္ဓေ သင်္ဂဟံ ဂစ္ဆတိ, ယာ တထာဘူတဿ ဝေဒနာ သာ ဝေဒနုပါဒါနက္ခန္ဓေ သင်္ဂဟံ ဂစ္ဆတိ, ယာ တထာဘူတဿ သညာ သာ သညုပါဒါနက္ခန္ဓေ သင်္ဂဟံ ဂစ္ဆတိ, ယေ တထာဘူတဿ သင်္ခါရာ တေ သင်္ခါရုပါဒါနက္ခန္ဓေ သင်္ဂဟံ ဂစ္ဆန္တိ, ယံ တထာဘူတဿ ဝိညာဏံ တံ ဝိညာဏုပါဒါနက္ခန္ဓေ သင်္ဂဟံ ဂစ္ဆတိ။

“သော ဧဝံ ပဇာနာတိ – ‘ဧဝဉ္စိရ ကိရ ဣမေသံ ပဉ္စန္နံ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာနံ သင်္ဂဟော သန္နိပါတော သမဝါယော ဟောတိ။ ဝုတ္တံ ခော ပနေတံ ဘဂဝတာ – ‘ယော ပဋိစ္စသမုပ္ပာဒံ ပဿတိ သော ဓမ္မံ ပဿတိ; ယော ဓမ္မံ ပဿတိ သော ပဋိစ္စသမုပ္ပာဒံ ပဿတီ’တိ။ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နာ ခော ပနိမေ ယဒိဒံ ပဉ္စုပါဒါနက္ခန္ဓာ။ ယော ဣမေသု ပဉ္စသု ဥပါဒါနက္ခန္ဓေသု ဆန္ဒော အာလယော အနုနယော အဇ္ဈောသာနံ သော ဒုက္ခသမုဒယော။ ယော ဣမေသု ပဉ္စသု ဥပါဒါနက္ခန္ဓေသု ဆန္ဒရာဂဝိနယော ဆန္ဒရာဂပ္ပဟာနံ, သော ဒုက္ခနိရောဓော’တိ။ ဧတ္တာဝတာပိ ခော, အာဝုသော, ဘိက္ခုနော ဗဟုကတံ ဟောတိ။

“အဇ္ဈတ္တိကဉ္စေဝ, အာဝုသော, သောတံ အပရိဘိန္နံ ဟောတိ။ပေ.။ ဃာနံ အပရိဘိန္နံ ဟောတိ။ ဇိဝှာ အပရိဘိန္နာ ဟောတိ။ ကာယော အပရိဘိန္နော ဟောတိ။ မနော အပရိဘိန္နော ဟောတိ, ဗာဟိရာ စ ဓမ္မာ န အာပာထံ အာဂစ္ဆန္တိ

နော စ တဇ္ဈတ္တော သမန္နာဟာရော ဟောတိ, နေဝ တာဝ တဇ္ဇဿ ဝိညာဏဘာဂဿ ပါတုဘာဝေါ ဟောတိ။ အဇ္ဈတ္တိ ကော စေဝ, အာဝုသော, မနော အပရိဘိန္နော ဟောတိ, ဗာဟိရာ စ ဓမ္မာ အာပာထံ အာဂစ္ဆန္တိ, နော စ တဇ္ဇော သမန္နာဟာရော ဟောတိ, နေဝ တာဝ တဇ္ဇဿ ဝိညာဏဘာဂဿ ပါတုဘာဝေါ ဟောတိ။ ယတော စ ခေါ, အာဝုသော, အဇ္ဈတ္တိကော စေဝ မနော အပရိဘိန္နော ဟောတိ, ဗာဟိရာ စ ဓမ္မာ အာပာထံ အာဂစ္ဆန္တိ, တဇ္ဇော စ သမန္နာဟာရော ဟောတိ, ဧဝံ တဇ္ဇဿ ဝိညာဏဘာဂဿ ပါတုဘာဝေါ ဟောတိ။ ယံ တထာဘူတဿ ရူပံ တံ ရူပုပါဒါနက္ခန္ဓေ သင်္ဂဟံ ဂစ္ဆတိ, ယာ တထာဘူတဿ ဝေဒနာ သာ ဝေဒနုပါဒါနက္ခန္ဓေ သင်္ဂဟံ ဂစ္ဆတိ, ယာ တထာဘူတဿ သညာ သာ သညုပါဒါနက္ခန္ဓေ သင်္ဂဟံ ဂစ္ဆတိ, ယေ တထာဘူတဿ သင်္ခါရာ တေ သင်္ခါရုပါဒါနက္ခန္ဓေ သင်္ဂဟံ ဂစ္ဆန္တိ, ယံ တထာဘူတဿ ဝိညာဏံ တံ ဝိညာဏုပါဒါနက္ခန္ဓေ သင်္ဂဟံ ဂစ္ဆတိ။ သော ဧဝံ ပဇာနာတိ – 'ဧဝဉ္စိရ ကိရ ကိမေသံ ပဉ္စန္နံ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာနံ သင်္ဂဟော သန္နိပါတော သမဝါယော ဟောတိ။ ဝုတ္တံ ခေါ ပနေတံ ဘဂဝတာ – "ယော ပဋိစ္စသမုပ္ပာဒံ ပဿတိ သော ဓမ္မံ ပဿတိ; ယော ဓမ္မံ ပဿတိ သော ပဋိစ္စသမုပ္ပာဒံ ပဿတီ"တိ။ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နာ ခေါ ပနိမေ ယဒိဒံ ပဉ္စုပါဒါနက္ခန္ဓာ။ ယော ဣမေသု ပဉ္စသု ဥပါဒါနက္ခန္ဓေသု ဆန္ဒော အာလယော အနုနယော အဇ္ဈောသာနံ သော ဒုက္ခသမုဒယော။ ယော ဣမေသု ပဉ္စသု ဥပါဒါနက္ခန္ဓေသု ဆန္ဒရာဂဝိနယော ဆန္ဒရာဂပ္ပဟာနံ သော ဒုက္ခနိရောဓော'တိ။ ဧတ္တာဝတာပိ ခေါ, အာဝုသော, ဘိက္ခုနော ဗဟုကတံ ဟောတီ"တိ။

ဣဒမဝေါစ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော။ အတ္တမနာ တေ ဘိက္ခူ အာယသ္မတော သာရိပုတ္တဿ ဘာသိတံ အဘိနန္ဒုန္တိ။

မဟာဟတ္ထိပဒောပမသုတ္တံ နိဋ္ဌိတံ အဋ္ဌမံ။

၉. မဟာသာရောပမသုတ္တံ

၃၀၇. ဧဝံ မေ သုတံ – ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ရာဇဂဟေ ဝိဟရတိ ဂိဇ္ဈကူဋေ ပဗ္ဗတေ အစိရပက္ကန္တေ ဒေဝဒတ္တေ။ တတြ ခေါ ဘဂဝါ ဒေဝဒတ္တံ အာရဗ္ဘ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ –

"ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဧကစ္စော ကုလပုတ္တော သဒ္ဓါ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိတော ဟောတိ – 'ဩတိဏ္ဏောမှိ ဇာတိယာ ဇရာယ မရဏေန သောကေဟိ ပရိဒေဝေဟိ ဒုက္ခေဟိ ဒောမနဿေဟိ ဥပါယာသေဟိ, ဒုက္ခောတိဏ္ဏော ဒုက္ခပရေတော, အပ္ပေဝ နာမ ဣမဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ အန္တကိရိယာ ပညာယေထာ'တိ။ သော ဧဝံ ပဗ္ဗဇိတော သမာနော လာဘသက္ကာရသိလောကံ အဘိနိဗ္ဗတ္တေတိ။ သော တေန လာဘသက္ကာရသိလောကေန အတ္တမနော ဟောတိ ပရိပုဏ္ဏသင်္ကပ္ပော။ သော တေန လာဘသက္ကာရသိလောကေန အတ္တာနုက္ကံသေတိ ပရံ ဝမ္ဘေတိ – 'အဟမသ္မိ လာဘသက္ကာရသိလောကဝါ [လာဘီ သိလောကဝါ (သီ. ပီ.), လာဘီ သက္ကာရ သိလောကဝါ (သျာ.)], ဣမေ ပနညေ ဘိက္ခူ အပ္ပညာတာ အပ္ပေသက္ခာ'တိ။ သော တေန လာဘသက္ကာရသိလောကေန မဇ္ဇတိ ပမဇ္ဇတိ ပမာဒံ အာပဇ္ဇတိ, ပမတ္တော သမာနော ဒုက္ခံ ဝိဟရတိ။

"သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ပုရိသော သာရတ္ထိကော သာရဂဝေသီ သာရပရိယေသနံ စရမာနော မဟတော ရုက္ခဿ တိဋ္ဌတော သာရဝတော အတိက္ကမ္မေဝ သာရံ အတိက္ကမ္မ ဖေဂ္ဂုံ အတိက္ကမ္မ တစံ အတိက္ကမ္မ ပပဋိကံ, သာခာပလာသံ ဆေတွာ အာဒါယ ပက္ကမေယျ 'သာရ'န္တိ မညမာနော။ တမေနံ စက္ခုမာ ပုရိသော ဒိသွာ ဧဝံ ဝဒေယျ – 'န ဝတာယံ ဘဝံ ပုရိသော အညာသိ သာရံ, န အညာသိ ဖေဂ္ဂုံ, န အညာသိ တစံ, န အညာသိ ပပဋိကံ, န အညာသိ သာခာပလာသံ။ တထာ ဟယံ [တထာဟာယံ (က.)] ဘဝံ ပုရိသော သာရတ္ထိကော သာရဂဝေသီ သာရပရိယေသနံ စရမာနော မဟတော ရုက္ခဿ တိဋ္ဌတော သာရဝတော အတိက္ကမ္မေဝ သာရံ အတိက္ကမ္မ ဖေဂ္ဂုံ အတိက္ကမ္မ တစံ အတိက္ကမ္မ ပပဋိကံ, သာခာပလာသံ ဆေတွာ အာဒါယ ပက္ကန္တော 'သာရ'န္တိ မညမာနော။ ယဉ္စဿ သာရေန သာရကရဏီယံ တဉ္စဿ အတ္ထံ နာနုဘဝိဿတီ'တိ။ ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဣဓေကစ္စော ကုလပုတ္တော သဒ္ဓါ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိတော ဟောတိ – ဩတိဏ္ဏောမှိ ဇာတိယာ ဇရာယ မရဏေန သောကေဟိ ပရိဒေဝေဟိ ဒုက္ခေဟိ ဒောမနဿေဟိ ဥပါယာသေဟိ, ဒုက္ခောတိဏ္ဏော ဒုက္ခပရေတော , အပ္ပေဝ နာမ ဣမဿ ကေဝလဿ အန္တကိရိယာ ပညာယေထာ'တိ။ သော ဧဝံ ပဗ္ဗဇိတော သမာနော လာဘသက္ကာရသိလောကံ အဘိနိဗ္ဗတ္တေတိ။ သော တေန လာဘသက္ကာရ

သိလောကေန အတ္တမနော ဟောတိ ပရိပုဏ္ဏသင်္ကပ္ပော။ သော တေန လာဘသက္ကာရသိလောကေန အတ္တာနုက္ကံသေတိ, ပရံ ဝမ္ဘေတိ 'အဟမသ္မိ လာဘသက္ကာရသိလောကဝာ, ဣမေ ပနညေ ဘိက္ခူ အပ္ပညာတာ အပ္ပေသက္ခာ'တိ။ သော တေန လာဘသက္ကာရသိလောကေန မဇ္ဇတိ ပမဇ္ဇတိ ပမာဒံ အာပဇ္ဇတိ, ပမတ္တော သမာနော ဒုက္ခံ ဝိဟရတိ။ အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သာခါပလာသံ အဂ္ဂဟေသိ ဗ္ရဟ္မစရိယဿ; တေန စ ဝေါသာနံ အာပါဒိ။

၃ဝ၈. ''ဣဓ ပန, ဘိက္ခဝေ, ဧကစ္စော ကုလပုတ္တော သဒ္ဓါ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိတော ဟောတိ – 'ဩတိဏ္ဏောမှိ ဇာတိယာ ဇရာယ မရဏေန သောကေဟိ ပရိဒေဝေဟိ ဒုက္ခေဟိ ဒောမနဿေဟိ ဥပါယာသေဟိ, ဒုက္ခောတိဏ္ဏော ဒုက္ခပရေတော, အပ္ပေဝ နာမ ဣမဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ အန္တကိရိယာ ပညာယေထာ'တိ။ သော ဧဝံ ပဗ္ဗဇိတော သမာနော လာဘသက္ကာရသိလောကံ အဘိနိဗ္ဗတ္တေတိ။ သော တေန လာဘသက္ကာရသိလောကေန န အတ္တမနော ဟောတိ န ပရိပုဏ္ဏသင်္ကပ္ပော။ သော တေန လာဘသက္ကာရသိလောကေန န အတ္တာနုက္ကံသေတိ, န ပရံ ဝမ္ဘေတိ။ သော တေန လာဘသက္ကာရသိလောကေန န မဇ္ဇတိ နပ္ပမဇ္ဇတိ န ပမာဒံ အာပဇ္ဇတိ။ အပ္ပမတ္တော သမာနော သီလသမ္ပဒံ အာရာဓေတိ။ သော တာယ သီလသမ္ပဒါယ အတ္တမနော ဟောတိ ပရိပုဏ္ဏသင်္ကပ္ပော။ သော တာယ သီလသမ္ပဒါယ အတ္တာနုက္ကံသေတိ, ပရံ ဝမ္ဘေတိ – 'အဟမသ္မိ သီလဝါ ကလျာဏဓမ္မော, ဣမေ ပနညေ ဘိက္ခူ ဒုဿီလာ ပါပဓမ္မာ'တိ။ သော တာယ သီလသမ္ပဒါယ မဇ္ဇတိ ပမဇ္ဇတိ ပမာဒံ အာပဇ္ဇတိ, ပမတ္တော သမာနော ဒုက္ခံ ဝိဟရတိ။

''သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ပုရိသော သာရတ္ထိကော သာရဂဝေသီ သာရပရိယေသနံ စရမာနော မဟတော ရုက္ခဿ တိဋ္ဌတော သာရဝတော အတိက္ကမ္မေဝ သာရံ အတိက္ကမ္မ ဖေဂ္ဂုံ အတိက္ကမ္မ တစံ, ပပဋိကံ ဆေတွာ အာဒါယ ပက္ကမေယျ 'သာရ'န္တိ မညမာနော။ တမေနံ စက္ခုမာ ပုရိသော ဒိသွာ ဧဝံ ဝဒေယျ – 'န ဝတာယံ ဘဝံ ပုရိသော အညာသိ သာရံ, န အညာသိ ဖေဂ္ဂုံ, န အညာသိ တစံ, န အညာသိ ပပဋိကံ, န အညာသိ သာခါပလာသံ။ တထာ ဟယံ ဘဝံ ပုရိသော သာရတ္ထိကော သာရဂဝေသီ သာရပရိယေသနံ စရမာနော မဟတော ရုက္ခဿ တိဋ္ဌတော သာရဝတော အတိက္ကမ္မေဝ သာရံ အတိက္ကမ္မ ဖေဂ္ဂုံ အတိက္ကမ္မ တစံ, ပပဋိကံ ဆေတွာ အာဒါယ ပက္ကန္တော 'သာရ'န္တိ မညမာနော; ယဉ္စဿ သာရေန သာရကရဏီယံ တဉ္စဿ အတ္ထံ နာနုဘဝိဿတီ'တိ။

''ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဣဓေကစ္စော ကုလပုတ္တော သဒ္ဓါ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိတော ဟောတိ – 'ဩတိဏ္ဏောမှိ ဇာတိယာ ဇရာယ မရဏေန သောကေဟိ ပရိဒေဝေဟိ ဒုက္ခေဟိ ဒောမနဿေဟိ ဥပါယာသေဟိ, ဒုက္ခောတိဏ္ဏော ဒုက္ခပရေတော, အပ္ပေဝ နာမ ဣမဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ အန္တကိရိယာ ပညာယေထာ''တိ။ သော ဧဝံ ပဗ္ဗဇိတော သမာနော လာဘသက္ကာရသိလောကံ အဘိနိဗ္ဗတ္တေတိ။ သော တေန လာဘသက္ကာရသိလောကေန န အတ္တမနော ဟောတိ န ပရိပုဏ္ဏသင်္ကပ္ပော။ သော တေန လာဘသက္ကာရသိလောကေန န အတ္တာနုက္ကံသေတိ, န ပရံ ဝမ္ဘေတိ။ သော တေန လာဘသက္ကာရသိလောကေန န မဇ္ဇတိ နပ္ပမဇ္ဇတိ န ပမာဒံ အာပဇ္ဇတိ။ အပ္ပမတ္တော သမာနော သီလသမ္ပဒံ အာရာဓေတိ။ သော တာယ သီလသမ္ပဒါယ အတ္တမနော ဟောတိ ပရိပုဏ္ဏသင်္ကပ္ပော။ သော တာယ သီလသမ္ပဒါယ အတ္တာနုက္ကံသေတိ, ပရံ ဝမ္ဘေတိ – 'အဟမသ္မိ သီလဝါ ကလျာဏဓမ္မော, ဣမေ ပနညေ ဘိက္ခူ ဒုဿီလာ ပါပဓမ္မာ'တိ။ သော တာယ သီလသမ္ပဒါယ မဇ္ဇတိ ပမဇ္ဇတိ ပမာဒံ အာပဇ္ဇတိ, ပမတ္တော သမာနော ဒုက္ခံ ဝိဟရတိ။ အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ပပဋိကံ အဂ္ဂဟေသိ ဗ္ရဟ္မစရိယဿ; တေန စ ဝေါသာနံ အာပါဒိ။

၃ဝ၉. ''ဣဓ ပန, ဘိက္ခဝေ, ဧကစ္စော ကုလပုတ္တော သဒ္ဓါ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိတော ဟောတိ – 'ဩတိဏ္ဏောမှိ ဇာတိယာ ဇရာယ မရဏေန သောကေဟိ ပရိဒေဝေဟိ ဒုက္ခေဟိ ဒောမနဿေဟိ ဥပါယာသေဟိ, ဒုက္ခောတိဏ္ဏော ဒုက္ခပရေတော, အပ္ပေဝ နာမ ဣမဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ အန္တကိရိယာ ပညာယေထာ'တိ။ သော ဧဝံ ပဗ္ဗဇိတော သမာနော လာဘသက္ကာရသိလောကံ အဘိနိဗ္ဗတ္တေတိ။ သော တေန လာဘသက္ကာရသိလောကေန န အတ္တမနော ဟောတိ န ပရိပုဏ္ဏသင်္ကပ္ပော။ သော တေန လာဘသက္ကာရသိလောကေန န အတ္တာနုက္ကံသေတိ, န ပရံ ဝမ္ဘေတိ။ သော တေန လာဘသက္ကာရသိလောကေန န မဇ္ဇတိ နပ္ပမဇ္ဇတိ န ပမာဒံ အာပဇ္ဇတိ, အပ္ပမတ္တော သမာနော သီလသမ္ပဒံ အာရာဓေတိ။ သော တာယ သီလသမ္ပဒါယ အတ္တမနော ဟောတိ နော စ ခော ပရိပုဏ္ဏသင်္ကပ္ပော။ သော တာယ သီလသမ္ပဒါယ န အတ္တာနုက္ကံသေတိ, န ပရံ ဝမ္ဘေတိ။ သော တာယ သီလသမ္ပဒါ

ယ န မဇ္ဇတိ နပ္ပမဇ္ဇတိ န ပမာဒံ အာပဇ္ဇတိ။ အပ္ပမတ္တော သမာနော သမာဓိသမ္ပဒံ အာရာဓေတိ ။ သော တာယ သမာဓိသမ္ပဒာယ အတ္တမနော ဟောတိ ပရိပုဏ္ဏသင်္ကပ္ပော။ သော တာယ သမာဓိသမ္ပဒာယ အတ္တာနုက္ကံသေတိ, ပရံ ဝမ္ဘေတိ – 'အဟမသ္မိ သမာဟိတော ဧကဂ္ဂစိတ္တော, ဣမေ ပနညေ ဘိက္ခူ အသမာဟိတာ ဝိဗ္ဘန္တစိတ္တာ'တိ။ သော တာယ သမာဓိသမ္ပဒာယ မဇ္ဇတိ ပမဇ္ဇတိ ပမာဒံ အာပဇ္ဇတိ, ပမတ္တော သမာနော ဒုက္ခံ ဝိဟရတိ။

''သေယျထာပိ , ဘိက္ခဝေ, ပုရိသော သာရတ္ထိကော သာရဂဝေသီ သာရပရိယေသနံ စရမာနော မဟတော ရုက္ခဿ တိဋ္ဌတော သာရဝတော အတိက္ကမ္မေဝ သာရံ အတိက္ကမ္မ ဖေဂ္ဂုံ တစံ ဆေတွာ အာဒာယ ပက္ကမေယျ 'သာရ'န္တိ မညမာနော။ တမေနံ စက္ခုမာ ပုရိသော ဒိသွာ ဧဝံ ဝဒေယျ 'န ဝတာယံ ဘဝံ ပုရိသော အညာသိ သာရံ , န အညာသိ ဖေဂ္ဂုံ, န အညာသိ တစံ, န အညာသိ ပပဋိကံ, န အညာသိ သာခါပလာသံ။ တထာ ဟယံ ဘဝံ ပုရိသော သာရတ္ထိကော သာရဂဝေသီ သာရပရိယေသနံ စရမာနော မဟတော ရုက္ခဿ တိဋ္ဌတော သာရဝတော အတိက္ကမ္မေဝ သာရံ အတိက္ကမ္မ ဖေဂ္ဂုံ တစံ ဆေတွာ အာဒာယ ပက္ကန္တော 'သာရ'န္တိ မညမာနော။ ယဉ္စဿ သာရေန သာရကရဏီယံ တဉ္စဿ အတ္ထံ နာနုဘဝိဿတီ'တိ။

''ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဣဓေကစ္စော ကုလပုတ္တော သဒ္ဓါ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိတော ဟောတိ – 'ဩတိဏ္ဏောမှိ ဇာတိယာ ဇရာယ မရဏေန သောကေဟိ ပရိဒေဝေဟိ ဒုက္ခေဟိ ဒောမနဿေဟိ ဥပါယာသေဟိ, ဒုက္ခောတိဏ္ဏော ဒုက္ခပရေတော, အပ္ပေဝ နာမ ဣမဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ အန္တကိရိယာ ပညာယေထာ''တိ။ သော ဧဝံ ပဗ္ဗဇိတော သမာနော လာဘသက္ကာရသိလောကံ အဘိနိဗ္ဗတ္တေတိ။ သော တေန လာဘသက္ကာရသိလောကေန န အတ္တမနော ဟောတိ န ပရိပုဏ္ဏသင်္ကပ္ပော။ သော တေန လာဘသက္ကာရသိလောကေန န အတ္တာနုက္ကံသေတိ, န ပရံ ဝမ္ဘေတိ။ သော တေန လာဘသက္ကာရသိလောကေန န မဇ္ဇတိ နပ္ပမဇ္ဇတိ န ပမာဒံ အာပဇ္ဇတိ, အပ္ပမတ္တော သမာနော သီလသမ္ပဒံ အာရာဓေတိ။ သော တာယ သီလသမ္ပဒာယ အတ္တမနော ဟောတိ နော စ ခော ပရိပုဏ္ဏသင်္ကပ္ပော။ သော တာယ သီလသမ္ပဒာယ န အတ္တာနုက္ကံသေတိ, န ပရံ ဝမ္ဘေတိ။ သော တာယ သီလသမ္ပဒာယ န မဇ္ဇတိ နပ္ပမဇ္ဇတိ န ပမာဒံ အာပဇ္ဇတိ, အပ္ပမတ္တော သမာနော သမာဓိသမ္ပဒံ အာရာဓေတိ။ သော တာယ သမာဓိသမ္ပဒာယ အတ္တမနော ဟောတိ ပရိပုဏ္ဏသင်္ကပ္ပော။ သော တာယ သမာဓိသမ္ပဒာယ အတ္တာနုက္ကံသေတိ, ပရံ ဝမ္ဘေတိ – 'အဟမသ္မိ သမာဟိတော ဧကဂ္ဂစိတ္တော, ဣမေ ပနညေ ဘိက္ခူ အသမာဟိတာ ဝိဗ္ဘန္တစိတ္တာ'တိ။ သော တာယ သမာဓိသမ္ပဒာယ မဇ္ဇတိ ပမဇ္ဇတိ ပမာဒံ အာပဇ္ဇတိ, ပမတ္တော သမာနော ဒုက္ခံ ဝိဟရတိ။ အယံ ဝုစ္စတိ , ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု တစံ အဂ္ဂဟေသိ ဗ္ရဟ္မစရိယဿ; တေန စ ဝေါသာနံ အာပါဒိ။

၃၁၀. ''ဣဓ ပန, ဘိက္ခဝေ, ဧကစ္စော ကုလပုတ္တော သဒ္ဓါ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိတော ဟောတိ – 'ဩတိဏ္ဏောမှိ ဇာတိယာ ဇရာယ မရဏေန သောကေဟိ ပရိဒေဝေဟိ ဒုက္ခေဟိ ဒောမနဿေဟိ ဥပါယာသေဟိ, ဒုက္ခောတိဏ္ဏော ဒုက္ခပရေတော, အပ္ပေဝ နာမ ဣမဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ အန္တကိရိယာ ပညာယေထာ'တိ။ သော ဧဝံ ပဗ္ဗဇိတော သမာနော လာဘသက္ကာရသိလောကံ အဘိနိဗ္ဗတ္တေတိ။ သော တေန လာဘသက္ကာရသိလောကေန န အတ္တမနော ဟောတိ န ပရိပုဏ္ဏသင်္ကပ္ပော။ သော တေန လာဘသက္ကာရသိလောကေန န အတ္တာနုက္ကံသေတိ, န ပရံ ဝမ္ဘေတိ။ သော တေန လာဘသက္ကာရသိလောကေန န မဇ္ဇတိ နပ္ပမဇ္ဇတိ န ပမာဒံ အာပဇ္ဇတိ။ အပ္ပမတ္တော သမာနော သီလသမ္ပဒံ အာရာဓေတိ။ သော တာယ သီလသမ္ပဒာယ အတ္တမနော ဟောတိ, နော စ ခော ပရိပုဏ္ဏသင်္ကပ္ပော။ သော တာယ သီလသမ္ပဒာယ န အတ္တာနုက္ကံသေတိ, န ပရံ ဝမ္ဘေတိ။ သော တာယ သီလသမ္ပဒာယ န မဇ္ဇတိ နပ္ပမဇ္ဇတိ န ပမာဒံ အာပဇ္ဇတိ, အပ္ပမတ္တော သမာနော သမာဓိသမ္ပဒံ အာရာဓေတိ။ သော တာယ သမာဓိသမ္ပဒာယ အတ္တမနော ဟောတိ, နော စ ခော ပရိပုဏ္ဏသင်္ကပ္ပော။ သော တာယ သမာဓိသမ္ပဒာယ န အတ္တာနုက္ကံသေတိ, န ပရံ ဝမ္ဘေတိ။ သော တာယ သမာဓိသမ္ပဒာယ န မဇ္ဇတိ နပ္ပမဇ္ဇတိ န ပမာဒံ အာပဇ္ဇတိ အပ္ပမတ္တော သမာနော ဉာဏဒဿနံ အာရာဓေတိ။ သော တေန ဉာဏဒဿနေန အတ္တမနော ဟောတိ ပရိပုဏ္ဏသင်္ကပ္ပော။ သော တေန ဉာဏဒဿနေန အတ္တာနုက္ကံသေတိ, ပရံ ဝမ္ဘေတိ – 'အဟမသ္မိ ဇာနံ ပဿံ ဝိဟရာမိ။ ဣမေ ပနညေ ဘိက္ခူ အဇာနံ အပဿံ ဝိဟရန္တီ'တိ။ သော တေန ဉာဏဒဿနေန မဇ္ဇတိ ပမဇ္ဇတိ ပမာဒံ အာပဇ္ဇတိ, ပမတ္တော သမာနော ဒုက္ခံ ဝိဟရတိ။

‘‘သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ပုရိသော သာရတ္ထိကော သာရဂဝေသီ သာရပရိယေသနံ စရမာနော မဟတော ရုက္ခဿ တိဋ္ဌတော သာရဝတော အတိက္ကမ္မေဝ သာရံ ဖေဂ္ဂုံ ဆေတွာ အာဒာယ ပက္ကမေယျ ‘သာရ’န္တိ မညမာနော။ တမေနံ စက္ခုမာ ပုရိသော ဒိသွာ ဧဝံ ဝဒေယျ – ‘န ဝတာယံ ဘဝံ ပုရိသော အညာသိ သာရံ န အညာသိ ဖေဂ္ဂုံ န အညာသိ တစံ န အညာသိ ပပဋိကံ န အညာသိ သာခါပလာသံ။ တထာ ဟယံ ဘဝံ ပုရိသော သာရတ္ထိကော သာရဂဝေသီ သာရပရိယေသနံ စရမာနော မဟတော ရုက္ခဿ တိဋ္ဌတော သာရဝတော အတိက္ကမ္မေဝ သာရံ ဖေဂ္ဂုံ ဆေတွာ အာဒာယ ပက္ကန္တော ‘သာရ’န္တိ မညမာနော။ ယဉ္စဿ သာရေန သာရကရဏီယံ တဉ္စဿ အတ္ထံ နာနုဘဝိဿတီ’တိ။ ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဣဓေကစ္စော ကုလပုတ္တော သဒ္ဓါ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိတော ဟောတိ – ‘ဩတိဏ္ဏောမှိ ဇာတိယာ ဇရာယ မရဏေန သောကေဟိ ပရိဒေဝေဟိ ဒုက္ခေဟိ ဒောမနဿေဟိ ဥပါယာသေဟိ, ဒုက္ခောတိဏ္ဏော ဒုက္ခပရေတော, အပ္ပေဝ နာမ ဣမဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ အန္တကိရိယာ ပညာယေထာ’တိ။ သော ဧဝံ ပဗ္ဗဇိတော သမာနော လာဘသက္ကာရသိလောကံ အဘိနိဗ္ဗတ္တေတိ။ သော တေန လာဘသက္ကာရသိလောကေန န အတ္တမနော ဟောတိ န ပရိပုဏ္ဏသင်္ကပ္ပော။ သော တေန လာဘသက္ကာရသိလောကေန န အတ္တာနုက္ကံသေတိ, န ပရံ ဝမ္ဘေတိ။ သော တေန လာဘသက္ကာရသိလောကေန န မဇ္ဇတိ နပ္ပမဇ္ဇတိ န ပမာဒံ အာပဇ္ဇတိ, အပ္ပမတ္တော သမာနော သီလသမ္ပဒံ အာရာဓေတိ။ သော တာယ သီလသမ္ပဒာယ အတ္တမနော ဟောတိ, နော စ ခော ပရိပုဏ္ဏသင်္ကပ္ပော။ သော တာယ သီလသမ္ပဒာယ န အတ္တာနုက္ကံသေတိ, န ပရံ ဝမ္ဘေတိ။ သော တာယ သီလသမ္ပဒာယ န မဇ္ဇတိ နပ္ပမဇ္ဇတိ န ပမာဒံ အာပဇ္ဇတိ, အပ္ပမတ္တော သမာနော သမာဓိသမ္ပဒံ အာရာဓေတိ။ သော တာယ သမာဓိသမ္ပဒာယ အတ္တမနော ဟောတိ, နော စ ခော ပရိပုဏ္ဏသင်္ကပ္ပော။ သော တာယ သမာဓိသမ္ပဒာယ န အတ္တာနုက္ကံသေတိ, န ပရံ ဝမ္ဘေတိ။ သော တာယ သမာဓိသမ္ပဒာယ န မဇ္ဇတိ နပ္ပမဇ္ဇတိ န ပမာဒံ အာပဇ္ဇတိ, အပ္ပမတ္တော သမာနော ဉာဏဒဿနံ အာရာဓေတိ။ သော တေန ဉာဏဒဿနေန အတ္တမနော ဟောတိ ပရိပုဏ္ဏသင်္ကပ္ပော။ သော တေန ဉာဏဒဿနေန အတ္တာနုက္ကံသေတိ, ပရံ ဝမ္ဘေတိ – ‘အဟမသ္မိ ဇာနံ ပဿံ ဝိဟရာမိ, ဣမေ ပနညေ ဘိက္ခူ အဇာနံ အပဿံ ဝိဟရန္တီ’တိ။ သော တေန ဉာဏဒဿနေန မဇ္ဇတိ ပမဇ္ဇတိ ပမာဒံ အာပဇ္ဇတိ, ပမတ္တော သမာနော ဒုက္ခံ ဝိဟရတိ။ အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဖေဂ္ဂုံ အဂ္ဂဟေသိ ဗြဟ္မစရိယဿ; တေန စ ဝေါသာနံ အာပါဒိ။

၃၁၁. ‘‘ဣဓ ပန, ဘိက္ခဝေ, ဧကစ္စော ကုလပုတ္တော သဒ္ဓါ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိတော ဟောတိ – ‘ဩတိဏ္ဏောမှိ ဇာတိယာ ဇရာယ မရဏေန သောကေဟိ ပရိဒေဝေဟိ ဒုက္ခေဟိ ဒောမနဿေဟိ ဥပါယာသေဟိ, ဒုက္ခောတိဏ္ဏော ဒုက္ခပရေတော, အပ္ပေဝ နာမ ဣမဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ အန္တကိရိယာ ပညာယေထာ’တိ။ သော ဧဝံ ပဗ္ဗဇိတော သမာနော လာဘသက္ကာရသိလောကံ အဘိနိဗ္ဗတ္တေတိ။ သော တေန လာဘသက္ကာရသိလောကေန န အတ္တမနော ဟောတိ , န ပရိပုဏ္ဏသင်္ကပ္ပော။ သော တေန လာဘသက္ကာရသိလောကေန န အတ္တာနုက္ကံသေတိ, န ပရံ ဝမ္ဘေတိ။ သော တေန လာဘသက္ကာရသိလောကေန န မဇ္ဇတိ နပ္ပမဇ္ဇတိ န ပမာဒံ အာပဇ္ဇတိ, အပ္ပမတ္တော သမာနော သီလသမ္ပဒံ အာရာဓေတိ။ သော တာယ သီလသမ္ပဒာယ အတ္တမနော ဟောတိ, နော စ ခော ပရိပုဏ္ဏသင်္ကပ္ပော။ သော တာယ သီလသမ္ပဒာယ န အတ္တာနုက္ကံသေတိ, န ပရံ ဝမ္ဘေတိ။ သော တာယ သီလသမ္ပဒာယ န မဇ္ဇတိ နပ္ပမဇ္ဇတိ န ပမာဒံ အာပဇ္ဇတိ, အပ္ပမတ္တော သမာနော သမာဓိသမ္ပဒံ အာရာဓေတိ။ သော တာယ သမာဓိသမ္ပဒာယ အတ္တမနော ဟောတိ, နော စ ခော ပရိပုဏ္ဏသင်္ကပ္ပော။ သော တာယ သမာဓိသမ္ပဒာယ န အတ္တာနုက္ကံသေတိ, န ပရံ ဝမ္ဘေတိ။ သော တာယ သမာဓိသမ္ပဒာယ န မဇ္ဇတိ နပ္ပမဇ္ဇတိ န ပမာဒံ အာပဇ္ဇတိ, အပ္ပမတ္တော သမာနော ဉာဏဒဿနံ အာရာဓေတိ။ သော တေန ဉာဏဒဿနေန အတ္တမနော ဟောတိ, နော စ ခော ပရိပုဏ္ဏသင်္ကပ္ပော။ သော တေန ဉာဏဒဿနေန န အတ္တာနုက္ကံသေတိ, န ပရံ ဝမ္ဘေတိ။ သော တေန ဉာဏဒဿနေန န မဇ္ဇတိ နပ္ပမဇ္ဇတိ န ပမာဒံ အာပဇ္ဇတိ, အပ္ပမတ္တော သမာနော အသမယဝိမောက္ခံ အာရာဓေတိ။ အဋ္ဌာနမေတံ [အဋ္ဌာနံ ခော ပနေတံ (က.)], ဘိက္ခဝေ, အနဝကာသော ယံ သော ဘိက္ခု တာယ အသမယဝိမုတ္တိယာ ပရိဟာယေထ။

‘‘သေယျထာပိ , ဘိက္ခဝေ, ပုရိသော သာရတ္ထိကော သာရဂဝေသီ သာရပရိယေသနံ စရမာနော မဟတော ရုက္ခဿ တိဋ္ဌတော သာရဝတော သာရညေဝ ဆေတွာ အာဒာယ ပက္ကမေယျ ‘သာရ’န္တိ ဇာနမာနော။ တမေနံ စက္ခုမာ ပုရိသော ဒိသွာ ဧဝံ ဝဒေယျ – ‘အညာသိ ဝတာယံ ဘဝံ ပုရိသော သာရံ, အညာသိ ဖေဂ္ဂုံ, အညာသိ တစံ, အညာသိ ပပဋိကံ, အညာသိ သာခါပလာသံ။ တထာ ဟယံ ဘဝံ ပုရိသော သာရတ္ထိကော သာရဂဝေသီ သာရပရိယေသနံ စရမာနော မဟ

တော ရုက္ခဿ တိဌတော သာရဝတော သာရညေဝ ဆေတွာ အာဒါယ ပက္ကန္တော ‘သာရ’န္တိ ဇာနမာနော။ ယဉ္စဿ သာရေန သာရကရဏီယံ တဉ္စဿ အတ္ထံ အနုဘဝိဿတီ’တိ။

“ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဣဓေကစ္စော ကုလပုတ္တော သဒ္ဓါ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိတော ဟောတိ – ‘ဩတိဏ္ဏောမှိ ဇာတိယာ ဇရာယ မရဏေန သောကေဟိ ပရိဒေဝေဟိ ဒုက္ခေဟိ ဒောမနဿေဟိ ဥပါယာသေဟိ, ဒုက္ခောတိဏ္ဏော ဒုက္ခပရေတော, အပ္ပေဝ နာမ ဣမဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ အန္တကိရိယာ ပညာယေထာ’တိ။ သော ဧဝံ ပဗ္ဗဇိတော သမာနော လာဘသက္ကာရသိလောကံ အဘိနိဗ္ဗတ္တေတိ။ သော တေန လာဘသက္ကာရသိလောကေန န အတ္တမနော ဟောတိ, န ပရိပုဏ္ဏသင်္ကပ္ပော။ သော တေန လာဘသက္ကာရသိလောကေန န အတ္တာနုက္ကံသေတိ, န ပရံ ဝမ္ဘေတိ။ သော တေန လာဘသက္ကာရသိလောကေန န မဇ္ဇတိ နပ္ပမဇ္ဇတိ န ပမာဒံ အာပဇ္ဇတိ, အပ္ပမတ္တော သမာနော သီလသမ္ပဒံ အာရာဓေတိ။ သော တာယ သီလသမ္ပဒာယ အတ္တမနော ဟောတိ, နော စ ခေါ ပရိပုဏ္ဏသင်္ကပ္ပော။ သော တာယ သီလသမ္ပဒာယ န အတ္တာနုက္ကံသေတိ, န ပရံ ဝမ္ဘေတိ။ သော တာယ သီလသမ္ပဒာယ န မဇ္ဇတိ နပ္ပမဇ္ဇတိ န ပမာဒံ အာပဇ္ဇတိ, အပ္ပမတ္တော သမာနော သမာဓိသမ္ပဒံ အာရာဓေတိ။ သော တာယ သမာဓိသမ္ပဒာယ အတ္တမနော ဟောတိ, နော စ ခေါ ပရိပုဏ္ဏသင်္ကပ္ပော။ သော တာယ သမာဓိသမ္ပဒာယ န အတ္တာနုက္ကံသေတိ, န ပရံ ဝမ္ဘေတိ။ သော တာယ သမာဓိသမ္ပဒာယ န မဇ္ဇတိ နပ္ပမဇ္ဇတိ န ပမာဒံ အာပဇ္ဇတိ, အပ္ပမတ္တော သမာနော ဉာဏဒဿနံ အာရာဓေတိ။ သော တေန ဉာဏဒဿနေန အတ္တမနော ဟောတိ, နော စ ခေါ ပရိပုဏ္ဏသင်္ကပ္ပော။ သော တေန ဉာဏဒဿနေန န အတ္တာနုက္ကံသေတိ, န ပရံ ဝမ္ဘေတိ။ သော တေန ဉာဏဒဿနေန န မဇ္ဇတိ နပ္ပမဇ္ဇတိ န ပမာဒံ အာပဇ္ဇတိ, အပ္ပမတ္တော သမာနော အသမယဝိမောက္ခံ အာရာဓေတိ။ အဋ္ဌာနမေတံ, ဘိက္ခဝေ, အနဝကာသော ယံ သော ဘိက္ခု တာယ အသမယဝိမုတ္တိယာ ပရိဟာယေထ။

“ဣတိ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, နယိဒံ ဗြဟ္မစရိယံ လာဘသက္ကာရသိလောကာနိသံသံ, န သီလသမ္ပဒာနိသံသံ, န သမာဓိသမ္ပဒာနိသံသံ, န ဉာဏဒဿနာနိသံသံ။ ယာ စ ခေါ အယံ, ဘိက္ခဝေ, အကုပ္ပာ စေတောဝိမုတ္တိ – ဧတဒတ္ထမိဒံ, ဘိက္ခဝေ, ဗြဟ္မစရိယံ, ဧတံ သာရံ ဧတံ ပရိယောသာန”န္တိ။

ဣဒမဝောစ ဘဂဝါ။ အတ္တမနာ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ဘာသိတံ အဘိနန္ဒုန္တိ။

မဟာသာရောပမသုတ္တံ နိဋ္ဌိတံ နဝမံ။

၁၀. စူဠသာရောပမသုတ္တံ

၃၁၂. ဧဝံ မေ သုတံ – ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ဇေတဝနေ အနာထပိဏ္ဍိကဿ အာရာမေ။ အထ ခေါ ပိင်္ဂလကောစ္ဆော ဗြာဟ္မဏော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝတာ သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိ။ သမ္မောဒနီယံ ကထံ သာရဏီယံ ဝီတိသာရေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ ပိင်္ဂလကောစ္ဆော ဗြာဟ္မဏော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – “ယေမေ, ဘော ဂောတမ, သမဏဗြာဟ္မဏာ သင်္ဃိနော ဂဏိနော ဂဏာစရိယာ ဉာတာ ယသဿိနော တိတ္ထကရာ သာဓုသမ္မတာ, ဗဟုဇနဿ, သေယျထိဒံ – ပူရဏော ကဿပော, မက္ခလိ ဂောသာလော, အဇိတော ကေသကမ္ဗလော, ပကုဓော ကစ္စာယနော, သဉ္စယော [သဉ္စယော (သီ. ဿျာ. ပီ. က.)] ဗေလဋ္ဌပုတ္တော, နိဂဏ္ဌော နာဋပုတ္တော, သဗ္ဗေတေ သကာယ ပဋိညာယ အဗ္ဘညံသု သဗ္ဗေဝ နာဗ္ဘညံသု, ဥဒါဟု ဧကစ္စေ အဗ္ဘညံသု ဧကစ္စေ နာဗ္ဘညံသူ”တိ? “အလံ, ဗြာဟ္မဏ, တိဋ္ဌတေတံ – သဗ္ဗေတေ သကာယ ပဋိညာယ အဗ္ဘညံသု သဗ္ဗေဝ နာဗ္ဘညံသု, ဥဒါဟု ဧကစ္စေ အဗ္ဘညံသု ဧကစ္စေ နာဗ္ဘညံသူတိ။ ဓမ္မံ တေ, ဗြာဟ္မဏ, ဒေသေဿာမိ, တံ သုဏာဟိ, သာဓုကံ မနသိ ကရောဟိ, ဘာသိဿာမီ”တိ။ “ဧဝံ, ဘော”တိ ခေါ ပိင်္ဂလကောစ္ဆော ဗြာဟ္မဏော ဘဂဝတော ပစ္စဿောသိ။ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ –

၃၁၃. “သေယျထာပိ, ဗြာဟ္မဏ, ပုရိသော သာရတ္ထိကော သာရဂဝေသီ သာရပရိယေသနံ စရမာနော မဟတော ရုက္ခဿ တိဋ္ဌတော သာရဝတော အတိက္ကမ္မေဝ သာရံ အတိက္ကမ္မ ဖေဂ္ဂုံ အတိက္ကမ္မ တစံ အတိက္ကမ္မ ပပဋိကံ, သာခါပလာသံ ဆေတွာ အာဒါယ ပက္ကမေယျ ‘သာရ’န္တိ မညမာနော။ တမေနံ စက္ခုမာ ပုရိသော ဒိသွာ ဧဝံ ဝဒေယျ – ‘န ဝတာယံ ဘဝံ ပုရိသော အညာသိ သာရံ, န အညာသိ ဖေဂ္ဂုံ, န အညာသိ တစံ, န အညာသိ ပပဋိကံ, န အညာသိ သာ

ခာပလာသံ။ တထာ ဟယံ ဘဝံ ပုရိသော သာရတ္ထိကော သာရဂဝေသီ သာရပရိယေသနံ စရမာနော မဟတော ရုက္ခဿ တိဋ္ဌတော သာရဝတော အတိက္ကမ္မေဝ သာရံ အတိက္ကမ္မ ဖေဂ္ဂုံ အတိက္ကမ္မ တစံ အတိက္ကမ္မ ပပဋိကံ, သာခာပလာသံ ဆေတွာ အာဒာယ ပက္ကန္တော 'သာရ'န္တိ မညမာနော။ ယဉ္စဿ သာရေန သာရကရဏီယံ တဉ္စဿ အတ္ထံ နာနုဘဝိဿတီ'တိ။

၃၁၄. ''သေယျထာပိ တ ပန, ဗြာဟ္မဏ, ပုရိသော သာရတ္ထိကော သာရဂဝေသီ သာရပရိယေသနံ စရမာနော မဟတော ရုက္ခဿ တိဋ္ဌတော သာရဝတော အတိက္ကမ္မေဝ သာရံ အတိက္ကမ္မ ဖေဂ္ဂုံ အတိက္ကမ္မ တစံ , ပပဋိကံ ဆေတွာ အာဒာယ ပက္ကမေယျ 'သာရ'န္တိ မညမာနော။ တမေနံ စက္ခုမာ ပုရိသော ဒိသွာ ဧဝံ ဝဒေယျ – 'န ဝတာယံ ဘဝံ ပုရိသော အညာသိ သာရံ, န အညာသိ ဖေဂ္ဂုံ, န အညာသိ တစံ, န အညာသိ ပပဋိကံ, န အညာသိ သာခာပလာသံ။ တထာ ဟယံ ဘဝံ ပုရိသော သာရတ္ထိကော သာရဂဝေသီ သာရပရိယေသနံ စရမာနော မဟတော ရုက္ခဿ တိဋ္ဌတော သာရဝတော အတိက္ကမ္မေဝ သာရံ အတိက္ကမ္မ ဖေဂ္ဂုံ အတိက္ကမ္မ တစံ ပပဋိကံ ဆေတွာ အာဒာယ ပက္ကန္တော 'သာရ'န္တိ မညမာနော။ ယဉ္စဿ သာရေန သာရကရဏီယံ တဉ္စဿ အတ္ထံ နာနုဘဝိဿတီ'တိ။

၃၁၅. ''သေယျထာပိ တ ပန, ဗြာဟ္မဏ, ပုရိသော သာရတ္ထိကော သာရဂဝေသီ သာရပရိယေသနံ စရမာနော မဟတော ရုက္ခဿ တိဋ္ဌတော သာရဝတော အတိက္ကမ္မေဝ သာရံ အတိက္ကမ္မ ဖေဂ္ဂုံ, တစံ ဆေတွာ အာဒာယ ပက္ကမေယျ 'သာရ'န္တိ မညမာနော။ တမေနံ စက္ခုမာ ပုရိသော ဒိသွာ ဧဝံ ဝဒေယျ – 'န ဝတာယံ ဘဝံ ပုရိသော အညာသိ သာရံ, န အညာသိ ဖေဂ္ဂုံ, န အညာသိ တစံ, န အညာသိ ပပဋိကံ, န အညာသိ သာခာပလာသံ။ တထာ ဟယံ ဘဝံ ပုရိသော သာရတ္ထိကော သာရဂဝေသီ သာရပရိယေသနံ စရမာနော မဟတော ရုက္ခဿ တိဋ္ဌတော သာရဝတော အတိက္ကမ္မေဝ သာရံ အတိက္ကမ္မ ဖေဂ္ဂုံ, တစံ ဆေတွာ အာဒာယ ပက္ကန္တော 'သာရ'န္တိ မညမာနော။ ယဉ္စဿ သာရေန သာရကရဏီယံ တဉ္စဿ အတ္ထံ နာနုဘဝိဿတီ'တိ။

၃၁၆. ''သေယျထာပိ တ ပန, ဗြာဟ္မဏ, ပုရိသော သာရတ္ထိကော သာရဂဝေသီ သာရပရိယေသနံ စရမာနော မဟတော ရုက္ခဿ တိဋ္ဌတော သာရဝတော အတိက္ကမ္မေဝ သာရံ, ဖေဂ္ဂုံ ဆေတွာ အာဒာယ ပက္ကမေယျ 'သာရ'န္တိ မညမာနော။ တမေနံ စက္ခုမာ ပုရိသော ဒိသွာ ဧဝံ ဝဒေယျ – 'န ဝတာယံ ဘဝံ ပုရိသော အညာသိ သာရံ, န အညာသိ ဖေဂ္ဂုံ, န အညာသိ တစံ, န အညာသိ ပပဋိကံ, န အညာသိ သာခာပလာသံ။ တထာ ဟယံ ဘဝံ ပုရိသော သာရတ္ထိကော သာရဂဝေသီ သာရပရိယေသနံ စရမာနော မဟတော ရုက္ခဿ တိဋ္ဌတော သာရဝတော အတိက္ကမ္မေဝ သာရံ, ဖေဂ္ဂုံ ဆေတွာ အာဒာယ ပက္ကန္တော 'သာရ'န္တိ မညမာနော။ ယဉ္စဿ သာရေန သာရကရဏီယံ တဉ္စဿ အတ္ထံ နာနုဘဝိဿတီ'တိ။

၃၁၇. ''သေယျထာပိ တ ပန, ဗြာဟ္မဏ, ပုရိသော သာရတ္ထိကော သာရဂဝေသီ သာရပရိယေသနံ စရမာနော မဟတော ရုက္ခဿ တိဋ္ဌတော သာရဝတော သာရညေဝ ဆေတွာ အာဒာယ ပက္ကမေယျ 'သာရ'န္တိ ဇာနမာနော။ တမေနံ စက္ခုမာ ပုရိသော ဒိသွာ ဧဝံ ဝဒေယျ – 'အညာသိ ဝတာယံ ဘဝံ ပုရိသော သာရံ, အညာသိ ဖေဂ္ဂုံ, အညာသိ တစံ, အညာသိ ပပဋိကံ, အညာသိ သာခာပလာသံ။ တထာ ဟယံ ဘဝံ ပုရိသော သာရတ္ထိကော သာရဂဝေသီ သာရပရိယေသနံ စရမာနော မဟတော ရုက္ခဿ တိဋ္ဌတော သာရဝတော သာရညေဝ ဆေတွာ အာဒာယ ပက္ကန္တော 'သာရ'န္တိ ဇာနမာနော။ ယဉ္စဿ သာရေန သာရကရဏီယံ တဉ္စဿ အတ္ထံ အနုဘဝိဿတီ'တိ။

၃၁၈. ''ဧဝမေဝ ခေါ, ဗြာဟ္မဏ, ဣဓေကစ္စော ပုဂ္ဂလော သဒ္ဓါ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိတော ဟောတိ – 'ဩတိဏ္ဏောမှိ ဇာတိယာ ဇရာယ မရဏေန သောကေဟိ ပရိဒေဝေဟိ ဒုက္ခေဟိ ဒောမနဿေဟိ ဥပါယာသေဟိ, ဒုက္ခောတိဏ္ဏော ဒုက္ခပရေတော, အပ္ပေဝ နာမ ဣမဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ အန္တကိရိယာ ပညာယေထာ'တိ။ သော ဧဝံ ပဗ္ဗဇိတော သမာနော လာဘသက္ကာရသိလောကံ အဘိနိဗ္ဗတ္တေတိ။ သော တေန လာဘသက္ကာရသိလောကေန အတ္တမနော ဟောတိ ပရိပုဏ္ဏသင်္ကပ္ပော။ သော တေန လာဘသက္ကာရသိလောကေန အတ္တာနုက္ကံသေတိ, ပရံ ဝမ္ဘေတိ – 'အဟမသ္မိ လာဘသက္ကာရသိလောကဝါ, ဣမေ ပနညေ ဘိက္ခူ အပ္ပညာတာ အပ္ပေသက္ခာ'တိ။ လာဘသက္ကာရသိလောကေန စ ယေ အညေ ဓမ္မာ ဥတ္တရိတရာ စ ပဏီတတရာ စ တေသံ ဓမ္မာနံ သစ္ဆိကိရိယာယ န ဆန္ဒံ ဇနေတိ, န ဝါယမတိ, ဩလီနဝုတ္တိကော စ ဟောတိ သာထလိကော။ သေယျထာပိ သော, ဗြာဟ္မ

ဏ, ပုရိသော သာရတ္ထိကော သာရဂဝေသီ သာရပရိယေသနံ စရမာနော မဟတော ရုက္ခဿ တိဋ္ဌတော သာရဝတော အတိက္ကမ္မေဝ သာရံ အတိက္ကမ္မ ဖေဂ္ဂုံ အတိက္ကမ္မ တစံ အတိက္ကမ္မ ပပဋိကံ, သာခာပလာသံ ဆေတွာ အာဒာယ ပက္ကန္တော 'သာရ'န္တိ မညမာနော။ ယဉ္စဿ သာရေန သာရကရဏီယံ တဉ္စဿ အတ္ထံ နာနုဘဝိဿတိ။ တထူပမာဟံ, ဗြာဟ္မဏ, ဣမံ ပုဂ္ဂလံ ဝဒါမိ။

၃၁၉. ''ဣဓ ပန, ဗြာဟ္မဏ, ဧကစ္စော ပုဂ္ဂလော သဒ္ဓါ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိတော ဟောတိ – 'ဩတိဏ္ဏောမှိ ဇာတိယာ ဇရာယ မရဏေန သောကေဟိ ပရိဒေဝေဟိ ဒုက္ခေဟိ ဒောမနဿေဟိ ဥပါယာသေဟိ, ဒုက္ခောတိဏ္ဏော ဒုက္ခပရေတော, အပ္ပေဝ နာမ ဣမဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ အန္တကိရိယာ ပညာယေထာ'တိ။ သော ဧဝံ ပဗ္ဗဇိတော သမာနော လာဘသက္ကာရသိလောကံ အဘိနိဗ္ဗတ္တေတိ။ သော တေန လာဘသက္ကာရသိလောကေန န အတ္တမနော ဟောတိ န ပရိပုဏ္ဏသင်္ကပ္ပော။ သော တေန လာဘသက္ကာရသိလောကေန န အတ္တာနုက္ကံသေတိ, န ပရံ ဝမ္ဘေတိ။ လာဘသက္ကာရသိလောကေန စ ယေ အညေ ဓမ္မာ ဥတ္တရိတရာ စ ပဏီတတရာ စ တေသံ ဓမ္မာနံ သစ္ဆိကိရိယာယ ဆန္ဒံ ဇနေတိ, ဝါယမတိ , အနောလီနဝုတ္တိကော စ ဟောတိ အသာထလိကော။ သော သီလသမ္ပဒံ အာရာဓေတိ။ သော တာယ သီလသမ္ပဒါယ အတ္တမနော ဟောတိ, ပရိပုဏ္ဏသင်္ကပ္ပော။ သော တာယ သီလသမ္ပဒါယ အတ္တာနုက္ကံသေတိ, ပရံ ဝမ္ဘေတိ – 'အဟမသ္မိ သီလဝါ ကလျာဏဓမ္မော, ဣမေ ပနညေ ဘိက္ခူ ဒုဿီလာ ပာပဓမ္မာ'တိ။ သီလသမ္ပဒါယ စ ယေ အညေ ဓမ္မာ ဥတ္တရိတရာ စ ပဏီတတရာ စ တေသံ ဓမ္မာနံ သစ္ဆိကိရိယာယ န ဆန္ဒံ ဇနေတိ, န ဝါယမတိ, ဩလီနဝုတ္တိကော စ ဟောတိ သာထလိကော။ သေယျထာပိ သော, ဗြာဟ္မဏ, ပုရိသော သာရတ္ထိကော သာရဂဝေသီ သာရပရိယေသနံ စရမာနော မဟတော ရုက္ခဿ တိဋ္ဌတော သာရဝတော အတိက္ကမ္မေဝ သာရံ အတိက္ကမ္မ ဖေဂ္ဂုံ အတိက္ကမ္မ တစံ, ပပဋိကံ ဆေတွာ အာဒာယ ပက္ကန္တော 'သာရ'န္တိ မညမာနော။ ယဉ္စဿ သာရေန သာရကရဏီယံ, တဉ္စဿ အတ္ထံ နာနုဘဝိဿတိ။ တထူပမာဟံ, ဗြာဟ္မဏ, ဣမံ ပုဂ္ဂလံ ဝဒါမိ။

၃၂၀. ''ဣဓ ပန, ဗြာဟ္မဏ, ဧကစ္စော ပုဂ္ဂလော သဒ္ဓါ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိတော ဟောတိ – 'ဩတိဏ္ဏောမှိ ဇာတိယာ ဇရာယ မရဏေန သောကေဟိ ပရိဒေဝေဟိ ဒုက္ခေဟိ ဒောမနဿေဟိ ဥပါယာသေဟိ, ဒုက္ခောတိဏ္ဏော ဒုက္ခပရေတော, အပ္ပေဝ နာမ ဣမဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ အန္တကိရိယာ ပညာယေထာ'တိ။ သော ဧဝံ ပဗ္ဗဇိတော သမာနော လာဘသက္ကာရသိလောကံ အဘိနိဗ္ဗတ္တေတိ။ သော တေန လာဘသက္ကာရသိလောကေန န အတ္တမနော ဟောတိ, န ပရိပုဏ္ဏသင်္ကပ္ပော။ သော တေန လာဘသက္ကာရသိလောကေန န အတ္တာနုက္ကံသေတိ, န ပရံ ဝမ္ဘေတိ။ လာဘသက္ကာရသိလောကေန စ ယေ အညေ ဓမ္မာ ဥတ္တရိတရာ စ ပဏီတတရာ စ တေသံ ဓမ္မာနံ သစ္ဆိကိရိယာယ ဆန္ဒံ ဇနေတိ, ဝါယမတိ, အနောလီနဝုတ္တိကော စ ဟောတိ အသာထလိကော။ သော သီလသမ္ပဒံ အာရာဓေတိ။ သော တာယ သီလသမ္ပဒါယ အတ္တမနော ဟောတိ နော စ ခော ပရိပုဏ္ဏသင်္ကပ္ပော။ သော တာယ သီလသမ္ပဒါယ န အတ္တာနုက္ကံသေတိ, န ပရံ ဝမ္ဘေတိ။ သီလသမ္ပဒါယ စ ယေ အညေ ဓမ္မာ ဥတ္တရိတရာ စ ပဏီတတရာ စ တေသံ ဓမ္မာနံ သစ္ဆိကိရိယာယ ဆန္ဒံ ဇနေတိ, ဝါယမတိ, အနောလီနဝုတ္တိကော စ ဟောတိ အသာထလိကော ။ သော သမာဓိသမ္ပဒံ အာရာဓေတိ။ သော တာယ သမာဓိသမ္ပဒါယ အတ္တမနော ဟောတိ, ပရိပုဏ္ဏသင်္ကပ္ပော။ သော တာယ သမာဓိသမ္ပဒါယ အတ္တာနုက္ကံသေတိ, ပရံ ဝမ္ဘေတိ – 'အဟမသ္မိ သမာဟိတော ဧကဂ္ဂစိတ္တော, ဣမေ ပနညေ ဘိက္ခူ အသမာဟိတာ ဝိဗ္ဘန္တစိတ္တာ'တိ။ သမာဓိသမ္ပဒါယ စ ယေ အညေ ဓမ္မာ ဥတ္တရိတရာ စ ပဏီတတရာ စ, တေသံ ဓမ္မာနံ သစ္ဆိကိရိယာယ န ဆန္ဒံ ဇနေတိ, န ဝါယမတိ, ဩလီနဝုတ္တိကော စ ဟောတိ သာထလိကော။ သေယျထာပိ သော, ဗြာဟ္မဏ, ပုရိသော သာရတ္ထိကော သာရဂဝေသီ သာရပရိယေသနံ စရမာနော မဟတော ရုက္ခဿ တိဋ္ဌတော သာရဝတော အတိက္ကမ္မေဝ သာရံ အတိက္ကမ္မ ဖေဂ္ဂုံ, တစံ ဆေတွာ အာဒာယ ပက္ကန္တော 'သာရ'န္တိ မညမာနော။ ယဉ္စဿ သာရေန သာရကရဏီယံ တဉ္စဿ အတ္ထံ နာနုဘဝိဿတိ။ တထူပမာဟံ, ဗြာဟ္မဏ, ဣမံ ပုဂ္ဂလံ ဝဒါမိ။

၃၂၁. ''ဣဓ ပန, ဗြာဟ္မဏ, ဧကစ္စော ပုဂ္ဂလော သဒ္ဓါ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိတော ဟောတိ – 'ဩတိဏ္ဏောမှိ ဇာတိယာ ဇရာယ မရဏေန။ပေ။ အန္တကိရိယာ ပညာယေထာ'တိ။ သော ဧဝံ ပဗ္ဗဇိတော သမာနော လာဘသက္ကာရသိလောကံ အဘိနိဗ္ဗတ္တေတိ။ သော တေန လာဘသက္ကာရသိလောကေန န အတ္တမနော ဟောတိ န ပရိပုဏ္ဏသင်္ကပ္ပော။ သော တေန လာဘသက္ကာရသိလောကေန န အတ္တာနုက္ကံသေတိ, န ပရံ ဝမ္ဘေတိ။ လာဘသက္ကာ

ရသိလောကေန စ ယေ အညေ ဓမ္မာ ဥတ္တရိတရာ စ ပဏီတတရာ စ တေသံ ဓမ္မာနံ သစ္ဆိကိရိယာယ ဆန္ဒံ ဇနေတိ, တယမတိ, အနောလီနဝုတ္တိကော စ ဟောတိ အသာထလိကော။ သော သီလသမ္ပဒံ အာရာဓေတိ။ သော တာယ သီလသမ္ပဒါယ အတ္တမနော ဟောတိ, နော စ ခေါ ပရိပုဏ္ဏသင်္ကပ္ပော။ သော တာယ သီလသမ္ပဒါယ န အတ္တာနုက္ကံသေတိ, န ပရံ ဝမ္ဘေတိ။ သီလသမ္ပဒါယ စ ယေ အညေ ဓမ္မာ ဥတ္တရိတရာ စ ပဏီတတရာ စ တေသံ ဓမ္မာနံ သစ္ဆိကိရိယာယ ဆန္ဒံ ဇနေတိ, တယမတိ, အနောလီနဝုတ္တိကော စ ဟောတိ အသာထလိကော။ သော သမာဓိသမ္ပဒံ အာရာဓေတိ။ သော တာယ သမာဓိသမ္ပဒါယ အတ္တမနော ဟောတိ, နော စ ခေါ ပရိပုဏ္ဏသင်္ကပ္ပော။ သော တာယ သမာဓိသမ္ပဒါယ န အတ္တာနုက္ကံသေတိ, န ပရံ ဝမ္ဘေတိ။ သမာဓိသမ္ပဒါယ စ ယေ အညေ ဓမ္မာ ဥတ္တရိတရာ စ ပဏီတတရာ စ တေသံ ဓမ္မာနံ သစ္ဆိကိရိယာယ ဆန္ဒံ ဇနေတိ, တယမတိ, အနောလီနဝုတ္တိကော စ ဟောတိ အသာထလိကော။ သော ဉာဏဒဿနံ အာရာဓေတိ။ သော တေန ဉာဏဒဿနေန အတ္တမနော ဟောတိ, ပရိပုဏ္ဏသင်္ကပ္ပော ။ သော တေန ဉာဏဒဿနေန အတ္တာနုက္ကံသေတိ, ပရံ ဝမ္ဘေတိ – 'အဟမသ္မိ ဇာနံ ပဿံ ဝိဟရာမိ, ဣမေ ပနညေ ဘိက္ခူ အဇာနံ အပဿံ ဝိဟရန္တီ'တိ။ ဉာဏဒဿနေန စ ယေ အညေ ဓမ္မာ ဥတ္တရိတရာ စ ပဏီတတရာ စ တေသံ ဓမ္မာနံ သစ္ဆိကိရိယာယ န ဆန္ဒံ ဇနေတိ, န တယမတိ, ဩလီနဝုတ္တိကော စ ဟောတိ သာထလိကော။ သေယျထာပိ သော, ဗြာဟ္မဏ, ပုရိသော သာရတ္ထိကော သာရဂဝေသီ သာရပရိယေသနံ စရမာနော မဟတော ရုက္ခဿ တိဋ္ဌတော သာရဝတော အတိက္ကမ္မေဝ သာရံ, ဖေဂ္ဂုံ ဆေတွာ အာဒါယ ပက္ကန္တော 'သာရ'န္တိ မညမာနော။ ယဉ္စဿ သာရေန သာရကရဏီယံ တဉ္စဿ အတ္ထံ နာနုဘဝိဿတိ။ တထူပမာဟံ, ဗြာဟ္မဏ, ဣမံ ပုဂ္ဂလံ ဝဒါမိ။

၃၂၂. ''ဣဓ ပန, ဗြာဟ္မဏ, ဧကစ္စော ပုဂ္ဂလော သဒ္ဓါ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိတော ဟောတိ – 'ဩတိဏ္ဏောမှိ ဇာတိယာ ဇရာယ မရဏေန သောကေဟိ ပရိဒေဝေဟိ ဒုက္ခေဟိ ဒေါမနဿေဟိ ဥပါယာသေဟိ , ဒုက္ခောတိဏ္ဏော ဒုက္ခပရေတော , အပ္ပေဝ နာမ ဣမဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ အန္တကိရိယာ ပညာယေထာ'တိ။ သော ဧဝံ ပဗ္ဗဇိတော သမာနော လာဘသက္ကာရသိလောကံ အဘိနိဗ္ဗတ္တေတိ။ သော တေန လာဘသက္ကာရသိလောကေန န အတ္တမနော ဟောတိ, န ပရိပုဏ္ဏသင်္ကပ္ပော။ သော တေန လာဘသက္ကာရသိလောကေန န အတ္တာနုက္ကံသေတိ, န ပရံ ဝမ္ဘေတိ။ လာဘသက္ကာရသိလောကေန စ ယေ အညေ ဓမ္မာ ဥတ္တရိတရာ စ ပဏီတတရာ စ တေသံ ဓမ္မာနံ သစ္ဆိကိရိယာယ ဆန္ဒံ ဇနေတိ, တယမတိ, အနောလီနဝုတ္တိကော စ ဟောတိ အသာထလိကော။ သော သီလသမ္ပဒံ အာရာဓေတိ။ သော တာယ သီလသမ္ပဒါယ အတ္တမနော ဟောတိ, နော စ ခေါ ပရိပုဏ္ဏသင်္ကပ္ပော။ သော တာယ သီလသမ္ပဒါယ န အတ္တာနုက္ကံသေတိ, န ပရံ ဝမ္ဘေတိ။ သီလသမ္ပဒါယ စ ယေ အညေ ဓမ္မာ ဥတ္တရိတရာ စ ပဏီတတရာ စ တေသံ ဓမ္မာနံ သစ္ဆိကိရိယာယ ဆန္ဒံ ဇနေတိ, တယမတိ, အနောလီနဝုတ္တိကော စ ဟောတိ အသာထလိကော။ သော သမာဓိသမ္ပဒံ အာရာဓေတိ။ သော တာယ သမာဓိသမ္ပဒါယ အတ္တမနော ဟောတိ, နော စ ခေါ ပရိပုဏ္ဏသင်္ကပ္ပော။ သော တာယ သမာဓိသမ္ပဒါယ န အတ္တာနုက္ကံသေတိ, န ပရံ ဝမ္ဘေတိ။ သမာဓိသမ္ပဒါယ စ ယေ အညေ ဓမ္မာ ဥတ္တရိတရာ စ ပဏီတတရာ စ တေသံ ဓမ္မာနံ သစ္ဆိကိရိယာယ ဆန္ဒံ ဇနေတိ, တယမတိ, အနောလီနဝုတ္တိကော စ ဟောတိ အသာထလိကော။ သော ဉာဏဒဿနံ အာရာဓေတိ။ သော တေန ဉာဏဒဿနေန အတ္တမနော ဟောတိ, နော စ ခေါ ပရိပုဏ္ဏသင်္ကပ္ပော။ သော တေန ဉာဏဒဿနေန န အတ္တာနုက္ကံသေတိ, န ပရံ ဝမ္ဘေတိ။ ဉာဏဒဿနေန စ ယေ အညေ ဓမ္မာ ဥတ္တရိတရာ စ ပဏီတတရာ စ တေသံ ဓမ္မာနံ သစ္ဆိကိရိယာယ ဆန္ဒံ ဇနေတိ, တယမတိ, အနောလီနဝုတ္တိကော စ ဟောတိ အသာထလိကော။

၃၂၃. ''ကတမေ စ, ဗြာဟ္မဏ, ဓမ္မာ ဉာဏဒဿနေန ဥတ္တရိတရာ စ ပဏီတတရာ စ? ဣဓ, ဗြာဟ္မဏ, ဘိက္ခု ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟိ ဝိဝိစ္စ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ သဝိတက္ကံ သဝိစာရံ ဝိဝေကဇံ ပီတိသုခံ ပဌမံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ အယမ္ပိ ခေါ, ဗြာဟ္မဏ, ဓမ္မော ဉာဏဒဿနေန ဥတ္တရိတရော စ ပဏီတတရော စ။

''ပုန စပရံ, ဗြာဟ္မဏ, ဘိက္ခု ဝိတက္ကဝိစာရာနံ ဝူပသမာ အဇ္ဈတ္တံ သမ္ပသာဒနံ စေတသော ဧကောဒိဘာဝံ အဝိတက္ကံ အဝိစာရံ သမာဓိဇံ ပီတိသုခံ ဒုတိယံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ အယမ္ပိ ခေါ, ဗြာဟ္မဏ, ဓမ္မော ဉာဏဒဿနေန ဥတ္တရိတရော စ ပဏီတတရော စ။

''ပုန စပရံ, ဗြာဟ္မဏ, ဘိက္ခု ပီတိယာ စ ဝိရာဂါ ဥပေက္ခကော စ ဝိဟရတိ, သတော စ သမ္ပဇာနော သုခဉ္စ ကာယေန ပဋိသံဝေဒေတိ, ယံ တံ အရိယာ အာစိက္ခန္တိ – 'ဥပေက္ခကော သတိမာ သုခဝိဟာရီ'တိ တတိယံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ

ဝိဟရတိ။ အယမ္ပိ ခော , ဗျာပဇ္ဇ, ဓမ္မော ဉာဏဒဿနေန ဥတ္တရိတရော စ ပဏီတတရော စ။

‘‘ပုန စပရံ, ဗျာပဇ္ဇ, ဘိက္ခု သုခဿ စ ပဟာနာ ဒုက္ခဿ စ ပဟာနာ ပုဗ္ဗေဝ သောမနဿဒောမနဿာနံ အတ္ထင်္ဂမာ အဒုက္ခမသုခံ ဥပေက္ခာသတိပါရိသုဒ္ဓိံ စတုတ္ထံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ အယမ္ပိ ခော, ဗျာပဇ္ဇ, ဓမ္မော ဉာဏဒဿနေန ဥတ္တရိတရော စ ပဏီတတရော စ။

‘‘ပုန စပရံ, ဗျာပဇ္ဇ, ဘိက္ခု သဗ္ဗသော ရူပသညာနံ သမတိက္ကမာ ပဋိဃသညာနံ အတ္ထင်္ဂမာ နာနတ္တသညာနံ အမနသိကာရာ ‘အနန္တော အာကာသော’တိ အာကာသာနဉ္စာယတနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ အယမ္ပိ ခော, ဗျာပဇ္ဇ, ဓမ္မော ဉာဏဒဿနေန ဥတ္တရိတရော စ ပဏီတတရော စ။

‘‘ပုန စပရံ, ဗျာပဇ္ဇ, ဘိက္ခု သဗ္ဗသော အာကာသာနဉ္စာယတနံ သမတိက္ကမ္မ ‘အနန္တံ ဝိညာဏ’န္တိ ဝိညာဏဉ္စာယတနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ အယမ္ပိ ခော, ဗျာပဇ္ဇ, ဓမ္မော ဉာဏဒဿနေန ဥတ္တရိတရော စ ပဏီတတရော စ။

‘‘ပုန စပရံ, ဗျာပဇ္ဇ, ဘိက္ခု သဗ္ဗသော ဝိညာဏဉ္စာယတနံ သမတိက္ကမ္မ ‘နတ္ထိ ကိဉ္စီ’တိ အာကိဉ္စညာယတနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ အယမ္ပိ ခော, ဗျာပဇ္ဇ, ဓမ္မော ဉာဏဒဿနေန ဥတ္တရိတရော စ ပဏီတတရော စ။

‘‘ပုန စပရံ, ဗျာပဇ္ဇ, ဘိက္ခု သဗ္ဗသော အာကိဉ္စညာယတနံ သမတိက္ကမ္မ နေဝသညာနာသညာယတနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ အယမ္ပိ ခော, ဗျာပဇ္ဇ, ဓမ္မော ဉာဏဒဿနေန ဥတ္တရိတရော စ ပဏီတတရော စ။

‘‘ပုန စပရံ, ဗျာပဇ္ဇ, ဘိက္ခု သဗ္ဗသော နေဝသညာနာသညာယတနံ သမတိက္ကမ္မ သညာဝေဒယိတနိရောဓံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ, ပညာယ စဿ ဒိသွာ အာသဝါ ပရိက္ခီဏာ ဟောန္တိ။ အယမ္ပိ ခော, ဗျာပဇ္ဇ, ဓမ္မော ဉာဏဒဿနေန ဥတ္တရိတရော စ ပဏီတတရော စ။ ဣမေ ခော, ဗျာပဇ္ဇ, ဓမ္မာ ဉာဏဒဿနေန ဥတ္တရိတရာ စ ပဏီတတရာ စ။

၃၂၄. ‘‘သေယျထာပိ သော, ဗျာပဇ္ဇ, ပုရိသော သာရတ္ထိကော သာရဂဝေသီ သာရပရိယေသနံ စရမာနော မဟတော ရုက္ခဿ တိဋ္ဌတော သာရဝတော သာရံယေဝ ဆေတွာ အာဒာယ ပက္ကန္တော ‘သာရ’န္တိ ဇာနမာနော။ ယဉ္စဿ သာရေန သာရကရဏီယံ တဉ္စဿ အတ္ထံ အနုဘဝိဿတိ။ တထူပမာဟံ, ဗျာပဇ္ဇ, ဣမံ ပုဂ္ဂလံ ဝဒာမိ။

‘‘ဣတိ ခော, ဗျာပဇ္ဇ, နယိဒံ ဗြဟ္မစရိယံ လာဘသက္ကာရသိလောကာနိသံသံ, န သီလသမ္ပဒါနိသံသံ, န သမာဓိသမ္ပဒါနိသံသံ, န ဉာဏဒဿနာနိသံသံ။ ယာ စ ခော အယံ, ဗျာပဇ္ဇ, အကုပ္ပာ စေတောဝိမုတ္တိ – ဧတဒတ္ထမိဒံ, ဗျာပဇ္ဇ, ဗြဟ္မစရိယံ, ဧတံ သာရံ ဧတံ ပရိယောသာန’’န္တိ။

ဧဝံ ဝုတ္တေ, ပိင်္ဂလကောစ္ဆော ဗျာပဇ္ဇော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ‘‘အဘိက္ကန္တံ, ဘော ဂောတမ, အဘိက္ကန္တံ, ဘော ဂောတမ။ပေ.။ ဥပါသကံ မံ ဘဝံ ဂေါတမော ဓာရေတု အဇ္ဇတဂ္ဂေ ပါဏုပေတံ သရဏံ ဂတ’’န္တိ။

စူဠသာရောပမသုတ္တံ နိဋ္ဌိတံ ဒသမံ။

ဩပမ္မဝဂ္ဂေါ နိဋ္ဌိတော တတိယော။

တဿုဒ္ဒါနံ –

မောဠိယဖဂ္ဂုနရိဋ္ဌဉ္စ နာမော၊ အန္ဓဝနေ ကထိပုဏ္ဏံ နိဝါပေါ။
ရာသိကဏေရုမဟာဂဇနာမော၊ သာရူပမော [သာရဝရော (သျာ.)၊ သာရဝနော (က.)] ပုန ပိင်္ဂလကောစ္ဆော။

၄. မဟာယမကဝဂ္ဂေါ

၁. စူဠဂောသိင်္ဂသုတ္တံ

၃၂၅. ဧဝံ မေ သုတံ – ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ နာတိကေ [နာဒိကေ (သီ. သျာ. ပီ.), ဉာတိကေ (က.)] ဝိဟရတိ ဂိဉ္ဇကာဝသထေ။ တေန ခေါ ပန သမယေန အာယသ္မာ စ အနုရုဒ္ဓေါ အာယသ္မာ စ နန္ဒိယော အာယသ္မာ စ ကိမိလော [ကိမ္ဗိလော (သီ. ပီ. က.)] ဂေါသိင်္ဂသာလဝနဒါယေ ဝိဟရန္တိ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ သာယန္ဟသမယံ ပဋိသလ္လာနာ ဝုဋ္ဌိတော ယေန ဂေါသိင်္ဂသာလဝနဒါယော တေနုပသင်္ကမိ။ အဒ္ဒသာ ခေါ ဒါယပါလော ဘဂဝန္တံ ဒူရတောဝ အာဂစ္ဆန္တံ။ ဒိသွာ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – "မာ, သမဏ, ဧတံ ဒါယံ ပါဝိသိ။ သန္တေတ္ထ တယော ကုလပုတ္တာ အတ္တကာမရူပါ ဝိဟရန္တိ။ မာ တေသံ အဖာသုမကာသီ"တိ။

အဿောသိ ခေါ အာယသ္မာ အနုရုဒ္ဓေါ ဒါယပါလဿ ဘဂဝတာ သဒ္ဓိံ မန္တယမာနဿ။ သုတွာန ဒါယပါလံ ဧတဒဝေါစ – "မာ, အာဝုသော ဒါယပါလ, ဘဂဝန္တံ ဝါရေသိ။ သတ္ထာ နော ဘဂဝါ အနုပ္ပတ္တော"တိ။ အထ ခေါ အာယသ္မာ အနုရုဒ္ဓေါ ယေနာယသ္မာ စ နန္ဒိယော အာယသ္မာ စ ကိမိလော တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ အာယသ္မန္တဉ္စ နန္ဒိယံ အာယသ္မန္တဉ္စ ကိမိလံ ဧတဒဝေါစ – "အဘိက္ကမထာယသ္မန္တော, အဘိက္ကမထာယသ္မန္တော, သတ္ထာ နော ဘဂဝါ အနုပ္ပတ္တော"တိ။ အထ ခေါ အာယသ္မာ စ အနုရုဒ္ဓေါ အာယသ္မာ စ နန္ဒိယော အာယသ္မာ စ ကိမိလော ဘဂဝန္တံ ပစ္စုဂ္ဂန္တွာ – ဧကော ဘဂဝတော ပတ္တစီဝရံ ပဋိဂ္ဂဟေသိ, ဧကော အာသနံ ပညပေသိ, ဧကော ပါဒောဒကံ ဥပဋ္ဌာပေသိ။ နိသီဒိ ဘဂဝါ ပညတ္တေ အာသနေ။ နိသဇ္ဇ ခေါ ဘဂဝါ ပါဒေ ပက္ခာလေသိ။ တေပိ ခေါ အာယသ္မန္တော ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိံသု။ ဧကမန္တံ နိသိန္နံ ခေါ အာယသ္မန္တံ အနုရုဒ္ဓံ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ –

၃၂၆. "ကစ္စိ ဝေါ, အနုရုဒ္ဓါ, ခမနီယံ, ကစ္စိ ယာပနီယံ, ကစ္စိ ပိဏ္ဍကေန န ကိလမထာ"တိ? "ခမနီယံ, ဘဂဝါ, ယာပနီယံ, ဘဂဝါ; န စ မယံ, ဘန္တေ, ပိဏ္ဍကေန ကိလမာမာ"တိ။ "ကစ္စိ ပန ဝေါ, အနုရုဒ္ဓါ, သမဂ္ဂါ သမ္မောဒမာနာ အဝိဝဒမာနာ ခီရောဒကီဘူတာ အညမညံ ပိယစက္ခူဟိ သမ္ပဿန္တာ ဝိဟရထာ"တိ? "တဂ္ဃ မယံ, ဘန္တေ, သမဂ္ဂါ သမ္မောဒမာနာ အဝိဝဒမာနာ ခီရောဒကီဘူတာ အညမညံ ပိယစက္ခူဟိ သမ္ပဿန္တာ ဝိဟရာမာ"တိ။ "ယထာ ကထံ ပန တုမှေ, အနုရုဒ္ဓါ, သမဂ္ဂါ သမ္မောဒမာနာ အဝိဝဒမာနာ ခီရောဒကီဘူတာ အညမညံ ပိယစက္ခူဟိ သမ္ပဿန္တာ ဝိဟရထာ"တိ? "ဣဓ မယှံ, ဘန္တေ, ဧဝံ ဟောတိ – 'လာဘာ ဝတ မေ, သုလဒ္ဓံ ဝတ မေ, ယောဟံ ဧဝရူပေဟိ သဗြဟ္မစာရီဟိ သဒ္ဓိံ ဝိဟရာမီ'တိ။ တဿ မယှံ, ဘန္တေ, ဣမေသု အာယသ္မန္တေသု မေတ္တံ ကာယကမ္မံ ပစ္စုပဋ္ဌိတံ အာဝိ စေဝ ရဟော စ; မေတ္တံ ဝစီကမ္မံ ပစ္စုပဋ္ဌိတံ အာဝိ စေဝ ရဟော စ; မေတ္တံ မနောကမ္မံ ပစ္စုပဋ္ဌိတံ အာဝိ စေဝ ရဟော စ။ တဿ မယှံ, ဘန္တေ, ဧဝံ ဟောတိ – 'ယံနူနာဟံ သကံ စိတ္တံ နိက္ခိပိတွာ ဣမေသံယေဝ အာယသ္မန္တာနံ စိတ္တဿ ဝသေန ဝတ္တေယျ'န္တိ။ သော ခေါ အဟံ, ဘန္တေ, သကံ စိတ္တံ နိက္ခိပိတွာ ဣမေသံယေဝ အာယသ္မန္တာနံ စိတ္တဿ ဝသေန ဝတ္တာမိ။ နာနာ ဟိ ခေါ နော, ဘန္တေ, ကာယာ ဧကဉ္စ ပန မညေ စိတ္တ"န္တိ။

အာယသ္မာပိ ခေါ နန္ဒိယော…ပေ.… အာယသ္မာပိ ခေါ ကိမိလော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – "မယှမ္ပိ, ဘန္တေ, ဧဝံ ဟောတိ – 'လာဘာ ဝတ မေ, သုလဒ္ဓံ ဝတ မေ, ယောဟံ ဧဝရူပေဟိ သဗြဟ္မစာရီဟိ သဒ္ဓိံ ဝိဟရာမီ'တိ။ တဿ မယှံ, ဘန္တေ, ဣမေသု အာယသ္မန္တေသု မေတ္တံ ကာယကမ္မံ ပစ္စုပဋ္ဌိတံ အာဝိ စေဝ ရဟော စ, မေတ္တံ ဝစီကမ္မံ ပစ္စုပဋ္ဌိတံ အာဝိ စေဝ ရဟော စ, မေတ္တံ မနောကမ္မံ ပစ္စုပဋ္ဌိတံ အာဝိ စေဝ ရဟော စ။ တဿ မယှံ, ဘန္တေ, ဧဝံ ဟောတိ – 'ယံနူနာဟံ သကံ စိတ္တံ နိက္ခိပိတွာ ဣမေသံယေဝ အာယသ္မန္တာနံ စိတ္တဿ ဝသေန ဝတ္တေယျ'န္တိ။ သော ခေါ အဟံ, ဘန္တေ, သကံ စိတ္တံ နိက္ခိပိတွာ ဣမေသံယေဝ အာယသ္မန္တာနံ စိတ္တဿ ဝသေန ဝတ္တာမိ။ နာနာ ဟိ ခေါ နော, ဘန္တေ, ကာယာ ဧကဉ္စ ပန မညေ စိတ္တန္တိ။

"ဧဝံ ခေါ မယံ, ဘန္တေ, သမဂ္ဂါ သမ္မောဒမာနာ အဝိဝဒမာနာ ခီရောဒကီဘူတာ အညမညံ ပိယစက္ခူဟိ သမ္ပဿန္တာ ဝိဟရာမာ"တိ။

၃၂၇. ‘‘သာဓု သာဓု, အနုရုဒ္ဓာ! ကစ္စိ ပန တေ, အနုရုဒ္ဓာ, အပ္ပမတ္တာ အာတာပိနော ပဟိတတ္တာ ဝိဟရထာ’’တိ? ‘‘တဂ္ဃ မယံ, ဘန္တေ, အပ္ပမတ္တာ အာတာပိနော ပဟိတတ္တာ ဝိဟရာမာ’’တိ။ ‘‘ယထာ ကထံ ပန တုမှေ, အနုရုဒ္ဓာ, အပ္ပမတ္တာ အာတာပိနော ပဟိတတ္တာ ဝိဟရထာ’’တိ? ‘‘ဣဓ, ဘန္တေ, အမှာကံ ယော ပဌမံ ဂါမတော ပိဏ္ဍာယ ပဋိက္ကမတိ သော အာသနာနိ ပညပေတိ, ပါနီယံ ပရိဘောဇနီယံ ဥပဋ္ဌာပေတိ, အဝက္ကာရပာတိံ ဥပဋ္ဌာပေတိ။ ယော ပစ္ဆာ ဂါမတော ပိဏ္ဍာယ ပဋိက္ကမတိ, သစေ ဟောတိ ဘုတ္တာဝသေသော သစေ အာကင်္ခတိ ဘုဉ္ဇတိ, နော စေ အာကင်္ခတိ အပ္ပဟရိတေ ဝါ ဆဍ္ဍေတိ, အပ္ပာဏကေ ဝါ ဥဒကေ ဩပိလာပေတိ။ သော အာသနာနိ ပဋိသာမေတိ, ပါနီယံ ပရိဘောဇနီယံ ပဋိသာမေတိ, အဝက္ကာရပာတိံ ပဋိသာမေတိ, ဘတ္တဂ္ဂံ သမ္မဇ္ဇတိ။ ယော ပဿတိ ပါနီယဃဋံ ဝါ ပရိဘောဇနီယဃဋံ ဝါ ဝစ္စဃဋံ ဝါ ရိတ္တံ တုစ္ဆံ သော ဥပဋ္ဌာပေတိ။ သစဿ ဟောတိ အဝိသယှံ, ဟတ္ထဝိကာရေန ဒုတိယံ အာမန္တေတွာ ဟတ္ထဝိလင်္ဃကေန ဥပဋ္ဌာပေမ, န တွေဝ မယံ, ဘန္တေ, တပ္ပစ္စယာ ဝါစံ ဘိန္ဒာမ။ ပဉ္စာဟိကံ ခေါ ပန မယံ, ဘန္တေ, သဗ္ဗရတ္တိကံ ဓမ္မိယာ ကထာယ သန္နိသီဒာမ။ ဧဝံ ခေါ မယံ, ဘန္တေ, အပ္ပမတ္တာ အာတာပိနော ပဟိတတ္တာ ဝိဟရာမာ’’တိ။

၃၂၈. ‘‘သာဓု သာဓု, အနုရုဒ္ဓာ! အတ္ထိ ပန တေ, အနုရုဒ္ဓာ, ဧဝံ အပ္ပမတ္တာနံ အာတာပီနံ ပဟိတတ္တာနံ ဝိဟရန္တာနံ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မာ အလမရိယဉာဏဒဿနဝိသေသော အဓိဂတော ဖာသုဝိဟာရော’’တိ? ‘‘ကိဉှိ နော သိယာ, ဘန္တေ! ဣဓ မယံ, ဘန္တေ, ယာဝဒေဝ အာကင်္ခာမ ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟိ ဝိဝိစ္စ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ သဝိတက္ကံ သဝိစာရံ ဝိဝေကဇံ ပီတိသုခံ ပဌမံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရာမ။ အယံ ခေါ နော, ဘန္တေ, အမှာကံ အပ္ပမတ္တာနံ အာတာပီနံ ပဟိတတ္တာနံ ဝိဟရန္တာနံ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မာ အလမရိယဉာဏဒဿနဝိသေသော အဓိဂတော ဖာသုဝိဟာရော’’တိ။

‘‘သာဓု သာဓု, အနုရုဒ္ဓာ! ဧတဿ ပန တေ, အနုရုဒ္ဓာ, ဝိဟာရဿ သမတိက္ကမာယ ဧတဿ ဝိဟာရဿ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိယာ အတ္ထညော ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မာ အလမရိယဉာဏဒဿနဝိသေသော အဓိဂတော ဖာသုဝိဟာရော’’တိ? ‘‘ကိဉှိ နော သိယာ, ဘန္တေ! ဣဓ မယံ, ဘန္တေ, ယာဝဒေဝ အာကင်္ခာမ ဝိတက္ကဝိစာရာနံ ဝူပသမာ အဇ္ဈတ္တံ သမ္ပသာဒနံ စေတသော ဧကောဒိဘာဝံ အဝိတက္ကံ အဝိစာရံ သမာဓိဇံ ပီတိသုခံ ဒုတိယံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရာမ။ ဧတဿ, ဘန္တေ, ဝိဟာရဿ သမတိက္ကမာယ ဧတဿ ဝိဟာရဿ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိယာ အယမညော ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မာ အလမရိယဉာဏဒဿနဝိသေသော အဓိဂတော ဖာသုဝိဟာရော’’တိ။

‘‘သာဓု သာဓု, အနုရုဒ္ဓာ! ဧတဿ ပန တေ, အနုရုဒ္ဓာ, ဝိဟာရဿ သမတိက္ကမာယ ဧတဿ ဝိဟာရဿ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိယာ အတ္ထညော ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မာ အလမရိယဉာဏဒဿနဝိသေသော အဓိဂတော ဖာသုဝိဟာရော’’တိ? ‘‘ကိဉှိ နော သိယာ, ဘန္တေ! ဣဓ မယံ, ဘန္တေ, ယာဝဒေဝ အာကင်္ခာမ ပီတိယာ စ ဝိရာဂါ ဥပေက္ခကာ စ ဝိဟရာမ, သတာ စ သမ္ပဇာနာ, သုခဉ္စ ကာယေန ပဋိသံဝေဒေမ, ယံ တံ အရိယာ အာစိက္ခန္တိ – ‘ဥပေက္ခကော သတိမာ သုခဝိဟာရီ’တိ တတိယံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရာမ။ ဧတဿ, ဘန္တေ, ဝိဟာရဿ သမတိက္ကမာယ ဧတဿ ဝိဟာရဿ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိယာ အယမညော ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မာ အလမရိယဉာဏဒဿနဝိသေသော အဓိဂတော ဖာသုဝိဟာရော’’တိ။

‘‘သာဓု သာဓု, အနုရုဒ္ဓာ! ဧတဿ ပန တေ, အနုရုဒ္ဓာ, ဝိဟာရဿ သမတိက္ကမာယ ဧတဿ ဝိဟာရဿ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိယာ အတ္ထညော ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မာ အလမရိယဉာဏဒဿနဝိသေသော အဓိဂတော ဖာသုဝိဟာရော’’တိ? ‘‘ကိဉှိ နော သိယာ, ဘန္တေ! ဣဓ မယံ, ဘန္တေ, ယာဝဒေဝ အာကင်္ခာမ သုခဿ စ ပဟာနာ ဒုက္ခဿ စ ပဟာနာ, ပုဗ္ဗေဝ သောမနဿဒောမနဿာနံ အတ္ထင်္ဂမာ, အဒုက္ခမသုခံ ဥပေက္ခာသတိပါရိသုဒ္ဓိံ စတုတ္ထံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရာမ။ ဧတဿ, ဘန္တေ, ဝိဟာရဿ သမတိက္ကမာယ ဧတဿ ဝိဟာရဿ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိယာ အယမညော ဥတ္တရိ မနုဿဓမ္မာ အလမရိယဉာဏဒဿနဝိသေသော အဓိဂတော ဖာသုဝိဟာရော’’တိ။

‘‘သာဓု သာဓု, အနုရုဒ္ဓာ! ဧတဿ ပန တေ, အနုရုဒ္ဓာ, ဝိဟာရဿ သမတိက္ကမာယ ဧတဿ ဝိဟာရဿ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိယာ အတ္ထညော ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မာ အလမရိယဉာဏဒဿနဝိသေသော အဓိဂတော ဖာသုဝိဟာရော’’တိ? ‘‘ကိဉှိ နော သိယာ, ဘန္တေ! ဣဓ မယံ, ဘန္တေ, ယာဝဒေဝ အာကင်္ခာမ သဗ္ဗသော ရူပသညာနံ သမတိက္ကမာ

ကမာ ပဋိဃသညာနံ အတ္ထင်္ဂမာ နာနတ္တသညာနံ အမနသိကာရာ 'အနန္တော အာကာသော'တိ အာကာသာနဉ္စာယတနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရာမ။ တေသ္သ, ဘန္တေ, ဝိဟာရဿ သမတိက္ကမာယ တေဿ ဝိဟာရဿ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိယာ အယမညော ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မာ အလမရိယဉာဏဒဿနဝိသေသော အဓိဂတော ဖာသုဝိဟာရော''တိ။

''သာဓု သာဓု, အနုရုဒ္ဓါ! ဧတဿ ပန ဝေ, အနုရုဒ္ဓါ, ဝိဟာရဿ သမတိက္ကမာယ တေဿ ဝိဟာရဿ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိယာ အတ္ထညော ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မာ အလမရိယဉာဏဒဿနဝိသေသော အဓိဂတော ဖာသုဝိဟာရော''တိ? ''ကိဉှိ နော သိယာ, ဘန္တေ! ဣဓ မယံ, ဘန္တေ, ယာဝဒေဝ အာကင်္ခာမ သဗ္ဗသော အာကာသာနဉ္စာယတနံ သမတိက္ကမ္မ 'အနန္တံ ဝိညာဏ'န္တိ ဝိညာဏဉ္စာယတနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရာမ။ပေ.။ သဗ္ဗသော ဝိညာဏဉ္စာယတနံ သမတိက္ကမ္မ 'နတ္ထိ ကိဉ္စီ'တိ အာကိဉ္စညာယတနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရာမ။ပေ.။ သဗ္ဗသော အာကိဉ္စညာယတနံ သမတိက္ကမ္မ နေဝသညာနာသညာယတနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရာမ။ ဧတဿ, ဘန္တေ, ဝိဟာရဿ သမတိက္ကမာယ ဧတဿ ဝိဟာရဿ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိယာ အယမညော ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မာ အလမရိယဉာဏဒဿနဝိသေသော အဓိဂတော ဖာသုဝိဟာရော''တိ။

၃၂၉. ''သာဓု သာဓု, အနုရုဒ္ဓါ! ဧတဿ ပန ဝေ, အနုရုဒ္ဓါ, ဝိဟာရဿ သမတိက္ကမာယ ဧတဿ ဝိဟာရဿ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိယာ အတ္ထညော ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မာ အလမရိယဉာဏဒဿနဝိသေသော အဓိဂတော ဖာသုဝိဟာရော''တိ? ''ကိဉှိ နော သိယာ, ဘန္တေ! ဣဓ မယံ, ဘန္တေ, ယာဝဒေဝ အာကင်္ခာမ သဗ္ဗသော နေဝသညာနာသညာယတနံ သမတိက္ကမ္မ သညာဝေဒယိတနိရောဓံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရာမ, ပညာယ စ နော ဒိသွာ အာသဝါ ပရိက္ခီဏာ။ ဧတဿ, ဘန္တေ, ဝိဟာရဿ သမတိက္ကမာယ ဧတဿ ဝိဟာရဿ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိယာ အယမညော ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မာ အလမရိယဉာဏဒဿနဝိသေသော အဓိဂတော ဖာသုဝိဟာရော။ ဣမမှာ စ မယံ, ဘန္တေ, ဖာသုဝိဟာရာ အညံ ဖာသုဝိဟာရံ ဥတ္တရိတရံ ဝါ ပဏီတတရံ ဝါ န သမနုပဿာမာ''တိ။ ''သာဓု သာဓု, အနုရုဒ္ဓါ! ဣမမှာ ဖာသုဝိဟာရာ ဥတ္တရိတရော ဝါ ပဏီတတရော ဝါ ဖာသုဝိဟာရော နတ္ထီ''တိ။

၃၃၀. အထ ခေါ ဘဂဝါ အာယသ္မန္တဉ္စ အနုရုဒ္ဓံ အာယသ္မန္တဉ္စ နန္ဒိယံ အာယသ္မန္တဉ္စ ကိမိလံ ဓမ္မိယာ ကထာယ သန္ဒဿေတွာ သမာဒပေတွာ သမုတ္တေဇေတွာ သမ္ပဟံသေတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ပက္ကာမိ။ အထ ခေါ အာယသ္မာ စ အနုရုဒ္ဓေါ အာယသ္မာ စ နန္ဒိယော အာယသ္မာ စ ကိမိလော ဘဂဝန္တံ အနုသံယာယိတွာ [အနုသံသာဝေတွာ (သီ.), အနုသာဝေတွာ (ဋီကာ)] တတော ပဋိနိဝတ္တိတွာ အာယသ္မာ စ နန္ဒိယော အာယသ္မာ စ ကိမိလော အာယသ္မန္တံ အနုရုဒ္ဓံ ဧတဒဝေါစုံ – ''ကိံ နု ခေါ မယံ အာယသ္မတော အနုရုဒ္ဓဿ ဧဝမာရောစိမှ – 'ဣမာသဉ္စ ဣမာသဉ္စ ဝိဟာရသမာပတ္တီနံ မယံ လာဘိနော'တိ, ယံ နော အာယသ္မာ အနုရုဒ္ဓေါ ဘဂဝတော သမ္မုခါ ယာဝ အာသဝါနံ ခယာ ပကာသေတီ''တိ? ''န ခေါ မေ အာယသ္မန္တော ဧဝမာရောစေသုံ – 'ဣမာသဉ္စ ဣမာသဉ္စ ဝိဟာရသမာပတ္တီနံ မယံ လာဘိနော'တိ, အပိ စ မေ အာယသ္မန္တာနံ စေတသာ စေတော ပရိစ္စ ဝိဒိတော – 'ဣမာသဉ္စ ဣမာသဉ္စ ဝိဟာရသမာပတ္တီနံ ဣမေ အာယသ္မန္တော လာဘိနော'တိ။ ဒေဝတာပိ မေ ဧတမတ္ထံ အာရောစေသုံ – 'ဣမာသဉ္စ ဣမာသဉ္စ ဝိဟာရသမာပတ္တီနံ ဣမေ အာယသ္မန္တော လာဘိနော'တိ။ တမေနံ ဘဂဝတာ ပဉှာဘိပုဋ္ဌေန ဗျာကတ''န္တိ။

၃၃၁. အထ ခေါ ဒီဃော ပရဇနော ယက္ခော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ အဋ္ဌာသိ။ ဧကမန္တံ ဌိတော ခေါ ဒီဃော ပရဇနော ယက္ခော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ''လာဘာ ဝတ, ဘန္တေ, ဝဇ္ဇီနံ, သုလဒ္ဓလာဘာ ဝဇ္ဇိပဇာယ, ယတ္ထ တထာဂတော ဝိဟရတိ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ, ဣမေ စ တယော ကုလပုတ္တာ – အာယသ္မာ စ အနုရုဒ္ဓေါ, အာယသ္မာ စ နန္ဒိယော, အာယသ္မာ စ ကိမိလော''တိ။ ဒီဃဿ ပရဇနဿ ယက္ခဿ သဒ္ဒံ သုတွာ ဘုမ္မာ ဒေဝါ သဒ္ဒမနုဿာဝေသုံ – 'လာဘာ ဝတ, ဘော, ဝဇ္ဇီနံ, သုလဒ္ဓလာဘာ ဝဇ္ဇိပဇာယ, ယတ္ထ တထာဂတော ဝိဟရတိ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ, ဣမေ စ တယော ကုလပုတ္တာ – အာယသ္မာ စ အနုရုဒ္ဓေါ, အာယသ္မာ စ နန္ဒိယော, အာယသ္မာ စ ကိမိလော'တိ။ ဘုမ္မာနံ ဒေဝါနံ သဒ္ဒံ သုတွာ စာတုမဟာရာဇိကာ ဒေဝါ။ပေ.။ တာဝတိံသာ ဒေဝါ။ပေ.။ ယာမာ ဒေဝါ။ပေ.။ တုသိတာ ဒေဝါ။ပေ.။ နိမ္မာနရတီ ဒေဝါ။ပေ.။ ပရနိမ္မိတဝသဝတ္တီ ဒေဝါ။ပေ.။ ဗြဟ္မကာယိကာ ဒေဝါ သဒ္ဒမနုဿာဝေသုံ – ''လာဘာ ဝတ, ဘော, ဝဇ္ဇီနံ, သုလဒ္ဓလာဘာ ဝဇ္ဇိပဇာယ, ယတ္ထ တထာဂတော ဝိဟရတိ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ, ဣမေ စ တယော ကုလပုတ္တာ – အာယသ္မာ စ အနုရုဒ္ဓေါ, အာယသ္မာ

မာ စ နန္ဒိယော, အာယသ္မာ စ ကိမိလော’’တိ။ ဣတိဟ တေ အာယသ္မန္တော တေန ခဏေန (တေန လယေန) [( ) သီ. သျာ. ပီ. ပောတ္ထကေသု နတ္ထိ] တေန မုဟုတ္တေန ယာဝဗ္ရဟ္မလောကာ ဝိဒိတာ [သံဝိဒိတာ (က.)] အဟေသုံ။

‘‘ဧဝမေတံ, ဒီဃ, ဧဝမေတံ, ဒီဃ! ယသ္မာပိ, ဒီဃ, ကုလာ ဧတေ တယော ကုလပုတ္တာ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိတာ, တဉ္စေပိ ကုလံ ဧတေ တယော ကုလပုတ္တေ ပသန္နစိတ္တံ အနုဿရေယျ, တဿပဿ ကုလဿ ဒီဃရတ္တံ ဟိတာယ သုခာယ။ ယသ္မာပိ, ဒီဃ, ကုလပရိဝဋ္ဋာ ဧတေ တယော ကုလပုတ္တာ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိတာ, သော စေပိ ကုလပရိဝဋ္ဋော ဧတေ တယော ကုလပုတ္တေ ပသန္နစိတ္တော အနုဿရေယျ, တဿပဿ ကုလပရိဝဋ္ဋဿ ဒီဃရတ္တံ ဟိတာယ သုခာယ။ ယသ္မာပိ, ဒီဃ, ဂါမာ ဧတေ တယော ကုလပုတ္တာ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိတာ, သော စေပိ ဂါမော ဧတေ တယော ကုလပုတ္တေ ပသန္နစိတ္တော အနုဿရေယျ, တဿပဿ ဂါမဿ ဒီဃရတ္တံ ဟိတာယ သုခာယ။ ယသ္မာပိ, ဒီဃ, နိဂမာ ဧတေ တယော ကုလပုတ္တာ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိတာ, သော စေပိ နိဂမော ဧတေ တယော ကုလပုတ္တေ ပသန္နစိတ္တော အနုဿရေယျ, တဿပဿ နိဂမဿ ဒီဃရတ္တံ ဟိတာယ သုခာယ။ ယသ္မာပိ, ဒီဃ, နဂရာ ဧတေ တယော ကုလပုတ္တာ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိတာ, တဉ္စေပိ နဂရံ ဧတေ တယော ကုလပုတ္တေ ပသန္နစိတ္တံ အနုဿရေယျ, တဿပဿ နဂရဿ ဒီဃရတ္တံ ဟိတာယ သုခာယ။ ယသ္မာပိ, ဒီဃ, ဇနပဒာ ဧတေ တယော ကုလပုတ္တာ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိတာ, သော စေပိ ဇနပဒော ဧတေ တယော ကုလပုတ္တေ ပသန္နစိတ္တော အနုဿရေယျ, တဿပဿ ဇနပဒဿ ဒီဃရတ္တံ ဟိတာယ သုခာယ။ သဗ္ဗေ စေပိ, ဒီဃ, ခတ္တိယာ ဧတေ တယော ကုလပုတ္တေ ပသန္နစိတ္တာ အနုဿရေယျုံ, သဗ္ဗေသာနံပဿ ခတ္တိယာနံ ဒီဃရတ္တံ ဟိတာယ သုခာယ။ သဗ္ဗေ စေပိ, ဒီဃ, ဗြာဟ္မဏာ။ပေ.။ သဗ္ဗေ စေပိ, ဒီဃ, ဝေဿာ။ပေ.။ သဗ္ဗေ စေပိ, ဒီဃ, သုဒ္ဒါ ဧတေ တယော ကုလပုတ္တေ ပသန္နစိတ္တာ အနုဿရေယျုံ, သဗ္ဗေသာနံပဿ သုဒ္ဒါနံ ဒီဃရတ္တံ ဟိတာယ သုခာယ။ သဒေဝကော စေပိ, ဒီဃ, လောကော သမာရကော သဗြဟ္မကော သဿမဏဗြာဟ္မဏီ ပဇာ သဒေဝမနုဿာ ဧတေ တယော ကုလပုတ္တေ ပသန္နစိတ္တာ အနုဿရေယျ, သဒေဝကဿပဿ လောကဿ သမာရကဿ သဗြဟ္မကဿ သဿမဏဗြာဟ္မဏိယာ ပဇာယ သဒေဝမနုဿာယ ဒီဃရတ္တံ ဟိတာယ သုခာယ။ ပဿ, ဒီဃ, ယာဝ ဧတေ တယော ကုလပုတ္တာ ဗဟုဇနဟိတာယ ပဋိပန္နာ ဗဟုဇနသုခာယ လောကာနုကမ္ပာယ, အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခာယ ဒေဝမနုဿာန’’န္တိ။

ဣဒမဝေါစ ဘဂဝါ။ အတ္တမနော ဒီဃော ပရဇနော ယက္ခော ဘဂဝတော ဘာသိတံ အဘိနန္ဒီတိ။

စူဠဂောသိင်္ဂသုတ္တံ နိဋ္ဌိတံ ပဉ္စမံ။

၂. မဟာဂောသိင်္ဂသုတ္တံ

၃၃၂. ဧဝံ မေ သုတံ – ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ဂောသိင်္ဂသာလဝနဒာယေ ဝိဟရတိ သမ္ဗဟုလေဟိ အဘိညာတေဟိ အဘိညာတေဟိ ထေရေဟိ သာဝကေဟိ သဒ္ဓိံ – အာယသ္မတာ စ သာရိပုတ္တေန အာယသ္မတာ စ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနေန အာယသ္မတာ စ မဟာကဿပေန အာယသ္မတာ စ အနုရုဒ္ဓေန အာယသ္မတာ စ ရေဝတေန အာယသ္မတာ စ အာနန္ဒေန, အညေဟိ စ အဘိညာတေဟိ အဘိညာတေဟိ ထေရေဟိ သာဝကေဟိ သဒ္ဓိံ။ အထ ခေါ အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော သာယနှသမယံ ပဋိသလ္လာနာ ဝုဋ္ဌိတော ယေနာယသ္မာ မဟာကဿပော တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ အာယသ္မန္တံ မဟာကဿပံ ဧတဒဝေါစ – ‘‘အာယာမာဝုသော, ကဿပ, ယေနာယသ္မာ သာရိပုတ္တော တေနုပသင်္ကမိဿာမ ဓမ္မဿဝနာယာ’’တိ။ ‘‘ဧဝမာဝုသော’’တိ ခေါ အာယသ္မာ မဟာကဿပော အာယသ္မတော မဟာမောဂ္ဂလ္လာနဿ ပစ္စဿောသိ။ အထ ခေါ အာယသ္မာ စ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော အာယသ္မာ စ မဟာကဿပော အာယသ္မာ စ အနုရုဒ္ဓော ယေနာယသ္မာ သာရိပုတ္တော တေနုပသင်္ကမိံသု ဓမ္မဿဝနာယ။ အဒ္ဒသာ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော အာယသ္မန္တဉ္စ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနံ အာယသ္မန္တဉ္စ မဟာကဿပံ အာယသ္မန္တဉ္စ အနုရုဒ္ဓံ ယေနာယသ္မာ သာရိပုတ္တော တေနုပသင်္ကမန္တေ ဓမ္မဿဝနာယ။ ဒိသွာန ယေနာယသ္မာ ရေဝတော တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ အာယသ္မန္တံ ရေဝတံ ဧတဒဝေါစ – ‘‘ဥပသင်္ကမန္တာ ခေါ အမူ, အာဝုသော [အာယသ္မန္တာဝုသော (က.)] ရေဝတ, သပ္ပုရိသာ ယေနာယသ္မာ သာရိပုတ္တော တေန ဓမ္မဿဝနာယ။ အာယာမာဝုသော ရေဝတ, ယေနာယသ္မာ သာရိပုတ္တော တေနုပသင်္ကမိဿာမ ဓမ္မဿဝနာယာ’’တိ။ ‘‘ဧဝမာဝုသော’’တိ ခေါ အာယသ္မာ ရေဝတော

အာယသ္မတော အာနန္ဒဿ ပစ္စဿောသိ။ အထ ခော အာယသ္မာ စ ရေဝတော အာယသ္မာ စ အာနန္ဒော ယေနာယသ္မာ သာရိပုတ္တော တေနုပသင်္ကမိံသု ဓမ္မဿဝနာယ။

၃၃၃. အဒ္ဒသာ ခော အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော အာယသ္မန္တဉ္စ ရေဝတံ အာယသ္မန္တဉ္စ အာနန္ဒံ ဒူရတောဝ အာဂစ္ဆန္တေ။ ဒိသွာန အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ ဧတဒဝေါစ – ''ဧတု ခော အာယသ္မာ အာနန္ဒော! သွာဂတံ အာယသ္မတော အာနန္ဒဿ ဘဂဝတော ဥပဋ္ဌာကဿ ဘဂဝတော သန္တိကာဝစရဿ! ရမဏီယံ, အာဝုသော အာနန္ဒ, ဂေါသိင်္ဂသာလဝနံ, ဒောသိနာ ရတ္တိ, သဗ္ဗဖာလိဖုလ္လာ [သဗ္ဗပါလိဖုလ္လာ (သီ.)] သာလာ, ဒိဗ္ဗာ, မညေ, ဂန္ဓာ သမ္ပဝန္တိ; ကထံရူပေန, အာဝုသော အာနန္ဒ, ဘိက္ခုနာ ဂေါသိင်္ဂသာလဝနံ သောဘေယျာ''တိ? ''ဣဓာဝုသော သာရိပုတ္တ , ဘိက္ခု ဗဟုဿုတော ဟောတိ သုတဓရော သုတသန္နိစယော။ ယေ တေ ဓမ္မာ အာဒိကလျာဏာ မဇ္ဈေကလျာဏာ ပရိယောသာနကလျာဏာ သာတ္ထာ သဗျဉ္ဇနာ; ကေဝလပရိပုဏ္ဏံ ပရိသုဒ္ဓံ ဗြဟ္မစရိယံ အဘိဝဒန္တိ, တထာရူပါဿ ဓမ္မာ ဗဟုဿုတာ ဟောန္တိ, ဓာတာ [ဓတာ (သီ. သျာ. ကံ. ပီ.)] , ဝစသာ ပရိစိတာ, မနသာနုပေက္ခိတာ, ဒိဋ္ဌိယာ သုပ္ပဋိဝိဒ္ဓါ။ သော စတဿန္နံ ပရိသာနံ ဓမ္မံ ဒေသေတိ ပရိမဏ္ဍလေဟိ ပဒဗျဉ္ဇနေဟိ အနုပ္ပဗန္ဓေဟိ [အပ္ပဗဒ္ဓေဟိ (သီ. ပီ.)] အနုသယသမုဂ္ဃာတာယ။ ဧဝရူပေန ခော, အာဝုသော သာရိပုတ္တ, ဘိက္ခုနာ ဂေါသိင်္ဂသာလဝနံ သောဘေယျာ''တိ။

၃၃၄. ဧဝံ ဝုတ္တေ, အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော အာယသ္မန္တံ ရေဝတံ ဧတဒဝေါစ – ''ဗျာကတံ ခော, အာဝုသော ရေဝတ, အာယသ္မတာ အာနန္ဒေန ယထာသကံ ပဋိဘာနံ။ တတ္ထ ဒါနိ မယံ အာယသ္မန္တံ ရေဝတံ ပုစ္ဆာမ – 'ရမဏီယံ, အာဝုသော ရေဝတ, ဂေါသိင်္ဂသာလဝနံ, ဒောသိနာ ရတ္တိ, သဗ္ဗဖာလိဖုလ္လာ သာလာ, ဒိဗ္ဗာ, မညေ, ဂန္ဓာ သမ္ပဝန္တိ; ကထံရူပေန, အာဝုသော ရေဝတ, ဘိက္ခုနာ ဂေါသိင်္ဂသာလဝနံ သောဘေယျာ'''တိ? ''ဣဓာဝုသော သာရိပုတ္တ, ဘိက္ခု ပဋိသလ္လာနာရာမော ဟောတိ ပဋိသလ္လာနရတော, အဇ္ဈတ္တံ စေတောသမထမနုယုတ္တော အနိရာကတဇ္ဈာနော, ဝိပဿနာယ သမန္နာဂတော, ဗြူဟေတာ သုညာဂါရာနံ။ ဧဝရူပေန ခော, အာဝုသော သာရိပုတ္တ, ဘိက္ခုနာ ဂေါသိင်္ဂသာလဝနံ သောဘေယျာ''တိ။

၃၃၅. ဧဝံ ဝုတ္တေ, အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော အာယသ္မန္တံ အနုရုဒ္ဓံ ဧတဒဝေါစ – ''ဗျာကတံ ခော, အာဝုသော အနုရုဒ္ဓ, အာယသ္မတာ ရေဝတေန ယထာသကံ ပဋိဘာနံ။ တတ္ထ ဒါနိ မယံ အာယသ္မန္တံ အနုရုဒ္ဓံ ပုစ္ဆာမ – 'ရမဏီယံ, အာဝုသော အနုရုဒ္ဓ, ဂေါသိင်္ဂသာလဝနံ, ဒောသိနာ ရတ္တိ, သဗ္ဗဖာလိဖုလ္လာ သာလာ, ဒိဗ္ဗာ, မညေ, ဂန္ဓာ သမ္ပဝန္တိ; ကထံရူပေန, အာဝုသော အနုရုဒ္ဓ, ဘိက္ခုနာ ဂေါသိင်္ဂသာလဝနံ သောဘေယျာ'''တိ? ''ဣဓာဝုသော သာရိပုတ္တ, ဘိက္ခု ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ ဝိသုဒ္ဓေန အတိက္ကန္တမာနုသကေန သဟဿံ လောကာနံ ဝေါလောကေတိ။ သေယျထာပိ, အာဝုသော သာရိပုတ္တ, စက္ခုမာ ပုရိသော ဥပရိပါသာဒဝရဂတော သဟဿံ နေမိမဏ္ဍလာနံ ဝေါလောကေယျ; ဧဝမေဝ ခော, အာဝုသော သာရိပုတ္တ, ဘိက္ခု ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ ဝိသုဒ္ဓေန အတိက္ကန္တမာနုသကေန သဟဿံ လောကာနံ ဝေါလောကေတိ။ ဧဝရူပေန ခော, အာဝုသော သာရိပုတ္တ, ဘိက္ခုနာ ဂေါသိင်္ဂသာလဝနံ သောဘေယျာ''တိ။

၃၃၆. ဧဝံ ဝုတ္တေ, အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော အာယသ္မန္တံ မဟာကဿပံ ဧတဒဝေါစ – ''ဗျာကတံ ခော, အာဝုသော ကဿပ, အာယသ္မတာ အနုရုဒ္ဓေန ယထာသကံ ပဋိဘာနံ။ တတ္ထ ဒါနိ မယံ အာယသ္မန္တံ မဟာကဿပံ ပုစ္ဆာမ – 'ရမဏီယံ, အာဝုသော ကဿပ, ဂေါသိင်္ဂသာလဝနံ, ဒောသိနာ ရတ္တိ, သဗ္ဗဖာလိဖုလ္လာ သာလာ, ဒိဗ္ဗာ, မညေ, ဂန္ဓာ သမ္ပဝန္တိ; ကထံရူပေန, အာဝုသော ကဿပ, ဘိက္ခုနာ ဂေါသိင်္ဂသာလဝနံ သောဘေယျာ'''တိ? ''ဣဓာဝုသော သာရိပုတ္တ, ဘိက္ခု အတ္တနာ စ အာရညိကော ဟောတိ အာရညိကတ္တဿ စ ဝဏ္ဏဝါဒီ, အတ္တနာ စ ပိဏ္ဍပါတိကော ဟောတိ ပိဏ္ဍပါတိကတ္တဿ စ ဝဏ္ဏဝါဒီ, အတ္တနာ စ ပံသုကူလိကော ဟောတိ ပံသုကူလိကတ္တဿ စ ဝဏ္ဏဝါဒီ, အတ္တနာ စ တေစီဝရိကော ဟောတိ တေစီဝရိကတ္တဿ စ ဝဏ္ဏဝါဒီ, အတ္တနာ စ အပ္ပိစ္ဆော ဟောတိ အပ္ပိစ္ဆတာယ စ ဝဏ္ဏဝါဒီ, အတ္တနာ စ သန္တုဋ္ဌော ဟောတိ သန္တုဋ္ဌိယာ စ ဝဏ္ဏဝါဒီ, အတ္တနာ စ ပဝိဝိတ္တော ဟောတိ ပဝိဝေကဿ စ ဝဏ္ဏဝါဒီ, အတ္တနာ စ အသံသဋ္ဌော ဟောတိ အသံသဂ္ဂဿ စ ဝဏ္ဏဝါဒီ, အတ္တနာ စ အာရဒ္ဓဝီရိယော ဟောတိ ဝီရိယာရမ္ဘဿ စ ဝဏ္ဏဝါဒီ, အတ္တနာ စ သီလသမ္ပန္နော ဟောတိ သီလသမ္ပဒါယ စ ဝဏ္ဏဝါဒီ, အတ္တနာ စ သမာဓိသမ္ပန္နော ဟောတိ သမာဓိသမ္ပဒါယ စ ဝဏ္ဏဝါဒီ, အတ္တနာ စ ပညာသမ္ပန္နော ဟောတိ ပညာသမ္ပဒါယ စ ဝဏ္ဏဝါဒီ, အတ္တနာ စ ဝိမုတ္တိသမ္ပန္နော ဟောတိ ဝိမုတ္တိသမ္ပဒါယ စ ဝဏ္ဏဝါဒီ, အတ္တနာ စ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿန

သမ္ပန္နော ဟောတိ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနသမ္ပဒာယ စ ဝဏ္ဏဝါဒီ။ ဧဝရူပေန ခော, အာဝုသော သာရိပုတ္တ , ဘိက္ခုနာ ဂေါသိင်္ဂသာလဝနံ သောဘေယျာ''တိ။

၃၃၇. ဧဝံ ဝုတ္တေ, အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော အာယသ္မန္တံ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနံ ဧတဒဝေါစ – ''ဗျာကတံ ခော, အာဝုသော မောဂ္ဂလ္လာန, အာယသ္မတာ မဟာကဿပေန ယထာသကံ ပဋိဘာနံ။ တတ္ထ ဒါနိ မယံ အာယသ္မန္တံ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနံ ပုစ္ဆာမ – 'ရမဏီယံ, အာဝုသော မောဂ္ဂလ္လာန, ဂေါသိင်္ဂသာလဝနံ, ဒေါသိနာ ရတ္တိ, သဗ္ဗဖာလိဖုလ္လာ သာလာ, ဒိဗ္ဗာ, မညေ, ဂန္ဓာ သမ္ပဝန္တိ; ကထံရူပေန, အာဝုသော မောဂ္ဂလ္လာန, ဘိက္ခုနာ ဂေါသိင်္ဂသာလဝနံ သောဘေယျာ'''တိ? ''ဣဓာဝုသော သာရိပုတ္တ, ဒွေ ဘိက္ခူ အဘိဓမ္မကထံ ကထေန္တိ, တေ အညမညံ ပဉှံ ပုစ္ဆန္တိ, အညမညဿ ပဉှံ ပုဋ္ဌာ ဝိဿဇ္ဇေန္တိ, နော စ သံသာဒေန္တိ [သံသာရေန္တိ (က.)] , ဓမ္မီ စ နေသံ ကထာ ပဝတ္တိနီ ဟောတိ။ ဧဝရူပေန ခော, အာဝုသော သာရိပုတ္တ, ဘိက္ခုနာ ဂေါသိင်္ဂသာလဝနံ သောဘေယျာ''တိ။

၃၃၈. အထ ခော အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော အာယသ္မန္တံ သာရိပုတ္တံ ဧတဒဝေါစ – ''ဗျာကတံ ခော, အာဝုသော သာရိပုတ္တ, အမှေဟိ သဗ္ဗေဟေဝ ယထာသကံ ပဋိဘာနံ။ တတ္ထ ဒါနိ မယံ အာယသ္မန္တံ သာရိပုတ္တံ ပုစ္ဆာမ – 'ရမဏီယံ, အာဝုသော သာရိပုတ္တ, ဂေါသိင်္ဂသာလဝနံ, ဒေါသိနာ ရတ္တိ, သဗ္ဗဖာလိဖုလ္လာ သာလာ, ဒိဗ္ဗာ, မညေ, ဂန္ဓာ သမ္ပဝန္တိ; ကထံရူပေန, အာဝုသော သာရိပုတ္တ, ဘိက္ခုနာ ဂေါသိင်္ဂသာလဝနံ သောဘေယျာ'''တိ? ''ဣဓာဝုသော မောဂ္ဂလ္လာန, ဘိက္ခု စိတ္တံ ဝသံ ဝတ္တေတိ, နော စ ဘိက္ခု စိတ္တဿ ဝသေန ဝတ္တတိ။ သော ယာယ ဝိဟာရသမာပတ္တိယာ အာကင်္ခတိ ပုဗ္ဗဏှသမယံ ဝိဟရိတုံ, တာယ ဝိဟာရသမာပတ္တိယာ ပုဗ္ဗဏှသမယံ ဝိဟရတိ; ယာယ ဝိဟာရသမာပတ္တိယာ အာကင်္ခတိ မဇ္ဈန္ဟိကသမယံ [မဇ္ဈန္တိကသမယံ (သီ. သျာ. ကံ. ပီ. က.)] ဝိဟရိတုံ, တာယ ဝိဟာရသမာပတ္တိယာ မဇ္ဈန္ဟိကသမယံ ဝိဟရတိ; ယာယ ဝိဟာရသမာပတ္တိယာ အာကင်္ခတိ သာယန္ဟသမယံ ဝိဟရိတုံ, တာယ ဝိဟာရသမာပတ္တိယာ သာယန္ဟသမယံ ဝိဟရတိ။ သေယျထာပိ, အာဝုသော မောဂ္ဂလ္လာန, ရညော ဝါ ရာဇမဟာမတ္တဿ ဝါ နာနာရတ္တာနံ ဒုဿာနံ ဒုဿကရဏ္ဍကော ပူရော အဿ။ သော ယညဒေဝ ဒုဿယုဂံ အာကင်္ခေယျ ပုဗ္ဗဏှသမယံ ပါရုပိတုံ, တံ တဒေဝ ဒုဿယုဂံ ပုဗ္ဗဏှသမယံ ပါရုပေယျ; ယညဒေဝ ဒုဿယုဂံ အာကင်္ခေယျ မဇ္ဈန္ဟိကသမယံ ပါရုပိတုံ, တံ တဒေဝ ဒုဿယုဂံ မဇ္ဈန္ဟိကသမယံ ပါရုပေယျ; ယညဒေဝ ဒုဿယုဂံ အာကင်္ခေယျ သာယန္ဟသမယံ ပါရုပိတုံ, တံ တဒေဝ ဒုဿယုဂံ သာယန္ဟသမယံ ပါရုပေယျ။ ဧဝမေဝ ခော, အာဝုသော မောဂ္ဂလ္လာန, ဘိက္ခု စိတ္တံ ဝသံ ဝတ္တေတိ, နော စ ဘိက္ခု စိတ္တဿ ဝသေန ဝတ္တတိ။ သော ယာယ ဝိဟာရသမာပတ္တိယာ အာကင်္ခတိ ပုဗ္ဗဏှသမယံ ဝိဟရိတုံ, တာယ ဝိဟာရသမာပတ္တိယာ ပုဗ္ဗဏှသမယံ ဝိဟရတိ; ယာယ ဝိဟာရသမာပတ္တိယာ အာကင်္ခတိ မဇ္ဈန္ဟိကသမယံ ဝိဟရိတုံ, တာယ ဝိဟာရသမာပတ္တိယာ မဇ္ဈန္ဟိကသမယံ ဝိဟရတိ; ယာယ ဝိဟာရသမာပတ္တိယာ အာကင်္ခတိ သာယန္ဟသမယံ ဝိဟရိတုံ, တာယ ဝိဟာရသမာပတ္တိယာ သာယန္ဟသမယံ ဝိဟရတိ။ ဧဝရူပေန ခော, အာဝုသော မောဂ္ဂလ္လာန, ဘိက္ခုနာ ဂေါသိင်္ဂသာလဝနံ သောဘေယျာ''တိ။

၃၃၉. အထ ခော အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော တေ အာယသ္မန္တေ ဧတဒဝေါစ – ''ဗျာကတံ ခော, အာဝုသော, အမှေဟိ သဗ္ဗေဟေဝ ယထာသကံ ပဋိဘာနံ။ အာယာမာဝုသော, ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိဿာမ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝတော အာရောစေဿာမ။ ယထာ နော ဘဂဝါ ဗျာကရိဿတိ တထာ နံ ဓာရေဿာမာ''တိ။ ''ဧဝမာဝုသော''တိ ခော တေ အာယသ္မန္တော အာယသ္မတော သာရိပုတ္တဿ ပစ္စဿောသုံ။ အထ ခော တေ အာယသ္မန္တော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိံသု; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိံသု။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခော အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ''အဒ္ဒသံ ခော အဟံ, ဘန္တေ, အာယသ္မန္တေ ရေဝတံ အာယသ္မန္တဉ္စ အာနန္ဒံ ဒူရတောဝ အာဂစ္ဆန္တေ။ ဒိသွာန အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ ဧတဒဝေါစံ – 'ဧတု ခော အာယသ္မာ အာနန္ဒော! သွာဂတံ အာယသ္မတော အာနန္ဒဿ ဘဂဝတော ဥပဋ္ဌာကဿ ဘဂဝတော သန္တိကာဝစရဿ! ရမဏီယံ, အာဝုသော အာနန္ဒ, ဂေါသိင်္ဂသာလဝနံ, ဒေါသိနာ ရတ္တိ, သဗ္ဗဖာလိဖုလ္လာ သာလာ, ဒိဗ္ဗာ, မညေ, ဂန္ဓာ သမ္ပဝန္တိ; ကထံရူပေန, အာဝုသော အာနန္ဒ, ဘိက္ခုနာ ဂေါသိင်္ဂသာလဝနံ သောဘေယျာ'တိ? ဧဝံ ဝုတ္တေ, ဘန္တေ, အာယသ္မာ အာနန္ဒော မံ ဧတဒဝေါစ – 'ဣဓာဝုသော, သာရိပုတ္တ, ဘိက္ခု ဗဟုဿုတော ဟောတိ သုတဓရော။ပေ.။ အနုသယသမုဂ္ဃာတာယ။ ဧဝရူပေန ခော, အာဝုသော သာရိပုတ္တ, ဘိက္ခုနာ ဂေါသိင်္ဂသာလဝနံ သောဘေယျာ'''တိ။ ''သာဓု သာဓု, သာရိပုတ္တ! ယထာ တံ အာနန္ဒောဝ သမ္မာ ဗျာကရမာနော ဗျာကရေယျ။ အာနန္ဒော ဟိ,

သာရိပုတ္တ, ဗဟုဿုတော သုတဓရော သုတသန္နိစယော။ ယေ တေ ဓမ္မာ အာဒိကလျာဏာ မဇ္ဈေကလျာဏာ ပရိယောသာနကလျာဏာ သာတ္ထာ သဗျဉ္ဇနာ; ကေဝလပရိပုဏ္ဏံ ပရိသုဒ္ဓံ ဗြဟ္မစရိယံ အဘိဝဒန္တိ, တထာရူပာဿ ဓမ္မာ ဗဟုဿုတာ ဟောန္တိ, ဓာတာ, ဝစသာ ပရိစိတာ, မနသာနုပေက္ခိတာ, ဒိဋ္ဌိယာ သုပ္ပဋိဝိဒ္ဓါ။ သော စတဿန္နံ ပရိသာနံ ဓမ္မံ ဒေသေတိ ပရိမဏ္ဍလေဟိ ပဒဗျဉ္ဇနေဟိ အနုပ္ပဗန္ဓေဟိ အနုသယသမုဂ္ဃာတာယာ''တိ။

၃၄၀. ''ဧဝံ ဝုတ္တေ, အဟံ, ဘန္တေ, အာယသ္မန္တံ ရေဝတံ ဧတဒဝေါစံ – 'ဗျာကတံ ခေါ, အာဝုသော ရေဝတ အာယသ္မတာ အာနန္ဒေန ယထာသကံ ပဋိဘာနံ။ တတ္ထ ဒါနိ မယံ အာယသ္မန္တံ ရေဝတံ ပုစ္ဆာမ – ရမဏီယံ, အာဝုသော ရေဝတ, ဂေါသိင်္ဂသာလဝနံ, ဒေါသိနာ ရတ္တိ, သဗ္ဗဖာလိဖုလ္လာ သာလာ, ဒိဗ္ဗာ မညေ ဂန္ဓာ သမ္ပဝန္တိ။ ကထံရူပေန, အာဝုသော ရေဝတ, ဘိက္ခုနာ ဂေါသိင်္ဂသာလဝနံ သောဘေယျာ'တိ? ဧဝံ ဝုတ္တေ, ဘန္တေ, အာယသ္မာ ရေဝတော မံ ဧတဒဝေါစ – 'ဣဓာဝုသော သာရိပုတ္တ ဘိက္ခု ပဋိသလ္လာနာရာမော ဟောတိ ပဋိသလ္လာနရတော , အဇ္ဈတ္တံ စေတောသမထမနုယုတ္တော, အနိရာကတဇ္ဈာနော, ဝိပဿနာယ သမန္နာဂတော, ဗြူဟေတာ သုညာဂါရာနံ။ ဧဝရူပေန ခေါ, အာဝုသော သာရိပုတ္တ, ဘိက္ခုနာ ဂေါသိင်္ဂသာလဝနံ သောဘေယျာ'''တိ။ ''သာဓု သာဓု, သာရိပုတ္တ! ယထာ တံ ရေဝတောဝ သမ္မာ ဗျာကရမာနော ဗျာကရေယျ။ ရေဝတော ဟိ, သာရိပုတ္တ, ပဋိသလ္လာနာရာမော ပဋိသလ္လာနရတော, အဇ္ဈတ္တံ စေတောသမထမနုယုတ္တော အနိရာကတဇ္ဈာနော, ဝိပဿနာယ သမန္နာဂတော ဗြူဟေတာ သုညာဂါရာန''န္တိ။

၃၄၁. ''ဧဝံ ဝုတ္တေ, အဟံ, ဘန္တေ, အာယသ္မန္တံ အနုရုဒ္ဓံ ဧတဒဝေါစံ – 'ဗျာကတံ ခေါ အာဝုသော အနုရုဒ္ဓ အာယသ္မတာ ရေဝတေန။ပေ.။ ကထံရူပေန, အာဝုသော အနုရုဒ္ဓ, ဘိက္ခုနာ ဂေါသိင်္ဂသာလဝနံ သောဘေယျာ'တိ။ ဧဝံ ဝုတ္တေ, ဘန္တေ, အာယသ္မာ အနုရုဒ္ဓေါ မံ ဧတဒဝေါစ – 'ဣဓာဝုသော သာရိပုတ္တ, ဘိက္ခု ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ ဝိသုဒ္ဓေန အတိက္ကန္တမာနုသကေန သဟဿံ လောကာနံ ဝေါလောကေတိ။ သေယျထာပိ, အာဝုသော သာရိပုတ္တ, စက္ခုမာ ပုရိသော။ပေ.။ ဧဝရူပေန ခေါ အာဝုသော သာရိပုတ္တ ဘိက္ခုနာ ဂေါသိင်္ဂသာလဝနံ သောဘေယျာ'''တိ။ ''သာဓု သာဓု, သာရိပုတ္တ, ယထာ တံ အနုရုဒ္ဓေါဝ သမ္မာ ဗျာကရမာနော ဗျာကရေယျ။ အနုရုဒ္ဓေါ ဟိ, သာရိပုတ္တ, ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ ဝိသုဒ္ဓေန အတိက္ကန္တမာနုသကေန သဟဿံ လောကာနံ ဝေါလောကေတီ''တိ။

၃၄၂. ''ဧဝံ ဝုတ္တေ, အဟံ, ဘန္တေ, အာယသ္မန္တံ မဟာကဿပံ ဧတဒဝေါစံ – 'ဗျာကတံ ခေါ, အာဝုသော ကဿပ အာယသ္မတာ အနုရုဒ္ဓေန ယထာသကံ ပဋိဘာနံ။ တတ္ထ ဒါနိ မယံ အာယသ္မန္တံ မဟာကဿပံ ပုစ္ဆာမ။ပေ.။ ကထံ ရူပေန ခေါ, အာဝုသော ကဿပ, ဘိက္ခုနာ ဂေါသိင်္ဂသာလဝနံ သောဘေယျာ'တိ? ဧဝံ ဝုတ္တေ ဘန္တေ, အာယသ္မာ မဟာကဿပေါ မံ ဧတဒဝေါစ – 'ဣဓာဝုသော သာရိပုတ္တ, ဘိက္ခု အတ္တနာ စ အာရညိကော ဟောတိ အာရညိကတ္တဿ စ ဝဏ္ဏဝါဒီ, အတ္တနာ စ ပိဏ္ဍပါတိကော ဟောတိ။ပေ.။ အတ္တနာ စ ပံသုကူလိကော ဟောတိ။ပေ.။ အတ္တနာ စ တေစီဝရိကော ဟောတိ။ပေ.။ အတ္တနာ စ အပ္ပိစ္ဆော ဟောတိ။ပေ.။ အတ္တနာ စ သန္တုဋ္ဌော ဟောတိ။ပေ.။ အတ္တနာ စ ပဝိဝိတ္တော ဟောတိ။ပေ.။ အတ္တနာ စ အသံသဋ္ဌော ဟောတိ။ပေ.။ အတ္တနာ စ အာရဒ္ဓဝီရိယော ဟောတိ။ပေ.။ အတ္တနာ စ သီလသမ္ပန္နော ဟောတိ။ပေ.။ အတ္တနာ စ သမာဓိသမ္ပန္နော ဟောတိ။ပေ.။ အတ္တနာ စ ပညာသမ္ပန္နော ဟောတိ။ အတ္တနာ စ ဝိမုတ္တိသမ္ပန္နော ဟောတိ။ အတ္တနာ စ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနသမ္ပန္နော ဟောတိ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနသမ္ပဒာယ စ ဝဏ္ဏဝါဒီ။ ဧဝရူပေန ခေါ, အာဝုသော သာရိပုတ္တ, ဘိက္ခုနာ ဂေါသိင်္ဂသာလဝနံ သောဘေယျာ'''တိ ။ ''သာဓု သာဓု, သာရိပုတ္တ! ယထာ တံ ကဿပေါဝ သမ္မာ ဗျာကရမာနော ဗျာကရေယျ။ ကဿပေါ ဟိ, သာရိပုတ္တ, အတ္တနာ စ အာရညိကော အာရညိကတ္တဿ စ ဝဏ္ဏဝါဒီ, အတ္တနာ စ ပိဏ္ဍပါတိကော ပိဏ္ဍပါတိကတ္တဿ စ ဝဏ္ဏဝါဒီ, အတ္တနာ စ ပံသုကူလိကော ပံသုကူလိကတ္တဿ စ ဝဏ္ဏဝါဒီ, အတ္တနာ စ တေစီဝရိကော တေစီဝရိကတ္တဿ စ ဝဏ္ဏဝါဒီ, အတ္တနာ စ အပ္ပိစ္ဆော အပ္ပိစ္ဆတာယ စ ဝဏ္ဏဝါဒီ, အတ္တနာ စ သန္တုဋ္ဌော သန္တုဋ္ဌိယာ စ ဝဏ္ဏဝါဒီ, အတ္တနာ စ ပဝိဝိတ္တော ပဝိဝေကဿ စ ဝဏ္ဏဝါဒီ, အတ္တနာ စ အသံသဋ္ဌော အသံသဂ္ဂဿ စ ဝဏ္ဏဝါဒီ, အတ္တနာ စ အာရဒ္ဓဝီရိယော ဝီရိယာရမ္ဘဿ စ ဝဏ္ဏဝါဒီ, အတ္တနာ စ သီလသမ္ပန္နော သီလသမ္ပဒာယ စ ဝဏ္ဏဝါဒီ, အတ္တနာ စ သမာဓိသမ္ပန္နော သမာဓိသမ္ပဒာယ စ ဝဏ္ဏဝါဒီ, အတ္တနာ စ ပညာသမ္ပန္နော ပညာသမ္ပဒာယ စ ဝဏ္ဏဝါဒီ, အတ္တနာ စ ဝိမုတ္တိသမ္ပန္နော ဝိမုတ္တိသမ္ပဒာယ စ ဝဏ္ဏဝါဒီ, အတ္တနာ စ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနသမ္ပန္နော ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနသမ္ပဒာယ စ ဝဏ္ဏဝါဒီ''တိ။

၃၄၃. ''ဧဝံ ဝုတ္တေ, အဟံ ဘန္တေ အာယသ္မန္တံ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနံ ဧတဒဝေါစံ – 'ဗျာကတံ ခေါ, အာဝုသော မောဂ္ဂလ္လာန, အာယသ္မတာ မဟာကဿပေန ယထာသကံ ပဋိဘာနံ။ တတ္ထ ဒါနိ မယံ အာယသ္မန္တံ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနံ ပုစ္ဆာမ။ပေ.။ ကထံရူပေန, အာဝုသော မောဂ္ဂလ္လာန, ဘိက္ခုနာ ဂေါသိင်္ဂသာလဝနံ သောဘေယျာ'တိ? ဧဝံ ဝုတ္တေ, ဘန္တေ, အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော မံ ဧတဒဝေါစ – 'ဣဓာဝုသော သာရိပုတ္တ, ဒွေ ဘိက္ခူ အဘိဓမ္မကထံ ကထေန္တိ။ တေ အညမညံ ပဉှံ ပုစ္ဆန္တိ, အညမညဿ ပဉှံ ပုဋ္ဌာ ဝိဿဇ္ဇေန္တိ, နော စ သံသာဒေန္တိ, ဓမ္မီ စ နေသံ ကထာ ပဝတ္တိနီ ဟောတိ။ ဧဝရူပေန ခေါ, အာဝုသော သာရိပုတ္တ, ဘိက္ခုနာ ဂေါသိင်္ဂသာလဝနံ သောဘေယျာ'''တိ။ ''သာဓု သာဓု, သာရိပုတ္တ, ယထာ တံ မောဂ္ဂလ္လာနောဝ သမ္မာ ဗျာကရမာနော ဗျာကရေယျ။ မောဂ္ဂလ္လာနော ဟိ, သာရိပုတ္တ, ဓမ္မကထိကော''တိ။

၃၄၄. ဧဝံ ဝုတ္တေ, အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ''အထ ခွါဟံ, ဘန္တေ, အာယသ္မန္တံ သာရိပုတ္တံ ဧတဒဝေါစံ – 'ဗျာကတံ ခေါ, အာဝုသော သာရိပုတ္တ, အမှေဟိ သဗ္ဗေဟေဝ ယထာသကံ ပဋိဘာနံ။ တတ္ထ ဒါနိ မယံ အာယသ္မန္တံ သာရိပုတ္တံ ပုစ္ဆာမ – ရမဏီယံ, အာဝုသော သာရိပုတ္တ, ဂေါသိင်္ဂသာလဝနံ, ဒောသိနာ ရတ္တိ, သဗ္ဗဖာလိဖုလ္လာ သာလာ, ဒိဗ္ဗာ, မညေ, ဂန္ဓာ သမ္ပဝန္တိ။ ကထံရူပေန, အာဝုသော သာရိပုတ္တ, ဘိက္ခုနာ ဂေါသိင်္ဂသာလဝနံ သောဘေယျာ'တိ? ဧဝံ ဝုတ္တေ, ဘန္တေ, အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော မံ ဧတဒဝေါစ – 'ဣဓာဝုသော, မောဂ္ဂလ္လာန, ဘိက္ခု စိတ္တံ ဝသံ ဝတ္တေတိ နော စ ဘိက္ခု စိတ္တဿ ဝသေန ဝတ္တတိ။ သော ယာယ ဝိဟာရသမာပတ္တိယာ အာကင်္ခတိ ပုဗ္ဗဏှသမယံ ဝိဟရိတုံ, တာယ ဝိဟာရသမာပတ္တိယာ ပုဗ္ဗဏှသမယံ ဝိဟရတိ; ယာယ ဝိဟာရသမာပတ္တိယာ အာကင်္ခတိ မဇ္ဈန္ဟိကသမယံ ဝိဟရိတုံ, တာယ ဝိဟာရသမာပတ္တိယာ မဇ္ဈန္ဟိကသမယံ ဝိဟရတိ; ယာယ ဝိဟာရသမာပတ္တိယာ အာကင်္ခတိ သာယန္ဟသမယံ ဝိဟရိတုံ, တာယ ဝိဟာရသမာပတ္တိယာ သာယန္ဟသမယံ ဝိဟရတိ။ သေယျထာပိ, အာဝုသော မောဂ္ဂလ္လာန, ရညော ဝါ ရာဇမဟာမတ္တဿ ဝါ နာနာရတ္တာနံ ဒုဿာနံ ဒုဿကရဏ္ဍကော ပူရော အဿ။ သော ယညဒေဝ ဒုဿယုဂံ အာကင်္ခေယျ ပုဗ္ဗဏှသမယံ ပါရုပိတုံ , တံ တဒေဝ ဒုဿယုဂံ ပုဗ္ဗဏှသမယံ ပါရုပေယျ; ယညဒေဝ ဒုဿယုဂံ အာကင်္ခေယျ မဇ္ဈန္ဟိကသမယံ ပါရုပိတုံ, တံ တဒေဝ ဒုဿယုဂံ မဇ္ဈန္ဟိကသမယံ ပါရုပေယျ; ယညဒေဝ ဒုဿယုဂံ အာကင်္ခေယျ သာယန္ဟသမယံ ပါရုပိတုံ, တံ တဒေဝ ဒုဿယုဂံ သာယန္ဟသမယံ ပါရုပေယျ။ ဧဝမေဝ ခေါ, အာဝုသော မောဂ္ဂလ္လာန, ဘိက္ခု စိတ္တံ ဝသံ ဝတ္တေတိ, နော စ ဘိက္ခု စိတ္တဿ ဝသေန ဝတ္တတိ။ သော ယာယ ဝိဟာရသမာပတ္တိယာ အာကင်္ခတိ ပုဗ္ဗဏှသမယံ ဝိဟရိတုံ, တာယ ဝိဟာရသမာပတ္တိယာ ပုဗ္ဗဏှသမယံ ဝိဟရတိ; ယာယ ဝိဟာရသမာပတ္တိယာ အာကင်္ခတိ မဇ္ဈန္ဟိကသမယံ ဝိဟရိတုံ, တာယ ဝိဟာရသမာပတ္တိယာ မဇ္ဈန္ဟိကသမယံ ဝိဟရတိ; ယာယ ဝိဟာရသမာပတ္တိယာ အာကင်္ခတိ သာယန္ဟသမယံ ဝိဟရိတုံ, တာယ ဝိဟာရသမာပတ္တိယာ သာယန္ဟသမယံ ဝိဟရတိ။ ဧဝရူပေန ခေါ, အာဝုသော မောဂ္ဂလ္လာန, ဘိက္ခုနာ ဂေါသိင်္ဂသာလဝနံ သောဘေယျာ'''တိ။ ''သာဓု သာဓု, မောဂ္ဂလ္လာန! ယထာ တံ သာရိပုတ္တောဝ သမ္မာ ဗျာကရမာနော ဗျာကရေယျ။ သာရိပုတ္တော ဟိ, မောဂ္ဂလ္လာန, စိတ္တံ ဝသံ ဝတ္တေတိ နော စ သာရိပုတ္တော စိတ္တဿ ဝသေန ဝတ္တတိ။ သော ယာယ ဝိဟာရသမာပတ္တိယာ အာကင်္ခတိ ပုဗ္ဗဏှသမယံ ဝိဟရိတုံ, တာယ ဝိဟာရသမာပတ္တိယာ ပုဗ္ဗဏှသမယံ ဝိဟရတိ; ယာယ ဝိဟာရသမာပတ္တိယာ အာကင်္ခတိ မဇ္ဈန္ဟိကသမယံ ဝိဟရိတုံ, တာယ ဝိဟာရသမာပတ္တိယာ မဇ္ဈန္ဟိကသမယံ ဝိဟရတိ; ယာယ ဝိဟာရသမာပတ္တိယာ အာကင်္ခတိ သာယန္ဟသမယံ ဝိဟရိတုံ, တာယ ဝိဟာရသမာပတ္တိယာ သာယန္ဟသမယံ ဝိဟရတီ''တိ။

၃၄၅. ဧဝံ ဝုတ္တေ, အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ''ကဿ နု ခေါ, ဘန္တေ, သုဘာသိတ''န္တိ? ''သဗ္ဗေသံ ဝေါ, သာရိပုတ္တ, သုဘာသိတံ ပရိယာယေန။ အပိ စ မမပိ သုဏာထ ယထာရူပေန ဘိက္ခုနာ ဂေါသိင်္ဂသာလဝနံ သောဘေယျ။ ဣဓ, သာရိပုတ္တ, ဘိက္ခု ပစ္ဆာဘတ္တံ ပိဏ္ဍပာတပဋိက္ကန္တော နိသီဒတိ ပလ္လင်္ကံ အာဘုဇိတွာ ဥဇုံ ကာယံ ပဏိဓာယ ပရိမုခံ သတိံ ဥပဋ္ဌပေတွာ – 'န တာဝါဟံ ဣမံ ပလ္လင်္ကံ ဘိန္ဒိဿာမိ ယာဝ မေ နာနုပါဒာယ အာသဝေဟိ စိတ္တံ ဝိမုစ္စိဿတီ'တိ။ ဧဝရူပေန ခေါ, သာရိပုတ္တ, ဘိက္ခုနာ ဂေါသိင်္ဂသာလဝနံ သောဘေယျာ''တိ။

ဣဒမဝေါစ ဘဂဝါ။ အတ္တမနာ တေ အာယသ္မန္တော [တေ ဘိက္ခူ (က.)] ဘဂဝတော ဘာသိတံ အဘိနန္ဒုန္တိ။

မဟာဂေါသိင်္ဂသုတ္တံ နိဋ္ဌိတံ ဒုတိယံ။

၃. မဟာဂောပါလကသုတ္တံ

၃၄၆. ဧဝံ မေ သုတံ – ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ဇေတဝနေ အနာထပိဏ္ဍိကဿ အာရာမေ။ တတြ ခေါ ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – ''ဘိက္ခဝေါ''တိ။ ''ဘဒန္တေ''တိ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ပစ္စဿောသုံ။ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ –

''ဧကာဒသဟိ, ဘိက္ခဝေ, အင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတော ဂောပါလကော အဘဗ္ဗော ဂေါဂဏံ ပရိဟရိတုံ ဖာတိံ ကာတုံ [ဖာတိကတ္တုံ (သီ. ပီ.), ဖာတိကာတုံ (သျာ. ကံ.)]။ ကတမေဟိ ဧကာဒသဟိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဂောပါလကော န ရူပညူ ဟောတိ, န လက္ခဏကုသလော ဟောတိ, န အာသာဋိကံ ဟာရေတာ [သာဋေတာ (သီ. သျာ. ကံ. ပီ.)] ဟောတိ, န ဝဏံ ပဋိစ္ဆာဒေတာ ဟောတိ, န ဓူမံ ကတ္တာ ဟောတိ, န တိတ္ထံ ဇာနာတိ, န ပီတံ ဇာနာတိ, န ဝီထိံ ဇာနာတိ, န ဂောစရကုသလော ဟောတိ အနဝသေသဒောဟီ စ ဟောတိ။ ယေ တေ ဥသဘာ ဂေါပိတရော ဂေါပရိဏာယကာ တေ န အတိရေကပူဇာယ ပူဇေတာ ဟောတိ။ ဣမေဟိ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဧကာဒသဟိ အင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတော ဂောပါလကော အဘဗ္ဗော ဂေါဂဏံ ပရိဟရိတုံ ဖာတိံ ကာတုံ။ ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဧကာဒသဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု အဘဗ္ဗော ဣမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ ဝုဒ္ဓိံ ဝိရူဠှိံ ဝေပုလ္လံ အာပဇ္ဇိတုံ။ ကတမေဟိ ဧကာဒသဟိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု န ရူပညူ ဟောတိ, န လက္ခဏကုသလော ဟောတိ, န အာသာဋိကံ ဟာရေတာ ဟောတိ, န ဝဏံ ပဋိစ္ဆာဒေတာ ဟောတိ, န ဓူမံ ကတ္တာ ဟောတိ, န တိတ္ထံ ဇာနာတိ, န ပီတံ ဇာနာတိ, န ဝီထိံ ဇာနာတိ, န ဂောစရကုသလော ဟောတိ, အနဝသေသဒောဟီ စ ဟောတိ။ ယေ တေ ဘိက္ခူ ထေရာ ရတ္တညူ စိရပဗ္ဗဇိတာ သင်္ဃပိတရော သင်္ဃပရိဏာယကာ တေ န အတိရေကပူဇာယ ပူဇေတာ ဟောတိ။

၃၄၇. ''ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု န ရူပညူ ဟောတိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ယံ ကိဉ္စိ ရူပံ သဗ္ဗံ ရူပံ 'စတ္တာရိ မဟာဘူတာနိ, စတုန္နဉ္စ မဟာဘူတာနံ ဥပါဒါယရူပ'န္တိ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနာတိ။ ဧဝံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု န ရူပညူ ဟောတိ။

''ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု န လက္ခဏကုသလော ဟောတိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု 'ကမ္မလက္ခဏော ဗာလော, ကမ္မလက္ခဏော ပဏ္ဍိတော'တိ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနာတိ။ ဧဝံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု န လက္ခဏကုသလော ဟောတိ။

''ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု န အာသာဋိကံ ဟာရေတာ ဟောတိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဥပ္ပန္နံ ကာမဝိတက္ကံ အဓိဝါသေတိ, နပ္ပဇဟတိ န ဝိနောဒေတိ န ဗျန္တီ ကရောတိ န အနဘာဝံ ဂမေတိ။ ဥပ္ပန္နံ ဗျာပါဒဝိတက္ကံ…ပေ.။ ဥပ္ပန္နံ ဝိဟိံသာဝိတက္ကံ…ပေ.။ ဥပ္ပန္နုပ္ပန္နေ ပာပကေ အကုသလေ ဓမ္မေ အဓိဝါသေတိ, နပ္ပဇဟတိ န ဝိနောဒေတိ န ဗျန္တီ ကရောတိ န အနဘာဝံ ဂမေတိ။ ဧဝံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု န အာသာဋိကံ ဟာရေတာ ဟောတိ။

''ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု န ဝဏံ ပဋိစ္ဆာဒေတာ ဟောတိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု စက္ခုနာ ရူပံ ဒိသွာ နိမိတ္တဂ္ဂါဟီ ဟောတိ အနုဗျဉ္ဇနဂ္ဂါဟီ။ ယတွာဓိကရဏမေနံ စက္ခုန္ဒြိယံ အသံဝုတံ ဝိဟရန္တံ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿာ ပါပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ အန္ဝာဿဝေယျုံ, တဿ သံဝရာယ န ပဋိပဇ္ဇတိ, န ရက္ခတိ စက္ခုန္ဒြိယံ, စက္ခုန္ဒြိယေ န သံဝရံ အာပဇ္ဇတိ။ သောတေန သဒ္ဒံ သုတွာ…ပေ.။ ဃာနေန ဂန္ဓံ ဃာယိတွာ…ပေ.။ ဇိဝှာယ ရသံ သာယိတွာ…ပေ.။ ကာယေန ဖောဋ္ဌဗ္ဗံ ဖုသိတွာ…ပေ.။ မနသာ ဓမ္မံ ဝိညာယ နိမိတ္တဂ္ဂါဟီ ဟောတိ အနုဗျဉ္ဇနဂ္ဂါဟီ။ ယတွာဓိကရဏမေနံ မနိန္ဒြိယံ အသံဝုတံ ဝိဟရန္တံ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿာ ပါပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ အန္ဝာဿဝေယျုံ, တဿ သံဝရာယ န ပဋိပဇ္ဇတိ, န ရက္ခတိ မနိန္ဒြိယံ, မနိန္ဒြိယေ န သံဝရံ အာပဇ္ဇတိ။ ဧဝံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု န ဝဏံ ပဋိစ္ဆာဒေတာ ဟောတိ။

''ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု န ဓူမံ ကတ္တာ ဟောတိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ယထာသုတံ ယထာပရိယတ္တံ ဓမ္မံ န ဝိတ္ထာရေန ပရေသံ ဒေသေတာ ဟောတိ။ ဧဝံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု န ဓူမံ ကတ္တာ ဟောတိ။

''ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု န တိတ္ထံ ဇာနာတိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ယေ တေ ဘိက္ခူ ဗဟုဿုတာ အာဂတာဂမာ ဓမ္မဓရာ ဝိနယဓရာ မာတိကာဓရာ, တေ ကာလေန ကာလံ ဥပသင်္ကမိတွာ န ပရိပုစ္ဆတိ, န ပရိပဉှတိ – 'ဣဒံ, ဘန္တေ, ကထံ? ဣမဿ ကော အတ္ထော'တိ? တဿ တေ အာယသ္မန္တော အဝိဝဋဉ္စေဝ န ဝိဝရန္တိ, အနုတ္တာနီကတဉ္စ

ဥ နဥ ဥတ္တာနီ ကရောန္တိ, အနေကဝိဟိတေသု စ ကင္ခာဌာနီယေသု ဓမ္မေသု ကင်္ခံ န ပဋိဝိနောဒေန္တိ။ ဧဝံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု န တိတ္ထံ ဇာနာတိ။

''ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု န ပီတံ ဇာနာတိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု တထာဂတပ္ပဝေဒိတေ ဓမ္မဝိနယေ ဒေသိယမာနေ န လဘတိ အတ္ထဝေဒံ, န လဘတိ ဓမ္မဝေဒံ, န လဘတိ ဓမ္မူပသံဟိတံ ပါမောဇ္ဇံ။ ဧဝံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု န ပီတံ ဇာနာတိ။

''ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု န ဝီထိံ ဇာနာတိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနာတိ။ ဧဝံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု န ဝီထိံ ဇာနာတိ။

''ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု န ဂောစရကုသလော ဟောတိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနေ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနာတိ။ ဧဝံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ , ဘိက္ခု န ဂောစရကုသလော ဟောတိ။

''ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အနဝသေသဒောဟီ ဟောတိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုံ သဒ္ဓါ ဂဟပတိကာ အဘိဟဋ္ဌုံ ပဝါရေန္တိ စီဝရပိဏ္ဍပါတသေနာသနဂိလာနပ္ပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရေဟိ, တတြ ဘိက္ခု မတ္တံ န ဇာနာတိ ပဋိဂ္ဂဟဏာယ။ ဧဝံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အနဝသေသဒောဟီ ဟောတိ။

''ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ယေ တေ ဘိက္ခူ ထေရာ ရတ္တညူ စိရပဗ္ဗဇိတာ သင်္ဃပိတရော သင်္ဃပရိဏာယကာ တေ န အတိရေကပူဇာယ ပူဇေတာ ဟောတိ ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ယေ တေ ဘိက္ခူ ထေရာ ရတ္တညူ စိရပဗ္ဗဇိတာ သင်္ဃပိတရော သင်္ဃပရိဏာယကာ, တေသု န မေတ္တံ ကာယကမ္မံ ပစ္စုပဋ္ဌာပေတိ အာဝိ စေဝ ရဟော စ; န မေတ္တံ ဝစီကမ္မံ ပစ္စုပဋ္ဌာပေတိ အာဝိ စေဝ ရဟော စ; န မေတ္တံ မနောကမ္မံ ပစ္စုပဋ္ဌာပေတိ အာဝိ စေဝ ရဟော စ။ ဧဝံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ယေ တေ ဘိက္ခူ ထေရာ ရတ္တညူ စိရပဗ္ဗဇိတာ သင်္ဃပိတရော သင်္ဃပရိဏာယကာ တေ န အတိရေကပူဇာယ ပူဇေတာ ဟောတိ။

''ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဧကာဒသဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု အဘဗ္ဗော ဣမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ ဝုဒ္ဓိံ ဝိရူဠှိံ ဝေပုလ္လံ အာပဇ္ဇိတုံ။

၃၄၈. ''ဧကာဒသဟိ , ဘိက္ခဝေ, အင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတော ဂေါပါလကော ဘဗ္ဗော ဂေါဂဏံ ပရိဟရိတုံ ဖာတိံ ကာတုံ။ ကတမေဟိ ဧကာဒသဟိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ , ဂေါပါလကော ရူပညူ ဟောတိ, လက္ခဏကုသလော ဟောတိ, အာသာဋိကံ ဟာရေတာ ဟောတိ, ဝဏံ ပဋိစ္ဆာဒေတာ ဟောတိ, ဓူမံ ကတ္တာ ဟောတိ, တိတ္ထံ ဇာနာတိ, ပီတံ ဇာနာတိ, ဝီထိံ ဇာနာတိ, ဂောစရကုသလော ဟောတိ, သာဝသေသဒောဟီ စ ဟောတိ။ ယေ တေ ဥသဘာ ဂေါပိတရော ဂေါပရိဏာယကာ တေ အတိရေကပူဇာယ ပူဇေတာ ဟောတိ။ ဣမေဟိ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဧကာဒသဟိ အင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတော ဂေါပါလကော ဘဗ္ဗော ဂေါဂဏံ ပရိဟရိတုံ ဖာတိံ ကာတုံ။ ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဧကာဒသဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု ဘဗ္ဗော ဣမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ ဝုဒ္ဓိံ ဝိရူဠှိံ ဝေပုလ္လံ အာပဇ္ဇိတုံ။ ကတမေဟိ ဧကာဒသဟိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ရူပညူ ဟောတိ, လက္ခဏကုသလော ဟောတိ, အာသာဋိကံ ဟာရေတာ ဟောတိ, ဝဏံ ပဋိစ္ဆာဒေတာ ဟောတိ, ဓူမံ ကတ္တာ ဟောတိ, တိတ္ထံ ဇာနာတိ, ပီတံ ဇာနာတိ, ဝီထိံ ဇာနာတိ, ဂောစရကုသလော ဟောတိ, သာဝသေသဒောဟီ စ ဟောတိ။ ယေ တေ ဘိက္ခူ ထေရာ ရတ္တညူ စိရပဗ္ဗဇိတာ သင်္ဃပိတရော သင်္ဃပရိဏာယကာ တေ အတိရေကပူဇာယ ပူဇေတာ ဟောတိ။

၃၄၉. ''ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ရူပညူ ဟောတိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ယံ ကိဉ္စိ ရူပံ သဗ္ဗံ ရူပံ 'စတ္တာရိ မဟာဘူတာနိ , စတုန္နဉ္စ မဟာဘူတာနံ ဥပာဒာယရူပ'န္တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ။ ဧဝံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ရူပညူ ဟောတိ။

''ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု လက္ခဏကုသလော ဟောတိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ကမ္မလက္ခဏော ဗာလော, ကမ္မလက္ခဏော ပဏ္ဍိတောတိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ။ ဧဝံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု လက္ခဏကုသလော ဟောတိ။

“ကတမဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အာသာဒ္ဒိုက်ံ ဟာရေတာ ဟောတိ? က္ကမ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဥပ္ပန္နံ ကာမဝိတက္ကံ နာဓိဝာသေတိ, ပဇဟတိ ဝိနောဒေတိ ဗျန္တီ ကရောတိ အနဘာဝံ ဂမေတိ။ ဥပ္ပန္နံ ဗျာပာဒဝိတက္ကံ။ပေ။ ဥပ္ပန္နံ ဝိဟိံသာဝိတက္ကံ။ပေ။ ဥပ္ပန္နုပ္ပန္နေ ပာပကေ အကုသလေ ဓမ္မေ နာဓိဝာသေတိ, ပဇဟတိ ဝိနောဒေတိ ဗျန္တီ ကရောတိ အနဘာဝံ ဂမေတိ။ ဧဝံ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အာသာဒ္ဒိုက်ံ ဟာရေတာ ဟောတိ။

“ကတမဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဝဏံ ပဋိစ္ဆာဒေတာ ဟောတိ? က္ကမ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု စက္ခုနာ ရူပံ ဒိသွာ န နိမိတ္တဂ္ဂါဟီ ဟောတိ နာနုဗျဉ္ဇနဂ္ဂါဟီ။ ယတွာဓိကရဏမေနံ စက္ခုန္ဒြိယံ အသံဝုတံ ဝိဟရန္တံ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿာ ပာပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ အန္ဝာဿဝေယျုံ တဿ သံဝရာယ ပဋိပဇ္ဇတိ, ရက္ခတိ စက္ခုန္ဒြိယံ, စက္ခုန္ဒြိယေ သံဝရံ အာပဇ္ဇတိ။ သောတေန သဒ္ဒံ သုတွာ။ပေ။ ဃာနေန ဂန္ဓံ ဃာယိတွာ။ပေ။ ဇိဝှာယ ရသံ သာယိတွာ။ပေ။ ကာယေန ဖောဋ္ဌဗ္ဗံ ဖုသိတွာ။ပေ။ မနသာ ဓမ္မံ ဝိညာယ န နိမိတ္တဂ္ဂါဟီ ဟောတိ နာနုဗျဉ္ဇနဂ္ဂါဟီ။ ယတွာဓိကရဏမေနံ မနိန္ဒြိယံ အသံဝုတံ ဝိဟရန္တံ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿာ ပာပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ အန္ဝာဿဝေယျုံ တဿ သံဝရာယ ပဋိပဇ္ဇတိ, ရက္ခတိ မနိန္ဒြိယံ, မနိန္ဒြိယေ သံဝရံ အာပဇ္ဇတိ။ ဧဝံ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဝဏံ ပဋိစ္ဆာဒေတာ ဟောတိ။

“ကတမဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဓူမံ ကတ္တာ ဟောတိ? က္ကမ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ယထာသုတံ ယထာပရိယတ္တံ ဓမ္မံ ဝိတ္ထာရေန ပရေသံ ဒေသေတာ ဟောတိ။ ဧဝံ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဓူမံ ကတ္တာ ဟောတိ။

“ကတမဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု တိတ္ထံ ဇာနာတိ? က္ကမ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ယေ တေ ဘိက္ခူ ဗဟုဿုတာ အာဂတာဂမာ ဓမ္မဓရာ ဝိနယဓရာ မာတိကာဓရာ တေ ကာလေန ကာလံ ဥပသင်္ကမိတွာ ပရိပုစ္ဆတိ, ပရိပဉှတိ – ‘က္ကဒံ, ဘန္တေ, ကထံ? က္ကမဿ ကော အတ္ထော’တိ? တဿ တေ အာယသ္မန္တော အဝိဝဋဉ္စေဝ ဝိဝရန္တိ, အနုတ္တာနီကတဉ္စ ဥတ္တာနီ ကရောန္တိ, အနေကဝိဟိတေသု စ ကင်္ခာဌာနီယေသု ဓမ္မေသု ကင်္ခံ ပဋိဝိနောဒေန္တိ။ ဧဝံ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု တိတ္ထံ ဇာနာတိ။

“ကတမဉ္စ ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ပီတံ ဇာနာတိ? က္ကမ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု တထာဂတပ္ပဝေဒိတေ ဓမ္မဝိနယေ ဒေသိယမာနေ လဘတိ အတ္ထဝေဒံ, လဘတိ ဓမ္မဝေဒံ, လဘတိ ဓမ္မူပသံဟိတံ ပာမောဇ္ဇံ။ ဧဝံ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ပီတံ ဇာနာတိ။

“ကတမဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဝီထိံ ဇာနာတိ? က္ကမ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ။ ဧဝံ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဝီထိံ ဇာနာတိ။

“ကတမဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဂောစရကုသလော ဟောတိ? က္ကမ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနေ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ။ ဧဝံ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဂောစရကုသလော ဟောတိ။

“ကတမဉ္စ ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သာဝသေသဒောဟီ ဟောတိ? က္ကမ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုံ သဒ္ဓါ ဂဟပတိကာ အဘိဟဋ္ဌုံ ပဝာရေန္တိ စီဝရပိဏ္ဍပာတသေနာသနဂိလာနပ္ပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရေဟိ။ တတြ ဘိက္ခု မတ္တံ ဇာနာတိ ပဋိဂ္ဂဟဏာယ။ ဧဝံ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သာဝသေသဒောဟီ ဟောတိ။

“ကတမဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ယေ တေ ဘိက္ခူ ထေရာ ရတ္တညူ စိရပဗ္ဗဇိတာ သင်္ဃပိတရော သင်္ဃပရိဏာယကာ, တေ အတိရေကပူဇာယ ပူဇေတာ ဟောတိ? က္ကမ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ယေ တေ ဘိက္ခူ ထေရာ ရတ္တညူ စိရပဗ္ဗဇိတာ သင်္ဃပိတရော သင်္ဃပရိဏာယကာ တေသု မေတ္တံ ကာယကမ္မံ ပစ္စုပဋ္ဌာပေတိ အာဝိ စေဝ ရဟော စ; မေတ္တံ ဝစီကမ္မံ ပစ္စုပဋ္ဌာပေတိ အာဝိ စေဝ ရဟော စ; မေတ္တံ မနောကမ္မံ ပစ္စုပဋ္ဌာပေတိ အာဝိ စေဝ ရဟော စ။ ဧဝံ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ယေ တေ ဘိက္ခူ ထေရာ ရတ္တညူ စိရပဗ္ဗဇိတာ သင်္ဃပိတရော သင်္ဃပရိဏာယကာ တေ အတိရေကပူဇာယ ပူဇေတာ ဟောတိ။

“က္ကမေဟိ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဧကာဒသဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု ဘဗ္ဗော က္ကမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ ဝုဒ္ဓိံ ဝိရူဠှိံ ဝေပုလ္လံ အာပဇ္ဇိတု”န္တိ။

ကြဒမတေစ ဘဂဝတ။ အတ္တမနာ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ဘာသိတံ အဘိနန္ဒုန္တိ။

မဟာကေဟလကသုတ္တံ နိဋ္ဌိတံ တတိယံ။

၄. စူဠကေဟလကသုတ္တံ

၃၅၀. ဧဝံ မေ သုတံ – ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ဝဇ္ဇီသု ဝိဟရတိ ဥက္ကစေလာယံ ဂင်္ဂါယ နဒိယာ တီရေ။ တတြ ခေါ ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – ''ဘိက္ခဝေါ''တိ။ ''ဘဒန္တေ''တိ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ပစ္စဿောသုံ။ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ –

''ဘူတပုဗ္ဗံ , ဘိက္ခဝေ, မာဂဓကော ဂေါပါလကော ဒုပ္ပညဇာတိကော, ဝဿာနံ ပစ္ဆိမေ မာသေ သရဒသမယေ, အသမဝေက္ခိတွာ ဂင်္ဂါယ နဒိယာ ဩရိမံ တီရံ, အသမဝေက္ခိတွာ ပါရိမံ တီရံ, အတိတ္ထေနေဝ ဂါဝေါ ပတာရေသိ ဥတ္တရံ တီရံ သုဝိဒေဟာနံ။ အထ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဂါဝေါ မဇ္ဈေဂင်္ဂာယ နဒိယာ သောတေ အာမဏ္ဍလိကံ ကရိတွာ တတ္ထေဝ အနယဗျသနံ အာပဇ္ဇိံသု။ တံ ကိဿ ဟေတု? တထာ ဟိ သော, ဘိက္ခဝေ, မာဂဓကော ဂေါပါလကော ဒုပ္ပညဇာတိကော, ဝဿာနံ ပစ္ဆိမေ မာသေ သရဒသမယေ, အသမဝေက္ခိတွာ ဂင်္ဂါယ နဒိယာ ဩရိမံ တီရံ, အသမဝေက္ခိတွာ ပါရိမံ တီရံ, အတိတ္ထေနေဝ ဂါဝေါ ပတာရေသိ ဥတ္တရံ တီရံ သုဝိဒေဟာနံ။ ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ယေ ဟိ ကေစိ [ယေ ကေစိ (သျာ. ကံ.)] သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ အကုသလာ ဣမဿ လောကဿ အကုသလာ ပရဿ လောကဿ, အကုသလာ မာရဓေယျဿ အကုသလာ အမာရဓေယျဿ, အကုသလာ မစ္စုဓေယျဿ အကုသလာ အမစ္စုဓေယျဿ, တေသံ ယေ သောတဗ္ဗံ သဒ္ဒဟာတဗ္ဗံ မညိဿန္တိ, တေသံ တံ ဘဝိဿတိ ဒီဃရတ္တံ အဟိတာယ ဒုက္ခာယ။

၃၅၁. ''ဘူတပုဗ္ဗံ, ဘိက္ခဝေ, မာဂဓကော ဂေါပါလကော သပ္ပညဇာတိကော, ဝဿာနံ ပစ္ဆိမေ မာသေ သရဒသမယေ, သမဝေက္ခိတွာ ဂင်္ဂါယ နဒိယာ ဩရိမံ တီရံ, သမဝေက္ခိတွာ ပါရိမံ တီရံ, တိတ္ထေနေဝ ဂါဝေါ ပတာရေသိ ဥတ္တရံ တီရံ သုဝိဒေဟာနံ။ သော ပဌမံ ပတာရေသိ ယေ တေ ဥသဘာ ဂေါပိတရော ဂေါပရိဏာယကာ။ တေ တိရိယံ ဂင်္ဂါယ သောတံ ဆေတွာ သောတ္ထိနာ ပါရံ အဂမံသု။ အထာပရေ ပတာရေသိ ဗလဝဂါဝေ ဒမ္မဂါဝေ။ တေပိ တိရိယံ ဂင်္ဂါယ သောတံ ဆေတွာ သောတ္ထိနာ ပါရံ အဂမံသု။ အထာပရေ ပတာရေသိ ဝစ္ဆတရေ ဝစ္ဆတရိယော။ တေပိ တိရိယံ ဂင်္ဂါယ သောတံ ဆေတွာ သောတ္ထိနာ ပါရံ အဂမံသု။ အထာပရေ ပတာရေသိ ဝစ္ဆကေ ကိသာဗလကေ [ကိသဗလကေ (သီ. သျာ. ပီ.)]။ တေပိ တိရိယံ ဂင်္ဂါယ သောတံ ဆေတွာ သောတ္ထိနာ ပါရံ အဂမံသု။ ဘူတပုဗ္ဗံ, ဘိက္ခဝေ, ဝစ္ဆကော တရုဏကော တာဝဒေဝ ဇာတကော မာတုဂေါရဝကေန ဝုယှမာနော, သောပိ တိရိယံ ဂင်္ဂါယ သောတံ ဆေတွာ သောတ္ထိနာ ပါရံ အဂမာသိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? တထာ ဟိ သော, ဘိက္ခဝေ, မာဂဓကော ဂေါပါလကော သပ္ပညဇာတိကော , ဝဿာနံ ပစ္ဆိမေ မာသေ သရဒသမယေ, သမဝေက္ခိတွာ ဂင်္ဂါယ နဒိယာ ဩရိမံ တီရံ, သမဝေက္ခိတွာ ပါရိမံ တီရံ, တိတ္ထေနေဝ ဂါဝေါ ပတာရေသိ ဥတ္တရံ တီရံ သုဝိဒေဟာနံ။ ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ယေ ဟိ ကေစိ သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ ကုသလာ ဣမဿ လောကဿ ကုသလာ ပရဿ လောကဿ, ကုသလာ မာရဓေယျဿ ကုသလာ အမာရဓေယျဿ, ကုသလာ မစ္စုဓေယျဿ ကုသလာ အမစ္စုဓေယျဿ, တေသံ ယေ သောတဗ္ဗံ သဒ္ဒဟာတဗ္ဗံ မညိဿန္တိ, တေသံ တံ ဘဝိဿတိ ဒီဃရတ္တံ ဟိတာယ သုခါယ။

၃၅၂. ''သေယျထာပိ , ဘိက္ခဝေ, ယေ တေ ဥသဘာ ဂေါပိတရော ဂေါပရိဏာယကာ တေ တိရိယံ ဂင်္ဂါယ သောတံ ဆေတွာ သောတ္ထိနာ ပါရံ အဂမံသု, ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ယေ တေ ဘိက္ခူ အရဟန္တော ခီဏာသဝါ ဝုသိတဝန္တော ကတကရဏီယာ ဩဟိတဘာရာ အနုပ္ပတ္တသဒတ္ထာ ပရိက္ခီဏဘဝသံယောဇနာ သမ္မဒညာ ဝိမုတ္တာ, တေ တိရိယံ မာရဿ သောတံ ဆေတွာ သောတ္ထိနာ ပါရံ ဂတာ။

''သေယျထာပိ တေ, ဘိက္ခဝေ, ဗလဝဂါဝေ ဒမ္မဂါဝေ တိရိယံ ဂင်္ဂါယ သောတံ ဆေတွာ သောတ္ထိနာ ပါရံ အဂမံသု, ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ယေ တေ ဘိက္ခူ ပဉ္စန္နံ ဩရမ္ဘာဂိယာနံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ ဩပပါတိကာ တတ္ထ ပရိနိဗ္ဗာယိနော အနာဝတ္တိဓမ္မာ တသ္မာ လောကာ, တေပိ တိရိယံ မာရဿ သောတံ ဆေတွာ သောတ္ထိနာ ပါရံ ဂမိဿန္တိ။

‘‘သေယျထာပိ တေ, ဘိက္ခဝေ, ဝစ္ဆတရာ ဝစ္ဆတရိယော တိရိယံ ဂင်္ဂါယ သောတံ ဆေတွာ သောတ္ထိနာ ပါရံ အဂမံသု, ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ယေ တေ ဘိက္ခူ တိဏ္ဏံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ ရာဂဒောသမောဟာနံ တနုတ္တာ သကဒါဂါမိနော သကိဒေဝ ဣမံ လောကံ အာဂန္တွာ ဒုက္ခဿန္တံ ကရိဿန္တိ, တေပိ တိရိယံ မာရဿ သောတံ ဆေတွာ သောတ္ထိနာ ပါရံ ဂမိဿန္တိ။

‘‘သေယျထာပိ တေ, ဘိက္ခဝေ, ဝစ္ဆကာ ကိသာဗလကာ တိရိယံ ဂင်္ဂါယ သောတံ ဆေတွာ သောတ္ထိနာ ပါရံ အဂမံသု, ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ယေ တေ ဘိက္ခူ တိဏ္ဏံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ သောတာပန္နာ အဝိနိပါတဓမ္မာ နိယတာ သမ္ဗောဓိပရာယနာ, တေပိ တိရိယံ မာရဿ သောတံ ဆေတွာ သောတ္ထိနာ ပါရံ ဂမိဿန္တိ။

‘‘သေယျထာပိ သော, ဘိက္ခဝေ, ဝစ္ဆကော တရုဏကော တာဝဒေဝ ဇာတကော မာတုဂေရုဝကေန ဝုယှမာနော တိရိယံ ဂင်္ဂါယ သောတံ ဆေတွာ သောတ္ထိနာ ပါရံ အဂမာသိ, ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ယေ တေ ဘိက္ခူ ဓမ္မာနုသာရိနော သဒ္ဓါနုသာရိနော, တေပိ တိရိယံ မာရဿ သောတံ ဆေတွာ သောတ္ထိနာ ပါရံ ဂမိဿန္တိ။

‘‘အဟံ ခေါ ပန, ဘိက္ခဝေ, ကုသလော ဣမဿ လောကဿ ကုသလော ပရဿ လောကဿ, ကုသလော မာရဓေယျဿ ကုသလော အမာရဓေယျဿ, ကုသလော မစ္စုဓေယျဿ ကုသလော အမစ္စုဓေယျဿ။ တဿ မယှံ, ဘိက္ခဝေ, ယေ သောတဗ္ဗံ သဒ္ဒဟာတဗ္ဗံ မညိဿန္တိ, တေသံ တံ ဘဝိဿတိ ဒီဃရတ္တံ ဟိတာယ သုခာယာ’’တိ။

ဣဒမဝေါစ ဘဂဝါ။ ဣဒံ ဝတွာ သုဂတော အထာပရံ ဧတဒဝေါစ သတ္ထာ –

‘‘အယံ လောကော ပရော လောကော၊ ဇာနတာ သုပ္ပကာသိတော။
ယဉ္စ မာရေန သမ္ပတ္တံ၊ အပ္ပတ္တံ ယဉ္စ မစ္စုနာ။

‘‘သဗ္ဗံ လောကံ အဘိညာယ၊ သမ္ဗုဒ္ဓေန ပဇာနတာ။
ဝိဝဋံ အမတဒွါရံ၊ ခေမံ နိဗ္ဗာနပတ္တိယာ။

‘‘ဆိန္နံ ပါပိမတော သောတံ၊ ဝိဒ္ဓဿတံ ဝိနဠီကတံ။
ပါမောဇ္ဇဗဟုလာ ဟောထ၊ ခေမံ ပတ္တတ္ထ [ပတ္ထေထ (သျာ. ကံ. က. အဋ္ဌကထာယံ သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗပါဌော)] ဘိက္ခဝေ’’တိ။

စူဠဂောပါလကသုတ္တံ နိဋ္ဌိတံ စတုတ္ထံ။

၅. စူဠသစ္စကသုတ္တံ

၃၅၃. ဧဝံ မေ သုတံ – ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ဝေသာလိယံ ဝိဟရတိ မဟာဝနေ ကူဋာဂါရသာလာယံ။ တေန ခေါ ပန သမယေန သစ္စကော နိဂဏ္ဌပုတ္တော ဝေသာလိယံ ပဋိဝသတိ ဘဿပ္ပဝါဒကော ပဏ္ဍိတဝါဒော သာဓုသမ္မတော ဗဟုဇနဿ။ သော ဝေသာလိယံ ပရိသတိ ဧဝံ ဝါစံ ဘာသတိ – ‘‘နာဟံ တံ ပဿာမိ သမဏံ ဝါ ဗြာဟ္မဏံ ဝါ, သံဃိံ ဂဏိံ ဂဏာစရိယံ, အပိ အရဟန္တံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓံ ပဋိဇာနမာနံ, ယော မယာ ဝါဒေန ဝါဒံ သမာရဒ္ဓေါ န သင်္ကမ္ပေယျ န သမ္ပကမ္ပေယျ န သမ္ပဝေဓေယျ, ယဿ န ကစ္ဆေဟိ သေဒါ မုစ္စေယျုံ။ ထူဏံ စေပါဟံ အစေတနံ ဝါဒေန ဝါဒံ သမာရဘေယျံ, သာပိ မယာ ဝါဒေန ဝါဒံ သမာရဒ္ဓါ သင်္ကမ္ပေယျ သမ္ပကမ္ပေယျ သမ္ပဝေဓေယျ။ ကော ပန ဝါဒော မနုဿဘူတဿာ’’တိ?

အထ ခေါ အာယသ္မာ အဿဇိ ပုဗ္ဗဏှသမယံ နိဝါသေတွာ ပတ္တစီဝရမာဒါယ ဝေသာလိံ ပိဏ္ဍာယ ပါဝိသိ။ အဒ္ဒသာ ခေါ သစ္စကော နိဂဏ္ဌပုတ္တော ဝေသာလိယံ ဇင်္ဃာဝိဟာရံ အနုစင်္ကမမာနော အနုဝိစရမာနော အာယသ္မန္တံ အဿဇိံ ဒူရတောဝ အာဂစ္ဆန္တံ။ ဒိသွာန ယေနာယသ္မာ အဿဇိ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ အာယသ္မ

တာ အသ္သဇိနာ သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိ။ သမ္မောဒနီယံ ကထံ သာရဏီယံ ဝီတိသာရေတွာ ဧကမန္တံ အဋ္ဌာသိ။ ဧကမန္တံ ဌိတော ခေါ သစ္စကော နိဂဏ္ဌပုတ္တော အာယသ္မန္တံ အသ္သဇိံ ဧတဒဝေါစ – “ကထံ ပန, ဘော အသ္သဇိ, သမဏော ဂေါတမော သာဝကေ ဝိနေတိ, ကထံဘာဂါ စ ပန သမဏဿ ဂေါတမဿ သာဝကေသု အနုသာသနီ ဗဟုလာ ပဝတ္တတီ”တိ? “ဧဝံ ခေါ, အဂ္ဂိဝေဿန, ဘဂဝါ သာဝကေ ဝိနေတိ, ဧဝံဘာဂါ စ ပန ဘဂဝတော သာဝကေသု အနုသာသနီ ဗဟုလာ ပဝတ္တတိ – ‘ရူပံ, ဘိက္ခဝေ, အနိစ္စံ, ဝေဒနာ အနိစ္စာ, သညာ အနိစ္စာ, သင်္ခါရာ အနိစ္စာ, ဝိညာဏံ အနိစ္စံ။ ရူပံ, ဘိက္ခဝေ, အနတ္တာ, ဝေဒနာ အနတ္တာ, သညာ အနတ္တာ, သင်္ခါရာ အနတ္တာ, ဝိညာဏံ အနတ္တာ။ သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ အနိစ္စာ, သဗ္ဗေ ဓမ္မာ အနတ္တာ’တိ။ ဧဝံ ခေါ, အဂ္ဂိဝေဿန, ဘဂဝါ သာဝကေ ဝိနေတိ, ဧဝံဘာဂါ စ ပန ဘဂဝတော သာဝကေသု အနုသာသနီ ဗဟုလာ ပဝတ္တတီ”တိ။ “ဒုဿုတံ ဝတ, ဘော အသ္သဇိ, အဿုမှ ယေ မယံ ဧဝံဝါဒိံ သမဏံ ဂေါတမံ အဿုမှာ။ အပ္ပေဝ နာမ မယံ ကဒါစိ ကရဟစိ တေန ဘောတာ ဂေါတမေန သဒ္ဓိံ သမာဂစ္ဆေယျာမ , အပ္ပေဝ နာမ သိယာ ကောစိဒေဝ ကထာသလ္လာပော, အပ္ပေဝ နာမ တသ္မာ ပါပကာ ဒိဋ္ဌိဂတာ ဝိဝေစေယျာမာ”တိ။

၃၅၄. တေန ခေါ ပန သမယေန ပဉ္စမတ္တာနိ လိစ္ဆဝိသတာနိ သန္ထာဂါရေ [သန္ဓာဂါရေ (က.)] သန္နိပတိတာနိ ဟောန္တိ ကေနစိဒေဝ ကရဏီယေန။ အထ ခေါ သစ္စကော နိဂဏ္ဌပုတ္တော ယေန တေ လိစ္ဆဝီ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ တေ လိစ္ဆဝီ ဧတဒဝေါစ – “အဘိက္ကမန္တု ဘောန္တော လိစ္ဆဝီ, အဘိက္ကမန္တု ဘောန္တော လိစ္ဆဝီ, အဇ္ဇ မေ သမဏေန ဂေါတမေန သဒ္ဓိံ ကထာသလ္လာပော ဘဝိဿတိ။ သစေ မေ သမဏော ဂေါတမော တထာ ပတိဋ္ဌိဿတိ ယထာ စ မေ [ယထာဿ မေ (သီ. ပီ.)] ဉာတညတရေန သာဝကေန အသ္သဇိနာ နာမ ဘိက္ခုနာ ပတိဋ္ဌိတံ, သေယျထာပိ နာမ ဗလဝါ ပုရိသော ဒီဃလောမိကံ ဧဠကံ လောမေသု ဂဟေတွာ အာကဍ္ဎေယျ ပရိကဍ္ဎေယျ သမ္ပရိကဍ္ဎေယျ , ဧဝမေဝါဟံ သမဏံ ဂေါတမံ ဝါဒေန ဝါဒံ အာကဍ္ဎိဿာမိ ပရိကဍ္ဎိဿာမိ သမ္ပရိကဍ္ဎိဿာမိ။ သေယျထာပိ နာမ ဗလဝါ သောဏ္ဍိကာကမ္မကာရော မဟန္တံ သောဏ္ဍိကာကိဠဉ္ဇံ ဂမ္ဘီရေ ဥဒကရဟဒေ ပက္ခိပိတွာ ကဏ္ဏေ ဂဟေတွာ အာကဍ္ဎေယျ ပရိကဍ္ဎေယျ သမ္ပရိကဍ္ဎေယျ, ဧဝမေဝါဟံ သမဏံ ဂေါတမံ ဝါဒေန ဝါဒံ အာကဍ္ဎိဿာမိ ပရိကဍ္ဎိဿာမိ သမ္ပရိကဍ္ဎိဿာမိ။ သေယျထာပိ နာမ ဗလဝါ သောဏ္ဍိကာဓုတ္တော ဝါလံ [ထာလံ (က.)] ကဏ္ဏေ ဂဟေတွာ ဩဓုနေယျ နိဒ္ဓုနေယျ နိပ္ဖောဋေယျ [နိစ္ဆာဒေယျ (သီ. ပီ. က.), နိစ္ဆောဋေယျ (က.), နိပ္ပောဋေယျ (သျာ. ကံ.)] ဧဝမေဝါဟံ သမဏံ ဂေါတမံ ဝါဒေန ဝါဒံ ဩဓုနိဿာမိ နိဒ္ဓုနိဿာမိ နိပ္ဖောဋေဿာမိ။ သေယျထာပိ နာမ ကုဉ္ဇရော သဋ္ဌိဟာယနော ဂမ္ဘီရံ ပောက္ခရဏိံ ဩဂါဟေတွာ သာဏဓောဝိကံ နာမ ကီဠိတဇာတံ ကီဠတိ, ဧဝမေဝါဟံ သမဏံ ဂေါတမံ သာဏဓောဝိကံ မညေ ကီဠိတဇာတံ ကီဠိဿာမိ။ အဘိက္ကမန္တု ဘောန္တော လိစ္ဆဝီ, အဘိက္ကမန္တု ဘောန္တော လိစ္ဆဝီ, အဇ္ဇ မေ သမဏေန ဂေါတမေန သဒ္ဓိံ ကထာသလ္လာပော ဘဝိဿတီ”တိ။ တတြေကစ္စေ လိစ္ဆဝီ ဧဝမာဟံသု – “ကိံ သမဏော ဂေါတမော သစ္စကဿ နိဂဏ္ဌပုတ္တဿ ဝါဒံ အာရောပေဿတိ, အထ ခေါ သစ္စကော နိဂဏ္ဌပုတ္တော သမဏဿ ဂေါတမဿ ဝါဒံ အာရောပေဿတီ”တိ? ဧကစ္စေ လိစ္ဆဝီ ဧဝမာဟံသု – “ကိံ သော ဘဝမာနော သစ္စကော နိဂဏ္ဌပုတ္တော ယော ဘဂဝတော ဝါဒံ အာရောပေဿတိ, အထ ခေါ ဘဂဝါ သစ္စကဿ နိဂဏ္ဌပုတ္တဿ ဝါဒံ အာရောပေဿတီ”တိ? အထ ခေါ သစ္စကော နိဂဏ္ဌပုတ္တော ပဉ္စမတ္တေဟိ လိစ္ဆဝိသတေဟိ ပရိဝုတော ယေန မဟာဝနံ ကူဋာဂါရသာလာ တေနုပသင်္ကမိ။

၃၅၅. တေန ခေါ ပန သမယေန သမ္ဗဟုလာ ဘိက္ခူ အဗ္ဘောကာသေ စင်္ကမန္တိ။ အထ ခေါ သစ္စကော နိဂဏ္ဌပုတ္တော ယေန တေ ဘိက္ခူ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ တေ ဘိက္ခူ ဧတဒဝေါစ – “ကဟံ နု ခေါ, ဘော, ဧတရဟိ သော ဘဝံ ဂေါတမော ဝိဟရတိ? ဒဿနကာမာ ဟိ မယံ တံ ဘဝန္တံ ဂေါတမ”န္တိ။ “ဧသ, အဂ္ဂိဝေဿန, ဘဂဝါ မဟာဝနံ အဇ္ဈောဂါဟေတွာ အညတရသ္မိံ ရုက္ခမူလေ ဒိဝါဝိဟာရံ နိသိန္နော”တိ။ အထ ခေါ သစ္စကော နိဂဏ္ဌပုတ္တော မဟတိယာ လိစ္ဆဝိပရိသာယ သဒ္ဓိံ မဟာဝနံ အဇ္ဈောဂါဟေတွာ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝတာ သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိ။ သမ္မောဒနီယံ ကထံ သာရဏီယံ ဝီတိသာရေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ တေပိ ခေါ လိစ္ဆဝီ အပ္ပေကစ္စေ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိံသု, အပ္ပေကစ္စေ ဘဂဝတာ သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိံသု, သမ္မောဒနီယံ ကထံ သာရဏီယံ ဝီတိသာရေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိံသု။ အပ္ပေကစ္စေ ယေန ဘဂဝါ တေနဉ္ဇလိံ ပဏာမေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိံသု, အပ္ပေကစ္စေ ဘဂဝတော သန္တိကေ နာမဂောတ္တံ သာဝေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိံသု, အပ္ပေကစ္စေ တုဏှီဘူတာ ဧကမန္တံ နိသီဒိံသု။

၃၅၆. ကေမန္တံ နိသိန္နော ခော သစ္စကော နိဂဏ္ဌပုတ္တော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေစ – ''ပုစ္ဆေယျာဟံ ဘဝန္တံ ဂေါတမံ ကိဉ္စိဒေဝ ဒေသံ, သစေ မေ ဘဝံ ဂေါတမော ဩကာသံ ကရောတိ ပဉှဿ ဝေယျာကရဏာယာ''တိ။ ''ပုစ္ဆ, အဂ္ဂိဝေဿန , ယဒာကင်္ခသီ''တိ ။ ''ကထံ ပန ဘဝံ ဂေါတမော သာဝကေ ဝိနေတိ, ကထံဘာဂါ စ ပန ဘောတော ဂေါတမဿ သာဝကေသု အနုသာသနီ ဗဟုလာ ပဝတ္တတီ''တိ? ''ဧဝံ ခော အဟံ, အဂ္ဂိဝေဿန, သာဝကေ ဝိနေမိ, ဧဝံဘာဂါ စ ပန မေ သာဝကေသု အနုသာသနီ ဗဟုလာ ပဝတ္တတိ – 'ရူပံ, ဘိက္ခဝေ, အနိစ္စံ, ဝေဒနာ အနိစ္စာ, သညာ အနိစ္စာ, သင်္ခါရာ အနိစ္စာ, ဝိညာဏံ အနိစ္စံ။ ရူပံ, ဘိက္ခဝေ, အနတ္တာ, ဝေဒနာ အနတ္တာ, သညာ အနတ္တာ, သင်္ခါရာ အနတ္တာ, ဝိညာဏံ အနတ္တာ။ သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ အနိစ္စာ, သဗ္ဗေ ဓမ္မာ အနတ္တာ'တိ။ ဧဝံ ခော အဟံ, အဂ္ဂိဝေဿန, သာဝကေ ဝိနေမိ, ဧဝံဘာဂါ စ ပန မေ သာဝကေသု အနုသာသနီ ဗဟုလာ ပဝတ္တတီ''တိ။

''ဥပမာ မံ, ဘော ဂေါတမ, ပဋိဘာတီ''တိ။ ''ပဋိဘာတု တံ, အဂ္ဂိဝေဿနာ''တိ ဘဂဝါ အဝေါစ။

''သေယျထာပိ, ဘော ဂေါတမ, ယေ ကေစိမေ ဗီဇဂါမဘူတဂါမာ ဝုဍ္ဎိံ ဝိရူဠှိံ ဝေပုလ္လံ အာပဇ္ဇန္တိ, သဗ္ဗေ တေ ပထဝိံ နိဿာယ ပထဝိယံ ပတိဋ္ဌာယ။ ဧဝမေတေ ဗီဇဂါမဘူတဂါမာ ဝုဍ္ဎိံ ဝိရူဠှိံ ဝေပုလ္လံ အာပဇ္ဇန္တိ။ သေယျထာပိ ဝါ ပန, ဘော ဂေါတမ, ယေ ကေစိမေ ဗလကရဏီယာ ကမ္မန္တာ ကရီယန္တိ, သဗ္ဗေ တေ ပထဝိံ နိဿာယ ပထဝိယံ ပတိဋ္ဌာယ။ ဧဝမေတေ ဗလကရဏီယာ ကမ္မန္တာ ကရီယန္တိ။ ဧဝမေဝ ခော, ဘော ဂေါတမ, ရူပတ္တာယံ ပုရိသပုဂ္ဂလော ရူပေ ပတိဋ္ဌာယ ပုညံ ဝါ အပုညံ ဝါ ပသဝတိ, ဝေဒနတ္တာယံ ပုရိသပုဂ္ဂလော ဝေဒနာယံ ပတိဋ္ဌာယ ပုညံ ဝါ အပုညံ ဝါ ပသဝတိ, သညတ္တာယံ ပုရိသပုဂ္ဂလော သညာယံ ပတိဋ္ဌာယ ပုညံ ဝါ အပုညံ ဝါ ပသဝတိ, သင်္ခါရတ္တာယံ ပုရိသပုဂ္ဂလော သင်္ခါရေသု ပတိဋ္ဌာယ ပုညံ ဝါ အပုညံ ဝါ ပသဝတိ, ဝိညာဏတ္တာယံ ပုရိသပုဂ္ဂလော ဝိညာဏေ ပတိဋ္ဌာယ ပုညံ ဝါ အပုညံ ဝါ ပသဝတီ''တိ။

''နနု တွံ, အဂ္ဂိဝေဿန, ဧဝံ ဝဒေသိ – 'ရူပံ မေ အတ္တာ, ဝေဒနာ မေ အတ္တာ, သညာ မေ အတ္တာ, သင်္ခါရာ မေ အတ္တာ, ဝိညာဏံ မေ အတ္တာ'''တိ? ''အဟဉှိ, ဘော ဂေါတမ , ဧဝံ ဝဒါမိ – 'ရူပံ မေ အတ္တာ, ဝေဒနာ မေ အတ္တာ, သညာ မေ အတ္တာ, သင်္ခါရာ မေ အတ္တာ, ဝိညာဏံ မေ အတ္တာ'တိ, အယဉ္စ မဟတီ ဇနတာ''တိ။

''ကိဉှိ တေ, အဂ္ဂိဝေဿန, မဟတီ ဇနတာ ကရိဿတိ? ဣင်္ဃ တွံ, အဂ္ဂိဝေဿန, သကညေဝ ဝါဒံ နိဗ္ဗေဌေဟီ''တိ။ ''အဟဉှိ, ဘော ဂေါတမ, ဧဝံ ဝဒါမိ – 'ရူပံ မေ အတ္တာ, ဝေဒနာ မေ အတ္တာ, သညာ မေ အတ္တာ, သင်္ခါရာ မေ အတ္တာ, ဝိညာဏံ မေ အတ္တာ'''တိ။

၃၅၇. ''တေန ဟိ, အဂ္ဂိဝေဿန, တညေဝေတ္ထ ပဋိပုစ္ဆိဿာမိ, ယထာ တေ ခမေယျ တထာ နံ [တထာ တံ (က.)] ဗျာကရေယျာသိ။ တံ ကိံ မညသိ , အဂ္ဂိဝေဿန, ဝတ္တေယျ ရညော ခတ္တိယဿ မုဒ္ဓာဝသိတ္တဿ သကသ္မိံ ဝိဇိတေ ဝသော – ဃာတေတာယံ ဝါ ဃာတေတုံ, ဇာပေတာယံ ဝါ ဇာပေတုံ, ပဗ္ဗာဇေတာယံ ဝါ ပဗ္ဗာဇေတုံ, သေယျထာပိ ရညော ပသေနဒိဿ ကောသလဿ, သေယျထာပိ ဝါ ပန ရညော မာဂဓဿ အဇာတသတ္တုဿ ဝေဒေဟိပုတ္တဿာ''တိ? ''ဝတ္တေယျ, ဘော ဂေါတမ, ရညော ခတ္တိယဿ မုဒ္ဓာဝသိတ္တဿ သကသ္မိံ ဝိဇိတေ ဝသော – ဃာတေတာယံ ဝါ ဃာတေတုံ, ဇာပေတာယံ ဝါ ဇာပေတုံ, ပဗ္ဗာဇေတာယံ ဝါ ပဗ္ဗာဇေတုံ, သေယျထာပိ ရညော ပသေနဒိဿ ကောသလဿ, သေယျထာပိ ဝါ ပန ရညော မာဂဓဿ အဇာတသတ္တုဿ ဝေဒေဟိပုတ္တဿ။ ဣမေသမ္ပိ ဟိ, ဘော ဂေါတမ, သင်္ဃာနံ ဂဏာနံ – သေယျထိဒံ, ဝဇ္ဇီနံ မလ္လာနံ – ဝတ္တတိ သကသ္မိံ ဝိဇိတေ ဝသော – ဃာတေတာယံ ဝါ ဃာတေတုံ, ဇာပေတာယံ ဝါ ဇာပေတုံ, ပဗ္ဗာဇေတာယံ ဝါ ပဗ္ဗာဇေတုံ။ ကိံ ပန ရညော ခတ္တိယဿ မုဒ္ဓာဝသိတ္တဿ, သေယျထာပိ ရညော ပသေနဒိဿ ကောသလဿ , သေယျထာပိ ဝါ ပန ရညော မာဂဓဿ အဇာတသတ္တုဿ ဝေဒေဟိပုတ္တဿ? ဝတ္တေယျ, ဘော ဂေါတမ, ဝတ္တိတုဉ္စ မရဟတီ''တိ။

''တံ ကိံ မညသိ, အဂ္ဂိဝေဿန, ယံ တွံ ဧဝံ ဝဒေသိ – 'ရူပံ မေ အတ္တာ'တိ, ဝတ္တတိ တေ တတ္ထ ဝသော – ဧဝံ မေ ရူပံ ဟောတု, ဧဝံ မေ ရူပံ မာ အဟောသီ''တိ? ဧဝံ ဝုတ္တေ, သစ္စကော နိဂဏ္ဌပုတ္တော တုဏှီ အဟောသိ။ ဒုတိယမ္ပိ ခော ဘဂဝါ သစ္စကံ နိဂဏ္ဌပုတ္တံ ဧတဒဝေစ – ''တံ ကိံ မညသိ, အဂ္ဂိဝေဿန, ယံ တွံ ဧဝံ ဝဒေသိ – 'ရူပံ မေ အတ္တာ'တိ, ဝတ္တတိ တေ တသ္မိံ ရူပေ ဝသော – ဧဝံ မေ ရူပံ ဟောတု, ဧဝံ မေ ရူပံ မာ အဟောသီ''တိ? ဒုတိယမ္ပိ

ဆော သစ္စကော နိဂဏ္ဌပုတ္တော တုဏှီ အဟောသိ။ အထ ခော ဘဂဝါ သစ္စကံ နိဂဏ္ဌပုတ္တံ ဧတဒဝေါစ – ‘‘ဗျာကရောဟိ ဒါနိ, အဂ္ဂိဝေဿန, န ဒါနိ တေ တုဏှီဘာဝဿ ကာလော။ ယော ကောစိ, အဂ္ဂိဝေဿန, တထာဂတေန ယာဝတတိယံ သဟဓမ္မိကံ ပဉှံ ပုဋ္ဌော န ဗျာကရောတိ, ဧတ္ထေဝဿ သတ္တဓာ မုဒ္ဓာ ဖလတီ’’တိ။

တေန ခော ပန သမယေန ဝဇိရပါဏိ ယက္ခော အာယသံ ဝဇိရံ အာဒါယ အာဒိတ္တံ သမ္ပဇ္ဇလိတံ သဇောတိဘူတံ သစ္စကဿ နိဂဏ္ဌပုတ္တဿ ဥပရိဝေဟာသံ ဌိတော ဟောတိ – ‘သစာယံ သစ္စကော နိဂဏ္ဌပုတ္တော ဘဂဝတာ ယာဝတတိယံ သဟဓမ္မိကံ ပဉှံ ပုဋ္ဌော န ဗျာကရိဿတိ ဧတ္ထေဝဿ သတ္တဓာ မုဒ္ဓံ ဖာလေဿာမီ’တိ။ တံ ခော ပန ဝဇိရပါဏိံ ယက္ခံ ဘဂဝါ စေဝ ပဿတိ သစ္စကော စ နိဂဏ္ဌပုတ္တော။ အထ ခော သစ္စကော နိဂဏ္ဌပုတ္တော ဘီတော သံဝိဂ္ဂေါ လောမဟဋ္ဌဇာတော ဘဂဝန္တံယေဝ တာဏံ ဂဝေသီ ဘဂဝန္တံယေဝ လေဏံ ဂဝေသီ ဘဂဝန္တံယေဝ သရဏံ ဂဝေသီ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ‘‘ပုစ္ဆတု မံ ဘဝံ ဂောတမော, ဗျာကရိဿာမီ’’တိ။

၃၅၈. ‘‘တံ ကိံ မညသိ, အဂ္ဂိဝေဿန, ယံ တွံ ဧဝံ ဝဒေသိ – ‘ရူပံ မေ အတ္တာ’တိ, ဝတ္တတိ တေ တသ္မိံ ရူပေ ဝသော – ဧဝံ မေ ရူပံ ဟောတု, ဧဝံ မေ ရူပံ မာ အဟောသီ’’တိ? ‘‘နော ဟိဒံ, ဘော ဂောတမ’’။

‘‘မနသိ ကရောဟိ, အဂ္ဂိဝေဿန; မနသိ ကရိတွာ ခော, အဂ္ဂိဝေဿန, ဗျာကရောဟိ။ န ခော တေ သန္ဓိယတိ ပုရိမေန ဝါ ပစ္ဆိမံ ပစ္ဆိမေန ဝါ ပုရိမံ။ တံ ကိံ မညသိ, အဂ္ဂိဝေဿန, ယံ တွံ ဧဝံ ဝဒေသိ – ‘ဝေဒနာ မေ အတ္တာ’တိ, ဝတ္တတိ တေ တိဿံ ဝေဒနာယံ [တာယံ ဝေဒနာယံ (သီ. ဿျာ.)] ဝသော – ဧဝံ မေ ဝေဒနာ ဟောတု, ဧဝံ မေ ဝေဒနာ မာ အဟောသီ’’တိ? ‘‘နော ဟိဒံ, ဘော ဂောတမ’’။

‘‘မနသိ ကရောဟိ, အဂ္ဂိဝေဿန; မနသိ ကရိတွာ ခော, အဂ္ဂိဝေဿန, ဗျာကရောဟိ။ န ခော တေ သန္ဓိယတိ ပုရိမေန ဝါ ပစ္ဆိမံ, ပစ္ဆိမေန ဝါ ပုရိမံ။ တံ ကိံ မညသိ, အဂ္ဂိဝေဿန , ယံ တွံ ဧဝံ ဝဒေသိ – ‘သညာ မေ အတ္တာ’တိ, ဝတ္တတိ တေ တိဿံ သညာယံ ဝသော – ဧဝံ မေ သညာ ဟောတု, ဧဝံ မေ သညာ မာ အဟောသီ’’တိ? ‘‘နော ဟိဒံ, ဘော ဂောတမ’’။

‘‘မနသိ ကရောဟိ, အဂ္ဂိဝေဿန ; မနသိ ကရိတွာ ခော, အဂ္ဂိဝေဿန, ဗျာကရောဟိ။ န ခော တေ သန္ဓိယတိ ပုရိမေန ဝါ ပစ္ဆိမံ, ပစ္ဆိမေန ဝါ ပုရိမံ။ တံ ကိံ မညသိ, အဂ္ဂိဝေဿန, ယံ တွံ ဧဝံ ဝဒေသိ – ‘သင်္ခါရာ မေ အတ္တာ’တိ, ဝတ္တတိ တေ တေသု သင်္ခါရေသု ဝသော – ဧဝံ မေ သင်္ခါရာ ဟောန္တု, ဧဝံ မေ သင်္ခါရာ မာ အဟေသု’’န္တိ? ‘‘နော ဟိဒံ, ဘော ဂောတမ’’။

‘‘မနသိ ကရောဟိ, အဂ္ဂိဝေဿန; မနသိ ကရိတွာ ခော, အဂ္ဂိဝေဿန, ဗျာကရောဟိ။ န ခော တေ သန္ဓိယတိ ပုရိမေန ဝါ ပစ္ဆိမံ, ပစ္ဆိမေန ဝါ ပုရိမံ။ တံ ကိံ မညသိ, အဂ္ဂိဝေဿန, ယံ တွံ ဧဝံ ဝဒေသိ – ‘ဝိညာဏံ မေ အတ္တာ’တိ, ဝတ္တတိ တေ တသ္မိံ ဝိညာဏေ ဝသော – ဧဝံ မေ ဝိညာဏံ ဟောတု, ဧဝံ မေ ဝိညာဏံ မာ အဟောသီ’’တိ? ‘‘နော ဟိဒံ, ဘော ဂောတမ’’။

‘‘မနသိ ကရောဟိ, အဂ္ဂိဝေဿန; မနသိ ကရိတွာ ခော, အဂ္ဂိဝေဿန, ဗျာကရောဟိ။ န ခော တေ သန္ဓိယတိ ပုရိမေန ဝါ ပစ္ဆိမံ, ပစ္ဆိမေန ဝါ ပုရိမံ။ တံ ကိံ မညသိ, အဂ္ဂိဝေဿန, ရူပံ နိစ္စံ ဝါ အနိစ္စံ ဝါ’’တိ? ‘‘အနိစ္စံ, ဘော ဂောတမ’’။ ‘‘ယံ ပနာနိစ္စံ ဒုက္ခံ ဝါ တံ သုခံ ဝါ’’တိ? ‘‘ဒုက္ခံ, ဘော ဂောတမ’’။ ‘‘ယံ ပနာနိစ္စံ ဒုက္ခံ ဝိပရိဏာမဓမ္မံ, ကလ္လံ နု တံ သမနုပဿိတုံ – ‘ဧတံ မမ, ဧသောဟမသ္မိ, ဧသော မေ အတ္တာ’’’တိ? ‘‘နော ဟိဒံ, ဘော ဂောတမ’’။

‘‘တံ ကိံ မညသိ, အဂ္ဂိဝေဿန, ဝေဒနာ။ပေ.။ သညာ။ပေ.။ သင်္ခါရာ။ပေ.။ တံ ကိံ မညသိ, အဂ္ဂိဝေဿန, ဝိညာဏံ နိစ္စံ ဝါ အနိစ္စံ ဝါ’’တိ? ‘‘အနိစ္စံ, ဘော ဂောတမ’’။ ‘‘ယံ ပနာနိစ္စံ ဒုက္ခံ ဝါ တံ သုခံ ဝါ’’တိ? ‘‘ဒုက္ခံ, ဘော ဂောတမ’’။ ‘‘ယံ ပနာနိစ္စံ ဒုက္ခံ ဝိပရိဏာမဓမ္မံ, ကလ္လံ နု တံ သမနုပဿိတုံ – ‘ဧတံ မမ, ဧသောဟမသ္မိ, ဧသော မေ အတ္တာ’’’တိ? ‘‘နော ဟိဒံ, ဘော ဂောတမ’’။

“တံ ကိံ မညသိ, အဂ္ဂိဝေဿန, ယော နု ခေါ ဒုက္ခံ အလ္လီနော ဒုက္ခံ ဥပဂတော ဒုက္ခံ အဇ္ဈောသိတော , ဒုက္ခံ
‘ဧတံ မမ, ဧသောဟမသ္မိ, ဧသော မေ အတ္တာ’တိ သမနုပဿတိ, အပိ နု ခေါ သော သာမံ ဝါ ဒုက္ခံ ပရိဇာနေယျ, ဒု
က္ခံ ဝါ ပရိက္ခေပေတွာ ဝိဟရေယျာ”တိ? “ကိဉ္ဟိ သိယာ, ဘော ဂောတမ? နော ဟိဒံ, ဘော ဂောတမာ”တိ။

“တံ ကိံ မညသိ, အဂ္ဂိဝေဿန, နနု တွံ ဧဝံ သန္တေ ဒုက္ခံ အလ္လီနော ဒုက္ခံ ဥပဂတော ဒုက္ခံ အဇ္ဈောသိတော,
ဒုက္ခံ – ‘ဧတံ မမ, ဧသောဟမသ္မိ, ဧသော မေ အတ္တာ’တိ သမနုပဿသီ”တိ? “ကိဉ္ဟိ နော သိယာ, ဘော ဂောတမ?
ဧဝမေတံ ဘော ဂောတမာ”တိ။

၃၅၉. “သေယျထာပိ , အဂ္ဂိဝေဿန, ပုရိသော သာရတ္ထိကော သာရဂဝေသီ သာရပရိယေသနံ စရမာနော တိဏှ
ဟံ ကုဌာရိံ [ကုဓာရိံ (သျာ. ကံ. က.)] အာဒာယ ဝနံ ပဝိသေယျ။ သော တတ္ထ ပဿေယျ မဟန္တံ ကဒလိက္ခန္ဓံ ဥ
ဇုံ နဝံ အကုက္ကုကဇာတံ [အကုက္ကုစ္စဇာတံ (သျာ. ကံ.)] ။ တမေနံ မူလေ ဆိန္ဒေယျ, မူလေ ဆေတွာ အဂ္ဂေ ဆိန္ဒေ
ယျ, အဂ္ဂေ ဆေတွာ ပတ္တဝဋ္ဋိံ ဝိနိဗ္ဘုဇေယျ [ဝိနိဗ္ဘုဇ္ဇေယျ (က.)] ။ သော တတ္ထ ပတ္တဝဋ္ဋိံ ဝိနိဗ္ဘုဇန္
တော ဖေဂ္ဂုမ္ပိ နာဓိဂစ္ဆေယျ, ကုတော သာရံ? ဧဝမေဝ ခေါ တွံ, အဂ္ဂိဝေဿန, မယာ သကသ္မိံ ဝါဒေ သမနုယုဉ္ဇိ
ယမာနော သမနုဂ္ဂါဟိယမာနော သမနုဘာသိယမာနော ရိတ္တော တုစ္ဆော အပရဒ္ဓော။ ဘာသိတာ ခေါ ပန တေ ဧသာ,
အဂ္ဂိဝေဿန, ဝေသာလိယံ ပရိသတိ ဝါစာ – ‘နာဟံ တံ ပဿာမိ သမဏံ ဝါ ဗြာဟ္မဏံ ဝါ, သင်္ဃိံ ဂဏိံ ဂဏာစရိယံ,
အပိ အရဟန္တံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓံ ပဋိဇာနမာနံ, ယော မယာ ဝါဒေန ဝါဒံ သမာရဒ္ဓော န သင်္ကမ္ပေယျ န သမ္ပကမ္ပေယျ
န သမ္ပဝေဓေယျ, ယဿ န ကစ္ဆေဟိ သေဒါ မုစ္စေယျုံ။ ထူဏံ စေပါဟံ အစေတနံ ဝါဒေန ဝါဒံ သမာရဘေယျံ
သာပိ မယာ ဝါဒေန ဝါဒံ သမာရဒ္ဓါ သင်္ကမ္ပေယျ သမ္ပကမ္ပေယျ သမ္ပဝေဓေယျ။ ကော ပန ဝါဒော မနုဿ
ဘူတဿာ’တိ? တုယှံ ခေါ ပန, အဂ္ဂိဝေဿန, အပ္ပေကစ္စာနိ သေဒဖုသိတာနိ နလာဋာ မုတ္တာနိ, ဥတ္တရာသင်္
ဂံ ဝိနိဘိန္ဒိတွာ ဘူမိယံ ပတိဋ္ဌိတာနိ။ မယှံ ခေါ ပန, အဂ္ဂိဝေဿန, နတ္ထိ ဧတရဟိ ကာယသ္မိံ သေဒေါ”တိ။ ဣတိ ဘ
ဂဝါ တသ္မိံ [တဿံ (?)] ပရိသတိ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏံ ကာယံ ဝိဝရိ။ ဧဝံ ဝုတ္တေ, သစ္စကော နိဂဏ္ဌပုတ္တော တုဏှီဘူ
တော မင်္ကုဘူတော ပတ္တက္ခန္ဓော အဓောမုခေါ ပဇ္ဈာယန္တော အပ္ပဋိဘာနော နိသီဒိ။

၃၆၀. အထ ခေါ ဒုမ္မုခေါ လိစ္ဆဝိပုတ္တော သစ္စကံ နိဂဏ္ဌပုတ္တံ တုဏှီဘူတံ မင်္ကုဘူတံ ပတ္တက္ခန္ဓံ အ
ဓောမုခံ ပဇ္ဈာယန္တံ အပ္ပဋိဘာနံ ဝိဒိတွာ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – “ဥပမာ မံ, ဘဂဝါ, ပဋိဘာတီ”တိ။ “ပဋိဘာတု တံ, ဒု
မ္မုခါ”တိ ဘဂဝါ အဝေါစ။ “သေယျထာပိ, ဘန္တေ, ဂါမဿ ဝါ နိဂမဿ ဝါ အဝိဒူရေ ပေါက္ခရဏီ။ တတြာဿ
ကက္ကဋကော။ အထ ခေါ, ဘန္တေ, သမ္ဗဟုလာ ကုမာရကာ ဝါ ကုမာရိကာ ဝါ တမှာ ဂါမာ ဝါ နိဂမာ ဝါ နိက္ခမိတွာ
ယေန သာ ပေါက္ခရဏီ တေနုပသင်္ကမေယျုံ; ဥပသင်္ကမိတွာ တံ ပေါက္ခရဏိံ ဩဂါဟေတွာ တံ ကက္ကဋကံ ဥ
ဒကာ ဥဒ္ဓရိတွာ ထလေ ပတိဋ္ဌာပေယျုံ။ ယညဒေဝ ဟိ သော, ဘန္တေ, ကက္ကဋကော အဠံ အဘိနိန္နာမေယျ တံ တ
ဒေဝ တေ ကုမာရကာ ဝါ ကုမာရိကာ ဝါ ကဋ္ဌေန ဝါ ကထလေန ဝါ သဉ္ဆိန္ဒေယျုံ သမ္ဘဉ္ဇေယျုံ သမ္ပလိဘဉ္ဇေ
ယျုံ။ ဧဝဉှိ သော, ဘန္တေ, ကက္ကဋကော သဗ္ဗေဟိ အဠေဟိ သဉ္ဆိန္နေဟိ သမ္ဘဂ္ဂေဟိ သမ္ပလိဘဂ္ဂေဟိ အဘ
ဗ္ဗော တံ ပေါက္ခရဏိံ ပုန ဩတရိတုံ, သေယျထာပိ ပုဗ္ဗေ။ ဧဝမေဝ ခေါ, ဘန္တေ, ယာနိ သစ္စကဿ နိဂဏ္ဌပုတ္တ
ဿ ဝိသူကာယိတာနိ ဝိသေဝိတာနိ ဝိပ္ဖန္ဒိတာနိ တာနိပိ သဗ္ဗာနိ [ဝိပ္ဖန္ဒိတာနိ ကာနိစိ ကာနိစိ တာနိ (သီ. သျာ. ကံ.
ပီ.)] ဘဂဝတာ သဉ္ဆိန္နာနိ သမ္ဘဂ္ဂါနိ သမ္ပလိဘဂ္ဂါနိ; အဘဗ္ဗော စ ဒါနိ, ဘန္တေ, သစ္စကော နိဂဏ္ဌပုတ္တော
ပုန ဘဂဝန္တံ ဥပသင်္ကမိတုံ ယဒိဒံ ဝါဒါဓိပ္ပာယော”တိ။ ဧဝံ ဝုတ္တေ, သစ္စကော နိဂဏ္ဌပုတ္တော ဒုမ္မုခံ လိစ္ဆဝိပုတ္
တံ ဧတဒဝေါစ – “အာဂမေဟိ တွံ, ဒုမ္မုခ, အာဂမေဟိ တွံ, ဒုမ္မုခ ( ) [(မုခရောသိ တွံ ဒုမ္မုခ) (သျာ. ကံ.)] န မယံ
တယာ သဒ္ဓိံ မန္တေမ, ဣဓ မယံ ဘောတာ ဂောတမေန သဒ္ဓိံ မန္တေမ။

၃၆၁. “တိဋ္ဌတေသာ, ဘော ဂောတမ, အမှာကဉ္စေဝ အညေသဉ္စ ပုထုသမဏဗြာဟ္မဏာနံ ဝါစာ။ ဝိလာပံ ဝိလ
ပိတံ မညေ။ ကိတ္တာဝတာ စ နု ခေါ ဘောတော ဂောတမဿ သာဝကော သာသနကရော ဟောတိ ဩဝါဒပတိကရော တိ
ဏ္ဏဝိစိကိစ္ဆော ဝိဂတကထံကထော ဝေသာရဇ္ဇပ္ပတ္တော အပရပ္ပစ္စယော သတ္ထုသာသနေ ဝိဟရတီ”တိ? “ဣဓ,
အဂ္ဂိဝေဿန, မမ သာဝကော ယံ ကိဉ္စိ ရူပံ အတီတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နံ အဇ္ဈတ္တံ ဝါ ဗဟိဒ္ဓါ ဝါ ဩဠာရိကံ ဝါ သုခု
မံ ဝါ ဟီနံ ဝါ ပဏီတံ ဝါ ယံ ဒူရေ သန္တိကေ ဝါ, သဗ္ဗံ ရူပံ ‘နေတံ မမ, နေသောဟမသ္မိ, န မေသော အတ္တာ’တိ ဧဝမေ
တံ ယထာဘူတံ သမ္မပ္ပညာယ ပဿတိ; ယာ ကာစိ ဝေဒနာ။ပေ။ ယာ ကာစိ သညာ။ပေ။ ယေ ကေစိ သင်္ခါရာ။ပေ။ ယံ

ကိဉ္စိ ဝိညာဏံ အတီတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နံ အဇ္ဈတ္တံ ဝါ ဗဟိဒ္ဓါ ဝါ ဩဠာရိကံ ဝါ သုခုမံ ဝါ ဟီနံ ဝါ ပဏီတံ ဝါ, ယံ ဒူရေ သန္တိကေ ဝါ, သဗ္ဗံ ဝိညာဏံ ‘နေတံ မမ, နေသောဟမသ္မိ, န မေသော အတ္တာ’တိ ဧဝမေတံ ယထာဘူတံ သမ္မပ္ပညာယ ပဿတိ။ ဧတ္တာဝတာ ခေါ, အဂ္ဂိဝေဿန, မမ သာဝကော သာသနကရော ဟောတိ ဩဝါဒပတိကရော တိဏ္ဏဝိစိကိစ္ဆော ဝိဂတကထံကထော ဝေသာရဇ္ဇပ္ပတ္တော အပရပ္ပစ္စယော သတ္ထုသာသနေ ဝိဟရတီ”တိ။

“ကိတ္တာဝတာ ပန, ဘော ဂောတမ, ဘိက္ခု အရဟံ ဟောတိ ခီဏာသဝေါ ဝုသိတဝါ ကတကရဏီယော ဩဟိတဘာရော အနုပ္ပတ္တသဒတ္ထော ပရိက္ခီဏဘဝသံယောဇနော သမ္မဒညာ ဝိမုတ္တော”တိ? “ဣဓ, အဂ္ဂိဝေဿန, ဘိက္ခု ယံ ကိဉ္စိ ရူပံ အတီတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နံ အဇ္ဈတ္တံ ဝါ ဗဟိဒ္ဓါ ဝါ ဩဠာရိကံ ဝါ သုခုမံ ဝါ ဟီနံ ဝါ ပဏီတံ ဝါ ယံ ဒူရေ သန္တိကေ ဝါ သဗ္ဗံ ရူပံ ‘နေတံ မမ, နေသောဟမသ္မိ, န မေသော အတ္တာ’တိ ဧဝမေတံ ယထာဘူတံ သမ္မပ္ပညာယ ဒိသွာ အနုပါဒါ ဝိမုတ္တော ဟောတိ; ယာ ကာစိ ဝေဒနာ။ပေ.။ ယာ ကာစိ သညာ။ပေ.။ ယေ ကေစိ သင်္ခါရာ။ပေ.။ ယံ ကိဉ္စိ ဝိညာဏံ အတီတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နံ အဇ္ဈတ္တံ ဝါ ဗဟိဒ္ဓါ ဝါ ဩဠာရိကံ ဝါ သုခုမံ ဝါ ဟီနံ ဝါ ပဏီတံ ဝါ ယံ ဒူရေ သန္တိကေ ဝါ သဗ္ဗံ ဝိညာဏံ ‘နေတံ မမ, နေသောဟမသ္မိ, န မေသော အတ္တာ’တိ ဧဝမေတံ ယထာဘူတံ သမ္မပ္ပညာယ ဒိသွာ အနုပါဒါ ဝိမုတ္တော ဟောတိ။ ဧတ္တာဝတာ ခေါ, အဂ္ဂိဝေဿန, ဘိက္ခု အရဟံ ဟောတိ ခီဏာသဝေါ ဝုသိတဝါ ကတကရဏီယော ဩဟိတဘာရော အနုပ္ပတ္တသဒတ္ထော ပရိက္ခီဏဘဝသံယောဇနော သမ္မဒညာ ဝိမုတ္တော။ ဧဝံ ဝိမုတ္တစိတ္တော ခေါ, အဂ္ဂိဝေဿန, ဘိက္ခု တီဟိ အနုတ္တရိယေဟိ သမန္နာဂတော ဟောတိ – ဒဿနာနုတ္တရိယေန, ပဋိပဒါနုတ္တရိယေန, ဝိမုတ္တာနုတ္တရိယေန။ ဧဝံ ဝိမုတ္တစိတ္တော ခေါ, အဂ္ဂိဝေဿန, ဘိက္ခု တထာဂတညေဝ သက္ကရောတိ ဂရုံ ကရောတိ မာနေတိ ပူဇေတိ – ဗုဒ္ဓေါ သော ဘဂဝါ ဗောဓာယ ဓမ္မံ ဒေသေတိ, ဒန္တော သော ဘဂဝါ ဒမထာယ ဓမ္မံ ဒေသေတိ, သန္တော သော ဘဂဝါ သမထာယ ဓမ္မံ ဒေသေတိ, တိဏ္ဏော သော ဘဂဝါ တရဏာယ ဓမ္မံ ဒေသေတိ, ပရိနိဗ္ဗုတော သော ဘဂဝါ ပရိနိဗ္ဗာနာယ ဓမ္မံ ဒေသေတီ”တိ။

၃၆၂. ဧဝံ ဝုတ္တေ, သစ္စကော နိဂဏ္ဌပုတ္တော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – “မယမေဝ, ဘော ဂောတမ, ဓံသီ, မယံ ပဂဗ္ဘာ, ယေ မယံ ဘဝန္တံ ဂောတမံ ဝါဒေန ဝါဒံ အာသာဒေတဗ္ဗံ အမညိမှာ။ သိယာ ဟိ, ဘော ဂောတမ, ဟတ္ထိံ ပဘိန္နံ အာသဇ္ဇ ပုရိသဿ သောတ္ထိဘာဝေါ, န တွေဝ ဘဝန္တံ ဂောတမံ အာသဇ္ဇ သိယာ ပုရိသဿ သောတ္ထိဘာဝေါ။ သိယာ ဟိ, ဘော ဂောတမ, ပဇ္ဇလိတံ [ဇလန္တံ (သီ. ပီ.)] အဂ္ဂိက္ခန္ဓံ အာသဇ္ဇ ပုရိသဿ သောတ္ထိဘာဝေါ, န တွေဝ ဘဝန္တံ ဂောတမံ အာသဇ္ဇ သိယာ ပုရိသဿ သောတ္ထိဘာဝေါ။ သိယာ ဟိ, ဘော ဂောတမ, အာသီဝိသံ ဃောရဝိသံ အာသဇ္ဇ ပုရိသဿ သောတ္ထိဘာဝေါ, န တွေဝ ဘဝန္တံ ဂောတမံ အာသဇ္ဇ သိယာ ပုရိသဿ သောတ္ထိဘာဝေါ။ မယမေဝ, ဘော ဂောတမ, ဓံသီ, မယံ ပဂဗ္ဘာ, ယေ မယံ ဘဝန္တံ ဂောတမံ ဝါဒေန ဝါဒံ အာသာဒေတဗ္ဗံ အမညိမှာ။ အဓိဝါသေတု [အဓိဝါသေတု စ (ပီ. က.)] မေ ဘဝံ ဂောတမော သွာတနာယ ဘတ္တံ သဒ္ဓိံ ဘိက္ခုသံဃေနာ”တိ။ အဓိဝါသေသိ ဘဂဝါ တုဏှီဘာဝေန။

၃၆၃. အထ ခေါ သစ္စကော နိဂဏ္ဌပုတ္တော ဘဂဝတော အဓိဝါသနံ ဝိဒိတွာ တေ လိစ္ဆဝီ အာမန္တေသိ – “သုဏန္တု မေ ဘောန္တော လိစ္ဆဝီ, သမဏော မေ ဂောတမော နိမန္တိတော သွာတနာယ သဒ္ဓိံ ဘိက္ခုသံဃေန။ ယေန မေ အဘိဟရေယျာထ ယမဿ ပတိရူပံ မညေယျာထာ”တိ။ အထ ခေါ တေ လိစ္ဆဝီ တဿာ ရတ္တိယာ အစ္စယေန သစ္စကဿ နိဂဏ္ဌပုတ္တဿ ပဉ္စမတ္တာနိ ထာလိပါကသတာနိ ဘတ္တာဘိဟာရံ အဘိဟရိံသု။ အထ ခေါ နိဂဏ္ဌပုတ္တော သကေ အာရာမေ ပဏီတံ ခါဒနီယံ ဘောဇနီယံ ပဋိယာဒါပေတွာ ဘဂဝတော ကာလံ အာရောစာပေသိ – “ကာလော, ဘော ဂောတမ, နိဋ္ဌိတံ ဘတ္တ”န္တိ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ ပုဗ္ဗဏှသမယံ နိဝါသေတွာ ပတ္တစီဝရမာဒါယ ယေန သစ္စကဿ နိဂဏ္ဌပုတ္တဿ အာရာမော တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ပညတ္တေ အာသနေ နိသီဒိ သဒ္ဓိံ ဘိက္ခုသံဃေန။ အထ ခေါ သစ္စကော နိဂဏ္ဌပုတ္တော ဗုဒ္ဓပ္ပမုခံ ဘိက္ခုသံဃံ ပဏီတေန ခါဒနီယေန ဘောဇနီယေန သဟတ္ထာ သန္တပ္ပေသိ သမ္ပဝါရေသိ။ အထ ခေါ သစ္စကော နိဂဏ္ဌပုတ္တော ဘဂဝန္တံ ဘုတ္တာဝိံ ဩနီတပတ္တပါဏိံ အညတရံ နီစံ အာသနံ ဂဟေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ သစ္စကော နိဂဏ္ဌပုတ္တော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – “ယမိဒံ, ဘော ဂောတမ, ဒါနေ ပုညဉ္စ ပုညမဟီ စ တံ ဒါယကာနံ သုခါယ ဟောတူ”တိ။ “ယံ ခေါ, အဂ္ဂိဝေဿန, တာဒိသံ ဒက္ခိဏေယျံ အာဂမ္မ အဝီတရာဂံ အဝီတဒေါသံ အဝီတမောဟံ, တံ ဒါယကာနံ ဘဝိဿတိ။ ယံ ခေါ, အဂ္ဂိဝေဿန, မာဒိသံ ဒက္ခိဏေယျံ အာဂမ္မ ဝီတရာဂံ ဝီတဒေါသံ ဝီတမောဟံ, တံ တုယှံ ဘဝိဿတီ”တိ။

၆. မဟာသစ္စကသုတ္တံ

၃၆၄. ဧဝံ မေ သုတံ – ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ဝေသာလိယံ ဝိဟရတိ မဟာဝနေ ကူဋာဂါရသာလာယံ။ တေန ခေါ ပန သမယေန ဘဂဝါ ပုဗ္ဗဏှသမယံ သုနိဝတ္ထော ဟောတိ ပတ္တစီဝရမာဒါယ ဝေသာလိံ ပိဏ္ဍာယ ပဝိသိတုကာမော [ပုဗ္ဗဏှသမယံ နိဝါသေတွာ ပတ္တစီဝရမာဒါယ။ ပဝိသိတုကာမော ဟောတိ (သီ.)]။ အထ ခေါ သစ္စကော နိဂဏ္ဌပုတ္တော ဇင်္ဃာဝိဟာရံ အနုစင်္ကမမာနော အနုဝိစရမာနော ယေန မဟာဝနံ ကူဋာဂါရသာလာ တေနုပသင်္ကမိ။ အဒ္ဒသာ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော သစ္စကံ နိဂဏ္ဌပုတ္တံ ဒူရတောဝ အာဂစ္ဆန္တံ။ ဒိသွာန ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ''အယံ, ဘန္တေ, သစ္စကော နိဂဏ္ဌပုတ္တော အာဂစ္ဆတိ ဘဿပ္ပဝါဒကော ပဏ္ဍိတဝါဒော သာဓုသမ္မတော ဗဟုဇနဿ။ ဧသော ခေါ, ဘန္တေ, အဝဏ္ဏကာမော ဗုဒ္ဓဿ, အဝဏ္ဏကာမော ဓမ္မဿ, အဝဏ္ဏကာမော သင်္ဃဿ။ သာဓု, ဘန္တေ, ဘဂဝါ မုဟုတ္တံ နိသီဒတု အနုကမ္ပံ ဥပါဒါယာ''တိ။ နိသီဒိ ဘဂဝါ ပညတ္တေ အာသနေ။ အထ ခေါ သစ္စကော နိဂဏ္ဌပုတ္တော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝတာ သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိ, သမ္မောဒနီယံ ကထံ သာရဏီယံ ဝီတိသာရေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ သစ္စကော နိဂဏ္ဌပုတ္တော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ –

၃၆၅. ''သန္တိ, ဘော ဂောတမ, ဧကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ကာယဘာဝနာနုယောဂမနုယုတ္တာ ဝိဟရန္တိ, နော စိတ္တဘာဝနံ။ ဖုသန္တိ ဟိ တေ, ဘော ဂောတမ, သာရီရိကံ ဒုက္ခံ ဝေဒနံ။ ဘူတပုဗ္ဗံ, ဘော ဂောတမ, သာရီရိကာယ ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယ ဖုဋ္ဌဿ သတော ဦရုက္ခမ္ဘောပိ နာမ ဘဝိဿတိ, ဟဒယမ္ပိ နာမ ဖလိဿတိ, ဥဏှမ္ပိ လောဟိတံ မုခတော ဥဂ္ဂမိဿတိ, ဥမ္မာဒမ္ပိ ပါပုဏိဿတိ [ပါပုဏိဿန္တိ (သျာ. ကံ.)] စိတ္တက္ခေပံ။ တဿ ခေါ ဧတံ, ဘော ဂောတမ, ကာယန္ဝယံ စိတ္တံ ဟောတိ, ကာယဿ ဝသေန ဝတ္တတိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? အဘာဝိတတ္တာ စိတ္တဿ။ သန္တိ ပန, ဘော ဂောတမ, ဧကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ စိတ္တဘာဝနာနုယောဂမနုယုတ္တာ ဝိဟရန္တိ, နော ကာယဘာဝနံ။ ဖုသန္တိ ဟိ တေ, ဘော ဂောတမ, စေတသိကံ ဒုက္ခံ ဝေဒနံ။ ဘူတပုဗ္ဗံ, ဘော ဂောတမ, စေတသိကာယ ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယ ဖုဋ္ဌဿ သတော ဦရုက္ခမ္ဘောပိ နာမ ဘဝိဿတိ, ဟဒယမ္ပိ နာမ ဖလိဿတိ, ဥဏှမ္ပိ လောဟိတံ မုခတော ဥဂ္ဂမိဿတိ, ဥမ္မာဒမ္ပိ ပါပုဏိဿတိ စိတ္တက္ခေပံ။ တဿ ခေါ ဧသော, ဘော ဂောတမ, စိတ္တန္ဝယော ကာယော ဟောတိ, စိတ္တဿ ဝသေန ဝတ္တတိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? အဘာဝိတတ္တာ ကာယဿ ။ တဿ မယှံ, ဘော ဂောတမ, ဧဝံ ဟောတိ – 'အဒ္ဓာ ဘောတော ဂောတမဿ သာဝကာ စိတ္တဘာဝနာနုယောဂမနုယုတ္တာ ဝိဟရန္တိ, နော ကာယဘာဝန'''န္တိ။

၃၆၆. ''ကိန္တိ ပန တေ, အဂ္ဂိဝေဿန, ကာယဘာဝနာ သုတာ''တိ? ''သေယျထိဒံ – နန္ဒော ဝစ္ဆော, ကိသော သံကိစ္စော, မက္ခလိ ဂောသာလော – ဧတေဟိ, ဘော ဂောတမ, အစေလကာ မုတ္တာစာရာ ဟတ္ထာပလေခနာ နဧဟိဘဒ္ဒန္တိကာ နတိဋ္ဌဘဒ္ဒန္တိကာ [နဧဟိဘဒ္ဒန္တိကာ, နတိဋ္ဌဘဒ္ဒန္တိကာ (သီ. သျာ. ကံ. ပီ. က.)] န အဘိဟဋံ န ဥဒ္ဒိဿကတံ န နိမန္တနံ သာဒိယန္တိ, တေ န ကုမ္ဘိမုခါ ပဋိဂ္ဂဏှန္တိ န ကဠောပိမုခါ ပဋိဂ္ဂဏှန္တိ န ဧဠကမန္တရံ န ဒဏ္ဍမန္တရံ န မုသလမန္တရံ န ဒွိန္နံ ဘုဉ္ဇမာနာနံ န ဂဗ္ဘိနိယာ န ပါယမာနာယ န ပုရိသန္တရဂတာယ န သင်္ကိတ္တီသု န ယတ္ထ သာ ဥပဋ္ဌိတော ဟောတိ န ယတ္ထ မက္ခိကာ သဏ္ဍသဏ္ဍစာရိနီ , န မစ္ဆံ န မံသံ န သုရံ န မေရယံ န ထုသောဒကံ ပိဝန္တိ။ တေ ဧကာဂါရိကာ ဝါ ဟောန္တိ ဧကာလောပိကာ, ဒွါဂါရိကာ ဝါ ဟောန္တိ ဒွါလောပိကာ။ပေ.။ သတ္တာဂါရိကာ ဝါ ဟောန္တိ သတ္တာလောပိကာ။ ဧကိဿာပိ ဒတ္တိယာ ယာပေန္တိ, ဒွီဟိပိ ဒတ္တီဟိ ယာပေန္တိ။ပေ.။ သတ္တဟိပိ ဒတ္တီဟိ ယာပေန္တိ။ ဧကာဟိကမ္ပိ အာဟာရံ အာဟာရေန္တိ, ဒွီဟိကမ္ပိ အာဟာရံ အာဟာရေန္တိ။ပေ.။ သတ္တာဟိကမ္ပိ အာဟာရံ အာဟာရေန္တိ။ ဣတိ ဧဝရူပံ အဒ္ဓမာသိကမ္ပိ ပရိယာယဘတ္တဘောဇနာနုယောဂမနုယုတ္တာ ဝိဟရန္တီ''တိ။

''ကိံ ပန တေ, အဂ္ဂိဝေဿန, တာဝတကေနေဝ ယာပေန္တီ''တိ? ''နော ဟိဒံ, ဘော ဂောတမ။ အပ္ပေကဒါ, ဘော ဂောတမ, ဥဠာရာနိ ဥဠာရာနိ ခါဒနီယာနိ ခါဒန္တိ, ဥဠာရာနိ ဥဠာရာနိ ဘောဇနာနိ ဘုဉ္ဇန္တိ, ဥဠာရာနိ ဥဠာရာနိ သာယနီယာနိ သာယန္တိ, ဥဠာရာနိ ဥဠာရာနိ ပါနာနိ ပိဝန္တိ။ တေ ဣမံ ကာယံ ဗလံ ဂါဟေန္တိ နာမ, ဗြူဟေန္တိ နာမ, မေဒေန္တိ နာမာ''တိ။

“ယံ ခော တေ, အဂ္ဂိဝေဿန, ပုရိမံ ပဟာယ ပစ္ဆာ ဥပစိနန္တိ, ဧဝံ ဣမဿ ကာယဿ အာစယာပစယော ပညာယတိ။ ကိန္တိ ပန တေ, အဂ္ဂိဝေဿန, စိတ္တဘာဝနာ သုတာ”တိ? စိတ္တဘာဝနာယ ခော သစ္စကော နိဂဏ္ဌပုတ္တော ဘဂဝတာ ပုဋ္ဌော သမာနော န သမ္ပာယာသိ။

၃၆၇. အထ ခော ဘဂဝါ သစ္စကံ နိဂဏ္ဌပုတ္တံ ဧတဒဝေါစ – “ယာပိ ခော တေ ဧသာ, အဂ္ဂိဝေဿန, ပုရိမာ ကာယဘာဝနာ ဘာသိတာ သာပိ အရိယဿ ဝိနယေ နော ဓမ္မိကာ ကာယဘာဝနာ။ ကာယဘာဝနမ္ပိ [ကာယဘာဝနံ ဟိ (သီ. ပီ. က.)] ခော တွံ, အဂ္ဂိဝေဿန, န အညာသိ, ကုတော ပန တွံ စိတ္တဘာဝနံ ဇာနိဿသိ ? အပိ စ, အဂ္ဂိဝေဿန, ယထာ အဘာဝိတကာယော စ ဟောတိ အဘာဝိတစိတ္တော စ, ဘာဝိတကာယော စ ဟောတိ ဘာဝိတစိတ္တော စ။ တံ သုဏာဟိ, သာဓုကံ မနသိ ကရောဟိ, ဘာသိဿာမီ”တိ။ “ဧဝံ, ဘော”တိ ခော သစ္စကော နိဂဏ္ဌပုတ္တော ဘဂဝတော ပစ္စဿောသိ။ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ –

၃၆၈. “ကထဉ္စ , အဂ္ဂိဝေဿန, အဘာဝိတကာယော စ ဟောတိ အဘာဝိတစိတ္တော စ? ဣဓ, အဂ္ဂိဝေဿန, အဿုတဝတော ပုထုဇ္ဇနဿ ဥပ္ပဇ္ဇတိ သုခါ ဝေဒနာ။ သော သုခါယ ဝေဒနာယ ဖုဋ္ဌော သမာနော သုခသာရာဂီ စ ဟောတိ သုခသာရာဂိတဉ္စ အာပဇ္ဇတိ။ တဿ သာ သုခါ ဝေဒနာ နိရုဇ္ဈတိ။ သုခါယ ဝေဒနာယ နိရောဓာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဒုက္ခာ ဝေဒနာ။ သော ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယ ဖုဋ္ဌော သမာနော သောစတိ ကိလမတိ ပရိဒေဝတိ ဥရတ္တာဠိံ ကန္ဒတိ သမ္မောဟံ အာပဇ္ဇတိ။ တဿ ခော ဧသာ, အဂ္ဂိဝေဿန, ဥပ္ပန္နာပိ သုခါ ဝေဒနာ စိတ္တံ ပရိယာဒာယ တိဋ္ဌတိ အဘာဝိတတ္တာ ကာယဿ, ဥပ္ပန္နာပိ ဒုက္ခာ ဝေဒနာ စိတ္တံ ပရိယာဒာယ တိဋ္ဌတိ အဘာဝိတတ္တာ စိတ္တဿ။ ယဿ ကဿစိ, အဂ္ဂိဝေဿန, ဧဝံ ဥဘတောပက္ခံ ဥပ္ပန္နာပိ သုခါ ဝေဒနာ စိတ္တံ ပရိယာဒာယ တိဋ္ဌတိ အဘာဝိတတ္တာ ကာယဿ, ဥပ္ပန္နာပိ ဒုက္ခာ ဝေဒနာ စိတ္တံ ပရိယာဒာယ တိဋ္ဌတိ အဘာဝိတတ္တာ စိတ္တဿ, ဧဝံ ခော, အဂ္ဂိဝေဿန, အဘာဝိတကာယော စ ဟောတိ အဘာဝိတစိတ္တော စ။

၃၆၉. “ကထဉ္စ, အဂ္ဂိဝေဿန, ဘာဝိတကာယော စ ဟောတိ ဘာဝိတစိတ္တော စ? ဣဓ, အဂ္ဂိဝေဿန, သုတဝတော အရိယသာဝကဿ ဥပ္ပဇ္ဇတိ သုခါ ဝေဒနာ။ သော သုခါယ ဝေဒနာယ ဖုဋ္ဌော သမာနော န သုခသာရာဂီ စ ဟောတိ, န သုခသာရာဂိတဉ္စ အာပဇ္ဇတိ။ တဿ သာ သုခါ ဝေဒနာ နိရုဇ္ဈတိ။ သုခါယ ဝေဒနာယ နိရောဓာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဒုက္ခာ ဝေဒနာ။ သော ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယ ဖုဋ္ဌော သမာနော န သောစတိ န ကိလမတိ န ပရိဒေဝတိ န ဥရတ္တာဠိံ ကန္ဒတိ န သမ္မောဟံ အာပဇ္ဇတိ။ တဿ ခော ဧသာ, အဂ္ဂိဝေဿန, ဥပ္ပန္နာပိ သုခါ ဝေဒနာ စိတ္တံ န ပရိယာဒာယ တိဋ္ဌတိ ဘာဝိတတ္တာ ကာယဿ, ဥပ္ပန္နာပိ ဒုက္ခာ ဝေဒနာ စိတ္တံ န ပရိယာဒာယ တိဋ္ဌတိ ဘာဝိတတ္တာ စိတ္တဿ။ ယဿ ကဿစိ, အဂ္ဂိဝေဿန, ဧဝံ ဥဘတောပက္ခံ ဥပ္ပန္နာပိ သုခါ ဝေဒနာ စိတ္တံ န ပရိယာဒာယ တိဋ္ဌတိ ဘာဝိတတ္တာ ကာယဿ, ဥပ္ပန္နာပိ ဒုက္ခာ ဝေဒနာ စိတ္တံ န ပရိယာဒာယ တိဋ္ဌတိ ဘာဝိတတ္တာ စိတ္တဿ။ ဧဝံ ခော, အဂ္ဂိဝေဿန, ဘာဝိတကာယော စ ဟောတိ ဘာဝိတစိတ္တော စာ”တိ။

၃၇၀. “ဧဝံ ပသန္နော အဟံ ဘောတော ဂောတမဿ! ဘဝဉှိ ဂောတမော ဘာဝိတကာယော စ ဟောတိ ဘာဝိတစိတ္တော စာ”တိ ။ “အဒ္ဓါ ခော တေ အယံ, အဂ္ဂိဝေဿန, အာသဇ္ဇ ဥပနီယ ဝါစာ ဘာသိတာ, အပိ စ တေ အဟံ ဗျာကရိဿာမိ ။ ယတော ခော အဟံ, အဂ္ဂိဝေဿန, ကေသမဿုံ ဩဟာရေတွာ ကာသာယာနိ ဝတ္ထာနိ အစ္ဆာဒေတွာ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိတော, တံ ဝတ မေ ဥပ္ပန္နာ ဝာ သုခါ ဝေဒနာ စိတ္တံ ပရိယာဒာယ ဌဿတိ, ဥပ္ပန္နာ ဝါ ဒုက္ခာ ဝေဒနာ စိတ္တံ ပရိယာဒာယ ဌဿတီတိ နေတံ ဌာနံ [နေတံ ခောဌာနံ (သီ. ပီ.)] ဝိဇ္ဇတီ”တိ။

“န ဟိ နူန [န ဟနူန (သီ. သျာ. ကံ. ပီ.)] ဘောတော ဂောတမဿ ဥပ္ပဇ္ဇတိ တထာရူပါ သုခါ ဝေဒနာ ယထာရူပါ ဥပ္ပန္နာ သုခါ ဝေဒနာ စိတ္တံ ပရိယာဒာယ တိဋ္ဌေယျ; န ဟိ နူန ဘောတော ဂောတမဿ ဥပ္ပဇ္ဇတိ တထာရူပါ ဒုက္ခာ ဝေဒနာ ယထာရူပါ ဥပ္ပန္နာ ဒုက္ခာ ဝေဒနာ စိတ္တံ ပရိယာဒာယ တိဋ္ဌေယျာ”တိ။

၃၇၁. “ကိဉှိ နော သိယာ, အဂ္ဂိဝေဿန? ဣဓ မေ, အဂ္ဂိဝေဿန, ပုဗ္ဗေဝ သမ္ဗောဓာ အနဘိသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဗောဓိသတ္တဿေဝ သတော ဧတဒဟောသိ – ‘သမ္ဗာဓော ဃရာဝါသော ရဇာပထော, အဗ္ဘောကာသော ပဗ္ဗဇ္ဇာ။ နယိဒံ သုကရံ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသတာ ဧကန္တပရိပုဏ္ဏံ ဧကန္တပရိသုဒ္ဓံ သင်္ခလိခိတံ ဗြဟ္မစရိယံ စရိတုံ။ ယံနူနာဟံ ကေသ

မသ္သံ့ု ဩဟာရေတ္ဝာ ကာသာယာနိ ဝတ္ထာနိ အစ္ဆာဒေတ္ဝာ အကရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇေယျ’န္တိ။ သော ခေါ အဟံ, အဂ္ဂိဝေဿန, အပရေန သမယေန ဒဟရောဝ သမာနော, သုသုကာဠကေသော ဘဒြေန ယောဗ္ဗနေန သမန္နာဂတော ပဌမေန ဝယသာ, အကာမကာနံ မာတာပိတူနံ အဿုမုခါနံ ရုဒန္တာနံ, ကေသမဿုံ ဩဟာရေတွာ ကာသာယာနိ ဝတ္ထာနိ အစ္ဆာဒေတွာ အကရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိံ။ သော ဧဝံ ပဗ္ဗဇိတော သမာနော ကိံကုသလဂဝေသီ အနုတ္တရံ သန္တိဝရပဒံ ပရိယေသမာနော ယေန အာဠာရော ကာလာမော တေနုပသင်္ကမိံ; ဥပသင်္ကမိတွာ အာဠာရံ ကာလာမံ ဧတဒဝေါစံ – ‘ဣစ္ဆာမဟံ, အာဝုသော ကာလာမ, ဣမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ ဗြဟ္မစရိယံ စရိတု’န္တိ။ ဧဝံ ဝုတ္တေ, အဂ္ဂိဝေဿန, အာဠာရော ကာလာမော မံ ဧတဒဝေါစ – ‘ဝိဟရတာယသ္မာ, တာဒိသော အယံ ဓမ္မော ယတ္ထ ဝိညူ ပုရိသော နစိရဿေဝ သကံ အာစရိယကံ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရေယျာ’တိ။ သော ခေါ အဟံ, အဂ္ဂိဝေဿန, နစိရဿေဝ ခိပ္ပမေဝ တံ ဓမ္မံ ပရိယာပုဏိံ။ သော ခေါ အဟံ, အဂ္ဂိဝေဿန, တာဝတကေနေဝ ဩဋ္ဌပဟတမတ္တေန လပိတလာပနမတ္တေန ဉာဏဝါဒဉ္စ ဝဒါမိ ထေရဝါဒဉ္စ, ‘ဇာနာမိ ပဿာမီ’တိ စ ပဋိဇာနာမိ, အဟဉ္စေဝ အညေ စ။ တဿ မယှံ, အဂ္ဂိဝေဿန, ဧတဒဟောသိ – ‘န ခေါ အာဠာရော ကာလာမော ဣမံ ဓမ္မံ ကေဝလံ သဒ္ဓာမတ္တကေန သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရာမီတိ ပဝေဒေတိ, အဒ္ဓါ အာဠာရော ကာလာမော ဣမံ ဓမ္မံ ဇာနံ ပဿံ ဝိဟရတီ’’’တိ။

‘‘အထ ခွါဟံ, အဂ္ဂိဝေဿန, ယေန အာဠာရော ကာလာမော တေနုပသင်္ကမိံ; ဥပသင်္ကမိတွာ အာဠာရံ ကာလာမံ ဧတဒဝေါစံ – ‘ကိတ္တာဝတာ နော, အာဝုသော ကာလာမ, ဣမံ ဓမ္မံ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရာမီတိ ပဝေဒေသီ’တိ? ဧဝံ ဝုတ္တေ, အဂ္ဂိဝေဿန, အာဠာရော ကာလာမော အာကိဉ္စညာယတနံ ပဝေဒေသိ။ တဿ မယှံ, အဂ္ဂိဝေဿန, ဧတဒဟောသိ – ‘န ခေါ အာဠာရဿေဝ ကာလာမဿ အတ္ထိ သဒ္ဓါ, မယှံပတ္ထိ သဒ္ဓါ; န ခေါ အာဠာရဿေဝ ကာလာမဿ အတ္ထိ ဝီရိယံ, မယှံပတ္ထိ ဝီရိယံ; န ခေါ အာဠာရဿေဝ ကာလာမဿ အတ္ထိ သတိ, မယှံပတ္ထိ သတိ; န ခေါ အာဠာရဿေဝ ကာလာမဿ အတ္ထိ သမာဓိ, မယှံပတ္ထိ သမာဓိ; န ခေါ အာဠာရဿေဝ ကာလာမဿ အတ္ထိ ပညာ, မယှံပတ္ထိ ပညာ; ယံနူနာဟံ ယံ ဓမ္မံ အာဠာရော ကာလာမော သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရာမီတိ ပဝေဒေတိ တဿ ဓမ္မဿ သစ္ဆိကိရိယာယ ပဒဟေယျ’န္တိ။ သော ခေါ အဟံ, အဂ္ဂိဝေဿန, နစိရဿေဝ ခိပ္ပမေဝ တံ ဓမ္မံ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟာသိံ။

‘‘အထ ခွါဟံ, အဂ္ဂိဝေဿန, ယေန အာဠာရော ကာလာမော တေနုပသင်္ကမိံ; ဥပသင်္ကမိတွာ အာဠာရံ ကာလာမံ ဧတဒဝေါစံ – ‘ဧတ္တာဝတာ နော, အာဝုသော ကာလာမ , ဣမံ ဓမ္မံ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ပဝေဒေသီ’တိ? ‘ဧတ္တာဝတာ ခေါ အဟံ, အာဝုသော, ဣမံ ဓမ္မံ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ပဝေဒေမီ’တိ။ ‘အဟမ္ပိ ခေါ, အာဝုသော, ဧတ္တာဝတာ ဣမံ ဓမ္မံ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရာမီ’တိ။ ‘လာဘာ နော, အာဝုသော, သုလဒ္ဓံ နော, အာဝုသော, ယေ မယံ အာယသ္မန္တံ တာဒိသံ သဗြဟ္မစာရိံ ပဿာမ။ ဣတိ ယာဟံ ဓမ္မံ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ပဝေဒေမိ တံ တွံ ဓမ္မံ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရသိ; ယံ တွံ ဓမ္မံ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရသိ တမဟံ ဓမ္မံ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ပဝေဒေမိ။ ဣတိ ယာဟံ ဓမ္မံ ဇာနာမိ တံ တွံ ဓမ္မံ ဇာနာသိ; ယံ တွံ ဓမ္မံ ဇာနာသိ တမဟံ ဓမ္မံ ဇာနာမိ။ ဣတိ ယာဒိသော အဟံ တာဒိသော တုဝံ, ယာဒိသော တုဝံ တာဒိသော အဟံ။ ဧဟိ ဒာနိ, အာဝုသော, ဥဘောဝ သန္တာ ဣမံ ဂဏံ ပရိဟရာမာ’တိ။ ဣတိ ခေါ, အဂ္ဂိဝေဿန, အာဠာရော ကာလာမော အာစရိယော မေ သမာနော (အတ္တနော) [( ) နတ္ထိ (သီ. ပီ.)] အန္တေဝါသိံ မံ သမာနံ အတ္တနာ သမသမံ ဌပေသိ, ဥဠာရာယ စ မံ ပူဇာယ ပူဇေသိ။ တဿ မယှံ, အဂ္ဂိဝေဿန, ဧတဒဟောသိ – ‘နာယံ ဓမ္မော နိဗ္ဗိဒာယ န ဝိရာဂါယ န နိရောဓာယ န ဥပသမာယ န အဘိညာယ န သမ္ဗောဓာယ န နိဗ္ဗာနာယ သံဝတ္တတိ, ယာဝဒေဝ အာကိဉ္စညာယတနူပပတ္တိယာ’တိ။ သော ခေါ အဟံ, အဂ္ဂိဝေဿန, တံ ဓမ္မံ အနလင်္ကရိတွာ တသ္မာ ဓမ္မာ နိဗ္ဗိဇ္ဇ အပက္ကမိံ။

၃၇၂. ‘‘သော ခေါ အဟံ, အဂ္ဂိဝေဿန, ကိံကုသလဂဝေသီ အနုတ္တရံ သန္တိဝရပဒံ ပရိယေသမာနော ယေန ဥဒကော ရာမပုတ္တော တေနုပသင်္ကမိံ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဥဒကံ ရာမပုတ္တံ ဧတဒဝေါစံ – ‘ဣစ္ဆာမဟံ, အာဝုသော [ပဿ သ မ. နိ. ၁.၂၇၈ ပါသရာသိသုတ္တေ] ဣမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ ဗြဟ္မစရိယံ စရိတု’န္တိ။ ဧဝံ ဝုတ္တေ, အဂ္ဂိဝေဿန, ဥဒကော ရာမပုတ္တော မံ ဧတဒဝေါစ – ‘ဝိဟရတာယသ္မာ, တာဒိသော အယံ ဓမ္မော ယတ္ထ ဝိညူ ပုရိသော နစိရဿေဝ သကံ အာစရိယကံ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရေယျာ’တိ။ သော ခေါ အဟံ, အဂ္ဂိဝေဿန, နစိ

ရသ္ေသာ ခိပ္ပေမဝ တံ ဓမ္မံ ပရိယာပုဏာိ။ သော ခော အဟံ, အဂ္ဂိဝေသ္သန, တာဝတကေနေဝ ဩဋ္ဌပဟတမတ္တေန လ ပိတလာပနမတ္တေန ဉာဏဝာဒဥ္စ ဝဒာမိ ထေရဝာဒဥ္စ, ‘ဇာနာမိ ပသ္သာမီ’တိ စ ပဋိဇာနာမိ, အဟဉ္စေဝ အညေ စ။ တသ္သ မယ္ဟံ, အဂ္ဂိဝေသ္သန, ဧတဒဟောသိ – ‘န ခော ရာမော ဣမံ ဓမ္မံ ကေဝလံ သဒ္ဓာမတ္တကေန သယံ အဘိညာ သစ္ဆိ ကတ္ဝာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရာမီတိ ပဝေဒေသိ။ အဒ္ဓာ ရာမော ဣမံ ဓမ္မံ ဇာနံ ပသ္သံ ဝိဟာသီ’တိ။ အထ ခ္ဝာဟံ, အဂ္ဂိဝေ သ္သန, ယေန ဥဒကော ရာမပုတ္တော တေနုပသင္ကမိံ; ဥပသင္ကမိတ္ဝာ ဥဒကံ ရာမပုတ္တံ ဧတဒဝေစံ – ‘ကိတ္တာဝ တာ နော, အာဝုသော ရာမော, ဣမံ ဓမ္မံ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတ္ဝာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရာမီတိ ပဝေဒေသီ’တိ? ဧဝံ ဝုတ္ တေ, အဂ္ဂိဝေသ္သန, ဥဒကော ရာမပုတ္တော နေဝသညာနာသညာယတနံ ပဝေဒေသိ။ တသ္သ မယ္ဟံ, အဂ္ဂိဝေသ္သန, ဧတဒဟောသိ – ‘န ခော ရာမသ္သေဝ အဟောသိ သဒ္ဓာ, မယ္ဟံပတ္ထိ သဒ္ဓာ; န ခော ရာမသ္သေဝ အဟောသိ ဝီရိယံ, မ ယ္ဟံပတ္ထိ ဝီရိယံ; န ခော ရာမသ္သေဝ အဟောသိ သတိ, မယ္ဟံပတ္ထိ သတိ; န ခော ရာမသ္သေဝ အဟောသိ သမာဓိ, မယ္ဟံပတ္ထိ သမာဓိ; န ခော ရာမသ္သေဝ အဟောသိ ပညာ, မယ္ဟံပတ္ထိ ပညာ; ယံနူနာဟံ ယံ ဓမ္မံ ရာမော သယံ အဘိ ညာ သစ္ဆိကတ္ဝာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရာမီတိ ပဝေဒေသိ တသ္သ ဓမ္မသ္သ သစ္ဆိကိရိယာယ ပဒဟေယ္ယ’န္တိ။ သော ခော အဟံ, အဂ္ဂိဝေသ္သန, နစိရသ္သေဝ ခိပ္ပမေဝ တံ ဓမ္မံ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတ္ဝာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟာသိံ။

‘‘အထ ခ္ဝာဟံ, အဂ္ဂိဝေသ္သန, ယေန ဥဒကော ရာမပုတ္တော တေနုပသင္ကမိံ; ဥပသင္ကမိတ္ဝာ ဥဒကံ ရာမပုတ္တံ ဧတဒဝေစံ – ‘ဧတ္တာဝတာ နော, အာဝုသော, ရာမော ဣမံ ဓမ္မံ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတ္ဝာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ပဝေဒေ သီ’တိ? ‘ဧတ္တာဝတာ ခော, အာဝုသော, ရာမော ဣမံ ဓမ္မံ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတ္ဝာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ပဝေဒေသီ’တိ။ ‘အဟမ္ပိ ခော, အာဝုသော, ဧတ္တာဝတာ ဣမံ ဓမ္မံ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတ္ဝာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရာမီ’တိ။ ‘လာဘာ နော, အာဝုသော, သုလဒ္ဓံ နော, အာဝုသော, ယေ မယံ အာယသ္မန္တံ တာဒိသံ သဗ္ရဟ္မစာရိံ ပသ္သာမ။ ဣတိ ယံ ဓမ္မံ ရာမော သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတ္ဝာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ပဝေဒေသိ, တံ တ္ဝံ ဓမ္မံ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတ္ဝာ ဥပသမ္ပဇ္ ဇ ဝိဟရသိ; ယံ တ္ဝံ ဓမ္မံ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတ္ဝာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရသိ, တံ ဓမ္မံ ရာမော သယံ အဘိညာ သစ္ဆိ ကတ္ဝာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ပဝေဒေသိ။ ဣတိ ယံ ဓမ္မံ ရာမော အဘိညာသိ တံ တ္ဝံ ဓမ္မံ ဇာနာသိ; ယံ တ္ဝံ ဓမ္မံ ဇာနာသိ တံ ဓမ္ မံ ရာမော အဘိညာသိ။ ဣတိ ယာဒိသော ရာမော အဟောသိ တာဒိသော တုဝံ; ယာဒိသော တုဝံ တာဒိသော ရာမော အဟော သိ။ ဧဟိ ဒါနိ, အာဝုသော, တုဝံ ဣမံ ဂဏံ ပရိဟရာ’တိ။ ဣတိ ခော, အဂ္ဂိဝေသ္သန, ဥဒကော ရာမပုတ္တော သဗ္ရဟ္မစာ ရီ မေ သမာနော အာစရိယဋ္ဌာနေ စ မံ ဌပေသိ, ဥဠာရာယ စ မံ ပူဇာယ ပူဇေသိ။ တသ္သ မယ္ဟံ, အဂ္ဂိဝေသ္သန, ဧတဒ ဟောသိ – ‘နာယံ ဓမ္မော နိဗ္ဗိဒာယ န ဝိရာဂာယ န နိရောဓာယ န ဥပသမာယ န အဘိညာယ န သမ္ဗောဓာယ န နိဗ္ဗာနာယ သံဝတ္တတိ, ယာဝဒေဝ နေဝသညာနာသညာယတနူပပတ္တိယာ’တိ။ သော ခော အဟံ, အဂ္ဂိဝေသ္သန, တံ ဓမ္မံ အနလင္ ကရိတ္ဝာ တသ္မာ ဓမ္မာ နိဗ္ဗိဇ္ဇ အပက္ကမိံ။

၃၇၃. ‘‘သော ခော အဟံ, အဂ္ဂိဝေသ္သန, ကိံကုသလဂဝေသီ အနုတ္တရံ သန္တိဝရပဒံ ပရိယေသမာနော မဂဓေသု အနုပုဗ္ဗေန စာရိကံ စရမာနော ယေန ဥရုဝေလာ သေနာနိဂမော တဒဝသရိံ။ တတ္ထဒ္ဒသံ ရမဏီယံ ဘူမိဘာဂံ, ပာသာဒိကဥ္စ ဝနသဏ္ဍံ, နဒိဥ္စ သန္ဒန္တိံ သေတကံ သုပတိတ္ထံ ရမဏီယံ, သမန္တာ စ ဂောစရဂာမံ။ တသ္သ မယ္ဟံ, အဂ္ဂိဝေသ္ သန, ဧတဒဟောသိ – ‘ရမဏီယော ဝတ, ဘော, ဘူမိဘာဂေါ, ပာသာဒိကော စ ဝနသဏ္ဍော, နဒီ စ သန္ဒတိ သေတကာ သု ပတိတ္ထာ ရမဏီယာ, သမန္တာ စ ဂောစရဂါမော။ အလံ ဝတိဒံ ကုလပုတ္တသ္သ ပဓာနတ္ထိကသ္သ ပဓာနာယာ’တိ။ သော ခော အဟံ, အဂ္ဂိဝေသ္သန, တတ္ထေဝ နိသီဒိံ ‘အလမိဒံ ပဓာနာယာ’တိ။

၃၇၄. ‘‘အပိသ္သုမံ, အဂ္ဂိဝေသ္သန, တိသ္သော ဥပမာ ပဋိဘံသု အနစ္ဆရိယာ ပုဗ္ဗေ အသ္သုတပုဗ္ဗာ။ သေယ္ယ ထာပိ, အဂ္ဂိဝေသ္သန, အလ္လံ ကဋ္ဌံ သသ္နေဟံ ဥဒကေ နိက္ခိတ္တံ။ အထ ပုရိသော အာဂစ္ဆေယ္ယ ဥတ္တရာရဏိံ အာဒာယ – ‘အဂ္ဂိံ အဘိနိဗ္ဗတ္တေသ္သာမိ, တေဇော ပါတုကရိသ္သာမီ’တိ။ တံ ကိံ မညသိ, အဂ္ဂိဝေသ္သန, အပိ နု သော ပုရိသော အမုံ အလ္လံ ကဋ္ဌံ သသ္နေဟံ, ဥဒကေ နိက္ခိတ္တံ , ဥတ္တရာရဏိံ အာဒာယ အဘိမန္ထေန္တော အဂ္ဂိံ အဘိနိဗ္ဗတ္တေယ္ယ, တေဇော ပါတုကရေယ္ယာ’’တိ? ‘‘နော ဟိဒံ, ဘော ဂေါတမ’’။ ‘‘တံ ကိသ္သ ဟေတု’’? ‘‘အဒုဥ္ ဟိ, ဘော ဂေါတမ, အလ္လံ ကဋ္ဌံ သသ္နေဟံ, တဥ္စ ပန ဥဒကေ နိက္ခိတ္တံ။ ယာဝဒေဝ စ ပန သော ပုရိသော ကိလမထ သ္သ ဝိဃာတသ္သ ဘာဂီ အသ္သာ’’တိ။ ‘‘ဧဝမေဝ ခော, အဂ္ဂိဝေသ္သန, ယေ ဟိ ကေစိ သမဏာ ဝါ ဗ္ရာဟ္မဏာ ဝါ ကာယေန စေဝ စိတ္တေန စ ကာမေဟိ အဝူပကဋ္ဌာ ဝိဟရန္တိ, ယော စ နေသံ ကာမေသု ကာမစ္ဆန္ဒော ကာမသ္နေဟော ကာမမုစ္ဆာ ကာမပိပာသာ ကာမပရိဠာဟော, သော စ အဇ္ဈတ္တံ န သုပ္ပဟီနော ဟောတိ, န သုပ္ပဋိပ္ပသ္သဒ္ဓော, ဩပ

က္ကမိကာ စေပိ တေ ဘောန္တော သမဏဗြာဟ္မဏာ ဒုက္ခာ တိဗ္ဗာ ခရာ ကဋုကာ ဝေဒနာ ဝေဒယန္တိ, အဘဗ္ဗာဝ တေ ဉာဏာယ ဒဿနာယ အနုတ္တရာယ သမ္ဗောဓာယ။ နော စေပိ တေ ဘောန္တော သမဏဗြာဟ္မဏာ ဩပက္ကမိကာ ဒုက္ခာ တိဗ္ဗာ ခရာ ကဋုကာ ဝေဒနာ ဝေဒယန္တိ, အဘဗ္ဗာဝ တေ ဉာဏာယ ဒဿနာယ အနုတ္တရာယ သမ္ဗောဓာယ။ အယံ ခော မံ, အဂ္ဂိဝေဿန, ပဌမာ ဥပမာ ပဋိဘာသိ အနစ္ဆရိယာ ပုဗ္ဗေ အဿုတပုဗ္ဗာ။

၃၇၅. “အပရာပိ ခော မံ, အဂ္ဂိဝေဿန, ဒုတိယာ ဥပမာ ပဋိဘာသိ အနစ္ဆရိယာ ပုဗ္ဗေ အဿုတပုဗ္ဗာ။ သေယျထာပိ, အဂ္ဂိဝေဿန, အလ္လံ ကဋ္ဌံ သသ္နေဟံ, အာရကာ ဥဒကာ ထလေ နိက္ခိတ္တံ။ အထ ပုရိသော အာဂစ္ဆေယျ ဥတ္တရာရဏိံ အာဒာယ – ‘အဂ္ဂိံ အဘိနိဗ္ဗတ္တေဿာမိ, တေဇော ပါတုကရိဿာမီ’တိ။ တံ ကိံ မညသိ, အဂ္ဂိဝေဿန, အပိ နု သော ပုရိသော အမုံ အလ္လံ ကဋ္ဌံ သသ္နေဟံ, အာရကာ ဥဒကာ ထလေ နိက္ခိတ္တံ, ဥတ္တရာရဏိံ အာဒာယ အဘိမန္ထေန္တော အဂ္ဂိံ အဘိနိဗ္ဗတ္တေယျ တေဇော ပါတုကရေယျာ”တိ? “နော ဟိဒံ, ဘော ဂောတမ”။ “တံ ကိဿ ဟေတု”? “အဒုဉှိ, ဘော ဂောတမ, အလ္လံ ကဋ္ဌံ သသ္နေဟံ, ကိဉ္စာပိ အာရကာ ဥဒကာ ထလေ နိက္ခိတ္တံ။ ယာဝဒေဝ စ ပန သော ပုရိသော ကိလမထဿ ဝိဃာတဿ ဘာဂီ အဿာတိ။ ဧဝမေဝ ခော, အဂ္ဂိဝေဿန, ယေ ဟိ ကေစိ သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ ကာယေန စေဝ စိတ္တေန စ ကာမေဟိ အဝူပကဋ္ဌာ ဝိဟရန္တိ, ယော စ နေသံ ကာမေသု ကာမစ္ဆန္ဒော ကာမသ္နေဟော ကာမမုစ္ဆာ ကာမပိပါသာ ကာမပရိဠာဟော သော စ အဇ္ဈတ္တံ န သုပ္ပဟီနော ဟောတိ, န သုပ္ပဋိပ္ပဿဒ္ဓော, ဩပက္ကမိကာ စေပိ တေ ဘောန္တော သမဏဗြာဟ္မဏာ ဒုက္ခာ တိဗ္ဗာ ခရာ ကဋုကာ ဝေဒနာ ဝေဒယန္တိ, အဘဗ္ဗာဝ တေ ဉာဏာယ ဒဿနာယ အနုတ္တရာယ သမ္ဗောဓာယ။ နော စေပိ တေ ဘောန္တော သမဏဗြာဟ္မဏာ ဩပက္ကမိကာ ဒုက္ခာ တိဗ္ဗာ ခရာ ကဋုကာ ဝေဒနာ ဝေဒယန္တိ, အဘဗ္ဗာဝ တေ ဉာဏာယ ဒဿနာယ အနုတ္တရာယ သမ္ဗောဓာယ။ အယံ ခော မံ, အဂ္ဂိဝေဿန, ဒုတိယာ ဥပမာ ပဋိဘာသိ အနစ္ဆရိယာ ပုဗ္ဗေ အဿုတပုဗ္ဗာ”။

၃၇၆. “အပရာပိ ခော မံ, အဂ္ဂိဝေဿန, တတိယာ ဥပမာ ပဋိဘာသိ အနစ္ဆရိယာ ပုဗ္ဗေ အဿုတပုဗ္ဗာ။ သေယျထာပိ, အဂ္ဂိဝေဿန, သုက္ခံ ကဋ္ဌံ ကောဠာပံ, အာရကာ ဥဒကာ ထလေ နိက္ခိတ္တံ။ အထ ပုရိသော အာဂစ္ဆေယျ ဥတ္တရာရဏိံ အာဒာယ – ‘အဂ္ဂိံ အဘိနိဗ္ဗတ္တေဿာမိ, တေဇော ပါတုကရိဿာမီ’တိ။ တံ ကိံ မညသိ, အဂ္ဂိဝေဿန, အပိ နု သော ပုရိသော အမုံ သုက္ခံ ကဋ္ဌံ ကောဠာပံ, အာရကာ ဥဒကာ ထလေ နိက္ခိတ္တံ, ဥတ္တရာရဏိံ အာဒာယ အဘိမန္ထေန္တော အဂ္ဂိံ အဘိနိဗ္ဗတ္တေယျ, တေဇော ပါတုကရေယျာ”တိ? “ဧဝံ, ဘော ဂောတမ”။ “တံ ကိဿ ဟေတု”? “အဒုဉှိ, ဘော ဂောတမ, သုက္ခံ ကဋ္ဌံ ကောဠာပံ, တဉ္စ ပန အာရကာ ဥဒကာ ထလေ နိက္ခိတ္တ”န္တိ။ “ဧဝမေဝ ခော, အဂ္ဂိဝေဿန, ယေ ဟိ ကေစိ သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ ကာယေန စေဝ စိတ္တေန စ ကာမေဟိ ဝူပကဋ္ဌာ ဝိဟရန္တိ, ယော စ နေသံ ကာမေသု ကာမစ္ဆန္ဒော ကာမသ္နေဟော ကာမမုစ္ဆာ ကာမပိပါသာ ကာမပရိဠာဟော, သော စ အဇ္ဈတ္တံ သုပ္ပဟီနော ဟောတိ သုပ္ပဋိပ္ပဿဒ္ဓော, ဩပက္ကမိကာ စေပိ တေ ဘောန္တော သမဏဗြာဟ္မဏာ ဒုက္ခာ တိဗ္ဗာ ခရာ ကဋုကာ ဝေဒနာ ဝေဒယန္တိ, ဘဗ္ဗာဝ တေ ဉာဏာယ ဒဿနာယ အနုတ္တရာယ သမ္ဗောဓာယ။ နော စေပိ တေ ဘောန္တော သမဏဗြာဟ္မဏာ ဩပက္ကမိကာ ဒုက္ခာ တိဗ္ဗာ ခရာ ကဋုကာ ဝေဒနာ ဝေဒယန္တိ, ဘဗ္ဗာဝ တေ ဉာဏာယ ဒဿနာယ အနုတ္တရာယ သမ္ဗောဓာယ။ အယံ ခော မံ, အဂ္ဂိဝေဿန, တတိယာ ဥပမာ ပဋိဘာသိ အနစ္ဆရိယာ ပုဗ္ဗေ အဿုတပုဗ္ဗာ။ ဣမာ ခော မံ, အဂ္ဂိဝေဿန, တိဿော ဥပမာ ပဋိဘံသု အနစ္ဆရိယာ ပုဗ္ဗေ အဿုတပုဗ္ဗာ။”

၃၇၇. “တဿ မယှံ, အဂ္ဂိဝေဿန, ဧတဒဟောသိ – ‘ယံနူနာဟံ ဒန္တေဘိ ဒန္တမာဓာယ [ပဿ မ. နိ. ၁.၂၂၁ ဝိတက္ကသဏ္ဌာနသုတ္တေ], ဇိဝှာယ တာလုံ အာဟစ္စ, စေတသာ စိတ္တံ အဘိနိဂ္ဂဏှေယျံ အဘိနိပ္ပီဠေယျံ အဘိသန္တာပေယျ’န္တိ။ သော ခော အဟံ, အဂ္ဂိဝေဿန, ဒန္တေဘိ ဒန္တမာဓာယ, ဇိဝှာယ တာလုံ အာဟစ္စ, စေတသာ စိတ္တံ အဘိနိဂ္ဂဏှာမိ အဘိနိပ္ပီဠေမိ အဘိသန္တာပေမိ။ တဿ မယှံ, အဂ္ဂိဝေဿန, ဒန္တေဘိ ဒန္တမာဓာယ ဇိဝှာယ တာလုံ အာဟစ္စ စေတသာ စိတ္တံ အဘိနိဂ္ဂဏှတော အဘိနိပ္ပီဠယတော အဘိသန္တာပယတော ကစ္ဆေဟိ သေဒါ မုစ္စန္တိ။ သေယျထာပိ, အဂ္ဂိဝေဿန, ဗလဝါ ပုရိသော ဒုဗ္ဗလတရံ ပုရိသံ သီသေ ဝါ ဂဟေတွာ ခန္ဓေ ဝါ ဂဟေတွာ အဘိနိဂ္ဂဏှေယျ အဘိနိပ္ပီဠေယျ အဘိသန္တာပေယျ, ဧဝမေဝ ခော မေ, အဂ္ဂိဝေဿန, ဒန္တေဘိ ဒန္တမာဓာယ, ဇိဝှာယ တာလုံ အာဟစ္စ, စေတသာ စိတ္တံ အဘိနိဂ္ဂဏှတော အဘိနိပ္ပီဠယတော အဘိသန္တာပယတော ကစ္ဆေဟိ သေဒါ မုစ္စန္တိ။ အာရဒ္ဓံ ခော ပန မေ, အဂ္ဂိဝေဿန, ဝီရိယံ ဟောတိ အသလ္လီနံ, ဥပဋ္ဌိတာ သတိ

အသမ္ပဇ္ဇာ, သာရဒ္ဓော စ ပန မေ ကာယော ဟောတိ အပ္ပဋိပ္ပဿဒ္ဓော တေနေဝ ဒုက္ခပ္ပဓာနေန ပဓာနာဘိတုန္နဿ သတော။ ဧဝရူပာပိ ခော မေ, အဂ္ဂိဝေဿန, ဥပ္ပန္နာ ဒုက္ခာ ဝေဒနာ စိတ္တံ န ပရိယာဒါယ တိဋ္ဌတိ။

၃၇၈. ''တဿ မယှံ, အဂ္ဂိဝေဿန, ဧတဒဟောသိ – 'ယံနူနာဟံ အပ္ပာဏကံယေဝ ဈာနံ ဈာယေယျ'န္တိ။ သော ခော အဟံ, အဂ္ဂိဝေဿန, မုခတော စ နာသတော စ အဿာသပဿာသေ ဥပရုန္ဓိံ။ တဿ မယှံ, အဂ္ဂိဝေဿန, မုခတော စ နာသတော စ အဿာသပဿာသေသု ဥပရုဒ္ဓေသု ကဏ္ဏသောတေဟိ ဝါတာနံ နိက္ခမန္တာနံ အဓိမတ္တော သဒ္ဒေါ ဟောတိ။ သေယျထာပိ နာမ ကမ္မာရဂဂ္ဂရိယာ ဓမမာနာယ အဓိမတ္တော သဒ္ဒေါ ဟောတိ, ဧဝမေဝ ခော မေ, အဂ္ဂိဝေဿန, မုခတော စ နာသတော စ အဿာသပဿာသေသု ဥပရုဒ္ဓေသု ကဏ္ဏသောတေဟိ ဝါတာနံ နိက္ခမန္တာနံ အဓိမတ္တော သဒ္ဒေါ ဟောတိ။ အာရဒ္ဓံ ခော ပန မေ, အဂ္ဂိဝေဿန, ဝီရိယံ ဟောတိ အသလ္လီနံ ဥပဋ္ဌိတာ သတိ အသမ္မုဋ္ဌာ။ သာရဒ္ဓော စ ပန မေ ကာယော ဟောတိ အပ္ပဋိပ္ပဿဒ္ဓော တေနေဝ ဒုက္ခပ္ပဓာနေန ပဓာနာဘိတုန္နဿ သတော။ ဧဝရူပာပိ ခော မေ, အဂ္ဂိဝေဿန, ဥပ္ပန္နာ ဒုက္ခာ ဝေဒနာ စိတ္တံ န ပရိယာဒါယ တိဋ္ဌတိ။

''တဿ မယှံ, အဂ္ဂိဝေဿန, ဧတဒဟောသိ – 'ယံနူနာဟံ အပ္ပာဏကံယေဝ ဈာနံ ဈာယေယျ'န္တိ။ သော ခော အဟံ, အဂ္ဂိဝေဿန, မုခတော စ နာသတော စ ကဏ္ဏတော စ အဿာသပဿာသေ ဥပရုန္ဓိံ။ တဿ မယှံ, အဂ္ဂိဝေဿန, မုခတော စ နာသတော စ ကဏ္ဏတော စ အဿာသပဿာသေသု ဥပရုဒ္ဓေသု အဓိမတ္တာ ဝါတာ မုဒ္ဓနိ ဦဟနန္တိ [ဦဟန္တိ (သီ.), ဩဟနန္တိ (သျာ. ကံ.), ဥဟနန္တိ (က.)] ။ သေယျထာပိ, အဂ္ဂိဝေဿန, ဗလဝါ ပုရိသော တိဏှေန သိခရေန မုဒ္ဓနိ အဘိမတ္ထေယျ [မုဒ္ဓာနံ အဘိမန္ထေယျ (သီ. ပီ.), မုဒ္ဓာနံ အဘိမတ္ထေယျ (သျာ. ကံ.)], ဧဝမေဝ ခော မေ, အဂ္ဂိဝေဿန, မုခတော စ နာသတော စ ကဏ္ဏတော စ အဿာသပဿာသေသု ဥပရုဒ္ဓေသု အဓိမတ္တာ ဝါတာ မုဒ္ဓနိ ဦဟနန္တိ။ အာရဒ္ဓံ ခော ပန မေ, အဂ္ဂိဝေဿန, ဝီရိယံ ဟောတိ အသလ္လီနံ ဥပဋ္ဌိတာ သတိ အသမ္မုဋ္ဌာ။ သာရဒ္ဓော စ ပန မေ ကာယော ဟောတိ အပ္ပဋိပ္ပဿဒ္ဓော တေနေဝ ဒုက္ခပ္ပဓာနေန ပဓာနာဘိတုန္နဿ သတော။ ဧဝရူပာပိ ခော မေ, အဂ္ဂိဝေဿန, ဥပ္ပန္နာ ဒုက္ခာ ဝေဒနာ စိတ္တံ န ပရိယာဒါယ တိဋ္ဌတိ။

''တဿ မယှံ, အဂ္ဂိဝေဿန, ဧတဒဟောသိ – 'ယံနူနာဟံ အပ္ပာဏကံယေဝ ဈာနံ ဈာယေယျ'န္တိ။ သော ခော အဟံ, အဂ္ဂိဝေဿန, မုခတော စ နာသတော စ ကဏ္ဏတော စ အဿာသပဿာသေ ဥပရုန္ဓိံ။ တဿ မယှံ, အဂ္ဂိဝေဿန, မုခတော စ နာသတော စ ကဏ္ဏတော စ အဿာသပဿာသေသု ဥပရုဒ္ဓေသု အဓိမတ္တာ သီသေ သီသဝေဒနာ ဟောန္တိ။ သေယျထာပိ, အဂ္ဂိဝေဿန, ဗလဝါ ပုရိသော ဒဠှေန ဝရတ္တက္ခဏ္ဍေန [ဝရတ္တကဗန္ဓနေန (သီ.)] သီသေ သီသဝေဌံ ဒဒေယျ, ဧဝမေဝ ခော မေ, အဂ္ဂိဝေဿန, မုခတော စ နာသတော စ ကဏ္ဏတော စ အဿာသပဿာသေသု ဥပရုဒ္ဓေသု အဓိမတ္တာ သီသေ သီသဝေဒနာ ဟောန္တိ။ အာရဒ္ဓံ ခော ပန မေ, အဂ္ဂိဝေဿန, ဝီရိယံ ဟောတိ အသလ္လီနံ ဥပဋ္ဌိတာ သတိ အသမ္မုဋ္ဌာ။ သာရဒ္ဓော စ ပန မေ ကာယော ဟောတိ အပ္ပဋိပ္ပဿဒ္ဓော တေနေဝ ဒုက္ခပ္ပဓာနေန ပဓာနာဘိတုန္နဿ သတော။ ဧဝရူပာပိ ခော မေ, အဂ္ဂိဝေဿန, ဥပ္ပန္နာ ဒုက္ခာ ဝေဒနာ စိတ္တံ န ပရိယာဒါယ တိဋ္ဌတိ။

''တဿ မယှံ, အဂ္ဂိဝေဿန, ဧတဒဟောသိ – 'ယံနူနာဟံ အပ္ပာဏကံယေဝ ဈာနံ ဈာယေယျ'န္တိ။ သော ခော အဟံ, အဂ္ဂိဝေဿန, မုခတော စ နာသတော စ ကဏ္ဏတော စ အဿာသပဿာသေ ဥပရုန္ဓိံ။ တဿ မယှံ, အဂ္ဂိဝေဿန, မုခတော စ နာသတော စ ကဏ္ဏတော စ အဿာသပဿာသေသု ဥပရုဒ္ဓေသု အဓိမတ္တာ ဝါတာ ကုစ္ဆိံ ပရိကန္တန္တိ။ သေယျထာပိ, အဂ္ဂိဝေဿန, ဒက္ခော ဂောဃာတကော ဝါ ဂောဃာတကန္တေဝါသီ ဝါ တိဏှေန ဂောဝိကန္တနေန ကုစ္ဆိံ ပရိကန္တေယျ, ဧဝမေဝ ခော မေ, အဂ္ဂိဝေဿန, မုခတော စ နာသတော စ ကဏ္ဏတော စ အဿာသပဿာသေသု ဥပရုဒ္ဓေသု အဓိမတ္တာ ဝါတာ ကုစ္ဆိံ ပရိကန္တန္တိ။ အာရဒ္ဓံ ခော ပန မေ, အဂ္ဂိဝေဿန, ဝီရိယံ ဟောတိ အသလ္လီနံ ဥပဋ္ဌိတာ သတိ အသမ္မုဋ္ဌာ။ သာရဒ္ဓော စ ပန မေ ကာယော ဟောတိ အပ္ပဋိပ္ပဿဒ္ဓော တေနေဝ ဒုက္ခပ္ပဓာနေန ပဓာနာဘိတုန္နဿ သတော။ ဧဝရူပာပိ ခော မေ, အဂ္ဂိဝေဿန, ဥပ္ပန္နာ ဒုက္ခာ ဝေဒနာ စိတ္တံ န ပရိယာဒါယ တိဋ္ဌတိ။

"တဿ မယှဟံ, အဂ္ဂိဝေဿန, ဧတဒဟောသိ – 'ယံနူနာဟံ အပ္ပာဏကံယေဝ ဈာနံ ဈာယေယျ'န္တိ။ သော ခေါ အဟံ, အဂ္ဂိဝေဿန, မုခတော စ နာသတော စ ကဏ္ဏတော စ အဿာသပဿာသေ ဥပရုန္ဓိံ။ တဿ မယှံ, အဂ္ဂိဝေဿန, မုခတော စ နာသတော စ ကဏ္ဏတော စ အဿာသပဿာသေသု ဥပရုဒ္ဓေသု အဓိမတ္တော ကာယသ္မိံ ဍာဟော ဟောတိ။ သေယျထာပိ, အဂ္ဂိဝေဿန, ဒွေ ဗလဝန္တော ပုရိသာ ဒုဗ္ဗလတရံ ပုရိသံ နာနာဗာဟာသု ဂဟေတွာ အင်္ဂါရကာသုယာ သန္တာပေယျုံ သမ္ပရိတာပေယျုံ, ဧဝမေဝ ခေါ မေ, အဂ္ဂိဝေဿန, မုခတော စ နာသတော စ ကဏ္ဏတော စ အဿာသပဿာသေသု ဥပရုဒ္ဓေသု အဓိမတ္တော ကာယသ္မိံ ဍာဟော ဟောတိ။ အာရဒ္ဓံ ခေါ ပန မေ, အဂ္ဂိဝေဿန, ဝီရိယံ ဟောတိ အသလ္လီနံ ဥပဋ္ဌိတာ သတိ အသမ္မုဋ္ဌာ။ သာရဒ္ဓော စ ပန မေ ကာယော ဟောတိ အပ္ပဋိပ္ပဿဒ္ဓော တေနေဝ ဒုက္ခပ္ပဓာနေန ပဓာနာဘိတုန္နဿ သတော။ ဧဝရူပါပိ ခေါ မေ, အဂ္ဂိဝေဿန, ဥပ္ပန္နာ ဒုက္ခာ ဝေဒနာ စိတ္တံ န ပရိယာဒာယ တိဋ္ဌတိ။ အပိဿု မံ, အဂ္ဂိဝေဿန, ဒေဝတာ ဒိသွာ ဧဝမာဟံသု – 'ကာလင်္ကတော သမဏော ဂေါတမော'တိ။ ဧကစ္စာ ဒေဝတာ ဧဝမာဟံသု – 'န ကာလင်္ကတော သမဏော ဂေါတမော, အပိ စ ကာလင်္ကရောတီ'တိ။ ဧကစ္စာ ဒေဝတာ ဧဝမာဟံသု – 'န ကာလင်္ကတော သမဏော ဂေါတမော, နပိ ကာလင်္ကရောတိ, အရဟံ သမဏော ဂေါတမော, ဝိဟာရောတွေဝ သော [ဝိဟာရောတွေဝေသော (သီ.)] အရဟတော ဧဝရူပော ဟောတီ'တိ [ဝိဟာရောတွေဝေသော အရဟတော"တိ (?)]။

၃၇၉. "တဿ မယှံ, အဂ္ဂိဝေဿန, ဧတဒဟောသိ – 'ယံနူနာဟံ သဗ္ဗသော အာဟာရုပစ္ဆေဒာယ ပဋိပဇ္ဇေယျ'န္တိ။ အထ ခေါ မံ, အဂ္ဂိဝေဿန, ဒေဝတာ ဥပသင်္ကမိတွာ ဧတဒဝေါစုံ – 'မာ ခေါ တွံ, မာရိသ, သဗ္ဗသော အာဟာရုပစ္ဆေဒာယ ပဋိပဇ္ဇိ။ သစေ ခေါ တွံ, မာရိသ, သဗ္ဗသော အာဟာရုပစ္ဆေဒာယ ပဋိပဇ္ဇိဿသိ, တဿ တေ မယံ ဒိဗ္ဗံ ဩဇံ လောမကူပေဟိ အဇ္ဈောဟာရေဿာမ [အဇ္ဈောဟရိဿာမ (ဿျာ. ကံ. ပီ. က.)], တာယ တွံ ယာပေဿသီ'တိ။ တဿ မယှံ, အဂ္ဂိဝေဿန, ဧတဒဟောသိ – 'အဟဉ္စေဝ ခေါ ပန သဗ္ဗသော အဇဇ္ဇိတံ [အဇဒ္ဓုကံ (သီ. ပီ.), ဇဒ္ဓုကံ (ဿျာ. ကံ.)] ပဋိဇာနေယျံ, ဣမာ စ မေ ဒေဝတာ ဒိဗ္ဗံ ဩဇံ လောမကူပေဟိ အဇ္ဈောဟာရေယျုံ [အဇ္ဈောဟရေယျုံ (ဿျာ. ကံ. ပီ. က.)], တာယ စာဟံ ယာပေယျံ, တံ မမဿ မုသာ'တိ။ သော ခေါ အဟံ, အဂ္ဂိဝေဿန, တာ ဒေဝတာ ပစ္စာစိက္ခာမိ, 'ဟလ'န္တိ ဝဒါမိ။

၃၈၀. "တဿ မယှံ, အဂ္ဂိဝေဿန, ဧတဒဟောသိ – 'ယံနူနာဟံ ထောကံ ထောကံ အာဟာရံ အာဟာရေယျံ, ပသတံ ပသတံ, ယဒိ ဝါ မုဂ္ဂယူသံ, ယဒိ ဝါ ကုလတ္ထယူသံ, ယဒိ ဝါ ကဠာယယူသံ, ယဒိ ဝါ ဟရေဏုကယူသ'န္တိ။ သော ခေါ အဟံ, အဂ္ဂိဝေဿန, ထောကံ ထောကံ အာဟာရံ အာဟာရေသိံ, ပသတံ ပသတံ, ယဒိ ဝါ မုဂ္ဂယူသံ, ယဒိ ဝါ ကုလတ္ထယူသံ, ယဒိ ဝါ ကဠာယယူသံ, ယဒိ ဝါ ဟရေဏုကယူသံ။ တဿ မယှံ, အဂ္ဂိဝေဿန, ထောကံ ထောကံ အာဟာရံ အာဟာရယတော, ပသတံ ပသတံ, ယဒိ ဝါ မုဂ္ဂယူသံ, ယဒိ ဝါ ကုလတ္ထယူသံ, ယဒိ ဝါ ကဠာယယူသံ, ယဒိ ဝါ ဟရေဏုကယူသံ, အဓိမတ္တကသိမာနံ ပတ္တော ကာယော ဟောတိ။ သေယျထာပိ နာမ အာသီတိကပဗ္ဗာနိ ဝါ ကာဠပဗ္ဗာနိ ဝါ, ဧဝမေဝဿု မေ အင်္ဂပစ္စင်္ဂါနိ ဘဝန္တိ တာယေဝပ္ပါဟာရတာယ။ သေယျထာပိ နာမ ဩဋ္ဌပဒံ, ဧဝမေဝဿု မေ အာနိသဒံ ဟောတိ တာယေဝပ္ပါဟာရတာယ။ သေယျထာပိ နာမ ဝဋ္ဋနာဝဠီ, ဧဝမေဝဿု မေ ပိဋ္ဌိကဏ္ဋကော ဥဏ္ဏတာဝနတော ဟောတိ တာယေဝပ္ပါဟာရတာယ။ သေယျထာပိ နာမ ဇရသာလာယ ဂေါပါနသိယော ဩလုဂ္ဂဝိလုဂ္ဂါ ဘဝန္တိ, ဧဝမေဝဿု မေ ဖာသုဠိယော ဩလုဂ္ဂဝိလုဂ္ဂါ ဘဝန္တိ တာယေဝပ္ပါဟာရတာယ။ သေယျထာပိ နာမ ဂမ္ဘီရေ ဥဒပါနေ ဥဒကတာရကာ ဂမ္ဘီရဂတာ ဩက္ခာယိကာ ဒိဿန္တိ, ဧဝမေဝဿု မေ အက္ခိကူပေသု အက္ခိတာရကာ ဂမ္ဘီရဂတာ ဩက္ခာယိကာ ဒိဿန္တိ တာယေဝပ္ပါဟာရတာယ။ သေယျထာပိ နာမ တိတ္တကာလာဗု အာမကစ္ဆိန္နော ဝါတာတပေန သံဖုဋိတော ဟောတိ သမ္မိလာတော, ဧဝမေဝဿု မေ သီသစ္ဆဝိ သံဖုဋိတာ ဟောတိ သမ္မိလာတာ တာယေဝပ္ပါဟာရတာယ။

"သော ခေါ အဟံ, အဂ္ဂိဝေဿန, ဥဒရစ္ဆဝိံ ပရိမသိဿာမီတိ ပိဋ္ဌိကဏ္ဋကံယေဝ ပရိဂ္ဂဏှာမိ, ပိဋ္ဌိကဏ္ဋကံ ပရိမသိဿာမီတိ ဥဒရစ္ဆဝိံယေဝ ပရိဂ္ဂဏှာမိ, ယာဝဿု မေ, အဂ္ဂိဝေဿန, ဥဒရစ္ဆဝိ ပိဋ္ဌိကဏ္ဋကံ အလ္လီနာ ဟောတိ တာယေဝပ္ပါဟာရတာယ။ သော ခေါ အဟံ, အဂ္ဂိဝေဿန, ဝစ္စံ ဝါ မုတ္တံ ဝါ ကရိဿာမီတိ တတ္ထေဝ အဝကုဇ္ဇော ပပတာမိ တာယေဝပ္ပါဟာရတာယ။ သော ခေါ အဟံ, အဂ္ဂိဝေဿန, ဣမမေဝ ကာယံ အဿာသေန္တော ပါဏိနာ ဂတ္တာနိ အနုမဇ္ဇာမိ။ တဿ မယှံ, အဂ္ဂိဝေဿန, ပါဏိနာ ဂတ္တာနိ အနုမဇ္ဇတော ပူတိမူလာနိ လောမာနိ ကာယသ္မာ ပပတန္တိ တာယေဝပ္ပါဟာရတာယ။ အပိဿု မံ, အဂ္ဂိဝေဿန, မနုဿာ ဒိသွာ ဧဝမာ

ဟံသု – ‘ကာဋ္ဌော သမဏော ဂေါတမော’တိ။ ကေစ္စေ မနုဿာ ဧဝမာဟံသု – ‘န ကာဋ္ဌော သမဏော ဂေါတမော, သာမော သမဏော ဂေါတမော’တိ။ ကေစ္စေ မနုဿာ ဧဝမာဟံသု – ‘န ကာဋ္ဌော သမဏော ဂေါတမော , နပိ သာမော, မင်္ဂုရစ္ဆဝိ သမဏော ဂေါတမော’တိ။ ယာဝဿု မေ, အဂ္ဂိဝေဿန, တာဝ ပရိသုဒ္ဓော ဆဝိဝဏ္ဏော ပရိယောဒါတော ဥပဟတော ဟောတိ တာယေဝပ္ပာဟာရတာယ။

၃၈၀. “တဿ မယှံ, အဂ္ဂိဝေဿန, ဧတဒဟောသိ – ‘ယေ ခော ကေစိ အတီတမဒ္ဓါနံ သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ ဩပက္ကမိကာ ဒုက္ခာ တိဗ္ဗာ ခရာ ကဋုကာ ဝေဒနာ ဝေဒယိံသု, ဧတာဝပရမံ, နယိတော ဘိယျော။ ယေပိ ဟိ ကေစိ အနာဂတမဒ္ဓါနံ သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ ဩပက္ကမိကာ ဒုက္ခာ တိဗ္ဗာ ခရာ ကဋုကာ ဝေဒနာ ဝေဒယိဿန္တိ, ဧတာဝပရမံ, နယိတော ဘိယျော။ ယေပိ ဟိ ကေစိ ဧတရဟိ သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ ဩပက္ကမိကာ ဒုက္ခာ တိဗ္ဗာ ခရာ ကဋုကာ ဝေဒနာ ဝေဒယန္တိ, ဧတာဝပရမံ, နယိတော ဘိယျော။ န ခော ပနာဟံ ဣမာယ ကဋုကာယ ဒုက္ကရကာရိကာယ အဓိဂစ္ဆာမိ ဥတ္တရိ မနုဿဓမ္မာ အလမရိယဉာဏဒဿနဝိသေသံ။ သိယာ နု ခော အညော မဂ္ဂေါ ဗောဓာယာ’တိ? တဿ မယှံ, အဂ္ဂိဝေဿန, ဧတဒဟောသိ – ‘အဘိဇာနာမိ ခော ပနာဟံ ပိတု သက္ကဿ ကမ္မန္တေ သီတာယ ဇမ္ဗုစ္ဆာယာယ နိသိန္နော ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟိ ဝိဝိစ္စ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ သဝိတက္ကံ သဝိစာရံ ဝိဝေကဇံ ပီတိသုခံ ပဌမံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရိတာ။ သိယာ နု ခော ဧသော မဂ္ဂေါ ဗောဓာယာ’တိ? တဿ မယှံ, အဂ္ဂိဝေဿန, သတာနုသာရိ ဝိညာဏံ အဟောသိ – ‘ဧသေဝ မဂ္ဂေါ ဗောဓာယာ’တိ။ တဿ မယှံ, အဂ္ဂိဝေဿန, ဧတဒဟောသိ – ‘ကိံ နု ခော အဟံ တဿ သုခဿ ဘာယာမိ, ယံ တံ သုခံ အညတြေဝ ကာမေဟိ အညတြ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟီ’တိ? တဿ မယှံ, အဂ္ဂိဝေဿန, ဧတဒဟောသိ – ‘န ခော အဟံ တဿ သုခဿ ဘာယာမိ, ယံ တံ သုခံ အညတြေဝ ကာမေဟိ အညတြ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟီ’တိ။

၃၈၂. “တဿ မယှံ, အဂ္ဂိဝေဿန, ဧတဒဟောသိ – ‘န ခော တံ သုကရံ သုခံ အဓိဂန္တုံ ဧဝံ အဓိမတ္တကသိမာနံ ပတ္တကာယေန, ယံနူနာဟံ ဩဠာရိကံ အာဟာရံ အာဟာရေယျံ ဩဒနကုမ္မာသ’န္တိ။ သော ခော အဟံ, အဂ္ဂိဝေဿန, ဩဠာရိကံ အာဟာရံ အာဟာရေသိံ ဩဒနကုမ္မာသံ။ တေန ခော ပန မံ, အဂ္ဂိဝေဿန, သမယေန ပဉ္စ [ပဉ္စဝဂ္ဂိယာ (အညသုတ္တေသု)] ဘိက္ခူ ပစ္စုပဋ္ဌိတာ ဟောန္တိ – ‘ယံ ခော သမဏော ဂေါတမော ဓမ္မံ အဓိဂမိဿတိ, တံ နော အာရောစေဿတီ’တိ။ ယတော ခော အဟံ, အဂ္ဂိဝေဿန, ဩဠာရိကံ အာဟာရံ အာဟာရေသိံ ဩဒနကုမ္မာသံ, အထ မေ တေ ပဉ္စ ဘိက္ခူ နိဗ္ဗိဇ္ဇ ပက္ကမိံသု – ‘ဗာဟုလ္လိကော [ဗာဟုလိကော (သီ. ပီ.) သံဃဘေဒသိက္ခာပဒဋီကာယ သမေတိ] သမဏော ဂေါတမော, ပဓာနဝိဗ္ဘန္တော, အာဝတ္တော ဗာဟုလ္လာယာ’တိ။

၃၈၃. “သော ခော အဟံ, အဂ္ဂိဝေဿန, ဩဠာရိကံ အာဟာရံ အာဟာရေတွာ, ဗလံ ဂဟေတွာ, ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟိ ဝိဝိစ္စ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ သဝိတက္ကံ သဝိစာရံ ဝိဝေကဇံ ပီတိသုခံ ပဌမံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟာသိံ။ ဧဝရူပါပိ ခော မေ, အဂ္ဂိဝေဿန, ဥပ္ပန္နာ သုခါ ဝေဒနာ စိတ္တံ န ပရိယာဒာယ တိဋ္ဌတိ။ ဝိတက္ကဝိစာရာနံ ဝူပသမာ အဇ္ဈတ္တံ သမ္ပသာဒနံ စေတသော ဧကောဒိဘာဝံ အဝိတက္ကံ အဝိစာရံ သမာဓိဇံ ပီတိသုခံ ဒုတိယံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟာသိံ။ ဧဝရူပါပိ ခော မေ, အဂ္ဂိဝေဿန, ဥပ္ပန္နာ သုခါ ဝေဒနာ စိတ္တံ န ပရိယာဒာယ တိဋ္ဌတိ။ ပီတိယာ စ ဝိရာဂါ ဥပေက္ခကော စ ဝိဟာသိံ, သတော စ သမ္ပဇာနော။ သုခဉ္စ ကာယေန ပဋိသံဝေဒေသိံ ယံ တံ အရိယာ အာစိက္ခန္တိ – ‘ဥပေက္ခကော သတိမာ သုခဝိဟာရီ’တိ တတိယံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟာသိံ။ ဧဝရူပါပိ ခော မေ, အဂ္ဂိဝေဿန, ဥပ္ပန္နာ သုခါ ဝေဒနာ စိတ္တံ န ပရိယာဒာယ တိဋ္ဌတိ။ သုခဿ စ ပဟာနာ ဒုက္ခဿ စ ပဟာနာ, ပုဗ္ဗေဝ သောမနဿဒောမနဿာနံ အတ္ထင်္ဂမာ, အဒုက္ခမသုခံ ဥပေက္ခာသတိပါရိသုဒ္ဓိံ စတုတ္ထံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟာသိံ။ ဧဝရူပါပိ ခော မေ, အဂ္ဂိဝေဿန, ဥပ္ပန္နာ သုခါ ဝေဒနာ စိတ္တံ န ပရိယာဒာယ တိဋ္ဌတိ။

၃၈၄. “သော ဧဝံ သမာဟိတေ စိတ္တေ ပရိသုဒ္ဓေ ပရိယောဒါတေ အနင်္ဂဏေ ဝိဂတူပက္ကိလေသေ မုဒုဘူတေ ကမ္မနိယေ ဌိတေ အာနေဉ္ဇပ္ပတ္တေ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏာယ စိတ္တံ အဘိနိန္နာမေသိံ။ သော အနေကဝိဟိတံ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ အနုဿရာမိ , သေယျထိဒံ – ဧကမ္ပိ ဇာတိံ။ပေ.။ ဣတိ သာကာရံ သဥဒ္ဒေသံ အနေကဝိဟိတံ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ အနုဿရာမိ။ အယံ ခော မေ, အဂ္ဂိဝေဿန, ရတ္တိယာ ပဌမေ ယာမေ ပဌမာ ဝိဇ္ဇာ အဓိဂတာ; အဝိဇ္ဇာ ဝိဟတာ, ဝိဇ္ဇာ ဥပ္ပန္နာ; တမော ဝိဟတော, အာလောကော ဥပ္ပန္နော; ယထာ တံ အပ္ပမတ္တဿ အာတာပိနော ပဟိတတ္တဿ ဝိဟရတော။ ဧဝရူပါပိ ခော မေ, အဂ္ဂိဝေဿန, ဥပ္ပန္နာ သုခါ ဝေဒနာ စိတ္တံ န ပရိယာဒာယ တိဋ္ဌတိ။

၃၈၅. ‘‘သော ဧဝံ သမာဟိတေ စိတ္တေ ပရိသုဒ္ဓေ ပရိယောဒာတေ အနင်္ဂဏေ ဝိဂတူပက္ကိလေသေ မုဒုဘူတေ ကမ္မနိယေ ဌိတေ အာနေဉ္ဇပ္ပတ္တေ သတ္တာနံ စုတူပပါတဉာဏာယ စိတ္တံ အဘိနိန္နာမေသိံ။ သော ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ ဝိသုဒ္ဓေန အတိက္ကန္တမာနုသကေန သတ္တေ ပဿာမိ စဝမာနေ ဥပပဇ္ဇမာနေ ဟီနေ ပဏီတေ သုဝဏ္ဏေ ဒုဗ္ဗဏ္ဏေ သုဂတေ ဒုဂ္ဂတေ ယထာကမ္မူပဂေ သတ္တေ ပဇာနာမိ။ပေ.။ အယံ ခေါ မေ, အဂ္ဂိဝေဿန, ရတ္တိယာ မဇ္ဈိမေ ယာမေ ဒုတိယာ ဝိဇ္ဇာ အဓိဂတာ; အဝိဇ္ဇာ ဝိဟတာ, ဝိဇ္ဇာ ဥပ္ပန္နာ; တမော ဝိဟတော, အာလောကော ဥပ္ပန္နော; ယထာ တံ အပ္ပမတ္တဿ အာတာပိနော ပဟိတတ္တဿ ဝိဟရတော ။ ဧဝရူပာပိ ခေါ မေ, အဂ္ဂိဝေဿန , ဥပ္ပန္နာ သုခါ ဝေဒနာ စိတ္တံ န ပရိယာဒာယ တိဋ္ဌတိ။

၃၈၆. ‘‘သော ဧဝံ သမာဟိတေ စိတ္တေ ပရိသုဒ္ဓေ ပရိယောဒာတေ အနင်္ဂဏေ ဝိဂတူပက္ကိလေသေ မုဒုဘူတေ ကမ္မနိယေ ဌိတေ အာနေဉ္ဇပ္ပတ္တေ အာသဝါနံ ခယဉာဏာယ စိတ္တံ အဘိနိန္နာမေသိံ။ သော ‘ဣဒံ ဒုက္ခ’န္တိ ယထာဘူတံ အဗ္ဘညာသိံ, ‘အယံ ဒုက္ခသမုဒယော’တိ ယထာဘူတံ အဗ္ဘညာသိံ, ‘အယံ ဒုက္ခနိရောဓော’တိ ယထာဘူတံ အဗ္ဘညာသိံ, ‘အယံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ’တိ ယထာဘူတံ အဗ္ဘညာသိံ။ ‘ဣမေ အာသဝါ’တိ ယထာဘူတံ အဗ္ဘညာသိံ, ‘အယံ အာသဝသမုဒယော’တိ ယထာဘူတံ အဗ္ဘညာသိံ, ‘အယံ အာသဝနိရောဓော’တိ ယထာဘူတံ အဗ္ဘညာသိံ, ‘အယံ အာသဝနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ’တိ ယထာဘူတံ အဗ္ဘညာသိံ။ တဿ မေ ဧဝံ ဇာနတော ဧဝံ ပဿတော ကာမာသဝါပိ စိတ္တံ ဝိမုစ္စိတ္ထ, ဘဝါသဝါပိ စိတ္တံ ဝိမုစ္စိတ္ထ, အဝိဇ္ဇာသဝါပိ စိတ္တံ ဝိမုစ္စိတ္ထ။ ဝိမုတ္တသ္မိံ ဝိမုတ္တမိတိ ဉာဏံ အဟောသိ။ ‘ခီဏာ ဇာတိ, ဝုသိတံ ဗြဟ္မစရိယံ, ကတံ ကရဏီယံ, နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာ’တိ အဗ္ဘညာသိံ။ အယံ ခေါ မေ, အဂ္ဂိဝေဿန, ရတ္တိယာ ပစ္ဆိမေ ယာမေ တတိယာ ဝိဇ္ဇာ အဓိဂတာ; အဝိဇ္ဇာ ဝိဟတာ, ဝိဇ္ဇာ ဥပ္ပန္နာ; တမော ဝိဟတော, အာလောကော ဥပ္ပန္နော; ယထာ တံ အပ္ပမတ္တဿ အာတာပိနော ပဟိတတ္တဿ ဝိဟရတော။ ဧဝရူပာပိ ခေါ မေ, အဂ္ဂိဝေဿန, ဥပ္ပန္နာ သုခါ ဝေဒနာ စိတ္တံ န ပရိယာဒာယ တိဋ္ဌတိ။

၃၈၇. ‘‘အဘိဇာနာမိ ခေါ ပနာဟံ, အဂ္ဂိဝေဿန, အနေကသတာယ ပရိသာယ ဓမ္မံ ဒေသေတာ။ အပိဿု မံ ဧကမေကော ဧဝံ မညတိ – ‘မမေဝါရဗ္ဘ သမဏော ဂေါတမော ဓမ္မံ ဒေသေတီ’တိ။ ‘န ခေါ ပနေတံ, အဂ္ဂိဝေဿန, ဧဝံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ; ယာဝဒေဝ ဝိညာပနတ္ထာယ တထာဂတော ပရေသံ ဓမ္မံ ဒေသေတိ။ သော ခေါ အဟံ, အဂ္ဂိဝေဿန, တဿာယေဝ ကထာယ ပရိယောသာနေ, တသ္မိံယေဝ ပုရိမသ္မိံ သမာဓိနိမိတ္တေ အဇ္ဈတ္တမေဝ စိတ္တံ သဏ္ဌပေမိ သန္နိသာဒေမိ ဧကောဒိံ ကရောမိ သမာဒဟာမိ, ယေန သုဒံ နိစ္စကပ္ပံ ဝိဟရာမီ’’’တိ။

‘‘ဩကပ္ပနိယမေတံ ဘောတော ဂေါတမဿ ယထာ တံ အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။ အဘိဇာနာတိ ခေါ ပန ဘဝံ ဂေါတမော ဒိဝါ သုပိတာ’’တိ? ‘‘အဘိဇာနာမဟံ, အဂ္ဂိဝေဿန, ဂိမှာနံ ပစ္ဆိမေ မာသေ ပစ္ဆာဘတ္တံ ပိဏ္ဍပါတပဋိက္ကန္တော စတုဂ္ဂုဏံ သင်္ဃာဋိံ ပညပေတွာ ဒက္ခိဏေန ပဿေန သတော သမ္ပဇာနော နိဒ္ဒံ ဩက္ကမိတာ’’တိ။ ‘‘ဧတံ ခေါ, ဘော ဂေါတမ, ဧကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ သမ္မောဟဝိဟာရသ္မိံ ဝဒန္တီ’’တိ ? ‘‘န ခေါ, အဂ္ဂိဝေဿန, ဧတ္တာဝတာ သမ္မူဠှော ဝါ ဟောတိ အသမ္မူဠှော ဝါ။ အပိ စ, အဂ္ဂိဝေဿန, ယထာ သမ္မူဠှော စ ဟောတိ အသမ္မူဠှော စ, တံ သုဏာဟိ, သာဓုကံ မနသိ ကရောဟိ, ဘာသိဿာမီ’’တိ။ ‘‘ဧဝံ, ဘော’’တိ ခေါ သစ္စကော နိဂဏ္ဌပုတ္တော ဘဂဝတော ပစ္စဿောသိ။ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ –

၃၈၈. ‘‘ယဿ ကဿစိ, အဂ္ဂိဝေဿန, ယေ အာသဝါ သံကိလေသိကာ ပေါနောဗ္ဘဝိကာ သဒရာ ဒုက္ခဝိပါကာ အာယတိံ ဇာတိဇရာမရဏိယာ အပ္ပဟီနာ, တမဟံ ‘သမ္မူဠှော’တိ ဝဒါမိ။ အာသဝါနဉှိ, အဂ္ဂိဝေဿန, အပ္ပဟာနာ သမ္မူဠှော ဟောတိ။ ယဿ ကဿစိ, အဂ္ဂိဝေဿန, ယေ အာသဝါ သံကိလေသိကာ ပေါနောဗ္ဘဝိကာ သဒရာ ဒုက္ခဝိပါကာ အာယတိံ ဇာတိဇရာမရဏိယာ ပဟီနာ, တမဟံ ‘အသမ္မူဠှော’တိ ဝဒါမိ။ အာသဝါနဉှိ, အဂ္ဂိဝေဿန, ပဟာနာ အသမ္မူဠှော ဟောတိ။

‘‘တထာဂတဿ ခေါ, အဂ္ဂိဝေဿန, ယေ အာသဝါ သံကိလေသိကာ ပေါနောဗ္ဘဝိကာ သဒရာ ဒုက္ခဝိပါကာ အာယတိံ ဇာတိဇရာမရဏိယာ ပဟီနာ ဥစ္ဆိန္နမူလာ တာလာဝတ္ထုကတာ အနဘာဝံကတာ အာယတိံ အနုပ္ပါဒဓမ္မာ ။ သေယျထာပိ, အဂ္ဂိဝေဿန, တာလော မတ္ထကစ္ဆိန္နော အဘဗ္ဗော ပုန ဝိရူဠှိယာ, ဧဝမေဝ ခေါ, အဂ္ဂိဝေဿန, တ

ထာဂတဿ ယေ အာသဝါ သံကိလေသိကာ ပေါနောဗ္ဘဝိကာ သဒရာ ဒုက္ခဝိပါကာ အာယတိံ ဇာတိဇရာမရဏိယာ ပဟီနာ ဥစ္ဆိန္နမူလာ တာလာဝတ္ထုကတာ အနဘာဝံကတာ အာယတိံ အနုပ္ပာဒဓမ္မာ''တိ။

၃၇၉. ဧဝံ ဝုတ္တေ, သစ္စကော နိဂဏ္ဌပုတ္တော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ''အစ္ဆရိယံ, ဘော ဂောတမ, အဗ္ဘုတံ, ဘော ဂောတမ! ယာဝဉ္စိဒံ ဘောတော ဂောတမဿ ဧဝံ အာသဇ္ဇ အာသဇ္ဇ ဝုစ္စမာနဿ, ဥပနီတေဟိ ဝစနပ္ပထေဟိ သမုဒာစရိယမာနဿ, ဆဝိဝဏ္ဏော စေဝ ပရိယောဒါယတိ, မုခဝဏ္ဏော စ ဝိပ္ပသီဒတိ, ယထာ တံ အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။ အဘိဇာနာမဟံ, ဘော ဂောတမ, ပူရဏံ ကဿပံ ဝါဒေန ဝါဒံ သမာရဘိတာ။ သောပိ မယာ ဝါဒေန ဝါဒံ သမာရဒ္ဓော အညေနညံ ပဋိစရိ, ဗဟိဒ္ဓါ ကထံ အပနာမေသိ, ကောပဉ္စ ဒောသဉ္စ အပ္ပစ္စယဉ္စ ပါတွာကာသိ။ ဘောတော ပန [ဘောတော ခေါ ပန (သီ.)] ဂောတမဿ ဧဝံ အာသဇ္ဇ အာသဇ္ဇ ဝုစ္စမာနဿ, ဥပနီတေဟိ ဝစနပ္ပထေဟိ သမုဒာစရိယမာနဿ, ဆဝိဝဏ္ဏော စေဝ ပရိယောဒါယတိ, မုခဝဏ္ဏော စ ဝိပ္ပသီဒတိ, ယထာ တံ အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။ အဘိဇာနာမဟံ, ဘော ဂောတမ, မက္ခလိံ ဂောသာလံ။ပေ.။ အဇိတံ ကေသကမ္ဗလံ။ ပကုဓံ ကစ္စာယနံ။ သဉ္စယံ ဗေလဋ္ဌပုတ္တံ။ နိဂဏ္ဌံ နာဋပုတ္တံ ဝါဒေန ဝါဒံ သမာရဘိတာ ။ သောပိ မယာ ဝါဒေန ဝါဒံ သမာရဒ္ဓော အညေနညံ ပဋိစရိ, ဗဟိဒ္ဓါ ကထံ အပနာမေသိ, ကောပဉ္စ ဒောသဉ္စ အပ္ပစ္စယဉ္စ ပါတွာကာသိ။ ဘောတော ပန ဂောတမဿ ဧဝံ အာသဇ္ဇ အာသဇ္ဇ ဝုစ္စမာနဿ, ဥပနီတေဟိ ဝစနပ္ပထေဟိ သမုဒာစရိယမာနဿ, ဆဝိဝဏ္ဏော စေဝ ပရိယောဒါယတိ, မုခဝဏ္ဏော စ ဝိပ္ပသီဒတိ, ယထာ တံ အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။ ဟန္ဒ စ ဒါနိ မယံ, ဘော ဂောတမ, ဂစ္ဆာမ။ ဗဟုကိစ္စာ မယံ, ဗဟုကရဏီယာ''တိ။ ''ယဿဒါနိ တွံ, အဂ္ဂိဝေဿန, ကာလံ မညသီ''တိ။

အထ ခေါ သစ္စကော နိဂဏ္ဌပုတ္တော ဘဂဝတော ဘာသိတံ အဘိနန္ဒိတွာ အနုမောဒိတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ပက္ကာမီတိ။

မဟာသစ္စကသုတ္တံ နိဋ္ဌိတံ ဆဋ္ဌံ။

၇. စူဠတဏှာသင်္ခယသုတ္တံ

၃၉၀. ဧဝံ မေ သုတံ – ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ပုဗ္ဗာရာမေ မိဂါရမာတုပါသာဒေ။ အထ ခေါ သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ အဋ္ဌာသိ။ ဧကမန္တံ ဌိတော ခေါ သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ''ကိတ္တာဝတာ နု ခေါ, ဘန္တေ, ဘိက္ခု သံခိတ္တေန တဏှာသင်္ခယဝိမုတ္တော ဟောတိ အစ္စန္တနိဋ္ဌော အစ္စန္တယောဂက္ခေမီ အစ္စန္တဗြဟ္မစာရီ အစ္စန္တပရိယောသာနော သေဋ္ဌော ဒေဝမနုဿာန''န္တိ?

''ဣဓ, ဒေဝါနမိန္ဒ, ဘိက္ခုနော သုတံ ဟောတိ – 'သဗ္ဗေ ဓမ္မာ နာလံ အဘိနိဝေသာယာ'တိ။ ဧဝဉ္စေတံ, ဒေဝါနမိန္ဒ, ဘိက္ခုနော သုတံ ဟောတိ – 'သဗ္ဗေ ဓမ္မာ နာလံ အဘိနိဝေသာယာ'တိ။ သော သဗ္ဗံ ဓမ္မံ အဘိဇာနာတိ; သဗ္ဗံ ဓမ္မံ အဘိညာယ သဗ္ဗံ ဓမ္မံ ပရိဇာနာတိ; သဗ္ဗံ ဓမ္မံ ပရိညာယ ယံ ကိဉ္စိ ဝေဒနံ ဝေဒေတိ – သုခံ ဝါ ဒုက္ခံ ဝါ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ, သော တာသု ဝေဒနာသု အနိစ္စာနုပဿီ ဝိဟရတိ, ဝိရာဂါနုပဿီ ဝိဟရတိ, နိရောဓာနုပဿီ ဝိဟရတိ, ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿီ ဝိဟရတိ။ သော တာသု ဝေဒနာသု အနိစ္စာနုပဿီ ဝိဟရန္တော, ဝိရာဂါနုပဿီ ဝိဟရန္တော, နိရောဓာနုပဿီ ဝိဟရန္တော, ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿီ ဝိဟရန္တော န ကိဉ္စိ လောကေ ဥပါဒိယတိ။ အနုပါဒိယံ န ပရိတဿတိ, အပရိတဿံ ပစ္စတ္တညေဝ ပရိနိဗ္ဗာယတိ – 'ခီဏာ ဇာတိ, ဝုသိတံ ဗြဟ္မစရိယံ, ကတံ ကရဏီယံ, နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာ'တိ ပဇာနာတိ။ ဧတ္တာဝတာ ခေါ, ဒေဝါနမိန္ဒ, ဘိက္ခု သံခိတ္တေန တဏှာသင်္ခယဝိမုတ္တော ဟောတိ အစ္စန္တနိဋ္ဌော အစ္စန္တယောဂက္ခေမီ အစ္စန္တဗြဟ္မစာရီ အစ္စန္တပရိယောသာနော သေဋ္ဌော ဒေဝမနုဿာန''န္တိ။

အထ ခေါ သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော ဘဂဝတော ဘာသိတံ အဘိနန္ဒိတွာ အနုမောဒိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ တတ္ထေဝန္တရဓာယိ။

၃၉၁. တေန ခေါ ပန သမယေန အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော ဘဂဝတော အဝိဒူရေ နိသိန္နော ဟောတိ။ အထ ခေါ အာယသ္မတော မဟာမောဂ္ဂလ္လာနဿ ဧတဒဟောသိ – ''ကိံ နု ခေါ သော ယက္ခော ဘဂဝတော ဘာသိတံ အဘိ

သမေစ္စ အနုမောဒိ ဥဒါဟု နော; ယံနူနာဟံ တံ ယက္ခံ ဇာနေယျံ – ယဒိ ဝါ သော ယက္ခော ဘဂဝတော ဘာသိတံ အဘိသမေစ္စ အနုမောဒိ ယဒိ ဝါ နော”တိ? အထ ခေါ အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော – သေယျထာပိ နာမ ဗလဝါ ပုရိသော သမိဉ္ဇိတံ ဝါ ဗာဟံ ပသာရေယျ, ပသာရိတံ ဝါ ဗာဟံ သမိဉ္ဇေယျ, ဧဝမေဝ – ပုဗ္ဗာရာမေ မိဂါရမာတုပါသာဒေ အန္တရဟိတော ဒေဝေသု တာဝတိံသေသု ပါတုရဟောသိ။ တေန ခေါ ပန သမယေန သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော ဧကပုဏ္ဍရီကေ ဥယျာနေ ဒိဗ္ဗေဟိ ပဉ္စဟိ တူရိယသတေဟိ [တုရိယသတေဟိ (သီ. သျာ. ကံ. ပီ.)] သမပ္ပိတော သမင်္ဂီဘူတော ပရိစာရေတိ။ အဒ္ဒသာ ခေါ သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော အာယသ္မန္တံ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနံ ဒူရတောဝ အာဂစ္ဆန္တံ။ ဒိသွာန တာနိ ဒိဗ္ဗာနိ ပဉ္စ တူရိယသတာနိ ပဋိပ္ပဏာမေတွာ ယေနာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ အာယသ္မန္တံ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနံ ဧတဒဝေါစ – “ဧဟိ ခေါ, မာရိသ မောဂ္ဂလ္လာန, သွာဂတံ, မာရိသ မောဂ္ဂလ္လာန! စိရဿံ ခေါ, မာရိသ မောဂ္ဂလ္လာန, ဣမံ ပရိယာယံ အကာသိ ယဒိဒံ ဣဓာဂမနာယ။ နိသီဒ, မာရိသ မောဂ္ဂလ္လာန, ဣဒမာသနံ ပညတ္တ”န္တိ။ နိသီဒိ ခေါ အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော ပညတ္တေ အာသနေ။ သက္ကောပိ ခေါ ဒေဝါနမိန္ဒော အညတရံ နီစံ အာသနံ ဂဟေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နံ ခေါ သက္ကံ ဒေဝါနမိန္ဒံ အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော ဧတဒဝေါစ – “ယထာ ကထံ ပန ခေါ, ကောသိယ, ဘဂဝါ သံခိတ္တေန တဏှာသင်္ခယဝိမုတ္တိံ အဘာသိ? သာဓု မယမ္ပိ ဧတိဿာ ကထာယ ဘာဂိနော အဿာမ သဝနာယာ”တိ။

၃၉၂. “မယံ ခေါ, မာရိသ မောဂ္ဂလ္လာန, ဗဟုကိစ္စာ ဗဟုကရဏီယာ – အပ္ပေဝ သကေန ကရဏီယေန, အပိ စ ဒေဝါနံယေဝ တာဝတိံသာနံ ကရဏီယေန။ အပိ စ, မာရိသ မောဂ္ဂလ္လာန, ယံ သုဿုတံယေဝ ဟောတိ သုဂ္ဂဟိတံ သုမနသိကတံ သူပဓာရိတံ, ယံ နော ခိပ္ပမေဝ အန္တရဓာယတိ။ ဘူတပုဗ္ဗံ, မာရိသ မောဂ္ဂလ္လာန, ဒေဝါသုရသင်္ဂါမော သမုပဗျူဠ္ဟော [သမုပဗ္ဗူဠ္ဟော (သျာ. ကံ.), သမူပဗ္ဗူဠ္ဟော (သီ.)] အဟောသိ။ တသ္မိံ ခေါ ပန, မာရိသ မောဂ္ဂလ္လာန, သင်္ဂါမေ ဒေဝါ ဇိနိံသု, အသုရာ ပရာဇိနိံသု။ သော ခေါ အဟံ, မာရိသ မောဂ္ဂလ္လာန, တံ သင်္ဂါမံ အဘိဝိဇိနိတွာ ဝိဇိတသင်္ဂါမော တတောဝ ပဋိနိဝတ္တိတွာ ဝေဇယန္တံ နာမ ပါသာဒံ မာပေသိံ။ ဝေဇယန္တဿ ခေါ, မာရိသ မောဂ္ဂလ္လာန, ပါသာဒဿ ဧကသတံ နိယျူဟံ။ ဧကေကသ္မိံ နိယျူဟေ သတ္တ သတ္တ ကူဋာဂာရသတာနိ။ ဧကမေကသ္မိံ ကူဋာဂာရေ သတ္တ သတ္တ အစ္ဆရာယော။ ဧကမေကိဿာ အစ္ဆရာယ သတ္တ သတ္တ ပရိစာရိကာယော။ ဣစ္ဆေယျာသိ နော တွံ, မာရိသ မောဂ္ဂလ္လာန, ဝေဇယန္တဿ ပါသာဒဿ ရာမဏေယျကံ ဒဋ္ဌု”န္တိ? အဓိဝာသေသိ ခေါ အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော တုဏှီဘာဝေန။

၃၉၃. အထ ခေါ သက္ကော စ ဒေဝါနမိန္ဒော ဝေဿဝဏော စ မဟာရာဇာ အာယသ္မန္တံ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနံ ပုရက္ခတွာ ယေန ဝေဇယန္တော ပါသာဒော တေနုပသင်္ကမိံသု။ အဒ္ဒသံသု ခေါ သက္ကဿ ဒေဝါနမိန္ဒဿ ပရိစာရိကာယော အာယသ္မန္တံ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနံ ဒူရတောဝ အာဂစ္ဆန္တံ; ဒိသွာန ဩတ္တပ္ပမာနာ ဟိရီယမာနာ သကံ သကံ ဩဝရကံ ပဝိသိံသု။ သေယျထာပိ နာမ သုဏိသာ သသုရံ ဒိသွာန ဩတ္တပ္ပတိ ဟိရီယတိ, ဧဝမေဝ သက္ကဿ ဒေဝါနမိန္ဒဿ ပရိစာရိကာယော အာယသ္မန္တံ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနံ ဒိသွာန ဩတ္တပ္ပမာနာ ဟိရီယမာနာ သကံ သကံ ဩဝရကံ ပဝိသိံသု။ အထ ခေါ သက္ကော စ ဒေဝါနမိန္ဒော ဝေဿဝဏော စ မဟာရာဇာ အာယသ္မန္တံ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနံ ဝေဇယန္တေ ပါသာဒေ အနုစင်္ကမာပေန္တိ အနုဝိစရာပေန္တိ – “ဣဒမ္ပိ, မာရိသ မောဂ္ဂလ္လာန, ပဿ ဝေဇယန္တဿ ပါသာဒဿ ရာမဏေယျကံ; ဣဒမ္ပိ, မာရိသ မောဂ္ဂလ္လာန, ပဿ ဝေဇယန္တဿ ပါသာဒဿ ရာမဏေယျက”န္တိ။ “သောဘတိ ဣဒံ အာယသ္မတော ကောသိယဿ, ယထာ တံ ပုဗ္ဗေ ကတပုညဿ။ မနုဿာပိ ကိဉ္စိဒေဝ ရာမဏေယျကံ ဒိသွာ [ဒိဋ္ဌာ (သီ. ပီ. က.)] ဧဝမာဟံသု – ‘သောဘတိ ဝတ ဘော ယထာ ဒေဝါနံ တာဝတိံသာန’န္တိ။ တယိဒံ အာယသ္မတော ကောသိယဿ သောဘတိ, ယထာ တံ ပုဗ္ဗေ ကတပုညဿာ”တိ။ အထ ခေါ အာယသ္မတော မဟာမောဂ္ဂလ္လာနဿ ဧတဒဟောသိ – “အတိဗာဠှံ ခေါ အယံ ယက္ခော ပမတ္တော ဝိဟရတိ။ ယံနူနာဟံ ဣမံ ယက္ခံ သံဝေဇေယျ”န္တိ။ အထ ခေါ အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော တထာရူပံ ဣဒ္ဓာဘိသင်္ခါရံ အဘိသင်္ခါသိ [အဘိသင်္ခါရေသိ (က.), အဘိသင်္ခရေတိ (သျာ. ကံ.)] ယထာ ဝေဇယန္တံ ပါသာဒံ ပါဒင်္ဂုဋ္ဌကေန သင်္ကမ္ပေသိ သမ္ပကမ္ပေသိ သမ္ပဝေဓေသိ။ အထ ခေါ သက္ကော စ ဒေဝါနမိန္ဒော ဝေဿဝဏော စ မဟာရာဇာ, ဒေဝါ စ တာဝတိံသာ အစ္ဆရိယဗ္ဘုတစိတ္တဇာတာ အဟေသုံ – “အစ္ဆရိယံ ဝတ, ဘော, အဗ္ဘုတံ ဝတ, ဘော, သမဏဿ မဟိဒ္ဓိကတာ မဟာနုဘာဝတာ, ယတြ ဟိ နာမ ဒိဗ္ဗဘဝနံ ပါဒင်္ဂုဋ္ဌကေန သင်္ကမ္ပေဿတိ သမ္ပကမ္ပေဿတိ သမ္ပဝေဓေဿတီ”တိ! အထ ခေါ အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော သက္ကံ ဒေဝါနမိန္ဒံ သံဝိဂ္ဂံ လောမဟဋ္ဌဇာတံ ဝိဒိတွာ

တ သက္ကံ ဒေဝါနမိန္ဒံ ဧတဒဝေါစ – ‘‘ယထာ ကထံ ပန ခေါ, ကောသိယ, ဘဂဝါ သံခိတ္တေန တဏှာသင်္ခယဝိမုတ္တိံ အဘာသိ? သာဓု မယမ္ပိ ဧတိဿာ ကထာယ ဘာဂိနော အဿာမ သဝနာယာ’’တိ။

၃၉၄. ‘‘ဧကမိဒံ , မာရိသ မောဂ္ဂလ္လာန, ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိံ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ အဋ္ဌာသိံ။ ဧကမန္တံ ဌိတော ခေါ အဟံ, မာရိသ မောဂ္ဂလ္လာန, ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစံ – ‘ကိတ္တာဝတာ နု ခေါ, ဘန္တေ, ဘိက္ခု သံခိတ္တေန တဏှာသင်္ခယဝိမုတ္တော ဟောတိ အစ္စန္တနိဋ္ဌော အစ္စန္တယောဂက္ခေမီ အစ္စန္တဗြဟ္မစာရီ အစ္စန္တပရိယောသာနော သေဋ္ဌော ဒေဝမနုဿာန’’’န္တိ?

‘‘ဧဝံ ဝုတ္တေ, မာရိသ မောဂ္ဂလ္လာန, ဘဂဝါ မံ ဧတဒဝေါစ – ‘ဣဓ, ဒေဝါနမိန္ဒ, ဘိက္ခုနော သုတံ ဟောတိ – သဗ္ဗေ ဓမ္မာ နာလံ အဘိနိဝေသာယာ’တိ။ ဧဝံ စေတံ ဒေဝါနမိန္ဒ ဘိက္ခုနော သုတံ ဟောတိ ‘သဗ္ဗေ ဓမ္မာ နာလံ အဘိနိဝေသာယာ’တိ။ သော သဗ္ဗံ ဓမ္မံ အဘိဇာနာတိ, သဗ္ဗံ ဓမ္မံ အဘိညာယ သဗ္ဗံ ဓမ္မံ ပရိဇာနာတိ, သဗ္ဗံ ဓမ္မံ ပရိညာယ ယံ ကိဉ္စိ ဝေဒနံ ဝေဒေတိ သုခံ ဝါ ဒုက္ခံ ဝါ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ။ သော တာသု ဝေဒနာသု အနိစ္စာနုပဿီ ဝိဟရတိ, ဝိရာဂါနုပဿီ ဝိဟရတိ, နိရောဓာနုပဿီ ဝိဟရတိ, ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿီ ဝိဟရတိ။ သော တာသု ဝေဒနာသု အနိစ္စာနုပဿီ ဝိဟရန္တော, ဝိရာဂါနုပဿီ ဝိဟရန္တော, နိရောဓာနုပဿီ ဝိဟရန္တော, ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿီ ဝိဟရန္တော န ကိဉ္စိ လောကေ ဥပါဒိယတိ, အနုပါဒိယံ န ပရိတဿတိ, အပရိတဿံ ပစ္စတ္တညေဝ ပရိနိဗ္ဗာယတိ – ‘ခီဏာ ဇာတိ, ဝုသိတံ ဗြဟ္မစရိယံ, ကတံ ကရဏီယံ, နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာ’တိ ပဇာနာတိ။ ဧတ္တာဝတာ ခေါ, ဒေဝါနမိန္ဒ, ဘိက္ခု သံခိတ္တေန တဏှာသင်္ခယဝိမုတ္တော ဟောတိ အစ္စန္တနိဋ္ဌော အစ္စန္တယောဂက္ခေမီ အစ္စန္တဗြဟ္မစာရီ အစ္စန္တပရိယောသာနော သေဋ္ဌော ဒေဝမနုဿာနန္တိ။ ဧဝံ ခေါ မေ, မာရိသ မောဂ္ဂလ္လာန, ဘဂဝါ သံခိတ္တေန တဏှာသင်္ခယဝိမုတ္တိံ အဘာသီ’’တိ။

အထ ခေါ အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော သက္ကဿ ဒေဝါနမိန္ဒဿ ဘာသိတံ အဘိနန္ဒိတွာ အနုမောဒိတွာ – သေယျထာပိ နာမ ဗလဝါ ပုရိသော သမိဉ္ဇိတံ ဝါ ဗာဟံ ပသာရေယျ, ပသာရိတံ ဝါ ဗာဟံ သမိဉ္ဇေယျ ဧဝမေဝ – ဒေဝေသု တာဝတိံသေသု အန္တရဟိတော ပုဗ္ဗာရာမေ မိဂါရမာတုပါသာဒေ ပါတုရဟောသိ။ အထ ခေါ သက္ကဿ ဒေဝါနမိန္ဒဿ ပရိစာရိကာယော အစိရပက္ကန္တေ အာယသ္မန္တေ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနေ သက္ကံ ဒေဝါနမိန္ဒံ ဧတဒဝေါစုံ – ‘‘ဧသော နု တေ, မာရိသ, သော ဘဂဝါ သတ္ထာ’’တိ? ‘‘န ခေါ မေ, မာရိသ, သော ဘဂဝါ သတ္ထာ။ သဗြဟ္မစာရီ မေ ဧသော အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော’’တိ။ ‘‘လာဘာ တေ, မာရိသ, (သုလဒ္ဓံ တေ, မာရိသ) [( ) နတ္ထိ (သီ. ပီ.)] ယဿ တေ သဗြဟ္မစာရီ ဧဝံမဟိဒ္ဓိကော ဧဝံမဟာနုဘာဝေါ! အဟော နူန တေ သော ဘဂဝါ သတ္ထာ’’တိ။

၃၉၅. အထ ခေါ အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ‘‘အဘိဇာနာတိ နော, ဘန္တေ, ဘဂဝါ အဟု [အဟုနညေဝ (သီ. သျာ. ကံ.)] ဉာတညတရဿ မဟေသက္ခဿ ယက္ခဿ သံခိတ္တေန တဏှာသင်္ခယဝိမုတ္တိံ ဘာသိတာ’’တိ [အဘာသိတ္ထာတိ (က.)] ? ‘‘အဘိဇာနာမဟံ, မောဂ္ဂလ္လာန, ဣဓ သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော ယေနာဟံ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ မံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ အဋ္ဌာသိ။ ဧကမန္တံ ဌိတော ခေါ, မောဂ္ဂလ္လာန, သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော မံ ဧတဒဝေါစ – ‘ကိတ္တာဝတာ နု ခေါ, ဘန္တေ , ဘိက္ခု သံခိတ္တေန တဏှာသင်္ခယဝိမုတ္တော ဟောတိ အစ္စန္တနိဋ္ဌော အစ္စန္တယောဂက္ခေမီ အစ္စန္တဗြဟ္မစာရီ အစ္စန္တပရိယောသာနော သေဋ္ဌော ဒေဝမနုဿာန’’န္တိ။

ဧဝံ ဝုတ္တေ အဟံ, မောဂ္ဂလ္လာန, သက္ကံ ဒေဝါနမိန္ဒံ ဧတဒဝေါစံ ‘‘ဣဓ ဒေဝါနမိန္ဒ ဘိက္ခုနော သုတံ ဟောတိ ‘သဗ္ဗေ ဓမ္မာ နာလံ အဘိနိဝေသာယာ’တိ။ ဧဝံ စေတံ ဒေဝါနမိန္ဒ ဘိက္ခုနော သုတံ ဟောတိ ‘သဗ္ဗေ ဓမ္မာ နာလံ အဘိနိဝေသာယာ’တိ။ သော သဗ္ဗံ ဓမ္မံ အဘိဇာနာတိ, သဗ္ဗံ ဓမ္မံ အဘိညာယ သဗ္ဗံ ဓမ္မံ ပရိဇာနာတိ , သဗ္ဗံ ဓမ္မံ ပရိညာယ ယံ ကိဉ္စိ ဝေဒနံ ဝေဒေတိ သုခံ ဝါ ဒုက္ခံ ဝါ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ။ သော တာသု ဝေဒနာသု အနိစ္စာနုပဿီ ဝိဟရတိ, ဝိရာဂါနုပဿီ ဝိဟရတိ, နိရောဓာနုပဿီ ဝိဟရတိ, ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿီ ဝိဟရတိ။ သော တာသု ဝေဒနာသု အနိစ္စာနုပဿီ ဝိဟရန္တော, ဝိရာဂါနုပဿီ ဝိဟရန္တော, နိရောဓာနုပဿီ ဝိဟရန္တော, ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿီ ဝိဟရန္တော န ကိဉ္စိ လောကေ ဥပါဒိယတိ, အနုပါဒိယံ န ပရိတဿတိ, အပရိတဿံ ပစ္စတ္တညေဝ ပရိနိဗ္ဗာယတိ – ‘ခီဏာ ဇာတိ, ဝုသိတံ

ဗ္ရဟ္မစရိယံ , ကတံ ကရဏီယံ, နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာ’တိ ပဇာနာတိ။ တ္တောဝတာ ခော, ဒေဝာနမိန္ဒ, ဘိက္ခု သံခိတ္တေန တဏှာသင်္ခယဝိမုတ္တော ဟောတိ အစ္စန္တနိဋ္ဌော အစ္စန္တယောဂက္ခေမီ အစ္စန္တဗ္ရဟ္မစာရီ အစ္စန္တပရိယောသာနော သေဋ္ဌော ဒေဝမနုဿာနန္တိ။ ဧဝံ ခော အဟံ, မောဂ္ဂလ္လာန, အဘိဇာနာမိ သက္ကဿ ဒေဝာနမိန္ဒဿ သံခိတ္တေန တဏှာသင်္ခယဝိမုတ္တိံ ဘာသိတာ”တိ။

ဣဒမဝေါစ ဘဂဝါ။ အတ္တမနော အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော ဘဂဝတော ဘာသိတံ အဘိနန္ဒီတိ။

စူဠတဏှာသင်္ခယသုတ္တံ နိဋ္ဌိတံ သတ္တမံ။

၈. မဟာတဏှာသင်္ခယသုတ္တံ

၃၉၆. ဧဝံ မေ သုတံ – ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ဇေတဝနေ အနာထပိဏ္ဍိကဿ အာရာမေ။ တေန ခော ပန သမယေန သာတိဿ နာမ ဘိက္ခုနော ကေဝဋ္ဋပုတ္တဿ ဧဝရူပံ ပါပကံ ဒိဋ္ဌိဂတံ ဥပ္ပန္နံ ဟောတိ – “တထာဟံ ဘဂဝတာ ဓမ္မံ ဒေသိတံ အာဇာနာမိ ယထာ တဒေဝိဒံ ဝိညာဏံ သန္ဓာဝတိ သံသရတိ အနည”န္တိ။ အဿောသုံ ခော သမ္ဗဟုလာ ဘိက္ခူ – “သာတိဿ ကိရ နာမ ဘိက္ခုနော ကေဝဋ္ဋပုတ္တဿ ဧဝရူပံ ပါပကံ ဒိဋ္ဌိဂတံ ဥပ္ပန္နံ – ‘တထာဟံ ဘဂဝတာ ဓမ္မံ ဒေသိတံ အာဇာနာမိ ယထာ တဒေဝိဒံ ဝိညာဏံ သန္ဓာဝတိ သံသရတိ, အနည’”န္တိ။ အထ ခော တေ ဘိက္ခူ ယေန သာတိ ဘိက္ခု ကေဝဋ္ဋပုတ္တော တေနုပသင်္ကမိံသု; ဥပသင်္ကမိတွာ သာတိံ ဘိက္ခုံ ကေဝဋ္ဋပုတ္တံ ဧတဒဝေါစုံ – “သစ္စံ ကိရ တေ, အာဝုသော သာတိ, ဧဝရူပံ ပါပကံ ဒိဋ္ဌိဂတံ ဥပ္ပန္နံ – ‘တထာဟံ ဘဂဝတာ ဓမ္မံ ဒေသိတံ အာဇာနာမိ ယထာ တဒေဝိဒံ ဝိညာဏံ သန္ဓာဝတိ သံသရတိ, အနည’”န္တိ? “ဧဝံ ဗျာ ခော အဟံ, အာဝုသော, ဘဂဝတာ ဓမ္မံ ဒေသိတံ အာဇာနာမိ ယထာ တဒေဝိဒံ ဝိညာဏံ သန္ဓာဝတိ သံသရတိ, အနည”န္တိ။ အထ ခော တေ ဘိက္ခူ သာတိံ ဘိက္ခုံ ကေဝဋ္ဋပုတ္တံ တသ္မာ ပါပကာ ဒိဋ္ဌိဂတာ ဝိဝေစေတုကာမာ သမနုယုဉ္ဇန္တိ သမနုဂါဟန္တိ သမနုဘာသန္တိ – “မာ ဧဝံ, အာဝုသော သာတိ, အဝစ, မာ ဘဂဝန္တံ အဗ္ဘာစိက္ခိ, န ဟိ သာဓု ဘဂဝတော အဗ္ဘက္ခာနံ, န ဟိ ဘဂဝါ ဧဝံ ဝဒေယျ။ အနေကပရိယာယေနာဝုသော သာတိ, ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နံ ဝိညာဏံ ဝုတ္တံ ဘဂဝတာ, အညတြ ပစ္စယာ နတ္ထိ ဝိညာဏဿ သမ္ဘဝေါ”တိ။ ဧဝမ္ပိ ခော သာတိ ဘိက္ခု ကေဝဋ္ဋပုတ္တော တေဟိ ဘိက္ခူဟိ သမနုယုဉ္ဇိယမာနော သမနုဂါဟိယမာနော သမနုဘာသိယမာနော တဒေဝ ပါပကံ ဒိဋ္ဌိဂတံ ထာမသာ ပရာမာသာ အဘိနိဝိဿ ဝေါဟရတိ – “ဧဝံ ဗျာ ခော အဟံ, အာဝုသော, ဘဂဝတာ ဓမ္မံ ဒေသိတံ အာဇာနာမိ ယထာ တဒေဝိဒံ ဝိညာဏံ သန္ဓာဝတိ သံသရတိ အနည”န္တိ။

၃၉၇. ယတော ခော တေ ဘိက္ခူ နာသက္ခိံသု သာတိံ ဘိက္ခုံ ကေဝဋ္ဋပုတ္တံ တသ္မာ ပါပကာ ဒိဋ္ဌိဂတာ ဝိဝေစေတုံ, အထ ခော တေ ဘိက္ခူ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိံသု; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိံသု။ ဧကမန္တံ နိသိန္နာ ခော တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစုံ – “သာတိဿ နာမ, ဘန္တေ, ဘိက္ခုနော ကေဝဋ္ဋပုတ္တဿ ဧဝရူပံ ပါပကံ ဒိဋ္ဌိဂတံ ဥပ္ပန္နံ – ‘တထာဟံ ဘဂဝတာ ဓမ္မံ ဒေသိတံ အာဇာနာမိ ယထာ တဒေဝိဒံ ဝိညာဏံ သန္ဓာဝတိ သံသရတိ, အနည’န္တိ။ အဿုမှာ ခော မယံ, ဘန္တေ, သာတိဿ ကိရ နာမ ဘိက္ခုနော ကေဝဋ္ဋပုတ္တဿ ဧဝရူပံ ပါပကံ ဒိဋ္ဌိဂတံ ဥပ္ပန္နံ – ‘တထာဟံ ဘဂဝတာ ဓမ္မံ ဒေသိတံ အာဇာနာမိ ယထာ တဒေဝိဒံ ဝိညာဏံ သန္ဓာဝတိ သံသရတိ, အနည’န္တိ။ အထ ခော မယံ, ဘန္တေ, ယေန သာတိ ဘိက္ခု ကေဝဋ္ဋပုတ္တော တေနုပသင်္ကမိမှ; ဥပသင်္ကမိတွာ သာတိံ ဘိက္ခုံ ကေဝဋ္ဋပုတ္တံ ဧတဒဝေါစုမှ – ‘သစ္စံ ကိရ တေ, အာဝုသော သာတိ, ဧဝရူပံ ပါပကံ ဒိဋ္ဌိဂတံ ဥပ္ပန္နံ – “တထာဟံ ဘဂဝတာ ဓမ္မံ ဒေသိတံ အာဇာနာမိ ယထာ တဒေဝိဒံ ဝိညာဏံ သန္ဓာဝတိ သံသရတိ, အနည”န္တိ? ဧဝံ ဝုတ္တေ, ဘန္တေ, သာတိ ဘိက္ခု ကေဝဋ္ဋပုတ္တော အမှေ ဧတဒဝေါစ – ‘ဧဝံ ဗျာ ခော အဟံ, အာဝုသော, ဘဂဝတာ ဓမ္မံ ဒေသိတံ အာဇာနာမိ ယထာ တဒေဝိဒံ ဝိညာဏံ သန္ဓာဝတိ သံသရတိ, အနည’န္တိ။ အထ ခော မယံ, ဘန္တေ, သာတိံ ဘိက္ခုံ ကေဝဋ္ဋပုတ္တံ တသ္မာ ပါပကာ ဒိဋ္ဌိဂတာ ဝိဝေစေတုကာမာ သမနုယုဉ္ဇိမှ သမနုဂါဟိမှ သမနုဘာသိမှ – ‘မာ ဧဝံ, အာဝုသော သာတိ, အဝစ, မာ ဘဂဝန္တံ အဗ္ဘာစိက္ခိ, န ဟိ သာဓု ဘဂဝတော အဗ္ဘက္ခာနံ, န ဟိ ဘဂဝါ ဧဝံ ဝဒေယျ။ အနေကပရိယာယေနာဝုသော သာတိ, ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နံ ဝိညာဏံ ဝုတ္တံ ဘဂဝတာ, အညတြ ပစ္စယာ နတ္ထိ ဝိညာဏဿ သမ္ဘဝေါ’တိ။ ဧဝမ္ပိ ခော, ဘန္တေ, သာတိ ဘိက္ခု ကေဝဋ္ဋပုတ္တော အမှေဟိ သမနုယုဉ္ဇိယမာနော သမနုဂါဟိယမာနော သမနုဘာသိယမာနော တဒေဝ ပါပကံ ဒိဋ္ဌိဂတံ ထာမသာ ပရာမသာ အဘိနိဝိဿ ဝေါဟရတိ

– ‘ဧဝံ ဟ္ဝာ ခေါ အဟံ, အာဝုသော, ဘဂဝတာ ဓမ္မံ ဒေသိတံ အာဇာနာမိ ယထာ တဒေဝိဒံ ဝိညာဏံ သန္ဓာဝတိ သံသရတိ, အနညာ’န္တိ။ ယတော ခေါ မယံ, ဘန္တေ, နာသက္ခိမှ သာတိံ ဘိက္ခုံ ကေဝဋ္ဋပုတ္တံ ဧတသ္မာ ပာပကာ ဒိဋ္ဌိဂတာ ဝိဝေစေတုံ, အထ မယံ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝတော အာရောစေမာ”တိ။

၃၉၈. အထ ခေါ ဘဂဝါ အညတရံ ဘိက္ခုံ အာမန္တေသိ – “ဧဟိ တွံ ဘိက္ခု, မမ ဝစနေန သာတိံ ဘိက္ခုံ ကေဝဋ္ဋပုတ္တံ အာမန္တေဟိ – ‘သတ္ထာ တံ, အာဝုသော သာတိ, အာမန္တေတီ’”တိ။ “ဧဝံ, ဘန္တေ”တိ ခေါ သော ဘိက္ခု ဘဂဝတော ပဋိဿုတွာ ယေန သာတိ ဘိက္ခု ကေဝဋ္ဋပုတ္တော တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ သာတိံ ဘိက္ခုံ ကေဝဋ္ဋပုတ္တံ ဧတဒဝေါစ – “သတ္ထာ တံ, အာဝုသော သာတိ, အာမန္တေတီ”တိ။ “ဧဝမာဝုသော”တိ ခေါ သာတိ ဘိက္ခု ကေဝဋ္ဋပုတ္တော တဿ ဘိက္ခုနော ပဋိဿုတွာ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နံ ခေါ သာတိံ ဘိက္ခုံ ကေဝဋ္ဋပုတ္တံ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ – “သစ္စံ ကိရ, တေ, သာတိ, ဧဝရူပံ ပာပကံ ဒိဋ္ဌိဂတံ ဥပ္ပန္နံ – ‘တထာဟံ ဘဂဝတာ ဓမ္မံ ဒေသိတံ အာဇာနာမိ ယထာ တဒေဝိဒံ ဝိညာဏံ သန္ဓာဝတိ သံသရတိ, အနည’”န္တိ? “ဧဝံ ဗျာ ခေါ အဟံ, ဘန္တေ, ဘဂဝတာ ဓမ္မံ ဒေသိတံ အာဇာနာမိ ယထာ တဒေဝိဒံ ဝိညာဏံ သန္ဓာဝတိ သံသရတိ, အနည”န္တိ။ “ကတမံ တံ, သာတိ, ဝိညာဏ”န္တိ? “ယွာယံ, ဘန္တေ, ဝဒော ဝေဒေယျော တတြ တတြ ကလျာဏပာပကာနံ ကမ္မာနံ ဝိပါကံ ပဋိသံဝေဒေတီ”တိ။ “ကဿ နု ခေါ နာမ တွံ, မောဃပုရိသ, မယာ ဧဝံ ဓမ္မံ ဒေသိတံ အာဇာနာသိ? နနု မယာ, မောဃပုရိသ, အနေကပရိယာယေန ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နံ ဝိညာဏံ ဝုတ္တံ, အညတြ ပစ္စယာ နတ္ထိ ဝိညာဏဿ သမ္ဘဝေါတိ? အထ စ ပန တွံ, မောဃပုရိသ, အတ္တနာ ဒုဂ္ဂဟိတေန အမှေ စေဝ အဗ္ဘာစိက္ခသိ, အတ္တာနဉ္စ ခဏသိ, ဗဟုဉ္စ အပုညံ ပသဝသိ။ တဉှိ တေ, မောဃပုရိသ, ဘဝိဿတိ ဒီဃရတ္တံ အဟိတာယ ဒုက္ခာယာ”တိ။

၃၉၉. အထ ခေါ ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – “တံ ကိံ မညထ, ဘိက္ခဝေ, အပိ နာယံ သာတိ ဘိက္ခု ကေဝဋ္ဋပုတ္တော ဥသ္မီကတောပိ ဣမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ”တိ? “ကိဉှိ သိယာ ဘန္တေ? နော ဟေတံ, ဘန္တေ”တိ။ ဧဝံ ဝုတ္တေ, သာတိ ဘိက္ခု ကေဝဋ္ဋပုတ္တော တုဏှီဘူတော မင်္ကုဘူတော ပတ္တက္ခန္ဓော အဓောမုခော ပဇ္ဈာယန္တော အပ္ပဋိဘာနော နိသီဒိ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ သာတိံ ဘိက္ခုံ ကေဝဋ္ဋပုတ္တံ တုဏှီဘူတံ မင်္ကုဘူတံ ပတ္တက္ခန္ဓံ အဓောမုခံ ပဇ္ဈာယန္တံ အပ္ပဋိဘာနံ ဝိဒိတွာ သာတိံ ဘိက္ခုံ ကေဝဋ္ဋပုတ္တံ ဧတဒဝေါစ – “ပညာယိဿသိ ခေါ တွံ, မောဃပုရိသ, ဧတေန သကေန ပာပကေန ဒိဋ္ဌိဂတေန။ ဣဓာဟံ ဘိက္ခူ ပဋိပုစ္ဆိဿာမီ”တိ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – “တုမှေပိ မေ, ဘိက္ခဝေ, ဧဝံ ဓမ္မံ ဒေသိတံ အာဇာနာထ ယထာယံ သာတိ ဘိက္ခု ကေဝဋ္ဋပုတ္တော အတ္တနာ ဒုဂ္ဂဟိတေန အမှေ စေဝ အဗ္ဘာစိက္ခတိ, အတ္တာနဉ္စ ခဏတိ, ဗဟုဉ္စ အပုညံ ပသဝတီ”တိ? “နော ဟေတံ, ဘန္တေ! အနေကပရိယာယေန ဟိ နော, ဘန္တေ, ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နံ ဝိညာဏံ ဝုတ္တံ ဘဂဝတာ, အညတြ ပစ္စယာ နတ္ထိ ဝိညာဏဿ သမ္ဘဝေါ”တိ။ “သာဓု သာဓု, ဘိက္ခဝေ! သာဓု ခေါ မေ တုမှေ, ဘိက္ခဝေ, ဧဝံ ဓမ္မံ ဒေသိတံ အာဇာနာထ။ အနေကပရိယာယေန ဟိ ဝေါ, ဘိက္ခဝေ, ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နံ ဝိညာဏံ ဝုတ္တံ မယာ, အညတြ ပစ္စယာ နတ္ထိ ဝိညာဏဿ သမ္ဘဝေါတိ။ အထ စ ပနာယံ သာတိ ဘိက္ခု ကေဝဋ္ဋပုတ္တော အတ္တနာ ဒုဂ္ဂဟိတေန အမှေ စေဝ အဗ္ဘာစိက္ခတိ, အတ္တာနဉ္စ ခဏတိ, ဗဟုဉ္စ အပုညံ ပသဝတိ ပသဝတိ။ တဉှိ တဿ မောဃပုရိသဿ ဘဝိဿတိ ဒီဃရတ္တံ အဟိတာယ ဒုက္ခာယ။

၄၀၀. “ယံ ယဒေဝ, ဘိက္ခဝေ, ပစ္စယံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝိညာဏံ, တေန တေနေဝ ဝိညာဏံတွေဝ သင်္ခံ ဂစ္ဆတိ [သင်္ခံ ဂစ္ဆတိ (သီ. ပီ.)] ။ စက္ခုဉ္စ ပဋိစ္စ ရူပေ စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝိညာဏံ, စက္ခုဝိညာဏံတွေဝ သင်္ခံ ဂစ္ဆတိ; သောတဉ္စ ပဋိစ္စ သဒ္ဒေ စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝိညာဏံ, သောတဝိညာဏံတွေဝ သင်္ခံ ဂစ္ဆတိ; ဃာနဉ္စ ပဋိစ္စ ဂန္ဓေ စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝိညာဏံ, ဃာနဝိညာဏံတွေဝ သင်္ခံ ဂစ္ဆတိ; ဇိဝှဉ္စ ပဋိစ္စ ရသေ စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝိညာဏံ, ဇိဝှာဝိညာဏံတွေဝ သင်္ခံ ဂစ္ဆတိ; ကာယဉ္စ ပဋိစ္စ ဖောဋ္ဌဗ္ဗေ စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝိညာဏံ, ကာယဝိညာဏံတွေဝ သင်္ခံ ဂစ္ဆတိ; မနဉ္စ ပဋိစ္စ ဓမ္မေ စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝိညာဏံ, မနောဝိညာဏံတွေဝ သင်္ခံ ဂစ္ဆတိ။

“သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ယံ ယဒေဝ ပစ္စယံ ပဋိစ္စ အဂ္ဂိ ဇလတိ တေန တေနေဝ သင်္ခံ ဂစ္ဆတိ။ ကဋ္ဌဉ္စ ပဋိစ္စ အဂ္ဂိ ဇလတိ, ကဋ္ဌဂ္ဂိတွေဝ သင်္ခံ ဂစ္ဆတိ; သကလိကဉ္စ ပဋိစ္စ အဂ္ဂိ ဇလတိ, သကလိကဂ္ဂိတွေဝ သင်္ခံ ဂစ္ဆတိ; တိဏဉ္စ ပဋိစ္စ အဂ္ဂိ ဇလတိ, တိဏဂ္ဂိတွေဝ သင်္ခံ ဂစ္ဆတိ; ဂောမယဉ္စ ပဋိစ္စ အဂ္ဂိ ဇလတိ, ဂေ

မယဂ္ဂိတေ့ဝဝ သင်္ဂဟံ ဂစ္ဆတိ; ထုသဥ္စ ပဋိစ္စ အဂ္ဂိ ဇလတိ, ထုသဂ္ဂိတေ့ဝဝ သင်္ဂဟံ ဂစ္ဆတိ; သင်္ကာရဥ္စ ပဋိစ္စ အဂ္ဂိ ဇလတိ, သင်္ကာရဂ္ဂိတေ့ဝဝ သင်္ဂဟံ ဂစ္ဆတိ။ ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ယံ ယဒေဝ ပစ္စယံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝိညာဏံ, တေန တေနေဝ သင်္ဂဟံ ဂစ္ဆတိ။ စက္ခုဉ္စ ပဋိစ္စ ရူပေ စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝိညာဏံ, စက္ခုဝိညာဏံတေ့ဝဝ သင်္ဂဟံ ဂစ္ဆတိ; သောတဥ္စ ပဋိစ္စ သဒ္ဒေ စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝိညာဏံ, သောတဝိညာဏံတေ့ဝဝ သင်္ဂဟံ ဂစ္ဆတိ, ဃာနဥ္စ ပဋိစ္စ ဂန္ဓေ စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝိညာဏံ , ဃာဏဝိညာဏံတေ့ဝဝ သင်္ဂဟံ ဂစ္ဆတိ, ဇိဝ္ဟဥ္စ ပဋိစ္စ ရသေ စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝိညာဏံ, ဇိဝ္ဟာဝိညာဏံတေ့ဝဝ သင်္ဂဟံ ဂစ္ဆတိ။ ကာယဥ္စ ပဋိစ္စ ဖောဋ္ဌဗ္ဗေ စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝိညာဏံ, ကာယဝိညာဏံတေ့ဝဝ သင်္ဂဟံ ဂစ္ဆတိ။ မနဥ္စ ပဋိစ္စ ဓမ္မေ စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝိညာဏံ, မနောဝိညာဏံတေ့ဝဝ သင်္ဂဟံ ဂစ္ဆတိ။

၄၀၁. ‘‘ဘူတမိဒန္တိ , ဘိက္ခဝေ, ပဿထာ’’တိ?

‘‘ဧဝံ, ဘန္တေ’’။

‘‘တဒာဟာရသမ္ဘဝန္တိ, ဘိက္ခဝေ, ပဿထာ’’တိ?

‘‘ဧဝံ, ဘန္တေ’’။

‘‘တဒာဟာရနိရောဓာ ယံ ဘူတံ, တံ နိရောဓဓမ္မန္တိ, ဘိက္ခဝေ, ပဿထာ’’တိ?

‘‘ဧဝံ, ဘန္တေ’’။

‘‘ဘူတမိဒံ နောဿူတိ, ဘိက္ခဝေ, ကင်္ခတော ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝိစိကိစ္ဆာ’’တိ?

‘‘ဧဝံ, ဘန္တေ’’။

‘‘တဒာဟာရသမ္ဘဝံ နောဿူတိ, ဘိက္ခဝေ , ကင်္ခတော ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝိစိကိစ္ဆာ’’တိ?

‘‘ဧဝံ, ဘန္တေ’’။

‘‘တဒာဟာရနိရောဓာ ယံ ဘူတံ, တံ နိရောဓဓမ္မံ နောဿူတိ, ဘိက္ခဝေ, ကင်္ခတော ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝိစိကိစ္ဆာ’’တိ?

‘‘ဧဝံ, ဘန္တေ’’။

‘‘ဘူတမိဒန္တိ, ဘိက္ခဝေ, ယထာဘူတံ သမ္မပ္ပညာယ ပဿတော ယာ ဝိစိကိစ္ဆာ သာ ပဟီယတီ’’တိ?

‘‘ဧဝံ, ဘန္တေ’’။

‘‘တဒာဟာရသမ္ဘဝန္တိ, ဘိက္ခဝေ, ယထာဘူတံ သမ္မပ္ပညာယ ပဿတာဧ ယာ ဝိစိကိစ္ဆာ သာ ပဟီယတီ’’တိ?

‘‘ဧဝံ, ဘန္တေ’’။

‘‘တဒာဟာရနိရောဓာ ယံ ဘူတံ, တံ နိရောဓဓမ္မန္တိ, ဘိက္ခဝေ, ယထာဘူတံ သမ္မပ္ပညာယ ပဿတာဧ ယာ ဝိစိကိစ္ဆာ သာ ပဟီယတီ’’တိ?

‘‘ဧဝံ , ဘန္တေ’’။

‘‘ဘူတမိဒန္တိ, ဘိက္ခဝေ, ဣတိပိ ဝေါ ဧတ္ထ နိဗ္ဗိစိကိစ္ဆာ’’တိ?

“ဧဝံ, ဘန္တေ”။

“တဒာဟာရသမ္ဘဝန္တိ, ဘိက္ခဝေ, ဣတိပိ တေ ဧတ္ထ နိဗ္ဗိစိကိစ္ဆာ”တိ?

“ဧဝံ, ဘန္တေ”။

“တဒာဟာရနိရောဓာ ယံ ဘူတံ တံ နိရောဓဓမ္မန္တိ, ဘိက္ခဝေ, ဣတိပိ တေ ဧတ္ထ နိဗ္ဗိစိကိစ္ဆာ”တိ?

“ဧဝံ, ဘန္တေ”။

“ဘူတမိဒန္တိ, ဘိက္ခဝေ, ယထာဘူတံ သမ္မပ္ပညာယ သုဒိဋ္ဌ”န္တိ?

“ဧဝံ, ဘန္တေ”။

“တဒာဟာရသမ္ဘဝန္တိ, ဘိက္ခဝေ, ယထာဘူတံ သမ္မပ္ပညာယ သုဒိဋ္ဌ”န္တိ?

“ဧဝံ, ဘန္တေ”။

“တဒာဟာရနိရောဓာ ယံ ဘူတံ တံ နိရောဓဓမ္မန္တိ, ဘိက္ခဝေ, ယထာဘူတံ သမ္မပ္ပညာယ သုဒိဋ္ဌ”န္တိ?

“ဧဝံ, ဘန္တေ”။

“ဣမံ စေ တုမှေ, ဘိက္ခဝေ, ဒိဋ္ဌိံ ဧဝံ ပရိသုဒ္ဓံ ဧဝံ ပရိယောဒာတံ အလ္လီယေထ ကေလာယေထ ဓနာယေထ မမာယေထ, အပိ နု မေ တုမှေ, ဘိက္ခဝေ, ကုလ္လူပမံ ဓမ္မံ ဒေသိတံ အာဇာနေယျာထ နိတ္ထရဏတ္ထာယ နော ဂဟဏတ္ထာယာ”တိ?

“နော ဟေတံ, ဘန္တေ”။

“ဣမံ စေ တုမှေ, ဘိက္ခဝေ, ဒိဋ္ဌိံ ဧဝံ ပရိသုဒ္ဓံ ဧဝံ ပရိယောဒာတံ န အလ္လီယေထ န ကေလာယေထ န ဓနာယေထ န မမာယေထ, အပိ နု မေ တုမှေ, ဘိက္ခဝေ, ကုလ္လူပမံ ဓမ္မံ ဒေသိတံ အာဇာနေယျာထ နိတ္ထရဏတ္ထာယ နော ဂဟဏတ္ထာယာ”တိ?

“ဧဝံ, ဘန္တေ”။

၄၀၂. “စတ္တာရောမေ, ဘိက္ခဝေ, အာဟာရာ ဘူတာနံ ဝါ သတ္တာနံ ဌိတိယာ, သမ္ဘဝေသီနံ ဝါ အနုဂ္ဂဟာယ။ ကတမေ စတ္တာရော? ကဗဠီကာရော အာဟာရော ဩဠာရိကော ဝါ သုခုမော ဝါ, ဖဿော ဒုတိယော, မနောသဉ္စေတနာ တတိယာ, ဝိညာဏံ စတုတ္ထံ။

“ဣမေ စ, ဘိက္ခဝေ, စတ္တာရော အာဟာရာ ကိံနိဒါနာ ကိံသမုဒယာ ကိံဇာတိကာ ကိံပဘဝါ?

“ဣမေ စတ္တာရော အာဟာရာ တဏှာနိဒါနာ တဏှာသမုဒယာ တဏှာဇာတိကာ တဏှာပဘဝါ။

“တဏှာ စာယံ, ဘိက္ခဝေ, ကိံနိဒါနာ ကိံသမုဒယာ ကိံဇာတိကာ ကိံပဘဝါ?

“တဏှာ ဝေဒနာနိဒါနာ ဝေဒနာသမုဒယာ ဝေဒနာဇာတိကာ ဝေဒနာပဘဝါ။

“ဝေဒနာ စာယံ, ဘိက္ခဝေ, ကိံနိဒါနာ ကိံသမုဒယာ ကိံဇာတိကာ ကိံပဘဝါ?

‘‘ဝေဒနာ ဖဿနိဒာနာ ဖဿသမုဒယာ ဖဿဇာတိကာ ဖဿပဘဝာ ။

‘‘ဖဿော စာယံ, ဘိက္ခဝေ, ကိံနိဒာနော ကိံသမုဒယော ကိံဇာတိကော ကိံပဘဝေါ?

‘‘ဖဿော သဠာယတနနိဒာနော သဠာယတနသမုဒယော သဠာယတနဇာတိကော သဠာယတနပဘဝေါ။

‘‘သဠာယတနံ စိဒံ, ဘိက္ခဝေ, ကိံနိဒာနံ ကိံသမုဒယံ ကိံဇာတိကံ ကိံပဘဝံ?

‘‘သဠာယတနံ နာမရူပနိဒာနံ နာမရူပသမုဒယံ နာမရူပဇာတိကံ နာမရူပပဘဝံ။

‘‘နာမရူပံ စိဒံ, ဘိက္ခဝေ, ကိံနိဒာနံ ကိံသမုဒယံ ကိံဇာတိကံ ကိံပဘဝံ?

‘‘နာမရူပံ ဝိညာဏနိဒာနံ ဝိညာဏသမုဒယံ ဝိညာဏဇာတိကံ ဝိညာဏပဘဝံ။

‘‘ဝိညာဏံ စိဒံ, ဘိက္ခဝေ, ကိံနိဒာနံ ကိံသမုဒယံ ကိံဇာတိကံ ကိံပဘဝံ?

‘‘ဝိညာဏံ သင်္ခါရနိဒာနံ သင်္ခါရသမုဒယံ သင်္ခါရဇာတိကံ သင်္ခါရပဘဝံ။

‘‘သင်္ခါရာ စိမေ, ဘိက္ခဝေ, ကိံနိဒာနာ ကိံသမုဒယာ ကိံဇာတိကာ ကိံပဘဝါ?

‘‘သင်္ခါရာ အဝိဇ္ဇာနိဒာနာ အဝိဇ္ဇာသမုဒယာ အဝိဇ္ဇာဇာတိကာ အဝိဇ္ဇာပဘဝါ။

‘‘ဣတိ ခော, ဘိက္ခဝေ, အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ, သင်္ခါရပစ္စယာ ဝိညာဏံ, ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပံ, နာမရူပပစ္စယာ သဠာယတနံ, သဠာယတနပစ္စယာ ဖဿော, ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာ, ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာ, တဏှာပစ္စယာ ဥပါဒါနံ, ဥပါဒါနပစ္စယာ ဘဝေါ, ဘဝပစ္စယာ ဇာတိ, ဇာတိပစ္စယာ ဇရာမရဏံ သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒောမနဿုပါယာသာ သမ္ဘဝန္တိ။ ဧဝမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ သမုဒယော ဟောတိ။’’’

၄၀၃. ‘‘ဇာတိပစ္စယာ ဇရာမရဏန္တိ ဣတိ ခော ပနေတံ ဝုတ္တံ; ဇာတိပစ္စယာ နု ခော, ဘိက္ခဝေ, ဇရာမရဏံ, နော ဝါ, ကထံ ဝါ ဧတ္ထ [ကထံ ဝါ ဝေါ ဧတ္ထ (?)] ဟောတီ’’တိ? ‘‘ဇာတိပစ္စယာ, ဘန္တေ, ဇရာမရဏံ; ဧဝံ နော ဧတ္ထ ဟောတိ [ဧဝံ နော ဧတ္ထ ဟောတီတိ (က.)] – ဇာတိပစ္စယာ ဇရာမရဏ’’န္တိ။ ‘‘ဘဝပစ္စယာ ဇာတီတိ ဣတိ ခော ပနေတံ ဝုတ္တံ; ဘဝပစ္စယာ နု ခော, ဘိက္ခဝေ, ဇာတိ, နော ဝါ, ကထံ ဝါ ဧတ္ထ ဟောတီ’’တိ? ‘‘ဘဝပစ္စယာ, ဘန္တေ, ဇာတိ; ဧဝံ နော ဧတ္ထ ဟောတိ – ဘဝပစ္စယာ ဇာတီ’’တိ ။ ‘‘ဥပါဒါနပစ္စယာ ဘဝေါတိ ဣတိ ခော ပနေတံ ဝုတ္တံ; ဥပါဒါနပစ္စယာ နု ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘဝေါ, နော ဝါ, ကထံ ဝါ ဧတ္ထ ဟောတီ’’တိ? ‘‘ဥပါဒါနပစ္စယာ, ဘန္တေ, ဘဝေါ; ဧဝံ နော ဧတ္ထ ဟောတိ – ဥပါဒါနပစ္စယာ ဘဝေါ’’တိ။ ‘‘တဏှာပစ္စယာ ဥပါဒါနန္တိ ဣတိ ခော ပနေတံ ဝုတ္တံ, တဏှာပစ္စယာ နု ခော, ဘိက္ခဝေ, ဥပါဒါနံ, နော ဝါ, ကထံ ဝါ ဧတ္ထ ဟောတီ’’တိ? ‘‘တဏှာပစ္စယာ, ဘန္တေ, ဥပါဒါနံ; ဧဝံ နော ဧတ္ထ ဟောတိ – တဏှာပစ္စယာ ဥပါဒါန’’န္တိ။ ‘‘ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာတိ ဣတိ ခော ပနေတံ ဝုတ္တံ; ဝေဒနာပစ္စယာ နု ခော, ဘိက္ခဝေ, တဏှာ, နော ဝါ, ကထံ ဝါ ဧတ္ထ ဟောတီ’’တိ? ‘‘ဝေဒနာပစ္စယာ, ဘန္တေ, တဏှာ; ဧဝံ နော ဧတ္ထ ဟောတိ – ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာ’’တိ။ ‘‘ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာတိ ဣတိ ခော ပနေတံ ဝုတ္တံ; ဖဿပစ္စယာ နု ခော, ဘိက္ခဝေ, ဝေဒနာ, နော ဝါ, ကထံ ဝါ ဧတ္ထ ဟောတီ’’တိ? ‘‘ဖဿပစ္စယာ, ဘန္တေ, ဝေဒနာ; ဧဝံ နော ဧတ္ထ ဟောတိ – ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာ’’တိ။ ‘‘သဠာယတနပစ္စယာ ဖဿောတိ ဣတိ ခော ပနေတံ ဝုတ္တံ; သဠာယတနပစ္စယာ နု ခော, ဘိက္ခဝေ, ဖဿော, နော ဝါ, ကထံ ဝါ ဧတ္ထ ဟောတီ’’တိ? ‘‘သဠာယတနပစ္စယာ, ဘန္တေ, ဖဿော; ဧဝံ နော ဧတ္ထ ဟောတိ – သဠာယတနပစ္စယာ ဖဿော’’တိ။ ‘‘နာမရူပပစ္စယာ သဠာယတနန္တိ ဣတိ ခော ပနေတံ ဝုတ္တံ; နာမရူပပစ္စယာ နု ခော, ဘိက္ခဝေ, သဠာယတနံ, နော ဝါ, ကထံ ဝါ ဧတ္ထ ဟောတီ’’တိ? ‘‘နာမရူပပစ္စယာ, ဘန္တေ, သဠာယတနံ; ဧဝံ နော ဧတ္ထ ဟောတိ – နာမရူပပစ္စယာ သဠာယတန’’န္တိ။ ‘‘ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပန္တိ ဣတိ ခော ပနေတံ ဝုတ္တံ; ဝိညာဏပစ္စယာ နု ခော, ဘိက္ခဝေ, နာမရူပံ, နော ဝါ, ကထံ ဝါ ဧတ္ထ ဟောတီ’’တိ? ‘‘ဝိညာဏပစ္စယာ, ဘန္တေ, နာမရူပံ; ဧဝံ နော ဧတ္ထ ဟောတိ – ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပ’’န္တိ။ ‘‘သင်္ခါရပစ္စယာ ဝိညာဏန္တိ ဣတိ ခော ပနေတံ ဝုတ္တံ; သင်

ခာရပစ္စယာ နု ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဝိညာဏံ, နော တ, ကထံ တ ဧတ္ထ ဟောတီ''တိ? ''သင်္ခါရပစ္စယာ, ဘန္တေ, ဝိညာဏံ; ဧဝံ နော ဧတ္ထ ဟောတိ – သင်္ခါရပစ္စယာ ဝိညာဏ''န္တိ။ ''အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာတိ ဣတိ ခေါ ပနေတံ ဝုတ္တံ; အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ နု ခေါ, ဘိက္ခဝေ, သင်္ခါရာ, နော တ, ကထံ တ ဧတ္ထ ဟောတီ''တိ? ''အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ, ဘန္တေ, သင်္ခါရာ; ဧဝံ နော ဧတ္ထ ဟောတိ – အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ''တိ။

၄၀၄. ''သာဓု, ဘိက္ခဝေ။ ဣတိ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, တုမှေပိ ဧဝံ ဝဒေထ, အဟမ္ပိ ဧဝံ ဝဒါမိ – ဣမသ္မိံ သတိ ဣဒံ ဟောတိ, ဣမဿုပ္ပာဒာ ဣဒံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, ယဒိဒံ – အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ, သင်္ခါရပစ္စယာ ဝိညာဏံ, ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပံ, နာမရူပပစ္စယာ သဠာယတနံ, သဠာယတနပစ္စယာ ဖဿော, ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာ, ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာ, တဏှာပစ္စယာ ဥပါဒါနံ, ဥပါဒါနပစ္စယာ ဘဝေါ, ဘဝပစ္စယာ ဇာတိ, ဇာတိပစ္စယာ ဇရာမရဏံ သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒေါမနဿုပါယာသာ သမ္ဘဝန္တိ။ ဧဝမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ သမုဒယော ဟောတိ။

''အဝိဇ္ဇာယတွေဝ အသေသဝိရာဂနိရောဓာ သင်္ခါရနိရောဓော, သင်္ခါရနိရောဓာ ဝိညာဏနိရောဓော, ဝိညာဏနိရောဓာ နာမရူပနိရောဓော, နာမရူပနိရောဓာ သဠာယတနနိရောဓော , သဠာယတနနိရောဓာ ဖဿနိရောဓော, ဖဿနိရောဓာ ဝေဒနာနိရောဓော, ဝေဒနာနိရောဓာ တဏှာနိရောဓော, တဏှာနိရောဓာ ဥပါဒါနနိရောဓော, ဥပါဒါနနိရောဓာ ဘဝနိရောဓော, ဘဝနိရောဓာ ဇာတိနိရောဓော, ဇာတိနိရောဓာ ဇရာမရဏံ သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒေါမနဿုပါယာသာ နိရုဇ္ဈန္တိ။ ဧဝမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ နိရောဓော ဟောတိ။

၄၀၅. ''ဇာတိနိရောဓာ ဇရာမရဏနိရောဓောတိ ဣတိ ခေါ ပနေတံ ဝုတ္တံ; ဇာတိနိရောဓာ နု ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဇရာမရဏနိရောဓော, နော တ, ကထံ တ ဧတ္ထ ဟောတီ''တိ? ''ဇာတိနိရောဓာ, ဘန္တေ, ဇရာမရဏနိရောဓော; ဧဝံ နော ဧတ္ထ ဟောတိ – ဇာတိနိရောဓာ ဇရာမရဏနိရောဓော''တိ။ ''ဘဝနိရောဓာ ဇာတိနိရောဓောတိ ဣတိ ခေါ ပနေတံ ဝုတ္တံ; ဘဝနိရောဓာ နု ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဇာတိနိရောဓော, နော တ, ကထံ တ ဧတ္ထ ဟောတီ''တိ? ''ဘဝနိရောဓာ, ဘန္တေ, ဇာတိနိရောဓော; ဧဝံ နော ဧတ္ထ ဟောတိ – ဘဝနိရောဓာ ဇာတိနိရောဓော''တိ။ ''ဥပါဒါနနိရောဓာ ဘဝနိရောဓောတိ ဣတိ ခေါ ပနေတံ ဝုတ္တံ; ဥပါဒါနနိရောဓာ နု ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘဝနိရောဓော, နော တ, ကထံ တ ဧတ္ထ ဟောတီ''တိ? ''ဥပါဒါနနိရောဓာ, ဘန္တေ, ဘဝနိရောဓော; ဧဝံ နော ဧတ္ထ ဟောတိ – ဥပါဒါနနိရောဓာ ဘဝနိရောဓော''တိ။ ''တဏှာနိရောဓာ ဥပါဒါနနိရောဓောတိ ဣတိ ခေါ ပနေတံ ဝုတ္တံ; တဏှာနိရောဓာ နု ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဥပါဒါနနိရောဓော, နော တ, ကထံ တ ဧတ္ထ ဟောတီ''တိ? ''တဏှာနိရောဓာ, ဘန္တေ, ဥပါဒါနနိရောဓော; ဧဝံ နော ဧတ္ထ ဟောတိ – တဏှာနိရောဓာ ဥပါဒါနနိရောဓော''တိ။ ''ဝေဒနာနိရောဓာ တဏှာနိရောဓောတိ ဣတိ ခေါ ပနေတံ ဝုတ္တံ; ဝေဒနာနိရောဓာ နု ခေါ, ဘိက္ခဝေ, တဏှာနိရောဓော, နော တ, ကထံ တ ဧတ္ထ ဟောတီ''တိ? ''ဝေဒနာနိရောဓာ, ဘန္တေ, တဏှာနိရောဓော; ဧဝံ နော ဧတ္ထ ဟောတိ – ဝေဒနာနိရောဓာ တဏှာနိရောဓော''တိ။ ''ဖဿနိရောဓာ ဝေဒနာနိရောဓောတိ ဣတိ ခေါ ပနေတံ ဝုတ္တံ; ဖဿနိရောဓာ နု ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဝေဒနာနိရောဓော, နော တ, ကထံ တ ဧတ္ထ ဟောတီ''တိ? ''ဖဿနိရောဓာ, ဘန္တေ, ဝေဒနာနိရောဓော; ဧဝံ နော ဧတ္ထ ဟောတိ – ဖဿနိရောဓာ ဝေဒနာနိရောဓော''တိ။ ''သဠာယတနနိရောဓာ ဖဿနိရောဓောတိ ဣတိ ခေါ ပနေတံ ဝုတ္တံ; သဠာယတနနိရောဓာ နု ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဖဿနိရောဓော, နော တ , ကထံ တ ဧတ္ထ ဟောတီတိ? သဠာယတနနိရောဓာ, ဘန္တေ, ဖဿနိရောဓော; ဧဝံ နော ဧတ္ထ ဟောတိ – သဠာယတနနိရောဓာ ဖဿနိရောဓော''တိ။ ''နာမရူပနိရောဓာ သဠာယတနနိရောဓောတိ ဣတိ ခေါ ပနေတံ ဝုတ္တံ; နာမရူပနိရောဓာ နု ခေါ, ဘိက္ခဝေ, သဠာယတနနိရောဓော, နော တ, ကထံ တ ဧတ္ထ ဟောတီ''တိ? ''နာမရူပနိရောဓာ, ဘန္တေ, သဠာယတနနိရောဓော; ဧဝံ နော ဧတ္ထ ဟောတိ – နာမရူပနိရောဓာ သဠာယတနနိရောဓော''တိ။ ''ဝိညာဏနိရောဓာ နာမရူပနိရောဓောတိ ဣတိ ခေါ ပနေတံ ဝုတ္တံ; ဝိညာဏနိရောဓာ နု ခေါ, ဘိက္ခဝေ, နာမရူပနိရောဓော, နော တ, ကထံ တ ဧတ္ထ ဟောတီ''တိ? ''ဝိညာဏနိရောဓာ, ဘန္တေ, နာမရူပနိရောဓော; ဧဝံ နော ဧတ္ထ ဟောတိ – ဝိညာဏနိရောဓာ နာမရူပနိရောဓော''တိ။ ''သင်္ခါရနိရောဓာ ဝိညာဏနိရောဓောတိ ဣတိ ခေါ ပနေတံ ဝုတ္တံ; သင်္ခါရနိရောဓာ နု ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဝိညာဏနိရောဓော, နော တ, ကထံ တ ဧတ္ထ ဟောတီ''တိ? ''သင်္ခါရနိရောဓာ, ဘန္တေ , ဝိညာဏနိရောဓော; ဧဝံ နော ဧတ္ထ ဟောတိ – သင်္ခါရနိရောဓာ ဝိညာဏနိရောဓော''တိ။ ''အဝိဇ္ဇာနိရောဓာ သင်္ခါရနိရောဓောတိ ဣတိ ခေါ ပနေတံ ဝုတ္တံ; အဝိဇ္ဇာနိရောဓာ နု ခေါ, ဘိက္ခဝေ, သင်္ခါရနိရောဓော, နော တ, ကထံ တ ဧတ္ထ ဟောတီ''တိ? ''အဝိဇ္ဇာနိရောဓာ, ဘန္တေ, သင်္ခါရနိရောဓော; ဧဝံ နော ဧတ္ထ ဟောတိ – အဝိဇ္ဇာနိရောဓာ သင်္ခါရနိရောဓော''တိ။

၄၀၆. ‘‘သာဓု, ဘိက္ခဝေ။ ဣတိ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, တုမှေပိ ဧဝံ ဝဒေထ, အဟမ္ပိ ဧဝံ ဝဒါမိ – ဣမသ္မိံ အသတိ ဣဒံ န ဟောတိ, ဣမဿ နိရောဓာ ဣဒံ နိရုဇ္ဈတိ, ယဒိဒံ – အဝိဇ္ဇာနိရောဓာ သင်္ခါရနိရောဓော, သင်္ခါရနိရောဓာ ဝိညာဏနိရောဓော, ဝိညာဏနိရောဓာ နာမရူပနိရောဓော, နာမရူပနိရောဓာ သဠာယတနနိရောဓော, သဠာယတနနိရောဓာ ဖဿနိရောဓော, ဖဿနိရောဓာ ဝေဒနာနိရောဓော, ဝေဒနာနိရောဓာ တဏှာနိရောဓော, တဏှာနိရောဓာ ဥပါဒာနနိရောဓော, ဥပါဒာနနိရောဓာ ဘဝနိရောဓော, ဘဝနိရောဓာ ဇာတိနိရောဓော, ဇာတိနိရောဓာ ဇရာမရဏံ သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒောမနဿုပါယာသာ နိရုဇ္ဈန္တိ။ ဧဝမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ နိရောဓော ဟောတိ။

၄၀၇. ‘‘အပိ နု တုမှေ, ဘိက္ခဝေ, ဧဝံ ဇာနန္တာ ဧဝံ ပဿန္တာ ပုဗ္ဗန္တံ ဝါ ပဋိဓာဝေယျာထ – ‘အဟေသုမှ နု ခော မယံ အတီတမဒ္ဓါနံ, နနု ခော အဟေသုမှ အတီတမဒ္ဓါနံ, ကိံ နု ခော အဟေသုမှ အတီတမဒ္ဓါနံ, ကထံ နု ခော အဟေသုမှ အတီတမဒ္ဓါနံ, ကိံ ဟုတွာ ကိံ အဟေသုမှ နု ခော မယံ အတီတမဒ္ဓါန’’’န္တိ?

‘‘နော ဟေတံ, ဘန္တေ’’။

‘‘အပိ နု တုမှေ, ဘိက္ခဝေ, ဧဝံ ဇာနန္တာ ဧဝံ ပဿန္တာ အပရန္တံ ဝါ ပဋိဓာဝေယျာထ – ဘဝိဿာမ နု ခော မယံ အနာဂတမဒ္ဓါနံ, နနု ခော ဘဝိဿာမ အနာဂတမဒ္ဓါနံ, ကိံ နု ခော ဘဝိဿာမ အနာဂတမဒ္ဓါနံ, ကထံ နု ခော ဘဝိဿာမ အနာဂတမဒ္ဓါနံ, ကိံ ဟုတွာ ကိံ ဘဝိဿာမ နု ခော မယံ အနာဂတမဒ္ဓါန’’န္တိ?

‘‘နော ဟေတံ, ဘန္တေ’’။

‘‘အပိ နု တုမှေ, ဘိက္ခဝေ, ဧဝံ ဇာနန္တာ ဧဝံ ပဿန္တာ ဧတရဟိ ဝါ ပစ္စုပ္ပန္နမဒ္ဓါနံ အဇ္ဈတ္တံ ကထံကထီ အဿထ – အဟံ နု ခေါသ္မိ, နော နု ခေါသ္မိ, ကိံ နု ခေါသ္မိ, ကထံ နု ခေါသ္မိ, အယံ နု ခော သတ္တော ကုတော အာဂတော, သော ကုဟိံဂါမီ ဘဝိဿတီ’’တိ?

‘‘နော ဟေတံ, ဘန္တေ’’။

‘‘အပိ နု တုမှေ, ဘိက္ခဝေ, ဧဝံ ဇာနန္တာ ဧဝံ ပဿန္တာ ဧဝံ ဝဒေယျာထ – သတ္ထာ နော ဂရု, သတ္ထုဂါရဝေန စ မယံ ဧဝံ ဝဒေမာ’’တိ?

‘‘နော ဟေတံ, ဘန္တေ’’။

‘‘အပိ နု တုမှေ, ဘိက္ခဝေ, ဧဝံ ဇာနန္တာ ဧဝံ ပဿန္တာ ဧဝံ ဝဒေယျာထ – သမဏော ဧဝမာဟ, သမဏာ စ နာမ မယံ ဧဝံ ဝဒေမာ’’တိ?

‘‘နော ဟေတံ, ဘန္တေ’’။

‘‘အပိ နု တုမှေ, ဘိက္ခဝေ, ဧဝံ ဇာနန္တာ ဧဝံ ပဿန္တာ အညံ သတ္ထာရံ ဥဒ္ဒိသေယျာထာ’’တိ?

‘‘နော ဟေတံ, ဘန္တေ’’။

‘‘အပိ နု တုမှေ, ဘိက္ခဝေ, ဧဝံ ဇာနန္တာ ဧဝံ ပဿန္တာ ယာနိ တာနိ ပုထုသမဏဗြာဟ္မဏာနံ ဝတ ကောတူဟလမင်္ဂလာနိ တာနိ သာရတော ပစ္စာဂစ္ဆေယျာထာ’’တိ?

‘‘နော ဟေတံ, ဘန္တေ’’။

‘‘နနု, ဘိက္ခဝေ, ယဒေဝ တုမှာကံ သာမံ ဉာတံ သာမံ ဒိဋ္ဌံ သာမံ ဝိဒိတံ, တဒေဝ တုမှေ ဝဒေထာ’’တိ။

‘‘ဧဝံ, ဘန္တေ’’။

‘‘သာဓု, ဘိက္ခဝေ, ဥပနီတာ ခော မေ တုမှေ ဟ, ဘိက္ခဝေ, ဣမိနာ သန္ဒိဋ္ဌိကေန ဓမ္မေန အကာလိကေန ဧဟိပဿိကေန ဩပနေယျိကေန ပစ္စတ္တံ ဝေဒိတဗ္ဗေန ဝိညူဟိ။ သန္ဒိဋ္ဌိကော အယံ, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မော အကာလိကော ဧဟိပဿိကော ဩပနေယျိကော ပစ္စတ္တံ ဝေဒိတဗ္ဗော ဝိညူဟိ – ဣတိ ယန္တံ ဝုတ္တံ, ဣဒမေတံ ပဋိစ္စ ဝုတ္တ’’န္တိ။

၄၀၈. ‘‘တိဏ္ဏံ ခော ပန, ဘိက္ခဝေ, သန္နိပါတာ ဂဗ္ဘဿာဝက္ကန္တိ ဟောတိ။ ဣဓ မာတာပိတရော စ သန္နိပတိတာ ဟောန္တိ, မာတာ စ န ဥတုနီ ဟောတိ, ဂန္ဓဗ္ဗော စ န ပစ္စုပဋ္ဌိတော ဟောတိ, နေဝ တာဝ ဂဗ္ဘဿာဝက္ကန္တိ ဟောတိ။ ဣဓ မာတာပိတရော စ သန္နိပတိတာ ဟောန္တိ, မာတာ စ ဥတုနီ ဟောတိ, ဂန္ဓဗ္ဗော စ န ပစ္စုပဋ္ဌိတော ဟောတိ, နေဝ တာဝ ဂဗ္ဘဿာဝက္ကန္တိ ဟောတိ။ ယတော စ ခော, ဘိက္ခဝေ, မာတာပိတရော စ သန္နိပတိတာ ဟောန္တိ, မာတာ စ ဥတုနီ ဟောတိ, ဂန္ဓဗ္ဗော စ ပစ္စုပဋ္ဌိတော ဟောတိ – ဧဝံ တိဏ္ဏံ သန္နိပါတာ ဂဗ္ဘဿာဝက္ကန္တိ ဟောတိ။ တမေနံ, ဘိက္ခဝေ, မာတာ နဝ ဝါ ဒသ ဝါ မာသေ ဂဗ္ဘံ ကုစ္ဆိနာ ပရိဟရတိ မဟတာ သံသယေန ဂရုဘာရံ [ဂရုမ္ဘာရံ (သီ. ပီ.)]။ တမေနံ, ဘိက္ခဝေ, မာတာ နဝန္နံ ဝါ ဒသန္နံ ဝါ မာသာနံ အစ္စယေန ဝိဇာယတိ မဟတာ သံသယေန ဂရုဘာရံ။ တမေနံ ဇာတံ သမာနံ သကေန လောဟိတေန ပောသေတိ။ လောဟိတဉှေတံ, ဘိက္ခဝေ, အရိယဿ ဝိနယေ ယဒိဒံ မာတုထညံ။ သ ခော သော, ဘိက္ခဝေ, ကုမာရော ဝုဒ္ဓိမန္ဝာယ ဣန္ဒြိယာနံ ပရိပါကမန္ဝာယ ယာနိ တာနိ ကုမာရကာနံ ကီဠာပနကာနိ တေဟိ ကီဠတိ, သေယျထိဒံ – ဝင်္ကကံ ဃဋိကံ မောက္ခစိကံ စိင်္ဂုလကံ ပတ္တာဠှကံ ရထကံ ဓနုကံ။ သ ခော သော, ဘိက္ခဝေ, ကုမာရော ဝုဒ္ဓိမန္ဝာယ ဣန္ဒြိယာနံ ပရိပါကမန္ဝာယ ပဉ္စဟိ ကာမဂုဏေဟိ သမပ္ပိတော သမင်္ဂီဘူတော ပရိစာရေတိ – စက္ခုဝိညေယျေဟိ ရူပေဟိ ဣဋ္ဌေဟိ ကန္တေဟိ မနာပေဟိ ပိယရူပေဟိ ကာမူပသံဟိတေဟိ ရဇနီယေဟိ, သောတဝိညေယျေဟိ သဒ္ဒေဟိ။ ဃာနဝိညေယျေဟိ ဂန္ဓေဟိ။ ဇိဝှာဝိညေယျေဟိ ရသေဟိ။ ကာယဝိညေယျေဟိ ဖောဋ္ဌဗ္ဗေဟိ ဣဋ္ဌေဟိ ကန္တေဟိ မနာပေဟိ ပိယရူပေဟိ ကာမူပသံဟိတေဟိ ရဇနီယေဟိ။

၄၀၉. ‘‘သော စက္ခုနာ ရူပံ ဒိသွာ ပိယရူပေ ရူပေ သာရဇ္ဇတိ, အပ္ပိယရူပေ ရူပေ ဗျာပဇ္ဇတိ, အနုပဋ္ဌိတကာယသတိ စ ဝိဟရတိ ပရိတ္တစေတသော။ တဉ္စ စေတောဝိမုတ္တိံ ပညာဝိမုတ္တိံ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနာတိ – ယတ္ထဿ တေ ပာပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ အပရိသေသာ နိရုဇ္ဈန္တိ။ သော ဧဝံ အနုရောဓဝိရောဓံ သမာပန္နော ယံ ကိဉ္စိ ဝေဒနံ ဝေဒေတိ သုခံ ဝါ ဒုက္ခံ ဝါ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ, သော တံ ဝေဒနံ အဘိနန္ဒတိ အဘိဝဒတိ အဇ္ဈောသာယ တိဋ္ဌတိ။ တဿ တံ ဝေဒနံ အဘိနန္ဒတော အဘိဝဒတော အဇ္ဈောသာယ တိဋ္ဌတော ဥပ္ပဇ္ဇတိ နန္ဒီ။ ယာ ဝေဒနာသု နန္ဒီ တဒုပါဒာနံ, တဿုပါဒါနပစ္စယာ ဘဝေါ, ဘဝပစ္စယာ ဇာတိ, ဇာတိပစ္စယာ ဇရာမရဏံ သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒောမနဿုပါယာသာ သမ္ဘဝန္တိ။ ဧဝမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ သမုဒယော ဟောတိ။ သောတေန သဒ္ဒံ သုတွာ။ပေ.။ ဃာနေန ဂန္ဓံ ဃာယိတွာ။ပေ.။ ဇိဝှာယ ရသံ သာယိတွာ။ပေ.။ ကာယေန ဖောဋ္ဌဗ္ဗံ ဖုသိတွာ။ပေ.။ မနသာ ဓမ္မံ ဝိညာယ ပိယရူပေ ဓမ္မေ သာရဇ္ဇတိ, အပ္ပိယရူပေ ဓမ္မေ ဗျာပဇ္ဇတိ, အနုပဋ္ဌိတကာယသတိ စ ဝိဟရတိ ပရိတ္တစေတသော။ တဉ္စ စေတောဝိမုတ္တိံ ပညာဝိမုတ္တိံ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနာတိ – ယတ္ထဿ တေ ပာပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ အပရိသေသာ နိရုဇ္ဈန္တိ။ သော ဧဝံ အနုရောဓဝိရောဓံ သမာပန္နော ယံ ကိဉ္စိ ဝေဒနံ ဝေဒေတိ သုခံ ဝါ ဒုက္ခံ ဝါ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ, သော တံ ဝေဒနံ အဘိနန္ဒတိ အဘိဝဒတိ အဇ္ဈောသာယ တိဋ္ဌတိ။ တဿ တံ ဝေဒနံ အဘိနန္ဒတော အဘိဝဒတော အဇ္ဈောသာယ တိဋ္ဌတော ဥပ္ပဇ္ဇတိ နန္ဒီ။ ယာ ဝေဒနာသု နန္ဒီ တဒုပါဒာနံ, တဿုပါဒါနပစ္စယာ ဘဝေါ, ဘဝပစ္စယာ ဇာတိ, ဇာတိပစ္စယာ ဇရာမရဏံ သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒောမနဿုပါယာသာ သမ္ဘဝန္တိ။ ဧဝမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ သမုဒယော ဟောတိ။

၄၁၀. ‘‘ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, တထာဂတော လောကေ ဥပ္ပဇ္ဇတိ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓော ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နော သုဂတော လောကဝိဒူ အနုတ္တရော ပုရိသဒမ္မသာရထိ သတ္ထာ ဒေဝမနုဿာနံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ။ သော ဣမံ လောကံ သဒေဝကံ သမာရကံ သဗြဟ္မကံ သဿမဏဗြာဟ္မဏိံ ပဇံ သဒေဝမနုဿံ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ပဝေဒေတိ။ သော ဓမ္မံ ဒေသေတိ အာဒိကလျာဏံ မဇ္ဈေကလျာဏံ ပရိယောသာနကလျာဏံ သာတ္ထံ သဗျဉ္ဇနံ; ကေဝလပရိပုဏ္ဏံ ပရိသုဒ္ဓံ ဗြဟ္မစရိယံ ပကာသေတိ။ တံ ဓမ္မံ သုဏာတိ ဂဟပတိ ဝါ ဂဟပတိပုတ္တော ဝါ အညတရသ္မိံ ဝါ ကုလေ ပစ္စာဇာတော။ သော တံ ဓမ္မံ သုတွာ တထာဂတေ သဒ္ဓံ ပဋိလဘတိ။ သော တေန သဒ္ဓါပဋိလာဘေန သမန္နာဂတော

ဣတိ ပဋိသဉ္စိက္ခတိ – ‘သမ္ဗာဓော ဃရာဝါသော ရဇာပထော, အဗ္ဘောကာသော ပဗ္ဗဇ္ဇာ။ နယိဒံ သုကရံ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသတာ ဧကန္တပရိပုဏ္ဏံ ဧကန္တပရိသုဒ္ဓံ သင်္ခလိခိတံ ဗြဟ္မစရိယံ စရိတုံ။ ယံနူနာဟံ ကေသမဿုံ ဩဟာရေတွာ, ကာသာယာနိ ဝတ္ထာနိ အစ္ဆာဒေတွာ, အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇေယျ’’’န္တိ။ သော အပရေန သမယေန အပ္ပံ ဝါ ဘောဂက္ခန္ဓံ ပဟာယ, မဟန္တံ ဝါ ဘောဂက္ခန္ဓံ ပဟာယ, အပ္ပံ ဝါ ဉာတိပရိဝဋ္ဋံ ပဟာယ, မဟန္တံ ဝါ ဉာတိပရိဝဋ္ဋံ ပဟာယ, ကေသမဿုံ ဩဟာရေတွာ, ကာသာယာနိ ဝတ္ထာနိ အစ္ဆာဒေတွာ, အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇတိ။

၄၁၁. ‘‘သော ဧဝံ ပဗ္ဗဇိတော သမာနော ဘိက္ခူနံ သိက္ခာသာဇီဝသမာပန္နော ပါဏာတိပါတံ ပဟာယ ပါဏာတိပါတာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ, နိဟိတဒဏ္ဍော နိဟိတသတ္ထော လဇ္ဇီ ဒယာပန္နော သဗ္ဗပါဏဘူတဟိတာနုကမ္ပီ ဝိဟရတိ။

‘‘အဒိန္နာဒါနံ ပဟာယ အဒိန္နာဒါနာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ, ဒိန္နာဒါယီ ဒိန္နပါဋိကင်္ခီ အထေနေန သုစိဘူတေန အတ္တနာ ဝိဟရတိ။

‘‘အဗြဟ္မစရိယံ ပဟာယ ဗြဟ္မစာရီ ဟောတိ, အာရာစာရီ ဝိရတော မေထုနာ ဂါမဓမ္မာ။

‘‘မုသာဝါဒံ ပဟာယ မုသာဝါဒါ ပဋိဝိရတော ဟောတိ, သစ္စဝါဒီ သစ္စသန္ဓော ထေတော ပစ္စယိကော အဝိသံဝါဒကော လောကဿ။

‘‘ပိသုဏံ ဝါစံ ပဟာယ ပိသုဏာယ ဝါစာယ ပဋိဝိရတော ဟောတိ – ဣတော သုတွာ န အမုတြ အက္ခာတာ ဣမေသံ ဘေဒာယ, အမုတြ ဝါ သုတွာ န ဣမေသံ အက္ခာတာ အမူသံ ဘေဒာယ။ ဣတိ ဘိန္နာနံ ဝါ သန္ဓာတာ, သဟိတာနံ ဝါ အနုပ္ပဒာတာ သမဂ္ဂါရာမော သမဂ္ဂရတော သမဂ္ဂနန္ဒီ, သမဂ္ဂကရဏိံ ဝါစံ ဘာသိတာ ဟောတိ။

‘‘ဖရုသံ ဝါစံ ပဟာယ ဖရုသာယ ဝါစာယ ပဋိဝိရတော ဟောတိ – ယာ သာ ဝါစာ နေလာ ကဏ္ဏသုခါ ပေမနီယာ ဟဒယင်္ဂမာ ပေါရီ ဗဟုဇနကန္တာ ဗဟုဇနမနာပါ တထာရူပိံ ဝါစံ ဘာသိတာ ဟောတိ။

‘‘သမ္ဖပ္ပလာပံ ပဟာယ သမ္ဖပ္ပလာပါ ပဋိဝိရတော ဟောတိ, ကာလဝါဒီ ဘူတဝါဒီ အတ္ထဝါဒီ ဓမ္မဝါဒီ ဝိနယဝါဒီ, နိဓာနဝတိံ ဝါစံ ဘာသိတာ ကာလေန, သာပဒေသံ ပရိယန္တဝတိံ အတ္ထသံဟိတံ။

‘‘သော ဗီဇဂါမဘူတဂါမသမာရမ္ဘာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ, ဧကဘတ္တိကော ဟောတိ ရတ္တူပရတော, ဝိရတော ဝိကာလဘောဇနာ။ နစ္စဂီတဝါဒိတဝိသူကဒဿနာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ, မာလာဂန္ဓဝိလေပနဓာရဏမဏ္ဍနဝိဘူသနဋ္ဌာနာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ, ဥစ္စာသယနမဟာသယနာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ, ဇာတရူပရဇတပဋိဂ္ဂဟဏာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ, အာမကဓညပဋိဂ္ဂဟဏာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ, အာမကမံသပဋိဂ္ဂဟဏာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ, ဣတ္ထိကုမာရိကပဋိဂ္ဂဟဏာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ, ဒါသိဒါသပဋိဂ္ဂဟဏာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ, အဇေဠကပဋိဂ္ဂဟဏာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ, ကုက္ကုဋသူကရပဋိဂ္ဂဟဏာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ, ဟတ္ထိဂဝဿဝဠဝပဋိဂ္ဂဟဏာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ, ခေတ္တဝတ္ထုပဋိဂ္ဂဟဏာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ, ဒူတေယျပဟိဏဂမနာနုယောဂါ ပဋိဝိရတော ဟောတိ, ကယဝိက္ကယာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ, တုလာကူဋကံသကူဋမာနကူဋာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ, ဥက္ကောဋနဝဉ္စန-နိကတိ-သာစိယောဂါ ပဋိဝိရတော ဟောတိ, ဆေဒန-ဝဓဗန္ဓနဝိပရာမောသ-အာလောပ-သဟသာကာရာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ [ပဿ မ. နိ. ၁.၂၉၃ စူဠဟတ္ထိပဒောပမေ]။

‘‘သော သန္တုဋ္ဌော ဟောတိ ကာယပရိဟာရိကေန စီဝရေန ကုစ္ဆိပရိဟာရိကေန ပိဏ္ဍပာတေန။ သော ယေန ယေနေဝ ပက္ကမတိ သမာဒာယေဝ ပက္ကမတိ ။ သေယျထာပိ နာမ ပက္ခီ သကုဏော ယေန ယေနေဝ ဍေတိ သပတ္တဘာရောဝ ဍေတိ, ဧဝမေဝ ဘိက္ခု သန္တုဋ္ဌော ဟောတိ ကာယပရိဟာရိကေန စီဝရေန, ကုစ္ဆိပရိဟာရိကေန ပိဏ္ဍပာတေန။ သော ယေန ယေနေဝ ပက္ကမတိ သမာဒာယေဝ ပက္ကမတိ။ သော ဣမိနာ အရိယေန သီလက္ခန္ဓေန သမန္နာဂတော အဇ္ဈတ္တံ အနဝဇ္ဇသုခံ ပဋိသံဝေဒေတိ။

“သော စက္ခုနာ ရူပံ ဒိသွာ န နိမိတ္တဂ္ဂါဟီ ဟောတိ နာနုဗျဉ္စနဂ္ဂါဟီ။ ယတွာဓိကရဏမေနံ စက္ခုန္ဒြိယံ အသံဝုတံ ဝိဟရန္တံ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿာ ပါပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ အန္ဝာဿဝေယျုံ တဿ သံဝရာယ ပဋိပဇ္ဇတိ, ရက္ခတိ စက္ခုန္ဒြိယံ, စက္ခုန္ဒြိယေ သံဝရံ အာပဇ္ဇတိ။ သောတေန သဒ္ဒံ သုတွာ။ပေ။ ဃာနေန ဂန္ဓံ ဃာယိတွာ။ပေ။ ဇိဝှာယ ရသံ သာယိတွာ။ပေ။ ကာယေန ဖောဋ္ဌဗ္ဗံ ဖုသိတွာ။ပေ။ မနသာ ဓမ္မံ ဝိညာယ န နိမိတ္တဂ္ဂါဟီ ဟောတိ နာနုဗျဉ္စနဂ္ဂါဟီ။ ယတွာဓိကရဏမေနံ မနိန္ဒြိယံ အသံဝုတံ ဝိဟရန္တံ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿာ ပါပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ အန္ဝာဿဝေယျုံ တဿ သံဝရာယ ပဋိပဇ္ဇတိ, ရက္ခတိ မနိန္ဒြိယံ မနိန္ဒြိယေ သံဝရံ အာပဇ္ဇတိ။ သော ဣမိနာ အရိယေန ဣန္ဒြိယသံဝရေန သမန္နာဂတော အဇ္ဈတ္တံ အဗျာသေကသုခံ ပဋိသံဝေဒေတိ။

“သော အဘိက္ကန္တေ ပဋိက္ကန္တေ သမ္ပဇာနကာရီ ဟောတိ, အာလောကိတေ ဝိလောကိတေ သမ္ပဇာနကာရီ ဟောတိ , သမိဉ္ဇိတေ ပသာရိတေ သမ္ပဇာနကာရီ ဟောတိ, သင်္ဃာဋိပတ္တစီဝရဓာရဏေ သမ္ပဇာနကာရီ ဟောတိ, အသိတေ ပီတေ ခါယိတေ သာယိတေ သမ္ပဇာနကာရီ ဟောတိ, ဥစ္စာရပဿာဝကမ္မေ သမ္ပဇာနကာရီ ဟောတိ, ဂတေ ဌိတေ နိသိန္နေ သုတ္တေ ဇာဂရိတေ ဘာသိတေ တုဏှီဘာဝေ သမ္ပဇာနကာရီ ဟောတိ။

၄၁၂. “သော ဣမိနာ စ အရိယေန သီလက္ခန္ဓေန သမန္နာဂတော, (ဣမာယ စ အရိယာယ သန္တုဋ္ဌိယာ သမန္နာဂတော) [ပဿ မ. နိ. ၁.၂၉၆ စူဠဟတ္ထိပဒေါပမေ] , ဣမိနာ စ အရိယေန ဣန္ဒြိယသံဝရေန သမန္နာဂတော, ဣမိနာ စ အရိယေန သတိသမ္ပဇညေန သမန္နာဂတော, ဝိဝိတ္တံ သေနာသနံ ဘဇတိ – အရညံ ရုက္ခမူလံ ပဗ္ဗတံ ကန္ဒရံ ဂိရိဂုဟံ သုသာနံ ဝနပတ္ထံ အဗ္ဘောကာသံ ပလာလပုဉ္ဇံ။ သော ပစ္ဆာဘတ္တံ ပိဏ္ဍပါတပဋိက္ကန္တော နိသီဒတိ ပလ္လင်္ကံ အာဘုဇိတွာ, ဥဇုံ ကာယံ ပဏိဓာယ, ပရိမုခံ သတိံ ဥပဋ္ဌပေတွာ။ သော အဘိဇ္ဈံ လောကေ ပဟာယ ဝိဂတာဘိဇ္ဈေန စေတသာ ဝိဟရတိ, အဘိဇ္ဈာယ စိတ္တံ ပရိသောဓေတိ; ဗျာပါဒပဒေါသံ ပဟာယ အဗျာပန္နစိတ္တော ဝိဟရတိ, သဗ္ဗပါဏဘူတဟိတာနုကမ္ပီ, ဗျာပါဒပဒေါသာ စိတ္တံ ပရိသောဓေတိ; ထိနမိဒ္ဓံ ပဟာယ ဝိဂတထိနမိဒ္ဓေါ ဝိဟရတိ အာလောကသညီ, သတော သမ္ပဇာနော, ထိနမိဒ္ဓာ စိတ္တံ ပရိသောဓေတိ; ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စံ ပဟာယ အနုဒ္ဓတော ဝိဟရတိ အဇ္ဈတ္တံ ဝူပသန္တစိတ္တော, ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စာ စိတ္တံ ပရိသောဓေတိ; ဝိစိကိစ္ဆံ ပဟာယ တိဏ္ဏဝိစိကိစ္ဆော ဝိဟရတိ အကထံကထီ ကုသလေသု ဓမ္မေသု, ဝိစိကိစ္ဆာယ စိတ္တံ ပရိသောဓေတိ။

၄၁၃. “သော ဣမေ ပဉ္စ နီဝရဏေ ပဟာယ စေတသော ဥပက္ကိလေသေ ပညာယ ဒုဗ္ဗလီကရဏေ, ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟိ ဝိဝိစ္စ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ သဝိတက္ကံ သဝိစာရံ ဝိဝေကဇံ ပီတိသုခံ ပဌမံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ ပုန စပရံ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဝိတက္ကဝိစာရာနံ ဝူပသမာ အဇ္ဈတ္တံ သမ္ပသာဒနံ စေတသော ဧကောဒိဘာဝံ အဝိတက္ကံ အဝိစာရံ သမာဓိဇံ ပီတိသုခံ ဒုတိယံ ဈာနံ။ပေ။ တတိယံ ဈာနံ။ပေ။ စတုတ္ထံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။

၄၁၄. “သော စက္ခုနာ ရူပံ ဒိသွာ ပိယရူပေ ရူပေ န သာရဇ္ဇတိ, အပ္ပိယရူပေ ရူပေ န ဗျာပဇ္ဇတိ, ဥပဋ္ဌိတကာယသတိ စ ဝိဟရတိ အပ္ပမာဏစေတသော။ တဉ္စ စေတောဝိမုတ္တိံ ပညာဝိမုတ္တိံ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ – ယတ္ထဿ တေ ပါပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ အပရိသေသာ နိရုဇ္ဈန္တိ။ သော ဧဝံ အနုရောဓဝိရောဓဝိပ္ပဟီနော ယံ ကိဉ္စိ ဝေဒနံ ဝေဒေတိ, သုခံ ဝါ ဒုက္ခံ ဝါ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ, သော တံ ဝေဒနံ နာဘိနန္ဒတိ နာဘိဝဒတိ နာဇ္ဈောသာယ တိဋ္ဌတိ။ တဿ တံ ဝေဒနံ အနဘိနန္ဒတော အနဘိဝဒတော အနဇ္ဈောသာယ တိဋ္ဌတော ယာ ဝေဒနာသု နန္ဒီ သာ နိရုဇ္ဈတိ။ တဿ နန္ဒီနိရောဓာ ဥပါဒာနနိရောဓော, ဥပါဒာနနိရောဓာ ဘဝနိရောဓော, ဘဝနိရောဓာ ဇာတိနိရောဓော, ဇာတိနိရောဓာ ဇရာမရဏံ သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒောမနဿုပါယာသာ နိရုဇ္ဈန္တိ။ ဧဝမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ နိရောဓော ဟောတိ။ သောတေန သဒ္ဒံ သုတွာ။ပေ။ ဃာနေန ဂန္ဓံ ဃာယိတွာ။ပေ။ ဇိဝှာယ ရသံ သာယိတွာ။ပေ။ ကာယေန ဖောဋ္ဌဗ္ဗံ ဖုသိတွာ။ပေ။ မနသာ ဓမ္မံ ဝိညာယ ပိယရူပေ ဓမ္မေ န သာရဇ္ဇတိ, အပ္ပိယရူပေ ဓမ္မေ န ဗျာပဇ္ဇတိ, ဥပဋ္ဌိတကာယသတိ စ ဝိဟရတိ အပ္ပမာဏစေတသော, တဉ္စ စေတောဝိမုတ္တိံ ပညာဝိမုတ္တိံ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ – ယတ္ထဿ တေ ပါပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ အပရိသေသာ နိရုဇ္ဈန္တိ။ သော ဧဝံ အနုရောဓဝိရောဓဝိပ္ပဟီနော ယံ ကိဉ္စိ ဝေဒနံ ဝေဒေတိ, သုခံ ဝါ ဒုက္ခံ ဝါ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ, သော တံ ဝေဒနံ နာဘိနန္ဒတိ နာဘိဝဒတိ နာဇ္ဈောသာယ တိဋ္ဌတိ။ တဿ တံ ဝေဒနံ အနဘိနန္ဒတော အနဘိဝဒတော အနဇ္ဈောသာယ တိဋ္ဌတော ယာ ဝေဒနာသု နန္ဒီ သာ နိရုဇ္ဈတိ။ တဿ နန္ဒီနိရောဓာ ဥပါဒာနနိရောဓော, ဥပါဒာနနိရောဓာ ဘဝနိရောဓော, ဘဝနိရောဓာ ဇာတိနိရောဓော, ဇာတိနိရောဓာ ဇရာမရဏံ သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒောမနဿုပါယာသာ နိရုဇ္ဈန္တိ။ ဧဝမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ နိရော

ဓာ ဟောတိ။ ဣမံ ခော မေ တုမှေဟ, ဘိက္ခဝေ, သံခိတ္တေန တဏှာသင်္ခယဝိမုတ္တိံ ဓာရေထ, သာတိံ ပန ဘိက္ခုံ ကေဝဋ္ဋပုတ္တံ မဟာတဏှာဇာလတဏှာသင်္ဃာဋပ္ပဋိမုက္က”န္တိ။

ဣဒမဝေါစ ဘဂဝါ။ အတ္တမနာ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ဘာသိတံ အဘိနန္ဒုန္တိ။

မဟာတဏှာသင်္ခယသုတ္တံ နိဋ္ဌိတံ အဋ္ဌမံ။

၉. မဟာအဿပုရသုတ္တံ

၄၁၅. ဧဝံ မေ သုတံ – ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ အင်္ဂေသု ဝိဟရတိ အဿပုရံ နာမ အင်္ဂါနံ နိဂမော။ တတြ ခော ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – “ဘိက္ခဝော”တိ။ “ဘဒန္တေ”တိ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ပစ္စဿောသုံ။ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ –

“သမဏာ သမဏာတိ ဝေါ, ဘိက္ခဝေ, ဇနော သဉ္ဇာနာတိ။ တုမှေ စ ပန ‘ကေ တုမှေ’တိ ပုဋ္ဌာ သမာနာ ‘သမဏာမှာ’တိ ပဋိဇာနာထ; တေသံ ဝေါ, ဘိက္ခဝေ, ဧဝံသမညာနံ သတံ ဧဝံပဋိညာနံ သတံ ‘ယေ ဓမ္မာ သမဏကရဏာ စ ဗြာဟ္မဏကရဏာ စ တေ ဓမ္မေ သမာဒါယ ဝတ္တိဿာမ, ဧဝံ နော အယံ အမှာကံ သမညာ စ သစ္စာ ဘဝိဿတိ ပဋိညာ စ ဘူတာ။ ယေသဉ္စ မယံ စီဝရပိဏ္ဍပါတသေနာသနဂိလာနပ္ပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရံ ပရိဘုဉ္ဇာမ, တေသံ တေ ကာရာ အမှေသု မဟပ္ဖလာ ဘဝိဿန္တိ မဟာနိသံသာ, အမှာကဉ္စေဝါယံ ပဗ္ဗဇ္ဇာ အဝဉ္ဈာ ဘဝိဿတိ သဖလာ သဥဒြယာ’တိ။ ဧဝဉှိ ဝေါ, ဘိက္ခဝေ, သိက္ခိတဗ္ဗံ။

၄၁၆. “ကတမေ စ, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မာ သမဏကရဏာ စ ဗြာဟ္မဏကရဏာ စ? ‘ဟိရောတ္တပ္ပေန သမန္နာဂတာ ဘဝိဿာမာ’တိ ဧဝဉှိ ဝေါ, ဘိက္ခဝေ, သိက္ခိတဗ္ဗံ။ သိယာ ခော ပန, ဘိက္ခဝေ, တုမှာကံ ဧဝမဿ – ‘ဟိရောတ္တပ္ပေနမှ သမန္နာဂတာ , အလမေတ္တာဝတာ ကတမေတ္တာဝတာ, အနုပ္ပတ္တော နော သာမညတ္ထော, နတ္ထိ နော ကိဉ္စိ ဥတ္တရိံ ကရဏီယ’န္တိ တာဝတကေနေဝ တုဋ္ဌိံ အာပဇ္ဇေယျာထ။ အာရောစယာမိ ဝေါ, ဘိက္ခဝေ , ပဋိဝေဒယာမိ ဝေါ, ဘိက္ခဝေ – ‘မာ ဝေါ သာမညတ္ထိကာနံ သတံ သာမညတ္ထော ပရိဟာယိ, သတိ ဥတ္တရိံ ကရဏီယေ’။

၄၁၇. “ကိဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဥတ္တရိံ ကရဏီယံ? ‘ပရိသုဒ္ဓော နော ကာယသမာစာရော ဘဝိဿတိ ဥတ္တာနော ဝိဝဋော န စ ဆိဒ္ဒဝါ သံဝုတော စ။ တာယ စ ပန ပရိသုဒ္ဓကာယသမာစာရတာယ နေဝတ္တာနုက္ကံသေဿာမ န ပရံ ဝမ္ဘေဿာမာ’တိ [နေဝတ္တာနုက္ကံသိဿာမ န ပရံ ဝမ္ဘိဿာမာတိ (သဗ္ဗတ္ထ)] ဧဝဉှိ ဝေါ, ဘိက္ခဝေ, သိက္ခိတဗ္ဗံ။ သိယာ ခော ပန, ဘိက္ခဝေ, တုမှာကံ ဧဝမဿ – ‘ဟိရောတ္တပ္ပေနမှ သမန္နာဂတာ, ပရိသုဒ္ဓော နော ကာယသမာစာရော; အလမေတ္တာဝတာ ကတမေတ္တာဝတာ, အနုပ္ပတ္တော နော သာမညတ္ထော, နတ္ထိ နော ကိဉ္စိ ဥတ္တရိံ ကရဏီယ’န္တိ တာဝတကေနေဝ တုဋ္ဌိံ အာပဇ္ဇေယျာထ။ အာရောစယာမိ ဝေါ, ဘိက္ခဝေ, ပဋိဝေဒယာမိ ဝေါ, ဘိက္ခဝေ – ‘မာ ဝေါ သာမညတ္ထိကာနံ သတံ သာမညတ္ထော ပရိဟာယိ, သတိ ဥတ္တရိံ ကရဏီယေ’။

၄၁၈. “ကိဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဥတ္တရိံ ကရဏီယံ? ‘ပရိသုဒ္ဓော နော ဝစီသမာစာရော ဘဝိဿတိ ဥတ္တာနော ဝိဝဋော န စ ဆိဒ္ဒဝါ သံဝုတော စ။ တာယ စ ပန ပရိသုဒ္ဓဝစီသမာစာရတာယ နေဝတ္တာနုက္ကံသေဿာမ န ပရံ ဝမ္ဘေဿာမာ’တိ ဧဝဉှိ ဝေါ, ဘိက္ခဝေ, သိက္ခိတဗ္ဗံ။ သိယာ ခော ပန, ဘိက္ခဝေ, တုမှာကံ ဧဝမဿ – ‘ဟိရောတ္တပ္ပေနမှ သမန္နာဂတာ, ပရိသုဒ္ဓော နော ကာယသမာစာရော, ပရိသုဒ္ဓော ဝစီသမာစာရော; အလမေတ္တာဝတာ ကတမေတ္တာဝတာ, အနုပ္ပတ္တော နော သာမညတ္ထော, နတ္ထိ နော ကိဉ္စိ ဥတ္တရိံ ကရဏီယ’န္တိ တာဝတကေနေဝ တုဋ္ဌိံ အာပဇ္ဇေယျာထ။ အာရောစယာမိ ဝေါ , ဘိက္ခဝေ, ပဋိဝေဒယာမိ ဝေါ, ဘိက္ခဝေ – ‘မာ ဝေါ သာမညတ္ထိကာနံ သတံ သာမညတ္ထော ပရိဟာယိ, သတိ ဥတ္တရိံ ကရဏီယေ’။

၄၁၉. “ကိဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဥတ္တရိံ ကရဏီယံ? ‘ပရိသုဒ္ဓော နော မနောသမာစာရော ဘဝိဿတိ ဥတ္တာနော ဝိဝဋော န စ ဆိဒ္ဒဝါ သံဝုတော စ။ တာယ စ ပန ပရိသုဒ္ဓမနောသမာစာရတာယ နေဝတ္တာနုက္ကံသေဿာမ န ပရံ ဝမ္ဘေဿာမာ’တိ ဧဝဉှိ ဝေါ, ဘိက္ခဝေ, သိက္ခိတဗ္ဗံ။ သိယာ ခော ပန, ဘိက္ခဝေ, တုမှာကံ ဧဝမဿ – ‘ဟိရောတ္တပ္ပ

ပေနမ္ပဟ သမန္နာဂတာ, ပရိသုဒ္ဓော နော ကာယသမာစာရော, ပရိသုဒ္ဓော ဝစီသမာစာရော, ပရိသုဒ္ဓော မနောသမာစာရော; အလမေတ္တာဝတာ ကတမေတ္တာဝတာ, အနုပ္ပတ္တော နော သာမညတ္ထော, နတ္ထိ နော ကိဉ္စိ ဥတ္တရိံ ကရဏီယ'န္တိ တာဝတကေနေဝ တုဋ္ဌိံ အာပဇ္ဇေယ္ယာထ။ အာရောစယာမိ ဝေါ, ဘိက္ခဝေ, ပဋိဝေဒယာမိ ဝေါ, ဘိက္ခဝေ – 'မာ ဝေါ သာမညတ္ထိကာနံ သတံ သာမညတ္ထော ပရိဟာယိ, သတိ ဥတ္တရိံ ကရဏီယေ'။

၄၂၀. ''ကိဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဥတ္တရိံ ကရဏီယံ? 'ပရိသုဒ္ဓော နော အာဇီဝေါ ဘဝိဿတိ ဥတ္တာနော ဝိဝဋော န စ ဆိဒ္ဒဝါ သံဝုတော စ။ တာယ စ ပန ပရိသုဒ္ဓာဇီဝတာယ နေဝတ္တာနုက္ကံသေဿာမ န ပရံ ဝမ္ဘေဿာမာ'တိ ဧဝဉှိ ဝေါ, ဘိက္ခဝေ, သိက္ခိတဗ္ဗံ။ သိယာ ခေါ ပန, ဘိက္ခဝေ, တုမှာကံ ဧဝမဿ – 'ဟိရောတ္တပ္ပေနမှ သမန္နာဂတာ, ပရိသုဒ္ဓော နော ကာယသမာစာရော, ပရိသုဒ္ဓော ဝစီသမာစာရော, ပရိသုဒ္ဓော မနောသမာစာရော, ပရိသုဒ္ဓော အာဇီဝေါ; အလမေတ္တာဝတာ ကတမေတ္တာဝတာ, အနုပ္ပတ္တော နော သာမညတ္ထော , နတ္ထိ နော ကိဉ္စိ ဥတ္တရိံ ကရဏီယ'န္တိ တာဝတကေနေဝ တုဋ္ဌိံ အာပဇ္ဇေယ္ယာထ။ အာရောစယာမိ ဝေါ, ဘိက္ခဝေ, ပဋိဝေဒယာမိ ဝေါ, ဘိက္ခဝေ – 'မာ ဝေါ သာမညတ္ထိကာနံ သတံ သာမညတ္ထော ပရိဟာယိ, သတိ ဥတ္တရိံ ကရဏီယေ'။

၄၂၁. ''ကိဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဥတ္တရိံ ကရဏီယံ? 'ဣန္ဒြိယေသု ဂုတ္တဒွါရာ ဘဝိဿာမ; စက္ခုနာ ရူပံ ဒိသွာ န နိမိတ္တဂ္ဂါဟီ နာနုဗျဉ္ဇနဂ္ဂါဟီ။ ယတွာဓိကရဏမေနံ စက္ခုန္ဒြိယံ အသံဝုတံ ဝိဟရန္တံ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿာ ပါပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ အနွာဿဝေယျုံ, တဿ သံဝရာယ ပဋိပဇ္ဇိဿာမ, ရက္ခိဿာမ စက္ခုန္ဒြိယံ, စက္ခုန္ဒြိယေ သံဝရံ အာပဇ္ဇိဿာမ။ သောတေန သဒ္ဒံ သုတွာ။ပေ.။ ဃာနေန ဂန္ဓံ ဃာယိတွာ။ပေ.။ ဇိဝှာယ ရသံ သာယိတွာ။ပေ.။ ကာယေန ဖောဋ္ဌဗ္ဗံ ဖုသိတွာ။ပေ.။ မနသာ ဓမ္မံ ဝိညာယ န နိမိတ္တဂ္ဂါဟီ နာနုဗျဉ္ဇနဂ္ဂါဟီ။ ယတွာဓိကရဏမေနံ မနိန္ဒြိယံ အသံဝုတံ ဝိဟရန္တံ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿာ ပါပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ အနွာဿဝေယျုံ, တဿ သံဝရာယ ပဋိပဇ္ဇိဿာမ, ရက္ခိဿာမ မနိန္ဒြိယံ, မနိန္ဒြိယေ သံဝရံ အာပဇ္ဇိဿာမာ'တိ ဧဝဉှိ ဝေါ, ဘိက္ခဝေ, သိက္ခိတဗ္ဗံ။ သိယာ ခေါ ပန, ဘိက္ခဝေ, တုမှာကံ ဧဝမဿ – 'ဟိရောတ္တပ္ပေနမှ သမန္နာဂတာ, ပရိသုဒ္ဓော နော ကာယသမာစာရော, ပရိသုဒ္ဓော ဝစီသမာစာရော, ပရိသုဒ္ဓော မနောသမာစာရော, ပရိသုဒ္ဓော အာဇီဝေါ, ဣန္ဒြိယေသုမှ ဂုတ္တဒွါရာ; အလမေတ္တာဝတာ ကတမေတ္တာဝတာ, အနုပ္ပတ္တော နော သာမညတ္ထော, နတ္ထိ နော ကိဉ္စိ ဥတ္တရိံ ကရဏီယ'န္တိ တာဝတကေနေဝ တုဋ္ဌိံ အာပဇ္ဇေယ္ယာထ။ အာရောစယာမိ ဝေါ, ဘိက္ခဝေ, ပဋိဝေဒယာမိ ဝေါ, ဘိက္ခဝေ – 'မာ ဝေါ သာမညတ္ထိကာနံ သတံ သာမညတ္ထော ပရိဟာယိ, သတိ ဥတ္တရိံ ကရဏီယေ'။

၄၂၂. ''ကိဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဥတ္တရိံ ကရဏီယံ? 'ဘောဇနေ မတ္တညုနော ဘဝိဿာမ, ပဋိသင်္ခါ ယောနိသော အာဟာရံ အာဟရိဿာမ, နေဝ ဒဝါယ န မဒါယ န မဏ္ဍနာယ န ဝိဘူသနာယ ယာဝဒေဝ ဣမဿ ကာယဿ ဌိတိယာ ယာပနာယ, ဝိဟိံသူပရတိယာ, ဗြဟ္မစရိယာနုဂ္ဂဟာယ, ဣတိ ပုရာဏဉ္စ ဝေဒနံ ပဋိဟင်္ခါမ နဝဉ္စ ဝေဒနံ န ဥပ္ပာဒေဿာမ, ယာတြာ စ နော ဘဝိဿတိ, အနဝဇ္ဇတာ စ, ဖာသု ဝိဟာရော စာ'တိ ဧဝဉှိ ဝေါ, ဘိက္ခဝေ, သိက္ခိတဗ္ဗံ။ သိယာ ခေါ ပန, ဘိက္ခဝေ, တုမှာကံ ဧဝမဿ – 'ဟိရောတ္တပ္ပေနမှ သမန္နာဂတာ, ပရိသုဒ္ဓော နော ကာယသမာစာရော, ပရိသုဒ္ဓော ဝစီသမာစာရော, ပရိသုဒ္ဓော မနောသမာစာရော, ပရိသုဒ္ဓော အာဇီဝေါ, ဣန္ဒြိယေသုမှ ဂုတ္တဒွါရာ, ဘောဇနေ မတ္တညုနော; အလမေတ္တာဝတာ ကတမေတ္တာဝတာ, အနုပ္ပတ္တော နော သာမညတ္ထော, နတ္ထိ နော ကိဉ္စိ ဥတ္တရိံ ကရဏီယ'န္တိ တာဝတကေနေဝ တုဋ္ဌိံ အာပဇ္ဇေယ္ယာထ။ အာရောစယာမိ ဝေါ, ဘိက္ခဝေ, ပဋိဝေဒယာမိ ဝေါ, ဘိက္ခဝေ – 'မာ ဝေါ, သာမညတ္ထိကာနံ သတံ သာမညတ္ထော ပရိဟာယိ သတိ ဥတ္တရိံ ကရဏီယေ'။

၄၂၃. ''ကိဉ္စ , ဘိက္ခဝေ, ဥတ္တရိံ ကရဏီယံ? 'ဇာဂရိယံ အနုယုတ္တာ ဘဝိဿာမ, ဒိဝသံ စင်္ကမေန နိသဇ္ဇာယ အာဝရဏီယေဟိ ဓမ္မေဟိ စိတ္တံ ပရိသောဓေဿာမ။ ရတ္တိယာ ပဌမံ ယာမံ စင်္ကမေန နိသဇ္ဇာယ အာဝရဏီယေဟိ ဓမ္မေဟိ စိတ္တံ ပရိသောဓေဿာမ။ ရတ္တိယာ မဇ္ဈိမံ ယာမံ ဒက္ခိဏေန ပဿေန သီဟသေယျံ ကပ္ပေဿာမ ပါဒေ ပါဒံ အစ္စာဓာယ, သတော သမ္ပဇာနော ဥဋ္ဌာနသညံ မနသိ ကရိတွာ။ ရတ္တိယာ ပစ္ဆိမံ ယာမံ ပစ္စုဋ္ဌာယ စင်္ကမေန နိသဇ္ဇာယ အာဝရဏီယေဟိ ဓမ္မေဟိ စိတ္တံ ပရိသောဓေဿာမာ'တိ, ဧဝဉှိ ဝေါ, ဘိက္ခဝေ, သိက္ခိတဗ္ဗံ။ သိယာ ခေါ ပန, ဘိက္ခဝေ, တုမှာကံ ဧဝမဿ – 'ဟိရောတ္တပ္ပေနမှ သမန္နာဂတာ, ပရိသုဒ္ဓော နော ကာယသမာစာရော, ပရိသုဒ္ဓော ဝစီသမာစာရော, ပရိသုဒ္ဓော မနောသမာစာရော, ပရိသုဒ္ဓော အာဇီဝေါ, ဣန္ဒြိယေသုမှ ဂုတ္တဒွါရာ, ဘောဇနေ မတ္တညုနော, ဇာဂရိယံ အနုယုတ္တာ; အလမေတ္တာဝတာ ကတမေတ္တာဝတာ, အနုပ္ပတ္တော နော သာမညတ္

ထော, နတ္ထိ နော ကိဉ္စိ ဥတ္တရိံ ကရဏီယ’န္တိ, တာဝတကေနေဝ တုဋ္ဌိံ အာပဇ္ဇေယျာထ။ အာရောစယာမိ ဝော, ဘိက္ခဝေ, ပဋိဝေဒယာမိ ဝော, ဘိက္ခဝေ – ‘မာ ဝော, သာမညတ္ထိကာနံ သတံ သာမညတ္ထော ပရိဟာယိ သတိ ဥတ္တရိံ ကရဏီယေ’။

၄၂၄. “ကိဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဥတ္တရိံ ကရဏီယံ? ‘သတိသမ္ပဇညေန သမန္နာဂတာ ဘဝိဿာမ, အဘိက္ကန္တေ ပဋိက္ကန္တေ သမ္ပဇာနကာရီ, အာလောကိတေ ဝိလောကိတေ သမ္ပဇာနကာရီ, သမိဉ္ဇိတေ ပသာရိတေ သမ္ပဇာနကာရီ, သင်္ဃာဋိပတ္တစီဝရဓာရဏေ သမ္ပဇာနကာရီ, အသိတေ ပီတေ ခာယိတေ သာယိတေ သမ္ပဇာနကာရီ, ဥစ္စာရပဿာဝကမ္မေ သမ္ပဇာနကာရီ, ဂတေ ဌိတေ နိသိန္နေ သုတ္တေ ဇာဂရိတေ ဘာသိတေ တုဏှီဘာဝေ သမ္ပဇာနကာရီ’တိ, ဧဝဉှိ ဝော, ဘိက္ခဝေ, သိက္ခိတဗ္ဗံ။ သိယာ ခော ပန, ဘိက္ခဝေ, တုမှာကံ ဧဝမဿ – ‘ဟိရောတ္တပ္ပေနမှာ သမန္နာဂတာ, ပရိသုဒ္ဓော နော ကာယသမာစာရော, ပရိသုဒ္ဓော ဝစီသမာစာရော, ပရိသုဒ္ဓော မနောသမာစာရော, ပရိသုဒ္ဓော အာဇီဝေါ, ဣန္ဒြိယေသုမှာ ဂုတ္တဒွါရာ, ဘောဇနေ မတ္တညုနော, ဇာဂရိယံ အနုယုတ္တာ, သတိသမ္ပဇညေန သမန္နာဂတာ; အလမေတ္တာဝတာ ကတမေတ္တာဝတာ, အနုပ္ပတ္တော နော သာမညတ္ထော, နတ္ထိ နော ကိဉ္စိ ဥတ္တရိံ ကရဏီယ’န္တိ တာဝတကေနေဝ တုဋ္ဌိံ အာပဇ္ဇေယျာထ။ အာရောစယာမိ ဝော, ဘိက္ခဝေ, ပဋိဝေဒယာမိ ဝော, ဘိက္ခဝေ – ‘မာ ဝော, သာမညတ္ထိကာနံ သတံ သာမညတ္ထော ပရိဟာယိ သတိ ဥတ္တရိံ ကရဏီယေ’။

၄၂၅. “ကိဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဥတ္တရိံ ကရဏီယံ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဝိဝိတ္တံ သေနာသနံ ဘဇတိ – အရညံ ရုက္ခမူလံ ပဗ္ဗတံ ကန္ဒရံ ဂိရိဂုဟံ သုသာနံ ဝနပ္ပတ္ထံ အဗ္ဘောကာသံ ပလာလပုဉ္ဇံ။ သော ပစ္ဆာဘတ္တံ ပိဏ္ဍပာတပဋိက္ကန္တော နိသီဒတိ ပလ္လင်္ကံ အာဘုဇိတွာ, ဥဇုံ ကာယံ ပဏိဓာယ ပရိမုခံ သတိံ ဥပဋ္ဌပေတွာ။ သော အဘိဇ္ဈံ လောကေ ပဟာယ ဝိဂတာဘိဇ္ဈေန စေတသာ ဝိဟရတိ, အဘိဇ္ဈာယ စိတ္တံ ပရိသောဓေတိ; ဗျာပါဒပဒေါသံ ပဟာယ အဗျာပန္နစိတ္တော ဝိဟရတိ, သဗ္ဗပါဏဘူတဟိတာနုကမ္ပီ , ဗျာပါဒပဒေါသာ စိတ္တံ ပရိသောဓေတိ; ထီနမိဒ္ဓံ ပဟာယ ဝိဂတထီနမိဒ္ဓော ဝိဟရတိ, အာလောကသညီ သတော သမ္ပဇာနော, ထီနမိဒ္ဓါ စိတ္တံ ပရိသောဓေတိ; ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စံ ပဟာယ အနုဒ္ဓတော ဝိဟရတိ , အဇ္ဈတ္တံ ဝူပသန္တစိတ္တော, ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စာ စိတ္တံ ပရိသောဓေတိ; ဝိစိကိစ္ဆံ ပဟာယ တိဏ္ဏဝိစိကိစ္ဆော ဝိဟရတိ, အကထံကထီ ကုသလေသု ဓမ္မေသု, ဝိစိကိစ္ဆာယ စိတ္တံ ပရိသောဓေတိ။

၄၂၆. “သေယျထာပိ , ဘိက္ခဝေ, ပုရိသော ဣဏံ အာဒာယ ကမ္မန္တေ ပယောဇေယျ။ တဿ တေ ကမ္မန္တာ သမိဇ္ဈေယျုံ [သမ္ပဇ္ဇေယျုံ (သျာ. ကံ. က.)] ။ သော ယာနိ စ ပေါရာဏာနိ ဣဏမူလာနိ တာနိ စ ဗျန္တိံ [ဗျန္တီ (က.), ဗျန္တိ (ပီ.)] ကရေယျ, သိယာ စဿ ဥတ္တရိံ အဝသိဋ္ဌံ ဒါရဘရဏာယ။ တဿ ဧဝမဿ – ‘အဟံ ခော ပုဗ္ဗေ ဣဏံ အာဒာယ ကမ္မန္တေ ပယောဇေသိံ, တဿ မေ တေ ကမ္မန္တာ သမိဇ္ဈိံသု။ သောဟံ ယာနိ စ ပေါရာဏာနိ ဣဏမူလာနိ တာနိ စ ဗျန္တိံ အကာသိံ, အတ္ထိ စ မေ ဥတ္တရိံ အဝသိဋ္ဌံ ဒါရဘရဏာယာ’တိ။ သော တတောနိဒါနံ လဘေထ ပါမောဇ္ဇံ, အဓိဂစ္ဆေယျ သောမနဿံ။

“သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ပုရိသော အာဗာဓိကော အဿ ဒုက္ခိတော ဗာဠှဂိလာနော, ဘတ္တဉ္စဿ နစ္ဆာဒေယျ, န စဿ ကာယေ ဗလမတ္တာ။ သော အပရေန သမယေန တမှာ အာဗာဓာ မုစ္စေယျ, ဘတ္တဉ္စဿ ဆာဒေယျ, သိယာ စဿ ကာယေ ဗလမတ္တာ။ တဿ ဧဝမဿ – ‘အဟံ ခော ပုဗ္ဗေ အာဗာဓိကော အဟောသိံ ဒုက္ခိတော ဗာဠှဂိလာနော, ဘတ္တဉ္စ မေ နစ္ဆာဒေသိ, န စ မေ အာသိ ကာယေ ဗလမတ္တာ, သောမှိ ဧတရဟိ တမှာ အာဗာဓာ မုတ္တော, ဘတ္တဉ္စ မေ ဆာဒေတိ, အတ္ထိ စ မေ ကာယေ ဗလမတ္တာ’တိ။ သော တတောနိဒါနံ လဘေထ ပါမောဇ္ဇံ, အဓိဂစ္ဆေယျ သောမနဿံ။

“သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ပုရိသော ဗန္ဓနာဂါရေ ဗဒ္ဓော အဿ။ သော အပရေန သမယေန တမှာ ဗန္ဓနာ မုစ္စေယျ သောတ္ထိနာ အဗ္ဗယေန [အဗျယေန (သီ. ပီ.)] , န စဿ ကိဉ္စိ ဘောဂါနံ ဝယော။ တဿ ဧဝမဿ – ‘အဟံ ခော ပုဗ္ဗေ ဗန္ဓနာဂါရေ ဗဒ္ဓော အဟောသိံ, သောမှိ ဧတရဟိ တမှာ ဗန္ဓနာ မုတ္တော, သောတ္ထိနာ အဗ္ဗယေန, နတ္ထိ စ မေ ကိဉ္စိ ဘောဂါနံ ဝယော’တိ။ သော တတောနိဒါနံ လဘေထ ပါမောဇ္ဇံ, အဓိဂစ္ဆေယျ သောမနဿံ။

“သေယျထာပိ , ဘိက္ခဝေ, ပုရိသော အသော အဿ အနတ္တာဓီနော ပရာဓီနော န ယေနကာမံဂမော။ သော အပရေန သမယေန တမှာ အသဿာ မုစ္စေယျ အတ္တာဓီနော အပရာဓီနော ဘုဇိဿော ယေနကာမံဂမော။ တဿ ဧဝမဿ – ‘အဟံ ခေါ ပုဗ္ဗေ အသော အဟောသိံ အနတ္တာဓီနော ပရာဓီနော န ယေနကာမံဂမော, သောမှိ ဧတရဟိ တမှာ အသဿာ မုတ္တော အတ္တာဓီနော အပရာဓီနော ဘုဇိဿော ယေနကာမံဂမော’တိ။ သော တတောနိဒါနံ လဘေထ ပါမောဇ္ဇံ, အဓိဂစ္ဆေယျ သောမနဿံ။

“သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ပုရိသော သဓနော သဘောဂေါ ကန္တာရဒ္ဓါနမဂ္ဂံ ပဋိပဇ္ဇေယျ [သီလက္ခန္ဓဝဂ္ဂ ဟဋ္ဌီယာ ကိဉ္စိ ဝိသဒိသံ]။ သော အပရေန သမယေန တမှာ ကန္တာရာ နိတ္ထရေယျ သောတ္ထိနာ အဗ္ဘယေန, န စ ဿ ကိဉ္စိ ဘောဂါနံ ဝယော။ တဿ ဧဝမဿ – ‘အဟံ ခေါ ပုဗ္ဗေ သဓနော သဘောဂေါ ကန္တာရဒ္ဓါနမဂ္ဂံ ပဋိပဇ္ဇိံ။ သောမှိ ဧတရဟိ တမှာ ကန္တာရာ နိတ္ထိဏ္ဏော သောတ္ထိနာ အဗ္ဘယေန, နတ္ထိ စ မေ ကိဉ္စိ ဘောဂါနံ ဝယော’တိ။ သော တတောနိဒါနံ လဘေထ ပါမောဇ္ဇံ, အဓိဂစ္ဆေယျ သောမနဿံ။

“ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ယထာ ဣဏံ ယထာ ရောဂံ ယထာ ဗန္ဓနာဂါရံ ယထာ အသဗျံ ယထာ ကန္တာရဒ္ဓါနမဂ္ဂံ, ဣမေ ပဉ္စ နီဝရဏေ အပ္ပဟီနေ အတ္တနိ သမနုပဿတိ။ သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, အာဏဏျံ ယထာ အာရောဂျံ ယထာ ဗန္ဓနာမောက္ခံ ယထာ ဘုဇိဿံ ယထာ ခေမန္တဘူမိံ; ဧဝမေဝ ဘိက္ခု ဣမေ ပဉ္စ နီဝရဏေ ပဟီနေ အတ္တနိ သမနုပဿတိ။

၄၂၇. “သော ဣမေ ပဉ္စ နီဝရဏေ ပဟာယ စေတသော ဥပက္ကိလေသေ ပညာယ ဒုဗ္ဗလီကရဏေ, ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟိ ဝိဝိစ္စ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ, သဝိတက္ကံ သဝိစာရံ ဝိဝေကဇံ ပီတိသုခံ ပဌမံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ သော ဣမမေဝ ကာယံ ဝိဝေကဇေန ပီတိသုခေန အဘိသန္ဒေတိ ပရိသန္ဒေတိ ပရိပူရေတိ ပရိပ္ဖရတိ, နာဿ ကိဉ္စိ သဗ္ဗာဝတော ကာယဿ ဝိဝေကဇေန ပီတိသုခေန အပ္ဖုဋံ ဟောတိ။ သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ဒက္ခော နှာပကော [နှာပကော (သီ. သျာ. ကံ. ပီ.)] ဝါ နှာပကန္တေဝါသီ ဝါ ကံသထာလေ နှာနီယစုဏ္ဏာနိ [နှာနီယစုဏ္ဏာနိ (သီ. သျာ. ကံ. ပီ.)] အာကိရိတွာ ဥဒကေန ပရိပ္ဖောသကံ ပရိပ္ဖောသကံ သန္နေယျ။ သာယံ နှာနီယပိဏ္ဍိ သ္နေဟာနုဂတာ သ္နေဟပရေတာ သန္တရဗာဟိရာ, ဖုဋာ သ္နေဟေန န စ ပဂ္ဃရိဏီ။ ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဣမမေဝ ကာယံ ဝိဝေကဇေန ပီတိသုခေန အဘိသန္ဒေတိ ပရိသန္ဒေတိ ပရိပူရေတိ ပရိပ္ဖရတိ, နာဿ ကိဉ္စိ သဗ္ဗာဝတော ကာယဿ ဝိဝေကဇေန ပီတိသုခေန အပ္ဖုဋံ ဟောတိ။

၄၂၈. “ပုန စပရံ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဝိတက္ကဝိစာရာနံ ဝူပသမာ အဇ္ဈတ္တံ သမ္ပသာဒနံ စေတသော ဧကောဒိဘာဝံ အဝိတက္ကံ အဝိစာရံ သမာဓိဇံ ပီတိသုခံ ဒုတိယံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ သော ဣမမေဝ ကာယံ သမာဓိဇေန ပီတိသုခေန အဘိသန္ဒေတိ ပရိသန္ဒေတိ ပရိပူရေတိ ပရိပ္ဖရတိ, နာဿ ကိဉ္စိ သဗ္ဗာဝတော ကာယဿ သမာဓိဇေန ပီတိသုခေန အပ္ဖုဋံ ဟောတိ။ သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ဥဒကရဟဒေါ ဥဗ္ဘိဒေါဒကော [ဥဗ္ဘိတောဒကော (က.)] ။ တဿ နေဝဿ ပုရတ္ထိမာယ ဒိသာယ ဥဒကဿ အာယမုခံ, န ပစ္ဆိမာယ ဒိသာယ ဥဒကဿ အာယမုခံ, န ဥတ္တရာယ ဒိသာယ ဥဒကဿ အာယမုခံ, န ဒက္ခိဏာယ ဒိသာယ ဥဒကဿ အာယမုခံ, ဒေဝေါ စ န ကာလေန ကာလံ သမ္မာဓာရံ အနုပ္ပဝေစ္ဆေယျ။ အထ ခေါ တမှာဝ ဥဒကရဟဒါ သီတာ ဝါရိဓာရာ ဥဗ္ဘိဇ္ဇိတွာ တမေဝ ဥဒကရဟဒံ သီတေန ဝါရိနာ အဘိသန္ဒေယျ ပရိသန္ဒေယျ ပရိပူရေယျ ပရိပ္ဖရေယျ, နာဿ ကိဉ္စိ သဗ္ဗာဝတော ဥဒကရဟဒဿ သီတေန ဝါရိနာ အပ္ဖုဋံ အဿ။ ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဣမမေဝ ကာယံ သမာဓိဇေန ပီတိသုခေန အဘိသန္ဒေတိ ပရိသန္ဒေတိ ပရိပူရေတိ ပရိပ္ဖရတိ, နာဿ ကိဉ္စိ သဗ္ဗာဝတော ကာယဿ သမာဓိဇေန ပီတိသုခေန အပ္ဖုဋံ ဟောတိ။

၄၂၉. “ပုန စပရံ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ပီတိယာ စ ဝိရာဂါ ဥပေက္ခကော စ ဝိဟရတိ, သတော စ သမ္ပဇာနော, သုခဉ္စ ကာယေန ပဋိသံဝေဒေတိ, ယံ တံ အရိယာ အာစိက္ခန္တိ – ‘ဥပေက္ခကော သတိမာ သုခဝိဟာရီ’တိ တတိယံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ သော ဣမမေဝ ကာယံ နိပ္ပီတိကေန သုခေန အဘိသန္ဒေတိ ပရိသန္ဒေတိ ပရိပူရေတိ ပရိပ္ဖရတိ, နာဿ ကိဉ္စိ သဗ္ဗာဝတော ကာယဿ နိပ္ပီတိကေန သုခေန အပ္ဖုဋံ ဟောတိ။ သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ဥပ္ပလိနိယံ ဝါ ပဒုမိနိယံ ဝါ ပုဏ္ဍရီကိနိယံ ဝါ အပ္ပေကစ္စာနိ ဥပ္ပလာနိ ဝါ ပဒုမာနိ ဝါ ပုဏ္ဍရီကာနိ ဝါ ဥဒကေ ဇာတာနိ ဥဒကေ သံဝဍ္ဎာနိ ဥဒကာနုဂ္ဂတာနိ အန္တောနိမုဂ္ဂပောသီနိ, တာနိ ယာဝ စဂ္ဂါ ယာဝ စ မူလာ သီတေန ဝါရိနာ အဘိသန္နာနိ ပရိသန္နာနိ ပ

ရိပ္ပူရာနိ ပရိပ္ဖုဋ္ဌာနိ, နာသ္သ [န နေသံ (သီ.)] ကိဉ္စိ သဗ္ဗာဝတံ ဥပ္ပလာနံ ဝါ ပဒုမာနံ ဝါ ပုဏ္ဍရီကာနံ ဝါ သီတေန ဝါရိနာ အပ္ဖုဋံ အသ္သ။ ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဣမမေဝ ကာယံ နိပ္ပီတိကေန သုခေန အဘိသန္ဒေတိ ပရိသန္ဒေတိ ပရိပူရေတိ ပရိပ္ဖရတိ, နာသ္သ ကိဉ္စိ သဗ္ဗာဝတော ကာယသ္သ နိပ္ပီတိကေန သုခေန အပ္ဖုဋံ ဟောတိ။

၄၃၀. ''ပုန စပရံ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သုခသ္သ စ ပဟာနာ ဒုက္ခသ္သ စ ပဟာနာ, ပုဗ္ဗေဝ သောမနဿဒောမနဿာနံ အတ္ထင်္ဂမာ, အဒုက္ခမသုခံ ဥပေက္ခာသတိပါရိသုဒ္ဓိံ စတုတ္ထံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ သော ဣမမေဝ ကာယံ ပရိသုဒ္ဓေန စေတသာ ပရိယောဒါတေန ဖရိတွာ နိသိန္နော ဟောတိ , နာသ္သ ကိဉ္စိ သဗ္ဗာဝတော ကာယသ္သ ပရိသုဒ္ဓေန စေတသာ ပရိယောဒါတေန အပ္ဖုဋံ ဟောတိ။ သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ပုရိသော ဩဒါတေန ဝတ္ထေန သသီသံ ပါရုပိတွာ နိသိန္နော အဿ, နာသ္သ ကိဉ္စိ သဗ္ဗာဝတော ကာယသ္သ ဩဒါတေန ဝတ္ထေန အပ္ဖုဋံ အဿ။ ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဣမမေဝ ကာယံ ပရိသုဒ္ဓေန စေတသာ ပရိယောဒါတေန ဖရိတွာ နိသိန္နော ဟောတိ, နာဿ ကိဉ္စိ သဗ္ဗာဝတော ကာယသ္သ ပရိသုဒ္ဓေန စေတသာ ပရိယောဒါတေန အပ္ဖုဋံ ဟောတိ။

၄၃၁. ''သော ဧဝံ သမာဟိတေ စိတ္တေ ပရိသုဒ္ဓေ ပရိယောဒါတေ အနင်္ဂဏေ ဝိဂတူပက္ကိလေသေ မုဒုဘူတေ ကမ္မနိယေ ဌိတေ အာနေဉ္ဇပ္ပတ္တေ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏာယ စိတ္တံ အဘိနိန္နာမေတိ။ သော အနေကဝိဟိတံ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ အနုဿရတိ, သေယျထိဒံ – ဧကမ္ပိ ဇာတိံ, ဒွေပိ ဇာတိယော။ပေ.။ ဣတိ သာကာရံ သဥဒ္ဒေသံ အနေကဝိဟိတံ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ အနုဿရတိ။ သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ပုရိသော သကမှာ ဂါမာ အညံ ဂါမံ ဂစ္ဆေယျ, တမှာပိ ဂါမာ အညံ ဂါမံ ဂစ္ဆေယျ, သော တမှာ ဂါမာ သကံယေဝ ဂါမံ ပစ္စာဂစ္ဆေယျ။ တဿ ဧဝမဿ – 'အဟံ ခေါ သကမှာ ဂါမာ အမုံ ဂါမံ အဂစ္ဆိံ [အဂစ္ဆိံ (သီ. သျာ. ကံ. ပီ.)], တတြာပိ ဧဝံ အဋ္ဌာသိံ ဧဝံ နိသီဒိံ ဧဝံ အဘာသိံ ဧဝံ တုဏှီ အဟောသိံ; တမှာပိ ဂါမာ အမုံ ဂါမံ အဂစ္ဆိံ, တတြာပိ ဧဝံ အဋ္ဌာသိံ ဧဝံ နိသီဒိံ ဧဝံ အဘာသိံ ဧဝံ တုဏှီ အဟောသိံ; သောမှိ တမှာ ဂါမာ သကံယေဝ ဂါမံ ပစ္စာဂတော'တိ။ ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အနေကဝိဟိတံ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ အနုဿရတိ, သေယျထိဒံ – ဧကမ္ပိ ဇာတိံ ဒွေပိ ဇာတိယော။ပေ.။ ဣတိ သာကာရံ သဥဒ္ဒေသံ အနေကဝိဟိတံ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ အနုဿရတိ။

၄၃၂. ''သော ဧဝံ သမာဟိတေ စိတ္တေ ပရိသုဒ္ဓေ ပရိယောဒါတေ အနင်္ဂဏေ ဝိဂတူပက္ကိလေသေ မုဒုဘူတေ ကမ္မနိယေ ဌိတေ အာနေဉ္ဇပ္ပတ္တေ သတ္တာနံ စုတူပပါတဉာဏာယ စိတ္တံ အဘိနိန္နာမေတိ။ သော ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ ဝိသုဒ္ဓေန အတိက္ကန္တမာနုသကေန သတ္တေ ပဿတိ စဝမာနေ ဥပပဇ္ဇမာနေ ဟီနေ ပဏီတေ သုဝဏ္ဏေ ဒုဗ္ဗဏ္ဏေ, သုဂတေ ဒုဂ္ဂတေ, ယထာကမ္မူပဂေ သတ္တေ ပဇာနာတိ။ပေ.။ သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ဒွေ အဂါရာ သဒ္ဒွာရာ [သန္နဒ္ဒွာရာ (က.)] ။ တတ္ထ စက္ခုမာ ပုရိသော မဇ္ဈေ ဌိတော ပဿေယျ မနုဿေ ဂေဟံ ပဝိသန္တေပိ နိက္ခမန္တေပိ, အနုစင်္ကမန္တေပိ အနုဝိစရန္တေပိ ။ ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ ဝိသုဒ္ဓေန အတိက္ကန္တမာနုသကေန သတ္တေ ပဿတိ စဝမာနေ ဥပပဇ္ဇမာနေ ဟီနေ ပဏီတေ သုဝဏ္ဏေ ဒုဗ္ဗဏ္ဏေ, သုဂတေ ဒုဂ္ဂတေ ယထာကမ္မူပဂေ သတ္တေ ပဇာနာတိ။ပေ.။။

၄၃၃. ''သော ဧဝံ သမာဟိတေ စိတ္တေ ပရိသုဒ္ဓေ ပရိယောဒါတေ အနင်္ဂဏေ ဝိဂတူပက္ကိလေသေ မုဒုဘူတေ ကမ္မနိယေ ဌိတေ အာနေဉ္ဇပ္ပတ္တေ အာသဝါနံ ခယဉာဏာယ စိတ္တံ အဘိနိန္နာမေတိ။ သော 'ဣဒံ ဒုက္ခ'န္တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ, 'အယံ ဒုက္ခသမုဒယော'တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ, 'အယံ ဒုက္ခနိရောဓော'တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ, 'အယံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ'တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ။ 'ဣမေ အာသဝါ'တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ, 'အယံ အာသဝသမုဒယော'တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ, 'အယံ အာသဝနိရောဓော'တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ, 'အယံ အာသဝနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ'တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ။ တဿ ဧဝံ ဇာနတော ဧဝံ ပဿတော ကာမာသဝါပိ စိတ္တံ ဝိမုစ္စတိ, ဘဝါသဝါပိ စိတ္တံ ဝိမုစ္စတိ, အဝိဇ္ဇာသဝါပိ စိတ္တံ ဝိမုစ္စတိ။ ဝိမုတ္တသ္မိံ ဝိမုတ္တမိတိ ဉာဏံ ဟောတိ – 'ခီဏာ ဇာတိ, ဝုသိတံ ဗြဟ္မစရိယံ, ကတံ ကရဏီယံ, နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာ'တိ ပဇာနာတိ။

''သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ပဗ္ဗတသင်္ခေပေ ဥဒကရဟဒေါ အစ္ဆော ဝိပ္ပသန္နော အနာဝိလော။ တတ္ထ စက္ခုမာ ပုရိသော တီရေ ဌိတော ပဿေယျ သိပ္ပိသမ္ဗုကမ္ပိ [သိပ္ပိကသမ္ဗုကမ္ပိ (သျာ. ကံ. က.)] သက္ခရကထလမ္ပိ မစ္ဆဂုမ္ဗမ္ပိ, စရန္တမ္ပိ တိဋ္ဌန္တမ္ပိ။ တဿ ဧဝမဿ – 'အယံ ခေါ ဥဒကရဟဒေါ အစ္ဆော ဝိပ္ပသန္နော အနာဝိ

လော။ တတ္ရိမေ သိပ္ပိသမ္ဗုကာပိ သက္ခရကထလာပိ မစ္ဆဂုမ္ဗာပိ စရန္တိပိ တိဋ္ဌန္တိပီတိ ။ ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ‘က္လဒံ ဒုက္ခ’န္တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ။ပေ.။ နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာတိ ပဇာနာတိ။

၄၃၄. ‘‘အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ‘သမဏော’ ဣတိပိ ‘ဗြာဟ္မဏော’ဣတိပိ ‘နှာတကော’ဣတိပိ ‘ဝေဒ ဂူ’ဣတိပိ ‘သောတ္တိယော’ဣတိပိ ‘အရိယော’ဣတိပိ ‘အရဟံ’ဣတိပိ။ ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သမဏော ဟောတိ? သမိတာဿ ဟောန္တိ ပာပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ, သံကိလေသိကာ, ပောနောဗ္ဘဝိကာ, သဒရာ, ဒုက္ခဝိပာကာ , အာယ တိံ, ဇာတိဇရာမရဏိယာ။ ဧဝံ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သမဏော ဟောတိ။

‘‘ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဗြာဟ္မဏော ဟောတိ? ဗာဟိတာဿ ဟောန္တိ ပာပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ , သံကိ လေသိကာ, ပောနောဗ္ဘဝိကာ, သဒရာ, ဒုက္ခဝိပာကာ, အာယတိံ, ဇာတိဇရာမရဏိယာ။ ဧဝံ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဗြာဟ္မ ဏော ဟောတိ။

‘‘ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု နှာတကော [နှာတကော (သီ. သျာ. ကံ. ပီ.)] ဟောတိ? နှာတာဿ ဟောန္တိ ပာပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ, သံကိလေသိကာ, ပောနောဗ္ဘဝိကာ, သဒရာ, ဒုက္ခဝိပာကာ, အာယတိံ, ဇာတိဇရာမရဏိယာ။ ဧဝံ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု နှာတကော ဟောတိ။

‘‘ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဝေဒဂူ ဟောတိ? ဝိဒိတာဿ ဟောန္တိ ပာပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ, သံကိလေသိကာ, ပောနောဗ္ဘဝိကာ, သဒရာ, ဒုက္ခဝိပာကာ, အာယတိံ, ဇာတိဇရာမရဏိယာ။ ဧဝံ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဝေဒဂူ ဟောတိ။

‘‘ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သောတ္တိယော ဟောတိ? နိဿုတာဿ ဟောန္တိ ပာပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ, သံ ကိလေသိကာ, ပောနောဗ္ဘဝိကာ, သဒရာ, ဒုက္ခဝိပာကာ, အာယတိံ, ဇာတိဇရာမရဏိယာ။ ဧဝံ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သော တ္တိယော ဟောတိ။

‘‘ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အရိယော ဟောတိ ? အာရကာဿ ဟောန္တိ ပာပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ, သံကိလေ သိကာ, ပောနောဗ္ဘဝိကာ, သဒရာ, ဒုက္ခဝိပာကာ, အာယတိံ, ဇာတိဇရာမရဏိယာ။ ဧဝံ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အရိယော ဟောတိ။

‘‘ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အရဟံ ဟောတိ? အာရကာဿ ဟောန္တိ ပာပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ, သံကိလေသိ ကာ, ပောနောဗ္ဘဝိကာ, သဒရာ, ဒုက္ခဝိပာကာ, အာယတိံ, ဇာတိဇရာမရဏိယာ။ ဧဝံ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အရဟံ ဟော တီ’’တိ။

ဣဒမဝေါစ ဘဂဝါ။ အတ္တမနာ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ဘာသိတံ အဘိနန္ဒုန္တိ။

မဟာအဿပုရသုတ္တံ နိဋ္ဌိတံ နဝမံ။

၁၀. စူဠအဿပုရသုတ္တံ

၄၃၅. ဧဝံ မေ သုတံ – ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ အင်္ဂေသု ဝိဟရတိ အဿပုရံ နာမ အင်္ဂါနံ နိဂမော။ တတြ ခော ဘဂ ဝါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – ‘‘ဘိက္ခဝေ’’တိ။ ‘‘ဘဒန္တေ’’တိ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ပစ္စဿောသုံ။ ဘဂဝါ ဧတဒ ဝေါစ – ‘‘သမဏာ သမဏာတိ ဝေါ, ဘိက္ခဝေ, ဇနော သဉ္ဇာနာတိ။ တုမှေ စ ပန ‘ကေ တုမှေ’တိ ပုဋ္ဌာ သမာနာ ‘သ မဏာမှာ’တိ ပဋိဇာနာထ။ တေသံ ဝေါ, ဘိက္ခဝေ, ဧဝံသမညာနံ သတံ ဧဝံပဋိညာနံ သတံ – ‘ယာ သမဏသာမီစိပ္ပဋိပဒါ တံ ပဋိပဇ္ဇိဿာမ; ဧဝံ နော အယံ အမှာကံ သမညာ စ သစ္စာ ဘဝိဿတိ ပဋိညာ စ ဘူတာ; ယေသဉ္စ မယံ စီဝရပိဏ္ဍပါ တသေနာသနဂိလာနပ္ပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရံ ပရိဘုဉ္ဇာမ, တေသံ တေ ကာရာ အမှေသု မဟပ္ဖလာ ဘဝိဿန္တိ မဟာနိသံသာ, အမှာကဉ္စေဝါယံ ပဗ္ဗဇ္ဇာ အဝဉ္ဈာ ဘဝိဿတိ သဖလာ သဥဒြယာ’တိ။ ဧဝဉ္ဟိ ဝေါ, ဘိက္ခဝေ, သိ က္ခိတဗ္ဗံ။

၄၃၆. ‘‘ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု န သမဏသာမီစိပ္ပဋိပဒံ ပဋိပန္နော ဟောတိ? ယဿ ကဿစိ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော အဘိဇ္ဈာလုဿ အဘိဇ္ဈာ အပ္ပဟီနာ ဟောတိ, ဗျာပန္နစိတ္တဿ ဗျာပာဒော အပ္ပဟီနော ဟောတိ, ကောဓနဿ ကောဓော အပ္ပဟီနော ဟောတိ, ဥပနာဟိဿ ဥပနာဟော အပ္ပဟီနော ဟောတိ, မက္ခိဿ မက္ခော အပ္ပဟီနော ဟောတိ, ပဠာသိဿ ပဠာသော အပ္ပဟီနော ဟောတိ, ဣဿုကိဿ ဣဿာ အပ္ပဟီနာ ဟောတိ, မစ္ဆရိဿ မစ္ဆရိယံ အပ္ပဟီနံ ဟောတိ , သဌဿ သာဌေယျံ အပ္ပဟီနံ ဟောတိ, မာယာဝိဿ မာယာ အပ္ပဟီနာ ဟောတိ, ပါပိစ္ဆဿ ပါပိကာ ဣစ္ဆာ အပ္ပဟီနာ ဟောတိ, မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကဿ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ အပ္ပဟီနာ ဟောတိ – ဣမေသံ ခော အဟံ, ဘိက္ခဝေ, သမဏမလာနံ သမဏဒောသာနံ သမဏကသဋာနံ အာပါယိကာနံ ဌာနာနံ ဒုဂ္ဂတိဝေဒနိယာနံ အပ္ပဟာနာ ‘န သမဏသာမီစိပ္ပဋိပဒံ ပဋိပန္နော’တိ ဝဒါမိ။ သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, မတဇံ နာမ အာဝုဓဇာတံ ဥဘတောဓာရံ ပီတနိသိတံ။ တဒဿ သင်္ဃာဋိယာ သမ္ပာရုတံ သမ္ပလိဝေဌိတံ။ တထူပမာဟံ, ဘိက္ခဝေ, ဣမဿ ဘိက္ခုနော ပဗ္ဗဇ္ဇံ ဝဒါမိ။

၄၃၇. ‘‘နာဟံ, ဘိက္ခဝေ, သင်္ဃာဋိကဿ သင်္ဃာဋိဓာရဏမတ္တေန သာမညံ ဝဒါမိ။ နာဟံ, ဘိက္ခဝေ, အစေလကဿ အစေလကမတ္တေန သာမညံ ဝဒါမိ။ နာဟံ, ဘိက္ခဝေ, ရဇောဇလ္လိကဿ ရဇောဇလ္လိကမတ္တေန သာမညံ ဝဒါမိ။ နာဟံ, ဘိက္ခဝေ , ဥဒကောရောဟကဿ ဥဒကောရောဟဏမတ္တေန [ဥဒကောရောဟကမတ္တေန (သီ. ပီ.)] သာမညံ ဝဒါမိ။ နာဟံ, ဘိက္ခဝေ, ရုက္ခမူလိကဿ ရုက္ခမူလိကမတ္တေန သာမညံ ဝဒါမိ။ နာဟံ, ဘိက္ခဝေ, အဗ္ဘောကာသိကဿ အဗ္ဘောကာသိကမတ္တေန သာမညံ ဝဒါမိ။ နာဟံ, ဘိက္ခဝေ, ဥဗ္ဘဋ္ဌကဿ ဥဗ္ဘဋ္ဌကမတ္တေန သာမညံ ဝဒါမိ။ နာဟံ, ဘိက္ခဝေ, ပရိယာယဘတ္တိကဿ ပရိယာယဘတ္တိကမတ္တေန သာမညံ ဝဒါမိ။ နာဟံ, ဘိက္ခဝေ, မန္တဇ္ဈာယကဿ မန္တဇ္ဈာယကမတ္တေန သာမညံ ဝဒါမိ။ နာဟံ, ဘိက္ခဝေ, ဇဋိလကဿ ဇဋာဓာရဏမတ္တေန သာမညံ ဝဒါမိ။

‘‘သင်္ဃာဋိကဿ စေ, ဘိက္ခဝေ, သင်္ဃာဋိဓာရဏမတ္တေန အဘိဇ္ဈာလုဿ အဘိဇ္ဈာ ပဟီယေထ, ဗျာပန္နစိတ္တဿ ဗျာပာဒော ပဟီယေထ, ကောဓနဿ ကောဓော ပဟီယေထ, ဥပနာဟိဿ ဥပနာဟော ပဟီယေထ, မက္ခိဿ မက္ခော ပဟီယေထ, ပဠာသိဿ ပဠာသော ပဟီယေထ, ဣဿုကိဿ ဣဿာ ပဟီယေထ, မစ္ဆရိဿ မစ္ဆရိယံ ပဟီယေထ, သဌဿ သာဌေယျံ ပဟီယေထ, မာယာဝိဿ မာယာ ပဟီယေထ, ပါပိစ္ဆဿ ပါပိကာ ဣစ္ဆာ ပဟီယေထ, မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကဿ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ပဟီယေထ, တမေနံ မိတ္တာမစ္စာ ဉာတိသာလောဟိတာ ဇာတမေဝ နံ သင်္ဃာဋိကံ ကရေယျုံ, သင်္ဃာဋိကတ္တမေဝ [သံဃာဋိကတ္တေ စေဝ (က.)] သမာဒပေယျုံ – ‘ဧဟိ တွံ, ဘဒ္ရမုခ, သင်္ဃာဋိကော ဟောဟိ, သင်္ဃာဋိကဿ တေ သတော သင်္ဃာဋိဓာရဏမတ္တေန အဘိဇ္ဈာလုဿ အဘိဇ္ဈာ ပဟီယိဿတိ, ဗျာပန္နစိတ္တဿ ဗျာပာဒော ပဟီယိဿတိ, ကောဓနဿ ကောဓော ပဟီယိဿတိ, ဥပနာဟိဿ ဥပနာဟော ပဟီယိဿတိ, မက္ခိဿ မက္ခော ပဟီယိဿတိ, ပဠာသိဿ ပဠာသော ပဟီယိဿတိ, ဣဿုကိဿ ဣဿာ ပဟီယိဿတိ, မစ္ဆရိဿ မစ္ဆရိယံ ပဟီယိဿတိ, သဌဿ သာဌေယျံ ပဟီယိဿတိ, မာယာဝိဿ မာယာ ပဟီယိဿတိ, ပါပိစ္ဆဿ ပါပိကာ ဣစ္ဆာ ပဟီယိဿတိ, မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကဿ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ပဟီယိဿတီ’တိ။ ယသ္မာ စ ခော အဟံ, ဘိက္ခဝေ, သင်္ဃာဋိကမ္ပိ ဣဓေကစ္စံ ပဿာမိ အဘိဇ္ဈာလုံ ဗျာပန္နစိတ္တံ ကောဓနံ ဥပနာဟိံ မက္ခိံ ပဠာသိံ ဣဿုကိံ မစ္ဆရိံ သဌံ မာယာဝိံ ပါပိစ္ဆံ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကံ, တသ္မာ န သင်္ဃာဋိကဿ သင်္ဃာဋိဓာရဏမတ္တေန သာမညံ ဝဒါမိ။

‘‘အစေလကဿ စေ, ဘိက္ခဝေ။ပေ.။ ရဇောဇလ္လိကဿ စေ, ဘိက္ခဝေ။ပေ.။ ဥဒကောရောဟကဿ စေ, ဘိက္ခဝေ။ပေ.။ ရုက္ခမူလိကဿ စေ, ဘိက္ခဝေ။ပေ.။ အဗ္ဘောကာသိကဿ စေ, ဘိက္ခဝေ။ပေ.။ ဥဗ္ဘဋ္ဌကဿ စေ, ဘိက္ခဝေ။ပေ.။ ပရိယာယဘတ္တိကဿ စေ, ဘိက္ခဝေ။ပေ.။ မန္တဇ္ဈာယကဿ စေ, ဘိက္ခဝေ။ပေ.။ ဇဋိလကဿ စေ, ဘိက္ခဝေ, ဇဋာဓာရဏမတ္တေန အဘိဇ္ဈာလုဿ အဘိဇ္ဈာ ပဟီယေထ, ဗျာပန္နစိတ္တဿ ဗျာပာဒော ပဟီယေထ , ကောဓနဿ ကောဓော ပဟီယေထ, ဥပနာဟိဿ ဥပနာဟော ပဟီယေထ, မက္ခိဿ မက္ခော ပဟီယေထ, ပဠာသိဿ ပဠာသော ပဟီယေထ, ဣဿုကိဿ ဣဿာ ပဟီယေထ, မစ္ဆရိဿ မစ္ဆရိယံ ပဟီယေထ, သဌဿ သာဌေယျံ ပဟီယေထ, မာယာဝိဿ မာယာ ပဟီယေထ, ပါပိစ္ဆဿ ပါပိကာ ဣစ္ဆာ ပဟီယေထ, မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကဿ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ပဟီယေထ, တမေနံ မိတ္တာမစ္စာ ဉာတိသာလောဟိတာ ဇာတမေဝ နံ ဇဋိလကံ ကရေယျုံ, ဇဋိလကတ္တမေဝ [ဇဋိလကတ္တေ စေဝ (က.)] သမာဒပေယျုံ – ‘ဧဟိ တွံ, ဘဒ္ရမုခ, ဇဋိလကော ဟောဟိ, ဇဋိလကဿ တေ သတော ဇဋာဓာရဏမတ္တေန အဘိဇ္ဈာလုဿ အဘိဇ္ဈာ ပဟီယိဿတိ ဗျာပန္နစိတ္တဿ ဗျာပာဒော ပဟီယိဿတိ,

ကောဓနေသ္သ ကောဓော ပဟီယိသ္သတိ။ပေ.။ ဟပိစ္ဆသ္သ ဟပိကာ ဣစ္ဆာ ပဟီယိသ္သတိ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကသ္သ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ပဟီယိသ္သတီ’တိ။ ယသ္မာ စ ခေါ အဟံ, ဘိက္ခဝေ, ဇဋိလကမ္ပိ ဣမေကစ္စံ ပသ္သာမိ အဘိဇ္ဈာလုံ ဗျာပန္နစိတ္တံ ကောဓနံ ဥပနာဟိံ မက္ခိံ ပလာသိံ ဣသ္သုကိံ မစ္ဆရိံ သဌံ မာယာဝိံ ဟပိစ္ဆံ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိံ, တသ္မာ န ဇဋိလကသ္သ ဇဋာဓာရဏမတ္တေန သာမညံ ဝဒာမိ။

၄၃၈. “ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သမဏသာမီစိပ္ပဋိပဒံ ပဋိပန္နော ဟောတိ? ယသ္သ ကသ္သစိ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော အဘိဇ္ဈာလုသ္သ အဘိဇ္ဈာ ပဟီနာ ဟောတိ, ဗျာပန္နစိတ္တသ္သ ဗျာပါဒော ပဟီနော ဟောတိ, ကောဓနသ္သ ကောဓော ပဟီနော ဟောတိ, ဥပနာဟိသ္သ ဥပနာဟော ပဟီနော ဟောတိ, မက္ခိသ္သ မက္ခော ပဟီနော ဟောတိ, ပဠာသိသ္သ ပဠာသော ပဟီနော ဟောတိ, ဣသ္သုကိသ္သ ဣသ္သာ ပဟီနာ ဟောတိ, မစ္ဆရိသ္သ မစ္ဆရိယံ ပဟီနံ ဟောတိ, သဌသ္သ သာဌေယျံ ပဟီနံ ဟောတိ, မာယာဝိသ္သ မာယာ ပဟီနာ ဟောတိ, ဟပိစ္ဆသ္သ ဟပိကာ ဣစ္ဆာ ပဟီနာ ဟောတိ, မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကသ္သ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ပဟီနာ ဟောတိ – ဣမေသံ ခေါ အဟံ, ဘိက္ခဝေ, သမဏမလာနံ သမဏဒောသာနံ သမဏကသဋာနံ အာပါယိကာနံ ဌာနာနံ ဒုဂ္ဂတိဝေဒနိယာနံ ပဟာနာ ‘သမဏသာမီစိပ္ပဋိပဒံ ပဋိပန္နော’တိ ဝဒာမိ။ သော သဗ္ဗေဟိ ဣမေဟိ ဟပကေဟိ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ ဝိသုဒ္ဓမတ္တာနံ သမနုပသ္သတိ ( ) [(ဝိမုတ္တမတ္တာနံ သမနုပသ္သတိ) (သီ. သျာ. ကံ. ပီ.)]။ တသ္သ သဗ္ဗေဟိ ဣမေဟိ ဟပကေဟိ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ ဝိသုဒ္ဓမတ္တာနံ သမနုပသ္သတော ( ) [(ဝိမုတ္တမတ္တာနံ သမနုပသ္သတော) (သီ. သျာ. ကံ. ပီ.)] ပါမောဇ္ဇံ ဇာယတိ, ပမုဒိတသ္သ ပီတိ ဇာယတိ, ပီတိမနသ္သ ကာယော ပသ္သမ္ဘတိ, ပသ္သဒ္ဓကာယော သုခံ ဝေဒေတိ, သုခိနော စိတ္တံ သမာဓိယတိ။

“သော မေတ္တာသဟဂတေန စေတသာ ဧကံ ဒိသံ ဖရိတွာ ဝိဟရတိ, တထာ ဒုတိယံ, တထာ တတိယံ, တထာ စတုတ္ထံ။ ဣတိ ဥဒ္ဓမဓော တိရိယံ သဗ္ဗဓိ သဗ္ဗတ္တတာယ သဗ္ဗာဝန္တံ လောကံ မေတ္တာသဟဂတေန စေတသာ ဝိပုလေန မဟဂ္ဂတေန အပ္ပမာဏေန အဝေရေန အဗျာပဇ္ဇေန ဖရိတွာ ဝိဟရတိ။ ကရုဏာသဟဂတေန စေတသာ။ပေ.။ မုဒိတာသဟဂတေန စေတသာ။ပေ.။ ဥပေက္ခာသဟဂတေန စေတသာ ဧကံ ဒိသံ ဖရိတွာ ဝိဟရတိ, တထာ ဒုတိယံ, တထာ တတိယံ, တထာ စတုတ္ထံ။ ဣတိ ဥဒ္ဓမဓော တိရိယံ သဗ္ဗဓိ သဗ္ဗတ္တတာယ သဗ္ဗာဝန္တံ လောကံ ဥပေက္ခာသဟဂတေန စေတသာ ဝိပုလေန မဟဂ္ဂတေန အပ္ပမာဏေန အဝေရေန အဗျာပဇ္ဇေန ဖရိတွာ ဝိဟရတိ။ သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ပောက္ခရဏီ အစ္ဆောဒကာ သာတောဒကာ သီတောဒကာ သေတကာ သုပတိတ္ထာ ရမဏီယာ။ ပုရတ္ထိမာယ စေပိ ဒိသာယ ပုရိသော အာဂစ္ဆေယျ ဃမ္မာဘိတတ္တော ဃမ္မပရေတော ကိလန္တော တသိတော ပိပါသိတော။ သော တံ ပောက္ခရဏိံ အာဂမ္မ ဝိနေယျ ဥဒကပိပါသံ ဝိနေယျ ဃမ္မပရိဠာဟံ။ပေ.။ ပစ္ဆိမာယ စေပိ ဒိသာယ ပုရိသော အာဂစ္ဆေယျ။ပေ.။ ဥတ္တရာယ စေပိ ဒိသာယ ပုရိသော အာဂစ္ဆေယျ။ပေ.။ ဒက္ခိဏာယ စေပိ ဒိသာယ ပုရိသော အာဂစ္ဆေယျ။ ယတော ကုတော စေပိ နံ ပုရိသော အာဂစ္ဆေယျ ဃမ္မာဘိတတ္တော ဃမ္မပရေတော, ကိလန္တော တသိတော ပိပါသိတော။ သော တံ ပောက္ခရဏိံ အာဂမ္မ ဝိနေယျ ဥဒကပိပါသံ, ဝိနေယျ ဃမ္မပရိဠာဟံ။ ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, ခတ္တိယကုလာ စေပိ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိတော ဟောတိ, သော စ တထာဂတပ္ပဝေဒိတံ ဓမ္မဝိနယံ အာဂမ္မ, ဧဝံ မေတ္တံ ကရုဏံ မုဒိတံ ဥပေက္ခံ ဘာဝေတွာ လဘတိ အဇ္ဈတ္တံ [တမဟံ (က.)] ဝူပသမံ [တမဟံ (က.)]။ အဇ္ဈတ္တံ ဝူပသမာ ‘သမဏသာမီစိပ္ပဋိပဒံ ပဋိပန္နော’တိ ဝဒာမိ။ ဗြာဟ္မဏကုလာ စေပိ။ပေ.။ ဝေဿကုလာ စေပိ။ပေ.။ သုဒ္ဒကုလာ စေပိ။ပေ.။ ယသ္မာ ကသ္မာ စေပိ ကုလာ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိတော ဟောတိ , သော စ တထာဂတပ္ပဝေဒိတံ ဓမ္မဝိနယံ အာဂမ္မ, ဧဝံ မေတ္တံ ကရုဏံ မုဒိတံ ဥပေက္ခံ ဘာဝေတွာ လဘတိ အဇ္ဈတ္တံ ဝူပသမံ။ အဇ္ဈတ္တံ ဝူပသမာ ‘သမဏသာမီစိပ္ပဋိပဒံ ပဋိပန္နော’တိ ဝဒာမိ။

“ခတ္တိယကုလာ စေပိ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိတော ဟောတိ။ သော စ အာသဝါနံ ခယာ အနာသဝံ စေတောဝိမုတ္တိံ ပညာဝိမုတ္တိံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ အာသဝါနံ ခယာ သမဏော ဟောတိ။ ဗြာဟ္မဏကုလာ စေပိ။ပေ.။ ဝေဿကုလာ စေပိ။ သုဒ္ဒကုလာ စေပိ။ ယသ္မာ ကသ္မာ စေပိ ကုလာ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိတော ဟောတိ, သော စ အာသဝါနံ ခယာ အနာသဝံ စေတောဝိမုတ္တိံ ပညာဝိမုတ္တိံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ အာသဝါနံ ခယာ သမဏော ဟောတီ”တိ။

ဣဒမဝေါစ ဘဂဝါ။ အတ္တမနာ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ဘာသိတံ အဘိနန္ဒုန္တိ။

စူဠအဿပုရသုတ္တံ နိဋ္ဌိတံ ဒသမံ။

မဟာယမကဝဂ္ဂော နိဋ္ဌိတော စတုတ္ထော။

တဿုဒ္ဒါနံ –

ဂိဉ္ဇကသာလဝနံ ပရိဟရိတုံ၊ ပညဝတော ပုန သစ္စကနိသေဓော။
မုခဝဏ္ဏပသီဒနတာပိန္ဒော၊ ကေဝဋ္ဋအဿပုရဇဋိလေန။

၅. စူဠယမကဝဂ္ဂော

၁. သာလေယျကသုတ္တံ

၄၃၉. ဧဝံ မေ သုတံ – ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ကောသလေသု စာရိကံ စရမာနော မဟတာ ဘိက္ခုသင်္ဃေန သဒ္ဓိံ ယေန သာလာ နာမ ကောသလာနံ ဗြာဟ္မဏဂါမော တဒဝသရိ။ အဿောသုံ ခေါ သာလေယျကာ ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကာ – ''သမဏော ခလု, ဘော, ဂေါတမော သကျပုတ္တော သကျကုလာ ပဗ္ဗဇိတော ကောသလေသု စာရိကံ စရမာနော မဟတာ ဘိက္ခုသင်္ဃေန သဒ္ဓိံ သာလံ အနုပ္ပတ္တော။ တံ ခေါ ပန ဘဝန္တံ ဂေါတမံ ဧဝံ ကလျာဏော ကိတ္တိသဒ္ဒော အဗ္ဘုဂ္ဂတော – 'ဣတိပိ သော ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓော ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နော သုဂတော လောကဝိဒူ အနုတ္တရော ပုရိသဒမ္မသာရထိ သတ္ထာ ဒေဝမနုဿာနံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ။ သော ဣမံ လောကံ သဒေဝကံ သမာရကံ သဗြဟ္မကံ သဿမဏဗြာဟ္မဏိံ ပဇံ သဒေဝမနုဿံ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ပဝေဒေတိ။ သော ဓမ္မံ ဒေသေတိ အာဒိကလျာဏံ မဇ္ဈေကလျာဏံ ပရိယောသာနကလျာဏံ သာတ္ထံ သဗျဉ္ဇနံ; ကေဝလပရိပုဏ္ဏံ ပရိသုဒ္ဓံ ဗြဟ္မစရိယံ ပကာသေတိ'။ သာဓု ခေါ ပန တထာရူပါနံ အရဟတံ ဒဿနံ ဟောတီ''တိ။

အထ ခေါ သာလေယျကာ ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကာ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိံသု; ဥပသင်္ကမိတွာ အပ္ပေကစ္စေ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိံသု; အပ္ပေကစ္စေ ဘဂဝတာ သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိံသု, သမ္မောဒနီယံ ကထံ သာရဏီယံ ဝီတိသာရေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိံသု; အပ္ပေကစ္စေ ယေန ဘဂဝါ တေနဉ္ဇလိံ ပဏာမေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိံသု; အပ္ပေကစ္စေ ဘဂဝတော သန္တိကေ နာမဂေါတ္တံ သာဝေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိံသု; အပ္ပေကစ္စေ တုဏှီဘူတာ ဧကမန္တံ နိသီဒိံသု။ ဧကမန္တံ နိသိန္နာ ခေါ သာလေယျကာ ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကာ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစုံ – ''ကော နု ခေါ, ဘော ဂေါတမ, ဟေတု, ကော ပစ္စယော, ယေန မိဓေကစ္စေ သတ္တာ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇန္တိ? ကော ပန, ဘော ဂေါတမ, ဟေတု, ကော ပစ္စယော, ယေန မိဓေကစ္စေ သတ္တာ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇန္တီ''တိ?

''အဓမ္မစရိယာဝိသမစရိယာဟေတု ခေါ, ဂဟပတယော, ဧဝမိဓေကစ္စေ သတ္တာ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇန္တိ။ ဓမ္မစရိယာသမစရိယာဟေတု ခေါ, ဂဟပတယော, ဧဝမိဓေကစ္စေ သတ္တာ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇန္တီ''တိ ။

''န ခေါ မယံ ဣမဿ ဘောတော ဂေါတမဿ သံခိတ္တေန ဘာသိတဿ, ဝိတ္ထာရေန အတ္ထံ အဝိဘတ္တဿ, ဝိတ္ထာရေန အတ္ထံ အာဇာနာမ။ သာဓု နော ဘဝံ ဂေါတမော တထာ ဓမ္မံ ဒေသေတု, ယထာ မယံ ဣမဿ ဘောတော ဂေါတမဿ သံခိတ္တေန ဘာသိတဿ, ဝိတ္ထာရေန အတ္ထံ အဝိဘတ္တဿ, ဝိတ္ထာရေန အတ္ထံ အာဇာနေယျာမာ''တိ။ ''တေန ဟိ, ဂဟပတယော, သုဏာထ, သာဓုကံ မနသိ ကရောထ, ဘာသိဿာမီ''တိ။ ''ဧဝံ, ဘော''တိ ခေါ သာလေယျကာ ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကာ ဘဂဝတော ပစ္စဿောသုံ။ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ –

၄၄၀. ''တိဝိဓံ ခေါ, ဂဟပတယော, ကာယေန အဓမ္မစရိယာဝိသမစရိယာ ဟောတိ, စတုဗ္ဗိဓံ ဝါစာယ အဓမ္မစရိယာဝိသမစရိယာ ဟောတိ, တိဝိဓံ မနသာ အဓမ္မစရိယာဝိသမစရိယာ ဟောတိ။

''ကထဉ္စ, ဂဟပတယော, တိဝိဓံ ကာယေန အဓမ္မစရိယာဝိသမစရိယာ ဟောတိ? ဣဓ, ဂဟပတယော, ဧကစ္စော ပါဏာတိပါတီ ဟောတိ, လုဒ္ဒော [လုဒ္ဒော အရညော (က.) ဋီကာ ဩလောကေတဗ္ဗာ] လောဟိတပါဏိ ဟတပ္ပဟတေ နိဝိဋ္ဌော အဒယာပန္နော ပါဏဘူတေသု [သဗ္ဗပါဏဘူတေသု (သျာ. ကံ. က.)] ။

''အဒိန္နာဒါယီ ခေါ ပန ဟောတိ။ ယံ တံ ပရဿ ပရဝိတ္တူပကရဏံ, ဂါမဂတံ ဝါ အရညဂတံ ဝါ, တံ အဒိန္နံ ထေယျသင်္ခါတံ အာဒာတာ ဟောတိ။

“ကာမေသုမိစ္ဆာစာရီ ခော ပန ဟောတိ။ ယာ တာ မာတုရက္ခိတာ ပိတုရက္ခိတာ မာတာပိတုရက္ခိတာ ဘာတုရက္ခိတာ ဘဂိနိရက္ခိတာ ဉာတိရက္ခိတာ ဂေါတ္တရက္ခိတာ ဓမ္မရက္ခိတာ သသ္သာမိကာ သပရိဒဏ္ဍာ အန္တမသော မာလာဂုဠပရိက္ခိတ္တာပိ, တထာရူပာသု စာရိတ္တံ အာပဇ္ဇိတာ ဟောတိ။ ဧဝံ ခော, ဂဟပတယော, တိဝိဓံ ကာယေန အဓမ္မစရိယာဝိသမစရိယာ ဟောတိ။

“ကထဉ္စ , ဂဟပတယော, စတုဗ္ဗိဓံ ဝါစာယ အဓမ္မစရိယာဝိသမစရိယာ ဟောတိ? ဣဓ, ဂဟပတယော, ဧကစ္စော မုသာဝါဒီ ဟောတိ။ သဘာဂတော ဝါ ပရိသာဂတော ဝါ, ဉာတိမဇ္ဈဂတော ဝါ ပူဂမဇ္ဈဂတော ဝါ ရာဇကုလမဇ္ဈဂတော ဝါ, အဘိနီတော သက္ခိပုဋ္ဌော – ‘ဧဟမ္ဘော ပုရိသ, ယံ ဇာနာသိ တံ ဝဒေဟီ’တိ , သော အဇာနံ ဝါ အာဟ – ‘ဇာနာမီ’တိ, ဇာနံ ဝါ အာဟ – ‘န ဇာနာမီ’တိ, အပဿံ ဝါ အာဟ – ‘ပဿာမီ’တိ, ပဿံ ဝါ အာဟ – ‘န ပဿာမီ’တိ [သော အာဟ အဇာနံ ဝါ အဟံ ဇာနာမီတိ ဇာနံ ဝါ အဟံ န ဇာနာမီတိ အပဿံ ဝါ အဟံ ပဿာမီတိ ပဿံ ဝါ အဟံ န ပဿာမီတိ (က.)]။ ဣတိ အတ္တဟေတု ဝါ ပရဟေတု ဝါ အာမိသကိဉ္စိက္ခဟေတု ဝါ သမ္ပဇာနမုသာ ဘာသိတာ ဟောတိ။

“ပိသုဏဝါစော ခော ပန ဟောတိ။ ဣတော သုတွာ အမုတြ အက္ခာတာ ဣမေသံ ဘေဒာယ, အမုတြ ဝါ သုတွာ ဣမေသံ အက္ခာတာ အမူသံ ဘေဒာယ။ ဣတိ သမဂ္ဂါနံ ဝါ ဘေတ္တာ [ဘေဒကာ (က.), ဘေဒေတာ (သျာ. ကံ.), ဝါ ဒဠှကထာယံ ပန ဘေတ္တာတိ ဒိဿတိ], ဘိန္နာနံ ဝါ အနုပ္ပဒာတာ, ဝဂ္ဂါရာမော ဝဂ္ဂရတော ဝဂ္ဂနန္ဒီ ဝဂ္ဂကရဏိံ ဝါစံ ဘာသိတာ ဟောတိ။

“ဖရုသဝါစော ခော ပန ဟောတိ။ ယာ သာ ဝါစာ အဏ္ဍကာ [ကဏ္ဍကာ (က.)] ကက္ကသာ ပရကဋုကာ ပရာဘိသဇ္ဇနီ ကောဓသာမန္တာ အသမာဓိသံဝတ္တနိကာ , တထာရူပိံ ဝါစံ ဘာသိတာ ဟောတိ။

“သမ္ဖပ္ပလာပီ ခော ပန ဟောတိ။ အကာလဝါဒီ အဘူတဝါဒီ အနတ္ထဝါဒီ အဓမ္မဝါဒီ အဝိနယဝါဒီ။ အနိဓာနဝတိံ ဝါစံ ဘာသိတာ ဟောတိ အကာလေန အနပဒေသံ အပရိယန္တဝတိံ အနတ္ထသံဟိတံ။ ဧဝံ ခော, ဂဟပတယော, စတုဗ္ဗိဓံ ဝါစာယ အဓမ္မစရိယာဝိသမစရိယာ ဟောတိ။

“ကထဉ္စ, ဂဟပတယော, တိဝိဓံ မနသာ အဓမ္မစရိယာဝိသမစရိယာ ဟောတိ? ဣဓ, ဂဟပတယော, ဧကစ္စော အဘိဇ္ဈာလု ဟောတိ, ယံ တံ ပရဿ ပရဝိတ္တူပကရဏံ တံ အဘိဇ္ဈာတာ ဟောတိ – ‘အဟော ဝတ ယံ ပရဿ တံ မမဿ သာ’’’တိ!

“ဗျာပန္နစိတ္တော ခော ပန ဟောတိ ပဒုဋ္ဌမနသင်္ကပ္ပော – ‘ဣမေ သတ္တာ ဟညန္တု ဝါ ဝဇ္ဈန္တု ဝါ ဥစ္ဆိဇ္ဇန္တု ဝါ ဝိနဿန္တု ဝါ မာ ဝါ အဟေသု’’’န္တိ [မာ ဝါ အဟေသုံ ဣတိ ဝါတိ (သီ. ပီ. က.)]။

“မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကော ခော ပန ဟောတိ ဝိပရီတဒဿနော – ‘နတ္ထိ ဒိန္နံ နတ္ထိ ယိဋ္ဌံ နတ္ထိ ဟုတံ, နတ္ထိ သုကတဒုက္ကဋာနံ ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကော, နတ္ထိ အယံ လောကော နတ္ထိ ပရော လောကော, နတ္ထိ မာတာ နတ္ထိ ပိတာ, နတ္ထိ သတ္တာ ဩပပါတိကာ , နတ္ထိ လောကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ သမ္မဂ္ဂတာ သမ္မာပဋိပန္နာ ယေ ဣမဉ္စ လောကံ ပရဉ္စ လောကံ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ပဝေဒေန္တီ’တိ။ ဧဝံ ခော, ဂဟပတယော, တိဝိဓံ မနသာ အဓမ္မစရိယာဝိသမစရိယာ ဟောတိ။

“ဧဝံ အဓမ္မစရိယာဝိသမစရိယာဟေတု ခော, ဂဟပတယော, ဧဝမိဓေကစ္စေ သတ္တာ ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ အပာယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇန္တိ။

၄၄၁. “တိဝိဓံ ခော, ဂဟပတယော, ကာယေန ဓမ္မစရိယာသမစရိယာ ဟောတိ, စတုဗ္ဗိဓံ ဝါစာယ ဓမ္မစရိယာသမစရိယာ ဟောတိ, တိဝိဓံ မနသာ ဓမ္မစရိယာသမစရိယာ ဟောတိ။

“ကထဉ္စ, ဂဟပတယော, တိဝိဓံ ကာယေန ဓမ္မစရိယာသမစရိယာ ဟောတိ? ဣဓ, ဂဟပတယော, ဧကစ္စော ပါဏာတိပါတံ ပဟာယ ပါဏာတိပါတာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ, နိဟိတဒဏ္ဍော နိဟိတသတ္ထော လဇ္ဇီ ဒယာပန္နော သဗ္ဗပါဏဘူတဟိတာနုကမ္ပီ ဝိဟရတိ။

‘‘အဒိန္နာအနံ ပဟာယ အဒိန္နာအနာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ။ ယံ တံ ပရဿ ပရဝိတ္တူပကရဏံ, ကမဂတံ တ အရညဂတံ တ, တံ နာဒိန္နံ ထေယျသင်္ခာတံ အာဒာတာ ဟောတိ။

‘‘ကာမေသုမိစ္ဆာစာရံ ပဟာယ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ။ ယာ တာ မာတုရက္ခိတာ ပိတုရက္ခိတာ မာတာပိတုရက္ခိတာ ဘာတုရက္ခိတာ ဘဂိနိရက္ခိတာ ဉာတိရက္ခိတာ ဂေတ္တရက္ခိတာ ဓမ္မရက္ခိတာ သဿာမိကာ သပရိဒဏ္ဍာ အန္တမသော မာလာဂုဠပရိက္ခိတ္တာပိ, တထာရူပာသု န စာရိတ္တံ အာပဇ္ဇိတာ ဟောတိ။ ဧဝံ ခော, ဂဟပတယော, တိဝိဓံ ကာယေန ဓမ္မစရိယာသမစရိယာ ဟောတိ။

‘‘ကထဉ္စ, ဂဟပတယော, စတုဗ္ဗိဓံ တစာယ ဓမ္မစရိယာသမစရိယာ ဟောတိ? ဣဓ, ဂဟပတယော, ဧကစ္စော မုသာတဒံ ပဟာယ မုသာတအာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ။ သဘာဂတော တ ပရိသာဂတော တ, ဉာတိမဇ္ဈဂတော တ ပူဂမဇ္ဈဂတော တ ရာဇကုလမဇ္ဈဂတော တ, အဘိနီတော သက္ခိပုဋ္ဌော – ‘ဧဟမ္ဘော ပုရိသ, ယံ ဇာနာသိ တံ ဝဒေဟီ’တိ, သော အဇာနံ တ အာဟ – ‘န ဇာနာမီ’တိ, ဇာနံ တ အာဟ – ‘ဇာနာမီ’တိ, အပဿံ တ အာဟ – ‘န ပဿာမီ’တိ, ပဿံ တ အာဟ – ‘ပဿာမီ’တိ။ ဣတိ အတ္တဟေတု တ ပရဟေတု တ အာမိသကိဉ္စိက္ခဟေတု တ န သမ္ပဇာနမုသာ ဘာသိတာ ဟောတိ။

‘‘ပိသုဏံ တစံ ပဟာယ ပိသုဏာယ တစာယ ပဋိဝိရတော ဟောတိ, ဣတော သုတွာ န အမုတ္ရ အက္ခာတာ ဣမေသံ ဘေဒအယ, အမုတ္ရ တ သုတွာ န ဣမေသံ အက္ခာတာ အမူသံ ဘေဒအယ။ ဣတိ ဘိန္နာနံ တ သန္ဓာတာ, သဟိတာနံ တ အနုပ္ပဒာတာ, သမဂ္ဂာရာမော သမဂ္ဂရတော သမဂ္ဂနန္ဒီ သမဂ္ဂကရဏိံ တစံ ဘာသိတာ ဟောတိ။

‘‘ဖရုသံ တစံ ပဟာယ ဖရုသာယ တစာယ ပဋိဝိရတော ဟောတိ။ ယာ သာ တစာ နေလာ ကဏ္ဏသုခာ ပေမနီယာ ဟဒယင်္ဂမာ ပောရီ ဗဟုဇနကန္တာ ဗဟုဇနမနာပာ – တထာရူပိံ တစံ ဘာသိတာ ဟောတိ။

‘‘သမ္ဖပ္ပလာပံ ပဟာယ သမ္ဖပ္ပလာပာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ။ ကာလတဒီ ဘူတတဒီ အတ္ထတဒီ ဓမ္မတဒီ ဝိနယတဒီ နိဓာနဝတိံ တစံ ဘာသိတာ ဟောတိ ကာလေန သာပဒေသံ ပရိယန္တဝတိံ အတ္ထသံဟိတံ။ ဧဝံ ခော, ဂဟပတယော, စတုဗ္ဗိဓံ တစာယ ဓမ္မစရိယာသမစရိယာ ဟောတိ။

‘‘ကထဉ္စ, ဂဟပတယော, တိဝိဓံ မနသာ ဓမ္မစရိယာသမစရိယာ ဟောတိ? ဣဓ, ဂဟပတယော, ဧကစ္စော အနဘိဇ္ဈာလု ဟောတိ, ယံ တံ ပရဿ ပရဝိတ္တူပကရဏံ တံ နာဘိဇ္ဈာတာ ဟောတိ – ‘အဟော ဝတ ယံ ပရဿ တံ မမဿာ’တိ!

‘‘အဗျာပန္နစိတ္တော ခော ပန ဟောတိ အပ္ပဒုဋ္ဌမနသင်္ကပ္ပော – ‘ဣမေ သတ္တာ အဝေရာ အဗျာဗဇ္ဈာ အနီဃာ သုခီ အတ္တာနံ ပရိဟရန္တူ’တိ။

‘‘သမ္မာဒိဋ္ဌိကော ခော ပန ဟောတိ အဝိပရီတဒဿနော – ‘အတ္ထိ ဒိန္နံ အတ္ထိ ယိဋ္ဌံ အတ္ထိ ဟုတံ, အတ္ထိ သုကတဒုက္ကဋာနံ ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကော, အတ္ထိ အယံ လောကော အတ္ထိ ပရော လောကော, အတ္ထိ မာတာ အတ္ထိ ပိတာ, အတ္ထိ သတ္တာ ဩပပာတိကာ, အတ္ထိ လောကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ သမ္မဂ္ဂတာ သမ္မာပဋိပန္နာ ယေ ဣမဉ္စ လောကံ ပရဉ္စ လောကံ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ပဝေဒေန္တီ’တိ။ ဧဝံ ခော, ဂဟပတယော, တိဝိဓံ မနသာ ဓမ္မစရိယာသမစရိယာ ဟောတိ။

‘‘ဧဝံ ဓမ္မစရိယာသမစရိယာဟေတု ခော, ဂဟပတယော, ဧဝမိဓေကစ္စေ သတ္တာ ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇန္တိ။

၄၄၂. ‘‘အာကင်္ခေယျ စေ, ဂဟပတယော, ဓမ္မစာရီ သမစာရီ – ‘အဟော ဝတာဟံ ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ ခတ္တိယမဟာသာလာနံ သဟဗျတံ ဥပပဇ္ဇေယျ’န္တိ; ဌာနံ ခော ပနေတံ ဝိဇ္ဇတိ, ယံ သော ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ ခတ္တိယမဟာသာလာနံ သဟဗျတံ ဥပပဇ္ဇေယျ။ တံ ကိဿ ဟေတု? တထာ ဟိ သော ဓမ္မစာရီ သမစာရီ။

“အာကင်္ခေယျ စေ, ဂဟပတယော, ဓမ္မစာရီ သမစာရီ – ‘အဟော ဝတာဟံ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ ဗြာဟ္မဏမဟာသာလာနံ။ပေ။ ဂဟပတိမဟာသာလာနံ သဟဗျတံ ဥပပဇ္ဇေယျ’န္တိ; ဌာနံ ခော ပနေတံ ဝိဇ္ဇတိ, ယံ သော ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ ဂဟပတိမဟာသာလာနံ သဟဗျတံ ဥပပဇ္ဇေယျ။ တံ ကိဿ ဟေတု? တထာ ဟိ သော ဓမ္မစာရီ သမစာရီ။

“အာကင်္ခေယျ စေ, ဂဟပတယော, ဓမ္မစာရီ သမစာရီ – ‘အဟော ဝတာဟံ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ စာတုမဟာရာဇိကာနံ ဒေဝါနံ သဟဗျတံ ဥပပဇ္ဇေယ’န္တိ; ဌာနံ ခော ပနေတံ ဝိဇ္ဇတိ, ယံ သော ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ စာတုမဟာရာဇိကာနံ ဒေဝါနံ သဟဗျတံ ဥပပဇ္ဇေယျ။ တံ ကိဿ ဟေတု? တထာ ဟိ သော ဓမ္မစာရီ သမစာရီ။

“အာကင်္ခေယျ စေ, ဂဟပတယော, ဓမ္မစာရီ သမစာရီ – ‘အဟော ဝတာဟံ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ တာဝတိံသာနံ ဒေဝါနံ။ပေ။ ယာမာနံ ဒေဝါနံ။ တုသိတာနံ ဒေဝါနံ။ နိမ္မာနရတီနံ ဒေဝါနံ။ ပရနိမ္မိတဝသဝတ္တီနံ ဒေဝါနံ။ ဗြဟ္မကာယိကာနံ ဒေဝါနံ သဟဗျတံ ဥပပဇ္ဇေယျ’န္တိ; ဌာနံ ခော ပနေတံ ဝိဇ္ဇတိ, ယံ သော ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ ဗြဟ္မကာယိကာနံ ဒေဝါနံ သဟဗျတံ ဥပပဇ္ဇေယျ။ တံ ကိဿ ဟေတု? တထာ ဟိ သော ဓမ္မစာရီ သမစာရီ။

“အာကင်္ခေယျ စေ, ဂဟပတယော, ဓမ္မစာရီ သမစာရီ – ‘အဟော ဝတာဟံ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ အာဘာနံ ဒေဝါနံ သဟဗျတံ ဥပပဇ္ဇေယျ’န္တိ; ဌာနံ ခော ပနေတံ ဝိဇ္ဇတိ, ယံ သော ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ အာဘာနံ ဒေဝါနံ သဟဗျတံ ဥပပဇ္ဇေယျ။ တံ ကိဿ ဟေတု? တထာ ဟိ သော ဓမ္မစာရီ သမစာရီ။

“အာကင်္ခေယျ စေ, ဂဟပတယော, ဓမ္မစာရီ သမစာရီ – ‘အဟော ဝတာဟံ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ ပရိတ္တာဘာနံ ဒေဝါနံ။ပေ။ အပ္ပမာဏာဘာနံ ဒေဝါနံ။ အာဘဿရာနံ ဒေဝါနံ။ ပရိတ္တသုဘာနံ ဒေဝါနံ။ အပ္ပမာဏသုဘာနံ ဒေဝါနံ။ သုဘကိဏှာနံ ဒေဝါနံ။ ဝေဟပ္ဖလာနံ ဒေဝါနံ။ အဝိဟာနံ ဒေဝါနံ။ အတပ္ပာနံ ဒေဝါနံ။ သုဒဿာနံ ဒေဝါနံ။ သုဒဿီနံ ဒေဝါနံ။ အကနိဋ္ဌာနံ ဒေဝါနံ။ အာကာသာနဉ္စာယတနူပဂါနံ ဒေဝါနံ။ ဝိညာဏဉ္စာယတနူပဂါနံ ဒေဝါနံ ။ အာကိဉ္စညာယတနူပဂါနံ ဒေဝါနံ။ နေဝသညာနာသညာယတနူပဂါနံ ဒေဝါနံ သဟဗျတံ ဥပပဇ္ဇေယျ’န္တိ; ဌာနံ ခော ပနေတံ ဝိဇ္ဇတိ, ယံ သော ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ နေဝသညာနာသညာယတနူပဂါနံ ဒေဝါနံ သဟဗျတံ ဥပပဇ္ဇေယျ။ တံ ကိဿ ဟေတု? တထာ ဟိ သော ဓမ္မစာရီ သမစာရီ။

“အာကင်္ခေယျ စေ, ဂဟပတယော, ဓမ္မစာရီ သမစာရီ – ‘အဟော ဝတာဟံ အာသဝါနံ ခယာ အနာသဝံ စေတောဝိမုတ္တိံ ပညာဝိမုတ္တိံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရေယျ’န္တိ; ဌာနံ ခော ပနေတံ ဝိဇ္ဇတိ, ယံ သော အာသဝါနံ ခယာ အနာသဝံ စေတောဝိမုတ္တိံ ပညာဝိမုတ္တိံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရေယျ။ တံ ကိဿ ဟေတု? တထာ ဟိ သော ဓမ္မစာရီ သမစာရီ”တိ။

၄၄၃. ဧဝံ ဝုတ္တေ, သာလေယျကာ ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကာ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစုံ – “အဘိက္ကန္တံ, ဘော ဂေါတမ, အဘိက္ကန္တံ, ဘော ဂေါတမ! သေယျထာပိ, ဘော ဂေါတမ, နိက္ကုဇ္ဇိတံ ဝါ ဥက္ကုဇ္ဇေယျ, ပဋိစ္ဆန္နံ ဝါ ဝိဝရေယျ, မူဠှဿ ဝါ မဂ္ဂံ အာစိက္ခေယျ, အန္ဓကာရေ ဝါ တေလပဇ္ဇောတံ ဓာရေယျ, စက္ခုမန္တော ရူပါနိ ဒက္ခန္တီတိ။ ဧဝမေဝံ ဘောတာ ဂေါတမေန အနေကပရိယာယေန ဓမ္မော ပကာသိတော။ ဧတေ မယံ ဘဝန္တံ ဂေါတမံ သရဏံ ဂစ္ဆာမ ဓမ္မဉ္စ ဘိက္ခုသင်္ဃဉ္စ။ ဥပာသကေ နော ဘဝံ ဂေါတမော ဓာရေတု အဇ္ဇတဂ္ဂေ ပါဏုပေတေ [ပါဏုပေတံ (က.)] သရဏံ ဂတေ”တိ။

သာလေယျကသုတ္တံ နိဋ္ဌိတံ ပဌမံ။

၂. ဝေရဉ္ဇကသုတ္တံ

၄၄၄. ဧဝံ မေ သုတံ – ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ဇေတဝနေ အနာထပိဏ္ဍိကဿ အာရာမေ။ တေန ခော ပန သမယေန ဝေရဉ္ဇကာ ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကာ သာဝတ္ထိယံ ပဋိဝသန္တိ ကေနစိဒေဝ ကရဏီယေန။ အဿောသုံ

သောသုံ ခော ဝေရဉ္ဇကာ ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကာ – ''သမဏော ခလု, ဘော, ဂေါတမော သက္ယပုတ္တော သက္ယကုလာ ပဗ္ဗဇိတော သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ဇေတဝနေ အနာထပိဏ္ဍိကဿ အာရာမေ။ တံ ခေါ ပန ဘဝန္တံ ဂေါတမံ ဧဝံ ကလျာဏော ကိတ္တိသဒ္ဒေါ အဗ္ဘုဂ္ဂတော – 'ဣတိပိ သော ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နော သုဂတော လောကဝိဒူ အနုတ္တရော ပုရိသဒမ္မသာရထိ သတ္ထာ ဒေဝမနုဿာနံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ။ သော ဣမံ လောကံ သဒေဝကံ သမာရကံ သဗြဟ္မကံ သဿမဏဗြာဟ္မဏိံ ပဇံ သဒေဝမနုဿံ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ပဝေဒေတိ။ သော ဓမ္မံ ဒေသေတိ အာဒိကလျာဏံ မဇ္ဈေကလျာဏံ ပရိယောသာနကလျာဏံ သာတ္ထံ သဗျဉ္ဇနံ; ကေဝလပရိပုဏ္ဏံ ပရိသုဒ္ဓံ ဗြဟ္မစရိယံ ပကာသေတိ'။ သာဓု ခေါ ပန တထာရူပါနံ အရဟတံ ဒဿနံ ဟောတီ''တိ။

အထ ခေါ ဝေရဉ္ဇကာ ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကာ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိံသု; ဥပသင်္ကမိတွာ အပ္ပေကစ္စေ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိံသု; အပ္ပေကစ္စေ ဘဂဝတာ သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိံသု, သမ္မောဒနီယံ ကထံ သာရဏီယံ ဝီတိသာရေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိံသု; အပ္ပေကစ္စေ ယေန ဘဂဝါ တေနဉ္ဇလိံ ပဏာမေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိံသု; အပ္ပေကစ္စေ ဘဂဝတော သန္တိကေ နာမဂေါတ္တံ သာဝေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိံသု; အပ္ပေကစ္စေ တုဏှီဘူတာ ဧကမန္တံ နိသီဒိံသု။ ဧကမန္တံ နိသိန္နာ ခေါ ဝေရဉ္ဇကာ ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကာ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစုံ – ''ကော နု ခေါ, ဘော ဂေါတမ, ဟေတု, ကော ပစ္စယော ယေန မိဓေကစ္စေ သတ္တာ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇန္တိ? ကော ပန, ဘော ဂေါတမ, ဟေတု, ကော ပစ္စယော ယေန မိဓေကစ္စေ သတ္တာ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇန္တီ''တိ?

''အဓမ္မစရိယာဝိသမစရိယာဟေတု ခော, ဂဟပတယော, ဧဝမိဓေကစ္စေ သတ္တာ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇန္တိ။ ဓမ္မစရိယာသမစရိယာဟေတု ခော, ဂဟပတယော , ဧဝမိဓေကစ္စေ သတ္တာ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇန္တီ''တိ။

''န ခော မယံ ဣမဿ ဘောတော ဂေါတမဿ သံခိတ္တေန ဘာသိတဿ, ဝိတ္ထာရေန အတ္ထံ အဝိဘတ္တဿ, ဝိတ္ထာရေန အတ္ထံ အာဇာနာမ။ သာဓု နော ဘဝံ ဂေါတမော တထာ ဓမ္မံ ဒေသေတု ယထာ မယံ ဣမဿ ဘောတော ဂေါတမဿ သံခိတ္တေန ဘာသိတဿ, ဝိတ္ထာရေန အတ္ထံ အဝိဘတ္တဿ, ဝိတ္ထာရေန အတ္ထံ အာဇာနေယျာမာ''တိ။ ''တေန ဟိ, ဂဟပတယော, သုဏာထ သာဓုကံ မနသိ ကရောထ, ဘာသိဿာမီ''တိ။ ''ဧဝံ ဘော''တိ ခော ဝေရဉ္ဇကာ ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကာ ဘဂဝတော ပစ္စဿောသုံ။ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ –

၄၄၅. ''တိဝိဓံ ခော, ဂဟပတယော, ကာယေန အဓမ္မစာရီ ဝိသမစာရီ ဟောတိ, စတုဗ္ဗိဓံ ဝါစာယ အဓမ္မစာရီ ဝိသမစာရီ ဟောတိ, တိဝိဓံ မနသာ အဓမ္မစာရီ ဝိသမစာရီ ဟောတိ။

''ကထဉ္စ, ဂဟပတယော , တိဝိဓံ ကာယေန အဓမ္မစာရီ ဝိသမစာရီ ဟောတိ? ဣဓ, ဂဟပတယော, ဧကစ္စော ပါဏာတိပါတီ ဟောတိ။ လုဒ္ဒေါ လောဟိတပါဏိ ဟတပ္ပဟတေ နိဝိဋ္ဌော အဒယာပန္နော ပါဏဘူတေသု။ အဒိန္နာဒာယီ ခော ပန ဟောတိ။ ယံ တံ ပရဿ ပရဝိတ္တူပကရဏံ။ တံ အဒိန္နံ ထေယျသင်္ခါတံ အာဒာတာ ဟောတိ။ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရီ ခော ပန ဟောတိ။ ယာ တာ မာတုရက္ခိတာ။ တထာရူပါသု စာရိတ္တံ အာပဇ္ဇိတာ ဟောတိ။ ဧဝံ ခော, ဂဟပတယော, တိဝိဓံ ကာယေန အဓမ္မစာရီ ဝိသမစာရီ ဟောတိ။

''ကထဉ္စ, ဂဟပတယော, စတုဗ္ဗိဓံ ဝါစာယ အဓမ္မစာရီ ဝိသမစာရီ ဟောတိ? ဣဓ, ဂဟပတယော, ဧကစ္စော မုသာဝါဒီ ဟောတိ။ သဘာဂတော ဝါ။ သမ္ဖဇ္ဇနမုသာ ဘာသိတာ ဟောတိ။ ပိသုဏဝါစော ခော ပန ဟောတိ။ ဣတော သုတွာ အမုတြ အက္ခာတာ။ ဝဂ္ဂကရဏိံ ဝါစံ ဘာသိတာ ဟောတိ။ ဖရုသဝါစော ခော ပန ဟောတိ။ ယာ သာ ဝါစာ အဏ္ဍကာ ကက္ကသာ။ တထာရူပိံ ဝါစံ ဘာသိတာ ဟောတိ။ သမ္ဖပ္ပလာပီ ခော ပန ဟောတိ။ အကာလဝါဒီ။ အပရိယန္တဝတိံ အနတ္ထသံဟိတံ။ ဧဝံ ခော, ဂဟပတယော, စတုဗ္ဗိဓံ ဝါစာယ အဓမ္မစာရီ ဝိသမစာရီ ဟောတိ။

''ကထဉ္စ, ဂဟပတယော, တိဝိဓံ မနသာ အဓမ္မစာရီ ဝိသမစာရီ ဟောတိ? ဣဓ, ဂဟပတယော, ဧကစ္စော အဘိဇ္ဈာလု ဟောတိ။ပေ.။ တံ မမဿာ'တိ။ ဗျာပန္နစိတ္တော ခော ပန ဟောတိ ပဒုဋ္ဌမနသင်္ကပ္ပော – ဣမေ သတ္တာ ဟညု

န္တု တ။ မာ တ အဟေသု’န္တိ။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကော ခေါ ပန ဟောတိ ဝိပရီတဒဿနော – ‘နတ္ထိ ဒိန္နံ, နတ္ထိ ယိဋ္ဌံ။ သစ္ဆိကတွာ ပဝေဒေန္တီ’တိ။ ဧဝံ ခေါ, ဂဟပတယော, တိဝိဓံ မနသာ အဓမ္မစာရီ ဝိသမစာရီ ဟောတိ။

‘‘ဧဝံ အဓမ္မစရိယာဝိသမစရိယာဟေတု ခေါ, ဂဟပတယော, ဧဝမိဓေကစ္စေ သတ္တာ ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ အပာယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇန္တိ။

၄၄၆. ‘‘တိဝိဓံ ခေါ, ဂဟပတယော, ကာယေန ဓမ္မစာရီ သမစာရီ ဟောတိ, စတုဗ္ဗိဓံ ဝါစာယ ဓမ္မစာရီ သမစာရီ ဟောတိ, တိဝိဓံ မနသာ ဓမ္မစာရီ သမစာရီ ဟောတိ။

‘‘ကထဉ္စ, ဂဟပတယော, တိဝိဓံ ကာယေန ဓမ္မစာရီ သမစာရီ ဟောတိ? ဣဓ, ဂဟပတယော, ဧကစ္စော ပါဏာတိပါတံ ပဟာယ ပါဏာတိပါတာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ, နိဟိတဒဏ္ဍော နိဟိတသတ္ထော လဇ္ဇီ ဒယာပန္နော သဗ္ဗပါဏဘူတဟိတာနုကမ္ပီ ဝိဟရတိ။ အဒိန္နာဒါနံ ပဟာယ အဒိန္နာဒါနာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ, ယံ တံ ပရဿ။ တံ နာဒိန္နံ ထေယျသင်္ခါတံ အာဒာတာ ဟောတိ။ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရံ ပဟာယ။ တထာရူပာသု န စာရိတ္တံ အာပဇ္ဇိတာ ဟောတိ။ ဧဝံ ခေါ, ဂဟပတယော, တိဝိဓံ ကာယေန ဓမ္မစာရီ သမစာရီ ဟောတိ။

‘‘ကထဉ္စ, ဂဟပတယော, စတုဗ္ဗိဓံ ဝါစာယ ဓမ္မစာရီ သမစာရီ ဟောတိ? ဣဓ, ဂဟပတယော, ဧကစ္စော မုသာဝါဒံ ပဟာယ မုသာဝါဒာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ။ သဘာဂတော ဝါ။ပေ.။ န သမ္ပဇာနမုသာ ဘာသိတာ ဟောတိ။ ပိသုဏံ ဝါစံ ပဟာယ။ သမဂ္ဂကရဏိံ ဝါစံ ဘာသိတာ ဟောတိ။ ဖရုသံ ဝါစံ ပဟာယ။ တထာရူပိံ ဝါစံ ဘာသိတာ ဟောတိ။ သမ္ဖပ္ပလာပံ ပဟာယ။ ကာလေန သာပဒေသံ ပရိယန္တဝတိံ အတ္ထသံဟိတံ ။ ဧဝံ ခေါ, ဂဟပတယော, စတုဗ္ဗိဓံ ဝါစာယ ဓမ္မစာရီ သမစာရီ ဟောတိ။

‘‘ကထဉ္စ, ဂဟပတယော, တိဝိဓံ မနသာ ဓမ္မစာရီ သမစာရီ ဟောတိ? ဣဓ, ဂဟပတယော, ဧကစ္စော အနဘိဇ္ဈာလု ဟောတိ။ ယံ တံ ပရဿ ပရဝိတ္တူပကရဏံ တံ နာဘိဇ္ဈာတာ ဟောတိ ‘အဟော ဝတ ယံ ပရဿ, တံ မမဿာ’တိ။ အဗျာပန္နစိတ္တော ခေါ ပန ဟောတိ အပ္ပဒုဋ္ဌမနသင်္ကပ္ပော – ‘ဣမေ သတ္တာ အဝေရာ အဗျာပဇ္ဇာ အနီဃာ သုခီ အတ္တာနံ ပရိဟရန္တူ’တိ။ သမ္မာဒိဋ္ဌိကော ခေါ ပန ဟောတိ အဝိပရီတဒဿနော – ‘အတ္ထိ ဒိန္နံ, အတ္ထိ ယိဋ္ဌံ။ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ပဝေဒေန္တီ’တိ။ ဧဝံ ခေါ, ဂဟပတယော, တိဝိဓံ မနသာ ဓမ္မစာရီ သမစာရီ ဟောတိ။

‘‘ဧဝံ ဓမ္မစရိယာသမစရိယာဟေတု ခေါ, ဂဟပတယော, ဧဝမိဓေကစ္စေ သတ္တာ ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇန္တိ။

၄၄၇. ‘‘အာကင်္ခေယျ စေ, ဂဟပတယော, ဓမ္မစာရီ သမစာရီ – ‘အဟော ဝတာဟံ ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ ခတ္တိယမဟာသာလာနံ သဟဗျတံ ဥပပဇ္ဇေယျ’န္တိ ; ဌာနံ ခေါ ပနေတံ ဝိဇ္ဇတိ, ယံ သော ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ ခတ္တိယမဟာသာလာနံ သဟဗျတံ ဥပပဇ္ဇေယျ။ တံ ကိဿ ဟေတု? တထာ ဟိ သော ဓမ္မစာရီ သမစာရီ။

‘‘အာကင်္ခေယျ စေ, ဂဟပတယော, ဓမ္မစာရီ သမစာရီ – ‘အဟော ဝတာဟံ ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ ဗြာဟ္မဏမဟာသာလာနံ ဂဟပတိမဟာသာလာနံ သဟဗျတံ ဥပပဇ္ဇေယျ’န္တိ; ဌာနံ ခေါ ပနေတံ ဝိဇ္ဇတိ, ယံ သော ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ ဂဟပတိမဟာသာလာနံ သဟဗျတံ ဥပပဇ္ဇေယျ။ တံ ကိဿ ဟေတု ? တထာ ဟိ သော ဓမ္မစာရီ သမစာရီ။

‘‘အာကင်္ခေယျ စေ, ဂဟပတယော, ဓမ္မစာရီ သမစာရီ – ‘အဟော ဝတာဟံ ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ စာတုမဟာရာဇိကာနံ ဒေဝါနံ သဟဗျတံ ဥပပဇ္ဇေယျ’န္တိ; ဌာနံ ခေါ ပနေတံ ဝိဇ္ဇတိ, ယံ သော ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ စာတုမဟာရာဇိကာနံ ဒေဝါနံ သဟဗျတံ ဥပပဇ္ဇေယျ။ တံ ကိဿ ဟေတု? တထာ ဟိ သော ဓမ္မစာရီ သမစာရီ။

“အာကင်္ခေယျ စေ, ဂဟပတယော, ဓမ္မစာရီ သမစာရီ – ‘အဟော ဝတာဟံ ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ တာဝတိံသာနံ ဒေဝါနံ။ ယာမာနံ ဒေဝါနံ။ တုသိတာနံ ဒေဝါနံ။ နိမ္မာနရတီနံ ဒေဝါနံ။ ပရနိမ္မိတဝသဝတ္တီနံ ဒေဝါနံ။ ဗြဟ္မကာယိကာနံ ဒေဝါနံ သဟဗျတံ ဥပပဇ္ဇေယျ’န္တိ; ဌာနံ ခော ပနေတံ ဝိဇ္ဇတိ, ယံ သော ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ ဗြဟ္မကာယိကာနံ ဒေဝါနံ သဟဗျတံ ဥပပဇ္ဇေယျ။ တံ ကိဿ ဟေတု? တထာ ဟိ သော ဓမ္မစာရီ သမစာရီ။

“အာကင်္ခေယျ စေ, ဂဟပတယော, ဓမ္မစာရီ သမစာရီ – ‘အဟော ဝတာဟံ ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ အာဘာနံ ဒေဝါနံ သဟဗျတံ ဥပပဇ္ဇေယျ’န္တိ; ဌာနံ ခော ပနေတံ ဝိဇ္ဇတိ, ယံ သော ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ အာဘာနံ ဒေဝါနံ သဟဗျတံ ဥပပဇ္ဇေယျ။ တံ ကိဿ ဟေတု? တထာ ဟိ သော ဓမ္မစာရီ သမစာရီ။

“အာကင်္ခေယျ စေ, ဂဟပတယော, ဓမ္မစာရီ သမစာရီ ‘အဟော ဝတာဟံ ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ ပရိတ္တာဘာနံ ဒေဝါနံ။ပေ။ အပ္ပမာဏာဘာနံ ဒေဝါနံ။ အာဘဿရာနံ ဒေဝါနံ။ ပရိတ္တသုဘာနံ ဒေဝါနံ။ အပ္ပမာဏသုဘာနံ ဒေဝါနံ။ သုဘကိဏှာနံ ဒေဝါနံ ။ ဝေဟပ္ဖလာနံ ဒေဝါနံ။ အဝိဟာနံ ဒေဝါနံ။ အတပ္ပာနံ ဒေဝါနံ။ သုဒဿာနံ ဒေဝါနံ။ သုဒဿီနံ ဒေဝါနံ။ အကနိဋ္ဌာနံ ဒေဝါနံ။ အာကာသာနဉ္စာယတနူပဂါနံ ဒေဝါနံ။ ဝိညာဏဉ္စာယတနူပဂါနံ ဒေဝါနံ။ အာကိဉ္စညာယတနူပဂါနံ ဒေဝါနံ။ နေဝသညာနာသညာယတနူပဂါနံ ဒေဝါနံ သဟဗျတံ ဥပပဇ္ဇေယျ’န္တိ; ဌာနံ ခော ပနေတံ ဝိဇ္ဇတိ, ယံ သော ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ နေဝသညာနာသညာယတနူပဂါနံ ဒေဝါနံ သဟဗျတံ ဥပပဇ္ဇေယျ။ တံ ကိဿ ဟေတု? တထာ ဟိ သော ဓမ္မစာရီ သမစာရီ။

“အာကင်္ခေယျ စေ ဂဟပတယော ဓမ္မစာရီ သမစာရီ – ‘အဟော ဝတာဟံ အာသဝါနံ ခယာ အနာသဝံ စေတောဝိမုတ္တိံ ပညာဝိမုတ္တိံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရေယျ’န္တိ; ဌာနံ ခော ပနေတံ ဝိဇ္ဇတိ, ‘ယံ သော အာသဝါနံ ခယာ အနာသဝံ စေတောဝိမုတ္တိံ ပညာဝိမုတ္တိံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရေယျ။ တံ ကိဿ ဟေတု? တထာ ဟိ သော ဓမ္မစာရီ သမစာရီ’”တိ။

၄၄၈. ဧဝံ ဝုတ္တေ, ဝေရဉ္ဇကာ ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကာ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစုံ – “အဘိက္ကန္တံ, ဘော ဂေါတမ, အဘိက္ကန္တံ ဘော ဂေါတမ! သေယျထာပိ, ဘော ဂေါတမ, နိက္ကုဇ္ဇိတံ ဝါ ဥက္ကုဇ္ဇေယျ, ပဋိစ္ဆန္နံ ဝါ ဝိဝရေယျ, မူဠှဿ ဝါ မဂ္ဂံ အာစိက္ခေယျ, အန္ဓကာရေ ဝါ တေလပဇ္ဇောတံ ဓာရေယျ, စက္ခုမန္တော ရူပါနိ ဒက္ခန္တီတိ; ဧဝမေဝံ ဘောတာ ဂေါတမေန အနေကပရိယာယေန ဓမ္မော ပကာသိတော။ ဧတေ မယံ ဘဝန္တံ ဂေါတမံ သရဏံ ဂစ္ဆာမ ဓမ္မဉ္စ ဘိက္ခုသံဃဉ္စ။ ဥပာသကေ နော ဘဝံ ဂေါတမော ဓာရေတု အဇ္ဇတဂ္ဂေ ပါဏုပေတေ သရဏံ ဂတေ”တိ။

ဝေရဉ္ဇကသုတ္တံ နိဋ္ဌိတံ ဒုတိယံ။

၃. မဟာဝေဒလ္လသုတ္တံ

၄၄၉. ဧဝံ မေ သုတံ – ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ဇေတဝနေ အနာထပိဏ္ဍိကဿ အာရာမေ။ အထ ခော အာယသ္မာ မဟာကောဋ္ဌိကော သာယနှသမယံ ပဋိသလ္လာနာ ဝုဋ္ဌိတော ယေနာယသ္မာ သာရိပုတ္တော တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ အာယသ္မတာ သာရိပုတ္တေန သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိ။ သမ္မောဒနီယံ ကထံ သာရဏီယံ ဝီတိသာရေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခော အာယသ္မာ မဟာကောဋ္ဌိကော အာယသ္မန္တံ သာရိပုတ္တံ ဧတဒဝေါစ –

“‘ဒုပ္ပညော ဒုပ္ပညော’တိ, အာဝုသော, ဝုစ္စတိ။ ကိတ္တာဝတာ နု ခော, အာဝုသော, ဒုပ္ပညောတိ ဝုစ္စတီ”တိ?

“‘နပ္ပဇာနာတိ နပ္ပဇာနာတီ’တိ ခော, အာဝုသော, တသ္မာ ဒုပ္ပညောတိ ဝုစ္စတိ။

“ကိဉ္စ နပ္ပဇာနာတိ? ‘ဣဒံ ဒုက္ခ’န္တိ နပ္ပဇာနာတိ, ‘အယံ ဒုက္ခသမုဒယော’တိ နပ္ပဇာနာတိ, ‘အယံ ဒုက္ခနိရောဓော’တိ နပ္ပဇာနာတိ, ‘အယံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ’တိ နပ္ပဇာနာတိ။ ‘နပ္ပဇာနာတိ နပ္ပဇာနာတီ’တိ ခော, အာဝုသော, တသ္မာ ဒုပ္ပညောတိ ဝုစ္စတီ”တိ။

‘‘‘သာဓာဝုသော’တိ ခော အာယသ္မာ မဟာကောဋ္ဌိကော အာယသ္မတော သာရိပုတ္တဿ ဘာသိတံ အဘိနန္ဒိတွာ အနုမောဒိတွာ အာယသ္မန္တံ သာရိပုတ္တံ ဥတ္တရိံ ပဉှံ အပုစ္ဆိ –

‘‘‘ပညဝါ ပညဝါ’တိ, အာဝုသော, ဝုစ္စတိ။ ကိတ္တာဝတာ နု ခော, အာဝုသော, ပညဝါတိ ဝုစ္စတီ’’တိ?

‘‘‘ပဇာနာတိ ပဇာနာတီ’တိ ခော, အာဝုသော, တသ္မာ ပညဝါတိ ဝုစ္စတိ။

‘‘ကိဉ္စ ပဇာနာတိ? ‘ဣဒံ ဒုက္ခ’န္တိ ပဇာနာတိ, ‘အယံ ဒုက္ခသမုဒယော’တိ ပဇာနာတိ, ‘အယံ ဒုက္ခနိရောဓော’တိ ပဇာနာတိ, ‘အယံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ’တိ ပဇာနာတိ။ ‘ပဇာနာတိ ပဇာနာတီ’တိ ခော, အာဝုသော, တသ္မာ ပညဝါတိ ဝုစ္စတီ’’တိ။

‘‘‘ဝိညာဏံ ဝိညာဏ’န္တိ, အာဝုသော, ဝုစ္စတိ။ ကိတ္တာဝတာ နု ခော, အာဝုသော, ဝိညာဏန္တိ ဝုစ္စတီ’’တိ?

‘‘‘ဝိဇာနာတိ ဝိဇာနာတီ’တိ ခော, အာဝုသော, တသ္မာ ဝိညာဏန္တိ ဝုစ္စတိ။

‘‘ကိဉ္စ ဝိဇာနာတိ? သုခန္တိပိ ဝိဇာနာတိ, ဒုက္ခန္တိပိ ဝိဇာနာတိ, အဒုက္ခမသုခန္တိပိ ဝိဇာနာတိ။ ‘ဝိဇာနာတိ ဝိဇာနာတီ’တိ ခော, အာဝုသော, တသ္မာ ဝိညာဏန္တိ ဝုစ္စတီ’’တိ။

‘‘ယာ စာဝုသော, ပညာ ယဉ္စ ဝိညာဏံ – ဣမေ ဓမ္မာ သံသဋ္ဌာ ဥဒါဟု ဝိသံသဋ္ဌာ? လဗ္ဘာ စ ပနိမေသံ ဓမ္မာနံ ဝိနိဗ္ဘုဇိတွာ [ဝိနိဗ္ဘုဇိတွာ ဝိနိဗ္ဘုဇိတွာ (က.)] ဝိနိဗ္ဘုဇိတွာ နာနာကရဏံ ပညာပေတု’’န္တိ? ‘‘ယာ စာဝုသော, ပညာ ယဉ္စ ဝိညာဏံ – ဣမေ ဓမ္မာ သံသဋ္ဌာ, နော ဝိသံသဋ္ဌာ။ န စ လဗ္ဘာ ဣမေသံ ဓမ္မာနံ ဝိနိဗ္ဘုဇိတွာ ဝိနိဗ္ဘုဇိတွာ နာနာကရဏံ ပညာပေတုံ။ ယံ ဟာဝုသော [ယဉ္စာဝုသော (သျာ. ကံ. က.)], ပဇာနာတိ တံ ဝိဇာနာတိ, ယံ ဝိဇာနာတိ တံ ပဇာနာတိ။ တသ္မာ ဣမေ ဓမ္မာ သံသဋ္ဌာ, နော ဝိသံသဋ္ဌာ။ န စ လဗ္ဘာ ဣမေသံ ဓမ္မာနံ ဝိနိဗ္ဘုဇိတွာ ဝိနိဗ္ဘုဇိတွာ နာနာကရဏံ ပညာပေတု’’န္တိ။

‘‘ယာ စာဝုသော, ပညာ ယဉ္စ ဝိညာဏံ – ဣမေသံ ဓမ္မာနံ သံသဋ္ဌာနံ နော ဝိသံသဋ္ဌာနံ ကိံ နာနာကရဏ’’န္တိ? ‘‘ယာ စာဝုသော, ပညာ ယဉ္စ ဝိညာဏံ – ဣမေသံ ဓမ္မာနံ သံသဋ္ဌာနံ နော ဝိသံသဋ္ဌာနံ ပညာ ဘာဝေတဗ္ဗာ, ဝိညာဏံ ပရိညေယျံ။ ဣဒံ နေသံ နာနာကရဏ’’န္တိ။

၄၅၀. ‘‘‘ဝေဒနာ ဝေဒနာ’တိ, အာဝုသော, ဝုစ္စတိ။ ကိတ္တာဝတာ နု ခော, အာဝုသော, ဝေဒနာတိ ဝုစ္စတီ’’တိ?

‘‘‘ဝေဒေတိ ဝေဒေတီ’တိ ခော, အာဝုသော, တသ္မာ ဝေဒနာတိ ဝုစ္စတိ။

‘‘ကိဉ္စ ဝေဒေတိ? သုခမ္ပိ ဝေဒေတိ, ဒုက္ခမ္ပိ ဝေဒေတိ, အဒုက္ခမသုခမ္ပိ ဝေဒေတိ။ ‘ဝေဒေတိ ဝေဒေတီ’တိ ခော, အာဝုသော, တသ္မာ ဝေဒနာတိ ဝုစ္စတီ’’တိ။

‘‘‘သညာ သညာ’တိ, အာဝုသော, ဝုစ္စတိ။ ကိတ္တာဝတာ နု ခော, အာဝုသော, သညာတိ ဝုစ္စတီ’’တိ?

‘‘‘သဉ္ဇာနာတိ သဉ္ဇာနာတီ’တိ ခော, အာဝုသော, တသ္မာ သညာတိ ဝုစ္စတိ။

‘‘ကိဉ္စ သဉ္ဇာနာတိ? နီလကမ္ပိ သဉ္ဇာနာတိ, ပီတကမ္ပိ သဉ္ဇာနာတိ, လောဟိတကမ္ပိ သဉ္ဇာနာတိ, ဩဒါတမ္ပိ သဉ္ဇာနာတိ။ ‘သဉ္ဇာနာတိ သဉ္ဇာနာတီ’တိ ခော, အာဝုသော, တသ္မာ သညာတိ ဝုစ္စတီ’’တိ။

‘‘ယာ စာဝုသော, ဝေဒနာ ယာ စ သညာ ယဉ္စ ဝိညာဏံ – ဣမေ ဓမ္မာ သံသဋ္ဌာ ဥဒါဟု ဝိသံသဋ္ဌာ? လဗ္ဘာ စ ပနိမေသံ ဓမ္မာနံ ဝိနိဗ္ဘုဇိတွာ ဝိနိဗ္ဘုဇိတွာ နာနာကရဏံ ပညာပေတု’’န္တိ? ‘‘ယာ စာဝုသော, ဝေဒနာ ယာ စ သညာ ယဉ္စ ဝိညာဏံ – ဣမေ ဓမ္မာ သံသဋ္ဌာ, နော ဝိသံသဋ္ဌာ။ န စ လဗ္ဘာ ဣမေသံ ဓမ္မာနံ ဝိနိဗ္ဘုဇိတွာ ဝိနိဗ္ဘုဇိတွာ နာနာက

ရဏံ ပညာပေတုံ။ ယံ ဟာဝုသော [ယဉ္စာဝုသော (သျာ. ကံ. က.)] , ဝေဒေတိ တံ သဉ္ဇာနာတိ, ယံ သဉ္ဇာနာတိ တံ ဝိဇာနာတိ။ တသ္မာ ဣမေ ဓမ္မာ သံသဋ္ဌာ နော ဝိသံသဋ္ဌာ။ န စ လဗ္ဘာ ဣမေသံ ဓမ္မာနံ ဝိနိဗ္ဘုဇိတွာ ဝိနိဗ္ဘုဇိတွာ နာနာကရဏံ ပညာပေတု''န္တိ။

၄၅၁. ''နိဿဋ္ဌေန ဟာဝုသော [နိဿဋ္ဌေန ပနာဝုသော (?)] , ပဉ္စဟိ ဣန္ဒြိယေဟိ ပရိသုဒ္ဓေန မနောဝိညာဏေန ကိံ နေယျ''န္တိ?

''နိဿဋ္ဌေန အာဝုသော, ပဉ္စဟိ ဣန္ဒြိယေဟိ ပရိသုဒ္ဓေန မနောဝိညာဏေန 'အနန္တော အာကာသော'တိ အာကာသာနဉ္စာယတနံ နေယျံ, 'အနန္တံ ဝိညာဏ'န္တိ ဝိညာဏဉ္စာယတနံ နေယျံ, 'နတ္ထိ ကိဉ္စီ'တိ အာကိဉ္စညာယတနံ နေယျ''န္တိ။

''နေယျံ ပနာဝုသော, ဓမ္မံ ကေန ပဇာနာတီ''တိ?

''နေယျံ ခော, အာဝုသော, ဓမ္မံ ပညာစက္ခုနာ ပဇာနာတီ''တိ။

''ပညာ ပနာဝုသော, ကိမတ္ထိယာ''တိ?

''ပညာ ခော, အာဝုသော, အဘိညတ္ထာ ပရိညတ္ထာ ပဟာနတ္ထာ''တိ။

၄၅၂. ''ကတိ ပနာဝုသော, ပစ္စယာ သမ္မာဒိဋ္ဌိယာ ဥပ္ပာဒါယာ''တိ?

''ဒွေ ခော, အာဝုသော, ပစ္စယာ သမ္မာဒိဋ္ဌိယာ ဥပ္ပာဒါယ – ပရတော စ ဃောသော, ယောနိသော စ မနသိကာရော။ ဣမေ ခော, အာဝုသော, ဒွေ ပစ္စယာ သမ္မာဒိဋ္ဌိယာ ဥပ္ပာဒါယာ''တိ။

''ကတိဟိ ပနာဝုသော, အင်္ဂေဟိ အနုဂ္ဂဟိတာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ စေတောဝိမုတ္တိဖလာ စ ဟောတိ စေတောဝိမုတ္တိဖလာနိသံသာ စ, ပညာဝိမုတ္တိဖလာ စ ဟောတိ ပညာဝိမုတ္တိဖလာနိသံသာ စာ''တိ?

''ပဉ္စဟိ ခော, အာဝုသော, အင်္ဂေဟိ အနုဂ္ဂဟိတာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ စေတောဝိမုတ္တိဖလာ စ ဟောတိ စေတောဝိမုတ္တိဖလာနိသံသာ စ, ပညာဝိမုတ္တိဖလာ စ ဟောတိ ပညာဝိမုတ္တိဖလာနိသံသာ စ။ ဣဓာဝုသော, သမ္မာဒိဋ္ဌိ သီလာနုဂ္ဂဟိတာ စ ဟောတိ, သုတာနုဂ္ဂဟိတာ စ ဟောတိ, သာကစ္ဆာနုဂ္ဂဟိတာ စ ဟောတိ, သမထာနုဂ္ဂဟိတာ စ ဟောတိ, ဝိပဿနာနုဂ္ဂဟိတာ စ ဟောတိ။ ဣမေဟိ ခော, အာဝုသော, ပဉ္စဟင်္ဂေဟိ အနုဂ္ဂဟိတာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ စေတောဝိမုတ္တိဖလာ စ ဟောတိ စေတောဝိမုတ္တိဖလာနိသံသာ စ, ပညာဝိမုတ္တိဖလာ စ ဟောတိ ပညာဝိမုတ္တိဖလာနိသံသာ စာ''တိ။

၄၅၃. ''ကတိ ပနာဝုသော, ဘဝါ''တိ?

''တယောမေ, အာဝုသော, ဘဝါ – ကာမဘဝေါ , ရူပဘဝေါ, အရူပဘဝေါ''တိ။

''ကထံ ပနာဝုသော, အာယတိံ ပုနဗ္ဘဝါဘိနိဗ္ဗတ္တိ ဟောတီ''တိ?

''အဝိဇ္ဇာနီဝရဏာနံ ခော, အာဝုသော, သတ္တာနံ တဏှာသံယောဇနာနံ တတြတတြာဘိနန္ဒနာ – ဧဝံ အာယတိံ ပုနဗ္ဘဝါဘိနိဗ္ဗတ္တိ ဟောတီ''တိ။

''ကထံ ပနာဝုသော, အာယတိံ ပုနဗ္ဘဝါဘိနိဗ္ဗတ္တိ န ဟောတီ''တိ?

''အဝိဇ္ဇာဝိရာဂါ ခော, အာဝုသော, ဝိဇ္ဇုပ္ပာဒါ တဏှာနိရောဓာ – ဧဝံ အာယတိံ ပုနဗ္ဘဝါဘိနိဗ္ဗတ္တိ န ဟောတီ''တိ။

၄၅၄. ‘‘ကတမံ ပနာဝုသော, ပဌမံ ဈာန’’န္တိ?

‘‘ဣဓာဝုသော, ဘိက္ခု ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟိ ဝိဝိစ္စ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ သဝိတက္ကံ သဝိစာရံ ဝိဝေကဇံ ပီတိသုခံ ပဌမံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ – ဣဒံ ဝုစ္စတိ, အာဝုသော, ပဌမံ ဈာန’’န္တိ။

‘‘ပဌမံ ပနာဝုသော, ဈာနံ ကတိအင်္ဂိက’’န္တိ?

‘‘ပဌမံ ခော, အာဝုသော, ဈာနံ ပဉ္စင်္ဂိကံ။ ဣဓာဝုသော, ပဌမံ ဈာနံ သမာပန္နဿ ဘိက္ခုနော ဝိတက္ကော စ ဝတ္တတိ, ဝိစာရော စ ပီတိ စ သုခဉ္စ စိတ္တေကဂ္ဂတာ စ။ ပဌမံ ခော, အာဝုသော, ဈာနံ ဧဝံ ပဉ္စင်္ဂိက’’န္တိ။

‘‘ပဌမံ ပနာဝုသော, ဈာနံ ကတင်္ဂဝိပ္ပဟီနံ ကတင်္ဂသမန္နာဂတ’’န္တိ?

‘‘ပဌမံ ခော, အာဝုသော, ဈာနံ ပဉ္စင်္ဂဝိပ္ပဟီနံ, ပဉ္စင်္ဂသမန္နာဂတံ။ ဣဓာဝုသော, ပဌမံ ဈာနံ သမာပန္နဿ ဘိက္ခုနော ကာမစ္ဆန္ဒော ပဟီနော ဟောတိ, ဗျာပါဒော ပဟီနော ဟောတိ, ထီနမိဒ္ဓံ ပဟီနံ ဟောတိ, ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စံ ပဟီနံ ဟောတိ, ဝိစိကိစ္ဆာ ပဟီနာ ဟောတိ; ဝိတက္ကော စ ဝတ္တတိ, ဝိစာရော စ ပီတိ စ သုခဉ္စ စိတ္တေကဂ္ဂတာ စ။ ပဌမံ ခော, အာဝုသော, ဈာနံ ဧဝံ ပဉ္စင်္ဂဝိပ္ပဟီနံ ပဉ္စင်္ဂသမန္နာဂတ’’န္တိ။

၄၅၅. ‘‘ပဉ္စိမာနိ , အာဝုသော, ဣန္ဒြိယာနိ နာနာဝိသယာနိ နာနာဂောစရာနိ, န အညမညဿ ဂောစရဝိသယံ ပစ္စနုဘောန္တိ, သေယျထိဒံ – စက္ခုန္ဒြိယံ, သောတိန္ဒြိယံ, ဃာနိန္ဒြိယံ, ဇိဝှိန္ဒြိယံ, ကာယိန္ဒြိယံ။ ဣမေသံ ခော, အာဝုသော, ပဉ္စန္နံ ဣန္ဒြိယာနံ နာနာဝိသယာနံ နာနာဂောစရာနံ, န အညမညဿ ဂောစရဝိသယံ ပစ္စနုဘောန္တာနံ, ကိံ ပဋိသရဏံ, ကော စ နေသံ ဂောစရဝိသယံ ပစ္စနုဘောတီ’’တိ?

‘‘ပဉ္စိမာနိ, အာဝုသော, ဣန္ဒြိယာနိ နာနာဝိသယာနိ နာနာဂောစရာနိ, န အညမညဿ ဂောစရဝိသယံ ပစ္စနုဘောန္တိ, သေယျထိဒံ – စက္ခုန္ဒြိယံ, သောတိန္ဒြိယံ, ဃာနိန္ဒြိယံ, ဇိဝှိန္ဒြိယံ, ကာယိန္ဒြိယံ။ ဣမေသံ ခော, အာဝုသော, ပဉ္စန္နံ ဣန္ဒြိယာနံ နာနာဝိသယာနံ နာနာဂောစရာနံ, န အညမညဿ ဂောစရဝိသယံ ပစ္စနုဘောန္တာနံ, မနော ပဋိသရဏံ, မနော စ နေသံ ဂောစရဝိသယံ ပစ္စနုဘောတီ’’တိ။

၄၅၆. ‘‘ပဉ္စိမာနိ, အာဝုသော, ဣန္ဒြိယာနိ, သေယျထိဒံ – စက္ခုန္ဒြိယံ, သောတိန္ဒြိယံ, ဃာနိန္ဒြိယံ, ဇိဝှိန္ဒြိယံ, ကာယိန္ဒြိယံ။ ဣမာနိ ခော, အာဝုသော, ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ ကိံ ပဋိစ္စ တိဋ္ဌန္တီ’’တိ?

‘‘ပဉ္စိမာနိ, အာဝုသော, ဣန္ဒြိယာနိ, သေယျထိဒံ – စက္ခုန္ဒြိယံ, သောတိန္ဒြိယံ, ဃာနိန္ဒြိယံ, ဇိဝှိန္ဒြိယံ, ကာယိန္ဒြိယံ။ ဣမာနိ ခော, အာဝုသော, ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ အာယုံ ပဋိစ္စ တိဋ္ဌန္တီ’’တိ။

‘‘အာယု ပနာဝုသော, ကိံ ပဋိစ္စ တိဋ္ဌတီ’’တိ?

‘‘အာယု ဥသ္မံ ပဋိစ္စ တိဋ္ဌတီ’’တိ။

‘‘ဥသ္မာ ပနာဝုသော, ကိံ ပဋိစ္စ တိဋ္ဌတီ’’တိ?

‘‘ဥသ္မာ အာယုံ ပဋိစ္စ တိဋ္ဌတီ’’တိ။

‘‘ဣဒါနေဝ ခော မယံ, အာဝုသော, အာယသ္မတော သာရိပုတ္တဿ ဘာသိတံ ဧဝံ အာဇာနာမ – ‘အာယု ဥသ္မံ ပဋိစ္စ တိဋ္ဌတီ’တိ။ ဣဒါနေဝ ပန မယံ, အာဝုသော, အာယသ္မတော သာရိပုတ္တဿ ဘာသိတံ ဧဝံ အာဇာနာမ – ‘ဥသ္မာ အာယုံ ပဋိစ္စ တိဋ္ဌတီ’တိ။

‘‘ယထာ ကထံ ပနာဝုသော, ဣမဿ ဘာသိတဿ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော’’တိ?

‘‘တေန ဟာဝုသော, ဥပမံ တေ ကရိဿာမိ; ဥပမာယပိဓေကစ္စေ ဝိညူ ပုရိသာ ဘာသိတဿ အတ္ထံ အာဇာနန္တိ။ သေယျထာပိ, အာဝုသော, တေလပ္ပဒီပဿ ဈာယတော အစ္စိံ ပဋိစ္စ အာဘာ ပညာယတိ, အာဘံ ပဋိစ္စ အစ္စိ ပညာယတိ; ဧဝမေဝ ခော, အာဝုသော, အာယု ဥသ္မံ ပဋိစ္စ တိဋ္ဌတိ, ဥသ္မာ အာယုံ ပဋိစ္စ တိဋ္ဌတီ’’တိ။

၄၅၇. ‘‘တေဝ နု ခော, အာဝုသော, အာယုသင်္ခါရာ, တေ ဝေဒနိယာ ဓမ္မာ ဥဒာဟု အညေ အာယုသင်္ခါရာ အညေ ဝေဒနိယာ ဓမ္မာ’’တိ? ‘‘န ခော , အာဝုသော, တေဝ အာယုသင်္ခါရာ တေ ဝေဒနိယာ ဓမ္မာ။ တေ စ ဟာဝုသော, အာယုသင်္ခါရာ အဘဝိံသု တေ ဝေဒနိယာ ဓမ္မာ, န ယိဒံ သညာဝေဒယိတနိရောဓံ သမာပန္နဿ ဘိက္ခုနော ဝုဋ္ဌာနံ ပညာယေထ။ ယသ္မာ စ ခော, အာဝုသော, အညေ အာယုသင်္ခါရာ အညေ ဝေဒနိယာ ဓမ္မာ, တသ္မာ သညာဝေဒယိတနိရောဓံ သမာပန္နဿ ဘိက္ခုနော ဝုဋ္ဌာနံ ပညာယတီ’’တိ။

‘‘ယဒာ နု ခော, အာဝုသော, ဣမံ ကာယံ ကတိ ဓမ္မာ ဇဟန္တိ; အထာယံ ကာယော ဥဇ္ဈိတော အဝက္ခိတ္တော သေတိ, ယထာ ကဋ္ဌံ အစေတန’’န္တိ?

‘‘ယဒာ ခော, အာဝုသော, ဣမံ ကာယံ တယော ဓမ္မာ ဇဟန္တိ – အာယု ဥသ္မာ စ ဝိညာဏံ; အထာယံ ကာယော ဥဇ္ဈိတော အဝက္ခိတ္တော သေတိ, ယထာ ကဋ္ဌံ အစေတန’’န္တိ။

‘‘ယွာယံ, အာဝုသော, မတော ကာလင်္ကတော, ယော စာယံ ဘိက္ခု သညာဝေဒယိတနိရောဓံ သမာပန္နော – ဣမေသံ ကိံ နာနာကရဏ’’န္တိ?

‘‘ယွာယံ, အာဝုသော, မတော ကာလင်္ကတော တဿ ကာယသင်္ခါရာ နိရုဒ္ဓာ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓာ, ဝစီသင်္ခါရာ နိရုဒ္ဓာ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓာ, စိတ္တသင်္ခါရာ နိရုဒ္ဓာ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓာ, အာယု ပရိက္ခီဏော, ဥသ္မာ ဝူပသန္တာ, ဣန္ဒြိယာနိ ပရိဘိန္နာနိ။ ယော စာယံ ဘိက္ခု သညာဝေဒယိတနိရောဓံ သမာပန္နော တဿပိ ကာယသင်္ခါရာ နိရုဒ္ဓာ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓာ, ဝစီသင်္ခါရာ နိရုဒ္ဓာ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓာ, စိတ္တသင်္ခါရာ နိရုဒ္ဓာ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓာ, အာယု န ပရိက္ခီဏော, ဥသ္မာ အဝူပသန္တာ, ဣန္ဒြိယာနိ ဝိပ္ပသန္နာနိ။ ယွာယံ, အာဝုသော, မတော ကာလင်္ကတော, ယော စာယံ ဘိက္ခု သညာဝေဒယိတနိရောဓံ သမာပန္နော – ဣဒံ နေသံ နာနာကရဏ’’န္တိ။

၄၅၈. ‘‘ကတိ ပနာဝုသော, ပစ္စယာ အဒုက္ခမသုခာယ စေတောဝိမုတ္တိယာ သမာပတ္တိယာ’’တိ?

‘‘စတ္တာရော ခော, အာဝုသော, ပစ္စယာ အဒုက္ခမသုခာယ စေတောဝိမုတ္တိယာ သမာပတ္တိယာ။ ဣဓာဝုသော, ဘိက္ခု သုခဿ စ ပဟာနာ ဒုက္ခဿ စ ပဟာနာ ပုဗ္ဗေဝ သောမနဿဒောမနဿာနံ အတ္ထင်္ဂမာ အဒုက္ခမသုခံ ဥပေက္ခာသတိပာရိသုဒ္ဓိံ စတုတ္ထံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ ဣမေ ခော, အာဝုသော, စတ္တာရော ပစ္စယာ အဒုက္ခမသုခာယ စေတောဝိမုတ္တိယာ သမာပတ္တိယာ’’တိ။

‘‘ကတိ ပနာဝုသော, ပစ္စယာ အနိမိတ္တာယ စေတောဝိမုတ္တိယာ သမာပတ္တိယာ’’တိ?

‘‘ဒွေ ခော, အာဝုသော, ပစ္စယာ အနိမိတ္တာယ စေတောဝိမုတ္တိယာ သမာပတ္တိယာ – သဗ္ဗနိမိတ္တာနဉ္စ အမနသိကာရော, အနိမိတ္တာယ စ ဓာတုယာ မနသိကာရော။ ဣမေ ခော, အာဝုသော, ဒွေ ပစ္စယာ အနိမိတ္တာယ စေတောဝိမုတ္တိယာ သမာပတ္တိယာ’’တိ။

‘‘ကတိ ပနာဝုသော, ပစ္စယာ အနိမိတ္တာယ စေတောဝိမုတ္တိယာ ဌိတိယာ’’တိ?

‘‘တယော ခော, အာဝုသော, ပစ္စယာ အနိမိတ္တာယ စေတောဝိမုတ္တိယာ ဌိတိယာ – သဗ္ဗနိမိတ္တာနဉ္စ အမနသိကာရော, အနိမိတ္တာယ စ ဓာတုယာ မနသိကာရော, ပုဗ္ဗေ စ အဘိသင်္ခါရော။ ဣမေ ခော, အာဝုသော, တယော ပစ္စယာ အနိမိတ္တာယ စေတောဝိမုတ္တိယာ ဌိတိယာ’’တိ။

‘‘ကတိ ပနာဝုသော, ပစ္စယာ အနိမိတ္တာယ စေတောဝိမုတ္တိယာ ဝုဋ္ဌာနာယာ’’တိ?

‘‘ဒွေ၀ ခေါ, အာဝုသော, ပစ္စယာ အနိမိတ္တာယ စေတောဝိမုတ္တိယာ ဝုဋ္ဌာနာယ – သဗ္ဗနိမိတ္တာနဉ္စ မနသိကာရော, အနိမိတ္တာယ စ ဓာတုယာ အမနသိကာရော။ ဣမေ ခေါ, အာဝုသော, ဒွေ၀ ပစ္စယာ အနိမိတ္တာယ စေတောဝိမုတ္တိယာ ဝုဋ္ဌာနာယာ’’တိ။

၄၅၉. ‘‘ယာ စာယံ, အာဝုသော, အပ္ပမာဏာ စေတောဝိမုတ္တိ, ယာ စ အာကိဉ္စညာ စေတောဝိမုတ္တိ, ယာ စ သုညတာ စေတောဝိမုတ္တိ, ယာ စ အနိမိတ္တာ စေတောဝိမုတ္တိ – ဣမေ ဓမ္မာ နာနာတ္ထာ စေဝ နာနာဗျဉ္ဇနာ စ ဥဒါဟု ဧကတ္ထာ ဗျဉ္ဇနမေဝ နာန’’န္တိ?

‘‘ယာ စာယံ, အာဝုသော, အပ္ပမာဏာ စေတောဝိမုတ္တိ, ယာ စ အာကိဉ္စညာ စေတောဝိမုတ္တိ, ယာ စ သုညတာ စေတောဝိမုတ္တိ, ယာ စ အနိမိတ္တာ စေတောဝိမုတ္တိ – အတ္ထိ ခေါ, အာဝုသော, ပရိယာယော ယံ ပရိယာယံ အာဂမ္မ ဣမေ ဓမ္မာ နာနာတ္ထာ စေဝ နာနာဗျဉ္ဇနာ စ; အတ္ထိ စ ခေါ, အာဝုသော, ပရိယာယော ယံ ပရိယာယံ အာဂမ္မ ဣမေ ဓမ္မာ ဧကတ္ထာ, ဗျဉ္ဇနမေဝ နာနံ’’။

‘‘ကတမော စာဝုသော, ပရိယာယော ယံ ပရိယာယံ အာဂမ္မ ဣမေ ဓမ္မာ နာနာတ္ထာ စေဝ နာနာဗျဉ္ဇနာ စ’’?

‘‘ဣဓာဝုသော, ဘိက္ခု မေတ္တာသဟဂတေန စေတသာ ဧကံ ဒိသံ ဖရိတွာ ဝိဟရတိ, တထာ ဒုတိယံ, တထာ တတိယံ, တထာ စတုတ္ထံ။ ဣတိ ဥဒ္ဓမဓော တိရိယံ သဗ္ဗဓိ သဗ္ဗတ္တတာယ သဗ္ဗာဝန္တံ လောကံ မေတ္တာသဟဂတေန စေတသာ ဝိပုလေန မဟဂ္ဂတေန အပ္ပမာဏေန အဝေရေန အဗျာပဇ္ဈေန ဖရိတွာ ဝိဟရတိ။ ကရုဏာသဟဂတေန စေတသာ။ ပေ.။ မုဒိတာသဟဂတေန စေတသာ။ ဥပေက္ခာသဟဂတေန စေတသာ ဧကံ ဒိသံ ဖရိတွာ ဝိဟရတိ, တထာ ဒုတိယံ, တထာ တတိယံ, တထာ စတုတ္ထံ။ ဣတိ ဥဒ္ဓမဓော တိရိယံ သဗ္ဗဓိ သဗ္ဗတ္တတာယ သဗ္ဗာဝန္တံ လောကံ ဥပေက္ခာသဟဂတေန စေတသာ ဝိပုလေန မဟဂ္ဂတေန အပ္ပမာဏေန အဝေရေန အဗျာပဇ္ဈေန ဖရိတွာ ဝိဟရတိ။ အယံ ဝုစ္စတာဝုသော, အပ္ပမာဏာ စေတောဝိမုတ္တိ’’။

‘‘ကတမာ စာဝုသော, အာကိဉ္စညာ စေတောဝိမုတ္တိ’’?

‘‘ဣဓာဝုသော, ဘိက္ခု သဗ္ဗသော ဝိညာဏဉ္စာယတနံ သမတိက္ကမ္မ နတ္ထိ ကိဉ္စီတိ အာကိဉ္စညာယတနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ အယံ ဝုစ္စတာဝုသော, အာကိဉ္စညာ စေတောဝိမုတ္တိ’’။

‘‘ကတမာ စာဝုသော, သုညတာ စေတောဝိမုတ္တိ’’?

‘‘ဣဓာဝုသော, ဘိက္ခု အရညဂတော ဝါ ရုက္ခမူလဂတော ဝါ သုညာဂာရဂတော ဝါ ဣတိ ပဋိသဉ္စိက္ခတိ – ‘သုညမိဒံ အတ္တေန ဝါ အတ္တနိယေန ဝါ’တိ။ အယံ ဝုစ္စတာဝုသော, သုညတာ စေတောဝိမုတ္တိ’’။

‘‘ကတမာ စာဝုသော, အနိမိတ္တာ စေတောဝိမုတ္တိ’’?

‘‘ဣဓာဝုသော, ဘိက္ခု သဗ္ဗနိမိတ္တာနံ အမနသိကာရာ အနိမိတ္တံ စေတောသမာဓိံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ အယံ ဝုစ္စတာဝုသော, အနိမိတ္တာ စေတောဝိမုတ္တိ။ အယံ ခေါ, အာဝုသော, ပရိယာယော ယံ ပရိယာယံ အာဂမ္မ ဣမေ ဓမ္မာ နာနာတ္ထာ စေဝ နာနာဗျဉ္ဇနာ စ’’။

‘‘ကတမော စာဝုသော, ပရိယာယော ယံ ပရိယာယံ အာဂမ္မ ဣမေ ဓမ္မာ ဧကတ္ထာ ဗျဉ္ဇနမေဝ နာနံ’’?

‘‘ရာဂေါ ခေါ, အာဝုသော, ပမာဏကရဏော, ဒေါသော ပမာဏကရဏော, မောဟော ပမာဏကရဏော။ တေ ခီဏာသဝဿ ဘိက္ခုနော ပဟီနာ ဥစ္ဆိန္နမူလာ တာလာဝတ္ထုကတာ အနဘာဝံကတာ အာယတိံ အနုပ္ပာဒဓမ္မာ။ ယာဝတာ ခေါ, အာဝုသော, အပ္ပမာဏာ စေတောဝိမုတ္တိယော, အကုပ္ပာ တာသံ စေတောဝိမုတ္တိ အဂ္ဂမက္ခာယတိ။ သာ ခေါ ပနာကုပ္ပာ စေတောဝိမုတ္တိ သုညာ ရာဂေန, သုညာ ဒေါသေန, သုညာ မောဟေန။ ရာဂေါ ခေါ, အာဝုသော, ကိဉ္စနော, ဒေါသော ကိဉ္စနော, မောဟော ကိဉ္စနော။ တေ ခီဏာသဝဿ ဘိက္ခုနော ပဟီနာ ဥစ္ဆိန္နမူလာ တာလာဝတ္ထုကတာ အနဘာဝံကတာ အာ

ယတိ အနုပ္ပာဒဓမ္မာ။ ယာဝတာ ခော, အာဝုသော, အာကိဉ္စညာ စေတောဝိမုတ္တိယော, အကုပ္ပာ တာသံ စေတောဝိမုတ္တိ အဂ္ဂမက္ခာယတိ။ သာ ခော ပနာကုပ္ပာ စေတောဝိမုတ္တိ သုညာ ရာဂေန, သုညာ ဒောသေန , သုညာ မောဟေန။ ရာဂေါ ခော, အာဝုသော, နိမိတ္တကရဏော, ဒောသော နိမိတ္တကရဏော, မောဟော နိမိတ္တကရဏော။ တေ ခီဏာသဝဿ ဘိက္ခုနော ပဟီနာ ဥစ္ဆိန္နမူလာ တာလာဝတ္ထုကတာ အနဘာဝံကတာ အာယတိံ အနုပ္ပာဒဓမ္မာ။ ယာဝတာ ခော, အာဝုသော, အနိမိတ္တာ စေတောဝိမုတ္တိယော, အကုပ္ပာ တာသံ စေတောဝိမုတ္တိ အဂ္ဂမက္ခာယတိ။ သာ ခော ပနာကုပ္ပာ စေတောဝိမုတ္တိ သုညာ ရာဂေန, သုညာ ဒောသေန, သုညာ မောဟေန။ အယံ ခော, အာဝုသော, ပရိယာယော ယံ ပရိယာယံ အာဂမ္မ ဣမေ ဓမ္မာ ဧကတ္ထာ ဗျဉ္ဇနမေဝ နာန''န္တိ။

ဣဒမဝေါစာယသ္မာ သာရိပုတ္တော။ အတ္တမနော အာယသ္မာ မဟာကောဋ္ဌိကော အာယသ္မတော သာရိပုတ္တဿ ဘာသိတံ အဘိနန္ဒီတိ။

မဟာဝေဒလ္လသုတ္တံ နိဋ္ဌိတံ တတိယံ။

၄. စူဠဝေဒလ္လသုတ္တံ

၄၆၀. ဧဝံ မေ သုတံ – ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ရာဇဂဟေ ဝိဟရတိ ဝေဠုဝနေ ကလန္ဒကနိဝါပေ။ အထ ခော ဝိသာခော ဥပါသကော ယေန ဓမ္မဒိန္နာ ဘိက္ခုနီ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဓမ္မဒိန္နံ ဘိက္ခုနိံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခော ဝိသာခော ဥပါသကော ဓမ္မဒိန္နံ ဘိက္ခုနိံ ဧတဒဝေါစ – '''သက္ကာယော သက္ကာယော'တိ, အယျေ, ဝုစ္စတိ။ ကတမော နု ခော, အယျေ, သက္ကာယော ဝုတ္တော ဘဂဝတာ''တိ? ''ပဉ္စ ခော ဣမေ, အာဝုသော ဝိသာခ, ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ သက္ကာယော ဝုတ္တော ဘဂဝတာ, သေယျထိဒံ – ရူပုပါဒါနက္ခန္ဓော, ဝေဒနုပါဒါနက္ခန္ဓော, သညုပါဒါနက္ခန္ဓော, သင်္ခါရုပါဒါနက္ခန္ဓော, ဝိညာဏုပါဒါနက္ခန္ဓော။ ဣမေ ခော, အာဝုသော ဝိသာခ, ပဉ္စုပါဒါနက္ခန္ဓာ သက္ကာယော ဝုတ္တော ဘဂဝတာ''တိ။

''သာဓယျေ''တိ ခော ဝိသာခော ဥပါသကော ဓမ္မဒိန္နာယ ဘိက္ခုနိယာ ဘာသိတံ အဘိနန္ဒိတွာ အနုမောဒိတွာ ဓမ္မဒိန္နံ ဘိက္ခုနိံ ဥတ္တရိံ ပဉှံ အပုစ္ဆိ – '''သက္ကာယသမုဒယော သက္ကာယသမုဒယော'တိ, အယျေ, ဝုစ္စတိ။ ကတမော နု ခော, အယျေ, သက္ကာယသမုဒယော ဝုတ္တော ဘဂဝတာ''တိ? ''ယာယံ, အာဝုသော ဝိသာခ, တဏှာ ပေါနောဗ္ဘဝိကာ နန္ဒီရာဂသဟဂတာ တတြတတြာဘိနန္ဒိနီ, သေယျထိဒံ – ကာမတဏှာ ဘဝတဏှာ ဝိဘဝတဏှာ; အယံ ခော, အာဝုသော ဝိသာခ, သက္ကာယသမုဒယော ဝုတ္တော ဘဂဝတာ''တိ။

'''သက္ကာယနိရောဓော သက္ကာယနိရောဓော'တိ, အယျေ, ဝုစ္စတိ။ ကတမော နု ခော, အယျေ, သက္ကာယနိရောဓော ဝုတ္တော ဘဂဝတာ''တိ?

''ယော ခော, အာဝုသော ဝိသာခ, တဿာယေဝ တဏှာယ အသေသဝိရာဂနိရောဓော စာဂေါ ပဋိနိဿဂ္ဂေါ မုတ္တိ အနာလယော; အယံ ခော, အာဝုသော ဝိသာခ, သက္ကာယနိရောဓော ဝုတ္တော ဘဂဝတာ''တိ။

'''သက္ကာယနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ သက္ကာယနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ'တိ, အယျေ, ဝုစ္စတိ။ ကတမာ နု ခော, အယျေ, သက္ကာယနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ ဝုတ္တာ ဘဂဝတာ''တိ?

''အယမေဝ ခော, အာဝုသော ဝိသာခ, အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ သက္ကာယနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ ဝုတ္တာ ဘဂဝတာ, သေယျထိဒံ – သမ္မာဒိဋ္ဌိ သမ္မာသင်္ကပ္ပော သမ္မာဝါစာ သမ္မာကမ္မန္တော သမ္မာအာဇီဝေါ သမ္မာဝါယာမော သမ္မာသတိ သမ္မာသမာဓီ''တိ။

''တညေဝ နု ခော, အယျေ, ဥပါဒါနံ တေ [တေဝ (သီ.)] ပဉ္စုပါဒါနက္ခန္ဓာ ဥဒါဟု အညတြ ပဉ္စဟုပါဒါနက္ခန္ဓေဟိ ဥပါဒါန''န္တိ? ''န ခော, အာဝုသော ဝိသာခ, တညေဝ ဥပါဒါနံ တေ ပဉ္စုပါဒါနက္ခန္ဓာ, နာပိ အညတြ ပဉ္စဟုပါဒါနက္ခန္ဓေဟိ ဥပါဒါနံ။ ယော ခော, အာဝုသော ဝိသာခ, ပဉ္စသု ဥပါဒါနက္ခန္ဓေသု ဆန္ဒရာဂေါ တံ တတ္ထ ဥပါဒါန''န္တိ။

၄၆၁. ‘‘ကထံ ပနာယျေ, သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ဟောတီ’’တိ? ‘‘ဣဓာဝုသော ဝိသာခ, အဿုတဝါ ပုထုဇ္ဇနော, အရိယာနံ အဒဿာဝီ အရိယဓမ္မဿ အကောဝိဒေါ အရိယဓမ္မေ အဝိနီတော, သပ္ပုရိသာနံ အဒဿာဝီ သပ္ပုရိသဓမ္မဿ အ ကောဝိဒေါ သပ္ပုရိသဓမ္မေ အဝိနီတော, ရူပံ အတ္တတော သမနုပဿတိ, ရူပဝန္တံ ဝါ အတ္တာနံ, အတ္တနိ ဝါ ရူပံ, ရူပသ္မိံ ဝါ အတ္တာနံ။ ဝေဒနံ။ပေ။ သညံ။ သင်္ခါရေ။ ဝိညာဏံ အတ္တတော သမနုပဿတိ, ဝိညာဏဝန္တံ ဝါ အတ္တာနံ, အတ္တနိ ဝါ ဝိညာဏံ, ဝိညာဏသ္မိံ ဝါ အတ္တာနံ။ ဧဝံ ခေါ , အာဝုသော ဝိသာခ, သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ဟောတီ’’တိ။

‘‘ကထံ ပနာယျေ, သက္ကာယဒိဋ္ဌိ န ဟောတီ’’တိ?

‘‘ဣဓာဝုသော ဝိသာခ, သုတဝါ အရိယသာဝကော, အရိယာနံ ဒဿာဝီ အရိယဓမ္မဿ ကောဝိဒေါ အရိယဓမ္မေ သုဝိနီတော, သပ္ပုရိသာနံ ဒဿာဝီ သပ္ပုရိသဓမ္မဿ ကောဝိဒေါ သပ္ပုရိသဓမ္မေ သုဝိနီတော, န ရူပံ အတ္တတော သမနုပဿတိ, န ရူပဝန္တံ ဝါ အတ္တာနံ, န အတ္တနိ ဝါ ရူပံ, န ရူပသ္မိံ ဝါ အတ္တာနံ။ န ဝေဒနံ။ပေ။ န သညံ။ န သင်္ခါရေ။ပေ။ န ဝိညာဏံ အတ္တတော သမနုပဿတိ, န ဝိညာဏဝန္တံ ဝါ အတ္တာနံ , န အတ္တနိ ဝါ ဝိညာဏံ, န ဝိညာဏသ္မိံ ဝါ အတ္တာနံ။ ဧဝံ ခေါ, အာဝုသော ဝိသာခ, သက္ကာယဒိဋ္ဌိ န ဟောတီ’’တိ။

၄၆၂. ‘‘ကတမော ပနာယျေ, အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ’’တိ?

‘‘အယမေဝ ခေါ, အာဝုသော ဝိသာခ, အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ, သေယျထိဒံ – သမ္မာဒိဋ္ဌိ သမ္မာသင်္ကပ္ပော သမ္မာဝါစာ သမ္မာကမ္မန္တော သမ္မာအာဇီဝေါ သမ္မာဝာယာမော သမ္မာသတိ သမ္မာသမာဓီ’’တိ။ ‘‘အရိယော ပနာယျေ, အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ သင်္ခတော ဥဒါဟု အသင်္ခတော’’တိ?

‘‘အရိယော ခေါ, အာဝုသော ဝိသာခ, အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ သင်္ခတော’’တိ ။

‘‘အရိယေန နု ခေါ, အယျေ, အဋ္ဌင်္ဂိကေန မဂ္ဂေန တယော ခန္ဓာ သင်္ဂဟိတာ ဥဒါဟု တီဟိ ခန္ဓေဟိ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ သင်္ဂဟိတော’’တိ?

‘‘န ခေါ, အာဝုသော ဝိသာခ, အရိယေန အဋ္ဌင်္ဂိကေန မဂ္ဂေန တယော ခန္ဓာ သင်္ဂဟိတာ; တီဟိ စ ခေါ, အာဝုသော ဝိသာခ, ခန္ဓေဟိ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ သင်္ဂဟိတော။ ယာ စာဝုသော ဝိသာခ, သမ္မာဝါစာ ယော စ သမ္မာကမ္မန္တော ယော စ သမ္မာအာဇီဝေါ ဣမေ ဓမ္မာ သီလက္ခန္ဓေ သင်္ဂဟိတာ။ ယော စ သမ္မာဝာယာမော ယာ စ သမ္မာသတိ ယော စ သမ္မာသမာဓိ ဣမေ ဓမ္မာ သမာဓိက္ခန္ဓေ သင်္ဂဟိတာ။ ယာ စ သမ္မာဒိဋ္ဌိ ယော စ သမ္မာသင်္ကပ္ပော, ဣမေ ဓမ္မာ ပညာက္ခန္ဓေ သင်္ဂဟိတာ’’တိ။

‘‘ကတမော ပနာယျေ, သမာဓိ, ကတမေ ဓမ္မာ သမာဓိနိမိတ္တာ, ကတမေ ဓမ္မာ သမာဓိပရိက္ခာရာ, ကတမာ သမာဓိဘာဝနာ’’တိ?

‘‘ယာ ခေါ, အာဝုသော ဝိသာခ, စိတ္တဿ ဧကဂ္ဂတာ အယံ သမာဓိ; စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ သမာဓိနိမိတ္တာ; စတ္တာရော သမ္မပ္ပဓာနာ သမာဓိပရိက္ခာရာ။ ယာ တေသံယေဝ ဓမ္မာနံ အာသေဝနာ ဘာဝနာ ဗဟုလီကမ္မံ, အယံ တတ္ထ သမာဓိဘာဝနာ’’တိ။

၄၆၃. ‘‘ကတိ ပနာယျေ, သင်္ခါရာ’’တိ?

‘‘တယောမေ, အာဝုသော ဝိသာခ, သင်္ခါရာ – ကာယသင်္ခါရော, ဝစီသင်္ခါရော, စိတ္တသင်္ခါရော’’တိ။

‘‘ကတမော ပနာယျေ, ကာယသင်္ခါရော, ကတမော ဝစီသင်္ခါရော, ကတမော စိတ္တသင်္ခါရော’’တိ?

‘‘အဿာသပဿာသာ ခေါ, အာဝုသော ဝိသာခ, ကာယသင်္ခါရော, ဝိတက္ကဝိစာရာ ဝစီသင်္ခါရော, သညာ စ ဝေဒနာ စ စိတ္တသင်္ခါရော’’တိ။

‘‘ကသ္မာ ပနာယျေ, အႆာသပႆာသာ ကာယသင်္ခါရော, ကသ္မာ ဝိတက္ကဝိစာရာ ဝစီသင်္ခါရော, ကသ္မာ သညာ စ ဝေဒနာ စ စိတ္တသင်္ခါရော’’တိ?

‘‘အႆာသပႆာသာ ခေါ, အာဝုသော ဝိသာခ, ကာယိကာ ဧတေ ဓမ္မာ ကာယပ္ပဋိဗဒ္ဓါ, တသ္မာ အႆာသပႆာသာ ကာယသင်္ခါရော။ ပုဗ္ဗေ ခေါ, အာဝုသော ဝိသာခ, ဝိတက္ကေတွာ ဝိစာရေတွာ ပစ္ဆာ ဝါစံ ဘိန္ဒတိ, တသ္မာ ဝိတက္ကဝိစာရာ ဝစီသင်္ခါရော။ သညာ စ ဝေဒနာ စ စေတသိကာ ဧတေ ဓမ္မာ စိတ္တပ္ပဋိဗဒ္ဓါ, တသ္မာ သညာ စ ဝေဒနာ စ စိတ္တသင်္ခါရော’’တိ။

၄၆၄. ‘‘ကထံ ပနာယျေ, သညာဝေဒယိတနိရောဓသမာပတ္တိ ဟောတီ’’တိ?

‘‘န ခေါ, အာဝုသော ဝိသာခ, သညာဝေဒယိတနိရောဓံ သမာပဇ္ဇန္တဿ ဘိက္ခုနော ဧဝံ ဟောတိ – ‘အဟံ သညာဝေဒယိတနိရောဓံ သမာပဇ္ဇိဿ’န္တိ ဝါ, ‘အဟံ သညာဝေဒယိတနိရောဓံ သမာပဇ္ဇာမီ’တိ ဝါ, ‘အဟံ သညာဝေဒယိတနိရောဓံ သမာပန္နော’တိ ဝါ။ အထ ခွာဿ ပုဗ္ဗေဝ တထာ စိတ္တံ ဘာဝိတံ ဟောတိ ယံ တံ တထတ္တာယ ဥပနေတီ’’တိ။

‘‘သညာဝေဒယိတနိရောဓံ သမာပဇ္ဇန္တဿ ပနာယျေ, ဘိက္ခုနော ကတမေ ဓမ္မာ ပဌမံ နိရုဇ္ဈန္တိ – ယဒိ ဝါ ကာယသင်္ခါရော, ယဒိ ဝါ ဝစီသင်္ခါရော, ယဒိ ဝါ စိတ္တသင်္ခါရော’’တိ? ‘‘သညာဝေဒယိတနိရောဓံ သမာပဇ္ဇန္တဿ ခေါ, အာဝုသော ဝိသာခ, ဘိက္ခုနော ပဌမံ နိရုဇ္ဈတိ ဝစီသင်္ခါရော, တတော ကာယသင်္ခါရော, တတော စိတ္တသင်္ခါရော’’တိ။

‘‘ကထံ ပနာယျေ, သညာဝေဒယိတနိရောဓသမာပတ္တိယာ ဝုဋ္ဌာနံ ဟောတီ’’တိ?

‘‘န ခေါ, အာဝုသော ဝိသာခ, သညာဝေဒယိတနိရောဓသမာပတ္တိယာ ဝုဋ္ဌဟန္တဿ ဘိက္ခုနော ဧဝံ ဟောတိ – ‘အဟံ သညာဝေဒယိတနိရောဓသမာပတ္တိယာ ဝုဋ္ဌဟိဿ’န္တိ ဝါ, ‘အဟံ သညာဝေဒယိတနိရောဓသမာပတ္တိယာ ဝုဋ္ဌဟာမီ’တိ ဝါ, ‘အဟံ သညာဝေဒယိတနိရောဓသမာပတ္တိယာ ဝုဋ္ဌိတော’တိ ဝါ။ အထ ခွာဿ ပုဗ္ဗေဝ တထာ စိတ္တံ ဘာဝိတံ ဟောတိ ယံ တံ တထတ္တာယ ဥပနေတီ’’တိ။

‘‘သညာဝေဒယိတနိရောဓသမာပတ္တိယာ ဝုဋ္ဌဟန္တဿ ပနာယျေ, ဘိက္ခုနော ကတမေ ဓမ္မာ ပဌမံ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ – ယဒိ ဝါ ကာယသင်္ခါရော, ယဒိ ဝါ ဝစီသင်္ခါရော, ယဒိ ဝါ စိတ္တသင်္ခါရော’’တိ? ‘‘သညာဝေဒယိတနိရောဓသမာပတ္တိယာ ဝုဋ္ဌဟန္တဿ ခေါ, အာဝုသော ဝိသာခ, ဘိက္ခုနော ပဌမံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ စိတ္တသင်္ခါရော, တတော ကာယသင်္ခါရော, တတော ဝစီသင်္ခါရော’’တိ။

‘‘သညာဝေဒယိတနိရောဓသမာပတ္တိယာ ဝုဋ္ဌိတံ ပနာယျေ, ဘိက္ခုံ ကတိ ဖဿာ ဖုသန္တီ’’တိ? ‘‘သညာဝေဒယိတနိရောဓသမာပတ္တိယာ ဝုဋ္ဌိတံ ခေါ, အာဝုသော ဝိသာခ, ဘိက္ခုံ တယော ဖဿာ ဖုသန္တိ – သုညတော ဖဿော, အနိမိတ္တော ဖဿော, အပ္ပဏိဟိတော ဖဿော’’တိ။

‘‘သညာဝေဒယိတနိရောဓသမာပတ္တိယာ ဝုဋ္ဌိတဿ ပနာယျေ, ဘိက္ခုနော ကိံနိန္နံ စိတ္တံ ဟောတိ ကိံပေါဏံ ကိံပဗ္ဘာရ’’န္တိ? ‘‘သညာဝေဒယိတနိရောဓသမာပတ္တိယာ ဝုဋ္ဌိတဿ ခေါ, အာဝုသော ဝိသာခ, ဘိက္ခုနော ဝိဝေကနိန္နံ စိတ္တံ ဟောတိ, ဝိဝေကပေါဏံ ဝိဝေကပဗ္ဘာရ’’န္တိ။

၄၆၅. ‘‘ကတိ ပနာယျေ, ဝေဒနာ’’တိ?

‘‘တိဿော ခေါ ဣမာ, အာဝုသော ဝိသာခ, ဝေဒနာ – သုခါ ဝေဒနာ, ဒုက္ခာ ဝေဒနာ, အဒုက္ခမသုခါ ဝေဒနာ’’တိ။

‘‘ကတမာ ပနာယျေ, သုခါ ဝေဒနာ, ကတမာ ဒုက္ခာ ဝေဒနာ, ကတမာ အဒုက္ခမသုခါ ဝေဒနာ’’တိ?

“ယံ ခော, အာဝုသော ဝိသာခ, ကာယိကံ ဝါ စေတသိကံ ဝါ သုခံ သာတံ ဝေဒယိတံ – အယံ သုခါ ဝေဒနာ။ ယံ ခော, အာဝုသော ဝိသာခ, ကာယိကံ ဝါ စေတသိကံ ဝါ ဒုက္ခံ အသာတံ ဝေဒယိတံ – အယံ ဒုက္ခာ ဝေဒနာ။ ယံ ခော, အာဝုသော ဝိသာခ, ကာယိကံ ဝါ စေတသိကံ ဝါ နေဝ သာတံ နာသာတံ ဝေဒယိတံ – အယံ အဒုက္ခမသုခါ ဝေဒနာ”တိ။

“သုခါ ပနာယျေ, ဝေဒနာ ကိံသုခါ ကိံဒုက္ခာ, ဒုက္ခာ ဝေဒနာ ကိံသုခါ ကိံဒုက္ခာ, အဒုက္ခမသုခါ ဝေဒနာ ကိံသုခါ ကိံဒုက္ခာ”တိ?

“သုခါ ခော, အာဝုသော ဝိသာခ, ဝေဒနာ ဌိတိသုခါ ဝိပရိဏာမဒုက္ခာ; ဒုက္ခာ ဝေဒနာ ဌိတိဒုက္ခာ ဝိပရိဏာမသုခါ ; အဒုက္ခမသုခါ ဝေဒနာ ဉာဏသုခါ အညာဏဒုက္ခာ”တိ။

“သုခါယ ပနာယျေ, ဝေဒနာယ ကိံ အနုသယော အနုသေတိ, ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယ ကိံ အနုသယော အနုသေတိ, အဒုက္ခမသုခါယ ဝေဒနာယ ကိံ အနုသယော အနုသေတီ”တိ?

“သုခါယ ခော, အာဝုသော ဝိသာခ, ဝေဒနာယ ရာဂါနုသယော အနုသေတိ, ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယ ပဋိဃာနုသယော အနုသေတိ, အဒုက္ခမသုခါယ ဝေဒနာယ အဝိဇ္ဇာနုသယော အနုသေတီ”တိ။

“သဗ္ဗာယ နု ခော, အယျေ, သုခါယ ဝေဒနာယ ရာဂါနုသယော အနုသေတိ, သဗ္ဗာယ ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယ ပဋိဃာနုသယော အနုသေတိ, သဗ္ဗာယ အဒုက္ခမသုခါယ ဝေဒနာယ အဝိဇ္ဇာနုသယော အနုသေတီ”တိ?

“န ခော, အာဝုသော ဝိသာခ, သဗ္ဗာယ သုခါယ ဝေဒနာယ ရာဂါနုသယော အနုသေတိ, န သဗ္ဗာယ ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယ ပဋိဃာနုသယော အနုသေတိ, န သဗ္ဗာယ အဒုက္ခမသုခါယ ဝေဒနာယ အဝိဇ္ဇာနုသယော အနုသေတီ”တိ။

“သုခါယ ပနာယျေ, ဝေဒနာယ ကိံ ပဟာတဗ္ဗံ, ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယ ကိံ ပဟာတဗ္ဗံ, အဒုက္ခမသုခါယ ဝေဒနာယ ကိံ ပဟာတဗ္ဗ”န္တိ?

“သုခါယ ခော, အာဝုသော ဝိသာခ, ဝေဒနာယ ရာဂါနုသယော ပဟာတဗ္ဗော, ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယ ပဋိဃာနုသယော ပဟာတဗ္ဗော, အဒုက္ခမသုခါယ ဝေဒနာယ အဝိဇ္ဇာနုသယော ပဟာတဗ္ဗော”တိ။

“သဗ္ဗာယ နု ခော, အယျေ, သုခါယ ဝေဒနာယ ရာဂါနုသယော ပဟာတဗ္ဗော, သဗ္ဗာယ ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယ ပဋိဃာနုသယော ပဟာတဗ္ဗော, သဗ္ဗာယ အဒုက္ခမသုခါယ ဝေဒနာယ အဝိဇ္ဇာနုသယော ပဟာတဗ္ဗော”တိ?

“န ခော, အာဝုသော ဝိသာခ, သဗ္ဗာယ သုခါယ ဝေဒနာယ ရာဂါနုသယော ပဟာတဗ္ဗော, န သဗ္ဗာယ ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယ ပဋိဃာနုသယော ပဟာတဗ္ဗော , န သဗ္ဗာယ အဒုက္ခမသုခါယ ဝေဒနာယ အဝိဇ္ဇာနုသယော ပဟာတဗ္ဗော။ ဣဓာဝုသော ဝိသာခ, ဘိက္ခု ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟိ ဝိဝိစ္စ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ သဝိတက္ကံ သဝိစာရံ ဝိဝေကဇံ ပီတိသုခံ ပဌမံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ ရာဂံ တေန ပဇဟတိ, န တတ္ထ ရာဂါနုသယော အနုသေတိ။ ဣဓာဝုသော ဝိသာခ, ဘိက္ခု ဣတိ ပဋိသဉ္စိက္ခတိ – ‘ကုဒဿု နာမာဟံ တဒါယတနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရိဿာမိ ယဒရိယာ ဧတရဟိ အာယတနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရန္တီ’တိ? ဣတိ အနုတ္တရေသု ဝိမောက္ခေသု ပိဟံ ဥပဋ္ဌာပယတော ဥပ္ပဇ္ဇတိ ပိဟာပစ္စယာ ဒောမနဿံ။ ပဋိဃံ တေန ပဇဟတိ, န တတ္ထ ပဋိဃာနုသယော အနုသေတိ။ ဣဓာဝုသော ဝိသာခ, ဘိက္ခု သုခဿ စ ပဟာနာ, ဒုက္ခဿ စ ပဟာနာ, ပုဗ္ဗေဝ သောမနဿဒောမနဿာနံ အတ္ထင်္ဂမာ, အဒုက္ခမသုခံ ဥပေက္ခာသတိပါရိသုဒ္ဓိံ စတုတ္ထံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ အဝိဇ္ဇံ တေန ပဇဟတိ, န တတ္ထ အဝိဇ္ဇာနုသယော အနုသေတီ”တိ။

၄၆၆. “သုခါယ ပနာယျေ, ဝေဒနာယ ကိံ ပဋိဘာဂေါ”တိ?

“သုခါယ ခော, အာဝုသော ဝိသာခ, ဝေဒနာယ ဒုက္ခာ ဝေဒနာ ပဋိဘာဂေါ”တိ။

“ဒုက္ခာယ ပနာယျေ, ဝေဒနာယ ကိံ ပဋိဘာဂေါ”တိ?

“ဒုက္ခာယ ခော, အာဝုသော ဝိသာခ, ဝေဒနာယ သုခာ ဝေဒနာ ပဋိဘာဂေါ”တိ။

“အဒုက္ခမသုခာယ ပနာယျေ, ဝေဒနာယ ကိံ ပဋိဘာဂေါ”တိ?

“အဒုက္ခမသုခာယ ခော, အာဝုသော ဝိသာခ, ဝေဒနာယ အဝိဇ္ဇာ ပဋိဘာဂေါ”တိ။

“အဝိဇ္ဇာယ ပနာယျေ, ကိံ ပဋိဘာဂေါ”တိ?

“အဝိဇ္ဇာယ ခော, အာဝုသော ဝိသာခ, ဝိဇ္ဇာ ပဋိဘာဂေါ”တိ။

“ဝိဇ္ဇာယ ပနာယျေ, ကိံ ပဋိဘာဂေါ”တိ?

“ဝိဇ္ဇာယ ခော, အာဝုသော ဝိသာခ, ဝိမုတ္တိ ပဋိဘာဂေါ”တိ။

“ဝိမုတ္တိယာ ပနာယျေ, ကိံ ပဋိဘာဂေါ”တိ?

“ဝိမုတ္တိယာ ခော, အာဝုသော ဝိသာခ, နိဗ္ဗာနံ ပဋိဘာဂေါ”တိ။

“နိဗ္ဗာနဿ ပနာယျေ, ကိံ ပဋိဘာဂေါ”တိ? “အစ္စယာသိ, အာဝုသော [အစ္စသရာဝုသော (သီ. ပီ.), အစ္စဿ ရာဝုသော (သျာ. ကံ.)] ဝိသာခ, ပဉှံ, နာသက္ခိ ပဉှာနံ ပရိယန္တံ ဂဟေတုံ။ နိဗ္ဗာနောဂဓဉှိ, အာဝုသော ဝိသာခ, ဗြဟ္မစရိယံ, နိဗ္ဗာနပရာယနံ နိဗ္ဗာနပရိယောသာနံ။ အာကင်္ခမာနော စ တွံ, အာဝုသော ဝိသာခ, ဘဂဝန္တံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဧတမတ္ထံ ပုစ္ဆေယျာသိ, ယထာ စ တေ ဘဂဝါ ဗျာကရောတိ တထာ နံ ဓာရေယျာသီ”တိ။

၄၆၇. အထ ခော ဝိသာခော ဥပါသကော ဓမ္မဒိန္နာယ ဘိက္ခုနိယာ ဘာသိတံ အဘိနန္ဒိတွာ အနုမောဒိတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ဓမ္မဒိန္နံ ဘိက္ခုနိံ အဘိဝါဒေတွာ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခော ဝိသာခော ဥပါသကော ယာဝတကော အဟောသိ ဓမ္မဒိန္နာယ ဘိက္ခုနိယာ သဒ္ဓိံ ကထာသလ္လာပော တံ သဗ္ဗံ ဘဂဝတော အာရောစေသိ။ ဧဝံ ဝုတ္တေ, ဘဂဝါ ဝိသာခံ ဥပါသကံ ဧတဒဝောစ – “ပဏ္ဍိတာ, ဝိသာခ, ဓမ္မဒိန္နာ ဘိက္ခုနီ, မဟာပညာ, ဝိသာခ, ဓမ္မဒိန္နာ ဘိက္ခုနီ။ မံ စေပိ တွံ, ဝိသာခ, ဧတမတ္ထံ ပုစ္ဆေယျာသိ, အဟမ္ပိ တံ ဧဝမေဝံ ဗျာကရေယျံ, ယထာ တံ ဓမ္မဒိန္နာယ ဘိက္ခုနိယာ ဗျာကတံ။ ဧသော စေဝေတဿ သ [ဧသောဝေတဿ (သျာ. ကံ.)] အတ္ထော။ ဧဝဉ္စ နံ [ဧဝမေတံ (သီ. သျာ. ကံ.)] ဓာရေဟီ”တိ။

ဣဒမဝေါစ ဘဂဝါ။ အတ္တမနော ဝိသာခော ဥပါသကော ဘဂဝတော ဘာသိတံ အဘိနန္ဒီတိ။

စူဠဝေဒလ္လသုတ္တံ နိဋ္ဌိတံ စတုတ္ထံ။

၅. စူဠဓမ္မသမာဒါနသုတ္တံ

၄၆၈. ဧဝံ မေ သုတံ – ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ဇေတဝနေ အနာထပိဏ္ဍိကဿ အာရာမေ။ တတြ ခော ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – “ဘိက္ခဝေါ”တိ။ “ဘဒန္တေ”တိ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ပစ္စဿောသုံ။ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ – “စတ္တာရိမာနိ, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မသမာဒါနာနိ။ ကတမာနိ စတ္တာရိ? အတ္ထိ, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မသမာဒါနံ ပစ္စုပ္ပန္နသုခံ အာယတိံ ဒုက္ခဝိပါကံ; အတ္ထိ, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မသမာဒါနံ ပစ္စုပ္ပန္နဒုက္ခဉ္စေဝ အာယတိဉ္စ ဒုက္ခဝိပါကံ; အတ္ထိ, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မသမာဒါနံ ပစ္စုပ္ပန္နဒုက္ခံ အာယတိံ သုခဝိပါကံ; အတ္ထိ, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မသမာဒါနံ ပစ္စုပ္ပန္နသုခဉ္စေဝ အာယတိဉ္စ သုခဝိပါကံ”။

၄၆၉. “ကတမဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မသမာဒါနံ ပစ္စုပ္ပန္နသုခံ အာယတိံ ဒုက္ခဝိပါကံ? သန္တိ, ဘိက္ခဝေ, ဧကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ဧဝံဝါဒိနော ဧဝံဒိဋ္ဌိနော – ‘နတ္ထိ ကာမေသု ဒေါသော’တိ။ တေ ကာမေသု ပာတဗျတံ အာပဇ္ဇန္တိ။ တေ

ခော မောဠိဗဒ္ဓာဟိ [မောဠိဗန္ဓာဟိ (သျာ. ကံ. က.)] ပရိဗ္ဗာဇိကာဟိ ပရိစာရေန္တိ။ တေ ဧဝမာဟံသု – 'ကိံသု နာမ တေ ဘောန္တော သမဏဗြာဟ္မဏာ ကာမေသု အနာဂတဘယံ သမ္ပဿမာနာ ကာမာနံ ပဟာနမာဟံသု, ကာမာနံ ပရိညံ ပညပေန္တိ? သုခေါ ဣမိဿာ ပရိဗ္ဗာဇိကာယ တရုဏာယ မုဒုကာယ လောမသာယ ဗာဟာယ သမ္ဖဿော'တိ တေ ကာမေသု ပာတဗျတံ အာပဇ္ဇန္တိ။ တေ ကာမေသု ပာတဗျတံ အာပဇ္ဇိတွာ ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ အပာယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇန္တိ။ တေ တတ္ထ ဒုက္ခာ တိဗ္ဗာ ခရာ ကဋုကာ ဝေဒနာ ဝေဒယန္တိ။ တေ ဧဝမာဟံသု – 'ဣဒံ ခေါ တေ ဘောန္တော သမဏဗြာဟ္မဏာ ကာမေသု အနာဂတဘယံ သမ္ပဿမာနာ ကာမာနံ ပဟာနမာဟံသု, ကာမာနံ ပရိညံ ပညပေန္တိ, ဣမေ ဟိ မယံ ကာမဟေတု ကာမနိဒါနံ ဒုက္ခာ တိဗ္ဗာ ခရာ ကဋုကာ ဝေဒနာ ဝေဒယာမာ'တိ။ သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ဂိမှာနံ ပစ္ဆိမေ မာသေ မာလုဝါသိပာဋိကာ ဖလေယျ။ အထ ခေါ တံ, ဘိက္ခဝေ, မာလုဝါဗီဇံ အညတရသ္မိံ သာလမူလေ နိပတေယျ။ အထ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ယာ တသ္မိံ သာလေ အဓိဝတ္ထာ ဒေဝတာ သာ ဘီတာ သံဝိဂ္ဂါ သန္တာသံ အာပဇ္ဇေယျ။ အထ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, တသ္မိံ သာလေ အဓိဝတ္ထာယ ဒေဝတာယ မိတ္တာမစ္စာ ဉာတိသာလောဟိတာ အာရာမဒေဝတာ ဝနဒေဝတာ ရုက္ခဒေဝတာ ဩသဓိတိဏဝနပ္ပတီသု အဓိဝတ္ထာ ဒေဝတာ သင်္ဂမ္မ သမာဂမ္မ ဧဝံ သမဿာသေယျုံ – 'မာ ဘဝံ ဘာယိ, မာ ဘဝံ ဘာယိ; အပ္ပေဝ နာမေတံ မာလုဝါဗီဇံ မောရော ဝါ ဂိလေယျ [မောရော ဝါ ဂိလေယျ, ကေဓာ ဝါ ခာဒေယျ (က.)] , မဂေါ ဝါ ခာဒေယျ, ဒဝဍာဟော [ဝနဒါဟော (က.)] ဝါ ဍဟေယျ, ဝနကမ္မိကာ ဝါ ဥဒ္ဓရေယျုံ, ဥပစိကာ ဝါ ဥဋ္ဌဟေယျုံ [ဥဒ္ဒြဘေယျုံ (သီ. ပီ. က.)] , အဗီဇံ ဝါ ပနဿာ'တိ။ အထ ခေါ တံ, ဘိက္ခဝေ, မာလုဝါဗီဇံ နေဝ မောရော ဂိလေယျ, န မဂေါ ခာဒေယျ, န ဒဝဍာဟော ဍဟေယျ, န ဝနကမ္မိကာ ဥဒ္ဓရေယျုံ, န ဥပစိကာ ဥဋ္ဌဟေယျုံ, ဗီဇဉ္စ ပနဿ တံ ပါဝုဿကေန မေဃေန အဘိပ္ပဝုဋ္ဌံ သမ္မဒေဝ ဝိရုဟေယျ။ သာဿ မာလုဝါလတာ တရုဏာ မုဒုကာ လောမသာ ဝိလမ္ဗိနီ, သာ တံ သာလံ ဥပနိသေဝေယျ။ အထ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, တသ္မိံ သာလေ အဓိဝတ္ထာယ ဒေဝတာယ ဧဝမဿ – 'ကိံသု နာမ တေ ဘောန္တော မိတ္တာမစ္စာ ဉာတိသာလောဟိတာ အာရာမဒေဝတာ ဝနဒေဝတာ ရုက္ခဒေဝတာ ဩသဓိတိဏဝနပ္ပတီသု အဓိဝတ္ထာ ဒေဝတာ မာလုဝါဗီဇေ အနာဂတဘယံ သမ္ပဿမာနာ သင်္ဂမ္မ သမာဂမ္မ ဧဝံ သမဿာသေသုံ [သမဿာသေယျုံ (က.)] – "မာ ဘဝံ ဘာယိ မာ ဘဝံ ဘာယိ, အပ္ပေဝ နာမေတံ မာလုဝါဗီဇံ မောရော ဝါ ဂိလေယျ, မဂေါ ဝါ ခာဒေယျ, ဒဝဍာဟော ဝါ ဍဟေယျ, ဝနကမ္မိကာ ဝါ ဥဒ္ဓရေယျုံ, ဥပစိကာ ဝါ ဥဋ္ဌဟေယျုံ, အဗီဇံ ဝါ ပနဿာ"တိ; သုခေါ ဣမိဿာ မာလုဝါလတာယ တရုဏာယ မုဒုကာယ လောမသာယ ဝိလမ္ဗိနိယာ သမ္ဖဿော'တိ။ သာ တံ သာလံ အနုပရိဟရေယျ။ သာ တံ သာလံ အနုပရိဟရိတွာ ဥပရိ ဝိဋပံ [ဝိဋပံ (သျာ. ဌ.)] ကရေယျ။ ဥပရိ ဝိဋပံ ကရိတွာ ဩဃနံ ဇနေယျ။ ဩဃနံ ဇနေတွာ ယေ တဿ သာလဿ မဟန္တာ မဟန္တာ ခန္ဓာ တေ ပဒါလေယျ။ အထ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, တသ္မိံ သာလေ အဓိဝတ္ထာယ ဒေဝတာယ ဧဝမဿ – 'ဣဒံ ခေါ တေ ဘောန္တော မိတ္တာမစ္စာ ဉာတိသာလောဟိတာ အာရာမဒေဝတာ ဝနဒေဝတာ ရုက္ခဒေဝတာ ဩသဓိတိဏဝနပ္ပတီသု အဓိဝတ္ထာ ဒေဝတာ မာလုဝါဗီဇေ အနာဂတဘယံ သမ္ပဿမာနာ သင်္ဂမ္မ သမာဂမ္မ ဧဝံ သမဿာသေသုံ [သမဿာသေယျုံ (က.)] – "မာ ဘဝံ ဘာယိ မာ ဘဝံ ဘာယိ, အပ္ပေဝ နာမေတံ မာလုဝါဗီဇံ မောရော ဝါ ဂိလေယျ, မဂေါ ဝါ ခာဒေယျ, ဒဝဍာဟော ဝါ ဍဟေယျ, ဝနကမ္မိကာ ဝါ ဥဒ္ဓရေယျုံ, ဥပစိကာ ဝါ ဥဋ္ဌဟေယျုံ, အဗီဇံ ဝါ ပနဿာ"တိ။ ယဉ္စာဟံ [ယံ တဟံ (က.), သွတာဟံ (သျာ. ကံ.)] မာလုဝါဗီဇဟေတု ဒုက္ခာ တိဗ္ဗာ ခရာ ကဋုကာ ဝေဒနာ ဝေဒယာမီ'တိ။ ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, သန္တိ ဧကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ဧဝံဝါဒိနော ဧဝံဒိဋ္ဌိနော 'နတ္ထိ ကာမေသု ဒေါသော'တိ ။ တေ ကာမေသု ပာတဗျတံ အာပဇ္ဇန္တိ။ တေ မောဠိဗဒ္ဓာဟိ ပရိဗ္ဗာဇိကာဟိ ပရိစာရေန္တိ။ တေ ဧဝမာဟံသု – 'ကိံသု နာမ တေ ဘောန္တော သမဏဗြာဟ္မဏာ ကာမေသု အနာဂတဘယံ သမ္ပဿမာနာ ကာမာနံ ပဟာနမာဟံသု, ကာမာနံ ပရိညံ ပညပေန္တိ? သုခေါ ဣမိဿာ ပရိဗ္ဗာဇိကာယ တရုဏာယ မုဒုကာယ လောမသာယ ဗာဟာယ သမ္ဖဿော'တိ။ တေ ကာမေသု ပာတဗျတံ အာပဇ္ဇန္တိ။ တေ ကာမေသု ပာတဗျတံ အာပဇ္ဇိတွာ ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ အပာယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇန္တိ။ တေ တတ္ထ ဒုက္ခာ တိဗ္ဗာ ခရာ ကဋုကာ ဝေဒနာ ဝေဒယန္တိ။ တေ ဧဝမာဟံသု – 'ဣဒံ ခေါ တေ ဘောန္တော သမဏဗြာဟ္မဏာ ကာမေသု အနာဂတဘယံ သမ္ပဿမာနာ ကာမာနံ ပဟာနမာဟံသု, ကာမာနံ ပရိညံ ပညပေန္တိ။ ဣမေ ဟိ မယံ ကာမဟေတု ကာမနိဒါနံ ဒုက္ခာ တိဗ္ဗာ ခရာ ကဋုကာ ဝေဒနာ ဝေဒယာမာ'တိ။ ဣဒံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မသမာဒါနံ ပစ္စုပ္ပန္နသုခံ အာယတိံ ဒုက္ခဝိပါကံ။

၄၇၀. "ကတမဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မသမာဒါနံ ပစ္စုပ္ပန္နဒုက္ခဉ္စေဝ အာယတိဉ္စ ဒုက္ခဝိပါကံ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဧကစ္စော အစေလကော ဟောတိ မုတ္တာစာရော ဟတ္ထာပလေခနော, နဧဟိဘဒ္ဒန္တိကော, နတိဋ္ဌဘဒ္ဒန္တိကော, နာဘိဟ

ဋ္ဌံ, န ဥဒ္ဒိဿကတံ, န နိမန္တနံ သာဒိယတိ, သော န ကုမ္ဘိမုခာ ပဋိဂ္ဂဏှာတိ, န ကဠောပိမုခာ ပဋိဂ္ဂဏှာတိ, န ဧဠ ကမန္တရံ, န ဒဏ္ဍမန္တရံ, န မုသလမန္တရံ, န ဒွိန္နံ ဘုဉ္ဇမာနာနံ, န ဂဗ္ဘိနိယာ, န ပါယမာနာယ, န ပုရိသန္တရဂတာ ယ, န သင်္ကိတ္တီသု, န ယတ္ထ သာ ဥပဋ္ဌိတော ဟောတိ, န ယတ္ထ မက္ခိကာ သဏ္ဍသဏ္ဍစာရိနီ, န မစ္ဆံ, န မံသံ, န သုရံ, န မေရယံ, န ထုသောဒကံ ပိဝတိ။ သော ဧကာဂါရိကော ဝါ ဟောတိ ဧကာလောပိကော, ဒွါဂါရိကော ဝါ ဟောတိ ဒွါ လောပိကော။ပေ.။ သတ္တာဂါရိကော ဝါ ဟောတိ သတ္တာလောပိကော။ ဧကိဿာပိ ဒတ္တိယာ ယာပေတိ, ဒွီဟိပိ ဒ တ္တီဟိ ယာပေတိ။ သတ္တဟိပိ ဒတ္တီဟိ ယာပေတိ။ ဧကာဟိကမ္ပိ အာဟာရံ အာဟာရေတိ, ဒွီဟိကမ္ပိ အာဟာရံ အာဟာ ရေတိ။ သတ္တာဟိကမ္ပိ အာဟာရံ အာဟာရေတိ။ ဣတိ ဧဝရူပံ အဒ္ဓမာသိကမ္ပိ ပရိယာယဘတ္တဘောဇနာနုယောဂမနု ယုတ္တော ဝိဟရတိ။ သော သာကဘက္ခော ဝါ ဟောတိ , သာမာကဘက္ခော ဝါ ဟောတိ, နီဝါရဘက္ခော ဝါ ဟောတိ, ဒ ဒ္ဒုလဘက္ခော ဝါ ဟောတိ, ဟဋဘက္ခော ဝါ ဟောတိ, ကဏဘက္ခော ဝါ ဟောတိ, အာစာမဘက္ခော ဝါ ဟောတိ, ပိ ညာကဘက္ခော ဝါ ဟောတိ, တိဏဘက္ခော ဝါ ဟောတိ, ဂောမယဘက္ခော ဝါ ဟောတိ, ဝနမူလဖလာဟာရော ယာပေတိ ပဝတ္တဖလဘောဇီ။ သော သာဏာနိပိ ဓာရေတိ, မသာဏာနိပိ ဓာရေတိ, ဆဝဒုဿာနိပိ ဓာရေတိ, ပံသုကူလာနိပိ ဓာရေတိ, တိရီဋာနိပိ ဓာရေတိ, အဇိနမ္ပိ ဓာရေတိ, အဇိနက္ခိပမ္ပိ ဓာရေတိ, ကုသစီရမ္ပိ ဓာရေတိ, ဝါကစီရမ္ပိ ဓာရေတိ, ဖလကစီရ မ္ပိ ဓာရေတိ, ကေသကမ္ဗလမ္ပိ ဓာရေတိ, ဝါဠကမ္ဗလမ္ပိ ဓာရေတိ, ဥလူကပက္ခမ္ပိ ဓာရေတိ, ကေသမဿုလော စကောပိ ဟောတိ, ကေသမဿုလောစနာနုယောဂမနုယုတ္တော, ဥဗ္ဘဋ္ဌကောပိ ဟောတိ, အာသနပဋိက္ခိတ္တော, ဥက္ကု ဋိကောပိ ဟောတိ ဥက္ကုဋိကပ္ပဓာနမနုယုတ္တော, ကဏ္ဋကာပဿယိကောပိ ဟောတိ, ကဏ္ဋကာပဿယေ သေ ယ္ယံ ကပ္ပေတိ [ပဿ မ. နိ. ၁.၁၅၅ မဟာသီဟနာဒသုတ္တေ] , သာယတတိယကမ္ပိ ဥဒကောရောဟနာနုယောဂမနုယု တ္တော ဝိဟရတိ။ ဣတိ ဧဝရူပံ အနေကဝိဟိတံ ကာယဿ အာတာပနပရိတာပနာနုယောဂမနုယုတ္တော ဝိဟရတိ ။ သော ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ အပာယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇတိ။ ဣဒံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မသမာဒါနံ ပစ္စုပ္ပ ပန္နဒုက္ခဉ္စေဝ အာယတိဉ္စ ဒုက္ခဝိပါကံ။

၄၇၁. ''ကတမဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မသမာဒါနံ ပစ္စုပ္ပန္နဒုက္ခံ အာယတိံ သုခဝိပါကံ? ဣဓ , ဘိက္ခဝေ, ဧကစ္စော ပကတိယာ တိဗ္ဗရာဂဇာတိကော ဟောတိ, သော အဘိက္ခဏံ ရာဂဇံ ဒုက္ခံ ဒောမနဿံ ပဋိသံဝေဒေတိ; ပကတိယာ တိဗ္ဗ ဒောသဇာတိကော ဟောတိ, သော အဘိက္ခဏံ ဒောသဇံ ဒုက္ခံ ဒောမနဿံ ပဋိသံဝေဒေတိ; ပကတိယာ တိဗ္ဗမောဟ ဇာတိကော ဟောတိ, သော အဘိက္ခဏံ မောဟဇံ ဒုက္ခံ ဒောမနဿံ ပဋိသံဝေဒေတိ။ သော သဟာပိ ဒုက္ခေန, သဟာပိ ဒောမနဿေန, အဿုမုခောပိ ရုဒမာနော ပရိပုဏ္ဏံ ပရိသုဒ္ဓံ ဗြဟ္မစရိယံ စရတိ။ သော ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇတိ။ ဣဒံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မသမာဒါနံ ပစ္စုပ္ပန္နဒုက္ခံ အာယတိံ သုခဝိပါကံ။

၄၇၂. ''ကတမဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မသမာဒါနံ ပစ္စုပ္ပန္နသုခဉ္စေဝ အာယတိဉ္စ သုခဝိပါကံ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဧကစ္စော ပကတိယာ န တိဗ္ဗရာဂဇာတိကော ဟောတိ, သော န အဘိက္ခဏံ ရာဂဇံ ဒုက္ခံ ဒောမနဿံ ပဋိသံဝေဒေတိ; ပကတိ ယာ န တိဗ္ဗဒောသဇာတိကော ဟောတိ, သော န အဘိက္ခဏံ ဒောသဇံ ဒုက္ခံ ဒောမနဿံ ပဋိသံဝေဒေတိ; ပကတိယာ န တိဗ္ဗမောဟဇာတိကော ဟောတိ , သော န အဘိက္ခဏံ မောဟဇံ ဒုက္ခံ ဒောမနဿံ ပဋိသံဝေဒေတိ။ သော ဝိဝိစ္စေဝ ကာ မေဟိ ဝိဝိစ္စ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ သဝိတက္ကံ သဝိစာရံ ဝိဝေကဇံ ပီတိသုခံ ပဌမံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ ဝိတက္က ဝိစာရာနံ ဝူပသမာ အဇ္ဈတ္တံ သမ္ပသာဒနံ စေတသော ဧကောဒိဘာဝံ အဝိတက္ကံ အဝိစာရံ သမာဓိဇံ ပီတိသုခံ ဒုတိယံ ဈာ နံ။ပေ.။ တတိယံ ဈာနံ။ စတုတ္ထံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ သော ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇတိ။ ဣဒံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မသမာဒါနံ ပစ္စုပ္ပန္နသုခဉ္စေဝ အာယတိဉ္စ သုခဝိပါကံ။ ဣမာနိ ခော, ဘိက္ခ ဝေ, စတ္တာရိ ဓမ္မသမာဒါနာနီ''တိ။

ဣဒမဝေါစ ဘဂဝါ။ အတ္တမနာ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ဘာသိတံ အဘိနန္ဒုန္တိ။

စူဠဓမ္မသမာဒါနသုတ္တံ နိဋ္ဌိတံ ပဉ္စမံ။

၆. မဟာဓမ္မသမာဒါနသုတ္တံ

၄၇၃. ဧဝံ မေ သုတံ – ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ဇေတဝနေ အနာထပိဏ္ဍိကဿ အာရာမေ။ တတြ
ခေါ ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – ''ဘိက္ခဝေါ''တိ။ ''ဘဒန္တေ''တိ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ပစ္စဿောသုံ။ ဘဂ
ဝါ ဧတဒဝေါစ – ''ယေဘုယျေန, ဘိက္ခဝေ, သတ္တာ ဧဝံကာမာ ဧဝံဆန္ဒာ ဧဝံအဓိပ္ပာယာ – 'အဟော ဝတ အနိဋ္ဌာ
အကန္တာ အမနာပါ ဓမ္မာ ပရိဟာယေယျုံ, ဣဋ္ဌာ ကန္တာ မနာပါ ဓမ္မာ အဘိဝဍ္ဎေယျု'န္တိ။ တေသံ, ဘိက္ခဝေ,
သတ္တာနံ ဧဝံကာမာနံ ဧဝံဆန္ဒာနံ ဧဝံအဓိပ္ပာယာနံ အနိဋ္ဌာ အကန္တာ အမနာပါ ဓမ္မာ အဘိဝဍ္ဎန္တိ, ဣဋ္ဌာ ကန္တာ
မနာပါ ဓမ္မာ ပရိဟာယန္တိ။ တတြ တုမှေ, ဘိက္ခဝေ, ကံ ဟေတုံ ပစ္စေထာ''တိ? ''ဘဂဝံမူလကာ နော, ဘန္တေ, ဓမ္
မာ, ဘဂဝံနေတ္တိကာ, ဘဂဝံပဋိသရဏာ။ သာဓု ဝတ, ဘန္တေ, ဘဂဝန္တံယေဝ ပဋိဘာတု ဧတဿ ဘာသိတဿ အတ္
ထော; ဘဂဝတော သုတွာ ဘိက္ခူ ဓာရေဿန္တီ''တိ။ ''တေန ဟိ, ဘိက္ခဝေ, သုဏာထ, သာဓုကံ မနသိ ကရောထ, ဘာ
သိဿာမီ''တိ။ ''ဧဝံ, ဘန္တေ''တိ ခေါ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ပစ္စဿောသုံ။ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ –

၄၇၄. ''ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, အဿုတဝါ ပုထုဇ္ဇနော, အရိယာနံ အဒဿာဝီ အရိယဓမ္မဿ အကောဝိဒေါ အရိယဓ
မ္မေ အဝိနီတော, သပ္ပုရိသာနံ အဒဿာဝီ သပ္ပုရိသဓမ္မဿ အကောဝိဒေါ သပ္ပုရိသဓမ္မေ အဝိနီတော, သေဝိတဗ္ဗေ
ဓမ္မေ န ဇာနာတိ အသေဝိတဗ္ဗေ ဓမ္မေ န ဇာနာတိ, ဘဇိတဗ္ဗေ ဓမ္မေ န ဇာနာတိ အဘဇိတဗ္ဗေ ဓမ္မေ န ဇာနာတိ။
သော သေဝိတဗ္ဗေ ဓမ္မေ အဇာနန္တော အသေဝိတဗ္ဗေ ဓမ္မေ အဇာနန္တော, ဘဇိတဗ္ဗေ ဓမ္မေ အဇာနန္တော အဘဇိ
တဗ္ဗေ ဓမ္မေ အဇာနန္တော, အသေဝိတဗ္ဗေ ဓမ္မေ သေဝတိ သေဝိတဗ္ဗေ ဓမ္မေ န သေဝတိ, အဘဇိတဗ္ဗေ ဓမ္မေ ဘ
ဇတိ ဘဇိတဗ္ဗေ ဓမ္မေ န ဘဇတိ။ တဿ အသေဝိတဗ္ဗေ ဓမ္မေ သေဝတော သေဝိတဗ္ဗေ ဓမ္မေ အသေဝတော, အဘ
ဇိတဗ္ဗေ ဓမ္မေ ဘဇတော ဘဇိတဗ္ဗေ ဓမ္မေ အဘဇတော အနိဋ္ဌာ အကန္တာ အမနာပါ ဓမ္မာ အဘိဝဍ္ဎန္တိ, ဣဋ္ဌာ
ကန္တာ မနာပါ ဓမ္မာ ပရိဟာယန္တိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? ဧဝဉှေတံ, ဘိက္ခဝေ, ဟောတိ ယထာ တံ အဝိဒ္ဒသုနော။

''သုတဝါ စ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, အရိယသာဝကော, အရိယာနံ ဒဿာဝီ အရိယဓမ္မဿ ကောဝိဒေါ အရိယဓမ္မေ သု
ဝိနီတော, သပ္ပုရိသာနံ ဒဿာဝီ သပ္ပုရိသဓမ္မဿ ကောဝိဒေါ သပ္ပုရိသဓမ္မေ သုဝိနီတော, သေဝိတဗ္ဗေ ဓမ္မေ ဇာနာ
တိ အသေဝိတဗ္ဗေ ဓမ္မေ ဇာနာတိ, ဘဇိတဗ္ဗေ ဓမ္မေ ဇာနာတိ အဘဇိတဗ္ဗေ ဓမ္မေ ဇာနာတိ။ သော သေဝိတဗ္ဗေ ဓမ္
မေ ဇာနန္တော အသေဝိတဗ္ဗေ ဓမ္မေ ဇာနန္တော, ဘဇိတဗ္ဗေ ဓမ္မေ ဇာနန္တော အဘဇိတဗ္ဗေ ဓမ္မေ ဇာနန္တော,
အသေဝိတဗ္ဗေ ဓမ္မေ န သေဝတိ သေဝိတဗ္ဗေ ဓမ္မေ သေဝတိ, အဘဇိတဗ္ဗေ ဓမ္မေ န ဘဇတိ ဘဇိတဗ္ဗေ ဓမ္မေ ဘဇ
တိ။ တဿ အသေဝိတဗ္ဗေ ဓမ္မေ အသေဝတော သေဝိတဗ္ဗေ ဓမ္မေ သေဝတော, အဘဇိတဗ္ဗေ ဓမ္မေ အဘဇတော
ဘဇိတဗ္ဗေ ဓမ္မေ ဘဇတော, အနိဋ္ဌာ အကန္တာ အမနာပါ ဓမ္မာ ပရိဟာယန္တိ, ဣဋ္ဌာ ကန္တာ မနာပါ ဓမ္မာ အဘိဝဍ္ဎ
န္တိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? ဧဝဉှေတံ, ဘိက္ခဝေ, ဟောတိ ယထာ တံ ဝိဒ္ဒသုနော။

၄၇၅. ''စတ္တာရိမာနိ, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မသမာဒာနာနိ။ ကတမာနိ စတ္တာရိ? အတ္ထိ, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မသမာဒာနံ ပစ္စုပ္ပ
န္နဒုက္ခဉ္စေဝ အာယတိဉ္စ ဒုက္ခဝိပါကံ; အတ္ထိ, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မသမာဒာနံ ပစ္စုပ္ပန္နသုခံ အာယတိံ ဒုက္ခဝိပါကံ; အတ္
ထိ, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မသမာဒာနံ ပစ္စုပ္ပန္နဒုက္ခံ အာယတိံ သုခဝိပါကံ; အတ္ထိ, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မသမာဒာနံ ပစ္စုပ္ပန္နသုခဉ္
စေဝ အာယတိဉ္စ သုခဝိပါကံ။

၄၇၆. ''တတြ, ဘိက္ခဝေ, ယမိဒံ [ယဒိဒံ (သီ.)] ဓမ္မသမာဒာနံ ပစ္စုပ္ပန္နဒုက္ခဉ္စေဝ အာယတိဉ္စ ဒုက္ခဝိပါကံ, တံ
အဝိဒ္ဝါ အဝိဇ္ဇာဂတော ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနာတိ – 'ဣဒံ ခေါ ဓမ္မသမာဒာနံ ပစ္စုပ္ပန္နဒုက္ခဉ္စေဝ အာယတိဉ္စ ဒုက္ခဝိပါ
က'န္တိ။ တံ အဝိဒ္ဝါ အဝိဇ္ဇာဂတော ယထာဘူတံ အပ္ပဇာနန္တော တံ သေဝတိ, တံ န ပရိဝဇ္ဇေတိ။ တဿ တံ သေဝတော,
တံ အပရိဝဇ္ဇယတော, အနိဋ္ဌာ အကန္တာ အမနာပါ ဓမ္မာ အဘိဝဍ္ဎန္တိ, ဣဋ္ဌာ ကန္တာ မနာပါ ဓမ္မာ ပရိဟာယန္တိ။
တံ ကိဿ ဟေတု? ဧဝဉှေတံ, ဘိက္ခဝေ, ဟောတိ ယထာ တံ အဝိဒ္ဒသုနော။

''တတြ, ဘိက္ခဝေ, ယမိဒံ ဓမ္မသမာဒာနံ ပစ္စုပ္ပန္နသုခံ အာယတိံ ဒုက္ခဝိပါကံ တံ အဝိဒ္ဝါ အဝိဇ္ဇာဂတော ယထာဘူ
တံ နပ္ပဇာနာတိ – 'ဣဒံ ခေါ ဓမ္မသမာဒာနံ ပစ္စုပ္ပန္နသုခံ အာယတိံ ဒုက္ခဝိပါက'န္တိ။ တံ အဝိဒ္ဝါ အဝိဇ္ဇာဂတော ယထာ
ဘူတံ အပ္ပဇာနန္တော တံ သေဝတိ, တံ န ပရိဝဇ္ဇေတိ။ တဿ တံ သေဝတော, တံ အပရိဝဇ္ဇယတော, အနိဋ္ဌာ အကန္
တာ အမနာပါ ဓမ္မာ အဘိဝဍ္ဎန္တိ, ဣဋ္ဌာ ကန္တာ မနာပါ ဓမ္မာ ပရိဟာယန္တိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? ဧဝဉှေတံ, ဘိ
က္ခဝေ, ဟောတိ ယထာ တံ အဝိဒ္ဒသုနော။

‘‘တတ္ရ , ဘိက္ခဝေ, ယမိဒံ ဓမ္မသမာအနံ ပစ္စုပ္ပန္နဒုက္ခံ အာယတိံ သုခဝိပာကံ, တံ အဝိဒ္ဒတ အဝိဇ္ဇာဂတော ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနာတိ – ‘ဣဒံ ခေါ ဓမ္မသမာအနံ ပစ္စုပ္ပန္နဒုက္ခံ အာယတိံ သုခဝိပာက’န္တိ။ တံ အဝိဒ္ဒတ အဝိဇ္ဇာဂတော ယထာဘူတံ အပ္ပဇာနန္တော တံ န သေဝတိ, တံ ပရိဝဇ္ဇေတိ။ တဿ တံ အသေဝတော, တံ ပရိဝဇ္ဇယတော, အနိဋ္ဌာ အကန္တာ အမနာပာ ဓမ္မာ အဘိဝဍ္ဎန္တိ, ဣဋ္ဌာ ကန္တာ မနာပာ ဓမ္မာ ပရိဟာယန္တိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? ဧဝဉှေတံ, ဘိက္ခဝေ, ဟောတိ ယထာ တံ အဝိဒ္ဒသုနော။

‘‘တတ္ရ, ဘိက္ခဝေ, ယမိဒံ ဓမ္မသမာအနံ ပစ္စုပ္ပန္နသုခဉ္စေဝ အာယတိဉ္စ သုခဝိပာကံ, တံ အဝိဒ္ဒတ အဝိဇ္ဇာဂတော ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနာတိ – ‘ဣဒံ ခေါ ဓမ္မသမာအနံ ပစ္စုပ္ပန္နသုခဉ္စေဝ အာယတိဉ္စ သုခဝိပာက’န္တိ။ တံ အဝိဒ္ဒတ အဝိဇ္ဇာဂတော ယထာဘူတံ အပ္ပဇာနန္တော တံ န သေဝတိ, တံ ပရိဝဇ္ဇေတိ။ တဿ တံ အသေဝတော, တံ ပရိဝဇ္ဇယတော, အနိဋ္ဌာ အကန္တာ အမနာပာ ဓမ္မာ အဘိဝဍ္ဎန္တိ, ဣဋ္ဌာ ကန္တာ မနာပာ ဓမ္မာ ပရိဟာယန္တိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? ဧဝဉှေတံ, ဘိက္ခဝေ, ဟောတိ ယထာ တံ အဝိဒ္ဒသုနော။

၄၇၇. ‘‘တတ္ရ, ဘိက္ခဝေ, ယမိဒံ ဓမ္မသမာအနံ ပစ္စုပ္ပန္နဒုက္ခဉ္စေဝ အာယတိဉ္စ ဒုက္ခဝိပာကံ တံ ဝိဒ္ဒတ ဝိဇ္ဇာဂတော ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ – ‘ဣဒံ ခေါ ဓမ္မသမာအနံ ပစ္စုပ္ပန္နဒုက္ခဉ္စေဝ အာယတိဉ္စ ဒုက္ခဝိပာက’န္တိ။ တံ ဝိဒ္ဒတ ဝိဇ္ဇာဂတော ယထာဘူတံ ပဇာနန္တော တံ န သေဝတိ, တံ ပရိဝဇ္ဇေတိ။ တဿ တံ အသေဝတော, တံ ပရိဝဇ္ဇယတော, အနိဋ္ဌာ အကန္တာ အမနာပာ ဓမ္မာ ပရိဟာယန္တိ, ဣဋ္ဌာ ကန္တာ မနာပာ ဓမ္မာ အဘိဝဍ္ဎန္တိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? ဧဝဉှေတံ, ဘိက္ခဝေ, ဟောတိ ယထာ တံ ဝိဒ္ဒသုနော။

‘‘တတ္ရ, ဘိက္ခဝေ, ယမိဒံ ဓမ္မသမာအနံ ပစ္စုပ္ပန္နသုခံ အာယတိံ ဒုက္ခဝိပာကံ တံ ဝိဒ္ဒတ ဝိဇ္ဇာဂတော ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ – ‘ဣဒံ ခေါ ဓမ္မသမာအနံ ပစ္စုပ္ပန္နသုခံ အာယတိံ ဒုက္ခဝိပာက’န္တိ။ တံ ဝိဒ္ဒတ ဝိဇ္ဇာဂတော ယထာဘူတံ ပဇာနန္တော တံ န သေဝတိ, တံ ပရိဝဇ္ဇေတိ။ တဿ တံ အသေဝတော, တံ ပရိဝဇ္ဇယတော , အနိဋ္ဌာ အကန္တာ အမနာပာ ဓမ္မာ ပရိဟာယန္တိ, ဣဋ္ဌာ ကန္တာ မနာပာ ဓမ္မာ အဘိဝဍ္ဎန္တိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? ဧဝဉှေတံ, ဘိက္ခဝေ, ဟောတိ ယထာ တံ ဝိဒ္ဒသုနော။

‘‘တတ္ရ , ဘိက္ခဝေ, ယမိဒံ ဓမ္မသမာအနံ ပစ္စုပ္ပန္နဒုက္ခံ အာယတိံ သုခဝိပာကံ တံ ဝိဒ္ဒတ ဝိဇ္ဇာဂတော ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ – ‘ဣဒံ ခေါ ဓမ္မသမာအနံ ပစ္စုပ္ပန္နဒုက္ခံ အာယတိံ သုခဝိပာက’န္တိ။ တံ ဝိဒ္ဒတ ဝိဇ္ဇာဂတော ယထာဘူတံ ပဇာနန္တော တံ သေဝတိ, တံ န ပရိဝဇ္ဇေတိ။ တဿ တံ သေဝတော, တံ အပရိဝဇ္ဇယတော, အနိဋ္ဌာ အကန္တာ အမနာပာ ဓမ္မာ ပရိဟာယန္တိ, ဣဋ္ဌာ ကန္တာ မနာပာ ဓမ္မာ အဘိဝဍ္ဎန္တိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? ဧဝဉှေတံ, ဘိက္ခဝေ, ဟောတိ ယထာ တံ ဝိဒ္ဒသုနော။

‘‘တတ္ရ, ဘိက္ခဝေ, ယမိဒံ ဓမ္မသမာအနံ ပစ္စုပ္ပန္နသုခဉ္စေဝ အာယတိဉ္စ သုခဝိပာကံ တံ ဝိဒ္ဒတ ဝိဇ္ဇာဂတော ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ – ‘ဣဒံ ခေါ ဓမ္မသမာအနံ ပစ္စုပ္ပန္နသုခဉ္စေဝ အာယတိဉ္စ သုခဝိပာက’န္တိ။ တံ ဝိဒ္ဒတ ဝိဇ္ဇာဂတော ယထာဘူတံ ပဇာနန္တော တံ သေဝတိ, တံ န ပရိဝဇ္ဇေတိ။ တဿ တံ သေဝတော, တံ အပရိဝဇ္ဇယတော, အနိဋ္ဌာ အကန္တာ အမနာပာ ဓမ္မာ ပရိဟာယန္တိ, ဣဋ္ဌာ ကန္တာ မနာပာ ဓမ္မာ အဘိဝဍ္ဎန္တိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? ဧဝဉှေတံ, ဘိက္ခဝေ, ဟောတိ ယထာ တံ ဝိဒ္ဒသုနော။

၄၇၈. ‘‘ကတမဉ္စ , ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မသမာအနံ ပစ္စုပ္ပန္နဒုက္ခဉ္စေဝ အာယတိဉ္စ ဒုက္ခဝိပာကံ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဧကစ္စော သဟာပိ ဒုက္ခေန သဟာပိ ဒောမနဿေန ပာဏာတိပာတီ ဟောတိ, ပာဏာတိပာတပစ္စယာ စ ဒုက္ခံ ဒောမနဿံ ပဋိသံဝေဒေတိ; သဟာပိ ဒုက္ခေန သဟာပိ ဒောမနဿေန အဒိန္နာဒာယီ ဟောတိ, အဒိန္နာဒာနပစ္စယာ စ ဒုက္ခံ ဒောမနဿံ ပဋိသံဝေဒေတိ; သဟာပိ ဒုက္ခေန သဟာပိ ဒောမနဿေန ကာမေသု မိစ္ဆာစာရီ ဟောတိ, ကာမေသု မိစ္ဆာစာရပစ္စယာ စ ဒုက္ခံ ဒောမနဿံ ပဋိသံဝေဒေတိ; သဟာပိ ဒုက္ခေန သဟာပိ ဒောမနဿေန မုသာဝါဒီ ဟောတိ, မုသာဝါဒပစ္စယာ စ ဒုက္ခံ ဒောမနဿံ ပဋိသံဝေဒေတိ; သဟာပိ ဒုက္ခေန သဟာပိ ဒောမနဿေန ပိသုဏဝါစော ဟောတိ, ပိသုဏဝါစာပစ္စယာ စ ဒုက္ခံ ဒောမနဿံ ပဋိသံဝေဒေတိ; သဟာပိ ဒုက္ခေန သဟာပိ ဒောမနဿေန ဖရုသဝါစော ဟောတိ, ဖရုသဝါစာပစ္စယာ စ ဒုက္ခံ ဒောမနဿံ ပဋိသံဝေဒေတိ; သဟာပိ ဒုက္ခေန သဟာပိ ဒောမနဿေန သမ္ဖပ္ပလာပီ ဟောတိ,

သမ္ဖပ္ပလာပပစ္စယာ စ ဒုက္ခံ အေမနသ္သံ ပဋိသံဝေဒေတိ; သဟာပိ ဒုက္ခေန သဟာပိ အေမနသ္သေန အဘိဇ္ဈာလု ဟော တိ, အဘိဇ္ဈာပစ္စယာ စ ဒုက္ခံ အေမနသ္သံ ပဋိသံဝေဒေတိ; သဟာပိ ဒုက္ခေန သဟာပိ အေမနသ္သေန ဗျာပန္နစိတ္တော ဟောတိ, ဗျာပါဒပစ္စယာ စ ဒုက္ခံ အေမနသ္သံ ပဋိသံဝေဒေတိ; သဟာပိ ဒုက္ခေန သဟာပိ အေမနသ္သေန မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ဟောတိ, မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိပစ္စယာ စ ဒုက္ခံ အေမနသ္သံ ပဋိသံဝေဒေတိ။ သော ကာယသ္သ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိ ပါတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇတိ။ ဣဒံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မသမာဒါနံ ပစ္စုပ္ပန္နဒုက္ခဉ္စေဝ အာယတိဉ္စ ဒုက္ခဝိပါကံ။

၄၇၉. ''ကတမဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မသမာဒါနံ ပစ္စုပ္ပန္နသုခံ အာယတိံ ဒုက္ခဝိပါကံ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဧကစ္စော သ ဟာပိ သုခေန သဟာပိ သောမနသ္သေန ပါဏာတိပါတီ ဟောတိ, ပါဏာတိပါတပစ္စယာ စ သုခံ သောမနသ္သံ ပဋိသံဝေဒေ တိ; သဟာပိ သုခေန သဟာပိ သောမနသ္သေန အဒိန္နာဒါယီ ဟောတိ, အဒိန္နာဒါနပစ္စယာ စ သုခံ သောမနသ္သံ ပဋိသံဝေ ဒေတိ; သဟာပိ သုခေန သဟာပိ သောမနသ္သေန ကာမေသုမိစ္ဆာစာရီ ဟောတိ, ကာမေသုမိစ္ဆာစာရပစ္စယာ စ သုခံ သောမန သ္သံ ပဋိသံဝေဒေတိ; သဟာပိ သုခေန သဟာပိ သောမနသ္သေန မုသာဝါဒီ ဟောတိ, မုသာဝါဒပစ္စယာ စ သုခံ သောမနသ္ သံ ပဋိသံဝေဒေတိ; သဟာပိ သုခေန သဟာပိ သောမနသ္သေန ပိသုဏာဝါစော ဟောတိ, ပိသုဏာဝါစာပစ္စယာ စ သုခံ သောမ နသ္သံ ပဋိသံဝေဒေတိ; သဟာပိ သုခေန သဟာပိ သောမနသ္သေန ဖရုသဝါစော ဟောတိ, ဖရုသဝါစာပစ္စယာ စ သုခံ သော မနသ္သံ ပဋိသံဝေဒေတိ; သဟာပိ သုခေန သဟာပိ သောမနသ္သေန သမ္ဖပ္ပလာပီ ဟောတိ, သမ္ဖပ္ပလာပပစ္စယာ စ သုခံ သောမနသ္သံ ပဋိသံဝေဒေတိ; သဟာပိ သုခေန သဟာပိ သောမနသ္သေန အဘိဇ္ဈာလု ဟောတိ, အဘိဇ္ဈာပစ္စယာ စ သုခံ သောမနသ္သံ ပဋိသံဝေဒေတိ; သဟာပိ သုခေန သဟာပိ သောမနသ္သေန ဗျာပန္နစိတ္တော ဟောတိ, ဗျာပါဒပစ္စယာ စ သုခံ သောမနသ္သံ ပဋိသံဝေဒေတိ; သဟာပိ သုခေန သဟာပိ သောမနသ္သေန မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ဟောတိ, မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိပစ္စယာ စ သုခံ သောမနသ္သံ ပဋိသံဝေဒေတိ။ သော ကာယသ္သ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇတိ။ ဣဒံ ဝုစ္ စတိ, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မသမာဒါနံ ပစ္စုပ္ပန္နသုခံ အာယတိံ ဒုက္ခဝိပါကံ။

၄၈၀. ''ကတမဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မသမာဒါနံ ပစ္စုပ္ပန္နဒုက္ခံ အာယတိံ သုခဝိပါကံ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဧကစ္စော သ ဟာပိ ဒုက္ခေန သဟာပိ အေမနသ္သေန ပါဏာတိပါတာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ, ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏီပစ္စယာ စ ဒုက္ခံ အေမနသ္သံ ပဋိသံဝေဒေတိ ; သဟာပိ ဒုက္ခေန သဟာပိ အေမနသ္သေန အဒိန္နာဒါနာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ, အဒိန္နာဒါ နာ ဝေရမဏီပစ္စယာ စ ဒုက္ခံ အေမနသ္သံ ပဋိသံဝေဒေတိ; သဟာပိ ဒုက္ခေန သဟာပိ အေမနသ္သေန ကာမေသုမိစ္ဆာစာရာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ, ကာမေသုမိစ္ဆာစာရာ ဝေရမဏီပစ္စယာ စ ဒုက္ခံ အေမနသ္သံ ပဋိသံဝေဒေတိ; သဟာပိ ဒုက္ခေန သဟာ ပိ အေမနသ္သေန မုသာဝါဒါ ပဋိဝိရတော ဟောတိ, မုသာဝါဒါ ဝေရမဏီပစ္စယာ စ ဒုက္ခံ အေမနသ္သံ ပဋိသံဝေဒေတိ; သ ဟာပိ ဒုက္ခေန သဟာပိ အေမနသ္သေန ပိသုဏာယ ဝါစာယ ပဋိဝိရတော ဟောတိ , ပိသုဏာယ ဝါစာယ ဝေရမဏီပစ္စယာ စ ဒုက္ခံ အေမနသ္သံ ပဋိသံဝေဒေတိ ; သဟာပိ ဒုက္ခေန သဟာပိ အေမနသ္သေန ဖရုသာယ ဝါစာယ ပဋိဝိရတော ဟော တိ, ဖရုသာယ ဝါစာယ ဝေရမဏီပစ္စယာ စ ဒုက္ခံ အေမနသ္သံ ပဋိသံဝေဒေတိ; သဟာပိ ဒုက္ခေန သဟာပိ အေမနသ္သေန သမ္ဖပ္ပလာပါ ပဋိဝိရတော ဟောတိ, သမ္ဖပ္ပလာပါ ဝေရမဏီပစ္စယာ စ ဒုက္ခံ အေမနသ္သံ ပဋိသံဝေဒေတိ; သဟာပိ ဒု က္ခေန သဟာပိ အေမနသ္သေန အနဘိဇ္ဈာလု ဟောတိ, အနဘိဇ္ဈာပစ္စယာ စ ဒုက္ခံ အေမနသ္သံ ပဋိသံဝေဒေတိ; သဟာ ပိ ဒုက္ခေန သဟာပိ အေမနသ္သေန အဗျာပန္နစိတ္တော ဟောတိ, အဗျာပါဒပစ္စယာ စ ဒုက္ခံ အေမနသ္သံ ပဋိသံဝေ ဒေတိ; သဟာပိ ဒုက္ခေန သဟာပိ အေမနသ္သေန သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဟောတိ, သမ္မာဒိဋ္ဌိပစ္စယာ စ ဒုက္ခံ အေမနသ္သံ ပဋိသံဝေ ဒေတိ။ သော ကာယသ္သ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇတိ။ ဣဒံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မသမာဒါနံ ပ စ္စုပ္ပန္နဒုက္ခံ အာယတိံ သုခဝိပါကံ။

၄၈၁. ''ကတမဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မသမာဒါနံ ပစ္စုပ္ပန္နသုခဉ္စေဝ အာယတိဉ္စ သုခဝိပါကံ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဧကစ္ စော သဟာပိ သုခေန သဟာပိ သောမနသ္သေန ပါဏာတိပါတာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ, ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏီပစ္စယာ စ သုခံ သောမနသ္သံ ပဋိသံဝေဒေတိ; သဟာပိ သုခေန သဟာပိ သောမနသ္သေန အဒိန္နာဒါနာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ, အဒိန္ နာဒါနာ ဝေရမဏီပစ္စယာ စ သုခံ သောမနသ္သံ ပဋိသံဝေဒေတိ; သဟာပိ သုခေန သဟာပိ သောမနသ္သေန ကာမေသုမိစ္ဆာ စာရာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ, ကာမေသုမိစ္ဆာစာရာ ဝေရမဏီပစ္စယာ စ သုခံ သောမနသ္သံ ပဋိသံဝေဒေတိ; သဟာပိ သုခေန သဟာပိ သောမနသ္သေန မုသာဝါဒါ ပဋိဝိရတော ဟောတိ, မုသာဝါဒါ ဝေရမဏီပစ္စယာ စ သုခံ သောမနသ္သံ ပဋိသံဝေဒေ တိ; သဟာပိ သုခေန သဟာပိ သောမနသ္သေန ပိသုဏာယ ဝါစာယ ပဋိဝိရတော ဟောတိ, ပိသုဏာယ ဝါစာယ ဝေရမဏီ ပစ္စယာ စ သုခံ သောမနသ္သံ ပဋိသံဝေဒေတိ; သဟာပိ သုခေန သဟာပိ သောမနသ္သေန ဖရုသာယ ဝါစာယ ပဋိဝိရတော

ဟောတိ, ဖရုသာယ တစာယ ဝေရမဏီပစ္စယာ စ သုခံ သောမနဿံ ပဋိသံဝေဒေတိ; သဟာပိ သုခေန သဟာပိ သောမနဿေန သမ္ဖပ္ပလာပာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ, သမ္ဖပ္ပလာပာ ဝေရမဏီပစ္စယာ စ သုခံ သောမနဿံ ပဋိသံဝေဒေတိ; သဟာပိ သုခေန သဟာပိ သောမနဿေန အနဘိဇ္ဈာလု ဟောတိ, အနဘိဇ္ဈာပစ္စယာ စ သုခံ သောမနဿံ ပဋိသံဝေဒေတိ; သဟာပိ သုခေန သဟာပိ သောမနဿေန အဗျာပန္နစိတ္တော ဟောတိ, အဗျာပာဒပစ္စယာ စ သုခံ သောမနဿံ ပဋိသံဝေဒေတိ; သဟာပိ သုခေန သဟာပိ သောမနဿေန သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဟောတိ, သမ္မာဒိဋ္ဌိပစ္စယာ စ သုခံ သောမနဿံ ပဋိသံဝေဒေတိ။ သော ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇတိ။ ဣဒံ, ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မသမာဒာနံ ပစ္စုပ္ပန္နသုခဉ္စေဝ အာယတိဉ္စ သုခဝိပာကံ။ ဣမာနိ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, စတ္တာရိ ဓမ္မသမာဒာနာနိ။

၄၈၂. ''သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, တိတ္တကာလာဗု ဝိသေန သံသဋ္ဌော။ အထ ပုရိသော အာဂစ္ဆေယျ ဇီဝိတုကာမော အမရိတုကာမော သုခကာမော ဒုက္ခပ္ပဋိကူလော။ တမေနံ ဧဝံ ဝဒေယျုံ – 'အမ္ဘော ပုရိသ, အယံ တိတ္တကာလာဗု ဝိသေန သံသဋ္ဌော, သစေ အာကင်္ခသိ ပိဝ [ပိပ (သီ. ပီ.)]။ တဿ တေ ပိဝတော [ပိပတော (သီ. ပီ.)] စေဝ နစ္ဆာဒေဿတိ ဝဏ္ဏေနပိ ဂန္ဓေနပိ ရသေနပိ, ပိဝိတွာ [ပီတွာ (သီ.)] စ ပန မရဏံ ဝာ နိဂစ္ဆသိ မရဏမတ္တံ ဝာ ဒုက္ခ'န္တိ။ သော တံ အပ္ပဋိသင်္ခါယ ပိဝေယျ, နပ္ပဋိနိဿဇ္ဇေယျ။ တဿ တံ ပိဝတော စေဝ နစ္ဆာဒေယျ ဝဏ္ဏေနပိ ဂန္ဓေနပိ ရသေနပိ, ပိဝိတွာ စ ပန မရဏံ ဝာ နိဂစ္ဆေယျ မရဏမတ္တံ ဝာ ဒုက္ခံ။ တထူပမာဟံ, ဘိက္ခဝေ, ဣမံ ဓမ္မသမာဒာနံ ဝဒာမိ, ယမိဒံ ဓမ္မသမာဒာနံ ပစ္စုပ္ပန္နဒုက္ခဉ္စေဝ အာယတိဉ္စ ဒုက္ခဝိပာကံ။

၄၈၃. ''သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, အာပာနီယကံသော ဝဏ္ဏသမ္ပန္နော ဂန္ဓသမ္ပန္နော ရသသမ္ပန္နော။ သော စ ခော ဝိသေန သံသဋ္ဌော။ အထ ပုရိသော အာဂစ္ဆေယျ ဇီဝိတုကာမော အမရိတုကာမော သုခကာမော ဒုက္ခပ္ပဋိကူလော။ တမေနံ ဧဝံ ဝဒေယျုံ – 'အမ္ဘော ပုရိသ, အယံ အာပာနီယကံသော ဝဏ္ဏသမ္ပန္နော ဂန္ဓသမ္ပန္နော ရသသမ္ပန္နော။ သော စ ခော ဝိသေန သံသဋ္ဌော, သစေ အာကင်္ခသိ ပိဝ။ တဿ တေ ပိဝတောဟိ [ပိဝတောပိ (က.)] ခော ဆာဒေဿတိ ဝဏ္ဏေနပိ ဂန္ဓေနပိ ရသေနပိ, ပိဝိတွာ စ ပန မရဏံ ဝာ နိဂစ္ဆသိ မရဏမတ္တံ ဝာ ဒုက္ခ'န္တိ။ သော တံ အပ္ပဋိသင်္ခါယ ပိဝေယျ, နပ္ပဋိနိဿဇ္ဇေယျ။ တဿ တံ ပိဝတောဟိ ခော ဆာဒေယျ ဝဏ္ဏေနပိ ဂန္ဓေနပိ ရသေနပိ, ပိဝိတွာ စ ပန မရဏံ ဝာ နိဂစ္ဆေယျ မရဏမတ္တံ ဝာ ဒုက္ခံ။ တထူပမာဟံ, ဘိက္ခဝေ, ဣမံ ဓမ္မသမာဒာနံ ဝဒာမိ, ယမိဒံ ဓမ္မသမာဒာနံ ပစ္စုပ္ပန္နသုခံ အာယတိံ ဒုက္ခဝိပာကံ။

၄၈၄. ''သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ပူတိမုတ္တံ နာနာဘေသဇ္ဇေဟိ သံသဋ္ဌံ။ အထ ပုရိသော အာဂစ္ဆေယျ ပဏ္ဍုကရောဂီ။ တမေနံ ဧဝံ ဝဒေယျုံ – 'အမ္ဘော ပုရိသ, ဣဒံ ပူတိမုတ္တံ နာနာဘေသဇ္ဇေဟိ သံသဋ္ဌံ, သစေ အာကင်္ခသိ ပိဝ။ တဿ တေ ပိဝတောဟိ ခော နစ္ဆာဒေဿတိ ဝဏ္ဏေနပိ ဂန္ဓေနပိ ရသေနပိ, ပိဝိတွာ စ ပန သုခီ ဘဝိဿသီ'တိ။ သော တံ ပဋိသင်္ခါယ ပိဝေယျ, နပ္ပဋိနိဿဇ္ဇေယျ။ တဿ တံ ပိဝတောဟိ ခော နစ္ဆာဒေယျ ဝဏ္ဏေနပိ ဂန္ဓေနပိ ရသေနပိ, ပိဝိတွာ စ ပန သုခီ အဿ။ တထူပမာဟံ, ဘိက္ခဝေ, ဣမံ ဓမ္မသမာဒာနံ ဝဒာမိ, ယမိဒံ ဓမ္မသမာဒာနံ ပစ္စုပ္ပန္နဒုက္ခံ အာယတိံ သုခဝိပာကံ။

၄၈၅. ''သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ဒဓိ စ မဓု စ သပ္ပိ စ ဖာဏိတဉ္စ ဧကဇ္ဈံ သံသဋ္ဌံ။ အထ ပုရိသော အာဂစ္ဆေယျ လောဟိတပက္ခန္ဒိကော။ တမေနံ ဧဝံ ဝဒေယျုံ – 'အမ္ဘော ပုရိသ, ဣဒံ ဒဓိ စ မဓုံ စ သပ္ပိံ စ ဖာဏိတဉ္စ ဧကဇ္ဈံ သံသဋ္ဌံ, သစေ အာကင်္ခသိ ပိဝ။ တဿ တေ ပိဝတော စေဝ ဆာဒေဿတိ ဝဏ္ဏေနပိ ဂန္ဓေနပိ ရသေနပိ, ပိဝိတွာ စ ပန သုခီ ဘဝိဿသီ'တိ။ သော တံ ပဋိသင်္ခါယ ပိဝေယျ, နပ္ပဋိနိဿဇ္ဇေယျ။ တဿ တံ ပိဝတော စေဝ ဆာဒေယျ ဝဏ္ဏေနပိ ဂန္ဓေနပိ ရသေနပိ, ပိဝိတွာ စ ပန သုခီ အဿ။ တထူပမာဟံ, ဘိက္ခဝေ, ဣမံ ဓမ္မသမာဒာနံ ဝဒာမိ, ယမိဒံ ဓမ္မသမာဒာနံ ပစ္စုပ္ပန္နသုခဉ္စေဝ အာယတိဉ္စ သုခဝိပာကံ။

၄၈၆. ''သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ဝဿာနံ ပစ္ဆိမေ မာသေ သရဒသမယေ ဝိဒ္ဓေ ဝိဂတဝလာဟကေ ဒေဝေ အာဒိစ္စော နဘံ အဗ္ဘုဿက္ကမာနော သဗ္ဗံ အာကာသဂတံ တမဂတံ အဘိဝိဟစ္စ ဘာသတေ စ တပတေ စ ဝိရောစတေ စ; ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, ယမိဒံ ဓမ္မသမာဒာနံ ပစ္စုပ္ပန္နသုခဉ္စေဝ အာယတိဉ္စ သုခဝိပာကံ တဒညေ ပုထုသမဏဗြာဟ္မဏပရပ္ပဝါဒေ အဘိဝိဟစ္စ ဘာသတေ စ တပတေ စ ဝိရောစတေ စာ''တိ။

ကူဒမတေစ ဘဂဝါ။ အတ္တမနာ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ဘာသိတံ အဘိနန္ဒုန္တိ။

မဟာဓမ္မသမာဒါနသုတ္တံ နိဋ္ဌိတံ ဆဋ္ဌံ။

၇. ဝီမံသကသုတ္တံ

၄၈၇. ဧဝံ မေ သုတံ – ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ဇေတဝနေ အနာထပိဏ္ဍိကဿ အာရာမေ။ တတြ ခေါ ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – ''ဘိက္ခဝေါ''တိ။ ''ဘဒန္တေ''တိ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ပစ္စဿောသုံ။ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ – ''ဝီမံသကေန, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနာ ပရဿ စေတောပရိယာယံ အဇာနန္တေန [အာဇာနန္တေန (ပီ. က.), အဇာနန္တေန ကိန္တိ (?)] တထာဂတေ သမန္နေသနာ ကာတဗ္ဗာ 'သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဝါ နော ဝါ' ဣတိ ဝိညာဏာယာ''တိ။ ''ဘဂဝံမူလကာ နော, ဘန္တေ, ဓမ္မာ, ဘဂဝံနေတ္တိကာ ဘဂဝံပဋိသရဏာ; သာဓု ဝတ, ဘန္တေ, ဘဂဝန္တံယေဝ ပဋိဘာတု ဧတဿ ဘာသိတဿ အတ္ထော; ဘဂဝတော သုတွာ ဘိက္ခူ ဓာရေဿန္တီ''တိ။ ''တေန ဟိ, ဘိက္ခဝေ, သုဏာထ, သာဓုကံ မနသိ ကရောထ, ဘာသိဿာမီ''တိ ။ ''ဧဝံ, ဘန္တေ''တိ ခေါ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ပစ္စဿောသုံ။ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ –

၄၈၈. ''ဝီမံသကေန, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနာ ပရဿ စေတောပရိယာယံ အဇာနန္တေန ဒွီသု ဓမ္မေသု တထာဂတော သမန္နေသိတဗ္ဗော စက္ခုသောတဝိညေယျေသု ဓမ္မေသု – 'ယေ သံကိလိဋ္ဌာ စက္ခုသောတဝိညေယျာ ဓမ္မာ, သံဝိဇ္ဇန္တိ ဝါ တေ တထာဂတဿ နော ဝါ'တိ? တမေနံ သမန္နေသမာနော ဧဝံ ဇာနာတိ – 'ယေ သံကိလိဋ္ဌာ စက္ခုသောတဝိညေယျာ ဓမ္မာ, န တေ တထာဂတဿ သံဝိဇ္ဇန္တီ'တိ။

''ယတော နံ သမန္နေသမာနော ဧဝံ ဇာနာတိ – 'ယေ သံကိလိဋ္ဌာ စက္ခုသောတဝိညေယျာ ဓမ္မာ, န တေ တထာဂတဿ သံဝိဇ္ဇန္တီ'တိ, တတော နံ ဥတ္တရိ သမန္နေသတိ – 'ယေ ဝီတိမိဿာ စက္ခုသောတဝိညေယျာ ဓမ္မာ, သံဝိဇ္ဇန္တိ ဝါ တေ တထာဂတဿ နော ဝါ'တိ? တမေနံ သမန္နေသမာနော ဧဝံ ဇာနာတိ – 'ယေ ဝီတိမိဿာ စက္ခုသောတဝိညေယျာ ဓမ္မာ, န တေ တထာဂတဿ သံဝိဇ္ဇန္တီ'တိ။

''ယတော နံ သမန္နေသမာနော ဧဝံ ဇာနာတိ – 'ယေ ဝီတိမိဿာ စက္ခုသောတဝိညေယျာ ဓမ္မာ, န တေ တထာဂတဿ သံဝိဇ္ဇန္တီ'တိ, တတော နံ ဥတ္တရိ သမန္နေသတိ – 'ယေ ဝေါဒါတာ စက္ခုသောတဝိညေယျာ ဓမ္မာ, သံဝိဇ္ဇန္တိ ဝါ တေ တထာဂတဿ နော ဝါ'တိ? တမေနံ သမန္နေသမာနော ဧဝံ ဇာနာတိ – 'ယေ ဝေါဒါတာ စက္ခုသောတဝိညေယျာ ဓမ္မာ, သံဝိဇ္ဇန္တိ တေ တထာဂတဿာ'တိ။

''ယတော နံ သမန္နေသမာနော ဧဝံ ဇာနာတိ – 'ယေ ဝေါဒါတာ စက္ခုသောတဝိညေယျာ ဓမ္မာ, သံဝိဇ္ဇန္တိ တေ တထာဂတဿာ'တိ, တတော နံ ဥတ္တရိ သမန္နေသတိ – 'ဒီဃရတ္တံ သမာပန္နော အယမာယသ္မာ ဣမံ ကုသလံ ဓမ္မံ, ဥဒါဟု ဣတ္တရသမာပန္နော'တိ? တမေနံ သမန္နေသမာနော ဧဝံ ဇာနာတိ – 'ဒီဃရတ္တံ သမာပန္နော အယမာယသ္မာ ဣမံ ကုသလံ ဓမ္မံ, နာယမာယသ္မာ ဣတ္တရသမာပန္နော'တိ။

''ယတော နံ သမန္နေသမာနော ဧဝံ ဇာနာတိ – 'ဒီဃရတ္တံ သမာပန္နော အယမာယသ္မာ ဣမံ ကုသလံ ဓမ္မံ, နာယမာယသ္မာ ဣတ္တရသမာပန္နော'တိ, တတော နံ ဥတ္တရိ သမန္နေသတိ – 'ဉာတတ္တပ္ပတ္တော အယမာယသ္မာ ဘိက္ခု ယသပ္ပတ္တော, သံဝိဇ္ဇန္တဿ ဣဓေကစ္စေ အာဒီနဝါ'တိ? န တာဝ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော ဣဓေကစ္စေ အာဒီနဝါ သံဝိဇ္ဇန္တိ ယာဝ န ဉာတတ္တပ္ပတ္တော ဟောတိ ယသပ္ပတ္တော။ ယတော စ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဉာတတ္တပ္ပတ္တော ဟောတိ ယသပ္ပတ္တော , အထဿ ဣဓေကစ္စေ အာဒီနဝါ သံဝိဇ္ဇန္တိ။ တမေနံ သမန္နေသမာနော ဧဝံ ဇာနာတိ – 'ဉာတတ္တပ္ပတ္တော အယမာယသ္မာ ဘိက္ခု ယသပ္ပတ္တော, နာဿ ဣဓေကစ္စေ အာဒီနဝါ သံဝိဇ္ဇန္တီ'တိ။

''ယတော နံ သမန္နေသမာနော ဧဝံ ဇာနာတိ – 'ဉာတတ္တပ္ပတ္တော အယမာယသ္မာ ဘိက္ခု ယသပ္ပတ္တော, နာဿ ဣဓေကစ္စေ အာဒီနဝါ သံဝိဇ္ဇန္တီ'တိ, တတော နံ ဥတ္တရိ သမန္နေသတိ – 'အဘယူပရတော အယမာယသ္မာ, နာယမာယသ္မာ ဘယူပရတော; ဝီတရာဂတ္တာ ကာမေ န သေဝတိ ခယာ ရာဂဿာ'တိ? တမေနံ သမန္နေသမာနော ဧဝံ ဇာနာတိ

– ‘အဘယ္ယူပရတော အယမာယသ္မာ, နာယမာယသ္မာ ဘယူပရတော; ဝီတရာဂတ္တာ ကာမေ န သေဝတိ ခယာ ရာဂဿာ’တိ။ တဉ္စေ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုံ ပရေ ဧဝံ ပုစ္ဆေယျုံ – ‘ကေ ပနာယသ္မတော အာကာရာ, ကေ အန္ဝယာ, ယေနာယသ္မာ ဧဝံ ဝဒေသိ – အဘယူပရတော အယမာယသ္မာ, နာယမာယသ္မာ ဘယူပရတော; ဝီတရာဂတ္တာ ကာမေ န သေဝတိ ခယာ ရာဂဿာ’တိ။ သမ္မာ ဗျာကရမာနော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဧဝံ ဗျာကရေယျ – ‘တထာ ဟိ ပန အယမာယသ္မာ သင်္ဃေ ဝါ ဝိဟရန္တော ဧကော ဝါ ဝိဟရန္တော, ယေ စ တတ္ထ သုဂတာ ယေ စ တတ္ထ ဒုဂ္ဂတာ, ယေ စ တတ္ထ ဂဏမနုသာသန္တိ, ယေ စ ဣဓေကစ္စေ အာမိသေသု သံဒိဿန္တိ, ယေ စ ဣဓေကစ္စေ အာမိသေန အနုပလိတ္တာ, နာယမာယသ္မာ တံ တေန အဝဇာနာတိ ။ သမ္မုခါ ခေါ ပန မေတံ ဘဂဝတော သုတံ သမ္မုခါ ပဋိဂ္ဂဟိတံ – အဘယူပရတောဟမသ္မိ, နာဟမသ္မိ ဘယူပရတော, ဝီတရာဂတ္တာ ကာမေ န သေဝါမိ ခယာ ရာဂဿာ’တိ။

၄၈၉. ‘‘တတြ , ဘိက္ခဝေ, တထာဂတောဝ ဥတ္တရိံ ပဋိပုစ္ဆိတဗ္ဗော – ‘ယေ သံကိလိဋ္ဌာ စက္ခုသောတဝိညေယျာ ဓမ္မာ, သံဝိဇ္ဇန္တိ ဝါ တေ တထာဂတဿ နော ဝါ’တိ? ဗျာကရမာနော, ဘိက္ခဝေ, တထာဂတော ဧဝံ ဗျာကရေယျ – ‘ယေ သံကိလိဋ္ဌာ စက္ခုသောတဝိညေယျာ ဓမ္မာ, န တေ တထာဂတဿ သံဝိဇ္ဇန္တီ’’’တိ။

‘‘ယေ ဝီတိမိဿာ စက္ခုသောတဝိညေယျာ ဓမ္မာ, သံဝိဇ္ဇန္တိ ဝါ တေ တထာဂတဿ နော ဝါတိ? ဗျာကရမာနော, ဘိက္ခဝေ, တထာဂတော ဧဝံ ဗျာကရေယျ – ‘ယေ ဝီတိမိဿာ စက္ခုသောတဝိညေယျာ ဓမ္မာ, န တေ တထာဂတဿ သံဝိဇ္ဇန္တီ’တိ။

‘‘ယေ ဝေါဒါတာ စက္ခုသောတဝိညေယျာ ဓမ္မာ, သံဝိဇ္ဇန္တိ ဝါ တေ တထာဂတဿ နော ဝါတိ? ဗျာကရမာနော, ဘိက္ခဝေ, တထာဂတော ဧဝံ ဗျာကရေယျ – ‘ယေ ဝေါဒါတာ စက္ခုသောတဝိညေယျာ ဓမ္မာ, သံဝိဇ္ဇန္တိ တေ တထာဂတဿ; ဧတံပထောဟမသ္မိ, ဧတံဂေါစရော [ဧတပထောဟမသ္မိ ဧတဂေါစရော (သီ. ဿျာ. ကံ. ပီ.)] , နော စ တေန တမ္မယော’တိ။

‘‘ဧဝံဝါဒိံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, သတ္ထာရံ အရဟတိ သာဝကော ဥပသင်္ကမိတုံ ဓမ္မဿဝနာယ။ တဿ သတ္ထာ ဓမ္မံ ဒေသေတိ ဥတ္တရုတ္တရိံ ပဏီတပဏီတံ ကဏှသုက္ကသပ္ပဋိဘာဂံ။ ယထာ ယထာ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော သတ္ထာ ဓမ္မံ ဒေသေတိ ဥတ္တရုတ္တရိံ ပဏီတပဏီတံ ကဏှသုက္ကသပ္ပဋိဘာဂံ တထာ တထာ သော တသ္မိံ ဓမ္မေ အဘိညာယ ဣဓေကစ္စံ ဓမ္မံ ဓမ္မေသု နိဋ္ဌံ ဂစ္ဆတိ, သတ္ထရိ ပသီဒတိ – ‘သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓော ဘဂဝါ, သွာက္ခာတော ဘဂဝတာ ဓမ္မော, သုပ္ပဋိပန္နော သင်္ဃော’တိ။ တဉ္စေ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုံ ပရေ ဧဝံ ပုစ္ဆေယျုံ – ‘ကေ ပနာယသ္မတော အာကာရာ, ကေ အန္ဝယာ, ယေနာယသ္မာ ဧဝံ ဝဒေသိ – သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓော ဘဂဝါ , သွာက္ခာတော ဘဂဝတာ ဓမ္မော, သုပ္ပဋိပန္နော သင်္ဃော’တိ? သမ္မာ ဗျာကရမာနော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဧဝံ ဗျာကရေယျ – ‘ဣဓာဟံ, အာဝုသော, ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိံ ဓမ္မဿဝနာယ။ တဿ မေ ဘဂဝါ ဓမ္မံ ဒေသေတိ ဥတ္တရုတ္တရိံ ပဏီတပဏီတံ ကဏှသုက္ကသပ္ပဋိဘာဂံ။ ယထာ ယထာ မေ, အာဝုသော , ဘဂဝါ ဓမ္မံ ဒေသေတိ ဥတ္တရုတ္တရိံ ပဏီတပဏီတံ ကဏှသုက္ကသပ္ပဋိဘာဂံ တထာ တထာဟံ တသ္မိံ ဓမ္မေ အဘိညာယ ဣဓေကစ္စံ ဓမ္မံ ဓမ္မေသု နိဋ္ဌမဂမံ, သတ္ထရိ ပသီဒိံ – သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓော ဘဂဝါ, သွာက္ခာတော ဘဂဝတာ, ဓမ္မော, သုပ္ပဋိပန္နော သင်္ဃော’တိ။

၄၉၀. ‘‘ယဿ ကဿစိ, ဘိက္ခဝေ, ဣမေဟိ အာကာရေဟိ ဣမေဟိ ပဒေဟိ ဣမေဟိ ဗျဉ္ဇနေဟိ တထာဂတေ သဒ္ဓါ နိဝိဋ္ဌာ ဟောတိ မူလဇာတာ ပတိဋ္ဌိတာ, အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, အာကာရဝတီ သဒ္ဓါ ဒဿနမူလိကာ, ဒဠှာ; အသံဟာရိယာ သမဏေန ဝါ ဗြာဟ္မဏေန ဝါ ဒေဝေန ဝါ မာရေန ဝါ ဗြဟ္မုနာ ဝါ ကေနစိ ဝါ လောကသ္မိံ။ ဧဝံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, တထာဂတေ ဓမ္မသမန္နေသနာ ဟောတိ။ ဧဝဉ္စ ပန တထာဂတော ဓမ္မတာသုသမန္နိဋ္ဌော ဟောတီ’’တိ။

ဣဒမဝေါစ ဘဂဝါ။ အတ္တမနာ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ဘာသိတံ အဘိနန္ဒုန္တိ။

ဝီမံသကသုတ္တံ နိဋ္ဌိတံ သတ္တမံ။

၈. ကောသမ္ဗိယသုတ္တံ

၄၉၁. ဧဝံ မေ သုတံ – ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ကောသမ္ဗိယံ ဝိဟရတိ ဃောသိတာရာမေ။ တေန ခေါ ပန သမယေန ကောသမ္ဗိယံ ဘိက္ခူ ဘဏ္ဍနဇာတာ ကလဟဇာတာ ဝိဝါဒါပန္နာ အညမညံ မုခသတ္တီဟိ ဝိတုဒန္တာ ဝိဟရန္တိ။ တေ န စေဝ အညမညံ သညာပေန္တိ န စ သညတ္တိံ ဥပေန္တိ, န စ အညမညံ နိဇ္ဈာပေန္တိ, န စ နိဇ္ဈတ္တိံ ဥပေန္တိ။ အထ ခေါ အညတရော ဘိက္ခု ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ သော ဘိက္ခု ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ''ဣဓ, ဘန္တေ, ကောသမ္ဗိယံ ဘိက္ခူ ဘဏ္ဍနဇာတာ ကလဟဇာတာ ဝိဝါဒါပန္နာ အညမညံ မုခသတ္တီဟိ ဝိတုဒန္တာ ဝိဟရန္တိ, တေ န စေဝ အညမညံ သညာပေန္တိ, န စ သညတ္တိံ ဥပေန္တိ, န စ အညမညံ နိဇ္ဈာပေန္တိ, န စ နိဇ္ဈတ္တိံ ဥပေန္တီ''တိ။

အထ ခေါ ဘဂဝါ အညတရံ ဘိက္ခုံ အာမန္တေသိ – ''ဧဟိ တွံ, ဘိက္ခု, မမ ဝစနေန တေ ဘိက္ခူ အာမန္တေဟိ – 'သတ္ထာ ဝေါ အာယသ္မန္တေ အာမန္တေတီ'''တိ။ ''ဧဝံ , ဘန္တေ''တိ ခေါ သော ဘိက္ခု ဘဂဝတော ပဋိဿုတွာ ယေန တေ ဘိက္ခူ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ တေ ဘိက္ခူ ဧတဒဝေါစ – ''သတ္ထာ အာယသ္မန္တေ အာမန္တေတီ''တိ။ ''ဧဝမာဝုသော''တိ ခေါ တေ ဘိက္ခူ တဿ ဘိက္ခုနော ပဋိဿုတွာ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိံသု; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိံသု။ ဧကမန္တံ နိသိန္နေ ခေါ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ – ''သစ္စံ ကိရ တုမှေ, ဘိက္ခဝေ, ဘဏ္ဍနဇာတာ ကလဟဇာတာ ဝိဝါဒါပန္နာ အညမညံ မုခသတ္တီဟိ ဝိတုဒန္တာ ဝိဟရထ, တေ န စေဝ အညမညံ သညာပေထ, န စ သညတ္တိံ ဥပေထ, န စ အညမညံ နိဇ္ဈာပေထ, န စ နိဇ္ဈတ္တိံ ဥပေထာ''တိ? ''ဧဝံ, ဘန္တေ''။ ''တံ ကိံ မညထ, ဘိက္ခဝေ, ယသ္မိံ တုမှေ သမယေ ဘဏ္ဍနဇာတာ ကလဟဇာတာ ဝိဝါဒါပန္နာ အညမညံ မုခသတ္တီဟိ ဝိတုဒန္တာ ဝိဟရထ, အပိ နု တုမှာကံ တသ္မိံ သမယေ မေတ္တံ ကာယကမ္မံ ပစ္စုပဋ္ဌိတံ ဟောတိ သဗ္ရဟ္မစာရီသု အာဝိ စေဝ ရဟော စ, မေတ္တံ ဝစီကမ္မံ။ပေ.။ မေတ္တံ မနောကမ္မံ ပစ္စုပဋ္ဌိတံ ဟောတိ သဗ္ရဟ္မစာရီသု အာဝိ စေဝ ရဟော စာ''တိ? ''နော ဟေတံ, ဘန္တေ''။ ''ဣတိ ကိရ, ဘိက္ခဝေ, ယသ္မိံ တုမှေ သမယေ ဘဏ္ဍနဇာတာ ကလဟဇာတာ ဝိဝါဒါပန္နာ အညမညံ မုခသတ္တီဟိ ဝိတုဒန္တာ ဝိဟရထ, နေဝ တုမှာကံ တသ္မိံ သမယေ မေတ္တံ ကာယကမ္မံ ပစ္စုပဋ္ဌိတံ ဟောတိ သဗ္ရဟ္မစာရီသု အာဝိ စေဝ ရဟော စ, န မေတ္တံ ဝစီကမ္မံ။ပေ.။ န မေတ္တံ မနောကမ္မံ ပစ္စုပဋ္ဌိတံ ဟောတိ သဗ္ရဟ္မစာရီသု အာဝိ စေဝ ရဟော စ။ အထ ကိဉ္စရဟိ တုမှေ, မောဃပုရိသာ, ကိံ ဇာနန္တာ ကိံ ပဿန္တာ ဘဏ္ဍနဇာတာ ကလဟဇာတာ ဝိဝါဒါပန္နာ အညမညံ မုခသတ္တီဟိ ဝိတုဒန္တာ ဝိဟရထ, တေ န စေဝ အညမညံ သညာပေထ, န စ သညတ္တိံ ဥပေထ, န စ အညမညံ နိဇ္ဈာပေထ, န စ နိဇ္ဈတ္တိံ ဥပေထ ? တဉှိ တုမှာကံ, မောဃပုရိသာ, ဘဝိဿတိ ဒီဃရတ္တံ အဟိတာယ ဒုက္ခာယာ''တိ။

၄၉၂. အထ ခေါ ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – ''ဆယိမေ, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မာ သာရဏီယာ ပိယကရဏာ ဂရုကရဏာ သင်္ဂဟာယ အဝိဝါဒာယ သာမဂ္ဂိယာ ဧကီဘာဝာယ သံဝတ္တန္တိ။ ကတမေ ဆ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော မေတ္တံ ကာယကမ္မံ ပစ္စုပဋ္ဌိတံ ဟောတိ သဗ္ရဟ္မစာရီသု အာဝိ စေဝ ရဟော စ။ အယမ္ပိ ဓမ္မော သာရဏီယော ပိယကရဏော ဂရုကရဏော သင်္ဂဟာယ အဝိဝါဒာယ သာမဂ္ဂိယာ ဧကီဘာဝာယ သံဝတ္တတိ။

''ပုန စပရံ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော မေတ္တံ ဝစီကမ္မံ ပစ္စုပဋ္ဌိတံ ဟောတိ သဗ္ရဟ္မစာရီသု အာဝိ စေဝ ရဟော စ။ အယမ္ပိ ဓမ္မော သာရဏီယော ပိယကရဏော ဂရုကရဏော သင်္ဂဟာယ အဝိဝါဒာယ သာမဂ္ဂိယာ ဧကီဘာဝာယ သံဝတ္တတိ။

''ပုန စပရံ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော မေတ္တံ မနောကမ္မံ ပစ္စုပဋ္ဌိတံ ဟောတိ သဗ္ရဟ္မစာရီသု အာဝိ စေဝ ရဟော စ။ အယမ္ပိ ဓမ္မော သာရဏီယော ပိယကရဏော ဂရုကရဏော သင်္ဂဟာယ အဝိဝါဒာယ သာမဂ္ဂိယာ ဧကီဘာဝာယ သံဝတ္တတိ။

''ပုန စပရံ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ယေ တေ လာဘာ ဓမ္မိကာ ဓမ္မလဒ္ဓါ အန္တမသော ပတ္တပရိယာပန္နမတ္တမ္ပိ, တထာရူပေဟိ လာဘေဟိ အပ္ပဋိဝိဘတ္တဘောဂီ ဟောတိ သီလဝန္တေဟိ သဗ္ရဟ္မစာရီဟိ သာဓာရဏဘောဂီ။ အယမ္ပိ ဓမ္မော သာရဏီယော ပိယကရဏော ဂရုကရဏော သင်္ဂဟာယ အဝိဝါဒာယ သာမဂ္ဂိယာ ဧကီဘာဝာယ သံဝတ္တတိ။

“ပုန စပရံ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ယာနိ တာနိ သီလာနိ အခဏ္ဍာနိ အစ္ဆိဒ္ဒာနိ အသဗလာနိ အကမ္မာသာနိ ဘုဇိဿာနိ ဝိညုပ္ပသတ္ထာနိ အပရာမဋ္ဌာနိ သမာဓိသံဝတ္တနိကာနိ တထာရူပေသု သီလေသု သီလသာမညဂတော ဝိဟရတိ သဗ္ရဟ္မစာရီဟိ အာဝိ စေဝ ရဟော စ။ အယမ္ပိ ဓမ္မော သာရဏီယော ပိယကရဏော ဂရုကရဏော သင်္ဂဟာယ အဝိဝါဒာယ သာမဂ္ဂိယာ ဧကီဘာဝာယ သံဝတ္တတိ။

“ပုန စပရံ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ယာယံ ဒိဋ္ဌိ အရိယာ နိယျာနိကာ နိယျာတိ တက္ကရဿ သမ္မာ ဒုက္ခက္ခယာယ တထာရူပာယ ဒိဋ္ဌိယာ ဒိဋ္ဌိသာမညဂတော ဝိဟရတိ သဗ္ရဟ္မစာရီဟိ အာဝိ စေဝ ရဟော စ။ အယမ္ပိ ဓမ္မော သာရဏီယော ပိယကရဏော ဂရုကရဏော သင်္ဂဟာယ အဝိဝါဒာယ သာမဂ္ဂိယာ ဧကီဘာဝာယ သံဝတ္တတိ။

“ဣမေ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဆ သာရဏီယာ ဓမ္မာ ပိယကရဏာ ဂရုကရဏာ သင်္ဂဟာယ အဝိဝါဒာယ သာမဂ္ဂိယာ ဧကီဘာဝာယ သံဝတ္တန္တိ။ ဣမေသံ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဆန္နံ သာရဏီယာနံ ဓမ္မာနံ ဧတံ အဂ္ဂံ ဧတံ သင်္ဂါဟိကံ [သင်္ဂါဟကံ (?)] ဧတံ သင်္ဃာဋနိကံ – ယဒိဒံ ယာယံ ဒိဋ္ဌိ အရိယာ နိယျာနိကာ နိယျာတိ တက္ကရဿ သမ္မာ ဒုက္ခက္ခယာယ။ သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ကူဋာဂါရဿ ဧတံ အဂ္ဂံ ဧတံ သင်္ဂါဟိကံ ဧတံ သင်္ဃာဋနိကံ ယဒိဒံ ကူဋံ; ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ , ဣမေသံ ဆန္နံ သာရဏီယာနံ ဓမ္မာနံ ဧတံ အဂ္ဂံ ဧတံ သင်္ဂါဟိကံ ဧတံ သင်္ဃာဋနိကံ ယဒိဒံ ယာယံ ဒိဋ္ဌိ အရိယာ နိယျာနိကာ နိယျာတိ တက္ကရဿ သမ္မာ ဒုက္ခက္ခယာယ။

၄၉၃. “ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ယာယံ ဒိဋ္ဌိ အရိယာ နိယျာနိကာ နိယျာတိ တက္ကရဿ သမ္မာ ဒုက္ခက္ခယာယ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အရညဂတော ဝါ ရုက္ခမူလဂတော ဝါ သုညာဂါရဂတော ဝါ ဣတိ ပဋိသဉ္စိက္ခတိ – ‘အတ္ထိ နု ခော မေ တံ ပရိယုဋ္ဌာနံ အဇ္ဈတ္တံ အပ္ပဟီနံ, ယေနာဟံ ပရိယုဋ္ဌာနေန ပရိယုဋ္ဌိတစိတ္တော ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနေယျံ န ပဿေယျ’န္တိ? သစေ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ကာမရာဂပရိယုဋ္ဌိတော ဟောတိ, ပရိယုဋ္ဌိတစိတ္တောဝ ဟောတိ။ သစေ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဗျာပါဒပရိယုဋ္ဌိတော ဟောတိ, ပရိယုဋ္ဌိတစိတ္တောဝ ဟောတိ။ သစေ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ထိနမိဒ္ဓပရိယုဋ္ဌိတော ဟောတိ, ပရိယုဋ္ဌိတစိတ္တောဝ ဟောတိ။ သစေ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စပရိယုဋ္ဌိတော ဟောတိ, ပရိယုဋ္ဌိတစိတ္တောဝ ဟောတိ။ သစေ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဝိစိကိစ္ဆာပရိယုဋ္ဌိတော ဟောတိ, ပရိယုဋ္ဌိတစိတ္တောဝ ဟောတိ။ သစေ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဣဓလောကစိန္တာယ ပသုတော ဟောတိ, ပရိယုဋ္ဌိတစိတ္တောဝ ဟောတိ။ သစေ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ပရလောကစိန္တာယ ပသုတော ဟောတိ, ပရိယုဋ္ဌိတစိတ္တောဝ ဟောတိ။ သစေ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဘဏ္ဍနဇာတော ကလဟဇာတော ဝိဝါဒာပန္နော အညမညံ မုခသတ္တီဟိ ဝိတုဒန္တော ဝိဟရတိ, ပရိယုဋ္ဌိတစိတ္တောဝ ဟောတိ ။ သော ဧဝံ ပဇာနာတိ – ‘နတ္ထိ ခော မေ တံ ပရိယုဋ္ဌာနံ အဇ္ဈတ္တံ အပ္ပဟီနံ, ယေနာဟံ ပရိယုဋ္ဌာနေန ပရိယုဋ္ဌိတစိတ္တော ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနေယျံ န ပဿေယျံ။ သုပ္ပဏိဟိတံ မေ မာနသံ သစ္စာနံ ဗောဓာယာ’တိ။ ဣဒမဿ ပဌမံ ဉာဏံ အဓိဂတံ ဟောတိ အရိယံ လောကုတ္တရံ အသာဓာရဏံ ပုထုဇ္ဇနေဟိ။

၄၉၄. “ပုန စပရံ, ဘိက္ခဝေ, အရိယသာဝကော ဣတိ ပဋိသဉ္စိက္ခတိ – ‘ဣမံ နု ခော အဟံ ဒိဋ္ဌိံ အာသေဝန္တော ဘာဝေန္တော ဗဟုလီကရောန္တော လဘာမိ ပစ္စတ္တံ သမထံ, လဘာမိ ပစ္စတ္တံ နိဗ္ဗုတိ’န္တိ? သော ဧဝံ ပဇာနာတိ – ‘ဣမံ ခော အဟံ ဒိဋ္ဌိံ အာသေဝန္တော ဘာဝေန္တော ဗဟုလီကရောန္တော လဘာမိ ပစ္စတ္တံ သမထံ, လဘာမိ ပစ္စတ္တံ နိဗ္ဗုတိ’န္တိ။ ဣဒမဿ ဒုတိယံ ဉာဏံ အဓိဂတံ ဟောတိ အရိယံ လောကုတ္တရံ အသာဓာရဏံ ပုထုဇ္ဇနေဟိ။

၄၉၅. “ပုန စပရံ, ဘိက္ခဝေ, အရိယသာဝကော ဣတိ ပဋိသဉ္စိက္ခတိ – ‘ယထာ ရူပာယာဟံ ဒိဋ္ဌိယာ သမန္နာဂတော, အတ္ထိ နု ခော ဣတော ဗဟိဒ္ဓာ အညော သမဏော ဝါ ဗြာဟ္မဏော ဝါ တထာရူပာယ ဒိဋ္ဌိယာ သမန္နာဂတော’တိ? သော ဧဝံ ပဇာနာတိ – ‘ယထာရူပာယာဟံ ဒိဋ္ဌိယာ သမန္နာဂတော, နတ္ထိ ဣတော ဗဟိဒ္ဓာ အညော သမဏော ဝါ ဗြာဟ္မဏော ဝါ တထာရူပာယ ဒိဋ္ဌိယာ သမန္နာဂတော’တိ။ ဣဒမဿ တတိယံ ဉာဏံ အဓိဂတံ ဟောတိ အရိယံ လောကုတ္တရံ အသာဓာရဏံ ပုထုဇ္ဇနေဟိ။

၄၉၆. “ပုန စပရံ, ဘိက္ခဝေ, အရိယသာဝကော ဣတိ ပဋိသဉ္စိက္ခတိ – ‘ယထာရူပာယ ဓမ္မတာယ ဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နော ပုဂ္ဂလော သမန္နာဂတော, အဟမ္ပိ တထာရူပာယ ဓမ္မတာယ သမန္နာဂတော’တိ။ ကထံရူပာယ စ, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မတာယ ဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နော ပုဂ္ဂလော သမန္နာဂတော? ဓမ္မတာ ဧသာ, ဘိက္ခဝေ, ဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နဿ ပုဂ္ဂလဿ – ‘ကိဉ္စာပိ တထာ

ရူပိ အာပတ္တိံ အာပဇ္ဇတိ, ယထာရူပာယ အာပတ္တိယာ ဝုဋ္ဌာနံ ပညာယတိ, အထ ခော နံ ခိပ္ပမေဝ သတ္ထရိ ဝါ ဝိညူသု ဝါ သဗ္ရဟ္မစာရီသု ဒေသေတိ ဝိဝရတိ ဥတ္တာနီကရောတိ; ဒေသေတွာ ဝိဝရိတွာ ဥတ္တာနီကတွာ အာယတိံ သံဝရံ အာပဇ္ဇတိ’။ သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ဒဟရော ကုမာရော မန္ဒော ဥတ္တာနသေယျကော ဟတ္ထေန ဝါ ပါဒေန ဝါ အင်္ဂါရံ အက္ကမိတွာ ခိပ္ပမေဝ ပဋိသံဟရတိ; ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မတာ ဧသာ ဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နဿ ပုဂ္ဂလဿ – ‘ကိဉ္စာပိ တထာရူပိံ အာပတ္တိံ အာပဇ္ဇတိ ယထာရူပာယ အာပတ္တိယာ ဝုဋ္ဌာနံ ပညာယတိ, အထ ခော နံ ခိပ္ပမေဝ သတ္ထရိ ဝါ ဝိညူသု ဝါ သဗ္ရဟ္မစာရီသု ဒေသေတိ ဝိဝရတိ ဥတ္တာနီကရောတိ; ဒေသေတွာ ဝိဝရိတွာ ဥတ္တာနီကတွာ အာယတိံ သံဝရံ အာပဇ္ဇတိ’။ သော ဧဝံ ပဇာနာတိ – ‘ယထာရူပာယ ဓမ္မတာယ ဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နော ပုဂ္ဂလော သမန္နာဂတော, အဟမ္ပိ တထာရူပာယ ဓမ္မတာယ သမန္နာဂတော’တိ။ ဣဒမဿ စတုတ္ထံ ဉာဏံ အဓိဂတံ ဟောတိ အရိယံ လောကုတ္တရံ အသာဓာရဏံ ပုထုဇ္ဇနေဟိ။

၄၉၇. ‘‘ပုန စပရံ, ဘိက္ခဝေ, အရိယသာဝကော ဣတိ ပဋိသဉ္စိက္ခတိ – ‘ယထာရူပာယ ဓမ္မတာယ ဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နော ပုဂ္ဂလော သမန္နာဂတော, အဟမ္ပိ တထာရူပာယ ဓမ္မတာယ သမန္နာဂတော’တိ။ ကထံရူပာယ စ, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မတာယ ဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နော ပုဂ္ဂလော သမန္နာဂတော? ဓမ္မတာ ဧသာ, ဘိက္ခဝေ, ဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နဿ ပုဂ္ဂလဿ – ‘ကိဉ္စာပိ ယာနိ တာနိ သဗ္ရဟ္မစာရီနံ ဥစ္စာဝစာနိ ကိံကရဏီယာနိ တတ္ထ ဥဿုက္ကံ အာပန္နော ဟောတိ, အထ ခွဿ တိဗ္ဗာပေက္ခာ ဟောတိ အဓိသီလသိက္ခာယ အဓိစိတ္တသိက္ခာယ အဓိပညာသိက္ခာယ’။ သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ဂါဝီ တရုဏဝစ္ဆာ ထမ္ဗဉ္စ အာလုမ္ပတိ ဝစ္ဆကဉ္စ အပစိနတိ; ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ , ဓမ္မတာ ဧသာ ဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နဿ ပုဂ္ဂလဿ – ‘ကိဉ္စာပိ ယာနိ တာနိ သဗ္ရဟ္မစာရီနံ ဥစ္စာဝစာနိ ကိံကရဏီယာနိ တတ္ထ ဥဿုက္ကံ အာပန္နော ဟောတိ, အထ ခွဿ တိဗ္ဗာပေက္ခာ ဟောတိ အဓိသီလသိက္ခာယ အဓိစိတ္တသိက္ခာယ အဓိပညာသိက္ခာယ’။ သော ဧဝံ ပဇာနာတိ – ‘ယထာရူပာယ ဓမ္မတာယ ဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နော ပုဂ္ဂလော သမန္နာဂတော, အဟမ္ပိ တထာရူပာယ ဓမ္မတာယ သမန္နာဂတော’တိ။ ဣဒမဿ ပဉ္စမံ ဉာဏံ အဓိဂတံ ဟောတိ အရိယံ လောကုတ္တရံ အသာဓာရဏံ ပုထုဇ္ဇနေဟိ။

၄၉၈. ‘‘ပုန စပရံ, ဘိက္ခဝေ, အရိယသာဝကော ဣတိ ပဋိသဉ္စိက္ခတိ – ‘ယထာရူပာယ ဗလတာယ ဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နော ပုဂ္ဂလော သမန္နာဂတော, အဟမ္ပိ တထာရူပာယ ဗလတာယ သမန္နာဂတော’တိ။ ကထံရူပာယ စ, ဘိက္ခဝေ, ဗလတာယ ဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နော ပုဂ္ဂလော သမန္နာဂတော? ဗလတာ ဧသာ, ဘိက္ခဝေ, ဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နဿ ပုဂ္ဂလဿ ယံ တထာဂတပ္ပဝေဒိတေ ဓမ္မဝိနယေ ဒေသိယမာနေ အဋ္ဌိံကတွာ မနသိကတွာ သဗ္ဗစေတသာ [သဗ္ဗစေတသော (သီ. သျာ. ကံ. ပီ.), သဗ္ဗံ စေတသာ (က.)] သမန္နာဟရိတွာ ဩဟိတသောတော ဓမ္မံ သုဏာတိ။ သော ဧဝံ ပဇာနာတိ – ‘ယထာရူပာယ ဗလတာယ ဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နော ပုဂ္ဂလော သမန္နာဂတော, အဟမ္ပိ တထာရူပာယ ဗလတာယ သမန္နာဂတော’တိ။ ဣဒမဿ ဆဋ္ဌံ ဉာဏံ အဓိဂတံ ဟောတိ အရိယံ လောကုတ္တရံ အသာဓာရဏံ ပုထုဇ္ဇနေဟိ။

၄၉၉. ‘‘ပုန စပရံ, ဘိက္ခဝေ, အရိယသာဝကော ဣတိ ပဋိသဉ္စိက္ခတိ – ‘ယထာရူပာယ ဗလတာယ ဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နော ပုဂ္ဂလော သမန္နာဂတော, အဟမ္ပိ တထာရူပာယ ဗလတာယ သမန္နာဂတော’တိ။ ကထံရူပာယ စ, ဘိက္ခဝေ, ဗလတာယ ဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နော ပုဂ္ဂလော သမန္နာဂတော? ဗလတာ ဧသာ, ဘိက္ခဝေ, ဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နဿ ပုဂ္ဂလဿ ယံ တထာဂတပ္ပဝေဒိတေ ဓမ္မဝိနယေ ဒေသိယမာနေ လဘတိ အတ္ထဝေဒံ, လဘတိ ဓမ္မဝေဒံ, လဘတိ ဓမ္မူပသံဟိတံ ပါမောဇ္ဇံ။ သော ဧဝံ ပဇာနာတိ – ‘ယထာရူပာယ ဗလတာယ ဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နော ပုဂ္ဂလော သမန္နာဂတော, အဟမ္ပိ တထာရူပာယ ဗလတာယ သမန္နာဂတော’တိ။ ဣဒမဿ သတ္တမံ ဉာဏံ အဓိဂတံ ဟောတိ အရိယံ လောကုတ္တရံ အသာဓာရဏံ ပုထုဇ္ဇနေဟိ။

၅၀၀. ‘‘ဧဝံ သတ္တင်္ဂသမန္နာဂတဿ ခော, ဘိက္ခဝေ, အရိယသာဝကဿ ဓမ္မတာ သုသမန္နိဋ္ဌာ ဟောတိ သောတာပတ္တိဖလသစ္ဆိကိရိယာယ။ ဧဝံ သတ္တင်္ဂသမန္နာဂတော ခော, ဘိက္ခဝေ, အရိယသာဝကော သောတာပတ္တိဖလသမန္နာဂတော ဟောတီ’’တိ။

ဣဒမဝေါစ ဘဂဝါ။ အတ္တမနာ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ဘာသိတံ အဘိနန္ဒုန္တိ။

ကောသမ္ဗိယသုတ္တံ နိဋ္ဌိတံ အဋ္ဌမံ။

၉. ဗြဟ္မနိမန္တနိကသုတ္တံ

၅၀၁. ဧဝံ မေ သုတံ – ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ဇေတဝနေ အနာထပိဏ္ဍိကဿ အာရာမေ။ တတြ ခေါ ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – ‘‘ဘိက္ခဝေါ’’တိ။ ‘‘ဘဒန္တေ’’တိ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ပစ္စဿောသုံ။ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ –

‘‘ဧကမိဒါဟံ, ဘိက္ခဝေ, သမယံ ဥက္ကဋ္ဌာယံ ဝိဟရာမိ သုဘဂဝနေ သာလရာဇမူလေ။ တေန ခေါ ပန, ဘိက္ခဝေ, သမယေန ဗကဿ ဗြဟ္မုနော ဧဝရူပံ ပါပကံ ဒိဋ္ဌိဂတံ ဥပ္ပန္နံ ဟောတိ – ‘ဣဒံ နိစ္စံ, ဣဒံ ဓုဝံ, ဣဒံ သဿတံ, ဣဒံ ကေဝလံ, ဣဒံ အစဝနဓမ္မံ, ဣဒဉှိ န ဇာယတိ န ဇီယတိ န မီယတိ န စဝတိ န ဥပပဇ္ဇတိ, ဣတော စ ပနညံ ဥတ္တရိ နိဿရဏံ နတ္ထီ’တိ။ အထ ခွါဟံ, ဘိက္ခဝေ, ဗကဿ ဗြဟ္မုနော စေတသာ စေတောပရိဝိတက္ကမညာယ – သေယျထာပိ နာမ ဗလဝါ ပုရိသော သမိဉ္ဇိတံ ဝါ ဗာဟံ ပသာရေယျ, ပသာရိတံ ဝါ ဗာဟံ သမိဉ္ဇေယျ, ဧဝမေဝ – ဥက္ကဋ္ဌာယံ သုဘဂဝနေ သာလရာဇမူလေ အန္တရဟိတော တသ္မိံ ဗြဟ္မလောကေ ပါတုရဟောသိံ။ အဒ္ဒသာ ခေါ မံ, ဘိက္ခဝေ, ဗကော ဗြဟ္မာ ဒူရတောဝ အာဂစ္ဆန္တံ; ဒိသွာန မံ ဧတဒဝေါစ – ‘ဧဟိ ခေါ, မာရိသ, သွာဂတံ, မာရိသ! စိရဿံ ခေါ, မာရိသ, ဣမံ ပရိယာယမကာသိ ယဒိဒံ ဣဓာဂမနာယ။ ဣဒဉှိ, မာရိသ, နိစ္စံ, ဣဒံ ဓုဝံ, ဣဒံ သဿတံ, ဣဒံ ကေဝလံ, ဣဒံ အစဝနဓမ္မံ, ဣဒဉှိ န ဇာယတိ န ဇီယတိ န မီယတိ န စဝတိ န ဥပပဇ္ဇတိ။ ဣတော စ ပနညံ ဥတ္တရိ နိဿရဏံ နတ္ထီ’’’တိ။

ဧဝံ ဝုတ္တေ, အဟံ, ဘိက္ခဝေ, ဗကံ ဗြဟ္မာနံ ဧတဒဝေါစံ – ‘‘အဝိဇ္ဇာဂတော ဝတ, ဘော, ဗကော ဗြဟ္မာ; အဝိဇ္ဇာဂတော ဝတ, ဘော, ဗကော ဗြဟ္မာ; ယတြ ဟိ နာမ အနိစ္စံယေဝ သမာနံ နိစ္စန္တိ ဝက္ခတိ, အဒ္ဓုဝံယေဝ သမာနံ ဓုဝန္တိ ဝက္ခတိ, အသဿတံယေဝ သမာနံ သဿတန္တိ ဝက္ခတိ, အကေဝလံယေဝ သမာနံ ကေဝလန္တိ ဝက္ခတိ, စဝနဓမ္မံယေဝ သမာနံ အစဝနဓမ္မန္တိ ဝက္ခတိ; ယတ္ထ စ ပန ဇာယတိ ဇီယတိ မီယတိ စဝတိ ဥပပဇ္ဇတိ တဉ္စ ဝက္ခတိ – ‘ဣဒဉှိ န ဇာယတိ န ဇီယတိ န မီယတိ န စဝတိ န ဥပပဇ္ဇတီ’တိ; သန္တဉ္စ ပနညံ ဥတ္တရိ နိဿရဏံ ‘နတ္ထညံ ဥတ္တရိ နိဿရဏ’န္တိ ဝက္ခတီ’’တိ။

၅၀၂. ‘‘အထ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, မာရော ပါပိမာ အညတရံ ဗြဟ္မပါရိသဇ္ဇံ အန္ဝာဝိသိတွာ မံ ဧတဒဝေါစ – ‘ဘိက္ခု, ဘိက္ခု, မေတမာသဒေါ မေတမာသဒေါ, ဧသော ဟိ, ဘိက္ခု, ဗြဟ္မာ မဟာဗြဟ္မာ အဘိဘူ အနဘိဘူတော အညဒတ္ထုဒသော ဝသဝတ္တီ ဣဿရော ကတ္တာ နိမ္မာတာ သေဋ္ဌော သဇိတာ [သဇ္ဇိတာ (သျာ. ကံ. က.), သဉ္ဇိတာ (သီ. ပီ.)] ဝသီ ပိတာ ဘူတဘဗျာနံ။ အဟေသုံ ခေါ ယေ, ဘိက္ခု, တယာ ပုဗ္ဗေ သမဏဗြာဟ္မဏာ လောကသ္မိံ ပထဝီဂရဟကာ ပထဝီဇိဂုစ္ဆကာ, အာပဂရဟကာ အာပဇိဂုစ္ဆကာ, တေဇဂရဟကာ တေဇဇိဂုစ္ဆကာ, ဝါယဂရဟကာ ဝါယဇိဂုစ္ဆကာ, ဘူတဂရဟကာ ဘူတဇိဂုစ္ဆကာ, ဒေဝဂရဟကာ ဒေဝဇိဂုစ္ဆကာ, ပဇာပတိဂရဟကာ ပဇာပတိဇိဂုစ္ဆကာ, ဗြဟ္မဂရဟကာ ဗြဟ္မဇိဂုစ္ဆကာ – တေ ကာယဿ ဘေဒါ ပါဏုပစ္ဆေဒါ ဟီနေ ကာယေ ပတိဋ္ဌိတာ အဟေသုံ။ ယေ ပန, ဘိက္ခု, တယာ ပုဗ္ဗေ သမဏဗြာဟ္မဏာ လောကသ္မိံ ပထဝီပသံသကာ ပထဝါဘိနန္ဒိနော, အာပပသံသကာ အာပါဘိနန္ဒိနော, တေဇပသံသကာ တေဇာဘိနန္ဒိနော, ဝါယပသံသကာ ဝါယာဘိနန္ဒိနော, ဘူတပသံသကာ ဘူတာဘိနန္ဒိနော, ဒေဝပသံသကာ ဒေဝါဘိနန္ဒိနော, ပဇာပတိပသံသကာ ပဇာပတာဘိနန္ဒိနော, ဗြဟ္မပသံသကာ ဗြဟ္မာဘိနန္ဒိနော – တေ ကာယဿ ဘေဒါ ပါဏုပစ္ဆေဒါ ပဏီတေ ကာယေ ပတိဋ္ဌိတာ။ တံ တာဟံ, ဘိက္ခု, ဧဝံ ဝဒါမိ – ‘ဣင္ဃ တွံ, မာရိသ, ယဒေဝ တေ ဗြဟ္မာ အာဟ တဒေဝ တွံ ကရောဟိ, မာ တွံ ဗြဟ္မုနော ဝစနံ ဥပါတိဝတ္တိတ္ထော’။ သစေ ခေါ တွံ, ဘိက္ခု, ဗြဟ္မုနော ဝစနံ ဥပါတိဝတ္တိဿသိ, သေယျထာပိ နာမ ပုရိသော သိရိံ အာဂစ္ဆန္တိံ ဒဏ္ဍေန ပဋိပ္ပဏာမေယျ, သေယျထာပိ ဝါ ပန, ဘိက္ခု, ပုရိသော နရကပ္ပပါတေ ပပတန္တော ဟတ္ထေဟိ စ ပါဒေဟိ စ ပထဝိံ ဝိရာဓေယျ, ဧဝံ သမ္ပဒမိဒံ, ဘိက္ခု, တုယှံ ဘဝိဿတိ။ ‘ဣင္ဃ တွံ, မာရိသ, ယဒေဝ တေ ဗြဟ္မာ အာဟ တဒေဝ တွံ ကရောဟိ, မာ တွံ ဗြဟ္မုနော ဝစနံ ဥပါတိဝတ္တိတ္ထော။ နနု တွံ, ဘိက္ခု, ပဿသိ ဗြဟ္မပရိသံ သန္နိပတိတ’န္တိ? ဣတိ ခေါ မံ, ဘိက္ခဝေ, မာရော ပါပိမာ ဗြဟ္မပရိသံ ဥပနေသိ။

‘‘ဧဝံ ဝုတ္တေ, အဟံ, ဘိက္ခဝေ, မာရံ ပါပိမန္တံ ဧတဒဝေါစံ – ‘ဇာနာမိ ခေါ တာဟံ, ပါပိမ; မာ တွံ မညိတ္ထော – န မံ ဇာနာတီ’တိ။ မာရော တွမသိ, ပါပိမ။ ယော စေဝ, ပါပိမ, ဗြဟ္မာ, ယာ စ ဗြဟ္မပရိသာ, ယေ စ ဗြဟ္မပါရိသဇ္ဇာ, သဗ္ဗေဝ တဝ ဟတ္ထဂတာ သဗ္ဗေဝ တဝ ဝသံဂတာ။ တုယှဉှိ, ပါပိမ, ဧဝံ ဟောတိ – ‘ဧသောပိ မေ အဿ ဟ

တ္တဂတော, ဧသောပိ မေ အဿ ဝသံဂတော’တိ။ အဟံ ခေါ ပန, ပါပိမ, နေဝ တဝ ဟတ္ထဂတော နေဝ တဝ ဝသံဂတော’’တိ။

၅၀၃. “ဧဝံ ဝုတ္တေ, ဘိက္ခဝေ, ဗကော ဗြဟ္မာ မံ ဧတဒဝေါစ – ‘အဟဉှိ, မာရိသ, နိစ္စံယေဝ သမာနံ နိစ္စန္တိ ဝဒါမိ, ဓုဝံယေဝ သမာနံ ဓုဝန္တိ ဝဒါမိ, သဿတံယေဝ သမာနံ သဿတန္တိ ဝဒါမိ, ကေဝလံယေဝ သမာနံ ကေဝလန္တိ ဝဒါမိ, အစဝနဓမ္မံယေဝ သမာနံ အစဝနဓမ္မ’န္တိ ဝဒါမိ, ယတ္ထ စ ပန န ဇာယတိ န ဇီယတိ န မီယတိ န စဝတိ န ဥပပဇ္ဇတိ တဒေဝါဟံ ဝဒါမိ – ‘န ဟိ ဇာယတိ န ဇီယတိ န မီယတိ န စဝတိ န ဥပပဇ္ဇတီ’တိ။ အသန္တဉ္စ ပနညံ ဥတ္တရိ နိဿရဏံ ‘နတ္ထညံ ဥတ္တရိ နိဿရဏ’န္တိ ဝဒါမိ။ အဟေသုံ ခေါ, ဘိက္ခု, တယာ ပုဗ္ဗေ သမဏဗြာဟ္မဏာ လောကသ္မိံ ယာဝတကံ တုယှံ ကသိဏံ အာယု တာဝတကံ တေသံ တပောကမ္မမေဝ အဟောသိ။ တေ ခေါ ဧဝံ ဇာနေယျုံ – ‘သန္တဉ္စ ပနညံ ဥတ္တရိ နိဿရဏံ အတ္ထညံ ဥတ္တရိ နိဿရဏန္တိ, အသန္တံ ဝါ အညံ ဥတ္တရိ နိဿရဏံ နတ္ထညံ ဥတ္တရိ နိဿရဏ’န္တိ။ တံ တာဟံ, ဘိက္ခု, ဧဝံ ဝဒါမိ – ‘န စေဝညံ ဥတ္တရိ နိဿရဏံ ဒက္ခိဿသိ, ယာဝဒေဝ စ ပန ကိလမထဿ ဝိဃာတဿ ဘာဂီ ဘဝိဿသိ။ သစေ ခေါ တွံ, ဘိက္ခု, ပထဝိံ အဇ္ဈောသိဿသိ, ဩပသာယိကော မေ ဘဝိဿသိ ဝတ္ထုသာယိကော, ယထာကာမကရဏီယော ဗာဟိတေယျော။ သစေ အာပံ။ တေဇံ။ ဝာယံ။ ဘူတေ။ ဒေဝေ။ ပဇာပတိံ။ ဗြဟ္မံ အဇ္ဈောသိဿသိ, ဩပသာယိကော မေ ဘဝိဿသိ ဝတ္ထုသာယိကော, ယထာကာမကရဏီယော ဗာဟိတေယျော’တိ။

“အဟမ္ပိ ခေါ ဧဝံ, ဗြဟ္မေ, ဇာနာမိ – သစေ ပထဝိံ အဇ္ဈောသိဿာမိ, ဩပသာယိကော တေ ဘဝိဿာမိ ဝတ္ထုသာယိကော, ယထာကာမကရဏီယော ဗာဟိတေယျော။ ‘သစေ အာပံ။ တေဇံ။ ဝာယံ။ ဘူတေ။ ဒေဝေ။ ပဇာပတိံ။ ဗြဟ္မံ အဇ္ဈောသိဿာမိ, ဩပသာယိကော တေ ဘဝိဿာမိ ဝတ္ထုသာယိကော, ယထာကာမကရဏီယော ဗာဟိတေယျော’တိ အပိ စ တေ အဟံ, ဗြဟ္မေ, ဂတိဉ္စ ပဇာနာမိ, ဇုတိဉ္စ ပဇာနာမိ – ဧဝံ မဟိဒ္ဓိကော ဗကော ဗြဟ္မာ, ဧဝံ မဟာနုဘာဝေါ ဗကော ဗြဟ္မာ, ဧဝံ မဟေသက္ခော ဗကော ဗြဟ္မာ’’တိ။

“ယထာကထံ ပန မေ တွံ, မာရိသ, ဂတိဉ္စ ပဇာနာသိ, ဇုတိဉ္စ ပဇာနာသိ – ‘ဧဝံ မဟိဒ္ဓိကော ဗကော ဗြဟ္မာ, ဧဝံ မဟာနုဘာဝေါ ဗကော ဗြဟ္မာ, ဧဝံ မဟေသက္ခော ဗကော ဗြဟ္မာ’တိ?

“ယာဝတာ စန္ဒိမသူရိယာ၊ ပရိဟရန္တိ ဒိသာ ဘန္တိ ဝိရောစနာ။
တာဝ သဟဿဓာ လောကော၊ ဧတ္ထ တေ ဝတ္တတေ [ဝတ္တတီ (သီ. သျာ. ကံ. ပီ.)] ဝသော။

“ပရောပရဉ္စ [ပရောဝရဉ္စ (သီ. ပီ.)] ဇာနာသိ၊ အထော ရာဂဝိရာဂိနံ။
ဣတ္ထဘာဝညထာဘာဝံ၊ သတ္တာနံ အာဂတိံ ဂတိ’’န္တိ။

“ဧဝံ ခေါ တေ အဟံ, ဗြဟ္မေ, ဂတိဉ္စ ပဇာနာမိ ဇုတိဉ္စ ပဇာနာမိ – ‘ဧဝံ မဟိဒ္ဓိကော ဗကော ဗြဟ္မာ, ဧဝံ မဟာနုဘာဝေါ ဗကော ဗြဟ္မာ, ဧဝံ မဟေသက္ခော ဗကော ဗြဟ္မာ’တိ။

၅၀၄. “အတ္ထိ ခေါ, ဗြဟ္မေ, အညော ကာယော, တံ တွံ န ဇာနာသိ န ပဿသိ; တမဟံ ဇာနာမိ ပဿာမိ။ အတ္ထိ ခေါ, ဗြဟ္မေ, အာဘဿရာ နာမ ကာယော ယတော တွံ စုတော ဣဓူပပန္နော။ တဿ တေ အတိစိရနိဝါသေန သာ သတိ ပမုဋ္ဌာ, တေန တံ တွံ န ဇာနာသိ န ပဿသိ; တမဟံ ဇာနာမိ ပဿာမိ။ ဧဝမ္ပိ ခေါ အဟံ, ဗြဟ္မေ, နေဝ တေ သမသမော အဘိညာယ, ကုတော နီစေယျံ? အထ ခေါ အဟမေဝ တယာ ဘိယျော။ အတ္ထိ ခေါ, ဗြဟ္မေ, သုဘကိဏှော နာမ ကာယော, ဝေဟပ္ဖလော နာမ ကာယော, အဘိဘူ နာမ ကာယော, တံ တွံ န ဇာနာသိ န ပဿသိ; တမဟံ ဇာနာမိ ပဿာမိ။ ဧဝမ္ပိ ခေါ အဟံ, ဗြဟ္မေ, နေဝ တေ သမသမော အဘိညာယ, ကုတော နီစေယျံ? အထ ခေါ အဟမေဝ တယာ ဘိယျော။ ပထဝိံ ခေါ အဟံ, ဗြဟ္မေ, ပထဝိတော အဘိညာယ ယာဝတာ ပထဝိယာ ပထဝတ္တေန အနနုဘူတံ တဒဘိညာယ ပထဝိံ နာပဟောသိံ, ပထဝိယာ နာပဟောသိံ, ပထဝိတော နာပဟောသိံ, ပထဝိံ မေတိ နာပဟောသိံ, ပထဝိံ နာဘိဝဒိံ။ ဧဝမ္ပိ ခေါ အဟံ, ဗြဟ္မေ, နေဝ တေ သမသမော အဘိညာယ, ကုတော နီစေယျံ? အထ ခေါ အဟမေဝ တယာ ဘိယျော။ အာပံ ခေါ အဟံ, ဗြဟ္မေ။ပေ.။ တေဇံ ခေါ အဟံ, ဗြဟ္မေ။ပေ.။ ဝာယံ ခေါ အဟံ, ဗြဟ္မေ။ပေ.။ ဘူတေ ခေါ အဟံ, ဗြဟ္မေ။ပေ.။ ဒေဝေ ခေါ အဟံ, ဗြဟ္မေ။ပေ.။ ပဇာပတိံ ခေါ အဟံ, ဗြဟ္မေ။ပေ.။ ဗြဟ္မံ ခေါ အဟံ,

ဗ္ရဟ္မေ။ပေ.။ အာဘဿရေ ခော အဟံ, ဗ္ရဟ္မေ။ပေ.။ သုဘကိဏှေဟ ခော အဟံ, ဗ္ရဟ္မေ။ ။ပေ.။ ဝေဟပ္ဖလေ ခော အဟံ, ဗ္ရဟ္မေ။ပေ.။ အဘိဘုံ ခော အဟံ, ဗ္ရဟ္မေ။ပေ.။ သဗ္ဗံ ခော အဟံ, ဗ္ရဟ္မေ, သဗ္ဗတော အဘိညာယ ယာဝတာ သဗ္ဗဿ သဗ္ဗတ္တေန အနနုဘူတံ တဒဘိညာယ သဗ္ဗံ နာပဟောသိံ သဗ္ဗသ္မိံ နာပဟောသိံ သဗ္ဗတော နာပဟောသိံ သဗ္ဗံ မေတိ နာပဟောသိံ, သဗ္ဗံ နာဘိဝဒိံ။ ဧဝမ္ပိ ခော အဟံ, ဗ္ရဟ္မေ, နေဝ တေ သမသမော အဘိညာယ, ကုတော နီစေယျံ? အထ ခော အဟမေဝ တယာ ဘိယျော''တိ။

''သစေ ခော, မာရိသ, သဗ္ဗဿ သဗ္ဗတ္တေန အနနုဘူတံ, တဒဘိညာယ မာ ဟေဝ တေ ရိတ္တကမေဝ အဟောသိ, တုစ္ဆကမေဝ အဟောသီ''တိ ။

'''ဝိညာဏံ အနိဒဿနံ အနန္တံ သဗ္ဗတော ပဘံ', တံ ပထဝိယာ ပထဝတ္တေန အနနုဘူတံ, အာပဿ အာပတ္တေန အနနုဘူတံ, တေဇဿ တေဇတ္တေန အနနုဘူတံ, ဝါယဿ ဝါယတ္တေန အနနုဘူတံ, ဘူတာနံ ဘူတတ္တေန အနနုဘူတံ, ဒေဝါနံ ဒေဝတ္တေန အနနုဘူတံ, ပဇာပတိဿ ပဇာပတိတ္တေန အနနုဘူတံ, ဗ္ရဟ္မာနံ ဗ္ရဟ္မတ္တေန အနနုဘူတံ, အာဘဿရာနံ အာဘဿရတ္တေန အနနုဘူတံ, သုဘကိဏှာနံ သုဘကိဏှတ္တေန အနနုဘူတံ, ဝေဟပ္ဖလာနံ ဝေဟပ္ဖလတ္တေ အနနုဘူတံ, အဘိဘုဿ အဘိဘုတ္တေန အနနုဘူတံ, သဗ္ဗဿ သဗ္ဗတ္တေန အနနုဘူတံ''။

''ဟန္ဒ စရဟိ [ဟန္ဒ စ ဟိ (သီ. ပီ.)] တေ, မာရိသ, ပဿ အန္တရဓာယာမီ''တိ။ 'ဟန္ဒ စရဟိ မေ တွံ, ဗ္ရဟ္မေ, အန္တရဓာယဿု, သစေ ဝိသဟသီ'တိ။ အထ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဗကော ဗ္ရဟ္မာ 'အန္တရဓာယိဿာမိ သမဏဿ ဂေါတမဿ, အန္တရဓာယိဿာမိ သမဏဿ ဂေါတမဿာ'တိ နေဝဿု မေ သက္ကောတိ အန္တရဓာယိတုံ။

''ဧဝံ ဝုတ္တေ, အဟံ, ဘိက္ခဝေ, ဗကံ ဗ္ရဟ္မာနံ ဧတဒဝေါစံ – 'ဟန္ဒ စရဟိ တေ ဗ္ရဟ္မေ အန္တရဓာယာမီ'တိ။ 'ဟန္ဒ စရဟိ မေ တွံ, မာရိသ, အန္တရဓာယဿု သစေ ဝိသဟသီ'တိ။ အထ ခော အဟံ, ဘိက္ခဝေ, တထာရူပံ ဣဒ္ဓာဘိသင်္ခါရံ အဘိသင်္ခါသိံ – 'ဧတ္တာဝတာ ဗ္ရဟ္မာ စ ဗ္ရဟ္မပရိသာ စ ဗ္ရဟ္မပါရိသဇ္ဇာ စ သဒ္ဒဉ္စ မေ သောဿန္တိ [သဒ္ဒမေဝ သုယျန္တိ (က.)] , န စ မံ ဒက္ခန္တီ'တိ။ အန္တရဟိတော ဣမံ ဂါထံ အဘာသိံ –

> ''ဘဝေဝါဟံ ဘယံ ဒိသွာ, ဘဝဉ္စ ဝိဘဝေသိနံ။
> ဘဝံ နာဘိဝဒိံ ကိဉ္စိ, နန္ဒိဉ္စ န ဥပာဒိယိ''န္တိ။

''အထ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဗ္ရဟ္မာ စ ဗ္ရဟ္မပရိသာ စ ဗ္ရဟ္မပါရိသဇ္ဇာ စ အစ္ဆရိယဗ္ဘုတစိတ္တဇာတာ အဟေသုံ – 'အစ္ဆရိယံ ဝတ ဘော, အဗ္ဘုတံ ဝတ ဘော! သမဏဿ ဂေါတမဿ မဟိဒ္ဓိကတာ မဟာနုဘာဝတာ, န စ ဝတ နော ဣတော ပုဗ္ဗေ ဒိဋ္ဌော ဝါ, သုတော ဝါ, အညော သမဏော ဝါ ဗြာဟ္မဏော ဝါ ဧဝံ မဟိဒ္ဓိကော ဧဝံ မဟာနုဘာဝေါ ယထာယံ သမဏော ဂေါတမော သကျပုတ္တော သကျကုလာ ပဗ္ဗဇိတော။ ဘဝရာမာယ ဝတ, ဘော, ပဇာယ ဘဝရတာယ ဘဝသမ္မုဒိတာယ သမူလံ ဘဝံ ဥဒဗ္ဗဟီ'တိ။

၅၀၅. ''အထ ခော, ဘိက္ခဝေ, မာရော ပါပိမာ အညတရံ ဗ္ရဟ္မပါရိသဇ္ဇံ အန္ဝါဝိသိတွာ မံ ဧတဒဝေါစ – 'သစေ ခော တွံ, မာရိသ, ဧဝံ ပဇာနာသိ, သစေ တွံ ဧဝံ အနုဗုဒ္ဓေါ, မာ သာဝကေ ဥပနေသိ, မာ ပဗ္ဗဇိတေ; မာ သာဝကာနံ ဓမ္မံ ဒေသေသိ, မာ ပဗ္ဗဇိတာနံ; မာ သာဝကေသု ဂေဓိမကာသိ, မာ ပဗ္ဗဇိတေသု။ အဟေသုံ ခော, ဘိက္ခု, တယာ ပုဗ္ဗေ သမဏဗြာဟ္မဏာ လောကသ္မိံ အရဟန္တော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ ပဋိဇာနမာနာ ။ တေ သာဝကေ ဥပနေသုံ ပဗ္ဗဇိတေ, သာဝကာနံ ဓမ္မံ ဒေသေသုံ ပဗ္ဗဇိတာနံ, သာဝကေသု ဂေဓိမကံသု ပဗ္ဗဇိတေသု, တေ သာဝကေ ဥပနေတွာ ပဗ္ဗဇိတေ, သာဝကာနံ ဓမ္မံ ဒေသေတွာ ပဗ္ဗဇိတာနံ, သာဝကေသု ဂေဓိတစိတ္တာ ပဗ္ဗဇိတေသု, ကာယဿ ဘေဒါ ပါဏုပစ္ဆေဒါ ဟီနေ ကာယေ ပတိဋ္ဌိတာ။ အဟေသုံ ယေ ပန, ဘိက္ခု, တယာ ပုဗ္ဗေ သမဏဗြာဟ္မဏာ လောကသ္မိံ အရဟန္တော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ ပဋိဇာနမာနာ။ တေ န သာဝကေ ဥပနေသုံ န ပဗ္ဗဇိတေ, န သာဝကာနံ ဓမ္မံ ဒေသေသုံ န ပဗ္ဗဇိတာနံ, န သာဝကေသု ဂေဓိမကံသု န ပဗ္ဗဇိတေသု, တေ န သာဝကေ ဥပနေတွာ န ပဗ္ဗဇိတေ, န သာဝကာနံ ဓမ္မံ ဒေသေတွာ န ပဗ္ဗဇိတာနံ, န သာဝကေသု ဂေဓိတစိတ္တာ န ပဗ္ဗဇိတေသု, ကာယဿ ဘေဒါ ပါဏုပစ္ဆေဒါ ပဏီတေ ကာယေ ပတိဋ္ဌိတာ။ တံ တာဟံ, ဘိက္ခု, ဧဝံ ဝဒါမိ – ဣင်္ဃ တွံ, မာရိသ, အပ္ပေါဿုက္ကော ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရမနုယုတ္တော ဝိဟရဿု, အနက္ခာတံ ကုသလဉ္ဟိ, မာရိသ, မာ ပရံ ဩဝဒါဟီ'တိ။

"ဧဝံ ဝုတ္တေ, အဟံ, ဘိက္ခဝေ, မာရံ ပါပိမန္တံ ဧတဒဝေါစံ – 'ဇာနာမိ ခေါ တာဟံ, ပါပိမ, မာ တွံ မညိတ္ထော – န မံ ဇာနာတီ'တိ။ မာရော တွမသိ, ပါပိမ။ န မံ တွံ, ပါပိမ, ဟိတာနုကမ္ပီ ဧဝံ ဝဒေသိ; အဟိတာနုကမ္ပီ မံ တွံ, ပါပိမ, ဧဝံ ဝဒေသိ။ တုယှဉှိ, ပါပိမ, ဧဝံ ဟောတိ – 'ယေသံ သမဏော ဂောတမော ဓမ္မံ ဒေသေဿတိ, တေ မေ ဝိသယံ ဥပါတိဝတ္တိဿန္တီ'တိ။ အသမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓာဝ ပန တေ , ပါပိမ, သမာနာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓမှာတိ ပဋိဇာနိံသု။ အဟံ ခေါ ပန, ပါပိမ, သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓောဝ သမာနော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓောမှီတိ ပဋိဇာနာမိ။ ဒေသေန္တောပိ ဟိ, ပါပိမ, တထာဂတော သာဝကာနံ ဓမ္မံ တာဒိသောဝ အဒေသေန္တောပိ ဟိ, ပါပိမ, တထာဂတော သာဝကာနံ ဓမ္မံ တာဒိသောဝ။ ဥပနေန္တောပိ ဟိ, ပါပိမ, တထာဂတော သာဝကေ တာဒိသောဝ, အနုပနေန္တောပိ ဟိ, ပါပိမ, တထာဂတော သာဝကေ တာဒိသောဝ။ တံ ကိဿ ဟေတု? တထာဂတဿ, ပါပိမ, ယေ အာသဝါ သံကိလေသိကာ ပေါနောဗ္ဘဝိကာ သဒရာ ဒုက္ခဝိပါကာ အာယတိံ ဇာတိဇရာမရဏိယာ – တေ ပဟီနာ ဥစ္ဆိန္နမူလာ တာလာဝတ္ထုကတာ အနဘာဝံကတာ အာယတိံ အနုပ္ပာဒဓမ္မာ။ သေယျထာပိ, ပါပိမ, တာလော မတ္ထကစ္ဆိန္နော အဘဗ္ဗော ပုန ဝိရူဠှိယာ; ဧဝမေဝ ခေါ, ပါပိမ, တထာဂတဿ ယေ အာသဝါ သံကိလေသိကာ ပေါနောဗ္ဘဝိကာ သဒရာ ဒုက္ခဝိပါကာ အာယတိံ ဇာတိဇရာမရဏိယာ – တေ ပဟီနာ ဥစ္ဆိန္နမူလာ တာလာဝတ္ထုကတာ အနဘာဝံကတာ အာယတိံ အနုပ္ပာဒဓမ္မာ"တိ။

"ဣတိ ဟိဒံ မာရဿ စ အနာလပနတာယ ဗြဟ္မုနော စ အဘိနိမန္တနတာယ, တသ္မာ ဣမဿ ဝေယျာကရဏဿ ဗြဟ္မနိမန္တနိကံတေဝ အဓိဝစန"န္တိ။

ဗြဟ္မနိမန္တနိကသုတ္တံ နိဋ္ဌိတံ နဝမံ။

၁၀. မာရတဇ္ဇနီယသုတ္တံ

၅၀၆. ဧဝံ မေ သုတံ – ဧကံ သမယံ အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော ဘဂ္ဂေသု ဝိဟရတိ သုသုမာရဂိရေ ဘေသကဠာဝနေ မိဂဒါယေ။ တေန ခေါ ပန သမယေန အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော အဗ္ဘောကာသေ စင်္ကမတိ။ တေန ခေါ ပန သမယေန မာရော ပါပိမာ အာယသ္မတော မဟာမောဂ္ဂလ္လာနဿ ကုစ္ဆိဂတော ဟောတိ ကောဋ္ဌမနုပဝိဋ္ဌော။ အထ ခေါ အာယသ္မတော မဟာမောဂ္ဂလ္လာနဿ ဧတဒဟောသိ – "ကိံ နု ခေါ မေ ကုစ္ဆိ ဂရုဂရော ဝိယ [ဂရု ဂရု ဝိယ (သီ. ပီ. ဋီကာယံ ပာဌန္တရံ)]? မာသာစိတံ မညေ"တိ။ အထ ခေါ အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော စင်္ကမာ ဩရောဟိတွာ ဝိဟာရံ ပဝိသိတွာ ပညတ္တေ အာသနေ နိသီဒိ။ နိသဇ္ဇ ခေါ အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော ပစ္စတ္တံ ယောနိသော မနသာကာသိ။ အဒ္ဒသာ ခေါ အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော မာရံ ပါပိမန္တံ ကုစ္ဆိဂတံ ကောဋ္ဌမနုပဝိဋ္ဌံ။ ဒိသွာန မာရံ ပါပိမန္တံ ဧတဒဝေါစ – "နိက္ခမ, ပါပိမ; နိက္ခမ, ပါပိမ! မာ တထာဂတံ ဝိဟေသေသိ, မာ တထာဂတသာဝကံ။ မာ တေ အဟောသိ ဒီဃရတ္တံ အဟိတာယ ဒုက္ခာယာ"တိ။ အထ ခေါ မာရဿ ပါပိမတော ဧတဒဟောသိ – "အဇာနမေဝ ခေါ မံ အယံ သမဏော အပဿံ ဧဝမာဟ – 'နိက္ခမ, ပါပိမ; နိက္ခမ, ပါပိမ! မာ တထာဂတံ ဝိဟေသေသိ, မာ တထာဂတသာဝကံ။ မာ တေ အဟောသိ ဒီဃရတ္တံ အဟိတာယ ဒုက္ခာယာ'တိ။ ယောပိဿ သော သတ္ထာ သောပိ မံ နေဝ ခိပ္ပံ ဇာနေယျ, ကုတော ပန [ကုတော စ ပန (သျာ.)] မံ အယံ သာဝကော ဇာနိဿတီ"တိ? အထ ခေါ အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော မာရံ ပါပိမန္တံ ဧတဒဝေါစ – "ဧဝမ္ပိ ခေါ တာဟံ, ပါပိမ, ဇာနာမိ, မာ တွံ မညိတ္ထော – 'န မံ ဇာနာတီ'တိ။ မာရော တွမသိ, ပါပိမ; တုယှဉှိ, ပါပိမ, ဧဝံ ဟောတိ – 'အဇာနမေဝ ခေါ မံ အယံ သမဏော အပဿံ ဧဝမာဟ – နိက္ခမ, ပါပိမ; နိက္ခမ, ပါပိမ! မာ တထာဂတံ ဝိဟေသေသိ, မာ တထာဂတသာဝကံ။ မာ တေ အဟောသိ ဒီဃရတ္တံ အဟိတာယ ဒုက္ခာယာတိ။ ယောပိဿ သော သတ္ထာ သောပိ မံ နေဝ ခိပ္ပံ ဇာနေယျ, ကုတော ပန မံ အယံ သာဝကော ဇာနိဿတီ'"တိ?

အထ ခေါ မာရဿ ပါပိမတော ဧတဒဟောသိ – "ဇာနမေ ခေါ မံ အယံ သမဏော ပဿံ ဧဝမာဟ – 'နိက္ခမ, ပါပိမ; နိက္ခမ, ပါပိမ! မာ တထာဂတံ ဝိဟေသေသိ, မာ တထာဂတသာဝကံ။ မာ တေ အဟောသိ ဒီဃရတ္တံ အဟိတာယ ဒုက္ခာယာ'"တိ။ အထ ခေါ မာရော ပါပိမာ အာယသ္မတော မဟာမောဂ္ဂလ္လာနဿ မုခတော ဥဂ္ဂန္တွာ ပစ္စဂ္ဂဠေ အဋ္ဌာသိ။

၅၀၇. အဒ္ဒသာ ခော အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော မာရံ ပါပိမန္တံ ပစ္စဂ္ဂဠေ ဌိတံ; ဒိသွာန မာရံ ပါပိမန္တံ ဧတဒဝေါစ – 'ဧတ္တောပိ ခော တာဟံ, ပါပိမ, ပဿာမိ; မာ တွံ မညိတ္ထော “န မံ ပဿတီ”တိ။ ဧသော တွံ, ပါပိမ, ပစ္စဂ္ဂဠေ ဌိတော။ ဘူတပုဗ္ဗာဟံ, ပါပိမ, ဒူသီ နာမ မာရော အဟောသိံ, တဿ မေ ကာဠီ နာမ ဘဂိနီ။ တဿာ တွံ ပုတ္တော။ သော မေ တွံ ဘာဂိနေယျော အဟောသိ။ တေန ခော ပန, ပါပိမ, သမယေန ကကုသန္ဓော ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓော လောကေ ဥပ္ပန္နော ဟောတိ။ ကကုသန္ဓဿ ခော ပန, ပါပိမ, ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဝိဓုရသဉ္ဇီဝံ နာမ သာဝကယုဂံ အဟောသိ အဂ္ဂံ ဘဒ္ဒယုဂံ။ ယာဝတာ ခော ပန, ပါပိမ, ကကုသန္ဓဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ သာဝကာ။ တေသု န စ ကောစိ အာယသ္မတာ ဝိဓုရေန သမသမော ဟောတိ ယဒိဒံ ဓမ္မဒေသနာယ။ ဣမိနာ ခော ဧဝံ [ဧတံ (သီ. သျာ. ပီ.)] , ပါပိမ, ပရိယာယေန အာယသ္မတော ဝိဓုရဿ ဝိဓုရောတေဝ [ဝိဓုရဿ ဝိဓုရော ဝိဓုရောတွေဝ (သီ. သျာ. ကံ. ပီ.)] သမညာ ဥဒပါဒိ။

“အာယသ္မာ ပန, ပါပိမ, သဉ္ဇီဝေါ အရညဂတောပိ ရုက္ခမူလဂတောပိ သုညာဂါရဂတောပိ အပ္ပကသိရေနေဝ သညာဝေဒယိတနိရောဓံ သမာပဇ္ဇတိ။ ဘူတပုဗ္ဗံ, ပါပိမ, အာယသ္မာ သဉ္ဇီဝေါ အညတရသ္မိံ ရုက္ခမူလေ သညာဝေဒယိတနိရောဓံ သမာပန္နော နိသိန္နော ဟောတိ။ အဒ္ဒသံသု ခော, ပါပိမ, ဂေါပါလကာ ပသုပါလကာ ကဿကာ ပထာဝိနော အာယသ္မန္တံ သဉ္ဇီဝံ အညတရသ္မိံ ရုက္ခမူလေ သညာဝေဒယိတနိရောဓံ သမာပန္နံ နိသိန္နံ; ဒိသွာန တေသံ ဧတဒဟောသိ – 'အစ္ဆရိယံ ဝတ, ဘော, အဗ္ဘုတံ ဝတ, ဘော! အယံ သမဏော နိသိန္နကောဝ ကာလင်္ကတော! ဟန္ဒ နံ ဒဟာမာ'တိ။ အထ ခော တေ, ပါပိမ, ဂေါပါလကာ ပသုပါလကာ ကဿကာ ပထာဝိနော တိဏဉ္စ ကဋ္ဌဉ္စ ဂောမယဉ္စ သံကဍ္ဎိတွာ အာယသ္မတော သဉ္ဇီဝဿ ကာယေ ဥပစိနိတွာ အဂ္ဂိံ ဒတွာ ပက္ကမိံသု။ အထ ခော, ပါပိမ, အာယသ္မာ သဉ္ဇီဝေါ တဿာ ရတ္တိယာ အစ္စယေန တာယ သမာပတ္တိယာ ဝုဋ္ဌဟိတွာ စီဝရာနိ ပပ္ဖောဋေတွာ ပုဗ္ဗဏှသမယံ နိဝါသေတွာ ပတ္တစီဝရမာဒါယ ဂါမံ ပိဏ္ဍာယ ပါဝိသိ။ အဒ္ဒသံသု ခော တေ, ပါပိမ, ဂေါပါလကာ ပသုပါလကာ ကဿကာ ပထာဝိနော အာယသ္မန္တံ သဉ္ဇီဝံ ပိဏ္ဍာယ စရန္တံ; ဒိသွာန နေသံ ဧတဒဟောသိ – 'အစ္ဆရိယံ ဝတ, ဘော, အဗ္ဘုတံ ဝတ, ဘော! အယံ သမဏော နိသိန္နကောဝ ကာလင်္ကတော, သွာယံ ပဋိသဉ္ဇီဝိတော'တိ ။ ဣမိနာ ခော ဧဝံ, ပါပိမ, ပရိယာယေန အာယသ္မတော သဉ္ဇီဝဿ သဉ္ဇီဝေါတေဝ [သဉ္ဇီဝေါ သဉ္ဇီဝေါတွေဝ (သီ. သျာ. ကံ. ပီ.)] သမညာ ဥဒပါဒိ။

၅၀၈. “အထ ခော, ပါပိမ, ဒူသိဿ မာရဿ ဧတဒဟောသိ – 'ဣမေသံ ခော အဟံ ဘိက္ခူနံ သီလဝန္တာနံ ကလျာဏဓမ္မာနံ နေဝ ဇာနာမိ အာဂတိံ ဝါ ဂတိံ ဝါ။ ယံနူနာဟံ ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကေ အနွာဝိသေယျံ – ဧထ, တုမှေ ဘိက္ခူ သီလဝန္တေ ကလျာဏဓမ္မေ အက္ကောသထ ပရိဘာသထ ရောသေထ ဝိဟေသေထ။ အပ္ပေဝ နာမ တုမှေဟိ အက္ကောသိယမာနာနံ ပရိဘာသိယမာနာနံ ရောသိယမာနာနံ ဝိဟေသိယမာနာနံ သိယာ စိတ္တဿ အညထတ္တံ, ယထာ တံ ဒူသီ မာရော လဘေထ ဩတာရ'န္တိ။ အထ ခော တေ, ပါပိမ, ဒူသီ မာရော ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကေ အနွာဝိသိ – 'ဧထ, တုမှေ ဘိက္ခူ သီလဝန္တေ ကလျာဏဓမ္မေ အက္ကောသထ ပရိဘာသထ ရောသေထ ဝိဟေသေထ။ အပ္ပေဝ နာမ တုမှေဟိ အက္ကောသိယမာနာနံ ပရိဘာသိယမာနာနံ ရောသိယမာနာနံ ဝိဟေသိယမာနာနံ သိယာ စိတ္တဿ အညထတ္တံ, ယထာ တံ ဒူသီ မာရော လဘေထ ဩတာရ'န္တိ။

“အထ ခော တေ, ပါပိမ, ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကာ အနွာဝိဋ္ဌာ ဒူသိနာ မာရေန ဘိက္ခူ သီလဝန္တေ ကလျာဏဓမ္မေ အက္ကောသန္တိ ပရိဘာသန္တိ ရောသေန္တိ ဝိဟေသေန္တိ – 'ဣမေ ပန မုဏ္ဍကာ သမဏကာ ဣဗ္ဘာ ကိဏှာ [ကဏှာ (သျာ. ကံ. က.)] ဗန္ဓုပါဒါပစ္စာ “ဈာယိနောသ္မာ ဈာယိနောသ္မာ”တိ ပတ္တက္ခန္ဓာ အဓောမုခါ မဓုရကဇာတာ ဈာယန္တိ ပဇ္ဈာယန္တိ နိဇ္ဈာယန္တိ အပဇ္ဈာယန္တိ။ သေယျထာပိ နာမ ဥလူကော ရုက္ခသာခါယံ မူသိကံ မဂ္ဂယမာနော ဈာယတိ ပဇ္ဈာယတိ နိဇ္ဈာယတိ အပဇ္ဈာယတိ; ဧဝမေဝိမေ မုဏ္ဍကာ သမဏကာ ဣဗ္ဘာ ကိဏှာ ဗန္ဓုပါဒါပစ္စာ “ဈာယိနောသ္မာ ဈာယိနောသ္မာ”တိ ပတ္တက္ခန္ဓာ အဓောမုခါ မဓုရကဇာတာ ဈာယန္တိ ပဇ္ဈာယန္တိ နိဇ္ဈာယန္တိ အပဇ္ဈာယန္တိ။ သေယျထာပိ နာမ ကောတ္ထု နဒီတီရေ မစ္ဆေ မဂ္ဂယမာနော ဈာယတိ ပဇ္ဈာယတိ နိဇ္ဈာယတိ အပဇ္ဈာယတိ; ဧဝမေဝိမေ မုဏ္ဍကာ သမဏကာ ဣဗ္ဘာ ကိဏှာ ဗန္ဓုပါဒါပစ္စာ “ဈာယိနောသ္မာ ဈာယိနောသ္မာ”တိ ပတ္တက္ခန္ဓာ အဓောမုခါ မဓုရကဇာတာ ဈာယန္တိ ပဇ္ဈာယန္တိ နိဇ္ဈာယန္တိ အပဇ္ဈာယန္တိ။ သေယျထာပိ နာမ ဗိဠာရော သန္ဓိသမလသင်္ကဋီရေ မူသိကံ မဂ္ဂယမာနော ဈာယတိ ပဇ္ဈာယတိ နိဇ္ဈာယတိ အပဇ္ဈာယတိ; ဧဝမေဝိမေ မုဏ္ဍကာ သမဏကာ ဣဗ္ဘာ ကိဏှာ ဗန္ဓုပါဒါပစ္စာ “ဈာယိနောသ္မာ ဈာယိနောသ္မာ”တိ ပတ္တက္ခန္ဓာ အဓောမုခါ

မခုရကဇာတာ ဈာယန္တိ ပဇ္ဈာယန္တိ နိဇ္ဈာယန္တိ အပဇ္ဈာယန္တိ။ သေယျထာပိ နာမ ဂဒြဘော ဝဟစ္ဆိန္နော သန္ဒိ သမလသင်္ကဋိရေ ဈာယတိ ပဇ္ဈာယတိ နိဇ္ဈာယတိ အပဇ္ဈာယတိ, ဧဝမေဝိမေ မုဏ္ဍကာ သမဏကာ ကဏှာ ကိဗ္ဗာဟာ ဗန္ဓုပာဒာပစ္စာ 'ဈာယိနောသ္မာ ဈာယိနောသ္မာ''တိ ပတ္တက္ခန္ဓာ အဓောမုခါ မခုရကဇာတာ ဈာယန္တိ ပဇ္ဈာယန္တိ နိဇ္ဈာယန္တိ အပဇ္ဈာယန္တီ''တိ။

''ယေ ခေါ ပန, ပါပိမ, တေန သမယေန မနုဿာ ကာလင်္ကရောန္တိ ယေဘုယျေန ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇန္တိ။

၅၀၉. ''အထ ခေါ, ပါပိမ, ကကုသန္ဓော ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓော ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – 'အန္ဝါဝိဋ္ဌာ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကာ ဒူသိနာ မာရေန – ဧထ, တုမှေ ဘိက္ခူ သီလဝန္တေ ကလျာဏဓမ္မေ အက္ကောသထ ပရိဘာသထ ရောသေထ ဝိဟေသေထ, အပ္ပေဝ နာမ တုမှာကံ အက္ကောသိယမာနာနံ ပရိဘာသိယမာနာနံ ရောသိယမာနာနံ ဝိဟေသိယမာနာနံ သိယာ စိတ္တဿ အညထတ္တံ, ယထာ တံ ဒူသီ မာရော လဘေထ ဩတာရ'န္တိ။ ဧထ, တုမှေ, ဘိက္ခဝေ, မေတ္တာသဟဂတေန စေတသာ ဧကံ ဒိသံ ဖရိတွာ ဝိဟရထ, တထာ ဒုတိယံ, တထာ တတိယံ, တထာ စတုတ္ထံ။ ဣတိ ဥဒ္ဓမဓော တိရိယံ သဗ္ဗဓိ သဗ္ဗတ္တတာယ သဗ္ဗာဝန္တံ လောကံ မေတ္တာသဟဂတေန စေတသာ ဝိပုလေန မဟဂ္ဂတေန အပ္ပမာဏေန အဝေရေန အဗျာပဇ္ဈေန ဖရိတွာ ဝိဟရထ။ ကရုဏာသဟဂတေန စေတသာ။ပေ။ မုဒိတာသဟဂတေန စေတသာ။ပေ။ ဥပေက္ခာသဟဂတေန စေတသာ ဧကံ ဒိသံ ဖရိတွာ ဝိဟရထ, တထာ ဒုတိယံ, တထာ တတိယံ, တထာ စတုတ္ထံ။ ဣတိ ဥဒ္ဓမဓော တိရိယံ သဗ္ဗဓိ သဗ္ဗတ္တတာယ သဗ္ဗာဝန္တံ လောကံ ဥပေက္ခာသဟဂတေန စေတသာ ဝိပုလေန မဟဂ္ဂတေန အပ္ပမာဏေန အဝေရေန အဗျာပဇ္ဈေန ဖရိတွာ ဝိဟရထာ'တိ။

''အထ ခေါ တေ, ပါပိမ, ဘိက္ခူ ကကုသန္ဓေန ဘဂဝတာ အရဟတာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန ဧဝံ ဩဝဒိယမာနာ ဧဝံ အနုသာသိယမာနာ အရညဂတာပိ ရုက္ခမူလဂတာပိ သုညာဂာရဂတာပိ မေတ္တာသဟဂတေန စေတသာ ဧကံ ဒိသံ ဖရိတွာ ဝိဟရိံသု, တထာ ဒုတိယံ, တထာ တတိယံ, တထာ စတုတ္ထံ။ ဣတိ ဥဒ္ဓမဓော တိရိယံ သဗ္ဗဓိ သဗ္ဗတ္တတာယ သဗ္ဗာဝန္တံ လောကံ မေတ္တာသဟဂတေန စေတသာ ဝိပုလေန မဟဂ္ဂတေန အပ္ပမာဏေန အဝေရေန အဗျာပဇ္ဈေန ဖရိတွာ ဝိဟရိံသု။ ကရုဏာသဟဂတေန စေတသာ။ပေ။ မုဒိတာသဟဂတေန စေတသာ။ပေ။ ဥပေက္ခာသဟဂတေန စေတသာ ဧကံ ဒိသံ ဖရိတွာ ဝိဟရိံသု, တထာ ဒုတိယံ, တထာ တတိယံ, တထာ စတုတ္ထံ။ ဣတိ ဥဒ္ဓမဓော တိရိယံ သဗ္ဗဓိ သဗ္ဗတ္တတာယ သဗ္ဗာဝန္တံ လောကံ ဥပေက္ခာသဟဂတေန စေတသာ ဝိပုလေန မဟဂ္ဂတေန အပ္ပမာဏေန အဝေရေန အဗျာပဇ္ဈေန ဖရိတွာ ဝိဟရိံသု ။

၅၁၀. ''အထ ခေါ, ပါပိမ, ဒူသိဿ မာရဿ ဧတဒဟောသိ – 'ဧဝမ္ပိ ခေါ အဟံ ကရောန္တော ဣမေသံ ဘိက္ခူနံ သီလဝန္တာနံ ကလျာဏဓမ္မာနံ နေဝ ဇာနာမိ အာဂတိံ ဝါ ဂတိံ ဝါ, ယံနူနာဟံ ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကေ အန္ဝါဝိသေယျံ – ဧထ, တုမှေ ဘိက္ခူ သီလဝန္တေ ကလျာဏဓမ္မေ သက္ကရောထ ဂရုံ ကရောထ မာနေထ ပူဇေထ , အပ္ပေဝ နာမ တုမှာကံ သက္ကရိယမာနာနံ ဂရုကရိယမာနာနံ မာနိယမာနာနံ ပူဇိယမာနာနံ သိယာ စိတ္တဿ အညထတ္တံ, ယထာ တံ ဒူသီ မာရော လဘေထ ဩတာရ'န္တိ ။ အထ ခေါ တေ, ပါပိမ, ဒူသီ မာရော ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကေ အန္ဝါဝိသိ – 'ဧထ, တုမှေ ဘိက္ခူ သီလဝန္တေ ကလျာဏဓမ္မေ သက္ကရောထ ဂရုံ ကရောထ မာနေထ ပူဇေထ, အပ္ပေဝ နာမ တုမှာကံ သက္ကရိယမာနာနံ ဂရုကရိယမာနာနံ မာနိယမာနာနံ ပူဇိယမာနာနံ သိယာ စိတ္တဿ အညထတ္တံ, ယထာ တံ ဒူသီ မာရော လဘေထ ဩတာရ'န္တိ။ အထ ခေါ တေ, ပါပိမ, ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကာ အန္ဝါဝိဋ္ဌာ ဒူသိနာ မာရေန ဘိက္ခူ သီလဝန္တေ ကလျာဏဓမ္မေ သက္ကရောန္တိ ဂရုံ ကရောန္တိ မာနေန္တိ ပူဇေန္တိ။

''ယေ ခေါ ပန, ပါပိမ, တေန သမယေန မနုဿာ ကာလင်္ကရောန္တိ ယေဘုယျေန ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇန္တိ။

၅၁၁. ''အထ ခေါ, ပါပိမ, ကကုသန္ဓော ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓော ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – 'အန္ဝါဝိဋ္ဌာ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကာ ဒူသိနာ မာရေန – ဧထ, တုမှေ ဘိက္ခူ သီလဝန္တေ ကလျာဏဓမ္မေ သက္ကရောထ ဂရုံ ကရောထ မာနေထ ပူဇေထ, အပ္ပေဝ နာမ တုမှာကံ သက္ကရိယမာနာနံ ဂရုကရိယမာနာနံ မာနိယမာနာနံ ပူဇိယ

မာနာနံ သိယာ စိတ္တဿ အညထတ္တံ, ယထာ တံ ဒူသီ မာရော လဘေထ ဩတာရန္တိ။ ထေ, တုမှေဟ, ဘိက္ခဝေ, အသုဘာနုပဿိနော ကာယေ ဝိဟရထ, အာဟာရေ ပဋိကူလသညိနော, သဗ္ဗလောကေ အနဘိရတိသညိနော [အနဘိရတသညိနော (သီ. သျာ. ကံ. ပီ.)], သဗ္ဗသင်္ခာရေသု အနိစ္စာနုပဿိနော’တိ။

“အထ ခော တေ, ပာပိမ, ဘိက္ခူ ကကုသန္ဓေန ဘဂဝတာ အရဟတာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန ဧဝံ ဩဝဒိယမာနာ ဧဝံ အနုသာသိယမာနာ အရညဂတာပိ ရုက္ခမူလဂတာပိ သုညာဂါရဂတာပိ အသုဘာနုပဿိနော ကာယေ ဝိဟရိံသု, အာဟာရေ ပဋိကူလသညိနော, သဗ္ဗလောကေ အနဘိရတိသညိနော, သဗ္ဗသင်္ခာရေသု အနိစ္စာနုပဿိနော။

၅၁၂. “အထ ခော, ပာပိမ, ကကုသန္ဓော ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓော ပုဗ္ဗဏှသမယံ နိဝါသေတွာ ပတ္တစီဝရမာဒာယ အာယသ္မတာ ဝိဓုရေန ပစ္ဆာသမဏေန ဂါမံ ပိဏ္ဍာယ ပါဝိသိ။ အထ ခော, ပာပိမ, ဒူသီ မာရော အညတရံ ကုမာရကံ [ကုမာရံ (သီ. ပီ.)] အန္ဝါဝိသိတွာ သက္ခရံ ဂဟေတွာ အာယသ္မတော ဝိဓုရဿ သီသေ ပဟာရမဒါသိ; သီသံ ဝေဘိန္ဒိ [သီသံ ဝေ ဘိန္ဒိဿာမီတိ (က.)] ။ အထ ခော, ပာပိမ, အာယသ္မာ ဝိဓုရော ဘိန္နေန သီသေန လောဟိတေန ဂဠန္တေန ကကုသန္ဓံယေဝ ဘဂဝန္တံ အရဟန္တံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓံ ပိဋ္ဌိတော ပိဋ္ဌိတော အနုဗန္ဓိ။ အထ ခော , ပာပိမ, ကကုသန္ဓော ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓော နာဂါပလောကိတံ အပလောကေသိ – ‘န ဝါယံ ဒူသီ မာရော မတ္တမညာသီ’တိ။ သဟာပလောကနာယ စ ပန, ပာပိမ, ဒူသီ မာရော တမှာ စ ဌာနာ စဝိ မဟာနိရယဉ္စ ဥပပဇ္ဇိ။

“တဿ ခော ပန, ပာပိမ, မဟာနိရယဿ တယော နာမဓေယျာ ဟောန္တိ – ဆဖဿာယတနိကောဣတိပိ, သင်္ကုသမာဟတောဣတိပိ, ပစ္စတ္တဝေဒနိယောဣတိပိ။ အထ ခော မံ, ပာပိမ, နိရယပါလာ ဥပသင်္ကမိတွာ ဧတဒဝေါစုံ – ယဒါ ခော တေ [ယဒါ ခော တေ (က.)], မာရိသ, သင်္ကုနာ သင်္ကု ဟဒယေ သမာဂစ္ဆေယျ။ အထ နံ တွံ ဇာနေယျာသိ – ‘ဝဿသဟဿံ မေ နိရယေ ပစ္စမာနဿာ’တိ။ သော ခော အဟံ, ပာပိမ, ဗဟူနိ ဝဿာနိ ဗဟူနိ ဝဿသတာနိ ဗဟူနိ ဝဿသဟဿာနိ တသ္မိံ မဟာနိရယေ အပစ္စိံ။ ဒသဝဿသဟဿာနိ တဿေဝ မဟာနိရယဿ ဥဿဒေ အပစ္စိံ ဝုဋ္ဌာနိမံ နာမ ဝေဒနံ ဝေဒိယမာနော။ တဿ မယှံ, ပာပိမ, ဧဝရူပော ကာယော ဟောတိ, သေယျထာပိ မနုဿဿ။ ဧဝရူပံ သီသံ ဟောတိ, သေယျထာပိ မစ္ဆဿ။

၅၁၃. “ကီဒိသော နိရယော အာသိ၊ ယတ္ထ ဒူသီ အပစ္စထ။
ဝိဓုရံ သာဝကမာသဇ္ဇ၊ ကကုသန္ဓဉ္စ ဗြာဟ္မဏံ။

“သတံ အာသိ အယောသင်္ကူ၊ သဗ္ဗေ ပစ္စတ္တဝေဒနာ။
ဤဒိသော နိရယော အာသိ၊ ယတ္ထ ဒူသီ အပစ္စထ။
ဝိဓုရံ သာဝကမာသဇ္ဇ၊ ကကုသန္ဓဉ္စ ဗြာဟ္မဏံ။

“ယော ဧတမဘိဇာနာတိ၊ ဘိက္ခု ဗုဒ္ဓဿ သာဝကော။
တာဒိသံ ဘိက္ခုမာသဇ္ဇ၊ ကဏှ ဒုက္ခံ နိဂစ္ဆသိ။

“မဇ္ဈေ သရဿ တိဋ္ဌန္တိ၊ ဝိမာနာ ကပ္ပဋ္ဌာယိနော။
ဝေဠုရိယဝဏ္ဏာ ရုစိရာ၊ အစ္စိမန္တော ပဘဿရာ။
အစ္ဆရာ တတ္ထ နစ္စန္တိ၊ ပုထု နာနတ္တဝဏ္ဏိယော။

“ယော ဧတမဘိဇာနာတိ၊ ဘိက္ခု ဗုဒ္ဓဿ သာဝကော။
တာဒိသံ ဘိက္ခုမာသဇ္ဇ၊ ကဏှ ဒုက္ခံ နိဂစ္ဆသိ။

“ယော ဝေ ဗုဒ္ဓေန စောဒိတော၊ ဘိက္ခု သင်္ဃဿ ပေက္ခတော။
မိဂါရမာတုပါသာဒံ၊ ပါဒင်္ဂုဋ္ဌေန ကမ္ပယိ။

“ယော ဧတမဘိဇာနာတိ၊ ဘိက္ခု ဗုဒ္ဓဿ သာဝကော။

တာဒိသံ ဘိက္ခုမာသဇ္ဇ၊ ကဏှ တုကွံ နိဂစ္ဆသိ။

“ယော ဝေဇယန္တံ ပာသာဒံ၊ ပာဒင်္ဂုဋ္ဌေန ကမ္ပယိ။
ဣဒ္ဓိဗလေနုပတ္ထဒ္ဓော၊ သံဝေဇေသိ စ ဒေဝတာ။

“ယော ဧတမဘိဇာနာတိ၊ ဘိက္ခု ဗုဒ္ဓဿ သာဝကော။
တာဒိသံ ဘိက္ခုမာသဇ္ဇ၊ ကဏှ တုကွံ နိဂစ္ဆသိ။

“ယော ဝေဇယန္တပာသာဒေ၊ သက္ကံ သော ပရိပုစ္ဆတိ။
အပိ ဝါသဝ ဇာနာသိ၊ တဏှက္ခယဝိမုတ္တိယော။
တဿ သက္ကော ဝိယာကာသိ၊ ပဉှံ ပုဋ္ဌော ယထာတထံ။

“ယော ဧတမဘိဇာနာတိ၊ ဘိက္ခု ဗုဒ္ဓဿ သာဝကော။
တာဒိသံ ဘိက္ခုမာသဇ္ဇ၊ ကဏှ တုကွံ နိဂစ္ဆသိ။

“ယော ဗြဟ္မံ ပရိပုစ္ဆတိ၊ သုဓမ္မာယာဘိတော သဘံ။
အဇ္ဇာပိ တျာဝုသော ဒိဋ္ဌိ၊ ယာ တေ ဒိဋ္ဌိ ပုရေ အဟု။
ပဿသိ ဝီတိဝတ္တန္တံ၊ ဗြဟ္မလောကေ ပဘဿရံ။

“တဿ ဗြဟ္မာ ဝိယာကာသိ၊ အနုပုဗ္ဗံ ယထာတထံ။
န မေ မာရိသ သာ ဒိဋ္ဌိ၊ ယာ မေ ဒိဋ္ဌိ ပုရေ အဟု။

“ပဿာမိ ဝီတိဝတ္တန္တံ၊ ဗြဟ္မလောကေ ပဘဿရံ။
သောဟံ အဇ္ဇ ကထံ ဝဇ္ဇံ၊ အဟံ နိစ္စောမှိ သဿတော။

“ယော ဧတမဘိဇာနာတိ၊ ဘိက္ခု ဗုဒ္ဓဿ သာဝကော။
တာဒိသံ ဘိက္ခုမာသဇ္ဇ၊ ကဏှ တုကွံ နိဂစ္ဆသိ။

“ယော မဟာမေရုနော ကူဋံ၊ ဝိမောက္ခေန အဖဿယိ။
ဝနံ ပုဗ္ဗဝိဒေဟာနံ၊ ယေ စ ဘူမိသယာ နရာ။

“ယော ဧတမဘိဇာနာတိ၊ ဘိက္ခု ဗုဒ္ဓဿ သာဝကော။
တာဒိသံ ဘိက္ခုမာသဇ္ဇ၊ ကဏှ တုကွံ နိဂစ္ဆသိ။

“န ဝေ အဂ္ဂိ စေတယတိ [ဝေဌယတိ (သီ.)]၊ ‘အဟံ ဗာလံ ဍဟာမိ’တိ။
ဗာလော စ ဇလိတံ အဂ္ဂိံ၊ အာသဇ္ဇ နံ သ ဍယှတိ။

“ဧဝမေဝ တုဝံ မာရ၊ အာသဇ္ဇ နံ တထာဂတံ။
သယံ ဍဟိဿသိ အတ္တာနံ၊ ဗာလော အဂ္ဂိံဝ သံဖုသံ။

“အပုညံ ပသဝီ မာရော၊ အာသဇ္ဇ နံ တထာဂတံ။
ကိန္နု မညသိ ပါပိမ၊ န မေ ပါပံ ဝိပစ္စတိ။

“ကရောတော စီယတိ ပါပံ၊ စိရရတ္တာယ အန္တက။
မာရ နိဗ္ဗိန္ဒ ဗုဒ္ဓမှာ၊ အာသံ မာကာသိ ဘိက္ခုသု။

“ကြတိ မာရံ အတဇ္ဈေသိ၊ ဘိက္ခု ဘေသကဋ္ဌာဝနေ။
တတော သော ဒုမ္မနော ယက္ခော၊ နတတ္ထေဝန္တရဓာယထာ”တိ။

မာရတဇ္ဇနီယသုတ္တံ နိဋ္ဌိတံ ဒသမံ။

စူဠယမကဝဂ္ဂေါ နိဋ္ဌိတော ပဉ္စမော။

တဿုဒ္ဒာနံ –

သာလေယျ ဝေရဉ္ဇဒုဝေ စ တုဋ္ဌိ၊ စူဠမဟာဓမ္မသမာအနုဉ္စ။
ဝီမံသကာ ကောသမ္ဗိ စ ဗြာဟ္မဏော၊ ဒူသီ စ မာရော ဒသမော စ ဝဂ္ဂေါ။

သာလေယျဝဂ္ဂေါ နိဋ္ဌိတော ပဉ္စမော။

ဣဒံ ဝဂ္ဂနမုဒ္ဒာနံ –

မူလပရိယာယော စေဝ၊ သီဟနာဒော စ ဥတ္တမော။
ကကစော စေဝ ကောသိင္ဂေါ၊ သာလေယျော စ ဣမေ ပဉ္စ။

မူလပဏ္ဏာသကံ သမတ္တံ။